Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Iohannis Tortellii Arretini commentariorum grammaticorum de orthographia dictionum e graecis tractarum

https://hdl.handle.net/1874/457000

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

pro Hippolyto ponit: ut Ouidius heroidum epistolaꝝ quarta:
Thesides theseusq; duas rapuere sorores.

T hesmophorea cum.th.aspirato scribit: sacra sunt Cereris: quæ a nostris cerealia dicuntur. sed uerbum ipm legis lationem disignat. Nam θέσμός legem indicat: & phoria lationem. Et hoc ideo quia leges hominib⁹ prima Ceres indidit: dicente Virgilio in.iiii. Legiferæ cereri. Nam ante inuentum frumentum homines sine lege uagabantur: illo inuento abiecta fuit feritas: & ex agrorum diuisione primo nata sunt iura. Vnde bene Ouidius in.v. metamorpho. musam dicentē introduxit: Prima ceres unco glebam dimouit aratro. Prima dedit fruges alimētaq; mitia terris. Prima dedit leges. cereris sunt oia munus.

T hessalia cum.th.aspirato & duplicato.s.atq; .i. latino scribit: regio est græciæ: quæ sub attica olim compræhendebatur: sed priusteste Plinio li.iiii. naturalis histo. æmonia dicta fuit. Eademq; pelasgis & conargos: atq; hellas: thessalia & dryopis semper a regibus cognominata fuit. Et subdit Plinius: ibi genitus rex noie Græcus: a quo græci: ibi Hellin⁹: a quo hellines. Ex his phiotæ oppida celebrata hellas: halos: lamia: phthia Eadem a rege Thessalo ibi regnante thessalia dicta fuit. Sed ut refert Herodotus li. histo. vii. & post illū alii plures: fama est thessaliam fuisse olim lacum: a montibus undiq; conclusum. Nam (ut prosequitur) ab oriēte habet montem pelium: & coniunctos colles: a septētrione olympum: ab occidente pindum: & a meridie othiym. In quorum media concauitate thessalia ipsa concluditur: per quam iam quinq; fluuios principales decurrere dixit: uidelicet Peneum: Apidanum: Oenochonum: Enipheum: & Parnisum. Qui omnes deide in unum commixti per unicum solum transitum in mare decurrunt: & solius Penei nomen detinent. Nam per mediam uiam: quæ sola est iter olympum & ossam gradiens: ipse Peneus in ægæū mare descendit. Hanc uiam eodem auctore teste a Neptuno factam dicunt: seu (ut magis asserere uidetur) a terræmotu p ipm deū inducto: ut thessaliam ipsam habitabilē efficeret. Lucanus uero in.v. dixit id Herculem confecisse. sed ut ait Herodotus diligenter inspicientibus manifeste apparet terræmotus opus fuisse.

T esiphone cū.t.exili: & non cū duplicato.s. sequente. i. latino scribit: una dicitur ex furiis infernalibus: ut uidimus in dictione alecto. Cōponiturq; dictio ex Τίω: quod est Τιμοροῦμαι ulciscor: & phonon necem. nō nulli uero seruantes ipsum. i. paruū in prima: nec in.e. apud nos cōuertētes dicunt tisiphone.

T hesis cum.th. aspirato &.i. latino scribitur: dicitur a nostris positio uel positura: & est figura: q̄ sensus orationis per cola: commata: & periodos: distinguit. dicta quidem positura: quia punctis positis conuenientes denotat sensuum partes. uel quia ibi uox pro interuallo distinctionis deponitur. Nam dum in initio pronūtiationis nondum plena pars sensus est: & tamen respirare oportet: subscribatur punctum: quod a græcis comma: idest perticula dicitur: a nostris subdistinctio uocitatur: eo p sub littera: uel ad finem litteræ signabatur sic uidelicet: nos iam uirgula utimur. Vbi uero in sequentibus iam sententia sensum præstat: sed adhuc aliquid de sententiæ plenitudine restat punctum signabatur: quod dicitur colon. i. membrum & circa litteræ medium ponebatur: loco cuius nos hodie duobus punctis utimur. Vbi autem nos plenam sententiæ clausulam facimus: fit punctum: quo periodus: hoc est terminus dicitur: ut in ea dictōe uidimus. Apud nos uero uocatur distinctio: quia integram a sequentibus distinxit sententiam. & hoc apud oratores. Cæterum apud poetas ubi in uersu post duos pedes syllaba alicuius dictionis remanet cōma dicitur: hoc est particulæ præcisio: quæ per scansionem facta est. Vbi uero post eosdem pedes nulla dictionis pticula remansit: colon dicit & totus uersus periodos dicitur.

T hespiei cum.th.aspirato scribit: populi sunt græciæ.

T hestylis cum.th.aspirato: sequēs cū.t.exili &.y.græco: ultima cum.i.latino scribit: nomen ē ppriū mulieris de qua Theocritus & Virgi. meminere.

T hestor prima cum.th.aspirato: sequens cuz.t.exili scribitur: fuit troianus pater Calchantis: ut ostendit Homerus libro iliados primo.

T heta cum.th.aspirato: sequens cum.t.exili scribit: nomē est litteræ græcæ: quæ ūim detinet. th. aspirati. De qua in initio huius tractatus. T. litteræ uidimus.

T hetis prima cū.th.aspirato: sequēs cū.t.exili (quādo p matre Achillis poni cōsueuit) scribit. Et fuit filia Chironis & uxor Pelei regis thessaliæ: ut ait ipe Chiron apud Orpheū in argonautica Καὶ ἡμέτερον κοῦρον θέτιδ' ἀργυροπέζαν. De qua Ouidi⁹ li. xii. metamorpho. Virgili⁹ etiam meminit circa finem libri. vi. æneid. quādo ait: Leua tenet thetis & melite panopeaq; uirgo. cui⁹ tam prima syllaba q̄s secūda breuis ē: & declinatur thetis huius thetidos uel more nostro thetidis.

T ethys prima cum.t.exili: sequens cuz.th.aspirato &.y.græco scribit: & hac quoq; litteratura descripta fuit teste Crispo filia Cæli & Vestæ: atq; uxor Oceani. Ouidius uero uidet eam filiam fuisse Titani cum ait li. fastorum. v. Duxerat oceanus quōdam titanida tethym. & habet tam primam q̄s secūdam longam: de qua intellexit Virgilius libro georgicorum primo cum ait: Teq; sibi generum tethys emat omnibus undis. Et declinatur Tethys huius tethyos: ut Orpheus in argonautica: Καὶ Τήθυος ἔσχατον ὕδωρ. Ouidius i præfato libro: Pars credidit esse.
Tethyos has neptes oceaniq; senis. Martialis li. i. epigrāmatum: Et quem supremæ tethyos unda ferit.

T etrametra absque aliqua aspiratione scribitur. Componiturque a tessara: quod est quattuor: & metrum: carmina quattuor pedum.

T etrarcha sola ultima aspiratur: ille dicitur qui quartaz regni partem detinet. Et componitur ex Τέταρτος qui est quartus: & ἀρχός princeps.

T etradoron absq; aliqua aspiratione scribit: interpretari ualet quattuor palmoꝝ. Nam cōponit ex tetra: qd est quattuor: & dorum palmus: dicente & Plinio li. xxxv. naturalis histo. Græci enī antiqui dorum palmaz uocabant. Et inde pentadoꝝ qnq; palmorum: & similia dicuntur.

T ethippobatæ prima cū.t.exili: sequēs cū.th.aspirato &.i.latio: qn & geminat.p.atq; ultima sine aspiratiōe scribitur: sunt Herodoto teste populi in libya iuxta asbiteos.

T eucer & quādoq; Teucrus: ut in antehabitis uidimus: absq; aliqua aspiratione scribit: fuerunt hoc nomine duo celebres. Vnus quidem Scamandri cretensis filius: qui relicta creta in phrigiam ueniens repperit Dardani posteros in uallibus habitare. quibus (ut dixit Seruius super. iii. æneidos) arcem construxit. dicēte etiā Anchise apud Virgilium eo libro de creta loquēs: Maxim⁹ unde pater si rite audita recordor Teucrus rhœteas primum est aduectus ad oras. & reliqua quæ sequūtur. Alter uero Teucer fuit Telamonis filius ex Hesiona Laomedontis regis filia: & Priami sorore: ut poetæ omnes affirmant. Nam cum Hercules cum argonautis accederet: & troiam caperet: Telamonem ob insignem uirtutē Hesiona donauit. ex qua etaz ut ostēdere uidetur Homerus Aiacem genuit. At Sophocles in ea tragœdia: quæ iscribitur αἴας μαστιγοφόρος Aiacem dixit ex iusta quidem uxore Teucrum uero ex Hesiona (quæ captiua & serua fuerat) natum fuisse: q cū post troiæ euersionem salaminā ad patrem rediret inuisus patri: qa Aiacis obitū non uindicauerat: ut etiā attestatur Iustinus li. xliii. cyprum insulam (a Belo patre Didonis tūc subactam) accessit: & urbē in ea cōdidit: quam de patriæ nomine salaminam uocauit. Et alia quæ ponit Iustinus.

T eudamedus cū.t.exili scribit: fuit teste Homero li. ii. ilidos: pater Pelasgi.

T eus cū.t.exili scribit: fuit teste Herodoto libro historiaꝝ. i. urbs in lydia. Vnde teius teia teium nomen patrium deriuatur. Horatius libro odarum. iiii. Non aliter samio dicunt arsisse bathyllo Anacreonta teum. p teium: ut in dictione anacreon uidimus.

T eutates absque aliqua aspiratione scribitur: nomē est lingua gallica Mercurii: qui ab illis humano sanguine placabatur: dicente Lucano libro primo:
Et quibus immitis placatur sanguine diro
Teutates horrēsq; feris altaribns hesus. De qbus Lactantius li. diuinaruz institutionū primo: galli inqt Hesum atq; Teutatem humano cruore placabant deos. q sane ferialis ritus diu similiter apud italos stetit: q talem Iouem & Saturnum humana placabant hostia.

T euthramides prima cū.t.exili &.eu.diphthongo: sequēs cū.th.aspirato: penultima cum.i.latino scribitur: fuit phryx: & patria aristæ: & pater Axyli: ut in ea dictione uidimus.

T hyasus cū.th.aspirato &.y.græco scribit: saltatio apud nos: & chorea dici potest: quæ Baccho exhibebat: deducturq; a θύω: quod est sacrifico: quia in illius sacrificiis exerceri cōsueuerant. de quo Virgi. i Daphni: Daphnis thyasos inducere baccho.

T hyas cū.th.aspirato &.y.græco scribit. Et dicit sacrificula Bacchi. Nam teste Seruio sicut a Baccho bacchæ sic a Thyoneo thyas. Virgilius li. æneidos quarto: Thyas ubi audito stimulant trieterica baccho. Reperitur etiam bacchis bacchidis.

T hyella cum.th.aspirato &.y.græco: atq; duplicato.l. scribitur: dicitur a nostris procella: ponituruq; ab Homero pro una harpyiarum.

T iara cū.t.exili &.i.latino scribitur: ornamentū est quoddam capitis: quo mulieres persicæ primit⁹ utebant: ut Iustinus de Semiramide: quæ caput tiara texit. qua deinde usi sunt reges & sacerdotes. Similiter Herodotus libro historiarum primo: gestamen est inquit capitis persicum. Seruius super. i. tantummodo dixit: tiara est pilleus phrygius. Et Virgilius usus est masculino genere. Iuuenalis uero fœminino: ut Phrygia uestitur bucca tiara.

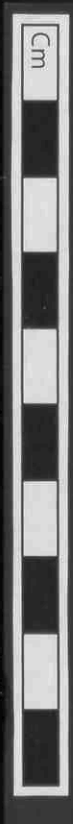
T yana cum.t.exili &.y.græco scribitur: fuit teste Philostrato li. i. de uita Apollinii Tyanei urbs cappadociæ.

T ibareni cū.t.exili &.i.latino scribit: fuerūt teste Herodoto li. histo. iii. populi scythici in asia.

T yberis prima cuz.t.exili &.y. græco scribitur: fluuius est Italiæ: ab apœnnino defluens ex alpibus falterone paulo altius q̄ tuscus arnus. Et primo tusciaz ab umbris diuidens auctus pluribus fluuiis romam deuenit: quam a ianicolo separat: & ultimo hetruriam a ueteribus latinis diuidens in mare tyrrhenum defluit. dict⁹ Tyberis (ut putat Festus) a Tyberi tuscoruz rege: uel a Tyberino rege albanorum. Seruius uero super. viii. æneidos inquit: Tyberim Alii a rege aboriginum dictum putant: qui dimicans iuxta euz occidit. Alii a quodam aborigine: quem Glaucus Minois filius in Italia interemit. Alii inter quos Liuius ab Albano rege q in eum cecidit. Quam ultimam opinionē secutus Ouidius libro. ii. fastoꝝ inqt:
Albula quem tyberim uersus tyberinus in undis:
Reddidit. hybernis forte tumebat aquis. Verum & ante regem hunc thybris cum.th.aspirato dictus fuit.

X. fo.
12

RARIORA

Cm

Cm

Cm

113

Litterae Latinae

Folio n° 120.

443. **Johannes** Tortellius, Orthographia. Venetië, Herm. Lichtenstein 12 Nov. 1484. 2°. X. 2°. 120[1]

Type 10. — HC* 15569. — Pr. 4787.

Op het voormalige schutbl.: „Ex legatione domini Alberti Schuersack quondam canonici et scholastici huius ecclesie Beate Marie Traiectensis'. Zie over hem de aanteek. bij nr. 72. — Samengeb. met nr. 480.

480. **Laurentius** Valla, Elegantiarum libri sex. [Leuven, J. Veldener niet voor 1476]. 2°. X. 2°. 120[2]

Type 3. — HMT 48 (27) 2a. — H 15799 = HC 15805. — CA 1701a (2e suppl.) C II[2] 5936. — Pr. 9205. — De dateering volgens Proctor. — Bl. 192 tot het slot (vervolg van het register) ontbreken.

Samengeb. met nr. 443.

Ex legatione dñi Alberti Echuersheim
quondam canonici et Scholastici
huius ecclie beate Marie Traiectens

HANNIS ORTELLII ARRETINI COMMENTARIORVM GRAMMATICORVM DE ORTHOGRAPHIA DICTIONVM E GRAECIS TRACTARVM PROOEMIVM INCIPIT AD SANCTISSIMVM PATREM NICOLAVM QVINTVM PONTIFICEM MAXIMVM.

OEPERAM OLIM BEATISSIME PATER NICOlae.v.ſumme pontifex commentaria quædam grammatica condere: quibus omnem litterariam antiquitatem & orthographiæ rationem cum opportunis hiſtoriis pro poetarũ declaratione connectere conabar: profuturus ſane, p mea uirili ſtudioſis linguæ latinæ. iterim ab aliis ſtudiis negociiſq; familiaribus intercæptus illa prorſus relinquere: atq; lõgo tempore abiicere uiſus ſum. Sed nuper cũ apud Alatrium campaniæ oppidum ex aeris romani moleſtia ſeceſſiſſem: ea abſoluere quorundam amicorum rogatu conatus ſum: ac ſic quoq; ad calcem uix uſq; perduxi opus magnũ uarium & diffuſum: atq; illud tuæ ſanctitati a qua uelut fonte omnia mea bona fluxerunt: dedicare conſtitui non quidem ut inſtitutionibus grammaticis poetarumq; hiſtoriunculis tua beatitudo indigeat: qui cæteros in doctrinis omnibus etiam minutis ex ſumma ingenii memoriæq; fœlicitate præcellis: Sz ut in tua illa bibliotheca: quã omniũ quæ fuerunt præſtantiſſimam comparas aliquo pacto collocare poſſis. Nam licet ex magnificentia animi tui: qui non niſi clariſſima in litteris ædificiiſq;: & reliis cæteris aggredieris: uiros utriuſq; linguæ eruditiſſimos ex omnibus fere terris ueluti ad uirtutis quodam aſylum conuocaueris: quos ut ſuum poſſint excolere ingenium: laudemq; ſibi parare: & aliquid confidere: quod poſteritati prodeſſe poſſit maximis præmiis affeceris. non tamen deterrebor: & ego aliquid pro mea paruitate tuæ bibliothecæ offerre. Quam tametſi ex clariſſimis altiſſimarum doctrinarum auctoribus fulcire cupis: quia tamen & minores aliquando facultates neceſſariæ ſunt: non dedignaberis pro tua ſapiẽtia: etiam minorum facultatum libros inſerere. Video enim quantis impenſis & ſumptibus quantaq; diligẽtia græca oratorum uolumina: hiſtoricorum & philoſophorum atq; ſummorum theologorum in latinã linguam traduci procuras. Video quantam adhibes curam in antiquorum noſtrorum operibus exquirendis: quæ deperdita credebantur. Ita ut nõnullos ad diuerſas extremaſq; mundi partes pro re hac: multis cũ difficultatibus & impenſis deſtinaueris. Quæ cum magnis in rebus effeceris non pigebit etiam minorũ facultatum libros in ipſa tua bibliotheca reponere: & maxime illos: qui de grammaticæ facultate loquuntur. Quæ auctore Quintiliano: niſi oratoris futuri fundamenta fideliter iæcerit: quicquid ſuper ſtruxerit corruet. Et niſi æquo longior eſſem: complura poſſem in medium exempla afferre: quibus facile cognoſceret: quot ex huiuſmodi artis negligentia in poetis oratoribus & hiſtoricis quotidie errores inſurgunt: quot in iure ciuili: medicinæq; arte: & cæteris facultatibus interprætatiões ineptiſſimæ ſingulis afferuntur diebus: quot obſcuriſſima ex cuius ignoratõe ſæpiſſime uidentur: quæ alias lucida & perſpicua itelligi potuiſſent. Vnde nemo unq; inter doctos cõnumerari potuit qui non magna huic diſciplinæ curam impenderit. Et ut eiuſdem artis profeſſores: qui in ea præcelluerunt: leuiter tranſeamus. Fuerunt ſane inter ipſos grãmaticos uiri doctiſſimi: ut Iginus multi nominis romæ grãmaticus: Didimus quem Macrobius omnibus grammaticis quicq; ſint aut fuerint: magna audacia præponere non dubitauit: Antonius Empho: cuius ſcholam Cicero poſt labores fori frequentabat: Nigidius figulus: quẽ Gellius arbitratur iuxta. M. Varronem omniũ doctiſſimũ: Valerius Probus ſua ætate ſciẽtia præſtantiſſimꝰ: Cornutus: Anneus: Caſſellius: Terentius: Scaurus: temporibus Hadriani: de quibus & Gellius ipſe mentionem fecit. Fidus etiam optatus tempore eiuſdẽ Gellii multi nominis grammaticus fuit. Prætereo etiam minus antiquos: ut Donatum: Seruium: Diomedẽ: Priſcianum: Victorinũ: uiros non minus rhetores & philoſophos: q; grammaticos. Sed hos uelut eius artis profeſſores facile tranſeo: & ad alios uenio. Quid non etiam Fauorinus temporibus Gellii philoſophus clarus de grãmatica Gellio referẽte multa eruditiõe ſæpe diſſerebat. Nõ ne etiã longe ante eũ Ariſtoteles omnium philoſophorum princeps: Theodoteſq; ut teſtis eſt Quintilianus: & ſtoicorum ſecta: ut Priſcianus ipſe oſtẽdit: de hac facultate acri cura & diligẽtia plura ſcripſere. Porphiriꝰ etiã eximiꝰ phũs i Homerꝝ cõmẽtaria edidit: quæ uſq; in hæc tpa durant: & in quibus nõ ſolum altiſſimũ poetæ ſenſum: & uocabula quæq; explanat: ſed & minutiſſimas grammaticæ quæſtiones abſoluit. At hi ut dices græci fuerunt philoſophi: fateor id quidem: ſed non minus noſtri & philoſophi & oratores ſummiq; duces facultatem hãc neceſſariam iudicauere: & de ea acri cura & diligentia: aut diſſeruerunt: aut ſcripta poſteris ſumma cum laude reliquerunt.

UNIVERSITEITS BIBLIOTHEEK UTRECHT
DOMEIN-ARCHIEF TE UTRECHT

Et Ciceronem inſpiciamus primuꝫ qui linguæ noſtre abſqꝫ alicuius dubitatione princeps fuit. Quod ie artis huius ut dixit Quintilianus diligentiſſimus fuerit: & in ſtilo ut ex epiſtolis apparet recte loquendi ſ eſt & ſcribendi aſper quoqꝫ exactor & corrector extiterit. Aut uim .C. Cæſaris editi frægerunt de analo libri. Aut ideo minus Meſſalla nitidus: quia quoſdam totos libellos non uerbis modo ſingulis: ſed etiá li teris dedit. Quid etiam de Marco Varrone dicemus: An admirandæ ſuæ doctrinæ derogauit quod min tiſſimas quæſtiones in hac arte magno uolumine contractauit: Quid de .C. Baſſo duce nobiliſſimo: & ſ entia præſtantiſſimo: niſi laudes dicere poſſumus: & tamen plures libros de origine uocabulorum: teſ Gellio & aliis nonnullis multa cum gloria ſcripſit. Non ne etiam Plinius ſua ætate doctiſſimus in natu rali hiſtoria de grammatica libros ſcripſiſſe gloriatur. Cuius dicta Priſcianus nonnunqꝫ inducit: & nos i lorum fragmenta quædam precioſiſſima cõperimus. Quod ſi tot tantiqꝫ auctores de hac materia ſcripſ runt. In qua tu illis dũtaxat cognitione es cõparandus: non dedignaberis meũ tibi de grammatica opus in ſcribi: nec poterunt ulli tuam excellentiã uerbis maliuolis lædere: ſi grãmaticæ libros colueris: & de illis æſ mationem non paruam feceris: atqꝫ in tua bibliotheca locandos illos curaueris. Nam Grãmatica ipſa Qui tiliano teſte neceſſaria eſt pueris: iucunda ſenibus: dulcis ſecretorũ comes: & quæ uel ſola plus habet operi qꝫ oſtentationis. Itaqꝫ primũ de litterarũ inuentione: numeroqꝫ & figura: ac nomine pertractabimus. Dein de cuiuſqꝫ noſtræ litteræ per ordinem poteſtate: & in alias litteras tam in dictionibus græcis ad nos pertiné tibus: qꝫ latinis cõmutationes explicabimus. Poſt hæc uero de ordinatione litterarũ inuicem tam uocalium qꝫ conſonantiũ: & tam in eadem ſyllaba qꝫ diuerſa: dicemus. Vltimo particulariũ dictionum orthographi ſuis litteris ordinabimꝰ: & qꝫbreuiſſime dabitur ea narrabũt: quæ ad earũdẽ declarationẽ facere putabim

A ccepimuſqꝫ hæc primũ ex fragmentis decem librorꝫ Papyriani: quos de orthographia ſcripſit. Ex quattuo libris Plinii de arte grammatica. Ex unico libro Rhemii grãmatici de poteſtate litterarum. Ex unico Gryl de accentibus ad Virgilium: cuius parua fragmenta comperimus. Ex Capro. ex Diomede de octo partibu orationis. Ex Probo doctiſſimo grammatico. Ex Quintiliano uiro ſummo. Ex Varrone de lingua latina. E Aulo Gellio. Ex donato: Seruio: Priſciano: Victorino: Sergio: ex pluribus aliis latinis grãmaticis: græciſq minoris auctoritatis cum antiquorum grammaticorũ libros amiſerint. Repperi tamen Herodiani fragmẽ ta quædam de orthographia: & ciuſdem libros integros quattuor de conſtructione. Ex gloſulis etiá Ariſta chi ſuper Homerũ & Heſiodum. Quin & ex Porphyrio ſuper Homerum plura annotauimus. Quæ uero ad hiſtoriam faciunt: ex Virgilio: Ouidio: Homero: Heſiodo: Liuio: Plinio: Iuſtino: Herodoto: Thucydide Appiano: Diodoro ſiculo: multiſqꝫ aliis approbatis auctoribus & græcis & latinis: quos ſuis locis commo de inducemus.

I OHANNIS TORTELLII ARRETINI COMMENTARIORVM GRAMMATICORVM DE ORTHOGRAPHIA DICTIONVM E GRAECIS TRACTARVM LIBER PRIMVS INCIPIT.

De Numero & figura atqꝫ inuentione litterarum tam græcarum qꝫ latinarum.

Ræcorum litteras: quibus ipſi nunc græci utuntur. xxiiii. eſſe conſtat: uidelicet. α.β.γ.λ.ε.ζ.η.ϑ.ι.κ.λ.μ.ν.ξ.ο.ϖ.ρ.σ.τ.υ.φ.χ.ψ.ω. Sed harum uetuſtiores græci: ut ex clariſſimis grammaticis accæpimus: ſolas ſexdecim habuerunt: quas ex phœnicia Cadmum adduxiſſe uolunt: uidelicet. α.β.γ.λ.ε.ι.κ.λ.μ.ν.ο.π. ρ.σ.τ.υ. Quibus ad noſtras ſic primũ a Nicoſtrata matre Euandri ut ferunt reda ctis & nos ſexdecim eodem modo & eadem pene figura recæpiſſe: cũ Priſcianus tum antiquiores alii celebreſqꝫ grammatici atteſtantur. Immo eaſdem illas pene cum græcis fuiſſe rettulit Plinius circa finem libri. vii. naturalis hiſtoriæ ex teſtimo nio delphicæ tabulæ antiqui æris: quæ i palacio dicata erat Mineruæ: quas huiuſ cemodi fuiſſe Rhemius grammaticus præſtantiſſimus nobis rettulit: uidelicet. a.b.c.d.e.g.i.l.m.n.o.p.r.ſ.t.u. Sed cum paulatim a græcis litteræ aliæ adinuentæ fuerint: & .xxiiii. litte rarum numerum adimpleuerint: nos ſimiliter ab illis aliquas accæpimus. Quibus & in noſtro ſermone & in dictionum græcarum ſcriptura frequentiſſime utimur. Nam uocales primum uetuſtiſſimi græci quinqꝫ ut noſtri habuerunt uidelicet. α.ε.ι.ο.υ. quas ancipites omnes uel liquidas hoc eſt quæ facile modo produci modo corripi poſſunt: uti nos uocales noſtras dicimus: & illi ſimiliter tunc quoqꝫ dixerunt. Sed poſtea cum duas alias adinuenerunt uidelicet. η.ω. has fecerũt ſemper longas: & ex prioribus duas ſemper breues eſſe ſtatuerunt: uidelicet. ε. & .ο. quin & hoc quoqꝫ paruum. ο. quod uero nouiter inuentum fuerat magnũ uo cauere. Sic enim nomina litteris pro placito imponuntur. At nos latini ex his nouiter a græcis inuentis nul lam penitus ſuſcæpimus: ſed noſtras omnes: uidelicet. a.e.i.o.u. ſuo numero & nomine conſeruauimus: qꝫs ſane omnes ancipites & liquidas antiquo more ſemper habuimus. Poſt id autem uidentes græcorũ doctiſ ſimi per ablationem aſpirationis a conſonantibus quibuſdam nonnunqꝫ ſententiam defraudari: nouas ad-

inuenere figuras:quibus neceſſario aſpiratio comprehendi detineriq; debeat:& ſic.o.litteram in ſe dulci ſo no aſpirationem gerentem concæperunt:quam pro.th. q̄ pulcherrime ponunt:nec non &.φ. quā ſimiliter pro.ph.&.χ.quā pro.ch.iidem a troiano bello citra ſcribere cōſueuerunt.nanq; illas Palamedem cōperiſſe Seruius atteſtatur.Mox alios ac præcipuū Simonidē teſte Cornelio Tacito cæteras cōperiſſe.Verū ex his tri bus ſic cōpertis latini noſtri nullā penitus ſuſcæpere:ſed ſeruata antiqua ſcriptura ipſum.t.uel.c.uel.p.cum aſpirationis nota more antiquo ſcribere uoluerunt.Sed quærit Parthenius grammaticus : idemq; poſt illū Priſcianus:quare non ideo a græcis.rh.aſpiratū in aliam formam figurāq; trāſlatū fuit:cū eodem modo aſ pirationē ſuſcipiat.Ad quod reſpondentes dicunt:quia nec ſic aſpiratio ipſi.r.cohæret ſicut & præfatis mu tis:nec ſi ab hac littera tollat' ſignificationē minuit:nam quāuis ſubtracta aſpiratione dicat' retor uel Pyrrus non minus intellectus manet integer:non aūt ſic in aliis.Nam ſi Chremes cū aſpiratione proferes nomē pro priū deſignabis:a quo ſi aſpirationē ſubtraxeris ſignificatū mutabis:quia tunc quoq; a uerbo cremo decli natum cū ſignificatiōe eius uerbi eſſe uidebit':ut id idem in mille aliis contingit.Rnrſum græci alii & ut fert Simonides ad linguæ ſuæ ſcripturæq; ornamentū.ψ.litterā ſine aſpiratione adinuenit : quæ quodammodo molliorē q̄.ps.uolubilioremq; ſonum habet:ut diligentiſſimi cōſpexere grāmatici: pro qua Claudius Cæ ſar apud nos antiſigma hac figura deſcribi uoluit.χ.ita ut pro.ps.aliam ſimplicem figurā ut græci habent & nos haberemus.Sed ut in ſequentibus oſtendemus nulli auſi ſunt antiquā ſcripturaz poſt Claudii imperi um cōmutare.Poſt has uero omnes.z.&.ξ.græci ipſi cōparerunt:quæ ſane ad decorē & ornatū propriæ lin guæ plurimū contuliſſe uident':At uero latini noſtri præter ſexdecim antiquas litteras:quibus primitus ute bant'.f.aliam ex æolico quodā digamma ut infra clare enarrabimus aſſumpſere. Poſt quā &.q.litterā inue nere:quæ tametſi præciſe eiuſdē cū.c. poteſtatis eſſe dicat':eā tamē noſtri auctores in illis dictionib⁹ optaſſe uiſi ſunt:in quibus pinguior quodammodo ſonus exigi uidebatur:q̄ per.c.litteram præſtari potuerit.Poſt has uero nōnulli ex noſtris.k.in eadē forma qua eſt apud græcos ſupuacuæ recæpere. Qua ſane Quintilia nus in nulla ſcriptura noſtra utendū exiſtimat:niſi ut ait:quæ ſignificat etiā ut ſola ponat' . nam in quibuſdā uetuſtiſſimis inſcriptionibus ſæpe ego cōſpexi.k.DECEMB.pro calendis decembris.Idemq; in Liuio uetu ſtiſſimæ ſcripturæ frequenter annotaui.Nec illis ullo pacto aſſentiendū puto:qui ſequente.a.cōtendūt ſem per.k.ſcribendā eſſe in karthago kaput:cū teſte Quintiliano ſic.c.littera quæ ad omnes uocales uim ſuam cōmode præferat.p̄ter has quoq; cū græci.ξ.litterā ultimo adinuenerint ,p noſtraz dictionū magna cōmo ditate illā ſub hac forma.x.a noſtris recipi debere uiſum eſt.hoc ſolum ab illis in uoce diſcrepantibus:q̄ ubi illi eam proferentes in.i.uocalem definūt:& dicūt.xi.nos ecōtrario dicimus.ix.Vltimo uero.y.&.z.aſſum pſimus:ut & nobis quoq; in græcis nominibus trāſcribēdis deſeruirent.Nā ut ait Quintilianus a græco ſer mone magna ex parte romanus cōuerſus eſt:& confeſſis quoq; græcis uerbis utimur ubi noſtra deſunt . Si cut illi nōnunq̄ a nobis mutuant'.Sunt igit' figuræ litterarū quibus nos utimur uiginti duæ:de quibus om nibus ſingulatim dicemus.Nam.h.littera non eſt:ſed aſpirationis nota:ut in ſequentibus oſtendemus.

De Accidentibus litterarum.

SEd quærunt nōnulli quotidie cur nos ſimplici uoce uocales noſtras:& græci plurib⁹ ſyllabis quaſ dam uocare uoluerunt:cū littera pars ſit minima uocis cōpoſitæ : nā quā nos ſimplici uoce .a.dici mus:illi pluribus ſyllabis alpha nominā.Item quā nos.i.ſimplici ſono:illi iōta duabus ſyllabis uo cauere.Conſonantes etiā fere omnes duabus ſyllabis illi efferunt:ut beta:gamma:delta:quas nos in eadem quæſtione manentes una ſyllaba nominamus:& quaſdā quidē in.e.uocalē terminātes:ut.be.ce.de. & ſimi les:quaſdā uero ab.e.incipiētes:ut.el.em.en.quā ſane quæſtionē facile diſſoluere poſſumus:ſi accidētia lit teræ diſtinguam⁹:quæ tria ſunt.f.nomē figura & poteſtas.Nomen ut apud græcos alpha beta gāma delta. Apud latinos uero.a.be.ce.de.ita ut apud illos pleraq; uocales pluribus ſyllabis nominent':apud nos uero uocales omnes per ſe prolate nomen ſuū oſtendūt.Figura uero ea eſt forma quā in ſingulis litteris græcis.ſ. & latinis cōſpicimus :quæ apud antiquos illoz & noſtros ut ſupra oſtendimus pene eadē fuit . Poteſtas aūt pronuntiatio eſt illarū quā in litterario ſermone nos & illi eodē modo utimur.Nomē igit' ad placitā inſtitu entis rationē impoſitū fuit:quod nō ſolū unica aut duabus ſyllabis:ſed tribus pluribus ue ſi placuiſſet con ſtitui poterat.Sed auctoribus latīs teſte Priſciano in.viii.in his ut multis aliis breuitas & cōciſio nominis ma gis placuit.Nec id ſane nomē litteræ poteſtatē ullaten⁹ ipedire ualet:quæ in pronūtiatione litteratæ uocis oſtendit':quia tunc quoq; nō litteræ nomine:ſed poteſtate utimur:quæ indiuiſibili quodam ipſi litteræ pro prio conſiſtit.Nam ſi balneum dicimus:aut martium laborem efferimus:non tūc.b.in.e.terminatur: nec.l. aut.m.ab ipſo.e.incipit:quia non nomine:ſed poteſtate eius litteræ utimur:ut quēadmodum in cōpacto ex elementis corpore dicimus elementū ut quid indiuiſibile ineſſe:hoc eſt quod non ut corpus in aliud elemē tum diuidi poteſt:& tamen in partes quaſdā diuidi ualet:& cōpoſito nomine efferē:ſic & in litterali uoce lit tera ipa ſua ui & poteſtate indiuiſibilis:hoc eſt non in aliā litterā reſolubilis proferē:quæ tamen in ſe cōpoſi to nomine cognominari cōmode potuit:Vnde & ad elementoz mūdi ſimilitudinē uocabulo etiā elementi nōnulli litteras uocauere.Et ſicut illa ſimplicia ſunt & coeuntia corpus omne perficiūt:ſic etiā hæ cōiunctæ litteralem uocem quaſi corpus aliquod cōponunt:ſed diuerſa eloquendi ratione apud græcos & noſtros.

Nam cū apud eos teſte Quintiliano libro.xii.de inſtitutione oratoria:nullæ litteræ dulcius ſpirēt q̄.y.&.z. altera uocalis:altera cōſonans: quas ut diximus mutuari ſolemus:quotiēs illorū nominibus utimur.neſcio ut idem inquit auctor quomodo hilarior in earū ſcriptura ꝓtinus renidet oratio:ut in zephyris:zophyriſq; quæ ſi noſtris litteris ſcribant̄:hoc eſt his quæ loco ipſius.z. apponere cōſueuerant:& cū ipſo .i.noſtro ſurdum quiddam & barbarū efficient ſonum.Sed uelut in locū earū ſuccedūt apud nos aliæ triſtes & horridæ quibus græcia caret:ut.f.quoq;:quæ eſt ſexta noſtrarū pene nō humana uoce:uel omnino nō uoce poti⁹ inter diſcrimina dentiū eodē teſte efflatur:quæ etiā cū nō uocalē proximā accæpit:quaſſa quodāmodo:: utiq; quotiēs aliquā cōſonātiū frangit:ut i hoc ipō frāgit multo ſit horridior.Alia eſt æolica littera ꝑ q̄ primū ip̄ſ f.accæpam⁹. Deinde ut late uidebim⁹ad aliā poteſtatē.f.redacta.u.cōſonātē illi⁹loco ſurrogauim⁹:& nouā illius poſtea formā a Claudio cōpertā:etiā ſi repudiauimus ut infra late uidebim⁹:uis tamē nos ipa perſequitur:& ineptū quid reſpectu ſoni quod apud illos ex digāma reſultabat:efflare uideā ut ſeruus ceruus & ſimilia. Alia quæ eſt.q.duras & illa eodē teſtante ſyllabas facit:quæ ad cōiungendas demū ſubiectas ſibi uocales eſt utilis:alias ſupuacua:ut equos quare quoniā:cū etiā ipſæ hæ uocales duæ efficiāt ſonū:qualis apud græcos nullus eſt.Ideoq; ſcribi eorū litteris nō poteſt.Et nos primā illam uim uocalis amittere in ſequētib⁹ oſtendemus.Quid ꝙ pleraq; eodē referente auctore nos.m.quaſi mugiente littera cludimus : qua nullum græce uerbū cadit.At illi.n.iucundā & in fine præcipue quaſi tinnientē illius loco ponunt:quæ eſt apud nos rariſſima in clauſulis.Quid ꝙ ſyllabæ noſtræ.b.litteram &.d.innitunt̄:adeo aſpere ut pleriq; nō antiquiſſimorū quidē:ſed tamen ueterū mollire tentauerunt:nō ſolum auerſa pro abuerſa diecndo : ſed in præpoſitione.b.litteræ abſonā & ipſam.f.ſubiiciendo:de quibus omnibus in ſequētibus latiſſime diſputabimus:& incipientes ab.a.uim ac poteſtatē cuiuſq;:mutationeſq; & alias per ordinem ſubnectemus.

DE Vi ac poteſtate.a.litteræ:& cōmutatione in alias uocales.

IGitur apud antiquos noſtros & græcos eiuſdem prorſus figuræ fuit:& poteſtatis ſemper remanſit. Eſtq; tam apud illos:q̄ apud noſtros anceps quidem & liquida: hoc eſt quæ facile modo produci: modo corripi poteſt.Sed cū.e.græcis in ſcripturā noſtrā tranſferimus illam fere ſemp ſua figura & nomine ac poteſtate cōſeruam⁹.Nōnunq̄ uero cōmutam⁹ i.o,ut μάρμαρον marmor κάρυλος coril⁹.Ali quando in.i.ut κάναστρον caniſtrū.nonnunq̄ in.æ.diphthongū ut ἀσκλήπιος Aeſculapius.In quo ſequimur æoles.Illi quidem ἤμφαισ pro ἤμφας:φαίζιν pro φασίν ſcribebant.Sæpe etiam auctoribus Papyriano.Proboq; & Priſciano mutatur.a.per deriuationes in uocales alias:ut in.e.modo productā:modo correptā. Productā q̄dē:ut halit⁹ hanelit⁹:facio feci:ago ægi:iacio iæci:frāgo frægi:capio cæpi:quod cū æ.diphthongo ſcribit̄.Correptā uero:ut tango tetigi:cado cecidi:parco peperci:fallo fefelli. Similiter per cōpoſitionem.a.producta in.e.productā cōuertit̄:ut armatus inermis:arceo coherceo.In.i.modo cōſimili ut amicus inimicus. Vnde etiam pleraque nomina quæ cum uerbis ſiue participiis componuntur: mutant a.extremam ſyllabam nominatiui in .i.correptam:ut arma armipotens:ſtella ſtelliger:cauſa cauſidicus:tuba tubicen : tiba tibiicen:cū duabus.ii.breuibus:ſed apud pleroſq; per ſynæreſym in unam.i.longā cōmutant̄:& dicitur tibicen:quod in alia huiuſcemodi compoſitione non reperitur.

DE B Littera.

BQuoq; littera muta eſt:hoc eſt quæ nō in ſonū ſuū:ſed in ſonū.e.litteræ terminat̄:hanc græci beta nominant:Geritq; uirtutē & poteſtatē mediā inter.p.&.ph.Vnde nec penitus caret aſpiratione:nec plene eam poſſidet.Quare nos ob litterarū affinitatē dictiones græcas traducentes:nōnunq̄.p.&.ph.in illam cōuertimus:Vt cū apud nos πῦξος:ſcilicet cū.p.in prima ſcribat̄:apud nos buxus cū.b.ſcribitur.Similiter ἄψυρτος:cū littera.ψ.pro qua nos.ps.ponere cōſueuimus:ab auctoribus noſtris abſyrtus cum.b. traduci tur.Item quod illi cū littera aſpirata αμφω:nos cum.b.hoc eſt ambo tranſcribimus. At ecōtrario ſimiliter quod illi cū.b.ſcribunt:nos ſæpe cū.ph.aſpirato traducimus:ut θριαμβος triumphus: de quo in propria dictione uidebimus.Quādoq; uero &.p. exile pro.ph.aſpirato traducimus:ut quod ab illis φοινικειος cum principali aſpirata ſcribitur:a nobis puniceus cū exili.p.tranſfertur.Itē πορφυρεον purpureū. Quin & contra ubi illi.p.exile ponunt:nos ſepiſſime aſpiratum traducimus:ut quod illi ἀηπύλη nos deiphyle: quod illi λάπιθαι nos laphithæ:quod illi ὑψιπύλη nos hypſiphyle cum.ph.aſpirato ſcribere conſueuimus.Sed hæc & ſimilia etiam nonnulli ex noſtris cum.p. abſq; aſpiratione ſcribunt : quod indifferenter in illis poſſe fieri compertum eſt.Itaq; cum maiores noſtri ut infra late oſtendemus.f.quod digamma æolicum erat:in dictionibus noſtris primū pro eo quod nunc.u.conſonantē ponimus. poſtea pro.ph.aſpirato in latinis dumtaxat dictionibus aſſumpſerint obſeruatum a quibuſdam uetuſtiſſimis referente Plinio fuit:ut pro littera.f.ob cognationē quam cum.ph.habere uidebatur.ipſum.b. ob litteræ uicinitatem tranſcriberent: & bruges cum.b.teſte Quintiliano in primo inſtitutionū pro eo quod eſt fruges ſcriberent & pronunciarēt Quin & Byrrhus pro Pyrrhus hoc eſt ruffus dicerent:Belena pro Helena:quin & ex græco quod ē βάσκανον noſtri faſcinum traduxerūt:Vt teſtis eſt Cloatius Verus in libris quos inſcripſit uerborum e græcis tractorum:quēadmodū rettulit Gellius libro.xvi.noctium atticarū:& faſcinare eſſe quaſi baſcinare.Sane cum æoles ſpiritus aſperitatē effugientes ubiq; loco aſpirationis ipſum digamma æolicum.f.ponerent:contigit

etiã ut in dictionibus incipiẽtib⁹ ab.r.quæ ſemper ſolent aſpirari:nõ cũ.f.digamma poſt.r.ſed cũ.b.loco digammi ante.r.ſcriberẽt.Cuius ratiõ in promptu eſt:quia cum digãma nõ niſi cũ uocali & in principio ſyllabæ poni poſſit:ut ſimili modo noſtrum.u.conſonans:quod loco illius accæpimus:ſequitur manifeſte q̃ nõ etiam poſt.r.in eadem ſyllaba poni poterat. Qua de re ob litterarum uicinitatem transferentes æoles tunc quoq; digamma in.b.præponebant ipſi.r.ac dicebãt βρ῾ήτωρ pro rhetor: βρ῾όδος pro rhodos: & nõ ρ῾ήτορ nec ρ῾όδος ſcribere poterant. At in aliis dictionibus non incipientibus ab.r. ſed a uocalibus ſemper loco aſpirationis digamma iſm apponebant. Vnde teſte Quintiliano ex noſtris nõnulli & fordeum & fæd⁹ cum.f.pro hordeũ & hædus ſcribebant. Verum ut Papyrianus refert libro.ii.de orthographia. conſueuerunt antiqui noſtri.af.cum digamma.f.pro ab cum littera.b.deſcribere. Sed cum poſtea ipſum.u.conſonãs loco digammi accæperint:quia in fine ſyllabæ ſtare non poterat: loco eius ipſam.b.litterã poſuerunt. Idẽq; poſtea in nõnullis obſeruare placuit:ita ut etiam ubi.u. conſonans ſtare potuiſſet digamma acciperent: & ubi ſibilum dicimus:ſifilum priores cum digamma teſte Nonio Marcellio de doctorũ indagine deſcribebant. Similiter cum non poſſit.u.conſonans ante conſonantẽ in eadem ſyllaba poni mutatum fuit nõnũq̃ teſte Priſciano etiã ipſum.u.conſonans in.b.ut cælebs quaſi cæleſtem uitam ducẽs. Quid q̃.b.ipſum in.u. uocalem euphoniæ uel differentiæ cauſa tranſire dicitur:ut aufero pro abfero:ne ſi cum duplicato.ff.ſcribatur affero:ex ad & fero compoſitum credatur. Vnde & in præterito reaſſumit.b.& facit abſtuli. Aufugio pro abfugio ut in ſequentibus latius uidebimus. Verum ſequente.f.ſolet etiam.b.in ipſum.f.trãſire:ut officio:ſufficio:ſuffio. Item ſequente.c.tranſit:ut occurro ſuccurro.ſimiliter in.g. ut ſuggero.in.m. ut ſummitto.etiam aliquando.m.non ſequente:ut globus glomus.in.p.ut nubo nupſi:ſcribo ſcripſi . Nam q̃uis analogia per.b.etiam in præterito cogit ſcribere: euphonia tamen Plinio auctore ſuperat:quæ etiã nuptã nõ nubtam & ſcriptum non ſcribtum per.p.& non per.b.dicere & ſcribere compellit. Vnde teſte Priſciano in.ix.b.ante.s.uel ante.t.in principio ſyllabæ:hoc eſt & in eadem ſyllaba inueniri non poteſt: quẽadmodũ &.p.poſſe dicimus:ut ipſe:aptus. Nanq; obtineo:abſonus:abſtinens & ſimilia: non in principio eiuſdẽ ſyllabæ habent cõiunctas.b.&.s.uel.b.&.t.cũ præpoſitio ab uel abs a ſyllaba ſequentis dictionis ſeparent. At in nubo uel ſcribo cum.b.ſequentis ſit ſyllabæ neceſſario in.p.commutari debet:& eorum participia ut nuptus ſcriptus atq; ex his deriuata nomina:ut ſcriptor & nuptiæ:quã ſane euphoniam græci obſeruãtiſſime ſeruauerunt:ut λείβω:quod in præterito actiui.b.in.p.ante.s.cõmutat & λέλειψα facit. Similiter ſequẽte.t.ut in præterito paſſiui λέλειπται. Tráſit etiam.b.in.r. ut ſurripio arripio:in.s.ut iubeo iuſſi. At ſubſequor cum.b.ſcribitur: ut compoſitio ipſa cõprobat:quæ eſt ex ſub & ſequor . Suſpicor uero & ſuſpicio quin & ſuſcipio:ſuſtuli non ſcribuntur cum.b.nec duplicant.s.quia teſte Probo a ſuſum uel ſurſum aduerbio ſunt cõpoſita.nec poteſt duplicari cõſonãs alia ſubſequẽte cõſonãte:niſi ſit muta ante liq̃dã ut ſupplex.

DE Littera.C.

C Littera muta eſt:& exilis omnino ſeu leuis:quia nihil prorſus aſpirationis in ſe continet:mutaturq; in uariationibus temporum:ut paulo poſt uidebimus:quin & ante.n.ſequente uocali in eadem ſyllaba ponitur:ut Praxitelesq; cnidi rurſus te marmore ſignet Pulchra uenus:quæ ſit nobilis ipſa cnidos:ut latius in ſequentibus oſtendemus.profertur tamen ſub uoce ipſius.g.ob cognationem litterarũ quẽadmodũ uidebimus:quũ de illa tractabimus. Vt & modo conſimili Cneus:& Caius cum.c.ſcribi debent:quæ teſte Seruio in uoce ipſius.g.proferre habemus:quarum prima cum.c.ſequente.n.tantũmodo conſueuit:uidelicet Cn. Secunda uero teſte Quintiliano ſola.c.littera ſignatur:quæ ut ait inuerſa mulierem declarat:quia tam Caias eſſe uocatas q̃ Caios ex nuptialibus ſacris apparet. Sane hanc ſcripturam in antiquis ſepulchrrs nos ſæpe conſpeximus:ut de Caio primum ſcriptum comperimus. C. MARIVS. C. F. COS. VII. PR. PL. Item de Caia. SEX. ROSCIVS. CL. AEROS. SIBI. ET. LVCERIAE. CONLIBERTAE. SVAE. FECIT. Item in alio in lo. V. ABVRIAE. C. ET. C. L. FELICVLAE. F. & reliqua. Quod aliquando non obſeruatum fuiſſe & Caiam:ut Caium.c.littera ſignari comperimus:ut alio in loco. C. ENNIAE. P. RVBRIVS. CELER. VXORI. CAR. PIENTISSIMAE. CVM QVA. VIX. AN. XXXXIII. MENS. VIII. SINE Q VERELA. B. M. P. OPTO VALEAS. Q VI LEGIS. Vnde ut ſæpiſſime conſpicimus conſul cum .e. ſequente o.&.s.ſignabatur:hoc eſt duabus ſequentibus litteris:& abſq;.n.uidelicet. Cos. ita ut ſi.n.interpoſitum fuiſſet:conſules in plurali notarentur uidelicet. CONS. ſed hæc Hactenus. ſane tranſit.c.per compoſitiones & deriuationes in alias conſonantes. In.g.ut quadringenti pro quadrincenti:& reliqua:quæ a centum cum n.ante.c.ſimili modo componuntur:adeo q̃ ubi deeſt.n.ipſum.c.integrum ſemper maneat:ut ducenti:trecenti:ſecenti.i.ſexcenti:licet ſelibra ſit ſingula libra cum dimidia:ut in dictione talentum uidebimus. In.x. ut dico dixi duco duxi noceo noxa noxius.in.s.ut parco parſi:quin & peperci.

DE Littera.D.

D Littera muta eſt:& media inter.t.exile &.th.aſpiratum:quare nec penitus caret aſpiratione:nec eã plenam poſſidet:quin & pro.th.aſpirato quandoq; a noſtris transfert:ut θεος deus:quáq; alii a δέομαι quod eſt timeo deduci uelint:ut in dictione deus uidebimus. Sane ipſum.d.mutationes ab auctoribus noſtris accæpit diuerſas.& aliquando quidem in.b.cõuerſum fuit:& quod olim duellum:nos iam bellum di-

cimus. Iuuenalis in satyra: Galeatũ sero duelli Pœnitet. Vnde Varro libro. iii. de origine linguæ latinæ per duelles inquit dicuntur hostes: ut perfecit sic perduellum & duellum: Id postea bellum: & pergit: & ab eadem causa facta duellona bellona. Quintilianus etiam inquit in primo duellos quidem dicere bellos ausi sunt. Item si componatur ad cum dictione incipiente a. c. in aliud. c. conuertitur: ut accedo: accessus accessio Accuso ex ad & causo: ut in sequentibus latius apparebit. Item cum dictione incipiente a. q. mutatur. d. in. c. ut acquiro ex ad & quæro: fuit etiam. d. in. c. conuersum in ea dictione quicquid: cuius quarta teste Quintiliano. c. litteram exposcit: ne. s. bis interrogare uideremur: ex quo etiam quicq̃ cum. c. scribendum puto: ne si. d. scriberetur: modo consimili quid sit quã interrogare uideamnr. Item si componatur ad cum dictione incipiente ab. f. transit. d. in aliud. f. ut ex ad & factus affectus. Item in. g. ut. ex ad & gero aggero. Item in. l. ut allido. De quibus latius in sequentibus apparebit. Nonnunquam uero & absque compositione præpositionis fuit. d. mutatum in. l. Nam a sedeo olim sedda dicebatur: quæ nunc sella dicitur. In. r. similiter per compositionem præpositionis ad commutatur ipsum. d. ut arrideo. Quin & absque compositione eius præpositionis fuit aliquando teste Varrone commutatum in. r. Vnde ait libro. iii. de origine linguæ latinæ meridies ab eo quod est medius dies. d. antiqui non. r. in hoc dicebant: ut præneste insum in solario uidi: hoc est in horologio: quod ex sole signabat. Nonnunq̃ etiam Papyriano teste libro tertio de orthographia consueuerunt antiqui nostri pro ad præpositione cum. d. ar cum. r. apponere. Dicebantque aruenas ubi nos aduenas: aruocatos ꝓ aduocatos: arfines ꝓ adfines: arnolare ꝓ aduolare: arfari ꝓ adfari: aruẽtores pro aduentores. Vnde Prisciano teste ostenditꝝ recte arcesso dici ab arcio uerbo quod nũc accio dicimus: quod est ex ad & cio compositum. Quin & arger quoq; pro agger dicebãt. Interponitur. d. etiam frequenter in compositis hiatus prohibendi causa: ut ex re & ago dicimus redigo redarguo. Item ex pro & est componitur prodest. Subtrahitur etiam a modernis quũ sequens syllaba ab. s. & alia consonante incipit: ut ascendo: aspicio: aspiro: asto.

DE. E. Littera.

E Littera uocalis est: & nonnullas etiam mutationes aliquando accipit. Nam Quintiliano teste Messalla in li. de. s. littera sibe & quase. e. littera terminata descripsit. Idq; etiam in multorum libris se comperisse testatur. Quin & Titum Liuium ita his usum: ex Pædiano dicit se legisse: qui & ipse eum ut ait sequebatur. At constat nos illas in. i. litteram commutasse. Quid ꝙ here pro aduerbio. e. littera tempore Quintiliani: ut idem ipse attestatur terminabant: qd' uetustiores. i. littera terminasse dicit: ut in ueteru comicorum libris etiam tunc quoq; inueniri dixit: ut here ad me uenit. Idemq; in epistolis Augusti: quas sua manu scripsit aut emendauit deprehendi asseruit. Nos uero ueterum scriptorũ: Augustiq; ipsius scripturam: & nõ Quintiliani nostro tempore obseruamus: atq; .i. littera heri finimus. Iuuenalis autem qui tempore ipsius Quintiliani fuit: here secundum eius ætatis consuetudinem. e. littera finiuit: cum in tertia satyra ait. Res hodie minor est here cras fuit. atque eadem cras. Similiter Martialis libro primo epigrammatum: Et positum est nobis nil here præter aprum. Idem in. iiii. cur here quod dederas hodie puer Hylle negasti. & aliis in locis pluribus. Quid ꝙ a uetustioribus teste eodem Quintiliano. e. quoq; in aliis q̃multis dictionibus. i. loco fuit: & scribebatur: ut Menerua leber magester: quæ deinde scripsimus. Nonnunq̃ uero & quod per. o. scribimus per. e. antiqui nostri teste Festo scribebant: Vt quande pro quando: die quinte pro quinto: die quarte pro quarto. Pomponius in atellana quæ metui ascribitur: Dies hic sextus cum nihil ægi die quarte moriar fame Sed id præcipue teste Gellio libro. vii. noctium atticarum in præteritis more græcorum obseruabant. Nam græci in quadam specie præteriti temporis: quod παρακείμενον appellant: secundam uerbi litteram in. e. plerunq; uertunt: ut γράφω γέγραφα: τύπτω τέτυφα. sic nostri mordeo non momordi cum. o. sed cum e. memordi dicebant. Q. Ennius in satyris meum inquit non est: at si me canis memorderit. Laberius in gallis de integro patrimonio meo cẽtum milia nummũ memordi. Idem. P. Nigidius. Idem Plautus diuersis in locis obseruauere. Similiter posco non popposci declinabant sed pepposci. Valerius Antias libro animalium xlv. deniq; Lucinius. tr. pl. per duelliõis ei diem dixit: & comitiis diem. a. M. Martio prætore pepposcit. Sicq; etiam teste Gellio. M. Tullius &. C. Cæsar mordeo memordi: pungo pepugi: spondeo spepondi dixerunt Item & ubi nos. u. uetustiores: teste Papyriano sæpissime. e. scriptitabant. Auger pro augur: augeratus pro auguratus. Cato etiam Censorinus Quintiliano teste dicam & faciam dice & face scripsit: eundemq; in cæteris modum quæ similiter cadunt illum obseruasse dixit: ut in ueteribus eius libris rettulit apparere. Per deriuationes etiam teste Prisciano transit. e. correpta in. a. correptam: ut reor ratus: sero satus: in. e. productam ut lego legi: in. i. similiter ut lego diligo. Fides pro genere citharæ fidicula & fidicen: nec facit fidis in singulari quemadmodum uoluit Priscianus: quod ab antiquis inauditum est: ut infra in dictione apes ostendemus. Trãsit & in. o. ut tego toga. In. u. ut omnia uerba secundæ coniugationis: quæ in ui diuisas syllabas formant præteritum: & in. xi. deficiunt in supinis ut horreo horrui: rubeo rubui: tepo tepui: ferbeo ferbui: egeo egui: frigeo frigui: rigeo rigui: & cætera.

DE. F. Littera:

F Litteram ſemiuocalem eſſe antiqui grammaticæ ſcriptores aſſeruerunt:eo q̃ a uocali incipit: & in ſe ipſum terminatur:quibus Priſcianus non aſſentiens mutam eſſe uoluit. Tum quia loco mutæ iam ponitur:hoc eſt.p.&.h. Tum quia terminalis nominum minime comperitur:& ſemiuocalis neceſſario nomina terminet. Tum quia ante.l.&.r.in eadem ſyllaba ponitur:qui locus mutarum eſt dumtaxat. Tum etiá quia communem ante eaſdem litteras poſitam uocalem facit. Sed hæc hactenus. Verum ut ab exordio huius litteræ:hoc eſt per quem modum ad nos uenerit procedamus. Habebant antiqui æoles litteram hanc:quæ qa duplicis gammæ figuram detinebat:ut & nunc detinet: digamma a pleriſq; ex noſtris cognominata fuit: a nonnullis uero ſibi hoc nomen datum fuit: quod apud æoles prius habebat: uidelicet.uau. ab ipſius uoce profectum teſte Varrone & Didymo: qui id ei nomen fuiſſe oſtendunt. Hanc igitur litteram auctores noſtri pro maxima noſtrarum dictionum commoditate ab æolibus eo pro loco accæperunt: quo nos nunc.u. conſonantem habemus. & eundem prorſus ſonum cum.u. conſonante: qua nunc utimur: & tunc quoq; ipſum.f.nos habuiſſe:cum Priſcianus:tum alii plures artis grammaticæ ſcriptores atteſtantur. Verum cum dictiones noſtras:& quas ex græcis accæperamus: noſtri ut antiquiſſimi græcorum primitus pro.ph. aſpiratum & nullas per.f.ſcriberemus: uiſum eſt poſtea ut inter dictiones noſtras & græcas differentia notaretur loco.ph.in dictionibus noſtris digamma.f.accipere. In græcis uero antiquam per.ph. ſcripturã obſeruare. Itaq; loco.f.digammi poſuerunt noſtri auctores.u.conſonantem: quia teſte Papyriano affinitatem in ſono habere uidebatur:& digamma ipſum cum alio ſono in dictionibus latinis loco.ph.ſcribi ſtatuerunt. Poſt hæc autem & noſtri ferunt auctores uoluit Claudius Cæſar pro.u.conſonante ipſum digamma inuerſum hac ſcilicet figura Ⅎ tranſcribendum eſſe: ut propriam haberemus litteram ubi.u. conſonantem facimus. Idq; nos ipſi romæ quibuſdam in locis ſcriptum aſpeximus:ut ſerjus pro ſeruus: Ⅎulgus pro uulgus: Ⅎixit pro uixit:e quibus hoc unum epitaphium inſeruiſſe ſat ſit. DIS.MANIBVS SACRVM.SECVNDVS.ℲIXIT.MENS.IX.DIES.XXVI.PETRONIA.NOE.SOROR.EIVS.Ⅎ IXIT.ANNVM.MENS III.DIES.XII.HIC.SEPVLTI.SVNT. Sed quáuis illi recte uiſum ſit: Conſuetudo tamen antiqua ſuperauit. Nam neq; hanc ſolam ſed tres litteras Claudius ipſe teſte Cornelio Tacito prioribus noſtris adiecit: quæ uſui imperitante eo fuerunt:poſt oblitteratæ. Et ut idem atteſtatur:aſpiciebantur etiam tempore ſuo in ære publico plebiſcitiſq; per fora & templa fixis.

DE.G.Littera.

G Muta littera eſt:& media inter.c.ſine aſpiratione ponitur:quare nec caret penitus aſpiratiõe:nec etiá eam plenam poſſidet:ut ſimili modo de.b.&.d.eſſe oſtendimus. Nam tres ſunt omnino ſimplices ſeu leues uel exiles.p.t.s. Tres aſpiratæ ſeu flatiles & craſſæ:uidelicet ph.th.ch. Tres mediæ uidelicet.b.d.g.ut de græcis ſimili modo late infra uidebimus. Vnde ob litterarum uicinitatem.k. ſeu.c.noſtrorum in.g. tráſferimus: ut κυβερνήτης gubernator κώβιος gobius uel gobio. Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie:ſi cœnat inquit. Nec mullum cupias cum ſit tibi gobio tantum In loculis: κύκνος cygnus cum.g.media ut quidam ſcribunt. Quin & pro.ch.aſpirato ipſum.g.nonnunq̃ traducimus:ut ἀράχνη aragne. Alii uero iuxta litteraturam græcam cum.ch.aſpirato ſcribunt:ut in ea dictione uidebimus. Quin & γνῶσις gnoſis. Vnde Gnoſiaq; ardentis:dicebat ſtella coronæ. Conſueuerunt etiam maiores noſtri Varrone teſte libro primo de origine linguæ latinæ:ubi nos nunc.n.ponimus ante.g.uel.c.ipſum.g.loco.n. græcorum moræ deſcribere. Et ubi nos angulus illi aggulus cum duplicato.g.annotare:ubi nos anguilla: illi agguilla: quin iggerunt pro ingerunt:agceps pro anceps. Agchiſes pro Anchiſes & ſimilia:quæ omnia Accium noſtrum obſeruaſſe affirmant. Mutatur etiam.g.in uerborum præteritis:ut oſtendunt Papyrianus & Priſcianus:quãdoq; in.&.ut agor actor:legor lectus:pingor pictus:aliquando in.s.ut ſpargo ſparſi:mergo merſi. nonnunq̃ in x.ut rego rexi:pingo pinxi.

De Aſpiratione.

H Vt oſtendunt grammatici noſtri littera non eſt:ſed aſpirationis nota:nec aliud litteræ niſi figuram: & q̃ in uerſu inter alias litteras a nobis deſcribitur detinere poteſt. Quod ſane ad uim litteræ minime ſufficere ualet:quia ſic quoq; numerorum formæ quædam poteſtatem litterarum detineret. Præter hoc autem nec uocalis nec conſonans eſſe poteſt:quare nec littera.non quidem uocalis: quia a ſe uocem nõ habet nec uerõ conſonans: quia nec ſemiuocalis eſt nec muta. non quidem ſemiuocalis: cum nulla ſyllaba latina uel græca per integras dictiones in eam deſinat:ut in ſequentibus oſtendemus. non etiam muta cum in eadem ſyllaba cum duabus mutis bis ponatur:ut phthius: Erichthonius. At nulla ſyllaba plus duabus mutis iuxta ſe poſitis habere poteſt:nec plus tribus conſonantibus cõtinuari ualet:ut latius Priſcianus noſter hoc ipſum diſputauit. Sed ad alia tendentes comperimus Papyriano auctore libro ſecundo de orthographia latinos noſtros figurã plenã cuiuſdã græcæ litteræ ad nos pro aſpiratione traduxiſſe:quæ apud illos uocalis é:& ſub hac forma.h.ſcribit atq; ita uocat. Nã ut ſupra oſtendim⁹ poſt q̃q; alias uocales hæ litteræ.h.&.ω. mega a græcis cõpertæ fuerũt:ante ẽs nec aſpirationẽ græci nec latini habebãt: ut etiá i qbuſdã antiqſſimis

inſcriptionibus tã grecorũ q̃; latinorum: uſq; ad hæc tempora ego ipſe aſpexi. Sed cũ a diligentiſſimis grã-
maticis primum græcis deinde latinis ſpiritus quandoq; diuerſiſſimus in litterarũ pronuntiatione annota-
ri poſſe uideretur: uiſum eſt æolibus primũ effugientibus ſpiritus aſperitatem. F. digamma pro aſpiratione
in quibuſdam dictionibus uti. Quos antiqui romani ſequentes loco aſpirationis ipſum digãma quandoq;
etiam apponebant. Vnde cum pro illo poſtea. u. conſonantẽ ſurrogarent: etiam nunc ubi illi Fεσπέρα nos
ueſpera ſcribimus & proferimus. Et primũ teſte eodem Papyriano feſpera ſcribebamus. Item illi Fέστις
nos ueſtis: & primum feſtis dicebamus. Verum attici comperta uocali. ʜ. diuidere illam cœperunt: & partẽ
quidam unam uidelicet pro aſpiratione accæpere: alteram uero pro nota exilitatis ſtatuere. Nam omnis di-
ctio apud illos a uocali incipiens uel nota aſpirationis: uel exilitatis annotatur. Sed cum iuniores æoles teſte
Cenſorino facilius ſemicirculum deſcriberent: uel quia forte propinquior ad formam digammæ eſſe uide-
batur: cœperunt aſpirationem in ſimilitudinem. c. noſtri deſcribere: quod pene eandem figuram: quã græ-
cum. ς. detinet habere uidetur: niſi quod non tanta curuitate quanta ipſum. c. noſtrum uel. s. græcum aſpi-
ratio ipſa deſignatur: ut ſcilicet apertius priorem formã referre uidetur. Sed ut in antiquis codicibus græ-
cis: quotidie aſpicimus prior forma ſignata apparet: & non nouorum æolorum forma deſcribitur. Rurſus
& per contrariam formam notam exilitatis annotare ſtatuerunt græci quæ. ſ. talis eſt. Et ipſam aſpirationis
notam daſeam uocant: quã Gryllus in libro de accentibus ad Virgilium flatilem dixit: notam uero exilitatis
illipſilem: Gryllus leuem nominat. Rhemius uero Palæmon exilem uocauit. At latini cum aſpirationem in
ſcriptura noſtra reciperent: totum. ʜ. pro aſpiratione ſumpſerunt. Nec illud diuidere curæ fuit: quia exilita
tis notam penitus neglexerunt. Ponimus igitur aſpirationis notam ante uocales omnes: ſed poſt conſonan-
tes tantũmodo quattuor more antiquorum græcorum: hoc eſt poſt. c. ut Chremes: poſt. t. ut Thraſo: poſt. p.
ut Philippus: poſt. r. ut Pyrrhus. Verum cum Papyriano teſte uetuſtiores græcorum notam ipſam aſpirati-
onis in uerſu ut noſtri conſcriberent: actum olim fuiſſe perpendimus: ut nõ exercitis latinis in ſcriptura græ
ca confuſionem quoq; & errorem ipſa aſpirationis nota nonnunq; induceret. Nam traducentes noſtri ab
initio dictiõis plurimas græcas: quibus indigere uidebamur contigit: ut decepti figurarum ſimilitudine id
quod aſpirationis nota erat pro littera. s. accæperunt & traducerũt: & maxime quia ab æolibus ut plurimũ
ſumpſerunt: qui aſpirationem in formam. ς. græci deſignabant. Itaq; cum ſcriptum comperirent ς ἑρπι λ
λος putantes primam non eſſe aſpirationem: ſed. ſ. litteram quã illi in ea figura deſcribunt traduxerũt ſer-
pillus. & nõ herpill? ſimili mõ σέρπω dixerũt ſerpo & nõ herpo: σεξ traduxernnt ſex & nõ hex: σέπτα ſe
ptẽ & ſimilia quæ plurima comperiuntur. Quare cum non minus apud græcos ipſos confuſionẽ quãdoq;
eiuſmodi ſcriptura induceret: ita ut quod attici & nos muſam cũ. s. proferimus: Boetes muham hoc eſt non
uoce ipſius. s. ſed aſpirationis: teſte Priſciano in primo proferent. actum eſt ab illis ut non amplius in uerſu
ipſa aſpiratiõis nota ſcribatur: ſed ſupra uocalem annotetur. Vnde iam ſcribitur ἑρπί λλος & nõ ς ἑρπι λ
λος: εξ & non ſex alia ſimiliter. Idemq; de nota exilitatis obſeruatur: ut ἀπόλλων ἀυγουστινος: & in
aliis modo conſimili. At uero ſupra cõſonantes nulla earum notarum ſcribitur niſi ſupra. p. quæ ſola inter
omnes cum principalis eſt aſpirationis nota deſignatur: ut ῥήτωρ ῥοδόπα ῥάφανος: & ſimiles: q̃; obrem
cum eiuſmodi dictiones traducimus: ſemper cum. r. aſpirato tranſcribimus: ut rhodope: rhetor: raphanus.
Sed an in medio ipſarum dictionũ græcarum: quas no in litteraturam noſtram tranſcribimus: ipſum. r. aſpi
rari debeat dubium eſſe uidetur. Quod Priſcianus in primo per hunc quoq; modum diſſoluit dicẽs. r. ſine
aſpiratione in latinis ponitur: in græcis uero principalis hoc eſt in initio dictionis poſita: uel in dictione me-
dia geminata: & a nobis trãſcripta aſpiratur: ut Pyrrhus: Tyrrhenus: & ſimilia: quæ ut ait ex antiqua noſtra
ſcriptura aſpirationem in medio ſeruant. At uero quũ non geminãt. r. abſq; aſpiratione ſcribenda ſunt: ut
Pyra lyra ſyria: & ſimiles. Quod quia a doctis omnibus & approbatis latinis obſeruatur: & nos itidem ob-
ſeruare debemus. Verum ut omnem aſpirationis obſeruantiam: quæ apud græcos habetur: & ad noſtros
ex illorum dictionibus traducitur: facile comprehendamus: id prius diligenter proſpiciendum eſt: ex con
ſonantibus græcis nouem mutas eſſe: uidelicet. β. γ. δ. κ. π. τ. θ. φ. χ. Quarum tres quidem apud illos exi-
les ſunt ſeu leues: hoc eſt prorſus ſimplices: & quæ nullam intra ſe aſpirationem concludunt. ſ. κ. ϖ. τ. Tres
uero aliæ craſſæ & ſpiſſæ: uel ut alii ex noſtris uocãt flatiles: uidelicet. θ. φ. χ. Rurſus & aliæ tres quæ mediæ
nuncupantur uidelicet. β. γ. δ. quaſi medium quẽdam inter ſpiſſas & exiles ſonum ſint continentes: ut. β.
iter. ϖ. &. φ. ſimiliter. γ. inter. κ. &. χ. & ſimili modo. δ. inter. τ. &. θ. & ut ſimilia de litteris noſtris eẽ uidim⁹
Vlteriũs quoq; & aliud diligentius perſpiciendum: ut quũ duæ dictiones cõponuntur: quarũ una in uo-
calem deſinit: & alia incipit a uocali: in dictione compoſita non retinetur uocalis: in quã prima dictio quæ
componitur deſinebat: ut ſi præpoſitionem hanc græcam παρα cum hoc pronomine ἐμοῦ componamus
abiicitur. α. in quod deſinit præpoſitio: & ſcribitur: παρἐμου & non παραἐμοῦ. Quin & ut tam abiectio
litteræ: q̃; compoſitio deſignetur ſæpiſſime ponuntur ſupra locum: unde talis littera eſt abiecta duo ſigna
ut ſupra ſtatim annotauimus. Vnum quidem ſemper in modum ſemicycli exilitatis: hoc eſt primum: quo
reiectam uocalem fuiſſe notatur. Secũdum uero in formã eius notæ: quã uocalis in initio dictionis ſequẽtis
poſita ante cõpoſitionẽ hãbebat: utputa aſpiratiõis uel exilitatis: quo uocalẽ illã ſic ante cõpoſitionẽ fuiſſe

ſignatam denotatur:quonam ut diximus omnis dictio græca a uocali initiũ ſumens uel ſigno exilitatis uel aſpiratõis ſignat'.Si ergo ſequẽs dictio ſigno exilitatis ſignata fuerit ſignũ illud ſecũdo loco poſitũ remanebit:ut í exẽplo p̃habito.Sin uero ſignata fuerit aſpiratiõis nota: & illa eadẽ ſecũdo loco poſita remanebit. ut ſi cũ hac dictiõe ὁλος:quæ í initio aſpiratur:eadẽ præpoſitio παρά cõponat' ſcribetur ſic quoq; παρολος ubi primũ quidem ſignũ ſignificat uocalem inde fuiſſe abiectam.Secundũ uero uocalẽ alterius dictionis ante cõpoſitionem fuiſſe aſpiratã.At uero uetuſtiſſimos nullũ ex his ſignis appoſuiſſe cõſpeximus : ut ex antiquis inſcriptionibus in marmore ſculptis ſæpius annotaui.Sed id ulterius proſpiciendum eſt:q; ſi in eiuſmodi cõpoſitione ſequens dictio ab aſpirata uocali incipiat:utputa ὁλος:& prior dictio quæ cõponit' in uocalẽ cũ una illaꝛ cõſonantiũ:quas exiles diximus terminari cõtingat:ueluti ſi hãc præpoſitionẽ μετα quæ habet.τ.cõſonantẽ exilem ante ultimam uocalem uelimus cũ hac dictione ὁλος cõponere per ea quæ ſupra diximus:uocalis ultima a præpoſitione præfata abiicitur.Itaq; ſcribenda eſſet cõpoſita dictio ſic: uidelicet μετολος.Sed quia uocalis illa quæ ſequentis dictionis eſt initiũ aſpirata erat:ex ipſo.τ.conſonãte exili:quod erat dictionis præcedentis ex ea aſpiratione: quæ erat ſequentis litteræ:alia quãdã littera í ſeipa aſpirata conficitur.uidelicet.θ.quæ nihil prorſus aliud eſt q̃.τ.ipſum aſpiratũ:qua re exilẽ tunc quoq; conſonantẽ puta.τ.in aſpiratam ſibi correſpondentẽ conuerſam dicimus:puta in.θ. & ſcribimus ac proferim⁹ μεθολος.Quã ſane dictionẽ ſi latine tranſcribere uolumus:cũ aſpiratione methodũ tranſcribemus.Similiter.π.quæ conſonans eſt exilis in.φ.aſpiratam conuerti poteſt:ut ſi præpoſitionem hanc επι cũ hac dictione ημερα:quæ in principio aſpiratur cõponamus:ſcribemus: & proferemus ἐφημερα:hoc eſt ephemera. Item ex eadeꝫ præpoſitione επι & ηβη aſpirata:quæ eſt pubertas cõponitur ἐφηβος:qui eſt pubes. Vnde ſimiliter apud nos cum.ph.aſpirato ſcribendũ eſt.ſ.ephebus:ubi nulla eſt diphthongus.ſimiliter de.k.dicẽdum eſt quod in.χ.litteram aſpiratã conuertitur:cum ſcilicet modo cõſimili cõponi illud contingit: ut ſæpius in ſequentibus apparebit.Verum & hæc quoq; quæ diximus ſæpiſſime abſq; cõpoſitione ab antiquis obſeruata fuiſſe uidemus:dum.ſ.ſimili modo:ut diximus dictiones inuicẽ terminant':& apud eoꝝ poetas: primũ ablatum fuit.ε.deinde.τ.exile propter aſpirationem uocalis in alia dictione potiſſimũ Homer⁹ circa initiũ Iliados ἀιλειστοαι θειρηα:ubi a τε cõiunctione græca ſequentis:quæ eſt ιερηα conuerſum fuit in .θ. aſpiratũ.Sane abiectio litterarũ uocalium in quas terminant' dictiones cũ ſequẽs incipit a uocali ubiq; fere a poetis græcis obſeruatur:Homer⁹ υμιν μεν θεοι ἀοῖεν ὀλυμπια δωματ' ἐχοντες ἑκτερσαι πριαμοιο πολιν ἐυλοικα ἀικεσθαι.At í uerſib⁹ poetaꝝ noſtroꝝ hoc nõ í ſcriptura aut pnũtiatiõe uerſus:ſz in ſcanſione tantũmodo obſeruamus.Græci uero nõ ſoluz id in uerſu:ſed etiam in ſoluta oratiõe obſeruãt ut Demoſthenes contra Aeſchinẽ ἔωσ' ἰδοπερ ἔστι μαλιστ' ὑπερ ὑμων:ubi nõ ſolum abiecta fuit uocalis littera:ſed duobus in locis conuerſum fuit.τ.exile.θ.aſpiratũ. Sunt tamen nõnullæ dictiones quæ abſq; aliꝫ cuius dubitatione compoſitæ eſſe uidentur:& has obſeruantias neq; a græcis:neq; a noſtris habuiſſe cõſtat ut Ariſtippus quæ ex ἀριστος:qui eſt optimus:& ιππος qui eſt equus cõponitur:& ſecundæ dictiõnis prima aſpiratur:quæ cũ.τ.exili coniuncta aſpirationem amiſit.Similiter Cratippus:Leucippus:Alcippe : quæ omnia ex hippus aſpirata dictione cõponunt':& aſpirationẽ abiiciunt atq; exilem conſonantẽ conſeruant: quod forte ex eo fieri potuit:ut compoſitorum certitudo magis innoteſceret.

DE.I.Littera.

I Littera uocalis eſt:& unica ſola figura a noſtris ſcribit'.A græcis uero triplici uarietate figuræ notatur Nam quidem una in forma ipſius.i.noſtri deſcribitur:quod ipſi græci.i.paruũ uocant. Alia uero in alterius litteræ forma:quã Pythagoram adinueniſſe quidã ferunt:& quã illi.y.pſilon hoc eſt ſubtile uocant. Nos quia illud in ſolis dictionibus græcis tranſcribimus.y.græcũ uocamus:quæ ſane duæ litteræ apud illos ancipites ſunt & liquidæ:hoc eſt quæ facile modo corripi modo produci poſſunt.Tertiæ uero litteræ figura præter has duas adinuenta fuit:& uocatur ab illis ita:quã ſane litteram ut ſupra diximus longam illi ſemper ſtatuerunt.Quin & præter hanc triplicem ſimplicis litteræ formam: duas habent græci diphthongos: quæ eundem cum illis ſonum continere uidentur uidelicet ει & οι:ut infra late uidebimus.Itaq; cum in dictionibus græcis nos primum.i.quod paruum dicunt comperimus: illud apud nos tranſcribentes ſemper fere in ſcriptura noſtra ſeruamus:ut σικελια ſicilia.κιρκησ Circes.φιλοσοφια philoſophia:& alia innumera:in quibus paruum.i.ut ab illis ſcribitur:ſic a noſtris conſeruatur.Nonnunq; uero tranſferimus in .e. ut νηρευς Nereus:& maxime ubi diphthongus ex.o.&.i.ponitur:ut infra latius diſſeremus:nec apud nos i.ſemper uocalis eſt: ſed quandoq; in conſonantem litteram tranſit:ut & ſimile de.u.uidebimus : quæ licet tam conſonantes q̃ uocales unum nomen & unam figuram teneant:tamen quia diuerſum ſonum: & diuerſam uim habent in metris & in pronunciatione ſyllabarum:non pro eiſdem litteris & elementis accipi poſſunt:ut Cenſorinus & Priſcianus doctiſſimi artis grammatice atteſtantur:nam ut aiunt tantum fere intereſt inter uocales & conſonantes: quantum inter animas & corpora. Animæ per ſe mouentur:ut Platoni uidetur:& corpora mouent . corpora uero nec per ſe ſine anima moueri poſſunt: nec animas mouent: Sed ab illis mouentur.Vocales ſimiliter per ſe mouentur ad perficiendam ſyllabam: & conſonantes ſecum mouent. Conſonantes uero ſine uocalibus immobiles ſunt. Verum.i.noſtrum quũ cõſonaus fit modo quidẽ

Verum si cum dictiõe incipienti a uocali cõponatur:remanet.m.& intercipitur.b. ut ambitus ambesus: ambustus ambages:idemq; in cõburo combustus.Sane in metro plærumq; subtrahitur.m. si a uocali sequens incipiat dictio:ut Virgilius in primo ænei. Illum expirantem transfixo pectore flammas. Vetustissimi tamẽ non semper eam subtrahebant.Ennius in.x.annalium:Insignita fere tum milia militũ octo.& ut scribit Plinius libro primo de arte grammatica.m.in extremitate dictionum obscurun quid sonat:ut templũ apertũ: principio ut magnus:in mediis mediocre ut umbra.

De.N.littera.

N Semiuocalis est:& ut refert Priscianus non irrationabiliter a quibusdam inter liquidas cõnumerata: cum in eadem syllaba post mutas:cõmunes faciat præcedentes syllabas. Ouidius in.x. metamorphoseos:Piscosamq; cnidon grauidáq; amathunta metallis. Transitq; per deriuationes & compositiones in diuersas cõsonátes:ut late tractant Papyrian⁹ & Prisci an⁹. In.g.quoq; ut ignosco cognosco cognatus ignar⁹ & similia.potest tamen in quibusdam eorũ per concisionẽ adẽpta uideri.n.cum in simplicibus per adiectionem inueniatur.g.ut gnatus:gnarus. Transit etiam in.l.ut unus ullus:nullus:uinum uillum:cathena cathella:bonus bellus:catinum catillum.Similiter collega colligo:illido:collido. Transit in.m.& hoc sequentib⁹ b.uel.m.uel.p.auctore Plinio:Papyriano:Probo:& Prisciano:ut imbibo imbellis: immineo immotus:improbus impello. Aliquando sola uocali sequenti ut in comedo uerbo: quod ex con & edo componit. Trãsit in.r.ut corrigo:corrumpo:irrito. Quam sane mutationẽ naturali quadam uocis ratione fieri dixit Prisci anus:propter celeriorem motum linguæ labrorumq; ad uicinos facilius transeuntiũ pulsus. Transit etiam in.s.ut scindo scissus:findo fissus.In.t.ut canis catulus catellus.In.c.ut ecquid pro enquid.abiicit quãdoq; n.in præteritis uerborum:ut linquo liqui:uinco uici.Sane si sint nomina græca neutra desinentia in.o. cum ον:transferimus ipsum omicron in.u.&.n.in.m.cõmutatur:ut παλλάδιον palladium:πήλιον pelium. Si uero sit.ω.magnũ cõsueuimus.n.litterã abiicere:& ipsum magnũ i.o.nostrum cõmutare:ut ἀπόλλων Apollo:λέων leo:δράκων draco:excæptis nõnullis quæ terminatiõe græca scribere consueuimus: ut Xenophon:Demophoõ:Lycophron:Menicion:Agamẽnon:Ammõ:& alia nõnulla.Econtrario græci cõsueuerunt traducentes dictiones nostras in.o.desinentes superaddere.n.ut Cicero κικέρων: Cato κάτων: similes eodem modo.

DE.O.Littera.

O Littera uocalis quã teste Plinio libro primo de arte grãmatica:aliquot Italiæ ciuitates primitus nõ habebãt:& hi maxime erãt umbri & tusci:loco cuius.u.ponere consueuerant huminẽ pro hominẽ:frundem pro frondẽ:gungrũ pro gongrum qui est piscis: cunchin pro chonchin: fretu pro freto.Lucretius libro primo:Angustoq; fretu rapidũ mare diuidit undis.Item libro tertio: Atq; ea nimiꝛ quæcunq; acherũte profundo:acherunte pro archerõte posuit:quæ ab iunioribus tanq; dicta rustico more repudiata fuerũt Fuit aliquando.o.in.e.conuersum. Naꝫ teste Quintiliano: antiqui uortices & uorsus cæteraq; ad eundem modum scribebant:quá primũ scripturam Scipio Aphricanus in.e.litteram uertisse dixit. Vnde ceruõ etiá & seruon:cum.o.littera ultima etiam ex alio quodam capite scribere consueuerant:quia subiecta ipsi.u.cõsonanti uocalis in unum sonum coalescere & confundi nequiret.Sed de hoc latius in littera .q.pertractabimus.Rursum & in dictionibus græcis nõnunq; transferentes illarum quasdam ipsum.o.in.e.nostrum conuertimus:ut γονή genũ:ποσ ut scribunt æoles:uel ut alii cũ diphthõgo ϖους:nos pes.unde cõpes quod antiqui more æolum cõpos cum.o.scribebant.Item ubi græci οδοντες scribũt:nos primũ.o.abiicimus:& secundũ in.e.nostrum conuertimus:atq; dicimus dentes:quin & in dictionibus nostris. Antiqui quoq; Prisciano teste amplocti pro amplecti:& animaduorti pro animaduerti dicebant.Item quod nos die quinto:& die nono:antiquiores teste Gellio libro.x.noctium atticarum:die quinti & die noni pro aduerbio copulate dixerunt.M.Cato libro originum:Igitur dictatorem carthaginensium magister equitũ monuit.Mitte mecum romam equitatum die quinti:in capitolio tibi cœna cocta sit.Diuus Augustus in epistolis uerba solennia prætoris ponens inquit:die noni prætor dicit quiritibus compitalia erũt.Die pristini quoq; eodem modo dicebatur:quod significat die pristino.i.priore:quod ut ait Gellius uulgo pridie dicitur cõuerso cõpositionis ordine: quasi pristino die.Atq; idem simili figura die crastini dicebat:id erat crastino die. Similiter M.Cato in oratione contra Furium die proximi dixit.Sed ut ait Gellius extremá istius uocis die quinti syllabam tum per.e.tum per.i.scriptam legi:ut etiam nos supra uidimus in littera.e.Nam ueteres indifferenter pficistine & præficistini:procliue & procliui:atq; alia multa uarieq; dixerũt.Nõnunq; ex dictionib⁹ græcis.o.cõuertimus in.i.cũ eas latine trãscribimus:ut προμος primus quo sæpe usus fuit Homerus δμωος Dmois.i.seruus.Quid quod ubi græci terminãt dictiones os:nos plerũq; illud.o.in.u.cõmutamus ut νικόλαος Nicolaus:κῦρος Cyrus:κύπρος cyprus: σπονδεῖος spondeus:πὲλαγος pelagus. Excipiunt nõnullæ quas non in us sed in er cõmutamus:ut αγρος ager:μελεάγρος Meleager: καύστρος cayster. nõnullæ uero in us & in er:ut μένανδρος menandrus & menander:εὔανδρος euandrus & euander. Virgilius in.viii.Rex euandrus ait nõ hæc solennia nobis.Idem in decimo:pallas euãder in ipis omnia sunt oculis τεῦκρος teucrus & teucer.Virgilius in.iii.ænei. Teucrus rhœteas primũ est aduectus ad oras. Quin &

unam comperi:quæ apud græcos in ος terminat:& ab antiquis noſtris.o. in.i.conuerſum fuit: ut λυκοις Dmois ſeruus:quo nónulli antiqui comici uſi fuerunt.Nónunq; terminationem ipſam græcam in os poetæ noſtri obſeruarunt:ut Virgilius in primo georgi.Heliadum palmas epiros dixit:& tenedos more græco cũ terminatione in os & non latino in us.Idem in eodem.Et neritos ardua ſaxis.Quid quod in genitiuo termi nationẽ græcam idem poeta obſeruauit cum ait libro ſexto:In foribus letum androgeo:ſcilicet more atti co:qui eiuſmodi genitiuos in.o.finiunt:ut & ibidem Seruius atteſtatur:Immo & ſuper primũ æneidis regu lam poſuit:Quod omnia nomina monoſyllaba græca quæ in latinũ ſermonem tranſeunt tertiæ ſunt tantũ declinationis:& tam latine q̃ græce a nobis declinari poſſunt:ut tros in genitiuo trois & troos: Pan panis & panos.Virgilius in.viii.Parrhaſio dictũ panos de monte licæi.per deriuationem etiam teſte Priſciano:trã ſit.o.in.a.ut creo creaui.in.e.ut tutor tutela:bonus bene.per cõpoſitionẽ ſimiliter:ut nominũ habentium o.extremam ſyllabam cum uerbis ſiue participiis tranſit in.i.correptam ut homo homicida.

DE Littera.P.

P Littera muta eſt:& aſpiratione munda:cui tamen aſpiratio in dictionibus græcis poſtponitur ut Phaethon.nonnunq; uero pro aſpirata traducimus:ut ſupra in littera.b.uidimus.

DE Littera.Q.

Q Littera muta eſt:& propter nihil aliud teſte Priſciano ſcribenda uidetur: niſi ut oſtendatur ſequẽs.u. ante alteram uocalem in eadem ſyllaba poſitum perdere uim litteræ in metro. Quod ſi ideo.q. alia littera eſt exiſtimanda q̃.c.debet.g.quoq; quæ ſimiliter proponitur.u. amittenti uim litteræ alia putari: & alia cum id non facit:dicimus.n.anguis ſicuti quis:& augur ſicuti cur:ſed nos aliam adinuentionis eius cau ſam ſupra in initio monſtrauimus:hoc eſt ut pinguior per eam ſonus habeatur:q̃ per ipſum.c.haberi poſ ſit.Quod ſane terminatio ipſius.q.in.u.& neceſſaria conſequentia alterius.u.poſt illud:& ante alteram uo calem indicare poteſt. Nam nunquã in eadem ſyllaba uocalem poſt.q.ponere poſſumus. Quin inter.q.& uocalem interponamus.u. ut qualis quando:queror pro conqueror:loquitur ſequit̃:loquor ſequor: quo niam & ſimilia ubi ipſum.u.in metro uim litteræ ſemper amittit:ut in ſequentibus cum de.u.littera tracta bimus oſtendemus.Sed an eodem modo ſi.u.uocalis ſequat̃ interponi poſſit inter eam uocalem &.q.aliud u.ita ut poſt ipſum.q.in eadem ſyllaba geminari poſſit.u.dubium apud antiquos fuiſſe uidetur.Victorinꝰ Marius dixit geminari poſſe:ut in ipſo quũ:quando aduerbium eſt temporis:& tempus ſignificat:quod cũ geminata.u.ſcribendum eſſe dixit.Papyrianus uero libro.iiii.de orthographia ſcribit omnino id fieri non poſſe.Ne ſcilicet duæ litteræ eiuſdem in ſe ſoni & uocis tam inuicem q̃ cum terminatione ſoni ipius.q.col lidantur.Nam quaſi ipſum in.u.terminari uidetur:& ſic pluriũ ſonos in unum confundere & coaleſcere co geremur. Idem Quintilianus libro.i.de inſtitutione oratoria ſentire uidetur:ubi uult:cũ ſi tempus ſignifi cat per.q.duabus ſolum ſequentibus litteris ſcribendum eſſe:ut quũ primũ:& quũ facerem.Si uero comi tem:hoc eſt ſi coniunctio fuerit per.c.ſcribi debet:ut cum Caio cum Lutio.Qua data occaſione errorẽ illũ indoctum puto:ut qũ quando abbreuiatum ſcribimus ex.q.cũ.n.: & ſuperiori uirgula iam exaremus. Ita ut indocti tunc quoq; putauerint illud.u.quod ab antiquis poſt.q.cum ſuperiori uirgula ſcribebatur:non u.ſed ex litterarum ſimilitudine.n.prorſus fuiſſe.Et cum idem pene cum quando ſignificet ad alios in con ſuetudinem pro quando ſcribendũ induxerint.Sicq; ex Papyriani & Quintiliani ſentẽtia puto:ſi teſte ſcri bere uelimus:nunq̃.u.poſt.q.geminandũ ſed ipſum qũ unicũ.u.ſcribendum eſſe: quin & eodem modo æqus cũ diphthongo & abſq; diphthongo:& reliqus & obliqus & grandiloqus & altiloqus & omnia ſimi lia.Vt etiam in antiquis & emendatiſſimis codicibus ſcriptum comperi. Similiter apud antiquos arqus: & coqus ſcribebantur.Quin & in genitiuo aſſumere.i.cum quo.u.cõmode ſtare poteſt:ut Virgilius.iii.ænei. Quam pius arquitenẽs oras & litora circũ Reuinxit:ſimiliter coqui pro coci quod ſane fieri dicimus: quã do ultima ſyllaba habet.q.Nam alias non accipit.i.ut oqulus cũ.q.apud antiquos pro oculus cum.c.quod in genitiuo faciebat oquli p oculi.Vnde niſi eandem uim ipſum.q.haberet:quã.c.nunq̃ in principiis infi nitiuorũ uel interrogatiuorũ quorundã nominũ poſita per obliquos caſus in illam tranſiret:ut quis:cuius: cui.Vnde Quintiliano teſte antiqui nónulli ad pinguẽ ſane ſonum quoi cum.q.&.o.poſt.u.& ante.i.p cui utebantur:ut ab alio qui diſtingueretur.Similiter a uerbis.q.habentibus in quibuſdã participiis in.c.trãſ fertur:ut loquor locutus:ſequor ſecutus.At quotidie cum.q.ſequente.u.ante.o. & non cotidie cum.c.idẽ Quintilianus nos ſcribere docuit:eo quod ſit quot diebus:quin & in deriuationibus uerborum Priſciano teſte tranſit.q.in.s.ut torqueo torſi:ſicut &.c.ut parco parſi:tranſit & in.x. ut coquo coxi:ſicut &.c. ut dico dixi:duco duxi.

DE Littera.R.

R Littera ſemiuocalis eſt:& liquida:hoc eſt quæ poſt mutam in eadem ſyllaba poſita præcedentẽ ſyllabã modo longam:modo breuem facit. Lõgã quidẽ ut Virgi.in.iii.ænei.Noctẽ hyemẽq; ferens & inhor ruit unda Tenebris.Breuem uero:ut idem in.viii.Defendi tenebris: & dono noctis opacæ. Similiter in la tebris penultima naturaliter breuis eſt:& ab eodem producit̃ in.iii.ænei.cũ ait:At ſcyllam cæcis cohibet ſpe lunca latebris.Et idem in multis ſimilibus.Nam produxit Ouidius in heroidibus de Hypermeſtra.pa.ante

trem cũ ait. Iam patrem famulosq; patris lucemq; timebam. & in eodem uersu: ante tris corripuit idé: Hæc tibi nempe patrem furta dedere louem: ubi. pa. breuis est: & similia. Sane. r. littera non solum semiuocalis: sed fere uocalis habita fuit: ex quo dubium resultauit: an huic præponi aspiratio uel subiungi debeat. Vnde ut supra diximus cum æoles ubiq; digamma pro aspiratione ponerent: & in dictionibus incipientib⁹ ab r. illud in. b. conuerterent: quod tunc quoq; ipsi. r. præponebant: uisum est multis aliquã illi cum uocalibus cognationem esse: quibus proprium uidetur aspirationẽ præponi posse. Sed disconuenientia insuper uidebatur: quod non aspirationem: sed. b. litteram aspirationis loco præponebant. Veruntamen Prisciano teste ipsa. r. littera apud græcos multis modis fingitur loco uocalis: ut in declinationibus in ra. & in. a. puram desinentibus: quæ similiter. a. seruant p obliquos casus: ut ὡρᾶ ὡρᾶσ σοφία σοφίασ: hoc est sicut nominat desinentia in. a. puram cum apud græcos declinantur ratione uocalis necessario præcedentis per omnes casus ipsam litteram. a. conseruant: ut ϛοφια σοφιας: μαια μαιασ: & reliqua: nõ autem si præcedat. a. alia consonans q̃. r. possunt. a. similiter conseruare: sed in alias uocales commutãt: μοῦϛα μοῦϛης: ϖτῆρια: ϖτῆρνησ: ϖέλτα ϖέλτησ: sed cum. r. cõseruant ut ωρα ωρας: οὖρα οὖρασ & reliqua: uidetur ipsum. r. uim uocalis habere. Sane in quibusdam compositis conuertitur. r. in. l. ut intelligo pro interlego: pellicio pro perlicio: pellego pro perlego: Plautus in asinaria: agedum istum ostende quem conscripsisti syngraphũ inter me & amicam & lenam: leges pellege. nam tu poeta es prorsus ad eam rem unicus. Similiter pelluceo pro perluceo. Idem in eadem: ita pellucet quasi laterna punica. At polluceo cum. o. in prima aliam cõpositionem habet & significationẽ. Nam componitur ex poly dictione græca quæ multũ designat: & luceo unũ deuoueo: & dedico significat: quasi is qui talia facit multum luctat: Plautus in stichо: ut decimam partem Herculi polluceam. Neuius in colace: Qui decimas partes quantũ alieni fuit pulluxit tibi a publicando epulo Herculi decimas. in simplicibus etiam transit. r. in. l. ut niger nigellus: umbra umbella. Transit etiam in. s. ut arbos pro arbor: odos pro odor. Plautus in captiuis quorũ odos in basylica nos omnes adegit in forum Colos pro color: teste seruio in secundũ georg. Nam ut ait tunc quoq; r. mutatur in. s. cum longa opus est syllaba. Verum & nõnunq̃ sine metri necessitate honos ponitur: ut Virg. libro ænei. primo: Hic pietatis honos sic nos in sceptra reponis. Quin & eodem Seruio teste Salustius pene ubiq; labos posuit: quẽ nulla necessitas coegit: sed ut putat melius est seruire regulæ. Transit etiam. r. in duas. s. ut uro ussi: gero gessi: in. u. consonantem: ut tero triui: sero seui: in. n. ut æneus pro æreus.

DE. S. Littera.

S Littera semiuocalis est: quæ si antecedat. m. uel. p. uel. t. in simplicibus dictionibus eiusdem est syllabæ ut Cosmus: prosper: testis. At in compositis aliud est. Nam aruspex teste Quintiliano in primo: Quia pars eius posterior a spectando est. s. litteram tertiæ dabimus. Absthemius uero quia ex abstinentia themeti cõposita uox primæ relinquetur. & ut idem refert Quintilianus: putauerunt multi illa quoq; seruanda esse discrimina: ut ex præpositionẽ si uerbum sequeretur pecto: adiecta secundæ syllabæ. s. littera si specto remotæ. s. scriberemus: hoc est a pecto exspecto: & a specto expecto. Vnde in lapillo quodam sardinico: qui erat Laurentii mei uallensis inscriptum litteris albis uidi: ex eadem materia utrinq̃ his duobus uerbis: Pompeius ex uno latere: ex alio exoratus: cum adiectione ipsius. s. ad secundam. Quod an rationabiliter fieri possit infra cum de. x. littera tractabitur ostendemus. Quid quod Ciceronis tẽporibus paululũ infra eodẽ Quintiliano referente fere quotiens. s. littera media uocalium longarũ: uel subiecta longis esset geminabatur: ut caussa cassus: diuissiones: quomodo & Ciceronez ipsum: & Virgilium quoq; scripsisse: ut ait manus eorum docent. Nam etiam nunc romæ in sepulchro Bibuli caussa cum duplicato. s. scriptum aspexi. Sed ut idem pergit Quintilianus: qui paululum superiores etiam illud: quod nos gemina. s. dicimus iussi una dixerunt Quid quod eodem teste. s. in. r. quandoq; cõmutatum fuit: ut Valesii & Fusii in ualerios Furioſq; uenerunt Ita arbos: labos: uapos: etiam & clamos ætatis fuerunt. Pomponius uero iurisconsultus de origine iuris ab Appio claudio processisse existimat. r. litteram: ut pro Valesiis: Valerii essent: & pro fusiis furii: sed ut hæc littera. s. ab aliquibus nominibus exclusa fuit: Ita & in quibusdam ipsa alteri successit: ut in sequenti littera uidebimus. Sane Prisciano teste traducentes græca nomina terminata in as uel in. s. plerũq; s. abiicimus: cũ sint primæ declinationis: ut Geta birrhia: Phedria: Chærea: quæ apud græcos in as. similiter poeta: sophista citharista: & similia: quæ in ης desinunt traducimus. nonnunq̃. s. in. x. αἴας Aiax: ϖίστριϛ pistrix: licet pistrim dixerit Virgilius: & nõ pistricem. ut in ea dictione uidebimus. Nam in multis sequimur dores: qui eiuscemodi dictiones in. x. terminant: ut ὄρνιξ. i. gallina pro ωρνις. Nonnunq̃ etiam in initio. x. pro. s. ponunt ut ξύμμαχος. i. commilito cum. ξ. pro symmachos cum. s. Item ubi attici. συ. cum. σ. dores. τυ. cum τ. scribunt. Vnde nos transsumpsimus &. te. pro. σε. posuimus. Rursus econtrario ubi dotes θάλασσα i. mare cum duplici. s. attici θάλαττα cum duplicato. t. scribunt: & ubi illi θρεῖσσα: quæ a nobis modo cõsimili cũ duplicato. s. threissa traducitur: de qua i ea dictone late uidebimus. Attici cũ duplicato. t. θρεῖττα describunt: & ubi illi ἧσσον. i. minor: hi ἧττον scribere uoluerunt. Ponitur etiam. s. nonnunquã pro aspiratione: ut supra late uidimus. Quid quod apud uetustissimos: ut etiam Priscianus rettulit. s. uim suam in metro frequẽter amittit. Virgilius in. xi. ænei. Ponite spes sibi quisq; idem in. xii. inter se coiisse uiros & decernere ferro

cernere ferro. Quid quod tribus cõsonantibus sequentibus potest fieri cõmunis syllaba quãdo in principio sequentis syllabæ post uocalẽ correptã. s. & muta post mutã in eadẽ syllaba liquida sequit̃. quippe cum. s. in metro more ueterũ subtrahi soleat. Horatius in primo sermonũ: Linquimus insani ridentes premia scribæ. Tollit̃ etiã penitus. s. a dictione quã sequit̃ cõiunctio ip̃a: ut cũ apostropho interrogatiuo: hoc est ubi abiicit̃ e. ut uiden: pro uides ne: satin pro satis ne: uin pro uis ne. Transit hæc eadẽ Prisciano teste in. m. ut rursum, p rursus. Dimminuo pro disminuo. Terentius in adelphis: Dimminuet̃ tibi cerebrũ. In. n. ut sanguis sanguinis. In. r. ut flos floris: & similia.

DE. T. Littera.

T Littera muta est: & apud uetustissimos in aliquibus dictionibus scribebat̃: in quibus iã ip̃m. s. scribit̃ Nam mertare atq; pultare teste Quintiliano antiqui dicebãt: Nos mersare & pulsare dicimus. Quid quod eodẽ auctore quædã est cognatio. d. litteræ cũ. t. ita ut in uetustis operibus ut ait urbis nostræ & celebribus templis Alexanter legat̃ & Cassantra. s. cũ. t. littera loco cuius nos iam. d. utimur. Vnde econtrario etiã nonnunq̃. d. pro. t. ut caudex, p cautex dicimus. Virgi. Caudicibus duris: & caudex inde codex pro duro sedili: ut Iuuenalis secunda satyra: Horrida quale facit residens in codice pellex. Sed ut putamns maior ẽ cognatio ipsius. t. cũ. s. &. x. q̃ cum. d. esse dicat̃. Nam a uerto uersus magisq̃ uerdus dicim⁹: & a mitto missus: & a concutior cõcussus. Quid quod ex dictionibus græcis. t. in. s. sæpe cõuertimus: ná apud illos σ τα cũ. t. scribit̃: nos ossa traducimus. Iteꝝ cũ. c. antecedente ip̃m. t. in. x. cõmutamus: ut pecto pexui: flecto flexui.

DE. V. Littera.

V Littera uocalis est: & sæpissime in consonantẽ transit: quã sane loco. f. digammæ surrogauimus. Vnde a plærisq; ei idem nomẽ datũ fuit: quod Digãma ipsum apud æoles habebat: uidelicet uau: loco cuius ut supra diximus Claudius Cæsar aliã figurã surrogare uoluit: sed antiqua præualuit scriptura &. u. consonans loco digammæ est: cuius potestate constat poetas nostros fere omnes usos fuisse: in quibus illi digãma ipso utebant̃: ut latius Priscianus ipe pertractauit: cuius dicta quædã quia nõnullis obscuriora forte uident̃ nos clarius explicabimus. Ná ut illi quãdoq; digãma, p simplici cõsonãte: ut at uenus haud animo nequicq̃ exterrita mater: & nõnunq̃ pro duplici accipere uoluerũt: quod in præterito pfecto & plusq̃ pfecto tertiæ uel quartæ cõiugationis maxime apparere põt: in quibus. i. ante. u. cõsonantẽ posita, producit̃: & eadẽ subtracta corripit̃. Vt cupiui cupii cupiuerã cupierã: audiui audii audiuerã audierã. Sed apud doctissimos poetarũ semper potestas. u. simplicis cõsonãtis præualuit. Iteꝝ ut illi nõnũq̃ digãma i metro pro uocali breui sunt usi: Ita & nostri quãdoq; ip̃m. u. cõsonãs, p uocali correpta sumpserũt: ut Horatius siluæ trisyllabũ, ptulit in epodo hoc uersu: Niuesq; deducũt Iouẽ: nũc mare nũc syluæ: quod teste Prisciano dimetrũ est Iambicũ cõiunctũ pentimemeri heroicæ. i. dactylicæ: hoc est uersiculus ille: qui etiã archilochius ab inuentore cognominari solet: cõstat ex dimetro iambico: hoc est duobus pedibus iambis sequẽtibus spõdeo & pynrichio: q pedes etiã ad archilochiũ iambicũ spectare possunt: & cõiunctis heroicæ pentimemeri. i. dactylicis pedib⁹: quibus heroicus cõstat uersus: qui sane pedes cũ in quinta syllaba diuisionẽ patiant̃: pentimemeris heroicæ cognomẽ metro impendũt: pente. n. quinq; & meris diuisio uel pars dicit̃. Sed quia secundũ morẽ archilochi uersus ille unica abundat syllaba catalecticus etiã archilochius nominat̃. Ná niues iambus est: qui ex breui cõstat & longa: quæ de simili modo iambus est. At ducũt q tertius est pes spondeus est: & ex duabus constat longis. Iouem pyrichiũ detinet: quia duas cõtinet breues. Restat nũc mare: nũc siluæ: qui cũ duo dactyli esse debeãt: necessario in quinta syllaba diuisionẽ accipiũt. Ná nũc mare dactylus est: nũc siluæ ut dactylus sit necessario syllaba sil diuisionẽ patit̃: & si absq; l. sumendũ est: quare cũ. l. ad. u. cõiungẽdũ sit necessario. u. uocalis efficit̃ & breuis ante uocalẽ. a. quæ est in diphthongo. a. qua ip̃m. a. abiicit̃. Vnde catalectici cognominant̃: & sic duo fiunt dactyli. e. remanẽte: nec aliter fieri potuisset. Similiter Catullus ueronensis uersiculũ illum: Et zonã soluit diu ligatã inter hendecasyllabos phaleucios posuit: hoc est inter uersiculos undecim syllabaꝝ a Phaleuco auctore cognominatos q quinq; pedib⁹ constãt: & nisi soluit trisyllabũ sit: uersus stare nõ posset. Sed quoq; id in deriuatiuis & cõpositis manifestius inspicit̃: ut uoluo uolutus: soluo solutus: auis auceps: auspiciũ: lauo lotus: faueo fautus: caueo cautus. Sic etiã cõtra. a. uocali trãsit in cõsonantẽ: ut nauta nauita: gaudeo gauisus. Rursus & æoles in metro digãma ip̃m quãdoq;, p nihilo assumebãt: sic & nostri quoq; u. cõsonans nõnunq̃ pro nihilo assumere uoluerũt: & maxime uetustissimi comicoꝝ: ut Terẽtius in andria: Sine inuidia laudẽ inuenies: & amicos pares. Est enĩ trimetrũ iambicũ: in cuius primo pede nisi. u. , p nihilo habeat̃: ita ut fiat tribrachus: stare uersus nõ põt. Ná sex pedibus cõstat: quoꝝ primus est: sininui ubi. u. abiicit̃: & triũ breuiũ pes conficit̃. Secundus est dia q dicit̃ iambus. Tertius est laudin q est spondeus. Insup & uenias sequit̃ q est anapestus: & quartũ pedẽ facit. Quintus ẽ etami: q similiter est anapestus. Deinde sequit̃ sextus q est cospares: & est amphimacrus: hic pes nunq̃ cõsueuit esse huiusmodi trimetris: sed hic uersus dicit̃ trimetrus hypercatalecticus. Verum & apud nostros ex alio capite amittit. u. uim litteræ in metro scilicet quum post. q. ipsum. u. ponitur alia uocali sequente: ut in mille exemplis prospici libet. Nam tunc quoq; teste Sergio super Donatũ: Nec consonans ẽ ip̃m. u. quod loco digãmæ poni consueuit: nec uocalis eẽ põt. Nõ quidẽ consonãs: qa ut supra uidimus post cõsonantẽ in eadẽ syllaba poni nõ põt: ideo æoles cõmutabãt

digamma in.b.& præponebant dictionibus incipientibus ab.r.Non etiã uocalis quia poſt ſe in eadẽ ſyllaba aliã uocalẽ habet:cuius merito cõſueuit ſemp fieri cõſonãs:& uocalis ſonũ amittere.Hoc idẽ etiam plærũq; patit᷑ inter.g.& aliquã uocalẽ ut ſanguis lingua.Idẽq; ſæpe fieri cõſpeximus.s.antecedẽte ipm.u.& ſequẽte a.uel.e.ſuadeo ſuauis ſueſco ſuetus. Vtebant᷑ etiã ut diximus æoles ipo digãma ubiq; loco aſpiratiõis effugiẽtes ſpiritus aſperitatẽ. Quos in multis quoq; nos ſequimur:non aũt in omnibus. Nã ut illi Fέστις:nos ueſtis dicimus:ubi Fεστπέρα nos ueſpera:ubi Fίς nos uis.Item & hiatus cauſa illi quoq; interponere ſolebant digamma ut in tripode uetuſtiſſimo Apollinis q ſtat in cerolopho bizantii ſic ſcriptũ annotauit Priſcianus ΔελοφάFων λάφῶν.Et nos quoq; hiatus cauſa interponimus.u.loco digammæ.F.ut clauus argiu⁹ pauo ouum ouis bouis.poſt hæc aũt cũ dictiones græcas trãſferimus:ponimus.u.noſtrũ plærũq; ꝓ ου diphthongo ut muſa pro μοῦσα.Nõnunq̃ ꝓ.o.correpta ut Cyrus ꝓ κῦροσ:cyprus pro κύπροσ: pelag⁹ pro πέλαγοσ:quẽadmodũ ſupra uidimus quũ de.o.littera tractuimus.Quãdoq; ꝓ.o.producto quod illi.ω. mega.i.magnũ uocãt ut fur pro φωρ.Quin ecõtratio nõnunq̃.o.pro ου diphthõgo ponimus:ut bos cum ſolo.o.dicimus:pro eo quod βουσ cũ ου diphthongo ab illis ſcribit᷑.Nõnunq̃ uero ponimus.u.ubi illi.y. græcũ ſcribũt:ut infra cũ de illo tractabimus late dicemus.Quid quod traducẽtes dictiones græcas inter.c. & l.uel .c.& m.ipm.u.quandoq; iterponimus: ut ηράκλισ hercules: ἀσκλήπιοσ Aeſculapius : ἀλκμήνη ſecũdũ antiquoꝝ ſcripturã Priſciano teſte Alcumena ſcribebat᷑:quin & ἀλκμήνιον Alcumenon.fuit᷑ etiã u.in qbuſdã alias uocales ab auctoribus noſtris aliquãdo cõmutatũ: & ꝓ deriuatiões quotidie cõmutamus in.a.ut ueredus ueridarius:in.e.ut pondus põderis:deierat ꝓ deiurat :peierat pro peiurat . Quin & antiq teſte Papyriano augar ꝓ augur:augeratus ꝓ auguratus dicebãt.Similiter in his quæ a tertia cõiugatiõe naſcunt᷑ quotiẽſcũq;.n.&.d.ipm.e.ſequebãt᷑:loco.e.ipm.u.ſcriptitare ſolebãt:ut faciundũ ꝓ faciẽdũ:legundũ ꝓ legẽdũ:dicũdũ ꝓ dicendũ:uertundũ ꝓ uertendũ. In.i.correptã ꝓ cõpoſitionẽ ſcilicet nominũ habẽtiũ ultimã ſyllabã deſinentẽ in.u.cũ uerbis ſiue participiis ut cornu corniger:& cornicẽ:arcus arcitenẽs:fatũ fatidicus:aurũ aurifex:luctus luctificus:fluctus fluctiuag⁹: opus opifex:etiã ꝓ diuiſionẽ:ut curr⁹ uel curſus curriculus uel curriculũ.Nã a curru per diuiſionẽ deſcẽdũt:ut Iuuenalis in ſatyra quæ incipit Plurima ſũt fuſcine inquit:Nã ſiqs magni cenſus præcepit amorẽ:Et leuo monitu pueros ꝓducit auaros: Dat libertatẽ & totas effundit habẽdas:Curriculo quẽ ſi reuoces ſubſiſtere neſcit. Vbi curriculũ a curru & trãſlationẽ ſua diminuit.Similiter Curtius libro octauo de geſtis Alexãdri inquit:alioꝝ turbati equi nõ in uoragines mõ lacunaſq;:ſed etiã in amnẽ præcipitauere curricula.Eſt etiã curriculus curſus:ut Varro in epiſtola ad Iuliũ Cæſarẽ atteſtat᷑:& Plaut⁹ ſimiliter cũ ait in epidico:Nã ut apud portũ te cõſpexi curriculo occœpi ſequi uix adipiſcẽdi poteſtas modo fuit.Quin & ſignat tps ipm teſte Seruio ſuper.viii.ænei.ubi ait Virgilius: Curriculo expulerat ſomnũ cũ fœmina primũ.Significat etiã locũ ubi currit᷑.Quid quod.u.in.i.quibuſdã in dictionibus a.C.Cæſare traductũ fuit.Nã ut ait Quintilian⁹ libro primo: optimus & maximus ut mediã.i.litteram quæ ueteribus.u.fuerat acciperẽt.C.primũ Cæſaris inſcriptione traduci᷑ factum.ſcribebant etiam antiqui teſte Priſciano carnufex cum.u.pro carnifex:& lubens pro libens:peſſumus pro peſſimus.

DE.X.Littera.

X Littera ſemiuocalis eſt:quã ex græcis accæpimus:& multa cõmoditate in dictionibus noſtris habemus Nã duplex eſt:& pro qua modo.cſ.modo.gſ.modo duplicato.ſſ.ut dixit Plinius primitus utebamur ut apecſ cũ.cs.pro apex cũ.x. quod genitiuus etiã indicat:in quo apicis dicimus.Similiter gregſ. prius cum gſ.dicebamus:ubi nũc grex cũ.x.dicimus:quod genitiuus indicat gregis. eodem modo Vlyſſes cũ duplici ſſ.ubi nũc ulixes cũ.x.ſcribimus:quã litteraturã cũ duplicato.ſſ.græci etiã obſeruant dicentes ὀλυσσεύς: unde quod apud dores Δίσσα:quod eſt bina eũ gemino.ſſ.ſcribit᷑:ſæpe ab Homero Δίξα cũ.x.ponit᷑.Verũ græci ſequẽte.ſ.nũq̃.x.præponũt: ſed illã in.κ.quæ ſimplex eſt cõuertũt: ut pro ἐξ & στάσις nõ ἑξστα σις:ſed ἔκστασις cũ.κ.ſcribũt.Cuius hæc ratio uidet᷑ quia.s.geminari aliqua cõſonãte antecedẽte minime poteſt.At.x.cũ loco.c.&.s.uel.g.&.s.uel gemini.ſ.fungat᷑.Si illã in eadẽ dictione.ſ.ſequeret᷑:cõtingeret illã poſt.c.uel.g.uel.s.geminari:quod fieri nõ poteſt.Quæ ſane ratio adeo cõcludere uidet᷑:ut nullo pacto s.poſt.x.etiã in ſcriptura noſtra ſcribere debeamus.Quod teſte Quintiliano libro.ix.de inſtitutione oratoria reprehendit Iurani⁹: Meſſala i libro de.s.littera defendit:Ita ut nõ recta illoꝝ dici poſſit ſcriptura: quã ſupra cũ de littera.s.tractaret᷑ recenſuimus:ubi dicebãt a pecto exſpecto cũ.s.poſt.x.ſcribendũ eẽ uel exſoratus ut alii.Quod ſi liceret licebat etiã poſt.bs.uel.ps.quas loco.ψ. duplicis accipim⁹ addere.s.ita ut dicere mus obſſiſſus uel abſſpectus cũ duplici.s.poſt.b.quod minime licet.Nec etiã more græcoꝝ.x.in.c. ſequẽte s.cõuertimus:ſed teſte Priſciano.x.ſolã abſq;.s.apponimus.Ita ut quotienſcũq; ex præpoſitio cõpoſita præponit᷑ dictionibus incipientibus a uocalibus uel ab his quattuor conſonantibus:hoc eſt.c.p.t.s.ipa integra manet.Sed ex his quattuor cõſonantibus ſola.s.abiicit᷑:ut exaro:exeo:exigo:exoleo:exuro:excutio: explodo:extraho:exequor:expecto:exequiæ:expes.Sed dubium de exſicco:& de exſibilo reſtat:quæ abſq;.s. nõ poſſe ſcribi uidentur:ut ait Papyrianus:quare & cætera ſimili modo potuiſſe ſcribi apparet.Vnde antiquorum forte cõſuetudo magis in his q̃ grãmnticorũ ratio ſectãda erit.Trãſit.x.teſte Priſciano per deriuationẽ in.u.conſonantẽ ut nix niuis.In.ct.ut nox noctis.ſubdit etiam loco aſpirationis:ut ucho uexi thraho traxi.

De.y.Littera.

Y Littera uocalis est anceps & liquida:hoc est quæ facile modo produci modo corripi potest.Hanc in solis dictionibus græcis:& eo loco quo illi scribunt:& nos scribere debemus.Nec in ullis latinis ponere prorsus debemus:quia ob id tantū suscæpimus:ut propriā dictionū græcarum scripturam:quas ab illis accæpimus:in transcribendo seruaremus.Nam cum pro latinis dictionibus.i.nostrum habeamus:græcas litteras intermiscere non debemus. Sane ueteres nostros illam transcribendo in pluribus dictionibus mutasse: ac pro illa.u.quoq; nonunq; uero.o.posuisse cōperio:ut Δύο duo:μυσ mus:συσ sus: & inde diminutiuū sucula:κυβέρνήτησ gubernator:κύμινοσ cuminus uel cuminum:κυπαρίσσος cupressus:κύμη cumæ quod urbis est nomen:ut in dictionibus uidebimus:μυραίνα murena: quod piscis est nomē:μύλλος mullus nomen est piscis:ut Iuuenalis:Mullū sex milibus emit: θύννοσ thunnus similiter est piscis: στυππεία stuppa:πορφύρα purpura:τυμβα tūba:φυγή fuga:φυκοσ phucus:βότρυς botr⁹: γόνυ genu:σάμβυκα sambuca genus est instrumenti musici ζυγός iugū:σῦλλας sulla:& plura alia quæ simili modo.y. græcum in.u.nostrum conuertunt.Nam sullam quē iam dicimus syllam in antiquis codicibus & emēdatissimis cū.u.scriptum:& nos ipi sæpissime aspeximus:& a doctissimis uiris nostræ ætatis & conterraneis meis ¦Leonardo & Carolo Arretinis:sic antiquos scriptitasse cōfirmari audiui.Vnde uidemur secuti æoles qui ipsum y.græcū sono ipsius .u.soliti erant sæpissime pronuntiare. Itaq; si eorum poetæ nonunq; ipi.y.græco ascribebant.o.non id quoq; factitabant:ut diphthongum facerent:quēadmodum ex diligentissimorū grammaticorū testimonio comperimus:quia illā corripiebant:sed ut per id quoq; expressius declararent: apud eos ipsum.y.græcum sono ipsius.u.efferendum esse:ut in eo Callimachi uersu καλλιηχόρου χθωνοσ̀ καὶ συρείας θυογάτηρ. Cōuertim⁹etiā nonuq; .y.græcū in.o.nostrum:ut νυξ nox: ἄγκυρα ancora:μυλος mola:στύραξ storax cum.t.exili & alia nonnulla similiter:quorum rationem reddere præter litterarum similitudinem & figurarū seu linguarū consuetudinem difficile esset.

De.z.littera.

Z Littera muta est:quā similiter pro dictionibus græcis accæpimus:pro qua primitus nonunq; simplex s.ut sagunthum pro ζάκυνθοσ:sethus pro zethus:quādoq; uero duplicatū scribebamus: ut massa pro μάζα:Patrisso pro πατρίζω:pytysso pro πυτύζω:quandoq; autē pro illa.d.ipsum ponebamus:ut odor ab ὀζεῖν:Medentius pro Mezentius teste Prisciano.

Hæc littera a Claudio Cæsare cōperta antisigma nominata est:quia unum sigma & alterum inuersum atq; oppositū detinet: uoluitq; illā locū ei⁹ litteræ detinere: quæ apud græcos.ψ. scribit & apud nos per.ps.uel.bs.traducitur . Quāuis teste Prisciano multo molliorem uolubilioremq; sonitum.ψ. habeat q̄ ps uel bs.Nam sic quoq; ante illius inuentionem græci pro ea litteras illas perscribebant.Qua de re licet recte ipsi Claudio usum fuisse dicatur nouam scilicet formam sub eadem potestate comperire . Nulli tamen ausi sunt antiquā scripturam mutare.Verum Papytiano teste & nōnullis aliis quāto expeditior est.ψ.q̄ ps tanto ps q̄ bs esse uidetur:ideoq; dictiones græcas per.ψ.scriptas:quandoq; quidem in ps transferimus.ut psalmus psitacus pseudolus terpsichore æthiops.nōnunq; uero in bs:ut ἄψυρτος absyrtus: ἄραψ arabs. Sane ps uel bs nunq; in eadē syllaba coniungitur in fine nominatiui:nisi cuius genitiuus in pis uel in bis desinit ut Pelops pelopis:æthiops æthiopis:arabs arabis.Quod nō solum in græcis quoq; sed etiam in latinis quoq; obseruamus:ut stirps stirpis:princeps principis:urbs urbis:cælebs cælibis.

De ordinatione litterarū inuicem tam uocalium q̄ consonantium.Et primo de ordine uocalium.

QVm ergo de litteris & eorum nominibus figuri sq; & potestate ex sententia clarissimorum uirorum differuerimus:Restat iam de earundem ordinatione in syllaba deinceps pertractare: & a uocalibus incipientibus hæc primū annotāda uidentur.Quod uocalis unica nō nisi abusiue syllaba dici potest:hoc ex ui nominis syllabæ clarissime apparere potest.Nam syllaba dictio græca est a συμβάλλω uerbo quod est compræhendo deducta.Vnde & syllaba ipa cō prænensio dici potest:quæ non nisi ex pluribus:hoc est ad minus ex duobus recte fieri ualet.Sed quia communiter syllaba pro uoce litterali accipitur:quæ sub uno accentu & uno spiritu indistanter profertur:consueuimus etiam uocales singulas pro singnlis syllabis accipere.itaq; ab una littera incipiens syllaba: non ultra sex litteras progredi potest:ut a ab arx mars stans stirps.

Tres uocales in eadem syllaba locari non possunt.

NVnq; etiam tres uocales in eadem syllaba recte locari possunt.Nam.u.&.i. non aliter diphthongis cō iunguntur:nisi loco consonantium apponantur:uel ipsum.u.uim litteræ amittat.

Duæ uocales in diphthongum coniunctæ ponuntur in eadem syllaba.

ET duæ uocales cum diphthongum conficiunt unicam:iam tunc syllabam efficere ualent ut Aeneas: Cæsar:mœnia:œnophorum:audio:gaudeo:Eugeneus:Perseus.

Quibus diphthongis utuntur latini & græci:& quas ex græcis traduximus.

QVattuor igitur in latina elegantia diphthongorũ genera habemus.æ.œ.au.eu. De quibus in ſequẽtibus in dictione diphthongus uidebimus. Sed duodecim in græca comperiuntur. Ex quibus cum tantũmodo octo nos in ſcripturam noſtram traducamus:uidelicet.αι.αυ.ευ.ει.οι.ου.υι.ωι. de his tantũmodo & per quas litteras ad nos tranſferuntur uidendum erit. Nam principaliter ut promiſimus de orthographia dictionũ græcarum quæ latine ſcribuntur tractaturi ſumus. At reliquas eorum diphthongos:quæ ad nos minime ſpectant prætermittemus.

De.αι.diphthongo.

PRima igitur diphthongus fit ex.α.cum.ι.in qua utraq; uocalis ſonum ſuum perdit:& ſimplicis.e.ſonum ſuſcipit:in ſcripto uero nullo modo ſimplex.e.pro.αι. diphthongo ab illis ſcribi poteſt: Nec econtrario diphthongus pro ſimplici.e.at cum huiuſmodi dictiones in quibus illa diphthongus ſcripta fuerit a nobis tranſcribuntur:ſemper loco illius noſtram.æ. diphthongum apponimus: ut αινέιας Aeneas. μεγαιρα Megæra. Nónunq; uero illã diuidimus in.α.& in.ι.& tũc quoq; ipſum.ι. quandoq; quidem pro duplici conſonante accipitur:ut αιας Aiax:μαία Maia.quandoq; uero uocalis remanet:ut ναίς nais. Virgilius in Alexi:Tibi candida nais & Ouidius:Nais ab his tacuit. Sed hæc quoq; dictio diuerſimode in plurali numero a poetis noſtris obſeruata legitur. Nam cum naiades ſcribamus:nonnunq; ſecundã producimus:quandoq; uero corripimus. Namq; produxit illam Virgi.in Sileno cum dixit:Aegle naidum pulcherrima. Corripuit uero Ouidius libro metamorphoſeos.iiii.cum ait:Mercurio puerum diua cythereide natum:Naiades idæis enutriuere ſub antris. Nec hæc ſolum noſtri obſeruauere poetæ:ſed quãdoq; diphthõgum illam diuidentes pro uera diphthongo.æ.poſuerunt.ut aulai pro aulæ.pictai pro pictæ. Virgilius libro æneidos.iii. Aulai in medio libabant pocula bacchi. Idem libro.viii. Diues equũ:diues pictai ueſtis & auri. Quid ꝙ nónunq; diphthongum ipſam totam in.o.ſimplex traductam comperim⁹: ut ἀοιδῆς Oeta: & ſiquid ſimile comperitur:ubi.αι.diphthongus in ſimplex.o. &.η.in.e.noſtrum conuerſa fuerunt. Nam nullo pacto poteſt ibidem eſſe.œ.diphthongus:ſed diuiſum tantumodo illa proferri conuenit. ut Ouidius:non ſenis œtæ regia lemnos erat. Tranſit quandoq; hæc diphthongus per deriuationes & cõpoſitiones in.i.productam:quæro inquiro exquiro. Quamuis exquære Plautus dixit in aulularia:ut intro exquære ſit ne ita ut ego prædico. Similiter lædo illido:cædo & occido.

De.αυ.diphthongo.

SEcunda diphthongus fit ex.α.&.υ.pſilon ſic.αυ.quã græci ſub uno accentu & unica ſyllaba ꝓferunt tali ſcilicet ſono:ac ſi aue proferatur ablata.e. Quã cum in dictionibus græcis ad noſtras traducimus conuertimus in.au.diphthongum noſtram:ut ἀυγούστινος Auguſtinus:ἀυλὴ aula:ἀυρα aura: ſed aliquando quidem a noſtris diuiditur:ut ναυς nauis:ubi nulla eſt diphthongus:ſed.y.pſilon in.u.conſonãs eſt conuerſa. Quod nos quoq; in dictionibus noſtris quandoq; obſeruamus:ut gaudeo cuius prima diphthongum habet:in gauiſus diuiditur:& fit.u.conſonans. Econtrario etiam contingit.u.conſonans in diphthongum reuerti:& hoc per abiectionem uocalis ſequentis ipſum.u.ut lauor lautus:faueo fautor:auis auceps:ut etiam ſupra uidimus cum de.u.littera tractaremus. Tranſit nónunq; diphthõgus ipſa.au.more antiquo in.o.productam:ut lotus pro lautus:ploſtrum pro plauſtrũ:cotex pro cautex.quandoq; in.o.correptam ut loretum pro lauretum:orichalcum pro aurichalcum. Virgilius in.xii. Ipſe de hinc auro ſqualentũ alboq; orichalco.& Hora.in arte poe. Tibia non ut nunc orichalco iuncta tubæq;. Nam ut ait Feſtus in dictione orata:aurum ruſtici orum dicebant:auriculas oriculas. Vnde & orichalcum pro aurichalco: de quo in ſua dictione late uidebimus:poſia pro pauſia. Nam a Virgi.pauſia dicitur cum ait libro georgi.ii. Orchites & radii & amara pauſia baca. Plinius uero libro.xv.naturalis hiſtoriæ:Tria inquit ſunt oleæ genera orchites radii & poſiæ. Verum econtrario antiqui quandoq; Priſciano auctore.au. diphthongum pro.o. ponebant:ut auſtrum pro oſtrum auſculum pro oſculum. Item teſte Seruio in primũ geor.caudex pro codex ſaurex pro ſorex:caules pro coles:caures pro corus.

De.ευ.diphthongo.

TErtia diphthongus apud illos fit ex.ε.cum.υ.pſilon:ſic.ευ.quæ ſub uno accentu & una ſyllaba quẽadmodum alia quæq; ab illis profertur:ueluti ſi proferatur eua ablato.a.& hæc quoq; cum in dictionibus græcis ad noſtros tranſfertur:per.eu.noſtram diphthongum ſcribitur:ut εὐγένιος Eugenius:εὐαγγέλιον euangelium.& uniuerſaliter ubicũq; maiores noſtri has duas diphthongos in dictionibus græcis compererunt.ſ.αυ.&.ευ.ſe'e ſemper loco.υ.pſilon.u.latinum poſuerunt. Ex quo certum haberi poteſt:illud.u.apud illos in ſuis diphthongis ſonum ſuum deperdidiſſe:cum neq; ſit.u.neq; ut.u.noſtrum ab illis: ſed uti.i.ꝓferat. Quãꝙ antiqui æoles a quibus noſtra grãmatica ut plurimũ deducta fuit:ſono ipſius.u.ſæpe ipſum.υ.ꝓferebant:ut ſupra uidimus. Verũ & nónunq; ex ipſa diphthongo. ευ.cũ ad litteraturam noſtram traducimus:litteram unam abiicimus:& alteram retinemus:uel ut alii dicunt tota diphthongus in alteram litterarũ conuertitur:quod ad idem tendit. Et abiicimus quandoq; quidem.υ.& retinemus.e.productam:ut ἀχιλλεύς Achilles:ὀλισσεῦς Vlixes:περσεύς Perſes: quãꝙ etiam Perſeus a noſtris dicatur. Quandoq; uero abiicimus.e.& retinemus:ꝭ quod in.u.noſtram productã ſimiliter cõuertimus: ut φεύγω

fugio:φευγω fuga:de qua dictione cum.f.ſcripta in ſequentibus fiet ſermo.

De.ει.diphthongo.

QVarta diphthōgus fit ex.ε.cum.ι.ſic.ει.in qua.ε.ſonum ſuum perdit: & diphthōgus tota uoce iꝑius i.ſimplicis profertur. Nō tamē eius loco.i.ſimplex ab illis ſcribi poteſt. At cum apud nos tranſfertur: non poteſt in aliam diphthongum ſibi correſpondentem conuerti:quā non habemus. Sed aliquando quidem illam in.i.ſimplex tranſferimus:ut νειλος nilus:πλειαδες pliades: ubi abiicimus.e.& retinemus .i. Virgi.libro primo ænei. Arcturum pliadeſq; hyades geminoſq; triones:ubi non ſolum abiecit.e. ut diximꝰ ſed ipſum.i.ac ſi fuiſſet in dictionibus latinis ante uocalem corripuit. Aliquando uero diphthongū ipſam in ſimplex.e.ſemper productam conuertimus:ut χορεια chorea:σπονδειος ſpondeus:uerū & aliquādo eadem diphthongus apud nos cū tranſfertur diuiditur:& ambæ litteræ diuiſæ a nobis proferuntur:ut in ea dictione:quā diximus tranſtulerunt:ut plurimū noſtri poetæ pleiades. In qua diphthongus iꝑa diuiditur: &.i.ſimplex conſonans efficitur:quāobrem in hac ipſa diphthongi diuiſione ſemper primam producimus Secundam uero quandoq; quidem corripimus.& tunc;quoq; ſemper primā more græcorū accentum ſeruamus.ut Virgilius libro georg.primo:Pleiadeſq; hyades: claramq; licaonis arcton. ſimiliter Ouidius libro.iiii.faſtorum:Pleiades incipient humeros releuare paternos. Nanq; non poteſt ſcribi pliades cum ſolo i.quia tunc quoq; prima illius breui exiſtente carmen claudicaret:ut libro primo ænei. Virgilius ipſe obſeruauit primā corripiens:ut proxime oſtendimus. Non enī in omnibus non propriis eandem uno loco longā & alio breuem ponimus. Quandoq; uero ſecundam eius dictionis ſyllabam ſecundū aliquos etiam producimus:& in illam accentum tranſferimus:ut Propertius ad Cinthiam:Non hæc pleiades faciunt:neq; aquoſus orion. Lucanus libro ſexto:Pleiadūq; ſoror genitrix mea:maximus atlas Eſt auus. ſecundū alios uero fit diæreſis hoc eſt diuiſio diphthongi græci:& remanet.i.uocalis ac breuis una cum a uocali ſequēte ita ut ſit ibi dactylus & accentus ſuper prima remaneat. præter hæc autem diphthongus ipſa.ει.nonnunq; a noſtris græco more deſcribitur:ut a Virgilio in Pollione dum ait:Orphei colliopea lino formoſus apollo. Et in ſileno:Caucaſeaſq; refert uolucres:furtumq; promethei. Idem libro primo ænei. Iam ualidam ilionei nauem iam fortis achatæ.in quibus .ει.pro unica ſyllaba & unica diphthongo appoſuit. Vt teſtis eſt Macrobius libro ſaturnalium:& metrorum ſcanſio indicat:quæ diuiſis litteris fieri non poſſet. Immo quod plus eſt cōperimus uetuſtiſſimos noſtros ſemper pro.i.longo diphthongū hanc ſcriptitaſſe. Vnde id quoq; Lucilium præcæpiſſe rettulit Quintilianus cum ait:Iam pueri uenere e poſtremū facito atq;.i.ut puerei plures faciant ac deinceps idem mendaci furiq; addes e cum clari furei iuſſeris. Quid quod apud ariminū in triūphali arcu:qui iam pro porta urbis habetur ſcriptuꝫ antiquiſſimus litteris adhuc aſpicere licet. CELEBERRIMEIS ITALIAE VIEIS pro celeberrimis italiæ uiis. Et non longe ab urbe rōma in loco quē aureliam iam uocant ſcriptum aſpexi:Sibi Sueis pro ſuis. Vnde etiam Priſciano teſte libro octauo ſcribebant antiquiſſimi: uolo ueis:cū diphthongo.ει.in ſecunda perſona pro eo quod dicimus uis:ubi diphthongum in.i.longam cōmutauimus. Quare illorum obſeruantiam ſuperuacuam dixit Quintilianus in primo:quia.i.tam longæ q; breuis naturam habet:tum ut ait incommodum aliquando.

De.οι.diphthongo.

QVinta diphthongus fit ex.o.cum.ι.ſic.οι.in qua.o.ſonum ſuū omnino apud illos perdit:& profertur ſolum ut.i.noſtrum:pro ipſo tamen ſcribi ab illis non poteſt:nec ecōtrario. Quam utiq; diphthongū cum nos ex dictionibus græcis in latinum ſermonē tranſcribimus:in eam conuertimus diphthongū: quam per.œ.ſcribere conſueuimus. nam.o.remanente.i.in.e.cōuertimus:& fit.œ.diphthōgus:ut φοῖβος Phœbus:οἶστρος œſtrum. Virgilius libro georgi.primo:Cui nomen aſilo romanū eſt œſtrum grai uertere uocantes:οἰνόφορος œnophorum. Iuuenalis:Tandem illa uenit rubicundula totum œnophorum ſitiens. aliquando uero remanentibus eiſdem litteris illā nos diuidimus:ut Τροία troia:εὐβοῖα euboia:ubi.i.duplicis cōſonātis uim obtinet. Aliquādo aūt totā diphthongū i ſimplex.o.cōuertimꝰ:ut ποίημα poema:ποιητής poeta. Nā diphthongus tota in.o.tranſfertᵉ:& illud.η.quod diphthongū ſequitᵉ:in.e.noſtrū cōmutatᵉ. Quandoq; uero & ipſam diphthongū in ſimplex.u. noſtrū cōuertimus:ut φοινικος punicus.

De.ου.diphthongo.

SExta diphthongus fit ex.o.cū.υ.pſilon ſic.ου.ubi utraq; uocalis ſonū ſuū perdit:& ſonū latini.u.ſimpliciter aſſumit:quando ſcilicet.u.noſtrum uocale eſt. cum ergo illam traducimus in.u.latinū cōuertimus. Verum ut oſtendit Seruius in.x.ænei. Conſueuerunt antiqui noſtri illam in.œ.diphthongū trāſferre ut & diphthongū nos haberemus ubi illi habebant. Nec græca modo ſed plæraq; ex noſtris: quæ nos p.u. ſcribimus:antiqui p.œ.diphthongū ſcriptitabāt:ut mœrus pro murus:quod obſeruaſſe Virgilius in præfato libro.x.teſtatᵉ idē Seruiꝰ cū ait:Quin intrant portas atq; iꝑis prœlia miſcent Aggeribus mœrorū:ꝑ murorū:ubi primā cū.œ.diphthongo ſcriptam dixit. Similiter mœnia cū.œ.diphthongo pro munia ſcribi aſſeruit:pœnio pro punio:quod eodem teſte a pœna uenit:hinc & pœnica regna uides:de quibus in particularibus dictionibus latinis uidebimus.

De.ῦι.diphthongo.

Septima diphthondus fit ex.v.pſilon &.ι.paruo coiunctis inuicem hoc modo.υι.quæ iunius.i.longi ſonum ſeruat:quã apud latinos in ipis dictionibus græcis: quas latine tranſcribũt ſic prorſus ut iacet apud græcos obſeruatam comperimus:& nos ſimili modo obſeruare debemus:ut ἁρπυῖα harpyia. Virg. libro.iii.ænei.ſic obſeruaſſe depræhenditur ex antiquis & emendatiſſimis codicibus:ac Macrobio teſte ubi ait:Quas dira celeno:Harpyiæq; colunt aliæ.Idẽ libro georgi.iiii.Atq; getæ atq; hebrus ac attias orithyia: ſic.n.græce ſcribitur οριθυῖα:ſimiliter cynomyia: & alia q̃plura.Nam ſimili modo ſcribunt noſtri dii &.ii. per geminum.i.& p er unũ proferunt.

De diphthongo.ωι.

Octaua & ultima diphthongus ex his quas in latinũ traducimus ea eſt: quã illi ex.ω.magno &.ι.paruo conficiunt:ſed diuerſimode ab antiquis & modernioribus conſcriptã. Nam antiqui quidem ipm paruũ.i.ad latus ipſius.ω.magni ſemper conſcribebant hoc modo uidelicet.ωι.ut in codicibus illorũ antiquis quotidie legimus. At alii moderniores non ad latus:ſed ſub ipſo.ω.ſubſcribere cœperunt ſic uidelicet ῳ.Quod ex librariorum imperitiæ primitus prouenisſe exiſtimo:qui cum uoce ipſius.ω.magni tota diphthongus proferri habeat.Ita ut ipſum.i. paruum penitus ſonũ ſuum perdat: inconſider ate ſolum.ω. hoc eſt non etiam ad latus ipſum.i.paruũ applicando conſcribebant:ut ſimili modo in ſcripturis noſtris frequẽtiſſime contingit:in quibus ubi ſcribi debuiſſet.æ.diphthongus ipſum ſolum.e.ex imperitia deſcriptũ cõperimus.Quod docti deinde græcorum grãmatici eiuſmodi iam male ſcriptos codices emendantes:ipſum i.paruũ quod ad latus eſſe debuerat ſcribebant.Quod ſane ex illo etiam perpenditur.quia ab inſciis noſtri temporis librariis in nouis illorum codicibus omiſſum illud.i.paruũ penitus depræhendimus. Cum igitur hanc diphthongum in latinũ conuertimus in noſtram.œ.diphthongum ut maiores noſtri ſemper obſeruauerũt:& nos tráſferre debem⁹:uidelicet remanẽte.ω.quod in.o.noſtrũ cõuertim⁹: & ipm.i.paruũ i.e.tráſmutamus:quemadmodũ & in alia illorũ diphthógo uidelicet.οι.ſupra diximus obſeruádũ: ut τραγῳδία tragœdia:κωμῳδία comœdia.Nam ambæ hæ dictiones ex ᾠδὴ quod apud nos eſt cantus componuntur & prima quidem cum ea dictione quæ eſt τράγος.i.hircus.alia uero cum ea quæ eſt κώμη.i.uilla coniungitur.Cum ergo eius dictionis quæ eſt ᾠδία prima:ipſum.i.paruũ conſcriptum habeat:uel ut antiqui obſeruabant ad latus ſic ſcriptum ωιδία:quæ eodem modo ut alia profertur:cũ apud nos tranſſertur per.œ. diphthongũ ſcribi debet.Nam formatur ea dictio ᾠδία ab hoc uerbo ἀοιδῶ quod apud nos eſt cano: & traducitur ἀδῶ quo antiqui poetæ utuntur . ut Homerus in primo iliados uerſu.μῆνιν ἄειδε θεά:quod alii in cõmuniorem linguam deducentes conuerterunt.a.&.o.paruũ in.ω.magnũ remanente.i.ut Moſchopulus diligens illorum grãmaticus atteſtatur:& dixerunt ὠιδω:uel ſecundũ modernos cum.i.paruo ſubſcripto uidelicet.ῳδω:quod apud nos dicitur cano. Vbi in prima eſt diphthongus quæ uoce ipſius.ω. tantũmodo profertur:hanc ergo cum in latinum conuertimus in.œ.ut diximus tranſcribimus: & uoce ipſius .e. ſimplicis ſecundum noſtram conſuetudinem proferimus:dicentes tragœdiam: comœdiam : citharœdum: pſalmœdiam:proſœdiam:& ſiquid aliud ſimile contingat: q̃uis iſta duo ultima græca uoce cũ.o.abſq; diphthongo proferre conſueuerunt:ut late uidebimus in dictione proſodia.

De ordine conſonantiũ inter ſe:& q̃ uocales nõ plures q̃; tres conſonantes in eadẽ ſyllaba uocalẽ antecedunt uel ſequunt.

Vnc ad ordinem conſonantiũ inter ſe & cum uocalibus progredientes:cõperimus primũ ex ipſa linguæ poteſtate non plures q̃; tres conſonantes in eadem ſyllaba uocalem ipſam antecedere:nec rurſus niſi tres conſequi poſſe:ſic enim per ſtrepo uerbnm afferimus:Sic mulctram pro ipſa emunctione:ut Virgi.in bucolicis:Bis uenit ad mulctram. Vel mulctrale quod uas eſt:in quo lac emungitur.Similiter ſtirps cum tribus poſt uocalem effertur.quæ cum hominum dicitur:generis eſt fœminini.ut Virgilius:Hei ſtirpem inuiſam.Cum uero arbor⁊ maſculini.ut idem in duodecimo:Cũ ſemel in ſiluis uno de ſtirpe reciſum.

Duæ ſolæ conſonantes uocalẽ ſequunt:ſi tres præcedunt. & econtrario

Sane ſi tres conſonantes uocalem ipſam præcedunt:non poſſunt niſi conſonantes duæ in eadem ſyllaba ſubſequi:ut monſtrans. Et econtrario ſi conſonantes tres uocalem ſequuntur:non poſſunt in eadẽ ſyllaba niſi duæ præcedere ut ſtirps.

Quæ conſonantes ſyllabam poſt uocalem finire poſſunt.

Rurſus & ſi aliqua dictio in duas definit conſonantes: neceſſe ẽ priorẽ liquidã eſſe: & ſequẽtẽ uel in.s. uel in.x.ut in iiſdem litteris oſtẽdemus:uel in.c.ſola.n.antecedẽte finire:ut hinc hũc. Vel ĩ.t.ſimili mõ ipo.n.antecedẽte terminari:ut eſt:dicũt:amãt:& ſimilia.Excipim⁹ græca quædam quæ in.ψ.apud illos terminãt:& apud nos p.ps.aut.bs traducunt:ut Pelops:arabs:quin & ex latinis princeps & cælebs.

Quæ cõſonãtes alias in eadẽ ſyllaba præcedere & ſubſequi poſſunt.

Itaq; cũ cõſonãtes plures in eadẽ ſyllaba ordinamus. Aliquas quidẽ cõperimus:quæ aliis ſemp in ipſa ſyllaba præponunt:ut.b.f.g.p. Alias uero quæ ſemp reliquas ſubſequũt:ut.l.n.q.r.x . Alias aũt quæ

quãdoq; quidẽ præponunt: quãdoq; uero ſubſequunt: ut.c.d.m.s.t. Rurſum & aliã quæ nõ cõſonãti præponitur: nec poſt aliã in eadem ſyllaba locari poteſt ut.z. de quibus omnibus ſigillatim uidendũ reſtat.

B ante.d. in eadẽ ſyllaba ponit: ut abdera nomẽ urbis. de qua in ea dictione uidebimus. Labdarus q̃ filiꝰ fuit Polydori filii Cadmi. Abdomen ps animalis pinguis. Bdelyros abominabilis. Bdelliũ arbor de qua in ſua dictiõe uidebimꝰ. Idẽ ante.l. ponit ut blandior: quod ẽ geſtu & maxĩe tactu aliqd dulciter indicare: & p abuſionẽ ad alios ſẽſus trãſfert: ut Quĩtilianꝰ: Blãdiar pauliſp iuuenes calamitatibꝰ meis. ante.r. ut brẽꝰ ũbra.

C ante.l. in eadẽ ſyllaba ponit: ut clarus. itẽ ante.m. ut Pyrachmon: Alcmena: drachma: de q̃bus oĩbꝰ in ſuis dictionibus uidebimꝰ. Ante.n. ut Cneus cnidus nomẽ eſt urbis: de qua in propria dictiõe. ante.r. ut creber. ante.t. ut actus lectus: Cteſias q̃ ſiculus fuit orator: & pluraq; in ſequẽtibus uidebimꝰ. Quin & poſt. &. ip̃m r. in eadẽ ſyllaba collocamus: ut uictrix. Nõ aũt. l. teſte Priſciano ip̃a ſoni natura prohibente.

D ante.l. in eadẽ ſyllaba ponit: ut abodlas: quod eſt fluuii nomẽ. ante.m. ut Admetus nomẽ uiri, ppriũ. Dmois .i. ſeruus. de q̃bus in ſequẽtibus apparebit. ante.n. ut cydnus: q̃ fluuius eſt ciliciæ: de quo in ſua dictiõe uidebimus. Ariadne filia Minois: quæ a modernis quibuſdam inſciis Hadriana corrupte ſcribitur & uocatur. Item ante.r. ut draco: Drances: quod nomen eſt uiri proprium.

F ante.l. modo cõſimili in eadem ſyllaba collocatur: ut flauus flauius. ante.r. ut frater frango.

G ante.l. in eadem ſyllaba ponitur: ut gladius: glabrio qui delicatus dicitur: & ſine pilis habetur. ante.m. ut agmen. ante.n. ut gnatus. ante.r. ut gratus.

L ante nullam cõſonantem in eadẽ ſyllaba ponitur: ſed ſemper alias ſubſequitur.

M raro ante cõſonãtẽ in eadẽ ſyllaba collocari põt. Repit tamẽ ante. n. ut amnis: q̃ ab ambio dicit ſecũdũ Varronẽ. Oĩa. n. flumina circuerũt: ideo cornuta pinguntꝰ: ut dixit Seruius. Et ego romæ ſæpe uidi deos fluminũ ſculptos cũ cornibus & urna. ſomnus: Agamemnon: Mneſteus: de quibus in ſequentibus. Nã ut uidebimus. m. præcedentẽ ſyllabã terminare nõ põt ſubſequẽte. n. itẽ nec ſubſequẽte. t. niſi. p. interponat.

N nunq̃ ante aliquã cõſonantẽ in eadẽ ſyllaba præponi põt: ſed ſemper ſubſequitur.

P ante.l. in eadẽ ſyllaba ponit: ut planus. ante. n. ut terapne patria eſt: de q̃ Ouidius in epiſtolis heroidũ: Rure terapneo nata puella phrygẽ. ante. r. ut pratũ: præda quæ teſte Gellio li. xiii. noctiũ atticarꝰ dicit corpa ip̃a regꝫ quæ capta ſũt: manubiæ uero appellatæ ſũt pecuniæ a quæſtore ex uẽditiõe prædæ redactæ. ante. g. teſte Priſciano in. viii. ut ip̃e: ſcripſi: nupſi: ſimiliter capſa: tametſi a capio deduci uelint. Alii a græco tractũ uolũt quod eſt κάμπτρα: & amiſiſſe. m. cum dici debuiſſet campſa. ante. t. ut aptus captus ineptus: pthia patria Achillis: ut in ſequẽtibus uidebimus diphthongus ſtulptile: quod ſculptũ dicimus: ut ſculptile ſimulachrũ legimꝰ quod ſculptũ eſt. Nec inter. m. &. n. ip̃m. p. ſtare põt nec poſt. r. in principio ſyllabæ aliter ſic ut ſtirps.

Q Ante nullã conſonantẽ in eadẽ ſyllaba poni põt: ſane ſubſequi ut ſupra uidimus.

R ante nullã conſonantẽ in eadẽ ſyllaba ponitur: ſed ſemper alias ſubſequitur: ut ſupra uidimus.

S ſequẽte. b. in eadẽ ſyllaba ponit: ut aſbeſtus. i. inextinguibilis: aſbutes. i. inſepultus. Itẽ ſequẽte. c. ut ſcutũ. Quin & poſt. c. ſubſequẽte. l. in eadẽ ſyllaba ponit. ut ſmaragdꝰ: ſmyrna. Itẽ ſequẽte. q. ut ſqualor: ſequẽte p. ut ſpes ſpera. Quin & poſt. p. ſequẽte. l. ut ſplendidus: uel. r. ut ſpretus. Itẽ ante. t. in eadẽ ſyllaba ponitur ut ſtatus: ſtennus: caſtellũ q̃ puus ẽ uicus muris circũdatus. Et a caſtro deſcendit quo ſignificat locꝰ muris munitus: ac etiã urbs teſte Seruio ſup. vi. ænei. At caſtra in plurali notũ ẽ appellari locũ in quo milites tẽtoria fixerũt. Vocat etiã caſtellũ teſte Vlpiano recæptaculũ illud: quod aquã publicã ſuſcipit. & ut addit Iabolenꝰ ex quo fiſtulis aqua ducit. Quo ſignificato Frontinus de aquæductibus ad neruam ſæpiſſime uſus eſt. Item ponit. s. in eadẽ ſyllaba ante. t. ſequẽte. l. ut ſtloppus: & ẽ ſonus ille qui ex inflatione buccarũ erumpit. Perſius in penultima ſatyra: Nec ſtloppo tumidas intendis rumpere buccas. uel. r: ut ſtratus: ſtructor qui a ſtruendo: hoc eſt ordinando & componendo deducitur. Vnde dici poteſt conuiuii compoſitor. Iuuenalis in. v. ſatyra: Structorem interea nequa indignatio deſit Saltantem ſpectas: de quo in ſequentibus cum de. r. littera finiente ſyllabam ante. g. pertractabimus clare uidebitur. Quin & ab eodem uerbo ſtrues deducitur: quæ præcipue eſt lignorum. Sane fruſtum non ſuſcipit. r. poſt. ſt. in ultima. Vnde Iuuenalis in ſatyra Atticus eximiæ inquit: Nec fruſtum cape: & Virgilius in primo: Pars in fruſta ſecant. Nam fruſtra cum. r. aduerbium eſt ſignificans incaſſum. non poteſt etiam. s. ante alteram mutarum poni. Verum i ſine ſyllabæ omnes liquidæ ante. s. collocantur: ut puls hyems mons ars.

T Ante. l. in eadem ſyllaba ponitur: ut Tlepolemus Atlas nomina ſunt propria: de quibus in ſequentibus. ante. m. ut Tmolus iſthmos: de quibus in ſequentibus clare habebitur. ante. r. ut tractus.

X Ante nullam conſonantem in eadem ſyllaba ponitur: ſed ante illam omnes liquidæ excæpta. m. in fine eiuſdem ſyllabæ collocari poſſunt: ut falx lanx arx.

Z Simili modo ante conſonantem poni non ualet. Nec ulla duplex in capite ſyllabæ conſonante ſequente locari poteſt. Vnde non recte zmaragdus cum. z. in principio dictionis a nonnullis ſcribitur: quod Lucanus in x. non poſſe fieri per illud monſtrauit quod ait: Et ſuffecta manu foribus teſtudinis indæ Terga ſedent crebro maculis diſtincta ſmaragdo. Nam ſi eſſet. z. ante. m. ſubtrahi in metro minime poſſet. Et ſic quoq; uerſus ipſe non ſtaret: ubi iam. s. uim conſonantis amittit. Non etiã poſt conſonantem in eadẽ ſyllaba collocat.

De uocalium & conſonantium ordinatione in diuerſis ſyllabis.

VIſo de uocalium & conſonantium ordine in una eademq; ſyllaba: reſtat ut de earūdem in diuerſis ſyllabis ordinatione proſequamur. Itaq; omnis dictio uel ſimplex eſt uel cōpoſita. Si ſimplex intermedias illius ſyllabas aliqua a uocali incipiat: neceſſe eſt antecedentem quoq; ſyllabam in uocalem deſinere: ut pietas: curialis: pareo: eo: ruo: munio. Non tamen ſi præcedens in uocalem deſinit: neceſſe eſt ſubſequentē a uocali incipere: ut in eiſdem exemplis liquet. At ſi compoſita ſit dictio & ſyllaba intermedia a uocali incipiat: non neceſſario antecedens in uocalem deſinit: ut exacuo: perago: ineo: aduro. Verum in compoſitis quandoq; ſubtrahitur conſonans: & tunc antecedens ſemper in uocalem terminatur: ut coio cois: quod ex con & eo componitur. & hæc hactenus de uocalibus. Quæ fere omnia per cōtrarium in conſonantibus obſeruamus. Nam ſi ſimplex ſit dictio & antecedens illius ſyllaba in conſonantē deſinat: neceſſe eſt ſubſequētem quoq; a conſonante incipere: ut artus: arduus ille. non tamen ſi ſequens incipit a conſonante: neceſſe ē præcedentem in conſonantem deſinere. ut faber: Nero: filius: nomen: numen. Si autem compoſita ſit dictio & eius antecedens ſyllaba in conſonantem deſinat: non neceſſe eſt ſubſequentem a conſonante incipere: ut obaudio: abeo: perago: exacuo: exanguis: ſubeo: ineo: tranſeo: pereo: prætereo: abundo: aduro: exuccus. i. ſine ſucco. Sane Herodianus de orthographia putauit rationabilius conſonantem in quā antecedens ſyllaba terminatur: cum ſequētis ſyllabæ uocali cōiungere: q̄ ſic quoq; præcedentem finire. Quare ad ipſam uocis prolationem conuenientius eſſe dixit ſimplicium regulam q̄ compoſitorum ut diximus obſeruandam. Quod Priſciano quoq; doctiſſimo grāmatico non placuit. tum quia aliquæ dictiones primā in metris cōmunem haberent: oblitus: oblatus: obruo: obrado: & ſimilia: ita ut poſſent etiam corripi. quod nunq̄ compertum fuit: cum liquida poſt mutam in eadem ſyllaba præcedente cōmunem faciat. tum quia circumeo circumago & ſimilia eliſionem ipſius. m. in pronuntiatione non paterentur: quia tūc quoq; per eum in ſequētem ſyllabam pertranſiret. tum etiam quia multæ uocales quæ aſpirari debent: aſpirationem amitterent: ut inhibeo adhuc abhinc: & ſimiles: cū cōſonātes illæ uocalibus aſpiratis coniugi nō poſſint. Stabit igit' quod doctiſſimi aſſeruere grammatici in compoſitis dictionibus ſyllabam in conſonantem deſinere poſſe ſubſequente a uocali incipiente.

An in cōpoſitis dictionibus ſi ſequens ſyllaba a cōſonante incipiat: præcedēs in aliquā cōſonantē finiri poſſit.

SEd dubium reſtat grande an in eiuſmodi compoſitis dictionibus ſi ſequens ſyllaba a conſonante incipiat: præcedens quoq; in quālibet poſſit conſonantem deſinere. Quod pluribus argumētis nequaq̄ poſſe fieri monſtrauimus. Et incipientes a. b. conſonante: per ſingulaſq; alias tranſcurrentes oſtendemus: quas ſyllabas quæq; conſonans ualeat terminare: & quas non ualeat.

De ſyllabis deſinentibus in. b.

ITaq; in. b. conſonantem ſyllaba deſinens comperitur: ſi ſubſequens etiam ab ipſo. b. initium ſumat: ut ſabbatum: & Priſciano auctore ſabburra quæ arena eſt immunda: qua naues onerari uſq; ad certam menſuram conſueueruut. Nos uero non cum duplicato. b. ſed potius cum unico ſcribendum putam⁹ quia breuis eius prima ab auctoribus noſtris ponitur. Virgilius libro georgi. iiii. Vt cymbæ inſtabiles fluctu iactante ſaburram Tollunt. Lucanus ſimiliter: Fluctuq; latente ſaburra. Gibbus cum duplicato. b. ſcribitur & tumor eſt in dorſo. Vnde gibberoſus qui gibbum habet atq; idem gibber. Obba ſimiliter ipſum duplicat: & teſte Nonio genus eſt poculi uel ligneum uel ex parte. Sed hæc hactenus de ſimplicibus. Nūc quoq; de compoſitis. & primo a præpoſitionibus ſubſequendum eſt. Ab igitur præpoſitio cum aliis dictionibus componitur: & cōſeruat. b. litteram: ſi ſequens utiq; dictio a uocali incipiat: quæcūq; ſcilicet uocalis illa exiſtat: ut abactor: quod ex ab & actor compoſitum ex abigo deducitur. Vocantur etiam abactores pecuariorum animalium fures latrunculiue: quos ut uidebimus: abigeos etiam uocant. Aberro quod ſimiliter ex ab & erro cōponitur. Abigere ex ab & ago compoſitum mutauit. a. in. i. & ſignificat a loco fugare atq; expellere: ut abige muſcas a faciē mea ſcribentis. abige canes a popina tua: abige ſturnos ſonitu a uinea. Quintilianus: Ibi multis miſer planctibus aues abigam. Similiter oues capras aſellos ab hortis a uinetis a pratis abigimus. i. expellimus. Vnde etiam abigei dicti ſunt qui teſte Vlpiano proprie hi habentur: qui pecora ex paſcuis uel armentis ſubtrahunt: & quodammodo deprædantur: & abigendi ſtudium quaſi artem exercent: equos de armentis: uel oues de gregibus abducentes. Abiicio cum duplicato. i. ſcribitur ex ab & iacio componitur: ubi in compoſitione. a. conuertitur in. i. Abominor ex ab & ominor ſine aſpiratione componitur: quaſi cum faſtidio exhorreſco. Abortiuus ex ab pro abs: quod eſt contra & deriuatio ab orior deducto cōponitur. Abundo ex ab & undo componitur: & ſine aliqua aſpiratione ſcribitur: quia non ab habeo uenit Abuſus ex ab & uſus componitur: quaſi contra uſum: cum quo abuſio prorſus idem eſt. Verū ſequente. u. cōſonāte ab præpoſitionē abiicit'. b. ut auerto quod ex ab & uerto cōponit': & inde auerſo quod eſt cū ex aliqua re: quā deteſtamur uultū auertim⁹: ut dii talē terris auertite peſtē. Cōſtat igit' dictiōes a ſingulis uocalib⁹ incipiētib⁹ cū ab ꝑpoſitiōe cōponi poſſe: At nō aliæ a ſingulis cōſonātib⁹ ſumētes initiū cū ea cōponūt'. Nā cū dictiōib⁹ incipiētib⁹ ab ipo. b. nō cōponit' ab præpoſitio. Vnde adbreuio etiā ſi cū. b. ab aliqb⁹ ſcribat' ex ad præpoſitiōe cōponit'. Et ut teſtis eſt Priſcian⁹ adbibo cū. d. ſcribēda ē. Nec ſemp ab præpoſitio purū aut

integrum.b.in compositione conseruat.Nam in dictionibus incipiétibus a.c.pro ab abs præpositio auctoribus Papyriano & Prisciano componitur:ut abscondo:abscedo:abscido.Sane subsequéte.d.remanet integrum.b.ut abdo:& inde abditus quod ex ab & do quod est abscondo componitur.abdico ex ab & dico dicas componitur:quasi longe dico.Vnde significat expellere a bonis filium dum uiuit pater: cum exhæredare sit post mortem illum ab hereditate priuare.Abduco ex ab quod aliquando extra denotat: & duco cõponitur.aliquando superflue ponitur ab: & idem est quod duco: ut Liuius Flauiꝰ supplementum ab roma abduxit.Rursus & ipsa ab præpositio si cum dictione incipiente ab.f.componatur:semper integrum.b. cõseruat.Ne si in.f.transiret putaretur ex ad cõpositio facta:ideo scribitur abfore cum.b. & abfuturum quæ idem designant.Ne si cum duplicato.f.scriberentur:composita quis crederet ex ad præpositione:quæ oppositum prorsus designaret.Nam ut illa cum ab non futurum dicunt:quia tempus ab denegat:sic ista cum ad præpositione uenturum tempus designant.ut Virgilius:Adfore cernetis.Ouidius in primo:Esse quoq; in fatis reminiscimur adfore tempus.Statius in libro thebaidos uidetur accipere pro significatione præsentis cum ait:Sensit manifesto numine ductos Adfore: quod nexis ambagibus augur apollo: Protendi generos uultu fallente ferarum ediderat.Nónunq; uero sequente dictione incipiente ab.f.ob eandem differentiam transit.b.in.u.uocalem:ut ex ab & fugio non dicimus abfugio cum.b.neq; affugio cum duplicato .f. sed aufugio cum.u.uocali scribimus & proferimus.Similiter ex ab & fero non dicimus abfero cum.b. nec affero cum duplicato.f.sed aufero.Cuius cáusam dixit Cicero in eo libro qui inscriptus est orator:ut fieret uox pronunciatu audituq; lenior.Et subdit hæc inquit præpositio præter hæc duo uerba nullo alio in uerbo reperietur.f.conuersa in au diphthongum.Sed dubium fuit apud aliquos:uersa ne sit & mutata ab præpositio in au syllabam propter lenitatem uocis:ut dixit Cicero:an potius au particula sua sit proprie origine:& perinde ut pleræq; aliæ præpositiones a græcis:ita hæc quoq; inde accepta sit:quod aliis diffiniendũ relinquo.Non etiam componitur ab cum dictione incipiente a.g.sed cum dictione aspirata:quæ & integra manet:quod idem est ac si cum incipiente a uocali componeretur:ut abhorreo:quod ablatiuum exposcit cum dicimus abhorreo ab hac re:ac si diceremus per q̃ alienus sum ab hac re . Nam semper in huiusmodi significatione ablatiuũ requirit.At exhorreo hanc rem cum accusatiuo construitur: & idem est quod expauesco.Componitur etiam ab præpositio cũ dictionibus incipiẽtibus ab.l.& integra manet:ut abluo: quod ex ab & luo componitur:ablacto:ablatiuus.At cum dictionibus incipientibus ab.m.non cõpouitur ab præpositio:sed cum incipientibus ab.n.compositionem facit:& integra manet. Vt abnego abnepos: qui filius est pronepotis:quasi seiunctus a nepote.Abnuo quod est recuso ex ab componitur & nuo: quod apud uetustissimos pro uolo habebatur.Vnde nutus & numen quod est dei nutus:hoc est imperium & potestas. Virgilius in primo ænei.Meo sine numine uenti.Et a uno nuto uerbum descendit:quod proprie ad animũ spectat:cum dubitans est & nesciens quo se potissimum conferat.Significat etiam alicuius male solidatæ molis ruinam minitare:ut Virgi.in bucolicis:Aspice connexo nutantem pondere mundum.At cum dictione incipiente a.p.nó componitur ab. cum ea uero quæ incipit ab.r.componitur & in nonnullis.b.in.r.cómutatur ut arripio:quod ut innuit Priscianus in secundo libro ex ab & rapio componitur:& inde abreptiuus is dicitur:qui a demone rapitur . In quibusdam autem differentiæ causa ut putat Papyrianus integrum.b.remanet:ut abrogo & abrado:ne si arrogo & arrado cum duplicato.r.scribamus: dubium sit an ab uel ad præpositio componatur:quæ scilicet cõsonantem suam in.r.commutauit.Simili modo & nos de ab re putamꝰ ne si arre cum duplicato.r.dicatur:quidam genitiuum eius quod est arra uel datiuum esse existiment. Et significat ab re quasi præter rem:hoc est indecens & inconueniens.Liuius libro octauo:Hæc & si omnes diuini humaniq; moris memoria aboleuit:noua peregrinaq; omnia priscis ac patriis præferẽdo:haud abre duxi uerbis quoq; ipsis:ut tradita nuncupataq; sunt referre.Idem libro.xxxv. & quáq; prope absciſſa res erat tamen non abre esse Quinto uisum est sociorum aliquos legatos interesse ei concilio. Suetonius in Augusti uita.Et quádo ab hoc uentum non abre fuerit subtexere:quæ ei prius q̃ nascererꝰ & ipo natali die & deinceps euenerint.Et plura alia quæ possent adduci exempla:in quibus omnibus abre indecens& inconueniens:& præter rem designat.Nec temere aut sine causa ut quidam somniat.Sane cum dictione incipiente ab s.præpositio ab raro componitur.ut absumo:quod etiam cum unico.m.scribitur.At uero cum dictione incipiente a.t.componi non cõsueuit:nisi pro ab ponatur abs:ut abstineo abstractus:a quo & temetum quod est uinũ fit abstemiꝰ:abstergo:absterreo & similia.Non etiã componiꝰ cũ incipiẽtibꝰ ab.x.uel.z.

O b præpositio simili modo componitur.Et nonnunq; immutabilem retinet.b. Nónunq; uero in eas consonantes conuertit:a quibus sequens dictio cum qua componitur initium sumit. Quandoq; autem & ipsum b.abiicit.Retinet quidem immutabilem composita cum dictionibus incipientibus a uocalibus quibuscunque præter q̃ ab .o. cum qua ob dissonantiam ut puto uocis non componitur:ut obaudio: quod ex ob & audio componitur:hoc est auditum postergo:& in eadem compositione.au.conuertit in.e.ut dicimus obedio: quod uerbum est cõtrariæ significationis quasi dicto audiens sum siue pareo : siue obtempero : siue morem gero siue obsequor:inde obsequium dictum: sed frequenter inuenio illud poni pro obsequio turpi:ut apud Ciceronem.Sed sic seruitus sit:sicut est obedientia fracti animi & abiecti & arbitrio carentis suo.

Et iterum. Dum autem ipſe dedecori ac turpitudini obedierit: non modo imperator omnino habendus nō erit. Obeo ex ob & eo quod eſt uado componitur. Significatq; idem quod exequor: ut obeo legationem ideſt exequor munus & officium legati. Obeo prouintiam ideſt exequor officium prouintiale: ita Obeo mortem. i. exequor uel perago mortem uel adeo mortē. Quemadmodū dicitur quis obiiſſe diē pro eo qđ eſt iuiſſe. Item obiit diem ſuum: idem eſt quod mortuus eſt: & iuit ad diem fati: ut apud Quintilianū: Nunti atum eſt Marcellū diem ſuū obiiſſe. prætermittimus autē nonnunq; illum accuſatiuū & dicimus: Marcellus obiit. Obitus ex ob & itum itu addita. s. fit obit⁹: & eſt ipſa executio mortis. Obiter ex ob & iter. Iuuenalis ex ſatyra Quamuis digreſſu: Atq; obiter leget aut ſcribet uel dormiet intus. ſimiliter ante. i. conſonans con ſeruat ob ip̄m. b. ut obiurgo obiurgas: & deponens obiurgor in eodem ſenſu. Obiicio ex ob & iacio cōponitur. Nam per compoſitionē. a. in. i. conuertitur: & ideo cū duplicato. i. ſcribitur. unde licet ob naturaliter breuis ſit: ſicut & re: attamen plæriq; hac ratione producunt: quia. i. geminant: & primum. i. conſonans fit. Obumbro: ex ob & umbro umbras: quaſi undiq; inumbror. Item cū. u. conſonante. ut obuerſor obuio: quaſi obuiam aliquid comperit. Abiicit uero in operio. i. cooperio: & eius paſſiuo operior idem eſt coope rior: quorū prima breuis ab auctoribus ponitur: & cum unico. p. ſcribenda ſunt ad differentiā ut puto de ponentis uerbi opperior: quod eſt expecto: cuius prima longa eſt: & cum duplicato. p. ſcribitur. Conuertit autem. b. in conſonantes ſæpiſſime ſequentis dictionis. Verū cum dictione incipiente a. b. littera non com ponitur. Cū dictione uero incipiente a. c. componitur: & aliquando tranſit in. c. aliquando ſuſcipit. s. Non nunq; uero immutabile remanet. Tranſit quidē in. c. ut occido quod ex ob & cædo componitur. Occūbo. quod ex ob & cubo cubas ſimiliter componitur. Vnde ab eo cōpoſita tam primæ q; tertiæ coniugatiōis in ueniuntur. Et idem habent præteritū ut incubo. bas. incubui. & incūbo bis cū adiectiōe ipſius in ſimiliter fa cit incubui. Et ſimili modo occumbo occumbis cū. m. facit in præterito occubui. Occupo ex ob & capio cō ponitur: ſignificat locū tenere aut capere. Nōnunq; ui capere ut apud Liuiū libro. xxxiii. Nam & ip̄is uocā tibus urbem hanc accæpi non occupaui. i. non ui cæpi. Significat aliquando ante capere ſiue præoccupare. Vnde præoccupatio. Cicero officiorū libro primo. Sunt aūt nulla priuata natura: ſed aut ueteri occupatio ne ut hi qui quondā in uacua uenerūt. Eſt etiā occupare quod in medio ſiue mediū atq; in cōmune poſitum eſt ante cæteros capere. ut Quintilianus: Multa nihilominus quæ liberata fuerunt tranſeunt in ius occupan tium: ſicut uenatio & aucupatio. Inde occupatus is dicitur: qui ante negocio aliquo detentus non poteſt al terius negocio operam dare. Cicero: nemo inquit me conuenire uoluit cum eſſem occupatus: hoc eſt cū cau ſarer me quibuſdam aliis negociis ante præuentum. Similiter occupatio ea uocatur: cum alicui neceſſariæ rei & cui ante omnia operam dare debemus cum diligentia uacatio. Suſcipit uero. s. ut obſcurus: quod ex obs & carus componitur: q̄ſi minime eſſe carus dicatur. Obſoleo quod teſte Priſciano in octauo: Nō ex ob & ſoleo ſed ex obs & oleo cōponit̄: & eſt q̄ſi reiicior. ut Ciceco de īperio. Cn. Pompeii obſoleuit: iā iſta rōne multomagis q̄ uerbis refutata. Idem pro Celio: Chartæ quoq; quæ illā priſtinā ſeueritatē obtinebāt obſole uerūt. Obſcœn⁹ ſimiliter ſuſcipit. ſ. Nā teſte eodē Priſciano ex obs & a cauēdo: uel ex obs & κοινῶ cōponit̄ Vnde inquino quod ſic quoq; intelligendū puto obſcenum ut duo ſignificat: Ita duplicem habet cōpoſi tionem: & duplici orthographia ſignatur. Nam ſignat aliquando quidem abominabile augurium. ut Vir gilius in primo georgicorum: Obſceniq; canes importunæq; uolucres. & tunc quoq; a canendo obs. i. con traria & mala dicitur: & ſine diphthongo ſcribitur. Quandoq; uero dicit turpe quid & immundum: & tūc ex obs & cœnum componitur: quod a κοινῶ uerbo græco deducicitur: hoc eſt apud nos inquino ex eo ſci licet: quod quæ multum communia ſunt: turpia & immunda ut plurimum fiunt. Nam id uerbum propria ſignificatione cōmunicare deſignat. Et ſic quoq; cum. œ. diphthongo in penultima ſcribitur. At Varro li bro ſexto de lingua latina dixit obſcænum cum. æ. diphthongo ſcribendum eſſe: & a ſcæna deduci: hoc eſt non ex obs ſed ex ob & ſcæna componi: quæ ut uidebimus in ſequentibus cum. æ. diphthongo ſcribitur. Remanet autem immutabile in hac dictione obcæco: ut multi uolunt: quæ componuntur ex ob & cæco cæ cas: nec plus q̄ ſimplex uerbum ipſum deſignat. Si uero ob cum dictione incipiente a. d. componatur: inte gra ſemper manet: ut obdo quod ex ob & do uerbo componitur & pro claudo poni conſueuit. ut Terenti us in eunucho: peſſulum hoſtio obdo. Obduco. i. tego ut expoſuit Seruius: cum ait Virgilius in bucolicis: Limoſq; palus obducat paſcua iunco. i. tegat. Idem in moreto. Et cinis obductæ cælabat lumina prunæ. Si tamen Virgilius illud opuſculum compoſuit: quod a doctis non creditur. At ſequente. f. commutat ob præ poſitio. b. in. f. offendo ex ob & fendo uerbo: quod ſic quoq; ſimplex in uſu non eſt componitur. Vt ſimili modo nec ſpicio: nec fragor: nec perio: & tamen in compoſitione ea habemus: ut aſpicio deſpicio: ſuffragor refragor: aperio & reperio. Quæ Papiriano teſte cum uno. p. in præſenti: & cum duplicato in præterito ſcri buntur: ut de illis in ſequentibus apparebit. Officio ſimiliter ex ob & facio componitur: & quaſi noceo di citur. Vnde per antiphraſim officium quidam dici uolunt: quia ut proſit agitur. Ideo nonnulli officium ab efficiendo dictū putāt. Et nōnunq; ꝑ honore ponit̄: ut circūſtabāt ſenatores Cæſarē ſedentē ī aurea ſella of ficii gratia. i. honoris. Aliquādo uero obſequū ſiue beneficiū indicat ut Cicero odioſū ſane genus hoīuꝫ eſt officia exprobātū: q̄ meminiſſe debet is ī quē collocata ſūt: nō cōmemorare q̄ cōtulit. Virgi. li. ænei. primo:

Non metus officio nec te certasse priorem Pœniteat. Nonnunq; autē & pro alicuius artis ratione accipitur ut officiū grammatici tale est officiū architecti: officiū medici. Sane offa cū per duplex. f. scribat & primā habeat longā: ut Iuuenalis in primo: patruo similes effunderet offas. tamē in deriuatiuo pdit unū. f. & fit prima breuis: scribiturq; ofella: ait idem in satyra Atticus eximie: At rudis omni tpe & exiguæ furtis imbutus ofellæ. Si uero ob cū dictione incipiente a. g. componatur: in. g. ipsum cōmutatur: ut oggānio quod ex ob & gānio componitur. Et est gannire proprie uulpiū. Vnde apud aliquos pro stulte loqui. Apud alios uero pro inculcare. Apud nōnullos aūt pro irridere ponitur. Et inde oggannio quasi contra gannientē gannio. Rursus & cū dictione incipiente ab. m. cōuertitur. d. in. m. Immo ut ostēdit Priscianꝰ magis abiicit. b. Nā ex ob & mitto dicendū esset ommitto cū duplicato. m. sed cū prima breuis ponat: abiicitur a poetis. b. & dicit omitto. Terentius in adelphis: Omitte mulierē. Horatius in secūdo sermonū: Aut spem deponas: aut partē illusus omittas. Idē in epistolis: Quē sua culpa præmit decæptus omitte tueri. Similiter omutesco absq; b. scribit. Si uero cū dictionibus incipientibus ab. n. præpositio ob cōponat. b. ipm prorsus seruatur: ut obnitor: ex ob & nitor: quasi cōtra nitor & conor. Vnde obnixus pticipiū formatꝫ: obnoxius uero ex ob & nexus cōponi quidā uolunt: quasi obstrictus & obligatus obnixuꝫ esse dicatur. Plautus in asinaria: Maximas opimitate: & gaudeo effertissimas suis heris ille una mecū pariet gnatoq; & patri: adeo ut ætatē ambo ambobus nobis sint obnoxii nostro deuincti beneficio. Cecilius in chrysio: Quamq; ego mercede hic conductus tua aduenio: ne tibi me esse ob eam rē obnoxiū reare: audibis male: si male dicis mihi. Si aūt cōponat ob cū dictione incipiente a. p. transit. b. in. p. ut oppono oppugno: quod est quasi cōtra pugno: unde oppugnatio Non enī recte dicitur pugnaui urbem: sed bene oppugnaui: sicut expugnaui cū pugnando uici: ut in sequē tibus uidebimus. Oppeto quod significat morior: & licet plærūq; sine accusatiuo ponatur: intelligi tamen consueuit hoc est mortem. Virgilius in primo ænei. Oterq; quaterq; beati Quis ante ora patrum troiæ sub mœnibus altis Contigit oppetere. Aliquando uero ponitur cū ipso accusatiuo: ut Cicero de diuinatione: Aequius inquit esse censuit maturam oppetere mortem. Verū ut paulo ante tetigimus: sequente. p. nōnūq; ob abiicit. b. ut aperio: quod per unicū. p. scribitur. & ex ob & perio: cuius simplex in usu non est: secundū quosdā componitur. Alii uero ex ob & uerbo pario: quod apud antiquissimos Prisciano teste non solū tertiæ: sed etiā quartæ cōiugationis erat. Vnde Ennius: Oua parire solet genꝰ pēnis cōdecoratū. At cum dictionibus incipientibus a. q. non componitur ob: Sed cum incipientibus ab. r. componitur: &. b. ipsum integrum cōseruat: ut obruo: quod ex ob & ruo componitur. Significatq; operire. siue aqua: ut obrutus undis siue terra: ut Ouidius in primo de remedio amoris: Obrue uersata cerealia semina terra. Siue per trāslationem ad animū: ut Quintilianus: Tot uoluptatibus obruere possunt unū dolorem. Simili modo obrepo: obradio: quasi surrepo & surradio. Rursus & si cum dictionibus incipientibus ab. s. componatur: conseruat ipsum. b. integrum: ut obstrepo obsto. Et idem obstetrix: quia contra parturientem stat. Obsecro obstupeo: obsideo: & idem obses: & is dicitur: qui traditur imperio alterius ea conditione: ut si dator obsidis a fide recedat: recipienti sit ius in corpus & uitam obsidis. Et quia obsidionis causa dari consueuerat: obsidis nomen assumpsit. Similiter si cum dictionibus incipientibus a. t. eadem præpositio ob componatur: integrum. b. conseruat: ut obtempero: obturo: obtineo. Quintilianus uero in primo de institutione oratoria inquit: In uerbo obtinuit: secundā. b. litteram ratio exposcit. Aures magis audiunt. p. Ex quibus uerbis quidam concludere uolunt: ut in qualibet similī compositione: in qua. t. sequitur. b. tunc quoq; ipsum. b. nō solum sonū suum perdat: sed in. p. ipsum prorsus conuertatur: & cum. p. ciusmodi dictio scribenda sit: ut obtineo: opturo: supter: supticeo: & reliqua. Alii uero dicunt mentem fuisse Quintiliani: ut per. b. scribi debeat: ac eodē sono litteræ proferri ratio exposcat. sed. p. gratius aures audiant. Ita. s. ut per. p. proferri debeat & nō p. b. ut similī mō Caius Cneus & amurca: q̄ teste Seruio p. g. pferri debēt: & p. c. litterā designatur.

De sub præpositione.

SVb præpositio: quæ similiter in. b. terminat: significat aliquādo ipāz primā tēporis partem. ut Virg. in. iii. georg. Sub lucem exportāt calathis. i. adueniēte luce: nō aūt quacūq; pte lucis. Et sub tps ipm quo pugnādū erat: hoc é iam iā præsente tpe. Aliquādo statim post: ut sub hæc uerba. Aliquādo subter: ut ī innumeris fere cōpositionibus. Nā eadē uia cōponit: ut aliæ quas in. b. terminari ostēdimus. Vnde cū uocalibus quibuscūq; sequētibus cōposita integrum. b. cōseruat: ut subagito: subaro: subeo: subigo: etiā cū. i. cōsonante: ut subiectus: suboleo: suburbiū: quasi uia sub urbe: hoc est urbi contigua. Si uero cū dictionibꝰ incipientibus a cōsonātibus cōponat: manet. b. integrū: nisi sit cōsonans. c. uel. f. uel. g. uel. m. uel. p. Nā tūc quoq; auctoribus Papyriano & Prisciano in eas litteras cōmutat: ut sigillatim uidebimus. Vnde sequēte. b. integra manet: ut subbibo: subblandior. Sequente uero. c. trāsit in illā: ut succurro: succinericius: succresco quasi insensibiliter cresco. At sequēte. d. integra manet ut subdo: subdolus subditꝰ. Nō aūt sequente. f. sed mutat in illā. ut sufficio suffero suffragiū. quod a uerbo deponēte fragor fragaris quod nō est in usu & auxiliari apud antiquos significat cōponit ut deducit. Vnde & uerbū suffragor suffragaris penultima ,pducta & proprie suffragia (ut sic dicam) uoces sunt quæ dicebant ad comitia in tabella ue scribebant quibꝰ suā quisq; declararet uoluntatē de aliquo eligēdo in magistrū: qualis est electio hoc tempore summi pontificis

Et tamen ſuffragiū pro auxilio ſæpe ponitur. Suffoco quod ex ſub & faux faucis componit̃: ubi diphthongus in.o. productam cōuerſa fuit. Ouidius: Suffocent animā dira uenena tuā. Suffire ex ſub & fire: quod infinitū eſt: & a fio componitur. Virg. li. georgi. iiii. At ſuffire tymo cæraſq; recidere inanes: qs dubitet̃ ſuffire dixit. i. ſubminiſtrare. Nam licet a fio habente ſignificationē paſſiuā cōponat̃: compoſitū tamē Papyriano teſte fit actiuū. Reperit̃ etiā firi: a quo Priſciano teſte factū eſt fieri: per diuiſonē unius longæ in duas breues: ut admittier pro admitti. Similiter ſequēte. g. trāſit. b. in illā: ut ſuggero ſuggeſtū. At ſequēte. l. integra b. littera remanet: ut ſublego: quod eſt ſuffuror. Virgilius in bucolicis: Vel quæ ſublegi tacitus tibi carmina nuper. Subligo & inde ſubligar: quod eſt ſubligaculū: ſeu brachæ: quas induebāt hiſtriones in ludis. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciā: Perſonā thyrſumq; tenent: & ſubligat̃ acci. Cicero de officiis libro primo Scænicoꝝ quidē mos tantū habet ueteri de diſciplina uerecundiæ: ut in ſcænā ſine ꝺbligaculo ꝓdeat nemo Veret̃. n. ne ſi quo caſu euenerit: ut corporis partes quædā aperiant̃: aſpiciant̃ nō decoræ. Subleuo: quod a leuo pro aleuio cōponit̃. Nam eſt auxiliū defenſionēq; præſto. Cicero Zophirus qui ſe naturam cuiuſq; ex forma proſpicere profitebat̃: deriſus a cæteris eſt: qui illa in Socrate uitia nō agnoſceret̃ ab ipō aūt Socrate ſubleuatus: cū illa ſibi ſigna ratiōe a ſe deuicta diceret. Nōnunq; uero ſignificat alleuo: quod eſt ſurſum tollo. Suetonius in Veſpaſiani uita: Dūq; ſurgit ac nitit̃ inter manus ſubleuantiū extinctus eſt. Si uero componatur ſub cū dictionibus incipientibus ab. m. tranſit. b. in. m. ut ſummitto: ſummergo: ſumminiſtro: quāq; apud aliquos ſeruet̃. b. At cū dictionibus incipientibus ab. n. integra ſemp remanet: ut ſubnecto: ſubnixus. Si aūt dictiones cōpoſitæ cū ſub incipiant a. p. tranſit. b. in. p. ut ſuppono ſupplico: quod a ſub & plico componit̃: eo quod genu poplitemq; plicamus: cū a potentiore aliquo magnū aliquod precamur. ſuppeto: hoc eſt ſubminiſtro: a quo ſuppetias deriuat̃: quod ad auxiliū ꝓtinet: & auxiliū ipſum deſignat. ad auxiliū quidē ut Cæſar libro. xxii. commētarioꝝ: & nuntiebant̃ auxilia magna equitatus oppidanis ſuppetias uenire. & in eodē libro: Suiſq; rebus timēs: elephantiſq; triginta relictis ſuis finibus oppidiſq; ſuppetias ꝓfectus eſt. Et iteꝝ in eodē: atq; ſuis fugientibus ſuppetias ire contēdit. Auxiliū uero ut Suetonius in uita Veſpaſiani: Legatū inſuper ſyriæ conſularē ſuppetias ferentē rapta aquila fugauerūt. Plautus in Oedippo: Sed meméto ſiquid ſæuiunt ſenes ſuppetias mihi cū ſorore ferre. Idē in eodē neſcio uiſus eſt. Cum ait auxilia mihi: & ſuppetiæ ſunt domi. Supplodo ex ſub & plodo: quod eſt plaudo cōponit̃: & eſt pedē terræ incutere. Cū. r. uero in quibuſdā integra manet. ut ſubruo. In nōnullis uero tranſit. b. in. r. ut ſurripio auctore Priſciano. At cū. s. ſemp remanet. b. littera integra: ut ſubſidiū ſubſiſto: ſubſtātia: ſubſellia: quæ ea ut ita dicā ſcamna ſunt in quibus audiētes poetas recitantes uel alios magiſtros ſedere conſueuerāt: erātq; etiā tribunoꝝ: triū uirorū: quæſtoꝝ: & huiuſmodi minora iudicia exercētiū: q nō in ſellis curulibꝰ nec i tribunalibꝰ ſꝫ i ſubſelliis cōſedebāt. Iuue. i ſatyra Et ſpes & ratio: inqt de Statio: Sed cū frægit ſubſellia uerſu Eſurit intactā paridi ni uē dat agauen. Gellius libro. xiiii. noctiū atticarū: cū a prætoribus ſe in iudicē lectū enarraſſet: ut iudicia: quæ appellant̃ priuata ſuſciperet inquit: Sed. n. ego homines illos cū conſiderabā alteꝝ fidei alterū ꝓbri plenum nequaq; adduci potui ad abſoluendū. Iuſſi igit̃ diē diffundi: atq; inde a ſubſelliis perago ire ad Phauorinū philoſophū. At ſuſtineo ſine. b. ſcribit̃: quia nō a ſub: ſed a ſurſum componit̃ & teneo. ſimiliter & ſuſpiro ſine. b. ſcribitur: & ſimili modo a ſurſum & ſpiro cōponit̃. i. cū ex imo pectoris ſurſum ſpiro aliquid cupio. & cōſtruit̃ cū accuſatiuo. Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie: Suſpirat longo nō uiſam tpe matrē. Cōſeruat etiā ſub ſuum. b. auctore Priſciano: ſi cū dictionibus incipientibus a. t. componat̃: ut ſubticui: ſubtraho: ſubtel: quod ex ſub & talo compoſitū dicūt. Nam eſt Ὑπόκωλον Ὑπτοδός. i. cauum pedis: quod ut cauū manus quidam etiam uolā dicunt. Sed hæc & alia ut ſupra uidimus quidam per. p. ſcribi uolunt & non. b. Alii uero non ſcribi. p. ſequente. t. ſed magis. b. ſono ipſius. p. proferri.

De ſyllabis deſinentibus in. c.

DVnc ad reliquas conſonantes per ordinem procedentes: dicimus auctoribus Papyriano & Priſciano nullā antecedētē ſyllabā in. c. litterā deſinere: niſi ſequēs quoq; a. c. uel. a. q. icipiat: ut bacca quæ cū duplici. c. ſine aliqua aſpiratione ſcribit̃: & continet intra nominis ſui ambitū fructus diuerſorū geneꝝ lauri oliuæ corni myrti lentiſciq; & alioꝝ: ut in ſequētibus oſtendem⁹. Eſt etiā lapis precioſus: ut quo nitido preciū cortice bacca daret. Et inde baccatus ſine aliqua aſpiratione quaſi baccis. i. precioſis lapillis ornatus. Virgilius libro ænei. primo: Colloq; monile baccatū. At ſi cū aſpiratiōe ultimū. c. ſcribat̃: aliud ſignificat: ut uidebimus in dictione Bacchus. Bucca ſimiliter abſq; aliqua aſpiratiōe cū duplicato. c. ſcribit̃. Et a bucco uerbo: quod eſt inflo deriuat̃: atq; idē eſt quod os. i. ipa cōcauitas unde uox ꝓcedit: nō ora labiorum. Vnde Iuuenalis: cū ait in tertia ſatyra: Bucca foculū excitat nō de extremitate oris: ſed de interiori parte dixit: quæ inflari ſolet: uentūq; concipere. Vnde idē poeta in eadē ſatyra de cornicibus loquēs inquit: Notæq; per oppida buccæ. Vbi nō de labris: quæ latent cū tuba canit: ſed de illa deformi utrinq; inflatione intellexit tubā inflantiuꝫ. Similiter cū inquit Horatius: Vt iuppiter ambas Iratus buccas inflet: nō de labris locutus ē quæ inflari nō poſſunt: ſed de ipa oris inflatione. Nā genæ quoq; aliud quiddā ſignificāt: ut in ſequentibus oſtendemus. Vtimur etiam in plurali buccas: ſed in ſingulari oratores frequentius utunt̃. Bucula uero quæ per unicū. c. ſcribitur: diminitiuū eſt bouis: quaſi parua bos. Baccar per duplex. c. & abſq; aſpiratiōe ſcribit̃

generis eſt

generis est fœminini:& herba contra fascinationes esse dicitur. Virgilius in bucolicis:Baccare frontem Cingite:ne uati noceat mala lingua futuro. Succus cum duplicato.c.scribitur & descendit a sago: quod genus est uestis æqualiter latæ ex parte superiori & inferiori. Soccus cum duplici.c.similiter scribitur:& genus est calciamenti a sacco deducti:ad cuius similitudinem factū erat. Itaq; ligatum supra pedem plicas q̄plurimas per totū crus effundebat. Succus similiter scribitur: & a sugo deriuat'. Eccubi cū duplicato.c. scribit': & ex ecce & ubi componitur. Eccū similiter ex ecce & cum. Ecquis uero cū unico.c.sequente.q.scribitur:& componitur ex en pro ecce:& quis:ubi.n.ratione sequentis mutat' in.c.ex quo ostenditur eandem uim habere c.cum.q. Idem in quicq̄:quod cum.c.scribitur:ut supra uidimus per cōmutationē.d.in.c.

De syllabis desinentibus in.d.

At uero in.d.pariter nulla in simplicibus dictionibus potest antecedens syllaba desinere: nisi sequens quoq; ab eadem incipiat:ut addo:reddo. Virgilius in.viii. Reddidit una bouꝫ uocem uastoq; sub antro. Redduco cum duplicato .d.a nonnullis positum fuit. Terentius in Phormione : Sectari in ludum ducere ac reducere. Horatius in Epodo:Cætera mitte loqui deus hæc fortasse benigna reducet In sedem uitæ:quæ sane Priscianus inducit non probans cū possit esse iambus & spondeus in locis imparibus: sed certum est eiusdē Horatii exemplū in.ii.sermonū cum ait:Dii tibi dent capta classem reducere troia: ubi reducere necessario primā producit. Alii uero per unicum.d.reduco scribunt. Virg.in.iiii.ænei. Eiectam classem socios a morte reduxi. Abaddir similiter cum duplicato.d.scribitur. Et is deus esse dicitur: quem greci Βαίτυλον uocant. Vnde sic quoq; lapis ille uocabat' quē Saturn⁹ deuorasse dicit'. Sed de cōpositis ab hac præpositione ad:aliud quoq; dicendū uidetur. Nam plærumq; quidem seruat'.d.nonnunq̄ uero in sequētem litterā commutatur. Sed hoc primū prænotare libet ad præpositionem idem quod circiter significare: ab auctorib⁹ constitutū esse. Vt circiter tria milia:uel ad tria milia:idē significat. Ad igit' cōposita cū dictionibus incipientibus a uocalibus quibuscūq; conseruat.d.integrū:ut adamare quod ex ad & amo componit': & est amatorie amare. Cuius rei multa ab auctoribus colligi possunt exempla. Sed hoc solum Quintiliani ex declamantibus sufficiat. Me quidez marite siquis interroget: omnes matres liberos suos tanq̄ adamauerunt amant. Videbis oculos nunq̄ a facie uultuq; deflectere:comere caput:habitūq; componere:suspirare cum recesserint:exultare cum uenerint:conserere manibus:pendere ceruicibus: nō osculis:non colloquiis non præsentiæ uoluptate satiari. hæc ille. Verum amare generalis est significati:& idem quod diligere denotat:nisi quod quiddam plus significare uolunt. ut Cicero ad Brutū: Sic igitur facies: & me aut amabis: aut quo contentus sum diliges. Idem ad Dolobellam:ut mihi deniq; amare uidear:antea dilexisse . Adedo i.corrodo ex ad & edo componitur. Ademptus cū.m.ante.p.scribitur & componitur ex ad & emptus: ubi ephoniæ causa interponitur.p.quia.m.ante.t.immediate locari non potest:ut supra tetigimus:& in sequētibus clarius ostendemus. Adimo ex ad & emo quasi diminuo:& aufero. Adigo ex ad & ago. Adit⁹ ex ad & eo itus. Adorare ex ad & oro:quod est ore precor componitur. Et tamē sine ore hoc est sine uoce aliquādo fit:non tamen sine gestu corporis. Vnde elephas & phœnix & alia quædam irrationabilia solem adorare dicuntur. Adulor ex ad & aula componitur:quia id aulici maxime obseruant: & fit per conuersionē .au. diphthongi in.u.longam. Aduro ex ad & uro componitur:& magis actionem:q̄ passionē significat. Simili modo cū.u.consonante conseruat.d.ut aduenio. & inde aduētare:quod non est aduenire aut uenire: sed proximū esse ueniendo:ut cuicūq; obuius fit:nuntiat hostes aduentare. Cōponitur ad similiter cum dictionibus incipientibus a.b.& ip̄m integrum in ea cōpositione conseruat: ut adbibo:quod teste Prisciano cum .d.ante.b.scribitur. Similiter adbreuio. At sequente.c.eodez auctore transit.d.ip̄m in.c.litteram:ut accedo quod ex ad & cedo cedis cessi componitur:& producit penultimam:accessus & accessio:ambo ex ad & cedo componunt'. Inter se tamen significato differunt: quia accessus est aditio atq; appropinquatio: accessio autē adiectio atq; incrementū. Et huius ratio est:quia id uerbū a quo descendūt dupliciter & regit & significat:ut accede ad ignē huc.i.adi appropinqua. Quin & hoc calamitatibus meis pondus accessit: uel ad calamitates:hoc est adiunctū est & increuit. Quæ differentia rara est in consimilibus nominibus. Nam satus & satio idem sūt:cultus & cultio:motus & motio:cursus & cursio:abusus & abusio:actus & actio. Nisi quod dicim⁹ actionē causaꝫ nō actū: & actū comœdiarū nō actionē. Similiter gest⁹ & gestio non parū differūt. Nā gest⁹ ē actio quædā:& q̄si ꝓnūtiatio corpis. Gestio uero administratio quædā:& quæ parū i usu ē. Accola ex ad qd' ē iuxta & colo.i.habito cōponit'. Vnde ꝓprie is dicit'q iuxta habitat:siue iuxta aq̄s siue iuxta mōtes. Nec refert in suo an alieno. Vt accola uulturni:accola padi:accola rhodani. At qui in montibus domos urbesq; positas habent: Incolæ proprie dicuntur. Accuso ex ad & causo componitur. Et est accusare teste Seruio & pluribus grāmaticæ auctoribus maioris de minore. Incusare uero minoris de maiore. quā sane differentiam apud neminē antiquorum comperi: Itaq; ne in his insistere uidear:accusare est uel apud iudices uel apud alium quēuis:etiam apud illum ipsum quem accuses significare: atq; ostendere aliquem peccasse. Incusare uero est mores alterius reprehendere:& plærunq; cum querela:quod ab illo iniuria sis affectus. Sic apud Virgiliū Terentiū Cæsarē cæterosq; auctores semper annotaui. Et inde accusatorius is dicit' qui accusat. Nam quæ in orius oria orium a uerbis uel a uerbalibus in or magis descendunt actionem significant.

Si uero.ad.cum dictionibus incipientibus a.d.componitur:ſuum.d.integrum conſeruat:ut addiſco quod per duplex.d.ſcibitur:& ex ad & diſco componitur:quaſi bene diſco:& in præterito corripit penultimam Vnde diſco abſq; ad præpoſitione eſt ut intelligas.ediſco uero ut memoriter complectaris. Quintilian⁹ de inſtitutione oratoria libro primo.Illud ex conſuetudine mutandum prorſus exiſtimo:in his de quibus nũc diſſerimus ætatibus:ne omnia quæ ſcripſerunt ediſcant.Addico cum duplicato.d.ſcribitur: & ex ad & dico componitur:quod apud iuriſconſultos eſt uendere p licitationẽ:hoc eſt in uenditione publica:ubi alius alio maius precium pollicetur:ut ſibi potius q̃s alteri uænialia addicantur . Vnde addictio cũ duplicato .d. &.c.ante.t.ſcribitur.Sicq; apud iuriſconſultos titulus eſt:De in diem addictione.Quẽ quidam noſtri temporis iuriſperiti non intelligentes emendant dicentes de in diem adiectione.Vbi non uerba modo ſed ſententiam ac ius ipſum corruperunt.Paulus iuriſconſultus:Si uenditor ſimulauerit melioré allatam conditionem:cum minoris uel etiam tantidem alii uenderet:utriq; emptori inſolidũ erit obligatus. Sed ſi emptor aliũ idoneũ non ſubiecit:eiq; fundus addictus eſt.Non uideo inquit quẽadmodum priori ſit emptus: cum alia conditio & uera ſubſecuta eſt.Sed ſi neuter ſubiecit emptorem:maiore autem precio addictũ eſt prædium ei:qui ſoluendo non eſt abitum eſt a priori emptione:quia ea melior intelligitur:quã uenditor comprobauit:cui licuit non addicere.Quo uerbo Cicero pro Cecinna ſæpe utitur:Vt deterrerentur emptoris multi partim gratia Caſenniæ:partim precio fundus addicitur.Et paulo poſt: Quaſi uero nos aut ei negemus addictũ:aut tamen quiſq̃ fuerit:qui dubitaret quin emeret.Similiter Quintilianus in ægro redempto omnes facultates in precia collegi:rus ſeruulos penetas:& omnia utiliora properanti feſtinatione parentis addixi.Inde addicti apud ueteres dicebantur:qui prætoris pronuntiatione ac iuſſu cũ ſoluendo non eſſent: creditoribus uendebantur:de quibus crebra apud Liuiũ mentio habetur:& addictus morti deſtinatus dicitur.Cicero libro officiorũ.iii.Et is qui morti addictus eſſet:paucos ſibi dies cõmendãdorum ſuorum cauſa poſtulaſſet:uas factus eſt alter.Additus ſine.c.ex ad & datus componitur. Verum cum dictionibus incipientibus ab.f.ſi.ad.præpoſitio conſeruare.d.ipſum habeat:uel in alterum.f.cõmutare:dubiũ apud antiquos fuit.Nam aſſerebant grãmatici quidam conſeruandũ eſſe ipſum.d.idq; in antiquis quibuſdã ſcripturis apparere dicebant:ubi adfatur cum.d.ſcriptũ erat:atq; adfore ſimiliter.Quare & in aliis ſic quoq; ſcribendũ eſſe exiſtimabant:cum non ſit ratio in uno maior q̃s in reliquo.Aliis uero uiſum fuit.d.in.f.cõmutari:ac molliori ſono proferri:q̃s ſi.d.ipſum conſeruetur: quod etiam Priſciano rationabilius fuit uiſum: ut affectus cum duplicato.f.&.c.ante.t.Nam ex ad & factus componitur:ubi.a.in.e.commutatur. Sane affecta teſte Gellio libro.iii.noctium atticarũ ſicuti.M.Cicero & ueterum elegantiſſimi locuti ſunt: ea proprie dicebantur:quæ non ad finem ipſum:ſed proxime finem progreſſa deducta ue erant.Affatim quod cũ duplicato.f.quandoq; ſcribitur facunde ſignificat: & antepenultimã producit.Si uero cum unico.f. ſcribaẽ: ex.a.compoſitum dicunt & fabile:quaſi abunde:& non dicibiliter ſignificet : cuius antepenultimã corripi uolunt.Affabiles cum duplicato.f.ſcribitur:ex ad & fabilis componi dicunt.ſi autem cũ dictionibus incipientibus a.g.componatur : ex ſimili cauſa.d.in.g. mutare uolunt: ut aggero ex ad & gero quaſi aggrego: unde agger deducitur:& ſimili modo ſcribitur.& eſt teſte Seruio ſuper octauo æneidos: cuiuſlibet rei coaceruatio : Vnde foſſæ aut ualles poſſunt repleri . & ſuper decimo æneidos ait: agger proprie terra illa dicitur: quæ facto uallo propius ponitur. Sed abuſiue & muros & munimenta aggerem etiam dici rettulit. ut Virgi.Quin intrant portas atq; ipſis prœlia miſcent.Aggeribus mœrorum & inundant ſanguine foſſas Nonnunq̃ uero eodem Seruio teſte ſuper.viii.ænei.Agger media eſt uiæ eminentia exaggeratis lapidibus ſtrata.Vnde dixit Virgilius:Qualis ſæpe uiæ deprehenſus in aggere ſerpens.Sane ſi cũ dictionib⁹.ad.præpoſitio incipientibus a.gn.componatur abiicit.d.ipſum:ut agnitus agnoſco.Simili modo ſi ſequatur.ſ.p. uel.ſ.c.ut uidebimus.Si uero cũ dictionibus aſpiratis componatur ad:conſeruat.d.& idem eſt: ac ſi cũ uocalibus componeretur:ut adhæreo adhibeo:quod ex ad & habeo componitur: adhortor & ſimiles. Verũ ſi cum dictionibus incipientibus ab.l.componatur:conſeruant aliqui.d.integrum.Alii uero conuertunt in l.quod Priſciano magis placuit:& melius ſcribi alludo cum duplicato.l.q̃ adludo cum.d.ante.l.uoluit.Similiter alleuo magis q̃s adleuo:quod ex ad & leuo componitur:ſignificatq; in altũ tollo:uel de imo: & ubi quod iacet atq; proiectum eſt ſurſum leuo.Quintilianus libro.xi.Vidi inquit multos quorũ ſupercilia ad ſingulos uocis conatus alleuarentur.Idem homini in aquam lapſo atq; ut alleuaretur oranti.Alleuio ſimiliter ſcribitur:& componitur ex ad & leuio leuias:quod eſt pondus auferre uel diminuere.Allubeſco ex ad & lubeſco:quaſi lubens facio.i.obedio. Si autem ad cum dictionibus incipientibus ab.m. cõponatur ipm d.integrum conſeruat:ut admitto quod ex ad & mitto| cũ duplicato.t.ut uidebimus cõponitur: & ſignificat teſte Priſciano in.viii.aſſumo ſcilicet & pecco.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciã:Iam fas eſt admitte uiros.i.aſſume.Idem in eadẽ:Quid phecas admiſit:quænam hic eſt culpa puellæ: admiſit dixit pro peccauit. Simili modo admoneo admiror adminiſtro & ſimilia.At cũ dictionibus incipientibus ab.n.uoluerunt quidam modo conſimili ad ipſum.d.conſeruare: ut adnitor adnuo. Quod Priſciano non placuit : ſed potius mutari in.n.uoluit & ſcribi annitor:annuo:annumero:& alia ſimiliter.Sane ſequente.p.abſq; alicuius dubitatione in ſimilem litteram conuertitur.d.ut appello ex ad & pello pellas:quod eſt uoco cõponitur. Vn-

de appellare est aliũ aduocare. At appello appellis simili mõ cũ duplicato.p.scribitur.cui simile est impello Vnde appuli in præterito.i.applicui deriuatur. Terentius:Postq̃ poeta animũ ad scribendum appulit.i. applicuit. Si uero cum unico.p.scribatur:idem est quod amoueo. Nam componitur ex.a. quod priuationem indicat:& pello pellis ut apulsus ab ubere.i.amot⁹. Virgilius appendo ex ad & pendo pendis componitur & est suspendere:ut appendi unam cum ad lancem stateramq; ponderaui. Cicero in Antoniũ:ut iam appendatur pecunia non numeretur. Et in procœmio orationũ Aeschinis ac Demosthenis a se translatarum figurate ad incorporea transtulit cum ait:Ea putaui non annumerare lectori debere:sed tamq̃ appendere. Similiter apparo ex ad & paro componitur:& diuersum ab eo quod est præparo significat. Nam præparare est antea parare:quæ quis utilia sibi fore credit. Cicero officiorum libro secundo:Facile totius cursum uitæ uidet:ad eamq; degendam præparet res necessarias:ut pastum latibula:& alia generis huiusmodi. Apparere uero est ad dignitatem quandã ac uerius pompam se aptare. Idem de oratore libro.iii. Illa quæ in apparatu fori appellantur insignia. Et licet apparatus quãdoq; utrunq; significare uideatur:ut apparatus belli quasi præparatio. Id tamen potius est ex quadam consequentia q̃ proprietate. Nam ut dicimus: naues nõ modo instructas:sed etiam ornatas:quia ut instructiores ad bellum eo pulchriores sunt:Ita apparatum belli uocamus:quæ ad bellum quodam decore & ornamento aptantur. Sane præpositio ad nõnunq̃ sequente.p. littera.d.abiicit:ut aperio quod ex ad & perio:ut quibusdam placuit componitur:cuius uerbi simplex in usu non est. Aliis uero quibusdam & Prisciano in.viii.magis usum est ex ad componi & pario:quod apud uetustissimos:ut supra ostendimus non solũ secundum tertiam:sed etiam secundum quartã coniugationem declinabatur:& habet primã breuem. Iuuenalis in satyra Credo pudicitiã inquit:Protulit ut mos est: & aperta palluit agna. At reperio quod ex eodem uerbo componitur:& cum unico.p.scibitur: quasi defraudetur una consonante ratione præpositionis in præsenti:in præterito duplicat.p. & tempus recuperare uidetur: quod simili modo in comperio & comperi ratione præpositionis opportunum non fuit. Si autem ipa præpositio.ad.cum dictionibus incipientibus a.q.componatur ipsum.d.in.c.cõuertit:ut acquiro ex ad & quæro:acquiesco ex ad & quiesco. Sed sequente.r.uoluerunt aliqui ipsum.d.integrum conseruari ut adrideo. Quod Prisciano non placuit: sed magis in.r. cõmutari uisum fuit:ut arrideo arripio: quod ex ad & rapio componitur. Simili modo sequente.s.uolebant nõnulli.d.integrum conseruari debere:ut adsumo adsisto Quod similiter eidem auctori non placuit: sed potius cõmutatione.d.in.s. scribi uoluit: ut assumo assisto assideo ex ad & sedeo:quasi iuxta sto. Et inde assiduus assector ex ad & sector:& est comitatũ præsto:non in itinere:aut nauigatione:aut militia:sed fere per urbem. Cicero de oratore libro.i. Cum ædilitatem Crassus peteret eumq; maior natu & consularis Sergius Galba assectaretur: quod filio suo despondisset. Verum si sequens dictio ab.s.c.incipiat:& componatur.ad.præpositio subtrahitur.d.ut ascendo:quod ex ad & scando componitur:ascribo quod ex ad & scribo cõponitur:asciscо quod ex ad & sciscо formatũ scilicet a scio cõponitur. Et est remotum aliquid quasi scite uocatũ capere. Cicero de oratore:Quod minime polite minimeq; elegantes sunt asciuerunt aptum suis auribus opinum quiddam & quasi adipale dictionis genus. At conscisco fere ad mortem pertinet. Nam plerunq; sic legimus mortem sibiipsi consciuit. Mortem tibi ipe cõscisus. Comperitur etiã rescisco quod proprie designat rem postq̃ gesta est scire: quã nesciebas cum gereretur:præsertim ad te tuos ue pertinentem. Terentius in adelphis:En tibi rescisti omnẽ rẽ. Id nunc clamat scilicet. Gellius uero dixit rescisсere esse rẽ occultã inopinatã insperatamq; cognoscere. Quod mihi nõ uidet. Nam si uideã hoiem cælo uolantẽ:ut feciſſe Dædolus Perseusq; fertur. Aut aliquem e terra prodire: qualẽ Tagẽ fuisse ab hetruscis creditũ est. Aut satyrũ aliquẽ semiuirũ semicaprũ:quẽ uidisse nonnulli scripsere dicar ne rescisse:Et ut puto nõ dicã. Subtrahitur etiam ab eadem præpositione.ad. ipm.d. si cũ dictione cõponitur ab.s.p.incipiente:ut aspicio:quod teste Prisciano in.viii.ex ad & spicio uerbo:quod simplex nõ ẽ in usu cõponit:& inde aspectus.& similia. Si aũt cõponat.ad.cũ dictionib⁹ incipiẽtibus a:t.mutat d.in.t.ut attineo ex ad & teneo:attingo ex ad & tãgo:attraho ex ad & traho:attamẽ ex ad & tamen.

De syllabis desinentibus in.f.

Quoq; nullam syllabam per se terminat:hoc est nisi loco.b.uel.d.uel.s.uel.x.in compositione ob sequentiam unius istarum sit posita:ut ex ob & facio officio:ex ad & factus affectus:ex dis & facilis difficilis. Similiter ex dis & fundo diffundo:eodem modo ab ex & facio efficio.

De syllabis desinentibus in.g.

Simili modo.g.apud latinos nullius syllabæ est terminalis:nisi cum loco.d.uel.b.ponitur:ut supra uidimus. Nam ex ad & gero fit aggero:ex sub & gero suggero.

De syllabis desinentibus in.h.& in.k.

Non etiam potest.h.aspiratio integram syllabam terminare: quod si in quibusdam interiectionibus comperitur:ut uah.ah.&.oh. putat Priscianus per apocopam fieri:cum perfecta sint uaha aha ohe. Similiter.k.nullius syllabæ terminalis esse potest.

De syllabis desinentibus in.l.

In.L. uero litterã quacũq; consonante sequente antecedens syllaba terminari potest:ut albus ulcus

calcearium:quod pro calceo ponitur:ut cibaria pro cibis:fulcrum qui & lectus dicitur.Nam eſt quo iacentes fulcimur.i.ſuſtinemur:ut dixit Seruius in.vi.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam ait:Antiquū & uetus eſt alienum poſthume lectū Concutere.atq; ſacri genium contemnere fulcri.Mulcrum quod cum.c. abſq; aſpiratione ſcribitur:& a mulgeo deriuatur:facitq; in plurali mulcra.ſimiliter ante.d.ante.f.ante.g.& ante alterū.l.ut ualde Alfenus nomen eſt uiri proprium. Algeo culleus cum duplicato.l. Nam uter ex corio ab occuliendo.i.claudendo dictus. Nam in eo ſceleſtiſſimi homines cum ſimia gallo & ſerpente incluſi iaciebantur in mare.Vnde Iuuenalis in ſatyra Stemata quid faciunt ait: Quis tam perditus ut dubitet ſenecam præferre neroni.Cuius ſupplicio non debuit una parari ſimia.Nec ſerpens unus:nec culleus unus. Pugillaris ſimiliter cum duplicato.l.ſcribitur:qui & pugillare in ſingulari:At in plurali ſolum pugillares dicimus & ſignificat tabellas cæreas:ſiue ligneas: ſiue alterius materie:in quibus ſtilo ſcribimus. Vnde a pugno deducitur quo cōpræhendi conſueuerāt.Palla ſimiliter ſcribitur:& proprie ueſtis & muliebris: deducta uſq; ad ueſtigiā:dicente Virgilio libro.xi.de Camilla:Pro crinali auro pro lōgo tegmine pallæ Tigridis exuuiæ per dorſum a uertice pendent.Tollo eodem modo ſcribitur:& duo ſignificat.ſ.capio & educo:ut ſuſtuli filium.ideſt ſuſcæpi filiū.Item ſuſtuli filium ideſt educaui.Et ab utroq; fit ſublatum.Terentius:Quicquid periſſet decreuerunt tollere.i.educare.Similiter Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam cū ait.Tollere dulcē Cogitat hæredem.Quod etiā de ſuſcipiendo intelligi potæſt:ſiquis ſequentia recte inſpicit.In quibus oſtēdere uult Vrſidium tanq; ſibi placeret lex iulia de adulteriis deſiſtere uelle ab hoc crimine: & ducere uxorem procreandorum liberorū gratia.Sed alia de ſuſcipiendo uidentur eſſe exempla.Nam certe Alexander magnus ex uxore liberos non educauerat. At qui ipſe apud Curtiū ait:Ego ipſe Orthoxartis perſæ filiam mecum matrimonio iunxi.Non dedignatus ex captiua liberos tollere. Papyrianus iuriſconſultus de legatis & fideicōmiſſis ſecundo:Mando meæ filiæ pro ſalute ſollicitus ipſius:ut quo ad liberos tollat:teſtamentum non faciat:Ita.n.poterit ſine periculo uiuere. Quin & eadē ſignificatiōe ponit ſublatum:ut Suetonius de patre Neronis:deceſſitq; pyrgis morbo aquæ intercutis ſublato filio Nerone ex Agrippina Germanico genita.Nam pater Neronis filiū uix uidit.Sane tolero non per geminatum.l.ſed per unicum ſcribitur:cum prima ſit breuis.Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam:Quædam parua tamen:ſed non toleranda maritis. Similiter uolo per unicum.l.ſcribitur & corripitur.atq; eodem modo uelim & uolam.At uero nolo producitur & nolim & nolam:licet uellem & nollem per geminatum.l.ſcribantur:& ſic primam producant. Calleo ſimiliter & callidus per duplex.l.ſcribitur:ut Iuuenalis:Callidus & triſtes digitos impreſſit aliptes.& caleo per unicum.l.aliud ſignificat.Pelagus ſimiliter quod græcum eſt per unum exaratur.l.& primam corripit:Iuuenalis in ſatyra Natali coruine die:Et pelago poſtq; parcæ meliora benigna Penſa manu ducunt. Vlmus cum.l.ante.m.ſcribitur.ſimiliter palma.& inde palmula quæ eſt extrema pars remi:eo quod eſt in modum palmæ protenta.Virgilius libro ænei.v.Et leuas ſtringat ſine palmula cautes.Significat etiam palma uictoriam:quia palmarum artificio acquiritur. Quin & teſte Seruio in.xi. æneidos.dicitur etiam toga: quam merebantur hi:qui deportaſſent de hoſtibus palmam.Alnus per.l.ante.n.ſcribitur: arbor eſt. culpa cum.l.ante.p.ſcribitur.Vlpianus ſimiliter quod nomen eſt iuriſconſulti.fulſit cum.l.ante.s.ſcribitur.ſimiliter excelſus.Altus uero cum.l.ante.t.& eodem modo conſulto uerbum:quod a conſulo formaſ:& ſignificat deliberare:quod quidem fit cum adeſt qui conſilium petit: & qui conſilium dat.Et inde cōſultatio deliberatio.Et conſultor qui pro eo qui alium conſulit accipi ſolet.Nonnunq; etiam pro eo qui alium conſulit.ut Saluſtius in Iugurthino:Simul inquit ab eo petunt ut fautor conſultorq; adſit.Conſultus uero eſt homo prudens & ſciens dignuſq; a quo conſiliū petas.Et aliquando quidem eſt participium:ut conſulti medici dixerunt eundem eſſe langorem.Aliquando uero nomen. ut Horatius in primo carminū: Parcus deorū cultor & infrequens inſanientis dum ſapientiæ conſultus erro. Liuius libro.x.ab urbe: Callidos ſolerteſq; iuris atq; eloquentiæ conſultos.Vnde in primo dixit de Numa Pōpilio conſultiſſimus uir:ut illa quiſq; æta te eſſe poterat.Et inde componitur iuriſconſultus ſi cōpoſitū eſt. Horatius:Eris tu qui modo miles mercator:tu conſultus modo ruſticus.Quod etiā dici ſolet iureconſultus.finit etiam ſyllabam.l.ſequente.u. conſonante:ut ſilua:de quo in ſequentibns.peluis a peluendo dicta. Puluis ſimiliter qui generis eſt maſculini: & a pellendo nomen aſſumpſiſſe dicitur:facitq; dimminutiuū ex ſe puluiſculum generis neutri:ut Hieronymo placuit.Maſculine tamen poſuit Apuleius de Magia cū ait:miſi ut petiſti munditias dentium: nitelas oris ex arabicis frugibus tenuem cādificum:nobilem puluiſculum:cōplanatorē gingiuulæ:& reliqua.Vnde ait Seruius ſuper.xii.ænei.Puluis ille quo utunt puellæ etiam cinis dicitur. Ad cuius differentiā alius puluis cinis īmundus uocatur.ut Virgi.libro georgi.primo:Et cinerem īmundum latos iactare per agros. Vnde a cinere.i.puluere puellarū dicuntur ciniflones.ut Horatius:Cuſtodes lectica ciniflones paraſitæ.Terminat etiam.l.ſyllabam ſequēte.x.ut múlxi.Verū ante.q.uel.r.nō inuenit.l.nec.h.aut.k.poſſūt ipm.l. cōſeq.

De ſyllabis deſinentibus in.m.

M Terminare poteſt ſyllabam in media dictione: quando ſequens ſyllaba in.b. incipit uel.p. uel altera m.hoc eſt ante has litteras:nō etiam.n.ſtare poteſt:quia ſi per compoſitionem interueniret: cōuerti debet in.m. Sed etiam ante.d.&.l.&.s. & ſecundum alios ante.q.poteſt.m.ſyllabā terminare ut oſtendemus.

Ante.b.ut umbra:& inde umbratilis is dicitur qui umbratus ſiue umbra tenus eſt:ut uita umbratilis & res umbratiles:idem uita umbra & opaco marceſcens.Cambyſes:de quo in ſua dictione uidebimus.Membrū & inde membratim:quod eſt per mẽbra.ambio & inde ambitus:unde ambitio & inde ambitioſus is dicitur qui non ſuæ uirtuti confidit.Vnde non recte graditur:ſed per circuitū:ſiue quod romani: qui honores peterent ſingulos circuibant prẽhenſantes roganteſq;:ut ſe in ſuffragiis adiuuarent:ut uidebimus in dictione roma.Siue quod q pro adipiſcendis honoribus ſolliciti ſunt:cū rogant exordio quodã longiore: & uerborum circuitu utuntur.Vnde ambitus ſemper in actu eſt:& ea facit: quæ ambitio: quæ eſt in animo facere cõpellit.Nõnunq; uero ambitus pro ſpecie quadam fauoris:& captatione miſericordiæ ab auctoribus ponitur.Quintilianus:Si iuuenis innocẽtiſſimus iudices uti uellet ambitu triſtiſſimæ calamitatis poterat allegare nobis amiſſã in oculis cogitationũ oĩuz temeritatẽ. Vnde ambitioſus etiã mõ cõſimili nõnunq; accipit᷑ Vt idem libro.vii.inſtitutionũ:Nõ ſum ambitioſus in malis:nec lachrymarũ augere cauſas uolo:utinã eſſet ratio minuendi.Ouidius libro.iii.de ponto:Sed tamen hoc factis adiunge prioribus unũ Pro noſtris ut ſis ambitioſa malis.Cãbio quod originẽ habet græcam & præteritũ facit campſi.Nã a κάμπτω uerbo græco deducitur:quod in præterito facit:ἔκαμψα.Vnde cãpo cãpſas ſolebant uetuſtiſſimi dicere.Ennius in.x.Licatem cãpſant.Recũbo recũbis ſimiliter quod eſt tertiæ coniugationis:atq; idem cũ recubo.as.ut Virg.in bucolicis:Recubans ſub tegmine fagi.Colũbus ſimiliter & columba: quæ teſte Varrone a culminibus dicũtur:quia alte nidulantur.Ante.p.ut imperiũ & inde imperioſus:quo uno modo ĩperii oſtentator deſignat᷑: utputa in exercenda ſæuitia:qualis Torquatus apud Liuiũ:qui filiũ ſæuitia ob imperiũ contemptũ occidit. Vnde imperioſus appellatus eſt.Altero modo is ſignificatur:qui ĩperii habitationẽ detinet:ſeu plenitudinẽ Impedio ſimiliter ſcribitur:& inde impedimenta:quod duo ſignificat.Vnũ eſt difficultates: quod in cõmuniori uſu habetur.Saluſtius:Occulte per amicos & maxime per homines nominis latini & ſotios italicos impedimenta parabant.Curtius:Vnã anum & duas puellas itinerũ agminũq; impedimenta triginta milibus talentũ auri permutes.Cicero:Cum primũ impedimenta naturæ diligentia induſtriaq; ſuperarit. Significant etiam impedimenta:iumenta quæ ſarcinas:uel alia bellica inſtrumenta geſtant.Et ſarcinæ res ſunt:quæ in uia portantur.Curtius:Magno conſilio iacturã ſarcinarũ impedimentorũq; contempſit.Et iterum: ſarcinas & impedimenta ibi cũ præſidio reliquit.Liuius ſimiliter:quarta uigilia profecti ſarcinis impedimẽtiſq; beneuenti relictis.Idem: iumentaq; ſarcinas & alia bellica inſtrumenta portabant. Vnde ait Frontinus ipſe quoq; ob hoc exaſperatus interfectis omnibus impedimentis ad pugnã deſcendiſſet.Cõparatiuũ ſimiliter cum.m.ante.p.ſcribitur:& conuertit.n.in.m.Nam cõponitur ex con & paro.i.diuerſa: uel aliquid unum: ut diuerſum.Itaq; cum.a.poſt.p.ut etiam cõparo uerbũ ſemper ſcribit᷑.Eius natura eſt ſuperare in ea qualitate:quã optinet poſitiuũ.Aliquando tamẽ teſte Quintiliano utimur cõparatiuis ꝓ abſolutis.Quod poetæ noſtri ſæpiſſime obſeruant:ut Virgilius in Tityro:Candidior poſtq; tendẽti barba cadebat: hoc eſt cãdida. Et libro.v.ænei.Comites ſeniores aceſtæ:pro ſenis:ut dixit Priſcianus qui id addidit cõparatiuũ: nõnũq; ꝓ minori ui accipi:q; ip̃m poſitiuũ:ut Virgi.libro ænei.i.Triſtior & lachrymis oculos ſuffuſa nitentis. Nã nõ abſolute ſed ex parte triſtis accipitur. Verũ de ſeniore pro ſene:non illi primũ aſſentiendũ uidetur : cum ab aliis pro ualde ſene ſimiliter efferatur:ut Quintilianus de ſocrate.Eo nanq; ait ſeniore octauũ.n.& nonagſimũ cõpleuit annũ præceptorẽ Ariſtoteles pomeridianis ſcholis cæpit. Et Ouidius de triſtibus: Imperium regat hoc cũ ſeniore ſenex.Nec plane triſtiõr pro ex parte triſtis:ſed pro triſtis:ut uoluit Quintilianus accipitur.Nec Seruius ut puto dictũ Varronis & Plinii ad mentem accæpit.Ait.n.ſuper.vii.æneidos:Seuior & iunior cõparatiui ſunt per iminutionem.Et.n. ſenior non ſatis ſenex:Iunior non ſatis iuuenis: intra iuuenẽ ſicut pauperior intrra pauperem.Quã rem Varronem in libris de lingua latina ad Ciceronem dixiſſe: & a Varrone tractam confirmaſſe Plinium:dixit idẽ Seruius.Ego uero & ſi de iuniore ac pauperiore dixerint: alio intellectu affirmare uelim.De ſeniore nullatenus puto.Nã & ſi iunior te ſũ:minor natu te ſũ:ita minor te ſum ideſt minoris ætatis q̃ tu.Et ſic forte per iminutionem illi intellexerunt.Sed non propter hoc tollit᷑: quin ſuperem te in ea qualitate quam obtinet poſitiuus:hoc eſt: ſuperem te iuuentute: & paruitate ætatis. Terminat etiaz.m.ſyllabam ante alteꝛ.m.ut flamma:quæ eſt ignis. Flammeum uero genus eſt ueli rubicundum:quod geſtabatur a mulieribus nuper nuptis: de quo Iuuenalis in Satyra Credo pudiciciam inquit᷑: Emutatq; domos & flãmea cõterit.Similiter ſũmus ſũma & aduerbiũ ſũmatim:quod eſt ꝓ ſingulas ſũmas. Aliquãdo ꝓ unã ut dicã de hac re ſũmatim.Nã a uerbo ſũmo ſũmas primæ cõiugatiõis deducit᷑:quod ꝓ geminũ.m.ſcribit᷑:licet ſumo ſumis tertiæ cõiugatiõis ꝓ ſimplũ ſcribat᷑. Imitor etiã cũ prima breuẽ habeat: ꝓ ſimplũ.m.ſcribi debet.Iuuenalis in ſatyra Omnib⁹ in terris:Sanctos licet horrida mores Tradiderit domino ac ueteres imitata ſabinas.At mãma cũ duplex.m.ſcribat᷑:in deriuatiuo unicũ pdit: & dicit᷑ mamilla per unicũ.m.& duplicatũ.l.habetq; primã breuẽ:ut Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciã. Illa loq recta faciet ſtrictiſq; mamillis.At ſumẽ licet primã ꝓducat:cũ unico tamẽ.m.ſcribit᷑:& a ſugendo nomẽ aſſumpſit:& ut q; dã ferũt eſt ſuis mãma.alii uero dicunt Bruti cuiuſq;.Et ſimili modo uuluã dicũt eẽ mãmã ſuis uel uaccæ aut taliũ.Horatius:Obeſo nil melius turdo:uulua nil dulcius ãpla.Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie:Qui meminit calide capiat Quid uulua popinæ.Eſt etiã uulua mulierũ:qua naſcendo egredimur:ut idẽ in primo:

Cũ tot obortiuis fœcũdã iulia uuluã. Solueret. Cõmodatarius uero ꝑ duplicatũ. m. ſcribit̃: & is dicitur qui cõmodatum accæpit. Cõmentum quod ex con & mente quidam eſſe compoſitum & deductũ uolunt: quaſi ſit cõmonitio mentis: per duplicatum. m. ſcribitur. Alii a cõminiſcor deductũ uolũt: quo ad idẽ tẽdit. Eſt. n. fictũ & enarratũ & inde cõmẽtariũ: quod teſte Cicerone in Bruto non eſt oratio: ſed capita rerũ & oratiõis cõmentariũ paulo plenius. Sane Seneca quod cõmẽtariũ ſignificet expreſſius libro declamationũ tertio indicat dicens. Sine cõmẽtario nunq̃ dixit: ſed cõmẽtario contentus erat in quo nudæ res ponunt̃. Dicit̃ etiã cõmentarius in maſculino ut Liuius libro. xlviii. Quæri iuſſit ab eo ut quẽ de his cõmentariũ a patre accæpiſſet. Et ſubdit librũ popoſcerunt: ſi plures primus & ſecũdus cõmentarius. Itaq; in ſingulari pro una eademq; ſignificatione tam neutrũ q̃ maſculinũ accipitur. Et eandẽ ſignificationẽ habet: quã in plurali maſculinũ. Et ſunt libri ubi res nõ late diffuſeq; explicant̃: ſed breuius q̃ poterant tractare ut Cæſaris cõmentarii: in quibus ad exequendã hiſtoriã aliis uidetur ſubieciſſe materiã. Qui ſi fuerint ſinguli: cõmentarium uel cõmentarius uel liber dicitur. Verũ & ſi ex multis longiſq; tractatibus breuiora coaceruent̃ cõpendia: cõmentarii etiã dici poſſunt. Vti nos cõmentarios hos uigintiquattuor libros diximus & duodecim illos alios: quos de omni ratione differendi: & artis dialecticæ præcæptis ex innumeris pene auctoribus & magnis latinorũ & græcor̃ uoluminibus ad Franciſcũ iuriſconſultiſſimũ: & conterraneu; meum nuper edidimus. Vnde & nonnunq̃ ſimiliter libri cõmentarii deducuntur. Cicero de finibus libro. iii. Tu ipſe cũ tãtũ librorũ habeas: quos hic tãdẽ req̃ris cõmẽtarios: quoſdã inq̃ ariſtotelicos. ponitur etiã ab auctoribus cõmẽtarius in ſingulari & maſculino ac neutro ĩ plurali ĩ alia ſignificatiõe: hoc eſt ꝑ expoſitiõe & interprætatiõe actor̃: ut A. Gelli⁹: ẽ adeo inqt ꝑbi grãmatici cõmẽtarius ſatis curioſe factus. & iter̃: Nõnulli grãmatici q cõmentaria in Virgi. cõpoſuerũt: iter̃ quoq; noſter Taur⁹ ĩ primo cõmẽtariorũ quos ĩ Gorgiã Platonis cõpoſuit ſcriptũ reliqt. Quidã etiã talia huiuſmodi opa cõmẽtũ uocauerũt: ut Nigidi⁹ Donat⁹ Priſcian⁹ aliiq; nõnulli. Serui us uero cõmẽtarios etiã pro hominibus accæpiſſe uidetur: cũ inquit. georgi. primũ ſuperfluã mouent quæ ſtionem cõmentarii: hoc eſt qui cõmenta ediderunt. Cõmeatus a ſimul eundo dicitur: & in utroq; numero pro cibariis ad alimoniã reipublicæ aut exercitus: aut alicuius multitudinis accipitur. Interdũ etiã priuatim ut Cicero pro lege manilia. Iam cõmeatu & priuato & publico prohibemur. Comperitur etiã ipm. m. finiens ſyllabã ante. d. in omnibus ſcripturis & ſculpturis antiquis ut iamdiu iamdudũ: quod ex iam & dudum quæ duo paruũ temporis deſignat cõponitur: & de paruo tempore unius horæ: aut ſemihoræ aut duarum triũ ue aut quattuor etiã horarũ certe breuiſſimi temporis dicitur: ut Virgilius in initio quarti: At regina graui iamdudũ ſaucia cura. & alibi in eodem libro: Talia dicenti iamdudũ auerſa tuetur: hoc eſt a pauco tẽpore citra. Quod ſane ad præteritũ tempus referri poteſt: & futurũ. Ad præteritũ quidem: ut Virgili⁹ libro æneidos primo: de Aenea & achate inquit: Iamdudũ erumpere nubem Ardebant. Non. n. per multũ temporis id cupierant: cũ nec per horam ibidem ſtetiſſent: ſed certe per tempus aliquod anteq̃ id dicerent: quare expoſuit Seruius. i. olim. Ad futurum uero refertur: ut idem oſtendit Virgilius libro. ii. de Sinone cum ait Quid ue moror: ſi omnis uno ordine habetis achiuos Idq; audire fat eſt: iamdudũ ſumite pœnas. i. cito: ut exponit Seruius. Et hæc ſunt propriæ ſignificationes eius dictionis. ſ. ut diem in præteritũ uel futurum non tranſgrediantur. Verum improprie & raro ab aliquibus auctoribus pro eo quod proprie eſt iampridem: aut iamolim poſitũ cõperimus: ut Macrobius in ſaturnalibus: Iamdudũ inquit hæc quæſtio ab Ariſtotele & propoſita eſt & ſoluta: cum dicere debuiſſet iampridẽ: aut potius iamolim. Plinius etiã libro. xxiii. naturalis hiſtoriæ ſic inquit: Somno uero aut ſecuritatibus iamdudũ hoc fuit: quod illa Helena ante cibum miniſtrauit. Sed quia in huiuſcemodi aduerbiis differentias temporũ deſignantibus difficultas nõnũq̃ eſſe uidetur: decreui illa per ordinem explanare. Et a dudũ incipiens cõperimus illud eandem prorſus cũ iamdudum ſignificationem detinere. Ita ut nec diem proprie tranſcendat. Vt dudũ intraui: dudũ te expecto. i. hora aut ſemihora eſt uel duæ uel tres: uel ut multũ quattuor ex quo intraui: & ex quo te expecto. Improprie uero diem ac dies tranſcendere nõnunq̃ ab auctoribus ponitur Plinius libro. xviiii. naturalis hiſtoriæ: iamdudũ inquit ex eadem hiſpania. Zœliton uenit in italiam plagis utiliſſimũ. Liuius libro. xli. in eo inquit captiuor̃ numero fabri: q dudũ fuerunt aſſueti apud pœnos mihi crede opus in arce lacenorũ fecere nuper: quaſi nõ longo tẽpore a nunc dicit̃. Ita tamen ut nõ ad præſentem diẽ: hoc eſt præſens tẽpus referamus: ſed ad præteritos nõ modo dies: ſed aliquãdo menſes: & etiã annos: quos pro cõditione materiæ complectit̃: ut nuper inuenta ẽ pixis: quã ſideritẽ appellẽt. i. nõ multo tpe ab hinc. Cicero de diuinatione: Neq; ante philoſophiã patefactã quæ nuper inuẽta. Idem de amicitia: Neq; n. aſſentior iis qui nuper hæc differere cœperunt cũ corporibus ſimul animas interire: atq; omnia morte deleri. Significat etiã interdũ nuper non longo tempore a tunc. ut Curtius: Qui nuper ab Alexandro miſſi erant. Et Liuius tunc inquit hæc ipa indignitas augebat animos non retinendis modo publicis agris: quos ut teneres pertinacẽ nobilitatẽ habebat. Sed ne uacuũ quidem agrum nuper ex hoſtibus captũ diuidere. Pridem hoc eſt non longo tempore prius a nũnc. & idem quod nuper ſignificat. Plinius libro. xvii. naturalis hiſtoriæ: Ipſi uero pridem uidimus: ea ferme omnia præter pubertatem in filio Cornelii Taciti equitis romani. Similiter Paulus iuriſconſultus: Et non ẽ mirum ſi peculiũ quoq; defuncti pridẽ filii defertur patri. Vlpianus quæritur inquit eũ ordinẽ tenere: quẽ pri

dem habuit. Ponitur etiã pridem fæpe cum negatione & cum q̃ & cũ ita. Cum negatione quidẽ ut Plinius libro.xv. Medica non pridẽ uenere in italiam. Cũ q̃ uero ut Cicero pro Roſcio: Comedo q̃ pridem Fánii in aduerſaria detuliſti. Cũ ita autẽ ut idem in Bruto cũ ait: fuit.n.regnante ia3 græcia: noſtra autẽ ciuitate non ita pridem dominatu regio liberata: pridie.i.prius die: hoc eſt quaſi heri: nõ tamẽ præſentis diei: ſed cuiuſdam alterius: aut præteriti aut futuri. Præteriti quidem: ut pridie q̃ intrarẽ mare ſerena lux fulſit. futuri uero ut pridie q̃ intres patriã ſacrificiũ facito. i. die præcedenti quo aut mare intraſti: aut patriam intrabis. Vel cũ genitiuo ſic: pridie illius diei quo hæc feci: aut faciã. Vnde cũ non dicamus ſecundo calendas: ſecundo nonas: ſecundo idus: dicimus pridie calẽdas: pridie nonas: pridie idus. i. die præcedẽti quo erũt uel fuerũt calẽdæ nonæ aut idus. uerũ ex pridie fit pridianus pro quo heſternus abutimur. Suetonius plurib⁹ in locis. Vnde in uita Tiberii ſolemnibũs ipſe cœnis. pridiana ſæpe & ſemeſa oſonia præbuit. Idem in uita Caii: marcẽte inquit adhuc ſtomacho pridiani tibi poſtridie: quaſi poſtero die dicitur: hoc eſt quaſi cras non præſentis diei: ſed cuiuſdã alteri⁹ aut præteriti aut futuri: ut poſtridie q̃ pater mortẽ obiit: epulũ feci: aut poſtridie q̃ morieꝫ faciam. i. poſtero: ſiue ſequenti die cũ morietur. Aliquando ſine q̃ ponitur: ut Terentius in andria: Venit ad me Chremes poſtridie clamitans: ſupple illius diei quo hæc geſta ſunt. At ex poſtridie non fit poſtridianus aut in uſu non eſt: ſed pro eo abutimur Craſtinus: nudiuſtertius idem eſt quod nunc die tertio ſcilicet præterito: & die ſuperiore adhuc dicimus nudiuſquartus. i. nũc die quarto. Non aũt dicimus nudius ſecundus: quia magis propriũ de præterito habemus heri & de futuro cras. At dehinc proximo perẽdie dicimus. Cicero ad Atticũ libro.xii. ſcies igitur cras: ad ſummũ perendie. Vt dies perendinus dies adhuc tertius. Cæſar in cõmentariis: Qui ſi parte liceat perenino die cũ proximis hibernis coniuncti cum reliquis caſum belli ſuſtineant. Et cõperendinare eſt differre in longum de die in diem. Indies idem quod quotidie dicitur: ſed proprie cum quodam incremento. Ideoq; plærũq; cum comparatiuo ponitur: ut cum indies malum arctius premeret: & cum in urbe infinitũ malum ſerperet. Idq; maneret indies latius. Ponitur etiã ſine comparatiuo: ſed cum uerbo ſignificante incrementum: ut Liuius: Creſcente indies multitudine. Indiem uero idem quod in præſentia temporis ſignificat: ut Quintilianus: Non ut uere uolucres præſentis modo cibi memores indiem uiuunt. Propediem eſt quaſi prope eſt dies quando hoc fiet. Vnde & propemodum eſt quaſi prope menſuram: quod accipitur pro pene ſiue prope cum eſt aduerbium. Finit etiã ſecundum aliquos ipſum.m. quandoq; ſyllabã ſequente.l. ut quemlibet quálibet. Quin & ſequente.s. ut circumſpicuus quia a circum & aſpicio componitur: & is dicitur qui circum aſpicitur. Circumſpectus uero eſt qui circumſpicit: & in omnem partem ſpectat. Verum ſequente.q. non præcedit.m. ut plæriq; dicunt grammatici: ſed conuertitur in.n. ut nanq; quanq; & ſimilia. At ſequente.n. non poteſt.m. præcedentem ſyllabam terminare: ſed ubicunq;.m. ante.n. in eadem dictione componitur: ſemper in eadem ſyllaba manet ut amnis eruma Ramnes. quemadmodũ ſupra uidimus. Item nec ſequente.t. poteſt.m. præcedentem ſyllabam terminare niſi.p. intterponatur: ut ſumptus promptus cõptus contemptus: licet contemnere ubi non eſt.t. ipſum.p. non.c. ſuſcipiat.

De ſyllabis deſinentibus in.n.

IN.n. uero terminari poteſt antecedens ſyllaba: ſi ſequens incipiat a.c.uel.d.uel.f.uel.g. uel altera.n. uel.q.uel ut quibuſdã placet.r.uel.s.uel.t.uſ.i.uel.u. cõſonãtib⁹: uel.x. Ante.c. igit ut cõciliũ: & uerbũ cõcilior. unde dicim⁹ cõcilior regi: ſi illi ignot⁹ i ei⁹ gratiã uenis: Recõcilior aũt regi ſiq̃ de cã is mihi irat⁹ depoſita ira me rurſus recipiat in gratiã. Cõcinn⁹: manc⁹: cõcors: q a cõditiõc cordis dicit. Sancire qd teſte Seruio in.xii. æneidos: proprie eſt ſanctum aliquid. i. conſecratum facere ſub ſanguine hoſtiæ. Vnde dictum ait ſanctum: quaſi ſanguine conſecratu3. At ſanctio proprie eſt lex cum terrore pœnæ: ut Vlpianus de diuiſiõe rerum: & qualitate proprie dicimus ſancta: quæ neq; ſacra neq; profana ſunt: ſed ſanctione quadam confirmata: ut leges ſanctæ ſunt. ſanctione enĩ quadam ſunt ſubnixæ. Quod ſanctione quadam ſubnixum eſt id ſanctum eſt: & ſi deo non ſit conſecratum: & interdum ſanctionibus addicuntur: ut qui ibi aliquid commiſit capite puniatur. Concio cum.c. in penultima ſcribitur. Nam ex con & cio quartæ coniugationis uerbo componitur: & deducitur: quod idem ſignificat: quod cieo ſecundæ: hoc eſt moueo: & uoco: & idem uerbũ cõcio q̃ſi cõuoco: & nomẽ ip3 concio: quæ populi ẽ multitudo cõuocata: uel ex magiſtrat⁹ iuſſu uel publici ſacerdotis: uel ſua interdũ auctoritate. Et pprie ad audiẽdũ oratorẽ cõcionãtẽ in bonũ publicũ: cui⁹ etiã oratio concio uocat. Incedo & inde inceſſus ſimili modo habent: & ad ſublimiores quodã mõ ſpectare uidentur: & qui præ ſe faſtum ferunt. Virgilius libro æneidos primo: Regina ad templum magna ſtipante caterua Inceſſit. idem in eodem. Et uera inceſſu patuit dea. Incola ſimiliter cum.n. ante.c. ſcribitur: & is eſt: q in alterius regione habitat: & in aliena ciuitate: & repu. Cicero de officiis: Peregrini inquit & incolæ officium eſt nihil præter ſuum negocium agere nec etiam in aliena repu. curioſum. Cunctus ſimiliter cum.c. poſt n. & ante.t. ſcriptũ in antiquiſſimis inſcriptionibus comperi: ut in marmore quod eſt in eccleſia Michaelis archangeli in uaticano in epithaphio Homonocæ habetur: quã Pallas cunctis artibus erudiit. Ante.d. finit etiã ſyllabã.n. ut cõduco: & inde cõductus. Atq; conducticius is dicitur: qui conductus eſt. Nondũ quod p o. in prima ſcribit. Indiciũ quod & per.c. ſcribit ſicut iudiciũ. Mãdo ſimiliter: quod duplicẽ h3 cõiugationẽ

Nam cum ad mandatum attinet mandas facit:cum uero ad dentes mandis.Cõditio per.t.abſq;.c. ſcribitur in penultima:& tunc proprie fortuna ac ſors eſt.Nam a condo dis conditum conditi addita.p.formatur:ut ego ſum poſitus in hac conditione.i.fortuna ac ſorte.Cicero:O miſeram conditionem adminiſtrandi conſulatus.Nam homo bonæ conditionis non is apud antiquos dicitur:qui mãſuetus eſt:& bonæ naturæ. Cũ illum uocarent antiqui manſueti & boni ingenii:nos manſueti animi manſuetæq; mentis:ſed potius qui in bona fortuna eſt:& ſorte.Aliquando uero ſcribitur cum.ct.in penultima: & tunc ex con & dico componitur:& pactionem ſignificat:ac electionem:ut apud Terentium:Amatores Chryſidis tulerunt mulieri condictionem:ſi uellet eis morem gerere:ſe daturos illi precium liberalemq; mercedẽ.Ipſa uero accæpit condictionẽ:hoc eſt pactioni promiſſioniq; aſſenſit. Rubicundus teſte Priſciano in.iiii. alternitatis cauſa cum.c. pro.b.in penultima ſyllaba ſcribitur:ne ſit abſonũ: ſi rubibundus dicamus.Nam huiuſcemodi nomina omnia præter hoc in buudus deſinunt. Et quãq; ille ſecutus Seaurũ antiquum grãmaticum & Seruium in.x. æneidos:uoluerit ea ex ſimilitidine etymologiam trahere. Ita ut uitabundus ſimilis ſit uitanti : prædabundus ſimilis prædanti:moribundus ſimilis morienti: errabundus ſimilis erranti:furibundus ſimilis furenti. Tum firmior &certior eſt Gellii ſententia una cum ea Caſellii in cõmentario lectionum antiquarũ ubi ſcripſit ridibundus idem quod ridens:ludibundus idem quod ludens:errabundus idem quod errans:rubicũdus idem quod rubens.Sed nonnunq; ut Gellius ait uehementiam ſignificant: quod idem eſt: ac ſi diceret idem ſignificant:quod participia frequentatiuorum:ut riſitans:luſitans:erratitans:populatitans:rubetitãs quæ quia non reperimus in bundus eorum loco ſuffecta ſunt.Repetundarum etiam.n.ante.d.continet:un de repetundarũ accuſatus:& de pecuniis repetundis non habet alios caſus:ille dicitur : qui cum magiſtratus eſſet prouincialibus:aut ui aut dolo eripuit pecunias:quo nomine omnia quibus diuitiæ conſtãt:contineri dicimus:ut uaſa precioſa:ueſtem:frumentum: nauigia:nummos: & cum.a. repeto deſcendat dubitari poteſt:quare non cum.e.in antepenultima:ſed per.u.potius ſcribitur & profertur. Ad quod dicimus mutatu; fuiſſe.e.in.u.quia id tertia coniugatio præter cæteras patitur.Vel ob hoc ſaltẽ ut differret ab illo qd' dicitur miſſi ſunt legati ad res repetendas:quo ſignificatur principi uel populo erepta eſſe: uel pecorũ uel homiuũ uel locorum ac terrarum agrorum ue corpora.Expendo ſimiliter.n.habet ante.d. & a pendo cõpoſitum eſt:ſignificatq; exacte ponderare:atq; examinare.Cicero in Verrem libro quinto:Deinde hæc expendite atq; æſtimate.Idem officiorum libro primo: Quæ contemplantes expendere oportebit quid q̃ſq; habeat ſua eademq; moderari:nec uelle experiri:q̃ ſe aliena deceant.Iuuenalis in ſatyra. Omnibus in terris inquit:Expende hannibalem:quot libras in duce ſummo Inuenies. Perpendo eodem modo componit' & idem ſignificat:& eſt exacte pondero:atq; examino.Non autem ut aliqui uolunt intelligo:& animaduerto.Cicero:Quid in amicitia fieri oportet:quæ tota uirtute perpenditur.At a pando quod ſimiliter ſcribitur:ueteres paſſum cum duplicato.ſ.& non panſum cũ.n.ante unicum.ſ.deduxerunt. Vnde capillo quoq; mulier paſſo dicitur:quaſi porrecto & ſparſo:& paſſis manibus & uelis paſſis dicimus : quod ſignificat diductis atq; diſtentis.Quin & cum præpoſione expaſſum non expanſum ut aliqui dixere. Cecilius ut refert Gellius libro.xv.noctium atticarum inquit:Heri uero proſpexiſſe cum ſe ex tegulis hæc nuntiaſſet:flammeum expaſſum domi protulerunt.etiam nonnunq̃.a.littera ante.s.in.e.mutata per compoſiti uocabuli morem:ac pro eo quod eſt diſpaſſis dixerunt diſſpeſſis. Plautus in milite glorioſo : Credo ego iſtoc exemplo tibi eſſe eundem extra portam diſpeſſis manibus patibulum cum habebis.Indoles ſimiliter ſcribitur: & ꝓprie in pueris & adoleſcentibus ſignificatio eſt futuræ uirtutis.Quintilianus:In primis annis laudatur indoles.Cicero ut.n.adoleſcentibus bona indole præditis ſapientes ſenes delectantur. Nonnunq̃ uero pro præſtantia uirtutis accipitur.Vt Liuius de Lauinia iam matre:& poſt mortem Aeneæ res adminiſtrante inquit: Tanta in ea uirtutis indoles fuit.Lucan⁹:Indole ſi dignũ latia ſi ſanguine priſco Rubur ineſt animis.Indole dixit quaſi generoſitate quadã uirtutis atq; animi.Veꝝ Liuius & ad malam quoq; partẽ & ad muta atq; inanimata indolẽ tranſfert.Nã loquens de Hannibale ſic ait:Cũ hac indole uirtutũ ac uitioꝝ triẽnio ſub Haſtrubale ĩperatore meruit.Et alibi:Sicut in frugibus pecudibuſq; nõ tãtũ ſemina ad ſeruãdũ indolẽ ualent: quãtũ terræ ꝓprietas cæliq; ſub quo alunt'.Indico ex in & dico cõponit':& ꝓprie ẽ denũtio:ut indictũ ẽ bellũ:Indixit Romulus ſpectaculũ.Liui⁹ in primo:Indici deinde finitimis ſpectaculũ iubet.Iteꝝ indixit ĩ poſterũ diẽ ut adeſſent.Idẽ & iudiciũ indictũ. Põt etiã.n.ſyllabã ante.f. terminare:ut cõfero.i. collatuꝝ eẽ: quid quod & ꝓfore apud comicos ẽ in uſu.Similiter cõflo.cũ.n.ante.f.ſcribit':& dicimus cõflaui æs alienũ qn factus ſũ debitor alienæ pecuniæ.Idẽ cõtraxi æs alienũ qbus correſpõdet:diſſolui æs alienũ.Quitilian⁹:Non ego æs alienũ luxuria cõtraxi.Cicero:Patri ꝓſuaſi ut æs alienũ filii diſſolueret.Inſula ſimiliter.n.habet ante f.& ẽ teſte Seruio ſup.x.æneĩ.faſcia in modũ diadematis:a qua uittæ ab utraq; pte dependẽt:quæ ut ait plærunq; tortilis ẽ:& de albo & croceo.Ante.g.ſimiliter põt.n.ſyllabã terminare ut fũgor:qd' cũ ablatiuo:nõnunq̃ cũ accuſatiuo cõſtruit':& idẽ eſt quod officiũ munuſq; ago:& fungor magiſtratu:fũgor prætura:fungor legatiõe:fũgor officio delegati:fũgor munere iudicis.Similiter fũgor uita:qa fũgor officio uitæ. Inde defũct⁹qa finiuit officiũ uitæ.cõſtruit' nõnũq̃ cũ accuſatiuo ut Terẽti⁹ in adelphis:Aeſchin⁹ tuus neq; boni neq; liberalis functus eſt officiũ uiri.Similiter defunctus periculis:quia finita ſunt picula. Virgĩ.in.iii. ænei.

O tandem magnis pelagi defuncte periclis. Liuius defuncta morbis corpora salubriora esse incœpere: hoc est finiti sunt morbi corporum. Ingredior similiter scribitur: & ex in & gradior cõponitur: sed diuersa ratione. Nam uno modo ad locũ ingredi dicimur: ut ingredior forum: uel in forum. Alio modo pro eo quod est ambulo: & incedo. Virgi. libro georgi. iii. Continuo pecoris generosi pullus in aruis Altius ingreditur: & mollia crura reponit. Cicero libro quinto ad Atticũ: Si dormis expergiscere: si stas ingredere: si ingrederis curre: si curris aduola. Vbi idẽ est ingredere quod gradi & ambulare. mango eodẽ modo. n. ante. g. detinet & est uenalitius uenaliũ hominũ: ut Martialis: Milia pro puero centũ me mango popoſcit. Contingo uero & si in præsenti. n. habet ante. g. in præteritis tamẽ perfectis & plusq; perfectis & inde formatis illud p̃dit: ut contigi contigero contigissem contigisse. Potest similiter. n. finire syllabam ante alterã. n. ut amus: & inde anniculus: de quibus in dictione annus late uidebimus. Similiter pannus & inde pannosus: qui scilicet crasso panno ac uili opertus est. Nec hoc nisi de paupere dicitur: cui⁹ exempla sunt plurima. bipẽnis cũ. i. & n. ante aliud. n. similiter scribitur: & teste Quintiliano in primo: significat acutũ. Vnde securis utrinq; habẽs aciem bipennis dicitur: & illos errare dixit: qui quia a pinnis duabus hoc esse nomen existimãt pennas auiũ esse uolunt: hoc est nõ etiam pinnas. Nã ut ego in. L. Columella uiro elegantissimo annotaui: pinnas semp pro pennis quæ plumæ nõ sunt accipit. Vnde puto pennas generale ad pinnas & plumas esse. Verũ cũ hoc tempore plæriq; penna scribãt a penna pennariũ: hoc est pennarũ thecã deducere possumus. At penariũ cũ unico. n. scriptum: locus est teste Varrone de lingua latina ubi reponitur penus: hoc est edulia ad uictũ pertinentia. Vnde ait Cicero in libris de natura deorum: penus est omne quo uescuntur homines. Et omnia hæc absq; diphthongo scribunt. Similiter penis cũ unico. n. scribitur & est mentula: dictus a pendendo uel penetrando: licet penis habeat primã longã. Ante. q. potest. n. etiã syllabã finire ut inquiro conquiro inquilinus: qui ab in & colo cõponitur & deriuatur. Et is accipitur qui in alieno priuato ꝓprie tamẽ cõducto habitat: siue in urbe siue ruri. Cicero in philippicis: At uero te inquilino nõ domino ꝓsonabãt oia uocibus ebriorũ. plærunq; similiter cũ. n. ante. q. ut auctores grãmaticæ uolũt scribi debet: Immo sequẽte. q. ut diximus ubi ante cõpositionẽ in præcedenti syllaba fuisset. m. conuertũt illud in. n. ut nãq; quãq; & similia. Et descẽdit plærũq; a plæriq;. Sane plæriq; dupliciter apud auctores accipitur. Vno modo pro maxima pars: ut Sallustius in diuisione inquit orbis terræ plæriq; in parte tertia aphricã posuere: pauci tantũmodo asiam & europam. & paulo post: plærosq; senectus dissoluit: nisi qui ferro aut bestiis interiere. Nã morbus haud sæpe quẽq; superat. Alio uero modo pro eo quod est nõnulli ponitur. ut Quintilian⁹: uideas inquit plærosq; iracundos. i. nõnullos. Simili modo plærũq; uno modo ponitur pro eo quod fere est semp. Alio uero modo sed rarissime pro eo quod est nõnunq̃: ut Quintilianus in amatore: Excussa sunt plærũq; uitia uerberibus. i. nõnunq̃. & ut quidã uolũt est aduerbiũ: ut uero alii est nomẽ. Ante. r. uero. n. ip̃m posse syllabã terminare quidã uolũt: ut inrũpo inruo. Aliis magis uidet. n. in. r. cõuerti ac dici irrũpo irruo: & inde irrito quod uno modo hoc est cũ penultimã producit: idem est quod prouoco. Alio modo uidelicet cũ illã corripit idem est quod nõ ratũ esse ostendo: uel uolo: corrigo: corruo. Quẽ modũ græci ip̃i obseruant. ut συρράπτω ideſt consuo. Nam ex συν quod est cõ: & ῥάπτω: quod est suo cõponitur. συρρῆγνυμαι ideſt cõfundo. quod simili modo cõponitur: & in mille aliis. Ante. s. autẽ absq; aliqua cõtradictione ipsum. n. præcedentẽ syllabã terminare ualet ut consul a consulendo. de quo late Pomponius de origine iuris. Et inde consularis is dicitur: qui consulatũ gessit. Et proconsul: qui cum potestate consulari extra ordinẽ ad aliquã prouinciam administrandã mittitur: præterq̃ quod nõ. xii. fasces eum præcedunt: qui præcedunt consulẽ: sed tantũ sex: ut etiã prætorem & præsidem. Nã non is est ut quidam inscii dicunt: qui pro alio consule præest prouinciæ. Simili modo proprætor: non qui pro alio præturam: sed qui ordinariam gerit. Idem proquæstor & similes. Consilium uero sine. c. post. s. scribitur. Nam componitur ex con & sileo. confessus eodem modo. n. ante. s. syllabam finit. Neq; est confessio: sed homines uno in loco sedentes: sicut conuentus non est conuentio: sed homines qui in unũ locum conuenerunt. Instar simili modo se habet. Et ut ait Seruius similitudinem indicat. Inducit Virgiliũ libro ænei. ii. Instar montis equũ diuina palladis arte. Nobis uero potius ad equiparationem uel ad mensuram significare uidetur. ut idem libro tertio: Argolici clypei aut phœbeæ lampadis instar. Cicero hexametrorum instar uersum. Institutum similiter se habet: & ab in & statuo componitur moremque designat ut faciam meo instituto: licet nonnunq̃ significet incæptum propositum ab instituo quod est incipio. At institutiones præcæptiones sunt: quibus instituuntur & docentur homines: ut libri a Quintiliano a Lactantio aliisque auctoribus de institutione inscripti sunt. Similiter conspiro a spiro componitur. Nec actiuum est: sed neutrum: unde neque conspiror: deponens comperitur. Quare nec conspiratus aliquis dici debet: sed conspirans. Simili modo a monstro monstrans: quod semper cum. n. ante. s. scribitur. Monstrum & Monstrosus similiter cũ. n. ante. s. & o. absq; u. in penultima scribitur: quod Lucanus in primo ex ipsa natura uersus sic scribendum esse comprobat cum ait: Monstrosique hominum partus. Verum plærique interponunt. u. & scrbunt monstruosus: quod latinum non est. Sicut e diuerso plærique scribunt fœtosus. ut illud in psalmis: Oues eorum fœtosæ: pro fœtuosæ. Nam sic quoque legendum est. Quoniam dictiones quæ quartæ sunt declinationis: retinent. u. ante osus: ut actuosus fructuosus:

luctuosus:quæstuosus:sumptuosus. In secūda uero minime:ut ramosus:dolosus:lacertosus:petrosus. Atq; ut in masculinis ita in neutris.ut lutosus:cœnosus:damnosus:lucrosus: uitiosus:portentosus.Plini⁹ de naturali historia:Vniuersa autem quæ de Hercule ac Pyrene uel saturno traduntur:fabulosa in primis arbitror & portentosa græciæ mendacia.Cicero pro domo sua:Hunc tu etiam portentosa pestis exulem dicere ausus es:Verū ante arius simili modo si nomina sunt quartæ declinationis semper.u.recipiunt:ut saltus saltuarius:fructus fructuarius:actus actuarius.At si sint secundæ declinationis carent.u.ut asinarius canipari⁹ & reliqua.Si autē de nominibus loqui uelimus desinentibus in osus uariæ fiunt deriuationes:ut meticulosus a meticulo nomine dimminutiuo magis q̄; a metu deducitur:& is dicitur qui timidus est. Similiter mulierosus qui affectus est: & nimis appetit mulieres.Morosus uero a mores uenit: & non ut multi putāt a mora.Nam primā habet longam ut mos moris.Significatq; illū:qui minus exacte minusq; ad unguem omnia fieri exposcit:ut aliquando ob id indignetur:atq; irascatur. Suetonius de Cæsare circa corporis inquit curam morosior:ut non solum tonderetur diligenter:sed etiam uelleretur.Idem de Tiberio ait: Sed affectatione & morositate obscurabat stilum. Cicero de oratore: Vsq; adeo morosi sumus ut nobis non satisfaciat ipse Demosthenes. Addit & ad hæc Cicero aliquando impatientiam & iracundiā:ut cū in libro de senectute inquit:Et sunt morosi anxii & iracundi & difficiles senes.Idem secundo de oratore ait : Me quidem hercule illa ualde mouent stomachosa:& quasi summorosa ridicula:non cum a morosо dicuntur:tamen.n.nō sal sed natura ridetur.Dicit̄ ergo morosus a nimia diligentia & seueritate quotiens plus diligentiæ q̄; oportet impendimus rebus uel nostris uel alienis. Nostris quidez cū minutissima quæq; disquirimus & nullius frugis. Alienis cum de rebus cæterorum occultioribus non satis cum pudore perscrutamur aut interrogamus. Transtrum similiter scribitur:& construo:uidelicet cum.n.ante.s. Ante.t.similiter finit.n. præcedentē syllabam:ut planta:& inde plantarium:quæ Serūius super georg.sic separat: Plantæ sunt inquit raptæ de arboribus:Plantaria uero quæ ex seminibus nata cum radicibus:& terra propria transferuntur.ut Virgili⁹ eo loco:Et uiua sua plantaria terra.Alii uero generalius plantas siue euulsas siue non cōsitas significare uoluerunt.Nō autē pro loco aliquando positū fuit.Promontorium etiam cum.o.in secunda scribitur: & proprie mons est in mari prominens.Plinius libro.xxxvi.naturalis historiæ:Promontoria inquit aperiuntur in mari:& rerum natura agitur in planū.Liuius libro.xxxiii.Aut aperientibus classem promontorii.idē libro xlv.Adiunctiq; insula euboia & excurrentem in altum uelut promontoria attica terra sita. Munimenta quidem etiam cum.u.in prima:&.i.in secunda scriptum a munio descendit: & sunt munitiones castrorum cæterarumq; rerū:quæ contra aduentum hostiū muniunt:siue uallo & fossa:siue alio quouis modo:quo sunt milites ab hostiū aduentu muniti.Monumenta uero cum.o.in prima &.u.in secūda scriptum a moneo descendit: Et sunt sepulchra statutæ tituli libri cæteraq; quæ nos alicuius rei præteritæ moneant.Nam in honorem mortui illa fiunt:non in publicam præceptionem:ut quidā somniant:quod nos nostræ ipsorū mortis admoneant.Vnde & si desint litteræ:aut alii tituli magis sepulchrum: q̄; monumentū erit . Liuius libro xlvii.Vtrobiq; inquit monumenta ostenduntur.Nam & linterni monumentū monumentoq; statua superimposita:quā tempestate disiectam nuper uidimus ipi & romæ extra portam capenam.In Scipionū monumento tres statuæ sunt.Quarū duæ Publii & Lucii Scipionū dicuntur esse.Tertia poetæ Quinti ennii. Scienter eodem modo scribitur:& idem est quod ex scientia:& non ex ignorantia. At scite idem est: quod docte & perite:artificioseq;.Identidem cum.n.ante.t.scribitur:& significat idem quod frequenter eodem modo.At itidem idem est quod similiter.parentare similiter cum.n.finiente syllabam ante.t.scribitur: & a parentibus deductum est.Nam teste Hieronymo in hieremia libro.iii.Mos est.n.gentibus ferre cibos & præparare conuiuiū quod græci uocant:& a nostris uulgo appellatur parentalia:eo quod parentibus iam defunctis ista celebrantur.Hec ille.Similiter Cornelia mater ad Gracchum filiū apud Cornelium nepotem.Vbi mortua ero parentabis mihi:& inuocabis deum parentem. Vnde Seruilianus pontifex teste Macrobio libro saturnalium primo:negabat oportere atro die parentare:quia tunc quoq; Ianum Iouemq; præfari necesse est: quos nominare atro die non oportet. Varro autem libro sexto de lingua latina ferialia inquit ab inferis & ferendo:quod ferunt tum epulas ad sepulchrum: quibus ius sibi parentare. Intercludo non solum.n.ante.t.sed.r.ante.c.detinet. Et ut quidam ferunt.n.ipsum euphoniæ causa interiectum fuit:Ita ut sit iter claudo:ut Virgilius:Intercludit hyems:& terruit auster euntes.Cicero: qūi iter pœnorum cadaueribus corporum suorum intercludendum putauerunt.Nam introcludo cum.o.ante.c.est in interioribus cludo. Tento tentas similiter cum solo.n.ante.t.scribitur: & non per.m.&.p.litteras: ut inscii quidam putant.Nam non a temno sed a tendo: uel a teneo deriuatur: & secundum utranq; deriuationem cum solo.n.scribendum erit.Nam tendo certe facit tentum. Vnde tentigo & tentorium & eius composita. Intendo intentū.Vnde intenti nerui uel citharārum uel arcuum. Extendo extentum: ut Virgilius:Et siquē extenta plagarum : Quattuor in medio dirimit plaga solis iniqui . Contendo contentum . Vnde apud Ciceronez: contenta uoce dicendum.Nonnunquā & pro eo qui statui suo acquiescit:ut id paucis enim minimisque natura contenta est. Et Horatius in primo sermonum:Qui fit mecœnas ut nemo quam sibi sortem : Seu ratio dederit : seu fors obiecerit ulla Contentus uiuat . Facit etiam prætendo prætentum .

ut Virgi. Prætentaq; littora uelis. Oſtendo oſtentum: unde oſtentũ oſtenti: portendo portentum: unde portentum portenti. Et ſic ſecundum iſtos qui tentat quaſi manum tẽdit: ut aliam corporis partem in id quod experiri uult & exquirere. Alii uero a teneo deriuari uolunt: quod ut aiunt ipſa uerbi ſignificatio monſtrare uidentur. Nam tentare experiri eſt uel inquirere: & uerbo uel re quaſi manu tenere. Cicero in paradoxis Tentare uolui an ita dici poſſent ut probarentur. Virgi. in. ii. ænei. Vix primi prœlia tentant. Vnde a teneo uel tendo ſupinũ fit tentum per ſolum. n. Vnde tento frequentatiuũ: & participium tentatus tentata tentatum. Cicero in officiis: Tentata eſt res ab omni genere hominũ. Quin & tentaturus ut Virgili⁹ in. iiii. ænei. Tentaturũ aditus & quæ molliſſima fandi Tempora. Ante. i. conſonans etiam poteſt. n. præcedentem ſyllabam terminare: ut coniungo coniugiũ. ſimiliter ante. u. conſanans: ut conuerto: conuitium: quod teſte Labeone iuriſconſulto dicitur uel a concitatione uel a conuentu: hoc eſt a collatione uocum. Cum. n. in unum cõplures uoces conferunt: conuitiũ appellatur: quaſi conuitium. & ſubdit quod autẽ nec in cœtu: nec uociferatione dicitur conuitiũ non proprie dicit᷑. Ante. x. ſimiliter poteſt. n. ſyllabã terminare: ut anxius: anxur de quo in ſequentibus uidebimus. Verum ſi dictio terminata in .n. componatnr cũ alia dictione incipiente a. b. uel a. p. uel ab. l. uel ab. m. mutat᷑. n. in. m. ut cõbibo: imbuo: qd᷑ ꝑprie ẽ teſte Seruio in bucolicis incoho initio: ſed ut ait reperit᷑ etiã apud antiquiores ꝑ eo quod eſt perfundo & madefacio. Impius compitũ: quod teſte Seruio in ſecundũ georgi. quadriuiũ eſt ab eo quod multæ uiæ in unũ confluant. Virgilius: Præmiaq; ingentes pagos & compita circũ Theſidæ poſuere. Illido collido & collidium immunis cõmunis.

De ſyllababis deſinentibus in. p.

IN. p. nulla ſyllaba terminatur: niſi ſequens quoq; ab illa incipiat: ut ſupplicium ſupplicio appeto appello apparet Hippocrates Hippocoon. de quibus in ſuis dictionibus uidebimus. Lippus is dicitur qui habet lachrymantes oculos: plenoſq; macore & putore: & ut quidam ferunt quaſi λίαν. i. abundanter pus. i. putor: ita ut. a. in compoſitione abiiciatur &. n. in. p. conuerſum dicatur: quod an uerrm ſit ipſi uiderint. At uero ſupellex cum unico. p. & duplicato. l. ſcribitur: habetq; primam breuem. Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie: Tales ergo cibi qualis domus atq; ſupellex. Non poteſt. p. etiam inter. m. &. n. aliquo pacto in eadem dictione ſcribi: quia nec in eadem ſyllaba cum illis nec præcedentem. m. ſyllabam cum. n. incipere poteſt. Non etiam poteſt. p. in eadem ſyllaba poſt. r. collocari: ut ſupra uidimus.

De ſyllabis deſinentibus in. q.

N. q. nulla ſyllaba cuiuſcũq; dictionis terminari poteſt.

De ſyllabis deſinentibus in. r.

RVero littera quacunq; conſonante ſequente poteſt priorem ſyllabam terminare: ut orbus. Et is dicitur quicunq; aliqua re chara priuatus eſt: proprie autem oculorum luce. ut Iuuenalis in tertia ſatyra: Dudum uigilantibus orbis. i. luce priuatis: qui iuxta triuia & compita pontes dormire ſolebant: ut a tranſeuntibus etiam ante diem elemoſynam acciperent. Deinde parens amiſſis liberis: quaſi amiſſa luce oculorum: ut idem in eadem ſatyra: Perſicus orborum lautiſſimus. Et inde orbitas quæ eſt illa qualitas patrum poſt amiſſos liberos. Et uxoris uiduitas poſt amiſſum maritum. Dicitur etiam orbus quaſi orphanus: & orbitas quaſi orphanitas. Ante. c. ut farcio: & inde fartus & refertus. cum. t. abſq; c. ſaturatus. Similiter exercitus: qui Vlpiano teſte de militari teſtamento ab exercitatione nomen traxit. Vnde exercitorius is dicitur qui ſe exercet. Percitus qui iracundia furoreq; eſt incitatus. At parcus non ab arca ut Caius Baſſus in libris de origine uocabulorum uoluit: quaſi par arcæ diceretur: quando ſicut in arca omnia recunduntur: eiuſq; cuſtodia ſeruantur & continentur. Ita homo tenax paruoq; contentus omnia cuſtodia & recondita habeat ſicut arca. Neq; ab arcendo quod pecuniam conſumi atq; impendi arceat & prohibeat: quaſi pecuniarcus Sed teſte Gellio in fine libri. iii. noctium atticarum: ab eo quod eſt paruum & parum denominatus eſt. Vel ut aliis magis placet a parco parcis. Similiter circuo ſcribitur: a quo cilium ducitur. Et inde ſupercilium cõponitur. Nam teſte Plinio libro. x. naturalis hiſtoriæ: Extremæ ambitum genæ ſuperioris antiqui cilium uocauere: unde & quæ pilis obteguntur ſupercilia. Nam & gena dicitur: quæ uulgo palpebra uocatur. hoc eſt ea membrana qua quaſi ueſte ocul⁹ integitur. i. quæ aperitur & clauditur. hoc plurimi auctores obſeruaue re. Plinius in eodem loco inquit: Quibus fragilia operimenta his oculi duri. Omnia talia & piſces inſectas non habent genas: nec integunt oculos: omnibus membrana uitri modo tranſlucida obtenditur. Seneca in Oedipo. Et perirati ſibi genas parentis. i. oculos. Continens exprimens ꝑ contento. Vt ſimili modo draconis genæ ꝑ oculis poſitæ ſũt. Quintilian⁹ ĩ declamationib⁹ de cæco loquẽs ĩquit: Illa ꝑpetua nocte clauſæ genæ nõ cuſtodierũt. Vex & nõnũq; ꝑ eo loco ubi naſcũt᷑ pili accœptũ cõperi. Horati⁹ in ultimo carminũ. Vel cur his animis incolumes nõ redeũt genæ. Nã mala generis fœminini a ſimilitudine mali: hoc ẽ eius generis pomi nomẽ aſſumpſit. Nã. i. quod præeminet inter naſũ oculos & buccã qd᷑ rotũdũ ẽ: & ĩ ſpẽz mali. Vnde tã mala q̃ malũ pomũ primã ꝑducit: ſz mal⁹ la. lũ. primã corripit. Plini⁹ lib. xi. naturalis hiſto. Infra oculos ĩquit malæ hoĩs ſũt. Et ſubdit: Ibi maxĩe oſtẽdit᷑ pudor: at ea ĩterior ps q̃ oris hiatũ efficit: ubi molares affixi ſũt maxilla dicit᷑ qd᷑ nomẽ ẽ diminutiuũ nõ re: ſz uoce. Ante. d. finit. r. ſyllabã: & ꝑdit⁹ q ĩ oẽ ſcel⁹ ẽ tradit⁹ Cardo q teſte Seruio ſup primũ ænei. dicit᷑ q̃ cor ianuæ: quo. ſ. illa mouet᷑. Ardeo & inde ĩchoatiuũ ardeſco

Vnde teſte Priſciano. Omnia in ſco deſinentia uerba inchoationem ſignificant & inchoatiua uocantur. Inducitq; uerſum Virgilii in primũ ænei. ubi de Diomede ait: Expleri mentem nequit ardeſcitq; uidendo. Idẽ grammatici omnes quos legimus affirmare uidentur. Excæpto Laurentio meo Vallenſi: qui in libris de elegantia ad me ſcriptis nullo pacto inchoatiua huiuſmodi uerba eſſe uoluit: ut ibidem longo proceſſu diſputat. Nec apud Virgiliũ & alios auctores inchoationem ſignificare uidentur: ſed magis poſſeſſionem quandam ſeu operationem cum illo hoc in paſſu deſignare putamus. ut apud Quintilianũ: Tenuit inquit conſuetudo quæ quotidie magis inualeſcit. Et Cicero: Quanto plura ille miſcebat tanto hic magis indies conualeſcebat. Quin & illud eccleſiaſticũ: qui ſordet ſordeſcit adhuc. Non. n. poteſt quid quotidie incipere ualidum fieri: & quidem magis cũ inchoationẽ nihil præcedat. Nec quod ſordet poteſt incipere adhuc ſordere. i. magis: quia ſic quoq; antea incœperat. Nam græce per paſſiuũ uerbum explicatum eſt: quod nihil aliud ſignificat q̃ ſordi detur. Vnde Plautus in captiuis: Ego inquit qui tuo mærore maceror: macelco: conſeneſco: & tabeſco miſer: pro eodem pene accæpit maceror: & macelco. Niſi quod maceror ad animũ magis pertinet quaſi affligor: Macelco magis ad corpus: ſed nullam prorſus inchoationẽ deſignat aliter inuanum dixiſſet Virgilius incipiunt cum ait: maria incipiunt agitata tumeſcere. Et idem: fluctus uti primo cœpit cũ albeſcere ponto. Et iterũ in. iii. georgi. Sin in proceſſu cœpit crudeſcere morbus. Nam magis propriũ fuiſſet dicere quod tumeſcebant: albeſcebant: crudeſcebant. i. incipiebant ſiue inchoabant tumere: albere: crudere. Non ergo eiuſmodi uerba quæ inchoatiua uocamus: aliud ſignant q̃ uerba compoſita per fio: ut ardefio: calefio: frigefio: inualefio: tepefio: ſordefio: ægrefio. Niſi quod hæc in uſu non ſunt: illa quoq; uſum accæperunt. Et ut alii quidem dicunt: quæ in ſco deſinunt paſſionẽ in ſe habent: quæ uero in fio extrinſecus aſſumunt. ut Suetonius in ægypto inquit: Cæſar cum hoſtes fugeret elata leua natabat ne libelli quos tenebat madefierent: melius q̃ madeſcerent. Et cum fores aperiunt: melius patefiunt dicitur q̃ pateſcunt. At cũ quis in balneo ſudore irrigatur: magis ille madeſcit. Idem ſi fores ſua ſponte aperiantur: magis pateſcunt q̃ patefiunt. Ante. f. ſimiliter finit. r. ſyllabam præcedentem ut perfidus hoc eſt qui fidem uiolat: perfuga qui ad hoſtes tranſit. Perferre ubi per uſq; ad finem aliquid conduci denotat: hoc eſt uſq; ad conſtitutũ finẽ ferre. Virgilius in. xii. ænei. Nec ſpacium euaſit nec totum pertulit ictum. Vnde multi ferunt litteras: ſed eas negligentia uel odio uel caſu non perferunt. Cicero: Sed nuntius ille qui littetas accæpit nõ pertulit. Seneca in tragœdiis: leue ẽ miſerias ferre perferre eſt graue. i. ad ſpaciũ temporis in miſeriis eſſe leue eſt: ad finem uero uſq; uitæ graue. Nonnunq̃ uero. per. quaſi per mediũ indicat: ut perfluere hoc eſt per medium alicuius fluere: ut ſi lagena male materiata maleq; compacta ſit perfluit: id eſt per eius medium humor qui intus eſt fluit. Terentius hac atq; illac perfluo. i. in modũ non fidelis lagenæ quæ mihi cõmittuntur effundo. idem eſt tranſfluo: quo Plinius ſæpe utitur. Ante. g. ſimiliter præcedentem ſyllabam terminare poteſt. r. ut margo pergraue. i. ualde graue. Argutus hoc eſt qui acuta quadam & accurata ſolertia eſt præditus: quaſi acute arguens & inueſtigans. pergula quæ a pergendo dicitur: ordo eſt ac cœtus miniſtrorũ obedientiũ ſtructori. Iuuenalis in ſatyra: Atticus eximie: Sed nec ſtructor erit cui cedere debeat omnis Pergula. i. pergentium ordo Ante. l. finit etiam. r. præcedentem ſyllabã: ut perlego quod eſt uſq; ad finem lego. Quintilianus libro. xi. de inſtitutione oratoria: Ideoq; opus eſt intueri omne litis inſtrumentũ: quod uidere non eſt ſatis ſed perlegendum erit. Ouidius in epiſtolis: Perlegis an coniunx prohibet noua: perlege non eſt. Sane antiqui ſequente l. ipſum. r. in. l. quandoq; conuertebant: & perlego cum duplicato. l. ſcribebant: ſimiliter perluceo. unde & pellego & pelluceo ſignabant: ut ſupra uidimus in littera. l. & eſt perlũcidũ id: per cuius mediũ fulgor emanat. Idem tranſlucens & tranſlucidus. At perſpicuũ id dicimus: per cuius medium licet ſit opertum oculos dimittimus: atq; per illos uidem⁹. ut aqua: glacies: laterna: ueſica: uitrũ chryſtallus. Vnde ea plærunq; ad mẽtem & hominũ uirtutes tranſferimus. Super latinum ſimili modo habet. r. finientem ſyllabam ante. l. & id dicitur: quod ſuper alia latum eſt. Nam ſecundum obſeruantiam Ciceronis aliorumq; principum linguæ latinæ: ſummũ gradum detinet inter plura: quæ inter ſe diſtinctionem habent comparationis. Vt Achilles eſt fortiſſimus græcorũ: quia inter græcos unus alio fortior eſt: & ille eſt fortiſſimus. Nam ſi pares omnes græci præter Achillem fuiſſent: quia non per comparationẽ alia diſtinguerentur: & duæ tantũmodo partes eſſent: utendum eſſet comparatiuo: quoniam comparatiuũ inter duo eſſe debet: ſuperlatiuus inter plura. Si modo tria ſunt: & inter ſe imparitatem importent: Veluti ſi in duas partes ciuitas diuiſa eſt: ut bello ciuili Pompeii & Cæſaris: recte dicimus: Maior pars quiritiũ ſequebatur Pompeium: minor Cæſarem: non autẽ maxima aut minima recte dici poteſt. Sin in tres partes: ut in tempore triumuirali: quus inter ſe diſpares eſſent dicendum eſt: Maxima pars quiritiũ ſequebatur Octauianũ: maxima pars legionum erat cum Lepido: maxima pars nauium erat cum. M. Antonio. Nec dicendum eſt: maior pars: quũ inter hæc tria ſit cõparatio & unum ſupremum: quod ſane ſuperlatiuũ exigit. Sicut digitorum longiſſimus eſt & non longior: medi⁹. Hoc Cicero apertiſſime oſtendit. Tum late in pluribus locis. Tum breuiſſime quũ ait in Piſonem: Me quũ quæſtorem in primis: ædilem priorem: prætorem primũ cunctis ſuffragiis populus romanus faciebat. Aedilem priorem dixit: quia duo tantum erant ædiles: ſicut duo cenſores: & duo conſules. Cæteri autẽ fere oẽs magiſtratus multi. ut quæſtor prætor. Huius rei ſiquis fidem deſideret: ſemper binos ædiles apud Terentiũ

leget:uti nos etiam in dictione diphthongus ostendemus.Quoniam & Cicero pro Milone inquit:Septem prætores:octo tribuni plæbis illius aduersarii defensores mei.Nam quæstores pene singuli singulis prouinciis præficiebantur. Quas res non satis considerasse Lactantius deprehensus est: cum libro institutionum vii.ait:Vt ea ipsa quæ dicerem non nostris sed aliorum potissimum litteris confirmarem.potissimum dixit pro potius:duæ.n.partes erant nō multæ.& libro primo eiusdem uoluminis cum ait:Omnes sibyllæ unum deum prædicant:maxime tamen Erythrea:quæ celebrior inter cæteras & nobilior habetur . Nam secundū antiquorum obseruantiam celeberrima & nobilissima dicendum erat.Sane id etiam prospiciendum est: nos uti debere comparatiuo ad unū sui generis:ad plures superlatiuo:ut romanus alio romano non romanis: fortior dici potest:sed romanorum tantumodo fortissimus.Similiter Achilles troianis fortior fuit: & troianorum Hector fortissimus:At ille græcorū.Quia ut diximus cóparatiuū inter duo esse debet.Et diuersum genus:ut unū tantūmodo ad id quod comparatur se habet.Quæ cum nonnulli discernere uoluerit: in diuersas ambages prolapsi sunt.Ante.m.similiter.r.præcedentem syllabam ualet terminare:ut arma:quæ teste Seruio in.xii.æneidos:sunt uniuscuiusq; rei possibilitas.Vnde est Quærere conscius arma.i.dolos.Et in eodem.xii.Tum demū mouet arma leo.habet etiam alia significata: quæ Priscianus in libello.xii. carminū Virgilii late explicat.Et inde armiger:qui quasi arma gerens dicitur. Nam is est qui in prælio gerit tela domini sui ut arcum:ut lanceam:& cætera huiusmodi.Et certe apud Homerum armigeri magnorū principū semper : & ipsi magni uiri fuerunt:ut Autumedon & Patroclus armigeri fuerunt Achillis: & Helenus Capanei regis filius auriga Diomedis.Et Meriones inter primos duces cretensium auriga Idomenei. Hectori aliquis fratrum sæpe aurigabatur currum.Sic Acetes altor & nutricius Pallantis auriga fuit Euandri dicente Virgilio æneidos.xi. Corpus ubi exanimi positum pallantis acetes Seruabat senior:qui parrhasio euandro Armiger ante fuit:sed non fœlicibus æque Tum comes auspiciis caro datus ibat alumno.i. domino teste Nonio Marcello:qui dure nimiū ne inerudite dicam exponit.Ita ut ignorasse uideatur nutricios & altores magnorum nobiliū magnos & ipsos semper fuisse.Et ab ipso altore & nutricio Acete mortem Pallantis quē aluerat & loco filii habebat multo tristius deplorari:q̄ si uel Euander ipse fuisset occisus.Sic apud Homerum Phœnix Achillem habuit:quem cum educasset filium semper appellabat pro alumno. Permanere similiter cum.r.finiente syllatam ante.m.scribitur:ubi.per.ut in aliis diximus ad finem usq; perducit. Plinius nepos:Tunc demū lente cunctanterq; ueniunt:nec tamen permanent:sed ante finem recedunt. Aliquando uero.per.ipsum pro ualde ponitur: ut permagnum ideſt ualde magnū. Tormentum similiter habet.r. ante.m.& a torqueo deducitur. Est generale uocabulum omniū machinarū bellicarum ingentia saxa torquentium.Ante.n.similiter potest.r.præcedentem syllabam terminare:ut taberna: quæ ea dicitur ubi opera ipa cæteræq; merces uendicantur.Et quædam uocatur lanaria:quædam uinaria:quædam olearia:& mille huiusmodi:unde opifices & tabernarii uocantur.Cicero.L.Flacco:Opifices & tabernarios atq; illā omnem facem ciuitatum quod est negocii concitare.Et differt ab officina:quia officina est statuarii:fusoris:flatoris:cellatoris:excusoris:uitrearii:pictoris:sutoris:fabri:qui multiplex est ut lignarius:& hic non unius generis:ferrarius:nec hic simplex:lapidarius qui in multas & ipse diuiditur species.Nónunq; uero & pro uno eodemq; loco officinam & tabernam positam comperi:ut sutrina in qua calcei & fiunt & uenduntur: ut in dictione ergastula uidebimus:quædam etiam suum nomen secū habent:ut hæc ipsa sutrina sutoris : aurificina aurificis : cauponis caupona : Tamen & eam quæ uinum uendicat:cauponam uocamus . Quidam malunt dicere coponam cum.o.in prima pro loco . argentariam uero quidam pro artificio: & argentarium pro artifice assumpsere . At Cicero Liuius & etiam alii quamplures antiqui pro eo accipiunt: qui uulgo campsor dicitur. Vnde plautus in curgulione trapezitam & argentarium pro eodem accæpit.At qui minutiores sunt numularii a nobis & mensarii dicuntur:a græcis uero collyuistæ. fabrica uero proprie est lignarii.Carnium similiter scribitur:& non est locus ubi caro salsa suspenditur:sed caro ipsa:nisi contentum pro continente sumatur:ut similiter calcearium pro calceo ponitur:cibaria pro cibis.Ante.p. consimili modo potest.r.præcedentem syllabam terminare: ut corpus:quod non solum pro massa & artubus & mēbris compacta:sed etiam pro sola carne auctores posuerunt. Cicero ad Gallum : Ego hic cogito comorari quo ad me reficiam.Nam & uires & corpus amisi:sed si morbum depulero:facile:ut spero illa reuocabo. Quintilianus in quinto:Hæret astricta undatis ossibus cutis:& in fame sua homine consumpto.Iam membra sine corpore ideſt sine carne. Quod etiam significauit Martialis cum ait : Viuebant laceri membris stillantibus artus:Inq; omni nusq̄ corpore corpus erat:hoc est in corpore illius non erat caro.Puerpera quæ a puero & pario componitur.Nam mulieres illas dicimus:quæ proximis diebus matres sunt;factæ.Perpessus qui laborioſe est passus.perpluere hoc est per medium alicuius pluere.Nam ex his est in quibus.per. quasi medium indicat.Quintilianus in quinto de institutione oratoria:Cum cœnaculum inquit eius perplueret. Vsurpare uero ab usu descendit. Vnde est quasi præter usum capere:& tunc quoq; est cum quadam auctoritate dicto aut facto præter consuetudinem utimur siue usitamus.Cicero in oratore:Post inuenta cōclusio est: quā credo usurpaturos illos fuisse:si iam nota atq; usitata res esset:quam inuentam usurpare magnos oratores uidemus.Ante.q.similiter finire potest syllabam.r. ut arquitenens quasi arcitenens: hoc est arcum tenens.

Virgilius in tertio æneidos: Quam pius arquitenens oras & littora circum. Ante alteram pōteſt ſimili modo. r. ſyllabam terminare. ut currus: ſcurra. hoc eſt ut quidam fingunt: quaſi ſequens curiam. Nam proprie is eſt: qui riſum ab audientibus captat. Exhorreo ideſt expaueſco: & ſemper accuſatiuū expoſcit. ut exhorreo hanc rem: at exhorreo ab hac re: aliud ſignificat: ut ſupra uidimus. Torreo uero in una eadēque uoce: diuerſas habet ſignificationes: & tam uro q̄; uoluo ſeu uerto ſignificat. Virgilius in tertio georgicorū: Iaz rapidus torrens ſitientes ſirius indos: ideſt urens. Lucanus in ſeptimo: Ingentes fato torrente ruinas. ideſt uertente uel uoluente. At ſero ſeras primæ coniugationis: quod eſt claudo claudis per unicum. r. ſcribitur. Vnde ſera qua claudimus: ſimiliter per unum. r. ſcribi debet. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam inquit: Pons ſeram. cohibe: ſed quis cuſtodiet ipſos Cuſtodes. At uero ſerra per duplex. r. ea dicitur: quam uulgo ſecam nominamus. Ante. s. poteſt etiam. r. ſyllabam terminare: ut morſus: uerſatilis: de quo in dictione ſcæna uidebimus. Perſequor quod in malam partem & in bonam accipi poteſt. Nam in malam idem eſt quod inſequor: & inſector. In bonam uero cum perſequor ideſt perſeuero exequi quod agere cœperā. Et differt ſecundum aliquos a proſequor quod actionem quandam ſignificat: quæ alterius affectum in alteruz deno tat: & nunq̄; fere ablatiui comitatu caret: ut proſequor te oculis charitate honore uerſibus cantu conuitiis odio. Verum nonnunq̄; idem quod perſequor: & in malam ac in bonam partem deſignare uidetur. In malam quidem: ut Virgilius libro tertio æneidos: Proſequitur ſurgens a puppi uentus euntes: ideſt inſequitur In bonam uero: hoc eſt cum perſeuero exequi quod agere cœperam eſt idem. Virgilius libro ſecundo æneidos: cum ait de Sinone: Proſequitur pauitans & ficto pectore fatur. Idem in. vi. Proſequitur lachrymans longe & miſeratus euntem. Verſus quod aduerbium eſt: ut tenus: & ſemper poſtponitur: ut italiam uerſus ſiciliam uerſus: quin & ad caſtra uerſus: ut in forum uerſus. Cicero in Lælio. Qui primus in foruz uerſus inſtituit agerere cū populo. Liuius libro primo: Ex ſuperiori parte ædium in nouam uiam uerſus. habitabat enim rex ad Iouis ſtatoris ædem populum Tanaquil alloquitur. Vnde ait Priſcianus: Sunt quædam unam loci ſignificationem habentia: quæ eſt ad locum: ut horſum ſeorſum deorſum ſurſum ſiniſtrorſum dextrorſum. Similiter aduerbia oſtenduntur compoſita: italiam uerſus: ſiciliam uerſus: quæ ipſe accentus oſtendit eſſe compoſita. Niſi dicamus quod uerſus inclinat ſibi ſuprapoſita nomina. Perſcribo uſq; ad finem aliquid ſcribo deſignat. Liuius in initio ſuæ hiſtoriæ: Facturus ne operæ precium ſim: ſi res geſtas populi romani ab initio perſcripſerim. Perſuadeo ſimiliter quod eſt cum effectu ſuadendo prorſus induco. Cicero in philippicis: Duo tantum tempora inciderunt: quibus aliquid contra Cæſarem Pompeio ſuaſerim: ea uelim repræhendas ſi potes. Vnum ne quinquennium Cæſari imperium prorogaretur. Alterum ne pateretur fieri: ut abſentis eius ratio haberetur. Quorum ſi utrumuis perſuaſiſſem: in has miſerias nunq̄; incidiſſemus. Suaſit ergo & non perſuaſit Cicero Pompeio. Vnde perſuadere eſt in effectu: Suadere uero in actu: itemq; diſſuadere. Nam ſuaſor & diſſuaſor niſi perſuadeant: nihil effecerunt. Ideo ait Quintilianus: partem deliberatiuam officiis conſtare duobus ſuadendi & diſſuadendi: non dixit perſuadendi. Quoniam oratoris officium in euentu non ponitur: qualis eſt perſuaſio. Neque eius ars eſt perſuadendi: ſed ſuadendi & diſſuadendi in deliberatiuo genere. In uniuerſum autem benedicendi: quod eſt in actu non in euentu. Verſipellis ſimiliter habet. r. finientem ſyllabam ante. s. Et is dicitur qui facile uertit pellem: hoc eſt uultum & apparentiam. Verſutus uero teſte Cicerone libro tertio de natura deorum a uerſando dicitur. Vnde ait uerſutos appello: quorum tanq̄; celer rota mens uerſatur. At perſona teſte. C. Faſſo in libris de origine uocabulorum a perſuadendo deducitur. Nam caput inquit: & os cooperimento perſonæ tectum undiq; unaquetantum uocis emittendæ uia paruium: quoniam non uaga neq; diffuſa eſt in unum tantumodo exitum collectam: coactamq; uocē is magis claros canoroſq; ſonitus facit. Quoniam igitur indumentum illud oris clareſcere: & reſonare uocem facit: ob eam cauſam perſona dicta eſt. o. littera propter uocabuli formam productiore. Ante. t. ſimiliter poteſt. r. ſyllabam terminare: ut pertinax: qui nimis eſt tenax: uertex qui a uertor deducitur. Nam teſte Quintiliano eſt contorta in ſe aqua: uel quicquid aliud ſimiliter uertitnr. Virgilius in primo: Ingens a uertice pontus. inde propter flexum capillorum pars ſumma capitis ſic dicitur. Ex quo & in montibus eminentiſſimum recte dixeris. hæc omnia uertices. Vbertim aduerbium eſt ab ubertate deductum: & ſignificat copioſe. Apertile ſimiliter ſcribitur: & ſignificat quod apertum eſt. ut Ouidius de triſtibus: Aſpicis a dextera latus hoc ad apertile tauri. Libertinus & libertus a libertate dicuntur: & in hoc differunt teſte Laurentio meo Vallenſi: q̄ libertinus relatiuum eſt ingenui: Libertus relatiuum eſt patroni. Nam licet unus idemq; ſit libertinus & libertus: per libertinum tamen ſignificamus conditionem hominis: ſicut per ingenuum: per libertum uero ſignificamus priuatum quændam reſpectum ſicut per patronum: ideo libertinus adiectiuum eſt ſicut ingenuus. Libertin⁹ ſubſtantiuum ſicut patronus: ut libertinus homo: Libertina mulier: libertinæ conditionis. At non libertin⁹ Cæſaris: ſed libertus dicitur. ut Meſſalinæ liberta: Claudii libertus: Agrippinæ libertus. Impertior etiam cum. e. ante. r. teſte Priſciano licet a partior componatur. Ante. i. conſonans poteſt etiam. r. ſyllabam claudere: ut periurus: ideſt qui iuſiurandum uiolat. Periucundū ideſt ualde iucundum. Ante. u. conſonans ſimiliter: ut coruus: proteruus: hoc eſt qui uerbis aut factis eſt cōtumelioſus. Cicero pro Cælio: Si uidua libere pterua petulanter diues effuſe libidinoſa uiueret: & reliqua.

Nam proteruia leuior est contumelia: Procacitas maior: Petulantia maxima. Vnde procaces quoque meretrices legimus: quæ mordaciter & iniurioſe loquuntur: qualis Bacchis terentiana. ideo ait Cicero in Saluſtium: ne in idem incidam uitiū procacitatis: quod huic obiicio. Et iterum enim non procacitate linguæ uitæ ſordes eluuntur. Sane petulantia laſciuia eſt. Ouidius: Quin etiam ut poſſem uerbis petulantius uti. Nō ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi: ideſt licentius & laſciuius. Cicero in Saluſtium: Nam quod iſta inuſitata rabie petulanter in uxorem filiamq; meam inuaſiſti. Idem in eundem: Deſine bonos petulantiſſima inſectari lingua. & inde petulcus. Virgilius in. iiii. georgicorum: Hædiq; petulci. Nam ſolent hædi iniuriam facere p animoſitatem quandam tranſcendendo ſepem: & in alio loco penetrando: quæ nimia petulantia eſt. Peruicacia uero uix ab obſtinatione differt. Interuertere autem eſt rem aut cōmodatam aut depoſitam aut creditam callide doloq; ne domino reſtituatur efficere. Cicero in Verrem: Candelabrum quod rex ægypti Ioui Capitolino dono tulerat a Verre: qui illud cōmodato a rege accæperat: interuerſum eſſe cōqueritur. Marcellus iuriſconſultus: Si duo inquit hæredes rem apud defunctū depoſitam dolo interuerterint & reliqua At inuertere eſt quaſi in contrarium uertere: ut ueſtem aut pellem: ſeu etiam uerba præpoſtere pronuntiare Peruigilare ſimiliter ſcribitur: & ex his eſt: in quibus. per. uſq; ad finem conducere denotat. Nanq; eſt totā noctem inſomnem ducere. Martialis in epigrāmatibus: Nam uigilare leue eſt: peruigilare graue. Sane pernoctare: unde pernox dicitur a peruigilando differt: q̄ hoc interdiu quoq; fieri poteſt: illud uero tantūmodo noctu. Nam peruigil draco dictus eſt. Non quod pernox eſſet: ſed quod nunq̄ dormiret ſemper uigilans. Ante. x. poteſt. r. ſyllabam finire: ut Xerxes.

De ſyllabis deſinentibus in. s.

In dictionibus ſimplicibus nullius mediæ ſyllabæ eſt terminalis: niſi altera. ſ. ſequente. Nam Paſcua: luſcus: coſmus: proſpera: teſtis: que omnes ſimplices ſunt: cum ſequente conſonante detinēt. s. At in cōpoſitis ante. c. poteſt ſyllabam terminare: ut abſcondo obſcurus oſculum: quod & baſium eſt: & paruum os deſignat Baſium. ut Virgilius in primo æneidos: Oſcula libauit nate ideſt leniter tetigit: ut probe interpretatur Seruius. ſed pace eius dixerim errauit Priſcianus credens non etiam ſignificatum primitiui detinere: contra quod eſt Horatii auctoritas in odis ad Lydiam: Oſcula quæ uenus quinta parte ſui nectaris imbuit. Ouidius in primo metamorphoſeon de Daphne: Videt igne micantes ſideribus ſimiles oculos. Videt oſcula quæ non eſt uidiſſe ſatis. oſcula pro ore poſuit in forma dimminutiua. Ante. m. ut tranſmigro: quod eſt in longioris loci domicilii habitationem ue muto. Ante. p. ut diſplicet: aſporto pro abſporto. Ante. t. ut diſterminat: diſtuli: abſterreo. Verum ante alterum. s. in ſimplicibus & compoſitis reperitur. In ſimplicibus quidem ut caſſo caſſas uerbum: & inde caſſus: laſſo laſſas: & inde laſſus ac laſſatus. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam: & laſſata iuris nondum ſatiata receſſit. & in eadem ſatyra: Cum laſſata graui ceciderunt brachia maſſa. At laxo laxas per. x. aliud ſignificat. Nam dicimus laxas habenas. Virgili⁹: Laxas ſciret dare iuſſus habenas. Laxam licentiam: laxas ianuas: laxamus clauſtra. Virgilius: Laxat clauſtra ſinon. A ſedeo ſeſſum & inde ſeſſiles lactucæ dicuntur quaſi ſedentes. A pateo paſſus. ut Virgilius in tertio æneidos. Et pater Anchiſes paſſis de littore palmis. Idem in ſecundo: Paſſis priameia uirgo Criminibus. deſcendit etiam a patior ſed aliam habet ſignificationem. A iubeo iuſſus huius iuſſus & huic iuſſui quartæ declinationis & generis maſculini. Nam non tuo iuſſo: ſed tuo iuſſu dicimus. In plurali uero ſecundæ eſt declinatiōis & generis neutri. Virgilius in bucolicis: Accipe iuſſus Carmina cœpta tuis. & in quarto æneidos: Ille patris iuſſa exequitur Caſſis etiam per duplex. s. & duplicis eſt generis ac declinationis. Nam hæc caſſis huius caſſidis galea quædam eſt. Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris: Lorica & fracta de caſſide buccula pendens. At hic caſſis huius caſſis eſt laqueus uel ræte. Virgilius libro georgicorum quinto: Aut inuiſa Mineruæ Laxos in foribus ſuſpendet aranea caſſes. Ouidius: Incidet in caſſes præda petita meos. Paſſim ſimiliter quod exponit Seruius ideſt ubiq;. Ego magis a paſſu deductum puto: quaſi paſſu diſtante uel ſparſim. Nam grex paſſim paſcit ideſt ſparſim potius q̄ ubiq̄: hoc ideo quia aliquid interualli eſt: inter pecudem & pecudem. Non tamē dicimus herbam eſſe paſſim in prato: ſed magis ubiq;. Poma tamen ſtrata ſub arbore magis paſſim q̄ ubique Virgilius in bucolicis: Strata iacent paſſim ſua quæq; ſub arbore poma. Ponitur etiam a Lactantio pro undiq; quando ait: Cumq; is numerus condendæ urbi parum idoneus eſſe uideretur: conſtituit aſylum: quo paſſim confugerunt ex finitimis locis. In compoſitis uero dictionibus reperitur. s. ante alterum. s. ſyllabam terminare: quando alia littera in. s. commutata fuit. ut aſſilio: quod eſt inuado uel aggredior: & ex ad & ſalio quod eſt ſalto componitur. aſſumo: & in multis aliis. ut ſupra uidimus cum de. d. ante. s. tractarem⁹. Ante. i. conſonans poteſt etiam. s. ſyllabam terminare. ut diſiectus & alia nonnulla.

De ſyllabis deſinentibus in. t.

Priſciano auctore ſi ſuperiorem finit ſyllabam: neceſſe eſt ſequentem quoq; ab ea incipere: ut mitto Cotta attinet Atticus. De quo ſane miror: cum eodem teſte in libello de. xii. carminibus Virgilii: Hæc dictio poſtq̄ ex poſt & q̄ cōponatur. Similiter atq; atqui etenim in. t. præcedentē ſyllabam finiunt: nō ſubſequente. t. in alia. Nec eum de ſolis ſimplicibus intellexiſſe dicere poſſumus: cum attinet quod ille pro exemplo induxit: ex ad & teneo ut idem ſupra oſtenderat componitur. Quare præter ea: quæ dixit hoc quoq;

cõsiderandum puto: Ipsum uerum dixisse tantũmodo in simplicibus dictionibus: quæ si habeant mediã syllabam terminatam in.t. necesse sit sequẽtem quoq; a.t. incipere. In cõpositis uero id fiat dũmodo.t. proueniat ex cõmutatione alterius litteræ. Nã tunc quoq; ea fit cõmutatio cũ sequens a.t. incipit: quẽadmodũ supra ostendimus in cõpositione. ad. præpositionis cũ dictionibus incipientibus a.t. ut attingo ex ad & tango: attraho ex ad & traho: attracto ex ad & tracto & similia. At in simplicibus id certũ cõperitur: ut reliqua eius exempla ostenderunt. Sane legitime per unum.t. scribitur: cũ antepenultima breuietur. Iuuenalis in satyra Natali coruine die: Legitime fixis uestitur tota libellis Porticus. Sed dubiũ uidetur de hac dictione littera: an per unicũ.t. uel duplicatum uel.&. scribi debeat. Quod cum ex deriuatione cõpositioneq; cõprehẽdi posse existiment. Dicunt quidam non magnæ auctoritatis uiri: ut Vguitio: & alii nonnulli litterã a lego: & iterum cõpositam esse. Hocq; ex testimonio Prisciani in initio de octo partibus orationis asserere uidentẽ qui ait. Dicitur autem littera uel quasi legitera: eo quod legendi iter præbeat: uel a lituris ut quibusdã placet: quod plærunq; in cæratis tabulis antiqui scribere solebant. Nanq; litura cõplanatio quædã est: & a lino linis descendit: quod est cõplano. Cicero in.iiii. uerrinarũ: Tabulæ sunt in medio: quæ se corruptas atq; interlitas esse clamant. Paulus iurisconsultus ad legẽ acquiliam corrupisse tabulas recte dici: & qui eas interliuerit. Et teste Prisciano libro.x. facit in supino litum. Qui ergo uolunt a lego literã deduci: cum unico.t. scribendã esse dicunt: eo quod lego primã corripiat: & per consequens litera primam corripere debet. Sed quia oppositũ nostri poetæ obseruant: qui ut uidebimus illius primã semper producunt: dixerunt alii nõ a præsenti eius uerbi: quod est lego quia primã corripit: sed a supino quod est lectum lectu litteram deduci: & ob id quoq; cũ.&. scribendũ uolunt: quasi eas duas litteras a supino assumat. Qui uero a lino hoc est ab eius supino: quod est litum litteram deduci putant: cũ tam in præsenti q̃ in supino primã lino corripiat. ut Virgilius in.iiii. georgi. Et paribus lita corpora guttis. Lucanus in.viii. Illita tela dolis nec Martem comminus usquã. Sitq; uisum nostris primã eius: quod est littera producere dicunt aliud.t. addendũ esse: & cum duplicato.t. scribi debere. ut notetur primã in ea dictione producendã: & non corripiendam esse. Itaq; nos semp cũ duplicato.t. & nunq̃ alio modo in antiquis marmorũ inscriptionibus scriptã aspeximus. Et sic quoq; a doctissimis nostræ ætatis scribi uidemus, Littera igitur cũ duplici.t. scribitur: & significat principaliter litteras illas indiuiduas. ut. a. b. c. Aliquando uero per litteram ipsam scribentis manũ intelligimus. ut Cicero ad Atticum. Nam Alexidis manũ amabam: quod tam prope accedat ad similitudinẽ tuæ litteræ. Nõnunq̃ uero & uerbũ aliquod seu minus q̃ uerbum denotat. ut Cicero ad Cæliũ: Scribit ad se nullam litterã Bibulũ misisse. Nam ut uehementer rem extenuaret: non dixit uerbũ aut syllabã: sed litteram. At in plurali epistolã designat: præterq̃ apud poetas: qui littera pro epistola uersus gratia in singulari semp utuntur. ut Ouidius in heroidum epistolis inquit: Quã legis a rapta briseide littera uenit. Itaq; dicimus unam epistolã: unas litteras: duas epistolas: binas litteras. Nam Cicero per epistolã filiũ culpauit dicens: Male aũt dixisse direxi tibi litteras duas. Cum litteræ quotiens epistolam significant: numeri tantũ pluralis sint: & duo ad singularia referatur. Quod tale est ac si dicam: Duas litteras scripsi: unã ad fratrem: alterã ad uxorem. Illud unã & illud alteram ad litteram in singulari pro epistola: quod non reperitur referri haberet. Dicendũ est ergo litteras binas: cũ non dicantur bini nisi de his quæ sunt numeri tantũ pluralis. Vt creabantur olim bini cõsules. i. p singulos annus duo: hi bini incedunt. i. suo ordine duo & duo incedunt. Cicero in.ii. uerrinarũ: inter binos ait ludos. quia ludi teste Prisciano de ponderibus quãdo spectacula signant: semp pluraliter dicuntur. Liuius in.xxv. li. ab urbe ait: Et bina equestria arma. Simili modo dicendũ est: scripsi binas litteras. i. unas ad fratrem: alteras ad uxorẽ. Sed non dicimus scripsi bina testamenta: cũ singulare habeat: & in plurali pluralitatem semp testamentorũ designet. Sed dicimus duo testaméta: unũ fratri: alterũ uxori. At uero poetæ licentia poetica hæc aliquando non obseruant. ut Virgi. li. ænei. Vni ait frænaq; bina meus quæ nũc habet aurea pallas. Dicere. n. debuit more oratorũ: fræna duo. Sed de ternus & quaternus dubiũ uidetur: An ternas litteras seu quaternas dicere possumus. Quod nõ posse dici Seruius super eundẽ. viii. confirmauit: ubi ait Virgili⁹ Horrendũ dictu dederat terna arma mouenda. Quin & Virgiliũ usum fuisse figura poetica: & trina arma dicere debuisse: quia arma tantũ numeri sunt pluralis. Ita ut ex illis sit trina: quæ apta sunt nominibus tantũ pluralis & non terna. Quod q̃ sit efficax ipe uiderit. Nam trina sæpius cõiunctũ inuenimus cũ nominibus numerũ singularẽ habentibus. ut Liuius libro. iii. ab urbe: Antea inquit trina loca cũ contẽtione summa patricios explere solitos. Et Hieronymus cũ alibi tum ad Marcellã inquit: Et trinã negationem trina postea cõfessione deleuit. Præterea quid Seruius dixisset si apud Virgiliũ foret quaterna arma: nunquid exponendũ esset quatrina. Verũ uni & unæ & una pluribus adiunguntur nominibus: quæ & pro singularibus accipi possunt. ut Salustius in catilinario: Hi postq̃ in una mœnia conuenere: pro in unã urbem. Aliquando etiã cũ nominibus habentibus singulare. ut Virg. in. ii. ænei. Satis una superq; uidimus excidia: pro unũ excidium. & Lucanus in. iiii. Totũq; in partibus in partibus unis Bellorũ fecere nephas: pro in una parte. Sed cũ nõ habẽtibus singulare in ea significatione pro qua accipitur: semp ponunt in plurali. Dicimus ergo recte & oratoria obseruatione. accæpi abs te unas litteras: binas litteras: ternasq;: & quaternas: ac quinas: senas: septenas: nouenas: denas. Nec subiungendũ est. Quare alteri respondi p proximũ tabellariũ. Alteri nunc respondeo

ſed alteris. At de epiſtola apertum eſt. ut accæpi duas epiſtolas: quarũ alteri iam reſpondi: alteri nunc reſpondeo. Et utitur Cicero fere uerbo accæpi. ut accæpi epiſtolam: accæpi litteras. Plinius uero nepos frequentius accæpi niſi codices mendoſos dicere uolumus. Quid quod do tibi litteras dicimus tanq̃ tabellario. Do ad te litteras ſcilicet ad te perferendas: aliquando hæc duo coniunguntur. ut Cicero: Dedi illi ad te litteras & Saluſtius: Vulturtio litteras ad Catilinam dat.

De ſyllabis deſinentibus in. x.

IN. x. auctore Priſciano nulla ſimplex ſyllaba in medio dictionis terminatur. Sed ut puto excipitur ſextus dexter direxti in quibus. x. cum ſequente conſonante coniungi non poteſt. Nam ut idem prius dixerat: nunq̃ in capite ſyllabæ duplex poſita poteſt cum alia iungi conſonante: quare antecedentem ſyllabã finit. Et ſic eius regula uniuerſalis eſſe non poteſt. Verũ in compoſitis a præpoſitione ex: remanet quidem præpoſitio nõnunq̃ integra: nonnunq̃ uero abiicit. x. Aliquando aũt cõmutat in aliam litteram. Remanet integra ſequente. c. ut excurro excretus. i. ualde creſcens. ut excretos hædos apud Virgilium legimus: excogito: hoc eſt per cogitationẽ inuenio: quod ad res tantũ incorporeas pertinet. ut excogitauit argumenta rationes figuras cauſas. Excubiæ ſimiliter ab ex quod eſt extra indicat: & cubo deducitur atq; cõponitur: quæ diurnæ ſũt: ac nocturnæ. uigiliæ uero tantũ nocturnæ. Ante. l. uero ſeruat integra. ex. præpoſitio. ut i hac ſola dictione exlex. i. qui abſq; lege uiuit. Ante. p. ſimiliter remanet integra. ex. ut expello: expugno: quod eſt pugnando uinco: ſed de oppidis: de caſtris: de nauibus: cetæriſq; huiuſmodi dicitur. Nam ſi tecũ conſeram manus ac uincam: nõ te expugnaſſe dicar. explodo quod a plodo. i. plaudo cõponitur: & non tantũ ſignat eiicio: ſed manibus cũ ſono pulſantibus eiicio qualiter quẽpiam e domo e theatro ex aliquo conſilio pulſatione manuũ eiicimus. ut Cicero: Iſtrio ſi paululũ ſe moueat extra numerum: aut ſi uerſus pronuntiatus eſt una ſyllaba breuior aut longior: exſibilatur exploditur. Vnde & exploſa ſententia dicitur eo modo ejecta ut idem Cicero: Quoniam Pyrrhonis Ariſtonis Herilli iampridem exploſa ſentẽtia eſt. Ante. q. ſimiliter manet integra. ex. præpoſitio. ut exquiro exquæſtor. i. ualde quæſtor: hoc eſt in magno honore habitus. Ante. s. uero modo conſimili. ex. præpoſitio teſte Luranio antiquiſſimo auctore & Papyriano grammatico libro quarto de orthographia integra conſeruatur: ut exſicco: exſibilo: exequor: & alia ſimilia. Quibus grammaticorũ ratio obſtare uidetur. ut ſupra uidimus: quũ de. x. littera tractaremus. Ego autẽ puto antiquorũ conſuetudinẽ magis obſeruandã. Ante. t. uero abſq; dubitatione cõſeruatur. ex. ut extendo extorris: quaſi extra ſuam terram: extempore dicere: hoc eſt ex improuiſo: & impræmeditatũ dicere: nec domi compoſitã orationem afferre. Hinc uocatur extemporalis oratio. Perſius etiã ait extempore uiuere. Aliquando uero ex tempore aliquid agere: eſt ex temporis conditione id conficere. Cicero libro officiorum. ii. Quos credimus expedire rem & conſiliũ ex tempore capere poſſe. Idem libro. iii. eiuſdem operis: Huius inquit generis quæſtiones ſunt hæ omnes: in quibus ex tempore officiũ quæritur: ex tempore inquit: quaſi ex temporis cõditione. Extemplo cum. e. in penultima ſcribitur: & ſignificat ſtatim uel ſubito: quaſi extra tempus: hoc eſt temporis cõmoditatẽ: ut quidam ferunt. Virgi. in primo: Extemplo æneæ ſoluunt frigore membra. Abiicit uero. x. nõnunq̃ in cõpoſitione. ex. præpoſitio: atq; . e. ſola remanet: & non. ex. ut ante. b. quidẽ ebibo ebeo ebeas primæ coniugationis uerbũ quaſi extra beatitudinẽ uado. Vnde ebeati teſte Apulegio grãmatico illi dicuntur: qui fœlicitate aliqua ceciderunt. Ante. d. uero ut edico: quod proprie eſt litteris aliquid iubeo uel impero. Vnde edictũ conſulum ſunt litteræ conſulum: quibus aliquid iubent atq; imperant. Indicere uero uidetur potius per præconem aliquid denuntiare. ut Dido apud Virgiliũ in. ii. ænei. Templis indicit honorem. Ediſco ſimiliter cõponitur: & eſt memoriter cõplector: de quo ſupra uidimus. Educo ſimiliter ex. e. & duco cõponitur. Ante. g. ſimiliter ut egero: quod ex. e. & gero cõponitur: & eſt quaſi extra gero & euacuo egregius eodem modo: & quaſi extra gregẽ interpretatur. Ante. l. ut elabor ex. e. & labor laberis cõponit. Et denotat eo modo periculum effugere: quo anguis lubricus: murena ue aut anguilla manupræhenſa lapſu fugit: quaſi extra manũ labitur. Virgilius libro ænei. ſecundo: Ecce aũt elapſus pyrrhide cæde polites. Eleuo ſimiliter ex. e. quod eſt extra & leuo componitur: quaſi imminuo & extenuo. Quintilianus: Nam qs ignorat quin id longe ſit honeſtiſſimũ ac liberalibus diſciplinis & illo: quo eximus animo digniſſimũ non uendere operam: nec eleuare tanti beneficii auctoritatem. Ideo dixit Hieronymus ſuper id Iſaiæ: Eleuatum eſt ſuper luminare templi: debuit tranſferri ſublatum eſt: ſed ad tollendã ambiguitatem ne quis putaret ſenſum eſſe talem: qualis eſt ſublatum eſt mihi palliũ ad aliud uerbum recurſum fuit. Ante. m. ut emineo: quaſi extra alios: hoc eſt præ aliis maneo. emergo ſimiliter extra uulgarẽ modũ mergo. i. ꝓcedo. Iuuenalis in. iii. ſatyra: Haud facile emergunt: quorũ uirtutibus obſtat Res anguſta domi. Ante. n. ut enitor eodẽ modo ex e. & nitor ideſt conor componit: hoc eſt ut extra conor. Vnde enixa & cõnixa quæ peperit. Virgi. in bucoli. Ah ſilice in nuda cõnixa reliquit. Enodes. i. ſine nodis. ut Virgi. li. georgi. ii. Enodes trunci. Ante. r. ut eruo: quod ſimiliter cõponit eodem modo ſequẽte. i. conſonante &. u. ut eiulo: quod eſt ſublata uoce fleo: quod mulierum magis eſt proprium. Euentus ſimiliter componitur: & in ſingulalari quartæ eſt declinationis & generis maſculini. In plurali uero ſæpiſſime a Cicerone in neutro genere & declinatione ſecũda exprimitur ut libro de oratore: Et alioꝝ inquit factis aut dictis aut euentis. Idẽ de diuinatione: Si euẽta quærimus: quæ

exquiruntur quibus.& ad Atticum: Semper enim eaũſæ euentoruꝫ magis mouent q̃ ipſa euenta. Euidens ſimiliter.& negociũ euidens id dicitur: quod uidet aperte & intelligit: non quod uidet & intelligit. Commutat autem.ex.præpoſitio cum alia dictione compoſita.x.litteram in aliam conſonantẽ:& maxime quum ſequitur.f.ut officio effingo: hoc eſt ad alterius formam fingo:& quodammodo fingendo repræſento. Cicero libro ſecundo de oratore: Tum recedat exhortatio qua illum quem delegerit: imitando effingat atq; exprimat. Quintilianus: Nam mihi uidetur. M. Tullius quum ſe totum ad imitationẽ græcorum contuliſſet: effinxiſſe uim Demoſthenis: copiam Platonis: iucunditatẽ Iſocratis. Effigies ſimiliter ab ex & fingo deducitur & componitur. Nam eſt figura ad uiuam alterius ſimilitudinẽ: uel ad ueritatis imaginem facta tã in picturis q̃ in ſculpturis. Præter hæc autem quæ diximus nonnunq̃.ex.abſq; compoſitione præponit dictionibus etiam incipientibus.a.d.& ab aliis litteris ut ex dignitate ex utilitate ex uſu pro eo quod eſt pro dignitate pro utilitate pro uſu: uel ad dignitatem ad utilitatem ad uſum. Sed cum præponitur dictionibus incipientibus ab.r. ſemper fere ab ipſa præpoſitione .ex.tollitur.x. ut e republi.ideſt pro republi. Quintilianus: Sicut poſſe conceditur: eos ſaluos eſſe magis e publi.ſic q̃ puniri. E regione e re mea e re tua e re noſtra. Liuius libro.xxxii. Perinde ac nos poſtulauerunt: quæ e re ſua eſſent: ſed ſuaſerint: quæ nobis ſenſerint utilia eſſe. ſimiliter Cicero inquit: E renibus laborabat: hoc eſt morborum in renibus patiebatur. Quid cũ dictionibus incipientibus a quibuſdam uocabulis etiam componitur: ut exaro ideſt ſcribo: quod ab ex & aro componitur: eo quod qui ſcribit in modum aratoris conficere uideatur. Exedo ideſt corrodo ab ex & edo. exiſtimo ab ex & æſtimo componitur: ubi.æ.diphthongus in.i. longam conuertitur: & idem eſt quod puto uel iudico: de quo in dictione æſtimo in ſequentibus habebimus. Et ab exiſtimo exiſtimatio deſcendit: quæ opinio eſt atq; ſententia. Et accipitur aliquando quidem actiue.ut exiſtimatio mea eſt.i.ita exiſtimo. Ali quando uero paſſiue.ut homo magnæ exiſtimationis.i.famæ & nominis: quod eum omnes magni exiſtimẽt exoletus quod dum eſt ſubſtantiuum ſignificat ſcortum maſculum: & præcipue iam adultum. Dum uero eſt adiectiuum adultum ſimpliciter deſignat: ſed raro reperitur: ut apud Plautum: Reliqui domi exoletam uirginem. Exurio ab ex & uro: per interpoſitionem.i.ut nonnulli dicunt componitur: hoc eſt famem patior Alii uero ab haurio per abiectionem aſpirationis & primæ partis diphthongi. Et ut Priſcianus pluresq; alii grammatici atteſtantur: Omnia quæ in rio deſinunt.ut exurio: cœnaturio: ſcaturio: parturio: & ſimilia meditationẽ ſignificãt. Ideoq; meditatiua uerba appellant. Quibus Laurentius Vallenſis in elegantiis ad me miſſis nullo modo aſſentit: ſed deſideratiua magis atq; optatiua uocari uoluit. Ita ut exurio idem ſit: quod cupio edere. Vnde Quintilianus: pater inquit filios exurit. Et Martialis libro.viii.epigrammatum: In omnibus uaccerra quod conclauibus Conſumit horas: & die toto ſedet. Cœnaturit. Vaccerra: non cacaturit.i. cœnare cupit: non ut reliquum. ſimiliter Cicero: Vt aliquando dolor populi.ro.pariat: quod iamdiu parturit. Idem Liuius: Et quod diu parturit animus ueſter aliquando parit. Vbi affectum ſignificat non cogitationem. Nonnunq̃ & pro ſuis primitiuis ponuntur.ut ſcaturio magis pro ſuo primitiuo ſcatet ponitur: quod eſt non ſolum aquarum: ſed herbarum & cæterorum ſua ſponte ubertim naſcentium.

De ſyllabis deſinentibus in.z.

IN.z. nulla ſyllaba deſinit: nec in dictionibus latinis ſcribitur: ſed in peregrinis tantũmodo ac in initio dictionis: uel in initio mediæ ſyllabæ præcedente a uocali aut.n.aut.r.ut zacinthus zephyrus. poſt uocalem in media ſyllaba. ut gaza. poſt.n.ut zinziber: Melãzophos nomen proprium. poſt.r.ut Ariobatzanes nomen uiri proprium.

Documenta generalia orthographiæ dictionũ græcarum quæ latine ſcibuntur.

Nulla dictio græca apud latinos per.f.ſcribitur.

REſtat iam documenta quædam ſubnectere: quæ ſpecialius ad orthographiam de qua intendimus conuenire uidentur. Vt illud primum: Quod omnis dictio græca quæ latine tranſcribitur nunq̃ per.f. ubi opportune cadere poſſet: ſed ſemper per.ph.aſpiratum eſt ſcribenda. cuius rationem iam ſupra oſtendimus quia antiquam noſtram ſcripturam in dictionibus græcis: quæ per.ph. ſecundum illorum conſuetudinem anteq̃.φ.litteram adinuenirent etiam poſtq̃ accæpimus.f. in ea poſitione quã habemus obſeruare tenemur: ut cum de ea littera tractaremus oſtendimus. Excipiuntur aliqua: quæ (& ſi abſq; dubitatione græca ſunt) ex inueterata tamen conſuetudine potius per ipſum.f.q̃.ph. ſcribi conſueuerunt. ut fama: fugo: forum: fucus: fero: fur: furtum. Nam de fure & furto ſic Paulus iuriſconſultus in titulo de furtis rettulit: furtum inquit a furuo ideſt a nigro dictũ Labeo ait: quod clam & obſcure fiat: & plærunq; in nocte. uel a fraude ut Sabinus ait: Vel a ferendo ideſt auferendo: uel a græco ſermone: quod φωρ appellant. Immo ut ait & græci a ferendo φωρ dixerunt. Verum teſte Priſciano in octauo: ſum: fero: uolo: & edo uerba anomala ſine dubio a græcis aſſumpſimus. fragus etiam teſte Seruio a φάγειν quod eſt comedere deducitur: & tamen cum.f. ſcribitur. Quid quod a fero traxiſſe uidetur: Ouidius uocabulum forda pro boue prægnante. Cum ait libro quarto faſtorum: Forda ferens bos eſt fœcundaq; dicta ferendo. At famam & fucum nonnulli antiquiſſimi etiam cum.ph. ſcripſerunt.

In nulla dictione latina scribitur.y.græcum:& semper in initio dictionis illud.y.aspiratur.

RVrsum & in nulla dictione latina.y.græcum scribendum est. Nam ut grammatici omnes attestantur illud.y.græcū nos tantūmodo ob hoc suscepimus:ut propriam dictionum græcarum scripturarum quas ab illis recæpimus in transcribendo seruaremus. Cum ergo pro latinis dictionibus ideſt nostrorum habeamus:græcas litteras intermiscere non debemus. Et cum eiusmodi littera in initio dictionuꝫ a græcis semper aspiretur:& nos simili modo cum eas dictiones transcribimus aspirare debemus.ut grāmatici antiqui & celebres auctores attestantur. Vnde Papiam & alios nonnullos moderniores errasse constat: qui dictiões latinas per illud.y.græcum etiam sine aspiratione principii scriptitarunt:quod absq; ulla ratiõe:uel approbatorum grammaticorum auctoritate ab illis factum fuit.

T.&.c.quæ in nominatiuo dictionū non sunt:sed in aliis casibus accipiunt:nonnunq; aspirant.

ID etiam ulterius prospiciendum est. Si qua sit græca dictio uel latina:quæ in nominatiuo.t. careat & illud in aliis casibus quoquomodo suscipiat:nunq; eiusmodi.t.apud nos aspiratur: sed absq; ulla aspiratione a nobis transcribi debet.ut Adamas Adamantis:Xenophon Xenophontis:Gigas Gigantis: & inde giganteus. Mars martis:euan euantis cognomen Bacchi a uoce bacchantium. Ouidius in quinto metamorphoseon:Et lacchus & euan. Virgilius in sexto æneidos: Euantis orgia circum. Licet quidem accusatiuuꝫ pluralem participii cuiusdam sine uerbi origine esse uelint ideſt Bacchātes: & alia similia omnia. Quin & simili modo de.c.dicendum est:quod si dictio non habeat illud in nominatiuo:& in aliis casibus suscipiat:semper exile & nunq; aspiratum scribendum erit.ut pharnax pharnacis lynx lyncis & similia: quæ semper apud nos.c.non aspiratum suscipiunt.

Aspirationes quæ sunt apud græcos seruantur in suis dictionibus apud latinos.

AMplius & hoc quoq; diligenter obseruare debemus:in omni dictione græca quæ latine scribitur:ubi apud illos scripium est.ϑ.& nos quoq; per.th.aspiratum scribere debemus:ubi.φ. & nos per.ph .ubi χ.& nos per.ch.simili modo aspirata scribere habemus. Quando uero in illis.τ.exile & sine aspiratiõe:aut ϖ.aut.κ.scriptum fuerit:& nos simili modo.t.&.p.&.c.sine aliqua aspiratione transferre habemus.

Nos gamma in.n.nostrum conuertimus.

NEc illud sane prætermittēdū est:quod ubicūq; in dictionibus græcis apud nos scribit.γ.ante aliud.γ. uel ante.κ.uel ante.χ.quia nunq; ab illis eo loco scribit.n.sed semp ipm gamma.ut in ea littera supra diximus:& nostris huiusmõi dictiões trāscribūt:sp illud.γ.i.n.cómutari dz.ut ἄγγελος angel⁹: ἄγκυρα ancora ἀγχίσης Anchises & similes:q̄s græcoꝝ more ātiq̄ssimi romanoꝝ etiā cū nostro.g. scripsisse refert Varro ut supra uidimus.

De præpositionibus græcis quādo apud nostros trāscribunt.

PRæter hæc aūt cū plures sint græcoꝝ ꝓpositiões:q̄ cū aliis dictiõib⁹ cõponūt:& a nobis sæpissime trāscribūt. In q̄bus nõ minima orthographiæ ps cõsistere uidet:& de illis sigillatim tractandū restat.

Syn præpositio.

SYn ꝓpositio græca é:& cū.y.græco scribit. Nec ea tātūmodo:sz quæq; ab illa cõponūt p.y.græcū similiter designāt ut syllaba:q̄ ex syn & λαμβάνω:qd é accipio cõponit. Syllogism⁹ ex syn & λογίζομαι qd est raciocinor . Synod⁹ ex syn & hodos q̄ é uia q̄si cõuent⁹ sit uel cœtus cõponit: & innumerabilia alia.

Cata præpositio.

CAta similiter præpositio græca é:& cū.c.&.t.absq; aspiratiõe scribit. Itaq; dictiões oēs ab illa cõpositæ p.t.exile scribūt:& cõseruāt.a.nisi fiat ipedimētū in ante habitis expressum:cū de aspiratiõe loq̄remur:hoc é cū dictio sequēs:cū q̄ cõponit a uocali aspirata initiū sumit. Nā tunc quoq;(ut ostendim⁹) abiicit a.&.t.exile in.th.aspiratū cõuertit. Exemplū primi sit catalogus:catarrus:cr̄ateracta:cuius ultima cū.&.scribit:catorthoma:ubi abiicit.a.propter sequētis dictiõis uocalē:cū qua cõponit:&.t.ipm exile cõseruat:qa uocalis illa minime est aspirata:& in penultima cū.th.aspirato scribit:qa ab ὀρθόσ:quod est rectus deriuat quo uocabulo utit Cicero.li.i.de officiis dicēs:Rectū opinor uocem⁹:quod catorthoma græci uocāt. At si uocalis cū qua cõponit aspiret:nõ solū ab ea præpositiõe abiicit.a.sed ut præfato loco ostēdimus.t.exile in th.aspiratū cõuertit. ut catholicus:quæ p.th.aspiratū scribit:qa ea præpositio cata cõponit cū holon aspirato quod apud nos dicit totū aut uniuersale. Similiter cathedra cū.th.aspirato scribit:& ex cata præpositiõe & hedra:quæ est sella cõponit:quare secūdū ea quæ supra diximus cū.th. aspirato & similia designāt.

Meta præpositio.

META similiter præpositio græca é:& cū.t.exili etiā ī cõpositiõe aliaꝝ dictionū scribit. In q̄b⁹ &.a.quoq; cõseruat:nisi p̄fata sint ipedimēta ut metauola:q̄ cõmutationē apd nos dicit. Metamorphosis q̄ trāsfiguratiouē.metaphora q̄ trāslationē & similia. At cū.th.aspirato scribit method⁹:q̄ ex hodos aspirato cõponit. Et cõueniētissimo uocabulo a clarissimis auctorib⁹ traducit uia:dū p rõe accipit. Sic Cornelius Celsus libro primo de arte medicinæ:methodum apud nos significare dixit. Vnde Virg.li.i.georgi.Ignaroscq; uiæ mecum miseratus agrestes.i.rationes. Et in.xi.æneidos: Et siqua uiā dederat fortuna latino.i.rationē.

Epi præpoſitio.

EPi præpoſitio etiam græca eſt:& cum.p. non aſpirato &.i.latino ſcribitur. Vnde omnes dictiones ab illa compoſitæ ſimili modo ſcribuntur:niſi(ut ſupra diximus)impediantur.ut epitaphium: quæ cum t.exili ſcribitur:epilogus:quæ apud nos peroratio dicitur:epigramma quæ inſcriptio.Epiſcopus etiam cũ c.non aſpirato:qui inſpector dicitur.Epitheton quæ in penultima cum.th.aſpirato:& in ultima cum.t.exili ſcribitur:apud nos Quintiliano teſte dicitur appoſitum:alii adiectiuũ.Epitagma:quod tributũ ſignificat quo uocabulo comici quidem antiquiſſimi(ut refert Panthenius)utebantur.At uero quandoq; perdit.i.& remanet.p.exile:quum ſcilicet a uocali dictio cum qua cõponitur:initiũ ſumit: & non aſpiratur:ut epodos que ex epi præpoſitione:& ὠδή qui eſt cantus componitur.nam genus eſt carminis quod ad lyram cantabatur.Martialis in.xii.Scribebamus epo:cœpiſti ſcribere ceſſi:Aemula ne ſtarent carmina noſtra tuis.Quãdoq; autem aſpiratur ipſum.p.& abiicitur.i.quando ſcilicet cum dictione a uocali aſpirata initium habente componitur:ut ephebus qui a noſtris pubes(ut ſupra uidimus)dicitur. ephorus qui componitur ex epi & horo quod eſt inſpecto:quaſi ſuperinſpector. Quo uocabulo ſæpiſſime Cicero utitur pro quodam magiſtratu lacedæmoniorum.

Peri præpoſitio.

PEri præpoſitio græca eſt:& cum.i.latino ſcribitur:quod etiam in compoſitione conſeruat.Nec per cõ ſequentiam aſpiratæ uocalis ipz.i.quoquomodo perdit.ut periodus.i.circuit9uel anfractus. Náq; cõponitur ex peri quod eſt circũ:& hodos aſpiratio quod eſt uia.Pericles nomen fuit clariſſimi athenienſis:de quo in ſua dictione uidebimus.& componitur ex peri:& cleos:quæ eſt gloria:& aliæ ſimiles.

Apo præpoſitio.

APo græca ſimiliter præpoſitio dicitur:& cum.p.ſine aſpiratione ſcribitur. Vnde omnes dictiones cõpoſitæ ab apo per.p.non aſpiratum ſcribuntur:&.o.uocalem conſeruant:niſi impedimentum ſuperius expreſſum interueniat.ut apodixis:quæ demonſtratio a noſtris dicitur.Apocalypſis quæ cum.c.exili & y.græco in penultima atq;.i.latino in ultima ſcribit̃:apud noſtros reuelatio interpretatur . Apocopa ſimiliter cum.c.non aſpirato: & latine abſciſſio dicitur. Apocryphus cum.c. exili ſimiliter &.y. græco ſcribitur apud nos abſconſus dicitur.Apologia reſponſio ſeu ſatiſfactio.Et ſimilia in quibus apo præpoſitio integra remanet &.p.ipſum abſq; aſpiratione ſeruatur.Sed aſpiratur nónunq; per modum ſupra expoſitum:& pdit.o.ut aphoria:ex apo & horia componitur:Antiqui quidam noſtri pro ſterilitate accæperunt.

Hyper præpoſitio.

HYper græca ſimiliter præpoſitio habetur:& cum.y.græco atq; aſpirato ſcribitur. Vnde dictiones omnes cum illa compoſitæ per.y.græcum & aſpiratum ſcribuntur:quin &.p.exile ſemper conſeruant ut Hiperbole ſupeminens ſiue exceſſiuum.Hiperborei:hoc eſt ultra boream degentes:& ſimiles.

Hypo præpoſitio.

HYpo eodem modo græca eſt præpoſitio:& cum.y. græco aſpirato atq;.p.exili ſcribitur. Vnde omnes dictiones cum illa compoſitæ etiam per ipſum.y.græcum & aſpiratũ ſcribuntur:quin &.p.exile atq; o.litteram conſeruant:niſi ſuprapoſitum fiat impedimentũ.ut hypotheſis cuius penultima.th.aſpirato ſcribitur:& eſt argumentum ſiue materia.Hypocriſis cum.c.ſine aſpiratione:& in ultima ac penultima cum.i. latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris diſſimulatio.ut ſuo loco uidebim9. Hypotheca cuius penultima cũ.th. aſpirato ſcribitur:& eſt obligatio quædam.Abiicit etiã aliquãdo.o.&.p.aſpirat.ut hyphen.i.ſubunio. qua ſane dictione latini quidam uſi ſunt.Nanq; componitur ex hypo præpoſitione:& hen quod eſt unũ.

Anti præpoſitio.

ANti præpoſitio alia ex græcis cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: & in cõpoſitione litteraturã ſeruat:niſi prænominatum fiat impedimentum: ut antidotum antitheſis cuius penultima per.th.aſpiratum ſcribitur:& dici poteſt a noſtris obiectus:uel contrapoſitio.Antipodes:qui aduerſus pedibus nobis opponi dicuntur.Quin & aliquando abiicit.i.& aſpirat.t.per modum ſupradictũ.ut anthypatus.i.conſul quo uocabulo nónulli ex noſtris uſi fuerunt:& poſt.th.aſpiratum.y.græcum detinet.

Dia præpoſitio.

DIa ſimiliter græca præpoſitio eſt:& per.i.latinũ ſcribitur:quod &.a.ſemper in compoſitiõe conſeruat ut dialogus apud nos diſputatio:de quo in ſua dictione cum cæteris uidebimus.Diabolus criminator Nanq;in ſua dictione uidebimus:deſcendit a diaballo quod eſt criminor.

Documenta quædã particularia orthographiæ ex quibuſdã pticularibus dictionibus cõcæpta.

SVbſequenter & alia quædam ſubnectemus documenta:quæ ex cõpoſitiõe dictionũ quarundam particulariũ cõcipi poſſũt:quibus nó parua orthographiæ ratio deſignari poterit.Vt é illud de cõpoſitis.

De compoſitis ab archos.

OMnia compoſita uel deriuata ab hac dictione archos : quæ per.ch.aſpiratum ſcribitur : & apud nos principem principiumque & principale deſignat:per . ch. aſpiratum ſcribuntur : ad quod ſi ſequitur .i.ſemper cum.i.latino ſcribi debet. ut Architectus : Archiepiſcopus: Archangelus: Hecatontarchus :

ideſt centurio. Archidamus: Archidamas. nomina uirorum propria: de quibus meminit Plutarchus.

De compoſitis ab hippos.

RVrſus omnia deriuata aut compoſita ab hac dictione hippos: qui apud nos equus dicitur: & cum. i. latino aſpirato & duplici. p. ſcribitur: eodem modo cum. i. latino aſpirato & duplicato. p. ſcribunt. ut Hippodamia: quæ filia fuit Oenomai Helidis & Piſæ regis: & uxor Pelopis. ut in ſua dictione uidebim⁹ Hippomanes: de quo ſimiliter in ſua dictione habebitur. Hippocentaurus Hippocrates Hippolyt⁹: & alia ꝯplura: de quibus in ꝓpriis dictionib⁹ apparebit.

De compoſitis a poly.

AMplius & omnia compoſita & deriuata ab hac dictione poly: quæ cū. y. græco ſcribitur: & apud nos multum deſignat: per. y. græcum ſimiliter deſcribuntur. ut polydamas nomen proprium troiani: qđ ex poly & damazo: quod eſt domito componitur. Polycrates ſimiliter a cratos: quod eſt robur componit̃. Nomen eſt uiri proprium. Polydorus: de quibus in ſuis dictionibus uidebimus.

De compoſitis ab hac dictione phyſis

SImili modo & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione phyſis: cuius prima per. y. græcum ſcribit̃: & apud nos naturā deſignat: ſimiliter & illa per. y. græcū ī prima ſcribi debēt: & ī ſequēti. i. latinū cōſeruāt. ut phyſica. i. naturalis: phyſiolog⁹ de naturis differens: phyſionomia naturaliū norma: & ſimilia.

De compoſitis ab dictione philos.

ITerum & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione philos & phila: quæ apud nos amorem indicat: & per. i. latinum atq;. ph. aſpiratum ſcribitur: ſimiliter & illa ſcribi debent. ut Philoſophus: Philadelphia nomen eſt mulieris proprium: philargyria: cuius antepenultima cum. y. græco ſcribitur. Nā ex argyrion: quod apud nos eſt argentum componitur: & auiditas argenti ſeu auaritia tranſfertur. Philippus & ſimilia: de quibus in propriis dictionibus oſtendemus.

DE CHIR.

AMplius & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione chir: quæ cum. ch. aſpirato & .i. latino ſcribitur: & apud nos manum ſignificat: eandem prorſus litteraturam conſeruant: hoc eſt cum. ch. & .i. latino ſcribuntur. ut chirurgia ideſt manuū operatio. chirotheca ideſt manuū uagina: cuius etiam penultima cum. th. aſpirato ſcribitur. Vnde & omnia deriuata ab hac dictione theca cum. th. aſpirato ſcribuntur: ut bibliotheca hypotheca. & ſimilia.

De compoſitis ab hac dictione theos.

POſſumus & in his complura modo conſimili referre. Vt omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione theos: quæ cum. th. aſpirato ſcribitur: & deum ſignificat: ſimili modo ſcribuntur. ut theologia theolus Theopópus Theodorus Dorotheus: quæ ex eiſdem componunt̃: quaſi dei donū: uel donū dei dicūt̃.

DE THEORO.

ITtem & deriuata quæcq; a theoro: quod eſt ſpeculor: ſimiliter per. th. aſpiratum ſcribuntur. ut theoria ideſt proſpectus. Theorica ideſt ſpeculatio: & ſimilia.

DE PYR.

SImiliter omnia deriuata a pyr: qui eſt ignis per. y. græcum ſcribuntur. ut pyra: quæ apud nos dicitur rogus. Pyramis: Pyrrhus ideſt ruffus: & ſimilia.

DE CHRYSOS.

AMplius & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione chryſos: quæ apud nos dicit̃ aurum per. ch. aſpiratum ſimiliter &. y. græcum ſcribuntur. ut Chryſes ſacerdos quidam Apollinis. Chryſeis illius filia. Chryſoſtomus os aureum. Nam compoſitum eſt cum ſtomos: quod cum. t. exili ſcribitur: & latine dicit̃ os. & ſimilia quæ in ſequentibus uidebimus.

DE ARGYROS.

RVrſus & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione argyros: quæ per. y. græcū ſcribitur: & apud nos argentum denotat: cum. y. græco ſimiliter conſcribuntur: ut philargyros. i. auidus argenti. lithargyrium. i. lapis argenteus. & alia quæ in ſequentibus apparebunt.

STHENOS

SImili modo omnia compoſita uel deriuata a ſthenos: quod apud nos dicit Valentiam ſiue robur: cum th. aſpirato ſcribuntur. ut Demoſthenes: ideſt populi robur. Antiſthenes contra ualentia. Calliſthenes ideſt pulchritudinis potentia. & ſimilia.

CLEOS.

QVin & omnia compoſita & deriuata a cleos: quod apud nos dicit gloriam: cum. c. non aſpirato ſcribū tur: ut Cleomides: Ariſtocles: Pericles & alia ꝯplura: quæ in ſequentibus apparebunt.

CRATOS.

ITem compoſita omnia uel deriuata ab hac dictione cratos: quæ apud nos robur dicit: uel imperium cum. t. & .c. exilibus ſcribuntur. ut Hippocrates medicus fuit ſummus. Menecrates medicus ſimiliter.

fuit: de quo meminit Plutarchus in dictis laconicis. Melicratum: & ſimiſia: quæ plurima in ſequentibus uidebuntur

ARISTOS.

AMplius & quæque compoſita uel deriuata ab hac dictione ariſtos.i. optimus:cum.i.latino & .t.exili ſcribuntur:ut Ariſtoxenes:Ariſtocrates:Ariſtomeus:Ariſtides:Ariſtoteles:& alia fere innumera.

MACHE.

RVrſus & omnia compoſita ſeu deriuata a mache:quæ eſt pugna:per.ch.aſpiratum ſcribuntur. ut antimachus:amphimachus:Andromache:& ſimilia:quæ in ſequentibus deſignabimus.

NICI.

ITem & compoſita uel deriuata a nici:quæ eſt uictoria: cum.i.latino:&.c. non aſpirato ſcribūntur. ut Nicanor: Nicander:Niciteria:Nicoſtrata:Nicolaus: olympionices ideſt olympici uictor: & alia pene innūmerabilia.

LYCOS.

SImiliter omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione lycos:quæ apud nos ſignificat lupum: per.y. græcum &.c.exile ſcribuntur:ut Lycophron Lycomedes:Lycaon:& ſimilia q̄plura.

AGATHOS.

AMplius & omnia compoſita uel deriuata ab agathos:quod apud nos dicit bonum.per.th.aſpiratum ſcribitur:ut Agathocles:Agathoſthenes:& ſimilia.

PLISTOS.

ITem & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione pliſtos:quæ apud nos dicit multum : & cum.i. latino &.t.exili ſcribuntur: ut Pliſtonax:qui filius fuit Pauſaniæ . Pliſtarchus filius Leonidis . Pliſtonicus:& ſimilia.

PROTOS.

ITem & omnia compoſita uel deriuata ab hac dictione protos:quæ apud nos dicit primum:cum.t. ſimiliter non aſpirato ſcribuntur:ut Protoſilaus:Protomartyr:Proteus:& ſimilia.Et hæc hactenꝰ quo ad huiuſmodi noſtræ orthographiæ præcepta dicta ſufficiant.

Quæ deinceps & quo ordine tractabuntur.

DEinceps dictiones quaſdam ſecundum alphabeti noſtri ordinem per rectam orthographiā proſequemur.In quibus multa declarare intendimus:quæ alias difficillima uideri potuiſſent.Et incipientes ab a.littera:per reliqua ſuo ordine gradiemur.

ABacus cum nnico.b.&.c.abſq; aſpiratione ſcribitur:dictio eſt græca apud illos dicitur ἄβαξ:quam litteraturā antiquiores noſtri ſæpe ſeruabant: & hic abax huius abacis teſte priſciano in.viii.declinabāt:cuius penultima in genitiuo correpta erat. Sed frequentius abacus abaci ab auctoribus ponitur. Significatq; apud aliquos menſam:ſuper qua comedere cōſueuimus:uel ut aliis magis placet ſuper qua potoria uaſa locantur. Vt Iuuenalis de poeta pauperculo in ſatyra Vmbritii ait:Lectus erat codro procula minor urceoli ſex Ornamentum abaci.Plinius libro.xxxvii. Vaſa inquit ex auro & gēmis abacorum nouem.i. ſufficientia ad ornamentum abacorū nouem. Vnde Varro libro .ix.de origine linguæ latinæ ait : Itaq; ſicut abacum argento ornari:& alia diſparia : ſic orationem: & ut puto quadratus erat abacus.Ad cuius ſimilitudinem hæ quadræ:in quibus conciſæ carnes diſponuntur:abaci etiā uocabantur. Vt Plinius in eodem libro:Pompeius uictoria mithridatica primū in urbem myrrhina inuexit: primuſq; lapides & pocula ex eo triumpho capitolio adiudicauit:quæ protinus ad hominū uſum tranſire:abacis etiam eſcarii ſq; uaſis expetitis.Et in eodem libro:Amplitudine nunq̄ paruos excedunt abacos. Ex qua ſimilitudine:ut exiſtimo tabella: ſuper qua decuplationes fiunt:abacus dicta fuit:quin & ipſa decuplatio. Perſius in ſecunda ſatyra inquit:Nec qui abaci numeros & ſecto in puluere mætas.ſ.ſpernit.Nam inde etiā cum calculi quidam fierent abaculi uocabantur. Plinius in eodem libro ait: Veluti cum calculi fiunt : quos quidam abaculos appellant. Sed cum de menſa qd ſignificet apud quoſdam dubiū fiat: An ip̄a cœnā: uel ſuper qua comeditur deſignet.Ego tanq̄ arbiter honorarius diiudico menſam primitus id ſuper quo comedimus:ſiue ligneum ſiue lapideum fuerit deſignaſſe. ut Virg.li.iiii.geor.de Corytio loquēs:Qui ſeraq; reuertens nocte domū dapibꝰ mēſas onerabat inemptis. & in eodē libro: Pars epulis onerāt mēſas & plena reponūt Pocula.Horatiꝰ ſimiliter in.ii.ſermonū inqt: Gauſape purpureo mēſam pterſit acernā.i. de acere factā.Idem oſtendit Varro de lingua latina cū ait:Menſam æſcariā cillibā appellabat.& ſubdit:ea erat quadrata:ut etiam nunc in caſtris eſt:poſtea rotunda facta.Ex quibus tractum puto menſam etiam pro prandio & eduliis.ut Iuuenalis in prima ſatyra:Cum de tot orbibus & tam antiquis una comedunt patrimonia mē-

fa:hoc eſt uno prandio uel cœna.

A bantes cum unico.b.&.t.non aſpirato ſcribitur:populi ſunt ionum inter achiuos:ut dixit herodotus libro hiſtoriarum primo.alios dixit Orpheus in argonautica eſſe iuxta pontum.Rurſus & alios dixit Ariſtarchꝰ in ſecundum Homeri eſſe inſulæ euboiæ.

A batos cum unico.b.&.t.exili ſcribitur:apud nos iaccеſſibile interpretatur: & ab a:quod é ſine: & βαλιζω uerbo:quod eſt accedo compouitur. Vnde inſula quædam circa extrema ægypti in memphitica palude poſita:eo nomine a græcis dicta fuit:quia ad illam ob limi & papyrorum copiam difficillimus ſit acceſſus: ut in dictione Oſiris latius explicabimus. Simili cognomine locus ultra ægyptum & æthyopas ab antiquis uocabatur:ubi primū nilus magno fragore deſcendit:dicente Lucano libro.x.Hinc abaton: quam noſtra uocat ueneranda uetuſtas Terra potens:primos ſentit percuſſam tumultus:& reliqua.

A bdera cum.b.ante.d.in eadem ſyllaba teſte Priſtiano ſcribitur:urbs fuit in thracia:quam teſtibus Solino & Pomponio Diomedis ſoror condidit:& a ſe cognominauit.Nec inde procul tyrida oppidum fuerat: equorum Diomedis ſtabulum:quod Pomponio teſte ceſſit æuo. & eius tempore ſolum turris ueſtigium perdurabat:quæ Diomedis turris etiam tunc quoq; uocabatur.Sed abdera tandem ſenio collapſa:a clazomeniis ex aſia uenientibus ad maiorez faciem reſtituta depoſito priori nomine Clazomene ab illis nomen accæpit. Iuxta abderam uero biſtonium ſtagnum nominatiſſimum fuiſſe dixit Herodotus.Et primam fuiſſe Democriti phyſici in ſua dictione dicemus.Et ab abdera abderites nomen patriū deducitur:quod cum.i.latino & t.exili ſcribitur.

A bydus cū.y.græco ſcribit̃:ciuitas é helleſponti ex latere aſiatico.De qua Virgilius libro georgicorū primo Oſtriferi fauces tētantur abydi.& directe ex oppoſito ad feſtum depoſita iacet: ut Muſæus poeta antiquiſſimus amorem pertractans Læandri: & Hero.hoc uerſu oſtēdit: σησόσ ἔην καί ἄβυδοσ ἐαντίόν ἐγγύθι ὠόντου. Quem ſane amorem tetigit Virgilius libro georgicorum tertio & Ouidius in epiſtolis heroidum lepide pertractauit.Ab abydo abydenus deriuatur. Vnde Seruius in tertio georgicorum inquit: Læander abydenus & heroeſtias fuit.

A byſſus per.y.græcum & duplex.ſ.ſcribitur:eſt aquarum immenſa profunditas.

A brotontium cum.t.non aſpirato &.i.latino ſcribitur:nomen proprium fœminæ:ut Glycerium: Philorciū Dorcium:Sopronium:quæ in hanc terminationem teſte Priſciano in.v.dimminutionis ætatis: ſiue adulationis amatoriæ cauſa proferuntur. Vnde abrotontium ab ἀβρόν: quod eſt glabrū ſiue delicatum deducitur.& reliqua ſimiliter:ut in ſuis dictionibus uidebimus.

A bſinthium cum.b.ante.ſ.licet apud græcos ſit.ψ.quod magis proprie per.pſ.traduci debuit: ſed uicinitate litterarum placuit.p.in.b.conuertere:quod ſepius fieri oſtendimus: & ſequentibus clarius per exempla oſtendemus.Quoniam & cum.i.latino utrobiq; atq;.th.aſpirato ſcribitur. Herba eſt amara: a qua populi cognominati ſunt quidam:qui iuxta pontum teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſexto:cappadociamq; inhabitant. Vbi mons eiuſdem nominis haberi dixit. Vnde Ouidius libro quinto de triſtibus ait:Cana prius gelido deſinit abſinthia ponto. Teſte Plinio libro.xxvii. naruralis hiſtoriæ:eo in loco pecora pingueſcunt: ob quod ſine felle reperiri illas dixit:quāq; ut ait longe italico ſit amarius.

A bſyrtus cum.y.græco &.t.non aſpirato ſcribitur:quāq; apud græcos non per.bſ.ſed per.pſ.hoc eſt.ψ.ſcribatur.quod ut diximus ex litterarum affinitate noſtri.p.in.b.conuerterunt. fuit Oetæ colchorum regis filius: quem Medea ſoror Iaſonem ſequens in loco non longe a phaſi: dicto abinde tomos ideſt inciſio crudeliter lacerauit:iuxta fluuium ſcilicet abſyrtum:in quem conuerſum dicunt poetæ. Vnde putant quidam puerum illum Aegialeum primitus uocitatum:& ab flumine abſyrto cognomen aſſumpſiſſe.Cum dicat Cicero libro tertio de natura deorum:Quid de abſyrto fratre Medeæ:qui apud Pacuuium Aegialeus ſcribitur.Sed ut ſubdit prius nomen ueterum litteris uſitatius eſt. Iuſtinus uero Aegialeum illum uocauit libro quadrageſimoſecundo.

A bſis huius abſidos cum.i.latino ſcribitur:ubi ſimiliter.b.loco.p.noſtri poſuerunt. Apud nos indicat arcuz teſtudineū: ſeu fornicem teſtudineam:quin & forcipes.& deſcendit ab ἅπτομαι:quod eſt contingo: cum latera neceſſario contingat.

A cademia cum.e.ſine aſpiratione:&.i.latino ſcribitur:corripitq; penultimam.fuit locus numeroſus ab athenis mille paſſibus diſtans ab Academo heroe teſte Eupoli ſic cognominatus. In quo uilla fuit deinde Platonis natiuitate nobilis:ut idem teſtatur Eupolis.Et cum in eodem loco Plato philoſopharetur ſtudendi uſu & diſcipulorum frequentia:atq; morum celebritate inſignis fuit.In eadem Fauorino teſte Mithridates Perſarum rex Platonis ſtatuam cum his ſcriptis locauit:Mithridates Rhodobati filius perſes muſis imaginem Platonis dicauit Sillamonis opus.huius uillæ exemplo teſte Plinio libro.xxxi.naturalis hiſtorie:Cicero uillam aliam in italia eo cognomine nominauit:quæ eſt ab auerno lacu puteolos tendentibus impoſita littori & celebratur porticu ac nemore:ibi compoſitis uoluminibus eiuſdem nominis: in qua monumentum ille ſibi inſtituerat.huius in parte ut pergit idem auctor eruperunt fontes calidi per q̃ſalubres oculis celebrati carmine Laurei Tullii:qui fuit e libertis eius.

A chatana absq; aliqua aspiratione: & cum.b. post.c. scribitur: fuit syriæ ciuitas ubi Cambyses diem ultimum obiit: ut ostendit Herodotus libro historiarum.iii.

A chaia cum.ch.aspirato.&.i.latino scribitur: regio est græciæ: quæ teste Herodoto libro historiarum.vii. primo peloponnesus: postea danaa: deinde achaia dicta fuit. Vnde græci achæi atq; achiui & danai dicti sunt. Cuius maxime clarum oppidum corinthum fuisse dicunt: cum usq; ad id protendatur ut latius uidebimus in dictione peloponnesus.

A chæi cum.ch.aspirato &.æ.diphthongo atq;.i.latino scribitur: græci omnes ab Homero nonnunq; dicuntur: & puto ab achaia: uel ut alii dicunt ab Acheo antiquo rege.

A chæmenides cum.ch.aspirato sequente.æ.diphthongo &.i.latino scribitur: fuit comes infœlicis Vlyxi: Vt ostendit Virgilius libro æneidos.iiii.

A chæmenes prima cum.ch.aspirato: &.æ.diphthongo scribitur. Aliæ prorsus sine diphthongo scribuntur fuit teste Herodoto libro historiarum.iiii. primus persarū rex: a quo postea reges omnes persiæ usq; ad Darium descenderunt. Alius eodem nomine fuit Xerxis frater: ut idem ostendit.

A chæmenidæ prima cum.ch.aspirato &.æ.diphthongo: penultima cum.i.latino scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum primo: tribus ex qua persarū reges originem contraxerunt.

A charis cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur: dici potest la uerbum sine gratia. nam ex.a. quod est sine: & charis gratia componitur.

A camas cum.c.exili: hoc est sine aspiratione scribitur: fuit unus teste Homero libro .ii.&.v. iliados: thracum princeps ex his: qui in auxilium troianorum uenere. Alius eodem teste libro undecimo eiusdē nominis fuit filiꝰ Antenoris: qui tempore belli troiani cælebs erat: & diis similis habebatur.

A canthus cum.c.exili &.th.aspirato scribitur: puerum fuisse dicunt conuersum in florem sui nominis. Vnde de flore locutus uidetur Virgilius libro æneidos primo cum ait: Et circun textum croceo uelamen acantho Seruius uero dixit esse nomen herbæ: quæ in assyria nascitur. Idem in Pollionem: arborem eē dixit in ægypto semper frondemtem. quod Virgilius affirmasse uidetur libro georgicorum secundo cum ait: Et baccas semper frondētis acanthi. Significatq; proprie apud nostros spinam uel dumū quare spinis asperam eā arborem dicunt. Est & eo nomine littoralis quædam urbis hæmathiæ: de qua in dictione artachæas habebit.

A canthylis prima cum.c.exili: penultima cum.th.aspirato &.y.græco: ultima cum.i.latino scribitur: auicula quædā est: quæ & a nobis carduelis uocatur. Nam sic græce dicta est: quia inter spinas pascatur.

A carnania cum.c.exili &.i.latino scribitur: pars est epiri: in qua teste Plinio libro iiii. naturalis historiæ: maxime clarum est oppidum leucas. hanc achelous fluuius ab ætolia diuidit. Siue ut ait Solinus pindus: qui achelōū parit. uocatur & eodē noīe regiuncula quædam alia in ægypto: ut dixit Seruius super quintū æneidos.

A ctasta cum.c.&.t.exilibus scribitur: fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

A castus absq; aspiratione scribitur: fuit peliæ thessalorū regis filius: ut etiam ostendit Seneca in Medea.

A catalectos absq; aliqua aspiratione scribitur: uersus dicitur: qui absq; alicuius syllabæ defectu in fine legitime terminatur.

A chates cum.ch.aspirato &.t.exili scribitur: uir a Virgilio fuisse dicitur perpetuus Aeneæ comes. Deducitq; ab ἄχος: quod est cura seu molestia: eo quod molesta cura semper reges comitetur: dicente Virgilio libro æneidos sexto:

Aeneas mæsto defixus lumina uultu
Ingreditur linquens antrum: cæcosq; uolutat.
Euentus animo secum. cuius fidus achates
It comes: & paribus curis uestigia figit.

Estq; etiam primæ declinationis: & facit in genitiuo Achatæ. Verum teste Solino & Plinio libro.xxxvii. historiæ naturalis: Achates precioſi lapidis est nomen. Quem sicilia in ripis achatis fluminis primū dedit: deinde in aliis locis compertus. Quoniam & Pyrrhum: qui cum romanis bella gessit: hunc lapidem in annulo habuisse dicunt: detinentem non artificiosas: sed naturales nouem musarum effigies: & Apollinem ipsum cum lyra ita discurrentibus teste Plinio maculis: ut musis quoq; singulis sua redderentur insignia.

A cestes absq; aliqua aspiratione scribitur: fuit Crimnisi siculi fluuii filius ex Segesta troiana: quod Virgilius libro quinto æneidos: tetigit cum ait: Troia crimnisio concæptum flumine mater Quem genuit. de quo latius Ouidius libro metamorphoseos.xi. Alius teste eodem Ouidio libro.iii. Fuit nauta pauper: qui Pachuꝫ puerum dormientem in littore maris furatus est.

A chelous cum.ch.aspirato & unico.l. scribitur: fuit teste Hesiodo in theogonia: Oceani & Tethyos filiꝰ. hic pro Deianira filia Oenei regis calydoniæ sorore Meliagri acri duello cum Hercule decertauit: eo quod illorum quisq; pro excellentiori uirtute uxorem illam petebat. Sed uidens se inferiorem Hercule: magicas decurrit ad artes. Et conuersus primo in serpentem: ab Hercule pene strāgulatus est. Rursus & cum in trucem taurum se cōmutaret: illuꝫ Hercules fracto cornu ad terram collisit: qui deinde pudibundus in calidone fluuio: qui iuxta sui nominis oppidum defluit: se abscondit. a quo postea fluuius achelōꝰ est appellatus.

Et orit

Et oritur a pindo theſſaliæ monte: atq; ætoliam ab acarnania regiõe diuidit. Quare & acarnanus nõnunq; cognominatus eſt: ut Ouidius: Amnis acarnanus lætiſſimus hoſpite tanto. Tandem in malliacum mare deſcendit. Verum ut Macrobius & Seruius ferunt: acheolus generaliter aqua dicebatur: dicente Virgilio libro georgicorum primo: Poculaq; inuentis acheloia miſcuit uuis.

A cheron cum. ch. aſpirato: &. e. abſq; diphthongo a græcis & noſtris ſcribitur: quáq; deriuatio. æ. diphthongum requirere uidetur. Nam ab a quod eſt ſine: & χαιρος cum. æ. diphthongo: quod apud nos dicit gaudium: componitur: & deriuatur. Sed quia breuem penultimã græci & latini eſſe uoluerunt: ſine diphthongo ſcripſere. Diciturq; a poetis ipſis fluuius infernalis. Sed ut teſtatur Seruius in ſexto ænei. locus eſt in cãpania non longe a baiis undiq; ſeptus montibus: adeo ꝙ neq; orientem aſpiciat Solem: nec occidentem: ſed diem tantũmodo medium. Nec quicq; ibi niſi per necromãtiam: ſiue hominis occiſionem fieri poterit. Vnde Aeneam dicũt occiſo ibidem Miſeno ſua ſacra cõpleſſe: & Vlyxem ſimiliter occiſo Helpenore.

A cheruſia ſimili modo a græcis ſcribitur: palus eſt inter capuam & auerſam: per aperta plana uſq; prope cumas diffuſa: quã græci quidem quia ab archeronte deriuari dicunt: cum. ch. aſpirato conſcribunt. Nõnulli uero quia ex inundatione fluminis accerrarum prouenire uolunt: abſq; aſpiratione ſcribendam dicũt quaſi aceruſia: ſed apud plures aſpirationem comperi.

A cidia cũ unico. c. non aſpirato &. i. latino utrobiq; ſcribitur: ſignificat apud nos tediũ moleſtias curas.

A cidalia cum unico. c. non aſpirato &. i. latino utrobiq; ſcribitur: Venus dicitur. & ut quidam ferunt ab acidia uerbo græco deducitur: eo ꝙ laſciuus amor uariis curis & moleſtiis amantes impleat. Alii uero ab acidalio fonte in orchomeno boetiæ ciuitate Veneri ipſi & gratiis ſacro.

A cylius prima cum. c. exili &. y. græco: penultima cum. i. latino ſcribitur: nomen eſt uiri proprium.

A cyrologia prima cum. c. non aſpirato &. y. græco: penultima cum. i. latino ſcribitur: dici poteſt a noſtris impropria locutio. Nam componitur ex ἄκυρος quod eſt impropria: & λόγος locutio. ut Virgilius li. ix. Turne quod optanti diuũ promittere nemo auderet. Vbi teſte Seruio dici proprie non poteſt nemo diuum cũ nemo proprie ſit ne homo. Idem libro. iiii. ænei. Hunc ego ſi potui tantũ ſperare dolorem. i. timere. ſimiliter Iuuenalis in ſatyra Criſpini: Iam quartanam ſperantibus ægris. i. timentibus.

A chilles cum. ch. aſpirato &. i. latino atq; duplici. l. ſcribitur: fuit filius Pelei regis theſſaliæ ex Thetide Chironis filia græcorum fortiſſimus: ab omnibus poetis & Homero maxime cãtatiſſimus. qui (ut ait Iuuenalis in prima ſatyra) Nulli grauis erit ſi repræhendatur. ſ. tanq; auarus ꝙ corpus Hectoris Priamo uendiderit uel græcos ipſos ſuo adiutorio deſtitutos reliquerit: uel eius naturam quis inſectetur. de qua Patroclus ad Heſtorem libro. xi. iliados ait: Probe enim o Heſtor cognouiſti qualis ille ſit: qua moroſitate: q; ſubito erumpat inculpationẽ etiã culpa uacantiũ. finitq; teſte Homero a Paride apud troiam ſagittis interfectus in templo Thymbræi Apollinis: dum cõnubium Polyxenæ curabat. quas ſane ſagittas poetæ dicunt a Phœbo directas. ut Virgilius libro æneidos ſexto:

Phœbe grauis troiæ ſemper miſerate labores.
Dardana qui paridis direſti tela manuſq;
Corpus in æacidæ. At ouidius libro metamorphoſeos. xii. dixit Paridem a phœbo monitũ non clam & in tẽplo: ſed furenti prælio Achillẽ ſagittis confeciſſe. Vnde apollo ad Paridem: Quid ſpicula perdis.
Sanguine Phœbus ait. ſiqua eſt tibi cura tuorum
Vertere in æacidem cæſoſq; ulciſcere fratres.
Dixit. & oſtendens ſternentem troica ferro
Corpora peliden: arcus obuertit in illum:
Certaq; lætifera dixerit ſpicula dextra.
Mortuuſq; in ſigæo promontorio ſepultus fuit. ad cuius tumulum cum teſte Cicerone in oratione pro Archia perueniſſet Alexander magnus: O fortunate inquit iuuenis: qui tuæ uirtutis Homerum habuiſti præconem. Et declinatur in genitiuo Achillis & achilli: uel cum. i. longa: uel cum ei diphthongo: ut nõnulli ſcriptum fuiſſe contendunt. Virgilius libro primo æneidos:
Troas reliquias danaum atq; immitis
Achilli. uel (ut alii ſcribunt) Achillei cum ei diphthongo ſimiliter Vlyxis & Vlyxi. Virgi. li. iii. æneidos.
Et terrã altricem ſæui execramur Vlyxi.
Eodem modo Horontis & Horonti Virgilius in primo: Nunc arcis horonti: Nunc amici caſum genuit. ſimiliter Terentius: Archonidi filiam dixit: pro Archonidis. Cicero: in Timarchidi poteſtate: pro Timarchidis ſimili modo dixit. & facit in uocatiuo. o. Achilles &. o. achille cum. e. longo. Ouidius li. xiii. metamor.
Tuq; tuis armis nos te poteremur achille.
Nõnunq; uero dixerũt poetæ Achilleus more græco: qui dicunt ἄχι λλεύς in nominatiuo: & formauerũt accuſatiuũ in ea. ut Lucanus libro. x. Famulumq; tyranni Terribilem iuſſo trãſægit Achillea ferro.

A chillus cum. ch. aſpirato &. i. latino atq; unico. l. ſcribitur: is a noſtris dicitur: qui ſine labiis degit. Nam cõponitur ex a quod eſt ſine: & χεῖλος labrum.

A cis cum.c. non aſpirato &.i.latino ſcribitur: fluuius eſt ſiciliæ δυὶ ἐρόνυλορ: ut dixit Theocritus ab ætna monte fluit.Cuius ex ripis Polyphemis in Vlyxem ægiſſe ſaxa dicitur:quod Vibius atteſtatur.In hunc dixit Ouidius libro.xiii.etiam conuerſum fuiſſe Acim filium Fauni ex nympha Simethide cretum: tunc quoque cum ilium ex zelo Galateæ Poliphemus occidit. Huius ripas herbiferas dixit Ouidius libro faſtorum .iiii. cum ait:Et ripas herbifer aci tuas.

A colythus cum.c.exili ſequente unico.l.&.y.græco atq; .th.aſpirato ſcribitur: & deriuatur ab ἀκολουεῶ: quod eſt ſequor:quaſi obſequens & miniſtrans.

A cragas cum.c.non aſpirato ſcribitur:quod nonnulli moderniores in.g.conuertunt:oppidum eſt ſiciliæ:qđ teſte Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ:noſtri deinde acrigentum dixere:ſitum quidem teſte Pomponio inter palchynum & lylibæum.Et ut refert Seruius in.iii.æneidos: mons eſt muro cinctus:cui⁹ ſumma parte oppidum eſt.unde ego nomẽ ἄκρον ideſt ſummitatis aſſumpſiſſe puto.Et inde acrigentinus nomen patrium deriuatur.

A criſius cum.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribitur:fuit teſte Euſebio libro temporum: Abantis argiuorum regis filius:& pater Danaes amaſiæ Iouis.Hic a Præto fratre regno pulſus:a Perſeo nepote:hoc eſt filio Danaes filiæ ſuæ & Iouis ad regnum reſtitutus eſt: a quo poſtea in ſaxum conuerſus fuit.ut oſtendit Ouidius libro metamorphoſeos.iiii.& inde poſſeſſiuum acriſionæus deducitur.ut Virgilius libro æneidos.vii.de urbe ardeæ loquens inquit:Quam dicitur urbem Acriſonæis danae fundaſſe colonis. De quo in dictione pilumnus uidebimus.Alius eiuſdẽ nominis fuit Laertæ patris Vlyxis pater:& Iouis filius:dicente Vlyxe apud Ouidium libro metamorphoſeos.xiii.Nam mihi laertes pater eſt: acriſius illi:Iuppiter huic. Et ut ait Homerus li.xvi. odyſſeæ: μοῦνον λαέρτην ἀκείσιος ἐτίκτε: μαῦτον ἀὰντο λυσῆα πατὴρ τέκεν: hoc eſt ſolum Laertem filium Acriſius genuit.Et ipſe pater ſolum Vlyxem procreauit.

A cros cum.c.non aſpirato ſcribitur:& latine ſummitas dicitur atq; cacumen.

A crotirium abſq; aliqua aſpiratione:&.i.latino ſcribitur:apud nos dici poteſt arx.

A crothum cum.c.exili &.th. aſpirato ſcribitur: oppidum fuit ſuper atho monte locatum: quaſi acros ideſt ſummũ montis athonos.

A croceraunia abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:montes ſunt excelſi in diuerſis locis. Nam quidam inter armeniam & iberiam maximi putantur:qui a portis caſpiis initium deducentes: uſq; ad fontem tigridis protenduntur.Alii ſunt in epiro diuidentes mare ionium ab hadriatico.De quibus Horatius libro primo odarum:& oda tertia inquit:Infames ſcopulos acroceraunia:qui a nonnullis ceraunii etiam uocitantur . Nam κέραυνος fulmen:& ἄκρος ſummitas dicitur.& hoc quidem quia eorum ſummitas fulminibus infeſtat. Vnde Virgilius libro georgicorum primo de Ioue locutus ait:aut athon aut rhodopen aut alta ceraunia telo Deiicit.de quibus in dictione ceraunia dicemus.

A cron cum.c.exĩli ſcribitur:fuit ceninenſium rex ab Romulo uictus: & infeſto telo traiectus.Cuius ſpolia in urbem reuerſus Romulus cum triumpho:Ioui feretrio dedicauit.Quem ob illata in hoſtem uulnera teſte Plutarcho in uita Romuli ſic appellauit.Nam ut ait ferire apud latinos uulnerare ſagittis.Et ſpolia opima dixit:uel ab ope ut dicit Varro:uel ab opere ut alii ferunt:cum ſit opus egregium ac clariſſimum belli ducem parem ſibi ductorem ſuperare:quod teſte Plutarcho nemini romanorum contigit:niſi duobus poſt romulum:Cornelio ſcilicet Coſſo cum Tolumnũ Tyrrhenuq; obtruncaſſet:& Claudio Marcello qui Viridomatum gallorum regem ſuperauit.

A ćænus cum.ć.non aſpiratis &.æ.diphthongo ſcribitur:dici poteſt a noſtris litoralis.Mam ab ακτῆ qđ eſt littus deriuationem ducit.uerum litus a noſtris a lædendo nomen aſſumpſiſſe uidetur dicente Cicerone in topicis:Solebat Aquilius collega meus & familiaris cum de litoribus ageretur:quod eſſet litus ita diffinire quod fluctu eliditur:quod per etymologiam ita intellexit.ut per deriuationem dicatur a lædo. quare unico.t.ſcribitur ſat eſt:cum primam una cum lædo producat. At Donatus non a lædendo ſed litando tam ꝓ litore maris q̃ pro loco: ubi apud altare hoſtiæ litabantur dictum uoluit.Eo ꝙ(ut quidam ferunt illius ſententiam ſecuti)nauigantes eundo & redeundo in litore litabant:quod ſi ſic eſſet:opus eſſet duplici.t. eo ꝙ litus primam longat:& lito breuiat.Itaq; non unicam ſed duplicem deriuationem nos ipſi litus habere putamus.Vnam a lædo:qua litora maris deſignat:& tunc quoq; unico.t.ſcribendum eſſe. Alteram uero qua a lito deſcendit:& tunc locum iuxta altare:atq; etiam cum ipſo altari deſignat:& duplici.t.ſcribendum eſſe dicimus.ut Virgilius libro æneidos ſecundo:Iacet ingens littore truncus. de Priamo enim interfecto loquebatur:quem Pyrrhus Altaria ad ipſa trementem Traxit:& in multo lapſantem ſanguine nati iuxta ipſa altaria interfecit.Vnde certum eſt illud de litore maris non intellexiſſe.Cum ergo litus ſemper primam longet cum pro litore maris accipitur:quia a uerbo habente primam longam deſcendit:cum unica ſequente conſonante(ut uerbum a quo deſcendit)ſcribendum eſt.quando uero a lito(quod primã breuiat) deducitur: ut illam nomen ipſum producat:cum duplici.t.ſcribendum puto.

A ćæon cum.ć.exilibus &.æ.diphthongo ſcribitur:filius Ariſtei ex Autonoe filia Cadmi:qui tandem a Diana in ceruũ conuerſus a ſuis canibus dilaceratus fuit.ut late oſtendit Ouidius libro metamorphoſeos.iii.

A ctium cum.c.&.t.exilibus &.i.latino ſcribitur:oppidum fuit in ſinu ambraciæ:atq; eiuſdem nominis promontoriū:iuxta quod ab Auguſto deuictus fuit Antonius & Cleopatra: & ut eius uictoriæ:teſte Suetonio memoria celebrior ſemper in poſterum eſſet:urbem nicopolim apud actium cōdidit:ludoſq; illic quinquēnales conſtituit:& ampliato uetere Apollinis templo:locum caſtrorum(quibus fuerat uſus)exornatum naualibus ſpoliis Neptuno ac Marti conſecrauit.

A ctor cum.&.nō aſpiratis ſcribitur:fuit ex boetia Eridæ filius: & pater aſtyoches.ut oſtendit Homerus libro iliados ſecundo.alium fuiſſe auruncum oſtendit Virgilius libro æneidos nono cum ait:actoris aurunci ſpolium ſcilicet ad differentiam boetii.

A cus cum.c.non aſpirato ſcribitur: idem inſtrumentum: quo ſarcinatrix & ornatrix utitur. Nam illa apud græcos ἀκεστρια:quæ apud nos ſarcinatrix.Et reperitur hæc acus & hic acus.Vnde teſte Probo:aculeus fit diminutiuū:ſed in frequētiori uſu habetur fœmineum.ut Lucanus in decimo:Quod nilotis acus compreſſum pectine ſerum.Iuuenalis in tertia ſatyra:Ille ſupercilium madida fuligine tinctum Obliqua producit acu.Idem:Emeritaq; ceſſat acu.Inuenitur etiam hoc acus huius aceris:quod græci σκύβαλον dicunt.i. purgamentum frumenti.Varro rerum ruſticarum libro tertio:acus ſubſternendum gallinis parturientibus Idem acus in area excutitur.Idem in primo : argillam mixtam acere.Ex quo etiam paleæ frumenti apud Feſtum acus dicuntur.Similiter & ea militum pars:quæ ad hoſtem uulnerandum acumine telorū utitur: acus ab aliquibus auctoribus cognominata eſt.acicula uero teſte Seruio ſuper Donatum eſt qua mulieres utuntur ad ornatum capitis.

A damas cum unico .d.& unico.m.ſcribitur:lapis eſt precioſus duritia inenarrabili:unde nomen accæpit.Nā componitur ex.a.quod eſt ſine:& δαμάζω quod eſt domo.quia ſimiliter domitari nō poteſt. Rumpiturq; hircino ſanguine calido & recenti.ut teſtis eſt Plinius libro trigeſimoſeptimo naturalis hiſtoriæ.

A delphos cum.ph.aſpirato ſcribitur:& habet accentum apud græcos in ultima: dicitur a noſtris frater. Vnde Terentius comædiam inſcripſit adelphi . Et ut puto litteris græcis annotauit. uidelicet ἄδελφοι ideſt fratres.Nam de duobus fratribus in ea tractat Demia ſcilicet & Mitioe:& inde Terentium inducim⁹ ἀδελφοὶσ:hoc eſt in adelphis ideſt fratribus.

A dimantus cum.i.latino &.t.non aſpirato ſcribitur:nomen fuit proprium uiri athenienſis.

A dytum cum.y.græco &.t.non aſpirato ſcribitur:locus eſt ſecretior templi:ad quem non niſi ſacerdoti dabatur acceſſus.Virgilius libro ſecundo æneidos:Iſq; adytis hæc triſtia dicta reportat:at uero aditus pro ingreſſu eſt generis maſculini:& cum.i.latino ſcribitur.

A dmetes cum.t.non aſpirato ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia:nympha Oceani & Tethyos filia.

A dmetus cum.t.non aſpirato ſcribitur:fuit theſſaliæ rex adeo glorioſus.ut ſcribant poetæ Apollinem diuinitate priuatum ob pulſos cyclopas:ad ipſum confugiſſe:& illius armenta nouem annis teſte Seruio ſuper ſeptimo æneidos:apud fluuiū amphryſum pauiſſe. Quare ait Virgilius libro tertio georgicorum : Paſtor ab amphryſo.& Lucanus libro.vi.Irrigat amphryſos famulantis paſcua phœbi.

A donis cum.i.latino ſcribitur. fuit formoſus paſtor filius Cynaræ cypriorum regis ex Myrrha eius filia . de quo Virgilius in gallo:Et formoſus oues ad flumina pauit adonis.Hunc etiam ardentiſſime amauit Venus Sed tandem ab apro uulneratus interiit.de quo late Ouidius libro metamorphoſeos.x.Fuit etiam tali nomine cognominatus phœnicum quīdam fluuius.ut dixit Plinius libro hiſtoriarum quinto.

A draſtus cum.d.non aſpirato ſcribitur:fuit argiuorum rex a poetis cantatiſſimus: & Statio teſte:filius Talaonis ex Euronomia natus:ſic quoq; Platone teſte in libro qui cratylus inſcribitur cognominatus: quia rem non confecit thebanā Nā.α.ut ſæpe oſtendimus:priuationem indicat:& δράω ideſt facio.Vnde Adraſti nomen eſt tractum.Fuit alius Adraſtus teſte Homero libro iliados ſecundo:Percoſii filius:& frater Amphii.ut in dictione Percoſius uidebimus.Nam hi duo fratres ad troianorum auxilia duces eorum fuerunt: qui habitant adraſtiam: & urbem apaeſi:& pithyiam:& excelſum teries montem.

A dræmon cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados ſecundo:Thonantis pater.

A dria cum.i.latino & abſq; aliqua aſpiratione. ut uetuſtiſſima indicant monumenta.fuit teſte Iuſtino libro uigeſimo græca urbs illyrico mari proxima:quæ ut ait adriatico mari nomen indidit.Liuius uero in quinto ab urbe tuſcorum illam fuiſſe coloniam dixit:quorum utrunq; pro temporum uarietate fieri potuit. Et ab adria Adrianus nomen gentile & non proprium:quod cum aſpiratione ſcribitur.quin & adrienſis & adriaticus:atq; adriacus deducuntur.Sane adriam pro mari ipſo adriatico poni nonnunq; annotauimus:& tūc quoq; generis eſt maſculini.ut Lucanus in quinto:Sonat ionio uagus adria ponto.

A dulari cum unico.l.ſcribitur:& a græco deductum uolunt:quod eſt δοῦλοσ ideſt ſeruus. Nam inſeruire eſt & captare ut fauorem emereatur quoquo modo uel uoce uel geſtu: quod ſane ſeruile eſt: & non liberale ingenium.

A eas cum.æ.diphthongo ſcribitur:fluuius eſt epiri ab epidanni:hoc eſt dyrrhachii mœnibus ex macedonia priùs defluens:in mare ionium cadit.de quo Lucanus libro quinto fluuios theſſalicos deſcribens ait:Purus in occaſus parui ſed gurgitis æas:Ionio fluit inde mari.

A eſchylus cum.æ.diphthongo &.ch.aſpirato:atq; y.græco & unico.ſ. ſcribitur:fuit poeta tragicus: & qui plurimum tragœdiam exornauit:ut oſtendit Horatius in poetria. At uero Quintilianus ait: Aeſchylus tragœdias primus in lucem protulit:ſublimis & grauis & grandiloqus ſæpe uſq; ad uitium. Sed rudis in plæriſq; & incompoſitus:floruitq; anno ducenteſimo ſexageſimo poſt urbem conditam:ut teſtatur Gellius libro decimoſeptimo noctium atticarum. Eius uero mortem non uulgarem:cum alii tum Valerius ſcripſit: quod cum in loco aprico ſoporatus eſſet:teſtudo demiſſa ab aquila quæ illius caluicie deluſa lapidé caput eius eſſe putauerat illum interemit.

A eſculapius cum.æ.diphthongo &.c.non aſpirato atq;.i.latino a noſtris ſcribit'.græci uero non diphthongũ in initio: ſed ſolum a longam habent:ut ſupra uidimus. fuit (ut poetæ omnes aſſerunt) Apollinis & Coronidis nymphæ filius. hic a patre Apolline Chironi centauro traditus didicit medicinam: & adeo peritus euaſit:ut Hyppolytum Theſei filium ab equis dilaceratum ſua arte ad uitam reduxerit. ob quod a Ioue ex indignatione fulminatus occubuit. dicuntq; eum epidauri moratum: & ut ait Cicero cynoſuris ſepultum.

A eſyrm⁹ cum.æ.diphthongo & unico.ſ.ſequente.y.græco ſcribit':fuit teſte Homero libro.viii.iliados: urbs thraciæ:unde Primus Craſtianiram duxit uxorem:ex qua genuit Gorgitianam. ut in ea dictione uidebim⁹.

A eſymnus cum.æ.diphthongo &.y. græco ſequente.m.n. ſcribitur:fuit teſte Homero libro undecimo iliados:unus ex principibus græcis qui ab Hectore in bello interfectus fuit.

A eſon cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit Critei filius ex Tiro coniuge pater Iaſonis & frater Peliæ theſſaliæ regis. hic cum in antiquam ueniſſet ætatem agente Medea ad iuuentam rediit. ut late omnia deſcripſit Ouidius libro ſeptimo metamorphoſeon.

A eſopus cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Gellio libro ſecundo e phrygia fabulator. Scripſitq; feſtiuos & delectabiles apologos mira grauitate. Quorum quoſdam Romulus quidam uerſu elego ad erudi-tionem Tibertini filii tranſtulit in latinum. Nam proſa phryx ille ediderat. Alius fuit Aeſopus iſtrio famoſiſſimus. Ciceroni amicitia deuictus: quem una cum Roſcio amerino iſtrione ad audiendum uiſendumq; Q. Hortenſium eloquio clarum & corporis motu conſpicuum mutandi ſtudio curiam frequentaſſe ſcripſit Cicero:qui eorum res rationeſq; magnis conatibus quandoq; eſt tutatus. Nam periit illa Ciceronis oratiõ in qua populum romanum obiurgaſſe dicitur: q⁹ Roſcio geſtum agente tumultuauit. Contendebatq; ſæpius cum iſtrione Cicero: Vtrum ille frequentius eandem ſententiam uariis geſtibus efficeret: an ipſum per eloquentiæ copiam uario ſermone diuerſe pronuntiaret. Idem Roſcius librum ſcripſit:quo eloquentiam cũm iſtrionica comparuit. Illiq; mille denarii (præter gregalem ſtipem:quæ recitantibus eueniebat) ſunt de publico conſtituti. Reliquitq; filiis Aeſopus ex iſtrionico quæſtu ducenties ſextertium. Vnde de iſtrionibus his ait Horatius.xxii.epiſtola: Clament periiſſe pudorem Cuncti pene patres: ea cũ reprehẽdere coner. Quæ grauis æſopus: quæ doctus roſcius ægit.

A ethalia cũ.æ.diphthõgo &.th.aſpirato:atq; uno.l.ſcribit':iſula ẽ i liguſtico pelago:ut mõſtrat Ptholemæ⁹.

A ether cum.æ.diphthongo &.th.aſpirato ſcribitur:& teſte Lactantio libro primo inſtitutionum:fuit creditus a Cleante & Marimone laudatis phyſicis ſummus deus. Quod Virgilius ipſe tetigit cum dixit libro ſecundo georgicorum: Tum pater omnipotens fœcundus imbribus æther Coniugis in gremium lætæ deſcẽdit. Pronapides uero poeta græcus dixit:illum Demogorgonis filium fuiſſe:quem Chaos eius uxor tũc genuit cum ignita exhalauit ſuſpiria. Quare Anaxagoras & poetæ noſtri illum ſecuti pro elemẽto ignis æthera ipſum poſuerunt. ut Ouidius libro primo metamorphoſeon: Hæc ſuper impoſuit liquidum & grauitate carentem Aethera: nec quicq̃ terrenæ fæcis habentem. At Ariſtoteles in libris:quos de cælo compoſuit dixit:æthera pro cælo ponendum eſſe:ita ut dicat uocabulum ipſum ex ἀεὶ: quod eſt ſemper: & θοω: quod eſt uoluo & curro componi: quaſi perpetuam uolubilitatem indicet. Iuxta quod etiam Ouidius libro quinto de ponto ait ad Cæſarem: Sic habites terras: & te deſideret æther: hoc eſt cælum. Cicero ſecundo de natura deorum dixit: Aethera genuiſſe Iouem primum & cælum: a quibus omnis deorum numeroſa proſapia deſcendit. Vnde ætherius cum.æ.diphthongo in prima &.e.in penultima deducitur: & æthra: quod apud nos fulgorem ætheris: hoc eſt cæli indicat. Virgilius libro æneidos tertio: Nec lucidus æthra ſiderea polus: Et lunam in nimbo nox intempeſta tenebat.

A ethera cum.æ. diphthongo &.th.aſpirato ſcribitur:fuit Aegæi athenarum regis prima coniunx & mater Theſei. ut in dictione Aegæus uidim⁹. Alia fuit teſte Homero libro tertio iliados: Pitthei filia: comes & conſilium Helenæ. Vnde etiam Ouidius in eius epiſtola Ad Paridem:

Cætera per ſotias clymenem æthrãq; loquamur.
Quæ mihi ſunt comites conſiliumq; duæ.

A etiologia cum æ.diphthongo &.t.exili:hoc eſt nõ aſpirato:&.i.latino utrobiq; ſcribitur: dicitur a quibuſdam cauſæ redditio. Nam ex αἰτία ideſt cauſa: & λογία: quæ eſt loquela uel ratiocinatio componitur.

Nam in eo nemore (ut subsequenter idem poeta prosequit) nympha ipsa habitabat: quod sane nemus usq; ad aritiam (quæ iuxta uelletras ab roma uiginti milibus passuum distat) fere protendebatur. Nam ut ait Liuius libro primo ab urbe: cum Numa religionem & dei metum romanis incutere statueret: nec descendere ad animos sine aliquo cõmento miraculi posset: simulat sibi cum dea Aegeria cõgressus nocturnos esse: eiꝰ se monitu: quæ accæptissima diis essent sacra instituere. Nanq; in nemus aricinũ (ut alii hoc idem prosequũtur) intempestæ noctis silentio se cum quibusdam sociis conferebat: Illic cauo quodam & umbroso specu solus summotis arbitris morabatur ad fontem uiuæ aquæ: rediens comitibus ueneratione perfusis cum dea Aegeria se mansisse dicebat: cuius monitu profitebatur sacra diis accæptissima ordinare: Quare & illum lo cum camenis consecrauit: dicente Ouidio præfato fastorum libro:

Aegeria est: quæ præbet aquas dea grata camenis.
Illa numæ coniunx consiliumq; fuit.

A egira cum. æ. diphthongo &. i. latino scribitur: Vrbs fuit argiuorum. ut dixit Herodotus, libro historiarum primo. Plinius uero non contradicens dicit litoralem esse urbem in achaia.

A egyptus cum. æ. diphthongo &. y. græco atq;. t. non aspirato scribitur: regio est in aphrica: quæ (ut nonnulli asserunt) ab Aegypto fratre Danai nomen accæpit. hæc teste Plinio libro quinto naturalis historiæ: ab oriente rubro mari assyriaq; coniungitur: ab occasu cirrenem & aphricæ residuum habet: a meridie uero usq; in æthiopiam protenditur: a septentrione autem mare habet ægyptium. in hac teste Platone nunq; pluere uisum est: sed nili inundatione fœcundatur.

A egis cum. æ. diphthongo &. i. latino scribitur: proprie teste Seruio super octauum æneidos: est munimentũ pectoris æreum: habens in medio Gorgonis caput: quod munimentum si in pectore numinis fuerit ægis uocatur: si uero in pectore hominis sicut in antiquis imperatorum statuis conspicimus lorica dicitur. hæc ille. Quod sane Virgilius ipse sensisse uidetur: cum ait: Aegidaq; horriferam turbatæ palladis arma Certatim squamis serpentum auroq; polibant Connexos angues: ipsamq; in pectore diuæ Gorgona desecto uertentem lumina collo. Idem libro secundo de eadem Pallade inquit: Nimbo effulgens & gorgone sæua. Nam teste eodem Seruio: hoc caput gorgonis ideo Minerua fingitur habere in pectore: & illic & omnis prudentia: quæ confundit alios: & imperitos ac saxeos reprobat. Verum (ut nonnulli ferunt) cum hæc ipsa arma corio capræ decocto olim conficerentur: ab æga quod est capra ægidis nomen accæpit.

A egiroëssa prima cum. æ. diphthongo: sequens cum. i. iatino: & penultima cum. œ. diphthongo: sequente duplicato. s. scribitur: urbs fuit teste Herodoto libro historiarum primo in æolia asiæ.

A egisthus cum. æ. diphthongo &. i. latino: atq;. th. aspirato scribitur: fuit Thyestis filius ex Pelopeia eiusdem Thyestis filia: dicente ipso Thyeste apud Senecam in tragœdia: cuius titulus est Thyestes: Coacta satis nata fert uterum grauem Me patre dignum: uersa natura est retro. & reliqua. Nam cum Thyestes adulterasset Meropen Atrei fratris sui uxorem: & ex ea filios suscæpisset: pelleretur q; ob id regno: Atreus simulata pace illum in regni consortium reuocari simulauit. Cui redeunti tres filios comedendos appposuit: & illoruꝫ sanguinem uino mixtum dedit in potum: ostenditq; illi post conuiuium manus & capita: cuius residuum comedisse dicebat: sed tanti facinoris ultionem quærens Thyestes ab oraculo edoctus est: ex se & filia Pelopeia filium nasciturũ: qui plene recæptas iniurias uindicaret. Qua de re dicebat ad Clyteæmnestrã Aegisthꝰ apud Senecam in præfata tragœdia: Et cur atrida uideor inferior tibi natus Thyeste: Ad quem Clytæmnestra illius natales exprobans ait: Si parum est: Adde & nepos cui Aegisthus auctore phœbo gignor. Haud generis pudet. Quod euacuans Clytæmnestra subdit: Quid deos probro aduocas. & reliqua. Nam ut Lactantius grammaticus ait super quarto thebaidos: mox natus a matre ob pudorem proiectus est: & quia capris nutritus est: Aegisthi nomen assumpsit. Nam αἴξ græce: latine est sugo αἰξ autez capram significat. Tandem ad regiam ductus in patris sui uindictam Atreum Agamemnonis & Menelai patrem interfecit: & agamemnonẽ deinde a bello troiano redeuntem cum Clytæmnestra occidit. Ipse uero tandem & Clytæmnestra ab Oreste interfecti sunt.

A egloga cum. æ. diphthongo scribitur: & dici potest quasi αἰγῶν ideſt caprarum seu rerum pastoralium logos ideſt sermo. Nam de caprariis loquitur.

A egle prima cum. æ. diphthongo scricitur: fuit teste Homero libro duodecimo odisseæ: nympha Solis filia ex Neæra. ut in ea dictione uidebimus: quæ sane duæ dictiones sic quoq; ut scripsimus apud bucolicon Virgilii: scribendæ sunt.

A egon cum. æ. diphthongo scribitur: nomen fuit pastoris teste Theocrito.

A egos cum. æ. diphthongo scribitur: fluuius est thraciæ: in quem saxum de Sole cecidit: secundum quod litterarum scientia diem designans Anaxagoras ipse futurum prædixerat: quod (ut testatur Plinius) tempore suo monstrabatur magnitudine uehibilis: & colore adusto. Ad huius fluuii hostia capta fuit a Lisandro athenienſium classis: ex quo secuta est illorum seruitus. ut in dictione Lisander uidebimus.

A egoceros sola prima cum. æ. diphthongo penultima cum. c. exili scribitur: dicitur a nostris capricornus. Nã componitur ex ægos ideſt capræ: & κέρας cornu. Quod sane animal inter astra locatum dicunt. ut Lucanus

libro decimo Aegoceron cancrumque tenet.

A elia cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:urbs fuit calabryæ.Vnde ælianus:ut in triũphalibus Titi Plautii.apud tybur ſcribitur.SILVANO AELIANO PONTI.Eſt etiam nomen proprium.

A elius cum.æ.diphthongo &.i.latino apud antiquos in marmorum inſcriptionibus deſignatum comperi: ut AELIVS HADRIANVS.

A eolus cum.æ.diphthongo & unico.l.ſcribitur:fuit Iouis filius ex Aceſta filia Hippotæ troiani:a quo hippotades:tam a poetis græcis q̃ latinis cognominatur ut Homer⁹ libro odyſſeæ decimo ἄιολος ἱπποτάδης φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι.Itidem Ouidius libro undecimo metamorphoſeos:Aelon hippotaden cohibentem carcere uentos.hic teſte Varrone cum apud nouem inſulas ſiciliæ:& italiæ propinquas temporibus iliacis regnaret:ex conſurgentibus nebulis futura flamina ita ueridice prædicebat:ut a rudibus ea ſit creditus in ſua poteſtate tenere.Plinius autem dixit:eum uentorũm rationem inueniſſe. Hũc dicunt græci habuiſſe uxorem Lepatram ex læſtrygonum genere:ex qua filios genuit teſte Homero libro decimo odyſſeæ: duodecim numero:ſex maſculos & totidem fœmellas:quorum nomina ſunt Iacaſtus:Zuthus:Phalacr⁹:Chryſippus:Pheremon: Androcles:fœminarum uero hæc ſunt nomina Iphe:Aeola: Periboia:Dia: Aſtycratia: Hepheſtia.quarum orthographia ſuis dictionibus explicabitur.

A eolia cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:duplex regio eſt:& utranq; ab Aeolo Iouis filio cognominari puto.Nam teſte Plinio & Solino inſulæ: quæ ſunt in freto ſiculo uigintiquinq; milibus paſſuum ab italia diſtantes æoliæ uocantur:& ex ipſis regio fieri uidetur: quæ æolia cognominatur: dicente Virgilio in libro primo æneidos:de Iunone:Aeoliã uenit.has teſte Solino itali uulcanias uocãt.quia & ipſa natura ſoli ignea per occulta cõmercia aut mutuatur ætnæ incendia:aut ſubminiſtrat.eaſdem præfati auctores ſeptem eſſe dixerunt.Seruius uero nouem. Duas paruulas illis connumerans:quarum cura apud Plinium:& Solinũ nulla fuit:uidelicet lipare:hiera:ſtrongyle:didyme:eriphyſa:phœnicuſa:prochyta:& euonymon.Quaruꝫ orthographia ſuis dictionibus annotabitur. Et teſte Solino lipare nomen rex dedit Lipar⁹:qui eum ante Aeolum rexit.Alteram hieram uocauerunt:quia ea præcipue Vulcano ſacrata eſt:& plurimum colle eminentiſſimo ardet.de qua Virgilius libro octauo æneidos:Inſula ſicanium iuxta latus æoliamq; Erigitur lipare fumantibus ardua ſaxis:Quam ſubter ſpecus & cyclopum exeſa caminis Antra ætnæa tonant:ualidiq; incudibus ictus.Strongyle uero Aeoli domus fuit:ſic dicta quia minime anguloſa:quod στρογγύλον ideſt rotũdum indicat.Hæc teſte Solino ad exortus Solis conuerſa flammis liquidioribus differt a cæteris: & cauſam efficit quod ex eius fumo potiſſimũ incolæ præſentiſcunt:quinam flatus in triduo pertendat. quo factuꝫ eſt ut Aeolus rex uentorum crederetur.At æolia:quæ regio eſt in aſia:colonia fuit græcorum:media inter myſam:quæ helleſponto adiacet.ut oſtendit Plinius libro quinto naturalis hiſtoriæ:& ioniam : quæ magis ad occidentem uergit.In qua hæ urbes æolides:ab Herodoto libro hiſtoriarum primo deſcribunt:cuma phriconis appellata lariſe.Tenus cũ.t.exili nouus murus Cilla cum.i.latino.& duplicato.l.nocion.

A egææ cum.æ. diphthongo ubiq; ſcribitur:ægircæſſa:pitana:myrina:grinia:de quibus in propriis dictionibus uidebimus.

A eola cum.æ.diphthõgo ſcribit̃:fuit teſte Homero in.x.odyſſeæ:filia Aeoli ex Lepatra coniuge.

A eon cũ.æ.diphthongo ſcribit̃:& dicitur apud nos æuum per interiectionem.u.ut in ea dictiõe uidebimus.

A enaria cum.æ.diphthongo ſcribitur:inſula eſt in puteolano ſinu: quæ teſte Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ:nomen aſſumpſit ab ſtatione nauiũ æneæ:de qua in dictione minturne uidebimus.

A eneas cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit Anchiſæ filius ex uenere.ut Homerus & Virgilius atteſtantur. Vnde ait Homerus libro ſecundo iliados.

Δαρδανιὼν λυτύρχεν ἐνσ ῶάισ ἀγχίσαο αἰνείασ:
τόν υπ̃αγχίσῃ τέκε Δἰαφροδίτη ἰλησ ἐνκρημνοῖσι.

Hoc eſt dardanius præerat formoſus Anchiſæ filius Aeneas:quem dea Ven⁹ in nemoroſis idæ collibus & cõcæpit & peperit.Similiter Virgilius in primo æneidos:Tu ne ille æneas:quẽ dardanio anchiſæ Alma nemus phrygii genuit ſimoentis ad undam.Idem teſte Homero libro underimo iliados: e troianis uelut de⁹ in honore a populo habebatur.Et in duodecimo eiuſdem operis formoſiſſimum eum dixit: in quinto uero late pugnam inter ipſum & Diomedem deſcripſit.Et quemadmodum a Diomede ingenti ſaxo proſtratus:a matre Venere tutatus euaſit.Quin & Venerem ipſam tunc quoq; ab eodem Diomede in extremitate manus extrinſecus uſq; in uolam uulneratam. Nec longe inde deſcribit idem Homerus : quemadmodum Venus Marti primo conqueſta : & impetratis ab eo equis & curru in liquidum æthera rediit: ubi comperta Dione matre ei iterum conqueſta uulnus oſtendit . Cuius manum Dione præhendens Quis te inquit deorum lepidiſſima filia tam ſæue mulctauit : Cui Venus hæc ad litteram : quæ traduximus uerba (ut refert

Homerus)reſpondens ait: Vulnerauit me ferox Tytides conatam ſurripere e prælio Aeneam meum: quem Anchiſæ genui: dum boues paſceret: inter omnes filios mihi longe chariſſimum. Omnino græcis iam nō cū troianis certamen eſt: ſed cum diis. & hæc hactenus. Verum ex Aenea patronymicum fœmininum in eadem litteratura: hoc eſt Aeneas ſecundum analogiam deducendum eſſet: cū patronymica fœminina fiant in maſculinis ſubtracta de: & terminent in is uel in as. ut dardanides dardanis: peliades pelias. Ita æneades Aeneas facere debuiſſet. Sed hæc (ut puto) cum confuſionem generaſſent contra regulam formauit: primo patronymicum maſculinum Virgilius in ides & dixit Aenides. ut libro nono. Sit ſatis ænidæ telis impune numanum Oppetiiſſe tuis. ubi ſecundum regulam dicere debuiſſet Aeneadæ: ſed. e. &. a. correptas in. i. productā conuertit. Sic & patronymico fœminino eadem auctoritate dixit in tituli inſcriptione Aeneis: & non Aeneas: quem Statius ſecutus in fine thebaidos ait: Viue precor nec tu diuinam æneida tenta. Vnde formauerūt patronymicum hoc fœmininū in maſculino in hunc modum. cum enim maſculinum patronymicum habeat. i. longam per ſynæreſim: hoc eſt per conuerſionē duarū breuiū uocaliū in. i. longam. ut cū ex peleides dicamus pelides: &. e. atq; i. breues in. i. longam conuertamus. ſimiliter pro Theſeidos dicamus Theſides. nō abſolute obſeruamus regulam in patronymico fœminino ut tantūmodo formetur per ablationem ipſius de: ſed præcedens illud. i. longum quod erat in maſculino in. e. &. i. priores uocales reſoluimus: & dicimus peleis & non pelis: theſeis & non theſis: ſimiliter æneis & non ænis. Quæ ob inſcriptionem tanti operis declarare uolui. Quin & progreſſum Virgilii in excellentiſſimo poemate ſuperaddere libet: quod ex libris Homeri uelut a quodā ſpeculo formauit. Et errorem quidem Aeneæ ex odyſſea: pugnas uero ex iliade excerpſit: unde cum uellet Homerus libro primo iliados: infeſtum græcis Apollinem facere cauſam ſtruxit de Chryſæ ſacerdotis iniuria: de qua in dictione Chryſeis uidebim⁹. Virgilius uero modo cōſimili. ut troianis Iunonem iniquā faceret: cauſarum cōgeriem ſibi comparauit. Et cum primo uerſu promiſiſſet productūrū ſe de troiæ littoribus. Aeneam cum ait: Troiæ qui primus ab oris Italiam fato profugus: lauinaq; uenit Littora. Vbi deinde ad initium narrationis ſuæ deuenit: Aeneæ claſſem non de troia: ſed de ſicilia produxit: cū ait: Vix e conſpectu ſiculæ telluris in altum Vela dabant læti. Quod totum ex Homeri textura concæptum eſt. Nam uitans Homerus in poemate hiſtoricorum ſimilitudinem: quibus lex eſt ab exordio rerum incipere: & continuam narrationem ad finem uſq; perducere. Ipſe poetica diſciplina a rerum medio cœpit: & ad id initium poſtmodum reuerſus eſt. Itaq; Vlyxis errorem non incæpit a troiano litore deſcribere. Sed cum primum nauigantem eum ex inſula calypſonis faceret ex ſui perſona: poeta ipſe ad phæacas perduxit. Et illic in Alcinoi regis conuiuio narrauit Vlyxes quemadmodum de troia ad calypſonem uſq; peruenit. Abinde uero uſq; ad ithacam ex perſona propria nauigationem Vlyxis poeta ipſe proſecutus eſt. Sic in omnibus illum Maro ſecutus ex perſona ſua nauigationem Aeneæ deſcribens illum de ſicilia primū ad libyam uſq; perducit. Illic uero Aeneas ipſe in conuiuio Didonis errores ſuos de troia uſq; ad ea loca enarrauit. Ita ut tandem diceret: Hinc me digreſſum ueſtris deus appulit oris. A quibus locis uſq; ad italiam poeta ex perſona ſua iter claſſis deſcripſit. Quid quod mira imitatione Homerum ſecutus eſt. Tempeſtas eiuſdem fere uerbis Vlyxis & Aeneæ deſcribitur. Et ut Nauſicaa filia Alcinoi Vlyxem comperit: eumq; humanitate fouet: & ad urbem dirigit: Sic Venus in eius locum apud Virgilium ſurrogatur. Quin & ipſa Dido conuiuium celebrans Alcinoi regis conuiuiū repræſentat. Strophadū inſulæ pro Solis armentis ſurrogantur. Scylla quoq; & charybdis & Circe decenter attinguntur. Vt Vlyxes ad inferos ex arte Circes deſcendit: Sic comitatu ſibyllæ Aeneas ipſe ad eoſdem inferos conducitur. Elpenori Palinurus ſurrogatur. Et ut Aiacis umbra apud inferos colloquia Vlyxis aufugit: qui ſibi cauſa mortis fuerat: Sic Didonis umbra Aeneam ſequentem reliquit. Et ut apud Homerum Tireſiæ conſilia: Sic apud Virgilium Anchiſæ monita correſpondent. prælia deinde ex libris iliados artificio pulcherrimo ſunt concæpta. Et ut apud Homerum græcorum & troianorum auxilia connumerantur: Sic apud Maronem Aeneæ auxilia & turni deſcribuntur. fabricatio amoruꝫ Achillis & Aeneæ conſimilis. Vt ille in funere Patrocli: Sic hic in anniuerſariis Anchiſæ uaria ludicrum certamina contexuit. Et ut apud illum rumpitur fœdus inter Priamum & græcorum reges poſt duellum Paridis & Menelai: Sic apud noſtrum inter Aeneam & Latinum rupta fœdera enarrantur. Et ut apud illum ſpeculatio fit nocturna per Diomedē & Vlyxē in qua Dolon occidit: Sic apud noſtr⁹ Euryali & Niſi: in q̄ ipi interficūt. Alteratio etiam Achillis & Agamemnonis in Drancis & Turni alterationem ab noſtro poeta commutatur. Vtrobique enim alter ſuum alter publicum commodum cogitabat. Quid quod legatio a Turno miſſa repulſam a Diomede reportans legationem repræſentat ad Achillem miſſam. ut in dictione Chryſeis tangemus. Et ut Homerus lamentationem Achillis ſuper patroclo: Sic Virgilius illam Aeneæ ſuper Pallante contexuit. Et ut pugna ab illo ſingularis iter Achillem & Hectorem: Sic ab iſto inter Aeneam & Turnum deſcribit. Vtrobiq; captiuis i ferias deſtinatis. Illic Patrocli Sulmone q̄ttuor natis Hic Pallātis totidē iuuēib⁹ quos educat Vphe⁹. Quid quod Lycano homeric⁹ inter fugiētes ab Achille deꝑhēſus ad p̄ces cōfugit. Et nec illi Achilles propter occiſi Patrocli dolorem pepercit: Sic Aeneas Mago procul infeſtam contenderat haſtam. & cum ille genua amplectens uitam ſupplex petiiſſet: reſpondit: Belli commercia Turnus Suſtulit iſta prior

iam tum pallante perempto.& mille alia: quibus ſe inuicem correſpondent. Ita út Virgilius: hoc uno Homero per omnem ſuam poeſim uſus ſit archetypo.

Aenea cũm.æ.diphthongo & abſq; .s. in fine ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſeptimo: urbs in regione creſſæa contermina mygdoniæ. Hanc dicit Liuius libro quadrageſimo ab urbe propinquam eſſe theſſalonicæ: & ab Aenea troiano olim conditam. Et ſubdit proficiſcuntur a theſſalonica æneam ad ſtatutũ ſacrificium: quod Aeneæ conditori cum magna cærimonia quotannis faciunt.

Aenigma cum.æ.diphthongo &.i. latino ſcribitur: dicitur ab aliquibus uelata quæſtio. Quintilianus uero libro octauo de inſtitutione oratoria: dixit ænigma allegoriam eſſe obſcuram. Nam per occultam ſimilitudinem rerum obſcuram inter ſe ſententiam gerit. ut mater me genuit: eadem mox gignitur ex me. Significat enim aquam in glaciem concreſcere: & in eandem rurſus effluere. & ſimilia. Vnde & Iuuenalis in ſatyra Stẽmata quid faciunt: Veniet de plæbe togata: Qui iuris nodos & legum ænigmata ſoluat.

Aenobarbos cum.æ.diphthongo ſcribitur: Nomen eſt uiri proprium.

Aenus cum.æ.diphthongo ſcribitur. Apud nos indicat laudem: & eſt nomen loci: quin & ab illa deriuata & compoſita. ut epænos: quæ ſimiliter eſt laus: & paræneſis: quæ eſt ammonitio.

Aello abſq; diphthongo: hoc eſt diuiſis ſyllabis: atque duplicato.l. ſcribitur: fuit una ex Harpyiis. ut in dictione harpyia uidebimus.

Aemonia cum.æ.diphthongo &.i. latino ſcribitur. Regio eſt: quæ poſtea theſſalia ab alio rege dicta fuit. Vnde Achilles æmonius dicitur. ut Ouidius libro quinto faſtorum: Et gemit alcides: æmoniuſq; puer. Nam ex phthia & lariſſa fuiſſe dicitur. ut in illis dictionibus uidebimus.

Aemus cum.æ.diphthongo: & abſq; aliqua aſpiratione a græcis ſcribitur. mons eſt thraciæ: qui a rege cognomen accæpiſſe dicitur. & ut teſtis eſt Plinius libro quarto hiſtoriæ naturalis: ſex milibus paſſuum eſt arduus. Idem Herodotus prius dixerat. Sed iuga humiliora demittens uſq; in pharſaliam porrigere illa dicitur: dicente Lucano libro ſexto.

Conſpexere procul prærupta in caute ſedentem:
Qua iuga deuexus pharſalica porrigit æmus.

Iuxta cuius radices in pharſalia lati conſpiciuntur campi: dicente Virgilio libro primo georgicorum.

Nec fuit indignum ſuperis bis ſanguine noſtro:
Emathiam & latos æmi pingueſcere campos.

Ex huius ſummitatibus teſte Herodoto libro hiſtoriarum tertio: tres magni fluuii uerſus ſeptentrionem ꝓfluunt: & in iſtrum cadunt: uidelicet atlas: auras: & tibiſus. ut in eorum dictionibus uidebimus. Quin & niuibus illum abundare oſtendit Ouidius libro faſtorum primo cũ dicit: Et quicunq; tuas accolit æme niues.

Aemilius cum.æ.diphthongo &.i. latino utrobiq; ſcribitur. Verũ a græcis aſpiratur. nam (ut puto) ab αιμα quod ſanguinem indicat: & cum aſpiratione ſcribitur deducunt. Sed apud noſtros: ut in marmoreis inſcriptionibus & emendatiſſimis aſpexi: ſemper ſine aſpiratione ſcriptum comperi: quod obſeruare debemus.

Aepytus cum.æ.diphthongo &.y. græco: atq; .t. exili ſcribitur: fuit arcas genere: & nobilis heros inter græcos adeuntes troiam: de quo meminit Homerus libro ſecundo iliados.

Aeſapus cum.æ.diphthongo &.a. ante.p. ſcribitur: fuit teſte Homero libro ſexto iliados: filiꝰ Bucolionis maximi filiorum Laomedontis. fuit etiam troiani fluuii nomen. ut libro duodecimo iliados: oſtendit idem Homerus: & libro ſecundo monſtrat illũ ad radices idæ fuiſſe. De quo etiã Heſiodus in theogonia meminit.

Aeſageus cum.æ.diphthongo in prima ſcribitur: mons ponitur ab Homero in hymnis.

Aeſarius cum.æ.diphthongo &.i. latino ſcribitur: fluuius ponitur a Theocrito: quem in ſicilia quidam illius expoſitores eſſe affirmant. Alii uero in calabrya apud crotonem: Cuius meminit Ouidiꝰ li.xv. metamor.

Aeſchines cum.æ.diphthongo &.ch. aſpirato atq; .i. latino in penultima ſcribitur: fuit unus philoſophus Lampſacenus athenienſis filius. Seu (ut quidam uolunt) Carmi Lucanicas uendẽtis: & Socratis diſcipulus: a puero miræ indolis: laborumq; patientiſſimꝰ: quo circa nuuq̃ a Socrate diſceſſit. de quo dicere cõſueuerat Socrates: ſolꝰ nos honerare nouit Aeſchines. ſuſcæpitq; munera a Dionyſio: & athenas reuerſus auditores quoſdã ſibi mercede quæſiuit. Nec ſolus hic philoſophꝰ Aeſchines uocatus ẽ: ſed octo hoc noie a Laertio & diuerſis annotantᵉ. Ita ut hic primus fuerit. Secundus q artẽ oratoriã ſcripſit. Tertiꝰ orator Demoſthenis æmulus. Nã aduerſus Demoſthenẽ teſte Gellio li.xviii. accenſus liuoris aculeis capitali crimine accuſauit. Et alia quædã q̃ de illo ꝓfeqᵉ: de quo etiã Pliniꝰ li.vii. naturalis hiſtoriæ: & Quintilianꝰ li.ix. inſtitutionũ plura dixere. Quartꝰ fuit arcas Iſocratis diſcipulꝰ. Quintꝰ mitylenæus: quẽ teſte Laertio oratoꝝ flagellũ uocabãt. Sextus neapolitanus academicus philoſophus Meládii rhodii diſcipulus. Septimus mileſius ciuilis ſcriptor. Octauus ſtatuarius.

Aeacus cum.æ.diphthõgo &.c.exili atq;.i.latino ſcribitur:fuit teſte Seruio ſuper ſexto æneidos:Iouis ex Europa filius:de quo equidem miror cum dicat Seneca in Hercule furente:& Ouidius libro metamorphoſeos ſeptimo:illum Iouis fuiſſe filium ex Aegina.unde patriæ ſuæ nomen deſcribens Aeacus apud Ouidium ait:Enopiam ueteres appellauere:ſed ipſe Aeacus æginam genitricis nomine dixit.Hunc dixere poetæ iudicem cum Minoe & Rhadamantho conſtitutum eſſe:& peccantium delicta diſcutere.

Aeacides cum.æ.diphthongo &.c.exili atq;.i.latino ſcribitur.Ponitur plærunq; pro Achille:ueluti patronymicum tractuꝫ ab auo paterno:qui dictus fuit Aeacꝰ.Alius fuit Aeacides rex epiri:& Pyrrhi bellaciſſimi pater.ut oſtendit Iuſtinus libro ſui epitomatis.vii.

Aedonus cuꝫ.æ.diphthongo apud Herodoti codicem emendatiſſimum libro hiſtoriarum octauo pro monte thraciæ ſcriptum legi:uidelicet ἄι Ἀωνος.Quam ſcripturam accuratiſſime Virgilius libro duodecimo obſeruaſſe uidetur cum ait:Ac uelut ædoni boreæ cum ſpiritus altò Inſonat ægæo:ſequiturq; ad litora fluctus.& eum ſecutus Statius ait:Triſtius ædoni hyemis hebrumq; niualem.ubi non fit remotio.At uero Lucanus ædon ædonis declinaſſe uidetur:eo q̃ penultimam breuem poſuit cum ait:Aedonis egygio decurrit plena lyæo.Sed(ut alii dicunt)ſyſtolem fecit:aut legunt ædoni.

Aegæ cum.æ.diphthongo tam in prima q̃ in ſecunda ſcribitur:fuit teſte Herodoto urbs macedoniæ: quam Caranum quendam a capris ſic cognominaſſe accæpimus.Ignoro tamen an de hac uel inſula in mari ægæo loquatur Homerus circa initium libro tredecimo iliados:Cum de Neptuno locutus in hanc ſententiam ait Ter conatus eſt ægas petere ubi in mediis aquis phanum habet:& in phano armaturam auream imortaleq; ſed de hoc in dictione ægæum mare ſtatim uidebimus.

Aegeus cum.æ.diphthongo in prima:in ſecunda cum.eu.diphthongo ſcribitur:fuit athenarum rex & pater Theſei.quem ex Aethra filia Pictei regis troezeni prima ſua uxore ſuſcæpit.poſt cuius mortẽ iam ſenex Medeam ab Iaſone abdicatam accæpit uxorem: ex qua Medum progenuit:ut in dictione Medea uidebimus.Tandem cum credidiſſet Theſeum deuoratũ a Minotauro ſe in mare præcipitem dedit: & nomen ægeo(ut multi ferunt)mari contulit:a quo ægides pro Theſeo ipſius Aegei filio patronymicum deducitur.ut Ouidius libro ſecundo de ponto:Non hæc ægidæ:perithoiq; fides.Et in quarta epiſtolarum heroidum:

Perfidus ægides ducentia filia ſecutus
Curua quoq; effugit tecta ſororis ope.

Aegæum mare ſimili modo cum.æ.diphthongo in prima & in ſecunda ſcribitur.quidam uolũt a ſcopulo inter tenedum & chium inſulas conſurgente: atq; capræ effigiem detinente: quam græci αἴγα ideſt capram uocant:nomen aſſumpſiſſe.Alii uero ab Aegeo athenarum rege in illo præcipitato)ut ſupra uidimus) cognominatum.Et ex orientali parte incipit ab initio helleſponti: & uſq; in peloponneſum uerſus occidentem terminatur.

Aegæon cum.æ.diphthongo in prima & in ſecunda ſcribitur:nomen fuit proprium gigantis interprætatuꝫ terrigena:quem cælicolæ Briarea uocant.

Aegialus cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:dici poteſt latine litus:quo nomine teſte Plinio libro tertio naturalis hiſtoriæ:dicta eſt prius achaia propter urbes(ut dixit)in litore per ordinem diſpoſitas.

Aegialea prima tantũmodo cum.æ. diphthongo:& ſequens cum.i. latino ſcribitur: fuit teſte Homero libro quinto iliados:filia Adraſti & uxor diomedis.Quam uenus in uindictam uulneris ſuſcæpti a Diomede fecit neceſſarios in maritalis deſiderii ſolatium conuocare.

Aegides cum.i.latino ſcribitur:pro Theſeo ponitur.ut uidimus in dictione ægeus.

Aegina cum.æ.diphthongo:&.i. latino ſcribitur:filia fuit Aſopi regis boetiæ a Ioue in ſpecie ignia grauidata:dicente Ouidio libro ſexto metamorphoſeos: Aureus ut danaen aſopida luſerit ignis.ut in dictiõe Aſopus uidebimus:ex quo Aeacũ & Rhadamanthum peperit:a qua & inſula & urbs: quæ prius dicebatur enopia ægina cognominata fuit. Vnde Ouidius libro ſeptimo metamorphoſeos inquit: Enopiam ueteres appellauere.ſed ipſe Aeacus æginam genitricis nomine dixit . Vnde ait Homerus id hymno Apollinis Νησοῦτ᾽ Αἰγινα. Et Plinius libro trigeſimoquarto naturalis hiſtoriæ inquit:Inſula ex ipſa eſt Aegina nec ingens: ſed officinarum temperatura nobilitata. bos æreus inde captus in foro boario eſt:de quo uidebimus in dictione roma.

Egeria cum.æ.diphthongo &.i.latino in penultima ſcribitur:fuit nympha nemoris Aricini: & uxor Numæ Pompilii ſecundi regis romanorum:quæ teſte Ouidio libro decimoquinto metamorphoſeos: mortuo Numa ob dolorem flendo in fontem ſui nominis uerſa fuit.Vnde etiam libro faſtorum tertio de illa inquit:

Nympha mone nemori ſtagnoq; operata dianæ
Nympha numæ coniunx ad tua facta ueni.
Vallis a ricine ſilua præcinctus opaca
Eſt locus antiqua religione ſacer.
Hic latet hippolytus furiis diſtractus equorum
Vnde nemus nullus illud aditur equis.

A ethiops cum.æ.diphthongo &.th.aſpirato:atq;.i.latino ſcribitur:fuit teſte Plinio libro ſexto naturalis hiſtoriæ:Vulcani filius:a ſe æthiopiam omnem cui præfuit denominans.Nam deriuat' ab αἴθω: quod eſt cremo.& teſte Seruio ſuper æneidos ſeptimũ dicebatur apud antiquos æthiopus.

A etna cum.æ.diphthongo &.t.non aſpirato:ſequente.n.ſcribit':mons eſt ſiciliæ ab omnibus poetis ob igneos globos: quos euomit decantatus. Vnde ætnæus cum.æ. diphthongo in prima & penultima deducitur. Virgilius libro æneidos tertio:Aetnæos fratres cælo capita alta ferentes.

A etolia cum.æ.diphthongo &.t.non aſpirato atq;.i.latino ſcribitur:regio eſt contigua acarnaniæ phocidiq; & locris.Quin & corinthiaco ſinu a peloponneſo diuiditur ab Aetolo rege Martis filio nomen habens. In hac teſte Homero libro iliados ſecundo:tres erant urbes:calydon:olenos:& pleuron.Ouidius etiam libro tertio de ſine titulo inquit:Nec tanti calydon:nec;tota ætolia tanti.& ab ætolia patrium nomen ætolus cum accentu in penultima deducitur.Virgilius libro undecimo æneidos:

Non erit auxilia nobis ætolus & arpi:

A ethon cum.æ.diphthongo &.th.aſpirato ſcribitur:fuit nomen cuiuſdam equi Hectoris.ut oſtendit Homerus libro octauo iliados.& deduci poteſt uel ex ἄϊ quod eſt ſemper:& θέω curro: quaſi ſemper currens: uel ab αἴθω:quod eſt ardeo quaſi ardẽs cognominatus fuerit. Quo nomine etiam pro equo Pallantis uſus eſt Virgilius libro undecimo cum in funerali pompa Pallantis inquit:

Poſt bellator equus poſitis inſignibus æthon.

A epia cum.æ.diphthongo &.i.latino ſcribitur:apud græcos tamen in penultima eſt in ei diphthongus: quæ apud nos in.i.longam conuerſa fuit:urbs fuit in argo propinqua pylo:& ex his quæ ſuberant Agamemnoni:ut oſtendit Homerus libro nono iliados.

A epy cum.æ.diphthongo &.y.græco ſcribitur:fuit urbs ſub ditiõe Neſtoris:quam bene munitam dixit Homerus libro iliados ſecundo:Et in montibus ſitam eſſe oſtẽdit Statius libro quarto thebaidos cũ ait: Quos trion in ſummis in geſtum montibus æpy.

A epolus cum.æ.diphthongo ſcribitur:apud nos dici poteſt caprarius:quaſi αἰγῶν ideſt caprarum ποιμήν oσ paſtor.ut quidam uolunt.Et inde æpolium caprarum grex.ut in dictione bucolicus uidebimus.

A eſtimo cum.æ.diphthongo ſequente.s.& non.x.conſonante ſcribitur. Et componitur ab æs æris: & τιμάω uerbo græco:quod latine eſt apprecio.Vnde pròprie taxare ſignificat:quod quia ſine ſpirituali conſideratione fieri non poteſt tractum eſt.ut æſtimare pro conſiderare ponamus.Cicero de legibus:Siſenna eius amicus omnes adhuc ſcriptores:niſi qui forte nondum ediderunt de quibus æſtimare non poſſumus facile ſuperauit. Ouidius de triſtibus libro tertio: Hæc quicunq; leget ſiquis leget æſtimet ante Compoſitum quo ſit tempore quoq; loco.At uero exiſtimare abſq; diphthongo & cum.x.conſonante poſt.c.iudicare eſt:ſiue etiam putare. Ita prius rem æſtimamus:deinde qualis ſit exiſtimamus:ſicut prius cogitare eſt q̃ excogitare.

A ethica cum.æ.diphthongo ut nonnulli uolunt:&.th.aſpirato atq;.i.latino ſcribitur. Verum ſecundus pro priam orthographiam quia a græco trahitur:per ſimplex.e.ſcribenda ea dictio eſſet:cũ apud græcos ἠθικὴ ſcribatur.Cuius prima eſt.η.quod ut ſupra uidimus in.e.noſtrum regulariter traduci debet.Sed ut ait Apuleius grammaticus egregius:quia illud.η.apud græcos ſemper eſt productum:& apud nos non eſt ipſius.e. producti.a.correpto in figura diſcretio : placuit maioribus noſtris in aliquibus dictionibus quas ex græcis tranſcribimus per diphthongum hoc ipſum diſcernere:& maxime in hac dictione:cuius manifeſta uidebitur ratio in dictione ethos:cuius prima ſecundum unam quidem ſignificationem abſq; diphthongo a græcis & noſtris ſcribitur:atq; apud utroſq; corripitur.Secundum aliam uero producitur.Et licet apud græcos ſit.η.ut eadem longa apud noſtros cognoſcatur:per.æ. diphthongum ſcribi a plæriſq; conſueuit.ut etiã uidebimus in dictione cæra:& dictione ſcæna.traducitur autem æthica a noſtris moralis.

A euum cum.æ.diphthongo ſcribitur:& ab αἰὼν teſte Apuleio grammatico latini traxerunt:ipſum uidelicet.u.interiectantes hiatus cauſa uitandi.

A gamemnon ultima cum.m.ante.n.ſcribitur:fuit Atrei filius ex uxore Merope: & rex mycenarum: fraterq; natu maior Menelai.ut poetæ omnes atteſtantur.

A ganippe cum.i.latino:& duplicato.p.ſcribitur:fons eſt in aonia mũſis ſacer.ut Virgilius in Gallo:Neq; aoniæ aganippe.Et Iuuenalis cum deſertis aganippes:Vallibus eſuriens migraret in atria clio.Et componitur ex αγαν:quod eſt ualde:& hippos equus:quaſi proprie ſit equi:hoc eſt ab equo formatus. Dicitur etiam aganippis & in genitiuo aganippidos.ut Ouidius circa initium libri quinti faſtorum.

Dicite quæ fontes aganippidos hippocrenes.
Grata meduſei ſigna tenetis equi.

A galmata cum.t.nō aſpirato ſcribitur:& apud nos indicat ſimulachra & laruas:cuius ſingulare eſt agalma.
A gapenor cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit Ancæi filiꝰ. & teſte Homero libro ſecundo iliados:præfectus claſſis Agamemnonis accedentis ad troiam
A gaſides cum.i.latino &.e.non aſpirato ſcribitur : fuit lacedæmoniorum rex ut oſtendit Plutarchus in dictis laconicis.
A gaſtheneus cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro ſecundo iliados: filius Augei ex Emea helidis patria:& pater formoſi Polyxeni:qui ex nauibus ſuæ gentis præfuit in expeditione troiana.
A gaſtrophus cū.t.non aſpirato:&.ph.cum aſpiratione ſcribitur:habetq; apud græcos accentum in antepenultima:fuit teſte Homero libro undecimo iliados: Pæonis filius:& heros inter primos troianoruꝫ bellatores.Sed ab Diomede apud coxam lancea in bello percuſſus mortem obiit.

A gatharchides cum.th.&.ch.aſpiratis atq;.i.latino ſcribitur:fuit hiſtoricus ſamius.de quo Plutarchus meminit in hiſtoria perſica.
A gathyrſi cum.th . aſpirato &.y.græco ſcribitur: ſunt thracum populi: quos ſcythas uocat Herodotus ab Agathyrſo Herculis filio(ut libro hiſtoriarum tertio refert)cognominati.Hi ut ait Pomponius libro ſecundo: cæruleo ſunt colore depicti.Quare dixit Virgilius libro quarto æneidos:Creteſq; dryopeſq; fremunt pictiq; agathyrſi.Nec hoc ſine differentia fieri dixit Pomponius.Sed quanto quis anteit:tanto propenſiori nota tingitur:ut minus tingi appareat humilitatis indicium.

A gathocles cum.th.aſpirato &.c.exili ſcribitur:fuit teſtibus Plutarcho & Iuſtino libro uigeſimoſecūdo ſui epitomatis:ſiciliæ tyrannus ex humili genere natus:uidelicet patre figulo. Alius fuit teſte Varrone libro.i. rerum ruſticarum:philoſophus qui de agricultura ſcripſit.
A gauni cum.au.diphthongo in penultima ſcribitur:populi ſunt ſeptētrionales: quos Homerus circa initiū xiii.libri iliados:dixit gentem innocentiſſimam ut quæ ſine ullis diuitiis equino uictitabat lacte.

A gellina cū duplicato.l.&.i.latino ſcribitur:fuit teſte Seruio ſuper octauū æneidos: urbs in tuſcia: ſic quoq; dicta a nomine conditoris:quem Virgilius in eodem libro ex lydia aduenisſe oſtendit:ubi ait:Haud procul hinc ſaxo incolitur fundata uetuſto Vrbis agellinæ ſedes:ubi lydia quondā Gens bello præclara iugis inſedit hetruſcis. Hanc poſtea dictam cærete cum.c.exili &.æ.diphthongo.ut in ea dictione uidebimus.
A genor cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit rex phœnicum: & filius Beli phœnicum regis . Eodem nomine teſte Homero libro undecimo iliados:uocatus fuit Antenoris filius.
A gerochus cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro undecimo odiſſeæ:filius Nelei ex Chlori uxore:& frater Neſtoris.
A glaophon cum.o.ante.ph.aſpiratum ſcribitur:fuit teſte Quintiliano libro duodecimo de inſtitutione oratoria:antiquiſſimus & clarus pictor. Cuius ex alterius Polygnoti ſimplex color tam ſui ſtudioſos (ut idem Quintilianus refert)etiam tunc habebat:ut illa prope rudia:ac uelut futuræ mox artis primordia maximis qui poſt eos extiterunt pictoribus præferant:proprio quodam intelligendi ambitu:ut ſua fert opinio.
A glyphos cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt a noſtris non ſculptus. Nam componitur ex a quod negationē dicit:& glyphos qui eſt ſculptus.Id enim a γλύφω uerbo græco:quod eſt ſculpo deſcendit.
A gis cum.i. latino ſcribitur: & a nonnullis ex noſtris Agides dicitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo:lacedæmoniorum rex qui cum athenienſibus cruentiſſima bella geſſit.Alius fuit lycius:de quo Virgilius libro æneidos decimo:Et lycius proceſſerat agis.
A gyllæi cum.y.græco & duplicato.l.atq;.æ.diphthongo ſcribitur:populi ſunt ſcythici.
A gnus cum.g.ante.n.ſcribitur:dici poteſt a noſtris caſtus & mundus.Ideoq; ex illo caſtam & puram hoſtiam offerri dixit Feſtus.Eratq; eodem teſte apud maiores noſtros cōmunis generis ſicut & lupus.
A glaia cum.i.latino ſcribitur.non enim apud græcos diphthongus habetur:ſed.i.uocalis eſt:& diuiſa a primo.a.ſcribitur.fuit una gratiarum.ut uidebimus in dictione charites:quæ apud nos claritudinem indicat.
A gonia cum.i.latino ſcribitur:à noſtris ludi dicuntur:quos ut ait Ouidius libro faſtorum primo:Et prius antiquus dicebat agonia ſermo.Nam accentum habet in antepenultima.& compoſita dictio eſt ex a quod eſt ſine:& gonia anguli:quia ut ait Feſtus locus in quo huiuſmodi ludi facti ſunt:fuit ſine angulo.Et inde agonalia deducitur quod idem deſignat.Et locus agon ut etiam circus flamineus romæ hodierna die uocatur.
A goræus cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur:dici poteſt a noſtris nundinarius uel forenſis. Vnde & ad plæbeium tranſfertur.Horatius:Dauniæ defende decus camenæ leuis agorææ.
A gonotheta penultima cum.th.aſpirato:& ultima cum.t.exili ſcribitur:dicitur latine numerarius.Nam cōponitur ex ἀγωνόσ ideſt certaminis:& θέτησ diſpoſitor.
A glauros cum.au.diphthongo ſcribitur: fuit filia Erithei athenarum regis.de qua Ouidius libro ſecundo metamorphoſeon ſcripſit.

Agricola cum.i.latino &.c.absq; aspiratione scribitur: græcum uocabulum totum est: ut nonnulli contendunt:& ab ἄγρικος translatum:qui rusticus interprætatur:hoc est ἐντῶ αγρῶ.i.in agro.ut dicunt:οἰκων habitans uel degens. Vnde cum apud illos penultima diphthongum habet.οι.Nos abiecto.o. solum.i.retinemus:quãq; in rectissima scriptura agrœcolam cum.œ.etiam apud nostros illi iidem scribendum uelint. Quos paruo argumento confundere libet:cum antepenultimam breuem habeat.Virgi.li.georgicorũ.i.

Agricola in curuo terram molitus aratro.

Quare compositum illud uocabulum dicimus ex græco & latino.ex græco quidem quod est ἄγρος. ex latino uero quod est colo:quasi proprie dicatur agricultor siue ruricola.Quamobrem Columella approbatissimus auctor libro primo de agricultura conquerens sui temporis molliciem ait: At mehercule uere illa proles Romuli assiduis uenationibus:nec minus agrestibus operibus exercitata firmissimis prævaluit corporibus: ac militiam belli cum res postulauit:facile sustinuit:duratam pacis laboribus semperq; rusticã plæbem urbanæ præposuit. Et paulo post subiunxit:Illis temporibus proceres ciuitatis morabantur in agris. Victor
Et cum consilium publicum aliqua deposcebat:a uillis in senatum arcessebantur.Ex quo qui eos euocabãt uiatores appellabantur.Hæc ille.Ideoq; contra Criticum induentem multitia inuehens Iuuenalis in secunda satyra ait:

En habitum quo te leges ac iura ferentem
Vulneribus crudis populus modo uictor:& illud
Montanum positis audiret uulgus aratris.

Nam(ut ait Cato)fortissimi uiri & milites strennuissimi ex agricolis gingnuntur minimeq; male cogitantes. Quid quod teste Plinio circa initium libri.xviii. naturalis historiæ:Agrum male colere censorium probrũ iudicabatur.Vnde teste Catone cum uirum bonumq; colonum dixissent:ampliſſime laudasse existimabant Hinc & eodem Plinio teste locupletes dicebant loci:hoc est agri plenos.Pecunia etiã ipsa a pecore appellabatur.Quid aliud.Non ne & Camillus Curii & Cincinnatus agriculturam propriis manibus exercebant: dicente Lucano: locupleꝫ pecunia

Paupertas fugitur totoq; arcessitur orbe.
Quo gens quæq; perit:tunc longus iungere fines
Agrorum:& quondam duro sulcata camilli
Vomere:& antiquos curionum passa ligones
Longa sub ignotis extendere rura colonis.

Nam ut etiam Ouidius libro fastorum rettulit:

Aut pecus:aut latam diues habebat humum.
Hinc etiam locuples:hinc ipsa pecunia dicta est.
Sed iam de uetito quisq; parabat opes.

Vnde teste Plinio libro.xviii.Mulctatio quoq; non nisi ouium boumq; impendio dicebatur.Et cautũ quippe erat ne bouem priusq; ouem nominaret:qui indiceret mulctam ludos boum causa celebrantes:bubetios uocabant.Pascua dicuntur omnia ex quibus populus redditus habet:quia diu hoc solum uectigal fuerat. pastus
Et infra subdit idem Plinius.M.quidem Curii post triumphos immẽsumq; terrarum adiectum imperio nota sancitum est perniciosum intelligi ciuem cui septem iugera non essent satis.Hæc autẽ mensura plæbi post exactos reges assignata est.Et non longe supra in eodem libro iugeri uocabulum explanans ait:Iugerũ uocabatur:quod uno iugo boum in die exarari posset.Hoc etiam secundum aliorum designationem significat mensuram quadraginta pedum:quia tantum solet uno die par boum arare. Vnde pergit idem Plinius Actus dicitur in quo boues agerentur cum aratro uno impetu iusto . Hic erat centum uiginti pedum:& duplicatus in longitudinem iugerum faciebat.Et sequitur idem auctor:Dona imperatorum ac fortium ciuiũ uno quantũ die plurimũ arauisset.Hæc ille.Verum iugerum in singulari secundæ est declinationis.Nec iuger apud approbatos auctores comperitur.In plurali uero tertiæ declinationis est & iugeribus facit . Itaq; hoc loco auctoritati Prisciani non assentio:qui absq; auctorũ testimonio iuger cõperiri dixit. Sed lõge post in eodem libro quærit Plinius:quæ nam ergo tantæ ubertatis quæ tunc habebatur causa erat. Cui quæstioni per hæc uerba respondet:quia ipsorum tunc manibus imperatorũ colebantur agri:ut fas est credere gaudẽte terra uomere laureato & triumphali aratore . Siue illi eadem cura semina tractabant qua bella:eadẽq; diligẽtia arua disponebãt q̃ castra.Siue honestis manib⁹ omnia lætius ꝓueniũt:quoniã & curiosi⁹ fiũt.Serẽtẽ inueniũt dati honores Seranũ dati honores Seranũ.Vnde cognomẽ aranti quattuor sua iugera in uatica no:quæ prata quintia appellantur:Cincinnato uiator attulit dictaturã.Et post hæc nõ longe subdit: De cultura agri præcipere principale.Fuit etiam apud exteros. Siquidem & reges fecere:Hieron:Philometor:Attalus:Archelaus.Et duces Xenophon:& pœnus etiam Mago.Cui quidem tantum honorem senatus noster attribuit carthagine capta:ut cum regulis aphricæ bibliothecas donaret:unius eius duodetriginta uolumina censeret in latinam linguam transferenda.Cum iam præcepta.M.Cato condidisset peritisq; linguæ pœnicæ datũ fuit negociũ.Similiter.M.Varro septuagesimũprimũ uitæ annũ gerẽs de ea re ꝓpendũ putauit.

Agrilola cũ

Sed iam ad agriculturæ uocabula quædam explananda transeundum duxi. Ager dicitur a. M. Varrone de lingua latina: quod in eo aliquid agatur. Id Quintilianus libro institutionū primo derisit græcum esse uocabulū dixit. Nam græce αγος dicitur qui teste Vlpiano locus est sine uilla: quem latine nónulli fundū interprætati sunt. Vnde ait idem Vlpianus plærunq; fundum sine uilla accipimus: quasi id esse quod ager intelligere uoluerit. Cui florentinus iurisconsultus de uerboꝝ significatione contradicere uidet. Ait enī fundi appellatione omne ædificium & omnis ager continetur. Sed in usu urbana ædificia ædes: rustica uillæ dicuntur. Locus uero. sine ædificio in urbe area: rure autem ager appellat. Idemq; ager cum ædificio fundus dicitur. Hæc ille. Et sic diuersæ prorsus uident iurisconsultoꝝ sententiæ. Nam quod Vlpianus ait plærūq; fundum sine uilla hoc est sine ædificio accipi. Florentinus ait ager sine ædificio fundus dicitur. Sed ut puto hic latius fundi uocabulum: ille strictius accæpit. Nam secundum Vlpiani sententiam locutus uidetur Varro libro quinto de lingua latina cum ait: fundus dictus quod uidebat: pecudum: aut pecuniæ fundamentū aut quod fundit quotquot annis multa: Ita ut hunc ꝓpriū fundi significatū existimem. Secundū uero latinorem Florentini accæptionē locutus uidetur Seruius sup secundum georgicorum cū ait: fundus ab eo dicit: quod sit rerum omniū fundamentū. Veꝝ quia iurisconsultoꝝ continuata uerba nō legimus: sed deꝫilloruꝫ operibus quædā excerpta tenemus: nemo de rebus aut uerbis ut puto plenam semper sententiā habere potest. Nam quærit modestinus de uerboꝝ significatione fundus a possessione uel agro uel prædio quid distet & respondet dicens: fundus est omne quicquid solo continet: ager est species fundi: quæ ad usum hominis paratur. Possessio ab agro iuris proprietate distat. Quid enī apprehendimus cuius proprietas ad nos non pertinet: aut nec potest pertinere: hoc possessionē appellamus. Possessio ergo usus: ager proprietas loci est prædium utriusq; suprascriptæ generale nomen est. Nam ager & possessio huius appellationis species sunt hæc ille. Et certe nisi ad aliud intentionē suam referre hic uoluerit quod scriptum nos habemus: ridicule potius ne dicam imperite locutus uidetur. Et perinde ac siquis de uirtutibus & uitiis quærat: in quo prauū & malū differant: acꝫ respondeat: prauū idest quod non est rectum. ut lignū prauū: malum uero genus pomi est Nam quid hoc foret dictu ineptius: ubi de qualitatibus agit digredi ad substantiā: quæ ad rem non pertinent. Ita hic cum de fundo: cum de agro: de prædio: de possessione disputat: nō de ea significatione possessionis loquitur qua rei ꝓprietas & substantia intelligit: sed ad qualitatē ipsam possidendi digreditur. Quod si ita est quid affinius habet possessio ad fundū agrum prædium: q̄ ad uestem: mulum: aut equū. Nam haꝝ rerum ita possessio est ut illarū. Sed nō de huiusmodi possessione loquendū erat: quæ præsertim non est ut ipse ait species prædii: uel fundi. Nam prædium fundus ue proprietas est: quoꝝ utrūlibet si generale nomē est ad possessionē profecto non usus: sed proprietas dicenda Modestino possessio fuit. Nanq; possessionem proprietatē esse ostendit Cicero in paradoxis ita scribēs. Etenim isti callidi æstimatores prata & areas magni æstimāt: quod ei generi possessionū minime noceri pōt. Idē Quintilianꝰ libro. vi. de oratoria institutiōe ostē dit dicens: Patris eius dialogos dedit legendos: quorum cum in priuernati unus: alter in albano: tertius in tyburte sermonem habitū cōplecteretur: requirebant ubi essent hæ possessiones. Omnes autē illas Brutus uendiderat. De proprietate certe locutus est: & non usu. Nec simpliciter agrū esse fundū sine uilla placet. ut dixit Vlpianus: cum sæpe legamus erant in agris senatores. Et uixerūt multi nobilissimi philosophi in agris Vnde ait superius Columella illis temporibus proceres ciuitatis morabant in agris. Nec existimandū est sine uilla: aut habitatione. Itaq; puto agrum græce: latine rus dici: & continere fundum: non contineri ab illo Vnde proprie ager est circumiectū urbi territorum. ut ager campanus: ager leontinus: ager phalisicus: & similes. At singula prata: singulæ uineæ: singuli horti: singula oliueta: pomaria: salicta: arbusta: pascua: nemora: loca aucupatoria: uenatoria: piscatoria: Siue uillam atq; ædificium siue piscinam: atq; aluearia: Siue uiuaria habeant siue non habeant: singuli fundi sunt. Et quidem in agro: In urbe autē siue oppido: siue uico siue castello tantūmodo possessio est quicqd tale est: qualia hæc quæ enumeraui. Sicq; fundꝰ species est agri siue ruris. possessio autē generaliꝰ omnibus est: quia rustica & urbana. Nam tabernæ hospitia: horrea in urbe: possessiones urbanæ sunt. Cicero in philippicis possessiones inquit notabat & urbanas & rusticas. At uero prædium dictū legimus: quod ex agroꝝ præda antiquitus militibus distribui consueuerat. Quare minꝰ agro & maius fundo dici posse uidetur. Verum & ipse ager nō semper in ea quā diximus significatione accipitur: Sed aliquādo is locus dicitur in rure: quem colimus: siue arando siue conserendo. In qua significatione habet pluralem numerū. ut omnes agros ciuium depopulatus est. Nam in priore nō habet: hoc est dū loquimur de singulariū urbium territoriis. Nō enim dicas recte sic Antonius dedit militibus suis agros campanos: & leontinos. Nam hoc pacto nō cōplector nemora: saltus pascua: desertos mōtes: Sed sic potius dedit militibus suis agros campanū & leontinum. i. agrū campanum & leontinū. Qui quidē modo cōplector omnia quæ in territorio illo sunt. Nam in ea sua propria ac lata significatione: ager etiā flumina lacus: cæteraq; omnia includit. Campus dicitur quasi amplus: nam planicies est terræ grandis: & ampla. unde ait Varro: Quod primū ex agro plano fructus capiebant campus dictus est. postea q̄ proxima superiora loca colere cœperunt: a colendo colles appellarunt. aruum ab arando nomen assumpsit: & is ager est qui seméti datꝰ Salustius in catilinario: Numidæ pabulo pecoris magis q̄ aruo studēt. Noualia in neutro genere: & noua

les in fœminino dicuntur. Et ꝓprie sunt teste Seruio arua primum proscissa. Vnde ait Varro ager qui intermittit a nouando noualis dicit: iuxta quod Virgilius in tityro. Tam culta noualia miles habebit. Nonunq; uero & agri messi nouales dicunt. ut Virgili⁹ libro georgi. i. Intonsaq; nouales. At ager restibilis teste Varrone uocat: qui restituit ac reseritur quotquot annis. Idem quod in agris quotquot annis rursum facienda eadem: ut rursus capias fructus rura sūt appellata. Prata uero dicta ab eo quod sine opere sunt parata. Seges ut multi putāt proprie fruges ē eox seminū: ex quib⁹ cōficit panis: nōdū demessa. Quod nonunq; poetæ ut contentū ꝓ cōtinente usurpant: & ipsam humū ad accipienda semina subactam segetem uocant. Vnde ait Varro: Seges a satu. i. semine dicitur. Iuxta quod Virgilius libro georgicox primo: Illa seges demū uotis respondet auari Agricolæ bis quæ solem: bis frigora sentit. Vnde transsumptiue ait Horatius: Hæc seges ingratos tulit: & fert omnibus annis. Sementis est satio siue ut ita dicaz seminatio. Liuius campani inquit sementē facere possent. Apud Hieronymū uero cum pluribus in locis tum in geneseos principio sementis pro semine positū est. fructus a fruendo: messis a metendo dicitur: & est ipsa messio: hoc est cum seges iam matura est. Virgilius: Quæ tempora messis. Cicero de oratore: qualem sementē feceris: ita metes. Nonunq; uero & pro fructu ponitur. ut Iuuenalis Deprehenderunt messem. fruges a fructu nomen assumpsisse puto. Nā teste Varrone. i. quod segetes ferunt. Vnde quicqd ex fructu terræ in alimoniā uertimus: id recte fruges appellari posse existimo. Liuius eam inquit gentē traditur fama dulcedine frugum: maxime uini noua tamen uoluptate captam. Idem nō arbore frugifera non satis in spē relictis. Plinius etiam indicē dedit de arboribꝰ frugiferis. frumentum a frumendo. i. uescendo: hoc est a suprema parte gulæ quæ dicitur frumen: nomē dici assumpsisse. frumenti uero genera: & si non iisdem nominibus apud omnes dicantur: hæc teste Plinio uul gatissima sunt. Far quod odoreum ueteres uocauere: siligo: triticū: hordeum: quæ pluribus sūt terris communia. Aruica galliax propria. In ægypto aūt ac syriæ ciliciæq; & asiæ ac græciæ partibus peculiales sūt zea oriza: typhe. æstiua uero frumenta sunt sizima panicū milium. Sizima ab india uenit. ægyptus similaginem conficit e tritico suo. e siligine uero teste eodem Plinio lautissimus panis fit. Quare dixit Iuuenalis in quinta satyra: Sed tener & niueus molliq; siligine factus Seruat domino. quam quidam a seligendo dictam putant quia inter omnia frumentum id uelut preciosius seligitur. Ego uero uocabulum id græcum esse cōperi uidelicet σιλίγνιον: quod latine maguderim traductū ostendit Priscianus in. vii. inducēs Plautū dicentem in rudente: seu tibi confidis fore multam maguderim: ubi dixit Priscianus: significat frugis genus. i. caulis: qui nascit ex ea parte cuius radix syrpis euellitur: uel potius ut alii dicunt siliginē. hæc ille. hordeum autem dictum quidā uolunt quod ante omnia frumenta sit aridum: sed meliorē deriuationē in ea dictione de aspiratis latinis uidebimus. triticum a triturando dicitur: quo teste Plinio nihil est fertilius ex quo ut ait maxime alitur homo. far ut nonnulli asserunt a frangendo similiter dicitur. Nam cū apud antiquos molarum usus nō esset: frumentum in pila missum frangebant: quod genus erat molendi uocabantq; adoreū ab adolēdo hoc est sacrificando: unde & adorea sacrificia dicebantur. farinam a farre dictam Plinius dixit noīe ipo apparere Idem ait panicum a paniculis suis nominatuz. Aristam ab ariditate appellatū uolunt: & sunt ea spicula: quæ emittit spica: a quib⁹ & ipsa nomē assumpsit. Varro uero spicā a spe dictam uoluit. Quin & hic spicus & hoc spicum cōperitur. Cicero in aratro: spicum illustre ferens insigni corpore uirgo. Sed teste Seruio sup primū georgi. masculinum usum in utroq; numero habemus: Neutri uero in solo singulari & raro: Nam pluralis nunq; lectus est. Culmus quasi calamus dicitur: stipula est culmi uagina dicta ut nonnulli putant: quasi iusta: dicente etiam Virgilio libro georgi. i. Atq; leuem stipulā crepitantibus utere flammis. Palea a pabulo dicit Nam ea sola primum in pascendis animalibus præbebat: quo sane uocabulo nō proprie culmi: sed folliculā ipsa granulorum cōpræhendun⁹. Virgilius in primo georgicox: Surgentē ad zephyrum paleæ iactantur inanes. legumina a legendo dicta sunt: eo quod manu legantur: & nec sectionē patiantur. Pilumnos uocauit Plinius qui pilum pistrinis inuenerunt. Pistores a pinsendo. Sane eodē teste pistores romæ nō fuerūt ad persicum usq; bellum annis ab urbe condita super quingentos octoginta. Ipsi panes faciebant quirites: mulierox id opus erat sicut etiam nunc in plurimis gentiū. Et paulopost subdit: Pistoresq; tantū eos qui far pinsebant nominatos: nec cocos habebant in seruitiis: eosq; ex macello conducebant. Et ut idem in eodem libro. xix. dixerat cribrox genera galliæ setis equorum inuenere: hispaniæ litio excussoria: ægyptus papyro atq; iunco. Arbor uero a frutice ita differt ut frutex ab herba. Nā frutex is est qui ad iustam magnitudinē arboris nō assurgit: & statura similis est multis herbis. sane & inter frutices soboles illa arborox ex plantula cōputatur: a qua fruticari uerbū quasi fruticē renasci ex arbore. Cicero ad Atticū expressit cum ait: excisa ē eni arbor nō euulsa. Itaq; q̄ fruticet uides: nā id quod sæpe legimus fruticari pilum translatū est. frondes aliqui a fero: alii a fluo dictas uolunt: & tantū sunt arborox: folia uero & arborum & herbax & florum. Vineta & uineæ teste Varrone a uite multa dicunt. uitis a uino: ad a ui: hinc uindemia: quod est uini demia aut uiti demia Malleolus ut placet Columellæ est in modum mallei rostra habens aptus plantationi: & a sarmento sic dictat: ut pars a toto. uerum quando arefacta sarmenta sunt: cum malleolis igni reseruata indifferenter uocant. Nam & Hannibalem legimus sarmenta cornibus boum alligasse: eaq; incendisse: ut hostes falleret. Et nonullis ciuibus romanis quod domus haberent plenas malleorum ad capitolii uel urbis incendia fraudi fuit. Sane

fructuum arborum & fruticũ:quidam minutiſſimi & denſius naſcunt:& hi acini uocantur.quidam uero diſparſius & rarius:& hi baccæ dicunt'.Naz inter acinos enumerant' una grana hederæ: grana ſambuci:grana ebuli:grana malipunici:addam & grana moroz:& qcquid his eſt ſimile.Inter baccas uero fructus lauri: fructus oliuæ:corniloti quã fabã ſyriacam uocant:myrti lentiſci:ſimiliumq;.Nonunq; uero acini & baccæ a poetis indifferenter ponunt'.ut Virgilius in ſileno:Sanguineis ebuli baccis minioq; rubentẽ. Supra hæc autem poma ſunt:& dicunt' dũtaxat quibus ueſcimur:inter quæ cõnumerãt ceraſia:& meſpila:hoc ẽ quæ nec acini nec baccæ nominant'.Nuces uero dicunt' ſicut corylus:ſiue a loco auellana:amigdalus:& glans:& ſiq; ſunt his ſimilia.Nam caſtaneã in nuces referri quibuſdam uiſum eſt.ut Virgilius in Alexi:Caſtaneaſq; nuces mea quas amaryllis amabat.glandem uero quidã in numeroz pomoz:qdam nucum:nonulli uero quia ſiluſtris paſtio eſt & porcorum in ſua ꝓpria deminatione eẽ uoluerunt. At Caius iuriſcõſultus: & Vlpian9 glãdis noĩe oẽs fructus eẽ dixerunt.ut labolenus ait exemplo græci ſermonis:apud quos omnes arboz ſpecies ακρόδρυα appellant'.ſiluam a græco quod eſt ξύλον.i.lignum dici quidam putant: & generale nomẽ eſt propterea ſolet eẽ cedua.ſaltus uero ſilua in uia eſt:nec tranſeuntibus puia:in quo paſti atq; æſtiuare pecudes ſolent:aut ſi locus aerq; patiat' hyemare:& a ſalio dictũ uolunt.Nemora autẽ ut quidã putant uoluptatis cauſa comparata & plena amœnitatis ſunt:ut quaſi numina eſſe & dici uelint. Lucus religioſus eſt & nequaq; cæduus:uel potius manu conſitus:& alicui deo uel alicuius hominis funeribus cõſecratus:ideoq; aut circa delubra numinũ:aut circa ſepulchra uirorum poſitus erat.

A griophagi cum.i.latino &.ph.aſpirato ſcribitur:populi erant æthiopium uerſus occidẽs:q teſte Solino ſolum pantheraz & leonũ carnibus uiuebant:unde αγρίον.i.ferarum:φάγοι hoc eſt comeſtores dicunt'.

A grippa cum.i.latino & duplicato.p.ſcribitur:ubi e ſuperabundanti unum.p.ſuperadditur:nomẽ eſt cõpoſitum ex ἀγρια dolorẽ indicat:& ωοῦσ.i.pes quaſi dolens pedes:unde omnes qui pedes dolent agrippæ dici poſſunt.Quin & teſte Nonio omnes q anteductis pedibus oriunt' agrippæ uocantur.

A gron cum.r.poſt.g.ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaz primo:primus qui inter heraclidas ſardis regnauit:& ut idem oſtendit ultimus Candaules.

A iax cuz.i.latino atq; abſq; aſpiratione ſcribit'.Vnde miror de Gaſparino uiro alias diſerto & in multis probato:q omnẽ prorſus ſcripturã græcã ignorauit:& de orthographia græcaz dictionũ ſcribere tentauit.Nã Aiacem cũ aſpiratione ſcribendũ eẽ dixit.Azimũ cum.i.latino quod cum græco ſcribit'.Coſmographiã cuz ch.aſpirato :quod nequaq; aſpirari põt.Antomon cum.th.quod nullam aſpirationẽ habet. Et mille alia in quibus litteraturã omnẽ græcaz peruertit. præter in pauculis quæ uel a Guarrino ueronenſi doctiſſimo uiro:uel ab alio litteraz græcaz erudito audire ualuit.ſed hæc hactenus.Fuit igit' Aiax Telamonis regis filius ex Heſiona Laumedontis nata:ut uidet' uelle Homerus.Sophocles uero & alii fere oẽs poetæ græci: ex alia uxore natũ anteq; Telamoni Heſionẽ Hercules ipſe donauerit:ex qua ſolum Teucrum natũ dixerũt.hic uidens arma Achillis nõ ſibi:ſed Vlyxi iniuirtutis ſingulare præmiũ potius fuiſſe cõceſſa in inſaniã conuerſus ẽ:& cũ ad Vlyxis paſcua deueniſſet ratus illius cõmilitones occidere:oues & quædã pecora trucidauit: atq; alia nonnulla in caprum quendam quẽ Vlyxum eẽ putabat:crudeliter attentauit.Quæ poſtq; ſe per inſaniam feciſſe reſciuit:arrepto proprio gladio ſeipſum interfecit: ut late & eloquentiſſime narrauit Sophocles in ea tragœdia:cuius titulus eſt αιας μαστιγόφοροσ Et partem tetigit Iuuenalis in ſatyra Plurima ſũt fuſcine cũ ait:Hic boue percuſſo mugire agamemnone credit'.Quoz cõcertationẽ Ouidius elegãtiſſime trãſtulit in li.xiii.metamorph.ubi cõcludens ait:Quid facundia poſſit:tũc patuit fortiſq; uiri tulit arma diſertus:fuitq; ſepultus in rhœteo promõtorio iuxta troiã.Alius fuit Aiax Oilei filius in currendo pnix.ut dixit Homerus libro.ii.Iliados:& ut pgit cognomine minor:qa nõ tantus quantus Aiax Telamonis filius erat:ſz multo minor & membris & uiribus:Vez peritia uibrandæ utendæq; lanceæ inter omnes græcos facile primus.Ob cuius noxam ut dixit Virgili9 libro æneidos primo:quia concubuerat in templo Palladis cũ Caſſandra regis Priami filia:Pallas ne exurere claſſem Argiuum atq; ipſos potuit ſubmergere ponto:& reliqua ubi mortem illius deſcribit.

A labaſtrũ cũ unico.l.&.t.ſine aſpiratione ſcribitur:genus eſt marmoris plucidi & coloz uarietate diſtincti.ut teſtis eſt Plini9 libro.xxxi.&.xxxvi naturalis hiſtoriæ.

A lalia cũ.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo: urbs in inſula cyrne.

A laſtor cum unico.l.&.t.nõ aſpirato ſcribit':fuit ex ſociis Aiacis Telamonis in bello troiano.

A lazones cum unico.l.&.z.conſonante ſcribitur:ſunt teſte Herodoto libro hiſtoriaz.iiii.populi ſcythici hypanim fluuiũ accolẽtes:quos in adiutoriũ troianoz ueniſſe oſtendit Homerus libro iliados.ii.

A lbum cum.b.ſcribit':quod ſabini teſte Feſto cum.p.ſcribebant & dicebant alpum:& ab dictione græca quæ ἀλφή dicitur:& candorẽ denotat tractũ aſſerit.Vnde credi poteſt alpium nomen deduci;& ſic quoq; a candore nominari.Nanq; alpes græcã eſſe dictionem conſtat.

A lcamenes cum.c.ſimplici ſcribitur:fuit uir ſtatuarius.de quo Quintilianus libro duodecimo de inſtitutione oratoria meminit.

A lcanor cũ.c.non aſpirato ſcribitur:nomen eſt uiri propriũ:de quo Homerus & Virgilius mentionẽ fecere:

Virgilius libro.ix.ænei.Pandarus & bitias idæo alcanore creti.& in.x.ait:Huic frater ſubit alcanor.

A Icathus cum.c.non aſpirato &.th.aſpirato ſcribitur:habetq; accentum in ſecunda:fuit ex principibus troianis.ut oſtendit Homerus libro duodecimo iliados.

A Icathoe cū.c.ſine aſpiratione &.th.aſpirato ſcribit̄:urbs fuit ut quidam putant eadem cum megara:de qua dixit Ouidius libro metamorphoſeos.viii.Alcathoe quam niſus habet:& reliqua.

A Icæus cū.c.nō aſpirato &.æ.diphthongo ſcribit̄:fuit poeta lyricus:& patria mytilenæus dicēte Sappo:Nec plus alcæus cōſors patriæq; lyræq; laudis Habet:q̄uis grandius ille ſonet. Et Horatius in ſecundo carminū Et te ſonante plenius aureo alceæ plectro:de quo etiā meminit Herodotus libro hiſtoriarum quinto.Ali⁹ fuit Gorgophonis thebani filius & Amphitryonis pater.ut oſtendit Euripides a quo Alcides Hercules ipſe ut quidam uolunt cognominatur.

A Icenor cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit teſte Herodoto uir argiuus.

A Icedo abſq; aliq̄ aſpiratiōe atq;.e.abſq; diphthōgo ſcribit̄.nō ē dictio græca ut qdā putāt:ſ; latina ut teſtat̄ Priſcian⁹ in.vi.declinat̄q; hui⁹ alcedinis:& eā auiculā eē exiſtimo quā græci halcyonē uocant.unde ait Plautus in penulo:Quā mire dulce eſt cum ibi alcedo pullos educit ſuos:& forte philomenam intellexit.

A Iceſta:alii Alceſtes:nōnulli Alceſtis:abſq; aliqua aſpiratiōe uel diphthōgo & cū.i.latino ſcribit̄:fuit teſte Homero li.ii.iliados:Admeti cōiunx & filia; Perelei regis theſſaliæ formoſiſſima:ex qua & uiro Admeto nat⁹ eſt Euemelus:q ad troiā cū aliis græco; ducib⁹ ueniens undecim præfuit nauib⁹.hæc adeo uirū ſuū amauit ut cū ad mortē ille ægrotaret:& ab oraculo reſpōſu; eēt ip̄m ꝓxime moritu; ni aliquis ex ꝓpinqs locis eius uoluntaria morte moreret̄.Ipſa auide mori uoluit:quod cæteri ꝓpinqui penitus ſpreuerūt.Quare dixit Seneca in Medea cōiugis fatū redimēs Pheræi uxor impendit animā marito.& Ouidius tertio de pōto ad uxorem dixit:Si mea mors redimenda tua quod abominor eēt:Admeti coniunx quā ſequereris erat.Ideoq; in obprobriū fœmina; ſui temporis dixit Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciam:Spectāt ſubeuntē fata mariti Alceſtem:& ſimilis ſi permutatio detur:Morte uiri cupiant animam ſeruare catellæ.

A Icibiades cū.c.nō aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribit̄:fuit athenienſis Cliniæ filius: qui teſte Plutarcho genus ab Euryſace filio Aiacis telamonii ducebat.In hoc teſte Aemilio Probo quid natura efficere poſſit uidetur experta.Et nihil eo fuiſſe excellentius uel in uitiis uel in uirtutibus. Natus eſt enī in ampliſſima ciuitate: ſummo genere:& omniū ætatis ſuæ multo formoſiſſim⁹:ad omnes res aptus:cōſiliiſq; plenus.Nāq; imperator fuit ſummus & mari & terra:diſertus:ut in primis dicendo ualeret:cuius tanta erat cōmēdatio oris atq; orationis:ut nemo ei dicendo poſſet reſiſtere.diues cū tp̄s poſceret laborioſus:patiens:liberalis: ſplendid⁹ nō minus in uita q̄ uictu.Affabilis:blandus:tēporib⁹ callidiſſime ſeruiēs.Idem ſimul ac ſe remittebat: neq; cauſa ſuberat quare animi laborē perferret.Ita luxurioſus diſſolutus libidinoſus intemperās reperiebat̄:ut omnes admirarent̄ in uno hoīe tantā eē diſſimilitudinē:tanq; diuerſam naturā.Idem educatus fuit i domo Periclis patrui ſui.ut dixit Iuſtinus.Aemilius uero dixit illū Periclis fuiſſe priuignū:fuitq; eruditus a Socrate.Ipſe quoq; ineunte adoleſcētia amatus eſt a multis:atq; etiā a Socrate:de quo mentionē facit Plato ī ſympoſio.Nā eū induxit cōmemorātē ſe pernoctaſſe cū Socrate:neq; aliter ab eo ſurrexiſſe ac filius a parēte debuerit.Poſteaq̄ robuſtior ē factus nō minus multos amauit.In quo; amore quoad licitum ē odioſa multa delicate iocoſeq; fecit.Socerū habuit Hipponicū omniū græcæ linguæ eloquētiſſimū.Bella uero q̄bus ipſe imperator præfuit:narrat apud græcos late Thucydides de bello pelopōneſiaco:& Plutarchus in deſcriptione uitæ illius.apud noſtros uero cōpendioſe Iuſtinus in libro ſui epitomatis quinto:& ut cōcludū Theopompus & Timæus græci hiſtorici:hic cū athenis ſplendidiſſima ciuitate natus eēt:omnes ſplendore ac dignitate uitæ ſuperaſſet certū eſt.Poſtq̄ inde expulſus thebas uenit: adeo ſtudiis eo; inſeruiſſe dicū: ut nemo animo eū corporiſq; uiribus poſſet æquiparare.oēs enī boetii magis firmitati corpis q̄ ingenii acumini deſeruiūt.eundem apud lacedæmonios:quo; morib⁹ ſumma uirtus in patientia ponebat̄:ut etiā noſter Cicero ſecundo tuſculanarū libro oſtendit:ſic duritiæ ſe dediſſe ferunt:ut parſimonia uictus atq; cultus oēs lacedæmonios uinceret.fuiſſe apud thracas hoīes uinolentos rebuſq; uenereis deditos:hos quoq; cū apud illos eēt in his rebus anteceſſiſſe affirmāt.Veniſſe deinde ad perſas:apud quos ſumma laus eēt fortiter uenari luxurioſe uiuere:ho; ſic imitatū cōſuetudinē dicunt:ut illiſpi in his maxime admirarent̄: quibus effeciſſe: ut apud quoſcūq; eēt princeps ponerēt̄:habereturq; chariſſimus.Veꝝ eorū qui tyrannidē apud athenas exercebāt conſilio:& Lyſandri lacedæmonii artificio in phrygia interfectus eſt:cū iam incendiū domus effugiſſet:quod ad illum interficiendū fuerat paratū:& eius caput ad Pharnabazū rettulerūt:& cuius buſtū mulier quæ cū eo uiuere conſueuerat:teſte Aemilio Probro muliebri ſua ueſte contectū ædificii incendio mortuū cremauit:quod ad uiuum interimendum erat comparatum.

A Icidamus cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Cicerone in primo tuſculanarum:rhetor antiquus: qui mortis laudationem ſcripſit.

A Icides cū.c.nō aſpirato &.i.latino ſcribit̄:dicit̄ a poetis Hercules:ſic quoq; uel ab Acæo auo:hoc eſt amphitryonis patre:uel ab α λκη quod eſt robur:& fortitudo cognominatus.

A Icimus cū.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Plutarcho epirota:& uir bellicoſus.

A Icinous cū .c.nō aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit Nauſithoi filius.ut teſtis eſt Homerus libro.vii.odyſſeæ: rex phæacū iuſtiſſimꝰ:dicente Orpheo in argonautica ἀλκίνοσ κραίνεσκὲ λικαιοτατοσ βασιλήων fuitq; diligens hortorū cultor:quare dicit Virgilius libro georgicoꝝ.ii.Pomaq; & alcinoi ſiluæ.i. arbores pomiferæ:quas ille in pulcherrimā formā ordinauerat.unde Ouidius in.xiii.metamor.libro:Proxima phæacū fœlicius obſita pomis Rura petunt.ad hunc teſte Homero in odyſſea naufragus uenit Vlyxes: q honorifice & regio conuiuo ſuſcæptus errores ſuos enarrauit:cui rex ſi ſecū remanere conſenſiſſet:Nauſicæ filiæ coniugium offerebat:quod ille renuens multis ab eo muneribus donatus:& naue cum ſociis diſceſſit.Sane per ſynæreſim Alcinus abſq; .o.nonnunq; ab auctoribus ponitur.

A Icippe cū.c.exili &.i.latino atq;.duplici.p.ſcribit̄:nomē ē ꝓpriū fœminæ de qua ſæpiſſime Theocritus loquitur:& quia ab ἀλκη:quod ē robur & fortitudo deriuat̄:& hippos equus:ne forte aliunde deriuari credat̄ cū.c.abſq; aſpiratione ſcribitur:ut ſimiliter Ariſtippus & Leucippus.

A Icinæon cum.c.exili:hoc eſt ſine aſpiratione:& cū.æ. diphthongo ſcribitur: fuit philoſophus Crotoniates Pyrithi filius:& Pythagoræ auditor.hic teſte Laertio primus de naturæ ratione ſcripſit:& animam dixit immortalem atq; inſtar ſolis moueri.

A Icmaus cum.c.non aſpirato &.a.ante.u.ſcribitur:fuit filius Amphiarai:qui matrem Eriphylē in patris ultionem occidit:ut uidebimus in dictione Calliroe.

A Icmena cum.c.exili ante.m.&.c.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit Electrionis ex Lyſidice uxore filia:Vxorq; Amphitryonis:& Iouis amaſia.

A Icon cū.c.nō aſpirato ſcribit̄:fuit teſte Seruio ſup Daphnim cretenſis ſagittariꝰ:cuiꝰ cū filiū draco inuaſiſſet tāta arte dixerit ſagittā:ut ea currēs in ſerpentis deficeret uulnere:nec tranſiret in filiū.aliꝰ faber fuit argētarius:de quo Ouidiꝰ li.meta.xiii.Craterē æneæ ſibi quē fabricauerat alcō:Nileꝰ & lōgo celauerat argūmēto

A Iecto cū unico.l.&.ct.nō aſpiratis ſcribit̄:una eſt ex furiis infernalibus:quā Virgilius dixit li.ænei.vii. luctificam alecto. nā in accuſatiuo quēadmodū in nominatiuo terminat̄:ut idē in eodē libro: Reginā alecto ſtimulus agit undiq; bacchi.nec eſt alius caſus niſi genitiuus:q teſte Seruio Alectus facit.& tres a poetis deſcribunt̄:Tiſiphone:Alecto:& Megæra:quas Acherontis & noctis filias Heſiodus dixit. unde Orpheus in argonautica:eoꝝ noīa unico uerſu cōprahēdit dicens τισιφονη τε καὶ αληκτοκαι λια μεγαίρα.

A Iethes cū unico.l.&.th.aſpirato ſcribit̄:nomē fuit ꝓpriū uiri troiani:quaſi ἀληθησ.i. uerax fuerit:de quo Virgiliꝰ libro ænei.i.Et qua grandeuus alethes.Idē libro.ix.Hic annis grauis atq; animi maturus alethes.

A Igeo cum.e.abſq; diphthōgo ſcribitur: & ex uerbo græco deducitur: quod eſt ἀλγέω ἀλγω.i.doleo uel rigeo:ita ut ſit frigus dolor quidam membrorum rigore coniectus.

A Iexandria cū unico.l.&.x.cōſonante atq;.i.latino ſcribit̄:nomē fuit triū urbiū cōſtructaꝝ ab Alexandro magno:quaꝝ una fuit in ægypto ꝑ Dimocratem architectū:ut ſcripſit Vitruuius in prooemio libri primi de architectura locū ſortitus haud longe ab hoſtio nili:ut dicit Solinus:quod plurimi canopicū dicūt:eamq; teſte Iuſtino libro.xi.totius ægypti caput eſſe iuſſit.Aliā ſtruxit idē Alexander in aſia.aliā in ſcythia ſuper tanaim:ut teſtes ſunt Curtius & Iuſtinus.Sane poetæ noſtri nōnunq; loco.i.quod eſt in penultima.e.ſurrogauerunt.ut Horatius libro.iiii.carminū:Nā tibi a quo die alexandrea ſupplex:& uacuam patefecit aulam.& inde alexandræus cum.æ.diphthongo deducitur.

A Iia cū unico.l.&.i.latino teſte Seruio in.vii.ænei.ſcribit̄.Idq; oſtēdit Lucanꝰ cū dixit:Quas aliæ clades.eſtq; teſte Liuio libro.v.ab urbe fluuius.xi.lapide uia tyburtina ab urbe diſtans e montibus cruſtumeriis in tyberim defluens.apud hunc.xv.kl.Aug.Galli duce Brenno romanos ſtrauere: & poſtriduo urbē etiā deleuerunt:excæpto capitolio.Virgilius uero libro.vii.ænei.metri cauſa cū duplici.l.ſcripſit dū ait: Quoſq; ſecās infauſtū interluit Allia nomē ꝑ quē modū relliquias nō ſolū cum duplicato.l.ſcribimus.

A Iyattes cum unico.l.&.y.græco atq; duplicato.t.ſcribitur:fuit filius Sadiattis regis lydiæ:& pater Crœſi:ut ſcribit Herodotus libro hiſtoriarum primo.

A Iyba cum unico.l.&.y.græco ſcribitur:regio eſt teſte Homero libro ſecundo iliados: nō longe a myſia: ubi argentifodinas eſſe dixit.

A Litos cum unico.l.&.i.latino atq;.t.nō aſpirato ſcribit̄:fuit teſte Homero libro.ii.iliados:una ex urbibꝰ boetiis:quā herboſam aliarton uocat.

A Licarnaſus cū unico.l.ſequente.i.latino &.c.exili: atq; unico.s.ſcribit̄: a nōnullis ex noſtris abſq; aſpiratiōe principii ſcribit̄:ſ; qa a græcis ſp aſpirat̄:ut etiā ex eiꝰ deriuatiōe mōſtrabit̄:inter aſpirata locabimus.

A Liptes cū unico.l.&.i.latino atq;.t.nō aſpirato ſcribit̄:apud nos dici ꝓprie poteſt unctor. nam ab ἀλείφο uerbo græco quod eſt ungo deriuat̄:quo uocabulo uſus eſt Iuuenalis in quarta ſatyra dum ait de græculo: Grammaticus rhetor geometer pictor aliptes.

A Iyſonii cum unico.l.ſequente.y.græco ſcribitur:populi ſunt ſcythiæ aſiaticæ. ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum quarto.

A Litta cum unico.l.&.i.latino atq; duplicato.t.ſcribitur:dicitur teſte Herodoto libro hiſtoriarū primo: lingua arabica Venus.

Allegoria cum duplici.l.&.i.latino ſcribitur:poteſt ſecundum uocabuli litteraturam dici alieniloquiũ. Elegantes uero inuerſionem interprætantur:ut aliud uerbis:aliud ſenſu oſtendat.Virgilius in palæmone:Claudite iam riuos pueri ſat prata bibere:hoc eſt deſinite iam plura canere:quia ſat ſuperq; audiuimus.Et in fine libri ſecundi georgicorum:Sed nos immenſum ſpaciis confecimus æquor:Et iam tempus equum fumantia ſoluere colla:hoc eſt quæ tractanda fuerant explicuimus:Iam congruum eſt carmẽ finire.huius ſeptem ſunt ſpecies Ironia:Antiphraſis:Aenigma:Carientiſmos:Parœmia:Sarcaſmos:& Aſtiſmos.de quibus in dictionibus & uidimus:& uidebimus.

Allophylos cum duplicato.l.in principio &.y.græco in penultima atque ſequente unico.l.ſcribitur:dici poteſt a noſtris alienigena.Nam componitur ex ἄλλο:quod eſt aliud:& phylos quod cum.y.græco ſcriptum gentem deſignat.

Allotheta cum duplici.l.& in penultima cum.th.aſpirato:in ultima uero cum.t.ſimplici ſcribitur:dici poteſt latine aliter poſita.Nam componitur ex ἀλλωσ:quod eſt aliter:& θετα poſita.

Aloeus cum unico.l.ſequente.o.&.eu.diphthongo in fine ſcribit̃:fuit Titani filius ex terra.hic teſte Homero libro undecimo odyſſeæ Iphimediam uxorem habuit:quam omnes alii poetæ & ſcriptores græci Ipimediam uocant.eodem modo Seruius noſter in nonũ Virgilii librum:hæc itaq; adulterari conſueuerat cum Enipeo quodam:In cuius ſpeciem uerſus Neptunus:illaq; grauidaſſe dicitur.Nam ut ait Homerus φάσκε ϖοσειδάωνι μιγηναι hoc eſt dicitur illam Neptuno fuiſſe commixtam:quæ illi uel marito:ut alii uolunt gemellos peperit Oetum & Ephialtem:qui aloides a putatiuo patre cognominati ſunt:dicente Ouidio libro metamorphoſeos ſexto:cum ad Neptunum loqueretur:Tu uiſus enipeus gignis aloidas. Sed cum hi teſte Seruio ſingulis hebdomadibus nouem digitis in corporis proceritatem extenderentur:nouem ulnis excreuerunt.ut dixit Homerus libro undecimo odyſſeæ cum ait:ἐννέα τ̃ηκες ἔσαν. Verum parantibus titanis bellum aduerſum Iouem:nec ad illud decrepitus Aloeus accedere poſſet:hos miſit geminos contra deos: quod Lucanus ipſe tetigit:quando libro ſexto dixit.

Impius hic prolem ſuperis immiſit aloeus
Inſeruit celſis prope ſe cũ pelion aſtris.ſed cõfixi ſagittis ab Apolline & Diana in infernum detruſi ſunt.dicente Virgilio libro æneidos ſexto:

Hic & aloidas geminos immania uidi.
Corpora:qui manibus magnum reſcindere cælum
Aggreſſi:ſuperiſq; Iouem detrudere regnis.Sed ut ſcribit Homerus libro quinto Iliados: bellũ prius cum Marte geſſerunt:quem uictum catenis:tredecim menſibus truſum in carcere tenuerunt:in quo ſane perpetuo perduraſſet:niſi admonitu & precibus Eriboæ nouercæ ideſt Iunonis:furtim a Mercurio liberatus fuiſſet.Quod etiam Claudianus noſter de laudibus Stiliconis agens tetigit: quando ait: Cum gemini fratres genuit:quos aſper alœus Martem ſubdiderint uinclis.Et inde Carolus Arretinus conterraneus meus in elegia ad Pogium inquit ad Mercurium loquens:Tu mactas argum:marti tu uincula ſoluis:Vincula quæ ſcæuo carcere nexa deo.

Alope cum unico.l.ſcribitur: & in fine accentum detinet apud græcos: fuit Cercyonis filia: a cuius nomine cognominata eſt alope ciuitas theſſaliæ: de qua meminit Homerus libro.ii. iliados: Et alopetes ciuis dicit̃.

Alphabetum cum.ph. aſpirato &.t.non aſpirato ſcribitur: Nomen eſt compoſitum ex nominibus duarum primarum litterarum græcarum:uidelicet ex alpha & beta: quarum ſecundum cum.t. exili ſcribitur:ut in ea dictione uidebimus.Quare ait Iuuenalis in ſatyra Plũrima ſunt fuſcine:

Hoc diſcunt omnes ante alpha & beta puellæ.

Et inde alphabetum quòd apud græcos ordine litterarum numerum deſignat. Et prima littera unum denotat:ſecunda duo:& reliquæ modo conſimili apud antiquos indicabant.Quod & ſi aliquando apud noſtros itidem antiquos obſeruatum fuerit:ut affirmare uidetur Priſcianus libello de numeris:nunc uero præter paucas reliquæ numerum non deſignant.Verum.c.pro centum ponimus.d.pro quingẽtis.i.pro uno.l. pro quinquaginta.m.pro mille.u.pro quinq;.&.x.pro decem ſcribere conſueuimus.

Alpheus cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur.Nam licet apud græcos ſit.ei.diphthongus.nã ſcribitur ἀλφειός:nos tamen diphthongũ in.e.longum cõuertimus fluuius eſt helidis ciuitatis arcadiæ iuxta piſam decurrens:ut auctores quiq; aſſerunt:qui longo tandem curſu in achaia demergitur:& ibi a terra abſorptus atq; ſubter mare defluens:ex græcia in fontem arethuſam apud ſyracuſam in ſicilia ſe attollit:& inde in mare ſiculum cadit.Vnde Virgilius libro tertio æneidos ait:Alpheum fama eſt huc helidis arimen Occultas ægiſſe uias ſubter mare qui nunc Ore arethuſa tuo ſiculis confunditur undis.

Alpes græcus eſſe dixit Feſtus:ab ἀλφη:quod eſt candidum deductum:quia perpetuis fere niuibus albeſcũt unde ait Priſcianus in ſeptimo ἀλφειός:cum.ει. diphthõgo in fine apud græcos ſcribitur: quã quidam ex noſtris in.i.conuertunt:& dicunt alpis cum.i.finali ut ſardis:& ſyrtis. Sed plæriq; diphthongum in.e.conuertunt:& dicunt alpes.hæ omnem italiam inacceſſibili muro cludentes a tota gallia:& germania ſecuram reddebant:ſed cum illas peruias igne & aceto Hannihal pœnus effecerit:ab illo teſte Seruio non ſolum eiꝰ loci mons apœninus dictus eſt:ſed omnis eius montis tractus qui per totam diſcurrit italiaꝫ & uſq; in ſiciliã

protenſus eſt apœninus eſt cognominatus: quaſi alpes pœni. unde Virgilius libro duodecimo æneidos: Quantus gaudetq; niuali Vertice ſe attollens pater apœninus ad auras. Et Lucanus de illo inquit: Nulloq; a uertice tellus Altius intumuit propriuſq; acceſſit olympho. Et ut ait Plinius libro uigeſimoſexto naturalis hiſtoriæ in portento prope habuere maiores alpes Hannibale exuperatas: & poſtea a cimbris: nunc ipſæ cæduntur in mille genera marmorum.

A lthæa cum. th. aſpirato: &. æ. diphthongo ſcribitur: habetq; accentum in penultima: nomen fuit proprium uxoris Oenei regis ætoliæ: cuius regia ciuitas erat calydon: fuitq; Teſtii filia: & mater Meleagri: quem fatali ſtipite conſumpſiſſe ſcribitur a poetis: dicente Ouidio libro primo de triſtibus:

Vtq; cremaſſe ſuum fertur ſub ſtipite natum
Teſtias: & melior matre fuiſſe ſoror.

A lucinari per unicum. l. ſcribitur: & ex græco factum quod eſt αλυειν dixit Cloatius uerus in libris: quos teſte Gellio libro ſedecimo noctium atticarum inſcripſit: uerborum e græcis tractorum: unde lucium quoq; dictum eſſe putat tarditatem quandam animi & ſtuporem: qui alucinantibus plærunq; uenit.

A maracus cum. c. non aſpirato ſcribitur: fuit teſte Seruio ſuper primum æneidos: puer regius: qui cum præcioſa deferret unguenta caſu lapſus: & fracto uaſe ingenti concæpto odore in odiferam herbam conuerſus eſt. de qua Virgilius Vbi mollis amaracus illum floribus & dulci ſpirans complectitur umbra: hanc Diaſcorides dixit a romanis perſam dici.

A maranthus cum. th. aſpirato ſcribitur: flos eſt purpureus gratiſſimi coloris: qui apud nos immarceſcibilem indicat: de quo Plinius libro uigeſimo primo naturalis hiſtoriæ inquit: amaranthus eſt ſpica purpurea ueriꝰ q̃ flos aliquis: & ipſe ſine odore prouenit auguſto menſe durat in autumnum: ſumma natura eius in nomine appellatiuo: quoniam non marceſcit: ſed poſtq̃ defecerunt cuncti flores madefactus aqua reuiuiſcit: & hybernas coronas facit. de hoc Ouidius libro quarto faſtorum.

Has hiacynthe tenes: illas amaranthe moraris.

A maryllis cum. y. græco in penultima ſequente duplicato. l. &. i. latino in ultima ſcribitur: nomẽ fuit ruſticæ proprium: de qua & Theocritus: & Virgilius ſæpe meminere.

A malthea cum. th. aſpirato: & abſq; diphthongo ſcribitur: fuit Iouis nutrix: quam Lactantius libro inſtitutionum primo una cum ſorore Meliſſa: quæ ſcilicet patris nomen detinebat: Iouem puerum caprino lacte ac melle pauiſſe aſſerit. at Parmenius poeta græcus capram illam fuiſſe dixit: quæ geminos hædos parere ſolebat: & tunc illo tempore enixa fuerat quo Iuppiter ad regem cretæ Meliſſum nutriendus miſſus fuerat: & filiabus eius in cuſtodiam datus: quæ cum tunc forte lacte carerẽt: illum ad capram amaltheam expoſuerũt.

A mathus cum. th. aſpirato ſcribitur: Inſula eſt in mari ægæo quæ Veneri ſacra fuit. Ipſa dicente apud Virgilium libro æneidos decimo: eſt amathus: eſt celſa mihi paphos atq; cythera. Ipſa eadem eſt metallorum fœcũdiſſima: dicente Ouidio libro metamorphoſeos decimo: At ſi forte roges fœcundam amathunta metallis. Et inde amathunteus. ut Ouidius in eodem libro.

Lactantes uitulos amathunteaſq; bidentes.

A mathuta penultima cum. th. aſpirato: & ultima cum. t. ſimplici ſcribitur: fuit uxoris Athamantis regis thebarum nomen: quæ ante deificationem uocata fuit Ino.

A maſenus cum unico. s. &. e. abſq; diphthotgo ſcribitur: fluuius eſt uolſcorum priuernatum: ultra quẽ Metabus uolſcorum rex & Camillæ pater: ſubditorum iram fugiens: telo alligatam ipſam filiãm Camillam p̃iecit. ut oſtendit Virgilius libro æneidos undecimo. Quoniam ex eo nomine eſſe aliũ in ſicilia fluuiũ oſtẽdit Ouidius libro metamorphoſeos quindecimo dicens: Nec non ſicamias uoluens amaſenus arenas: Nunc fluit: interdum ſuppreſſis fontibus aret.

A maſis cum unico. s. poſt. a. & ante. i. latinum ſcribitur: habetq; accentum in penultima: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo ægypti rex: cuius tumulus fuit una pyramidum: dicente etiam Lucano libro .ix. Non mihi pyramidum tumulus euulſus amaſis. hunc Plato dixit in timæo athenas apud græcos ædificaſſe ante quem teſte Pomponio trecenti & triginta reges in ægypto fuere: quare uetuſtiſſimos prædicant ægyptios. alius eodem nomine uir fuit maraphius patria: & peditum Darii dux contra cyrenenſes miſſus. ut Herodotus ipſe monſtrauit.

A mazones cum unico. z. ſcribitur. Nam uocabulum eſt compoſitum ex a quod eſt ſine: & mazon mamma: & tam primam q̃ penultimam corripit. ut Virgilius libro undecimo æneidos: Pulſant & pictis bellantur amazones armis. fuerunt ſcythicæ fœminæ iuxta tanaim fluuium primum inhabitantes. deinde ad loca iuxta fluuium thermodoonta deuenerunt. Et ulterius inde procedentes magnam aſiæ partem occupauere: ut de his omnia libro ſecundo ſui epitomatis narrauit Iuſtinus. Nec uiris hæ fœminæ miſcebantur: niſi in uere cum qbus uulgo delectari conſueuerant: quouſq; grauidas ſe perſentirẽt: qd' Seneca in hippolyto tetigit cũ ait: Et prorſus iſte gentis armigeræ furor
Odiſſe ueneris fœdera & caſtum diu
Vulgare populis corpus. & reliqua. E quibus ſi mares naſcebantur: interficiebãt illos: fœminas uero earum

dexterioribus mãmis inuſtis ad conſueta ſua officia exercebant. Vnde Amazones dictæ ſunt.

Ambidexter cum .i. latino & .x. ante .t. exili ſcribitur: cõponitur ex αμφω: quæ latine ut ſupra uidimus tranſfertur ambo: & δεξιος dexter.

Ambracia cũ .c. exili hoc eſt ſine aſpiratiõe & .i. latino ſcribit̃: ubi .p. in .b. cõuertimus. Nam apud græcos ampracia ſcribit̃: urbs eſt in epiro teſte Liuio libro .vii. de bello macedonico: aſpero ſubiecta tumulo: Arcẽq; habet in tumulo poſitã: Eſtq; iuxta aretonẽ nauigabilẽ fluuiũ: dudũ fuit Pyrrhi regia: de qua Ouidi⁹ li. ix. metamorphoſeos: Præter erant uecti certatã lite deorum.

Ambraciam: uerſiq; uident ſub imagine ſaxum
Indicis actiaco quæ nũc ab apolline dicta eſt. Nam ibi actiũ eſt oppidũ & ꝓmõtoriũ: ubi Auguſtus uictis Antonio & Cleopatra: nõ modo refecit: ſed ampliauit templũ actienſis Apollinis. ut dixit Suetonius: & actienſes ludos inſtituit: ut uidimus in dictiõe actiũ. Sinus etiã huic urbi adiacens: ambracia ſimiliter dicit̃: cui⁹ circuitũ deſcribẽs Ptholemæ⁹ primo ponit acarnanũ oppidũ: deinde ſubſequẽter aratii fluuii hoſtia: deide ambraciã urbem: poſt illã actiũ oppidũ & leucas ꝓmontoriũ: deinde aziliã urbem: deinde acheloi fluuii hoſtia q terminus eſt epiri hoc eſt eius partis: quæ acarnania dicitur: ut in illis dictionibus uidimus.

Ambroſia cũ .i. latino ſcribit̃: herba fert̃ dulciſſimi ſaporis: adeo ut ex illa dei depaſci ſint crediti: dicẽte Ouidio libro primo de ponto: Nectar & ambroſiam latices epulaſq; deoꝝ: Det mihi formoſa grata iuuenta manu. Diaſcorides uero dixit ambroſia quã multi artemiſiã dicũt: plurimas in frutice detinet uirgas lõgas palmis tribus: habetq; folia in initio minuta ſimilia rutæ: uirgæ uero ſunt plenæ ſemine: quaſi acinis odorẽ uini habẽtes: Nec unq; herba floret: habetq; radicẽ duob⁹ palmis lõgã. Plini⁹ artemiſiã credit. Sane ab ambroſia adiectiuũ ambroſius ambroſia ambroſiũ deriuat̃: quaſi diuinus diuina diuinũ: aut imortalis & immortale: unde Homerus αμβροσιαι και χαισαι. i. ut traduxit Virg. in .i. ænei. Ambroſiæq; comæ: hoc ẽ diuinæ.

Amethiſtus penultima cũ .th. aſpirato & .i. latino: ultima cũ .t. exili ſcribit̃ lapis eſt precioſus coloris purpurei cõtra ebrietatem ualens: unde nomen aſſumpſit. Nam a negationẽ indicat: & μεθη ebrietatẽ: inde amethiſtinus. ut Iuuenalis in ſatyra Et ſpes & ratio inquit: Vendunt amethiſtina. at uero Horatius nõ amethiſtina in neutro: ſed amiſtidem amoto .th. aſpirato ꝓtulit in fœminino cũ ait i libro carminũ primo: Baſſum threicia uincat amiſtide: quod acron annotauit aſſerens ſic apud antiqores ꝓlatũ: ſed ſuo tpe amethiſtis dici.

Amyclæ cũ .y. græco & .c. nõ aſpirato ſcribit̃: fuit laconiæ ciuitas Apollini ſacra. ut Homerus libro .ii. iliados: fuitq; Caſtoris: & Pollucis patria: quod libro .iii. georgi. Virgilius tetigit cũ ait: Talis amyclæi domitus pollucis habenis: Cyllarus: & quoꝝ graii meminere poetæ. Similiter Statius libro primo achilleidos: Soluerat oebalio claſſem de litore paſtor Dardanus incautas blande populatus amyclas: & inde amyclæus cuꝫ .æ. diphthongo deducit̃. ut Virgili⁹ præfato libro: Armaq; amyclæũq; canẽ: creſſamq; pharetram: quaſi bonos canes producat. & Ouidius octaua epiſtolaꝝ heroidũ inquit: Caſtori amyclæo & amyclæo polluci. alia hoc noĩe uocitata fuit in italia urbs inter caietam & tarrhacinã cõſtituta: quæ teſte Seruio ſup. x. Virgilii librum a laconibus: qui Caſtoris & Pollucis comites fuerant conſtructa fuit: quæ deinde tacendo periit: ut dixit Lucilius & Virgilius tetigit in præfato libro: cũ ait: Tacitis regnauit amyclis. Quod ſane ꝑ hũc modũ fuiſſe fertur: Ciues eius urbis cũ pythagoræa ſectam a cæde omniũ animaliũ abſtinentes obſeruarẽt: & ex uicinis paludibus natos ſerpentes occidere nephas putarent: ab iiſdẽ interempti ſunt: quã ſententiã Plinius his uerbis libro quinto naturalis hiſtoriæ cõfirmare uidet̃ dicẽs: Iuxta tarrhacinã fuere amyclæ a ſerpentibus deletæ. hæc ille: ſed tacitas dixit amyclas. Virgi. hoc eſt pythagoræas: quia taciturnitatẽ Pythagoras primũ diſcipulis ꝑ quinquenniũ indicebat. alii uero exponũt cũ frequenter falſo nuntiarent̃ hoſtes: & inani terrore ciuitas quaſſaret̃: lata lege cautũ eſt nequis unq; hoſtis nunciaret aduentũ. poſtea uero cũ hoſtis nullo nũciante ueniret: ex improuiſo ciuitas capta eſt: unde tacite dictæ ſunt: quia periere ſilentio. hinc eſt quod ait Lucilius: mihi neceſſe eſt loqui. nam ſcio amyclas tacendo periſſe.

Amyclas etiã in ſingulari ſimiliter cum .y. græco: & .c. exili ſcribitur: fuit nauta pauperrimus in epiro: de quo Lucanus libro quinto plura proſequitur.

Amyclon cum .y. græco ſcribitur: ciuitas fuit peoniæ: ſeu mauis macedoniæ: nõ longe ab axio fluuio troianis auxilia mittens. ut oſtendit Homerus libro iliados ſecundo.

Amygdala cum .y. græco ſcribitur: dicitur a noſtris nux longa. Virgilius libro georgicoruꝫ primo: Cũ ſe nux plurima ſiluis induet in florem. exponit Seruius ideſt nux longa.

Amynæ cum .y. græco ſcribitur: fuerũt teſte Macrobio libro tertio ſaturnaliũ: loca ubi poſtea phalernum dictum fuit. Et inde amynæus cum .æ. diphthongo in penultima ſcribitur. Virgilius libro georgicorum ſecũdo: Sunt & amyneæ uites firmiſſima uina.

Amyntas cũ .y. græco & .t. non aſpirato ſcribit̃: ponitur a Theocrito & Virgilio paſtor: quo etiã nomine Alexandri auus: hoc eſt pater Philippi cognominatus fuit: quin & alii plures.

Amyntor cũ .y. græco & .t. exili ſcribitur: fuit teſte Homero libro .ii. iliados: Phœnicis pater. Vnde dixit Ouidius in tertia heroidum epiſtolarum: Venerunt ad te telamone & amyntore nati.

Amythaon cũ .y. græco & .th. aſpirato ſcribit̃: fuit uir argiu⁹ pater Melãpi medici. ut oſtẽdit Homer⁹ diuerſis

ī locis odiſſeæ a quo Melāp⁹ ipe dictus ē amythaoni⁹ Virgi.li.geor.iii. Amythaoniuſq; melampus.

A mmon cum duplicato.m.& abſq; aſpiratione principii ſcribit.a noſtris arena dicit.Nam cū Liber pater deuicta iam India per extrema libyæ cum toto exercitu gradiēs maxima ſiti laboraret:Ioui humiliter ſupplicauit:ut in hoc arduo caſu ſe patrē illi oſtenderet:Cui cū repente occurriſſet aries illo duce ad limpidiſſimū fontē deductus eſt.Móxq; ſub oculis ámirantis euanuit.Quare crediderūt cuncti arietem illū Iouem fuiſſe ad huius ergo tantæ rei memoriā ſumptuoſiſſimū templū cóſtrui fecit:quod Iouis ammonis hoc eſt arenarii cognominauit.In quo ſcilicet ſimulachrū arietis forma præſtabat.de quo Lucanus libro nono Catonis iter per libyam deſcribens ait.

Ventum eſt ad templum libycis quod gentibus unum
Inculti garamantes habent:ſtat corniger illic
Iuppiter ut memorant:ſed non aut fulmina uibrans:
Aut ſimilis noſtro:ſed tortis cornibus ámon.Et inde ámoniacus gummi quoddā ſeu lachryma dicit:quæ ut late Plinius libro.xii.naturalis hiſtoriæ rettulit ex arbore gignit:quā metropon uocāt:iuxta oraculū Ammonis.Idem libro ſecundo eiuſdem operis prius dixerat ibidē eſſe fontem qui die friget:noctibus feruet.Quod Ouidius libro.xv.metamorphoſeos tetigit cum ait.

Media tua corniger ammon.
Vnde die gelida eſt:ortuq; obituq; caleſcit.

A mōmū abſq; aſpiratione principii uel duplicatione ipi⁹.m.ſcribit:herba ē ſuauiſſimi odoris:quā Plini⁹ li.xii.naturalis hiſtoriæ naſci dixit in armenia:arabia:& ponto:armenicā uero p̄ omnib⁹ Diaſcorides laudat.

A morges cum.r.poſt.o.& ante.g.ſcribitur:fuit ex Darii ducibus unus:qui in caria ceciderunt.ut oſtēdit Herodotus circa finem libri quinti.

A mœbæus antepenultima cū.œ.& penultima cū.æ.diphthongis ſcribitur: genus eſt carminis æquali numero alternatim prolati.ut Virgilius in bucolicis:Alternis dicetis:amant alterna camænæ:unde dicitur quaſi αμοιβαδον:quod eſt alterne &mutue.Nam ab αμοιβω:quod eſt commuto deriuatur.

A mnis quidam græcum eſſe uolunt:& componi ex αμφω:quod eſt circum:& nare fluere.Varro uero oſtendit eſſe latinum:& ab ambio quod eſt deſcendo deriuatum.

A mphiareus cū.i.latino &.eu.diphthongo in fine ſcribit:fuit Oiclei filii Antiphatis filii Melampi filius:unde Statius libro thebaidos tertio inquit.Ac prior oiclides ſolita prece numen amicat.fuit Apollinis uates:& inter augures clarus:Ita ut cū primū pubeſceret:ab argonantis uocatus acceſſit.ut eodē libro Stati⁹ ipſe mō ſtrauit.deinde cū tēporis ſucceſſu Adraſtus argiuoq; rex expeditionē in thebanos acturus eēt una cū Melampo uate montē amphiſanta aſcendit:uiſurus quid ex bello argiuis euentuq; eēt: & cū inter alia præuidiſſet ſe ex eo bello nō reuerſurū latebras petiit:quæ oīa Eriphylæ uxori tanq̄ fidiſſimæ indicauit.Sed iam cūctorum principiuq; exercitu parato:cum ſolus ipe peteretur a cunctis:& longior mora tedium pareret uniuerſis:uxor illius pacta cū Argia filia Adraſti cingulū ſeu monile precioſum:quod Vulcanūs Hermione priui gnæ:& uxore Cadmi prius dederat:maritū detexit:qui cū thebas cum aliis principibus nō reditur⁹ peteret & die qua curru & armis nobilis ueniſſet in præliū:facto repente maximo terræmotu telluris uoragine abſorptus obiit.quare dixit Statius libro.vi.uiuū illum & armatum ad inferos deſcendiſſe. Cætera uero quæ inde ſecuta ſunt:uidebimus in dictione Eriphyle:& dictione Calliroe.

A mphibolum cum.i.latino & unico.l.ſcribitur:a noſtris dicit ambiguū.Nam cōponit ex αμφι quod eſt undiq;:& βουλυ conſilium:unde amphibole uel amphibolia.i.ambiguitas.

A mphibologia eodē modo ſcribit:& ex αμφι cōponit atq; logia:quæ eſt ſermocinatio: quaſi ſermo ille ſententiā dubiaq; indicet:ut dico lacedæmonas athenienſes ſuperaſſe.Simili modo reſpōdit Apollo ad Pyrrhū dicens:Aio te æacida romanos uincere poſſe.fit etiā per incertam diſtinctionē.ut Virgilius libro æneidos.i.

Bellum ingens geret italia:ubi quis intelligere poſſet de ingenti italia:ſicut de ingenti bello.& eodem libro

Aurea ſubnectens exertæ cingula māmæ:ubi teſte Seruio dubiū eſt an ipſam auream:uel aurea cingula dicere uelit.Sed ſimilia quandoq; metri ratione amphibologiā abiiciunt: & certitudinē ex metro aſſumunt.ut Virgilius in bucolicis:Mollia lutheola pingit uaccinia caltha:ubi nō poſſum⁹ mollia ad caltha referre:nec uaccinia ad lutheola:qa niſi lutheola ſext⁹ fit caſus:nō ſtaret uerſus.Idē li.æne i.ix.ait:Criſtaq; tegit galea aurea rubra:ubi duo ablatiui ſūt & duo noiatiui:quos metrica rōe diſcernim⁹.Nā rubra:& criſta lōgas habēt ultimas:qa ablatiui ſūt caſus.fit etiā amphibologia p cōe uerbū ut deprecat Cato:Calūniat Cicero:Præſtolat Brutus:dedignat Antoni⁹:in quibus nō oſtendit an actionē denotēt uel paſſionē.Simili mō fit in æquiuocis:ut ſi quis dicat canis mordax eſt:nō intelligit an de cæleſti ſidere:uel piſce marino uel latrabili animali loquat:cū eoq; qſq; mordere dicat.Similiter acies acuta ē:ambigit an de acie oculoq; uel gladii uel militū.

A mphibrachus cum.i.latino &.r.poſt.b.& ante.a.atq;.ch.aſpirato ſcribitur:pes eſt tribus ſyllabis conſtans:breuem ex utraq; extremitate:atq; longam in metro detinens: quod nomen ipſum indicat. Nam ex ἀμφι quod eſt undiq;:& βραχυσ breuis dicitur.

A mphilochus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribitur: fuit athenienſis philoſophus: & agriculturæ ſcriptor:

ut teſtis eſt Varro libro rerum ruſticarum primo.

Amphylitos cum unico.l.ſequẽte.y.græco &.t.nõ aſpirato ſcribit: poteſt interpretari undiq; diſſolutus. Nã a λυω componitur quod eſt diſſoluo: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo: uir acarnanus cuius oracu lo fretus Pyſiſtratus deuictus apud marathona athenienſibus urbem tertio occupauit.

Amphimacrus cum.c.nõ aſpirato ſcribit: pes eſt tribus ſyllabis conſtans: quaꝝ prima & ultima longa eſt: & media breuis: ut nomẽ eius indicat: quod eſt αμφι. i. undiq;: μακροσ longus.

Amphimachus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribit: fuit amphiarei uatis ex uxore Eripyle filius: quẽ Homerus cum aliis græcorum ducibus ad troiam ueniſſe ſcribit.

Amphion cum.i.latino ſcribit: habetq; accentum in penultima: fuit teſte Seruio ĩ Alexim Iouis & Anthiopes filius. alii dicunt Mercurii a quo ſuſcepta lyra adeo dulciter canebat: ut ſaxa ad ſtruendos muros thebanos traxiſſe dicat: dicente Horatio in poetria: Dictus & amphion thebanæ conditor urbis

Saxa mouere ſono teſtidinis & prece blanda.
Ducere quo uellet. & Statius libro thebaidos primo:
Penituſq; ſequar quo carmine muris
Iuſſerit amphion tyrios accedere mõtes. & Seneca in Hercule furente: Cuiuſq; muros natus amphion Ioue.
Struxit canoro ſaxa modulatu trahens. ob quod dicebat Virgilius in Alexi.
Canto quæ ſolitus ſi quando armenta uocabat
Amphion dircæus in acteo aracyntho. Nam teſte plinio libro ſeptimo naturalis hiſtoriæ: primus rationem muſicam adinuenit.

Amphiro cum.i.latino ſcribit: fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha Oceani & Thetyos filia.

Amphirytes antepenultima cũ.i.latino: penultima cum.y.græco: & ultima cum.t.non aſpirato ſcribit: inſulæ ponunt ab Homero in hymno Apollinis: nec ubi ſint explicat.

Amphiſa cum.i.latino ſcribitur: fluuius eſt in phocaica regione. ut oſtendit Lucanus in tertio.

Amphitryon cum.t.non aſpirato &.y.græco in penultima ſcribit: fuit Alcæi thebani filius: qui Alemenã Eſtryonis filiam ex Lyſidice formoſiſſimã habuit uxorẽ a Ioue amatã: ex qua Herculem genuit: qui nõnunq; a marito matris ãphitryoniades a poetis dicit. Sicut Helena a Tyndaro tyndaris: q̃ ſimiliter Iouis filia dicit.

Amphitrite cum.i.latino utrobiq;: & ſimiliter.t.abſq; aſpiratione alia ſcribit: fuit Neptuni uxor. quã cũ Neptunus primo uxorẽ ducere uellet: teſte Eratoſthene poeta græco: & illa uirginitatẽ ſeruare cuperet: fugeretq; ad Alanta quæſitum illam Neptunus delphinẽ miſit: qui cũ diuerſa per loca uageret: ad uirginem tandem peruenit Cui adeo efficaciter perſuaſit: ut eorum nuptias ſumma pace conficeret: quapropter ad cælũ delphine tractũ: & ſtellificatũ dicũt. & ponit a poetis amphitrite cõiter, p aqua quæ uniuerſũ circũplectit orbẽ: dicente Ouidio libro metamor. i. Nec brachia longo Margine terraꝝ porrexerat amphitrite.

Amphitheatrum cum.i.latino ſequente.th.aſpirato: & in fine cum.t.exili ſcribit: & dici poteſt ad litteram unum coniuncta amphitheatrum conſtituunt: ut oſtendit Plinius libro naturalis hiſtoriæ: cum de.C.Curionibus penſilibus theatris pertractat. Nam teſte Cornelio tacito in geſtis Neronis: Ipſo &.L.Piſone Conſulibus. C. Iulius Cæſar in campo marito primum amphitheatri mollem poſuit: quã Suetonius ab illo deſtinatam: poſtea ab Auguſto mauſeolum ædificaturo deſtructam dicit. Suetonius etiã in .C.Cæſaris operibꝰ ſcripſit Statiliũ Taurum amphitheatrum ædificaſſe. Et de Veſpaſiano primum: poſtea de Tito eius filio ſcribẽs amphitheatri opus utriq; attribuit. Sed de eo amphitheatro quod coloſſeũ dicunt: dubium uidet: quẽnã illud ædificaſſe dicamus. Nam quidã Veſpaſianũ illud inchoaſſe: & perfeciſſe: dicente Suetonio in illiꝰ uita Item fecit amphitheatrum urbe media ut deſtinaſſe cõpererat Auguſtum: quidã Titum eius filium id opus confeciſſe: quidã Veſpaſianum inchoaſſe: & Titum perfeciſſe putant. Sed amphithearum dedicaſſe ſtratiſque iuxta celebriter extructis dixit Suetonius in illius uita. unde Martialis in epigrammate ad Titum uel ut alii uolunt ad Damitianum.

Barbara pyramidum ſileant miracula memphis
Aſſiduus iacet nec babylona labor:
Nec triuiæ templo molles laudentur honores:
Diſſimuletq; deum cornibus ara frequens.
Aere nec in uacuo pendentia mauſeolea
Laudibus in modicis cares in aſtra ferant
Omnis cæſareo cedit labor amphitheatro:
Vnum pro cunctis fama loquatur opus. Fuitq; hoc amphitheatrum in parte domus aureæ Neronis: quæ a Veſpaſiano & Tito penitus deleta fuit: ut uidebimus in dictione coloſſus: & latius ĩ dictióe roma. Nec ſolũ amphitheatrũ dicebat: ſed a multis arena ſæpiſſime uocitata eſt. Nã ſic quoq; ſimilis molles: quæ nũc ueronæ: & altera quæ polæ conſpicitur: arena nominat. Quod nomẽ aſſumpſiſſe puto ab arena: q̃ in medio illiꝰ plateæ ne gladiatores: & alii diffluerẽt ſternebat cum lapidibus ſtratã fuiſſe ueriſimile ſit. Ideo ait Iuuenalis

Latum media ſulcum deducit arena. Nam certabant quandoq; inter ſe homines in amphitheatro. Nonnūq; cum urſis leonibus: & aliis feris beſtiis: quod certamen munus gladiatorium dicebatur: & certantes ipſi gladiatores a gladio: gladius autem eſt mucro ſeu enſis nō cultellus: ut male utunt nonnulli. Dicuntur etiā beſtiarii percuſſores: & laniſtæ a laniando. Iuuenalis in ſatyra Stēmata quid faciunt: Inuenies aliquo cū pcuſſore iacentē. idem in ſatyra Credo pudiciciā: Teſtandi cū ſit lenonibus atq; laniſtis Libertas. Similiter ab arena arenarii: & a ræte quod artificioſe ferebant: ut inſequentē aduerſariū operirent: & implicitum uiribus ſuperarent rætiarii dicti ſunt: quod ræte a iaciendo iaculum appellabāt. Et ob ſimilē cauſam dicti ſunt laquearii: cum fugientē iniecto laqueo impedirēt pugnabātq; ſæpiſſime fuſcina ſeu tridente: ut Neptuno honorē impenderent. Vnde Iuuenalis in ſatyra Stēmata quid faciunt inquit: Mouet ecce tridentē: Poſtq; uibrata pendentia rætia dextra: ne quicq; effudit. Nāq; multi primū capite damnati: mox alii in bellis capti illic cū feris pugnando mortē oppetere cogebantur: Ita ut teſte Seneca duo qui ad id certamē portabāt: mortē ſibi pr⁹ cōſtituerint: unde etiam Claudius Cæſar paccatis ægyptiis: & in poteſtatē redactis militibus: quoꝝ non parua manus ob affluentiā opum rebellauerat partē occidit: & partem pugnaturos cū beſtiis miſit. Idem Ioſephus de captiuitate iudaica: Titum diuerſis in locis de captiuis iudæis feciſſe oſtendit. Sed deinde mali auari hoīes cū beſtiis pugnaturi publice accipiebant. Verum hanc ſanguinariā uoluptatē pugnandi cum beſtiis primū athenienſes comperiſſe dicunt: & ad ciuitatē in honorem ſcythicæ Dianæ conduxiſſe. Sed teſte Iulio capitolino in uita Pupieni: & Balbini multi uetꝝ dixerūt deuotionē hanc a romanis factā contra hoſtes: ut ſanguine litato romani ipſi ſpecie pugnaꝝ ſeueriores fierent. Ita ut pugnas uidentes: & uulnera ferrumq; & undas inter ſe cohortes cum in bello cōtra armatos hoſtes eſſent: uulnera: & ſanguinē nō horrerēt. Scribit etiam Suetonius Domitianū edidiſſe ludos: & ſpectacula ratibus in amphitheatro aquis quantū opportuit in undato.

Amphora cum .ph. aſpirato ſcribit: græcū eſt: & apud illos generis maſculini diciturq; ὁ ἀμφορεύς. Sz hæc dictio ut multæ aliæ cōmutatiōe terminatiōis: etiā genera ipa cōmutat: ut ὁ κρᾶτηρ hæc cratera: ὁ χάρτης hæc charta: ὁ κηρός hæc cæra: ὁ πάνθηρ hæc panthera. Horati⁹ in ſecunda epiſtolarum.

Si foret in terris rideret democritus: ſeu
Diuerſum confuſa genus panthera camelo:
Siue elephas albus uulgi conuerteret ora.

Amphryſus cum .y. græco poſt .r. ſequente .s. cōſonante ſcribitur: fluuius eſt theſſaliæ: iuxta quē armēta regis Admeti Apollo diuinitate priuatus: ob pulſatos cyclopas patiſſe traditur: unde ait Virgi. li. georgi. iii. Paſtor ab amphryſo. Lucanus libro. vi. Et flumine puro Irrigat amphryſus famulantis paſcua phœbi.

Amphiſtos cum .i. latino poſt .s. & .t. ſimplici ſcribit: fuit proprium puellæ nomen.

Amulius cum unico .l. & .i. latino ſcribitur: fuit albanoꝝ rex: & Numitoris frater.

Anacreon cum .c. non aſpirato ſcribitur: fuit poeta lyricus: & patria teius. hic Bathyllum aduleſcētulū ſamiū ardenter amauit: dicente Horatio libro. iiii. odaꝝ in ea oda: cuius initium eſt Mollis inertia.

Non aliter ſamio dicunt arſiſſe bathyllo
Anacreonta teiū: qui perſæpe caua
Teſtudine fleuit amorem. & Ouidius de eodem libro. ii. triſtium.
Quid niſi cum multo uenerem contemnere uino:
Præcæpit lyrici teia muſa ſenis. hic teſte Plinio li. vii. naturalis hiſtoriæ: acino uuæ paſſæ ſtrāgulat⁹ occubuit.

Anacharſis cum .ch. aſpirato ſcribit: & .i. latino: fuit philoſophus ex ſcytharū genere ſapientiæ admirādæ: ut dixit Cicero libro. v. de quæſtionibus tuſculanis: Immo affirmat Herodotus libro hiſtoriaꝝ. iii. neminē ex ſcythis ſapientē audiuiſſe niſi hunc: quē ſapientiſſimū fuiſſe teſtatur: fuitq; Gnuri filius: & Cadnidi ſcythaꝝ regis frater. & tandē teſte Ioſepho libro. iii. ad grāmaticū: cū ad ſuos reuerteretur: & conaretur græcoꝝ leges ſuis inducere: in uenatione a fratre ſagitta occiſus interiit: dicens ſe gratia eloquii: & diſciplinæ in græcia conſeruatum: ob quæ in patria peribat.

Anadiploſis cum .i. latino utrobiq; ſcribitur: dici poteſt a noſtris reduplicatio. Nā cōponit⁹ ex ἀνά: quod plærunq; in compoſitione dicit re: & διπλωσις duplicatio. fitq; tunc quoq; cuz uerſus aliquis ab ea dictione incipit: in quam præcedens uerſus deſiit. ut Virgilius in Damone Certent & cygnis ululæ ſit tityrus orpheus Orpheus in ſiluis inter delphinas arion.

Anaglyphon cum .y. græco ſcribitur: ſignificat apud noſtros deſuper ſculptum. Nam ex ana cōponitur: qđ nonnunq; deſuper indicat: & γλυπτω quod eſt ſculpto.

Anagrus cum .r. poſt .g. ſcribitur: fluuius eſt theſſaliæ: cuius aquā centauri ab Hercule uulnerati: quia in illo ſe lauerant impotabilem reddiderunt.

Analogia cū .a. ſecūda ſyllaba: & unico .n. & unico .l. atq; .i. latīo ſcribit⁹ quā ut dixit Quītilian⁹ pxīe e græco trāſferētes proportionē uocauerūt. ei⁹ ut ait hæc uis ē: ut id qđ dubiū ē: ad aliqđ ſimile de quo nō q̄rit⁹ referat: ut īcerta certis p̄bet: ut ſi q̄rat⁹ funis maſculinū ſit an fœmininū: ſimiſe illi ſit panis. Id etiā ex diminutiōe diſq̄rūt: ut qa funicul⁹ maſculinū: ergo & funis: de q̄bus qđ tenendū ſit: ſufficiētiſſime Quintilian⁹ expreſſit.

A napæſtus penultima cum.æ.diphthongo & ultima cum.t. non aſpirato ſcribitur: pes eſt qui ex tribus conſtat ſyllabis:duabus primis breuibus:& ultima longa.componit̃ ex ana præpoſitione & pegma quod eſt ludus eo q̃ ad ludos & exercitia fuerit q̃maxime cõueniẽs:dicente Cicerone libro tuſculanarũ.ii.Nõ adhibet̃ partis ulla ſine anapæſtis pedib⁹ exhortatio: & hæc illi⁹ eſt compoſitio:quã q̃ inſcii aliud quid dicant.

A napis cũ.i.latino ſcribit̃:fluuius eſt ſiciliæ leuiter defluens:dicente Ouidio libro faſtorũ.iiii.Præteriit & cyanem & fontes leuis anapi:de quo Cyane Proſerpinæ comes loquẽdo Plutoni apud Ouidium libro metamorphoſeon quinto.Et me dixerit anapis:Exorata tamen non ut hæc exterrita nupſi.

A naphora cũ.ph.aſpirato ſcribit̃:dicit̃ a Cicerone in dignitatibus repetitio.Eſtq; dictio cõpoſita ex ana præpoſitiõe:q̃ plærũq; in cõpoſitione dicit re:φορα latio:& fieri dicit̃:cũ aliqua dictio pluries in uerſu aut ſequẽtibus uerſibus repit̃.ut Virgi.li.ænei.i.Nate meæ uires mea magna potentia ſolus. Nate patris ſũmi. & reliqua.Idẽ li.ii.Nos te dardania incenſa tuaq; arma ſecuti:Nos tumidũ ſub te pmeſſi claſſibus æquor.

A naſtrophẽ cum.t.ſine aſpiratiõe:&.ph.aſpirato ſcribitur: dicit̃ teſte Quintiliano a noſtris inuerſio:quæ ut ait ſi in ſpeciem ſolœciſmi cadat:hyperbaton quoq; appellari eodem modo poteſt.

A naxagoras cũ.x.cõſonãte ſcribit̃:fuit clazomenius Hegeſibulo ſiue Eubolo patre natus:Anaximenis auditor:& philoſoph⁹ ſuo tpe inclyt⁹.Nã gloria opibus & animo clariſſim⁹:patrimoniũ omne ſuis ſpõte cõceſſit:& ſe ad rerũ naturã ſpeculãdã cõferẽs:rẽ omnẽ priuatã & publicã neglexit.Eratq; uiginti annorũ in Zerxis tranſitu: & ſeptuagintaduobus uixit hic cuidã dicenti:nonne patriæ cura tibi eſt ulla:reſpondit mihi patriæ cura eſt:& ſumma quidem:atq; digitum in cælum extendit.

A naxaretes cum.x.cõſonante in antepenultima:&.t.nõ aſpirato in ultima ſcribit̃:fuit ex cypria ſalamina puella miræ pulchritudinis:& regali ex ſtirpe nata:quã Iphis popularis amabat inſane.Sed ab illa ſemper ſpretus:ad eius fores ſe ſuſpendit.ut rettulit Ouidius libro metamorphoſeos.iiii.

A naxarchus cũ.x.cõſonante &.ch.aſpirato ſcribit̃: fuit Abderites philoſoph⁹ Diomedis ſmyrnæi auditor. Alii Metrodorichii auditorẽ tradũt.hic ut Laertes ſcripſit Inimicũ habuit Nicocreontẽ cypri tyrannũ: eo quod cũ illũ Alexander magnus aliquãdo in cõuiuio rogaſſet qdnã de cœna illa ſentiret:dixiſſe ferũt cũcta permagnifice: O rex uex̃ oportet iã caput Satrapæ cuiuſdã apponi Nicocreontẽ intuẽs:quo ille indignat⁹ poſt Alexandri mortẽ cũ naui ferret̃ Anaxarch⁹ inuituſq; applicuiſſet cypro:ab illo captus crudelibus pœnis affectus eſt.& ut refert Laertius iubente tyranno illius præcidi linguam fama eſt præciſam: mordicus in tyranni faciem conſpuiſſe.

A naxilas cum.x.cõſonãte &.i.latino ſcribit̃.nomẽ eſt uiri ꝓpriũ:de quo Plutarchus nõnunq; meminit.

A naximander cũ.x.cõſonãte &.i.latino ſcribit̃:fuit philoſophus patria mileſius:Praxiadis fili⁹:& thaletis auditor: cui in ſchola ſucceſſit.hũc Plini⁹ li.ii.naturalis hiſtoriæ dixit peritiſſimũ fuiſſe aſtrologũ:& primũ cæleſtia ſigna docuiſſe.unde teſte Fauorino:ut cõuerſiões Solis & æquinoctia adnotaret:horoſtopia prim⁹ fabricauit:primuſq; maris ac terræ circuitũ deſcripſit.Idem materialẽ ſpærã cõſtruxit:& paulopoſt.lxiiii.annũ obiit:floruitq; ſub Polycrate ſamiorũ tyrãno.ali⁹ teſte Laertio ſimiliter mileſius fuit hiſtoricus nõ ignobilis.

A naximenes cum.x.conſonante &.i.latino ſcribitur:fuit Euriſtrati filius Anaximandri diſcipulus: atque eius ſucceſſor:qui eo die obiit:quo ſardis capta fuit.

A nauros cum.au.diphthongo ſcribit̃:fluuius eſt theſſaliæ quaſi abſq; aura dictus:dicente Lucano libro .vi.

Quiq; nec humentes nebulas nec rore madentem
Aera:nec tenues uentos reſpirat anauros.

A nchemolus cum.ch.aſpirato ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

A ncyle cũ.c.nõ aſpirato &.y.græco atq; unico.l.ſcribit̃.Nãq; regnãte romæ Numa Pompilia ſcutũ breue ac rotundũ de cælo lapſum ẽ:dicẽte Ouidio in loco præfato:Ecce leui ſcutũ uerſatũ leuiter aura Decidit a populo clamor ad aſtra uenit.Et cũ aruſpices reſpondiſſent illic fore orbis imperiũ ubi ancyle illud cõſiſteret diligẽtia Numæ ne ab hoſtibus unq; auferri poſſet:adhibito Mamurio fabro multa ſimilia facta ſũt:& in tẽplo Martis poſita.Et cũ duodecim ſacerdotes aduleſcẽtes nobiles.ut oſtendit Luçanus li.ix.Numa ipſe marti gradiuo delegiſſet:illiſq; dediſſet inſigne pictas tunicas:& ſup tunicã æneũ pectori tegmẽ:Iuſſit ipſa cæleſtia arma:quæ ut diximus ancylia nominauit ſuſpenſa collo ab illis portari: & cũ ſaltu atq; tripudiis carmina decantari:quos ſane ſacerdotes a ſaltu ſalios nominauit dicente Ouidio libro primo.

Iam dederat ſaliis a ſaltu noĩa dicta Armaq; & ad certos uerba canenda modos. Vnde ut in ſacrorũ libris haberi dicũt: hæc ſaltandi ratio fuit:ne.ſ.ulla ps a religione uacaret: Ita ut cautus ad animũ:& ſaltatio ad totius corporis mobilitatẽ ſpectaret:uex̃ cũ Mamurius reliqua ancylia illi cæleſti ſimilia ut iuſſus fuerat confeciſſet: eiq; præmia Numa obtuliſſet.ut refert Ouidius dixit tũc ſic Mamuri⁹:Merces mihi gloria dixit: Nomina extremo carmine noſtra ſonẽt.Inde ſacerdotes opi ꝓmiſſa uetuſto Præmia perſoluũt:mamuriũq; uocãt.Fuitq; tantæ reuerentiæ ſaliorũ collegiũ:ut nõ erubuerit Aphrican⁹ unũ de ſaliis fieri.ut oſtendit Liuius li.vi.de bello macedonico.Nec.L.Furius Bibaculus a patre ſuo tũc magiſtro collegii ſaliorũ erubuit ancylia arma deferre eum præcedentibus ſex littoribus:officio enim prætoris fungebatur.

A nchiſes cũ.ch.aſpirato &.i.latino atq; unico.s.ſcribit̃:fuit Capis filius & Aeneæ pater:de cuius genealogia uidebimus in dictione Priamus.Et dicit̃ etiã anchiſa:quia teſte Seruio ſuper.iii.ænei. huiuſmõi noĩa græca

terminata

terminata in es mittunt etiam nominatiui terminationem in a & declinationem recipiunt latinam:ut atrides atrida huius atridæ:Laertes & laerta huius laertæ.ſimiliter Anchiſes & Anchiſa huius anchiſæ.Sed a terminatione in es facit patronymicū Anchiſiades.ut Virgilius libro.viii.Aeneas anchiſiades:& fidus achates.

Ancona cū.c.nō aſpirato ſcribit̄:& ab aliqbus more græco ancon ſcribit̄:quod apud nos cubitū indicat. Nā urbs eſt in piceno ſup hadriaticū mare poſita:de qua dicit Plini⁹ libro.iiii.naturalis hiſtoriæ:a ſiculis ancon colonia promōtorio chimærico appoſita eſt in ipſo flectētis ſe oræ cubito.Idem Solinus anconeā inquit qs ignorat a ſiculis conditam:& cum apud ſiciliam plures fuerint dorienſiū coloniæ: a quibus ædificari potuit dixiſſe uidetur Iuuenalis in ſatyra Criſpini:Ante domum Veneris qua dorica ſuſtinet ancon.

Ancora cū.c.nō aſpirato apud græcos ſcribit̄:latini uero teſte Seruio ſup primū ænei. cū aſpiratiōe ſcribere cōſueuerūt:quod mi3 uideri dixit:cū aſpiratio magis ſit græco3 q̄ noſtra:itaq; ſine aſpiratiōe ſcribēda eſt.

Ancus cum.c.non aſpirato ſcribitur:fuit Numæ Pompilii nepos ex filia:& quartus romanorū rex.ſic quoq; cognominatus teſte Seruio ſuper ſexto æneidos ab ἀγκονος.ideſt a cubito quem in curuum habebat.

Androgynos cū.r.poſt.d.& ante.o.atq;.i.græco ſcribitur.Is dicitur qui uir eſt & fœmina. Nam componitur ex ἀνδρος ideſt hominis:& γυνη fœminæ:quaſi ex homine & fœmina.

Androgeus cu3.r.poſt.d.& ante.o.atq;.e.abſq; diphthongo ſcribitur: fuit Minois cretæ regis filius indolis admirandæ:qui cum athenis cæteros paleſtra ſuperaret:ab athenienſibus:& megarenſibus dolo occiſus fuit:contra quos inſurgens Minos capta megarenſium urbe:& occiſo Niſo illius rege athenienſes duro tributo coegit.Ali⁹ fuit nobilis græc⁹:quē Virgi.altis carminib⁹ occiſū narrat ab Aenea:q̄ nocte Iliō captū fuit

Andromache cū.r.poſt.d.& ante.o.atq;.ch.aſpirato ſcribit̄.unde cōponit̄ ex andros.i.hoīs: & mache hocē pugna:quaſi hoīs pugna fuit Hectoris dilectiſſima cōiunx filia Eetiōis thebaȝ in cilicia regis. ut oſtēdit Homerus libro iliados.vi.Nā inducēs illā cū Hectore loquētē lamētariq; miſerabiliter rettulit de Achille:q patriā ſuā thebas in qua orta fuerat euerterat:& patrē regē ſeptēq; ſuos fratres occiderat:traxeratq; captiuam matrē quam deinde immenſa ſumma redemptam:Diana apud ædes paternas cōmorantē ſagittis interfecit.

Andria cum.i.latīo ſcribitur.dicta ſic quoq; fuit fœmina quædam terētiana:quia ex andro inſula maris ægæi athenas uenerat.

Andron cum.r.poſt.d.ſcribit̄:locus eſt domicilii anguſtior longitudine: in quo uiri plurimū morabantur:ut gynæciū in quo mulieres quemadmodum in ſua dictione uidebimus.

Andruare cū.r.poſt.d.& ante.u.ſcribit̄:apud nos dicit̄ recūrere:& a uerbo græco dicit̄ qd̄ eſt ἀνδρα.μειν.

Antheum cum.th.aſpirato ſcribitur:herba eſt boni odoris.

Anger cum.e.abſq; diphthōgo ſcribit̄:fluuius eſt ex illyricis uerſus boream fluens:& primo teſte Herodoto libro hiſtoriaȝ.iiii.in cāpū triballicū:deīnde in fluuiū brongū & brongus ultimo in iſtrum defluit.

Anyſis penultima cū.y.græco:& ultima cū.i.latino ſcribit̄:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaȝ.ii. ægypti rex qui poſt Aſychin in ægypto regnauit.& cū cæc⁹ cēt fugatus fuit a Sabaco æthiopū rege.ut idem auctor oſtēdit.

Anytus cū.y.græco & nō aſpirato ſcribit̄:fuit atheniēſis uir locuples:& factioſus.hic cū ob ſuas ineptias nōnunq; a Socrate rideret̄: nō potuit id modeſte ferre.ſed ita excandeſcens primuȝ in Socratis maledicta cum nōnullos ꝓuocauit: tū Ariſtophanē poetā comicū doctū q̄dem:ſed hominem parū probū q accæpta ab illo grandi pecunia cōtra Socratē comœdiā ſcripſit.cuius titulus eſt νεφελαι.i.nebulæ quin & agendā illā ī ſcæna ſpectandāq; curauit in qua cū plura in Socratē tum illud cōfingit cū nebulas colere.& athenienſiū religionibus detractare:& præter hæc iuuenū mētes ſic imbuere:ut parentib⁹ manus inferre pie & officioſe poſſent.Quæ res cū uniuerſum popolū in ea ipa recitatiōe a Socratis charitate:& reuerentia auerteret:Anytus ipe cū duobus aliis poſtridie adhuc calentibus auribus populi ab ipa recitatione Socratē in iudiciū traxit. Nā ut dixit Plato in apologia tres illū accuſauerūt Anytus:Lycon:& Melitus: quæ ſane coniuratio hoc modo geſta eſt:Melitus cui⁹ noīe accuſatio ſcripta fuit:Meliti filius Socratē Sophroniſci filiū de his criminib⁹ impetit:iura uiolat Socrates:quæ ex maioȝ inſtituto ſuſcæpit ciuitas deos eē nō æſtimās.alia noua dæmonia inducit contra ius itē & fas.Iuuenes corrūpit:pœna illi mors. Ab cui⁹ defenſione cū diſcipul⁹ Plato ſurrexiſſet:orationē illā exorſus eēt:cuius initiū eſt ὁτι μεις ὦ ανδρες ἀθηναῖοι tantūs a iudicibus clamor obiectus eſt ut diſcederet:& cunctis aliis dicēdi ac deferēdi facultas præcæpta fuerit. Quare furore quodā & ira morte dānatus eſt Socrates:nec multis diebus poſt dato illi ueneno ex publico in carcere mortuus eſt:ſ3 poſt paucos dies ductus pœnitentia populus q̄uis ſero interfectū luget Socratē.prædicant omnes illū ſanctitate ac clariſſimaȝ omniū uirtutū uenerabilē extitiſſe.indicit̄ publicus mœror: claudunt̄ officinæ: & gymnaſia: fit impetus in accuſatores: qui omnes & ſupplicio affecti & fugati fuerunt. Socrati uero ab athenienſibus ærea ſtatuta Lyſippi opus in celeberrimo loco ſita fuit.

Anius cum.i.latino ſcribitur:rex fuit in delo:dicente Virgilio libro æneidos.ii. Rex anius rex idem hominū phœbiq; ſacerdos:de quo Ouidius metamorpho.xiiii.plura ſcripſit.hic filiū habuit Andrū: a quo andros inſula in qua regnauit denominata fuit.ut oſtendit Ouidius præfato loco.

Annus cū duplici.n.ſcribit̄:& idē eſt teſte Feſto quod græce ἐννον dicit̄.unde quod nos triēniū illi τριεννον uocauere.aliqui uero nō græcū ſed latinū eē dixerūt:ut Atteius Capito teſte Macrobio libro.i.ſaturnaliū q

annũ ipſum a circuitu temporis dictũ putat:eo q̃ ueteres an pro circum ponere ſolebant.ut Cato in origi-
nibus oratorꝝ inquit.anterminũ ꝑ circum terminũ:& ambire q̃ſi circũ ire dicit':ſic annus q̃ſi circũ nũc dicit':
Verꝝ ipius anni diuerſæ apud antiquos cõputatiões fuere:q̃s Macrobius ꝓfato libro recenſuit: ſed poſt oẽs
Iulius Cæſar imitatus ægyptios ſolos.ut dixit Macrobius diuinarꝝ rerũ oĩuꝫ cõſcios ad noſtrũ ſolis: qui tre-
centis ſexagintaquinq; & quadrante curſum cõficit annũ redegit:de quo Ouidius li.faſtorum.iii.ait.

Is decies ſenos tercentum: & quinq; diebus
Iunxit:& e pleno tempore iuncta die.

Quare Cæſar in cõuiuio Cleopatræ apud Lucanũ libro.x.dicebat ad Chorebũ:Nõ meus eudoxi uincat' fa-
ſtibus annus. Nã ſicut lunaris annus mẽſis ẽ:q a Luna paulo minus q̃ mẽſem ĩ zodiaci circuitiõe cõſumit:ita
ſolis annus eorꝝ dierꝝ numero colligẽdus fuit:quo zodiacũ ipm ſua circuitiõe cõficit:hoc ẽ dũ ad id ſignũ ſe
denuo uertat:ex quo digreſſus eſt:unde annus uertẽs ab antiqs uocabat':& dicebat' magnus cũ lunæ annus
breuis uideret': dicẽte Virgilio li.ænei.iii.Interea magnũ ſol circũuoluit' annũ. & ab anno annona deducit'
q̃ anni ẽ alimonia.& cum duplici.n.ſimiliter ſcribit':habetq; accẽtũ in penultima:nec tantũ ẽ frumẽtaria: ſꝫ
etiã aliarꝝ rerꝝ ut Cicero li.ii.de diuinatiõe:ſi Epicuri de uoluptate liber roſus eẽt:putarẽ annonã in macello
cariorẽ fore:licet forte macellũ nõ tantũ ꝑ loco ubi caro uẽdi cõſueuit accipit':ſed ubi & frumẽta. Annales
ſimiliter ab anno deducunt':in qbus res geſtæ p annũ ſcribebant':quæ etiã penultimã ꝓducit ſecundũ eã grã
maticæ regulã:q̃ dicit' oĩa denominatiua q̃ in ſingulari noĩatiuo terminant' in alis ut aĩalis liberalis: & ſimi-
lia penultimã ꝓduci cõperiunt':atq; p unicũ.l.ſcribi cõſueuerũt.ſimiliter & ab anno anniculus puer: & ami
cula puella:& amiculum iumẽtuꝫ deducit':hoc ẽ unius anni ſicut bimus bima bimum duorꝝ annorꝝ: trimus
trima trimũ trium annorꝝ:q̃drimus q̃drima q̃drimum quattuor annorꝝ:& nõ ampli⁹ cõperit':q̃ ſane diminu
tiua nõ ſunt.Nec de animabus mõ ſed de inanimatis idẽ dicere poſſumus:ut anniculum uinũ:bimum oleuꝫ
de pueris tamẽ magis loqmur p diminutiuum bimulus trimul⁹ quadrimul⁹:qa inter hos annos adhuc pui
ſunt.Reperimus etiã apud iuriſcõſultos bima trima q̃drima die ꝑ tpe biennii:triennii:q̃driennii . Nã diẽ in
fœminino ꝑ tpe accipit':ut ipa dies fecit hoĩeꝫ prudẽtẽ:& multa dies dat magnã hominib⁹ expiẽtiã.unde Pæ
dianus dieculã ꝓ puo tpe uult fieri:quod noſtri tẽporis iuriſpiti nõ intelligunt.dicim⁹ tamẽ in maſculino ex-
terno die craſtino dic:nõ heſterna die & craſtina.ad diẽ nõ uenit:ad diẽ nõ affluit.i.die præſtituto.

A nonymus cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt a noſtris abſq; nomine.

A ntæus cum.t.nõ aſpirato &.æ.diphthongo in emẽdatiſſimis græcorꝝ codicib⁹ ſcriptum cõperi. at eorꝝ nõ-
nulli cum.th.aſpirato &.e.ſimplici ſcribẽdũ uolunt: dicẽtes cõpoſitum uocabulum eẽ ex anti præpoſitione
græca quæ in cõpoſitione plærunq; apud nos contra deſignat:& heos dictione aſpirata:& ſine diphthon-
go quæ ſolẽ indicat:quaſi cõtra ſolẽ fuiſſe dicatur.Nam fuit gigas libycus ex mauritania ab Hercule uictus
quemadmodum plura de eo ſcripſit Lucanus libro quarto.

A ntagoras cum.t.exili ſcribitur:nomen fuit uiri proprium:de quo ſæpe Plutarchus.

A ntalcides abſq; aliq̃ aſpiratiõe &.i.latino ſcribit':nomẽ fuit ꝓprium uiri ſpartani.ut oſtendit Plutarchus.

A ntandrum cum.t.exili ſcribit' ſaxum ẽ magis q̃ inſula.ut Plinius li.iiii.naturalis hiſtoriæ:& Solinus itidẽ fe
runt:dicẽtes iter teneduꝫ:& chium:q̃ ægeus ſinus pãditur a dextera nauigantib⁹ ſaxum eſt:quod antãdrum
dicimus:hoc enĩ ueri⁹ q̃ inſulæ nomẽ meruit.Et quoniã uiſentibus ꝓcul capræ ſimilitudinẽ repſentat: quã
græci ægã nuncupãt:ab eo ægænm ſinum dictum nõnulli putauere:ut ſupra uidim⁹.ẽ etiã eiuſdẽ noĩs ciui-
tas in phrygia dicta antandros:teſte Seruio ſup.iii.ænei.uel q̃ de antandro inſula eã cõdiderunt coloni.uel
q̃ græci ueniẽtes p thraciã cæpere Polydorꝝ:ꝑ cui⁹ ꝑcio hãc habuere ciuitatẽ:quæ ex facto nomen accæpit:
hoc ẽ ὀντι ἀνδροσ.i.ꝑ hoĩe quẽ poſt accæptum precium occidiſſe lapidibus ferunt.Euripides uero aliter
dixit:quẽ Virgilius ipe nõ ſequitur.Sub ciuitate igitur phrygiæ magis q̃ ſub inſula ſe ad diſceſſum præpa-
raſſe Aeneam ex Seruii expoſitione oſtendere uidetur Virgilius cum ait: Claſſemq; ſub ipſa Antandro &
phrygiæ molimur montibus idæ.

A ntapodoſis cum.t.nõ aſpirato ſcribitur dici põt a noſtris retributio.Nã cõponit' ex anti & apo ꝓpoſitioni-
bus:q̃ re indicãt :& doſis datio:ponitur figura cum media primis & ultimis cõueniunt:ut ueſtrum iã hoc fa
ctum repræhendo .p.c.nõ meum ac pulcherrimum qdẽ factum:uerum ut dixi nõ meum ſed ueſtrum.

A nteas cum.t.nõ aſpirato &.e.ſine diphthongo ſcribitur:fuit teſte Plutharcho ſcytharum rex.

A ntemunta cum.t.nõ aſpirato utrobiq; ſcribitur:urbs fuit in aſia ad litora ponti:nunc teſte Plinio li.vi.natu
ralis hiſtoriæ deſerta:quõdã adeo glorioſa.ut Timoſthenes ĩ eã trecẽtas natiões:q̃ diſſimilib⁹ linguis uteret'
deſcẽdere ꝓdiderit:& pgit:ſunt q cõditã eã ab Amphito:& Telchio Caſtoris ac Pollucis aurigis putant.

A ntenor cum.t.exili &.t.abſq; diphthõgo ſcribit':fuit troianus nobilis: q teſte Homero li.iii.iliados tpe bel-
li troiani a re militari ob ſenium olim deſueuerat.Sꝫ in curia ſenatuq;:& dicẽda ſnia erat utiliſſim⁹. hunc cũ
Aenea patriã græcis ꝓdidiſſe creditu ẽ:ſed ad ptes uenetiæ inde deueniẽs:patauiuum urbẽ ædificaſſe dicit'.

A nthedon cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii.iliados boetiorum urbs.

A nthemion cum.th.aſpirato ſcribitur &.i.latino:fuit troianus pater Simœſii ut in ea dictione uidebimus.

A nti cum.t.exili ut ſupra uidimus:&.i.latino ſcribitur: præpoſitio græca eſt quæ in compoſitione apud nos

plærunq; contra dicit, extra cõpositionem uero apud illos cõstruitur cũ genitiuo: & tunc apud nos designat id quod pro nõnunq; etiam in compositione idem efficit.

Antias cũ.t.nõ aspirato &.i.latino scribit: fuit uxor Prœti: ex q̃ prœtides genuit: ut uidebim⁹ i dictiõe Prœt⁹.

Antibacchius cũ.i.latino utrobiq; & geminato.c.ac secũdo aspirato scribit: pes ẽ cõtrarius bacchio. nã constat ex duabus longis: & una breui: temporum quinq; ut natura Pompeius.

Anticyra absq; aliqua aspiratione &.i.latino in antepenultima: in penultima uero cũ.y.græco scribit: Insula est ad regionẽ phocaicã ptinens in corinthũ uersa. & portũ habẽs amplũ multarũq; nauium capacẽ: habetq; oppidũ eiusdẽ nois ut mõstrat Liui⁹ li.ii. de bello macedonico i hac elleboꝛ nasci ab auctorib⁹ oib⁹ ꝓfiteť: unde ait Ouidi⁹ li.iiii. de ponto: I bibe dixissem purgãtes pectora succos. Quicqd & i tota nascit anticyra.

Anticlea absq; aliq̃ aspiratione &.i.latino scribit: fuit Vlyxis mater: quæ cũ duceret ad Laertæ nuptias ab Sisypho latrone Aeoli filio capit: & adulterat. Alii dicunt cũ Laertæ iam nupsisset: & ad oraculũ pergeret cõsultura: captã a Sisypho latrone: & ut multi putant ex eo Vlyxẽ concæpisse. Quod Aiax apud Ouidiũ.xiii. metamorphose. improperauit Vlyxi cum dixit: Et sanguine cretus Sisyphio. alii pũtant Vlyxis matrem Autoliam cognominatam fuisse.

Antidotum absq; aliqua aspiratione & cum.i.latino scribitur: apud nos dici potest ex cõtrario datum: cum cõtrariis contraria curari dicantur.

Antigonus cũ.t.exili &.i.latino scribit: quo noie uiri plures clari uocitati sunt. Vnus fuit Thesei & Phedræ filius maior natu Demophoõte: q post fugatũ ab athenien sib⁹ patrẽ: rex creat: & mutato noie Mnesteus dictus ẽ. Alius fuit macedoniæ rex: & unus ex principib⁹ Alexandri: post cuius mortẽ plurima bella gessit. Ali⁹ rex fuit iudæoꝛ: & ab Herode ascolonita in carcere obtruncatus. Alius philosophus fuit cynicus de agricultura scribens. ut dixit Varro libro primo de agricultura.

Antigõne simili mõ scribit: quo noie plures etiã fuerũt illustres fœminæ. Vna Laomedontis filia & Priami soror: quæ cũ Iunoni in pulchritudine se præferret auulsa illi lingua cõuertit in ciconiã. Alia fuit Oedipi regis thebaꝛ filia: quæ patri cæco & a Creonte in exiliũ misso ducatũ præstabat. ut Seneca in Oedipo: & Statius in thebaide attestant. Et cũ inde ad exhibendas ultimas lachrymas fratribus aduersus Creontis ĩperia nocturno tpe in cãpum martiũ pueniss et: & sororẽ Argiã Polynicis cõiugẽ ad simile officiuꝫ cõperisset: cremarẽtq; ambæ pemptoꝛ fratrũ cadauera: iussu Creontis capta: & occisa fuit: de qua Iuuenalis in satyra Stẽmata quid faciũt meminit: cum contra Neronem q trœgedias canendo per peregrina pulpita pergebat inquit: Ante pedes domiti longum tu pone thyestẽ Syrma uel antigones.

Antilogia cum.i.latino utrobiq; scribit: dici potest contradictio seu refragatio.

Anthylla cũ.th.aspirato &.y.græco scribit: atq; duplicato.l. fuit teste Herodoto urbs in ægypto.

Anthia cum.th.aspirato &.i.latino scribit: fuit ciuitas in argo propinqua pylo: & sub dominio Agamemnonis. ut ostendit Homerus libro iliados nono.

Antim⁹ cũ.t.nõ aspirato &.i.latino scribit: fuit teste Homero li.iiii.iliados: Priami regis fili⁹: & bello strenu⁹.

Antimachus cũ.t.exili &.i.latino atq;.ch.aspirato scribit: fuit græcus poeta: q cũ dolorẽ suũ quẽ e morte clarissimæ uxoris Lysidices concæperat lenire uellet: elegiã scripsit: in qua calamitates oẽs heroũ altius repetẽs enumerauit. Alius fuit troianus q teste Homoro li.xi.iliados: donis Alexandri auroq; corruptus: impedimẽto fuit quo secius Helena Menelao redderet: imo ꝓ cõcione troianos hortat⁹ ẽ: Ne Menalaũ dũ ad eos cũdio Vlyxe legatus iret redire sinerent: sed intra urbem atq; illic statim trucidarent.

Antiopa cũ.t.nõ aspirato &.i.latino scribitur: fuit teste Homero li.xi. odisseæ Asopi filia. ait enĩ sic ἀντιόπην ἰλλοη ἀσωπόιο θυγάτρα: hoc ẽ Antiopã uidi Asopi filiã. nõnulli uero ex nostris Nyctei regis in lesbo filiã fuisse dicũt. hæc Lyco thebaꝛ regi nupsit: quã ut dixit Ouidius li. metamor. vi. Satyri cælatus imagine pulchra Iuppiter impleuit gemino nycteida fœtu. Nã teste Homero eodẽ li.xi. odysseæ peperit illi duos filios Amphionẽ. f. & Zetũ οἵ πρωτοιθηβησ ελοσ ἔκτισαν: hoc ẽ q primi sacrariũ thebaꝛ ædificauere: hoc ẽ ante cadmũ. Sed de hac antiopa reliqua plene uidebimus in dictione Dirce. Alia fuit amazonum regina.

Antiochia cum.t. sine aspiratõe &.ch.aspirato atq;.i.latino scribit: fuit teste Plinio li.vi. naturalis histo. urbs in syria epiphane olim cognoiata: quam Seleuc⁹ Nicanor Antiochi filius ob suæ originis memoriã cõdidit hanc fluuius horõtes diuidit. Alia est iuxta pticũ sinũ: quã Antiochus rex olim condidit.

Antonomasia cũ.t.nõ aspiro &.i.latino scribit: dici põt latine ꝓ noie.i. uice nois positio: ut Maia genit⁹ pro Mercurio: magnanimus anchisiades ꝓ Aenea. Virg. iii. æneidos. Infœlix puer atq; impar cõgressus Achilli. Quin & hæc figura melius dicẽdo poetã intellgimus Virgiliũ & græci Homeꝛ Saturniã ꝓ Iunone: ut dixit Seruius & cõsimilia: & hoc melius ẽ exemplũ q̃ superiora: ubi ꝓprie est perifrasis idest circuitio.

Anthores cũ.th.aspirato scribit: nomẽ ẽ uiri ꝓpriũ: de quo Virgili⁹ li. ænei. x. Egregiũ anthorẽ latus inter & ilia fugit Herculis anthorẽ comitẽ. estq; cõpositũ nomẽ ex ανθῶν: quod ẽ florẽs & uirens atq; ῥεῶ uerbo quod ẽ fluo: quia tũc quoq; florẽs in mortẽ defluxit: unde more homerico Virgili⁹ noster ut plurimũ noia cõfinxit. Nec põt dici in noiatiuo Anthor: cum penultima in accusatiuo longa sit: & noia terminata in or in obliquis casibus penultimã corripiant. ut Hector hectoris. Nestor nestoris. Castor castoris.

Antho cum.th.aspirato scribit:fuit Amulii albanorum regis filia.

Antiphates cum.t.non aspirato utrobiq; &.i.latino scribitur:fuit Melampi medici filius:ex Iphianassa filia Prœti:& fuit pater Oiclei.

Antiphona cum.t.exili &.i.latino scribitur:potest latine interpretari uox reciproca.

Antiphrasis cũ.t.nõ aspirato &.i.latino utrobiq; scribit:sermo dicit p contrariũ intelligẽdus:ut lucus qa luce careat:Manes qa immites:Eumenides qa furiæ:parcæ qa nemini parcãt.Qua figura nõnũq; quos nanos cõspicim⁹ Atlãtes uocam⁹:æthiopes argẽteos:& similia. Nã cõponit ex anti qd ẽ cõtra:& φρασισ locutio.

Antiphus cũ.t.nõ aspirato &.i.latino scribit:fuit teste Homero li.ii.iliados: Thessali filius & nepos Herculis qui cum fratre Phidippo dux triginta nauium cum aliis græcis ad troiam cõmigrauit.

Antiptosis cũ.t.exili utrobiq; &.i.latino scribit dici potest latine ,p casu:figura ẽ quando casus ,p altero casu ponit. Virgili⁹ li.ænei.i. Vrbẽ quã statuo uestra ẽ. Terentius in ,plogo:fabulas quas feciſſet populo placerẽt ,p fabulæ. Virgilius in.x.Hæret pede pes:Densusq; uiro uir:hoc est pedi pes:Densusq; uiro uir:hoc est pedi pes.Et cõponitur antiptosis ex anti quod est pro:& πτῶσις casus.

Antisigma cũ.t.nõ aspirato &.i.latino utrobiq; atq; unico.m.scribit:ante quod i euphoniæ causa:hoc ẽ plenioris soni a nostris interponit.g.Nã ea littera cognominat:quæ inuersa ad ipm sigma græcũ describit uidelicet.ς.Ex qua & sigma formauit Claudius Cæsar alterius litteræ figurã:quã ,p.ψ.græco scribẽdã statuit uidelicet & a parte totã litterã antisigma cognominauit:ut supra uidimus cũ de ea tractauimus.

Antismos cum.t.non aspirato &.i.latino scribitur:figura est qua aliquid simplicitate rustica expolitur:& ad urbanitatẽ quandam reducitur. ut Virgilius in Palæmone.

Qui bauium non odit amet tua carmina meui:
Atq; idem iungat uulpes:& mulgeat hircos.

Antisthenes antepenultima cũ.t.exili &.i.latino:penultima cum .th.aspirato scribit. fuit philosophus Antisthenis athenien sis filius.hic in initio Gorgiã audiuit oratorẽ: deinde Socrati sese addixit.Et cũ habitaret in pyræo:quotidie quadraginta stadiis emensus audiebat Socratẽ:a quo tolerãtiã addiscẽs: tranquillitatisq; illius imitator effectus:cynicã prior sectã inchoauit:princepsq; in ea fuit:Platonẽ insimulabat fastu turgidũ Et cũ audisset aliquãdo Platonẽ sibi maledicere.Regium inquit est male audire cũ benefeceris. libros multos:& diuersarum rerum scripsit.fuerũt & alii Antisthenes tres.un⁹ de schola Heracliti.alius ephesius. Tertius rhodius historicus.

Antistœchon antepenultima cũ.t.nõ aspirato &.i.latino:penultima cum.t.simplici:&.œ.diphthõgo:ultima cũ.ch.aspirato scribit:dici põt ,plittera.Nã anti dicit pro & στοιχον littera.unde tropus est cũ littera ponitur ,p littera.Virgilius li.ænei.i.Mirat molem æneas magalia quondã: ubi magalia ,p magaria dixit: ponẽs l.,p.r.Nã megaron pœnorũ lingua uillã designat.Itẽ sella pro sedda:meditor pro melitor.

Antistoche eadem figura est cum superiori:& eandem habet compositionem:sed quasdam litteras amouemus:ut patet ex superiori.

Antithesis penultima cũ.th.aspirato scribit.põt dici,p altero positio.Nã cõponit ab anti quod ẽ,p:& θεσισ positio. Alii uero anti pro contra accipientes obiectũ traxerunt:ut Olli surridens pro illi.

Antithe⁹ secũda cũ.t.nõ aspirato &.i.latino sequẽs cũ.th.aspirato scribit:fuit teste Homero li.i.iliados:i oratione Nestoris uir fortissimus:q nũq; cũ centauris belligerans:aliquãdo uictus:aliquãdo uictor fuit.

Antitheta sola penultima cũ.th.aspirato scribit:dici possunt a nostris cõtraposita.Nã figura ẽ:cũ cõtratra cõtrariis opponunt:& sententiæ pulchritudinẽ reddunt.ut apud Ouidiũ li.i.metamorpho.Frigida pugnabat calidis:humentia siccis:Mollia cũ duris:sine pondere habentia pondus.

Anthropophagi cũ.th.aspirato scribit: dicunt latine illi q humana carne uescunt. Nã ἀνθρῶποσ a nostris homo dicit:& φάγω comedo.Similiter pãphagi omnia mandentes:πᾶν cni omnia designat.

Antrum cum.t.sine aspiratione scribitur.

Anubis cum.i.latino scribit:uocabulũ ẽ ægyptiũ:quod apud nos canẽ indicat.In cui⁹ forma Mercuri⁹ ipe colebat.unde Virgilius li.viii.ænei. Omnigenũq; deũ monstra ac latrator anubis. & facit in genitiuo anubidis.ut Ouidius li.i.de sine titulo:Per tua sacra precor per anubidis ora uerendi.

Anus cũ unico.n.scribi iã cõsueuit: & nõ cum duplicato:ut antiqui cõsueuerunt:q teste Festo ab annoꝝ multitudine dictam putabant.At moderniores ex a quod est sine & νοῦσ intellectus compositam putant: ideo cum unico.n.scribunt.

Anxyrus cũ.y.græco scribit:uocat⁹ est Iuppiter a cãpanis:cõponit ab ἄνευ quod est sine:& ξύρω rado:quasi absq; rasura sit:& imberbis.nam sic quoq; apud illos colebat. unde ait Virgilius li.vii.ænei. Circæũq; iugũ qs iuppiter anxyrus aruis Præsidet & uiridi gaudens feronia luco.Et inde tractũ anxur puto cõuersione.y. græci in.u.nostrũ.Nã olim teste Liuio li.iiii.ab urbe dicebat anxur:quod tunc tarrhacina dicitur.

Anxur cũ.x.consonante scribit oppidũ fuit uulscæ gẽtis:quod nunc tarrhacina dicit.ut Ennius:Vulsculus p didit anxur.& facit in genitino anxuris.ut Lucanus li.iii.Iamq; & præcipites superauerat anxuris arces.

Aonia cum.i.latino scribitur:Est boetiæ pars mõtana ab Aone rege dicta.Virgilius in sileno:Aonas in mõtes

& in mare caſpium uerſus orientem decurrit. At flumina quæ numerauit Orpheus ex aliis locis etiam non paruo ſpatio diſtantibus oriuntur.

Arcadia cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:regio eſt in peloponneſo:& pars achaiæ inter mare Ioniũ & ægæum diſpoſita ab Arcade Iouis ex caliſtone filio cognominata.dicta prius teſte Seruio parrhaſia.ut tetigit Virg. li.ænei.viii. cũ ait:Parrhaſio dictũ panos de morte licæi.i.more arcadico quod cognomẽ a ciuitate parrhaſia aſſumpſiſſe puto: de qua meminit Homerus libro iliados.ii.in hac comperta fiſtula diſparibus cicutis: & foraminib⁹ credit'.In eadẽ ſunt aſini aliis maiores & præſtantiores.Ideo ait Iuuenalis in ſatyra: Et ſpes & ratio:Quod leua in parte mamillæ nil ſalit arcadico iuueni.i.aſinino:& pauci ſenſus.In eadẽ palus ẽ lernæa ubi ab Hercule fuit hydra mactata:ut in dictione hydra uidebim⁹.Fuit etiã in eadẽ regio ac ſilua nemea: ut uidebim⁹in dictione Cleone.Itẽ & Plinio teſte li.iiii.naturalis hiſtoriæ:Sunt i'ea montes plurimi.ut Pholoe cũ oppido.Item Cyllenæ lycæus:in quo lycæi Iouis delubrũ.Mænal⁹ Artemiſius Parthenius Nonacris Erymanthus:& alii nõ ignobiles.

Archander cũ.ch.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.ii.Danai ſocer.

Arceſilaus cũ.c.nõ aſpirato & unico.s.atq;.i.latino & ſine aliquo diphthongo ſcribit':fuit unus ex quinq; ducibus boetioꝝ:q ad troiã cũ quinquaginta nauibus aduenerũt.ut oſtendit Homerus li.iliados.ii. Alius fuit philoſophus patria pitanæ⁹ Scythi filius.audiuit primo Auctolicũ mathematicũ ciuẽ ſuũ: cum quo Sardis perrexit.deinde Xanthũ athenienſem muſicũ.Poſt quẽ Theophraſti auditor fuit. Tum demũ in academia ſe ad Crantorẽ contulit.Et cũ in dicendo grauiſſimus eẽt:& in ſcribẽdo ſatis exercitat⁹:poeticæ quoq; operam dedit.Amplectebaturq; Homerũ maxime ex omnib⁹:cuius adeo ſtudioſus erat:ut ſemp ante ſomnum eius aliqd legeret.Pindaꝝ quoq; dicebat eẽ in primis idoneũ iplere uocẽ. Verboꝝ quoq; ac nominũ copiã præbere.Et multa de illo locutus eſt Laertius.Obiit tandẽ teſte Hermippo cũ merũ imodice hauſiſſet: ac p id offendiſſet ætatis ſuæ anno ſeptuageſimoquinto.Fuerunt & alii Arceſilai.Vnus poeta priſcæ comœdiæ. alius elegiæ itidem poeta.alius ſculptor.

Arceſius cũ.c.exili & unico.s.atq;.i.latino ſcribit':nomẽ eſt uiri ꝓpriũ:cum quo Vlyxes nõnulla tractauit. ut oſtendit Homerus libro.xi.odyſſeæ.

Archemolus.cũ.ch.aſpirato & unico.l.ſcribit' fuit Rhœti fili⁹ Marubioꝝ regis in italia:q cũ teſte Seruio ſup x.ænei.filio nouercã Caſperiã ſup iduxiſſet:ſtuprauit illã priuign⁹.Quo cognito cũ eum pater ꝓſequeret': & ad pœnã uexaret:fugiens ille ſe ad Turnum contulit.ut eodẽ libro oſtendit Virgilius.

Archemorus cum.ch.aſpirato ſcribit':fuit lycurgi Nemeæ regis filius:hic Hypſiphylem nutricẽ habuit: quæ cũ ſitientibus græcis ad expeditionẽ thebanã euntibus:fontẽ langiam mõſtraret:& ſup uiridanti herba puerum Archemoꝝ reliquiſſet:a ſerpente morſu affectus occubuit.unde fons ille archemorus dictus fuit:& annu⁹ agon iuxta illũ in ei⁹ honorẽ exercebat':de quo Iuuenalis in fine ſatyræ.Et ſpes & rõ meminit cũ ait: Dicat patriã nomẽq; nouercæ Archemori:hoc eſt Hypſipyles:quæ nouercali ritu pueꝝ ſine cuſtodia dereliqt.

Archela⁹ cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit unus Antenoris troiani filius: quem Homerus libro iliados ſecũdo: rei militaris peritiſſimum dixit.Alius fuit Athenienſis philoſophus:ſeu ut alii dicunt mileſius.habuitq; patrem Apollodorum.Et fuit auditor atq; ſucceſſor Anaxagoræ.hic primus ex Ionia phyſicaꝝ philoſophiam athenas inuexit:& appellatus eſt phyſicus:Socrate Aethicẽ introducẽte: quãq; hic Aethices rudis non fuit. Nãq; de legibus philoſophatus eſt:& de Honeſto & æquo.porro Socrates quod ſumpta ab eo propagauerit:inueniſſe putatus eſt.Alius fuit geographus:q omnẽ ab Alexandro peragratã terrã deſcripſit.Alius teſte Laertio naturæ ꝓpria uerſu tradidit.Alius etiam qui oratoriam artẽ ſcripſit.

Archeptolemus cum.ch.aſpirato &.t.ſimplici:hoc ẽ ſine aſpiratione ſcribit' fuit filius Iphiti:& auriga Hectoris ſuffectus Enipeo interfecto a Diomede:ut in ea dictione uidebimus.

Archetypus cum.ch.aſpirato &.t.ſimplici atq;.y.græco ſcribitur:apud nos dici poteſt exemplaris.ut Iuuenalis in ſecunda ſatyra:Et iubet archetypos pluteum ſeruare cleantes. Nam cõponitur ex arche:quæ eſt principalis:& typos figura:quaſi ex principali & naturali figura trahantur.ut Virgilius libro ſexto: Viuos ducent de marmore uultus. Martialis in duodecimo: ſic tanq; tabulas ſcyphoſq; paule: Omnes archetypos habens amicos.

Archia cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:dicitur apud nos principatus:& inde archos princeps. Quin & nomen proprium ut pro Archia poeta.

Archigenes cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur: interpretari poteſt princeps generationis:& licet nomen proprium ſit medici contra quem Galienus ſæpiſſime in libris ſuis inuexit: communiter pro græculis: aut ſimilibus accipere conſueuimus: qui ſe præ omnibus ſui generis ſciolos oſtendebant. ut in dictione protogenes quæ ideꝝ fere deſignat apparebit:Sed de eo medico:aut ſimili intellexit Iuuenalis cũ in ſatyra Credo pudiciciã de mulieribus romanis locutus ait:Tunc corpore ſano aduocat archigenem.

Archilochus cum.ch.aſpirato tam in antepenultima q̃ in ultima ſcribitur:fuit unus Neſtoris & Eurydices filius.ut oſtendit Homerus in odyſſæa:hic patrẽ in expeditiõe troiana ſecutus:& uiriliter pugnãs a Memnone:ut qdaꝝ uolunt:interfect⁹ fuit.Alii aſſerunt eum cum Achille in tẽplo Thymbræi Apollinis a Paride ob-

truncatum.de quo Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris de Neſtore cum loq̃reť ait:de legibus ipſe q̃ratur Fatorum:& nimio de ſtamine:cum uidet acris Archilochi barbã ardentẽ.& reliqua. Alius fuit ſiculus:q̃ ariciam urbẽ cõdidit.ut teſtať Solinus. Alius fuit poeta lacedæmonius romæ regnante Tullo Hoſtilio.ut dixit Cornelius nepos:ĩ quo teſte Quintiliano li.x.de inſtitutiõe oratoria:ſumma uis elocutiõis fuit:tum breues uibranteſq̃ ſententiæ plurimũ ſanguinis ac neruoꝝ. Huic Lycãber deſpõſare Neobolẽ natã ꝓmiſerat. Quã cũ alteri nuptũ daret:adeo moleſte poeta tulit:ut metrũ adinuenerit iambicum: quo Lycambri obprobria oĩbus decantaret:dicẽte Horatio in poetria:Archilochũ ꝓprio rabies armauit iambo: Hunc ſocci cœpere pedẽ grandeſq̃ cothurni. Quibus uulgatiſſime decantatis:Lycamber & filia atq̃ uxor ſe laqueo ſuſpẽderunt. Quos ſane libros teſte Valerio de ſeueritate ob impudicã lectionẽ iuſſerunt lacedæmones ex urbe tolli:& ipſe in exilium miſſus eſt:dicente Ouidio in Ibin.

Vtq̃ repertori nocuit pugnantis iambi:
Sic ſit in exilium lingua ꝓterua tuum. Et ut oſtendere uideť Plinius li.vii. naturalis hiſtoriæ:fuit deinde interfectus.eius uerba ſunt Archilochi poetæ interfectores Apollo arguit delphis.

Archimedes cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribiť:fuit ſyracuſanus in omni geometria ante alios mira ſubtilitate laudatus:ut teſtať Apulegius li.i.de Magia:Cuius mortẽ late deſcripſit Plinio li.ii.naturalis hiſtoriæ. Nã captis ſyracuſis p ꝓditionẽ:quã cõtra uim Marcelli romani diu defenſarat:cũ oĩa euerterent hoſtes:ipſe diametros ſuos in puluere obſignãs:a prætereunte milite incognitus occiſus ẽ.hic teſte Cicerone libro tuſculanarum.i.fuit primus ſperæ fabricator. Quod Laertius Anaximandro attribuit:hic de cylindro opus eximium ſcripſit:quod nup cõpertum Nicolaus quintus ſummus põtifex in ſtilum latinum traduci fecit.

Archytas cum.ch.aſpirato &.y.græco atq̃.t.ſimplici ſcribiť:fuit Mneſagoræ ſiue ut Ariſtoxenus ait Eſtiei filius tarẽtinus patria & philoſophus pythagoricꝰ nobiliſſimus. hic Platonẽ cũ a Dionyſio necandus eẽt:per epiſtolã eripuit. Admirationi ſummæ apud plurimos habitus ẽ in omni uirtutis genere. Præter hũc teſte Laertio alii tres fuere unus mitylenæus muſicus. Alius qui de agricultura ſcripſit. Tertius epigrammatum poeta.quartum plæriq̃ addunt architectum:cuius proferunt librum de machina.

Architriclinus ſecunda cũ tantũmodo aſpiraťː& cũ.i.latino utrobiq̃ ſcribiť:diciť is q̃ in aula diſcũbentium principalis habeť:& cõponiť ex dictionibus tribus:prima archi quæ principalẽ indicat:ſecunda ẽ tris: quæ indicat tres:tertia eſt κλίνη:quæ lectos ſignificat:ſeu toros. Nã in aula tres toros in tribus aulæ dimẽſionibus collocabant:ubi cõuiuantes diſcũbere cõſueuerunt. unde ait Iuuenalis in ſatyra Si te ꝓpoſiti:Tertia neuacuo ceſſaret culcitra lectò:Vna ſimus ait.& reliqua. Et in prima ſatyra idẽ poeta ait: Optima ſiluaꝝ interea pelagiq̃ uorabit Rex horũ: uacuiſq̃ toris tantum ipſe iacebit: ſed quonam pacto triclinium ab antiqs traductum ſit:in ipſa dictione uidebimus.

Archimagirus cum.ch.aſpirato &.i. latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris principalis cocus. Nam cõponiť ex archi quod eſt principale:& μάγειρος cocus.

Architectus ſola antepenultima cum aſpiratione atq̃.i.latino ſcribitur:dicitur qui præeſt ſtructuris ædificioruꝫ:quaſi principalis τέκτων ideſt faber.

Arctos cũ.ct.exilibꝰ ſcribiť:diciť a noſtris urſa.& inde arctous borealis Statius Nec arctos auſim ſperare triũphos. Arcticus polis ſimiliter borealis diciť:de quo locutꝰ Cicero li.ii. de natura deoꝝ ait: Hũc circũ actoæ duæ ferunť nunq̃ occidẽtes. Ex his altera apud graios cynoſura uocaťː altera elice:ut in illis nos dictionibꝰ oſtẽdemus. Nã elice maior ẽ urſa:quæ & Caliſto uocata fuit:ut in dictione Caliſto uidebimus. hãc teſte Igino pelopõneſii ueluti ſuã nauigãdo obſeruant. Cynoſurã uero Aglaſtones unã de Iouis nutricibꝰ: ex idæis nymphis fuiſſe dixit:q̃ minor arctos a quodã phœnice primitus appellata fuit:ut teſtis ẽ Iginus. Quãobrẽ phœnices nauigando magis illam q̃ alteram obſeruare rettulit:quia a ſuo inuentore comperta fuit. unde Leander apud Ouidium decimoſeptimo epiſtolarum heroidum ait: Non ſequar aut elicen: aut qua tyrus utitur arcton. Bublica non curat ſidera noſter amor. Et libro.iiii.de faſtis ait.

Eſſe duas arctos quarum cynoſura petatur
Sidonii:elicen gratia carina notet. Et ut ait Parmeniſcus tẽporibꝰ Homeri elice arcti nomẽ accæpit:cũ prius plauſtrũ diceretː quã utroq̃ noĩe & arcton:& plauſtrũ noĩauit Homerus:quod græce ἅμαξα diciť. Cuiꝰ ſane cã hæc ꝓdita ẽ. Nã cũ ſeptẽ cõſpiciãť ſtellæ duæ q̃ pariles:& maxĩe in uno loco uideẽť:ꝓbolus habitæ ſũt. Reliquæ uero qnq̃ plauſtrũ ipm ſimulare dicũť. Ita & qdꝫ ꝓximũ huic ẽ ſignũ booteˊ noĩare uoluerũt.ut. T. Claudiꝰ Cæſar ĩ phœnomia Arati: Tardus in occaſu ſeqťſua plauſtra bootes.i.boũ agitator. Alii arctophylata uocauerunt:quaſi urſam ſit obſeruans:& cuſtodiens. hunc filium ipſius urſæ Caliſtonis:poetæ noſtri dixerunt:& ad cælum cum illa tractum:ut uidebimus in dictione Caliſto.

Arctophylax cũ.ct.exilibus &.y.græco ſcribiť:diciť arctoæ ſiue urſæ phylax.i.cuſtos:ut li.ii.de natura deoꝝ uerſus referens arateos ait:Arctophylax uulgo qui dicitur eſſe bootes ut in dictiõe bootes uidebimus.

Arcturus cum.ct.& non aſpiratis ſcribitur:Stella eſt quã urſæ caudã interpretari libet:eo quod in cauda ipſiꝰ urſæ locata dicatur. De qua Cicero libro ſecundo de natura deoꝝ uerſus referens arateos inquit.

Stella micans radiis arcturus nomine claro.

Ardiſcos cum.i.latino &.c.exili ſcribit̃:fuit teſte Ariſtarcho in theogoniam Heſiodi fluuius in ſcythia: quem Herodotus libro hiſtoriarũ.iiii.per odyrſos populos ſcythiæ profluere dixit.

Ardys cũ.y.græco ſcribit̃:fuit Gygis lydoꝝ regis filiꝰ:poſt quẽ teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.i.& ipe regnauit.

Areopagus cũ unico.r.ſcribitur:dictio eſt cõpoſita ab ἄρεος quod eſt Martis:& πάγος uicus. Nam uicus erat athenis:a templo Martis ſic cognominatus.primũ iudicium capitis actũ fuiſſe dixit Plinius circa finem libri.vii.naturalis hiſtoriæ. Et inde areopagitæ illi dicebantur: qui athenis in templo Martis: quod erat in areopago iudicabant:quod iudicium exquiſitiſſimum habebatur.

Arete huiꝰ Aretes:uel Areta huiꝰ Aretæ utrũq; cõperit̃:& recte dicit̃:ac cũ unico.r.&.t.non aſpirato ſcribit̃: fuit uxor Alcinoi regis phæacũ:ut pluribꝰ i locis oſtẽdit Homerꝰ in odyſſea.Quare cũ eẽt Vlyxes apud corcyrã in cõuiuio Alcinoi:& cũ aliis aliiſq; phæacũ populis enarraret Polyphemũ quoſdam ex ſociis eius deuoraſſe:ac ſi deriſoria locutꝰ fuiſſet uerba & mẽdacia ipi Aretæ uideri poterant: dicente Iuuenale in ſatyra Quis neſcit uoluſi attonito cũ.Tale ſup cœnã facinus narraret ulyxes.Alcinoo:bilẽ aut riſũ fortaſſe qbuſdã Mouerat:ut mendax aretæ logus.i.uelut mẽdax eẽt:logus.i.ſermo q Aretæ uxori Alcinoi dirigebat̃.fuit & eodẽ noie altera filia ſupioris Dionyſii & ex Ariſtomache ſorore Dionis & interptat̃ ἀρετὴ ideſt uirtus.

Arethuſa cũ.th.aſpirato & unico.s.ſcribit̃:fuit uirgo uenatrix Dianæ comes.ut dixit Ouidiꝰ li.metamor.v. Quod Virgiliꝰ tetigiſſe uidet̃ li.geor.iiii.cũ ait.Et tãdẽ poſitis uelox arethuſa ſagittis. Quæ cũ forte in alpheo fluuio ſe lauaret:a deo flumis Alpheo cõſpecta adamat̃:quã ille detinere conatꝰ ẽ:ſed diffugientẽ illã deus ſui fluminis circuitionibꝰ inſequit̃.Sed ipa iplorato Dianæ ſubſidio:in fontẽ ſui nois cõuerſa ẽ.Cuius undis cũ alpheus cõmiſcere ſe uellet:illa uero p ſubterraneos meatꝰ diffugeret uſq; i ſiciliã ꝓſecutꝰ ẽ.Quod fidẽ fabulæ experientia præſtaſſe uidet̃. Qua deprehenſuꝝ ẽ expurgamẽta hoſtiaꝝ: quæ apud helidẽ in ludis olympiacis mactabãt̃:cũ in alpheũ delapſa eſſent in ſiciliã uſq; ad fontẽ arethuſam ſcaturire cõſpiciebant̃. Sane in gloſſulis Ariſtarchi ſup.xiii.odyſſeæ Homeri librũ cõperi:quattuor i diuerſis mũdi ptibꝰ fuiſſe arethuſios fontes.Vnũ apud ſyracuſas.Alteꝝ apud ſmyrnã.Tertiũ in chalcidia.Et quartũ in ithaca.Et ab Arethuſa arethuſis patronymicum fœmininũ deductum eſt.ut Ouidius libro faſtorum quarto:Vtq; ſyracuſas arethuſidas abſtulit armis Claudius.

Arethoꝰ cũ.th.aſpirato ſcribit̃:fuit rex in arna ciuitate boetiæ:& pater Meneſthii:ut in ea dictiõe uidebimꝰ.

Argãthoniꝰ cũ.th.aſpirato ſcribit̃ &.i.latino:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum.i.tarteſſiorũ tyrannus.

Argia cũ.i.latino ſcribit̃ fuit Adraſti regis argiuoꝝ filia:& Polynicis thebani uxor:de qua Statius li.i. &.iiii. thebaidos plura locutus ẽ.Altera eiuſdẽ nois fuit Argiuis uenerãda ſacerdos: ut uidebimꝰ in dictione Bito.

Argilus cum.i.latino & unico.l.ſcribit̃:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vii.urbs emathiæ:nõ longe ab hoſtiis ſtrymonis uerſus occidentem.

Argippei cum.i.latino & geminato.p.ſcribitur:populi ſunt ultra ſauromatas & budinos & hiros. ut oſtẽdit Herodotus libro hiſtoriarum ſecundo.

Argyrondes cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Ariſtarcho ſuper Heſiodum fluuius in ætolia:quaſi ſit argyros ideſt argentum δεινος ideſt periculoſum.

Argos cũ.o.apud noſtros ſeruata lrãtura græca ſcribit̃:& i ſingulari generis ẽ neutri.ut Horatius:Aptũ dicet equis argos diteſq; mycenas.In plurali uero numero maſculini ut hi argi:nomẽ ẽ urbis uniꝰ qdẽ in attica nõ lõge ab athenis:de q̃ in dictiõe attis uidebimꝰ.Alteriꝰ uero in theſſalia ſiue pelaſgia:quod argos pelaſgicũ Homerꝰ uocat:cõditũ teſte Plinio li.vii.naturalis hiſtoriæ a Phoroneo.de quo Lucanꝰ in.vi.Vbi nobile quõdã Nũe ſup argos arant.Aliud eſt teſte eodẽ Plinio libro.iiii.in achaia hippiũ cognominatũ:ſupra locũ lernæ:a mari octo militꝰ paſſuũ diſtans: & nouẽ addituꝰ a mycenis a quo regiũcula argos:& græci ipi argiui cognominati ſũt.Nã ab argos argiuus deducit̃:quod cũ.i.latino ſcribit̃:quãq; apud græcos ſit.ει.diphthõgꝰ & ſcribat̃ ἀργεῖος:ſed nos diphthongũ ipam in.i.longã cõmutamus.Addẽtes inſup.u.cõſonãs loco æolici digãmæ:quod antiq æoles iterponebãt iter diphthõgũ & ſequẽtẽ uocalẽ ut ſupra uidimus:cũ de.u.litteram tractaremꝰ.Nõnulli uero ex latinis diphthõgũ ipaꝝ in.e.cõuerterũt:nec.u.cõſonãs addere uoluerũt: ſed dixerũt argeus.ut Horatiꝰ li.carminũ.iiii.Tybur argeo poſitũ colono. Proferẽt etiã ꝓ aduerbio in plurali: ut Pliniꝰ circa finẽ libri.xvi.naturalis hiſtoriæ:argis inquit olea etiã nũc durare dicit̃:ad quã Io in uaccã mutatam Argus alligauerat.hæc ille.ob quod puto dixiſſe Virgiliuꝝ libro georgi.ii.Viuacis ꝓ oliuæ.

Argonautæ cũ.t.exili ſcribit̃:dicti ſunt heroes illi q cũ Iaſone ad expeditionẽ i cholchos ſunt ꝓfecti: ſic quoq; cognominati ab naue:quã innauigauerũt:quæ argo dicta fuit.Nauis uero teſte Diodoro ſiculo li.hiſtoriaꝝ v.argo dicta erat:ut quidã aſſerũt ſcriptores ab argo eius architecto:qui etiã inter nauigãdũ eius reſarciẽdæ curã cæperat.Alii ab eius uelocitate:quã antiqui argon appellabãt.fuitq; eodẽ Diodoro teſte iuxta pelion ædificata magnitudine atq; apparatu longe maiori: q̃ quæ ad eam diem fieri conſueuerant. Erat enĩ antea paruaꝝ nauiculaꝝ uſus.At huiꝰ eximiã maguitudinẽ ſtupẽtibꝰ oĩbus diffuſa p græciã eius rei fama multos egregios adoleſcẽtes ultro ad certamẽ:& eiꝰ belli cõmunionẽ allexit Iaſon in aquã deductã nauẽ cũ neceſſariis ad nauigãdũ rebꝰ fulſiſſꝫ:optĩos eoꝝ q ſecũ irẽt elegit numero q̃ttuor & q̃dragita.Ex eis uero clariſſimi erãt caſtor:& Pollux:Hercules:Telamõ:Orpheꝰ:Atlãtes:Schinei:ꝑterea Theſpei filii:& ipe nauigii auctor

Iaſon Sane argonautarũ hiſtoriã quã plures deſcripſere: & poetæ maxime ex græcis qdẽ quos legi: Orpheus ipe q interfuit: quáq; nõ illi⁹ opus dicat Ariſtoteles. Itẽ Appollonius late materiã ipam ꝓſecutus eſt. Ex latinis uero Ouidius in li. metamor. Et clariſſimus ille poeta Valerius Flacc⁹: q diuino carmine rẽ omnẽ ipoꝝ argonautaꝝ explicuit. Ex hiſtoricis Diodorus ſicul⁹ & Trogus Pompeius: quẽ imitatus eſt Iuſtinus.

A rgiripa cũ. i. latino utrobiq; & unico. p. ſcribit̃. Nec ab ἀργυροσ: quod é argentũ deducit̃. Sed ab Argoripo oppido apuliæ a Diomede cõdito hoc é argos ῥ ιππον. i. iactũ ſiue fundatũ. Sed poſtea teſte Seruio ſup x. ænei. nomẽ uetuſtate corruptũ ẽ: & factũ ut ciuitas argiripa diceret̃. Et ſic illã uocauit Virgili⁹ cũ ait: Ille urbẽ argiripã patriæ cognoſe gentis Victor gargani condebat iapygis aruis. Sed rurſus corrupto uerbo arpos dicta fuit. Virgi. li. x. Quæ cauſa attraxerit arpos. Dicit̃ etiã a Virgilio arpi in plurali. ut eodẽ li. x. Atq; iterũ in teucros ætolis ſurgit ab arpis Tydides. & libro. xi. Non erit auxilio nobis ætolus & arpi.

A rpos & arpi ſine aſpiratiõe principii ſcribit̃: nã nõ ab harpazo uerbo græco & aſpirato: quod ẽ apud nos rapio deſcendunt. Sed ab hargos & argiripa: ut in præcedenti dictione uidimus: deducta ſunt.

A rgiſſa cũ. i. latino & duplicato. ſ. ſcribitur: fuit teſte Homero libro. ii. iliados urbs in theſſalia.

A riæus cũ. i. latino &. æ. diphthongo in penultima ſcribit̃: nomen fuit excellentis uiri proprium.

A riannes cum. i. latino & duplicato. n. ſcribitur: fuit nobiliſſima armeniæ ciuitas.

A riathis cum. i. latino utrobiq;. &. th. aſpirato ſcribitur. nomen eſt proprium hominis.

A riabignes cum. i. latino utrobiq;: fuit Darii filius ex filia Gobryæ: qui una cum Praxaſpe & Megazabo præpoſitus fuit claſſi Xerxis.

A riapithes cum. i. latino utrobiq; &. th. aſpirato ſcribit̃: fuit ſcytharũ rex: cui fili⁹ Scylla in regno ſucceſſit.

A riadne cũ. i. latino &. d. ante. n. in eadẽ ſyllaba ſcribit̃: & a noſtris & græcis auctorib⁹ dicit̃: quã inſcii quidã moderni Adrianã uocãt: quod uocabulũ apud nullos auctores cõpertũ eſt. Sed Ariadne a Priſciano ponit̃. Et a Seruio nõnullis i locis declinari docet̃. fuit Minois cretæ regis filia ex Paſyphæ cõiuge: dicẽte Homero li. xi. odyſſæ καλὴν τ̓ἀριαδνηω κούρηω μινωοσ: hoc eſt formoſamq; Ariadnen filiã Minois. hæc Theſeũ Aegei athenaꝝ regis filiũ cretã miſſuꝫ deuorãdũ a Minotauro amauit ꝑdite. Et cũ iuuãte Dædalo eius cõtubernio fungeret̃: ſuſcæpta fide quod ab illo reciperet̃ in cõiugẽ: & una Phædrã ſororem ꝓ Hippolyto filio trãſportaret: ſuo cõſilio ducto filio i labyrinthũ itrauit: ubi mactato Minotauro noctu clã Ariadnen & Phædrã ſup nauiꝫ ipoſitis uictor aufugit. Ariadnen deinde a ſe corruptã (aſportata Phædra) dormientẽ reliquit in chio inſula maris ægæi. ut Ouidio li. viii. metamor. placuit. Vel in naxo eiuſdẽ maris inſula. ut ſcripſit Seneca in Oedipo. experrecta tãdẽ Ariadne cũ ſe cognoſceret derelictã: ululatu maximo litora cũcta replebat Sed cum tunc Bacchus ſecus inſulã nauigaret: uiſam iuuẽculã recæpit: & uxorem ſibi coniunxit: dicẽte Seneca in Oedipo: Naxos ægæo redimita ponto.

Tradidit thalamis uirginem relictam.

Meliore pẽſans damna marito. Ex hac Bacchus Thoantẽ inſulæ lemni regẽ genuit. Donauitq; illã Venus corona a Vulcano fabricata: quã Bacchus nouem ſtellis ornatam in cælo locauit. De qua plura alia Ouidius in præfato libro. viii. & plura in libro faſtorum ſcripſit.

A riandes cum. y. græco ſcribitur: fuit ægypti pro Cambyſe præfectus: qui teſte Herodoto libro hiſtoriarum tertio: a Dario poſtea interfectus fuit.

A ricia cũ. i. latino utrobiq; &. c. abſq; aſpiratione ſcribit̃: fuit ex attica regione puella: quæ primũ ab Hippolyto dilecta: cum poſtmodũ ab Diana in italiam tranſlatus ille fuiſſꝫ: eius uxor facta fuit: qui ea loca inhabitauerunt: quæ ab urbe roma ad eius uſq; nominis urbem ab Archilo poſtea ſiculo conditam nemoribus: ut plurimũ intercæpta erat: dicente Ouidio libro. iii. faſtorum.

Vallis aricinæ ſilua præcinctus opaca.

Eſt locus: antiqua religione ſacer.

Hic iacet hippolytus furiis diſtractus equorum

Vnde nemus nullis illud aditur equis. At in ea ciuitate quæ decem tantũmodo milibus paſſuum diſtat ab excelſa nemoralis aricia roma. ut dixit Lucanus in quinto. Oreſtes oraculo monitus: ſimulachrũ ſcythicæ Dianæ: quod de taurica regione extulerat: priuſq; argos peteret conſecrauit. Ab aricia autem aricinus deriuat̃: ut Iuuenalis: Dignus aricinos qui mendicaret ad axes.

A rii cum. i. latino ſcribit̃: ſunt aſiæ ſcythicæ populi. ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum quarto.

A rimaſpi cũ. i. latino ſcribit̃: populi ſunt teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ. iiii. in ſcythia aſiæ uerſus ſeptẽtrionẽ unicũ tãtũmodo oculũ in media fronte tenẽtes. Et ut idẽ auctor ꝓſequit̃. Arimaſpi dicũt̃ ab arimo: quod ſcythaꝝ lingua unũ dicit & ſpu oculũ q̃ſi unũ oculũ habẽtes. Et ut ꝑgit hi cũ gryphib⁹ alitibus ferociſſimis cõtinua bella gerũt. Nã eruũt gryphes ex cuniculis ſmaragdos & auꝝ qd̃ ui capiũt arimaſpi: dicẽte etiã Lucano li. iiii. Auroq; ligatas Subſtringens arimaſpe comas.

A riomardus cum. i. latino ſcribitur. fuit teſte Herodoto Darii filius.

A rion cũ. i. latino & unica. r. ſcribit̃: fuit citharœdus optimus ex inſula leſbo: & artis ſuæ gratia Periandri corinthioꝝ tyrãni amicus. de quo Herodotus li. hiſtoriaꝝ. i. Plinius li. ix. ſuæ naturalis hiſtoriæ. Gellius li. xvi.

noctium

noctium atticarum historiam late rettulere: quæ breuiter comprehensa talis est. Hic ob diuitias quas in sicilia & italia sua arte conquisiuerat: a nautis eum corinthum reportantibus: se præcipitare in mare coactus est & a delphine excæptus in laconiam ante nautas ipsos deportatus corinthum adiit: ubi re cognita & illis ad supplicium traditis: bona sua quæq; recuperauit. Quare dixit Virgilius in Damone: Orphe⁹ in siluis inter delphinas arion: cuius prima semp breuis ẽ. At in Orione quãdoq; quidẽ lõga est: & quãdoq; breuis. ut Virgilius libro æneidos. iii. Armatũq; auro circũspicit oriona. ubi spondeus qntũ detinet locũ. Breuis uero ab eodẽ ponit̃ li. i. cũ ait: Cũ subito assurgens fluctu nimbosus orion In uada cæca tulit. Et Lucan⁹ libro. i. Ensiferi nimiũ fulget latus orionis.

A riobarzanes cũ. i. latino &. z. cõsonãte scribit̃: fuit cappadocũ rex q Põpeio magno i pharsalico bello fauit.

A risbe cũ unico. r. &. i. latino scribit̃: fuit teste Homero li. iliados. ii. urbs phrygiæ iuxta pontũ. Et alibi dicit illam ab Achille funditus euersam fuisse: quia troianis auxilia miserat. de qua Virgilius li. æneidos. viii. Pocula deuicta genitor quæ cæpit arisbe. fuit etiã eodẽ noĩe concubina quædam Priami.

A ristæus cũ. i. latino &. t. exili sequẽte. æ. diphthongo scribit̃: fuit Apollinis ex Cyrene filia Penei regis arcadiæ filius: hic deinde in arcadia regnauit: & primus apiũ ac mellis usum lactisq; coagulũ demõstrauit. Vsũq; olei & alia q̃plura adinuenisse rettulit Iustinus libro. xiii. sui epitomatis.

A ristagoras cum. i. latino &. t. exili scribitur: fuit teste Herodoto libro historiarum quinto præfectus exercitus Darii contra græcos.

A ristomynus penultima cum. y. græco scribitur: nomen est uiri proprium:

A ristippus cũ. i. latino utrobiq; scribit̃: &. t. non aspirato atq; duplicato. p. Veꝝ secundũ cõmunes græcoꝝ regulas cũ. th. aspirato scribi deberet: sed ne aliunde q̃ ab aristos compositũ credat̃: prævaluit cõsuetudo: ut cũ. t. exili scriberet̃. fuit philosophus cyrenæ⁹ & Socratis discipul⁹. Is teste Cresio Phanio pipatetico prim⁹ socraticorũ philosophiã deduxit in quæstũ: habuitq; ingenium ad omnia facile & paratũ: ob quã maxime a Dionysio ꝓbabatur. Cuius plurima dicta: & q̃promptissima & uaria rettulit Laertius Contra quem Plato librũ in uoluptatẽ scripsit. Cuius ille assertor erat. Quare Timon illũ ut nimiũ delicatum arguit: a Diogene uero regius canis dicebat̃. Quorũ disceptationẽ Horatius posuit in epistola decimaoctaua. Alius fuit Aristippus teste Laertio q arcadiæ historiã scripsit. Tertius qui eo quod a matre doctus fuerat: Matrodidactus dictus fuit. Quartus ex noua academia profectus.

A ristides cũ. i. latino utrobiq; &. t. exili scribit̃: fuit athenien̄sis Lysimachi fili⁹: æqualis fere Themistocli. Quare cũ eo de principatu contendit: obtrectaruntq; inter se: in quibus duobus cognitũ est quãto antestaret eloquentia innocentiæ. Nã cũ teste Aemilio Probo Aristides abstinẽtia & uirtutibus: unus post hominũ memoriã: quẽ quidẽ audiem⁹ cognomine iustus sit appellat⁹ a Themistoclis tamẽ eloquẽtia adeo collabefactus est ut exilio decẽ annoꝝ mulctaret̃. Veꝝ postq̃ Xerxes in græciã descẽdit: sexto uero anno q̃ erat expulsus: plebiscito in patriã restitutus est. Hic qua fuerit abstinẽtia nullũ ẽ certius iudiciũ: q̃ cũ maximis rebus præfuisset in tanta pauptate decessit: ut quo efferret̃ uix reliquerit. Fuit & alter Aristides thebanus pictor insignis: & quẽ æqualẽ Appelli dixit Plini⁹ libro. xxxv. naturalis historiæ. Is ut inquit omniũ primus animũ pinxit: & sensus hois expressit. quos græci πάθη: hoc est perturbationes uocãt. Durior paulo in coloribus. Cuius unã tabulam Attalus rex centũ talentis emisse traditur.

A risto cũ. i. latino &. t. nõ aspirato scribit̃: pater fuit Platonis a codro Melanthi filio: qui a Neptuno itidẽ sanguinem trahere Trasilo teste memoratur ducens originem.

A ristomache cũ. i. latino &. t. exili &. ch. aspirato scribitur: fuit uxor Dionysii.

A ristonic⁹ cũ. i. latino utrobiq; &. t. ac. c. exilibus scribit̃: fuit enenis ex ephesia pellice filius.

A ristophorũ cum. i. latino &. t. non aspirato scribitur. Vas est in quo prandiũ defertur. Nam componitur ex ἄριστον quod prandium indicat: & φορεω porto: diciturq; latine discus ut quidã uolunt: quod esse etiã græcum ostendit Iulius Pollux: ut in ea dictione uidebimus.

A ristoteles cũ. i. latino &. t. exili utrobiq; sequẽte. e. in penultima scribit̃: fuit philosophus summus ex oppido stragyra: obscuro quidẽ p se nisi quod huius uiri claritate refulsit. patrẽ habuit Nicomachũ medicinæ artis professorẽ. Referebaturq; genus paternũ in Machaonẽ Aesculapii filiũ cõtinuata atq; certissima successiõe Quin & ipe Nicomachus apud Amyntã macedoniæ regẽ. Philippi patrẽ magno loco positus est. Matrẽ habuit Phestiada nõ obscuri generis. hic prima ætate in macedonia enutritus ẽ. Sed cũ adoleuit anno (ut phibent ætatis suæ) xvii. athenas se cõtulit. Platonẽ uiginti annis audiuit. Nullã sciẽtiã reliquit: quã nõ perfecte attingeret. Quare nõ solũ poeta & orator summus: sed philosophus maximus euasit. Mortuo Platone ad Hermiã Atarnei tyrannũ ꝓfectus: triennio fere apud illũ desedit. Inde in macedoniã a Philippo euocatus: decẽ ferme annos circa disciplinã Alexandri fuisse tradit̃. Sed Alexandro in asiã cũ exercitu ꝓfecto: ipe athenas rediit: & tredecim annis in lycio florẽtissime docuit. Tandẽ cõmuni illa philosophoꝝ inuidia accusatus q̃ nõ recte de diis sentiret. Metuens ne ut quondã Socrati: sic etiã sibi in iudicio pereũdũ foret: deserta sui defensione chalcidẽ abiit: ubiq; de cætero fuit quoad uita discessit: ut omnia copiose & eloquẽtissime rettulit cõterraneus meus Leonardus Arretinus in uita quã de illo edidit. hic idem ut ait Hieronymus presbyter

scribẽs ad Eustochiũ de uita monachaꝝ:absq; dubitatõne,pdigiũ fuit grãdeq; miraculũ in tota natura.Cui ut pgit pene uidet infusum qeqd naturaliter capax ẽ gen⁹hoim.Sane teste Laertio:octo fuerũt Aristoteles. Prim⁹hicipe:quẽ teste Gellio in.iii.noctũ atticaꝝ: traditum est libros pauculos Speusippi philosophi post mortẽ ei⁹emisse talẽtis atticis trib⁹.Ea summa inqt Gelli⁹:fit nũmi nostri sextertia duo & septuagita milia. Secũd⁹q athenis rẽpublicã ãministrauit.Hui⁹ut ait adhuc extãt oratões elegãtissime.Terti⁹q in iliadẽ Homeri scripsit.Quart⁹ orator ciculus:q ad panegyricũ Socratis rescripsit.Quint⁹ q dictus ẽ Mythus Aeschinis socratici necessarius.Sextus cyrenaicus q poetica scripsit.Septimus pædotriba:cuius meminit Aristoxenus in uita Platonis.Octau⁹ grãmatic⁹ obscurus & ignobilis:cuius de pleonasmo ars legitur.

Aristoxenus cum.i.latino &.t.sine aspiratiõe atq;.x.cõsonãte scribitur:fuit musicus.& teste Gellio in quarto noctium atticarum:uir litterarum ueterum diligentissimus Aristotelis philosophi auditor.idem teste Cicerone animam nil aliud atq; hermoniam esse dixit.

Artachæas cum.t.exili &.ch.aspirato sequente.æ.diphthongo scribit:fuit teste Herodoto li.historiaruꝫ.vii. dux magnus in exercitu Xerxis:quin & summe ab illo dilect⁹:sed apud acanthũ urbẽ emathiæ moriẽs maxima cũ pompa & honore tumulatus fuit.Cui deinde acanthii:ut heroi sacrificauerunt.

Artanes cum.t.exili & unico.n.scribitur:fluuius est teste Herodoto libro historiarum quarto:scythicæ thraciæ in istrum defluens.

Arithmetica cum.i.latino utrobiq;:& aspiratiõe in primo.t.reliqua sine aspiratiõe scribũt:dici põt numeralis.Nã ea sciẽtia ẽ quæ de numeris tractat:deriuaturq; ab ἀριθμός quod ẽ numerus.Et a numero sæpemumero dicit:quod est rationabiliter.Virgi.li.xi.Hetrusciq; duces:equitũq; exercit⁹omnis Cõpositi numero in turmas.i.rationabiliter.hinc ẽ quod in Sileao ait idẽ Virgili⁹:Tũ uero in numeꝝ faunos siluasq; uideres i.in rationẽ:& rhithmũ.Quin & metra numeros dicim⁹:ut idẽ in Mœri:Numeros memini si uerba teneré.

Aromata cum.t.exili hoc est sine aspiratione scribitur.

Arsaces cũ.c.nõ aspirato scribit:fuit persaꝝ rex:a quo oẽs persidis reges postea Arsacidæ dicti sunt. Nam ut ait Serui⁹ in sextũ ænei.Reges oẽs albani ab Siluio filio Aeneæ:& Lauiniæ:Siluii dicti sunt:sicut romani imperatores Augusti uocantur:ægyptii Ptolemæi:psæ Arsacide:latini Murani:ut Muranũ:hic atauos & auorũ antiqua sonantẽ Nomina:pes regesq; actum genus omne latinum.

Arsinoe cũ.i.latino &.o.atq;.e.diuisis syllabis scribit:fuit filia Ptolemæi Lagi filii:q ægyptũ post Alexandrũ tenuit:& fuit uxor Lysimachi regis macedoniæ forma præstãtissima.quæ ex uiro duos peperit filios Lysimachũ.s.& Philippũ forma & præstantia similes:sed tandẽ inter omnis miseras ipa miserrima fuit.huius noie Ptolemæus philadelphus eius frater teste Plinio li.v.naturalis historiæ:urbẽ cõdidit in cyrenaica regione:q̃ & similiter Arsinoe dicta est.Et fluuiũ qui eam præterfluit ptolemæũ uocauit.

Armenia cũ.i.latino scribit:nec aspirat in primo ut inscii qdã uoluerũt:,puincia ẽ asiæ inter taurũ & caucasũ mõtes sita:& a cappadocia ad caspium usq; mare ,ptensa .ut describit Iustin⁹li.xlii.sic qdẽ ut asserit cognominata ab armenio Iasonis comite.diuiditurq; in maiorẽ armeniã & minorẽ:quod Lucanus tetigit in oratione Pompeii cũ ait li.iii.Nec tu populos utraq; uagãtes Armenia.unde teste Plinio li.xv. naturalis historiæ deducta fuerunt pruna quæ sola odore cõmendãt peculiari.habetq; deriuatiuũ patriũ armenius:quod æq syllabum est primitiuo.Iuuenalis in satyra Credo pudiciciã:Instantẽ regi armenio parthoq; cometem.

Arme absq; aspiratione scribitur:fuit teste Homero libro.ii.Boetiorum urbs.

Arsis cum.i.latino scribit:dici potest eleuatio sicut θέσις positio:quæ in uoce obseruantur.

Artabanus cũ.t.nõ aspirato scribit:fuit Hystaspis filius & frater Darii persaꝝ regis. hic teste herodoto li. historiaꝝ.vii.graui oratiõe diffuasit Xerxi nepoti suo bellũ cõtra græcos arripere.tãdẽ Xerxẽ in regia obtrũcauit:de quo Iustin⁹ li.iii.tractauit.Alter fuit Tigranis armeniæ regis filius:quẽ.M.Antoni⁹ dolo cæpit.

Artaphrenes cũ.t.exili &.ph.aspirato sequẽte.r.scribit:fuit teste Herodoto li.historiaꝝ.vii.un⁹ex ducib⁹Darii:& prim⁹sardiũ pfect⁹.idẽ cũ Date apd cãpũ marathona debellat⁹fuit:ut lati⁹uidebim⁹i dictiõe marathũ

Artaxerxes cũ.t.nõ aspirato &.x. cõsonãte tã in ultima q̃ in penultima scribit: fuit teste Herodoto li.historiarum.vi.persarum rex filius Xerxis:filii Darii filu Hystaspis.

Arteatæ cum.t.exili utrobiq; scribit:fuerũt teste Herodoto li.historiaꝝ.i. gẽtes persicæ:ut similiter parsagadæ maramphii maspii: & alii qui eo nomine dicuntur persæ.

Artembares cũ.t.exili scribitur:fuit uir clarus apud medos ut dixit Herodotus.

Artemisia cum .t.exili &.i.latino utrobiq; scribitur:fuit teste Herodoto libro historiarum . vii.filia Ligdamii halicarnasei ex matre Cretica & cõiunx Mausoli regis cariæ:q̃ uirũ suũ ultra humanæ affectiõis fidẽ amasse scribit a Gellio li.x.q etiã multa de illa rettulit:quæ siqs legere cupit ibidẽ legat.Quin & in li.ii.de architectura Vitruuius iucũda quædã & gratissima nobis rettulit.& ultio addit de memoratissimo sepulchro:qd in memoriã uiri sui apud alicarnasum struxit:adeo ut iter septẽ mũdi spectacula numeret:ut in dictiõe mausolus uidebimus.Nãq; post mortẽ mariti teste Herodoto:regnũ cariæ & coi tenuit & rhodũ mirabili arte cæpit:ut præfato loco ostendit Vitruuius.de eadẽ miranda narrat Herodotus & qualiter secuta ptes Xerxis contra græcos suo cõsilio & iuicto animo talia suadebat regi:quæ si psuasisset firmũ græcoꝝ regnũ obtinuisset

Sed inuidia aliorum principum adeo eius consilium neglectum fuit: ut cogeretur rex turpiter aufugere: & exercitum omnem perdere.

Artemisius cū.t.sine aspiratiōe &.i.latino utrobiq; scribit': mons ē Arcadiæ teste Plinio li.iiii.naturalis historiæ.& ut græci putāt ab artemisia herba ibidē abundante:& ab Chirone cōperta denominatus.

Artemis cum.t.exili &.i.latino scribit': dicitur apud nos Diana.

Artaxata cū.t.exili utrobiq; &.x.cōsonāte in penultia scribit': declinat' q; tantū in plurali ut cythera solema & similia: urbs est teste Plinio li.vi.naturalis historiæ maioris armeniæ in cāpis sita iuxta araxē.hāc ferunt Artaxan Tigrani patrē Hannibalis pœni cōsilio q ad eū deuicto Antiocho cōcesserat omnibus rebus belliq; pacis opportunā cōdidisse: suoq; eā noīe appellasse. Eratq; Lucullī tpe Tigranis regia.

Arteria cum.t.exili &.i.latino scribitur: dicitur a nostris uena uitalis.

Artocrea cum.t.&.c.exilibus scribitur: ut puto epulū erat quod populo ex pane & carne dabat'. Persius i ultima satyra: Oleū artocreasq; popello Largior: hoc ē oleum ad ungendū se dū lauabāt':& epulū ex pane & carne ad comedēdum. Nam cōponitur ab ἄρτος: quod est panis:& κρέας quod est caro.

Artocopus cum.c.&.t.nō aspiratis scribit': dicitur a nostris pistor. Nā cōponitur ex ἄρτος: quod est panis:& κόπτω labor: quasi is cē dicatur q circa cōficiendū panē laborat. Sed nōnunq; etiā pro illo q quouis mō in seruando uel distribuēdo pane occupat': accipi posse uidetur. ut Iuuenalis in satyra Si te ꝓpositi: seruatorē panis inducit ad improbulū dicentem: Salua sit artocopi reuerentia: quæ tunc quoq; salua esse uidebatur: quando a nullo alio panis pro domino factus tangitur q̄; ab ipso.

Artoptasia absq; aliqua aspiratione & cū.i.latino scribit': teste Plinio li.xviii.naturalis historiæ tostum panem designat. Nam cōponitur ex ἄρτος: quod est panis:& ὀπτασία: quod est tostatio.

Artochmes cum.t.exili &.ch.aspirato sequente.m.scribitur: fuit teste Herodoto li. historiarum.vii. unus ex Xerxis ducibus: qui Darii filiam in uxorem duxit.

Aruisiū cū.i.latino utrobiq; scribit': ꝓmōtoriū ē insulæ chii: a quo teste Plinio li.xiiii.naturalis historiæ: optia deducebāt' uina: unde aruisi⁹ aruisia aruisiū deriuat'. Virg. i Daphni: Vina nouū fūdā calathis aruisia nectar

Asæus cum.æ.diphthongo scribitur: fuit teste Homero libro undecimo iliados: unus ex principibus græcorum interfectus ab Hectore.

Asarus cum unico.s.scribitur: fluuius est teste Liuio libro.v.de bello macedonico: alluens heracleā ciuitatem positam ad radices montis œtæ.

Asbestion cum.t.exili scribitur: sed ab insciis corrupte albestion dicitur: a nostris inextīguibile. Vnde lapis ille qui igni facile accenditur:& extingui non potest: asbestion similiter uocatur.

Asbytæ cum.y.græco &.t.exili scribitur: populi erant teste Herodoto libro historiar.iiii.circa cyrenem & ti ligammas remotiores a mari.

Ascalon cum.c.exili scribitur: urbs fuit syriæ: unde ascolonita quis dicitur.

Ascanius cū.c.exili &.i.latino scribitur: fuit teste Virgilio non solū Aeneæ filius: ex Creusa regis Priami filia: sed & fugæ laborūq; in quærēdo regno ꝓpetu⁹ sotius. Liuius uero li.i.ab urbe dubitat an Creusæ uel Lauiniæ filius fuerit. Sed poetæ cæteri oēs & historici cū Virgilio Creusæ filiū fuisse affirmāt. Et plurib⁹ noībus cognominatum asserūt. Nā Ascaniū primo ab ascanio phrygiæ fluuio dictū putāt. de quo fluuio meminit Virgi.li.georgi.iii.cū ait: Illas ducit amor trans gargara trāsq; sonātē Ascaniū. fuit etiā dictus Ilus ab Ilo filio Troi & fratre Assarici aui Anchisæ. Deinde Iulus a prima barbæ lanugine: quo tpe Mezentiū singulari certamine deuicisse rettulit Cato in libro originū:& ob hoc dictū Iulū: ut testis ē Serui⁹ sup primū ænei. Nā ἴουλος græce: latine lanugo dicit'. Quē ut ait Liui⁹ Iulū eundē iulia gens auctorē nois sui nūcupat. Quāq; & ante id tps uocauit eū Iulum Virgili⁹: cū dixit in oratione Iouis ad Venerē: At puer ascanius cui nunc cognomē iulo Addit'. ilus erat dum res stetit ilia regno. Quin & teste eodē Seruio sup.iii.Virgilii ænei. libru; Dardanius etiā & Leondamas ad extinctor; fratrū solatiū dictus fuit: ꝑ quod ostendere uidet' Aeneā plures ex Creusa filios suscæpisse. Ideo dicebat Virgili⁹ in eo libro: Dardaniusq; nepos ueneris.& subdit de Ascanio Liuius post mortē Aeneæ abundante Lauinii multitudine florentē tam ut tum res erant: atq; opullenta; urbem matri seu nouercæ reliquit. Nouam ipse aliam sub albano monte condidit: quæ ab situ porrectæ in dorso urbis longa alba appellata est. Et subdit inter latinū & albam longam deductam coloniam triginta ferme interfuere anni. De reliquis Virgilius libro.viii.ænei.prosecutus est.

Ascalaphus cū.c.absq; aspiratiōe scribit': fuit teste Homero li.ii.iliados: Martis ex Astioche filius: quē & fratrē Ialmenū regnasse dixit apud aspledonā orchomenūq;:& mimones ciuitates: ueniisseq; ad troiā cū triginta nauibus. Alter dicit' Ascalaphus ab Ouidio li.v.metamor. Acherontis & Ornæ filia natus. Seruius uero super primum georgicorum dixit Stygis filium: qui Proserpinam prodidit grana punici mali edidisse: ob quod ad superos redire nequiuit.

Ascra cum.c.nō aspirato scribit': fuit uicus in boetia ad radices montis Helicōis: patria Hesiodi poetæ clarissimi: dicēte Ouidio li.iiii.de ponto: Intumuit uati: nec tamē ascra suo. a quo deriuat' ascræus cū.æ.diphthōgo in penultima. Nā ea quæ a uocalibus in.a.aut in.e.ꝓducta exeūt noīa in æus ut plurimū p.æ.diphthōgū

ſcribuntur:ut athenæ athenæus:thebæ thebæus:circæ circæus:aſcra aſcræus. Virgilius libro georgicoꝝ.i.
Aſcræumq; cano romana per oppida carmen. Ouidius libro primo de ſine titulo:
Viuet & aſcræus dum muſtis uua tumebit.

A ſculum cum.a.abſq; diphthongo uel aſpiratione aliqua ſcribitur:ubi poſt.c.& ante.l.nos.u.interponim⁹:
cum apud græcos dicatur ακλος:ut ſimiliter ἀλκμήνη Alcumena:ηρακλης Hercules:ut ſupra uidim⁹
Oppidum eſt apuliæ memorandum clade illata Pyrrho a Curio & Fabritio romanis conſulibus:ut late oſtē
dit Plutarchus in uita Pyrrhi.

A ſia cum.i.latino ſcribit̄:regio duplex dicitur:maior.ſ.& minor. Minor mediterraneo mari noſtro cingitur
& phrygia ac lycia concluſus terminat̄:ſic quoq; ab Aſia nympha filia Oceani & Tethyos:ut teſtis eſt Heſio
dus in theogonia & Iapethi cōiuge cognominata:quæ ꝑperium circa ea loca tenuit:ut dixit Varro de origi
ne linguæ latinæ. Herodotus uero li.hiſtoriaꝝ.iii.dixit eam Promethei uxorē fuiſſe:& ſubdit:At uero lydi
dicunt aſiam ab Aſio Cotyi filio denominatā fuiſſe. Maior uero aſia a palæſtina incipit & ſyria:ac in indiam
terminatur:quæ a minori nomen ad ſe traxit.

A ſychis penultima cum.y.græco & ultima cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hi
ſtoriarum.ii.rex ægypti:qui poſt Mycerinum regnauit.

A ſilas cum.i.latino & unico.l.ſcribitur:latinum dicunt:& ab effectu eius uolatilis:qui ut uidebim⁹ aſilus di
citur deductum uolunt. Nam ardentis in arma puellæ nomen proprium fuit Camillæ comitis:ut Virgilius
libro.xi.æneidos:Princeps turmas inducit aſilas.

A ſylum cum.y.græco & unico.l.ſcribit̄:apud nos indicat intemeratū. Nā cōponit̄ ex.a.quod ē ſine:& ςῦρω
traho:eo quod locus fuit a quo neminē ꝑ uim trahere licebat:ubi græcū.r.in.l.noſtrū conuerſum fuit.& ut
mōſtrat Statius li.xii.thebaidos:apud athenienſes primo a deſcēdentibus Herculis conſtructum fuit:ut ait
Fama eſt defeſſos acie poſt buſta paterni Numinis:herculeos ſedem fundaſſe nepotes.
Sic ſacraſſe loco cōmune animantibus ægris.
Confugiū.& reliqua. Poſt hæc longo deinde tpe Romulus cōditurus urbem paſtores inter quos adoleuit
cōuocauit. Cūq; is numerus ad tutandā urbem parum idoneus uideret̄:cōſtituit teſte Liuio primo ab urbe
aſylum:quo quiſqs ꝑficiſceret̄:ab omni noxa liberatus eſſet:dicente Ouidio libro faſtoꝝ.iii.
Romulus ut ſaxo lucum circumdedit alto:
Quilibet huc inquit confuge tutus eris. Vnde Virgilius libro æneidos octauo inquit:
Hinc lucum ingentem quem romulus acer aſylum
Rettulit. ubi exponit Seruius ideſt fecit ad imitationem athenienſis aſyli. Per hūnc ergo modum ciuiū nu
merum adauxit Romulus. ueꝝ & nōnunq; pro ipſo mere templo poni aſylum legimus:ut Virgi.li.ii.ænei.
Et iam porticibus uacuis iunonis aſylo Prædam obſeruabant.

A ſilus cū.i.latino & unico.l.ſcribit̄:quidam cū duplicato.l.& nō recte ut puto. Nā uolatile quoddā paruum
eſt armētis & maxime bobus infeſtum:quod a uocis ſono nomen traxiſſe uidet̄:quod magis ſine.l.q; quod
duplicet.l.audit̄. & eſt latinum teſte Virgilio libro georgicoꝝ.iii.qui ait:
Eſt lucos ſilari circa ilicibuſq; uirentem
Plurimus alburnum uolitans:cui nomen aſilo
Romanū eſt.œſtrum graii uertere uocantes.& ſubdit:
Aſper acerba ſonans.& reliqua quæ ſequuntur.

A ſine cū.i.latino ſcribit̄:oppidum eſt teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ in achaia: a quo aſinæus ſinus cūm
æ.diphthongo cognominatus eſt.de quo Lucanus libro.viii. Quas aſines cautes: & quas chios aſſeras un
das.unde hanc urbē dixit Homerus in reducto admodū ſinu poſitam eſſe.

A ſyntheton antepenultima cū.y.græco:penultima cū.th.aſpirato:ultima cū.t.ſimplici ſcribit̄:dici poteſt la
tine incōpoſitū. Nā cōponit̄ ab a quod eſt ſine:& σύνθετον cōpoſitū. Et tunc quoq; figura dicit̄: cū aliqua
abſq; cōiunctionibus abſolute & ſimpliciter proferunt̄:ut uenimus:uidimus:placuit. hæc eadem alio noīe
dialyton dicitur:ut in ea dictione uidebimus.

A ſymphonia cū.y.græco &.ph.aſpirato ſcribit̄:dici pōt cōſonātia:ab a quod ē ſine:συμφωνία cōſonātia.

A ſius cum.i.latino ſcribitur: fuit Hecubæ Priami regis uxoris frater: occiſus ab Aiace telamonio in prælio:
ut oſtendit Homerus.

A ſparagus cū unico.r.ſcribit̄:græcū ponit̄ a Iulio Polluce:a Feſto ſecūdo latinū dicit̄: herba ē ſic quoq; co
gnominata:qa aſpero uirgulto naſcit̄. unde ait Martialis ī ultimo epigrāmatū:Mollis in æquorea quæ cre
uit ſpina rauenna:Nō erit incultis gratior aſparagis. & Plini⁹ ī.xxi.naturalis hiſtoriæ inquit:In totū ſpina ē
aſparagus:ea cōmode cum piſcib⁹ & carnibus lixa comedit̄:ideo ait Iuuenalis in ſatyra Si te ꝑpoſiti:Quæ
fertur domino ſquilla:& quibus undiq; ſepta Aſparagis. & reliqua.

A ſphaltus cū.ph.aſpirato &.t.exili ſcribit̄:dici pōt latine tutamēta uerbo ἀσφαλίζομαι:quod ē tueor de
ductū:lacus eſt ſyriæ in ꝑuintia quæ hactenus pentapolis dicta fuit:ideo ſic cognominatū ut puto: qa nihil
uiuū in eo ſubmergit̄. unde mortuū mare ab hiſtoricis nominat̄:dicēte Solino cū de iudæa tractaret. mare

mortuū nihil præter bitumē gignit: aial nullū habet: nec in eo aliqd' uiuū mergi pōt. Quare tauri & cameli impune illud transeūt. unde Ioseph⁹ li. v. captiuitatis iudaicæ: Vespasian⁹ inqt quz iudæos uicisset: quosdaz iussit natādi inscios manib⁹ post terga ligatis in eū piici: qui & si iacti mersiq; sint: tanq; a uehementi spiritu ad superiora uenientes: statim repulsi euaserunt. Nec teste Iustino libro. xxxvi. nauigari pōt: quz in eo ptin⁹ cuncta uita carentia submergantur.

A spithines cum. i. latino utrobiq; &. th. aspirato scribitur: fuit teste Herodoto libro historiaz quarto: ex psis unus qui in Magum & Smerdim una cum Dario coniurarunt.

A sphodelos cū. ph. aspirato & unico. l. scribit': herba est de qua mentionē fecit Homerus: cuius caulē Theophrastus & princeps Pythagoras cubitalē: & sæpe duoz cubitoz: ut refert Plinius li. xxi. naturalis historiæ dixere: foliaq; habet porri siluestris: quā nostri ut ait hastulā regiā uocauere.

A sopus cū unico. s. &. p. quādoq; simplici quādoq; aspirato scribit'. Simplici qdē ut Stati⁹ lib. thebaidos. vii. Asopus genuisse dat' dignus qui uideri tūc pater: abruptis quz torrētissimus exit pōtibus. Aspirato uero ut Ouidi⁹ li. iiii. de fine titulo: Quid referā Asophō? quē cæpit martia Thebe Natoz Thebe quīq; futura ptū fluuius ē achaiæ. ut ostēdit Ptolemæ⁹ in geographia q Aeginæ pater a poetis dict⁹ ē: & in sinū corinthiū cadit: de quo plura Stati⁹ rettulit. Sane teste Hesiodo in theogonia ex Oceano ac Tethy orti sūt filii plures: a qbus flumina cognominata fuerūt: inter q̄ Peneus & Asop⁹ fuere. Nā Pene⁹ in thessalia sedē eligēs fluuio nomen indidit. Asopus cū philiūtē ad habitādū elegisset. sumpta uxore Mētope Ladonis filia: duos teste Diodoro siculo li. historiaz. v. ex ea filios suscæpit: Pelasgū. s. & Ismenū: quī & filias duodecim Ismenus in boetiā habitauit iuxta fluuiū: quē a suo noie Ismenū cognominauerūt. Ex filiab⁹ uero Synope ab Apolline rapta: in eū locū delata ē: ubi nūc ē urbs ab ea synopes dicta. hoz filius Syr⁹ his īperauit: q ab eo syri sūt appellati. Alia uero filia Corcyra a Neptuno in eā insulā delata ē: quā ab ea dixere corcyrā. & his natus ē Phæac⁹ a quo phæacū gen⁹ in corcyra nomē accæpit. Phæaco fili⁹ extitit Alcinous: ut hic noster Diodor⁹ ait: Homerus uero aliter sentit: ut uidebimus ī dictiōe Nausithous: & ut seqt' Diodorus Salamis a Neptuno similiter rapta in insulā aduecta fuit: q̄ ab ea salamina uocata fuit. ex qbus genit⁹ ē Cenchreus uir clarus: q insulæ imperauit: & serpentē in ea miræ magnitudinis: q incolas uexabat occidit. Iuppiter similiter ex phiūte Aeginā rapuit. inq; insulā aduexit: q̄ ab ea ægina dicta fuit: ex q̄ Aeacū genuit: q in ea insula regnauit. ab Aeaco geniti sunt Peleus Telamō & Phocus. Hoz Pele⁹ disco iacto (licet inuitus) Phocū fratrē interemit: ob quā cædē a patre pulsus: inq; phthiā thessaliæ fugiēs: ab Actoro rege purificatus ī regnū accitus ē: cū rex ille liberis careret. Ex Peleo uero & Thetide ortus ē achilles. At uero Telamon ex ægina abiēs salaminā adiit: ubi sūpta uxore Glauca Cēchrei salaminioz regis filia insulæ īperauit. Sz Glauca defūcta Tribiā Alcati atheniēsis despōdit: ex qua ortus est Aiax: qui bello troiano interfuit. Et hæc ut reliqua quæ in diuersis dictionibus enarrabimus intelligi possint placuit explicare.

A ssaracus cū duplici. s. &. c. exili scribit': fuit Aeneæ proauus. de quo in dictione Priamus uidebimus.

A ssyria cum duplicato. s. sequente. y. græco: & in penultima cum. i. latino scribit': regio est maioris asiæ: habēs ab ortu indiā: & ab occasu tigrim fluuium: a meridie uero mediā: & a septētrione montē caucasum. Sed ut ait Iustinus libro primo assyrii postea syrii dicti sunt.

A stages cum. t. exili scribit': fluuius ē teste Plinio naturalis historiæ. ii. qui in pontum defluit.

A ster cum. t. exili scribitur: latine stella dicitur uel iubar.

A stericus sine aliqua aspiratione &. i. latino scribitur: dici potest a nostris parua stella. Nam ἀστήρ græce latine stella. unde diminutiuū astericus deductum est.

A sterion cū. t. exili &. i. latino scribit': fluui⁹ ē achaiæ in nemea silua placide fluēs: & fructuū iuxta ripas abūdātissimus: ut testis ē Lactātius grāmaticus. fuit etiā urbs: ut ostendit Homerus li. iliados. ii.

A steria cum. t. exili &. i. latino scribitur: fuit Titani Cæi filia & Latonæ soror: quā Iuppiter ardenter amauit: & in cæa insula uitiauit.

A styages cum. t. exili &. y. græco scribit': fuit Cyaxaris medoz regis filius: & Mandanæ pater: quā in somniis tātū minxisse uidit: ut omnē eius ciuitatē impleret: quēadmodum in ea dictiōe uidebimus. fuitq; ultim⁹ assyrioz & medoz rex. De quo apud græcos Herodotus li. historiarum. i. & apud nostros Iustinus similiter li. i. q̄ plura scripsere: & ἄστυ quod est urbs: & ago componitur.

A styal⁹ cū. t. exili &. y. græco scribit': fuit uir troian⁹ q teste Home. li. vi. ilia. i bello a Neoptolemo iterēptus ē.

A styanax cū. t. exili &. y. græco scribit': fuit Hectoris ex Andromache filius: cui teste Homero li. vi. iliados pater Scamandrio īposuerat nomē. Sed eum cæteri Astanactē uocare maluerunt: quod solus illius pāter urbē tutaret'. Nā ἄστυ græce latine urbs dicit': ἀναξ uero tutator uel defensor.

A stycraria secunda cum. y. græco: penultima cū. i. latino & sine aliqua aspiratione scribit': fuit teste Homero in. x. odysseæ: filia Aeoli ex Læpatra uxore: quasi urbana potestas. Nā κρατός potentiā designat.

A stymones cum. t. exili &. y. græco scribit'. fuit Hippotis cōiunx: & mater bellacissimi Capanei.

A stynous cum. t. exili &. y. græco scribitur: fuit princeps quidā troianus: quem teste Homero libro. v. iliados Diomedes in bello interemit.

A ſtyochia cum.t.exili ſequente.y.græco:& in penultima cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:fuit Actoris Ezi dæ filia.hæc teſte Homero li.ii.iliados:cum adhuc uirgo in cœnaculum paternæ domus aſcẽdiſſet: clã ibi a Marte cõpreſſa ẽ:cui peperit Aſcalaphum & Ialmenum.Eandẽ Hercules expugnatis cõplùribus oppidis ab ephyra & fluuio ſeleente abduxit.Cui peperiſſe Tlipolemum dixit Homerus.

A ſtypale cum.t.exili &.y.græco ſcribitur:urbs fuit in inſula aſtypalæa:quaſi ἀστυοσ:ideſt urbis:παλη lu ctatio.ea teſte Plinio libera fuit a romanis.

A ſtypalæa cum.t.exili &.y.græco:penultima cũ.æ.diphthõgo ſcribit᷑:ẽ inſula in mari ægæo una ex cycladi bus ab Aſtypale urbe cognominata.de qua Ouidius li.ii.de arte ait:
Cinctaq; piſcoſis aſtypalæa uadis.

A ſtrea cũ.t.exili ſcribit᷑:fuit teſte Arato in phenomia Aſtrei filii Titani ex Aurora filia.quã ob diligẽtiſſimam æqtatẽ iuſticiã appellatã dixit.Nã tũc quoq; cũ terras habitabat:Nõdũ ueſanos rabies undauerat enſet:Nec cõſanguineis fuerat diſcordia nota.Et alia plura p multa carmĩa ſecũdũ eã quã habeo traductionẽ.T.Clau dii Cæſaris.Nã germanici Cæſaris traductionẽ:quã olim uidi iã nõ teneo.Eã uero q̃ fuit Ciceronis nũq; ui di.Sed græcũ ipſius Arati codicẽ habeo.& ſubdit Arat⁹ illã deinde ob hominũ ſcelera ad cælũ euolaſſe. Et cæli ſortitã locũ qua,pximus illi tardus in occaſu ſequit᷑ ſua plauſtra bootes.At uero Heſiodus in theogonia dixit illã Iouis: & Themidos fuiſſe filiam.Alii nõnulli Erigonem Icari filiam dixere.

A ſtreus cuj.t.exili &.eu.diphthõgo in fine ſcribit᷑:fuit teſte Seruio ſup primũ æneidos: unus de Titanibus:q cõtra deos arma ſumpſere.hic teſte Heſiodo in theogonia cum Aurora cõcumbens uentos genuit.

A ſtron cum.t.exili ſcribitur:& græcum eſt:quod teſte Macrobio ſuper ſomniũ Scipionis ſid us apud nos di citur. Quod ,ppric ex pluribus ſtellis cõſtari dixit:ita ut ſtella unica ſit.Quæ ſane differenti a ab auctoribus quandoq; confunditur:ut late uidebimus in dictione ſidus.

A ſtronomia cũ.t.exili &.i.latino ſcribit᷑:dici põt aſtrorꝝ regula.Nã νόμος græce latine lex & norma dicit᷑.

A ſtrologia cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:dici poteſt aſtrorum ſermo uel ratio.

A ſtu cum.t.exili ſcribit᷑:apud poetas aſtutiã deſignat.Cuius origo ut ait Feſtus ex græco uocabulo ἄστυ de ducit᷑:quod oppidum ſeu urbem indicat:in qua qui cõuerſati aſſidue ſunt:cauti atq; acuti eẽ uidebant᷑.

A talanta cũ.t.exili utrobiq; &.a.poſt utrũq;.t.atq; cum unico.l.ſcribit᷑:fuit uenatrix ex arcadia filia Iaſii filii Abãtis argiuorꝝ regis:ut græci oẽs & latini pariter atteſtãt᷑.hác ardẽter amauit Meleager. ut Ouidi⁹ in.iiii. epiſtolarꝝ heroidũ:Arſit & cœnides in menalia ataláta.Et Muſe⁹ amorẽ tractãs Læádri & Heros de illla inqt παρθενοσ ὀυσὲ λελοιπεν ἀπ᷑ἄρκαδίησ ἀταλάντη.Nã cũ uirgo eẽt ſpecioſiſſima & una ex Dianæ co mitibus ad Apꝝ calydoniæ perimẽdũ una cũ cætera nobilitate achaiæ a Meleagro uocata uenit.Sed tamen ꝙ prima Apꝝ ſagitta pſtrinxit:tũ etiã rõe ſuæ formæ a Meleagro amata capite mõſtri in teſtimoniũ magnæ uirtutis fuit donata.Ex quo in eius amplexus deuenit:quæ ſibi deinde Parthonopeũ pepit. Alia fuit Cenei regis in ſcyro inſula filia curſu nobilis:& a poetis cantatiſſima.Cui⁹ omnẽ fabulã Ouidi⁹ ipe rettulit li. me tamor.x.ubi dicit talia dicẽtẽ molli ceneia uultu.Et ĩ eadẽ fabula:Gaudeat an uirgo magis his cenecia dictis

A talãtis cum.t.exili utrobiq; ſequente.a.uocali in ſecũda &.i.latino in fine ſcribit᷑:luſcinia a nobis dicitur & carduelis:de qua Virgi.li.georgicorꝝ.iii.Littoraq; halcyonem reſonant atalantida dumi.

A thamas cũ.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit Aeoli filius & cadmi gener ac thebarꝝ rex paterq; Phryxi & Helles:cãta tiſſimus quidẽ carminibus poetarꝝ.de quo Ouidius li.metamor.iiii.& faſtorꝝ.vi.plura dixit:a quo patrony micũ athamãtis,p Helle filia ponit᷑.ut Ouidi⁹.xvii.heroidũ:Fluctibus imodicis athámãtidos æquora canẽt.

A thanaſius cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribit᷑:fuit epiſcopus alexandrinus uir admirandus in omni ætate. Cuius nobilẽ uitã e græco in latinũ tranſtuli ad Eugeniũ pontificem maximũ.

A thanatos ſecunda cum.th.aſpirato:& ultima cum.t.ſimplici ſcribit᷑:dicitur a noſtris imortalis.

A tarnes cum.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vii.Darii perſarꝝ regis frater: a quo loc⁹ quidam myſiæ contra leſbum atarnes dictus fuit.

A thax cũ.th.aſpirato ſcribit᷑:fluuius ẽ epyreneo mõte ſcaturiẽs:q curſu lenis narboná uſq; ,pgredit᷑.Vbi na uigabilis effectus adeo imbrib⁹ turgeſcit: ꝙ intra ripas ſe cõtinere nõ poſſit:deide in rubreſuj lacũ defluit. unde tenuis exiẽs ĩ tyrrhenũ mare demergit᷑.de quo Luca.li.i.ait.Mitis athax latias gaudes nõ ferre carinas

A tella cum.t.exili & duplicato.l.ſcribitur:fuit campaniæ oppidum:a quo ludi atellani dicuntur.fuitq; in illo amphitheatrum egregium.

A thene cũ.th.aſpirato ſcribit᷑:ciuitas fuit p̃clariſſima in attica regiõe:cui⁹ adhuc ueſtigia q̃dã manẽt.hác pri mo ab Alabãdo cõditã dixit Cicero li.iii.de natura deorꝝ. Plato uero in timeo dixit Amaſim regẽ ægyptiuj eius urbis cõditorẽ fuiſſe:eãq; uocabulo ægyptio cognominaſſe:quod lingua græca athenã ſonat.Alii Ce cropẽ illã cõdidiſſe dicũt:& eã ſubita apparitiõe arboris oliuæ Mineruã cognominaſſe: quã ea arbor deſi gnat:& lingua græca athena dicit᷑.Alii nõ a Cecrope cõditã:ſed inſtauratã putãt.quo tpe athena apud illos ,p dea colebat᷑.Poetæ uero dicũt Neptunũ & Mineruã athenas cõdidiſſe.ſed cũ de nois ipoſitiõe inter eos fieret diſſenſio:diis reliqs p̃ſentib⁹ fit iter eos cõuẽtio.Vt q pcuſſa terra laudabiliorẽ ,pduceret effectũ:urbi nomẽ iponeret.Neptunus cũ tridẽte pcuſſa terra equũ ,pduxit belli omẽ:Minerua aũt haſta ,pfecta oliuã ,p

duxit pacis arborẽ. Quæ quoniã utilior deoꝝ iudicio uisa fuit: ex suo noie athenas dixit. Nã minerua athene græce dicit̃: de quo Lucan⁹ li. vi. ait: Primus ab æquorea pcussis cuspide saxis Thessalic⁹ sonipes bellis fatalibus omen Exilit. & Virgilius georgicorum primo: Tuq; o cui prima frementẽ Fudit equum magno tellus percussa tridente Neptune.

A thenodorus cum. th. aspirato scribit̃: fuit teste Plinio libro. xxxvi. naturalis historiæ: marmorarius sculptor eximius: dicituꝛq; quasi θεόνδωρον hoc est Mineruæ: δωρον: donum.

A thenion cum. th. aspirato &. i. latino scribitur: fuit teste Plinio li. xxxv. naturalis historiæ: pictor Maronites Glautionis corinthii discipulus: austerior colore: & in austeritate iucundior: ut in ipa pictura eruditio elucere t: cui ut scribit idẽ auctor nisi in iuuenta obisset nemo compararetur.

A theos cum. th. aspirato scribitur: is est qui deos negat: ut Diagoras fertur cognominatus. Nam cõponit̃ ex a quod negationem importat: & theos deus.

A thesis cũ. th. aspirato &. i. latino scribit̃ fluuius est galliæ cisalpinæ: q in montibus tridẽtinis oritur: & cursu rapidus tridentum radit. Inde ueronã cõtingẽs urbẽ in duas ptes diuidit. Et deinde p latas padi paludes gradiens non longe a brundulo in adriaticũ mare fluit. de quo Virgilius meminit libro æne i. ix. cũ ait: Siue padi ripis athesim seu propter amœnum Consurgunt geminæ quercus.

A timetus secunda cum. t. exili &. i. latino: penultima cũ. e. absq; diphthõgo: & ultima scribit̃ absq; aspiratione: fuit libertus Cæsaris Pamphiliti: ut ipemet testat̃ in marmore ab eo dicato cineribus uxoris Homonoeæ cũ epitaphio pulcherrimo: quod romæ legi in sacello Michaelis archangeli.

A tys cum. t. exili &. y. græco scribitur: fuit puer phrygius. ut scripsit Ouidius libro fastorum quarto: quẽ spectabilem facie ut idem ait Cybele deorum mater casto sibi amore deuinxit: Iussitq; ut purus perseueraret: & sua templa tueretur. Et subdit Ouidius: Ille fidem iussis dedit: & si mentiar inquit Vltima qua fallam sit uenus illa mihi. Sed deinde uel præceptorum oblitus: uel libidine aut amore deuictus fallit: & in nympha Sagarathide desinit esse quod fuit. Quare cum ea nympha pœnas dedisset ac perisset: puer in furias cõuersus putans domos ruere tectum omne diffugit. Et per summa dindymi montis phrygiæ: q deæ sacer est furiose discurrens: arrepto lapideo cultro seipsum excastrauit: dicente Ouidio:

Ille etiam saxo corpus lamiauit acuto:
Longaq; non modo puluere tracta coma est.
Voxq; fuit merui meritas do sanguine pœnas.
Ah pereant partes quæ nocuere mihi:
Ah pereant dicebat adhuc onus inguinis aufert.

Nullaq; sunt subito signa relicta uiri. Verum catulus aliter historiam retexens dixit illum per mare phrygiam contendisse: Et cum ad phrygiæ fluuium qui gallus dicebatur aduenisset: bibissetq; ex illius aqua in furorem ex aquæ natura cõpulsus silice se castrauit. ait enim:

Super alta uectus atys celere rate maria.
Phrygium ut nemus citato cupidine pede tetigit:
Adiitq; opaca siluis redimita loca deæ
Stimulatus ubi furenti rabie uagus amnis
Deuoluit: exectus acuto sibi ponderesilicis.
Itaq; ut relicta sensit sibi membra sine uiro
Niueis citata cæpit manibus leue tympanũ. & reliq̃. Nã de eo flumine testat̃ Plini⁹ li. v. naturalis historiæ dicẽs: Gallus phrygiæ flumen est. de cuius aq̃ potãtes reddunt̃ insani. Et Martianus li. vi. dixit ab eo ministros matris deũ gallos dictos esse. Quod Ouidius ipe eodem quo rettulimus libro pri⁹ testatus est cum ait:

Cur igitur gallos qui se excidere uocamus:
Cum tantum a phrygia gallica distet humus:
Inter ait uiridem cybelen altasq; celenas
Amnis it insana nomine gallus aqua:
Quibibit inde furit procul hinc discedite quis est
Cura bonæ mentis: qui bibit inde furit.

Cum ergo Atys per eum modum se execuisset: uenit id in exemplum ut omnes qui matri deum ministrare cupiũt: seipsos excastrare debeãt. dicẽte Ouidio i præfato libro: Venit in exẽplũ furor hic molleſq; ministri: Cædunt iactatis uilia membra comis Nec se ferro excidere sed lapideo cultro demonstrant. Quod etiam Iuuenalis confirmare uidetur: cum ait in satyra Credo pudiciciam: Ecce furentis Bellonæ matrisque deum chorus intrat. & ingens Semiuir obscœno facies reuerenda minori: Mollia qui rapta; secuit genitalia testa. & reliqua. In quibus ostendere forte uidetur: non omnes sibi testa genitalia exsecuisse: sed ille solum qui inter illos est maior. Verum hic cum matri deum sacra litabant: proprio sibi sanguine crines inungebant: & caput inde rotantes futura præsagire credebantur. unde ait Lucanus libro primo: Crinemq; rotantes Sanguineum populis ululabant tristia galli.

A tys alius Crœsi lydoꝝ regis maior natu filius fuit: q nulla arte custodiri potuit: quin ferro necaret. Nã teste Herodoto li. historiaꝝ. i. ab Adrastro uenãdo fortuitu interfectus fuit. Alius eodẽ noĩe eius frater fuit: q cũ natus diuq; elinguis educatus esset: ui timoris paternæ necis uocalis euasit. Cui⁹ hæc fuerũt uerba: teste Herodoto li. historiaꝝ. i. ὦνθροπε μὴ κτεῖνε τὸν κροῖσον: hoc ẽ o homo ne interfice Crœsum.

A tina cum. t. exili & .i. latino scribit: fuit teste Seruio super. vii. æneidos: urbs iuxta pontinas paludes campaniæ: quæ ciuitati erũnas inferebant. unde sic quoq; cognominata fuit. Nam ἄτη: græce latine erumna dicit Virgilius tamen dixit: Atina potens: tyburq; superbum.

A tlas cũ. t. exili imediate sequẽte. l. scribit: mons est mauritaniæ sic quoq; nominatus ab Atlante rege filio Libyæ a quo teste Plinio li. vii. naturalis historiæ: astrologia primũ cõperta fuit. Sed duo mõtes eiusdẽ noĩs in mauritania ab Herodoto & aliis nõnullis historicis describunt. Vnus quidẽ ꝓpinquior colũnis Herculis. Alter uero in interiora libyæ remotior: quẽ rotundũ eẽ dicit: & altissimũ. Cuius sũmitas nunq; uideri pót: qa nubes ab illo nec æstate: nec hyeme diuelluntur. Quẽ incolæ (ut ille refert) unã cæli colũnã eẽ asserũt. Et ut ferunt poetæ fuit in illũ Atlas mauritaniæ rex conuersus. Quare in formã uiri Virgilius eum descripsit: cuiꝫ ait libro æneidos quarto:

Atlantis cinctum assidue cui nubibus atris:
Piniferũq; caput uento pulsatur & imbri.
Nix humeros infusa tegit: tum flumina mento
Præcipitat senis: & glacie riget horrida barba. Similiter & eadẽ scriptura hoc est cũ. t. simplici imediate sub sequente. l. ponit ab Herodoto præfato li. historiaꝝ. iiii. atlas fluuius quidã magnus a sũmo mõtis æmi uersus septẽtrionẽ in istrũ defluẽs: quẽ sic quoq; cognominatũ ab Atlante arcadiæ rege existimo. Nã teste Seruio sup. viii. ænei. tres fuerũt Atlãtes. Vnus rex italiæ: & pater Electræ uxoris Coriti. Alter arcadiæ & pater Maiæ: ex qua Mercurius natus est. Et ertius maurus q maximus est dictus. Et cui pene reliqua omnia attribũunt ab Atlante Atlantiades patronymicum licentia poetica deducit: ut Ouidius li. metamor. i. Sedit atlãtiades pro adlantides. a quo etiã atlantides populi: & adlanticum mare.

A thleta penultima cum. th. aspirato immediate subsequente. l. & ultima cum. t. simplici scribitur: dicitur a nostris pugil & luctator.

A tomus cum. t. exili scribitur: dicitur apud nos indiuisibilis: & indiũidua. Nam ex a cõponit: & τομή: quod est incisio. Lucretius uero atomos minutiones uocauit.

A thochari cuꝫ. th. & .ch. aspiratis scribit: sunt teste Herodoto populi scythici in asia. hi teste Plinio li. vi. naturalis historiæ: apricis ab omni noxio afflatu secluſi collibus eadẽ qua hyperborei deiungunt tẽperie. Et subdit de his priuatim condidit uolumina Homerus sicut Echathus de hyperboreis.

A thos cũ. th. aspirato scribit: mons est inter macedoniã & thraciã. Quare nõnũq; mons thraciæ dicit: ut Homerus in hymno Apollinis ὀρικίος ἄθοσ. Nõnunq; macedoniæ: & aliquando æmoniæ mons dicit: quæ sub noĩe macedoniæ: ut in ea dictione uidebimus nõnunq; uenit: unde Seneca in Medea: Aemoni⁹ illas cõtulit pestes athos. Seruius uero sup. xii. ænei. Nõ athos cũ. s. cõsonãte i fine: sed athon cũ. n. ut apollon scribẽdũ dixit. Quod auctoritate Virgilii cõprobauit q ibidẽ dixit. Quãtus athon aut quãt⁹ aryx. Nã ut ait si athos cũ. s. legeret: cũ. os breuis sit: minime staret uersus. Qui & ex alio cõprobat. qa athona i accusatino facit. Quod ut sane ipe fatet ab Herodoto & Homero obseruatũ nõ fuit. Nec etiã ut puto a nostris cõperit. Nã Virg. li. georg. i. ait: Aut athõ aut rhodopẽ aut alta ceraunia telo Deiicit. Nisi qs dicat eclipsim fieri uel athona rhodopen scribẽdũ eẽ. Estq; altitudinis admirãdæ ut historici attestãt: ita ut usq; ad lemnũ insulam umbrã ꝓtẽdere affirmẽt: q̃ octoginta sex milib⁹ passuũ a macedonia separat. de quo Stati⁹ li. v. thebaidos ait: Ingẽti telluré ꝓximus umbra Vestit athon nemorũq; obscurat imagine pontũ. Et cũ sic ardu⁹ fuerit: teste tamẽ Herodoto li. historiaꝝ. v. nauigatus fuit classib⁹ pscis: & a cõtinẽti iussu Xerxis mille quingẽtis passibus abscissus est: quin & pontẽ sub strymone fluuio derelictũ: hoc ẽ adeo subcauatũ dixit: ut flumẽ ipꝫ cursum supra pontẽ cõficeret: & sub ponte mare inundaret: de quo in dictione Xerxes uidebimus.

A tossa cũ. t. exili hoc ẽ sine aspiratiõe & duplicato. s. scribit: fuit teste Herodoto li. historia. iiii. filia Cyri: quã & Artystonẽ sororẽ Darius postq; ad regnũ psaꝝ sublimat⁹ é uxores accæpit. & ex Atossa ut idẽ auctor circa initiũ libri septimi dixit Darius ipe Xerxem ꝓgenuit: deinde post illum regnauit.

A trax cum. t. exili scribitur: fluuius est ætoliæ: a quo teste Plinio libro quarto naturalis historiæ atraces quidã populi cognominati sunt.

A treus cũ. t. exili & .eu. diphthõgo i fine scribit: fuit filius Pelopis: & Hippodamiæ: nepos Tantali mycenaꝝ regis: & frater Thyestis: de qb⁹ multa narrãt a poetis: ut a Seneca in Thyeste: & statio i diuersis locis suæ thebaidos. Qui sane ostẽdũt eos fuisse inter se sæuos: adeo ut Thyestes cũ Europe fratris uxore cõcũberet: qđ dolẽs Atreus liberos ei epulãdos apposuit. Cui⁹ facinoris cũ Thyestes exqreret ultionẽ a diis: respondit illi Apollo posse alio scelere ei⁹ facinoris uidicẽ nasci. s. si cũ Pelopia filia sua cõcũberet. Quo facto nat⁹ ẽ Aegisth⁹: q Atreũ iterfecit: & Agamẽnonẽ similiter a bello troiano redeũtẽ iteremit. Serui⁹ sup. i. æne. dixit Atreũ apd mycenas primũ solis eclipsiꝫ iueniss̃e: cui iuidẽs frater ex urbe discessit tpe quo ei⁹ ꝓbata sũt dicta: & ab

Atreo atrides deducitur: unde atridæ Agamemnon & Menelaus a poetis dicti sunt: quod usurpatum fuisse dixit Seruius super primū æneidos: quia Pliſtonis fuerunt filii.

A thrys cum. th. aspirato &. y. græco scribitur: fuit reste Herodoto libro historiarum tertio: thraciæ fluuius in istrum defluens.

A tropos cum. t. exili scribit': Vna dicit' ex parcis quæ filū frangit. unde cōponit' ab. a. quod est sine: & Τροπή cōuersio: quasi ad nullius preces cōuertat'. Nam ut uoluit Homerus tres sunt sorores. quarū una dicit' Clotho quæ. s. baiulat. Alia lachesis quæ filat. Et tertia Atropos quæ filum frangit: Ita ut cū alicui⁹ fila diruperit morte moriatur: dicente Martiale in primo: Lanificas nulli tres exorare puellas.

Contingit: obseruant quē statuere diē. Has Martianus dixit superū librarias: & scriptrices: quæ. s. snias Iouis studio ueritatis excipiūt. Vnde & nōnunq; ab auctoribus nostris ꝑ dispositione superū capiunt': iuxta quod ait Iuuenalis in satyra Neuule: Hæc exēpla para fœlicibus: at mea clotho. Et lachesis gaudēt si pascit' inguine uenter. Vnde illas quoq; dixit Hesiodus in theogonia nascētibus hominib⁹ bonū & malū cōferre. Quare latine ptæ teste Gellio li. iii. noctiū atticarū ex auctoritate Varronis imutata littera una a ptu noiant'.

A ttalus cū duplicato. t. exili & unico. l. scribit': fuit pergamenorū rex: q in minori asia cōtra Philippū romanis fauit: de quo Liuius diuersis in locis: & Iustin⁹ li. xxxvi. plura scripsere. Alter eodē noie fuerat Neoptolemi filius frater Olympiæ cōiugis Philippi fratris Alexandri magni: q deinde causa fuit mortis Philippi.

A ttagen cū duplicato. t. exili scribit': auis est teste Plinio li. x. naturalis historiæ celebris & uocalis alias: sed capta obmutescēs. hæc ut ait primū in ionia cōperta fuit: postmodū in gallia & in hispania capta.

A ttis cū duplici. t. nō aspirato &. i. latino scribit'. Sane teste Seruio sup primū georgicorū nō solū attis cum. s. cōsonante in fine: sed etiā attin cum. n. scribi pōt: ut delphis & delphin: eleusis & eleusin. Et ut pgit' uerius in n. desinunt (qa illud in obliquis habēt) q̄ in. s. ut attinos delphinos eleusinos: & est attin regio inter achaiā & macedoniā: quæ maxime græciæ nomē retinet. Nā ab Isthion corinthio siue structura: ī quā desinit achaia incipiens: & ꝑ mare ægæum porrecta usq; in macedoniā & thessaliā (quā ut multi uolunt cū omni boetia intra suū nomē includit) extendit': dicta primū attis ab Atti filia Græci successoris Cecropis: a quo & græci sic quoq; cognominati fuerunt. Deinde ab Hellene Pyrræ & Deucalionis filio dicta fuit hellas: q' teste Solino ī thessalia natus est: quo rege ipsi græci hellenes dicti fuerunt. Nā teste Aristotele in secūdo meteorōrū: hellenes nunc sunt: qui prius græci a græco rege dicti fuerunt. In hac regione fuit inclyta atthenarū ciuitas: campus marathon cū oppido eiusdem nominis athenis satis ꝑpinquo: memorandus quoq; cruentissimis ꝑlis ut in ea dictione uidebim⁹. montes teste Plinio bryleſus ægialeus icarius hymettus. Quin & suniū ꝑmontorium: duriscos: polyposter: ebrauronion: Saxa scyronia athenis ꝑpinqua: & ut multi ferūt mons aracynth⁹ ut in ea dictione uidimus. Nec longe ab athenis argos oppidū quod Bacchus ipse cōdidit: & plura alia quæ longū esset enumerare. At uero ab atti regio ipsa attica dicta est: & atticus incola quin & attius. quæ omnia cū duplicato. t. scribenda sunt. Virgilius libro georgicorū. iiii. Attias orithya. & similiter oia descēdentia cū geminato. t. scribi debent: & nō. c. ante. t. ut attæus. Virgilius in Alexi: Amphion dircæ⁹ in attæo aracyntho Similiter Leander ad Boreā: qui rapuit Orithyam dixit apud Ouidiū. xvii. heroidum: Tam gelidus cū sis nō te tamē improbe quondā Ignibus attæis incaluisse negas. Nā si cū. c. aut. t. scribat': denotat montē leucadium: qui actius dicit': ut Sappho: Actæus populi leucadiūq; uocant. & in eadē epistola: Cur nō actiacas mi ferā me mittis ad oras: quod cum. c. ante. t. scribit'. Similiter Virgilius li. ænei. iii. Actiaq; iliacis celebramus littora palmis. Et circa finē li. viii. Actius hæc cernens arcū intendebat apollo. At uerbum atticisso: qa ab atti descendit: cū duplici. t. scribit': ut Plautus: Non atticissat: sed sicilissat. & inde atticismus: ut Quintilianus in primo de oratoria institututione: In primis inquit copiam uerborum: quorum in tragœdiis grauitas: in cōmœdiis elegantia: & quidam uelut atticismus: inueniri potest. Et ut quidā putant etiam attilius inde deducitur: quod si sic esset: cum duplici. t. scribendum erit:

A uctor cum. au. diphthongo &. c. exilibus scribitur ab uerbo græco: quod est ποιέω originem per significationem ducere uoluerunt: ita ut poeta: seu ut dicam factor sit. Nam factor in usu non est: nisi in quibusdam e. græco translatis: ut factorem cæli & terræ: ubi habetur ποιητήν: hoc est poetam. At nos poetas cæteroſq; operum conditores auctores uocamus. Et ille qui fecit aliquod opus qui ægit bellum aut pacem auctorem operis: & auctorem belli: aut pacis dicimus. Item & hominem in quo est ius: potestas: & dignitas. Vnde auctoritas dicta est. Liuius: Decreuerunt enim ut cum populus regem iussisset: Id sic ratum esset si patres auctores fierent: hoc est auctoritatem: ut aiunt suam & decretum interponerent: ratum haberent: atq; ratificarent siue comprobarent. Et alibi: maiores nostri nullam ne priuatam quidem rem agere fœminas sine auctore uoluerunt. Vocanturq; etiam auctores pupillorum: in quorum administratione infirma ætas resq; eius sunt. Ideoq; filios regum pupillos sub auctoribus fuisse legimus. Paulus iurisconsultus: Etiam si non interrogatus tutor auctor fiat: ualet auctoritas eius: cum se probare dicit id quod agitur: hoc est enim auctorem fieri. Quare auctores sententiæ alicuiusque consilii uocantur hi: quorum sententiam consiliumque secuti sumus. Et duces militum auctores uocabantur. Vnde auctorare obligare est & subiectum facere. Sed quærit Seruius super Donati artem auctor utrum per se an de uerbo oriatur? Et respondit in hæc uerba dicēs:

Sed eſt ſciẽdum ꝙ a ſe naſcitur. Nam illud quod ẽ augeo ne nos deducat quod inde ueniat. Aliũd enĩ ẽ augere: aliud auctorẽ eẽ. hæc ille. Quid quod auctorẽ nullo pacto dicere poſſum⁹ actorẽ. Nã actor ſine. u. littera ab ago deſcẽdit. Et dicit᷑ orator q agit cauſaꝫ quiq; geſtuꝫ uult⁹ & corpis agit: unde oratio ab iſpa ꝓnunciatiõe dicta ẽ. Quin & oratio ſcripta: actio ẽ appellata. Itẽ comœd⁹ & tragœd⁹. i. hiſtrio: q agit geſt⁹ ĩ ſcæna & qd᷑huic generi ſimillimũ ẽ: q agit attelanas: & mim⁹ cis actor uocari põt. Et ptes comœdiæ actus dicunt᷑.

A uctoratum cum. au. diphthõgo &. t. exilibus ſcribit᷑: ab auctorare deſcẽdit: ſignificatq; obligatũ & ſubiectum. Liuius li. xlvi. ab urbe: Signo inquit ſuo ipreſſas tabellas miſit: & uero pignore uelut auctoratum ſibi ꝓditorẽ rat⁹ ẽ. i. obligatum & ſubiectuꝫ. Valerius maximus li. ix. Auctorato inquit ſociis officio. Suetonius li. iii. de legendo uel auctorãdo milite: ac legionum: & auxiliorum deſcriptione.

A uctoramẽtum ſimiliter ſcribit᷑: & ab auctorãdo militẽ deducit᷑. Nã q̃ſi obligationẽ nexumq; uel q̃ſi ſtipẽdium quoddã: & p̃cium cuiuſdã militiæ ac pugnæ actioniſq; deſignare uidetur. Quintilianus: Nec difficilem ſane ſub illo præſertim auctoramẽto habuiſſet miſſionẽ: ſꝫ noluit gladiator uiuere. Cicero: Quoꝝ ipa merces auctoramẽtuꝫ ſeruitutis ẽ. Seneca li. vii. epiſtolaꝝ: Nullum ſine auctoramẽto maluꝫ ẽ. Auaritia pecuniaꝫ ꝓmittit: luxuria uarias uoluptates. Ambitio purpuram & plauſum: & ex hoc potentiam: & quicqd potentia poteſt: mercede te uitia ſollicitant.

A uctio cum. &. exilibus &. i. latino ſcribit᷑: & latinã habere deriuationẽ: ac magis ab augeo: q̃ ab auctorãdo deduci exiſtimo. Nã uẽditio quædã ẽ ĩ publico ac loco celebri: q̃ p incremẽtũ p̃cii: hoc ẽ plus offerẽtis fieri uidebat᷑. Et hinc auctionari uẽdere dicebat᷑: qd᷑ publice & ſub haſta p augmẽtũ p̃cii uẽdebat᷑. Nec hoc mõ ea uendi dicebãtur: q̃ ad eſum ſpectare uidebãt᷑: ſed quæ ad alios uſus. Nec fere niſi q̃ penes aliũ in uſu fuerũt.

A ugias cum. i. latino ſcribitur: in quod ei diphthongus cõuerſa fuit: & fuit teſte Homero li. xi. iliados: epioꝝ rex ſiue elidenſium: qui bellum geſſit cum Neleo pyliorum rege.

A ula cũ. au. diphthõgo ſcribit᷑: träſſertur a noſtris atrium. at aulã ꝓ olla Plauto uetuſtiſſimiſq; relinquimus.

A u'æa cum. æ. diphthõgo in penultima ſcribitur: uelamina ſunt picturis intexta: quæ primum in aula Attali regis aſiæ q populum romanũ hæredeꝫ ſcripſit inuenta ſunt. Virgi. li. georgicoꝝ. iii. Purpurea intexti tollant aulæa britanni. Vnde ab αυλη: quod eſt aula nomen aſſumpſere.

A ulis cum. au. diphthõgo &. i. latino ſcribit᷑: nõ eſt inſula ut ignari quidã putãt. Sed teſte Strabone approbãtiſſimo hiſtorico inter græcos regiuncula eſt boetiæ petroſa: & ciuitas eiuſdẽ nominis: iuxta quã portus eſt quingentaꝝ nauium capax: Euripo Chalcidico ꝓximus. Idẽ innuere uidetur Homerus libro iliados. ii. Plinius etiã libro. iiii. naturalis hiſtoriæ: ubi de inſulis maris ægæi atq; ipa euboia pertractat inquit: ex aduerſo in cõtinenti aulis eſt: & agẽdo de boetia: In ipſis inquit faucibus Euripi: quẽ facit euboica obiecta inſula: Aulis nobilis eſt portus: quẽ boetii antiquitus dixere hyamas. Idem Põponius confirmauit dicẽs: Aulis agamẽnoniæ graiorumq; claſſis in troiã coniurantium ſtatio. Vnde boetiæ portus dicitur: in quibus detentæ fuerunt graiorum naues: dicente Ouidio libro metamorpho. xii.

Nec dilata foret uindicta niſi æquora ſæui
Inuia feciſſent uenti: boetaq; tellus.
Aulide piſcoſa puppes tenuiſſet ituras. In eo loco coniurauerunt græci: non ante reuerſuri: q̃ ilion caperetur. ut Dido ad Aeneam apud Virgilium libro æneidos quarto: Non ego cum danais troianam excindere gentem Aulide iuraui.

A uras cum. au. diphthongo ſequente. r. ſcribitur: fluuius eſt: teſte Herodoto li. hiſtoriaꝝ. iiii. grãdis ab æmo deſcendens: & in Iſtrum defluens.

A urũ cum. au. diphthõgo ſcribit᷑: græcũ eẽ qdã putãt. Nã teſte Feſto Hippocrates medicus ab iuẽtore cognominatũ illud putauit: quẽ uocitatum dixit ἀῦρίον: & inde theſaurus. Qui uero latinũ uolũt a ſimilitidine coloris Auroræ nomẽ traxiſſe exiſtimãt. Alii uero ab aura. i. ſplẽdore teſte Seruio ſup ſextum æneidos dictũ putant: dicẽte Virgilio: Diſcolor unde auri p ramos aura refulſit. i. ſplẽdor. Et Horatius: tua ne retardet aura maritos: hoc eſt ſplendor. Nõnulli uero quia mentem hominum auertat.

A uſchiſæ cuꝫ. ch. aſpirato &. i. latino ſcribit᷑: populi ſunt in libya ultra barcaeos: iuxta quos uerſus mare ſunt bacales. ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriarum quarto.

A utocanes abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur: mons ponitur ab Homoro in hymnis.

A utonoe cum. t. exili &. oe. diuiſis litteris in fine ſcribitur: fuit Cadmi thebarum regis filia ex Hermione coniuge: ut ſcribit Heſiodus in theogonia: & Ouidius li. metamorpho. iii.

A utomedõ cũ. au. diphthõgo in prima: &. t. exili ſequẽte. o. ſcribit᷑: nõnulli uero ex noſtris loco ipius. o. põnũt. u. & dicũt Autumedõ. fuit Achillis Armiger ſeu auriga. ut Virgi. li. ænei. ii. Et equoꝝ agitator Achillis Armiger automedõ. Idẽ Ouidius li. i. de arte: nunqd achilleos inter fera prælia fida Deſeruit leuitas: automedontis equos. a quo id quoq; tractũ ẽ: ut cũ aliquẽ aurigã aſſignare cupimus: atq; inſigni arte adnotare ob illius excellentiã Automedontis noie uocitemus. Quare Iuuenalis in prima ſatyra cũ de illo loqueretur: Qui bona donauit præſepibus: & caret omni Maiorũ cenſu ait: dũ puolat axe citato: Flaminiã: puer automedon: nam lora tenebat: hoc eſt æqualem automedonti oſtendebat ſe habere aurigam.

A ūtolycus absq; aliqua aspiratione & unico.l.atq;.y.græco scribitur:fuit uir græcus ex eleone urbe boetiæ de quo Homerus libro.x.iliados meminit.

A xylus cum.y.græco & unico.l.scribit̄ habetq; apud græcos accētū in prima:fuit phryx ex ciuitate arisbe filius Teuthranidis.hic teste Homero li.vi.iliados:fuit homo:perq; beatus omnibus:quæ ad uictū mortaliū ptinēt:& in insigni arisbe agēs oēs:q illac iter ingrediebāt̄:q̄ erat beniuolētia humanitate clæmētia excipiebat hospitio:q cū a Diomede ī bello troiano iterficeret̄:nemo succurrēs q ab atroci eū morte potuit eripe.

A xiochus cum.i.latino &.ch.aspirato scribit̄:nomē fuit philosophi:cui Plato librum de morte inscripsit.

A xis cum.i.latino a nobis scribit̄:a græcis uero ἄξων dicit̄:& ꝑprie ea linea q̄ ab uno mundi polo in alterū tēdit. Ad cuius similitudinē ſhpes ille teres circa quē tota currus uertit̄ axis dicit̄. Virgi.li georgi.iii. Postq; ualido nitens sub pōdere faginus axis. Nōnunq; uero:& ꝑ tota rheda uel curru positū cōperit̄. ut Iuuenalis in satyra Crispini:Dignus aricinos q mēdicaret ad axes.i.ad currus aritiā uel aricina nemora adeuntes. Aliquādo autē & ꝑ septētrionali polo positū fuit:uel ut ait Festus ꝑ septētrionali pte cæli. Virg.li.georgi.ii. Quæ terga obuerterit axi.i.septētrioni. Quin & ꝑ ipō cælo absolute idē poeta nōnunq; posuit:ut li.iiii.ænei. cū ait: Vltimus æthiopum locus est ubi maximus atlas Axem humero torquet.i. cælum substinet. quin & teste Festo tabula sectilis axis appellatur.

A xius cum.i.latino scribitur dicitur ab Homero li.iliados.ii.fluuius ὃυκάλλιστόν ὕδωρ:hoc est cui⁹ pulcherrima est aqua. Nam ut ait licet spaciosus sit:tamen usq; ad imum est lucidissimus:ut nullus in toto orbe terrarū sit speciosior:hic teste Herodoto li.historiarum.vii. ꝑ regionē mygdoniam: quæ pars ē macedoniæ profluens:iuxta chalestram urbem in mare ægæum cadit.

A zimus cum.z.consonante &.y.græco scribitur:id apud nos dicitur:quod est sine fermento. Nam cōponit̄ ex.a.quod est sine:& ζύμη fermentum.

A ziris cum.i.latino utrobiq; scribitur:palus est in libya.

A zotus cum.t.exili scribitur:urbs fuit syriæ.

BAbylon cum.y.græco & unico.l.scribit̄:nomē est urbis in chaldæa.de qua Lucanus:Cūq; superba foret babylō spoliāda trophæis.hæc adeo nobilis fuit ut chaldæā totā:& mesopotaniā a se balyloniā dixerit:quæ simili mō & in penultima cum.i.latino scribitur.hanc oēs græci & latini historici pariter & poetæ a Semiramide regina cōditam referunt:dicente Ouidio li.metamorph.iiii. Vbi dicitur altā Coctilibus muris cingisse semiramis urbē:de quo in dictiōe Semiramis plene uidebim⁹.huius muri igit̄ teste philostrato ī uita Apollonii tyanei trecentorū & octoginta stadiorū circuitū detinebant. Plini⁹ uero libro historiæ naturalis sexto:murorum dixit amplitudinem fuisse sexagintaquattuor miliū passuum:crossitudinem quinquaginta cubitorum. Altitudinem uero quater tantum. Itaq; fuit mœnibus ac hortis pensilibus:temploq; & arce maxime admirabilis.

B acchus prima desinit in.c.exile & ultima in.ch.aspirato scribit̄:fuit Iouis fili⁹ ex Semele Cadmi filia:ut poetæ oēs attestāt̄.de quo Ouidi⁹ li.matamor.iii.plene oīa ptractauit.& ut græci qdā grāmatici dicūt deriuat̄ a βακχεύω:quod ē furo uel insanio.hic prim⁹ indiā subiecit:& prim⁹ apud græcos docuit uini usum: ut testis ē Capella libro de nuptiis Mercurii. Quāobrē teste Festo illi a poetis cornua dant̄ eo quod homines nimio uino truces fiant. Vnde Sappho ad Phaonē ait:Accedāt capiti cornua bacchus eris. Quin & pro hasta thyrsum ferratum tecta cuspide pāpino illum ferre dicebant:ut Seneca in Hercule furente:

Adsit lycurgi domitor:& rubri maris
Tectam uirenti cuspidē thyrso gerens,de quib⁹ latius in dictione Dionysius uidebimus. Quin & illius currum trahi a tigribus dicunt:dicēte Statio Promouet effrenæ dextra leuaq; sequuntur.
Lynces:& uda mero lambunt retinacula tigres. Nonnunq; uero & muliebri habitu ornasse se illi ferunt: dicente Seneca.
Non erubescit bacchus effusos tener
Sperssisse crines:nec manu molli leuem
Vibrare thyrsum cum parum forti gradu
Auro decorum syrma barbaricum trahit.
Post multa uirt⁹ opa laxari solet. Et ut testis ē Plini⁹ li.vii.naturalis histo. Emere ac ūēdere instituit Liber pater. Oīa igit̄ descēdētia a baccho similiter cū duplici.c.& secūdo aspirato scribūt̄: ut bacchic⁹. Ouidi⁹ li.i. tristiū:Deme meis hederas bacchica serta comis. Eodē mō bacchaides:qd̄ etiā cū.i.latio scribit̄:ut idē li.v.eiusdē opis:& me bacchaides iudice falsus erat. Simili mō bacchides & bacchilides scribūt̄:a baccho. at bacca ꝑ granulo:ut supra uidim⁹ latinū ē:& cū duplici.c.absq; aliq̄ aspiratiōe scribit̄:& inde baccatū sine aspiratione:qd̄ diuersas hz baccas. Virg.li.ænei.i. Colloq; monile baccatū. Quod si a Baccho trahat̄:cū.ch. aspirato scribēdū ē:ut ē id Virgilii li.ænei.iii. Bacchatāq; iugis naxon uiridēq; donysam. & uerbū bacchor ut idē li.iiii.eiusdē poematis:Sæuit inops animi totāq; incensa per urbem Bacchatur.

Bacchanalia cum duplici.c.& secundo aspirato scribit:& a Baccho deducit.Nam sacra quædã Bacchi dicta fuerũt:quæ teste Liuio li.viii.de bello macedonico huiusce modi fuere:Græcus ignobilis in hetruriã primũ uenit sacrificulus & uates.Sed occultorũ sacrorũ initia primo paucis fuerunt tradita uiris & mulieribus: & fuerũt additæ uoluptates meri & epularũ:ut multorũ animi allicerent.Cũq; uinũ animos:nox:& mixtæ uiris fœminæ ætatis teneræ omnẽ pudorẽ extinxisset:corruptelæ omnis generis fiebãt:Sicq; stupra ingenuorũq; & fœminarũ ꝓmiscua in his sacris erãt multa dolo:sed ꝓuim plurima parabãt.hæc religio uerius morbus pestifer romam ab hetruria penetrauit:cuius facinora fuerunt aliquãdiu tacita.Tandẽ noticia eius facinoris ad Postumũ consulem per.P.Ebutium adolescentẽ:& Ebutiam fœminã hispanam deuenit per modũ qui late a Liuio in præfato libro narrat.Vnde dixit Iuuenalis:Qui curios simulant:& bacchanalia uiuũt.fuerunt nanq; sacra Bacchi orgia & trieterica:de quibus in suis dictionibus uidebim⁹.Sacrificabatur Baccho caper:quia maxime uitibus capra nocet:ut late monstrauit Virgilius libro georgicorũ.ii.Erat etiã illi uannus cõsecrata ut Virgili⁹ li.georgi.i.Et mistica uannus Iaccho.Eo quod illius sacra teste Seruio ad animarũ purgationẽ ꝓtinebant:quod per uannũ designabatur:quo fruges purgantur.

Bacchiadæ cũ duplicato.c.& secundo aspirato:atq; .i.latino scribit:dicti fuerũt qui e corintho effecti exules in siciliam deuenerunt:& urbẽ inter epichynnum & pelorũ ædificantes siculi facti sunt:de quibus dixit Ouidius libro metamorpho.v.cum Plutonis iter describeret Proserpinam deferentis.

Et qua bacchiadæ bimari gens orta corintho
Inter inæquales posuerunt mœnia portus.

Bacchius eodem modo scribitur:genus est pedis:quo in carminibus sacrorum Bacchi utebantur.Constatq; ex prima breui & duabus sequentibus longis.ut Horatius in primo carminum:Lydia dic per omnes:q uersiculus constat ex choriambo & bacchio.

Bactrius cũ.ct.exilibus &.i.latino scribit:fluuius ẽ scytharũ:a quo populi quidã circa illum inhabitantes teste Herodoto libro historiarũ septimo:bactriani dicunt.Et inde bactra in plurali numero prouincia dicit.

Bactra cũ.ct.simplicibus scribit:ꝓuincia ẽ scythiæ ultra assyriã a flumine bactrio cognominata.estq; generis neutri & numeri pluralis.ut Virgi.li.georgi.ii.Neq; bactra neq; indi Laudibus italiæ certent.

Bactriani cũ.ct.exilib⁹ scribit:populi sũt teste Herodoto li.historiarũ.iiii.asiæ scythis ꝓpinqui.Quos Curti⁹ dixit bellicosos plurimũ:& assuetos uiuere rapto:quare persarũ lusus abominates semp uersabãt in armis.

Bacales cum unico.c.exili & unico.l.scribitur:populi sunt teste Herodoto li.historiarũ.iiii.parui in libya auschisis contermini:iuxta mare habitantes.

Bænacus cum.æ.diphthongo &.c.exili a græcis scribitur:lacus est galliæ cisalpinæ in agro ueronensi inter arctas montiũ fauces positus:adeo ut inter illos impetu coacti uenti lacũ more maris exagitent: dicẽte Virgi.li.georgi.ii.Fluctibus & fremitu assurgens bænace marino.Cuius maior longitudo in trigintaduo miliaria extenditur:latitudo ad plus in sexdecim:& ad sex minus ꝓtensa est.Ex hoc mantuanus lacus exorit:ex quo mincius fluuius uirgilianus decurrit in padum.

Bagæus cum.æ.diphthongo in penultima scribit:nomẽ fuit uiri cuius astu Oroetes sardiũ præfectus trucidatus fuit:ut in ea dictione uidebimus.

Baiæ cũ.i.latino scribit:ciuitas fuit cãpaniæ iter puteolos:& montẽ miseni secus cãpanũ mare sita.Sic quoq; cognominata teste Seruio sup.iii.&.vi.ænei.a Baio Vlyxis socio illic sepulto.fuitq; olim hæc urbs tẽperie aeris:& romanorũ frequẽtia atq; ornamẽtis ædificiorũ celeberrima:dicẽte Martiale ad Flaccum:

Vt mille laudem flacce uersibus baias
Laudabo digne:non tamen satis baias.

Balena cum unico.l.&.e.absq; diphthongo a nobis scribitur:a græcis uero loco.b.ponit.ph.aspiratũ:ac dicitur phalena:quasi cõspicua.Nam ut uidim⁹ sæpe.p.in.b.ob uicinitatẽ litterarũ cõmutam⁹:& aspirationẽ nõnũq; a.p.abiicimus:bælua est marina quæ ad magnitudinẽ immensam excrescit.

Balista a quibusdam ex nostris cũ unico.l.scribit:sed qa prima etiã apud nostros lõga ẽ:& a græcis semp cum duplici.l.signat:uidet apud nos etiã cũ duplicato.l.scribi debere.Nã a βάλλω uerbo græco: quod latine ẽ iacio deducit.Et a græcis ꝓ torméto cõcutiẽte muros accipit.Quod & poetæ nostri obseruauere.Ouidi⁹ li.i.de tristibus:Quã graue ballistæ mœnia pulsat onus.& li.xi.metamorphoseos:

Nec leuius pulsata sonat:q; ferreus olim
Cum laceras aries:ballistaq; concutit arces.Lucanus uero pro instrumento hastam quandam iaciente accæpisse uidetur cum ait:

Neq; enim solis excussa lacertis
Lancea:sed tenso balistæ turbine rapta.

Haud unum contenta latus transire quiescit.Sane græci in ultima .r.unũ addunt & dicũt ballistrã:quod nostri forte ob dulciorem apud nos sonum abiecerunt.

Baleares insulæ cũ unico.l.scribit:eo quod apud poetas nostros primã ea dictio corripiat.Virgilius libro.i.georgi.Stuppea torquentẽ balearis uerbera fundæ.Vnde putãt nõnulli Virgiliũ eius deriuationẽ traxisse magis a

magis a Baleo Herculis comite:quæ dictio cū unico.l.ſcribitur:& qui teſte Liuio libro.xl.ibidē ab Hercule derelictus fuit:cū ad geryonē nauigaſſet:q̄ a βάλλω:quod eſt iacio:quod primā ꝓducit.a quo etiā ut alii uolunt ꝓ ablationē unius.l.deduci potuit.Nā ſunt inſulæ in hiſpanico mari ſitæ:quaꝝ incolas primitus fundarū uſum cōperiſſe dixit Vegetius libro.i.de re militari:& ita perite exercuiſſe:ut matres puos filios nullū cibū cōtingere ſinerent:niſi quē ex funda deſtinato lapide percuſſiſſent.Quo ſolo telo:ut dixit Liuiꝰ libro octauo de ſecundo bello punico ſemper uſi ſunt uſq; ad id bellum.

B alſamum cū unico.m.ſcribit̄:arbuſcula eſt ſola inter arbores neutri generis:uiti ſimilior q̄ myrto: ut dixit Plinius li.xii.naturalis hiſtoriæ.Nam ut ait malleolis ſerit̄:& implet colles uineaꝝ modo incidit̄ uitreo lapideo oſſeis ue cultellis:ferro lædunt̄ uitalia.Idē prius dixerat: Omnibꝰ odoribꝰ præfert̄ balſamū uni terraꝝ iudææ cōceſſum:quondā in duobꝰ tamē hortis utroq; regio.Altero iugerū uiginti nō amplius.Altero pauciorꝝ oſtēdente arbuſtū.Et ſubdit:Nunc hæc arbor tributa pendit cū ſua gente.Sane huius ſuccus opobalſamū dicit̄ miri odoris:& uirtutis:quaſi ὀποσ.i.ſuccus balſami.Cuius teſte Plinio ſumma eſt ꝓbatio:ut lac coagulet:& in ueſte maculas nō faciat.Xilobalſamū uero dicit̄ eiꝰ arboris lignū.Nā ξύλον græce latine lignū dicit̄.At carpobalſamū eius dicit̄ arboris fructus.Nā καρπόσ græce latine fructus dicitur.

B ambacium apud antiquos quoſdam græcos comperi:quin & bambiciū cum.c.exili &.i.utrobiq;:quod eſt ex ſonu eius inſtrumenti quo conficitur:deductum nomen puto.

B aptiſmus & baptiſma utrunq; apud noſtros cōperit̄:cum.p.&.t.exilibus: atq;.i. latino ſcribitur: dici pōt a noſtris immerſio uel intinctio.Nam deriuatur a uerbo βαπτίζω:quod eſt mergo:

B arce cū.c.exili ſcribit̄:fuit nutrix Sichæi:dicēte Virgilio æne.iiii.Tum breuiter barcē nutrice affata ſichæi. fuit etiā eodē nomine regina quædā libyæ:a qua ciuitas quædā pentapoleos nomen ſortita fuit.

B arcæi cū.c.exili &.æ.diphthongo ſcribitur in penultima:populi ſunt teſte Seruio ſup quarto æneidos propinqui carthagini.Vibius uero dixit illos maurorum eſſe populos in aphrica. de quibus Virgilius: Lateq; furentes Barcæi.& ut puto a Barcæ uel nutrice Sichæi: uel alia quæ regina fuit cognominati. Vnde hamilcar carthaginenſis Barca cum.c.ſimplici cognominatur.

B arathrū cum.th.aſpirato ſcribitur:ponitur pro loco præcipiti:& inferno:unde emergi nō poſſit. Nam deducitur ab eo quod eſt βαθύ.i.profundū.Vnde Iuppiter apud Homerum circa initium libri .viii. iliados: cum cōminaret̄ illi deorum q ſibi inobediens fuerit inquit illum in atrum:& tam procul hinc poſitū deiciā tartarum:ubi ſubter ima terraꝝ cum ferreis portis atq; æreis foribus altiſſimum barathrum: eſt tanta in infernum profunditate demerſum:quanta eſt a cælo in terram.

B arbarus cum.b.tam in ſecūda q̄ in prima ſcribitur:Is dicitur qui inepte loquit̄.Vnde Sophocles in Electra Τὴν βάρβαρον σὴν γλῶσσαν οὐκέπαίω. Et inde barbaricus cum.c.ſimplici:ut Virg.li.ii.æne.Barbarico poſtes auro ſpoliiſq; ſuperbi.Deducitur etiam inde barbariſmus.

B arbariſmus cum.i.latino ſcribit̄:& a barbaro deducit̄.Nam uitiū eſt quod in ſingulis uerbis cōmittit̄ ſcribēdo.ſ.aut loquēdo.Nam quod male ſcribit̄ male etiā dici neceſſe eſt.Non autem contra quæ uitioſe dixeris & ſcripto peccant.Peccamus enim ſcribendo & loquendo adiectione:detractione:tranſmutatione litteraꝝ uel ſyllabarū:complectione:diuiſione:aſpiratione:ſono:& ſimilibus.

B arbiton cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:genus eſt quoddam inſtrumenti muſicis & præcipue lyricis q̄ aptiſſimum:ut ſcripſit Iulius Pollux ad Commodum Cæſarem in libro de uocabulis rerum:quod ſolū ex nominibus deſinentibus in.on.habemus fœminini generis.Sappho ad Phaonem:

Non facit ad lachrymas barbiton ulla meas.

B arrhus cum duplicato.r.& ſecundo aſpirato ſcribitur:comperi apud græcos poſitum pro elephanto:a cuius oſſis ſimilitudine:dentes barrhos nonnulli dixere.Horatius:Quid tibi uis mulier nigris digniſſima barrhis.Et inde barrhire:& ebur tractum quidam uolunt.

B aſis cum unico.s.ſcribitur &.i.latino:dici poteſt a noſtris ſuſtentamentum.

B aſileus cum.i.latino & unico.l.ſcribitur:atq;.eu.diphthongo:dicitur a noſtris quaſi baſis λαοῦ:ideſt ſuſtētamentum populi.

B aſiliſcus cum.i.latino utrobiq; & unico.l.atq;.c.exili ſcribitur:dicitur a noſtris regulus. Nam diminutiuuꝫ eſt eius quod diximus baſileus.Quo ſane nomine ſerpentis genus quoddam peſſimum cognominatur:qui teſte Plinio libro viii.naturalis hiſtoriæ habitat in ſolitudinibus aphricæ cum candida in capite macula: uelut quodam diademate adornatus:acutiſſimum habet caput:rubeos oculos:& colorem ad nigredinē uergentem.Eſt malum ſingulare in terris:de quo multa Lucanus in nono ubi hæc etiam ait:

Sibilaq; effundens cunctas terrentia peſtes:
Ante uenena nocens.late ſibi ſummouet omne
Vulgus.& in uacua regnat baſiliſcus arena.

B aſſarides cum duplicato .ſ.&.i.latino ſcribitur:ut apud antiquiſſimum quendam comperi: dictæ ſunt bacchæ muſſariæ:quæ ſane expoſitio præ cæteris: quas audiuerim placuit. Et conformis uidetur ei quod dixit Perſius:Et raptū uitulo caput ablatura ſuperbo Baſſaris . Nam finxiſſe uidetur poeta ille Agauē ablaturā

caput Pentheo:tanq̃ uitulo ſuperbo & faſtidienti ſacra Bacchi:licet alii etiã aliter finxerint.

B aſtarnæ cum.t.exili ſcribitur:populi erant ultra danubiũ:quia Perſe Philippi macedoniæ regis filio ſollicitati tranſire flumen glacie conſtratum inextimabili equorũ agmine hominũq; multitudine una improuide ꝓcederent:enormitate ponderis & cõcuſſione pedũ diſſoluta fluminis ſuperficie omnes pene ſũmerſi ſunt paucis in utraq; ripa teſtantibus.his cõtermini ſunt rhoxolani.unde in triũphalibus Ti.Plautii apud tybur ſcriptũ habet:Regibus baſtarnaꝝ & rhoxolanorum filios hoſtibus ereptos remiſit.

B athani cũ.th.aſpirato ſcribitur:& deriuat a βαθύ:quod apud nos altum ſeu profundũ dicitur.populi ſũt germanorum:de quibus Lucanus:Bathaniq; truces:quos ære recuruo Stridentes acuere tubæ.

B atrachus cum.ch.aſpirato ſcribitur:dicitur a noſtris rana:& fuit nomen ſculptoris propriũ:ut oſtendit Plinius libro trigeſimoſexto.

B atrachomyomachia cum.t.ſimplici &.ch.aſpirato utrobiq;:& cum.y.græco niſi in penultima:quæ cum.i. latino ſcribit:dcitur apud nos ranarum murũq; pugna.Nam cõponit ex βατράχον ideſt ranarũ:& μῦων ideſt murum:& μαχία bellum.

B athyllus cũ.th.aſpirato &.y.græco atq; duplicato.l.ſcribit.Nam diminutiuũ eſt a βαθῦ: quod eſt altũ ſeu profundũ.fuit nomẽ adoleſcentis ſamii:quẽ Anacreon poeta teius ardenter amauit:ut in dictione Anacreon uidimus.fuit alter ioculator & ſaltator.ut Iuuenalis:Molli ſaltante bathyllo.

B atus cum unico.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.iiii.filius Cyrni regis inſulæ theramni Ariſteus ſuo nomine dictus.ſed Batus teſte Iuſtino circa finem libri xiii.propter linguæ obligationẽ cognominatus.hic poſtea Cyrenem urbem ædificauit in libya:ut in dictione Cyrene uidebimus.Herodotus uero putat Batum dictum hoc eſt regem:quia ſic ut ait lingua libyca rex cognominatur.

B attus cum duplici.t.exili ſcribit:fuit hoc nomine uocatus paſtor quidam:qui ut fingit Theocritus cum iuuencos oleas corrodentes fugare uoluiſſet:& paulo incõſideratius per quendã excurriſſet collẽ:parua ſpina in eius talum defixa fuit.Quare dolore percitus ſociũ:cui Corydon nomẽ erat acclamauit: ut ſibi ſpinã euelleret:quã cum intentis oculis uix ille proſpiceret:ac ſummis unguibus elicuiſſet:his uerbis cũ admiratione Batto monſtrauit ὀς ἔχον ἐςι τὸ τύμνα καὶ ἄλικον ἀνδρα δαμάσσει:hoc eſt q̃parua quidẽ ſpina tam robuſtũ uirum domat:melius id græce:ſed ſat ſit ſententiã explicaſſe.Nã per id pulchre nos admirabilis poeta ammonuit:Robuſta corpora ualidaſq; uires habentia: q̃paruo leuiq; ictu frangerent. Qua de re ſapientiſſime Homerus:Nihil homine imbecillius nutrire terrã aſſeuerauit.Alter Batt⁹ fuit ſimiliter paſtor.Et ab Ouidio li.metamor.ii.tráſformat in indicẽ.i.lapidẽ quo diſcernuntur gradus auri & argenti.

B dellium cũ.d.poſt.b.& duplici.l.ſcribit atq;.i.latino:eſt teſte plinio li.xii.naturalis hiſtoriæ:arbor nigra'magnitudine oleæ folio uero & robore ſimilis fructui caprifici.hæc ut ait in bactrianis nominatiſſima naſcitur.

B ebrycia antepenultima cum.y.græco:& penultima cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:regio eſt quæ poſtea dicta fuit bithynia a Bithynio rege:ut teſtis eſt Solinus.Et eſt proxima troadi in introitu ad pontũ.Et inde ebrycius.Virgilius libro æneidos quinto locutus de Bute ait: Qui ſe ebrycia ueniens de gente ferebat. Et Lucanus libro.vi.Pinguis ebrycio diſceſſit uomere ſulcus.

B ebryacuꝫ cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:fuit teſte Cornelio Tacito uicus ſitus inter ueronam & cremonã duabus romanis cladibus notus infauſtuſq;.de quo meminit Iuuenalis: ut uidebimus in dictione pathicus. hodie uero dicitur labina.

B elar cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:nomen eſt dæmonis.

B elides cum unico.l.ab aliquibus.A nõnullis uero græcorum & latinorum cũ duplicato.l.&.i.latino ſcribit fuerunt quinquaginta ex diuerſis uxoribus filiæ Danai filii Beli:unde dicte ſunt belides.Quas pater Aegiſthus cum pareꝫ filioꝝ numerũ haberet:filiis ſuis in matrimoniũ collocare uolebat:Sed Danaus oraculi reſponſo exterritus:his prorſus aſſentire nolebat. Nam reſpõderat Apollo Danaũ ipſum manibus unius ex filiis Aegiſthi: quẽ generum haberet occidendum eſſe:ſed pene ad hæc matrimonia cõficienda coactus: filias in hunc modum ſubornauit:ut cũ ad uirorum thalamos accederent:abſconſos gladios ſecum deportarent:& uiros ſuos ea prima nocte interficerent.Quos utiq; oẽs excæpta minore natu Hypermeſtra interfecerũt:quæ Lino uiro ſuo miſerta pepercit.A quo tractu tẽporis Danaus ipſe detrũcat⁹ fuit.de quib⁹ Iuuenalis i ſatyra Credo pudicitiã meminit:quãdo dixit:Occurrẽt multæ tibi belides.& ſic ipã penultimã corripit

B ellona cum duplicato.l.ſcribitur:dicebatur dea belli:& martis ſoror:quã quidam Palladem fuiſſe aſſerunt Cui ex proprio ſanguine ſacerdotes ſacrificabant:ut dixit Lactantius libro primo inſtitutionũ.Quod Lucanus ſimiliter libro primo tetigit cum ait:Tum quos ſectis bellona lacertis Sæua mouet cecinere deos.Et Iuuenalis in ſatyra Criſpini:Sed ut phanaticus œſtro Percuſſus bellona tuo diuinat. Ante huius templum ut dixit Feſtus romæ columella erat:quæ bellica dicebatur:ſuper quã haſtam iaciebant:cum bellum indicebatur.Nam ab illa uocabulum bellum deductum quidam putant.Et dicitur belluꝫ teſte Seruio ſuper octauo æneidos:tempus omne:quo uel præparatur aliquid pugnæ neceſſarium: uel quo pugna geritur. prælium autem dicitur conflictus ipſe bellorum.

B ellerophontes cum duplicato.l.immediate ſubſequente.e. abſq; diphthongo:atq;.t.exili in fine ſcribitur:

hic teſte Homero libro iliados ſexto: fuit Glauci regis ephyræ filius inclyto decore conſpicuꝰ & uirtutis maximæ. Sed adoleſcens Prœto filio Abantis regno ephyræ priuatus. In uictoris regia iuſſu regis degebat. Cuius inclyta forma capta Sthenoboea Prœti regis uxor: (quã Homerus ſolus Anteam uocat) Illum de libidine requiſiuit: pro cuius mercede regnum coniugis promittebat. Quod cum illa impetrare ab eo non poſſet: uerita ne regi eam ille criminaretur: præueniens Bellerophontem marito accuſauit: aſſerens eũ ſibi uim inferre uoluiſſe. At rex cum Bellerophontem diligeret: nec de illo ſuppliciũ ipe ſumere uellet: ad Heuriem lyciorum regem & Sthenoboeæ patrem illum tranſmiſit cum litteris indicantibus uoluiſſe eum filiæ pudiciciam auferre. Qui cum ſe de illo occulte uindicare uellet: diuerſis eum periculis: ut chimæræ: & aliis uariis bellis obiecit. E quibus ſemper uictor & triumphator euadens. ultimo aduerſum amazones eius regnum infeſtantes illuꝫ miſit. Quas ille ſupatas in ſuos terminos redire coegit. Quamobrem Heuries tantam Bellerophontis uirtutem conſpiciens: nõ ſolũ ipſum miſeratus eſt: ſed Achymenẽ alteram filiã: & Sthenoboeæ ſororem cum parte regni illi uxorem dedit. Quod poſtq̃ Sthenoboea cognouit ſeipſam interemit. Quæ omnia Iuuenalis tetigit in ea ſatyra: quæ incipit Omnibus in terris: cũ ait: Sed caſto quid forma nocet: quid profuit ĩmo Hippolyto graue propoſitum: quid Bellerophonti Erubuit nempe ceu faſtidita repulſa. Nec Sthenoboea minuſq̃ craſſa excanduit. Et ſe concuſſere ambæ. Similiter Horatius in odis: ut prœtũ mulier perfida credulũ falſis impulerit Criminibus nimis caſto bellerophonti.

B erecyntus abſq; aliqua aſpiratione &. y. græco ſecundũ Seruiũ in nonũ ænei. ſcribit᷑: mons eſt & oppidum phrygiæ iuxta ſangarim fluuiũ. ubi magno cultu uenerabatur deorũ mater: a quo frequenter berecynthia ipſa uocata fuit. Et ut ait Seruius annotauerunt antiqui differentiam inter hunc & montem deli per detractionem aſpirationis ab ultima.

B erecyntia cum. c. exili ſequente. y. græco: &. t. ſimiliter non aſpirato ſequente. i. latino in penultima ſcribit᷑ cuius cauſam in præcedenti dictione uidimus: fuit deuꝫ mater ſic a monte phrygiæ cognominata. Ouidius li. faſtorũ. iiii. Quod bene mutarit ſedem berecyntia dixit. de qua late uidebimꝰ in dictiõe Cybele. At Cynthia cũ. th. aſpirato ſcribit᷑: quia a monte deli ſic quoq; cognominat᷑: ut in ea dictione uidebimus.

B ergomum cũ. o. in penultima ſcribit᷑: dictio eſt nec græca nec latina: ſed barbara: oppidũ eſt in gallia ciſalpine a gallis ſenonibus militibus Brenni teſte Polycrato condita: quoꝝ lingua per id uocabulũ mõtana urbs deſignat᷑: unde bergomenſes ciues nuncupantur. Verũ pergamũ cum. p. in initio &. a. in penultima ſcriptũ oppidum fuit nobiliſſimũ in minori aſia regia Attali: & patria Galieni. Vnde pergameni & non pergamenſes dicti ſunt ab hac ciuitate ob penuriam chartæ ab Attalo rege miſſa eſt membranarũ copia: quæ ab oppido pergamenæ dicta ſunt.

B erillus cum. i. latino & duplicato. l. ſcribitur: genus eſt lapidis coloris pallidi & tranſparentis. de quo pocula fieri apud nobiles romanos oſtendit Iuuenalis cum ait in ſatyra Si te propoſiti: Heliadum cruſtas: & inæquales berillos: uel ob cælaturam uel ob impoſitos lapides precioſos. Nam byrrho ut multi gemmas ad pocula tranſfert: ut idem poeta dixit.

B eronice cum. i. latino &. c. exili ſcribit᷑: fuit una Ptolomæi Philadelphi mater: cui a Philemone p̃fecto regis teſte Plinio in ultimo naturalis hiſtoriæ topathiuꝫ importatũ fuit: quod illi mire placuit. Ex quo facta deinde fuit ſtatua Arſinoe Philadelphi uxori quattuor cubitorũ: & ſacrata in delubro quod aureum cognominabat᷑. Altera fuit eius Philadelphi filia: & ſoror erat Ptolomæi Euergetis: uxorq; Antiochi filii Seleuci primi. Aliã ſcribit memorandã Ioſephus filiã Herodis alterius Herodis regis iudæoꝝ filii: & ſoror Agrippæ ſimiliter iudæorũ regis: quam Titus Veſpaſiani filius teſte Suetonio iucunde amauit. de qua Iuuenalis in ſatyra Credo pudicicią tetigit cum ait:

Grandia tolluntur cryſtallina maxima rurſus
Myrrhina: deinde adamas notiſſimus: & beronices
In digito factus precioſior. hunc dedit olim
Barbarus inceſtæ. i. Ptolemeus Dionyſius Cleopatræ uxori ſuæ: qui deinde ad Agrippam iudæoꝝ regẽ deuolutus: Beronicæ ſorori datus fuit. unde pergit poeta: Dedit hunc agrippa ſorori.
Obſeruant ubi feſta mero pede ſabbata reges:
Et uetus indulget ſenibus clæmentia porcis. At eius rei hiſtoriã omnẽ late explicuit Ioſephus de captiuitate iudaica libro Alia ponitur a Valerio de ultione.

B eſſi cũ duplici. ſ. ſcribit᷑: populi ſunt thracum teſte Solino dextero latere ſtrymonẽ incolentes uſq; ad meſtũ amnem: qui pangæi radices circumfluit. de quibus Ouidius libro. iiii. de triſtibus ait:

Viuere q̃ miſerum eſt inter beſſoſq; getaſq;
Illum qui populi ſemper in ore fuit.
Hos in quibuſdam græcis codicibus boſſos cum. o. & non cũ. e. ſcriptos comperi.

B eta cũ. t. exili ſcribit᷑: nomẽ eſt ſecundæ litteræ alphabeti græcoꝝ. unde Iuuenalis in ſatyra Plurima ſunt fuſcine ait: Hoc diſcunt omnes ante alpha & beta puellæ. Verũ & ſi hæc littera apud græcos uoce ipſius. u. noſtri dum conſanans eſt ꝓfertur: tamẽ cum apud nos tranſfert᷑: ſemper fere in. b. noſtrũ cõmutamus. Nõnũq̃

etiam & in.u.consonans:ut βίκιόν uitia:& alia pauca. Quin & omnia nomina litterarum terminata in.a. cū .t.præcedenti habent ip̄m.t.exile:hoc est sine aspiratione significatum:ut beta ita theta iota zita.

B ethys cum.e.absq; diphthongo &.th.aspirato atq;.y.græco scribitur: regio est hispaniæ quæ a fluuio per illā decurrente nomen assumpsit:dicente Seneca in Medea:

Nomenq; terris qui dedit bethys suis.

Hesperia pulsans maria languenti uado. Et fluuius ipse a βήθυν:quod est ꝑfundū nomē assumpsit. in hoc flumine lanas pulchro colore tingi ostendit Martialis cum dixit:

Bethys oliuifera crimen redimite corona
Aurea:qui nitidis uellera tingis aquis.

Quod Iuuenalis etiam tetigit cum ait in satyra Natali coruine die:

Præcipitare uolens etiam pulcherrima uestem
Atq; alias:quarum generosi graminis ipsum
Infecit natura pecus:sed & egregius fons
Viribus occultis:& bethycus adiuuat aer.

B ethsaida cum.th.aspirato sequenti.s.&.i.latino scribitur:ciuitas fuit in syria.

B etulus cum.t.exili & unico.l.scribit̄:hispaniæ ē fluui⁹:cui⁹ aqua ad ferri tēperamēta dicitur q̄ aptissima.

B ianor cū.i.latino scribit̄:fuit teste Homero li.xi.iliados unus ex troianis principibus q cū Oileo auriga ab Agamemnone in bello interemptus fuit. Alius fuit Tyberini regis tusci:& Mantonis fatidicæ:quæ mantuā cōstruxit.de quo Virgili⁹ in Mœri:Nāq; sepulchrū incipit apparere bianoris. Et dicit̄ Bianor q̄si βία.i.uio lentia:ἀρήρ uir:hic idem dictus fuerat prius Oenus:ut uidehimus in dictione Manto.

B ias cum.i.latino scribit̄:fuit priennensis philosophus ex asia patre Teutamo natus. hūc Satyrus septē reliqs sapientibus prætulit. Idem teste Laertio uir fuit totus regius:& ciuiū suoꝝ princeps:quos diu aduersus periculis tutatus est. Sed tandem capta semel patria:cū fugientibus cunctis onustis sarcinulis preciosaꝝ rerum suaꝝ:& ip̄e interrogaret̄ cur ex bonis suis solus nihil secū ferret:respondit omnia bona mea mecum porto Post hæc usq; ad interitū suum defendendo amicos aduocauit. Et cum iam decrepitus pro clientulo aduocasset:fessusq; caput in nepotis filiæ gremium declinasset expirauit.

B ybleia prima cum.y.græco:& penultima cum.i.latino scribitur:urbs fuit in asia.

B ibliotheca cū.i.latino utrobiq;:&.th.aspirato scribit̄:atq;.c.exili dici pōt a nostris librorū repositariū ideſt βιβλιων:quod est librorū:οἴκη repositoriū. Et ut scribit Gellius libro noctiū atticaꝝ.vi.libros athenis disciplinarum liberaliū publice ad legendū præbendos primus posuisse dicit̄ Pisistratus tyrannus. Deinceps studiosius accuratiusq; ip̄i athenienses auxerunt. Sed omnem illā postea librorū copiā Xerxes athenaꝝ potitus urbe ip̄a præter arcem incensa abstulit:asportauitq; in persas. Hos porro libros uniuersos multis post temporibus Seleucus rex:q Nicanor appellatus est:referendos athenas curauit. Ingens post numerus librorū in ægypto a Ptolemæis regibus uel cōquisitus uel cōfessus est. Ad milia ferme uolumina septingenta:sed ea omnia bello priore alexandrino dū diripitur ea ciuitas nō sponte neq; opera consulta:sed a militib⁹ forte auxiliariis incensa sunt. Nec id prætereūdū uidetur:quod Plini⁹ circa initiū.xxxv.libri naturalis historiæ nouitiū dixit inuentū. Siquidē non ea auro argentoue:aut certe ex ære in bibliothecis imagines dicatæ fuerunt illis.s.quoꝝ imortales animæ in locis iisdem loquunt̄. Quin imo etiā & quæ nō sunt finguntur:sicut in Homero euenit. Quo maius ut equidē arbitror:nullū est fœlicitatis specimen:q̄ semp omnes scire & cupere qualis fuerit aliquis. Et subdit Asinii Pollionis romæ inuentum qui primus bibliothecam dicādo ingenia hominū rei publicæ fecit. An priores cœperint alexandriæ & pergami:q bibliothecas magno certamine instituere nō facile dixerim. Imaginū amore flagrasse quosdā testes sunt:& Atticus Ciceronis edito de ea re in sua senectute uolumine. Et. M. Varro benignissimo inuento inferens in uoluminibus nō tantū septingētoꝝ illustrium noīa:sed & aliquoꝝ imagines nō passus interire figuras.

B ibliopola cū.i.latino utrobiq; scribit̄:dicit̄ a nostris librari⁹. Nā cōponit̄ ex βί βλοσ:q̄ est liber:& πωλω uendo:cum ille sit qui libros uenditat. Martialis in ultimo:Et faciet bibliopola triphon. Veꝝ ut ex antiquorū dictis annotare ualuimus:liber duo significat:ip̄m opus totum:& certā operis partem. unde ait Vlpian⁹ Sicui centū libri sint ligati:centū uolumina ei dabimus: nō centum quæ quis ingenio suo metit⁹ sit:quæ ad libri scripturā sufficeret:utputa cū haberet Homeꝝ totū i uno uolumie nō q̄dragintaocto libros cōputam⁹ sed hoc unū Homeri uolumen pro libro accipiendum est. Sic nostro iudicio cōsueuere:Cicero: sic Gellius: & alii fere omnes. Nōnulli uero putant melius dici totū opus codicē:& certam operis partem librum:ita ut Virgilius æneis nō liber sit:sed duodecim libri. georgica nō sit item liber:sed libri quattuor. bucolica unus liber dicatur:sitq; idem unū uolumen. Georgica quattuor uolumina: æneis. xii. Ouidius: Sūt mihi mutatæ ter quinq; uolumina formæ. Alii uero totum opus librum uocant:& operis partē uolumen:ut Plinius de libris sui auunculi loquens ait libros tres in sex uolumina propter amplitudinē diuisit. Volumē uero uel a uolo dictū est:eo quod in libris uoluntas apparet:uel quod magis sequerer a uoluo:eo quod uolui apud antiquos cōsueuerit:ut duo Cæsaris anticatones. Simili modo hebræi legē suā uoluere:& græci missam hoc tpe

consueuerunt. Sic antiqui romani qui in libris arborum. i. corticibus scribebant: ut eos libros cõmodius ferrent conuoluebant. unde forte uolumina appellauerunt. Nanq; adhuc durat uerbum euoluere libros: pro eo quod est aperire libros lectitandi gratia: quasi rem conuolutam explicare. Quẽadmodum euelare est rẽ uelatam detegere. Nisi dicimus euolui libros propter numerum paginarum. Accipitur autem nunc euolvere libros siue auctores: pro eo quod est lectitare.

B io uel ut alii more græco scribunt Bion cũ. i. latino sequente. o. scribitur: fuit genere borysthenites. Quibus autem fuerit parentibus: & quibus ex rebus ad philosophiam se trãstulerit: ipemet enarrauit in epistola ad Antigonum sic dicens: Pater meus liberatus fuit cubito se tergens. Significabat aũt illum succidiam: & laridum uendere: borysthenites genere habens non faciẽ: sed in facie scripturam indiciũ acerbissimi domini. Mater autem quam huiusmodi ducere potuit. Deinde pater nescio quid in rem publicanoꝝ cõmittens: cum tota domo uenundatus est: me adolescentulum haud ignauũ uel ingratum: orator quidam emit: Is moriẽs mihi omnia reliquit. Ego tabulas ipius exurens cunctasq; difcindens athenas cõcessi: ibiq; philosophatus sum Fuit hic Bio ingenio uersatili: ut dixit Laertius: & sophista callidus. Fuit auditor Cratis & Theodori athei: quin & Theophrasti. & ut dixit Eratosthenes primus Bio philosophiam uario orationis flore uestiuit. hic alcibiadẽ culpans dicebat illũ dum esset adolescens uiros ab uxoribus: dũ eẽt iuuenis uxores a uiris abduxisse. Fuere teste Laertio Biones decẽ: Primus Pherecydi Syro cõtemporaneus fuit. Secundus rhetor syracusanus: qui in arte rhetorica scripsit. Tertius hicipse. Quartus qui attice multa cõscripsit & ionice: qui primus ostendit regiones quasdã esse: ubi sex mensiũ esset nox: & totidem dies. Quintus solensis qui scripsit æthiopica. Sextus rhetoricus: cuiꝰ feruntur nouẽ libri musaꝝ inscripti. Septimus lyricus poeta. Octauus milesius sculptor. Nonus poeta tragicus. Decimus sculptor clazomenius siue chius.

B iothanatus prima cum. i. latino: antepenultima cũ. th. aspirato: & ultima cuꝫ. t. simplici scribit̃: dicitur ille q per uiolentiã mortuꝰ est: hoc est βία. i. uiolentia: θάνατος mors. Nã ut antiqui gentiliũ theologi asserebãt Biothanatorũ animæ in originem suã nõ recipiebantur: nisi uagantes legitimũ tempus fati compleuerint: quod poetæ ad sepulturam transferunt: ut centum errãt annos. unde occisura se ipsam ante tempus Dido dicebãt ad Aeneam: Omnibus umbra locis adero: dabis improbe pœnas. Scilicet mihi uaganti.

B yria prima cum. y. græco: & penultima cum. i. latino scribitur: apud græcos uero addit̃. s. in fine: & dicitur Βυρισσ. Sane ex nostris nõnulli duplicant. r. quod sine ratione factum est.

B yrrho cum. y. græco & dupicato. r. atq; secundo aspirato scribit̃: & dicit̃ quasi pyrrus hoc est ruffus. Quin & pro nomine proprio a Iuuenale ponitur.

B yrsa cum. y. græco scribitur: uocabulũ est tyrium: quod apud nos corium uel tergus indicat: a quo carthago eo nomine prius cognominata fuit: quia pro illa ædificanda tantũ loci Dido emerat a rege Hiarba: quãtum corio tauri tegi posset: dicente Virgilio libro æneidos primo:

Mercatiq; solum facti de nomine byrsam
Taurino quantum possent circundare tergo.

B isaltæ cum. i. latino &. t. exili scribitur: populi sunt scythici. de quibus Virgilius libro georgicoꝝ. iii. memini cum ait: Bisaltæ quo more solent acerq; gelonus Cum fugit in rhodopen: aut in deserta getarum.

B yssus cum. y. geæco & duplicato. s. scribitur: genus est lini subtilissimi. Est & aliud præciosius linum: quod durat in igne: & teste Plinio libro. xiiii. pondere auri olim permutabatur.

B istonium cum. i. latino utrobiq; &. t. exili scribitur: stagnum est in thracia abderæ urbi propinquũ: in quo teste Herodoto libro historiaꝝ. vii. duo flumina cadunt: strauus & compsantus: a quo & ipsa thracia (ut quidã uolunt) dicta est bistonia: & nõnunq; bistonis cum. i. latino etiam in ultima: ut Ouidius epistolarũ heroiduꝫ: Et tũta a bello bistonis ora fuit. i. thracia & thraces Solino teste bistones. At uero Lactantius grãmaticus super secundũ thebaidos: & stagnum & prouinciã a Bistone rege cognominata uoluit.

B itias cum. i. latino utrobiq;: &. t. exili scribit̃: nomen est uiri: quẽ teste Seruio Liuius dixit fuisse præfectum classis punicæ: quã. s. Dido carthaginem usq; perduxit. de quo Virgilius in primo: Tum bitiæ dedit increpitãs. At in. ix. de alio locutus est cũ ait: Pandarus & bitias idæo alcanore creti.

B ithynia prima cum. i. latino: sequens cum. th. aspirato: &. y. græco penultima cum. i. latino scribit̃: licet Parmenides latinus quidã grammaticus: & qui nunq; codicem græcum uidit: aliter somniet: quintia est minoris asiæ aduersa thraciæ & proxima troadi ad introitum ponti: prius bebrytia dicta fuit: postea mygdonia: & ultimo a Bithyno rege bithynia cognominata. hæc teste Solino diues est urbium: & opulenta rerũ a fontibus sangari fluminis proprios primosq; fines habet. eadeꝫ teste Seruio phrygia magna fuit: in cuius agro utidem Solinus refert libyssa locus est: nicomediæ proximus sepulchro Hannibalis insignitus. Est etiam in eadem hylas fluuius: & prusa urbs.

B iton cum. i. latino &. t. exili scribitur: fuit frater Cleobis: qui duo matrem Argiam in Iunonis templum curru traxerunt: ut late ostendit Herodotus libro historiarum. i. & ex nostris Cicero: Serulus: Valerius de pietate erga parentes: & alii nonnulli.

B ituri cum. i. latino &. t. exili scribitur a græcis: populi sunt galliæ.

Byzantium prima cum.y.græco sequente.z.consonante:penultima cum.t.exili &.i.latino scribitur: urbs est thraciæ maritima a Pausania spartanorum rege prius condita:ut testatur Iustinus libro suo epitomatis.ix. Nunc uero constantinopolis aConstantino imperatore:qui eam adauxit & exornauit uocatur.

Blacterare cum.c.exilibus scribit.uocabulū est a græca dictiõe deductū:quæ dicitur βλάξ hui⁹ βλακός:a nostris uero iactans seu iactator dici potest: ideo blacterare est stulte & præcupide loqui. Nam huiusmodi homines in uerba proiectos nostri ueteres teste Gellio locutuleios & blacterones & linguaces dixerunt:qui etiam a græcis καταγλώσσοι appellant.unde Homerus unum ex omnibus Therstitē ἀμετροεπῆ & ἀκριτομυθον appellabat. Verba illius multa:ἄκοσμα strepentium sine modo gracchulorum similia esse dixit Sane in libello de philomena:qui Ouidii a nonnullis inscribitur:habetur arietem blacterare cum ait:blacterat hinc aries:& pia balat ouis.Festus uero dixit camelos blacterare cum uoces edunt.

Bocchus cum duplicato.c.& secundo aspirato a græcis scribitur:fuit mauritaniæ & getuliæ rex. hic generū suum Iugurtham catenis ligatū.L.Syllæ Marii quæstori tradidit:ut plene ostēdit Salustius in Iugurthino.

Bœbeis prima cum.œ.diphthongo:penultima absq; diphthongo:& ultima cum.i.latino scribitur:fuit teste Porphyrio in secundum iliados: Homeri palus thessaliæ.

Boetia cum.oe.diuisis syllabis &.t.exili:atq; .i.latino scribitur.regio est europæ in confinio athenienſi a boue:quam indomitam Cadmus Agenoris filius ibi comperiens immolauit:sic quoq; cognominata fuit.Hāc sub attica regione compræhendi nonnulli uolunt.Quin & olim sub macedoniæ nomine nonnulli deueniſſe referunt.hæc eadem ut ex quibusdam Homeri glossulis accæpi:aonia prius ab aoniis ibidem habitantibus uocata fuit.Nouiter uero quoniam ab uuandalis ex aphrica pulsis occupata fuit:uuandalia dicta fuit.

Bootes cum.oo.diuisis syllabis:& duplici.o.&.t.exili scribitur:hic est qui & arctophylax a plurimis cognominatur:quem Arcadem Calistonis filium fuisse dicunt.sed Aratus ideo bootem illum dixit: quia arcton q̄ plaustrum dicta fuit:agitare uidetur.

Bœotix cum.œ.diphthongo &.i.latino sequente.x.consonante scribitur : fuit quidē cimbrorum rex a Mario debellatus.

Bombyx cum.y.græco scribitur:uermis est:quo apud æthiopes:indos:& seres nascitur sericum:quod etiam bombyx uocatur:Intra quod ut ferunt conclusus uermis emoritur:ex quo in terra sato:iterū produci bombycem dicunt:a quo panniculus rubedine infectus:& aptus mulierum genas inficere bombycinus uocat: penultima scilicet correpta.Iuuenalis in satyra Credo pudiciciam inquit: Et panniculus bombycinus urit: idest sericeus.Ponitur etiam bombyx a Theocrito proprium nomen fœminæ.

Bomilchar cum.i.latino:&.ch.aspirato scribitur: fuit Hamilcharis filius: & in medio carthaginis foro patibulo suspensus.

Bolis cum unico.l.&.i.latino scribitur:dici potest latine a similitudine magis q̄ a iaciendo iaculum: ad cuius similitudinem faces quædam igneæ bolides uocabantur. Vnde Plinius libro secundo duo genera earum lampades uocant:plane faces alterum bolidas:quale mutinensibus malum uisum est:distāt q̄ faces uestigia longa faciunt priore ardente parte:bolis uero perpetua ardens in longiora trahit limitem.

Boreas cum unico.r.a nostris &.e. absq; diphthongo scribitur: eo quod prima a latinis poetis semper breuis ponitur.Ouidius libro metamorphoseos primo:Horrifer inuasit boreas:contraria tellus.Virgilius libro georgicorum primo:At boreæ de parte trucis.Apud græcos uero cōmuniter cū duplici.r.scribitur: ut βόρρας:quod illorum poetæ non semper obseruauere:sed more nostro cum unico.r. scribentes breuem protulerunt. Orpheus in argonautica:πόντου ὑπερβορέην πέροπες.Aliquando uero & βορείας huius βορείαδος declinant:ut idem νέρθε ἀὐτοθρόσκοισι βοριάδος ἀντίον ἄρκτου . Et dicit a nostris aquilo.hunc quidam illum esse putant:qui Homero ἀιθρηγενέτης:hoc est æthere genitus appellatur. Nā ab æthereo axe descendere etiam a nostris poetis dicitur.ut Ouidius libro primo de tristibus : Quantus ab æthereo personat axe fragor. Qua de re a quibusdam etiam απαρκτιας: hoc est septentrionarius appellatur.Nec nisi quattuor principales uentos nominauit Homerus:quos Seneca in Agamemnone tempestatē describens:quam passus fuerat Agamemnon: pulcherrime unico uersu concluſit dicens:Rapiuntq; pelagus infimo euersum solo.Aduersus euro zephyrus:& boreæ notus.Ouidius uero libro.i.de tristibus quattuor uersibus hos eosdem uentos cum locis suis:unde perflant recolligens ait:

Nam modo purpureo uires capit eurus ab ortu.
Nunc zephyrus sero uespere missus adest.
Nunc gelidus sicca boreas bacchatur ab arcto.
Nunc notus aduersa prælia fronte gerit.

Boryſtenes cum.y.græco &.t.absq; aspiratione scribitur:sed ut apud antiquiores nostros diligentissime annotaui:illud.y.grǽcum in.u.nostrum conuerti cōsueuerat.Vnde etiam in triumphalibus.Ti.Plautii apud tybur scriptum comperi VLTRA BORVSTENEN cum.u.nostro & non.y.græco:ut pulcherrime litteræ indicant.Et est teste Herodoto libro historiarum quarto:fluuius scytharum magnus: & ab istro quartus memoria dignus:ita ut secūdus sit tyres:tertius hypanis:& hic quartus.Et ut idem auctor subdit:si in se cō/

ſideretur:quia in illum nulli alii defluunt fluuii principaliſſimus omnium fluuiorum excæpto nilo uidetur cum purus & ſimplex abſq; aliorum admixtione deſcendat. Nec illius eodem Herodoto teſte:ut neque nili initium deſignatur.hic cum gentes ſui nominis:& lætiſſima pabula nauigabilis ſemper alluerit:in euxinum deſcendit pontum.

B os cum ſimplici.o.hoc eſt abſq; diphthongo ſcriptum:etiam græcũm uocabulum eſt. Nam ut comperi ab Ariſtarcho grammatico antiquiſſimo in quibuſdam gloſulis in Homeꝝ deſcendit a uerbo βω.quod apud illos ſignificat alo ſeu ueſcor:cuius futurum facit βόσω:a quo bos formari per ablationem.ω.magni dixit Addit & aliud cum in fœminino profertur:boum congregationem deſignare. Sane apud noſtros in nominatiuo ac uocatiuo ſingulari: datiuoq; & ablatiuo plurali primam producit: in reliquis uero caſibus corripit:& a boue reboo uerbum deducitur:quod græcum eſſe dixit Seruius ſuper tertio georgicorum. Nam apud latinos ut ait nullum uerbum eſt:quod ante.o.finalem.o.habeat excæpto inchoo:quod tamen maiores aliter ſcribebant:ſcilicet auferentes aſpirationem a.c.& duabus uocalibus interponentes dicenteſq; incoho:Ita ut tria tantũmodo haberent nomina:in quibus.c.litteram ſequebatur aſpiratio:ſepulchrum:Orchus:& pulcher.ex quibus ut ait pulcher tantum hodie aſpirationem recipit.

B oſphorus cum.ph.aſpirato ſcribi debet:ut Oenophorus:Chriſtophorus:& ſimiles: quæ cũ græcæ dictiones ſint:& a uerbo φόρω:quod nos cum.f.fero dicimus compoſitæ:cum.ph.ſcribi debent. Et dicitur a trãſitu bouis uel anguſtis meatibus boum peruiis:ut uidebimus in dictione oceanus. Et ſunt boſphori duo nominatiſſimi. Vnus qui thracius dicitur prope byzantium:ſiue iam cõſtantinopolim:quem teſte Herodoto facto ex nauibus ponte Darius ad ſcythas proficiſcens:cum exercitu pertranſiuit. Cuius rei erectam columnam litteris annotatam monumentum reliquit. Alter uero boſphorus in introitu paludis mæotidos habetur:qui cimmericus dicitur:& de quo Ouidius libro triſtium tertio:locutus eſt cum ait:

Boſphorus & tanais ſuperant ſcythiæq; paludes
Vixq; ſatis noui nomina pauca loci.

B otrus cum.t.exili ſcribitur:ſed ubi nos.u.illi.y.græcum habent:dici poteſt a noſtris racemꝰ. Virgilius libro georgicorum ſecundo:

Et turpes auibus prædam fert uua racemos.

B rabaſthenes cum.th.aſpirato ſcribitur:ponitur ab omnibus mons: quem Liuius libro quarto de bello macedonico: decem milibus paſſuũ a lacedæmonia longinquũ dixit.

B rachæ cum.ch.aſpirato ſcribitur:& a βραχύ:quod eſt breue deducitur:quaſi breuia quædam ſint pudendorum ſubligacula:ut Iuuenalis:Mittentur brachæ. Quidam uero putant geminandum.c.ac ſcribendum bracchæ:cuꝫ prima ultra naturam ſui primitiui apud nos longa ſit. Nam βραχύ apud noſtros primam breuem obtinuit:ut patet in tribracho:cuius penultima breuis ponitur. Sed cũ apud græcos duplex illã ſequatur:neceſſario longa eſt. Ego uero magis puto abſq; geminatione ſcribendum. Nec penultimam primitiuã apud approbatos auctores noſtros breuem poni.

B rachycatalecton ſola ſecunda aſpiratur:& cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt a nobis breuis terminatio:uel breuiter terminatum. Nam ex βραχύ:quod eſt breue componitur:& καταλήγω:quod eſt termino:unde catalectum terminatum. Vnde uerſus ille cui deſunt in fine ſyllabæ:brachycatalectos cognominatur.

B rachium cum.ch.aſpirato &.i.latino ab omnibus græcis ſcribitur:quod ſi a βραχύ:quod eſt breue: ut dixit Feſtus deduceretur:eo quod ab humeris breue trahatur: cum.y.græco ſcribendum uideretur:niſi dicamus.y.græcum in.u.noſtrum conuerſum eſſe:& ante ſe.i.latinum ſuſcæpiſſe.

B rachyologia cum.ch.aſpirato ſequente.y.græco ſcribitur:dicitur a noſtris breuiloquium. Nam ex βραχύ quod eſt breue componitur:& λογία locutione:uel λόγος locutio.

B rachtea cum.ch.aſpirato &.t.exili ſcribitur tenuis eſt lamina: & ſua ſponte plicabilis. Nam a βραχύ deducitur:quod non minus tenue q̃ breue deſignat. At uero lamina quid craſſius eſt: & ex qua armatura conficitur: qua incenſa olim homines torquebantur: nec compreſſa aut agitata crepitat: ut brachtea præ tenuitate. Virgilius libro æneidos ſexto.

Talis erat ſpecies auri frondentis opaca:
Ilice ſic leni crepitabat brachtea uento.

Nam laminam tam ferream æream plumbeam ſtanneam:q̃ auream argenteam electream orichalceam dicimus. Brachtea uero potius ex his poſterioribus:& inde brachteola diminutiuum deducitur:ut Iuuenalis in ſatyra Exemplo quodcunq; malo inquit:

Brachteolam de caſtore ducas.

B rachteola cum.ch.aſpirato &.t.exili ſcribit̃:diminutiuum eſt deductum à brachtea:ut in præcedenti dictione uidimus.

B rachmanæ cum.ch.aſpirato ſcribitur:populi ſunt indorum.

B raſiadas cum.i.latino ſcribitur:fuit uiri athenienſis proprium nomen.

B repium cum.i.latino ſcribitur:promontorium eſt achaiæ teſte Plinio libro quarto naturalis hiſtoriæ.

B riareus cū.i.latino ſcribitur:fuit Titani & Terræ filius deorū cōtemptor: & maxime Iouis: ut noſtri poetæ deſcribūt:quāq; aliter in iliade dicat homerus. Heſiodus uero in theogonia ipm Cæli & terræ filium dixit: fratrēq; Cotti & Gygis. Quoꝝ ſingulū centū manus habere dixit:& capita quinquaginta:iuxta quod dixit Horatius in odis:Nec ſi reſurgat centimanus gyges. Homerus uero dixit ſolē ipſum centimanū eſſe.

B ryax cū.y.græco ſcribit̄:dici pōt latine ſulcus:& fuit nomē optimi ſculptoris.de quo uidebimus in dictiōe mauſol⁹. Et cū aliquādo apud noſtros legerim ī genitiuo declinatū Bryſiadis:puto etiā Bryaſis dici poſſe.

B riſeis prima cum.i.latino ab omnibus græcis ſcribit̄:& ultima ſimiliter. Sed de prima an cū.y. græco:uel.i. latino ſcribi debeat:dubiuꝫ facit Ouidii auctoritas:q̄ libro ſecūdo de remediis Atridē introducit cōſolantē ſe de Briſeide:quā poſtq̄ ex reſpōſo Calchantis & ope achillis Chryſeida patri reſtituit:in ſolatiū rapti amoris ab achille auferri iuſſit. unde apud Ouidiū Atrides ait:Et ſi prima ſinat littera nōmē idē: q̄ſi dicere uelit quod ubi eſt.b.ſi ponat̄.c.idem cum Chryſeide nomen erit. Sed cū Chryſeis omnino cū.y.græco ſcribat̄. ſequi uidetur quod Briſeis ſimili modo ſcribenda ſit:ſed nō intellexit Ouidius niſi in litterarū numero:& ſono uocis. Nam alias cū in Chryſeide ſit aſpiratio:& in Briſeide eſſet:quod fieri nō pōt. Et fuit Briſeis puella phrygia ex lyrneſſo ciuitate:ut in ea dictione uidebimus.

B ryſea cum.y.græco &.e.abſq; diphthongo ſcribit̄:licet apud græcos ante ultimā ei diphthōgus habeat̄. Ciuitas fuit laconiæ:ut dixit Porphyrius in ſecundū iliados Homeri librū.cuius ut ait gentile eſt bryſeates in hac eodē teſte Bacchus præcipue colebat̄:unde Bryſeum dictum illum puto.

B ryſeus cum.y.græco &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:unum eſt ex cognominibus Bacchi:dictū uel a bryſea urbe:in qua præcipue colebatur:ut uidebimus in dictione præcedenti.uel ut quidam uolūt a uoce bacchantium:unde & βρυγμός ſtridorem apud noſtros deſignat.

B ritannia cū.i.utrobiq; &.t.exili atq; duplicato.n.ſcribit̄:græci uero loco.i.ponētes.e.ac duplicātes.t.brettanniā dicūt:quod in geminatione ipius.t.nōnulli ex antiquis noſtris in pſa obſeruauere:unde in triūphalib⁹. Ti. Plautii apud tybur ſcriptū habet̄. Et comiti Claudii Cæſaris in brittannia cū duplici.t.& duplicato n. Sed cū prima breuis a poetis noſtris ponat̄:cū unico.t.iam ſcribenda uidet̄.inſula eſt teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ:inter ſeptentrionē & occidentē ſita:hoc eſt ab omni continēte diuiſa. Nā a germania: q̄ ſub ſeptentrione eſt incipiens:iuxta galliā & hiſpaniā uerſus occidentē ptendit̄:Ideo ait Solinus:finis erat orbis ora gallici litoris:niſi britannia inſula nomē pene orbis alterius mereret̄:unde ait Virgilius:Et penitus toto diuiſos urbe britannos. hæc quoq; albina dicta prius fuit a quibuſdā albis montibus:q ad eam nauigantib⁹ primo apparent. Et ut nōnulli ferunt a Britone quodā rege britannia poſtea appellata fuit. Porrigiturq; in longū teſte Solino octingentis:& amplius milibus paſſuum. Metiturq; uſq; ad calydonicū angulū: ad quē appulſum Vlyxem ara:& græcis litteris inſcriptū uotum manifeſtāt. In hac tēpore ſolſtitii æſtiui: hoc eſt cuꝫ ſol intrat cancrū fiunt dies longiores q̄; in italia & noctes breuiores:& hoc tanto magis:q̄to ad ſeptētrionē ipa plurimū porrigit̄. Nam teſte Plinio libro hiſtoriæ naturalis ſecundo:in italia dies longiſſimus continet horas.xv. in britannia uero decē & ſeptē:ita ut breuiſſima nox noſtra nouē reſultat horarū: & illoꝝ ſeptem quare ait Iuueralis in ſecunda ſatyra:Et minima contentos nocte britannos.

B rixia cū.i.latino utrobiq; &.x.conſonante ſcribit̄:urbs eſt galliæ ciſalpinæ a germanis tranſeuntib⁹ ad italiā duce Ciconio condita:ut teſtat̄ Liuius li.v.ab urbe:quoꝝ lingua apud nos ſpeculā deſignat.

B romius cū.i.latino ſcribitur:unum eſt ex nominibus Bacchi:dictū a βρομῶ:quod eſt cōſumo: eo quod ut aiunt uinum tēperate ſumptū omnes ſuperfluitates cōſumit:& digeſtionē adiuuat. Intēperate uero humiditatē bonā deſiccat:& neruorū hebetat uires:ſicq; tremulētos & effœtos ingurgitatores reddit. Alii a βρωντή:quod eſt tonitruū dictū uolunt:quia cum tonitru adueniente Ioue:mater eſt illum aborſa.

B ronchus cum.ch.aſpirato ſcribitur:a noſtris dicitur guttur: & nonnunquam gutturis paſſio: quæ ex reumate deſcendit.

B rongus cum.g.in finali ſcribitur:fluuius eſt de quo uidimus in dictione anger.

B rontes cum.t.exili ſcribitur:fuit unus ex cyclopibus miniſtris Vulcani:qui apud noſtros interpretari poteſt tonitrus. Nam βρωντή græce idē eſt quod latine tonitru dicim⁹. Alter uero dictus fuit Steropes: qui apud noſtros interpretatur fulgur. Nam græce ἀστραπή latine fulgur dicitur. Alius autem Pyracmon uocatur: quaſi ignita incus. Nam pyr quoq; ignis eſt:& ἄκμων incus. unde Virgilius libro æneidos octauo. Brontesq; ſteropeſq;:& nudus membra pyracmon.

B ruchus cum.ch.aſpirato ſcribitur:& a βρώσσω:quod eſt rodo deducitur.

B ruma cum unico.m.ſcribitur:dicitur quaſi βραχύ.i.breuis: ῡμαρ dies.

B ruſa cum unico.s.ſcribitur:ſed ubi nos cum.b.græci cum.p.ſcribunt:eſt urbs in bithynia ab Hannibale teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ ſub monte olympo condita.

B ulchar cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit Siphacis numidiæ regis præfectus: qui Maſaniſſam hoſtiliter perſecutus eſt.

B ucentaurus cum.c.&.t.ſimplicibus ſcribitur:dictio eſt compoſita ex uoce bu:quæ magnū quiddam enuntiat:& centaurus:ut late uidebimus in dictione bulima.

Bubulcus cum.c.simplici scribitur & dicitur quasi bubus cultor. Nam is teste Paulo iurisconsulto de fundo instructo dicitur: siue qui bobus arat: siue qui boues fundi aratorias pascit.

Bucolicus absq; aliqua aspiratione & unico.l. sequēte. i. latino scribit: dicit a nostris armētarius: ut Virgilius li. georgi. iii. Armentarius afer Agit. unde teste Donato sup Virgiliū: q expositores Theocriti secutus é: tria sūt pastorū genera: quæ dignitatē aliquā i bucolicis habēt. Minimi sūt αἰπόλοι: qa a nostris caprarii dicūt. Paulo honoratiores sūt ϖοιμενιοι q apud nos ouiliones dicūt. Honestissimi aūt & maximi βουκολικοὶ dicunt: q a nostris armentarii appellāt. A quib⁹ tanq̄ ab excellētissimo pastorū gradu: primū suū carmē Virgili⁹ bucolicū appellauit. & teste Macrobio ex affectu: quē ad linguā græcā habebat Virgilius græco magis uocabulo q̄ latino opa inscripsit. Quod sane carmen qualiter cōpertū fuerit uidebim⁹ in dictiōe Daphnis.

Bucolion cū unico.c. exili & i. latino scribit: fuit maxim⁹ filiorū Laomedōtis dicēte Homero li. vi. ilia. Βουκολιον δ' ἦν υἱὸς ἀγελάου λαοσσόου τρεσβύτατος. Hic teste eodē Homero cum oues pasceret: ex nympha noīe Abarbarea furtiū filios pcreauit Aesapū & Pædasum: quos Euryalus in bello troiano occidit.

Buccina cuius duplicato. c. & i. latino scribit: a græco uocabulo deducitur βούκανιστήριον: quod instrumētum est: sic quoq; a soni similitudine uocitatū: quod sane signū dat in hostes ad sollicitudinē & pugnā. Virgilius libro. vii. æneidos: Qua buccina signū dira dedit. Et libro .xi. Bello dat signum rauca cruentum Buccina. Tuba uero ad prælium cōcitabantur: ut At tuba terribilē sonitū ꝓcul ære canoro Increpuit. huius sonitus clangor: ut Clangor ue tubarum. buccine uero buccinum.

Bucephalus cum.c. exili & .e. absq; diphthongo scribit: fuit equi Alexandri magni nomen: sic quoq; cognominat⁹ ob similitudinē: quā in capite bubali detinebat. Vnde cōponit ex κεφαλή: quod est caput: & βοῦς bos. In cuius honorē Alexander bucephalam cōstruxit in india: ubi equus mortuus est.

Budini cum. i. latino scribit: populi sunt teste Herodoto li. historiarū. iiii. ultra sauromatas: pinguem sane: & omni siluarum genere opimā terram incolentes. At uero budii populi sunt medorum.

Bulima cum. i. latino scribit: dici pōt quasi magna fames. Nā cōponit ex bu uoce: quæ cū admiratione apud antiquos nostros magnū quid indicabat: & λεῖμη fames. unde Varro in libris: quos de re rustica scripsit: A magnitudine inquit boum: qui in italia erāt cōsuetudinē factā fuisse: ut præposita hac uoce bu magnū quid dam semper denuntiaret: inde dici bulimam magnā famē: & bupædes grandes pueros. s. cum. æ. diphthōgo in penultima. Nā cum. e. sine diphthōgo significat magnos pedes: & similiter unā bumaminā: quā græci βούμαστον uocant. Virgilius libro georgicorum. ii. Et tumidis bumasthe racemis. Et talia his similia: quæ semper ad magnitudinis rationē ptinēt: p quē modū: & bucentauri dictā putamus nauem quandā magnā: quæ cētauri signo annotabat. Quod Virgi. elegātissime illo uersu expressit cū ait: Cētauro inuehit magna.

Bumasthos cum. th. aspirato scribitur: dicitur a nostris bumamma. Nam cōponitur ex uoce bu: quæ magnū quid enuntiat: & μαστὸς: quod est mamma. Nā uua magna est quæ puellari mamma uidet. & a Virgilio bumasthe græce enuntiat: cum ait li. georgicorū. ii. Et tumidis bumasthe racemis.

Bura cum unico. r. scribitur: oppidum est achiuorum.

Buris cum unico. r. & i. latino scribitur: dicitur curuamentum aratri: dictum quasi bouis ura. i. cauda: cū sit in similitudinem caudæ bouis. fuit etiam lacedæmonii cuiusdam nomen.

Burrhum cum duplici. r. & secundo aspirato scribitur: sed græce cum. p. & .y. græco in prima scribitur: hoc ē pyrrhon quod iam ruffum dicimus.

Busiris cum unico. s. & i. latino utrobique scribitur: fuit Neptuni filius ex Libya suscæptus: & ægypti tyrannus: qui cum suis diis hospites immolaret: & ad eum Hercules diuertisset: & simili perfidia qua cæteri tentaretur: regem ipsum aris suis impositum interfecit. Cuius itaque perfidi ritus causam posuit Ouidius libro primo de arte dicens:

Dicitur ægyptus caruisse iuuantibus arua
Imbribus: atq; annos sicca fuisse nouem:
Cum thrasius busirin adit: monstratq; piari
Hospitis effuso sanguine posse iouem:
Illi Busiris fies iouis hostia primus
Inquit: & ægypto tu dabis hospes aquas. Sane teste Seruio huius laudes Isocrates orator eximius elegantissime scripsit. Ob quod Virgilium dixisse putant: Quis aut eurystea durum: Aut illaudati nescit busiridis aras. exponentes illaudati pro ualde laudati. Alii uero dicunt participium pro nomine positū: ac idē quod illaudabilis designare: ita ut si ab Isocrate laudatus fuerit: non fuerit dignus laudari. Virgilius li. ænei. ii.

Diues inaccessos ubi solis filia lucos.
Assiduo resonat cantu idest inaccessibiles lucos: quia periculosos accessu: cum iam ad eos accessissent Vlyxis socii: & alii q̄plures pro uarietate temporum. Fuit etiam in ægypto hoc eodem Busiridis nomine & litteratura urbs cognominata: in qua teste Herodoto libro historiarum primo: templum fuit Isidis magnum. hanc & ab eodem busiride conditam scribit Diodorus siculus libro historiarum secundo. & ab ægyptiis solis urbem a græcis thebas appellatam: ut uidebimus in dictione thebæ.

Bussi cum geminato.s.scribitur:populi sunt medorum.

Butes cum.t.exili scribitur:fuit filius amici regis bebryciorum:& pater Erycis. Est etiam eodē noīe scytharū fluuius:cui propinqui sunt agathyrsi & sarmatæ.

Butyrum cum.t.exili &.y.græco scribitur:dicitur proprie bouis caseus. Nam componitur ex βοῦς: quod bouem dicit:& τῦρον caseum.

Butrotum cum.t.exili utrobiq; scribitur:ubi in prima.y.græcum in.u.nostrum cōuersum fuit.Nam apud illos bytrotū dicitur:urbs fuit chaoneæ:quæ pars est alpestris epiri excelso in loco sita:dicente Virgilio libro æneidos tertio:Et celsam butroti ascendim⁹ urbē.licet nōnulli more græco bytroti legere uelint. In qua ut idem poeta ostendit troianus Helenus post troiæ excidiū regnauit:dicente etiam Ouidio li.metamor.xiii.

Rura petunt epiros ab his regnataq; uati
Bytrotos phrygio simulataq; troia teneret.

Buxus cum.x.consonante apud græcos scribitur:nostri uero plærunq;.x.in duplicatum.s. commutare consueuerunt:ac dicere bussus.Quin & ubi primam græci cum.p.&.y:græco scribunt: Nos cōmutantes.p. in b.&.y.græcum in.u.nostrum dicimus bussus.Et est arbor ac lignum:ex quo bussola fiunt. quandoq; uero ex more græco bussolum a nostris pyxis huius pyxidis dicitur.ut Iuuenalis in secunda satyra: Et condita in pyxide lyde.Sane Seruio teste super octauo æneidos:dicitur hæc buxus & hoc buxū:unde ut ait superfluo quidam arborem generis fœminini esse uolunt:lignum uero incisum neutri cum eo loco etiā de ligno generis fœminini a Virgilio habeatur exemplum cum ait:Tympana nos buxusq; uocat berecyntia matris Idææ.

Cabalii cum.c.exili hoc est absq; aspiratiōe & unico.l.scribitur:sunt teste Herodoto libro historiarum tertio: populi asiatici.

Cabrion cum.c.exili &.i.latino scribitur:fuit teste Homero libro octauo iliados:frater Archeptolemi aurigæ Hectoris:In cuius mortui locum suffectus fuit.Apud nonnullos uero græcos dicitur cabriones.

Chabrias cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur:fuit athenienſis: & in summis ducibus habitus:resq; multas memoria dignas gessit:ut Plutarchus & Aemilius de illo rettulerunt. Nanq; illum inter cætera castrametari: & bellicas artes summe nouisse ostendunt.

Cacabus absq; aliqua aspiratione scribitur:uocabulum græcum est:quod a sono nomen assumpsit:quem supra ignem positus facit:a nostris dicitur olla in qua pulmentarium coquitur. paulus iurisconsultus de fundo instructo:cacabos inquit inter & æneum quod supra focum pendet nō multum interest.hoc aqua ad potandum calefit:in illis pulmentarium coquitur.

Cacethos cum.c.exili utrobiq; &.e.absq; diphthongo atq;.th.aspirato scirbitur:dici potest a nostris malus mos seu mala consuetudo.ut Iuuenalis in satyra quæ incipit Et spes & ratio inquit:Scribēdi cacethos ægro que in corde senescit.Nam componitur ex κακός: quod est malus:& ἔθος cum prima breui:quod est communis mos seu consuetudo:ut in dictione ethos uidebimus.

Cacephaton cum.c.utrobiq; &.t.exilibus atq;.ph.aspirato scribitur:dici potest a nobis mala locutio:uel cōsonantia.Nam componitur ex κακή:quod est mala:& φάτον locutio:quam figura; tunc esse dixit Seruius super primum æneidos:quando præpositionem cum littera.n. consequitur.ut Virgilius: Numerum cum nauibus æquat.Alii uero etiam addunt cum sequens dictio duas habet syllabas præcedentibus duabus cōsimiles.ut Cicero in epistolis:O fortunatam natam me consule romam:quod sane inconcinne fieri deprehensum est.Sed ut ait Iuuenalis Si sic omnia dixisset Antoni gladios potuit contemnere.

Cecaria absq; aliqua aspiratione aut diphthongo scribitur: insula est in ponto: quam quidam græciariam dicunt:ut testis est Plinius libro sexto naturalis historiæ.Estq; Marti sacra.In qua uolucres cum aduenis pēnarum ictu pugnare uidentur.

Cachinnus prima absq; aspiratione:sequens per.ch.aspiratum scribitur:& a ñerbo græco quod est καυκάχομαι:idest solute rideo deducitur:itaq; cachinnus solutus est risus.Iuuenalis in satyra Omnibus in terris Sed facilis cui uis rigidi censura cachinni.

Caconsyntheton cum.c.exili utrobiq; & antepenultima cum.y.græco: penultima uero cum.th.aspirato: & ultima cum.c.exili scribitur:dici potest mala compositio. Nam componitur ex κακόν: quod est malum: & syntheton compositum.

Cacus cum.c.exili utrobique scribitur:dici potest a nostris malus:id enim κακος apud græcos designat:sed apud illos habet accentum in fine:quem teste Seruio apud nostros mutat in penultimam cum pro proprio uiri nomine assumitur.Virgilius libro æneidos octauo eum dixit fuisse Vulcani filium:& ab Hercule interfectum.Seruius uero dixit illum fuisse Euandri seruum ac furem:qui ideo ignem euomere dictus fuit:quia agros populabatur:quem ut ait soror sua eiusdem nominis prodidit:ex quo sacellum promeruit:in quo ei per uirgines Vestæ sacrificabatur.

C adytis penultima cum.y.græco: & ultima cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtori arum ſecundo urbs palæſtinorum non multo minor q̃ ſardis.

C adus cum.c.exili & unico.d.a noſtris ſcribitur:cum eius prima breuis ponatur.ut Virgilius libro æneidos primo Vina bonus:quæ deinde cadis onerarat aceſtes.quod nonnulli poetæ græci obſeruant: ſed cõmuniter cum duplicato.d.ab illis ſcribitur. Alii uero magis latinum putant: & a cadendo deriuari arbitrantur: ac eſſe uas acuti fundi:ita ut ſine adiutorio ſtare non poſſit.

C æa cum.c.exili &.æ.diphthongo ſcribitur:inſula eſt in ægæo mari ſita:a Cæo Titani filio eius primi incolæ cognominata:qui pater fuit Latonæ & Aſteriæ.Seruius uero ſuper primum æneidos aliud ſentire uidetur uidelicet Ariſteũ filiũ Cyrenes matris iſtinctu thebas reliquiſſe:& hãc inſulã primit⁹ habitaſſe:qua relicta cũ Dædalo ad ſardiniam poſtea pertranſiuit.Ex hac teſte Plinio libro ſecundo naturalis hiſtoriæ:amplius trecentorum milium paſſuum ſubito abrupto hiatu cum pluribus mortalibus mare rapuit.

C æcias cum.c.exili utrobiq; &.æ.diphthongo in prima:atq;.i.latino in penultima ſcribitur:uentus eſt: quez teſte Gellio Ariſtoteles ita flare dicit:ut nubes non procul propellat:ſed ut ad ſe uocet.

C hære cum.ch.aſpirato &.æ. diphthongo ſcribitur: dicitur apud nos ſalue. Vnde Perſius: Quis expediuit pſitaco ſuũ chære ideſt ei conſuetum & uſitatum diſci.ut Virgilius in Palæmone:Sua ſemper apud me Munera ſunt lauri.uel ſuum dixit:hoc eſt ita expreſſum ut naturale illi uideatur.Quemadmodum Virgilius libro georgicorum ſecundo:Quæq; ſuo uiridi ſemper ſe gramine ueſtit.

C hærippus cum.ch.aſpirato &.æ.diphthongo atq;.i.latino & duplicato.p.ſcribitur: nomen eſt proprium ſed compoſitum ex chære:quod eſt ſalue:& hippus equus.Iuuenalis in ſatyra Stemmata quid faciunt: Præconem chærippe tuis circumſpice pannis.

C ærete prima cum.c.exili &.æ.diphthongo ultima ſcribitur ſine aſpiratione. Ciuitas fuit in tuſcia:quæ prius agilla dicebatur.Sed ſic quoq; a romanis teſte Seruio ſuper octauo æneidos uocata: quia cũ romani euntes per tuſciam interrogarent agillinos quæ diceretur ciuitas.Illi utpote græci quid audirent ignorantes:& optimum ducentes ſi prius eos ſalutarent:dixerunt chærete:quod cum.ch.aſpirato &.æ.diphthongo ſcribitur:uidelicet chærete:hoc eſt ſaluete.Quam ſalutationem romani nomen ciuitatis eſſe putauerũt: & detracta aſpiratione eam cærete nominauerunt:ut teſtis eſt Iginus in urbibus italicis.Et declinatur ſecundum aliquos hoc cærete huius cæretis.Liuius tamen libro primo ab urbe hoc cære huius cæretis.& nomen patrium hic & hæc cæres huius cæretis.Virgilius libro octauo æncidos: Eſt ingens gelidum lucus prope cæretis amnem:qui teſte Seruio minio dicit̃:ut idem libro.x.Qui cærete domo: qui ſunt minionis in aruis. de quo etiam Priſcianus in quarto nonnulla dixit.

C hærea cum.ch.aſpirato &.æ.diphthõgo in prima ſcribit̃:nomen eſt ꝓpriũ:quod apud græcos habet in fine.s.litteram:quam noſtri abiiciunt.Nam ſcribit̃ apud illos χαιρεασ:idq; in multis fieri conſueuit.

C ærephon cum.ph.aſpirato &.æ.diphthõgo in prima ſcribitur:fuit Socratis diſcipulus: & ab eo libidinoſe amat⁹:ut illi ſpinxit Ariſtophanes in comœdia:quam contra Socratem ſcripſit:cuius titulus eſt νεφέλαι.

C æculus cum.æ.diphthongo &.c.exili ſcribitur:nõ deſcẽdit a græco:ſed latino:fuitq; Vulcani filius:de quo late uidebimus in dictione præneſte.

C æcuba cum.c.exili utrobiq; &.æ.diphthongo in prima ſcribitur. Quidam latinum putant: & ab eo quod eſt cæcum deriuari contendunt.Ita ut uina ſint antiquiſſima:quæ cæco in loco diu cõdita fuerint. Ego uero & ſi uini genus eſſe dicam:nomen tamen aſſumpſiſſe a loco græco cæcubum uinum comperi. Nam ait Plinius libro naturalis hiſtoriæ.iiii.cum de campania tractat: Hinc ſetini & cæcubi obtenduntur agri. his iunguntur phalerni calœni:deinde iunguntur maſſici gaurani ſurrhentiniq; montes:de quibus in dictione ſurrhentum late uidebimus.Ideo dixit Horatius libro ſecundo ſermonũ: Cæcuba uina ferens alchon chiũ maris expers.Et Martialis in epigrãmatibus:Cæcuba fundanis generoſa coquũt̃ amicis:Vitis & in media nata palude ũiret.Et alibi:Dormiat & tecũ q cum mõ cæcuba miſcet:Cõuiuas roſeo torſerat ore puer.

C æyx cũ.c.exili &.æ.diphthõgo atq;.y.græco ſcribit̃:fuit rex trachynæ Luciferi fili⁹:& frater Dædaliõis:habuitq; uxorẽ formoſiſſimã Halcyonẽ Neptuni filiã mutuo ſibi amore deuinctiſſimã:hinc cũ ad Apollinẽ clariũ cõſultur⁹ de ſtatu regni prexiſſet:tẽpeſtate abſorpt⁹ ẽ:cui⁹ cadauer cũ a mari ad lit⁹ deiectũ fuiſſet:& illa uxor cõſpiceret:dolore correpta in pelag⁹ ſe ꝓcipitẽ dedit.Sed Neptuni miſeratiõe & Thetidis:ambo i halcyones marinas aues cõuerſi ſũt:ut oſtendit Ouidi⁹ li.xi.metamor.de qbus in dictiõe halcyones uidebim⁹.

C æra cum.æ.diphthõgo teſte Apuleio grãmatico a noſtris ſcribi cõſueuit. Nam licet a græco:quod ẽ κηνός traducatur:& ſecundũ regulã illud.n.in noſtrum.e.,ꝓductum abſq; diphthõgo tranſferri cõſueuerit: tamẽ qa apud nos nõ eſt ipſius.e.,ꝓducti a correpto in figura diſcretio:placuit ipſo Apuleio teſte in aliquib⁹ dictionibus ꝑ diphthõ.hoc ipſm decreuiſſe:ut ſimiliter uidimus in dictiõe æthica:& uidebim⁹ in dictione ſcæna. Alii uero cæram latinum putauerunt:ut in dictione diphthon.uidebimus.

C æroma cũ.æ.diphthongo ſimiliter poſſe ſcribi uidetur:quia a cæra deſcendit:illudq; pro unguento accipimus.ut Iuuenalis in ſecunda ſatyra: Et cæromatico fert niciteria collo.

C æſæna cum.æ.diphthongo in prima & ſecunda a græcis ſcribitur:urbs eſt in gallia ciſalpina.

C æſtus cum.c.exili &.æ.diphthongo atq;.t.ſimiplici ſcribitur:non eſt dictio græca: ut quidam putauerunt: ſed latina a cædendo deducta:arma ſunt pugilum.Et huius cæſtus in genitiuo declinatur: ſed nónunq; ſine diphthongo ceſtus ſecundæ declinationis comperitur:& græcum a nonnullis creditur.ſignificatq; Veneris cingulum quo uxor cum maritalis illi fides dabatur:a marito cingi cõſueuerat:dicente Phyllide apud Ouidium in.ii.heroidum epiſtolarum ad Demophoonta.

Cui mea uirginitas auibus libata ſiniſtris:
Caſtaq; fallaci zona recincta manu.

Quod ſane cingulum teſte Seruio ſuper.v.æneidos balteus dicitur.Quod uocabulum ut ait nõ tantũ quo cingimur:ſed etiam a quo arma dependent indicat:& numero tantũ ſingulari eſt generis maſculini.Iuuenalis in ultima ſatyra:Aſt illi quos arma tegunt:& balteus ambit.In numero uero plurali neutri tantum generis.ut idem Iuuenalis:Quotiens rumoribus ulciſcuntur baltea.

C aicus cum .c.exili utrobiq; &.i.latino ſcribitur: fluuius eſt phrygiæ teſte Liuio in.vi. de bello macedonico ueniens a myſia:ut Plinius ipſe rettulit libro ſexto naturalis hiſtoriæ.unde ait Virgilius in quarto georgicorum:Myſuſq; caicus.Quin & prouinciam teutraniam irrigat:& antiquũ creditur mutaſſe curſum dicente Ouidio libro.xv.metamorphoſe.Emiſſum capitiſq; ſui ripæq; prioris Pœnituiſſe ferunt:alios nunc ire caicum.fuit etiam nomen uiri troiani ſocii Aeneæ.

C ayſter abſq; aliqua aſpiratione &.y.græco ſcribitur: Fluuius eſt aſiæ in cilbianis iugis ortus.ut dixit Plinius libro quinto naturalis hiſtoriæ:qui multos amnes deferens:& ſtagnum perſagæum:quod pyrirhites amnis expellit.Et præter aſiam paludem labens:ſub pionio monte epheſum alluit.Vnde Virgilius libro georgicorum primo ait:Iam uarias pelagi uolucres:& quæ aſia circum Dulcibus in ſtagnis rimant' prata cayſtri. Homerus ſimiliter libro iliados .ii.,σπαραγεῖδε τελειωων ἀσίω ἐν λειμωνι καὕϛριου ἄμφι ῥέεθρα.

C alais cum.c.exili & unico.l.ſequẽte.a.atq;.i.latino in ultima ſcribit':fuit Zeti frater:& filius Boreæ ex Orithyia:ut uidebimus in dictione Zetus.

C alamus cum.c.exili & unico.l.ſcribitur:eſt harundo magis minuta habẽs internodia longa & recta.Ex qua ſagittæ apud diuerſas gentes fiebant:quod Virgilius tetigit in Damœta cum ait:Cum daphnidis arcũ Frægiſti:& calamos.i.ſagittas.Nam teſte Plinio libro.xvi.naturalis hiſtoriæ: calamis populi orientis bella conficiunt:& ſpicula illis addunt irreuocabili hamo. Et cum fere totum orientem & ſeptentrionem calamis ſuperatos oſtenderit ſubdit: præcipuus hic uſus hic in creta bellatores ſuos præcipitauit. Sed in hoc quoq; (ut in cæteris rebus) uicit italia:quando nullus ſagittis aptior calamus quem in rheno bononienſi amne:cui plurima ineſt medulla ponduſq; uolucre.Et contra flatus quoq; peruicax.Et ſubdit libris quoq; non eadẽ gratia.Nam ut ſupra paululum dixerat chartis ſeruiunt calami maxime ægyptii.iuxta cuius ſententiã Martialis ait in epigrammatibus:Dat chartis calamos habiles mẽphitica tellus:Texantur reliqua tecta palude tibi.Sed contra hunc pergere uidetur Plinius cum ait:Probatores tamen cnidi:& qui in aſia circa auenticum lacum naſcuntur:noſtratibus fungoſior ſubeſt natura:cartilagine bibula fiſſilis:& præacuta ſemper acie geniculata.Cæterum gracilitas nodiſq; diſtincta leui faſtigio tenuatur in acumina craſſiora.Et infra ſubdit:calamus uero alius totus concauus eſt:quẽ ſyringã uocant utiliſſimus fiſtulis.quoniam nihil eſt ei cartilaginis atq; carnis:& continuo foramine peruiũ.hæc ille.de quo Virgilius in bucolico locutus uidetur cũ ait: Nec calamis ſolum æquiparas:ſed uoce magiſtrum.Similiter idem Plinius libro.xii.eiuſdem uoluminis prius dixerat calamos & iuncos odoratos in arabia naſci indiaq; & ſyria:quibus in unguẽtis uſos fuiſſe ipſe idem in ſequenti libro oſtendit.& a calamo calamarium ꝓficiſcitur:quod quidam uſurpãt pro theca. Calamaria in qua calami recõdunt':ſed quia hoc tempore pleriq; penna ſcribunt:poteſt etiam dici pennarium.

C alendæ cum.c.exili & unico.l.ſcribit': nec illorũ admittenda eſt cõſuetudo uel ratio:quæ per.κ.græcam literam dictionẽ illã uel aliam q̃uis ſcribendam contendunt:ut ſupra oſtendimus.Et dicunt' calendæ a βρύω quod apud nos eſt uoco:quia ſolebat romæ minor pontifex noua conſpecta luna plæbem uocare: ut audiret quot dies a calendis ad nonas ſupereſſent.hinc teſte Macrobio libro ſaturnaliũ.i.Et ipſi curiæ ad quam uocabant':calabre nomen datũ eſt:& claſſi cp omnis in eã populus uocaret'.Qua de re teſte Gellio li.vii. no ctiũ atticarũ claſſici dicebant' primæ tantũ claſſis hoies:qui centũ & uigintiquinq; milia æris ampliuſue cenſi erant.Infra claſſem aũt appellabant' ſecundæ claſſis cæterarũq; omniũ claſſiũ:qui minore ſumma æris: q̃ ſupra dixi cenſebant'.unde & claſſicũ deductus dicitur:quod teſte Seruio ſuper.vii.ænei.& tuba ipſam & ſonum indicat.Virgi.claſſica iamq; ſonant quæ ſane flexibilis tuba eſt:ut uidebimus in dictione claſſica. Alii uero dictã uolunt claſſem a cale:hoc eſt a fuſte:quia nauis quæ aliquãdo claſſis dicebatur: de fuſtibus fiebat Nam de cala inquit Lucilius:Scinde calam:ut caleas.i.o puer frange fuſtẽ:& fac focum.De claſſe inquit Horatius:Me uel extremos numidarũ in agros Claſſe releget:cũ de una loqueret' naui.Et Virgilius li.ænei.vi. Lyciæ ductorẽ claſſis Horontẽ:ubi ait Seruius apertũ exemplũ claſſem etiã dici unã nauẽ:& hoc quia unius ſolius nauis Horontes ductor fuit.Erantq; calendæ Iunoni ſacræ:dicente Ouidio libro faſtorũ primo:Vendicat auſonias iunonis cura calendas.& inde calatores cũ unico.l.&.t.nõ aſpirato dicti ſunt ſerui:q ſemper uocari poſſent:ob neceſſitatẽ ſeruitutis:ut teſtis eſt Feſtus.Quin & conciliũ a concalando.i.cõuocãdo dictũ

quidã

quidam pūtant. Procalare ſimiliter prouocare dicitur ipſo Feſto teſte. Et eodem modo calumniā: & calones ex illo dicta uoluit. Sane teſte Paulo iuriſcóſulto de uerborum ſignificatione ante diem decimū calendarū: & poſt diem decimū calendaꝝ atq; utroq; ſermone undecimus dies ſignificatur. Similiter Petronio grāmatico teſte intra calendas id fieri dicit̄: quod nó ante calēdas. i. eoipſo die: quo calendæ ſunt agebat̄. At Gellius circa finē li. xii. noctiū atticarū poſt longā rei huius diſputationem tandem concludit: & ante calendas & in ipſis calendis iure fieri poſſe.

C alathus cum. c. exili & unico. l. atq;. th. aſpirato ſcribit̄: dicitur a quibuſdā ex noſtris qualus & diminutiuū quaſillus. Ab aliquibus fiſcella. iuxta quas ſignificationes ait Virgilius in Alexi: Tibi lilia plenis Ecce ferunt nymphæ calathis. Aliquando uero & pro calicibus ad ſacrificium aptis poſuit idem cum ait in Daphnide Vina nouū fundam calathis aruiſia nectar.

C alabrya cum. c. exili & unico. l. atq;. y. græco ſcribitur: pars eſt italiæ poſt lucaniam a græcis ſic cognominata: quia bonis omnibus ſcatet. Nam componitur ex κα λὰ: quod dicit bona: & βρύω: quod eſt ſcaturio. Et idem hic calaber & hæc calabra & hoc calabrum deriuatur. Ouidius li. iii. de arte: Ennius emeruit calabrys in montibus hortos Contiguos pene ſcipio magne tibi.

C alchas prima cum. c. exili ſequēs cū. ch. aſpirato ſcribit̄: fuit Teſtoris troiani filiꝰ: ut teſtis eſt Ditis augur maximus: qui cū circa initia belli a troianis ad Apollinem delphicū cum muneribus mitteretur: & reſponſuꝫ habuerit: ut dimiſſis troianis græcoꝝ ſequeretur fœlicitatē ab illis gratiſſime recæptus eſt: cuius ſane interitū in dictione gryneum nemus uidebimus.

C alydnæ cum. c. exili & unico. l. atq;. y. græco ſcribitur: inſulæ ſunt quædam paruæ ex cycladibus: de quibus Homerus libro ſecundo iliados meminit.

C aliſto cum. c. &. t. exilibus & unico. l. atq;. i. latino ſcribit̄: fuit Lycaonis arcadiæ regis filia: ut dixit Heſiodus quæ poſt pulſum patrem a regno: Dianā ſecuta ē. Sed ut narrat Ouidius libro metamor. ii. cū Iupptter illā cóſpiceret: & amaret: accæpta Dianæ forma: ad illā perrexit: quā cópreſſit: & grauidauit. Ex qua ortus ē Arcas: a quo arcadia prouintia cognominata eſt. Sed a Iunone crinibus cópræhenſa: & in diuerſum diſtracta: in urſam cōuertitur: quā cū filius Arcas deinde uenator effectus: ſeſe cóſpicientē matrē urſam ac fixe intuentem forte cōperiſſet: rei inſcius ſagitta illā impetere ſatagebat. Quibus Iuppiter miſeratus: ambos in cæluꝫ traxit: & iuxta borealē polū locauit. Quod Iuno ægre ferens: Tethym Oceani uxorē ſuamq; nutricē adiens ab illa impetrauit: ne Caliſtonē in Oceano leuare permitteret. Quare cū cætera ſigna occidant: & in Oceano ſe leuare dicātur: ſolum urſæ ſignum nunq; occidit: dicēte Virgilio li. georgicorum. i. Arctos oceani metuentes æquore tingi. Sed cum in terris urſa eſſet: & mænalum erymanthum arcadiæ montes incoleret: Mænalis ipſa & Erymanthis a poetis dicitur. Ouidiꝰ libro quinto de triſtibus.

Quæ nunc ſuppoſitum ſtellis erymanthidos urſæ
Iuncta tenet crudis ſarmatis ora getis. Et prius libro quarto dixerat: Cunq; ſuo borea mænalis urſa uidet. Verum hæc ipſa ex grǽcis nónulli in nonacri arcadiæ monte geſta narrarunt.

C alipolis cū. c. exili nō geminato. l. atq;. i. latino utrobiq; ſcribit̄: urbs eſt thraciæ in extremo helleſpōti a. C. Calicula ædificata: a quo nomē aſſumpſit: hoc eſt Caliculæ polis. i. ciuitas. Calicula uero a caligis: quas margaritis refertas primus portauit: nomen aſſumpſiſſe dicitur.

C alinus cū. c. exili & unico. l. atq;. i. latino ſcribitur: fuit ſtatuarius. de quo Quintilianus meminit.

C alon cum. c. exili & unico. l. ſcribitur: fuit teſte Quintiliano uir ſtatuarius.

C alidonia cū. c. exili & unico. l. atq;. y. græco in ſecunda ſcribit̄: ciuitas fuit ætoliæ: & regia Oenei patris Meleagri: a quo locus circūſtans eodem nomine cognominatus fuit: & penultimā corripit.

C alypſo cū. c. exili & unico. l. atq;. y. græco ſcribit̄: fuit teſte Heſiodo i theogonia nympha Oceani: & Tethyos filia. Homerus uero ſiue eandē: ſiue aliam dixit libro. vii. odiſſeæ fuiſſe Atlantis filiā cuꝫ ait: ἔνθα μὲν ἀτλαντος θυγατὴρ δολόεσσα καλύψω. hæc inſulā de ſuo noīe cognominatam tenuit in ionico mari ſitā ꝓpinquā lacinio ꝓmontorio: ut ſentire uidetur Plinius libro. iii. naturalis hiſtoriæ. Alii uero dicunt in mari aphrico fere ex oppoſito ad maiores ſyrtes: quā prius dictam ogyam a rege: q in illa regnauerat ferunt. Et in hoc cū Plinio forte conueniunt: quia mare aphricū ionio eſt conterminū. Ad hanc ut dixit Homerus Vlyxes cū diſceſſiſſet a Circe naufragus peruenit. Et quia alter fuit alterius amore detentus: ſeptem annos cum illa morā traxit. A qua magna cū difficultate diſcedere ualuit: dicente Ouidio li. ii. de arte: Non formoſus erat: ſed erat facundus ulyxes: Et tamē æquoreas torſit amore deas.

C alix cū. c. exili & unico. l. atq;. i. latino ſcribit̄: græce uero dicit̄ κύλιξ genus eſt poculi: de quo ait Macrobius libro ſaturnaliū una littera cómutata: uidelicet. υ. græcum in. a. dicitur apud noſtros calix.

C alyx cū. y. græco in ultima: folliculū ē quo fructus arboꝝ cooperit̄: deductū a κα λύπτω quod ē cooperio

C allicratidas abſq; ulla aſpiratione & duplicato. l. atq;. i. latino ſcribitur: nomē eſt uiri proprium.

C allimachꝰ prima cū. c. exili ſequēte duplicato. l. &. i. latino atq;. ch. aſpirato in ultia ſcribit̄: fuit nomē pluriū ſed p̄cipuꝰ fuit teſte Solino poeta cyrenēſis. Alter fuit hiſtoricꝰ ægypti⁹: de quo uidebimꝰ in dictiōe Oſiris.

C alliope cū. c. exili & duplicato. l. atq;. i. latino ſcribit̄: fuit una nouē muſarum: & aliis excellentior: ut dixit

Heſiodus. Cuius cauſam ac illius interpretationem uidebimus in dictione muſæ. Et dicitur nonunq; Callio pea: ut Ouidius libro faſtorū. v. Prima ſui cœpit calliopea chori. cuius ratio eſt: quia apud illos καλλίοπη cum. η. in fine: & καλλίοπεια: cū ei diphthongo in penultima: hoc eſt ſubſequente. a. ſcribit: quā dipht. ſemper (ut ſupra uidimus) in. e. uel in. i. productas transferimus.

C alliſtratus abſq; aliqua aſpiratione & duplici. l. atq;. i. latino ſcribitur: nomen fuit uiri proprium.

C alliſthenes cum. c. exili & duplicato. l. atq;. i. latino & . th. aſpirato ſcribitur: fuit Ariſtotelis diſcipulus & ne ceſſitudine quadam ex materna ſtirpe cōiunctus excellentiſſima diſciplina iuuenis. hic ad Alexādrū magnū ab Ariſtotele miſſus: Cum in aſiam illum ſequeretur: quaſi Hermolai cōiurationis auctor: ab Alexandro in terfectus eſt. Atqui conſtat falſo obiectum illi coniurationis crimen: de quo late habetur in Iuſtino libro de cimoquinto ſui epitomatis.

C alliſphyrus cum. c. exili & duplici. l. ſequente. i. latino: & cum. y. græco in penultima ſcribitur: fuit teſte He ſiodo in theogonia pater Alcini.

C allippidæ cum duplicato. l. atq; duplicato. p. &. i. latino utrobiq; ſcribitur: populi ſunt ſcythiæ hypanum fluuium incolentes: ut teſtatur Herodotus.

C alliroe cū. c. exili & duplicato. l. atq;. i. latino ſcribit: fuit Achiloi filia & uxor Alcmai filii Amphiarei ex Eri phyle coniuge: qui ſane Alcmaus in uindictam patris matrem occidit: ut uidebimus in dictione Eriphyle. Quo ſcelere uti Oreſtes furore correptus: ab Amphilocho fratre in ultionē matris obtruncat⁹ eſt. Sed Cal liroe Alcmai uxor Ioue toto corde precata eſt: ut filios ſuos impuberes: q; primū creſcere ſineret: & infanti bus adderet annos: ne necem ſinant ſui genitoris inultam. Iuppiter his annuit. Nam cū primū iuuenes effe cti ſunt: Amphilochū patruū interfecere. de quo Ouidius in. viii. metamorpho. pertractauit.

C alœnum cum. c. exili & unico. l. atq;. œ. diphthongo ſcribit: urbs fuit campaniæ. xiiii. miliū paſſuum diſtās a capua: in cuius agro uinū optimū naſcitur: a quo ciuitas ipſa nomen aſſumpſit. Nam cōponit ex καλὸς quod eſt bonum: & οἶνος uinū. unde ait Iuuenalis in prima ſatyra: Occurrit matrona potens quæ molle ca lœnum. i. dulce uinū: porrectura uiro miſcet ſitiente rubetam. De qua matrona ſi quis plene edoceri cupit: legat Liuium in. viii. ab urbe: & uidebit quēadmodū Inſtituitq; rudes melior locuſta propinquas Per famā & populum nigros efferre maritos. i. mortuos. uel ut alii dicunt nigros. i. malos: quos ipſæ interficiebant. ſicut per oppoſitum candidus dicitur pulcher: & mitis. Virgilius in Daphni: Candidus inſuetū miratᵉ limē olympi. ſ. Daphnis: quē pulchrū bonū: & mitē eē demōſtrat. Idem in corydone Tibi candida nais. i. pulchra Rubetam uero dixit Plinius li. viii. naturalis hiſtoriæ ranā eſſe: quæ in terra & in humore uiuit: & plurimis referre medicaminibus. Et ſubdit illā deponere aſſidue ac reſumere paſtu uenena ut ſibi tantū reſeruet.

C halcis prima cum. ch. aſpirato & ultima cu ʒ. c. exili atq;. i. latino ſcribitur: urbs eſt metropolitana in euboia inſula: ut teſtatur Liuius libro octauo de. ii. bello punico. Et eſt iuxta euripum: ut dixit Ptolemæ⁹ in geogra phia: unde chalcidius dicitur.

C halcidius prima cum. ch. aſpirato ſequens cum. c. exili &. i. latino utrobiq; ſcribit: nomē eſt gentile: & phi loſophi propriū: qui innumerabiles libros ſcripſit. atq; eodem modo ſcribitur chalcius.

C halcedonia prima cum. ch. aſpirato: ſecunda cū. c. exili & penultima cum. i. latino ſcribitur: urbs fuit in aſia iuxta boſphorum thracium ex oppoſito ad byzantium.

C halazias cum. ch. aſpirato & unico. l. atq;. z. conſonante ſequēte. i. latino ſcribitur: lapis eſt teſte Plinio libro ultimo naturalis hiſtoriæ grano grandinis ſimilis: dictus a χαλάζω uerbo: quod eſt grandino.

C haldæa prima cum. ch. aſpirato: & penultima cum. æ. diphthongo ſcribitur: regio eſt aſiæ arabiæ contermī na longe plana: & fontium indiga: in qua babylon ciuitas magna fuit.

C haleſtra cum. ch. aſpirato & unico. l. atq;. t. exili ſcribitur: urbs fuit litoralis theſſaliæ: iuxta quā axius fluui⁹ in mare ægæum deſcendit: ut dixit Herodotus libro hiſtoriarum. vii.

C halybs cū. ch. aſpirato & unico. l. ſequente. y. græco ante. bs. ſcribit: fluuius eſt hiſpaniæ: iuxta quē populi inhabitant dicti chalybes: ut dixit Iuſtinus li. xliiii. apud quos ſunt mineræ ferri optimi: quas nudi illi labo rantes effodiunt. quod Virgilius libro georgicorū. i. tetigiſſe uidet cū ait: India mittit ebur: molles ſua tu ra ſabæi. At chalybes nudi ferrum. ſimiliter & alii eodē noīe cognominati ſunt populi iuxta paphlagoniam in pōto: & amazonibus cōtermini: ut oſtendit Orpheus in argonautica. Et capit plærūq; chalybs ꝓ ipſa fer ri maſſa: ut Ouidius libro faſtorū. iiii. Aes erat in precio chalybis iam maſſa placebat: Heu heu ppetuo de buit illa tegi. Nōnunq; uero & ꝓ inſtrumento capit ex chalybe confecto. ut Virgilius: Vulnificuſq; chalybs Et Lucanus libro. vi. Primū chalybem: frænoſq; momordit.

C ambyſes cū. y. græco ſcribit: fuit ex perſia: quem teſte Iuſtino li. i. neq; paterna neq; materna claritas potuit magnū facere. Cui Aſtyages rex medo: non ſine diuino myſterio filiā Mandanē matrimonio copulauit: ex quibus natus eſt Cyrus: qui rex perſarum effectus Cambyſem filiū hæredē in regno habuit.

C amæleon prima cū. c. exili ſecunda cū. æ. diphthongo & penultima cū unico. l. &. e. abſq; diphthongo ſcri bit: eſt quadrupes a camælea herba: cui aſſimilari dicit cognominatus. Quod Plinius libro octauo natura lis hiſtoriæ deſcribens & Solinus ſimiliter: dicūt eſſe facie quaſi lacertæ: habens crura recta: & longa: caudā

in uertigine tortam. Armatos ũgues: inceſſus tardos uelut teſtudinis: corpus aſperum cũ ſquamoſa cute: color eſt uarius: & in mométo mutabilis: adeo quod cuicũq; rei hæſerit colorem tribuat: præter rubrum & candidũ. de quo Ouidius libro metamorphoſeó undecimo: Id quoq; quod uentis animal nutritur & aura Protinus aſſimilat tetigit quoſcũq; colores.

C hamæcyſſos prima cũ. ch. aſpirato: ſequens cum. æ. diphthongo: penultima uero cũ. c. exili: &. y. græco cõſequẽte duplicato. ſ. ſcribitur: genus eſt hederæ teſte Plinio libro ſedecimo naturalis hiſtoriæ: quæ nũq; niſi humi repit. Nam dictio eſt compoſita ex χαμαί: quod infimũ uel humum: & κυσσός hedera.

C amelus cum. c. ſimplici &. e. ſine diphthongo atq; unico. l. ſcribit᷑: eſt animal quadrupes turpe aſpectu: habens caudã aſininam: pedes carnoſos & molles: atq; in geminas partes fiſſos: licet poſteriores ſint parũ ſciſſi Caretq; dentibus in ſuperiori mandibula: ut deſcripſit Ariſtoteles libro de animalib⁹. ii. Et ut refert Solin⁹ bactriani camelos fortiſſimos mittunt: licet arabia plures gignat. Sed hoc ut ait differunt ꝙ arabici bina tubera in dorſo babent: Singula bactriani. Verũ binis tuberibus camelũ: cum a longis temporibus italia non uidiſſet: anno ab dominica incarnatione milleſimoquadringenteſimoquadrageſimoquarto méſe octobris uidit: qui a Iuliano Cæſarino cardinali ſancti Angeli uiro in toto orbe clariſſimo ad Eugeniũ quartũ pontificẽ maximũ ex turcoꝝ ſpoliis miſſus in domũ meam: hic bononiæ declinauit: ubi ab ipſo cardinali ꝓ theologiæ ſtudiis relictus fuerã. Et ut deinde noui eum pontifex dono dedit Lodouico patauino cardinali Aquileienſi: & ipſius pontificis quæſtori: ſiue (ut iam dicimus) camerario. Cui etiã ob ſingulare ingeniũ ſummam pontificatus credidiſſe ferẽ᷑. Sane a camelo camelaſia deducitur. de quo Martianus iuriſcõſultus de muneribus & honoribus camelaſia inquit perſonale munus eſt. Nã ratione habita & alimẽtoꝝ & camelorũ certa pecunia camelariis dari debet: ut ſolo corporis miniſterio obligentur.

C amera cum. c. exili & unico. m. ſcribitur: dicitnr a noſtris teſtudo ſeu fornix. Et inde camurus curuatus. Virgilius libro georgicorum. iii. Camurus hircæ ſub cornibus aures.

C amilla cum. c. exili &. i. latino atq; duplici. l. ſcribi᷑: fuit filia Metabi regis priuerni ciuitatis uolſcoꝝ: dicẽte Virgilio libro ænei. vii. Volſca de gente camilla. fuitq; tantæ ꝓbitatis: ut in laudes eius Virgilius longa deſcriptiõe ſeptimũ æneidos librũ terminauerit. Verũ cũ teſte Statio Tulliano de uocabulis reꝝ libro. i. Tuſci uocabulo Camilli præminiſtrum deoꝝ ſignificẽt: unde Mercurium Camillũ dicunt: factum eſt teſte Macrobio: ut Virgilius Metabum induxiſſet: appellaſſe filiã Camillã: quaſi Dianæ præminiſtrã. Idem Pacuui⁹ cũ de Medea loqueretur: Cælitum inquit Camilla expectata uenis ſalue hoſpitã. Idem Seruius ſuper. xi. ænei. late dixit: ubi rettulit Virgiliũ poetice dixiſſe Camillã uolſcam a matre fuiſſe nominatã. Romani etiam teſte eodẽ Macrobio pueros puellaſq; nobiles & inueſtes Camillos & Camillas appellant.

C aminus cũ. c. exili &. i. latino ſcribi᷑: græcum eſt & latine dici᷑ fornax. Virgilius libro æneidos. iii. Ruptis flãmam expirare caminis. & Horatius Oleum adde camino. Apud nõnullos uero eſt ſtructura: quæ fumũ excipit: & cũ apud græcos ſit generis fœminini: apud noſtros mutauit genus: & eſt maſculini.

C amiros cum. c. exili &. i. latino ſcribi᷑: urbs fuit in regione dorica: ut oſtendit Herodotus libro hiſtoriaꝝ. i. Alia fuit in rhodo: ut dixit Homerus libro iliados ſecundo.

C anchaſmos prima cũ. c. exili: & ſequens cum. ch. aſpirato ſcribi᷑: dicitur riſus ſolutus: & καγχάζομαί: qd᷑ eſt diffuſe rideo deriuatur. unde cachinnus ut in ea dictione uidimus.

C andaules cum. c. exili &. au. diphthongo ante unicũ. l. ſcribitur: fuit Myrſi filius: & ſardium tyrannus: quẽ teſte Herodoto græci Myrſilium uocant.

C aniſtrum abſq; aliqua aſpiratione & cum. i. latino ſcribitur: apud græcos uero loco. i. ponitur. a. & dicitur canaſtrum: quod nos in. i. conuertimus.

C antharus cum. c. exili &. th. aſpirato ſcribitur: uas erat aptum ad Bacchi ſacra: quod habuiſſe anſam oſtendit Virgilius in Sileno cum ait: Et grauis attrita pendebat cantharus anſa. Sunt etiã canthari teſte Vlpiano de legatis primo per quos aquæ ſaliunt.

C antharida cũ. c. exili &. th. aſpirato ſcribi᷑: græce tamen dici᷑ cantharis genus ẽ uermis terrei: q (ut quidam ferunt) humano corpore ſtatim ut fuerit applicitus ſui aduſtione uiſicas efficit plenas humore.

C anobus cũ. c. exili & unico. n. atq; b. cõſonãte ſcribi᷑: fuit gubernator nauis Menelai: quo tempore menelaus ipẽ ad ægyptũ prexit: ubi ille mortuús: & in quadã nili inſula ſepultus: loco nomẽ dedit: in qua eiuſdem noís Alexander urbẽ cõdidit. Sed ut ait Serui⁹ ſup. xi. ænei. canobus cũ. b. ſcribebat᷑: nũc mutata littera canopus cum. p. ſcribitur: quod prius notauerat Quintilianus in. i. inſtitutionũ a Cicerone dictum canopicarum exercitum cum. p. & non cum. b. ſcriptum.

C anopus cũ. c. exili &. p. cõſonante ſcribi᷑: eſt nili inſula: ut in præcedenti dictiõe uidimus: & ciuitas in eadẽ inſula: quã teſte Seruio ſup. iiii. georgi. Alexander inſtar ciuitatis ſuæ macedonicæ: quæ pella dicebat᷑ cõdidit. Vnde eodẽ libro dixit Virgi. Nã qua pellæi gens fortunata canopi Accolit effuſo ſtangnãtẽ flumine nilũ Et Iuuenalis in prima ſatyra: Cum pars niliacæ plæbis: cum uerna canopi Criſpinus.

C anon cum. c. exili ſcribitur: dicitur a noſtris regula. & inde canonicus. i. regularis.

C haonia cum. ch. aſpirato &. i. latino ſcribitur. proprie pars eſt alpeſtris epiri. quandoq; uero & ꝓ tota epiro

sumitur ũt in ea dictione uidebimus.

C haos cum.ch.aspirato scribitur:fuit teste Hesiodo in theogonia confusa quædã ab initio unitas: quã principium esse dixit productionis omniũ rerum.unde Ouidius:Vnus erat toto naturæ uultus in orbe:Quam dixere chaos.Ex quo inchoare deductum putauit Festus.

C apaneus cum.c.exili &.eu.diphthongo in fine scribitur:fuit Statio teste libro tertio thebaidos:unus ex septem regibus:qui thebas obsederunt:superbus quoq; & deorũ contemptor:qui non contentus uicisse homines mediis capaneus auditur in astris.de quo Vegetius libro quarto de re militari dixit:Qui scalis in obsidione urbium utuntur:frequenter periculum sustinent exemplo Capanei: a quo primũ scalarum oppugnatio perhibetur inuenta:qui tanta mole lapidum fuit obrutus a thebanis:cp fulminibus dicatur extinct9 Inde ait Ouidius libro de tristibus:

Cum cecidit capaneus subito temerarius ictu.

C aphareus cum.c.exili &.ph.aspirato atq;.eu.diphthongo in fine scribitur:mons est altissimus euboiæ insulæ ad hellespontum prospectans:dicente Seneca in Herc.œtheo:Euboica tellus uertice imenso tumẽs:Pulsatur omni parte phryxeum mare Scindit caphareus.Et subdit paulo post:Hic rupe celsa nulla q̃ nubes ferit Annosa fulgent templa cenei iouis.Ad cuius radices:uel ira Mineruæ:ut poetæ fingunt:uel fraude Nauplı regnantis in euboia:& cupientis ulcisci mortem Palamedis filii:argiuorum classis post troianũ excidiũ duris casibus agitata fuit.Nam nocte laborantibus tempestate græcis:facem super caphareo monte succendit:qua illi portum proximum existimantes:in asperrimos scopulos delati:naufragium multi dedere:dicẽte Seneca in Medea:Igne fallaci nocturnus argis Nauplus:& reliqua.unde Virgilius libro æneidos.xi. ait: Scit triste mineruæ Sidus & euboicæ cautes:ultorq; caphareus:quasi Nauplum nomine montis cognominet.similiter Ouidius libro.ii.de ponto:Non tibi casandrus pater est durusue caphareus.

C appadocia cum.c.exili utrobiq; & duplicato.p.atq;.i.latino scribitur:regio est cõtermina maiori armeniæ quam ab ea euphrates disiungit:ut testis est Solinus.Et ab ea eiusdẽ nominis fluuio cognominata est:ut testatur Plini9 libro sexto naturalis historiæ.Ego enĩ in Ptolemæi geographia prospexi minorem illam esse armeniam.Et in appiano clarissimo historico græco legi eam partem esse minoris armeniæ.

C apys cum.c.exili &.y.græco scribit̃:& in genitiuo huius capyis declinatur:fuit troiani nomen. de quo sæpe Virgilius meminit.At capis cum.i.latino lingua tusca teste Seruio in.x.ænei.falconem indicabat.

C apua cum.c.exili & unico.p.scribitur:urbs est campaniæ a Capye troiano cognominata:cõuersione.y.græci in.u.nostrum:& additione.a.litteræ in fine:dicente Virgilio libro.x.æneidos:Et capys hinc nomen campanæ dicitur urbi.Quare colonos dardanos illam habere dixit Lucanus in secũdo cum ait:Interea trepido discedens agmine magnus : Mœnia dardanii tenuit capuana coloni.Liuius uero libro.iiii.ab urbe uult eã a locis campestribus dictam:in quibus sita est.& in eodem libro ait uulturnum hetruscorum urbẽ: quæ nũc capua est cæpere samnites.unde teste Seruio constat eam a tuscis conditam uiso falconis augurio: qui tusca lingua capis dicitur.& subdit:Tuscos autẽ omnem pene italiam subiugasse manifestum est.

C arambi cum.c.exili &.i.latino in fine scribitur:mons est paphlagoniæ in asia:qui teste Plinio libro quarto naturalis historiæ per medium euxinum percurrit:centũ septuaginta milium passuum interuallo: quæ maxime ratio scythici arcus formam efficit.

C haracter prima cum.ch.aspirato:& ultima cum.ct.exilibus scribitur:dici potest a nobis notamen:uel lineamentum:aut littera.Vnde litteræ characteres sæpissime cognominantur.

C haracterismos prima cum.ch.aspirato aliæ sine aspiratione & cum.i.latino scribitur:dici potest latine designatio.ut Iuuenalis in satyra Crispini:Et caluo seruiret roma neroni.i. Domitiano. Nam p caluiciẽ & mores similes Neroni Domitianus ipse describitur:ut uidebimus in dictione prologus.

C harandæi prima cum.ch.aspirato & penultima cum.æ.diphthongo scribitur: populi sunt iuxta pontum: ut dixit Orpheus in argonautica.

C haraxes cum.ch.aspirato &.x.consonante in penultima scribitur:fuit teste Herodoto libro historiarũ.ii.mitylenæus patria:& frater Sapphus:qui captus amore Rhodopis fœminæ ex thracia miræ pulchritudinis:& meretricis famosæ:maxima pecunia illam redemit:quæ cum Aesopo captiua fuerat:ut late idẽ auctor enarrauit.Quare de illo dicebat Sappho soror in epistola ad Phaonem:Arsit inops frater uict9 meretricis amore: Multaq; cum multo damna pudore tulit. & subdit: Gaudet & e nostro surgit mærore charaxes Frater & ante oculos itq; reditq; meos.

C ardamũ cum.c.exili scribitur:herba est suauis odoris:quæ a nõnullis græcis scardamus uocitatur.

C ardamyla cum.c.exili &.y.græco atq; unico.l.scribitur:fuit urbs in agro propinqua pylo: & sub dominio Agamemnonis:ut testatur Homerus libro nono iliados.Hanc non multum a Lacedæmonia distare ostendit Ptolemæus in geographia.

C aresius cum.c.exili &.i.latino scribitur: fuit teste Homero circa initium libri.xii.iliados : troianus fluuius.

C aria cũ.c.exili &.i.latino scribitur:regio est in minori asia inter lyciam & ioniam:a Cara rege cognominata qui auguria ex auib9 primus cõperit:ut dixit Plinius libro.vii.naturalis historiæ.Vnde populi cares dicũt.

C harybdis patria cum.ch.aſpirato penultima cum.y.græco ante.b.ultima.cum.i. latino ſcribitur: locus eſt periculoſus ualde inter calabryam & ſiciliam. Nam a ſeptentrione in aſtrum & e contrario fit fluctuum concurſus: & intercæptorum quorumcunq; colliſio: atq; abſorbitio. Nanq; teſte Ouidio libro ſecũdo de remediis: Vt uomit epotas ſæua charybdis aquas. Et Seneca in Thyeſte: Quod rapax hauſit reuomit charybdis Similia Virgilius libro tertio æneidos: prius dixerat. Et ut græci quidam ferunt: fuit Charybdis uetula uoraciſſima: quæ quia boues Herculis furata fuerat: ab illo in id mare proiecta loco nomẽ dedit: quæ ſane nũc etiam antiquas exercet rapinas. Et deberet declinari huius charybdidis: quod nos minime ſeruamus: ſed in genitiuo huius charybdis: ut in nominatiuo declinamus ne alterna.d.in utraq; ſyllaba cõtinua (ut dixit Priſcianus in quarto) male ſonet: quod etiam græci euitare ſolent. Nã dicunt χαρύβδεως: & non χαρύβδιος: ut exigeret regula.

C aryca cum.c.exili utrobiq; &.y.græco ſcribitur: genꝰ eſt ficuum teſte Iulio Polluce; a loco ſic dictarũ. Apud nos uero cõmuniter pro ficca ficu accipitur. At carex caricis genus eſt fruticis acuti. Virgilius in georgicorum tertio: frondibus hirſutis & carice paſtus acuta.

C arcinitus abſq; aliqua aſpiratione & cum.i.latino utrobique ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum quãrto urbs egregia ſcithyæ.

C arcinos cum.c.exili utrobique &.i.latino ſcribitur: apud nos dicitur cancer: quo tamen uocabulo Lucanus utitur in nono cum ait: Par geminis chiron: & idem quod carcinos ardens. ubi penultima corripitur.

C ardiacus cum.c.exili utrobiq; &.i.latino ſcribitur: dicitur ille qui moleſtiam patiẽ cordis. Nam a καρδία deducitur: quod apud noſtros cor dicitur. Ideo ait Iuuenalis: Cardiaco nunq; cyathum miſſurus amico. Et a cardia dictum cardinem quidam putant: ſuper quo ualuæ hoſtii deuoluuntur.

C aryſtos abſq; aliqua aſpiratione & cum.y.græco ſcribitur: Inſula eſt una ex cycladibus in euboico mari ſita immo (ut quidam ferunt) cum euboia coniuncta: quam uarii marmoris feracem dicunt. ut Seneca in troade An ferax uarii lapidis caryſtos. & Lucanus in quinto loquens de euboia inſula inquit: Qua maris anguſtat fauces ſaxoſa caryſtos. In hac teſte Solino titani regnauerunt. Et inde caryſteus. ut Ouidius libro faſtorum quarto: Quaque caryſteis frangitur unda uadis. & (ut quidam ferunt) eſt etiam urbs in euboia.

C haritas ſi pro amore & dilectione ſumitur: ſemper prima cum.ch.aſpirato ſecundum rectam orthographiam ſcribi uidetur: penultima uero cum.i.latino: & ultima cum.t.ſimplici ſcribitur. Nam a χάρις: quod eſt gratia & amor prorſus deſcendit. Vnde charitas amoris eſt ſpecies. & cum amor ad omnia ſpectet: charitas ad homines ſolum: & quidem pro dignitate & qualitate perſonarum. Nam maxima charitas debetur parentibus: proxima filiis: & deinceps reliquis. At uero caritas abſq; aſpiratione latinum eſt: & a careo uerbo deſcendit. ſignificatq; inopiam: ut Liuius libro ſecundo ab urbe: Obſidio inquit erat nihilominus: & frumenti cum ſumma caritate. & libro ſecundo ait: Caritas primum erat annonæ ex incultis per ſeceſſionem plæbis agris. unde & carus in ea ſignificatione abſq; aſpiratione ſcribitur. Quod & ſi gratum & amore deuinctum iudicet: cum aſpiratione rationabiliter ſcribendum puto: Nec ſum ignarus prædictorũ: quodq; ab antiquis noſtris abſq; aliqua aſpiratione ſcribi conſueuiſſe: ut in ſcriptionibus marmoreis quotidie aſpicimus. Sed ut puto magis ex dictionum ſimilitudine: q̃ ex aliqua ratione factum fuit. Cum unum a reliquo prorſus deduci non poſſit: immo & in contraria penitus ſignificatione ejus uidentur. Nam caritas pro inopia priuationem & indigentiam indicat. pro amore uero cum ponitur: habitum & adeptionem qualitatis compræhendit. quare rationabilius ea (ut diximus) differenter ſcribi poſſe putamus: ne unum pro reliquo accipi uelit. unde & ſi a nonnullis dictionibus quæ apud græcos aſpirantur: nos aſpirationem ſubtrahimus ut ab Aemilio quod apud illos aſpiratur: nos aſpirationem abiecimus: & ſine aſpiratione in antiquis marmoribus ſemper ſcriptum aſpicimus. hoc tamen nullam confuſionem inducere potuit: cum tam aſpiratum q̃ non aſpiratum: pro eodem ab omnibus compræhendi neceſſe ſit. At ea quæ diximus diſconueniẽtiſſimã ſignificationem habere uidentur: & niſi differentia aliqua efferanẽ: confuſionem ſignificati magis q̃ ſignificatum exprimunt. Vnde & ſimiliter nos cærete (ut in ea dictione uidebimus) ſine aſpiratione ſcribimus: quia ſic quoq; ciuitatis nomen eſſe romani putauerũt. & ut deinde ab aſpirata dictione differret: quæ ſalutationem indicat: priorem ſcripturam ſeruauerunt: ex quo ſane non confuſio: ſed neceſſaria quodammodo diſtinctio inter ciuitatem & ſalutationem exprimitur: & conſeruatur.

C harites cum.ch.aſpirato &.i.latino atq;.t.ſimplici abſq; dubitatione a nobis etiam ſcribiẽ: & dici poſſunt gratiæ. Quas Orpheus in hymnis: & Pindarus in odis tres eſſe dixerũt. Aglæam. Thaliam: & Euphroſynã. unde ait Orpheus: ἀγλαηΐτε θαλεία και εὐφροσύνη πολύολβε: quas iouis filias ex Eunomia ille idem eſſe dixit. Pindarus uero matrem ſubticens: ſolum dixit: θεων κρατίστου παῖδες: hoc eſt maximi dei filias. eas inſuper dixit in cælo iuxta Apollinis thronum degere patremq; totius olymphi ideſt Iouem perpetuo collaudare. Et ſubdunt poetæ alii illas ſe in Acidalio fonte lauare: qui eſt in orchomeno boetiæ ciuitate A quo nudas quia ſine fuco eſſe debent: & ſimul connexas incedere uolunt: quia inſolubiles eſſe gratias decet. Sed unam auerſam incedere. Aliæ duæ nos reſpicere dicuntur: quia profecta a nobis gratia duplex reuerti ſolet. Vnde ferunt alii illam duabus aureum porrigere pomum: & illas recta facie beneficam conſpi-

cientes munera reddere duplicata: dicente Virgilio libro æneidos primo:
Nec metus officio: nec te certasse priorem.
Pœniteat. & insuper addunt illas hominibus largiri decorem. Quod Atimetus in clarissimo epitaphio suæ coniugis Homonoeæ tetigit cum ait: Cui formam paphiæ charites tribuere decorem. Nanq; illas pediſſecas Veneris esse uolunt quasi uenus & pulchritudo gratiam porrigant. Quod Virgilius tetigisse uidetur: cum ait libro æneidos quinto:
Gratior & pulchro ueniens in corpore uirtus.
Nanq; illas dixit Homerus libro iliados quinto elaborasse Veneri ambrosium peplum.

C harientissmos cum. ch. aspirato & .i. latino utrobiq; atque. t. exili scribitur: dici potest a nostris gratificatio. Nam a χαρίεν: quod est gratiosum deriuatur. Et est figura cum dura dictu gratius siue mitius proferunt.

C hariophilon cum. ch. &. ph. aspiratis & .i. latino atq; unico. l. scribitur: & interpretatur χαρίεν: idest gratiosum: & φιλον amicum. Nascitur teste Plinio libro duodecimo naturalis historiæ in india grandius: & fragilius granis piperis. Cuius arbor fert in spinis piperis similitudinem foliis paruis densisq; ramis trium cubitorum: cortice pallido: radice lata lignosaq;.

C arithos cum. c. exili &. i. latino atq;. th. aspirato scribitur: insula est una ex Cycladibus.

C harilaus cum. ch. aspirato &. i. latino atq; unico. l. scribitur: fuit frater Mæandri: ut in ea dictione uidebim⁹

C arneades cum. c. exili scribitur: fuit philosophus cyrenæus Epiconii: ut quidam ferunt: siue Alexandri teste Philoconio filius stoicorum & Chrysippi discipulus modice reluctabatur: & uerecũde: ita ut sæpe diceret Nisi Chrysippus esset: ego non essem. Aethicæ se magis deuouit: q̃ physicæ. Quo circa cæsariem: & ungues nutriebat præcipua intentione studiorum: ad eum quoque audiendum oratores pergebant. mortuus est finitis annis octogintaquinq;.

C armenta absq; aliqua aspiratione scribitur: & non est græcum: ut quidam male putant: sed latinum. Nam teste Plutarcho in uita Romuli: Nonnulli arcadis Euandri matrem fuisse arbitrantur rerum futurarum admonitricem: quæ Phœbo dedicata carminibus oracula significabat. Vnde dicta est Carmenta. Nam Nicostratæ ei græce nomen fuit. Quidam uero Carmentæ nomen alio pacto interpretantur: quod quasi careat mente Carmenta dicta fuerit: ut solebat his euenire: quæ Apollinis numine debacchabantur. Vnde carpentum quidam dictum uolunt: ut in ea dictione uidebimus.

C haropes cum. ch. aspirato scribitur: fuit troianus Hippasi filius: qui teste Homero libro undecimo iliados ab Vlyxe in bello interemptus fuit. habetq; accentum in prima.

C haropus cum. ch. aspirato scribitur: nomen fuit græci euntis ad troiam: & alterius epirotarum principis: qui Quinto Flammineo romano consuli uictoriam præbuisse dicitur de Philippo.

C haron cum. ch. aspirato scribitur: hunc poetæ dicunt obseruare tria inferni flumina seu paludes: hoc é acherontem stygem & cocytum: quin & defunctorum animas ad aliam ripam uehere: quem squalloris esse terribilem fingunt: oculos habere igneos: amictum sordidum: magnam caniciem: remo & uelis ad animas transportandas uti.

C arpathus cum. c. exili &. th. aspirato scribitur: insula est teste Pompeio libro secundo inter ægyptum & rhodum posita: regnum uatis Protei. quæ teste Plinio libro naturalis historiæ quarto & quinto mari charpathio nomen dedit.

C arpophorus prima cum. c. exili penultima cum. ph. aspirato scribitur: dici potest latine fructifer. Nam componitur ex καρπός quod est fructus: & φορω porto. Ponitur etiam a Iuuenale nomen uiri proprium in satyra Credo pudiciciam: Quanq̃ & carpophoro.

C arpis cum. c. exili &. i. latino scribitur fluuius est scytharum ut ostendit Herodotus libro historiarum. iiii.

C arta cum. c. &. t. exilibus nomen est uiri qui ex Darii ducibus unus fuit: quin & illius filiã Artozostratã duxit uxorem ut ostendit Herodotus libro historiarũ quarto. At cũ. ch. aspirato aliud significat ut uidebim⁹.

C artha cum. c. exili &. th. aspirato scribitur: urbs fuit teste Herodoto libro historiarum septimo inter tyron & biriton. unde teste Seruio Dido carthaginensis dicta fuit.

C arthago cũ. c. exili &. th. aspirato posse scribi uidetur: tum quia teste Seruio a cartha oppido nomen assumpsit: tum quia apud græcos καρχηδων: cum. c. exili in prima &. ch. aspirato in penultima scribitur: ita ut illud. ch. in. th. nostrum conuersum fuerit. Vnde teste Liuio uocabulum punicum est: quod apud nos nouam ciuitatem designat. Cicero uero de natura deorum libro secundo postq̃ tres Hercules declarauit: Quart⁹ inquit fuit Iouis filius: & Asteries sororis Latonæ qui Carthaginem filiam genuit: a qua byrsa quam Dido condidit carthago dicta est. Sed undecunq; carthaginis nomen originem habuerit: urbs tamen fuit celeberrima in aphrica constructa primum a Didone Beli regis tyriorum filia annis septuaginta tribus anteq̃ roma ipsa construereture: ut dixit Iustinus libro. xviii. quæ prius a bouis corio byrsa dicta fuit: ut in ea dictione uidimus. hæc eadem teste Plinio libro. xv. naturalis historiæ centum uiginti annis romanis æmula fuit.

C harta cum. ch. aspirato &. t. exili scribitur: ponitur apud græcos pro eo quod nos librum dicimus. Quod Ouidius obseruasse uidetur libro tertio de tristibus cum ait: Nullus in hac charta uersus amare docet. Sed

communiter pro omni folio ſuper quo ſcribitur:accipi conſueuit:ut pro papyro membrana ſeu pergameno. Alii uero chartam pro ſolo papyro accipiunt: & a membrana diſtinguunt: ut eos liberos non in membranis:ſed in chartis tranſcriptos regi tradidit. Verum ut rettulit Plinius libro decimotertio naturalis hiſtoriæ:chartam Alexandri magni uictoria repertam auctor eſt. M. Varro condita in ægypto alexandria antea non fuiſſe chartarum uſum. Palmarum foliis primo ſcriptitatum. deinde quarundam arborum libris. Poſtea publica monumenta plumbeis uoluminibus. Mox & priuata linteis confici cœpta: aut ſcædis. Et ſubdit: Pugilarium enim uſum fuiſſe etiam ante troiana tempora inuenimus apud Homerum. Et poſt longum progreſſum contra Varronis ſententiam manifeſtiſſima de chartis inducit exempla: quæ longe anteq̃ dixerit Varro fuiſſe comperta demonſtrant: ut libri Numæ in arca comperti: quæ reperta fuerat in agro: M. Terentii ſcribæ: quin & libri ſibyllæ: quos illa ad Tarquiniũ Superbum detulit: & duos combuſſit: quorum tertius uſq; ad Syllæ tempora perdurauit. Præterea Mutianus ter conſul prodidit nuper ſe legiſſe: cũ præſideret lyciæ Sarpedonis a troia ſcriptam in quodam templo epiſtolæ chartam. quod eo magis miror inquit Plinius: ſi etiam tunc Homero condente ægyptia non erat papyrus. hæc ex Plinio. Ex aliis comperi membranas infici conſueuiſſe diuerſis coloribus: ut purpureo uiridi: quod græci eucharisteum uocant: lutheo quo unica tantum in parte crocari ſolebat: ut etiam Perſius tetigit cum ait: Iam liber: & poſitis bicolor membrana capillis. Ft Iuueualis: Croceæ membrana tabellæ. Sane charta cum apud nos generis ſit fœminini: apud græcos uero eſt generis maſculini: ut ὁ χάρτης: ſicut & apud illos dicitur ὁ κοχλίας: apud noſtros dicitur hæc cochlea: & utrunq; apud nos abiicit. s.

C arpentum abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur: nec græcum eſt: ut quidam putant: ſed latinum: & genus uehiculi a Carmenta matre Euandri dictum: quo & illa & auſoniæ fœminæ uehibantur: dicente Ouidio libro faſtorum primo:

Nam prius auſonias matres carpenta uehebant:
Hæc quoq; ab euandri dicta parente reor.

C arræ cum. c. exili & duplicato. r. ſcribitur: fuerunt teſte Thucydide libro tertio de bello peloponneſiaco populi inſulani piratica famoſi: uicti a Minoe. de quibus meminit Virgilius circa finem libri octaui cum ait:

Hinc lelegas carraſq;.

C aſia cum. c. exili & unico. ſ. atq;. i. latino ſcribitur: frutex eſt: qui teſte Plinio libro duodecimo naturalis hiſtoriæ iuxta cynnami campos naſcitur: ſed in omnibus groſſiori ſarmento tenui cute uerius q̃ cortice: amplitudo fruticis trium cubitorum. Colus cum primum emicat candidus: pedali menſura. deinde rubeſcit addito ſemipede: ultra nigrans. Et infra ſubdit: Alia eſt balſamo de ſaba odore ſimili appellata: ſed amara Ideoq; utilior medicis unguentis precia nullis diuerſoria.

C aſiterides abſq; aliqua aſpiratione & cum unico. ſ. atque. i. latino ſcribitur: inſulæ ſunt complures: quas Plinius circa finem libri quarti dixit eſſe ex aduerſo celtiberiæ: ſic quoq; a græcis a fertilitate ſtamni dictas. Nã κασίτερος ab iſtis ſtamnum dicitur. Has (ut idem refert) aliqui fortunatas uocauere.

C aſpium mare cum. c. exili & .i. latino ſcribitur: mare illud appellatur: quod inter caſpios montes (a quibus nomen accæpit) & hircanos imenſum occupat ſpacium. Nec ullum prorſus detinet exitum: ſed ex maximis in eum confluentibus fluminibus confectum dicitur: ut uidebimus in dictione oceanus.

C aſpii montes eodem modo ſcribuntur: & ſunt in aſia boreales: a quibus mare caſpium cognominatum eſt. ſuntq; maiori armeniæ contermini: ubi portæ ſunt caſpiæ: hoc eſt uia quædam eoſdem interſecans montes. Quæ teſte Solino panduntur: itinere manufacto longo octo milibus paſſuum. Cuius latitudo uix eſt plauſtro permeabilis. In quibus anguſtiis etiam illud aſperum rettulit Solinus: quod precioſorum laterum ſaxa liquentibus inter ſe ſalis uenis exudant humorem affluentiſſimum: qui conſtrictus ui caloris uelut in æſtiuam glaciem comparatur: nec niſi hyeme acceſſum præbet. Etiam loca deſerta ſunt præſidiis: & ſerpentibus conferta.

C aſius cum. c. exili & unico. ſ. atq;. i. latino ſcribitur: mons eſt in ſyria antiochiæ ſeleuciæ ſupereminens. Cuius teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ excelſa altitudo quarta uigilia orientem per tenebras Solem aſpicit: breui circumactu temporis diem noctemq; pariter oſtendit. Ambitus ad cacumen octo & decem milium paſſuum eſt. Altitudo per directum quattuor. Alter ab Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo ponitur in finibus ægypti iuxta ſelbonidam paludem: quem Plinius ob propinquitatem dixit eſſe in arabia: non longe a peluſio nili hoſtio: ubi delubrum Iouis Caſii: & tumulus magni Pompeii habentur: de illo Lucanus libro decimo:

Lucifer a caſia proſpexit rupe: diemq;
Miſit in ægyptum primo iam ſole calentem.

C aſſandane cum. c. exili & duplicato. ſ. ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo filia Pharnaſpis: & mater Cambyſæ generi Aſtyagis.

C aſſandra cum. c. exili & duplicato. ſ. ſcribitur: fuit Priami regis filia: quam poſt euerſam troiam ab Agamẽnone mycenas ductam κτείνε καλυταίμνηςρη δολομήτις: hoc eſt doloſa Clytæmneſtra interemit.

ut dixit Homerus in odyssea.

C assiopeia absq; aspiratione principii:& duplici.s.scribit̃:fuit Cephei regis æthiopum uxor:quæ cũ nereidibus de pulchritudine decertauit:ut late posuit Sophocles in tragœdia:Cuius titulus est ἀνδρομήδη.

C astanea absq; aliqua aspiratiõe scribitur:græcum uocabulum est:sed castanum ab illis neutro genere dicitur:quod lopinium ab aliquibus traductum comperi.

C astalius absq; aspiratione aliqua:& unico.l.atq;.i.latino scribit̃:fons est in radicibus montis parnasi: musis sacer.Et a uirgine castalia nomen assumpsit:cui cum per mõtem uaganti Apollo uim inferre pararet: Ipaq; fugiens a monte caderet:in sui nominis fontem conuersa fuit.

C astiamira absq; aliqua aspiratione &.i.latino utrobiq; scribitur.apud græcos uero in penultima est ei diphthongus:quam nos in.i.nostrum cõmutamus.fuit teste Homero libro octauo iliados uxor Priami: quá ex æsymo urbe thraciæ duxit ad troiam deabus ipsis formæ uenustate comparanda.

C astor cum.c.&.t.exilibus hoc est sine aspiratione tam pro bruto q̃ pro homine scribitur.Vnde si pro homine accipimus:fuit gemellus frater Pollucis:qui filii fuerunt Tyndari & Ledæ:ac Helenæ fratres : quos lacedæmoniæ sepultos dixit Homerus.Et fuit castor equorum domitor:Pollux uero pugil:dicente Homero libro tertio iliados:κάστορα δίππόδαμον καὶ τὸν ἀγαθόν πολυδεύκεα.Idem Ouidius libro fastorũ quinto Tyndaridæ fratres hic eques:ille pugil. At Virgilius libro georgicorum tertio unum pro reliquo more poetico posuit:cum ait:Talis amyclæi domitus pollucis habenis Cyllarus:& quorum graii memine re poetæ.Si uero pro bruto castor accipitur:est etiam dictio græca : quanq; nonnulli latinam contendant: & a castrando deriuatam uelint:quod prorsus fieri non potest:cum faciat accusatiuum in a quod lingua latina in masculinis aut fœmininis penitus abhorret.Vnde Iuuenalis in satyra Natali coruine die ait: Imitat⁹ castora qui se Eunuchum ipse facit cupiens euadere damno Testiculi:adeo medicatum intelligit inguem.

C atabathynon prima & secunda absq; aspiratione:penultima cum.th.aspirato &.y.græco scribitur:dici potest demersum aut decliue.Salustius:Ea fines habet ab occidente fretum nostri maris & oceani: ab ortu solis decliuem latitudinem:quem locu; catabathynon incolæ appellant. Nam ex κατά & βαθυνόν:quod est profundum componitur.

C atacrisis quod sine aliqua aspiratione &.i.latino scribitur:dici potest a nostris condemnatio uel diiudicatio Nam componitur a κατά:& κρισις:quod sic quoq; scriptum iudicium dicit.

C atachresis prima & secunda absq; aspiratione:penultima cum.ch.aspirato &.e.absq; diphthongo scribit̃: dici potest a nobis abusio:uel usurpatio.Nam componitur ex κατα:quod aliquando dicit contra: & χρῆσις usus:quasi sit contra usum:& dicitur figura cum usurpatur aliud nomen: quando proprium deest: ut patricida ille dicitur qui patrem occidit.Virgilius libro georgicorum secundo: Faciemq; simillima lauro : dixit de arbore:cum soli homini facies competat.Piscina etiam per hanc figuram dicitur:quæ pisces nõ habet.Vnde opportune ait Quintilianus:Multa sunt græce & latine nõ denominata.Nam & qui iaculũ emittit iaculari dicitur:qui pilam aut sudem appellatiõe priuatim sibi assignata caret.Et ut lapidare quid sit manifestum est:ita glebarum testarumq; iactus non habet nomen.unde abusio: quæ καταχρησις dicitur necessaria est.Et sic ad hanc Quintiliani formulam non aliter nauem uelociter euntem:& auem uelociter uolantem currere dicimus:q̃ iaculari sudem.Vnde inepte iudicio meo exposuisse Virgilium uidetur Nonius quando ait:Cursusq; per auras Dirigite in lucum:ideſt uolatus.Nam tot significata eidem dat nomini Nonius:ut si ad illum modum exponere uelimus infinita pene exempla erunt.Vnde non est credendum auctores uni dictioni tot significata: & quidem pro se quenq; noua dicere uoluisse: tanquã linguam ipsam confundere cuperent.

C atachrestícos sola antepenultima cũ.ch.aspirato scribitur:dici potest latine abusiue.Virgili⁹.libro ænei.x. An sese mucrone ob tantum dedecus amens
Induat:pro feriat abusiue dixit.

C ataclysmos absq; aliqua aspiratione & cum.y.græco scribitur:dici potest apud nos diluuiũ uel inundatio.

C atarytus absque aliqua aspiratione & unico.r.atque.y.græco scribitur:dici potest latine irriguus.Nam ut ait Plinius libro quinto naturalis historiæ Hipponem oppidum aphricæ catarytum a græcis dictum propter aquarum irrigua.Nam componitur ex κατά:quod est secundum:& ῥύαξ riuus:quasi secundum uel iuxta riuos esse dicatur.

C ataracta absq; aliqua aspiratione & cum.c.ante.t.scribitur:quidam cæli fenestras:aliqui nubes: & alii subterraneas specus uocant.Nonnunq; uero secundum uim uocabuli:quod a descendendo deducitur pro pẽdulis portis ponuntur.Liuiũs:pendulas & recidentes portas cataractas.

C atarrus absq; aliqua aspiratione & cum duplicato.r.scribitur:dici potest a nostris distillatio. Nam descendit a uerbo καταρέω: quod est distillo:quod sane cõponitur ex κατά præpositione:& ῥέω: quod est defluo.Itaq; dum humores a capite indigesti ad inferiora descendũt:si ad nares per ueniunt: uocari consueuerunt reuma:si ad fauces bronchon:ad thoracem uero uel pulmonem ptysis dicitur.

C atalogus absq; aliqua aspiratione & unico.l.scribitur:dicitur a nostris sermo ille aut scriptura:quæ ordinẽ

& numerum monſtrat.

C athartica ſola antepenultima cum.th.aſpirato ſcribit̃:nec ante penultimam.c.ponitur: dicuntur noſtris purgatoria deducta ſcilicet a καθαρω:quod eſt purgo.

C ataphrattus ſola penultima cum aſpiratione ipſius.ph.ſcribitur:atq; in fine ipſum.t.duplicat:Interpretari poteſt undiq; munitus.Nam κατα præpoſitio:quum augmentum indicat pro undiq; ſumi poteſt:& phrattus munitus dicitur.Vnde a φρατ τω uerbo græco:quod eſt munio deſcendit. Ideo dixit Seruius in undecimo æneidos:Cataphratti equites dicuntur: qui & ferro muniti ſunt: & equos ſimiliter munitos habent. Saluſtius:Et ſequebantur inquit equites cataphratti.

C atatypoſis abſq; aliqua aſpiratione:& in antepenultima cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt ſecundum figuram.Et dicitur tropus cum aliquid iuxta alterius formam deſcribitur:ut Virgilius libro quarto æneidos:

Omnia mercurio ſimilis uocemq; coloremq;
Et crines flauos:& membra decora iuuentam.

C ataſcopium abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:genus eſt nauiculæ.

C athedra cum.c.exili &.th.aſpirato ſcribitur:dicitur latine ſedile:cuius ſane compoſitionem omnẽ:in præceptis quibuſdam explicauimus.

C athegoria cum.c.exili &.th.aſpirato ſcribitur: dicitur a noſtris prædicamentum: & deriuat̃ a κατηγορω quod eſt prædico.

C atexochen prima & ſecunda ſine aſpiratione: ultima cum.th.aſpirato ſcribitur:dici poteſt latine per excellentiam:ut̃ Virgilius libro georgicorum primo:boues per excellentiam nominauit: cum dixit: Quæ cura boum:quis cultus habendo Sit pecori. Et in eodem libro: Victum dodona negaret: ut in dictione dodona uidebimus.

C atholicus cum.th.aſpirato ſcribitur: interpretari ualet uniuerſalis:cuius compoſitionem ſupra in quibuſdam præceptis oſtendimus.

C aucaſus abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:mons eſt indiæ:ex eo latere quo ad ſeptentrionem eſt conterminа ſcythiæ:ut teſtis eſt Plinius libro.vi.naturalis hiſtoriæ. Ob quod dixit Seruius montem eſſe ſcytharũ:qa ſcythis eſt ex latere ſeptentrionali conterminus.hunc dixit Herodotus libro hiſtoriarum primo:eſſe omnium montium altiſſimum.

C aula cum.c.exili ac unico.l.ſcribitur:dicitur latine ſtabulum. Sane apud græcos abſq;.c.ſcribitur:uidelicet αὐλή quod non ſolum atrium uel aulam:ſed etiam ſtabulum:& ouium ſepta deſignat.& in numero ſingulari & plurali pro eodem ponitur.

C aulon cum.c.exili & unico.l.ſcribitur:mons eſt teſte Seruio ſuper tertio æneidos calabryæ. unde dixit Virgilius:Cauloniſq; arces.In quo teſte Igino de ſitu urbium italicarum:olim oppidũ fuit. Et id idem eſſe putant:quod ab Horatio in odis ratione metri aulon dicitur:cum dixit: Et amicus aulon fertili Baccho minimum phalernis Inuidet uuis.nam non ſtaret uerſus caulon.eſt enim ſapphicus.

C aunii cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:populi fuerunt ex creta.

C eadus cũ.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit teſte Homero libro ſecundo iliados uir thrax:& Trœzeni pater:ex his ſcilicet:qui auxilia troianis miſerunt.

C ebes cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit Thebanus philoſophus:& Socratis diſcipul⁹: &(ut refert Laertius)dialogos tres ſcripſit.quorum unus pulcherrimus:& eloquentiſſimus apud me eſt. In quo per modum tabulæ:& cuiuſdam picturæ uniuerſam hominũ uitam depinxit.

C ebriones cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados.xi.Priami filius.

C ecrops cum.c.exili utrobiq; ſcribitur:hic teſte Euſebio de temporibus: primus athenienſium rex regnauit in attica:a quo uſq; ad troiæ captiuitatem fluxiſſe dixit annos trecentos ſeptuagintaquinq;. Et inde cecropius:quaſi atticus dicitur.Virgilius libro georgicorum quarto:Cecropias innatas apes amor urget habẽdi ideſt atticas.ut Ouidius libro de ponto:O mihi dulcior illo Melle:quod in cæris attica ponit apis. Inde etiam Cecropis patronymicum fœmininum.Vt Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam:De ſulmonenſi mera cecropis.Inde etiam cecropidæ athenienſes dicti ſunt.Virgilius in ſexto: Tum pendere pœnas Cecropidæ iuſſi. Sic theſidæ iidem a Theſeo dicuntur.ut idem tertio georgicoruꝫ:Et compita circum Theſidæ poſuere.ut ſimili modo romani æneadæ:& romulidæ ab Aenea & Romulo ſunt uocitati.Virgilius libro æneidos primo:Deſeſſi æneadæ:quæ proxima litora curſu Contendunt petere.Et libro octauo:Subitoq; nouũ conſurgere bellum Romulidis.

C edrus cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:lignum eſt quod Homerus non eo nomine: ſed thyon appellat.Quod ſane in delitiis Circes odoratum eẽ demonſtrat.Ob quod Neuius de bello punico ait teſte Macrobio:cedroſam ueſtem.Vnde & ex cedro teſte Vitruuio libro ſecundo de architectura oleum naſcitur quod cedreum dicitur:quo reliquæ res cum ſint unctæ:uti etiam libri a tineis & carie non læduntur.iuxta quẽ ſenſũ dixiſſe uideť Perſi⁹:Et cedro digna locut⁹ Linquere.Et alibi ĩ eadẽ ſatyra: Quicqd deniq; lectis Scribit̃ ĩ cedris.Sane nõnulli p id capſulã cedrinã ĩtelligere uoluerũt:ĩ q̃ pciores li.cõſueuiſſe recõdi

fabulãt. Alii coopercula cedrina:inducuntq; Martialem dicentẽ in quĩto:Nunq; grãdia nec moleſta poſcit:
Quæ cedro decorata purpuraq; Nigris pagina creuit umbelicis. Nõnulli uero cedrinas tabellas in morem membranarũ intelligi uolunt. ex quibus (ut aiunt) nobiliores cõficiebant libri. iuxta quod forte locutus uidet Iuuenalis dũ ait:Atq; ideo croceæ membrana tabellæ Impletur. Nam ut ait Plinius li. xiii. naturalis hiſtoriæ:materiæ ipſius cedri eſt æternitas. Itaq; & ſimulachra deoꝝ ex ea factitauerũt. Cedrin⁹ eſt romæ in delubro Apollo Soſianus ſeleucia aduectus. Macrobius aũt in li. ſaturnaliũ dixit Virgiliũ de cedro itellexiſſe cũ ait:Media fert triſtes ſuccos tardũq; ſaporẽ Fœlicis mali:quo nõ præſtantius ullũ. & reliqua.

C hela cũ. ch. aſpirato & unico. l. ſcribit:idem etiam a græcis dicitur quod brachium:ſed ꝓprie cancroꝝ aut ſcorpionũ. Virgilius in georgicis:Qua locus erigonem inter chelaſq; ſequentes.

C elenæ abſq; aliqua aſpiratione:uel diphthongo in prima aut ſecunda:& cũ unico. l. ſcribit:ac in plurali numero effertur:urbs fuit teſte Liuio li. vii. de bello macedonico:hactenus phrygiæ caput:quæ (quia lydiæ cõtermina eſt) dixerunt aliqui oppidũ eẽ lydiæ. in hac Marſya ortus:& ſepultus fuit. Vnde iuxta illaꝫ fluuius marſya cognominatus orit: ubi a Phœbo uictus marſya & decoriat⁹ extitit. dicente Lucano li. iii. Quæ tua munera pallas Lugent damnatæ phœbo uictore celenæ. huic urbi ꝓpinquus eſt fluuius gallus: de quo qui bibit inſanit:dicente Ouidio libro faſtorum quarto:

Inter ait uiridem cybelen altaſq; celenas:
Amnis it inſana nomine gallus aqua:
Qui bibit inde furit. & reliqua:ut uidimus in dictione Atys.

C eleno cum. c. exili & unico. l. ac ſine diphthongo ſcribit:una fuit ex harpyis:ut Virgilius:quas dira celeno:
Significatq; apud nos atrum & tenebroſum.

C eltæ abſq; aliqua aſpiratione uel diphthongo primæ ſcribitur:fuerunt teſte Liuio libro. v. ab urbe tertia ps galliæ:qui uenientes ad iberum fluuiũ hiſpaniarũ:ibiq; cõſidentes retẽta primi nominis parte: & aſſumpta parte fluminis (iuxta quod conſiderant) celtiberi dicti ſunt. quod Lucanus libro tertio tetigit cũ ait: Profugiq; a gente uetuſta Galloꝝ celtæ miſcentes nomẽ ibris.

C helidonia cum. ch. aſpirato & unico. l. atq;. i. latino ſcribit:herba eſt:quã teſte Plinio libro. xxv. naturalis hiſtoriæ uiſui ſaluberrimã hirundines monſtrauere:dum uexatis pullorum oculis illa medentur. Vnde quod a græcis χελίδων a noſtris hirundo dicitur.

C helonophogi cum. ch. aſpirato:& unico. l. ſcribitur:dicuntur latine teſtudinũ comeſtores. Nam χέλωνη a noſtris teſtudo dicitur:φάγοι comeſtores. hos eſſe dixit Plinius libro ſexto naturalis hiſtoriæ populos in ſinu Perſico iuxta litus carnaniæ.

C eltiberi abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:quod indicat (ſecundũ ea quæ ſupra diximus) iberum fluuiũ neutiq; aſpirari debere:ut i.. ea dictione uidebimus.

C hemmis cum. ch. & duplicato. m. ſcribit atq;. i. latino:fuit ægypti rex:qui pyramidẽ admirabilẽ ſtruxit:longe a memphi uerſus libyam ſtadiis centũ uiginti:a nilo aũt quinq; & quadraginta:quæ teſte Diodoro ſiculo libro hiſtoriaꝝ. ii. & artificio & operis magnitudine mirabilẽ ſtuporẽ præbet aſpicientibus:ad quã ædificandã (ut idẽ auctor refert) trecenta & ſexaginta hominũ milia deputata fuerũt:quã uiginti ferme annis abſoluerunt. Pecunia uero omnis ad opus impenſa in olera tantũ herbaſq; (is enim cibus opificum fuit) ad mille & ſexcenta talenta exceſſiſſe ſcribit.

C enchris prima cũ. c. exili & ultima cũ. ch. aſpirato:atq;. i. latino ſcribit:genus eſt ſerpentis inflexuoſi:& ſemper in rectum iter facientis:quẽ latine traductũ tituiunculum cõperi. ſed græco uocabulo uſus fuit Lucan⁹ libro. ix. cum ait:Et ſemper recto lapſurus limitte cenchris.

C enodoxia cum. c. exili ſemp ſcribit:ſed ratione ſequentis litteræ ſignificatũ mutat. Nam ſi per. e. abſq; diphthongo ſcribit:inanẽ gloriã deſignat. & tũc quoq; cõponitur ex κενόν: quod eſt uanum:& δόξα gloria. ſimili modo cenotaphium uacuum dicitur ſepulchrum. At ſi cũ. æ. diphthongo ſcibantur:nouam gloriam unum:& alterum nouum ſepulchrum dicit. Nam καινον græce:nouũ latine dicitur. Si uero cum. œ. communem gloriam unum:& alterum commune ſepulchrum indicat:cum κοινον cum quo tunc componunt commune apud nos ſignificet.

C enataphium cum. c. & .t. exilibus & .e. abſq; diphthongo ſcribitur:ſignificat uacuum ſepulchrum: ut in ꝑcedenti dictione uidimus.

C æneus cum. c. exili & .æ. diphthongo ultima cum. eu. diphthongo ſcribitur:fuit uir quandoq; & fœmina. Immo ut dicit Virgilius libro æneidos. vi. Et iuuenis quondam nunc fœmina cæneus. Rurſus & in ueterem fato reuoluta figuram. Vltimo teſte Ouidio libro duodecimo metamorphoſeon in phœnicem auem conuerſus eſt. Vnde concludens ait:Maxime uir quondam: ſed auis nunc unica cæneus. Similia dicũt poetæ de Iphi:& Tireſia:quod ſcilicet quandoq; uiri:quandoq; fœminæ uiſi fuerint.

C entaurus abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur. Et fuerunt centauri theſſaliæ populi ſecus montem peliũ habitantes:qui media parte uiri & media equi dicti ſũt. hos a laphithis ſiue lapithis originẽ traxiſſe dicũt poetæ hoc eſt ex Ixione filio Phlegyæ regis pelectronii:& nube ẽdã detinẽte formaꝫ Iunonis progenitos. Nam cũ

Ixion Iouis & Iunonis ſecretarius eſſet: elatus officio auſus eſt Iunonẽ de concubitu attentare. Cui Iuno ex conſilio Iouis nubem in forma ſua obiecit: cum qua cõcumbens Ixion centauros ꝓgenuit. Sed cum ob id a Ioue e cælo pulſus in terras iaceret: Iactaretq; ſe cõcubuiſſe cũ Iunone a Ioue itidẽ fulminat' & ad inferos trudit'. Vbi ſuper rota ſerpentibus circũfuſa ligatus: perpetua uolutione deuoluit': dicente Tibullo:

Illic iunonem tentare ixionis auſi
Verſant' celeri noxia membra rota. Sane ut teſtis eſt Plinius li. vii. naturalis hiſtoriæ: centauri primi cũ equis pugnare docuerunt. Et fræna ac ſtrata Pelectronius cõperit. Quod Virgilius libro georgicoꝝ. iiii. prius tetigiſſe uidet' cũ ait: Fræna pelectronii laphitæ gyroſq; dedere. ubi ait Seruius pelectroniũ oppidũ eſt theſſaliæ: ubi primo domandoꝝ equoꝝ uſus cõpertus ẽ. Idem ſupꝝ. xii. ænei. dixit cũ Pirithous rex laphitarũ uxorem duceret: centauros ſibi uicinos populos: & deos omnes excæpto Marte uocauit ad nuptias. Quare numen iratũ imiſſo in illos furore paſſum eſt laphitaꝝ gentẽ fugari: cædi atq; deleri. Vnde dixit Virgili⁹ Mars perdere gentẽ Immanẽ laphitũ ualuit. Et niſi exponamus laphitũ. i. centauroꝝ: q originẽ duxerũt a laphitis diſcordaret Ouidi⁹ li. xii. metamor. q dixit cẽtauros ipſos die nuptiaꝝ Pirithoi a Theſeo fuiſſe deuictos.

C entrũ abſq; aliqua aſpiratione ſcribit': id proprie eſt: quod nos ſtimulũ: uel aculeum dicimus. ſed cõmuniter pro puncto alicuius corporis medio: & maxime circulari ſumitur.

C heops cum. ch. aſpirato ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo ægyptii rex poſt Rampſinitum: qui pyramidem egregiam ſtruxit.

C ephalus cũ. c. exili &. e. abſq; diphthongo: atq; unico. l. ſcribit' a κεφαγή: quod eſt caput deducitur. Et qa in caput excreſcit cephalus græce uocatur: latine uero mugil ſeu mugilis dicitur. Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris: Necat hic ferro. ſecat ille cruentis Verberibus quoſdã mœchos & mugilis intrat. i. capitoſa mẽtula in formã mugilis ignominioſe podicẽ mœchi formoſi penetrat. fuit etiam hoc nomine uir athenienſis uenator maximus: qui Procrim Erithei athenarum regis filiam uxorem duxit: ut omnia plene monſtrauit Ouidius libro metamorphoſe. ſexto.

C ephalonia cũ. c. exili &. e. abſq; diphthõgo ſcribit': inſula eſt ionio in mari: quæ teſte Plinio li. iiii. naturalis hiſtoriæ menela quondã dicebat': fuitq; ſub Vlyxis imperio: ut per totã oyſſeã o ſtendit Homerus. & Seneca in troade de Vlyxe locutus inquit: Greſſus nephandos dux cephalonũ admonet.

C epheus prima cum. c. exili &. e. abſq; diphthongo: ultima cũ. eu. diphthongo ſcribitur: fuit teſte Euripide rex æthiopũ Phœnicis filius: & pater Andromedæ ex Caſſiopeia: ſocerq; Perſei. ut etiam omnia monſtrauit Ouidius libro quarto metamorphoſeos.

C ephiſus prima cũ. c. exili &. e. abſq; diphthongo: penultima cũ. i. latino ſcribit'. fluuius eſt boetiæ dicẽte Lucano libro. iii. Boeti coiere duces: quos impiger ambit Fatidica cephiſus aqua. hunc iuxta lilæã urbẽ naſci dixit Homerus libro. ii. iliados. & Plinius libro naturalis hiſtoriæ. iiii. Quin & delphos præterfluere dicit'. In cuius ripis fuit templũ fatidicæ deæ Themidos: a qua Deucalion reſpõſa ſuſcæpit de reparãdo humano genere. Vnde & teſte Homero phocenſiũ fluuius ponit'. Ita ut utrũq; ueꝝ eſſe habeatur.

C hephren cũ. ch. aſpirato ſcribit': fuit teſte Herodoto li. hiſto. ii. Cheopis frater: q poſt illũ ĩ ægypto regnauit

C eramiũ cum. c. exili &. e. abſq; diphthongo atq;. i. latino ſcribit': dici poteſt latine tegulariũ uel fugiariũ: Nã deriuat' a κεραμις: quod eſt tegula: erat locus athenis: de quo Plinius libro. xxxvi. naturalis hiſtoriæ: ſic inquit: Opera Praxitelis ſunt athenis in ceramico: de quo etiam uidebimus in dictione plaſtice.

C eraſtes ſine aſpiratione aliqua &. e. abſq; diphthongo ſcribitur: genus eſt ſerpentis: quod teſte Plinio libro octauo naturalis hiſtoriæ quadrigemina cornicula præfert ſimillima arietum. Nam κέρας græce: dicitur latine cornu. de quo Statius libro undecimo thebaidos inquit: Crinalem attollit longo ſtridore ceraſtem. Et a κέρας ſimili modo ceruus deducitur.

C eraſus cum. c. exili & unico. ſ. ſcribitur: fuit teſte Seruio ſuper ſecundo georgicorum urbs ponti: quam cũ deleſſet Lucullus: genus pomi inde aduexit: quod a ciuitate ceraſium appellauit. Nam arbor quidem ceraſus: pomum uero ceraſium appellatur. Ego uero uocabula eſſe græca magis q̃ ex inſtitutione Luculli comperi: ut ex Aeſchylo: qui longe ante Lucullum fuit in ſequenti dictione monſtrabimus. Quare & pomum cum ſuo nomine deductum a Lucullo putamus. ut & Plinius innuere uidetur.

C eraſum cum. c. ẽxili &. i. latino ſcribitur uocabulum eſt græcum: ut oſtendit Aeſchylus tragicus: cum ait: Ταχαλάντις καὶ κεράσια φάγη fructus eſt arboris: quæ teſte Plinio libro decimoquinto naturalis hiſtoriæ: ante uictoriam mithridaticam. L. Luculli non fuit in italia: ſed urbis anno ſexcenteſimo octogeſimo is primum uexit e ponto.

C eraunus cũ. c. exili &. au. diphthõgo ſcribitur: dicit' apud nos fulmẽ: & Ptolemæi cuiuſdã cognomẽ extitit.

C eraunia cum. c. exili &. au. diphthongo atq;. i. latino ſcribitur: ſunt altiſſimi montes epiri. ſic quoq; a crebris fulminib⁹ dicti. Nam κεραύνιος græce: a noſtris fulmen nuncupatur. diuiduntq; mare ionium ab adriatico: a quibus ex epiro ſumitur nauigatio uerſus italiaꝝ. ut Virgilius libro æneidos tertio: Prouehitur pelago uicina ceraunia iuxta: Vnde iter italiam curſuſq; breuiſſimus undis. de quibus Lucanus libro quarto

Scopuloſa ceraunia nautæ Summa timent.

C erberus absq; aspiratione scribit̃:hūnc canē eē tricipitē inauditæ feritatis cuncta uorantē:& regni Plutonis custodē poetæ oēs asseruerunt. Quē maxime Seneca in Hercule furente descripsit. Et dictus est cerberus: quasi creoborus:hoc est carnē uorans. Nam κρέας caro est:& βόρος uorans. Alterū epiroticū canem fuisse Alexandri:q leonibus cōgrediebat̃ attestatur Iulius Pollux de uocabulis reꝝ ad Cōmodū imperatorē.

C ercasorus absq; aliqua aspiratione:& unico.s.scribit̃:urbs est teste Herodoto:iuxta quam diuiditur nilus in pelusium fluens & canobum.

C erceis cum.c.exili utrobiq;:& absq; diphthongo atq;.i.latino in fine scribit̃:fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

C ercyra cum.c.exili utrobiq; &.y.græco scribit̃:fuit olim corinthi nomē:quo sæpe utit̃ Homerus.

C ercyon cum.c.exili utrobiq; &.y.græco scribitur:fuit rex in parte thessaliæ:qui filiam habuit Alopē a qua ciuitatem cognominauit.

C ercopythecus cū.c.exili utrobiq;:& prima cū.e.absq; diphthongo secundū orthographiam: licet nōnulli ex nostris.i.latinū apponant antepenultima cū.y.græco & penultima cū.th.&.e.absq; diphthongo scribit̃ nomē est cōpositū ex κερκόσ:quæ apud poetas græcos dicit̃ cauda:πίθηκοσ simia:quasi simia caudata.& id esse puto:quod maimonē uulgo dicimus. Vnde Plinius li.viii.historiæ naturalis de simiis loquēs cercopythecos inquit nigris capitib⁹ pilo asinino:& dissimiles cæteris uoce sunt. Martialis in epigrāmate ad Simū ait:Callidus enixas elidere simius hastas. Si mihi cauda foret cercopythecus erā. Idē in alio epigrāmate:Publius eximiæ si flagrat amore catellæ:Sicromius simile cercopythecon amat. Hunc ægyptii: ut alia portenta complura inter deos posuerunt: dicente Iuuenale in satyra Quis nescit uolusi:quæ ultima esse debet:Effigies sacri inter aurea cercopytheci.

C erinthus cū.c.exili &.i.latino atq;.th.aspirato scribit̃:fuit teste Homero li.ii.iliados oppidum in euboia.

C erinthe cū.c.exili &.i.latino atq;.th.asprato scribit̃:herba est:quā Plinius li.xxi. naturalis historiæ cerinthe am uocauit. Virgilius uero ait libro georgicorū.iiii. Cerinthæ ignobile gramen. Et est teste Plinio herba cubitalis:folio candido incuruo:capite concauo:mellis succū habens.

C errus cum.c.exili & duplicato.r.scribitur:genus est arboris.

C herroneſus cum.ch.aspirato &.e.absq; diphthōgo atq; duplicato.r.& unico.s.scribit̃:terra est fere undiq; mari cincta:quæ nisi paruo cōtineret̃:insula dici potuisset. Nam cōponit̃ ex χέρρος: quod apud antiquos terrā dicit:& νῆσος insulam:& ob excellentiā nōnunq; pro peloponneso ponitur.

C herſoneſus cū.ch.aspicato & unico.r.sequēte.s.quod nullibi duplicat̃ etiā scribit̃:& idē significat:quod in præcedenti dictione uidimus:sed cōponit̃ ex χερσος:quod similiter terram dicit:& νῆσος insulam.

C herſidamas cum.ch.aspiratō &.i.latino scribitur:fuit teste Homero libro iliados.xi.uir troianus:quē Vlyxes in bello interemit.

C hreſydros cum.ch.aspirato:&.y.græco scribit̃:genus est serpentis terram & aquā incolentis.& cōponit̃ ex χερσος:quod apud nos terrā dicit:& hydros aquā.qbus sane serpentibus teste Solino calabrya abundat. de quibus intellexisse uidet̃ Virgilius libro georgicoꝝ.iii. Est etiā ille malus calabrys in saltib⁹ anguis:Squamea cōuoluens sublato pectore terga. Et hoc quia paulū supra dixerat ad pastorē:Galbaneoq; agitare graues nidore chelydros:ubi exposuit Seruius quasi cherſydros.

C herſius cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur:nomen fuit uiri proprium.

C etus absq; aliqua aspiratione:uel diphthongo scribitur:uidelicet cum pro pisce ponitur. at si pro conuētu ponatur cum.œ.diphthongo scribi debet:hoc est cœtus.

C ethegus cum.c.exili &.th.aspirato scribitur:uir fuit romanus:de quo late p Salustium habetur.

C yamos cū.c.exili &.y.græco scribitur: dicitur a nostris faba:sed sic quoq; græce a nōnullis latinis prolatum fuit. Et a faba fabata dedectū fuit. Plinius libro.xviii.naturalis historiæ:Fabata suæ religionis diis in sacro ē prævalens pulmentari cibo:& hebetare sensus existimata:insomnia quoq; facere:ob hoc pythagorica sententia damnata. Vel (ut alii tradidere) quoniā mortuoꝝ animæ sunt in ea: qua de causa parentādo utiq; absumit̃. Varro & ob hoc flaminē ea nō uesci tradidit. & quoniā in flore eius litteræ lugubres reperiant̃.

C yane cum.c.exili &.y.græco scribitur:fuit nympha sicula Proserpinæ socia:quæ cum rapinæ Plutonis de Proserpina factæ obsistere non posset:flens in fontem sui nominis mutata fuit:ut rettulit Ouidius libro metamorphoseon quinto:qui deinde fons anapo fluuio non longe a syracusis commixto:iuxta ortygiam insulam in mare concidit:dicente Ouidio libro secundo de ponto: Quamq; suis cyanem miscet anapus aquis. Et subdit:Nec procul hinc nymphæ:quæ dum fugit helidis amnem:Tecta sub æquorea nunc quoq; currit aqua. Altera eiusdem nominis fuit mæandri fluuii filia:quæ Caunū & Biblidē Mileto filio Solis peperit.

C yaneæ cum.c.exili &.y.græco atque.e.sine diphthongo in penultima scribitur:insulæ sunt in ponto: seu magis scopuli contra Thracium Bosphorum: mille quingentis passibus ab Europa distantes: Vt testis est Pomponius. de quibus Lucanus circa finem libri secundi ait:Vt pagasea ratis peteret cum phasidos undas: Cyaneus tellus emisit in æquora cautes. Similiter Orpheus in argonautica ἀγχοῦ κυάνεια σ πετρας. quas olim fuisse instabiles dicunt. quod Ouidius libro primo tristium tetigit cum ait:

Transeat

Trãseat instabiles strenua cyaneas. hæ a nõnullis auctoribus græcis & nostris symplegades: hoc est concurrẽtes etiã noiant: ut in ea dictione uidebim⁹. Et declinat etiã in substantiuo, p oĩb⁹ his cautibus hæc cyane hui⁹ cyanes. ut Iuue. in satyra Quis nescit uolusi ostendit cum ait: Nam citi⁹ scyllam: uel cõcurrentia saxa Cyanes plenos: & tẽpestatib⁹ utres crediderim: hoc ẽ potius crederẽ hæc oĩa quæ Vlyxes in cõuiuio Alcinoi de cyaneis insulis: quæ inuicẽ cõcurrebãt enarrabat. deq; scylla mõstro marino & Elpenore Vlyxis socio aliisq; remigibus: uerbere Cyrces cõuersos in porcos: q; Polyphemũ hoiem: alium hoiem comedisse. Quod autẽ dixit plenos tẽpestatibus utres: rettulit aliud miraculũ quod narrabat Vlyxes se ab Aeolo utrem plenũ uentis accæpisse quo⁹ beneficio ,p spere nauigaret: sed cũ iam ,ppinquus patriæ eẽt: casuq; dormiret: socii thesaurum eẽ credentes utrem dissoluerũt. Vnde efflantes uenti nauẽ cum oĩbus ,usq; in æoliam reduxerũt: ut late narrauit Homerus li. xii. odysseæ: & Ouidius tetigit li. xiiii. metamor.

C yaraxes cũ. c. exili &. y. græco: atq;. x. cõsonante in ultima scribit: fuit Phraortis regis medo⁹ & persa⁹ filius cui successit i regno: & habuit filiũ Astyagẽ: q post illum regnauit: ut late monstrauit Herodot⁹ li. histo. i.

C yathus prima cũ. c. exili &. y. græco ultima cũ. th. aspirato scribit: est puum poculu: ut Iuue. in satyra Si te ,ppositi inquit: Cardiaco nunq; cyathum missurus amico. Martialis in ultimo: Nõ habilis cyathis: & iutilis uua lyæo. Horatius in. iii. car. q musas amat ĩpares ternos tibi cyathos attonit⁹ bibet uates: ubi notat recte dici cyathum uini bibi sicut modium salis comedi.

C ybele cum. c. exili &. y. græco atq;. e. in penultima sequente unico. l. ab oĩbus græcis scribit: q penultimam illius corripiunt. Quod nostri fere oẽs poetæ obseruauerũt. ut Virgilius li. ænei. iii. Hinc mater cultrix Cybele corybantiaq; æra. Ouidius li. fasto⁹. iiii. Da dea quã scite doctas Cybeleia neptes. Iuue. i satyra. ii. Hic turbis Cybele. Sane Propertius & Lucanus quũ illam ,pduxerunt necessario p duplex. l. scribere habuerũt Vnde ait Propertius li. ultimo: Vel tu quæ tardo mouisti fune Cybelen. Lucanus similiter ipse qum dixit Et lotam paruo reuocant Almone Cybelen. Hãc Serui⁹ super. iii. ænei. dixit Saturni fuisse uxorẽ: & pri⁹ dictã opem Sed a Cybele monte phrygiæ Cybelen cognominatã. Nam in eo monte illius sacra primitus fuerunt instituta: & successiue plurimũ honorata. De quo meminit Ouidius li. fasto⁹. iiii. qum ait:

Inter ait uiridem Cybelen altasq; celenas.
Amnis it infana nomine Gallus aqua.

Et i eodem li. Dyndimon & Cybelen & amœnam fontib⁹ Iden Semper & iliacas mater amauit opes. Alii dicunt Cybelen sacerdotẽ primũ eiusce modi sacrorũ inuẽtorem fuisse: a quo Cybelen ipam cognominatam Alii a κυλιω quod est roto dictã uolunt: qa sacerdotum ei⁹ ,pprium est caput rotare. Vnde Iuue. Crinemq; rotãt ululãte priapo: & a Cybele dicta ẽ Cybeleia: ut Ouidi⁹ prælegato li. fasto⁹. iiii. Da dea quã scite doctas cybeleia neptes. Fuit & teste eode; Seruio plurib⁹ aliis nominib⁹ cognomiata ut Berecynthia: Rhea: bona dea. huius simulachrũ quẽadmodũ & pessimunte Ciuitate phrygiæ Romã delatũ fuerit: ostendit plane Liuius de. ii. bello punico. Ouidi⁹ uero li. iiii. fasto⁹. Quãdo uero illi romæ ædes cõstructa fuit. Idem Liui⁹ de bello macedonico libro. v. monstrauit.

C icones cũ. c. exili utrobiq; &. i. latino scribit: populi sunt Thracũ iuxta Ebrum fluuiũ inhabitantes: ut testes sunt Solinus & Pomponi⁹. A quo⁹ spretis fœminis Orpheus uates cãtatissimus mẽbratim cæsus atque laniatus ẽ: & (ut rettulit Ouidius li. xv. metamorpho.) Flumẽ habent Cicones quod potum saxea reddit uiscera: quod tactis inducit marmora rebus.

C icheſus prima cum. c. exili &. i. latino: secunda cum. ch. aspirato scribitur: ponitur fluuius ab Homero in hymno Apollinis.

C yclades cũ. c. utrobiq; &. y. græco scribunt: insulæ sunt in mari ægæo sic quoq; dictæ qa in morẽ cycli hoc ẽ rotundi disponunt ut dixit Solinus. Seruius uero sup. iii. æneidos: cõtradicere uidet cũ dixit: cyclades non iõ dicunt qa in rotunditate sunt: sed q longo ordine circuiri eas necesse est: uel ,ppter ,pmontoria: uel qa naturale ẽ ut cõcitatiora sint maria uicinitate terra⁹. Quod si uerũ diceret nõ cũ. y. græco sed cũ. i. latino scriberetur. Cuius oppositũ græci oẽs obseruant. Inter has sunt breuiores quædã: ut mycone: gyar⁹: & aliæ nõ nullæ ad q̃s sceleſti hoies relegari cõsueuerãt. Iuue. i. i. satyra Aude aliqd breuib⁹ gyaris & carcere dignum Si uis esse aliquid. Et in satyra Credo pudiciciã: Sed q pene perit: cui uix in cyclada mitti Contigit.

C yclas cũ. c. exili utrobiq; &. y. græco scribit. Et si idem cũ supiori significet: ẽ etiã genus uestis a rotunditate dictæ: de qua meminit Iuue. in satyra Credo pudiciciã cum ait: Hæ sunt quæ tenui sudãt in cyclade.

C yceon cũ. c. exili utrobiq; &. y. græco atq;. e. sine diphthongo scribit: habetq; apud illos accentũ in ultima genus fuit potionis: quo in bello troiano heroes illi utebant: ut ostendit Homerus li. xi. iliados.

C yelius prima cũ. c. exili &. y. græco: secũda similiter sine aspiratiõe &. i. latino scribit: fuit pictor eximius tpe Euphranoris hoc ẽ. li. Olympiade huius tabulã in qua picti erant argonautæ talẽtis. cxluu. Hortensius orator teste Plinio li. xxxv. naturalis histo. mercatus ẽ: eiq; ædem fecit in tusculano suo.

C yclops cũ. c. exili utrobiq; &. y. græco scribit: pót interpretari circularis oculus. Nã componit ex κῦκλος quod latine circulum & rotũdum dicit: & ωψ quod oculum denotat. Et dicti sunt cyclopes uiri gigantes q in sicilia iuxta ætnam degentes: unicũ tãtũmodo oculũ in medio frontis habebant. Vnde ait Hesiodus in

theogonia μοῦνος ὀφθαλμὸς μέσσῳ ἐπέκειτο μέτωπον. hoc est unicus autem oculus mediæ iniect⁹ est fronti. Et inde cyclopes: ut Virgilius in.i.ænei. Vos & cyclopeia saxa: habetq; cyclops ī genitiuo plurali accētū in penultima more græco: ut Virgilius li.iii.ænei. Ignariq; uiæ cyclopū allabimur oris. In accusatiuo uero plurali si terminatio sit latina uidelicet in es ut cyclopes: habet accentū in prima. Si uero more græco terminet' in as seruat græcū accentum in penultima ut cyclopas. Virgilius li.xi.ænei. Exulat ætneos uidit cyclopas ulyxes. Nam aliter uersus minime stare posset.

C ycnus prima cū.c.exili &.y.græco: sequēs cū.c.similiter exili sequente.n. in eadem syllaba scribitur: quam litteraturam in antiquis codicibus semper'a nostris obseruari cōspeximus: licet iam cygnus cum.g. scribant ut in ea dictione uidebimus.

C ydarum cum.y.græco & sine aspiratione scribit': genus est nauiculæ.

C ydnus cū.c.exili &.y.græco scribit' fluui⁹ ē ciliciæ: q teste Solino originē certā nō habet. Alii uero dicūt ipm oriri a monte tauro. Alii ex alueo coaspidis qa dulcedīe ac suauitate saporis illi sit oīo similis. Et ut refert Iustinus li.xi. tarsiū insignē urbē ciliciæ cursu diuidit: ubi amœnitate capt⁹ Alexander magnus morbū lœtalē traxit. Cuius fluminis aquā dixit Plinius li.xxxi. naturalis histo. cōtra podagras conferre.

C ydippe prima cū.c.exili &.y.græco: sequēs cum.i.latino & duplicato.p. scribit': fuit nympharū una dicēte Virgilio li.georg.iiii. Cydippe & flaua licorias altera uirgo. Altera tum primū lucinæ experta labores. De alia uero & cū eadem scriptura loquit' Ouidius li.de arte cum ait: Littera cydippē pomo ꝓlata fefellit: Insciaq; est uerbis capta puella suis.

C hidnæi cum.ch.aspirato &.i.latino: penultima cū.æ.diphthongo scribit': populi sunt iuxta pontū: ut scripsit Orpheus in argonautica.

C ydon cum.c.exili &.y.græco scribit': fuit teste Herodoto li.histo.iii.& Plinio li.iiii.naturalis histo. ciuitas ī creta famosissima quā a samiis ædificatam dixit Herodotus. In cuius agro arūdineta spicula increscebant: dicente Virgilio in ultima ægloga: Libet partho torquere cydonia cornu Spicula. Et etiam nomen ꝓprium uiri ut Virgilius li.ænei.x. Dum sequeris clytiū infœlix noua gaudia cydon. Sed cum ꝓprium ē uel hōis uel ciuitatis: habet primā longam: cū uero appellatiuū hꝫ eam breuē: ut dixit Seruius. Sane Statius licentia abutens ꝓ noīe ꝓprio aliquādo corripuit: ut hæc regi ꝓmissa cydon: & ab urbe cydonia mala dixerūt græci teste Plinio li.xv. naturalis histo. quæ nos ut ait cothonia uocamus.

C ydonia mala litteraturā præcedentis dictionis: & denominationē ab urbe habere ostendimus: quæ teste Plinio a nostris cothonia dicuntur.

C hidorus cū.ch.aspirato &.i.latino scribit': fluui⁹ ē q teste Herodoto li.histo.vii. a crestonæa regione macedoniæ incipiens: & ꝑ mygdoniā fluens in axium mygdoniæ fluuiū intrat.

C ygnus cū.c.exili &.i.græco sequēs.g. a nostris iam scribit': licet antiqui more græco non.g. sed loco eius.c. ponerent ac scriberent cycnus. Quod ob litterarū affinitatem tā fieri existimo: ut similiter κωβιος græce latine gobius dicit': sed in antiquis inscriptionibus & codicibus cycnus cū.c. sequente.n. ī eadeꝫ syllaba scriptum aspexi: quod etiā nostri tēporis accuratissimi obseruant: & dicit' latine holor. Nam ē auis undiq; plumis albis cōferta: & dulce canēs: de qua gratissima quædam Cicero li.i.de quæstiōibus tusculanis scripsit. Virgi.ī bucolicis: Inter strepere anser holores. Ouidius ī heroidibus: Ad uada meandri cōcinit albus holor In hāc auē Cycnus qdem Phaethōtis amator siue pie ut putat Seruius: siue libidinose ut alii uolūt: post illi⁹ interitum ex longo ploratu cōuersus fuit ut ostendit Virgi.li.x.æneidos.

C ilicia cū.c.exili &.i.latino utrobiq; scribit': regio ē teste Plinio li.v. naturalis histo. ī minori asia syriæ ꝓxima plurima iacens cāpo: tauro monti subiecta: quæ a Cilice Agenoris filio nomen sortita est.

C hiliarchus cū.ch.aspirato utrobiq; &.i.latino scribit': dicit' ille q mille hominibus ī exercitu præest. Nam χείλια græce a nostris mille dicit': & ἄρχος princeps.

C ylicranes prima cū.c.exili &.y.græco: sequens cū.i.latino: & penultima similiter sine aspiratiōe scribitur: fuerūt teste Macrobio li.saturnaliorū.ii. populi ꝓpe heracleā ab Hercule cōstituti: cōpositō.s. nomine a κύλικος: quod est poculi genus: nos eodem teste una littera cōmutata calicem dicimus: argumentās Herculē dictum fuisse multibolum heroa.

C ylydrus cū.c.exili &.y.græco tam ī pria q̄ in secūda scribit': serpentem esse in codicib⁹ græcis legim⁹. Vnde cōpositionē habere uidet' ex κυλίω: quod est uoluo: & ὕδρος serpens: quasi uolubilis sit serpens & ambulādo sæpissime se cōuoluat. Quod tetigisse uidet' Virgi.li.georgi.iii.cū ait: Squamea cōuoluens sublato pectore terga. Et hoc qa parū supra dixerat ad pastorem galbaneoq; agitare graues nidore cylydros: q̄d' Seruius legit chelydros cū.ch.aspirato: &.e. uocali ī pria & ī secuda cū.y.græco: & exponit q̄si cherydros: ut ī ea dictiōe uidimus. Sed nos putamus differentes spēs eē: quod Lucanus li.ix. monstrare uidet' cum ait:

Natus & ambiguæ coleret q syrtidos arua
Cherydros: tractuq; uia fumante cylydri.

C ylindrus pria cū.c.exili &.y.græco: secūda cū.i.latino sequēte.n. ante.d. scribit': lapis ē ꝑciosus teresque & oblongus atq; coloris uarii: de quo meminit Iuue.in.ii.satyra cū ait: Donant arcana cylindros: & a κυλίω

quod est uoluo nomen assumpsit. Vnde & modo consimili eā columna quæ ad coæquādam aream ab agri colis assumitur cylindrus uocat': sed differentiaz ānotauit Virgilius cum dixit li. georgi. i. Area tum primū est ingenti æquāda cylindro: quasi precios⁹ ille paruus sit: hic ingens.

C illa cum. c. exili &. i. latino atq; duplicato. l. scribit': fuit urbs in ætolia.

C yllarus cum. c. exili &. y. græco atq; duplicato. l. scribit': nomē ē equi quē fuisse Pollucis: hoc ē Castoris fratris eius: qui equoꝝ fuit domitor ostendit Virgilius li. georgi. iii. Et nos supra in dictōe castor mōstrauimus

C yllene cum. y. græco & duplicato. l. scribit': mons ē ī arcadia: ut mōstrauit Homerus li. iliados. ii.

C yllenius cum. c. exili &. y. græco sequēte duplicato. l. atq; i. latino in penultima scribit': nomen ē Mercurii a cyllene monte arcadiæ cognominati: in quo Maiam peperisse illum dicunt poetæ: ut Virgilius li. ænei. viii. Vobis mercurius pater ē quē candida maia Cyllene gelido cōcæptuz uertice fudit. Et Ouidius li. fastoꝝ. v. loquēs de Maia ait: Hæc enixa iugo cupressiferæ cyllenes Aethereum uolucri q pede carpit iter. Et īde cyllenis patronymicum græcum: & in genitiuo cyllenidos: atq; in accusatiuo cyllenida. Lucanus in. viii. Et subitus præpes cyllenida sustulit harpen.

C ymba cum. c. exili &. y. scribit'. Apud antiquos nostros scribebat' cum. u. & dicebatur cumba: ut de Sylla diximus: & est nauiculæ genus.

C ymbala cū. c. exili &. y. græco scribit': instrumēta sunt quæ in sacris matris deū cum tympanis haberi cōsueuerant: qa cum sonitu clypeoꝝ & inanium galeaꝝ fuisset Iuppiter ī creta tutatus. Quare loco illoꝝ in illius sacris cymbalis & tympanis postea utebant': ut ostendit Ouidius li. fastoꝝ. iiii. cum ait: Cymbala ꝑ galeis: ꝑ scutis tympana pulsant: & a cymbalo cymbalistria dicit' quæ cymbalum pulsat.

C ymbium pria cū. c. exili &. y. græco: penultia cum. i. latino scribit': ē poculi genus ad similitudinē cymbæ: a qua sic quoq; denominat': de quo Virgilius li. ænei. iii. Inferimus tepido spumātia cymbia lacte.

C imbri cū. c. exili &. i. latino scribit': populi sunt germanoꝝ q lingua gallica teste Festo latrones dicunt'. Hodie flāmingos dicimus: hos olim īundans oceanus fugauit: & cum romanoꝝ fines īuaderēt: ac magna clade primum romanos affecissent: tandē īcredibili cæde a Mario ī Italia cāpo ī raudio deleti sunt: ut Florus libꝫ suarum histo. iii. & Plinius de uiris illustribus monstrauerunt.

C himæra prima cū. ch. aspirato &. i. latino: penultima cū. æ. diphthongo scribit': mons est ī lycia q fumum & flāmam ad modū ætnæ in sicilia: & uesuuii ī cāpania eructare uidet': quod utiq; cām dedit fabulæ: quæ illuz dixit monstrum eē chimæræ: quā Hesiodus ī theogonia designās tria habere capita dixit: unuz leonis: aliud ipsi⁹ chimæræ: & aliud draconis: qn & anterius qdem leonē: posterius uero draconē: medio aūt capram esse idem Homerus: atq; eundē uersum li. vi. iliados: & ꝑ eadem uerba expressit cuz ait πρόσθε λέων ὄπισθε δράκων μέσσο δὲ χιμάιρα. Et Ouidius li. metamorpho. x. inquit: Quoq; chimæra iugo mediis in ptibus hircum: Pectus & ora leæ caudā serpentis habebat. Addit ulteri⁹ Hesiodus illā ꝑ singula capita ignē efflare. quod Virgilius li. vi. ænei. tetigit cū ait: Flāmisq; armata chimæra. Immo dixit Homerus terribiles illā flammarum globos cum spiritu eructare.

C himerinos pria cum. ch. aspirato &. i. latino: in quod. ei. diphthongus cōuersa fuit: &. e. absq; diphthongo scribit': dici pōt latine hyemalis. Nam circulus unus est cæli q capricornum contingit: ī quo cum sol est: breuissimos dies habemus.

C yminū pria cū. c. exili &. y. græco: sequens cū. i. latino scribit': & corripit primā atq; ꝑducit penultimam: ut Persius: Et pallētis grana cymini. a nōnullis uero cū. u. scribit' cuminum.

C yminus prima cū. c. exili &. y. græco: sequēs cum. i. latino scribit': lacus ē hetruriæ cymino monti supposit⁹: ut Appianus clarissimus historic⁹ græc⁹ ostendit: quē qdam esse putant: q nunc uici lacus dicit': de quo teste Seruio sup. vii. ænei. talis habet' fabula. Aliquādo Hercules ad circūiacentes populos uenit: q cuz a singulis ꝑbaretur: ad ostendēdam uirtutem deiecisse dicit' uectem ferreū: quo illi exercebant': q cū terræ eēt affixus & a nullo potuisz auferri: eum rogat⁹ ille sustulit. Vnde imensa uis aquæ secuta est: quæ cyminū lacum fecit unde a κυμαίνομαι: qd' est fluctuo & exæstuo dictum puto: & corripit tam primā q̄ penultimā: Virgilius li. vii. Hi socratis habēt arces flāminiaq; arua: Et cymini cum monte lacum.

C immerii cum. c. exili &. i. latino atq; duplicato. m. scribit': populi sunt teste Herodoto li. histo. iiii. ī asia amazonibus ꝓximi: quos ex ultimo occidentali oceano aduenisse dixit Homerus circa initium libri. x. odysseæ & alia q̄ꝑplura de illis loquitur.

C ymolia cū. c. exili &. y. græco & unico. m. atq; unico. l. &. i. latino post. l. scribit': genus ē cretæ: quæ & uestib⁹ & medicamētis ē apta: ut uidebimus ī dictione creta: & a κῦμα. i. cumæ nomē assumpsit.

C ymodoce cū. c. exili utrobiq; &. y. græco scribit': fuit teste Hesiodo nymphaꝝ una filia Oceani & Tethyos: de qua etiā Virgilius libro georgicorum. iiii. meminit.

C imon cū. c. exili &. i. latino scribit': fuit athenien⁹is filius Miltiadis: de quo Herodotus li. histo. vi. & Iustinus li. ii. plura scripserunt: habuitq; duos filios Stesagoram & Miltiadem.

C ymothoe prima cū. c. exili &. y. græco: penultima cū. th. aspirato scribit': pōt interpretari cursus fluctuum. Nam componit' ex κῦμα: quod ē fluctus: & θοάω curro: dicitur a poetis filia Nerei & uxor Neptuni. Vnde

Virgilius li.ænei.i.Cymothoe simul & triton adnixus acuto Detrudunt naues scopulo.

C inabari apud græcos:apud nostros uero cinabaris & cinaber:ut simili mõ quo illi pipari nos piper dicimus licet non græca ea sed barbara uocabula putem:cum.c.exili &.i.latino utrobiq; scribit:dicitur ab aliquib⁹ minium tãtum in singulari.Quod teste Plinio li.xxxiii.naturalis histo.reperit in argentariis metallis.Vnde ait minium quoq; & nũc inter pigmenta magnæ auctoritatis & quõdam apud romanos fuit: & ut sacri auctores tradunt: qbus ut ait idem auctor uerius credi necesse est Iouis ipsius simulachri faciem diebus festis minio illiniri solitam:triumphantiũq; corpora:& sic Camillum triumphasse:Cuius rei cãm magis admirat Plinius q; reddat.Iuxta quod ait Virgi.in ægloga quæ inscribit gallus:Pan deus arcadiæ uenit:quem uidimus ipsi Sanguineis ebuli baccis minioq; rubẽtem.Quod ꝓpter ætheris similitudinẽ qui Iuppiter est:fieri dixit Seruius.Vnde ut ait triumphantes qui oia Iouis ferebant insignia minio tingebãtur.Plinius etiam ad ea quæ diximus subdit cõstare æthiopum proceres totos illo tingi:& hũc ibi deorum simulachris colorem esse.Sed aliud uult esse cinabaris:aliud minium . Nãq; ut ait li.xxxv.sunt autem colores austeri aut floridi. Vtrumq; natura aut mixtura euenit.Floridi sunt quos dominus fingendi præstat:ut minium:armenium:cinabaris:chrysocolla:inclytum purpurissu3.Cæteri austeri:& ex omnibus his aliis: de quibus uidebimus in dictione sinopis.

C inædus cũ.c.exili &.i.latino atq;.æ.diphthongo scribit:puer est qui & ætate & forma ad patiẽdum ẽ apt⁹. Nam componit ex κινέω uerbo:quod mouere indicat atq; experiri:& αἰδοῖα uerenda:ut Martialis in.xii. Addixti labiane tres agellos:emisti labiane tres cinædos:pædicas sabiane tres agellos.Iuue.i satyra Neuoli Dat eisdem ferre cinædis.Et in.ii.satyra:Inter socraticos notissima fossa cinædos.Quod ideo dixit quia cu3 apud Socratem elegantis formæ adolescentes bonis moribus litterisq; & philosophia instituerẽtur.Eo mõ pædicones & scelestos uiros uitare instructi erant:quo uiatores intercidentes fossas uitare ꝓcurent: & quãto notius est præcipitium:tãto magis illud deuitant:quare inuehens Iuue.cõtra pædiconem illum q; trist⁹ abũdabat obscœnis:& merito notus a modestis adolescẽtibus:ut illum euitarent ait:Castigas turpia cu3 sis inter socraticos notissima fossa cinædos.

C ynægirus pria cum.c.exili &.y.græco:secũda cũ.æ.diphthongo:penultima cum.i.latino scribit: fuit teste Herodoto li.histo.vi.uir athenien sis Euphorionis filius.

C ymætha prima cum.c.exili &.y.græco:penultima cũ.æ.diphthongo:& ultia cũ.th.aspirato scribit. Ponit a Theocrito nomen capræ & aliquando buculæ.

C inyras prima cum.c.exili &.i.latino:sequens cũ.y.græco scribit:fuit Paphi fili⁹ & rex cypri:ut ostẽdit Ouidius:habuitq; filiam Myrrham ex qua Adonem genuit:ut uidimus in dictione adonis:de quo Clemens in stromatiis.Nunq; enim cypri⁹ ille Cinyras mihi ꝓsuadere potuerit ausus luxuriosas cærimonias Veneris ex nocte diei tradere:ciui suæ meretrici diuinum honorem deferre cõtendens.Alter fuit assyriorum rex in lapidem uersus ob filiorum infortunia.

C yneas cũ.c.exili &.i.latino atq; unico.n.scribit:licet a nõnullis græcis etiam cũ duplicato.n.scriptum compererim:fuit teste Plutarcho in uita Pyrrhi uir thessalus:& Pyrrhi amicissimus.Quez admirãdæ memoriæ fuisse ostendit Solinus.

C inyps prima cũ.c.exili &.i.latino:ultima cum.y.græco sequente.ps.scribit:fluui⁹ ẽ garamãtum:ut testis est Herodotus li.histo.iiii.Nam ut ait a Charitone colle,ꝓfluit:& in libycũ mare iter duas syrtes cadit:pascitq; ut scribit hircos maximos:q ab illo cinyphei dicũtur:dicente etiã Virgilio li.georgi.iii.

Nec minus interea barbas incanaq; menta.
Cinyphei tondent hirci setasq; comantes

Vsum in castrorum & miseris uelamina nautis. Quin;& iuxta illu3 largas insurgere segetes mõstrare uidet Ouidius libro.ii.de ponto cum ait:

Cinyphiæ segetis citius numerabis aristas:Quam tibi nostrog; statuatur summa laborum.

C inyphei prima cũ.c.exili &.i.latino:sequens cũ.y.græco scribit:cognomen est hircorum in aphrica:ut i superiori dictione uidimus.

C innamomũ cũ.c.exili &.i.latino atq; duplicato.n.scribit:frutetum est in æthiopia.Quod teste Solino situ breui nascitur:ramo humili & depresso cum nunq; ultra duas ulnas ascendat.Et quod gracilius ꝓuenit eximium magis dicitur.Eius radicem ait Plinius li.xii.naturalis histo.magni ponderis uidimus in palatii templo:quod fecerat Diuo Augusto coniunx Augusta aureæ pateræ impositam ãnis oibus in grana durabatur donec id delubrum incendio cõsumptum est.Nec eodẽ teste cinamomũ & casia sunt arabum:sed cinnamomum idẽq; cinamum nascit i æthiopia trogodytis cõnubio permixta.

C innamum cũ.c.exili &.i.latino atq; duplicato.n.scribitur:similis ẽ arbuscula cũ cinnamomo: de qua Ouid. li.fastog;.iii.dum Baccho loqueret meminit cum ait:Cinnama tu primus captiuaq; tura dedisti.

C ynomyia prima cũ.c.exili &.y.græco:penultima cũ diphthongo cõpacta ex.y.græco &.i.latino scribit: ut supra cum de ea diphthongo loqueremur ostendimus.Et interpretari pót canina musca.Naz componitur ex κυνὸς quod est canis & μυῖα musca.

C ynocephali cum.c.exili utrobiq; &.y.græco in prima ſcribitur:beſtiæ quædam ſunt ex ſimiarum genere in omnibus præterq; in capite quod caninum habent:humanam ſpeciem deſerentes. Nãq; dictio eſt compoſitio ex κυνοσ quod ut diximus canem indicat & κεφαλη caput:quaſi caninum caput habentes.Suntque teſte Solino in partibus æthiopiæ frequentiſſimi:uiolenti ad ſaltum feri morſu:nunq; ita mãſueti ut nõ ſint magis rabidi:& de his ſenſiſſe Ouidium in prima metamor.arbitror potius q; de ſimiis:cũ dicit ex ſanguine fulminatorum gigantum nata eſſe animalia his uerſibus:Perfuſam multo natorum ſanguine terrã.Immaduiſſe ferunt calidumq; animaſſe cruorem:Et ne nulla ſuæ ſtirpis monumẽta manerent:In faciẽ uertiſſe hominum ſcæuaq; auidiſſima cædis.

C ynocephalea cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco in prima:atq;.æ.diphthongo in penultima ſcribit: herba ẽ caput canis repræſentãs:hãc dixit Apion grãmaticꝰ teſte Plinio li.xxx.naturalis hiſto.ab ægyptiis Oſiritẽ uocari:diuinamq; eſſe cõtra oĩa ueneficia:ſed tota eruere:ſtatim eum q eruiſſet mori.

C ynogloſſa cum.c.exili &.y.græco ſcribit:herba eſt ſimilitudinem habẽs linguæ canis:uidelicet cynos.i. canis γλωσσα lingua.

C ynorhodos prima cum.c.exili &.y.græco:penultima cũ.rh.aſpirato ſcribit:dicit a noſtris teſte Plinio lib.xxv.naturalis hiſto.roſa ſilueſtris:ſed ppria dictionis litteratura interpretat canis roſa.Nam cynos quod eſt canis cõponit cum ροδοσ:quod eſt roſa:quæ ſane ſic quoq; uocata eſt:qa ut ait Plinius li.viii.naturalis hiſtoriæ:eius radix ad morſum canis rabidi unicũ remedium oraculo quodam cõpertum fuit.Idem totiꝰ herbæ ſuccum cum lacte exhibitum afficere dixit.

C ynoſura cum.c.exili &.y.græco:atq; unico.s.ſcribit:dici põt canis ura.i.cauda.Nam teſte Agloſthene qui naxica ſcripſit:fuit una ex Iouis nutricibus de nymphis idæis:a cuius nomine urbs in arcadia:& portus qui ibidem eſt:& agri maior ps cynoſura appellata fuit quã Iuppiter ob ſuſcepta beneficia in cælum locauit.Et ob ſimilitudinem cũ arcto Caliſtonis:& ipa arctos licet minor dicta fuit:ut in ea dictione uidimus. Eſt ergo cynoſura minor urſa:de qua Lucanus libro.ix.ait:

Te ſegnis cynoſura ſubit:tu ſicca,pfundo Mergi plauſtra putas.

C ynicus cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco in prima:atq;.i.latino in penultima ſcribit: fuit philoſophorũ quorũdam agnomen:cuius ſectæ princeps Antiſthenes atheniẽſis fuit:qui teſte Laertio cũ diſſereret in gymnaſio quod κυνοσαργεσ appellabat:non longe a ianuis cynicum cognomẽ ſuæ ſectæ dedit. Alii uero ex noſtris qdam cognomen id canibus accæptum fuiſſe dicũt.Quia ſicut canes natura mordaces ſunt: ſic philoſophi illi in ſectãdis uitiis mordaces eẽ dicerent.Nam ut refert Laertius ĩ uita Diogenis cynici: interrogatꝰ Diogenes quare canis diceret:reſpondit qa in eos qui dant blãdior:in eos q non dant oblatro: malos autẽ mordeo.Quin & cũ ſepultus eẽt apud corinthũ iuxta portã:quæ in Aeſchinum fert:ſuper illiꝰ tumulo erecta fuit colũna ſuper qua canem ex pario lapide exculpſere.Alii uero cynicos ex eo dictos fuiſſe arbitrãtur: quia eorũ nõnulli uelut canes abſq; uerecũdia pudenda exercere uiſi fuerint:ut Crates thebanus cũ uxore Hipparchia:& alii nõnulli.Ego uero gymnaſii cognomen illis primitꝰ cynicorum,nomen dediſſe exiſtimo: & cauſas alias ex cõſequentibus etiã illis ſuccæſſiſſe:hi Diocle teſte philoſophiam naturalem & rationalem tollebãt:ſoliq; morali ĩitebantur.Repudiabãt liberales artes maxime geometriã & muſicã:placebat eis finem eẽ ſecundũ uirtutẽ uiuere.Stoici hoc idem dixerũt.plærũq; herbis & aqua tantũmodo utebãtur.Cynici nobilitatẽ & diuitias abiiciebãt:quã ſane ſectam plures putauere non eſſe uitæ cõſentaneam.

C ynthos cũ.c.exili &.y.græco atq;.th.aſpirato ſcribit:mons eſt in delo inſula decorꝰ natiuitate Apollinis & Dianæ:tantæq; celſitudinis teſte Seruio:q; umbra ſua totius inſulæ ambitũ tegat:a quo & Apollo cynthiꝰ & Diana cynthia nominantur.

C ynthius prima cũ.c.exili &.y.græco:penultima cuꝫ.th.aſpirato ſcribit &.i.latino:cognomen ẽ Apollinis a cyntho monte accæptum:unde ait Ouidius li.i.de arte:Cynthius admoti uaccas pauiſſe phareas Fertur:& in pua delituiſſe caſa.Quin & figurate a Virgilio ꝑ Octauiano ponit ĩ ſileno cũ ait:Cum canerem reges & prælia cynthius aurem Vellit.i.Octauianus.

C ynthia prima cũ.c.exili &.y.græco penultima cũ.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur:& pro Diana a poetis poni conſueuit:ut Horatius in.iii.carminum:Tu curua recines lyra latonã & celeris ſpicula cynthiæ.Ad cuius ſimilitudinem & Propertius amatam ſuam cynthiam uocauit:quæ Hoſtilia proprio nomine dicebatur:cuꝫ in primo ſui operis carmine ait:

Cynthia prima ſuis miſerum me cæpit ocellis:

Contactum nullis ante cupidinibus. Cuius meminit Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam cum ait:Haud ſimilis tibi cynthia:nec tibi cuius Turbauit nitidos extictus paſſer ocellos:hoc eſt tunc credo pudiciciã morãtam in terris:cum montana uxor ſternebat torum frondibus:& culmo ideſt paleis:uicinarumq; ferarum pellibꝰ:quæ ſane tibi o cynthia Propertij amica haudquaq; ſimilis erat.Nec tibi o Leſbia amica Catulli:q; ita delicata fuiſti:ut cum paſſerem haberes quo delectabaris:& is morere tãtum fleuiſti:quod tumore tibi oculi deturbati fuerint.Ipſo dicente Catullo in libro primo:

Lugete o ueneres cupidineſq;.

Et quantum eſt hominum uenuſtiorum
Paſſer mortuus eſt meæ puellæ:
Quem plus illa oculis ſuis amabat.
Nam mellitus erat ſuamq; norat: Ipſam tam bene q̃ puella matrem:
Nec ſeſe a gremio illius mouebat: Sed circum ſiliens modo huc modo illuc
Ad ſolam dominam uſq; pipillabat. Et in fine ſubdit:
Tua nunc opera meæ puellæ:
Flendo turgiduli tument ocelli.

C yparissus prima cum.c.exili &.y.græco:reliqua uero cum.i.latino & duplicato.s.ſcribitur. Sed quandoq; ſic:quãdoq; uero.y.græcum in.u.noſtrum cõuertimus:ac dicit cupreſſus. Nam Cypariſſus primũ:ut Virgilius libro æneidos.iii. Aeriæ quercus:aut coniferi cypariſſi: Ouidius libro metamorph.x. Sed tamẽ ante alios ceæ pulcherrime gentis: Gratus erat cypariſſe tibi. Cupreſſus uero etiam ſcribit:ut Virgilius li.georgicorum primo: Et teneram a radice ferens ſiluane cupreſſum. Namq; fuit Cupreſſus ſiue Cypariſſus puer formoſus a Siluano amatus: de quo Ouidius in.x.omnem fabulam explicauit. Et quia lachrymis diſſolut⁹ puer ob dolorem interfectæ ceruæ in eam arborem cõuerſus fuit: dicunt illam inferis conſecratam: hoc ẽ lachrymis & luctibus. Seruius uero dixit illam inferis conſecratam: quia cæſa nunq̃ reuireſcit: unde moris eẽ romani rettulit: ramum cupreſſi ante domum funeſtam poni funere: hoc eſt cadauere pollutam: Ne quiſq̃ per ignorantiam ingrediens polluereturQuare ab Horatio inuiſa cupreſſus eſt: & a Virgilio atra: hoc eſt funeſta nuncupatur. Verũ de qualitate ligni locutus Plinius libro.xvi.naturalis hiſtoriæ inquit: Carié uetuſtatemq; non ſentiunt cupreſſus: cedrus: hebenus: lotus: buxus: taxus: iuniperus: oleaſter & olea tardiſſime larix: robur: ſuber: caſtanea: iuglans rimã fixuramq; non capit ſpõte cedrus cupreſſus olea & buxus: maxime æternam putant hebenum & cupreſſum cedrumq; claro de omnibus indicio. Nam i templo epheſiano Dianæ utpote tota aſia extruẽte cum quadringentis annis peractum ſit: conuenit tectum eius eſſe cedrinis trabibus: de ipſo ſimulachro deæ ambigit. Cæteri ex hebeno eſſe tradunt. Mutianus ter conſul ex his q proxime uiſo eo ſcripſere nitigineum & nunq̃ mutatum ſepties reſtituto templo: ualuas eſſe e cupreſſo: & iam quadringentis prope annis durare. Materiem omnem nouæ ſimilem. Et ſubdit nõne ſimulachrum Iouis in arce e cupreſſo durat conditum ſexcenteſimo ſexageſimo primo anno dicatum. Memorabile etiam uticæ tẽplum Apollinis ubi cedrox trabes durant: Ita ut poſita fuere prima urbis ei⁹ origine ãnis ſexcentis ſeptuagintaocto. Et in hiſpaniis aiunt tẽplum Dianæ a Zacyntho aduectæ cũ cõditoribus ãno ducẽteſimo ante excidiũ troiæ ut auctor eſt Bochus. Fuit etiam cypariſſus teſte eodẽ Plinio li.iiii.naturalis hiſto.urbs in achaia: & ſinus circuitus qnq; & ſeptuaginta miliariũ. Idem oſtendit Homerus li.ii.iliados.

C yprus cũ.c.exili &.y.græco ſcribit:inſula ẽ in carpathio mari ſita: porrectaq; inter ciliciã & ſyriã: inter alias orbis inſulas famoſiſſima: ueterũ diuitiis abũdans: luxui plurimũ dedita. Ob quod Veneri ſacrã dixit Florus li.iii. Eſt cyprus teſte Plinio circa finẽ libri.xii.naturalis hiſto.arbor odorata i ægypto foliis & ſemine ſimilis coriãdro. Quã ut ait qdam eẽ dicũt arborem quæ in Italia liguſtrum uocatur.

C yprianus pria cũ.c.exili &.y.græco: ſequẽs cũ.i.latino ſcribit:nomen ẽ patrium: ac etiã uiri ꝓprium.

C yphus cũ.c.exili &.y.græco ſcribit. Genus erat poculi: quo ut plurimũ utebant antiqui i ſacris: ut Virgi.li.ænei.vii. Hoc pater anchiſes cypho libabat ad aras. & dicit etiã ſcyphus cũ.s.ante.c.ut i ea dictioe uidebim⁹

C ypſelus cum.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribit:fuit teſte Herodoto li.hiſto.i.pater Periãdri corinthiorum tyranni.

C iranus cum.c.exili &.i.latino atq; unico.n.ſcribit:fuit lycius & Sarpedonis comes: quẽ teſte Homero libiliados.v. Vlyxes in bello troiano interfecit.

C irces cum.c.exili utrobiq; &.i.latino ſcribit:fuit Solis & Perſæ nymphæ filia: ut poetæ atteſtant: quã habitaſſe haud longe a caieta urbe cãpaniæ ferũt: i monte quodam oli inſula: q ab eo uſq; i hũc diẽ circæus ẽ appelatus: ut teſtis ẽ Homerus i odyſſea: & Virgi.circa initiũ libri.vii.ænei. Nec mõs ille teſte Seruio freto maris: ſed paludib⁹ a cõtinenti ſeparat⁹ erat. Quas limus ex albanis mõtib⁹ defluens tandẽ cõpleuit: & terræ cõtinuũ fecit: ſup quo grande oli: ut aſſerit oppidũ fuit: ut circæi ut gabii uulſinii: & aliæ q̃plures urbes i plurali dicebant. Quod Iuue. ipſe in ſatyra Criſpini oſtendere uidet qũ ait de Nerone: q circæis nata forent an lucrinũ ad ſaxũ rutupinoue edita fundo oſtrea callebat: & Horatius. Oſtrea circæis: miſeno oriũtur echini. Nec de mõte ſane itelligere potuerũt: q circæus i ſingulari dict⁹ erat: ſz de oppido magis quod ſic quoq; uocabatur: & in ſingulari circæum: ut utrũq; oſtendit Liuius & Horatius in epodo. Non ut ſuperni uilla candens tuſculi Circæia tangat mœnia.

C ireus cũ.c.abſq; aſpiratione utrobiq; &.i.latino ſcribit. Quidã uero cũ.y.græco ſcribendũ & græcum uocabulum putauerũt: eo quod κύκλος apud græcos p.y.græcũ ſcribit: a quo cyrcum ſimili mõ cũ.y.græco deduci exiſtimarũt. Quod nobis minime uideri põt. Nã cyclus qdẽ ſi apud nos ſcriberet: fatemur græcũ eſſe. Non aũt circus: qa aliam litteraturam & uocẽ ſequit. Nam dictio ẽ latina: & a circũeo nomen traxit. Vnde ſi cũ.y.græco ſcriberet: & ab eo quoq; deſcẽdẽtia oía p.y.græcũ ſcribẽda eẽnt: ut ei⁹ diminutiuũ cyr-

culus:qn & cyrcuit⁹:& uerbū ipsum cyrcumeo. Item & præpositio circū & similia quōd nemo unq̄ uidit. Itaq; licet recte cyclus cum.y.græco scribatur:quod apud nos non nisi in compositione aut deriuatióe cóperitur:ut hemycyclus:cyclades:cyclops:non tamen circus cum.y.græco scribi potest:aut ex illis cópositа ut semicircus:aut semicirculus:cū dictiones sint latinæ: & a uerbo circumeo deducátur teste Seruio:a quo circenses eodem teste super.iii.georgi.quasi circum enses dicti sunt ludi: ꝓpterea quod apud antiquitatez rudem:quæ nondum spectacula in fabricarum ornatum deduxerat:inter enses & gladios locis uirentibus agebantur. Et medio in loco munera collocabant:ut Virgilius libro æneı.v. Munera principio ante oculos circoq; locantur In medio:Erat ludricū ut equi uictis curribus a circi carceribus descendentes ex uno latere circi decurrerent:& cum ad summum aduentassent:se inde diuerterent:& ex alio latere recurrentes ad primam usq; circi mætam reducerentur:ut late & pulcherrime descripsit Sophocles i ἠλέκτρα. Quare a græcis ἱππορόμιοσ:hoc est equoꝝ cursus circus ipse ἱππορομίαι circenses ludi uocitati sunt: dicēte Iuue. i satyra Stēmata quid faciunt:Sic laudam⁹ equuz:facili cuz plurima palma Feruet:& exultat rauco uictoria circo:ob clamoré.s.& applausum circūspectātiū. Nam disponebatur circus in formam spatii oblongi: ita ut in summitate spatii:hoc est i loco ubi equi reuoluebantur species hemicycli constituta uidebatur. In circuitu uero gradus insurgebāt:in quibus spectantes sedere consueuerant. Vnde naturalem circū describés Virgilius libro æneidos.v.inquit:

Hoc pius æneas misso certamine tendit
Gramineum in cāpum:quē collibus undiq; curuis
Cingebāt siluæ:mediaq; in ualle theatri.

Circus erat. Habebant ergo prius curuos colles pro sessilibus gradibus:qui quidem populi consessus teste Seruio in eūdem librum cauea uocabatur:dicente Virgilio in eodem libro:Hic totum caueæ cósessum ingentis. Et ora prima patrum magnis clamoribus implet. Et libro.viii.Cósessu caueæ magnis circensib⁹ actis Quin & id esse dixit Seruius quod Iuuenalis ait:Omnibus ad podium spectantibus:quasi podium cū cauea:idez esse uelit. Mihi uero uidetur ex iisdem auctoritatibus podium & caueam magis totum circum:q̄; tantūmodo concessum designare:ita ut recte posse dicere uideamur gradus sessiles in podio & cauea: hoc est in circo degere. Quin & in ipso circi medio ut apud constātinopolim:& romæ conspeximus: atq; ex approbatis auctoritatibus accæpimus:locabantur obelisci:ut in ea dictione uidebimus: sepulchra nobilium uirorum:& res aliæ spectatione dignæ:circum quas hoc est inter eas res sic per ordinem i medio dispositas equi decurrebant. Dicebatur etiam circus stadium:& locus ubi cursus erat equorum:curriculum stadii ut ex multis auctoribus constare p oteſt:& Gelli præcipue circa initium noctium atticarum. At locus ille unde equi iꝑi primo mittebantur: oppidum teste Varrone de lingua latina:Neu⁹ appellauit. Postea ut ait dicti sunt carceres:eo quod coerceantur equi: ne inde exeant:anteq̄ magistratus signum miſit: iuxta quem sensum Virgilius in fine primi georgicorum ait:

Vt cum carceribus sese effudere quadrigæ
Addunt in spatia:& frustra retinacula tendens
Fertur equis auriga:nec audit currus habenas. Et libro.iii.

Ruuntq; effusi carcere currus. Sane Octauianus teste Suetonio in illius uita: in circo aurigas cursoresq; & confectores belluarum ex nobilissima iuuentute produxit. Sed & troiæ ludum edidit frequētissimum. Maiorum minorumq; puerorum prisci decorisq; moris existimans claræ stirpis indolez sic notescere. Similiter C.Calicula:ut idem in eius uita rettulit:edidit circenses plurimos a mane usq; ad uesperam iteriecta modo aphricanorum uenatione:modo troiæ decursione. Nec ullis nisi ex senatorio ordine aurigantibus. Ludus aphricanorum uenatione:modo troiæ decursione. Nec ullis nisi ex senatorio ordine aurigantibus. Ludus troiæ qualis erat:& unde originem habuit:late & eloquētissime monstrauit Virgili⁹ libro æneı.v. Veruero troiæ qualis erat:& unde originem habuit:late & eloquētissime monstrauit Virgili⁹ libro æneı.v. Verorum circos in urbe fuisse tres:& non plures diuersis in locis legimus. Et primum circum maximum cognominatum fuisse. Secūdum flamineum:qui & apollinaris est dictus. Tertium Neronis circum in uaticano. De maximo loquitur Liuius libro primo ab urbe:cuius locum a Tarquinio designatum ostendit cum ait: Primum circo qui nunc maximus dicitur:designatus est locus:diuisa loca patribus:equitibusq; urbis: spectacula sibi ut quisq; facerent fori appellati. Nam eos foros uocauere:quod opus erat maximum. Vnde romanus populus spectabat quæ in circo munera edebantur. hæc ille. Seruius uero super.iiii.æneidos:in euz Virgilii locum Implessemq; foros flammis inquit foros esse tabulata nauium:ab eo quod incessus ferāt: & est generis masculini numero tantum plurali. Nec aliud q̄; tabulata intelligere uoluit Liuius:nam ut prosequitur spectauere furcis duodenos ab terra spectacula alta sustinentibus pedes. Ludricum fuit equi pugilesq; ex hetruria maxime acciti solennes. Sed ut ostēdit Plinius libro trigesimosexto naturalis historiæ:fuit postea circus maximus a Cæsare dictatore extructus:longitudine stadiorum trium:latitudine unius: sed cū ædificiis iugerum quattuor. Cornelius uero Tacitus incendium id describés quo Neronis tēpore romana urbs pene conflagrauit. Initiuz inquit in ea pte circi ortū:quæ palatino cælioq; montib⁹ cōtigua est. hæc ille ostendens eum circū fuisse:cuius uestigia inter palatinum & auētinū:etiá nunc cōspiciunt. habuit circus maximus præclarissima quædá circa se ædificia. In primis ædē Veneris:quam teste Liuio lib.ab urbe.x. Fabius

Gurges conſulis filius:aliquòt matronis ſtupro damnatis ex eo mulctaticio ære conſtruxit. Fuit etiam teſte Plinio li.xxxv.apud circum maximũ ædes Cereris.Liuius item de bello macedonico dixit.Cn.Liciniuꝫ duumuirum ædem Iuuentutis in circo maximo dedicaſſe.Ouidiuis etiá li.faſtoꝝ ſcribit tẽplum Mercurii circum maximũ ſpectaſſe:ubi ad illum dixit:Templa tibi poſuere patres ſpectantia circũ Idibus ex illis eſt tibi feſta dies.Idem li.vi.oſtendit colũnam breuem marmoreã poſt ſummã circũ fuiſſe: ad quã romani ꝓfecturi ad bella haſtã eam ptem uerſus in quã ituri erant:ꝓiicere cõſueuerãt.ait enim:

Proſpicit a tergo ſummum breuis area circum
Eſt ibi non puæ parua colũna rotæ:
Hinc ſolet haſta manu belli prænuncia mitti
In regem & gentẽ cum placet arma capi.Erat etiã in pte circii Herculis quoddam tẽplum:quod Sylla iuſſu Sibyllæ conſtruxit.Vnde ait Ouidius:

Altera pars circi cuſtode ſub hercule tuta eſt:
Quod deus euboico carmine munꝰ habet.& ſubdit:Si titulos quæris ſylla probauit opus. Nam aliud erat Herculis tẽplũ i foro boario:in quod teſte Plinio li.x.naturalis hiſto.nec canes nec muſcæ intrare poterant: eo quod poſt primas tẽpli ualuas Herculis claua locata fuit:cum qua eo in templi loco Cacũ occiderat:cuiꝰ odore & non imerito abſterrerentur canes.Circus flamineus ideo dictus eſt:quod in pratis flamineis cõſtructus fuit.Vnde Liuius itaq; inde cõſules:ne criminationi locus eſſet:in prata flaminea ubi nunc ædes Apollinis eſt:iam tum apollinarẽ appellabant:aduocauere ſenatum.Et in eodem li.ea iquit oia i pratis flamineis concilio plæbis acta:quæ nunc circum flamineum appellãt:ex quibꝰ nónulli certiſſime affirmare uolunt eũ flamineum circũ fuiſſe:qui nunc quoq; agon uocitatur:iuxta quem teſte Pandulpho lateranẽſis eccleſiæ hoſtiario Hadrianus primus romanus ponti. in æde Apollinis eccleſiá cõſecrauit Apollinaris martyris & præſulis Rauẽnatis:ut nominis ſimilitudine memoriam idolorũ cõfunderet.Nãq; in eo circo apollinaria i honorem Apollinis celebrari cõſueuerant:dicente Macrobio de ſaturnalibꝰ:bello punico apollinaris ludi ex ſibyllinis libris primũ ſunt inſtituti ſuadente Cornelio Ruffo decemuiro:& infra ſubdit.Inq; eaꝫ rem duodecim milia æris prætori:& duas hoſtias maiores dari decẽuiris præcæptuꝫ ut græco ritu hiſce hoſtiis ſacrũ facerent Apollini boue aurato:& capris duabus albis auratis.Latonæ boue fœmina aurata:ludos in circo populus coronatus ſpectare iuſſus.Cornelius etiã nepos teſte Priſciano in.ix.dixit ædes Martis ẽ i circo flamineo architectata ab Hermodoro ſalaminio.Circũ aũt Neronis in uaticano fuiſſe oſtendit Plinꝰ li.xxxvi. naturalis hiſto.de quo in dictione obeliſcus uidebimus.

C hiragra cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit:dici põt manuũ dolor.Nam cõponitur ex χειρ quod ẽ manus & ἄγρα dolor atrocitas uel aſpera ifirmitas:& ſimili modo cõponit podagra:uidelicet a podos.i.pedis & agra dolor:quã incurabilẽ dixit Ouidius li.i.de ponto cum ait:

Soluere nodoſam neſcit medicina podagram:
Nec formidatis auxiliatur aquis.Ideſt rabidis hominibus q more rabidoꝝ canum licet acriter ſitiant aquã abhorrent & timent:unde Lucanus li.vi.Non ſpuma canum qbus unda timori eſt.

C yrene abſq; aliqua aſpiratione uel diphthongo:& cum.y.græco ſcribit:fuit uirgo miræ pulchritudinis filia Penei regis arcadiæ:ſiue ut poetæ dicunt Penei fluuii.Virgilius li.georgicoꝝ.iiii.ad Cyrenem locutꝰ ait Triſtis ariſteus penei genitoris ad undam Stat lachrymans.hanc Apollo e monte pelio theſſaliæ rapuit: Et illam in finibus libyæ ad iuga montium ægypto adiacẽtium deduxit: quæ teſte Iuſtino li.xiii.quattuor illi filios peperit Ariſteum Nomium Antæum & Argeum:quo in loco Batus Cyrni filius ex ſolutis linguæ nodis Apollinis reſponſo ciuitatem cyrenem cõſtruxit:regnãte romæ Anco Martio:a qua tractu tẽporis libya ipſa cyrenæa uocata fuit:& ſcribit cyrenæus cũ diphthongo in penultima.

C yrnus cũ.c.exili &.y.græco ſcribit:fuit rex therapnes.i.corſicæ:a quo iſula cognomẽ cyrne anteq; corſica uocaret accæpit:& fuit pater Bati q cyrenem urbẽ libyæ cõſtruxit:ut in ea dictione uidimus.

C yrne cũ.c.exili &.y.græco ſcribit:iſula eſt i liguſtico mari:quã hodie corſicã uocamꝰ:dicta primũ therapne Deinde a Cyrno rege cyrne cognominata.Vnde cyrnæus cũ.æ.diphthõgo.Virgilius i Mœri:Sic tua cyrnæas fugiant examina taxos.

C yrinus prima cũ.c.exili &.y.græco:ſequẽs cũ.i.latino ſcribit:nomen eſt uiri ꝓprium.

C hirographum prima cũ.ch.aſpirato &.i.latino:q̃ q̃ apud græcos ſit.ei.diphthongus:& ultia cũ.ph.aſpirato ſcribitur:dici põt manus inſcriptio.

C hiromantia prima cũ.ch.aſpirato &.i.latino:ultima cũ.t.ſimplici &.i.latío ſcribit:dici põt manibus diuinatio.Nam cõponit ex χειρος:quod eſt manus:μαντία diuinatio.

C hironomos per.ch.aſpiratum &.i.latinuꝫ ſcribitur:eſt communis generis:& dicitur ille uel illa:qui quæue manibus geſticulatur & ludit.Nam componitur ex χειρός:quod eſt manus:& νομος lex.Vnde Iuuenal. in ſatyra Credo pudiciciam:Chironomon lædam molli ſaltãte bacillo:& inde chironomans tis.Vt idem in ſatyra Si te propoſiti inquit:

Structorem interea ne qua indignatio deſit

Saltantem ſpectas:& chironomanta uolanti Cultello.

C hironomia modo conſimili ſcribitur & componitur:quæ ut ait Quintilianus ī nomine ipſo declaratur ſex geſtus:quæ ab tēporibus heroicis orta fuit.Ea ſummis græciæ uiris:& ab ipſo etiā Socrate,pbata. A Platōe quoq; in pte ciuilium poſita uirtutum:& Chryſippo in præcæptis de liberoruꝫ educatione compoſitis non omiſſa.Nam ut ſubdit Quintilianus lacedæmonios qdem etiam ſaltationē quēdam tanq; ad bella quoque utilem habuiſſe inter exercitationes accæpimus.Neq; ut ait id ueteribus romanis dedecori fuit.

C hirodita eodem modo ſcribitur:tunica eſt teſte Gellio li.vii.noctium atticarum:,plixa ultra brachia: man⁹ totas ac,ppe digitos operiens:unde nomen aſſumpſit:quam ferre romæ atq; in omni latio indecorum fuit. Vnde.P.Aphricanus uerba hæc in.P.Sulpitium Gallū hoiem delicatum obiectauit.Nā q quotidie unguē-tatus aduerſus ſpeculū ornetur:cuius ſupercilia radūtur: q barba uulſa fœminibuſque ſubuulſis ambulet qui in cōuiuiis adoleſcentulus cū amatore cū chirodita tunica inferior accubuerit:q nō mō uinoſus:ſed ui-roſus quoq; ſit:eum ne quiſq; dubitet qn idem fecerit: quod cinædi facere ſolēt.Simile Virgili⁹:Et tunicæ inquit manicas:& habēt redimicula mitræ.

C hiron cum.ch.aſpirato &.i.latino licet apud græcos ſit ei diphthongus ſcribitur:fuit Saturni filius ex Phil lyra Oceani filia:cū qua Saturnus cum concūberet:& Ops eius uxor aduenīret:in equū cōuerſus Chironē centaurum genuit:,p dimidio hoiem:& reliquo dimidio equū.Vnde ait Virgilius li.georgi.iii.Talis & ipe iubam ceruice effudit equina:Cōiugis aduentu pernix ſaturnus:& altum Pelion hinnitu fugiens impleuit acuto.Aratus uero nil de aduentu uxoris cōmemorans dixit Saturnum quærentē p thraciam filium Iouem in equū cōuerſum cum Phillyre cōcubuiſſe:& Chironem ut diximus,pgenuiſſe:q ab ipſa phillyre phillyri-des cognominat⁹ē.Vt Virgili⁹ li.georgi.iii.Phillyrides chiron amithaoniuſq; melāpus.At ipſe Chiron nō modo centauros:ſed cunctos hoies ſui temporis bonitate & iuſticia ſuperauit:dicente Germanico ī arateo: Hic erit ille pius chiron iuſtiſſim⁹ oēs Inter nubigenas & magni doctor achillis.Nauigauitq; teſte Orpheo cum argonautis:dicente ἐνθάδε χείρων δικαιότατος κενταύρων.Quem & iudicē illoruꝫ & medicum fuiſſe dixit.Nam ut uidebimus in dictione Hippocrates:medicinā & herbarum bonitates etiaꝫ adinuenit: quam poſtea docuit Aeſculapiū & Achillē.Idem cū argonautis teſte Orpheo ἀλλότε δ' ἀὖφοίβω κιθάρην μετὰχερσὶν ἀράσσων:hoc eſt nōnunq; Phœbo citharam manibus perſonabat:quam Achillem ſimi-liter pulſare docuit.Ad hūc in pelio monte cum ſemel diuerteret Hercules:& ſagittas ipſius Herculis ī ſan-guine hydræ intinctas Chiron manibus cōtrectaret:admiraretur q; quēadmodum īmania centaurorū cor-pora illis interfeciſſet:una e manibus dilapſa pedē feriit:& illū in maximas anguſtias coegit. Sed deoꝫ mi-ſeratione poſt.ix.dies ad aſtra ſublimatus ē:dicente Ouidio li.faſtoꝫ.v.

Nona dies aderat cum tu iuſtiſſime chiron
Bis ſeptem ſtellis corpore cinctus eris.

C hirurgia cum.ch.aſpirato &.i.latino utrobiq; ſcribit̄:ſed apud græcos in prima eſt.ei.diphthōgus:quæ ut ſupra uidimus in.i.noſtrum cōmutata fuit.Nam cōponitur ex χείρ:quod ē manus:& ἐργία operatio:ſed ī compoſitione mutatur.r.antepenultima in.ου.diph.& dicitur χειρουργία.Sane ex.ei.diphth.quæ eſt in prima quidā abiiciunt.e.& detinēt.i.ac dicunt chirurgia.Quidā uero ecōtratrio abiiciunt.i.& detinent.e. ac dicunt cherurgia.Item nonnulli ſimiliter ex diphthon.antepenultimæ abiiciunt.o.ac retinent.r.& in.u. noſtrū cōuertunt:& dicūt chirurgia.Alii uero ecōtrario abiiciunt.r.& retinēt.o.ac dicunt chirogia:quæ in oībus manuum operationem indicat.

C irtiſcus abſq; aliqua aſpiratone &.i.latīo utrobiq; ſcribit̄:fluui⁹ ē teſte Herodoto memorādus in ſcythia.

C yrus cū.c.exili &.y graeco atq; unico.r.ſcribit̄:fuit rex perſaꝫ potētiſſim⁹:& primo ab Aſtyage auo mater-no expoſitus:q a paſtore regii pecoris cōpertus & enutritus:cū puer effectus inter paſtores īperio uteretur Cyri:hoc ē domini nomen accæpit:ut dixit Iuſtinus li.ſui epitomatis.i.Nam κύριος græce latine dominus dicitur:ipe deinde apud maſſagetas in prælio occidit̄.

C irrha cū.i.latino & duplicato.r.atq; ſecūdo aſpirato ſcribit̄ ē mons ſeu collis pnaſi alio nomine helicon uo citatus.Fuitq; Apollini ſacer: unde Martialis:Quid tibi cū cirrha:quid cū pmeſſidos unda. Et ide cirrhæ⁹ ut Iuue.in ſatyra Exēplo quodcūq; malo inquit:Et cirrhæi ſpicula uatis.

C yrillus pria cū.c.exili &.y.græco:ſequens cū.i.latino & duplicato.l.ſcribit̄:nomen ē uiri,pprium.

C hilo cuꝫ.ch.aſpirato &.i.latino atq; unico.l. ſcribitur:fuit philoſophus lacdæmoni⁹:patre Demageto un⁹ ex ſeptem ſapientibus græciæ.hūc Plinius li.vii.naturalis hiſto.eius ſententiæ auctorem fuiſſe dixit: quæ in templo Apollinis litteris aureis ſcripta fuit γνῶθι σε αὐτον.i.cognoſce teipſum.Idem teſte Laertio elegi-am ſcripſit ad uerſus ferme ducentos in qua dicebat futurorum,puidentiam ratione poſſe compræhendi,p uirtute uiri.Hūc eundem Herodo.li.hiſto.i.cū Hippocrate in olympia cōueniſſe oſtendit.Fuit idem in lo-quendo breuis:ob quod Ariſtagoras meleſius eum breuiter loquendi modū chilonium appellauit.Senuit circa primā & qnquageſimā Olympiadē:quo tpe uiguit Aeſopus.obiit piſæ amplexus & oſculatus filium: q fuerat in olympia coronatus.Defunctū aiunt ex īmodico lætitia & imbecilli ſenio.

C ius cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fluui⁹ eſt thraciæ:q teſte Herodoto li.hiſto.iiii.ex pæonib⁹ & rhodope

monte ꝓfluens:medium ſcindit æmum:& in iſtrum defluit.

C hius cum.ch.aſpiraco &.i.latino ſcribitur:inſula eſt in mari ægæo:habens aruiſium promontorium:a quo aruiſia uina deducebantur.Virgi.in daphni:Vina nouũ funda3 calathis aruiſia nectar.Et habet chius ī primitiuo penultimã breuẽ:ut Lucanus in.viii.Quas aſine cautes.& quas chius aſperat undas.At ī deriuatiuo ꝓducit ut Horati⁹li.ii.ſermonum:Cæcuba uina ferens alchon chium maris expers.

C iſſeus cũ.c.exili &.i.latino atq; duplicato.s.&.eu.diphth.ſcribit᷑:fuit teſte Virgi.li.ænei.v.rex thraciæ:dicente Aenea:cratera īpreſſum ſignis:quẽ thracius olim Anchiſæ genitori in magno murmure ciſſeus Ferre ſui dederat monumẽtũ & pignus amoris.Fuit & pater Hecubæ uxoris Priami:ut oſtẽdit Euripides ἑκάβη cum ait ὡς πολύδορος ἑκάβης ὢδ᾽ ἐγγόνης τησδε κἀστέως.Ex quo patronymicũ fœmininũ ꝓficiſcitur ciſſeis.Vt Virgi.li.ænei.vii.Ciſſeis pregnans ignes enixa iugales.

C yſſus cum.c.exili &.y.græco atq; duplicato.s.ſcribit᷑:genus eſt hederæ:quæ teſte Pli.li.xvi.naturalis hiſtoſola omnium genꝝ ſine adminiculo ſtat.

C ithara cum.c.exili &.i.latino atq;.th.aſpirato ſequente.a.uocali ſcribit᷑:inſtrumentum eſt muſicum: quod etiam lyra dicitur.

C itharœdus pria cũ.c.exili &.i.latino ſequẽs cum.th.aſpirato:& penultima cũ.œ.diphthongo ſcribit᷑.Naz componit᷑ex cithara:& ᾠδός cantor:ubi diphthongus ex.ω.mega &.i.puo cõuertit᷑ ī.œ.diphthongum noſtrum quẽadmodũ ſupra uidimus:cum de illa tractauimus.Mulier uero dicit᷑ apud Terentium cithariſtria:ſicut a cymbalo cymbaliſtria:at cantrix ſeu cantatrix dicitur apud eundem pſaltria a pſallo uerbo græco:quod apud nos eſt canto.

C ythera prima cũ.c.exili &.y.græco:penultima cum.th.aſpirato ſequẽte.e.abſq; diphthõgo ſcribit᷑:fuit teſte Heſiodo in theogonia ciuitas cypri:a qua Venus ipſa cognominat᷑.Eadem litteratura ſcribit᷑inſula quæ ultima ex cycladibus ponit᷑.Laerti⁹uero laconiæ inſulã dixit:quæ pri⁹porphyris dicta fuit:ut in ea dictione uidebimus:ſed ob celebratũ Cythereæ tẽplum:quod in illa erat cythera neutri generis & tantũmodo ī plurali cognominata fuit.Virgi.in.i.ænei.Hũc ego ſopitũ ſomno ſup alta cythera Recõdã: & li.x.Eſt paphos idaliumq; tibi ſunt alta cythera:ſicut hæc ſolẽnia & hæc artaxata ī plurali ſimili mõ tãtummodo declinant᷑: ut Iuue.Sic pretextatos referũt artaxata mores.de qb⁹in ſuis dictionib⁹uidimus uidebimuſq;.

C ytherea pria cũ.c.exili &.y.græco ſequẽs cũ.th.aſpirato &.e.uocali tã ī penultia q̃ ãtepenultia abſq; diph.ſcribit᷑:ſane apud græcos in penultima ẽ.ei.diphthõg⁹:ob quod dixit Serui⁹ſup.vi.ænei.dici cytheream ꝓ cytheriã:hoc eſt uoce græca ubi illa diphthõgus ſic ſonat.Et ẽ cytherea Veneris cognomẽ a cythera urbe cypri:ut in precedenti dictiõe uidimus.Vnde uocabulum cythereia & cytherei⁹ꝓ diuiſionẽ.ei.diphthõgi deduci᷑:ut Oui.li.metamorpho.xiii.Fert humeris uenerabile onus cythereius heros.

C ythereis ut ſupior dictio & cũ.i.latino in fine ſcribit᷑:nomẽ fuit libertæ Volũnii.Quã Gallus amauit:& Licorim in ultima æglogaquæ gallus inſcribit᷑ Virgi.nominauit.

C ithæron prima cũ.c.exili &.i.latio:ſequẽs cum.th.aſpirato &.æ.diphthõgo ſcribit᷑. Vnus ẽ ex iugis ꝓnaſi montis boetiæ:nõ longe a thebis:quẽ Lactanti⁹dixit li.i.diuinarũ inſtitutionũ:ſic quoq; dici:qa frequenter ſup ipo cantu cytharæ Orpheus pſonaret.Quod Oui.li.metamorpho.iii.prius cõfirmaſſe uidet᷑ cum ait: Vadit ubi electus facienda ad ſacra cithæron:Cantib⁹& clara bacchantũ uoce ſonabat.Nam ī eo perſancte colebat᷑Bacchus.Quin & in illo Pentheus atq; Orpheus dilaniati fuerunt.

C ytorus pria cũ.c.exili &.y.græco:penultia cũ.t.exili &.o.uocali ſcribit᷑:mons ẽ teſte Solino minoris aſiæ in paphlagonia porrect⁹ī ſpatiũ trium & ſexaginta miliũ buxo fertilis : quæ ut ait uento mota æſtus imitatur undaꝝ:dicente etiã Virgi.li.georgi.ii.Et iuuat undantẽ buxo ſpectare cytoron.

C ytiſus pria cũ.c.exili &.y.græco:ſecũda cũ.t.ſimplici &.i.latino:qn & unico.s.ſcribit᷑:frutex ẽ teſte Plinio circa finẽ li.xiii.naturalis hiſto.ab Antilomacho athenienſi miris laudib⁹predicat⁹pabulo ouium:quo modico pingueſcũt & quadrupedia aut iumẽta hordeum ſpernũt.hæc ille.Quare dixit Theocritus.

αἰγὶ τὸν κύτισον ὁ λύκος τὰν αἶγα διώκει
ἀγέρανος τὼ ροτρον ἔγω δὲ τὶν μελιάνθιδα.

Ex qb⁹ea trãſtulit Virg.quãdo dixit ī corydone:Torua leæna lupũ ſequit᷑:lupus ipe capellã:Florentẽ cytiſu; ſequit᷑laſciua capella.Et ſubdit Pli.ad ea quæ ſupra dixit.Nõ ex alio pabulo lactis maior copia aut melior.Et ifra ſubſequit᷑iuent⁹hic frutex in cytiſo iſula:ide trãſlat⁹in oẽs cyclades:mox in urbes græcas caſei ꝓ uẽtu.hæc ille.ió dixit Serui⁹ſup.ii.georgi.ab ea iſula:i qua abũdat nomen aſſumpſiſſe.Et pgit Pli.,ꝓterea qd᷑maxie miror rarũ eẽ ī Italia nõ æſtuũ:nõ frigoꝝ:nõ grandinũ:aut niuis iniuriã expaueſcit.Adiicit Iginus:ne hoſtiũ qdem ꝓpter nullã gratiã ligni:nec formam eius fruticis faciẽue declarat:ut reliquoꝝ fecit.

C hytrapos pria cũ.ch.aſpirato &.y.græco:ſequẽs cũ.t.exili ſcribit᷑:dicitur ille tripos q chytram.i.ollã ſupra ignem detinet.Et ſeqtur ultime dictiõis declinationẽ quæ eſt pos podis ut Oedipos:& ſimilia.

C yzicus prima cum.c.exili &.y.græco:ſecunda cum.z.conſonante &.i.latino:ultima cum.c.exili ſcribitur: ciuitas fuitaſiæ nobiliſſima ſita in cherroneſo maris propontidis mœnibus arce & turribus marmoreis: q̃ſi altera roma:ut ſcripſit Florus libro.iii. Vnde ait Ouidius li.i.de triſtibus:

Hincq; propontiacis hærentem cyzicon oris:
Cyzicon æmoniæ nobile gentis opus.

C lanius cum.c.exili &.i.latino scribit̃:fluuius est cāpaniæ,ppe neapolim fluens:& acerras dictus a κλάδιον: quod est uiola qua illius ripæ abundare dicuntur.

C larium cū. c.exili &.i.latio scribit̃:oppidū ē teste Seruio sup.iii.ænei.ī cōfinio colophonioꝝ.Vnde Apollo Clariꝰ dictus ē:quod nō lōge ab ephesо qdā eē referūt.Vbi Iuppiter Neptunꝰ& Pluto mūdi ipia sibi iuicē sunt sortiti.Vnde Pli.li.v.naturalis histo.cum de epheso loq̃ret̃ iqt:inde Apollinis clarii phanū lebetos fuit

C laros cum.c.exili scribit̃:insula ē una ex cycladibus:a qua ut nōnulli putant Apollo clarius dictus ē: quod Homerus in hymno Apollinis asserere uidetur.

C larius cū.c.exili &.i.latio scribit̃:cognomē est Apollinis:uel ab oppido in cōfinio colophonioꝝ.Vel ab insula claros:in qua ut dicūt claria ē urbs:ī qua religiosissime colebat̃ clarius deus dictus ē.Ouidius lib.ii.de arte:Et clario delos amata deo:Idem circa initium libri fastoꝝ:Et clario missa legenda deo.

C lassica cum.c.exili & duplicato.s.scribit̃:sunt teste Petronio grāmatico cornua tubæ quæ cōuocandi cā facta erant.& ut ait a calando classica dicta sunt:de quo ī dictione calēdæ uidimus.

C lazomene cum.c.exili in pria &.z.cōsonante in secunda scribit̃:urbs ē in cōfinio æoliæ & ioniæ:quam sub lydia nōnulli historici quādoq; posuere.

C learchus prima cum.c.exili & ultima cum.ch.aspirato scribit̃:quasi cleos.i.gloriæ:& archos princeps: fuit philosophus solensis

C leantes cū.c.&.t.exilibus scribit̃:fuit Asius philosophus & Phanii filius:& teste Antisthene pugil primum deide,pfectꝰ athenas cū q̃ttuor drachmis discipulis factus ē Zenōis.Fama ē ipm laboriosissimū fuisse:adeo ut iopia cogente se mercenariū faceret:ac noctu qdē ī hortis hauriret aquas.Interdiu operā studiis liberalibus daret.Pisebat etiā sæpe farinas.Ingeniū obtusum diligētia uicit.Cōposuit libros pulcherrimos de tpe: de sensu:de arte:de appetitiōe:de antiqtate:de diis:de hymenæo:de gigantibus:de arte amatoria:de politicis:de legibus:& alios q̃plures.Tumuit illi gīgiua ac putruit.medicoꝝ sentētia biduo se a cibo abstinuit: cōualescente ipo & medicis sibi cōsueta pmittētibus:itexꝝ sponte sua fecit abstinētiā q̃ cōsumptꝰ ē:& extictꝰ Alii dicūt amore alterius uitæ manū sibi iniæcisse:audito a se Zenonis ānis.xix.Cuius ānos: hoc ē nonagesimū æquasse dicit̃.Et ille idem ē q Cloātes cum.o.post.l.a Iuue.dicit̃ cum ait in.ii.satyra:Et iubet archetypos pluteum seruare cloantas.At Cloanthus cū.th.aspirato:alius fuit ut ī ea dictiōe uidebimus.

C leobolus cū.c.exili & unico.l.ī ultima scribit̃:fuit lindius Euagore filiꝰ unus ex septē sapiētibꝰ grǽcie.Cuiꝰ genus plæriq; ad Herculē referūt: dicūtq; illum petiisse ægyptum pcipiēdæ philosophiæ gratia. Natamq; illi filiolam Cleobolinā:quam exametroꝝ ænigmatum uatem aiūt.Fuit hic tpe Solonis ad quem epistolam direxit:obiit annoruꝫ.lxx.

C leombrotus cū.c.&.t.exilibus scribit̃:fuit teste Plutarcho uir lacedæmonius:& Pausaniæ filius.

C leostratus absq; aliq̃a aspiratiōe scribit̃:fuit nomen cuiusdam uiri athenensis.

C leomenes cū.c.exili & absq; aliq̃ diphthógo scribit̃:fuit teste Herodo.li.histo.iii.uir sua ætate iustissimus.

C leone cum.c.exili scribit̃:urbs est arcadiæ in nemæa regiuncula.

C leonymus cum.c.exili &.y.græco scribit̃:nomen fuit uiri,pprium.

C lericus absq; aliq̃ aspiratiōe & cū.i.latio scribit̃:dici pōt q̃si fortitus.Nā a κλῆρος:quod ē sors deducitur.

C lepsydria pria cū.c.exili secunda cū.y.græco & penultia cū.i.latio scribit̃.Vas ē quodd am ī fundo crebris & minutis foraminibus pforatū:qn & e latere supiori latiori quodā foramine aptū:quod sane uas cū aqua iplet̃:& ide supius foramen digito claudit̃:ne uacuū det̃:cōtinet̃ aq̃ iterius nec effundi pōt.Sꝫ cū apit̃ qa aer uices eius qd̃ euacuat̃ supplere pōt p rimas ipiꝰ fundi sparsiꝫ diffundit̃.Sane nōnūq; simili uase designabāt apd̃ ātiquos horæ.Et a κλέπτω quod est furor:& ὕδρια:quod ē uas aqueū cōponit̃ q̃si aquā furetur.

C limax cū.c.exili &.i.latio scribit̃:dicit̃ latine scala:qd̃tā ī plurali q̃ ī singulari idē significat:& in utroq; numero cōperit̃.Est ētiā climax figura cū de uerbo ad uerbū fit gradatio:ut Virgi.ī Alexi:Torua leæna lupuꝫ sequit̃ lupus ipse capellam:Florentē cytisum sequit̃ lasciua capella.Et illud Mars uidet hāc:uisamq; cupit:potitur q; cupita.Vnde Aphricanus mō cōsimili aiebat:ex inocētia nascit̃ dignitas:ex dignitate honor:ex honore imperium:ex imperio libertas.

C lymene cū.c.exili &.y.græco & absq; aliq̃ diph.scribit̃:fuit teste Hesiodo ī theogonia nymphaꝝ una oceani & Tethyos filia:de qua Virgi.li.georgi.iiii.Inter q̃s curā clymene narrabat inanē.Fuitq; mater Phaethōtis:de qua Ouidius li.metamorph.i.Et tulit ad clymenen epaphi cōuicia mater.Altera fuit ministra Helenæ decoris oculis redimita:ut dixit Homerus li.iliados.iii.quam unam & Aethram alterā comites in patria habuerat.Vnde ait Ouidius in epistola Helenæ ad Paridem:

Cætera p sotias clymenen æthramq; loquamur.
Quæ mihi sunt comites consiliumq; duæ.

C lio cum.c.exili &.i.latino scribit̃:fuit musaꝝ una a cleos quod est gloria cognominata:ut uidebimus in dictione musæ:de qua Ouidius li.fastoꝝ.v.Clioq; & curuæ scita thalia liræ.

C Iytæmneſtra prima cum.c.exili &.y.græco:ſecūda cum.t.exili &.æ.diphth.penultima cuꝫ.m.ante.n.in eā/dem ſyllaba &.e.abſq; diphth.ultima cum.t.exili ſcribit'.Quā inſcii qdam moderniores ſcripturam eius dictionis prorſus corruperūt: fuit Tyndari filia ex Leda uorq; Agamēnonis:& mater Horeſtis:quæ cū adul teraſſet cum Aegyſtho Thyeſtis filio:Agamēnonem a bello troiano redeuntem teſte Iuuenale media inter pocula interfecit.

C Iitomachus pria cū.c.exili &.i.latino:ſequēs cū.t.ſimiliter exili:ultima cū.ch.aſpirato ſcribit':fuit philoſo/phus carthaginēſis:& lingua patria Haſtrubal uocabat':in q etiā philoſophari cœpat. Venit athenas qua/draginta ānos nat9:adiuitq; Carneadē:q hominis induſtriā admirat9:eū curauit ſtudioſe doceri:euaſitque ita clarus ut Carneadi ſucceſſerit.uerſat9 ē in tribus ſectis academica:peripatetica:& ſtoica.

C Iinias cū.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribit':& nōnunq; ſine.s.finali:apud græcos uero in pria ē.ei.diphthō gus:fuit teſte Plutarcho pater Alcibiadis.Alius fuit cretēſis:de quo Plato i legibus meminit.

C Iypeus cū.c.exili &.y.græco ſcribēdū eē oſtendit Plini.li.xxxv.naturalis hiſto.oſtendens a γλυφω:quod ē ſculpo deriuari:quaſi γλύπτοσ:hoc eſt ſculptus.Ita ut.γ.mutet'in.c.noſtrum ſicut cōtra ob uicinitatem litteraꝝ:ut in antehabitis oſtendimus. Vnde ait ſic Plinius:ſcutis enī qualibus apud troiā pugnatum ē:con tinebant'imagines.Vnde & nomē habuerūt clypeorū.Non ut puerſa grāmaticoꝝ ſubtilitas uoluit a cluen do deduci.hæc ille.cluere enī ātiq pugnare dicebāt.Et ſubdit pœni ex auro factitauere clypeos ſcultis ima/ginibus:& ſecū in caſtris tulere.Quare nomē clypeoꝝ a γλυφω quod ē ſculpo habere uoluit.

C Iyſtriū prima cū.c.exili &.y.græco ſcribit'.Inſtrumētum ē ad expurgandū uentrem.

C Iytius pria cū.c.exili &.y.græco:penultima cum.t.ſimpliciter non aſpirato:&.i.latino ſcribit':fuit teſte Ho mero filius Laomedontis:& frater Priami.Alterum poſuit Virgilius libro.ix.æneidos cuꝫ ait:Et clytium & lydem & amicum cretea muſis.

C Iitor abſq; aliqua aſpiratione & cū.i.latino ſcribit':dici pōt inuitator:& inde clitorius.

C Iitori9 cū.c.&.t.exilib9 atq;.i.latino ſcribit':ē arcadiæ fons q ſemel pot9 odiū facit uini:ut uidebim9 i dictōe Prœtus.De eodē Ouidius metamorpho.xv.Clitorio qcūq; ſitim de fonte leuauit Vina fugit: & reliqua.

C Iitumnus pria cū.c.exili &.i.latino:penultima cū.t.exili:& ultima cum.m.ante.n.ſcribit'.Et ut græci qdam ferūt dicit'quaſi clitor:hoc eſt iuitator amnis. Sic enī in hiſtoriis Dionis de.ii.bello punico ꝑ fonte umbriæ poſitum cōperi.Noſtri uero dicūt eē in ualle ſpoletana apud radices montis:cui treuiū oppidum īminet:& fluuium ex ſe effundere apud uenuaniā & ſpoletum:q tādem topino fluuio iunctus in thybri cadit.Ex hui9 aqua ſi bos biberit:& cōcæperit:nō ſolum grādes tauros:ſed penitus albos ꝑducit. Quod Virgilius libro georgicoꝝ.ii.tetigit cum ait:

Hinc albi clitumne greges:& maxima tauri
Victima:ſæpe tuo perfuſi flumine ſacro:
Romanos ad templa deū duxere triumphos:

C Ioanth9 prima cum.c.exili:ultima cum.th.aſpirato ſcribitur:nomen fuit troiani cuiuſdam Aeneæ comitis: compoſitum ex cleos quod eſt gloria:& ανθοσ flos:quaſi gloria ſit floris: & propter altiorem ſonum ma/gis.o.q;.e.in prima retinuit.

C Ionus cū.c.exili ſcribit':nomen fuit uiri ꝑpriū aurifabri:deductū a κλω quod eſt frango:& inde κλωνοσ ramus:de quo Virgilius li.ænei.x. Quæ clonus eurityades multo cælauerat auro.

C Ionius cū.c.exili ſcribit'&.i.latino:fuit unus ex qnq; ducibus boetioꝝ:q cū qnquaginta nauibus ad troiam nauigarūt:ut oſtendit Homerus li.iliados.ii.

C Iotho cū.c.exili &.th.aſpirato ſcribit':habetq; apud græcos accentū i fine:una ē ex parcis: ut uidimus i di/ctione atropos.Alter eodē nomīe fuit nympha marina:una ex filiis Nerei:de q̄.Virgi.li.ænei.ix.ait:

Magniq; iubebo Aequoris eſſe deas:quales nereia clotho
Et galatea ſecant ſpumantem pectore pontum.

C Ioaca abſq; aliqua aſpiratione a noſtris ſcribit':atq; græcā dictionē eē nōnulli affirmant.Ita ut a cochlea cō/mutatis qbuſdam litteris deriuet':qa eos ſubtextus cōmeatuſq; habere uideat':quos habet cochlea.Alii lati nam dicūt & a colando deductā eē uolunt:dicente Vlpiano de cloacis:cloaca eſt locus cau9:ꝑ quē colluuies quædā fluit.Feſtus uero dixit cloacā a cloacare:quod ē ingnare deduci.Sed ſubdit Vlpianus cloacæ aūt ap/pellatione & tubus & fiſtulæ cōtinent'.Et inde ſeqtur ad ſalubritatē ciuitatum & ad tutelā ptinet:ut cloacæ purgent'& reficiant'.Nam & cælū peſtilēs & ruinam minant'īmūdiciæ cloacarū. Sane Liuio teſte li.ii.ab ur/be:Tarquinius foros i circo faciendos & cloacā quæ maxima recæptaculuꝫ oīm purgamētoꝝ ſub terra agē dam:qbus ut ſubdit opibus uix noua hæc magnificētia qcq; adæquare potuit.Et Pli.li.xxxvi.natu.hiſto.cū romana quædam ædificia cōnumeraſſet.ſubdit preterea cloacas opum oium dictu maximū ſuffoſſis mon/tibus atq; urbe penſili ſubtuſq; nauigata.Et ſubſequit'id.M.Agrippa fecit in ædilitate poſt cōſulatum:cor nicatis ſeptē amnibus curſu præcipiti torrentū mō rapere:atq; auferre oīa coactis.Et plura admiranda quæ de huiuſcemodi rebus idem auctor ꝑſequitur.

C hlamys prima cum.ch.aſpirato:& ultima cum.y.græco ſcribitur:indumentum eſt militare & comicum:ut

dixit Iulius

dixit Iulius Pollux.

C hlæna prima cum.ch.aſpirato ſequente.l.&.æ.diphthongo ſcribitur.Genus eſt ueſtimenti quod deſuper alia portabatur:ut Lucilius libro.xx.a Parthenio inducitur qui ait chlænam deſuper indutam fœdauit.Sic Homerus li.iliados.ii.Vlyxem inducit dicẽtem cõtra Therſitem: ſi offendero te iterũ talia facientẽ præhẽdam:& denudatum oĩbus ueſtibus non modo tibi auferã χλαίναν τὴν ἐπὶ χιθῶνα:hoc eſt chlænã & tunicã ſed ut ſubdit etiã ea quæ pudenda tegũt.Idez li.x.ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίναν τεροπήσατο.At Virgilius libro ænei.iiii.ſine.ch.tantũmodo lænã dixit cũ ait:Ardebat murice læna:ut ĩ ea dictione uidebimus.

C hloris cũ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit:fuit una Amphionis Orchomeni regis filia:uxorq; Nelei & mater Neſtoris atq; aliorum.xi.filiorũ.Altera ab Ouidio dea florum ponit:quæ cũ nympha eẽt non ignobilis: & Zephyro nuberet:quaſi dotis loco id muneris a marito accæpit:ut florum oĩm poteſtatẽ haberet: unde inquit ipa ad Oui.libro faſtorũ.v.Chloris erã quæ flora uocor corrupta latino:Nominis ẽ noſtri littera græca ſono.Huius ſacra floralia dicebant inſtituta:teſte Pli.libro.xviii.naturalis hiſto.urbis ãno qngenteſimo ſextodecimo ex oraculis ſibyllæ:ut omnia bene defloreſcerent.Nam ut idem auctor rettulit: tria tempora fructus metuebãt:ꝓpter quos inſtituerũt ferias dieſq; feſtos rubiginalia:floralia:uinalia. Rubiginalia Numa conſtituit ãno regni ſui.xi.quæ nũc agunt ad.vii.calendas maii:quoniam tũc fere ſegetes rubigo occupat.Diem uero floralium Varro determinat.Sole tauri ptem.xiiii.obtinẽte.Ita ut ſi in eo quatriduo ciderit plenilunium fruges & oĩa quæ florebunt lædi neceſſe erit.Vinalia nono calẽdas martii deguſtãdis uinis inſtituta:quæ nihil ad fructus attinent.

C hloelia cũ.ch.aſpirato &.o.atq;.e.ſepatis apud græcos atq; unico.l.ſequente:&.i.latino ſcribit.Virgilius tamen.o.&.e.cõiunxit in uerſu ut infra uidebimus:fuit uirgo romana:de qua late Liuius li.ii.ab urbe ſcripſit:hæc Porſenæ hetruſcorũ regi cum pluribus aliis romanis utriuſq; ſexus obſes data fuit:ut ſi Porſena hoſtes a ianiculo remoueret:romani agros dudum ueĩẽtibus ablatos reſtituerent.Sed illa cũ liberatus ab hoſtibus ianiculum cõſpexiſſet:dux cateruæ uirginũ effecta inter hoſtium tela cum illis aufugiens natando thybrim ptranſiuit:Et uirgines oẽs ꝓpinquis ſuis reſtituit.De quo Virgi.li.ænei.viii.Et fluuiũ uinclis ĩnatet chloelia ruptis.Quam ſolam cuꝫ Porſena reſtitui ſibi omnino expoſceret:admirat⁹ uirginis uirtutẽ partem aliam obſidum quos impuberes illi elegit ei largit⁹ eſt:& honoratã remiſit.Vnde Iuue.Quod miraret cum coclite mutius.Et quæ imperii fines thyberinum uirgo natauit.

C nidos cum.c.exili ſequente.n.in eadem ſyllaba &.i.latino ſcribitur:una eſt ex quĩq; ciuitatib⁹ doricæ græciæ:ut oſtendit Herodotus libro hiſto.i.in hac teſte Plinio li.naturalis hiſto.vii.templum fuit Veneris & ſimulachrum ſculptum a Praxitele neutiq; a libidinoſo complexu tutum.Vnde cõterraneus meus Carolus aretinus in elegia ad Poggium.

Praxiteleſq; cnidi rurſus te marmore ſignet
Pulchra uenus:quo ſit nobilis ipſa cnidos:
Deniq; lyſippus fingat ſpirantia ſigna:
Omnia mercurio cedere uiſa meo.De qua Venere late uidebim⁹ ĩ dictione Praxiteles.Sꝫ ut ait Pli.li.xxxvi. naturalis hiſto.ſunt in cnido & alia ſigna marmorea illuſtrium artificuꝫ Liber pater Bryaſidis:& alter Scopæ & Minerua.

C noſus cum.c.exili ſequẽte.n.ĩ eadem ſyllaba ſcribit:urbs fuit ĩ creta Minois regia:unde cnoſius cnoſia cnoſium deriuat:quæ ob uicinitatẽ litterarum moderniores cum.g.ſcribunt.Virgi.lib.geor.primo:Gnoſiaq; ardentis decedat ſtella coronæ:quam a Vulcano fabricatam Ariadne filia Minois a Venere dono accæpit: ut in dictione Ariadne uidimus.

C oaſpis cũ.c.exili &.i.latino ſcribit:fluuius eſt medoꝝ:q apud pſas ĩ tigrĩ decurrit.huiꝰ aq̃ teſte Solino adeo dulcis ẽ:ꝙ q̃ diu reges pſaꝝ i regno erãt:ex eo ſibi pocula ſemꝑ uolebãt:& ſi pegre graderẽt ſecũ deferebãt

C ocytus abſq; aliqua aſpiratione & cũ.y.græco ſcribit:habetq; apud noſtros accẽtum ĩ penultima:fluuiꝰ dicitur ĩfernalis:q ex ſtyge palude naſcit:& a poetis ſæpius decantatur.

C ochlea prima cum.c.exili & ſequẽs cuꝫ.ch.aſpirato ſcribit:teſta eſt limacæ:quæ & nõnunq̃ pro ipa limaca ponitur:ut Plinius libro.xviii.limacæ inquit naſcunt in uitia:& aliquando e terra cochleæ minutæ mirum in modum erodentes eam.

C ochliarium prima cũ.c.exili:ſequens cum.ch.aſpirato ſcribit:ſequẽte.l.&.i.latio utrobiq; ſcribit:& a cochlea ob eius ſimilitudinem deriuatum eſt.

C ocche ut ĩ antiquiſſimis & emẽdatiſſimis codicib⁹ noſtris cõperi:pria cũ.c.exili utrobiq; & ultima cum.ch. aſpirato ſcribit.Nam apud græcos nuſq̃ dictionẽ hãc legi:quã tamen qdam græcam eẽ cõtendũt: nec illi⁹ deriuationẽ exquirere ualui:& ut qdam putãt uinum corruptũ deſignat:quod indicare uidet Iuue.cũ ait ĩ ſatyra Vmbritii:Cuius aceto:Cui⁹ cocche tumes.nec ſtare põt cõcha ut qdam ſyllabarũ ignari male legunt Sed ſtare tamen põt cõche ꝓ piſce quod inueniri nõnulli affirmant in Martiale.

C ocles cũ.c.exili utrobiq; ſcribit:fuit teſte Herodiano grãmatico tractatu de noĩe ap̃d antiquiſſimos cognomen habẽtium unũ oculũ:unde oculũ a latinis primo tractũ qdã uolũt.fuit itaq; apud romanos cognomen

Horatii cuiuſdam inclyti & fortiſſimi ciuis dicente Plinio de uiris illuſtribus cum Porſena primo ipetu cæpiſſet ianiculum. Horatius cocles illo cognomine quod in alio prælio oculum amiſerat: ꝑ póte ſublicio ſtetit: quem fuiſſe ligneum dixit Seruius ſuper. viii. ænei. Et tádiu hoſtium impetuꝫ ſolus ille ſuſtinuit: quádiu pontem poſt ſe cófractū fuiſſe a ſuis pſenſit. Et inde ꝑ ut erat armatus in thyberim ſe cōiæcit: atque ad ſuos enatans magna cum gloria euaſit: dicente Virgi. libro. viii. ænei. Illum indignanti ſimilem ſimilēq; minanti Aſpiceres pontem: qa auderet uellere cocles.

C odrus cum. c. exili ſcribit̄: fuit teſte Seruio in Dalphnim dux atheniēſiū: qui orto bello iter laconas & athenienſes. Cum reſpondiſſet oraculum illos poſſe uincere: quoruꝫ dux periſſet: habitu humili profectus ē ad hoſtium uicina tentoria: & illic iurgio eos in cædem ſuá inſtigauit. Quare a nullo cognitus & interfect⁹ fecit locū oraculo. Vnde teſte Iuſtio li. ii. hoſtes cognito Codri corpe ꝑ ánulū qué geſtabat: ſine ꝓlio diſceſſerūt.

C œmiterium abſq; aliqua aſpiratione & cū. œ. diphth. i prima atq;. i. latino utrobiq; ſcribit̄. Et a græco uerbo deducitur: quod ē κοιμομαι. i. dormio: cum mortui eo in loco dormire dicantur.

C œnobium prima cū. c. exili &. œ. diphth. penultima cum. i. latino ſcribit̄: locus dicit̄ in quo communis uita ducitur. Nam cōponit̄: a κοινοσ quod eſt cómunis: & βιοσ uita.

C œna cum. c. exili &. œ. diphthongo ſcribit̄. Nam a κοινη quo eſt cómunis tranſfertur: qa plures ſemper in cōmune cœnare cōſueuerant. Vnde repræhendit eos Iuue. in. i. ſatyra qui cōtra maiorum cōſuetudiné ſecreto cœnabāt: & ut ita dicam cōtra uocabuli inſtitutionem agerent. Quū dixit: Quis fercula ſeptē Secreto cœnauit auus. Et in eadem ſatyra: Optima ſiluarum interea pelagiq; uorabit Rex horum: uacuiſq; toris tātum ipe iacebit. Nam ut ait Feſtus id olim erat cœna quod dicitur prandium: ab ea hoim cōitate cœna dici potuerit: & ſic quoq; a poetis noſtris ꝑ utroq; obſeruatum uidet̄.

C œnaculum cum. c. exili utrobiq; &. œ. diphth. ſcribit̄. Et a cœnando nomen aſſumpſit: locus eſt ſupior domus ad cœnandū apt⁹: hoc é ſine inferiore taberna & officina. Vnde non tam ꝑ loco cœnandi q̄ ꝑ parte domus ſupiore dicitur: accipitur dicente Varrone Vbi cœnabant cœnaculum uocitabant: poſtq̄ in ſuperiori pte cœnitare cœperunt: Supior domus uniuerſa cœnaculum dicta. accipit̄ etiaꝫ a poetis noſtris nónunq̄ ſignificatiōe diminutiua ꝑ loco ubi pauperes & iopes cœnare cōſueuerūt. Iuue. i ſatyra Oibus in terris iquit Temporib⁹ diris igit̄ iuſſuq; neronis Longinū & magnos ſenecæ prædiuitis hortos Clauſit: & egregias lateranorum obſidet ædes Tota cohors: rarus uenit in cœnacula miles.

C œnatio cū. œ. diphth. ſimiliter ſcribit̄: & a cœnādo deducit̄. Ponit̄ a noſtris poetis ꝑ loco ad cœnandum: ſꝫ in imo domus. Iuue. in ſatyra Et ſpes & ratio inqt: Et algentem rapiat cœnatio ſolem.

C œlum ut qdam uolūt cū. œ. diphth. ſcribit̄. Et deducūt a cœlo uerbo quod é ſculpo: uerbū uero a κοιλον quod é cōcauū: qa i ſcultura id neceſſario exigi dicūt. Et inde cœlebs: oía cū. œ. diphth. ſcribunt. Alius uero magis placet cū. æ. diphth. ſcribēda hæc eſſe: ſecundū quod latius uidebim⁹ i dictione diphthongus.

C œleſyria prima cum. c. exili &. œ. diphth. antepenultima cum. y. græco & penultima cuꝫ. i. latino ſcribitur uocabulum eſt quo qdam ex noſtris antiquis uſi ſunt: indicantes per illud cauam ſyriaꝫ. Nam ex κοιλη qđ eſt caua: & σύρια componitur.

C œus cum. c. exili &. œ. diphth. ſcribit̄: fuit gigas filius Titani & Terræ: qui in cœa iſula ſuperbiſſime regnū tenuit: a quo inſula traxiſſe nomen dicitur: de quo meminit Virgilius libro georgico. primo cū ait: Cœúq; iapetumq; creat: ſcæuūq; typhœa.

C olaphizo cū. c. exili & unico. l. atq;. i. latino &. z. conſonāte ſcribit̄: idem é quod apud nos alapá incutio.

C olaphus cum. c. exili & umico. l. ſcribit̄: a noſtris quibuſdam alapa dicitur: & deſcēdit a κολαφιζω: quod eſt alapam incutio. Iuue. in ſatyra: Scire uelim ait: Nos colaphum incutimus lambenti cruſtula ſeruo. Terētius plus qngentos colaphos infrægit mihi.

C olyma cū. c. exili & unico. l. atq;. y. græco ſcribit̄: dici pōt a noſtris uetatio: quo uocabulo uſum Afraniū dicunt in menæchinis cū ait: colyma a lenone ſancitum ē. Naꝫ deriuat̄ a κολυω quod é ueto: quod in ꝓterito facit uetui & ſupino uetitum: inde uetatio & non uetitio. Nam nomina quæ ueniunt a uerbis primæ cōiugationis poſitionē ſupini habētibus in itum uel in ctum: præter cæterorum uerborū legem exeūt in atio nō in itio nec in ctio: ut præſto præſtiti præſtitum: præſtatio nó præſtitio: cubo cubui cubitum: cubatio non cubitio: domitum domatio: nō domitio: ſonitum ſonatio non ſonitio: crepitum crepatio: nō crepitio: tonitū tonatio nō tonitio: licet dicamus ſonitus crepitus tonitus: non ſonatus crepatus tonatus. Frictuꝫ fricatio nó frictio: & ita in cæteris. Sectio tamen crebrius reperit̄ q̄ ſecatio. Lauo & poto non habent ſupina neq; i atū neq; in itum neq; in ctum: ſed in otum. Idem formant nomina ſua lotio & potio. Vnde ſunt lotor & potor nomina uerbalia: & lotium pro urina: prima tamen breui non longa. Aliquando reperitur lauatum & potatum: unde ſunt lauatio & potatio: lauatorq; & potator. Iuuo uero alio modo format deriuatiuū uidelicꝫ iutum. Cæterum ex alio ſupino iuuatum facit iuuatio: ab illo fit iutor: ſeu poti⁹ adiutor. Ex cæteris aūt pauca ſunt nomina uerbalia in or. ut domitor & nō domator. Et ſector q ſignificat uenditorē bonoꝝ exulis: & ut aliqui uolunt emptorem. Et ſectio ipa hæc actio.

C olyphium prima cū. c. exili: ſequēs cuꝫ. y. græco: & penultima cum. ph. aſpirato &. i. latino ſcribit̄. Et apud

quoſdam poetas græcos:uti apud noſtros ꝓ cibo:quo luctatores utebant'.ut Iuue.in ſatyra Vltra ſauromatas:Luctantur paucæ comedũt colyphia paucæ.

C olica cũ.c.exili utrobiq;&unico.l.atq;.i.latino ſcribitur:paſſio ẽ ĩteſtini:quod græce colon dicitur:Vnde nomen aſſumpſit.

C oboliũ cũ.c.exili & unico.l.atq;.i.latio ſcribit':Veſtis erat ſine manicis:& deſcẽdit a κολόβω qd'ẽ breuio.

C olocaſia cũ.c.exili utrobiq;& unico.l.atq; unico.s.&.i.latino ſcribit'.Eſt teſte Pli.li.xxi.natu.hiſto.nobiliſſima herba in ægypto:quam cyamon aliqui uocant:ſpectabilis foliis & latiſſimis etiam ſi ad arbores comparentur:quæ cũ aqua in uaſis ſæpe implexa gratiſſimam potationem reddũt ꝓducitq; fabã in arenoſo ſolo decoctam:quæ gratum etiam ad nos traducta ſaporem reddit.hæc ille.Vnde eam eſſe puto:quam fabaz ægyptiam uulgo uocamus.

C olocynta abſq; aſpiratione:& cũ.y.græco ſcribit':quam noſtri tranſcribere in penultima cum.q.conſonãte conſueuerunt:ac conuertẽtes.y.græcum in.u.& ſuperaddentes.i.latinum dicũt coloquinta:& ẽ teſte Dioſcoride agreſtis cucurbita.

C olchos prima cum.c.exili:& ultima cum.ch.aſpirato ſcribitur:regio eſt iuxta põtum ex parte aſiæ:quæ regnum fuit Oetæ regis.

C olla cũ.c.exili & duplicato.l.ſcribit':a noſtris dicitur gluten.

C ollyriũ pria cũ.c.exili:ſequẽs cũ.y.græco:& penultima cũ.i.latino ſcribit':medicamẽ ẽ oculoꝝ.Vnde Iuue.in ſatyra Credo pudiciciã ait:Et prurit fricꝰocelli angulus inſpecta geneſi collyria poſcit.

C olophon cũ.c.exili & unico.l.ſcribit':urbs in lydia:quã quidã nobilẽ ferũt ex oraculo clarii Apollinis.

C olon cum.c.exili & unico.l. ſcribitur:dici poteſt a nobis artus membrum & internodium. Eſtq; etiam nomen inteſtini.

C oloſſus cum.c.exili & unico.l.atq; duplicato.s.ſcribit':græcum uocabulum eſt:& a κόλον:quod eſt membrum deducit'.Itaq;ꝓ membroſa & alta ſtatua ponit'.Vnde ait Pli.li.xxxiiii.natu.hiſto.moles quippe excogitatas uidemus ſtatuarum:quas coloſſos uocãt turribꝰpares:talis eſt in capitolio Apollo tranſlatus a Lucullo ex apollonia ponti urbe.xxx. cubitorũ qngentis de talẽtis factꝰ.Talis in cãpo martio Iuppiter a Claudio Cæſare dicatus:qui decoratꝰpompeiani theatri uicinitate:talis & Tarenti factꝰa Lyſippo.xl.cubitorum Refert etiam Apion græcus hiſtoricus q Pliſtonices cognominat':& paulo ante Plinium fuit adhuc tunc in labyrintho ægypti coloſſum eẽ Serapis:e ſmaragdo cubitorũ.ix.Sed ante oẽs teſte Pli.in admiratione fuit Solis coloſſus rhodi:quem fecerat Clares lyndius Lyſippi ſupradicti diſcipulus:qui.lxx.cubitorum altitudinis fuit.Qui poſt qnquageſimum ſextũ ánum terræmotu,pſtratus:iacens quoq; miraculo ẽ.Pauci pollicẽ eiꝰamplectunt'.Maiores ſunt digiti q̃ plæræq; ſtatuæ:uaſti ſpecus hiant defractis mẽbris.Spectant'intꝰmagnæ molis ſaxa:quorũ pondere ſtabiliuerat illud cõſtituens.xii.ánis tradunt effectum trecẽtis talentis : quæ cõtulerant ex apparatu regis Demetrii relicto.Sunt alii cẽtum minores ĩ eadẽ urbe ubicũq; ſinguli fuiſſent nobilitaturi locum.Fuit & in galliæ ciuitate aluernis Mercurius oẽm amplitudinem eiꝰgeneris ſtatuarũ ea ætate uincens:quæ Xenodorus fecit.Is poſtq̃ ſatis artem ibi approbauerat:romaz accitus eſt a Nerone:ubi deſtiantum illius principis coloſſum fecit cẽtum.xx.pedũ.De quo uidebimus in dictiõe Roma.Nam ab eo amphitheatrũ,ppinquũ coloſſeum uocatum ẽ.De quo Martialis li.i.epigrãmatum inquit: Hic ubi ſidereꝰ ,ppius uidet aſtra coloſſus : Et creſcunt media pægmata cælſa uia:hoc ẽ amphitheatrũ ubi pægmata.i.ludi exercebantur.Et pergit:Inuidioſa feri radiabant atria regis ideſt Neronis.Nam ibi domus eiꝰ aurea fuerat Vnaq; iam tota ſtabat in urbe domus.

C ollyiuſta cũ.c.exili & duplicato.l.ſequẽte.y.græco:& cũ.i.latio ĩ penultima ſcribit':dicit'a noſtri s nũmularius:& minutꝰmẽſarius:q & idem forte ab illis trapezita uocat':cũ & collyiuſta trapezas habeat.

C olpus cũ.c.exili &.p.nõnunq̃ qdem exili:nõnunq̃ uero aſpirato ſcribit':dicit'a noſtris ſinus.

C oma cum.c.exili & unico.m.ſcribitur.Et ſi habeat primã breuem capillorum ornatum indicat.Nam tunc quoq; a græcis cum.o.puo ſcribit'.Si uero habeat illã longam uillã deſignat:& cuz.o.magno apud græcos deſcribit'.Et differt ſecũdum aliquos coma a cæſarie.Quia a cædendo cæſaries dicta fert'.Et coma capillos non cæſos indicat ἀπὸ τοῦ κόπτω κατὰ τὴν ἀντίφρασιν.

C omma generis neutri cũ duplicato.m.ſcribit':& dicit apud nos ptem:nam deriuat'ἀπο του κόπτω.

C omarus cum.c.exili & unico.m.ſcribitur:dicitur teſte Plinio libro.xv.natur alis hiſtoriæ:a noſtris arbutus eſt etiam genus mori.

C omata abſq; aliqua aſpiratione:& cũ unico.m.ſcribit':nomẽ ẽ paſtoris:de quo ſæpe Theocritus:qn & gallorum regionis cognomẽ:ubi grandem illi deferũt comam.

C ometes abſq; aliqua aſpiratione ſcribit':& deriuatur a coma quam habere uidetur:ob quod teſte Plinio li.ii.naturalis hiſto.crinita latine dicitur:& infra ſubdit cometes in uno totius orbis loco colitur. In templo romæ admodum fauſtus diuo Auguſto indicatus ab iꝑo qui inſpiciente eo apparuit ĩ ludis quos faciebat Veneri genitrici:non multo poſt obitum patris Cæſaris in collegio ab eo iſtituto. De quo Virgiliuz itellexiſſe puto cum ait:Ecce dionei præceſſit cæſaris aſtrum.Maxime cũ nõ multo poſt dicat Pli.eo ſidere ſignificari

uulgo creditur Cæsaris aiam inter deorũ imortalium numina recæptã. Quo nomine id insigni simulachro capiti eius: quod mox in foro cõsecrauimus adiectum est.

C omœdia cum .c. exili & .œ. diphth. in antepenultima atq; .i. latino in penultima scribitur: componiturq; p modum quo supra in generalibus p̃cæptis late ostendimus. Sane fuit comœdia apud græcos duplicis generis: antiqua .s. & noua. Antiqua qdem teste Quintiliano cum sincæram illam sermonis attici gratiam prope sola retinet: tum facũdissime libertatis in uitiis insectandis ẽ præcipua. Qua quidẽ & pro nostra satyra græcos usos fuisse demonstrat. Fuerũtq; in ea præcipui Aristophanes Eupolis & Cratinus: ut in dictõne Prologus late demonstrabimus. Noua uero comœdia eadẽ uia qua & nostra incedit: i qua nos claudicasse Quintilianus dicit: & ut ait uix leuem umbram græcorũ seqmur: adeo ut sermo ip̃e romanus nõ recipere uideat illam solam concessam atticis Venerem: in quo genere eodem teste p̃cipuus & admirandus fuit Menander ut in eã dictione uidebimus: apud nos uero plures fuerũt: sed soli iam restant Terentius & Plautus. De quo Varro Epistilonis sentẽtia musas plautino dixit sermone locuturas fuisse: si latine loqui uellẽt. S3 habuim9 olim Cæciliũ: Neuium: Licinium: Attiliũ: Turpilium: Trabeã: Lucetium: Ennium. De qbus Iulianus sedic9 teste Aulo Gellio hos uersus edidit:

Multos incertos certare hanc rem uidemus:
Palmam poetæ comico cui deferant.
Cum meo iudicio errorem dissoluam tibi:
Vt contra siquis sentiat: nil sentiat:
Cæcilio palmam statuo de comico.
Plautus secũdus facile exuperat cæteros.
Deinde neuius: qui seruet pretio in tertio:
Si erit quod quarto detur dabitur licino.
Post insequi licinium facio attilium.
In sexto sequitur hos terentius.
Turpilius septimum: trabea octauũ obtinet.
In nono loco esse facile facio lucetium.

Decimum addo antiqtatis cã ennium. Quam sane sentẽtiam cõfirmare uidet Gellius: sed non plane Cicero & Quintilianus. Vnde ait ille ad Atticũ li. viii. epistola. iii. secutusq; sum non dico Cæciliũ inane ut ex portu in pyræo malus enĩ auctor latinitatis est. Sed Terentium: cui9 fabellæ ꝓpter elegãtiam sermonis putabant a C. Lelio scribi. heri aliquot adolescẽtuli coimus in pyreũ. Quintilianus in .x. in comœdia maxime claudicauimus: sic Cæcilium ueteres laudib9 ferant: licet Terentii scripta ad Scipionẽ aphricanum referantur. Quæ tamen sunt in hoc genere elegantissima: & plus adhuc habitura gratiæ si intra uersus trimetros stetissent. Sane a comœdia comic9 deducit. Et is dicit q comœdiam cõposuit. ut Cæcilius Plautus & reliqui. Comœdi uero sunt repræsentatores actoresq; comœdiaꝝ: sicut tragicus q tragœdiam cõficit: & tragœdus repræsentator actorq; tragœdiarum.

C oncha prima cũ .c. exili: & altera cũ .ch. aspirato scribit: genus ẽ piscis ex cancroꝝ genere carentis oculis: ut dixit Pli. li. ix. natu. histo. quæ teste Solino potissime sunt ĩ mari indico: in qbus ut ait repit margarita genus lapidis p̃cios̃i. Quin & ĩ eadem orthographia uolũt ꝓ uasi capi & tuba. Alii uero ꝓ his latinã dictionem uolunt: & sine aspiratiõe ultimæ scribẽdam dicũt: ita ut dicatur quasi cõcaua.

C onchylia prima cũ .c. exili: sequens cũ .ch. aspirato & .y. græco penultia cũ unico .l. & .i. latino scribit: genus est piscium in mari assyrico & indico. ex quoꝝ incisis conchis lachrymæ emanant: qb9 purpura tingit. Idem murices dicunt & sarræ: ut Virgi. .i. iiii. ænei. Ardebat murice læna: & li. georgi. ii. Vt gẽma bibat & sarrano dormiat ostro. Quare Iuue. .i. iii. satyra de adulatorib9 græcis loquens ĩquit: Horũ ego nõ fugiã cõchylia. i. purpuras adulationes uel uenena: ut Virgi. li. georgi. ii. Alba neq; assyrio fucat lana ueneno.

C onon cũ .c. exili hoc ẽ sine aspiratione scribit: fuit uir athenien̄sis q tpe pelopõnesiaci belli ad rempublicaꝫ se contulit: in qua magna qdem perægit. Nam teste Aemilio ꝓbo p̃tor pedestribus exercitibus p̃fuit. Et p̃fectus deinde classis creatus res magnas mari gæssit: in qua potestate phæras cæpit lacedæmoniorũ coloniam Idem in extremo pelopõnesiaco bello p̃tor erat: cũ apud ægos flumẽ copiæ athenien̄sium a Lysandro sunt deuictæ: sed tũc quoq; affuisse Cononẽ constat: ex quo peius res administratæ in eam calamitatẽ deuenerũt Verum cũ rebus afflictis patriam obsideri audisset: non quæsiuit ubi tuto uiueret: sed unde ciuib9 suis p̃sidio esse possit: quod tantis laboribus & periculis confecit: ut ultiõ a Tyriabazo qui sardis præerat: sub amiciciæ specie conuocatus in uincula cõiectus eẽt: in quibus aliquãdiu fuit sed ut nõnulli scribunt inde ad psarum regem deduct9 apud eum periit. At Dion historicus q fideliter p̃sica scripsisse dicit: effugisse eũ scribit & dubitat an Tyriabazo id sciente uel iprudente factum fuerit.

C onopeum cum .c. exili & .e. absq; diphthongo scribit: genus est tentorii ex filo contexti: quod ad euitãdos culices supra lectum explicari consueuit. Nam κωνώψ græce latine culex dicitur. De quo Iuue. ĩ satyra. vi. Vt testudineo tibi lentule conopeo.

Contus absq; aliqua aspiratione scribitur:& dicitur apud nos ptica siue sudes.
Cholera cum.ch.aspirato scribit̃:dicitur a nostris bilis.Iuue.in satyra Credo pudicicia3 ait:Nauseat atq; oculis bilem substringit opertis.
Coctona prima cũ.c.exili:sequẽs cum.c.&.similiter non aspiratis scribit̃.Et ẽ neutri generis ac pluralis numeri apud græcos ficoꝝ genus eẽ comperi:quæ quidem ab urbe syriæ:quæ cocton dicebatur nomen assumpserunt.Idem Pli.li.xiii.natu.histo.confirmasse uidetur:dicens ficorũ caritas minor ẽ ei⁹generis:quæ coctona uocant.Et ĩmediate subdit item pruna in damasco syriæ nata:& missa:utraq; iam familiaria.Idem Iuue.sensisse uidet̃in satyra Vmbritii:cũ dixit de adulatore græculo: Aduectus romã quo pruna & coctona uento. hoc ẽ eodem modo uenalis.Quin & puas esse ficus ostendere uidetur Martialis in.vii.Paruaq; cũ canis uenerunt coctona prunis.Et circa ultimum operis inqt:
Hæc tibi quæ cocta uenerunt coctona mensa.
Si maiora forent coctona ficus erat.
Coons cum.c.exili & duplicato.o.scribitur:fuit teste Homero li.xi.iliados:primogenitus filiorũ Antenoris q̃cum Iphidamantis fratris mortem ab Agamẽnone illatam uindicare uellet: & Agamẽnonem solus uulnerasset:ab eodem & ipe interfectus est.
Cophinus cũ.c.exili &.i.latino scribit̃:dicitur latine corbis.
Corax cũ.c.exili scribit̃:fuit unus frater Tyburti:ut uidebim⁹ĩ dictiõe tybur:& oppidũ uulscorum ab eo cognominatũ.Alter fuit orator siculus:q & Tisias primi artificiose dicẽdi præcepta litteris mandasse dicunt̃.
Corybãtes absq; aliqua aspiratione & cum.y.græco scribit̃:populi fuisse dicunt̃ in creta: qui una & curetes Iouem infantẽ aluerunt.Nam ut dixit Ouidius li.iiii.fastorum:
Pars clypeos manibus:galeas ps tundit inanes:
Hoc curetes agunt:hoc corybantes opus.
Corydalus cũ.c.exili &.y.græco atq; unico.l.scribit̃:genus ẽ auiculæ.
Corycus cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco scribit̃:fuit ciliciæ urbs:& eiusdem nominis portus:ac similiter mons optimum crocũ deferens:in quo antrum illud eodem nomine famosum a poetis & historicis esse celebrat̃. Nam ut ait Solinus ẽ ibidẽ specus:q montẽ impositum mari a summo cauat uertice:patulus hiatu amplissimo:ut etiam Pomponius cõfirmauit q de huiuscemodi specu plura & admiranda cõscribũt: imo & tribus specubus distinctũ illũ eẽ exponunt.Quoꝝ ultimũ typhoneum uocant.de quo Lucan⁹:Antraq; lætiferi rabiem typhonis anhelãt.Simili mõ & oia a coryco descendentia scribũt̃:ut corycius:ut Virgi.li.georgi.iiii. Namq; sub œbaliæ memini me turrib⁹altis Coryciũ uidisse senẽ.Est etiã corycus collis ali⁹apud delphos cũ simili specu:ut Homerus in hymnis Herodotusq;:& alii q̃plures ostendũt.
Cortina absq; aliqua aspiratione & cũ.i.latino scribit̃:ab aliquib⁹græcũ dicit̃ uocabulum.Ego uero illud latinum potius puto: & a coriis tractum ex qb⁹prio cõficiebant̃:qbus & nõnunq; loca magis abdita ab aliis in tẽplis separi cõsueuerant.Quare &p eiusmodi loco positum cõperit̃.Virgi.li.ænei.iii. Et mugire adytis cortina reclusis.ubi ait Seruius:cortina locus est unde oraculi p̃cæptũ datur.Pli.uero li.xxxiiii.na.histo. sentire uidet̃cortinam etiã tripodẽ eẽ Apollinis cum ait:ex ære factitauere & cortinas tripodu3 nomĩe delphicas:quoniã ludis maxime Apollinis delphici dicabãtur.hæc ille.iuxta quod Virgi.li.vi.ænei.dixisse uidetur:Neq; te phœbi cortina fefellit.Verũ ut inqt Seruius ĩ.iii.ænei.dicit̃cortĩa:uel quod Apollinis tripos corio phytonis tect⁹ẽ:uel quia certa illic responsa tradũtur:quasi certina.Vel quod est uerius qa cor illic uatis tẽditur.Nam cauerna quædam in tẽplo Apollinis fuit:ad quam phœbas rapta uaticinabatur:ut ostẽdit Lucanus in.v.hæc Seruius.
Cortyna uero cũ.y.græco &.c.ĩ initio p urbe cretæ a modernis qbusdã scribit̃:sed qa apud græcos cũ.g.littera habet̃:& id ab antiqs nostris obseruatum legim⁹:de ea uidebimus in dictiõe gortyna.
Corydon cũ.c.exili &.y.græco scribit̃:nomen ẽ pastoris.De quo sæpe Theocritus & Virgilius.
Corcyra cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco scribit̃:insula ẽ ĩ mari ionio olim phæacũ patria & Alcinoi regnu3:& a corcyra corcyretus corcyreta corcyretum deducit̃.Martialis in ultio:Aut corcyreti sunt hæc de frondib⁹ horti:Aut hæc massyli poma draconis erant.De hac etiã Pli.li.iiii.natu.histo.
Corylus cũ.c.exili &.y.græco atq; unico.l.scribit̃:ut etiã testis est Priscianus li.i.ubi tractat de mutis circa finem capituli:ubi ex huiusmõi scriptura cũ.y.græco arguit:corylu3 & nymphã a græcis eẽ accepta:habetq; accentũ in prima:& est arbor ac fructus:quæ a nostris dicit̃auellana a loco.s.ubi primũ compta fuit:de qb⁹ Virgi.in bucoli. Phyllis amat corylos.Et li.georgi.ii.Neue inter uites corylum sere.
Corymb⁹cũ.c.exili &.y.græco scribit̃:,pprie fruct⁹ẽ hederæ:unde Virgi.in Palæmone:Diffusos hedera uestit pallẽtem corymbos:& inde corymbiferus.ut Oui.li.fasto.i.Festa corymbiferi celebrabat græcia bacchi
Corinthus cum.c.exili &.i.latino:atq;.th.aspirato scribit̃:urbs fuit achaiæ:quæ primũ teste Eusebio lib. de tẽporibus a Sisypho latrone Aeoli filio super isthmon in medio maris ionii & ægæi cõstructa fuit:& ut ĩ qui busdam Homeri glosulis comperi: Cercyra cognominata fuit. Deinde aucta Ephyra uocata:sed post hæc euersa:& ab Corintho Orestis filio instaurata:corinthus teste Eusebio de temporibus cognominata fuit.

Vltimo a romanis fuit incensa:ut ostendit Florus de bello achaico:& Iustin⁹li.xxxiii.Fuitq; teste Apulegio li.x.de magia regionis caput:& a corintho corinthiacus.i.corinthius deducit'.Oui.li.i.tristinm:
Illa corinthiacis primum mihi cognita cenchris.

C oritus absq; aliqua aspiratione &.i.latino scribit' :oppidum ē hetruriæ sup̄ puo colle eiusdem nominis positum:& tyrrheno mari ad tria milia passuū ꝓpinquū cōditumq; a Corito rege:dicēte Virgilio li.ænei.vii.
His ortus in agris Dardanus idæas phrygiæ penetrauit ad urbes.Et subdit:Huic illū coriti tyrrhena a sede ꝓfectū.Vnde ipi⁹Coriti filius putat' Dardanus:q̄;q̄ a poetis ex eis uxore & Ioue ꝓcreatus dicatur.

C orobius cum.c.exili &.i.latino scribit' :nomen est uiri ꝓprium.

C orone cum.c.exili scribitur:urbs est achaiæ:teste Pli.libro.iiii.naturalis histo.a qua coronæus sinus cuj.æ. diphthongo cognominatus est.

C horus cū.ch.aspirato scribit'.Et fuit in diuersis tēporib⁹diuersus ac ī diuersis actibus uarius. Et teste Festo deriuatur a corona quæ sine aspiratiōe scribit' :sed ut ait in deriuatiuo aspiratione assumit.Sane teste Quintiliano a nōnullis uetustioribus corona aspirabat' :quod ex qbusdam inscriptionib⁹ei⁹ tēporis apparere dixit:eodē modo chenturiones & præchones cū.ch.aspirato scribebāt. Quod si ueram Festus deriuationem a corona posuit:latinum esset chorus & non græcum.Cuius contrarium apud græcos habetur. Ideo Platoni magis credendū'ē:q ait:nō longe ab initio secūdi libri de legib⁹chorus a χάρα:quæ ē lætitia nūcupat'

C horaules cum.ch.aspirato scribit' :nomen ē tam musici instrumēti quo pulsabat'ad chorum:q̄; uiri cognomen pulsantis.Iuue.in satyra Credo pudiciciā ait:Ambrosiusq; choraules.

C horasmi cū.ch.aspirato &.i.latino scribit' :populi sunt asiatici teste Hero.li.histo.ii.

C horda cū.ch.aspirato scribitur:& dictio græca ponit'a Iulio Polluce.

C horea pria cū.ch.aspirato:& penultima cū.e.absq; diphth.scribit' :licet apud græcos sit.ei. diphtbongus: quæ in.e.longam cōuersa ē:ut iuuat idulgere choreis.Sane a Virgilio metri cā corripit' ī.vii.ænei.cū ait:
Pars pedibus plaudūt choreas:& carmina dicunt.

C horebus cum.ch.aspirato scribit' :nomen est uiri ꝓprium.

C horineus cū.ch.aspirato &.i.latino scribit' :nomen ē uiri ꝓprium.

C horiambus cū.ch.aspirato &.i.latino scribit' :pes est choris q̄;aptissimū carmen reddens.Cōstat ex syllabis quattuor:pria longa:duab⁹sequentib⁹ breuibus:& ultia longa.Horatius in primo carminū:Lydia dic per oēs.qui uersiculus cōstat ex choriāmbo & bacchio:ubi lydia ip̄m.a.correptum habet.

C os cū.c.exili scribit' :urbs ē dorica:& ut puto a cote q apud nos lapis dicit'nomen assumpsit.Horatius ī carminibus:Ardentes acuens sagittas cote cruenta.

C osmus cū.c.exili scribit' :dici pōt latine ornatus uel ornamētum.Nam deriuatur a κοσμεω : quod est orno & decoro.Nōnunq; uero & ꝓ ipo unguento quod ornat positum legim⁹.ut Iuue.in satyra Stēmata quid faciunt ait:Et cosmi toto mersat' aheno.Martialis in.xi.Quod cosmi redolent alabastra fociq; deorum. Et inde cosmianus:ut idem Martialis:Qui uino madeat:nec erubescat:Pingui sordib⁹ eē cosmiano:Ludet cū pueris amet puellas.Nōnulli uero putāt nomen illud Cosmi hois cuiusdam unguentarii ꝓprium magis a poetis fuisse positum:q̄;ꝓ unguento ipo:ita ut dicatur ahenum Cosmi.i.optimi illius unguentarii: alabastrum cosmi:quod.s.ille cum unguento uenditare solebat:ut similiter balnea Crispini:balnea Stephani. Martialis eodem li. Scis q̄; sint stephani balnea iuncta mihi.Ita ut q huiuscemodi delicias: quæ ad ornatū faciebāt uenditabant cosmus diceret'.ut idem poeta circa finem operis:Delicias cosmi uos redolete nurus. Et ab eo unguentum qꝺ ille composuerat:cosmianus uocaret'.idem Martialis ī.xii.clare mōstrat cū ait:Aut libra petit illa cosmiani: ubi uenalis rei pondus expressit:itaq; cū diuersis ornamentis decoratus sit mūdus cosmus a græcis dicitur.Vnde cosmographia deducitur.

C osmographia cū.c.exili &.i.latino scribit' :est descriptio mundi:eiusq; positione scriptura & pictura.Nam componit' ex κόσμος qnod est mundus:& γραφία quod cum scripturam:tum etiam picturam designat. Vnde fuit etiam apud romanos consuetudo pingendi mundum:dicente Propertio:Cogor & in tabula pictos ediscere mundos.

C osmeta cū.c.&.t.exilibus scribit' :dici pōt a nostris ornator uel ornatrix.Vnde serui q nobiles mulieres exornare cōsueuerāt:cosmetæ uocati sunt:dicente Iuue.i satyra Credo pudiciciā:Ponūt cosmetæ tunicas.Nā a κοσμεω:quod est orno deducitur.

C ostus cum.c.&.t.exilibus scribit' :arbuscula est aromatica.

C otys cū.c.&.t.exilibus atq;.y.græco scribit' :nomen ē uiri ꝓprium.De quo sæpe Plutarchus meminit.

C otula absq; aliqua aspiratiōe scribit' :genus est quæ mensuræ:quæ græce κοτύλη dicit' :ubi illud.y.græcuj in.u.nostrum cōuersum fuit.

C othurnus cum.c.exili &.th.aspirato sequente a græcis:sed a nostris sequēte.u.scribit' : genus est calciamēti teste Seruio utriq; pedi aptum.Virgi.in buco.Suras uincta cothurno:& primo ænei.Purpureoq; alte suras uincire cothurno.Verum nōnunq; ꝓ calciamento subleuato subere:quo mulieres ipsæ grādiores apparerent:a Iuue.positum uidetur in satyra Credo pudiciciam ubi ait: Si breue parui sortita ē lateris spatium

breuiorq; uidetur Virgine pygmæa nullis adiuta cothurnis. Ponitur etiam aliquando cothurn⁹ p alto dicendi genere apud poetas. Virgi. in buco. Sola sophocleo tua carmina digna cothurno. Et a cothurno cothurnatus deducit. Martialis i. v. epigrāmatum: Grande cothurnati pone maronis opus.

C ous cū. c. exili scribit: insula ē in mari ægæo sic quòq; teste Igino a Coo filiæ Meropis cuiusdā fœminæ: quæ in ea regnauit cognominata. Ex hac teste Varrone li. ii. de agricultura uindemias romam deportabāt. Naz duob⁹ fertilissimis optio uino montib⁹ referta erat: fuitq; Hippocratis & Apellis patria. Vnde ēā adiectiuū cous coa coum simili scriptura deducit. Iuue. in satyra Stēmata quid faciunt inqt: Sptana chlamys cōchylia coa. Nam teste Varrone prima in arte lanificii fœminarum ornamētis claruit: dicēte Oui. li. ii. de arte loquens de puella quā amas: Siue erit in tyriis: tyrios laudabis amict⁹: Siue erit i cois coa decere puta. In eadē dixit Solinus Homeri sepulchrum eē quod in Naxo uoluit Martialis.

C rātor cū. c. & t. exilib⁹ scribit: fuit solēsis philosophus: q athenas cōcedens auditor fuit Xenocratis: soti⁹ Palæmonis: reliquit cōmētaria ad. xxx. milia uersuū Arcesilao petenti ubi naz uellet sepeliri: respondit teste Laertio in uiscerib⁹ terræ. obiit ante Cratem & Palæmonē morbo intercutis.

C rater absq; aliqua aspiratione scribit: ē cuppa grandis: dicente Virgi. circa finē li. i. ænei. Crateres magnos statuūt & uina coronāt: & li. iii. Tū pater anchises magnū cratera corona Induit: ipleuitq; mero diuosq; uocauit. Et dicit etiam hic cratera: ut Statius li. thebaidos. x. Et bacchus in altos crateras pateraq; redit. Et sic ab oībus poetis uas magnum ad bibendū aptū designat: dicente Iuue. in satyra quæ incipit Natali coruine die. Vrnæ cratera capacem: & dignū sitiente pholo uel coniuge fusci Bibit.

C rates absq; aliqua aspiratione scribit: fuit athenien sis philosophus: fili⁹ Antigenis: & pago triasius fuit academicus Polemonis auditor: illiusq; successor scholæ: q adeo se uiuentes iuicem amarūt: ut teste Laertio eadem semper studia sint cōsecuti: & mortui eodem sepulchro dispositi: quos Antagoras in hanc sententiam uersibus exornauit. Hoc tumulo Crate ac Polemonem cōditos fatere q transis o hospes: uiros cōsensu animorum præcipuos: quorum diuino ex ore doctrina manauit sacra: uitæq; mūdicies sapientiæ adiuncta. Habuit Crates discipulos memorabiles: Inter quos fuit Arcesila⁹ Bion Theodor⁹. Alter fuit Crates patria thebanus & secta cynicus Diogenisq; discipulus: quē Hieronymus noster scripsit iæcisse in mare magnum auri pondus dicens: abi a me uenenum. Nam uos potius mergam: q; ip̄e a uobis mergar. Nam teste Laertio fuit uir diues atneq; fieret cynicus. Quosdam ex suis conantes illum a ꝓposito auertere: baculo p̄sequebatur. habuit uxorem Hipparchiam Metrodis sororem: ut in ea dictione uidebimus. Demetrius uero magnesius refert eum deposuisse pecuniam apud trapezitam hac cōditione: ut si filii sui Idiotæ eēnt: eam illis traderet Sin autem philosophi eam plæbi distribueret. Irritans semel Nicodromum cæsus est ab eo in faciem: quare chartulam supraponēs uulneri scripsit: Necodromus fecit. Obiit senex & incuruatus. Alius fuit Crates orator de Isocratis familia. Alius uallorum effossor: q cum Alexandro militauit. Alius philosophus peripateticus. Ali⁹ geometra. Alius poeta epigrāmatum. Alius etiā academicus.

C ratinus absq; aliqua aspiratione & .i. latino scribit: fuit athenien sis poeta comicus clarus apud græcos in ea antiqua comœdia: quæ quasi satyræ nostræ assimilabat. In qua præcipu⁹ ip̄e fuit Aristotphāesq; & Eupolis dicēte Persio: Audaci qcūq; afflante cratino Iratum eupolidē præ grādi cū senes palles. Similiter Horatius Eupolis atq; cratin⁹ aristophanesq; poetæ. Atq; alii quoz comœdia prisca uiroz ē: & reliqua: ut uidebim⁹ i dictione Prologus. Hic idem teste Pli. li. xxxv. natu. histo. Pompeium athenis pinxit.

C rathis cum. c. exili & .th. aspirato atq; .i. latino scribit: fluuius ē achiuorum teste Herodoto li. histo. i. a quo ut ait q in Italia fluuius sic cognominat⁹ ē nomen accæpit. Estq; fluuius calabryæ: de quo Oui. li. metamor. xv. ait: Crathis & hinc sybaris nostris cōterminus oris Helectro similes faciūt auroq; capillos. & Theocritus i æglogla quæ icipit ἀρχεσ ἔμεί de illo ait καὶ τὺ δὲ κράθι ὀι ρωπτον φύροισ: & reliqua. hūc dixit Oui. li. fastorum. iii. lapidosum eē cum ait:

Est ꝓpe piscosos lapidosi crathidis amnes Paruus ager.

C rasis cū. c. exili & .i. latino scribit: dici pōt a nobis temperamentum. & inde dyscrasia cum. y. græco in pria distempamentum interpretari ualet.

C rapula cum. c. exili scribit: græce dicitur κρεπάλη.

C ratylus absq; aliqua aspiratione & .y. græco atq; unico. l. scribit. Nomen fuit philosophi: cui Plato librum illum de significatiōe nominū inscripsit.

C ratippus absq; aliqua aspiratione & .i. latino atq; duplicato. p. scribit: fuit teste Plutarcho i uita Ciceronis philosophus pipateticus. De quo Cicero li. iii. de officiis: plura locutus est.

C reontes absq; aliqua aspiratione scribit: fuit unus corinthiorum rex: & latrōis Sisyphi fili⁹: q Creusam filiā Iasoni desponsauit: & Medeā abdicare coegit. De quo Seneca in Medea. Alter fuit theban⁹ pater Iocastæ uxoris Oedipi regis thebaz: q post cæsos simul Polynicē & Eteoclē thebanos regnū assumpsit: ut monstrat Stati⁹ li. xi. & .xii. suæ thebai. Ali⁹ fuit hui⁹ fili⁹. Ali⁹ etiā fuit rex thebanus: & ultima Cadmi ꝓgenies: q filiam suam Megæram matrimonio cōiunxit Herculi. & tandē a Lyco cum duobus filiis regno & uita priuat⁹ fuit

C repida cum. c. exili & .i. latino scribitur: fuerunt teste Seruio tusca calciamenta: quæ corigiis ad pedes liga-

bantur. Virgi. li. ænei. viii. Et tyrrhena pedũ circũdat uincula plantis. Et ut exponit Seruius crepidas dixit quas primo habuere senatores: post equites romani. nunc milites. Vnde ait Horatius in sermonib⁹: Chrysippus dicat sapiens crepidas sibi nunq̃: Nec soleas fecit. Similter Iuue. in satyra Persius uero uidet uelle calciamenta fuisse græcorum: cum ait in. ii. satyra: Non hic qui in crepidas graiorum ludere gestit. Sed ut ait Gellius li. xiii. noctium atticarum: Crepidas & crepidulas prima syllaba correpta: Id genus calciamenti appellarunt: quod græci κρεπίδας uocant: & paulum supra: omnia enim, inquit ferme id genus quib⁹ plantarum calces tantum in fine teguntur: cætera prope nuda: & teretibus habenis iuncta sunt Soleas dixerũt nónunq̃ græca uoce crepidulas. At crepido teste Seruio est abrupti saxi altitudo. Virgilius lib. x. ænei. Forte ratis cælsi coniuncta crepidine saxi.

C risis cũ. c. exili &. s. nó duplicato atq;. i. latino scribit: dicitur apud nos iudicium. Vnde criticus deriuatur.

C riticus absq; aspiratione &. i. latino scribitur: dicitur quasi iudicans & arguẽs. Vnde Seruiꝰ super. xi. ænei. ubi ait Virgilius: Pilumno quos ipsa decus dedit orithyia inquit: Critici: culpant hoc loco Virgilium. Et Iuuenalis Critice pelluces:

C ressa cum. c. exili &. e. absq; diphthon. atq; duplicato. s. scribitur: & a κρὴς quod est cretensis deriuatur. Iuue. in satyra: Omnibus in terris: Nec sthenoboea minus: Quam cressa excáduit. i. cretensis Phœdra. Vnde nec creissam quẽadmodũ threissam dicere possum⁹. Nam cressa ut diximus a κρὴς descendit: ubi apud græcos est. н. absq; diphthon. quod est. e. purum traducitur. At threissa cum. ei. diphth. apud græcos scribitur uidelicet θρᾳ̃ισσα: quæ ut supra ostendimus nõnunq̃ a poetis nostris dissoluitur. Virgi. libro æneidos primo: Vel qualis equos threissa faticat Harpalice.

C reta absq; aliqua aspiratione: &. e. absq; diphth. scribit. Et teste Virgi. li. iii. ænei. Creta iouis magni medio iacet insula ponto. hãc dixit Pli. libro. iiii. natu. histo. Dosiades a Cretæ nympha hesperidis filia cognomiatam uoluit. Anaximander uero a Cretæ rege curetum. Nõnulli autem alii a temperie cæli: aeream primũ dictam existimauere. deinde macaronesson. i. beatam insulam. postea cretam a rege cognominata3 dixere. De qua Aristoteles li. politicorum. ii. sic ait: Videtur hæc insula ad principatu3 græciæ eẽ nata. ac p̃clare sita cũcto namq; iminet mari. Cum fere græci omnes circum mare sint positi. Abest eni hinc modicum a peloponneso: Illic uero ab asia circa triopium: & rhodum. Quare imperium maris obtinuit Minos: ac insulaꝝ alias subægit. Alias uero dudũ icultas habitare fecit. Tandẽ siciliam aggressus: circa camerinam defunctus est. Et a creta cretæus cum. æ. diphthongo in penultima deriuatur. Virgilius libro æneidos. iii. Tertia lux classem cretæis sistet in oris.

C reta ꝑ terra quadam tenaci græcum uocabulum est: & ab creta insula in qua melior cõperit: nomen assum pſit. & eodem modo scribit: nõnulli uero latinum putant: & a cresco uerbo deduci dicunt: quasi concreta. Sane ut in Pli. & in diuersis ãnotaui: uniuersaliter ois terra tenax creta nominat. Vnde diuersa illi⁹ genera Pli. ipe circa finem. xxxv. li. enumerauit: Vt cymoliam quæ cádida est: & quam alii a κύμη urbe Italiæ: quæ litteris nostris cumæ dicitur uocitatam ferunt. Cuius usum & medicamentis & uestibus posuit Pli. est etiam sarda cymolia: quam ex sardinia afferri dixit: sed non nisi candidis uestibus commoda: uersicoloribus non inutilis. Est similiter & umbrica: quam non nisi poliendis uestibus aptam dixit. Et hinc non longe ad uerbum subdit. Alia creta argentaria appellatur: nitorem argenteum reddens. Estque uilissima: & qua pedes uænalium seruorum trans mare aduectorum denotare instituerũt maiores. hæc ille. Iuxta cuius sententiam ait Tibullus libro secundo:

Nota loquor regnum ipe tenet: quem sæpe coegit.
Barbara gypsatos ferre catasta pedes. Et Iuue. in prima satyra: Sacro nec cedat honori Nuper in hãc urbe3 pedibus qui uenerat albis. i. argentea creta: illocreatis. Nam libertinus postea effectus opibus patricios omnes superabat: quem Lucinium nomine fuisse: & primo tonsore3 quidam ferunt. Vnde potentissimos i urbe romana nõnullos fuisse libertos: idem rettulit Iuue. ut Crispinum: quem nominanter exprimẽs mõstru3 eẽ dixit nulla uirtute redemptum. Qui ps fuit niliacæ plæbis: & uerna canopi: hoc est seruus i domo domini ex ancilla natus: q a græcis ὁικογένης. i. domi natus dicitur. Et inde uernaculus uernacula uernaculum: quod est domi nostræ uel in nostra patria natum. Vnde lingua uernacula: quod uulgo dicit lingua materna. Fuerat ergo Crispinus apud canopum in domo sui domini ex quadam ancilla natus: & romam uenalis adue&⁹ qui uenditus: & libertinus deinde effectus: principatu Domitiani tãtum excreuerat: ut Tyrias humero reuocante lacernas Ventilet æstiuum digitis sudantib⁹ aurum. Eratq; lacerna genus uestimenti nodo supra humerum alligati. Vnde tali ueste indutus lacernatus dicit: ut idem auctor Ipse lacernatæ cum se iactaret amicæ. Alium rettulit idem poeta libertum Claudii principis nomine Narcissum. Quẽ in fine satyræ Plurima sunt fuscine: ditissimum fuisse ostendit: ut in dictiõe Narcissus uidebimus. Et apud eũdem principem potentissimum: ut i dictione Messallina monstrabimus. Quare subdit Plinius ad ea quæ supra rettulimus. Iam non est enumerare libertos e sanguine quiritum: & proscriptionum licentia ditatos: hoc est insigne uænalitiis gregibus opprobriumque insolentis fortunæ: quos adeo potiri rerum uidimus: ut prætoria quoque ornamenta decerni senatu iubente Agrippinæ: & Claudii Cæsaris libertis uiderimus.

Tantumq; de laureatis fascibus non remittit his qui illocreatis pedibus adueniſſent. hæc ille. Sane ĩter uænalitios & uenalitiarios differentia ẽ. Nam uenalitiarii apud Varronem & Pli. dicunt negotiatores ſeruoꝝ nouitiorum: & uænalitia ip̃a corpora: ut apud Paulum Iuriſconſultum de ædilitio edicto. Quicũq; ex uænalitio nouitioꝝ emptus: alicui miſterio ꝓpoſitus ſit: ſtatim eũ ueteratorum numero eẽ. Vænaliti⁹ quoque adiectiuũ: ut Pomponius iuriſcõſult⁹ de donationibus ĩter uirũ & uxorẽ li. xxiiii. digeſtoruꝫ ĩquit: Quod ſi familiam domeſticã uxoris aut uænalitiam parauit. & reliqua.

C reſton abſq; aliqua aſpiratione ſcribit: fuit tyſenorum ciuitas.

C reſſæa cum. c. exili & duplicato. s. atq;. æ. diphth. in penultia ſcribit: regio ẽ macedoniæ littoralis: ut teſtis ẽ Herodo. li. hiſto. vii. & ei adiacet mari: quod themopontũ dicit: habẽs ab oriente pallenem cõterminaꝫ: ab occidente uero uerſus græciæ partes mygdoniam.

C reſtona abſque aliqua aſpiratione ſcribitur: regio eſt macedoniæ contermina mygdoniæ: ut Herodotus libro hiſtoriarum. vii.

C rethon cũ. c. exili &. th. aſpirato ſcribit: fuit teſte Homero Dioclei filius: ab Aenea ĩ bello troiano ĩterfect⁹ ut uidebimus in dictione Orſilochus.

C rines cũ. c. exili &. i. latino ſcribit: a græca dictione diriuat: quæ apud illos dicitur κρινίλεσ.

C rypta pria cũ. c. exili &. y. græco: ultima cũ. p. &. t. abſq; aſpiratiõe ſcribit: dici pót a noſtris occulta ſeu abſconſa. Nã a κρύπτο uerbo græco: quod apud nos ẽ cælo: ſeu abſcondo deducit. Vnde ait Iuue. in ſatyra Si te ꝓpoſiti: Et ſolitus mediæ cryptam penetrare ſuburæ.

C ryſtallus prima cum. c. exili &. y. græco: ſecũda cum. t. exili ac duplicato. l. ſcribit. Vt nõnulli putant lapis ẽ ex ſola aqua ui frigoris in glaciem induratus: Quibus Solinus non cõſentit: eo quod in cypro & alabanda regione aſiæ locis ualde calidis generet. Et a cryſtallo cryſtallinus deducit. Vbi apud nos more noſtro accẽtus eſt in antepenultima qa longa eſt: & penultima breuis: ut uidebimus in dictione Proſodia. Iuue. ĩ ſatyra Credo pudiciciam: Grandia tollunt cryſtallina maxima rurſus Myrrhina: quæ ſimiliter in antepenultia accentum detinet. Vnde Pli. li. xxxiii. natu. hiſto. Myrrhina inquit & chryſtallina ex eadem tellure effodimus: qbus ꝓcium faceret ip̃a fragilitas: hoc argumẽtum opum: hæc uera luxuria æſtimata ẽ: habere quod poſſit ſtatim perire. Nec hoc fuit ſatis: turbam gẽmarum portamus ex ſmaragdis: teximus calices: ac temulentiæ cã temeramus diem. hæc ille. Iuxta quem Iuue. ait in. iiii. ſatyra: Byrrho ut multi gẽmas ad pocula tranſfert A digitis. Sane cryſtallum librarũ circiter qnquaginta dicaſſe Diuũ Auguſtum ĩ capitolio teſtis ẽ idez Pli. li. xxxvii. Quin & Xenocrates auctor ẽ uas amphorale ex cryſtallo uiſum ſextariorũ quattuor. Quid ꝙ idem Pli. ueluti furorẽ refert quãdam matrẽfamilias: nec diuitez mercatam trullam unam cryſtallinam centũqnquaginta milibus. Refert etiã Neronem accæpto amiſſaꝫ rerum nuntio duos calices cryſtallinos: neqs ali⁹ ex eis biberet: cõfrægiſſe. Et hæc de cryſtallinis: at de myrrhinis ĩ ſua dictiõe uidebimus.

C hriſtus cum. ch. aſpirato &. i. latino atq;. t. exili ſcribitur: dici poteſt apud nos unctus. Nam a χρίω: quod ẽ ungo deriuatur.

C hriſma cum. ch. aſpirato &. i. latio ſcribit: dici pót a noſtris unctio: & ſimilimodo ut ſuperior dictio a χρίω uerbo græco: quod eſt ungo deriuatur.

C hryſippus prima cum. ch. aſpirato &. y. græco: ſequens cum. i. latino ſequente duplici. p. ſcribitur. Nam ex χρυσόσ uerbo græco: quod eſt aurum: & ἵππος: quod eſt equus componitur: quaſi aure⁹ equus: fuit philoſophus Apollonii ſolenſis filius ſiue tarſenſis teſte Alexandro & Cleantis diſcipulus: fuit uir ingenioſus & acutus in omni genere orationis. In plæriſq; a Zenone diſſenſit & Cleante: quotiens aduerſus Cleantem diſſerendo ægiſſet: tanta ducebatur pœnitentia ut crebro diceret: equidem alias fortunatus ſum: præterq; in Cleantem: in hoc ſum infœlix: & ut dixit Cicero de natura deorum: Natus eſt homio Cryſippus ad munidum contemplandum atq; miranduꝫ. Nam teſte Laertio ſeptingenta uolumina edidit: & quicquid incidebat mandabat litteris. Sæpe emendabat & magna teſtimoniorum nube utebatur. Quod adeo in cõſuetudine habuit: ut in quibuſdam ſuis opuſculis totam Euripidis Medeam inſereret: petentiq; cuidaꝫ ab altero legente quidnam id eſſet quod legeret: illi inquit Chryſippi Medea ẽ. Quare de illo ait Apollodorus athenienſis ſiquis tollat de Chryſippi libris quæ aliena ſunt: charta illi uacua relinquetur. Eius tamen libri clariſſimi ſunt: & in dialectica præcipue. In qua fuit adeo inſignis: ut dicerent ſi apud deos in uſu eẽt dialectica non futuram aliam q̃ chryſippeam. Refert noſter Valerius de ſtudio & induſtria illum octogeſimo anno uolumen cœptum quadrageſimo exactiſſimæ ſubtilitatis abſoluiſſe: unde dicere uidetur auarus apud Perſium in fine ſui libelli neſciens ſuæ auariciæ terminum imponere: O chryſippe finitor tui acerui: hoc eſt tui libri: in quo tanta coaceruaſti: depinge ſiue oſtende & deſigna mihi ubi ideſt in quo diuitiarum loco inuẽtus ſiſtam: hoc eſt pedem figam: quaſi dicat quia ex me reperire non poſſum. Erat hic teſte Laertio imbecilli tenuique corpuſculo: ut ex eius dicit imagine apparere. In potationibus ut refert agebat quietem: crura autẽ ſola mouebat: ut ancilla ei⁹ diceret Chryſippi tãtũ crura ĩebriari. Vnde teſte Hermippo a diſcipulis ad ſacrificiũ duct⁹: dulce meꝫ adeo bibit: ut fatigat⁹ anguſtiis ſpũs eũ qnta die poſt reliq̃rit cũ cẽt octogitariũ ãnoꝝ. Sunt qui dicant eũ nimio riſu cõpræhenſum interiſſe. Ita ut cũ aſinus manducaſſet ficus aniculæ

dixiſſet ut uinũ aſino daret: nimioq; dehinc riſu expiraſſe. Neminẽ regũ laudauit. Sola anicula contẽt⁹ fuit. Ali⁹ fuit Chryſippus cnidius medic⁹: a quo Heraſiſtrat⁹ teſtat' multa didiciſſe. Alius fuit hui⁹ fili⁹ Ptholemæi medicus: q calũniam paſſus ſupplicio ẽ affectus. Alius Heraſiſtrati diſcipulus. Alius poeta georgi. ſcriptor.

C hryſeis prima cũ. ch. aſpirato &. y. græco: ultima cũ. i. latino ſcribit': fuit Chryſæ ſacerdotis Apollinis filia. Nam cũ ante captam troiam diuerſæ ex uariis troianoꝝ locis raptarent' puellæ: duæ iter alias formoſiſſimæ captæ ſunt Chryſeis. ſ. & Bryſeis. Quarum Bryſeis in prædæ diſtributione contigit Achilli: Chryſeis uero Agamẽnoni: & quiſq; ſuam ardenter amabat. Sed cũ Chryſes Chryſeidos pater, p filia rediměda: ut ſcribit Homerus in initio iliados: ueniret ad græcos: non ſolũ multa deferens munera: ſed ornat⁹ infulis & aliis ſacerdotalibus ornamẽtis orabat eos: ut Apollinis reuerentia: cuius ſacerdos in chryſa inſula erat: filiam ſibi reſtituerent: & p̃cioſa acciperent munera. Cui cũ cæteri græci aſſentirent: ſolus Agamẽnon q illam amabat: eum iniurioſis & minacib⁹ uerbis reppulit. Quare Apollini cóqueſtus ſacerdos. hæc ille referebat uerba:

Quid coluiſſe mihi tua delphice numina prodeſt?
Aut caſtam uitam multos duxiſſe per annos?
Quidue iuuat ſacros poſuiſſe altaribus ignes?
Si tuus externo iam pellor ab hoſte ſacerdos.

Quibus ſane cómotus Apollo peſtiferam luem in danaorum miſit exercitum: & conſultus Calchas reſpondit nõ ceſſaturam donec Chryſæ patri reſtitueret' Chryſeis: qua demũ reſtituta Agamẽnon in amoris amiſſi ſolatium Bryſeida ab Achille iuſſit auferri. Ex quo ira inflámat⁹ Achilles: ab exercitu cum ſuis diſcedens in idam montem ut qdam dicũt ſeceſſit: & cũ pugnare nollet græci interim a troianis præliis qbuſdam ſupati intra caſtrorum muniměta cõpellunt' atq; obſident'. Qui mittentes ad Achillẽ tris legatos maxima illi munera obtulerũt ſi arma caperet: & præcipue Bryſeida: quã ſe nunq̃ tetigiſſe Agamemnon p̃ſancte iurabat. Fuerãt aũt legati Vlyxes: Aiax: & Phœnix: q ab Achille benigniſſime ſucæpti: re deinde infecta diſceſſerũt. Vnde Ouidius libro. ii. triſtium ait:

Quid prius é illic fláma chryſeidos: aut quæ Fecerit iratos rapta puella dũces?

C hryſothemis prima cũ. ch. aſpirato &. y. græco: penultima cũ. ch. aſpirato ſcribit': habetq; accentum in antepenultima: fuit teſte Homero li. ix. iliados: filia Agamẽnonis ex Clytæmneſtra: & uocabulum eſt compoſitum ex χρῦσός: quod eſt aurum: & θεμις nomen deæ: ut in dictione Themis uidebitur q̃ſi aurea Themis

C hryſoſtomus cũ. ch. aſpirato &. y. græco atq;. t. exili ſcribit': dici pót a nobis aureum os. Nam chryſos aurũ & ςόμα os apud noſtros deſignat.

C hryſolithus prima cum. ch. aſpirato &. y. græco penultima unico. l. &. i. latino: ultima cum. th. aſpirato ſcribitur: lapis eſt p̃cioſus coloris aurei: unde componit' dictio ex chryſos quo ẽ auruꝫ: & λιθος lapis quaſi aureus ſit lapis: ob quod nõnunq̃ &, p ſuccino qa ſimilis coloris eſt: cũ ab antiquis poetis tum a noſtri tẽporis poeta elegãtiſſimo Maffeo Vegio in quodã epigrãmate ponitur cum ait:

Aurea quæ quõdam defleuit muſa maronis:
Nunc hoc chryſolithi claudor in orbe culex'.
Aurea muſa fuit: tumulus ſimul aureus ip̃e eſt.
Quem miſerans etiam ſtruxit apollo mihi.

C hryſopaſſus pria cũ. ch. aſpirato &. y. græco ſcribit': qn & iuxta finẽ. s. duplicat': & cõponit' id uocabulũ ex chryſos qd' ẽ aurũ: & πάσσω uerbo græco: quod apud nos dicit' ſpgo: quaſi lapis ſit auro aſperſus.

C hryſocolla pria cũ. ch. aſpirato &. y. græco: penultia cũ. c. exili: qn & cũ gemino. l. ſcribit': & ẽ teſte Pli. libro xxxiii. natu. hiſto. humor q ĩ aurifodicinis p uenas auri defluit: & craſſeſcẽte humore rigorib⁹ hybernis uſq; ĩ duriciã pumicis indurat': q̃ ſubtiliſſime cõtuſa (ut ille refert) auri pictura præbet: & ifra ſubdit chryſocollã aurifices ſibi uendicãt ad glutinandũ aurum: unde & ip̃a appellata ẽ. i. auri colla & glutem. De hac locutus Pli. præfato libro: uiſum eſt inqt Neroni principi ſpectaculis arenam circi chryſocolla ſterni cũ ip̃e auriga turus eſſet inducta opificum turba.

C hryſogonus cũ. ch. aſpirato &. y. græco ſcribit'. Nomen ẽ uiri, pprium: & componit' a chryſos quod ẽ aurũ & γονυ genu uel angulus: quaſi ſit aureũ genu uel aureus angulus. Iuue. ĩ ſatyra Credo pudicicia m iquit: Sunt quæ chryſogonum cantare uetant.

C rito cũ. c. &. t. exili⁹: hoc ẽ abſq; aſpiratiõe ſcribit': fuit athẽienſis philoſophus: un⁹ oĩm (ut dixit Laertius) maxio & eximio quodã amori Socrati affect⁹. Cui⁹ ita diligentẽ curã ægit ut nũq̃ aliqd ex his q̃ ſunt ad uitã neceſſaria ſibi deeſſe pateret'. hui⁹ Socratis filii auditores fuere: hoc ẽ Critobolus: Hermogenes cũ aſpiratione principii: Cteſipus cũ. &. exilib⁹ in eadẽ ſyllaba: Epigenes cũ. i. latino: qui oẽs fuere Socratis filii.

C ritobolus abſq; aliqua aſpiratõe & unico. l. ſcribit': fuit medicus. De quo Pli. li. vii. natu. hiſto. iquit: magna & Critobolo fama ẽ extracta Philippi regis oculo ſagitta: & citra deformitatẽ oris curata orbitate luminis hunc ego Socratis filium fuiſſe puto.

C ritheis prima cũ. c. exili &. i. latino: ultima cũ. th. aſpirato &. i. latio ſimiliter ſcribit': fuit matris Homeri nomen: ut ſcripſerunt Herodo. & Plutarchus aliiq; nónulli.

C rocyllus cum.c.exili &.y.græco atque duplicato.l.ſcribitur:fuit uiri athenienſis nomen.De quo nõnunq; Plutarchus meminit.

C rœſus cum.c.exili &.œ.diphthongo atq; ſimplo.s.ſcribitur:fuit Alyattis filius ultimus lydorum rex:prio quidem fœliciſſimus:ſed poſtremo i infœlicitatẽ tractus:& a Cyro ſuperatus:cũ miſerabiliter regnum perdidiſſet ad miſerabiliorem uitam coactus fuit.De quo Herodot⁹ li.hiſto.i.Et ſimiliter Iuſtinus li.i.ꝓſecuti ſunt oĩa.unde ait Ouidius li.iiii.de ponto:

Diuitis audita eſt:cui non opulentia crœſi.
Nempe tamen uitam captus ab hoſte tulit.

C rocus abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃:fuit teſte Plinio li.xvi.naturalis hiſto.adoleſcens:ob cuius amorem Similax uirgo in tei⁹ nominis fruticem cõuerſa eſt:ut in ea dictione uidebimus.Et ipe ſimiliter in florem ſui nominis ab Ouidio cõuerſus ponitur li.xiiii.metamorpho.Alii uero crocum dictum putãt a coryco ciliciæ oppido:q a Solino ſumme laudatur:& melior cæteris in uſu medicinæ teſte Diaſcoride cõpitur. Quare ut de excellẽtiori ait Martialis i epigrãmatib⁹:Quod de corycio quæ uenit aura croco.& ide croce⁹:ut Virg. li.georgi.i.Nõne uides croceos ut tmolus odores:India mittit ebur.De quo i dictiõe tmolus habebit̃.

C rocodilus cum.c.exili utrobiq; &.i.latino atq; unico.l.ſcribit̃:animal eſt quadrupes:quod nilus gignit:ſic dictus quia crocei eſt coloris:cuius forma fere per omnia dracõtea uidetur. Et noctem totam agit in aquis: diei uero maiorẽ partem quieſcit in humo.oua quaſi anſerina edit:quæ uiciſſim mas & fœmina in terra fouent.Et ut ait Herodo.li.hiſto.ii.hic omnium quas nouimus beſtiarum ex minimo maximus fit. Nã pullus iuxta oui quãtitatem naſcitur:qui cum ad cremẽtum peruenerit:fit ſeptem & decem cubitorum: & adhuc maior:imo ut ſcribunt Plinius & Solinus reperiunt̃ frequenter.xx.cubitorum.Et aliquos refert Plinius ratos eſſe:quãdiu uixerint ſuſcipere ĩcrementa:cum longo tempore,uiuat.Eſtq; armatus dentib⁹ & unguib⁹ Tantaq; ſuperioris ptis cutis duricie:ut quãuis tergo percutiatur ictu fortium tormẽtoruꝫ nõ lædatur: Inferioris uero ut dixit Seneca li.iii.de quæſtiobus naturalibus mollis eſt:habet oculos ſuis.Et obtuſe in aqua ſed in terra acutiſſime uidet.Detinetq; dentes magnos ad corporis ꝓportionem:quos ut ait Apulegius li.i. de Magia inoxio hiatu ad purgandũ ꝑbet.Et ut etiã teſtat̃ Herodo.mẽſes.iiii.q magis hyemales ſunt:nihil comedit.& ſola beſtiarum linguam non habet.

C rocyla abſq; aſpiratione &.y.græco ſcribit̃:inſula nõnunq; ab Homero ponit̃:quæ ab aliis cõmuniter corcyra dicitur:ut in ea dictione uidebimus.

C rocylus cũ.c.exili utrobiq; &.y.græco:atq; unico.l.ſcribit̃:nomẽ ponit̃ paſtoris a Theocrito.

C rotalũ abſq; aliq; aſpiratiõe:& unico.l.ſcribit̃:inſtrumẽtũ eſt muſicũ: quo utebant̃ ægyptii i celebritatibus deoꝝ:ut oſtendit Herodotus li.hiſto.ii.de quo Virgilius in copa inquit:

Copa ſyriſca caput graia redimita mitella:
Criſpum ſub crotalo docta mouere latus.i.ad ſonum eius inſtrumenti docta q; moliter ſaltare:& ut puto a κρούω quod eſt pulſo deducit̃:& cum etiam apud græcos quoſdam ꝓ plauſtro poſitum cõpererim: ab ea ſoni uoce cognomẽ accæpiſſe exiſtimo.

C roton abſq; aliqua aſpiratiõe ſcribit̃:ciuitas ẽ calabryæ:de qua Oui.plene li.xv.metamorpho.ſcripſit:ubi ait:Nec i hoſpita tecta Crotonis.Et inde crotonita ille dicit̃:q ex ea originem traxit.

C hromaticus prima cum.ch.aſpirato:& reliquæ ſine aſpiratione ſcribuntur:ille ſane dici conſuecuit:qui nulla uerecundia colorem mutat. Nam χρωμα apud nos colorem indicat: & magis ad uerbum coloratus dici poteſt.

C hromius cũ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:uir fuit argiuus:ut oſtendit Herodotus li.hiſto.i. ſimilis ſcribit̃ ab Homero li.iliados.ii.&.xi.odyſſeæ:filius Nelei & frater Neſtoris.Alius fuit Priami filius: quẽ teſte Homero li.v.iliados:Diomedes interemit in bello.

C romna cum.c.exili &.m.ante.n.ſcribit̃:eſt urbis nomen.

C hronus cum.ch.aſpirato ſcribitur:& tempus atque Saturnum apud antiquos græcos indicat.Modernio res uero quidam illorum grammatici:ut differentiam inter illos deſignent:cum denotare tempus uolũt cũ ch.aſpirato ſcribunt:cum uero Saturnum per.c.exile:hoc eſt ſine aſpiratione deſcribunt. Sed antiquos ex his quæ dicemus imitandos cenſemus.Saturnus igitur ut teſtis eſt ſacra Euemeri hiſtoria:quam ille ex titulis & ſacris inſcriptionibus contexuit:Cæli fuit filius ex Veſta & frater Titani:Opemq; ſororem duxit uxorem. Titan uero qui maior natu erat:poſtulat ut ipſe regnaret.Quod ubi Veſta eorum mater: & ſorores Ceres atque Ops perſenſerunt:ſuadent Saturno uti de regno ne concedat fratri: eo quod Titan facie deterior eſſet q; Saturnus. Quod ubi Titan perpendit:conceſſit ei ut regnaret. Sed hoc cum Saturno firmato fœdere:ut ſiquis liberorum uirilis ſexus ei natus eſſet necaretur. Id eius rei cauſa fecit:ut ad ſuos natos regnum rediret. Itaque qui primo Saturno natus eſt filius necatus eſt. Deinde poſterius nati ſunt gemini Iuppiter atque Iuno.Sed Iunonem ſolam Saturno in conſpectum dedere.Iouem uero clam abſcondentes:Saturno inſcio educandum dederunt.Item Neptunũ clam Saturno Ops parit:eũq; clãculũ abſcõdit.& cũ deinde pareret Plutonẽ & Glaucam:illa patri oſtenſa clã Pluto ſeruat⁹ ẽ.Glauca deide pua emorit̃

Quod cum Titan poſtea reſciuiſſz:nouiſſetq; Saturno iã uirilis ſexus filios ſupeſſe ductis ſecũ filiis q Titani uocabanť:Saturnũ & Opem cõpræhendit:& muro illos circũægit:cuſtodiáq; appoſuit.Hoc cum eorũ filius Iuppiter cognouiſſet:ueniens cũ magna cretẽſium copia Titanũ atq; filios expugnauit:parentes uinculis exemit:& patri regnum reſtituit:ipeq; in cretam remeauit.Sed cũ deide Saturnus ſorte admonitꝰ eẽt: ut a Ioue caueret ne eũ regno expelleret:effugiendi periculi gratia:Ioui filio inſidias tendebat.Quod cum Iuppiter pſenſiſſet:patrem fugauit & regnum ſibi uindicauit:miſitq; armatos q illum p oẽs terras pſequẽtes aut cõpræhenderent aut necarẽt.Saturnus uero cũ diu erraſſet:uixĩ Italia locũ quo lateret ĩuenit.hæc ex ſacra hiſtoria dicta ſunt:quam teſte Lactantio interpretatꝰ:& ſecutus eſt Ennius noſter.Sed excæptus Saturnus a Iano:ut dixit Virgilius li.ænei.viii.

Is genus indocile & diſperſum montibus altis
Compoſuit:legeſq; dedit latiũq; uocari
Maluit:his quoniam latuiſſet tutus in oris.

Et ut dixit Ouidius libro faſtorum primo:

At bona poſteritas puppem formauit in ære:
Hoſpitis aduentum teſtificata dei.Verũ qa Italia ipa inferior eſt q̃ græcia:in qua mõs eſt olympus finxerũt poetæ illum ab æthereo olympo ad Italiam deueniſſe:dicente Virgilio præfato loco:

Primus ab æthereo uenit ſaturnus olympo:
Arma iouis fugiens:& regnis exul ademptis.

Sed ut in eodem libro dixit Oui.Ante perrato falcifer orbe deus.Nam falcifer dicebať qa italis primꝰ uitẽ putare oſtendit:dicente Virgi.li.ænei.vii.Vitiſator curuam ſeruãs ſub imagine falcẽ.Et cuĩ ea loca ubi regnabat Ianus:& ſuſcæptus fuerat Saturnus iuxta mare:quod dicť inferũ ſint diſpoſita:dixerũt poetæ illuĩ apud inferos relegatũ fuiſſe:dicente Oui.libro metamorpho.primo:

Poſtq; ſaturno tenebroſa in tartara miſſo
Sub ioue mũdus erat.ſubiit argentea,ples.

Nam ut in eodẽ loco ait.Aureaq; ut phibẽt illo ſub rege fuere Sæcula.Verum ſi ſubtilius rem ipam cõtemplemur:Saturnus ut græco uocabulo ſignificať.tempus ẽ quod,pfecto a cælo ortum ducit:cuĩ nihil aliud tẽpus ipm q̃ cæleſtis motus mẽſura a philoſophis diffiniri ſoleat.Itaq; cũ oĩa tpe intereant:quæ aliquando orta ſunt:ſatis prudenter finxerũt poetæ illum etiam natos ſuos oẽs deuorare ſolitũ:cũ oĩa tpe cõſumerentur:ut uidebimus in dictione deus.Quãobrem dicebat Balbus apud Ciceronẽ li.ii.de natura deorum Saturnum ideo dici:qa ſaturatur annis.

C hronica pria cũ.ch.aſpirato:penultima cũ.i.latino:& ultima cũ.c.exili ſcribiť;,pprie à noſtris dici poſſunt tpalia:cũ deriueťa χρόνος:quod eſt tps.Quare ânales latine traduci cõſueuit: & ide chroniſmos: quod ẽ tẽporalitas ſiue mora:ut dixit Hieronymus ĩ Oſeæ:q etiã utitur uocabulo ſynchronii.i.contẽporanei.

C rumena abſq; aſpiratiõe ſcribiť:ſignificatq; loculum.Nam deduciť a κρεμάω uerbo græco:qđ ẽ ſuſpẽdo qa plærũq; ſuſpenſa geſtatur.Alii uero p.ch.aſpiratum ſcribũt:& trahi uolũt ἀπὸ του χρήματος:quæ ẽ pecunia.Iuue.in ſatyra Atticus eximie:Quis enim te deficiẽte crumena.Et creſcẽte gula manet exitus?Crumenam poſuit,p pecunia:hoc eſt cõtinens,p cõtento:metonymia eſt.

C teatus cũ.c.ſequente.t.ĩ eadẽ ſyllaba:& abſq; aliqua aſpiratõne ſcribiť:fuit teſte Homero li.iliados.ii, uir pelopõnẽſius:pater Amphimachi:unus ex græcorũ ducibus:q uenerũt ad troiam.

C teſias cũ.c.ſequẽte.t.in eadem ſyllaba:& abſq; aſpiratiõe atq;.i.latino ſcribiť:fuit orator ſiculus q & Corax ſæpe rẽferunť a Cicerone:& putanť primi q præcepta dicendi ſcripſere.

C teſippus cũ.ſt.exilibus ĩ eadem ſyllaba atq;.i.latino & duplicato.p.ſcribiť:fuit Socratis filiꝰ:de quo ſupra uidimus in dictione Crito.

C theſiphon cum.ſt.exilibus:& unico.s.atque.i.latino ſcribitur:fuit athenienſis pro quo Demoſthenes orationem ſcripſit.

C teticon abſq; aliqua aſpiratiõe &.i.latino ſcribiť:dicitur a noſtris poſſeſſiuum.

C umæ cũ.c.exili & unico.m.ſcribiť:ubi.y.græcum quod apud græcos erat:in.u.noſtrũ cõuerſum fuit:urbs eſt cãpaniæ,ppe baias ad tyrrhenum mare humili colle ſita:quã teſte Liuio li.viii.ab urbe:uenẽtes a chalcide urbe euboiæ ad nouas quærendas ſedes primitꝰ cõdiderunt:dicente Virgi.li.ænei.vi.ubi de Dædalo loquitur:Chalcidicaq; leuis tãdem ſupaſtitit arce.Iuxta quã,ppinquus ẽ ſubterraneus thalamus Sibyllæ uaticinatricis:quæ cum Erythrea eẽt ut Ariſtoteles dixit:ab italis cumana dicta fuit.

C uretes abſq; aliqua aſpiratione ſcribiť:populi fuerũt cretæ:q una & corybãtes infantem Iouẽ aluere. Sed cũ tẽporis ſucceſſu religionẽ,pphanarent:ab ipo ioue ĩbribꝰ deleti ſunt.Quoq; tẽpla cũ deide Iuppiter uacua & ſine honore cõſpiceret: ex fungis pluuia natis illos reſtituit:dicente Oui.li.metamor.iiii. Largoque fatos curetas ab imbri.Sunt & alii eiuſdẽ nominis populi ætolis cõuicini:q teſte Homero lib.ix.iliados:in oratiõe Phœnicis cũ ipſis ætolis bellũ geſſere.Alios dixit Lucanus li.iii.feroces populos in dalmatia.Quos alit adriaco tellus circũflua põto.Apud quos.M.Antoniꝰ fuit a põpeianis clauſus cũ magno ipiꝰ diſcrimine.

Acia cum

Dacia cū.c.exili & nō.t.apud græcos & latinos antiquos:atq; i.latino ſcribit'. Vnde & i triūphalib⁹.T.Plautii apud Tybur ſcriptū eſt filios dacoꝝ remiſit. Regio eſt ſcythiæ & portio thratiæ:ut quidā aſſerūt. Alii uero illi cōterminā eſſe uolūt.

Dactylus cū.ct.exilibus &.y.græco atq; unico.l.ſcribit' ꝓprie a noſtris digit⁹ tra ducit':ad cuius ſimilitudinē metri pes dicitur: qui ex prima longa & duabus bre uibus conſtat:ut Tityre. Sed digitoꝝ apud latinos groſſior dicitur pollex: alius index:ſequens medius:alius annullarius:alius minimus. Quod ideo diximus:ut id declaremus: quod ſi medio digito quaſi per indicem quiſq; olim monſtratus fuiſſet:inſania in demōſtrato arguebat'. Quare Diogenes teſte Laertio plurimos aiebat inſanire per digitum:qui etiam peregrinis aliquando Demoſthenē uidere cupientibus:mediū intendens digitū:hic ait:hic eſt athenienſiū orator. Quod Perſius & Iuuenalis certiſſime expreſſerūt digitū illuꝝ infamem uocitantes:hoc eſt infamiā irrogantem. Qua de re non aliud ipſe Iuuenalis intellexit:dum de Democrito loqueretur in ſatyra:Omnibus in terris. Cum fortunæ ipſe minaci mādaret laqueū:mediūq; oſtenderet unguem:hoc eſt mediū & infamem digitū accipiens:quod ſæpe fit:partē loco totius:ut ſimiliter Plinius circa finem libri.ix.hiſtoriæ naturalis. Concharū inquit e genere ſunt dactyli ob humanorū unguiū ſimilitudinē appellati: Vnguiū dixit.i.digitorū. Alii uero diuerſam ab ea quā dixi mus infamiam eſſe ſomniant:& de medio ungue aliud genus eſſe contumeliæ publica uulgi iactat opinio: quæ ſane nullo alio in loco legimus. Et a dactylo dactylotheca cōponitur:quo ſane uocabulo Vlpian⁹ nonnunq; uſus eſt:& Martialis in.xi.inquit:Nec cū lauat' cauſa quæ ſit quæritis. Dactylothecā nō habet.

D adicæ cū.i.latino &.c.exili ſcribit':populi ſūt ſcyrharū ex parte aſiæ:ut dixit Herodot⁹ libro hiſtoriaꝝ.iiii.

D æmon cum æ diphthongo ſcribitur:dici poteſt apud nos ſciens. Inde eudemon.i.bonus uel fœlix demon: & cacodæmon malus uel infœlix dicitur.

D ædalus cum.æ.diphthongo & unico.l.ſcribitur:fuit athenienſis Eupalami filius artis fabricæ peritiſſimus teſte Plinio libro.vii.naturalis hiſtoriæ:lignariā fabricā primus adinuenit:ut ſerram:aſciam:perpendiculū terebellū:& nauibus primus malum & antennam impoſuit:qui cuꝝ accuſaretur peremiſſe Perdica magnæ indolis iuuenem:& ſororis filium:metuens futurum iudicium:fugit ad Chretam. Reliqua uero eius omia tractauit Ouidius libro metamorphoſeos.viii.

D ætor cum.æ.diphthongo &.t.exili ſcribitur:fuit uir troianus.

D ai cum.i.latino ſcribitur:ſunt perſarum populi:qui teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo: omnes ſunt paſtores:& ſimiliter mardi dropici & ſaratii.

D almatia cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: regio eſt.

D amyndas cum.ỳ.græco ſequente.n.ſcribitur:fuit teſte Plutarcho uir macedonius.

D ama per unicū.m.ſcribitur.nam apud græcos ἄμμη dicitur:uel ἀόρκαδ':genus eſt capræ ſilueſtris. Et pōtam maſculini eſſe q̄ fœminini. Virgilius in bucolicis:Cum canibus timidi uenient ad pocula damæ. Horatius in primo carminum:Et ſuperiecto pauidæ natarunt æquore damæ.

D amaſcus cum.c.exili ſcribitur:fuit teſte Curtio libro.ii.de geſtis Alexandri: urbs nobiliſſima caput Syriæ. Vnde teſte Plinio libro.xv.damaſcena pruna dicta creduntur.

D amaſithynus antepenultima cum.i.latino:penultima cuꝝ.th.aſpirato:&.y.græco ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vii. Candaulis filius:& unus ex ducibus Xerxis perſarum regis.

D amœtas cum.œ.diphthongo &.t.exili ſcribitur:nomē fuit paſtoris. de quo ſæpe Theocritus & Virgilius.

D amon cum unico.m.ſcribitur:hic & phitias fuere pythagorici:& arctiſſimo amicitiarum uinculo conſtricti ut oſtendit Cicero libro.ii.de officiis:& libro.v.de quæſtionibus tuſculanis.

D amocles cum.c.exili ſcribitur:nomen fuit uiri unius ex aſſentatoribus Dioniſii.

D anæ cum unico.n.&.æ.diphthongo in fine ſcribitur:quæ ſane diphthongus nonnunq; a poetis diuiditur. ut Horatius in.iii.carminum:Incluſam danæ turris ænea robuſtæq; fores. Et uigilum canum. Ouidius de triſtibus libro.ii. Quid danaen danaeſq; nurus matremq; lyæi.fuit Acriſii filia:ut uidim⁹ in dictiōe Acriſi⁹.

D anaides cum.i.latino poſt.a.ſcribitur.patronymicū eſt fœmininū a Danao ægiſthi fratre deductum. Cuius filiæ fuerunt:ut uidimus:in dictione belides: hæ uiros ſuos:ut in ea dictione oſtendimus: una nocte interfecerunt:pro quo facinore dixere poetæ illas apud inferos hoc ſupplicio detorqueri: ut uaſis fundo carenti bus haurire aquam cogantur:dicente Seneca in Medea.

Voſq; urnis: quas foratis irritus ludit labor.

Danaides coite:ueſtras hic dies quærit man⁹. Et in Hercule furēte: Vrnaſq; fruſtra danaides plenas ferunt.

D aphnis cū.ph.aſpirato &.i.latino ſcribit':& latine laur⁹ nuncupat'. Sed fuit teſte Seruio filius Mercurii formoſiſſimus:per cuius cognitiōem ſcribit Diodorus ſiculus libro hiſtoriæ.vi.ſunt mōtes in ſicilia quos ærios uocant:hos loci natura tanq; cōtinua æſtate amœnos atq; uberes reddit:fontes ſunt in eis denſis undiq; arboribus:aquæ præter cæteras dulcis:frequētes quoq; in eis quercus croſſiorē q̄ quæ apud alios naſcuntur fructū reddunt. domeſticæ etiā arbores:& uineæ permultæ:adeoq; fructiferi montes exiſtunt': ut aliquādo

carthaginenſiuꝫ exercitum permagnum fame ſuperueniente abunde nutriuerint. In huius regionis ſylua admodum amœna:in qua diuertebantur nymphæ:ex nympha Daphnide natum tradunt:qui a laurorum quoq; multitudine quæ in ea frequentes ſunt appellatus eſt Daphnis:fuitq; educatus a nymphis: ac boum permulta poſſedit armenta:a quorum cura bucolicus dict⁹ eſt. Et ut pergit idem auctor cum eſſet ingenio acri ſtudiumq; plurimum gubernandis bobus impenderet:carmem bucolicum quod etiaꝫ nuncuſq; a ſicu lis in precio habetur adinuenit:quo & Dianam nonunq̃ oblectaſſe idē auctor rettulit. Nunc ſcribit Theo critus in ſuo carmine bucolico amore deperiſſe:quin ad eum deos fere omnes confluxiſſe: quemadmoduꝫ ad Gallum deſcripſit deinde Virgilius in bucolicis.

D ardanus cum unico.n.ſcribitur:fuit teſte Virgilio in .viii. æneidos Iouis filius ex electra:quæ deinde uxor fuit Corithi regis in Italia:a quo Corithum oppidum conſtruitur & cognominatur: huic Electra Iaſiuꝫ pe perit.dicente Virgilio in.iiii. æneidos: Hinc Dardanus ortus Iaſiuſq; pater. Hunc deinde Dardanus poſt mortem Corithi cum illo de regno diſſentiens interemit. Sed uidens contra ſe iratum populuꝫ naues quæ forte in portu paratæ aderant:aſcendit:ac inde fugiēs ſamothraciam aduentauit. dicente Virgilio in .vii. æneidos:Fama eſt obſcurior annis.

Aruncos ita ferreſenes:his ortus in agris.

Dardanus:idæas phrygiæ penetrauit ad urbes.

Threiciāq; ſamon:quæ nunc ſamothracia fertur:& reliqua quæ ibidem habentur.& ab ipſo Dardano dar dania uocitata fuit regio in phrygia:quæ poſtea troia cognominata eſt:ut uidebimus in dictione phrygia & in dictione Priamus:ac dictione Troia.

D aridæus cum.i.latino &.æ.diphthongo ſcribitur: rex erat perſarum tempore Appollonii Tyanæi: hoc eſt tempore Tiberii Caii & Claudii imperatorum:ut oſtendit Philoſtratus in eius uita.

D arius cum.i.latino ſcribitur:fuit primo nobilis perſa filius Hyſtaſpis.hic teſte Herodoto libro hiſtoriarum .iiii.cū cognouiſſet Smerdim fratrem Patizitis magi regnū perſarum dolo occupaſſe: ut in dictione Smer dis & in dictione Praxaſpes late uidebimus:facta coniuratione cum ſex aliis nobilibus Smerdim iam regē & fratrem eius Patizitem magum trucidarunt:atq; ita inter eos de perſarum regno conuenerunt:ut cuius eorum equus ſequēti die prius in ortu ſolis hinnitum ante regiam emitteret:ille perſarum rex eſſet: quod dario Oebaris ſtabularii ſui ſolertia contigit. Nam dimiſſam manum in genitiuam partem equæ:cum ad determinatū locum uentum eſſet:naribus equi admouit:quo odore ad uoluptatem irritatus: ante omnes hinnitum dedit:atq; ita Darius perſarum rex creatus eſt. Nomina uero eoꝝ qui cum Dario in magum con iurauerunt:& quæ ſolum in Herodoto libro.iiii.hiſtoriarum legi:hæc ſunt:Oaues:Intaphernes:Gobrya: Megabizus:Aſpitiries:Hydarnes:quorum orthographiam in ſuis locis cōperies.Et regnauit Darius trigi taſex annos:ut idē oſtēdit Herodotus circa iniciū li.vii.cui Xerſes filiꝰ ex Atoſa filia Ciri ſucceſſit in regno.

D aſtylus cū.t.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribit̄: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo Gygis pater.

D ates cum.t.exili ſcribitur:fuit unus ex ducibus Darii: qui teſte Herodotō libro hiſtoriarum.vi. duro bello apud marathona deuincitur.

D auriſes cū.i.latino ſcribit̄:fuit teſte Herodoto circa finē li.vi.unꝰ ex ducibus Darii qui in cariis ceciderunt.

D eiphobus per.i.latinum:& per.o.purum ante.b.& non deiphœbus per.œ.diphthongum uel cum.e.ante .b.ſcribitur. Nam ſic quoq; a græcis Δηιφοβοσ cum prima longa & penultima breui annotatur: quod Virgilius obſeruauit cum ait in.vi.Filius ex Hecuba uxore.hic poſt obitum Paridis Helenā duxit uxorem: de quo Virgilius præfato libro ſcripſit.

D eiphobe eodem modo cum.o.puro ante.b.ſcribitur:ſic enim apud græcos:uidelicet Δηιφοβη notat̄:fuit nympha quædam filia Glauci.Virgilius:Deiphobe glauci.

D emetrius cum.t.exili &.i.ſcribit̄: fuit unus filius Seleuci filii Antiochi magni:de quo uidebimꝰ in dictione Seleucus.Alius fuit Phalerius cū unico.l.cognominatus.Et teſte Laertio fuit Phanoſtrati filiꝰ genere nō ſa tis illuſtris.Hoc teſte Cicerone circa iniciū libri primi de officiis:diſputator fuit ſubtilis: orator paruꝫ uehe mens: dulcis tamē: ut Thephraſti diſcipulū poſſis agnoſcere.Fauorinꝰ uero dixit illuꝫ fuiſſe ex Zenonis fa milia:& Lamiæ amicæ cōgredi.Idem ob uirtutes eximias apud athenienſes præfuit annis decem:æreiſq; ſta tuis trecentis ſexaginta honoratus eſt.quarum plures erant equeſtres:& in curribus ſeu bigis ſtabant.Sum moq; ſtudio intra quadringentos dies fuerūt conſumate.Ciuitatē auxit redditibus & edificiis: deinde ab ſens ſententiā de morte a quibuſdā inuidis paſſus eſt:quin & illius imagines dirutæ: partim uenditæ ſunt: partim ſubmerſæ:& partim in fruſta confractæ.Vna tantūmodo in arce ſeruata eſt.Et in ea accuſatiōe parū abfuit:quin Alexander comicus capitis ſententiaꝫ exciperet:non ob aliud niſi q̃ erat illius amicus. Quem Theleſphorus eius gener purgauit.Demetrius uero ubi compertū habuit athenienſes ſuas imagines euer tiſſe.ait:uirtutē nō euerterunt:cuius gratia illas erexerant: nec ulli plures vnq̃ ſtatuæ teſte Plinio li.xxxiiii. naturalis hiſtoriæ dicatæ fuere q̃ ipſi Demetrio phalereo.Dicebatq; tantū in republica ualere eloquentiā: quantū in bello ferrū.Circa huius tempora teſte Quintiliano libro.ii.de inſtitutiōe oratoria: inſtitutū fere conſtat fictas ad imitationē fori cōſiliorūq; materias apud græcos dicere.An uero ab ipſo ip̄m gen⁹ exerci-

rationis ſit inuentum parum compertū eſſe dixit. Sed ne hi quidem: ut ait qui hoc fortiſſime affirmant illo ſatis idoneo auctore nituntᵉ. latinos uero dicendi præceptores extremis. L. Craſſi temporibus recepiſſe Cicero auctor eſt. Quorum inſignis maxime Plocius fuit idem Gieronymus de uiris illuſtribus ait Plocius. Gallus primus romæ latinam rhetoricam docuit: de quo Cicero memoria teneo pueris nobis primū latinā docēre cœpiſſe Plocium quendaz. Sed ut ex diuerſis collegi atq; Laertio plures fuere Demetrii. Vnus fuit ex Alexandri magni ducibus: qui occiſo Alexandro filio Caſſandri: qui omnem magni Alexandri ſtirpē deleuerat: & græciam ac macedoniaz occupauerat: fuit Macedo rex creatus. Alius fuit eius Philippi macedoniæ regis filius: qui cum romanis plurima bella geſſit. de quo Liuius libro. x. de bello macedonico: & Iuſtinus libro. xxxii. ſcripſerunt. Alius fuit Seleuci filius: & frater Antiochi Epiphanis. Alius chalcedonius fuit orator. Alius bizantius philoſophus peripateticus. Alius ſtatuarius: qui teſte Quintiliano libro. xii. de inſtitutione oratoria: tanq̄ nimius in ueritate ſeu proprietate reprehenditᵉ. Nam ut pergit fuit ſimilitudinis q̄ pulchritudinis amantior. Alius fuit Aſpendius Appollonii diſcipulus. Alius calantianus: qui de aſia & europa libros ſcripſit uiginti. Alius bizantius: qui gallorum aduentum ex europa in aſiam ſcripſit. Aliᵍ ſophiſta moratus alexandriæ: qui artes oratorias ſcripſit. Alius atramitenus grammaticus appellatus Ixion: quia Iunonez iuuiris aliquo affeciſſe uideᵗ. Alius cyrenæᵍ grāmaticus uir magni precii. Alius ſepſius uir diues & ſtudioſus. Alius erithræus grammaticus. Alius bithynius filiᵍ Panætii rhodii. Alius orator ſmyrnæus: & hi omnes proſam ſcripſere. Alii etiam poetica ſcriptitauere. Vnus ueterem comœdiam ſcripſit. Aliusfuit epicurus: qui contra inuidos ſcripſit. Alius ex tarſa ſatyricus. Quartus iambicus amarus uir. Quintᵍ erithræᵍ uarius ſcriptor. Vnde etiam hiſtoricos & oratorios conſcripſit libros.

D emaratus cum unico. t. & illo exili ſcribitur: fuit teſte Liuio libro primo ab urbe condita corinthius negociator diues: & pater Tarquini priſci romanorū regis. hic cū ob ſeditionē corintho profugus eſſet: & forte Tarquiniis conſediſſet uxore ibi ducta duos genuit filios: Luconem ſcilicet: qui deinde fuit romanorū rex & dictus Tarquinius: & Arunta. Aliter uero Demaratus fuit rex ſpartanus: qui ob indignationem a patria diſcedens: ad regem perſarum diffugit: de quo Iuſtinus nonnulla & Herodotus plura ſcripſere.

D eiphyle antepenultima cum. i. latino: & penultima cum. y. græco ſcribitur: fuit Adraſti regis filia: & Tidei uxor: cui Diomedem peperit.

D eiphylus eodē modo uti ſuperior ſcribitur: fuit teſte Homero libro iliados. v. Stheneli filii Capanei in bello troiano amicus obſequentiſſimus.

D eipites cū. i. latino utrobiq; &. t. exili ſcribitᵉ: fuit teſte Homero uir troianus quē Vlixes in bello interemit.

D eiopeia cum. i. latino in antepenultima. Verum penultima apud græcos habet ei diphthongum: quaz nos in. e. aliquando longam commutamus: quandoq; uero diuidimus: & ſecundam uocalem in conſonantē cōmutamus: ac dicimus Diopeia Virgilius libro primo æneidos: Quarum quæ forma pulcherrima Deipeiā: Connubio iungam ſtabili. Nam græce Δηιοπειᾱ ſcribitur.

D eipyræs cuz. y. græco in penultima ſequente. r. in ultima ſcribitur: fuit teſte Homero libro. viii. iliados: unᵍ ex principibus iuuentutis græcorum.

D eioces cum. i. latino &. c. exili ſcribitur: fuit teſte Herodoto Phraorcæ filius: & medorum rex.

D elphinus cum. ph. aſpirato &. i. latino ſcribitur: piſcis eſt: de quo Plinius & Solinus plurima retulerunt. Quin & delphinis. dici poteſt: ut Titan titanis uel titanos: & Titanus titani: Elephas elephātis uel elephātos: & elephantus elephanti. arabs arabis uel arabos: & arabus arabi.

D elphi cum. ph. aſpirato & i. latino in fine ſcribitur: quo ſane uocabulo non ſolum oppidani ſed etiam oppidum ſic in plurali deſignatur. Idq; non ſolum græci: ſed etiaz noſtri obſeruauerunt: ut apud Thucydidē & Liuium ſæpe comperimus ſimiliter leontini pariter pro oppido & oppidanis accipitur.

D elos cum. e. abſq; diphthongo & unico. l. ſcribitur: inſula eſt in mari ægæo cantatiſſima a poetis ob Apollinis & Dianæ natiuitatem: & ἀπὸ τοῦ δῆλα quod eſt manifeſto nomen aſſumpſit. Nam teſte Plinio libro. iiii. naturalis hiſtoriæ Ariſtoteles ita appellatam tradidit: quoniam repente apparuit enata. Macrobius uero libro ſaturnalium primo dixit eam ſic uocitatam: quia ortus & quaſi partus luminum omnia facit δῆλα. ideſt aperta clareſcere. eandem Agloſtenes teſte eodem Plinio: cynthiam prius dictam fuiſſe rettulit. Alii orthigiam de qua in dictione ortygia uidebimus.

D emocedes cum. c. exili & abſq; aliquo diphthongo ſcribitᵉ: fuit teſte Herodoto li. hiſtoriaz. iiii. crotoniata medicus illuſtris: qui cū inter Darii captiuos eſſet: & Darius ipſe ob inuerſum pedē grauiter ægrotaret: ita ut iam ſeptē dies in ſomnis egiſſet: nec a medicis ſuis uel paz iuuareᵗ: ductᵍ in mediū Democedes: uinctus compedibus Dariū penitᵍ liberauit. Et deinde maximo in honore apud regē habitᵍ eſt & omnes perſas.

D emocritus abſq; aliqua aſpiratiōe & cum. i. latino ſcribitur: fuit abderites philoſophus Aegiſtrati filiᵍ: ſeu ſecunduz alios Athenocriti: uel ſecundum alios Damaſippi. hic teſte Herodoto libro hiſtoriarū. vi. magos quoſdā & chaldæos primo audiuit Xerxe rege patriæ illius quando apud illū hoſpitatᵍ eſt: præceptores relinquēte: a quibᵍ theologiā & aſtrologiā didicit: cuz adhuc puer eſſet. Is deinde Demetrio & Antiſthene teſtibus in ægiptū iuit: ut geometriā perciperet: & in perſidem ad rubrūq; mare & chaldeos diuinarum reruz

cognitione auidus perrexit. Diuisitq; duobus fratribus suis substantiã minorẽq; partem pro se tenuit: quæ scilicet illi peregrinanti sufficeret. Venit Athenas & in despectũ gloriæ noluit agnosci. Et cuꝫ cognouisset ipse Socratem ignoratus est ab ipso. Tandem in patriam a peregrinatõne reuersus: a fratre summa inopia nutritus est. Nam relicto omni patrimonio in hortulis quibusdã iuxta suæ urbis muros se ad solas rerũ naturas contemplandas contraxit. Et ut ex epistolis Hippocratis habetur: quocunq; fortunæ casu & mutabilium rerum audito in risum soluebatur dicente etiam Iuuenale in satyra: Omnibus in terris perpetuo risu pulmonem agitare solebat Democritus. Et subdit: Tum quoq; naturam risus inuenit ad omnes Occursus hominum. Et subdit: Ridebat curas: nec non & gaudia uulgi. Interdũ & lachrymas. Quare creditus in insania uersus: ab abderitis conciuibus suis conuocatus fuit Hippocrates pro illius cura. Qui cum hominis altissimam sapientiã cognouisset: eruditiorem se ab illo recessisse fassus est: ut in Hippocratis epistolis scriptum comperi. tandem teste Cicerone libro quinto tusculanarũ quæstionũ: & Gellio libro. x. noctiũ acticarum: quod nullibi apud græcos legi seipsum occæcauit: quod ideo fecisse dicunt ut naturæ secreta subtilius rimaretur: ratus uarias imagines per corporeos oculos in animam irruentes: frequenter acumen cogitationũ obtundere. Eius mors uarie ab auctoribus fertur. Agebatq; centum & nouem annos cuꝫ mortuus est teste Hipparcho: dixit omnia ex atomis fieri: & plures esse mũdos ac corruptibiles. Multa uolumina reliquit: utputa de medicina: de naturalibꝰ: de carmine: de uersibus Homeri: de poesi: de uenustate carminis de agricultura: de moralibus: & alia complura. Vnde Timon prætulit eum cæteris & monuit legendum. Fuere Democriti sex. Primus hic. Secundus chius qui fuit musicus & illi contẽporaneus. Tertius sculptor. Quartus qui de templo ephesiæ Dianæ scripsit. Quuintus epigrammatũ poeta clarus. Sextus pergameus orator clarus.

Dercyllus cum. c. exili &. y. græco atq; duplici. l. scribitur. fuit teste Plutarcho unus ex præfectis Pirrhi: & inde dercillidas deducitur.

Dersæi cum. æ. diphthongo in penultima scribitur: populi sunt græcorum in littoribus thraciæ: ut ostendit Herodotus libro historiarum septimo.

Derusiæi cũ. i. latino in antepenultima: &. æ. diphthõgo in penultima scribitur: fuerũt teste Herodoto libro historiarũ primo: oratores persici. similiter apud eosdeꝫ germanii & panthialei cũ. th. aspirato &. i. latino.

Deucalion cũ eu diphthongo &. c. exili atq; unico. l. &. i. latino scribitur: fuit Promethei filius ex matre Clymene: ut græcorũ plurimi attestantur. Hesiodus uero dixit Perynoe cum. y. græco. Nonnulli autẽ alii Hesione. cui adulto Epimeus patruus Pyrrham filiam dedit uxorem. Quorum tempore sæuum diluuium in thessalia factum est: ita ut neminem præter illos duos poetæ euasisse canant: ut uidebimus in dictione pyrrha: Fuitq; teste Iustino octingentesimodecimo anno ante urbem conditam: quo tempore regnabat Amphion apud thebas: apud athenas uero Granao: uel ut alii putant Cecrops. Ante hoc itaq; diluuium aliud fuisse scribunt historici sub Ogygio in achaia & boecia uastatione pene totius prouinciæ. sed cum particulares hæ fuerint inundationes aquarũ: illa uniuersalis fuit sub Noe: quam sacræ litteræ attestantur.

Demosthenes cum. th. aspirato scribitur: cuius uocabuli compositionẽ in ante habitis explicauimus. Naꝫ ex ex δῆμος qui est populis: & σθένος robur componitur quasi robur populi. fuit omnium græciæ oratorũ princeps: cuius uitam Leonardus Aretinus cõterraneus meus ex græcis ad latinos transtulit. Et auctoritate Hermippi ostendit patrẽ in officina gladioꝝ fuisse. Vnde teste Iuuenale in satyra Omnibus in terris: Pater Demosthenen ardentis massæ fuligine lippus A carbone & forcipibus gladiosq; parante Incude: & Luteo Vulcano ad rethora misit: quid ultimũ non plene cum his quæ Leonardus noster scripsit concordare uidetur: cum longe post mortem patris hoc sibi assumpsisse officiũ referat. Sed q̃ id sit teste Iuuenale Sæuus & illum exitus eripuit. Naꝫ fractis patriæ rebus: ne ueniret in manus stulti populi sæuientis: se ueneno affecit inter satellites. Nequibat enim patriæ ferre salutem ut solebat.

Demodocus cũ. c. exili scribitur: fuit citharœdꝰ: quẽ Homerus libro odissæ. viii. inducit in conuiuio Alcinoi regis phæacum: in quo Vlixem excepit citharam pulsare & una canere. Vt similiter apud Virgiliũ in conuiuio Didonis: Cithara crinitus iopas personat aurata. Vnde inquit Alcinous in eo conuiuio apud Homerũ καλέσασθε ἀοιδὸν ἀοίδου δημοδόκου: hoc est uocate diuinum cantorem Demodocum. Cecinitq; ut late prosequitur idem Homerus Veneris Martisq; dolos: & dulcia furta. Et componit' Demodocus ex δῆμος qui est populus & δοκίσις æstimatio: quasi populi æstimatio diceret'.

Democoon cum. c. exili sequẽte duplicato. o. in pleno nomine: hoc est absq; synæresi scribitur: fuit teste Homero libro quarto iliados: nothus Priami filius: qui uelocissimos patris equos apud abydum custodiebat hunc Vlixes in bello interemit.

Demophoon sequẽte. o. duplicato in pleno: hoc est absq; synæresi nomine scribit': habetq; accentũ acutũ in penultima: quia naturã græcã in declinatione græca etiã apud nostros conseruat: ut late uidebimꝰ in dictione prosedia. Sane per synæresim illa duo. o. quorũ primũ est breue ultimũ uero longũ in unũ. o. longum: tam apud græcos q̃ nostros conuertunt' ut dicit' Demophon: ubi habet accentũ circũflexum. In ultima fuit teste Iustino libro. ii. Thesei ex Phædra cõiuge filius: qui cuꝫ Antigono fratre auxilia græcis cõtra troianos

tulit. Tandem ilio deruto dum ad patriam rediret: tempestate furente in thraciam delatus est: ubi a Phylli de Lycurgi regis filia: non tantū regno: sed hospitio & lecto receptus est. Et cum aliquādiu cum ea stetisset audito de fratre Menestheo athenarum rege ꝙ agitatus procellis ad melos insulam deuenisset: ibiq; diem clausisset extremū: impetrata ad breue tempus licentia a Phyllide: & ab eadē instauratis nauibus athenas rediit. Vbi rex effectus: cum teste Ouidio ultra promissum tempus tardaret: Phyllis amoris furentis impatiens laqueo se suspendit: & in siccam amigdalū conuersa fuit: quæ cum post Demophontis reditū ab illo amplexaret̄ folia emisit: quæ deinde ab illa cognominata sunt Phylla: cū teste Seruio petalia prius diceret̄.

D eus cum .e. absq; diphthongo scribitur: ut omnes asserunt a uerbo græco descendit. Sed quidam dicunt a θεῦ quod est uideo & speculor deriuari. Alii uero a δεδοικα quod est timeo: & inde δεος timor: eo ꝙ omnibus sit timendus. Vnde ait Statius: Primus in orbe deos fecit timor. Itaq; Saturnus cum potentissim⁹ rex esset: ad retinendam parentum suorum memoriam: eorū nomina cælo terræq; indidit. Quare patrē dixit ὁυρανὸν: quod cælum latine indicat: Matrem uero γᾶιαν: quæ terram dicit: & Vesta interpretatur eo ꝙ rebus omnibus uestiatur ut quibusdam placet: seu quia ui sua stat ut dixit Ouidius libro fastorum .vi. ubi ait: Stat ui terra sua: ui stando Vesta uocatur. Fuit etiam alia Vesta uirgo perpetua: cui uestales uirgines sacrificabant: & Vestæ præfatæ neptis: hoc est Saturni filia ex Ope: ut late ostendit Ouidius eodem libro fastorum .vi. ubi tandem de hac ipsa concludens dixit:

Nec tu aliud uestam: q̄ uiuam intellige flammam.
Nataq; de flamma corpora nulla uides.
Iure ergo uirgo est quæ semina nulla remittit.
Nec capit: & comites uirginitatis habet.

Saturnus uero a nobis est appellatus: quia saturet̄ annis. ut refert Balbus apud Ciceronem li.ii. de natura deorū. A græcis uero cronus dicitur quod apud nos tempus designat: ut supra in ea dictione uidimus. Nā cum Celi fili⁹ dictus fuerit: fingebant poetæ natos suos omnes deuorasse solitum qua fictōne ostendere uoluerunt omnia ipso tempore consumi: & annis insaturabiliter expleri. Omnia ergo uertūtur: ut dixit Propertius: Et thebæ steterant altaq; troia fuit: Nec semper barbara memphys pyramidum miraculis gloriabat̄. Sed aliquando annorū serie peribunt: Quam sententiam Ouidius elegantissime expressit cum ait.

Tempus edax rerum: tuq; inuidiosa uetustas.
Omnia destruitis uitiataq; dentibus æui.
Paulatim nigra consumitis omnia morte.

Saturni uxor dicta fuit a græcis Rhea a ῥεῶ: quod est fluo. cum deorum multitudo ab ipsa fluxerit. A latinis uero dicitur Ops: ut in ea dictione uidimus. Ex hac filius natus Iuppiter a nobis dicitur: quasi iuuās pater: a græcis uero ζευς: a uerbo ζω: quod est deductum: quia ut aiebant uitæ dator erat: & inde Zenobius quasi ζῆνος βιος. i. Iouis uita: uel etiam beatitudo: nam utrunq; βιος designat. sed teste Balbo i præfato libro conuersis casibus Iouem a iuuando appellamus. A poetis uero pater diuū atq; hominū dicitur: a maioribus autem nostris optimus maximusq;: hunc etiā antiqui græci nonunq; æthera dixerunt: ut Euripides cuius. i. latine ad poetæ sententiā traduci uersiculi possunt.

Vides sublime imoderatum æthera.
Qui terram teneto circūuentu amplectitur.
Hunc summum habeo diuum: hunc perhibeto Iouem.

Eius soror & coniunx fuit: quæ ut refert Cicero etiam a iuuando noīata creditur. Nam græce ἥρα dicitur. Vnde nos heram dicimus: hoc est dominam. hanc stoici ꝑ aere sumunt: eo ꝙ similitudinem habeat cū æthere: & coniunctōem magnā cum eo quod Virgilius georgicorū li.ii. cum ait.

Tum pater omnipotens fœcundis imbribus æther.
Coniugis in gremium lætæ descendit: & omnes.
Magnus ait magno cōmixto corpore fœtus.

Ex Iouis uero fratribus unus fuit Neptunus. quē idem Balbus apud Ciceronem præfato li. a nādo paulū primis litteris imutatis dictum asserit: is græce ποσιδων noīatur: quē a ποσις: quod est potus cognominatum dicunt: eo ꝙ oībus potum exhibeat. Alter fuit Iouis frater dictus ab illis Pluto: a nobis uero hic dis: & hic Ditis: quia ut ait Balbus terrāna quæq; uis aut natura diti patri dedicata ē: eo ꝙ diuitie omnes e terris oriunt̄: & in terras recidunt. Nam πλουτος græce latine diuitiæ dicitur. Quintilianus uero in primo de institutione oratoria a contrario interpretat̄: qa minime diues ē. At plutoni ꝑserpinā poete comungūt: quod uocabulū ex græco περσεφονη trāslatū ē: quā ut ait Balbus: frugū semē esse uolūt abscōditāq; queri a matre fingunt. quæ latine dicta ē ceres: quasi gerēs hoc ē a gerēdis frugib⁹ appellata: prima. s. litera imutata: ut idē rettulit Balb⁹. Vnde a græcis dicit̄ δημητρα: quasi γημητρα: hoc ē terræ mater. At uero Seruius sup primo georgicorū. Cererē a creādo dictā uoluit. Vnde alma Ceres dicit̄: qa nos alit. hæc fuit Iouis soror. quæ cū illi placeret ꝑserpinā ex eo pepit. Ex Ioue uero & Iunone: ut qdā uolunt natus est Mars. Alii uero ex sola Iunone: ut Ouidi⁹ li. fastorū. v. At Mars ꝑ epētheſiz Mauors dicit̄: sic quoq; teste Balbo la

tine dictus:quia magna sit uertens.nam is græce ἄρης noiat' ab ἀίρω:quod ẽ occido deductũ.Ex Iouis uertice Minerua nascit':quæ sic quoq; latine appellat':q̃si uim minet':uel a minuendo:ut in ea dictiõe late uidebim⁹.Nã græce ἀθήνα uocat'.Sane Iouis & Latona filii fuerunt Apollo & Diana. Apollo quidem græcũ est uocabulũ:quẽ illi etiã φοῖβον:hoc est solẽ appellant.Et Diana similiter:q̃si Iouis filia nuncupat' quæ etiã alio noie ab illis ἄρτεμις dicit' quã & luuã putant:eo q̃ noctu luceat.Nã ut ait Balbus Sol dict⁹ ẽ q̃ solus ex oĩbus syderibus ẽ tant⁹.Vel quia cũ est ortus obscuritis oĩbus aliis solus appeat diciturq; græce ἡλιος.Lunam uero a lucẽdo dictã uoluit:quæ græce σελήνη nũcupat'.Eadem esse Lucinã dicũt.Itaq; ut quæ apud græcos Diana a nobis lucifera:& luno Lucina dicat':quã sane in pariẽdo inuocant.Vnde Virgilius in Pollione:Casta fauе lucina:tuus iã regnat apollo:& Cicero Timæũ quendã refert q̃; cum in historia dixisset:qua nocte natus Alexander esset:eadem Ephesiæ Dianæ tẽplum deflagrauisse: adiunxit id minime esse mirandũ quod Diana cũ in partu Olympiadis adesse uoluisset abfuisset domo.Náq; ob hoc teste Seruio sup.iii.æneidos tunc quoq; a parturiẽtib⁹ inuocabat':qa primũ nata parturienti matri apollonẽ obstetricis officiũ exercuisse dicebat'. Alia fuit dea Iouis filia latine Venus teste Balbo appellata: qa ad res oẽs ueniret.At ex ea potius uenustas q̃ uenus ex uenustate dici uoluit.Et cum deus deaq; & deabus ab auctoribus nostris dicat':diuus diua diuab⁹ non dicit'.Quod in quibusdã aliis contingit.Nã dicit' filius filia filiabus:& nõ priuignus priuigna priuignab⁹:natus nata natab⁹:& non genit⁹ genita genitab⁹:,put Valla dixit:licet Priscianus dubitet utrũ natabus a bonis auctoribus comperiat':equus equa equabus:mulus mula mulabus:& nõ asinus asina asinab⁹:nec inuẽcus inuenca inuẽcabus:nõ ceruabus nec lupabus:nõ libertabus:nõ patronabus:nõ cõcubinabus:nõ pedissequab⁹:non seruabus:nõ famulabus:nõ dominabus: nõ etiã aiabus:Tam & si ex posterioribus quidã his duob⁹ ultimis utuntur.Cicero tamẽ ad uxorẽ & filiaꝫ scribens:duabus aĩs suis dixit non aiabus.Et Curtius de matre & uxore Alexandri dominia & nõ dominabus dixit.Quare dominabus & aiabus magis p licentiã q̃; recto modo loquendi quosdaꝫ usos fuisse Laurenti⁹ meus Vallensis putat in elegantiis ad me missis:quẽadmoduꝫ & nonnulli ueteres dextrabus dixerunt pro dextris:& eabus ,p eis.Sed de recte loquendi usu magis q̃; ab usu tetigimus.

D exithea cum.i.latiuo &.th.aspirato scribit':fuit teste Plutarcho in uita Romuli Phorbantis filia.

D iabolus cuꝫ.i.latino & unico.l.scribit':q̃q̃; a uerbo cũ duplici.l.scripto deriuetur:uidelicet a διαβαλλω quod est criminor:unde diabolus græce criminator dicitur:& componitur διαβαλλω ex διᾶ præpositione quæ pro dicit.& βαλλω iacio.

D iadema cum.i.latino scribitur:habetq; apud nostros accentum in penultima.apud græcos uero in antepenultima:ut in diuersis aliis contingit.

D iæresis prima cum.i.latino:& sequens cum.æ.diphthongo scribitur:dici potest a nostris diuisio:unde figura tunc quædam dicitur:cum una syllaba in duas diuiditur.Ouidius libro metamorphoseos primo. Tertia post illam successit ænea proles:ubi &.a.&.e.diphthongus diuiditur:Horatius:Diuesq; deducunt Iouem nunc mare:nunc siluæ:ubi siluæ teste Prisciano trisyllabum est in scansione.Virgilius similiter li.ænei dos.iii.Aulai in medio libabant pocula bacchi:ubi.a.&.i.diphthongus græca diuiditur.

D iæta cum.i.latino &.æ.diphthongo atq;.t.exili scribitur.

D iagoras cum.i.latino scribitur:fuit philosophus cognominatus atheos.i.negans deos:ut in ea dictione uidimus.Nam teste Cicerone libro.iii.de natura deoꝝ cum samothraciam uenisset atq; ei quidam amic⁹ dixisset:tu qui deos putas humana negligere:nõne aduertis ex tot tabulis pictis q̃; multi uotis uim tẽpestatis effugerint:in portũq; salui peruenerint:ita fit inquit. illi enim munq̃; picti sunt:qui naufragia fecerunt;q; in mariq; perierunt.

D ialectica cum.c.ante.t.absq; aliqua aspiratione atq;.i.latino scribitur:dici põt a nobis disputatrix. Nam a διαλέγομαι deriuatur:quod est disputo:unde etiam dialogus.dialegome uero a διᾶ præpositiõe:quæ dicit p:& λέγομαι:quod est sermocinor:quia per sermocinatõem disputatio ipsa ,psequitur.

D ialogus cum.i.latino:& unico.l.scribitur:dici potest a nobis disputatio:unde a διᾶ quod est per:λογος sermocinatio:quæ & sermonem & rationem comprehẽdit:cum per sermocinatõem disputatio conficiat'. Sane differt oratio cũ ,pprie accipit' a sermone quod hic sedatior remissior pressior ac tenuior: qualis philosophorum.oratio uero in qua ornamenta affectusq; insunt popularibus accomodata auribus. Ideoq; oratores uocantur:quod hoc genere utuntur:philosophi uero magis sermociocinatores.

D ialyton prima cum.i.latino:penultima cum.y.græco:ultima cuꝫ.t.exili scribit':dici potest latine dissolutũ nam descendit a uerbo διαλυω.quod est dissoluo.Et est figura cum sine coniunctionibus punctatim dictiones ,pferuntur.Vt Ite ferte citi ferrum.date uella:impellite remos.Similiter iusticia prudentia fortitudine me superasti.Et est eadem figura cum illa:quam asyntheton diximus.

D iana cum.i.latino & unico.n.scribit':dictio est ab Διος.i.Ioue deducta quasi Iouiniana.Vnde licet plures fuisse Dianas.Cicero de natura deorum referat.illa tamẽ notissima est:& cui omnia attribuunt' quæ Iouis filia ex Latona eodem partu cum Appolline nata dicitur:hæc ob uirginitatis amorem hominuꝫ fertur consortium auffugisse:& ut a se libidinis pruritum abdecaret uenando incolebat siluas ac montium salt⁹

Quare cuꝫ arcu & pharetra illā inceſſiſſe ferunt:quā uirgines plures ſimiliꝫ ꝓpoſito ſequebantur: dicente Virgilio libro æneidos primo.

Qualis in eurotæ ripis:aut perꝫiuga cynthi.
Exercet diana choros:quam mille ſecutæ.
Hinc atqꝫ hinc glomerantur oreades:illa pharetram.
Fert humero:gradienſqꝫ deas ſupereminet ōmnes.

Idem longo & inſigni uerſu Claudianus poeta cum de laudibus Stilichonis agere explicauit:cuius primā Virgilius produxit cum ait:Exercet diana choros: Quaꝫ reliqui poetæ corripere conſueuerunt. Ouidius libro.iii.metamorphoſeos:momine gargaphyæ ſuccincte ſacra dianæ:& alio libro.Vidi ſine ueſte dianaꝫ: Iuuenalis in.iii.ſatyra.Me quoqꝫ ad eluinam cererem:ueſtramqꝫ dianaꝫ.Item in ſatyra:Omnibus in terris Pulchra gaudet latona diana:hanc acteonem in ceruum mutaſſe ferūt poetæ:qa ipſam lauantē ſe nudā uiderat.Eandem Orionem occidiſſe ſcribitur:quia uim ſibi inferre uoluit.Eidem in taurica regione ex humana hoſtia ſacra fiebant: ut in dictione ephigenia uidebimus.Illa eadem templum habuit apud epheſuꝫ admirandum:& magna cum religione a ſageſtanis in ſicilia colebatur:a cretenſibus ſimiliter quam Britomartem eorum lingua cognominatam dixit Solinus:quod uocabulum ut ait ſermone noſtro uirginē dulcem ſonat:ab eiſdem græce Dictynna dicta fuit:ut in ea dictione monſtrabimus:hanc eādem refert Homerus in iliade iratam fuiſſe:quod ſibi thaleſia pro frugibus Oeneus Rex Calidoniæ non feciſſet:cum cæteri omnes dii ſacrificii ſuſcepiſſent honorem:& illa ſola inhonorata remanſiſſet: uel quia oblitus fuerat:uel quia illi non putarat agendum:quare terribilem ſetis ac dentibus immiſit aprum:qui regionem Oenei totam uaſtaret:ut uidebimus in dictione Meleager: ſed cur diana a parturientibus inuocaretur:uidimus in dictione deus.

D ianœa cum.i.latino in prima:& in penultima cum.œ.diphthongo ſcribitur:dicitur a noſtris mens intellectus:unde etiam ab oratore pro quadam figura ponitur: quæ ſenſum magis qꝫ uerba deſignat: dicente Quintiliano in primo de inſtitutione oratoria figuras quæqꝫ lexeos quæqꝫ dianœas uocantur.

D iaſyrmos penultima cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt diſtractio:nam a διασυρω: quod eſt diſtraho deducitur.Vnde & figura ponitur quando una dictio ad duo diuerſa ſignificata diſtrahitur.Virgilius in bucolicis:Interſtrepere anſer oleres.i.malus poeta inter bonos.Ob quod eam etiam tunc figuraꝫ eſſe dicunt quando quis magna uerbis cōminuit:& minima extollit.

D iaſtaſis cum.i.latino utrobiqꝫ:&.t.exili ſcribitur:dici poteſt latine diſtantia.Naꝫ ex διᾱ componitur:quod nonnunqꝫ ob & longe deſignat:& ſtaſis quod eſt diſtantia.

D iaſtole cum.i.latino &.t.exili atqꝫ unico.l.ſcribitur:dici poteſt a nobis diſtinctio uel dilatio.Quod quidem fit cum una dictio uel ſententia ab alia diſtinguitur:uel cum breuis ſyllaba producitur: ut Virgilius æneidos libro primo. Et uerſa puluis inſcribitur haſta.Idem lib.ii. Luctus ubiqꝫ pauor & plurima mortis imago.

D icæarchus prima cum.i.latino:ſequens cum.c.exili:&.æ.diphthongo:ultima cum.ch.aſpirato ſcribitur: quaſi iuſtus iudex.Nam δικαιοσ iuſtus dicitur:& archus princeps:eſt uiri nomen ꝓprium.

D ictamus & dictamum utrunqꝫ comperitur:& utrunqꝫ cum.i.latino:&.ct.exilibus ſcribitur herba eſt medicinalis:de qua Virgilius libro.xii.meminit:quum hæc herba ab Venere in medelam uulneris in Aeneam illati deportatur:ait enim Dictamum genitrix cretæa carpit ab ida Puberibus caulem foliis & flore comantem Purpureo.

D ictynna prima cum.i.latino:ſequens cum.ct.exilibus:&.y.græco:quin & cum duplicato.n.ſcribitur:dicta fuit a cretenſibus lingua græca Diana:quia cum uirgo quædam cretenſis quā britonem Lactantius grāmaticus uocauit.Solinus Britomartem uirginitatem ſuam Dianæ dicaſſet:& a Minoe tunc rege opprimi ad uirginitatem perdendam cogeretur:ſemelqꝫ uideretur aſtringi:cum non alia illi fuga dari poſſet: in mare ſe præcipitem dedit:cuius cadauer cum retibus a piſcatoribus forte comperatū eſſet:dyctinna deinde ab ipſis retibus cognominata fuit.nam δίκτυου græce latine rete dicitur:ſed cum grandis peſtis ob id in creta ſequeretur habito reſponſo ut ædem Dianæ conſtruerent:Dianam ipſam a cognomine uirginis Dictynnam uocauere:dicente Tibullo in elegia ad Priapum:Perqꝫ ſuas impune ſinit dictynna ſagittas. Quare & mons ubi fuit ædes dictynnus modo conſimili dictus fuit.Quæ ſane ædes teſte Solino manus Dædali oſtendit:& quā nemo nudus ingredi licite poterat.

D ictæus prima cum.i.latino:ſequens cum.ct.&.æ.diphthongo ſcribitur:cognomen eſt montis cuiuſdam in creta:& a Dicte nympha:quæ teſte Seruio ſuper.iii.æneidos illic colebatur cognominatus.Virgilius libro georgicorum.Dicteo cæli regem pauere ſub antro.

D idyme prima cum.i.latino:& penultima cum.y.græco ſcribitur inſula eſt una ex æolis in freto ſiculo.

D idymus prima cum.i.latino:ſequens cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt a nobis gemellus.Eſtqꝫ uiri nomen proprium.

D idymaon prima cum.i.latino:sequens cum.y.græco scribitur:fuit armorum artifex eximius: de quo Virgi. libro.v.æneidos meminit cum ait.Et clipeum efferri iussit didymaonis artes.

D idrachma cum.i.latino &.ch.aspirato scribitur:dicique potest apud nos hisdrachma.nam ex δις apud nos est bis:& δραχμη componitur.

D ies cum.i.latino scribitur:& a διος hoc est Ioue græca dictione deducitur.Nam eodem modo ut nostri Iouem adiutorem ita græci διαβοηθον & nos diem adiutorem accipimus.Et inde Diespiter quasi iuuás pater:qui lingua osca teste Seruio luceti⁹ dicitur.Virgilius libro.viii.æneidos.Aliqui uero diē proprie significare deum contendunt:quod si sic esset a δεος: quod est timor:ut supra uidimus deduceretur. Et teste Prisciano in.v.tam masculini q̄ fœminini generis in singulari numero inuenitur: ex quo diminituum fit diecula.Terentius in andria:Eo impudens non satis est:quod tibi dieculam addo pro dilatōne aliqua temporis.In plurali uero semper masculinum inuenitur:& dicitur dies festorum a ferendis insepulchra epulis.

D iespiter cum.i.latino utrobiq; &.t.exili scribitur:de quo uidimus in præcedenti dictione: quo sane uocabulo cum alii plures sint usi:tum Horatius in primo carminum:Nanq; diespiter igni corusco Nubila diuidens:plerūq; per purum tonantes egit equos uolucrēq; currum.

D igamma cum.i.latino & duplicato.m.scribitur:& significat bis aut duplex gamma:quæ tertia est alphabeti græcorum littera:unde.f.nostrum digamma uocabatur:quia figuram duplicis gamme detinebat.

D ynastæ cum.y.græco &.t.exili scribitur:dici potest latine potentes:quo uocabulo utitur nonnunq̄ Cicero & a δυναμαι quæ est potentia deducitur.

D indyma cum.i.latino sequente.n.penultima cum.y.græco:& ultima cuz.m.littera scribitur: mons é phrigiæ matri deum sacer:declinaturque tantummodo in plurali.Virgi.libro æneidos.ix. Ite p alta dindyma.

D inocrates cum.i.latino:& absq; aliqua aspiratione scribitur:fuit Alexandri magni architectus:de cuius forma corpore & ingenio Vitrubius in proemio libri secundi de architectura plura scribit: hic teste eodez Vitrubio Alexandro in ægypto alexandriam metatus est:& instaurationi templi ephesiæ Dianæ præfuit:idez teste Plinio libro.vii.naturalis historiæ imperatori Alexandro dixit.Nequis ipsum alius q̄ appelles pingeret:q̄ Pyrgoteles sculperet:q̄ Lysippus ex ære duceret:quæ artes pluribus inclaruere exemplis.

D iocles cum.i.latino &.c.exili:hoc est absq; aspiratione scribitur:nomen est uiri proprium:quod interpretari ualet Iouis gloria:hoc est διος quod est Iouis:& κλεος gloria:hic teste Plutarcho in uita Romuli Peparethius cognominatur & laudatur historicus.

D iocleus cum.i.latino &.c.exili scribitur:habetq; accentum in penultima: hoc est super.e. & fuit Orsilochi filius:ut in ea dictione uidebimus:hic teste Homero libro.v.iliados habitabat in phæra loco sane insigni: ut rebus omnibus ad uitam idoneis circūfluus:& genus ducens ab alpheo fluuio:quod libro.xv.odysseæ idem poeta confirmauit Διοκληος τοι Ἀλφειόσδ' ὀρσιλοχοιο Τοσ̓ ἄλφειος τέκε παῖδα. Et interprætari ualet:διοσκλεος:hoc est Iouis gloria.

D ion cum.i.latino scribitur:fuit syracusanus nobilis Hippatini filius:& utraq; dionysiorum tyrannide complicatus:Nanq; superior ille Dionysius Aristomachem dionis sororem in matrimonio habuit. Ex qua duos filios Hipparium & Nisæum procreauit:Totidemque filias:unam nomine Sophrosynem:alteram Aretem.Quarum priorem teste Aemilio probo Dionysio filio eidem cui regnum reliquit nuptum dedit:Alteram ipsi dioni. Hic præter nobilem propinquitatem & generosam maiorum famam multa alia ab natura bona recepit:ut ingenium docile come: & ad optimas artes aptum: magnam corporis dignitatem: magnas item diuitias a patre relictas:quas ipsi tyranni muneribus auxerat.Ideo adeo Platonem amauit:ut se eidem totum traderet. Nec minus eo Plato delectaretur. Is deinde a dionysio filio syracusis eiectus:corinthum confugiens:fretus non tam suis copiis:q̄ odio tyranni maximo animo duabus onerariis nauib⁹ quinquaginta annorum imperium munitum quingentis longis nauibus decem equitum centumq; peditu3 milibus profectus:post diem tertium q̄ siciliam attigerit:syracusas introiuit:& demum fraude Gallicratis cuiusdam athenien sis:qui cum eo ex peloponneso uenerat interfectus est.Alter fuit dion Prusæus orator eximius:cui ob eloquentiam Chrysostomo cognomen fuit.

D iogenes cum.i.latino scribitur:& dicitur quasi διος: hoc est Iouis genus: fuit teste diocle sinopæus Iecsii mensarii filius:quem fugisse aiunt:cum pater eius publice mensam haberet:ac falso pecuniam signaret. Eubolides uero in libro de diogene dicit ipsum hoc fecisse.s.monetæ falsam signationem. Alii putant euz sponte patriam reliquisse.hic ueniens athenas: ibi Antisthenem comperit:a quo cum non reciperetur in disciplinam.nam statuerat neminem recipere:perseuerantia illum uicit.Pallium primus duplex habuit secūdum aliquos:& peram in qua cibos ferebat.Omniq; utebatur ad omnia loco:& prandens:& dormiens & loquens.Cum scripsisset cuidam ut sibi cellam pararet:faciente id illo tardius:dolium pro domo habuit. Aestate in feruida harena se uolutabat.hyeme coopertas niue statuas amplectabatur: parans se his modis ad laborum tolerantiam. Idem cum uidisset puerum concaua manu bibentem abiecit uile uas:quod ha

bebat:dicens puer me uilitate ſuperauit. Idem cum alium uidiſſet puerum perfracto uaſe pane concauo lenticulam ſuſcipientem:abiecit catinum.Dicebat omnia eſſe deorum:& ſapientes deorum amicos:huius diſceptationes cum Ariſtippo deſcripſit Horatius epiſtola decimaſeptima.Inerat illi teſte Laertio ſuauiſſimus ſermo:acerq; in deſpiciendis aliis.Nam ſcholam Euclidis dicebat eſſe bilem Platonis auditorum consumptionem dionyſia certamina magna miracula ſtultorum: Oratores etiaꝫ urbe miniſtros grammaticos admirari ſe dicebat:qui cum Vlyxis mala requirerent:ſua ignorarent:muſicos mordebat: quod cum lyræ chordas aptarent:animi inconcinnos motus haberent.Mathematicos carpebat:qꝫ ſolem:lunam: & ſydera intuerentur:quæ uero erant ante pedes non curarent oratorem itidem:qꝫ ſtuderent iuſte dicere:non autem facere.Et alia complura:quæ longum eſſet referre:huic ad ſolem ſedenti:cum diceret Alexander:pete quid uis:ait noli mihi umbram facere.Et fama fuit referente Laertio Alexandrum dixiſſe ſe uelle eſſe Diogenem niſi eſſet Alexander.hic deinde cum in æginam nauigaret:a piratis comprehenſus fuit:quorũ princeps fuit Cerpalus:& cretam deductus eſt:ut uenderetur.Cum autem interrogaretur quid ſciret agere:dixit ſe ſcire uiris imperare.Atq; ad præconem inquit prædica quiſnam dominum ſibi uult emere . Sedere ꝓhibitus:inquit nil refert.nam piſces quomodocunq; iaceant emuntur.Et cum uideret corinthium quendã præclara effigie:& habitu ingenuo Xenidem nomine:inquit huic me uende:hic domino indiget:eum digito denotans.Quem Xenides audito & inſpecto uiro libentiſſime emit.Et eum corinthum ſecum adducens:filiis ſuis præceptorem dedit:& omni præfecit domui:ille autem Xenidi eum ſibi parere oportere: q̃s uis eſſet ſeruus.Cum & medico & gubernatori quanuis ſeruis ſæpius pareatur:cuius clariſſima præcepta ita comprobauit Xenides ut ſæpe diceret bonus dæmom domum meam intrauit. At ipſius Xenides filios teſte Eubolo in libro qui inſcribitur Diogenis uenditio:poſt reliquas diſciplinas:docuit equitare:arcus intendere:fundas rotare:atq; iaculari in pallæſtra:tum eos exercebat:gratia tantum roboris comparandi:& bonæ ualitudinis.Tenebant pueri multa ex poetis & aliis.Tum ex ipſo⁹memoriter omnem illis Diogenes rationem doctrinæ:ut facile memoria teneret breuiter collectam inſimulabat: domi eos miniſtrare docebat:leui contentos cibo:ac uili pane & aqua:ad cutem illos tondere faciebat: deducebatq; incompoſitos: ad uenationes aliquando exercebat.Et cum teſte Cleomene in libro de pedagogis neceſſarii illum redimere uoluiſſent fatuos appellauit dicens leones nutrientiũ non eſſe ſeruos:ſꝫ illos magis leonum.Senuit apd Xenidem:ut Eubolus rettulit:obiitq; annoruꝫ nonaginta: & a filiis Xenide ſepultus fuit:cum multi alii ei⁹ corpus poſtulaſſent.Sed de illius morte uariæ fuerunt ſententiæ.illa tamen magis approbatur:qꝫ deſiderio migrandi uita continendo ſpiritum animam exhalarit.De illius ſepulchro in dictione cynicus uidim⁹. Illius ciues æreis eum ſtatuis honorauere:ita ſubſcribentes:ſeneſcet tempore quidem hoc æs: ſed tua ſane Diogenes gloria obſoleſcet ſæculis.Nam uitæ gloria mortales illuſtrati per te ſunt faciléq; uiuendi gloriã prætuliſti.ferunt quidam dialogos illum feciſſe nonnullos:Tragœdias ſeptem:& alia pauca. At ſatyrus quidem affirmat non eſſe eas Diogenis.Fuerunt diogenes quinq;.Primus apolloniates phyſic⁹eloquens ſapiens & Anaximenis auditor:fuitq; temporibus Anaxagoræ.Secundus ſicyonius:qui pelopõneſica ſcripſit. Tertius hic.Quartus ſtoicus ex ſeleutia:qui babylonius ob uicinitatem dictus fuit.Quintus tarſenſis quæſtionum poeticarum ſcriptor:ſed de quo intellexit Iuuenalis in ſatyra quæ incipit.Omnibus in terris quuꝫ dixit diogenem hominum errores ſemper deflere conſueuiſſe:cum Democritus contra ſoleret ſemper ridere:id dubium facere poteſt:quod apud auctores græcos de cynico nuſq; comperi:& forte ſtoicus fuit.

Diomedes cum.i.latino ſcribitur fuit rex ætoliæ:Tidei & deiphiles filius:a quo cum apud troiam uictus fuiſſet Aeneas:uocauit illum apud Virgilium libro æneidos primo fortiſſimum danaum.Nam ut dicunt poetæ.Aeneam peremiſſet:ni Venus mater ſe illius ictibus oppoſuiſſet:quæ ab illo uulnerata dicitur: ut late rettulit Homerus libro.v.iliados:quod apud Virgilium libro.xi.æneidos:Diomedes ipſe faſſus eſt:cũ ait.

Hæc adeo ex illo mihi iam ſperanda fuerunt .
Tempore:cum ferro cæleſtia corpora demens .
Appetii:& Veneris uiolaui uulnere dextram.

Veꝛ cuꝫ poſt captã troiaꝫ ad ꝓpria rediret:compiſſetq; Aegialẽ uxorem hortatu Naupli patris Palamedis Cylleboro filio Stheneli heſiſſe:uel uerecũdia cõcitus:ut quidã ferũt.Vel qa ab ea recept⁹nõ fuerit:ut alii aſſerũt nauigio duct⁹ ſeceſſit in apuliã:ubi teſte Feſto cũ dauno regni partẽ ſortit⁹ eſt:dicẽte etiã Oui.li.faſtoꝝ.iiii.Et gen⁹ æneidũ appule daune tuũ.Nã oene⁹ Tidei pater fuit.Tãdẽ excedẽs Italia diomedes in inſula ꝓpinq̃:quæ ab illo diomedea dicta fuit ſepultus ẽ.Alter fuit diomedes truculent⁹ rex thracũ:q equos ſuos aduenaꝝ carne i tyrida oppido depaſcebat.Sꝫ tandẽ ab Hercule mactatis iumẽtis ſuis in pabulũ dat⁹ eſt:dicente hæc Seneca in Hercule furẽte:Suiſq; regẽ pabulũ armentis datum.Ouidius uero libro.ix.metamorphoſeon dixit Herculem diomedem mactaſſe & equos.Vnde apud eum dicebat Hercules.

Quid qꝫ Thraces equos humano ſanguine pingues :
Plenaq; corporib⁹ laceris præſepia uidi: Viſaq; deieci:dominũq; ipſoſq; peremi .

Sane id quoq; ultra rerum hiſtoriã aduertendum eſt:omnia nomina græca in es terminata:que genitiuum

per plenam elocutionem. hoc eſt abſq; ſynæreſi in eos mittunt:cum in illo ſit ſynæreſis:In us genitiuum terminant: ut Diomedes huius diomedeos:& per ſynæreſim huius Diomedus: ſimiliter huius Demoſthenes:& per ſynæreſim demoſthenus faciunt:datiuum deinde in ei diuiſas ſyllabas:& per ſynæreſim in diphthongum coniunctas:ut diomedei: & per ſynæreſim diomedæi cum diphthongo ſimiliter demoſthenei diuiſis ſyllabis:& per ſynæreſim demoſthenæi cum diphthongo.Accuſatiuum plena elocutione in ea mittunt:ut diomedea demoſthenea:quæ duæ uocales per ſynæreſim in unam.e.conuertuntur.Naz apud græcos tranſferuntur in.h.ſane litteram nos in.e.tranſferimus:ut demoſthenea:& per ſynæreſiz apud græcos ΔυμοσθενΗ. Nos demoſthene dicimus.ſimiliter diomedea:nos per ſynæreſim diomede dicimus: quod Virgilius teſte Seruio obſeruauit:cum ait libro.xi. Vidimus ò ciues diomede argiuaq; caſtra. Nam ſi diomedem cum terminatione in.n.dixiſſet:nec latinum protuliſſet:nec græcum:nec uerſus ſtaret: cum nunq; ecthlipſis per.n.litteram fiat.Sin uero cum.m.dicat diomedem:latinus accuſatiuus eſt:& ſtat uerſus:qa fit ecthlipſis:ut multum ille & terris.Sed obſtant teſte Seruio antiqui textus:qui diomede cum ſolo.e.habẽt: quod rectiſſime ſtare poteſt ſeruata declinatione græca:cuius Virgilius ſæpiſſime obſeruantiſſimus fuit.

Diomeda cũ.i.latino:& abſq; aliquo diphthõgo ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ix.iliados Phorbãtis filia:quã leſbo Achiles dum eſſet in bello troiano abduxerat.hæc eodem teſte poſt ablatam ab Agamemnone Briſeida cum illo dormire conſueuerat.

Dyomeropus cum.y.græco &.o.ante.p.ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii.Iliados: Adraſti pater & Amphii.

Dione cum.i.latino ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theologonia una ex nymphis filia Oceani & Thethyos: quæ teſte Seruio cum puella eſſet formoſiſſima a Ioue dilecta & compreſſa fuit. Illiq; Venerem peperit. Idem Homerus libro.v.Iliados confirmare uidetur.cum illo referente Venus eam matrem ſemper appellet:atq; itidem illam Venerem filiam.Sed id confundentes poetæ pro Venere ſæpe eam poſuerunt dicente Ouidio libro faſtorum.v.

Hyppollite infœlix uelles coluiſſe dionem.
Cum conſternatis diripereris equis.

Et a Dione dionæus cum.æ.diphthongo deducitur.Virgilius in bucolicis.Ecce dionæi proceſſerit Cæſaris aſtrum:& li.iii.æneidos.Sacra dionææ matri.i.Veneri.

Dionyſius prima & ultima cum.i.latino:antepenultima uero cum.y.græco ſcribit fuit bacchi propriuz nomen:& compoſitum ex dios & nyſa urbe inter arabiam & ægyptum:quaſi Iouis nyſius.Nam ut ait Diodorus ſiculus libro hiſtoriarum quinto:Barbari quidem huius ſibi dei genus uendicauere:ut ægyptii:qui illum Oſiridem deum ſuum fuiſſe aſſerunt:quem & omnem circuiſſe orbem: & docuiſſe plantare uites: & uini repertorem fuiſſe dicunt:atq; deinde a græcis dionyſium uocitatum.Indi ſimiliter apud ſenatum fuiſſe contendunt.Sed græci ex Semele filia Cadminatuz dicunt:quæ cum ex Ioue pregnans eſſe:rogauit illuz ut ſecum ꝓut cum Iunone aſſueuerat coiret:Iuppiter maieſtate dei aſſumpta cuz tonitribus ac fulgure ad eam deſcendit illa uero pregnans:Cum neq; tonitruus neq; fulguris uim ferre poſſet filiuz aborſa igne exꝑirauit.Infantem Iuppiter Mercurio dedit ad antrum nyſe urbis ut dixit Homerus in hymnis quod inter arabiam & nilumq; eſt deferendum:a nymphiſq; omni ſtudio curaq; educandũ:unde a Ioue nyſaq; dionyſium dixerunt.Itaq; nutritum a nymphis aiunt:uini uineæq; extitiſſe auctorem. Orbem quoq; ferme perambulantez:multas regiones addidiſſe domæſticas:ac præterea maximis apud omnes honoribus celebratum.nam quorum regio uites ferre non poſſet potum ex ordeo docuiſſe conficere non multum a ſapore uini diſtantem.Addunt & teſte præfato Diodoro illum peragrando orbem exercitum ſecum duxiſſe:non tantum uirorum ſed etiam mulierum.Vnde & multis græcis urbibus triennio bacchides mulieres conueniunt:apud quas de more uirgines thyrſum ferunt in honorem dei bacchantes: eiq; per cœtus ſacrificantes:poſtremo memoriam menadum quæ feruntur:Illi deo aſtitiſſe hymnis & cantu renouant.Suſtulit eodem auctore diodoro & omnes impios qui in orbe erant: ſed maxime Pentheum atq; Lycurgum: dicitur etiam primus boues ad iugum iunxiſſe:quorum opera uberiorem & nitidiorem frugem ſemina produxiſſe:q; ex re illum cum cornibus poetæ finxerunt:ferunt & illum deliciis deditum molli corpore ac præ cæteris decoro.tradunt & muſas uirgines cum eo profectas doctas pſallere.& bonis artibus eruditas:quibus deus ipſe oblectabatur:ſecutuſq; eſt illũ Silenus pedagogus illius ac nutritor:optimorumq; inſtitutor ſtudiorum.Plurimum dionyſio ad uirtutem & gloriam reſq; bellicas ꝓfuit:armicis bellicis.i.pugna utebat: & pardalorum pellibus pacis tempore & diebus ſolennibus:ueſtes gerebat floridas delicatas atque molles: & multa de illo Diodor9 diuerſis in libris proſequitur.Sed hæc tantum tetigit:quæ a poetis noſtris tãgi non conſueuerunt.Alius fuit dionyſius ſiciliæ tyrannus:qui ſyracuſanus cognominatus eſt: cuius quidem origo ab hiſtoricis:quos legi ſubticetur:hic teſte Cornelio nepote manu fortis & bello peritus fuit: & id quod in tyranno non facile repperitur minime libidinoſus: non luxurioſus: non auarus: nullius rei denique cupidus: niſi ſingularis perpetuique imperii:ob eamque reni crudelis.

Cuius filius similiter Dionysius in tyrānide succeſſit:uir omni turpitudine repletus:qui tandē teſte Cicero ne li.iii.quæſtionū tuſculanarū syracuſis pulſus:corinthi pueros docuit:ſicq; imperio carere nō potuit: de quo Ouidius libro.iii.de ponto ait.

Ille syracuſia modo formidatus in urbe.
Vix humi duram reppulit arte famem.

De quo Iuſtinus li.xix.ſui epitomatis tractauit.

Dipelus cum.i.latino & unico.l.ſcribit:fuit Sycli frater:& ambo teſte Pli.in creta inſula geniti medis imperātib⁹:hoc ē prius q̄ Cyrus in perſas regnare inciperet Olympiade circiter quinquageſima.ii. eodem Pli. teſte ꝓrimi omnium marmore ſculpendo claruere.

Dipſas cum.i.latino ſequente.pſ.ſcribit apud nos dicit ſitis:& ponit a græcis & latinis ꝑ ſerpente e genere aſpiduꝝ:cui⁹ morſu incredibilis inducit ſitis. Vnde Lucan⁹ li.ix. In mediis ſitiebāt dipſades undis: de quo plura habentur in eodem libro.

Diphthongus prima cū.i.latino:ſequēs cū.ph.&.th.aſpiratis ſcribit:& ē diphthongus duaꝝ uocalium uim ſuā ſeruantiū in eadē ſylla ba cōplexio:ut æs:præs:& ſimiles. Nā ſi iudex aut uolo dicim⁹:cū nec.i.in prima nec.u.in ſecunda ſonū ſuū conſeruet:diphthongū nō fecim⁹:& cōponit diphthōgus ex dis quod nos bis dicit:& φθογγος qui uocalis eſt ſonus:Sunt igit latinæ eloquētiæ diphthongi quattuor:quib⁹ noſtri auctores in ſcriptura noſtra uſi ſunt:uidelicet au.æ.eu.œ.præter nōnullas græcas:quas quinq; ſcripſerūt: ut in præceptis oſtendim⁹:ex barbaris uero acceperūt:nōnulli poetizantes ai:ut Rainaldus raimūdus Aimo. Itē uo:ut Volderic⁹. Itē ui:ut Vilielm⁹ Vido:quib⁹ moderniores.g.præponere conſuerūt:ac dicere Guſlelm⁹ Guido:ſ̄ his omiſſis ſolū ad eas:qbus antiq poetæ linguæ noſtræ patroni utunt:redeūdū duxim⁹. Ex illis igitur quattuor hæ duæ.au.eu.nullā in ſcribendo ābiguitatem ingeruut:ſ̄ litteris ſuis:ut ꝑferunt: ſic quoq; & ſcribunt. Sed id ſane dubiū nōnunq; efficit:quod diphthong⁹ in illis litteris aliquādo eſſe uidet cū diuiſæ ſint & ſepatæ ſyllabæ:nec ulla mihi ē diphthong⁹:ad quod utiq; diſceruendū hæc ſubiici regula ualet:Vbicūq;.a.uel.e.in omnibus ante us finalē reperiunt:fere ubiq;.a.&.u.uel.e.&.u.ab inuicē ſūt diuiſæ:ut Nicola⁹:Archelaus:alueus:cære⁹.excipiunt in latinis dictōib⁹ laus:fraus:heus.in quib⁹ diphthōgus eſt. In græcis uero dictionib⁹ nōnunq; mutatōe illoꝝ in ſimilibus dictōib⁹ diphthongos in fine habemus: ut Orphe⁹. Virgilius in buccolicis:Orpheus in ſiluis:inter delphinas orion:Simili modo Tydeus. Et hæc de au & eu diphthongis dicta ſufficiant. Porro de.æ.&.œ.diligentius diſſerendū eſt. Nā cū hæ diphthongi ꝓlatione diſcerni nequeāt:ſcribunt enī & nō niſi ſono ipſi⁹:ē.ꝑferunt:difficultatē nō paruam quādoq; cum in ſcriptura hoc ē quādo ſcribi diphthong⁹:uel nō ſcribi debeat:tū etiā in tempore ingerūt: hoc ē an longæ ſint uel breues eſſe poſſint. Sed de ſcriptura primitus ꝑſequentes de tēpore in fine tractatu li huius diſſerem⁹. Omnis igit.æ.diphthōgus aut pricipalis eſt dictionis ſyllaba:ut æquor:aut finalis ut muſæ:aut media ut coæuus. De principali uero & media hoc ē diphthongo ſignari habent:generalis regula dari nō pōt. At de finali quoq; regula dat. Omnis genitiuus ſingularis noīs in prima declinatiōe:datiuus ſingularis & noīatiuus:ac uocatiuus pluralis.æ.diphthōgo terminant. Quæ ſane regula nunq; fallit.& hæc de.æ. diphthongo at de.œ.hoc quoq; generaliter an notari pōt. Nullaꝝ ſane dictōem.œ.diphthongo ſcriptura recta aut ꝓbatione terminari poſſe.ſ̄ ſupra in medio:aut principio dictiōis cōperiri. De qbus ut diximus cū generalis regula dari nō poſſit:latinas quaſdā dictōes ꝑ alphetū annotabimus: quæ in initio uel medio ſuo ordine diphthōgant. Nā græcaꝝ quoq; dictionū orthographiā in toto noſtro uolumīe explicabimus Nec ex græcis hoc in loco niſi pauculas illas tātūmodo cōtingemus:quæ in frequētiori latinoꝝ uſu habēt.

Ae diphthongus ante.a.in latinis dictōibus cōperiri nō pōt. In græcis uero reperit:ut æs:quod nomē eſt ꝓpriū fluuii:ut ſupra uidimus:ſimiliter ante.b.&.e.cadē diphthongo non utimur. Nec ante.f.repperitur. Non etiā ante.h.i.k.&.p.nec etiā ante.o.in latinis dictōibus illaꝝ habemus. In græcis uero utimus Aeolus: & ab eo deſcēdentia. At ante alias litteras comperi ualet:ut per ordinem oſtendemus.

Aedes cum.æ.diphthongo ſcribit:& ab edo uerbo.quod ſine diphthongo eſt teſte Varrone.& Seruio trahitur:eo ꝙ in illa ſacrificantes edere conſueuerint. Nam teſte Seruio ſuper ſecundum georgicorum quædam ſunt nomina quæ in initio diphthongantur:& a uerbo non diphthongato deſcendunt:ut ædes & æſculus:quæ cum.æ. diphthongo ſcribuntur: & ab edo uerbo: cuius prima breuis eſt: & ſine diphthongo ſcribitur:deſcendunt. Similiter cælatum quod eſt abſconditum cum.æ.diphthongo ſcribi dicit: & a celo celas ſine diphthongo aſſerit deriuari. Significat autem ædes in ſingulari templum: ut Cicero philippicarum libro primo:ex eo inquit die quo in ædem Telluris conuocati ſumus: in quo templo quantum in me fuit ieci fundamenta pacis. In quo templo dixit ideſt in qua æde Telluris:& fere ſemper cum adiectione ꝓfertur:ut in æde Iouis:Mercurii:Mineruæ:in æde Concordiæ:Telluris:Honoris:Virtutis in æde ſacra. At in plurali ſecundum adiectionem. & priuatam domum ſignificat:& templum: ut ædes meas:ædes Marcelli non aliter quam pro domo mea: & domo Marcelli accipere poſſumus: etiam ſi egregias aut pulchras ædes. aut abſolutæ ædes nos dicimus domum tantummodo deſignare ſolemus: Vt Virgilius libro georgicorum primo: Mane ſalutatum totis uomet ædibus undam. Si uero addimus aliquid

ad religionem ſpectans:ut ſi in plurali etiam dicimus:ſacras ædes:aut deorum ædes: aut nympharũ ædes: templa plura annotamus.Lucretius de Ioue loquens ſic ait:Ipſe ſuas ædes diſturbat:quod perinde eſt ac ſi dixiſſet:Iouis diuerſas ædes.Horatius uero in tertio carminũ:pulchre ſignificauit dicens: Delicta maiorũ immeritus lues Romanæ donec refeceris ædeſq; labentes deorum & fœda uirgo ſimulacra fumo. Quare dixit Paulus iuriſconſultus titulo de ruina incendio & naufragio ædium appellatiõe omnes ſpecies ædificii continentur.Sane edo uerbum a quo deducta3 ædem diximus:ſine diphthongo ſcribi notauimus: ſiue græcum illud ſit:& tunc idem quod comedo ſignificat:ſiue latinũ eſſe dicatur:& tunc ex e ,ppoſitõe & do cõponit':nec comedere ſed extra dare ſiue præbere deſignat.Vnde libros edere dicim⁹ cũ illos publicam⁹.

A editui ſimili modo ſcribitur:& ab ædibus ſacris quas tuentur appellati ſunt:non a priuatis.

A editimus cum.æ.diphthongo ſcribitur:& cum.m.ante us ſcribitur:uerbum quoq; latinum eſt teſte Gellio libro.xii.noctium acticarum:& uidetur ea forma dictum qua finitim⁹ & legitimus.Et is dicitur qui ædib⁹ præeſt:ſicut clauſtritimus a Protheſilao dictus eſt qui clauſtris ianuæ præeſt.Vnde in exemplaribus fidèliſſimis.M.Tullii in Verrem ſcriptum ſe inueniſſe dixit Gellius æditimi:cuſtodeſq; mature ſentiunt: licet in uulgaribus libris æditui comperiri dicat.Et inde uerbum æditimor Pomponius in atelliana:Qui poſtquã tibi appareo atq; æditimor in templo tuo.

A edituentes:Lucretius teſte Gellio libro.xii.in carmine ſuo ,p ædituis appellat.q illis curãdis præpoſiti erant q̃ a priuatis.Vnde Pomponius iuriſconſultus de origine iuris inquit:Aediles duo ex plebe conſtituti ſunt q edibus præeſſent:in quibus oía ſita ſua plebs deferebat:& ab eo deriuata eodẽ modo ſcribunt': ut ædilitas:ædilitius:& ſimilia.

A edifico & ædificium ſimili modo ſcribuntur.

A eger cum æ diphthongo ſcribitur:& ab ago uerbo cata antiphraſim deduci perhibet':eo quod ægro⁹ ſit actione uacare. Vel potius ab eo quod acrius agit ex infirmitate.Quin & ab eo deſcendentia ſimili modo ſcribunt':ut ægroto ægrotus ægritudo.

A edepol cum æ diphthongo ſcribit':& aduerbiũ,eſt iurandi:quaſi per ædem Pollucis.

A egi cum æ diphthongo ſcribit':& eſt præteritum ab ago formatum.

A emulor cum æ diphthongo ſcribit':& ab amo oriri:ac ab eo primã uocale3 diphthongi trahere perhibet': quod ſane iure factũ uidetur.quũ pro amare ponit':Sed cum pro inuideo uel ſequor poni dicitur:cata antiphraſim ab amo deriuatur.

A ene⁹ cũ æ diphthongo in prima ſcribit':& ab ære trahitur:de quo in ſua dictione uidebitur.

A enum diphthongũ ſimiliter exigere poſſe uidet':quia ab ære modo cõſimili deriuat'.S3 diuiſis litteris ſemper a noſtris poetis & tota ,pferẽ':Horati⁹:Sub noctẽ gelidã lignis calefactat aenum.Náq; uas eſt æreum in quo aqua calefieri ſeu bulire dicit'.Virgilius libro georgico⁹ ſecũdo:Aut foliis undam tepidi deſpumant aheni.Quod Gellius p interpoſitam aſpiratiõẽ uidelicet aheni a Virgilio emendatũ fuiſſe refert:ut in ſequentibus uidebimus:cum de media aſpiratione uidebimus.

A equus.i.iuſtus & planus cũ æ diphthongo ſcribit':& ut qdem perhibẽt ab aquæ ſimilitudine tractũ fuit:eo q̃p elemẽtũ illd ſupra cætera æquã habere ſupficiẽ undeat'.Vnde æqtas æqualitas & æquo æquas uerbũ atq; ab eo compoſita cum diphthongo ſcribuntur:ut æquiparo:æquiualeo: & ſimilia.At equus quod animal eſt abſq; dubio ſine diphthongo prorſus ſcribitur.

A equor cũ æ diphthongo ſcribit':& modo cõſimili ab aqua originẽ ducit:ſed teſte Varrone ,pterea p æ diphthongũ notat':quod equã habet ſuperficiẽ.Vnde dicimus æquora cãpi:& æquora ponti.

A equinoctium cum diphthongo æ ſcribit':quia ex æqualitate noctium dicitur.

A ero æras uerbum cũ æ diphthongo ſcribitur. & ab obliquis ei⁹ nois:quod eſt æs æris deſcendit.Vnde etiã ẽ aliud uerbum ſubæro ſubæras:quod ſimili modo cum.æ.diphthongo ſcribit'.Perſius in ſatyra Vatibus hic mos eſt inquit.Nequa ſubærato mendoſum tinneat aurum.

A erarium cũ.æ.diphthongo ſcribit':& eſt æris repoſitoriũ:hoc eſt nummo⁹ ſimulq; rerum precioſaru3 atq; opũ.de quo late in dictõe roma uidebim⁹.Et inde ærarii tribuni:q teſte Feſto a tribuẽdo æri ſũt appellati.

A eripies licet ab eo quod eſt aer & pes componat':a Virgilio tamẽ illud.a.& illud.e.in diphthongum coniũguntur:cum ait libro æneidos.Fixerit eripidem ceruã:licet aut erymanthi.

A es æris cũ.æ.diphthõgo ſcribit':quod.M.Varro ab eſſe:alii ab auri ſimilitudiẽ dictũ putãt. Nõnulli a græco αἰα:quod ẽ terra.Sed a quouis ho⁹ oriat':liquet quod ab eo primã uocalẽ diphthongi contraxit.

A eſtas & æſtus:æſtiuuſq;: & uerbũ æſtuo cũ.æ.diphthõgo ſcribunt':& ab areo ueniũt:a quo primã diphthõgi uocalẽ aſſumũt.Accipit' tamẽ aliquãdo æſtas ,p uere:ut Virgi.li georgico⁹.iii.Incipiens ſtabulis edico i mollibus herbas carpere oues.dum mox frõdoſa reducit' æſtas.Sane æſtus:quia cõmotionem quandã idu cit factum fuit:ut etiam cõmotionem quandam aquarum deſignaret.

A eſculus cũ.æ.diphthõgo ſcribit':arbor ẽ glãdifera cui⁹ fructu cũ in primæua ætate hoíes ueſcerẽt':ab edo quod eſt comedo:licet ſine diphthongo primã hẽat & breuẽ deducit':ut ſupra uidim⁹ in dictione ædes.

A etas æternus & æternitas cum.æ.diphthongo ſcribuntur:& oriri ab æuũ Apulegius grammaticus atteſtat':

& per ſincopam dicitur ætas quaſi ætitas.

A euum cum.æ.ſcribi in dictionibus græcis oſtendimus:atq; teſte Apulegio ab ἀεὼν latini traxerunt.u.quoq; interiectantes hiatus cauſa.

A mœnus cuꝫ.œ.diphthongo in penultima ſcribit̃:& teſte feſto ab amando deducitur. Vnde amœna inquit loca ſunt quæ ad ſe amanda alliciant.Seruius uero ab a quod eſt ſine:& mœnio quod eſt munio:& fructuꝫ capio:qui locus eſt iucundus:& ſine fructus captione.

A rcæra cum.æ.diphthongo ſcribitur:& ab arca deduci uidetur.Nam lex erat.xii.tabularũ in hæc uerba: Si in ius uocat:ſi morbus æuitaſue uitium extitit qui in ius uocabit iumentum dato:ſi uolet arcæram ſternito Et ſubdit Gellius libro.xx.noctium acticarum:Iumentum quoq; non id ſolum ſignificat quod nunc dicit̃: ſed uectabulum etiam quod adiunctis pecoribus trahebatur ueteres noſtri iumentuꝫ a iungendo dixerũt: arcæra autem uocabatur ploſtrum tectum undiq; & munitum: quaſi arca quædam magna ueſtimentis inſtrata:qua nimis ægri aut ſenes portari cubantes ſolebant.

B ælua cum.æ.diphthongo ſcribitur:& ut quidam ferunt a uaſtitate:alii a ualentia: alii a balatu deriuatũ exiſtimant:itaq; a quocunq; ſit a principali primam uocalem traxit.

B læſus cũ.æ.diphthõgo ſcribit̃:& a blactero natũ ferũt:de quo ſupra in dictione blacterare diximus.

C æcus cũ.æ.diphthongo in prima ſcribitur:dicitur quaſi captus oculis:uel ut alii uolunt quaſi carens luce: atq; ideo per.æ.diphthongum notatur.

C ædo,p incido quod in præterito facit cecidi p.æ.diphthongũ in præſenti ſcribit̃ ut a cedo alio uerbo differat:quod eſt locum do.& in præterito facit ceſſi:& licet teſte Priſciano lib.i. diphthongus in præſenti uerbo poſita:nunq; in præterito cõmutet̃.ut hæreo hæſi:audio audiui:mœnio mœniui.excipit̃ cædo quod in præterito abſq; diphthõgo facit cecidi:& ipſaꝫ.e.corripit atq; penultimã,pducit:ut in ſequẽtib⁹ uidebim⁹ Sane cedo quod ponit̃,p dic quod abſq; diphthõgo ſcribit̃ & primã habꝫ breuẽ Iuuena.i ſatyra:Credo pudiciã: poſt minor ẽ credas aliã: cedo ſi breui parui Sortita ẽ lateris ſpaciũ breuiorq; uidet̃ Virgíe pigmea.

C ælo pro ſculpo quidam latinum eſſe uolunt & cum.æ.diphthongo ſcribi ut differat a celo quod eſt abſcõdo:& ſine diphthongo ſcribitur. Alii uero a græco quod eſt κοίλου: & ſignificat contauum deriuari uolunt:quia ſcilicet id neceſſario in ſculptura exigitur:& ob id cuꝫ.œ.diphthongo ſcribi uolunt:ut ſupra uidimus in dictione cœlum cum.œ.diphthongo.

C ælum ſimiliter cum.æ.diphthongo plures ſcribũt:& dictũ aiũt eo q̃ ſit cælatũ.i.ſyderib⁹ſculptum. Varro autem de lingua latina ſcribit cælũ dictũ,a cauo:quod ſi a græco quod eſt κοίλον intelligere uoluit:cũ.œ. diphthongo ſcribi debet.Sinuero a latino uerbo cũ.æ.diphthongo ſcribendũ eſt.

C ælſus cũ.æ.diphthõgo ſcribit̃:& a cælo dictũ aſſerũt.i.altus & ſublimis.

C ælebs cũ.æ.diphthongo ſcribit̃:& is eſt teſte Priſciano qui cæleſtẽ uitam ducit:ubi.b.,p.u. cõſonante in ultima apponi dicit:quia.u.cõſonãs ante aliã cõſonantẽ locari nõ põt.Simili modo Feſt⁹cælibẽ inqt dictũ exiſtimãt:quod cælo dignã uitã agat: in quo ſane hi nõ ſignificationẽ exp̃ſſiſſe uident̃: ſed etymologiã eo mõ quo apud Quiſtilianũ.li.i.de inſtitutõe oratoria ingenioſe inqt uiſus ẽ Caninius cælibes dicere ueluti cælites qd̃ onere grauiſſimo uacãt:idq; græco argumẽto innuit ἠι θεοῦς enĩ eandẽ cãm dici affirmat.Nec cedit modeſt⁹inuẽtõe.Nã qa cælo Saturn⁹ gẽitalia abſciderit hoc noĩe appellatos q uxore careãt ait.Itaq; ut ex auctorib⁹cõcæpim⁹cælebs tam ẽ q caruit ſemp uxore:q̃ qui tũc caret.Vnde cælibat⁹Plaut⁹in caſſina: Sed uirũ nũc te cælebẽ eſſe magis liberũ an maritũ ſeruũ ætate degere.Idẽ in mercatore: Si quẽ inqt ſcribimus ſeu maritũ ſeu hercle adeo cælibẽ ſcortarier.Horati⁹epiſtola.i.Nil ait eſſe pri⁹meli⁹nil cælibe uita. Si nõ ẽ iurat bene ſolis eſſe maritis.Suetoni⁹in Galbæ uita:Verũ amiſſa uxore Lepida duobuſq; ex ea liberis manſit in cælibatu:neq; ſollicitari ulla cõditõe ampli⁹potuit:ne Agrippinæ qdẽ uiduitate morte Domitii:quæ maritũ quoq; adhuc necdũ cælibẽ Galbã adeo oĩb⁹ſollicitauerit modis.Itẽ in Claudii uita:Confirmauitq; ,p cõcione apud prætorianos quoniã ſibi matrimonia male cederẽt:pmãſurũ ſe in cælibatu:ex qb⁹oĩbus & q̃plurimis exẽplis cõſtat cælibẽ & maritũ relatiua eſſe:ut apud Quiſtilianũ:nam clarus an obſcurus magiſtratus an priuatus:ciuis an peregrinus:liber an ſeruus:maritus an cælebs:parẽs liberorũ an orbus ſit.

C æpe cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a capitis magnitudine ductum dicitur. Vnde primã uocalẽ diphthõgi teſte Apulegio aſſumpſit.

C æpi præteritum eius uerbi quod eſt capio cum.æ.diphthongo ſcribitur:quin & alia ab eodẽ præterito deſcendẽtia uel cõpoſita:ut cæptus:incæptus:decæptus:præceptor: & ſimilia:quæ a præſenti eius uerbi primam diphthongi aſſumunt.At cœpi cum.œ.diphthongo a cæpio uerbo formant̃ : quod apud antiquos erat in uſu:& incipio deſignabat.

C æra cũ.æ.diphthongo,a noſtris ſcribi conſueuit q̃ſq̃ græcum ſit: & ſecundũ græcam orthographiaꝫ abſq; diphthongo ſcribi debeat:ut ſupra in dictione æthica late uidimus. Alii uero latinũ putant:& a careo deduci uolunt:eo q̃ melli careat pfuſione:& ob hoc cũ diphthongo ſcriptitari aſſerũt.

C æſaries cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a creba cæſione deducitur.

C æſar cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a cædo uerbo deducitur:hoc eſt cæſa matris aluo.Nam teſte Plinio li.

vii.naturalis hiſtoriæ:Qui primus in ea familia ſic dictus eſt ex cæſo utero ſic tractus fuit.Itaq; cæſus cæſura cæſarianus cæſareus cæſones & ſimilia:cum.æ.diphthongo ſcribuntur. Sane teſte eodē Plinio.& in eodē.li. animi uigore præſtantiſſimus.C.Cæſar dictator fuit.Et ut pergit nec uirtutē conſtantiāq; nunc cōmemoro: nec ſublimitatē omniū capacē:quæ cælo continent:ſed propriū uigorē:celeritatēq; quodam igne uolucrē: ſcribere & legere ſimul dictare:audire ſolituꝫ accepimus. Epiſtolas uero tantarū rerum quaternas librariis dictare:aut ſi nihil aliud ageret ſeptenas dictare.Idem ſignis collatis quinquagies dimicauit. Nam præter ciuiles uictorias undecies centū & nonaginta milia hominū occiſa prœliis ab eo non equidem in gloria poſueri tanta etiā coacta humani generis iniuriā quod ita eſſe cōfeſſus ipſe eſt bellorꝫ ciuiliū ſtragē nō ꝓdēdo.

C æter cætera cæterū cū.æ.diphthongo ſcribi cōſueuerūt:& ab alter altera alterū deduci quidā putāt.Alii uero ſine diphthongo ſcribi uolūt:& a græco trahi aſſerūt:quod eſt ἕτερος ἑτερα ἕτερον:in quibꝰ cū apud antiquos græcos aſpiratio in uerſu ſcriberet quæ ſimilitudinē noſtri cōtinet:putauerūt quidā.c.noſtrū eſſe & cæter cætera cæterum traduxerūt:uel ut alii dicunt ſecundum litteraturā græcam in maſculino cæterus: quod in uſu non eſt.

C æmeus cū.æ.diphthōgo a multis ſcribit:& claritate mētis dictū phibēt:ab aliis uero q̄ſi cæli mēs iterp̄tat.

C œnum cum.æ.diphthongo ex deriuatione Priſciani ſcribitur:quia a uerbo κοινῶ quod eſt inquino trahitur:ut ſupra uidimus cum de ſyllabis in.b.tractaremus.

C œpi uerbum defectiuū:uel ut alii dicunt præteritū huius uerbi cœpio:quod iam non niſi in præterito eſt in uſu:&ꝓ incipio & īcœpi capit:cū.œ.diphthōgo ſcribit.Sane futurū tēpus teſte Feſto ꝓtulit Cato cū inqt: Cœpiam ſeditioſa uerba loqui.Et pgit Feſtus inuenit quoq; apud maiores & infinitiui modi cœpere.

F æcundus cum.æ.diphthongo ſcribendum dicunt:& a facio originem duci uolunt eo q̄ faciat fructuꝫ. Alii tunc tantum diphthongum ſcribendam aſſerunt:cum de ſenſibilibus dicitur.Cum uero ad inſenſibilia fertur:differentiæ cauſa carere diphthongo.

F æx cum.æ.diphthongo auctore Priſciano ſcribitur:quod ideo fit teſte Apulegio grammatico:ut in datiuo diſſideat a præterito uerbi facio:quod ſine diphthongo ſcribi feci.

F ægi præteritum deductum a frango:cum.æ.diphthongo ſcribitur.

F rætus pro ſuſtentatus cum.æ. diphthongo ſcribi dixit Apulegius ut in obliquis differat a freto: quod mare deſignat.

F rætum cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a frangendo equorū ut aliorū animaliū ora deducitur.

F ræſus cum.æ.diphthongo ſequente unico.ſ.ſcribitur:a frangendo ſimiliter dictum uolunt quaſi fractꝰ ſit: unde faba fræſa.i.fracta.

F œlix cum.œ.diphthongo ſcribitur:& ut quidam putant a fœnus deducitur:conuerſione.n.in.l.quaſi beatus:hoc eſt diues & fœnore plenus qui fœlix eſt eſſe dicatur.Vt uero in antiquis inſcriptionibus,pſpeximus ſemper ſine diphthongo ſcribitur.

F œdo cū.œ.diphthongo ſcribitur.& ut quidā putant ex foras & edo:quod eſt manifeſto compoſitum & in diphthongū redactū fuit eo q̄ omnia fœda ſiue animi ſiue corporis foras edāt. unde apte Virgilius in.vii. æneidos:Impulerat ferro argolicas fœdare latebras.q̄uis Seruiꝰ lacerare exponat:ego foras dare.i. aperire interp̄taret & manifeſtare.Rurſus & fœdū Seruiꝰ ipſe aliquādo crudele dixit apud Virgiliū & Saluſtiuꝫ ſignificare.Non turpe ſanguine fœdante quos ipſe ſacrauerat ignes.& Saluſtiꝰ fœdi oculi:quod ego ex ſecūdaria quadā ſignificatōe poſſe fieri:ut in multis aliis non cōtenderi. ea enim quæ crudelia & nefaria ſunt ipſa crudelitate fœda & maculoſa dici poſſunt: ut miro epitheto in quarto carminum expreſſit Horatius: Mos & lex maculoſum edomuit nefas:ubi acrō exponit:quia ex nefariis rebus maculæ naſcūt.i.fœdatōes.

F œdus cum.œ.diphthongo etiam in alio ſignificato a ſuperiori ſcribitur: ſed quia longam primam habet: & a uerbo ferio quod habet primam breuem deducit:ſcripſerunt auctores noſtri fœdꝰ cū.œ.diphthongo. Idq; ex primo fœdere factum eſt.quo teſte Liuio libro.i.ab urbe:Vetuſtior fœderis memoria non eſt.Nam tuncq; porcum cum hoc carmine:ut idem rettulit ferierunt.Iuppiter audi Sine dolo malo:utiq; ea hic hodie rectiſſima intellecta ſunt:illis legibus ſi prior populus romanus defecerit publico conſilio dolo malo tu illo die Iuppiter populum romanum ſic ferito.Vt ego hunc porcum hic hodie feriam tantomagis ferito:quantomagis potes polleſq;. Id ubi dixit porcum ſaxo ſilice percuſſit. Vnde Virgilius in octauo æneidos:Stabant & cæſa firmabant fœdera porca.Et magis cum diphthongo.œ.q̄.æ.ſcribi placuit: ne a facio deductum putaretur.

F œmina cum.œ.diphthongo ab antiquis noſtris ſemper ſcriptum comperi: deduciturq; a uerbo fœto fœtas.i.pario paris uel genero generas:quod ſim iliter cum.œ.diphthongo:ut infra uidebimus ſcribitur.Reperitur etiam in plurali fœmina generis neutri:cuius nominatiuus ſingularis fœmen in uſu nō eſt:& ſignificat partē illam iferiorē coxæ molliorēq;:quæ retro habet cum anteriorē femera abſq; diphthongo dicāt. Liuius li.xxii.Quoſdā inqt & iacētes uiuos ſuccioſos fœminibꝰ poplitibuſq; inuenerūt:a quo cōficit nomē fœminalia.i.femoralia.Nam utrūq;ꝓ bracchis ſcriptū cōperi.At coxa pars ſupra femora dicit uertebrūq; ipſum.quod quotiens uiciatū eſt:aut os illud quod in uertebro uoluit fractū:coxa uiciata fractaue dicit.

Fœnus cum.œ.diphthongo ſcribitur:& a fundo quod cuꝫ.o.fundo apud antiquos dicebatur: nomẽ aſſumpſiſſe perhibent.Nam proprie prouentus eſt ex naturali terræ fructu. Poſtea uero ad uſurã traſlatũ: quaſi pecunia per ſe fructũ ꝓducat:ſicut terra.ut lucanus:Hinc uſura uorax auidũq; in tpe fœnus. At.M.Varro teſte Gellio li.xvi.Noctiũ atticarꝫ a fœtu ductũ putauit: & quaſi a fœtura quadã pecuniæ parturientis atq; increſcẽtis.Et inde fœnerator atq; fœnero uerbũ:quæ eodẽ modo ſcribunt & ſub eiſdem ſignificatiõibus. Horatius in epodo:Hec ubi locutus fœnerator alfius Omnem redegit idibus pecuniam:Querit calendis ponere.Et dicim⁹ fœnero tibi:ſicut mutuo tibi.unde qui fœnerat: pecuniam dat ad uſuram:Qui uero fœneratur:pecuniam ad uſuram accipit:ſicut qui mutuatur:pecuniam mutuo accipit.

Fœnum cum.œ.diphthongo ſcribitur:a fœnus deducitur:cũ nil aliud ſine aliqua cura tantũ fœn⁹ præbeat.

Fœtus cum.œ.diphthongo ſcribitur:dicitur id uiuum quod ex mulieribus uel pecoribus naſcit: & a foueo uerbo deſcendit. Inde etiam fœtura.i.genitura:quæ ꝑ toto animaliũ ꝓuentu poni conſueuit.Virgilius in bucolicis: Si fœtura gregem ſuppleuerit aureus eſto. Vnde fœto fœtas uerbum pro eo quod eſt gigno & pario deductum eſt.Et inde fœta uocatur:tam quæ pregnans eſt q̃ quæ peperit. Virgilius in Tytiro:Non inſueta graues tentabunt pabula fœtas.Idem in.viii.æneidos:Fecerat & uiridi fœtã mauortis in antro ꝓcubuiſſe lupã.Iuuenalis in ſatyra:Plurima ſunt fuſcine.Patrem ipſuꝫ turbamq; caſæ: qua fœta iacebat Vxor: & infantes ludebant quattuor unus Vernula tres domini.

Græſa per.æ.diphthongum & unicum.ſ.ſcribitur:genus eſt iaculi.

Græcus cum.æ.diphthongo & omnia ab eo deſcendentia ſcribuntur.De qua dictione cũ ſuis deriuatis:quia græca eſt:in ſequentibus late uidebimus.

Hæc cum.æ.diphthongo a noſtris ſcribitur : & ut quidam exiſtimant a græco huiuſmodi dictio ortũ habuit. Nam ubi nos hac dictione utimur:illi.ἡ.aſpiratum ſcribunt:quare per adiectionẽ.c.& conuerſionem ipſi⁹ ἡ.grece litteræ:quæ apud illos ſemper producit in.e.noſtrum quod ut cognoſcat ſemper productuꝫ diphthongum appoſuere: ut in nonnullis aliis dictionibus quandoq; fieri diximus . Alii uero non ab.ἡ.græco: ſed ab hic maſculino formari exiſtimant per conuerſionẽ ſcilicꝫ.i.breuis in.e.breuem. Vnde nec diphthongari illam uolunt:cui ſententiæ Priſcianus aſſentiri uidetur dicens abſq; omni exceptõe ꝓnomina in.c.deſinentia breuiari.Quod uero apud auctores interdũ reperiunt ꝓducta:hanc aſſerit eſſe cauſaꝫ q̃ cũ gemino.c.ſcribebant.Sed quia neſcio quo pacto id fieri potuiſſet:ideo nõ placet:cũ ſemp hæc longa inueniat.

Hæ nominatiuus pluralis cum.æ.diphthongo ſcribitur:& a græco tranſferẽt apud quos ἅι cuꝫ aſpiratione & diphthongo ſimiliter ſcribitur:quã nos in æ noſtrã ſemp cõuertere cõſueuimus:ut ſupra oſtendimus.

Hædus teſte Varrone de origine linguæ latinæ quibuſdam placuit per æ diphthonguꝫ ſcribi:ut a uerbo edo in quibuſdam ſuis caſibus diſcreparet. Aliis uero uiſum eſſe ait:ut aſpiratõis nota hanc differentiã faceret. Et ob id maxime q̃ ſabini a quibus romani hoc nomen habuerunt fedus abſq; diphthongo dicebant.Cer tumq; eſſe ait romanos ipſum.f.ſabinorum in aſpirationem ſolitos fuiſſe conuertere.Nam ubi ſabini fir⁹ romani hircus:ubi illi uefere romani uehere protulere.de quo late ſupra uidimus:cum de aſpiratione &.f. littera atq;.u.tractauimus. Varroni uero ad uberiorem differentiam magis placet per aſpirationis notam: & per.æ.diphthongum hædum annotare.

Hæreo cum aſpiratõe principii & æ diphthongo in prima ſcribitur:& ꝓpterea aſpirari placuit & diphthongari:quoniam in ſecũda perſona ſingulari præſentis imperatiui modi uidelicꝫ hære neq; ſola diphthõgus neq; ſola aſpiratio ſufficere poterat ad differentiã:tum propter ablatiuum eius nominis æs æris:quod facit ab hoc ære cum diphthongo & ſine aſpiratione: tum ꝓpter uocatiuum alterius nominis herus heri quod facit o here cum aſpiratõe ſcilꝫ & abſq; diphthongo.Significat enim hærere nonnunq; dubitare & hæſitare.Iuuenalis in ſatyra:Credo pudicitiã : Dic Quintiliane colorem hæremus.i.dubitamus.

Hæres cũ æ diphthongo ſcribit:& ab hæreo ut omnes phibent deriuat eo q̃ alteri bona hærere dicant.

Hæſito cum æ diphthongo ſcribitur:& ab hæreo deſcendit.

Iæci cum æ diphthõgo ſcribit:& eſt præteritũ deductũ a iacio:unde primã diphthongi accepit.

Lætus cũ æ diphthongo ſcribit:& dicit teſte Varrone a latitudine mẽtis:quã ſcꝫ ex ſuo aſpectu efficit. Nam ꝓprie aiata dicunt læta quãdo ſenſibus dilatant.Sed quia ſic natura comparatũ eſt:ut quæ bona corporis habitudine ſunt alacriora:quæ uero debili triſtiora ſint:factum eſt ut lætas uocemus oues:lætos greges : & læta armenta:quæ pinguedine & meliori corporis habitudine conſpiciunt . Homines uero quia rõnales ex meliori mẽtis habitudine ex qua alioꝝ ſenſuũ dilatatio cõſequit:lætos dicim⁹: & nõ meliori corpis diſpoſitõe.Inanimata uero læta dicim⁹ quæ aſpectu hoies ipſos lætificãt: undelætas ſegetes:lætas uites: lætas arbores:& læta oliueta ſæpiſſime poetæ dicũt:quia ex eorum aſpectu nos lætos faciunt : uel q̃ ipſa læta uidẽtur: & eſt metaphora rei animatæ ad inanimatam: qua frequenter utũtur poetæ.

Lætamen cum æ diphthongo ſcribitur: & a lætus deſcendit:quia facit lætas ſegetes : nonnulli dicunt uulgo ſic quoq; dici:ſed latine limus .

Lædo cum æ diphthongo ſcribitur:quam teſte Priſciano in.viii. etiam in præterito conſeruat : & utputo in ſupino & deſcendentibus.

Mæreo cũ.æ.diphthongo ſcribitur: & primam diphthõgi uocalem a mæreo unde deducitur aſſumere dixit Apuleius. Nam teſte Varrone: mæreo dicit᷑ eo ꝙ corpus etiã maceſcere facit. Alii uero diphthõgari dixerũt ut a mereo uerbo differat: quod facit præteritũ merui. Virgili⁹: Equidẽ merui neq; deprecor: & a mercede deſcendit: unde & dignuꝫ eſſe deſignat. ut Iuuenalis: Pone crucẽ ſeruo: meruit quo crimine ſeruus Supplicium. Significat etiã idem quod milito. Lucanus: Aere merent paruo. Et ſic dicimus Sertoriũ diu meruiſſe. & Statius in.iiii.thebaidos: Non hi tibi ſolũ ampliare merent. cuius paſſiuũ apud antiquos erat mereor ſimiliter abſq; diphthongo: quod ſane a poſteris in frequẽtiori uſu deponẽs habet᷑. Sane a mæreo quod cuꝫ diphthongo ſcribit᷑: & facit in præterito mæſtus ſum uel fui: fit impſonale mæret cũ ſignificato. ſ. fui uerbi. A mereo uero ſine diphthongo fit ſimiliter aliud impſonale meret. quod teſte Seruio ſuper quartum ænei dos: ſimili modo militiam ſignificat.

Mæror cum.æ.diphthongo ſcribitur: & a mæreo uerbo deducit᷑: ſignificatq; triſticiam.

Mœnia cũ.œ.diphthongo ſcribit᷑: & dicunt᷑ quaſi munia. cui⁹ ortographiæ cauſam dixit Seruius in decimuꝫ æneidos: quia ubi nos.u. habemus: græci.ου. diphthõgũ habẽt. quare putauerũt antiqui nos etiã pro eadẽ littera.u. diphthongũ aliquaꝫ poſſe apponere. Et licꝫ nõ eadẽ poſuerint: hanc tamẽ quæ eſt.œ. ponere cogitauerũt: inde mœnia pro munia dixerunt: pœnio ꝑ punio. quod uerbũ ut ait Seruius a pœna uenit: hinc & pœnica regna uides cũ.œ. ſcribendũ dixit. Similiter mœrus cũ.œ. diphthongo apud antiquos fuiſſe dicit: quod apud noſtros mur⁹ dicit᷑. Idq; Virgiliũ in.x.æneidos obſeruaſſa uoluit cũ ait: Quin intra portas atq; ipſis prælia miſcet Aggerib⁹ mœrorũ. uidelicꝫ cum.œ. diphthongo antiquorũ more pro eo quod dicimus murorũ. Sane mœnia ipſa: & pro muris accipi ſolent: & pro ædificiis ipſi⁹ urbis. Nam mur⁹ quidẽ urbis eſt lapide⁹ ambitus: qui græce in neutro Τὸ Τεῖχος dicit᷑. Nec urbis ſolũ ſed munitionũ caſtrorũq; & ſimiliuꝫ. At uero domorum paries magis dicitur: qui græce in maſculino ὁ Τοῖχος nuncupatur.

Næ pro utiq; & certe cum.æ.diphthongo ſcribitur: ſed quia græca dictio eſt & ſpecialem exigit difficultatẽ: de ea plene inter græcas dictiones tractabimus.

Nænia cũ.æ.diphthongo ſcribit᷑: & a nanus ut quidã putant deducit᷑. Nanos enim ueteres paruos dicebant. Vnde nænia friuola & inania aliq̃ dicunt᷑ qualia: ſ. parui actitare ſolẽt. quidã aũt nænia ab inani ꝑ déptionẽ primæ uocalis aſſerunt deriuatum. Quintilianus uero in ſeptimo de inſtitutione oratoria: Tertⁱ⁹ inquit eſt diuerſus tranſlationis modus: cum res communis pluribus in uno aliquo habet nomen eximium: ut carmẽ funebre proprie nænia dicitur: de hoc in dictione epiodium clare uidebimus.

Obſcœnũ ut ſupra uidim⁹ cũ de ſyllabis deſinentib⁹ in.b. tractauim⁹: cum.œ. diphthongo ſcribit᷑. Idq; ſentit Priſcian⁹: quod cõpoſitũ dixit ex obs & cœnũ. Varro aũt libro ſexto de lingua latina cũ.æ. diphthõgo ſcribendũ dixit: & ex ob & ſcæna cõponi uoluit: quaſi ob ſcænã talia quæ obſcæna dicunt᷑ perpetrentur.

Pægi cum.æ.diphthõgo ſcribitur: præteritum eſt Quintiliano teſte in primo a pago antiquiſſimo uerbo ductum. unde ipſum a diphthongi aſſumpſit.

Plæbs cũ.æ.diphthõgo ſcribit᷑. ſic enĩ in antiquiſſimis inſcriptõib⁹ cõperi: & id iure fieri ab aliquib⁹ probat᷑. quia a plaſion quod pluralitatẽ ſignificat deducit᷑: ac ob id primã diphthongi litteraꝫ ab illo aſſumere uoluerunt: quæ tamẽ dictio non niſi in cõpoſitõe apud græcos eſt in uſu: ut polyplaſion diplaſion & ſimilia. Nec ſoluꝫ declinatur plæbs plæbis: ſed etiã teſte Priſciano in libello de nomine plæbes plæbei qntæ declinatõis.

Plærus cũ.æ.diphthongo ſcribi dixit Apuleius: & a πλεῖρος per conuerſionem. e. productæ in.æ. diphthongum deductum dixit. Nec tamen eſt in uſu.

Præ cum.æ.diphthongo ſcribitur: & a πρόϊ græco traduci nonnulli affirmant. Vnde omnia quæ ab ea præpoſitione deriuantur uel componuntur: cum.æ. diphthongo ſcribuntur. Deriuantur quidem ut præter: componuntur uero ut præſes: prælatus: præfectus: præſum: & ſimilia. & ſimiliter omnia quæ præ longa in principio ſcribuntur: ſi diligenter inueſtigetur a præ cũ.æ. diphthongo ducunt᷑. excipiũt᷑ precor: preces: & preciũ: quæ & ſi cum præ præpoſitione præpoſitæ uideãtur: abſq; compoſitione tamẽ ſunt: & abſq; diphthongo: quin & primaꝫ breuem habent. Virgilius libro.iii.æneidos: Hortatur pater ire mari ueniamq; precari. Idem in eodem libro: Sed uotis precibuſq; iubent expoſcere pacem. Sane præpoſitio præ cum uerbo iuncta nonnunq̃ eandem pene ſignificationeꝫ cum ſuo ſimplici detinet: ut præcludo: præcido: præmorior præcingo: idem ſunt quod cludo: cædo ſiue incido: morior: cingo.

Præbeo quod ſignificat trado: ex præ & habeo compoſitum eſt. Nam is qui aliquid præbet: id præhabere ratione dicitur. Niſi enim id quoquo modo præhaberet: alteri præbere nequiret.

Præcox cum.æ. diphthongo ſcribitur: fructus dicitur ſæpiſſime præter morem cæterorum coctus: ſiue ante cæteros. unde ficus & uuæ præcoces dicuntur. Quidaꝫ uero non præcox: ſed præcoquus præcoqua præcoquũ declinant: ut Martialis: Vilia maternis fueram⁹ præcoqua ramis. Nunc in adoptiuis ꝓſica cara ſum⁹.

Præco cum.æ.diphthongo ſcribitur: & quaſi præcino intelligitur. nam componit᷑ ex præ & cano.

Præcipio cum.æ.diphthongo ſcribitur: cõponit᷑ ex præ & capio: & ſignificat præcepta tradere: quod eſt tum magiſtrorũ tum magiſtratuũ: eodẽ modo deſcendẽtia ſcribunt᷑.

Præda cũ.æ.diphthongo ſcribit᷑. Nam cõponi dicit᷑ ex præ quod eſt ante & datũ quaſi ante datũ ſit: hoc eſt ꝙ

ante dationem possidentis ui rapimus: Varro uero scribit prædam a pariendo dictam: quasi paridam.

p rædium cum .æ. diphthongo scribitur: ut uidimus in dictione agricola: & a præda deducitur. eo q̄ capti ab hostibus agri militibus antiquitus distribui consueuerant.

p rædo cum æ diphthōgo scribitur: & eodem modo componitur.

p rælum cum æ diphthongo scribitur. Nā cōponitur ex præ & luo: eo q̄ humore fluenti præluat̄. i. madefiat

p rælium cum æ diphthongo scribit̄: & ut quidam ferunt a prælo deduci phibet̄: quia sicut in prælo humor uuarū uel oliuarum: ita in prælio sanguis hominum funditur.

p ræparo cum æ diphthongo scribitur: & componit̄ a præ quod est ante & paro quasi ante paro: quæ utilia mihi fore credo. Cicero officioruꝫ libro. ii. facile totius cursum uitæ uidet: ad eāq̄ degendam præparat res necessarias: ut pastum ut latibula & alia generis huiusmodi.

p ræripio cum æ diphthongo scribitur: & licet componat̄ ex præ & rapio: illa tamen præpositio præ antecessionem temporis ꝑprie non declarat. Nam is qui alteri præripit in suos usus capit. Cicero pro Galba: Demosthenes tibi præripuit: ne esses primus orator: tu illi ne solus. Vnde ob hoc ab eripio differt q̄ qui alteri aliquid eripit. potest uel non in suos usus capere. Vt eripuit illi uitam. Nonnunq̄ etiaꝫ præripio ablatiuū cum præpositione a uel ab postulat cum qua uerbum eripuit aliquando cōiungitur. Verum in uoce passiua nonnunq̄ ante capere designat: ut Plinius nepos de uiris illustrib⁹. Immatura inquit morte præreptꝰ nō potuit præstare qualeꝫ promiserat regeꝫ: hoc est imatura morte præuentus.

p ræs cum .æ. diphthongo scribitur: & teste Varrone a præstando fidem dicitur: idest fideiussor: & facit in genitiuo huius prædis.

p ræputiū cū .æ. diphthongo scribit̄. Et dicit̄ inde quod mēbris pudendis siue putentibus præemineat.

p ræsideo cum æ diphthongo scribitur: cōponiturq̄ a præ & sedeo: ut Suetonius de Tiberio: præsedit actiacis ludis: hoc est etiā præfuit. Sane præsidere proprie ē ad opem præstandā præesse. Cicero ꝑ Silla. Vos dii & patrii penates qui huic urbi atq̄ imperio præsidetis. Quintilianus li. x. de institutiōe oratoria de Homero loquens ait: Nam & beniuolū auditoreꝫ inuocatione dearuꝫ quas præsidere uatibus creditu est: & intētuꝫ ꝓpositā rerum magnitudine & docilem summa celeriter comprehensa facit.

p ræses cum æ diphthōgo scribit̄: & a præside dicitur: ut a desideo deses a resideo reses: is dicit̄: Vulpiano teste: qui maius in ꝓuincia imperium habet omnibus post principem. Dicit̄ etiaꝫ præses auxiliator: ut Liuius libro. vi. ab urbe: Dii deæq̄ qui capitoliuꝫ incolitis siccine uestrum militem ac præsidem finitis uexari ab inimicis: præsidem dixit ꝑ auxiliatore ac defensore.

p ræsidium cum æ diphthongo scribit̄: a præsideo cum opem præstare denotet deduciturq̄: estq̄ auxiliū pricipale. Nam subsidium id dicit̄ quod in auxilium successit: unde & milites qui ad tutelam oppidi castelli similiūq̄ collocati sunt: præsidium uocant̄: ut impositum est præsidium Caietæ.

p ræsul cum æ diphthongo scribit̄: & a præsaliendo deriuatur. Sane is antiquitus dicebat̄: qui primus erat in ter salios. i. Martis sacerdotes romæ dūtaxat a saliendo dictos in portandis. s. ancylibus: ut supra in dictiōe ancyle uidimus: & ita a præsilio: hoc est ante alios salio dictum putant.

p ræsto cum æ diphthongo scribit̄: & componit̄ ex præ & sto: & ideꝫ est quod adsum. Nec alteri uero uerbo cohæret: nisi uerbo substantiuo: & huic simplici: ut præsto sum uel fui. Nam præsto adsum magis poeticuꝫ est: significat autē tria præcise ut uerbum adsum. primū quidē est præsens sum Cicero in Bruto. Quibusdā quidem causis tu etiā Brute præsto fuisti. secundum uero significatum est præsidio esse. Cicero ꝑ Murena Ius ciuile didicit: multum uigilauit: laborauit: præsto multis fuit. Et ꝑ eodem: Tu interea romæ scilicet pro amicis præsto fuisti. tertium autem significatum est aduenire siue comparere. Cicero ad Hieronymum: Hirundines æstiuo tempore præsto sunt: hyeme pulsæ receduut.

p rætor cū æ diphthongo scribitur: a præcundo nomen accepit: & dicit̄ prætor quasi præitor.

p œna cum œ diphthōgo scribitur: sed ut in sequentibꝰ ostendemꝰ græcum est: a quo teste Seruio in. x. æneidos pœnicus pœnica pœnicum descendit cum œ diphthongo scribit̄: at penitus aduerbiuꝫ prorsus absq̄ diphthōgo scribitur: cum eius prima breuis sit.

p œnitet cum œ diphthongo scribitur: & a punio teste Seruio in. x. æneidos descendit: quod ut ait apud antiquos cum œ diphthongo scribitur.

p omœriū cuꝫ œ diphthongo in antepenultima scribit̄: Cuius uim uerbi teste Liuio li. i. Solam intuentes post mœniū interprætant̄ esse: & pergit idem Liuius: Est autē circa murum locus: quē in condendis urbibꝰ quōdam hetrusci: qua murum ducturi erant certis circa terminis in augurato consecrabant. Et hoc spaciuꝫ qd̄ neq̄ habitari neq̄ arari fas erat: non magis q̄ post murum esset q̄ murus post id pomœrium romani appellarunt: hæc ille. Vnde ideꝫ sentiens Lucanus ait: Longa per extremos pomœria iungere fines: eius uero orthographiæ rationeꝫ uidimus supra in dictione mœnia. At pomariuꝫ non cū œ diphthongo sed cum .a. absq̄ diphthongo in antepenultima scribit̄: & a pomis nomen accepit. Et est aut locus consitus pomis: Vt Ouidius in. iiii. metamorphoseos. Id metuens solidis pomaria clauserat atlas Mœnibus. Aut est fructuum pomi repositoriū: aut copia ipsa arborū pomiferarū. Pomeridianum similiter absq̄ diphthongo scribitur

& a poſt & meridie componit: hoc eſt poſt meridianum. Vnde ait Quintilianus in .iii. de inſtitutione oratoria: Iſocrateq; iã ſenior. octauũ enĩ & nonageſimũ ipleuit annũ pomeridianis ſcholis Ariſtoteles precipere artem oratoriam cepit.

Quæ cum æ diphthongo ſcribit: & ut aliq dicunt differentiæ cauſa: ut a que differat cõiunctiõe. Alii uero putant ipſum quæ ab ablatiuo qui & qua per deriuationem trahi: a quo ipſum a diphthõgi accepit: ſz ut puto nunq; nominatiuus ab ablatiuo deſcendit. Quin & ab eo omnia compoſita diphthongant: ut quæná quæ dam quæpiam: & ſiqua ſunt alia.

Quæro cum æ diphthongo ſcribit: & teſte. M. Varrone: ex quæ & res cõponit proprie enĩ quærere ẽ quæ ſit res aliq; inueſtigare. Quod ſicui hæc nõ placeat cõpoſitio audiat quæro ꝓpterea diphthongandum eſſe: ut paſſiuũ eius quæror a deponenti quæror. i. conquæror: qd ſine diphthõgo ſcribit: per diphthõgũ differat

Quæſo cum æ diphthongo ſcribitur: & a quæro deriuat: ac diphthongum accipit.

Ræte cum æ diphthongo ſcribitur: & a rapio deſcendit: a quo primam diphthongum accipit.

Ræda cum æ diphthongo a multis ſcribi conſueuit.

Sæculũ cum æ diphthongo ſcribit: quod ſane abſq; diphthongo poſſe ſcribi uidebat: quia a ſequor habẽte e breue deducit: uel ut Varroni placuit a ſene habente ſimiliter primam breuẽ deriuatũ eſt. Sed qa rez ꝓductiſſimã deſignabat. placuit ãtiqs noſtris ſignificatõis cã primã ſyllabã ꝓducere: & ꝑ diphthõgũ id ſignare.

Sædo ſædas primæ cõiugatiõis pæ diphthõgũ ſcribit: & q̃ſi ſanuz do deſignare ex ſua cõpoſitione uolunt.

Sæpe aduerbiũ cũ æ diphthõgo ſcribit: ut a ſepe ablatiuo differat: qd ſine diphthõgo hæc ſepes pis ſcribit.

Sæuola teſte Varrone cum æ diphthongo ſcribit: & a ſcæua. i. ſiniſtra deduci uoluit: eo ꝙ quæ ſiniſtra ſunt: bona auſpitia exiſtimantur. et inde ſcæuum omen apud antiquos dictum rettulit.

Sæuus cum æ diphthongo ſcribitur.

Tæda cum æ diphthongo ab antiquis noſtris ſcribit: & a græco Δαλα quod luminare ſignificat deducitur. unde a primam diphthongi aſſumpſit.

Væ interiectio cum æ diphthongo ſcribitur: ut differat a cõiunctione ue quæ abſq; diphthongo ſcribit. Sũt etiam qui dicant eam ab dictione græca ουαί exortam eſſe.

Væneo cuz æ diphthongo teſte Apuleio ſcribitur: ut. ſ. in ſecunda perſona a uenio diſcrepet: quin & a datiuo & ablatiuo eius nominis: quod eſt uena quod ſine diphthongo ſcribitur.

Vænundo a uændo eodem teſte cum æ diphthongo ſcribuntur. Quæ a uenum ſupino & do compoſita uolu it: unde a principali diphthongum ſuſcipiunt.

Refert, M. Varro quoſdã putaſſe eas oẽs dictiones diphthongari debere: quæ cuz principalibꝰ ſyllabis ꝓducant ab illis dictõibus deriuant: quæ in principalibꝰ. e. correptã habẽt: ut uidelicet ipa diphthõgus inditio eſſet correptionẽ primitiozꝝ in deriuatis nõ obſeruari: ut ſænus a ſex: dænus uel denariꝰ a decez: ſæculũ a ſequor uel ſæne: ſædes a ſedeo: licz ſedile naturã primitiui ſeruauerit. Virgi. li. æneidos. i. Viuoq; ſedilia ſaxo Quod & ſi iã in aliis non obſeruet: in ſæculo obtinuit rõ ut diphthõgetur. Sunt etiã qui demũ ob eandem cãm diphthõgari uelint: quod a decẽ prouenire faciũt: eo ꝙ ſignificat ad finem & in decem naturalis ſit numeri finis. Similiter ſecundũ eos deniq; quod eodem modo ad finem ſignificat: & ob eandez cauſam a dænus deriuari uolunt. alii a denuo: nos uero præter ſæculum omnia alia abſq; diphthongo ſcribimus.

Sed reſtat iam grandẽ illã nobis quæſtionez euoluere: quæ de haruz diphthongozꝝ æ & œ tẽporibus diligentius intimiuſq; diſquirit. Nam ab aliis oĩbus intacta relictaq; uidet: præter q̃z a Priſciano: qui illam paucis hiſce uerbis uoluit diſſoluere. Itaq; poſtq̃ in primo libro dixerat huiuſmodi diphthõgos breuiari poſſe Immediate ſubdit. Vnde quidem non ſine ratione unũ & ſemis ſingulas eas tẽpus habere dicunt. Ideoq; ſi ſequatur conſonans: quæ dimidiũ tẽpus habet omnino ꝓducunt. hæc ille. Qui paululũ ſupra oſtendit cõ ſequente uocali breuiari poſſe. Tũ in eadẽ dictõe: ut Virgi. in. vii. Stipitibꝰ duris agit: ſubdibuſue præuſtis

Quod Homerus ſimiliter nõnunq; obſeruauit. Tum etiã ſequẽte uocali in dictione diuerſa: ut idem lib. iii. In ſule Ionio in magno. Sed illud rariſſime. Similiter œ id quoq; & eodez modo poſſe pati proſequit: ut apd Aeſchiluz οἰζρος αυτας ϖαροένοσ λοχοίε Ταίσε. Cuius ſane rei róez hanc noſtri reddere explicareq; poſſumus. Quoniã longitudo ipſa ſyllabæ: aut quæ tẽporis breuitas dicit: ex metro ac eius ſcãſione deprehendit: quæ uirtute ſyllabazꝝ quantitate conficit. Sed cõſtat au & eu eiuſmodi eſſe diphthongos: ut ita in metro: quẽadmodũ etiã extra metruz ſcribant & ꝓferant: unde maiorem in ſono uocis ꝓnunciationem neceſſario exigunt q̃z æ & œ. quæ tã & ſi ſcribunt: non tamẽ proferunt. Nãq; in au & eu ſonus duarũ uocaliuz integer in unica tantũmodo ſyllaba cõſeruat: & ꝑ conſequens utriuſq; illazꝝ uocaliũ tempꝰ in metro remanere debet. Et cum ſingula uocalis ſonum ſuuz conſeruãs: unũ neceſſario tempꝰ habeãt: utraq; illazꝝ diphthongozꝝ. ſ. au & eu: duo tẽpora quacunq; ſubſequente littera: ſiue uocali ſiue conſonãte obtinebit. At uero æ & œ diphthongi: cum tantũmodo ſcribant: neq; ſecũdũ q̃z litterã in metro ꝓnuncient: non neceſſario earũ quælibet duo tẽpora cõtinebit. Sed tantũmodo conſonãte ſequẽte: quæ cum teſte Diomede & Priſciano dimidiũ tẽpus habeat: cõuenientiſſime cõplebit diphthongi ſonũ: quæ unũ tempus: & ſemis primitus continebat. Nã neq; unicũ tantũmodo tẽpus: cũ duæ ſint uocales. Nec duo ſimpliciter habere poterit:

cum ſono unius dūtaxat litteræ ꝓferatur: habebit ergo unū & ſemis: cui cuꝫ conſonabit altera littera: quæ mediū tēpus ſortitur: duo ſane tēpora complere habebit: & longā merito diphthongū reddet. Veruꝫ ſi altera uocalis ſequatur cum alterā ſyllabā & alterū ſonuꝫ neceſſario conficiat: priori diphthongo & ſyllabæ conſonare nō poterit. Remanebit ergo diphthōgus cū unico tēpore & ſemis: & per conſequēs breuis erit. Nec danū tunc quoqꝫ in uerſu pati poterit tēpus: cū uoce uniꝰ litteræ diphthongus ipſa ꝓferaꝫ. Nāqꝫ i metro ꝓnunciatio magis q̄ ſcriptura attēditur. Concludimus igitur has duas diphthongos æ & œ in dictiōibus dūtaxat latinis naturaliter breues eſſe: cū naturaliter illaꝝ quæqꝫ unicū & ſemis tēpus contineat: quod longā ſyllabā reddere nō poteſt. Sed longas illas fieri poſſe diſcimus: uel ex loco quē in dictione ſortiūtur: q naturaliter longā ſyllabā & duoꝝ tēporum illā requirit: ut finalis ſyllaba genitiui & datiui numeri ſingularis: noīatiuiqꝫ & uocatiui numeri pluralis nominū primæ declinationis: uel ex terminatiōe monoſyllabæ naturaliter longæ ut præ: uel ex conſonātis ſequela: quæ defectū ſoni in medio tēpore cōſonando ſupplet: uel ſi in dictionibꝰ græcis etiā non ſequēte cōſonante ponatur. Naꝫ tunc quoqꝫ longæ reddūtur. alio uero modo: hoc ē in dictionibꝰ latinis ſequente uocali minime longari poſſunt: ſed naturā ſuā tēporis conſeruāt & breues illas eſſe conſtat: ut ſupra ex intentōe clariſſimoꝝ auctoꝝ una cum Priſciano oſtendimꝰ. Sed dubia circa hæc quoqꝫ nōnulla eſſe uidētur. Quia nō minorē uim duæ uocales: q̄ unica tantū habere uidentᵉ Sed unica uocalis in unica ſyllaba duo tēpora ſæpe continet: ergo multo magis duæ in unica ſimiliter ſyllaba omni tēpore cōtinebunt. Amplius & ſi quælibet conſonās dimidiū tempus habet: quæ per ſe ſyllabā facere nequit multo magis & uocalis quæqꝫ ipſiꝰ unicuꝫ habebit quæ ſyllabā per ſeipſaꝫ reddere ualet. Si ergo in diphthongo duæ uocales erunt: duo tēpora neceſſario diphthongus habebit: & ſic quoqꝫ nunquaꝫ breuis eſſe poterit. Præterea non minoris uocales poteſtatis erūt in rōne tēporis q̄ conſonātes: immo lōgæ amplioris: ſꝫ duabus conſonantibꝰ: aut una duplici ad uocalē ſequentibus fit ſyllaba lōga: ergo multo magis uocales duæ in unā ſyllabā coeuntes neceſſario illā producent. Porro nō alia rōne diphthongus a cecidi præterito abiici dicitur: niſi qa eius prima ſyllaba correpta eſt: quæ in præſenti longa erat diphthongo: cum diphthongus ipſa breuis eſſe non poſſit. Ergo nec ullo pacto breuiari poſſe uidetur. Quid ꝙ Diomedes: Seruius: Donatus: & alii grāmatici omnes uocalē longā diphthōgo eſſe cōmemorant: quomō illam ergo breuiari poſſe dicemus. Sed hæc quoqꝫ facillime diſſoluunᵗ: ſi ea quæ ſupra diximus diligenter cōſiderare uelimus. Nā cum tēpus ratione ꝓnunciatiōis in metro magis q̄ in ſcriptura attendaᵗ: ſi ex duabus uocalibus in eadē ſyllaba uno tantū ſono ſuo ꝓnuncietur: nihil īpedit ſyllabā ipſaꝫ alia ſequente uocali corripi poſſe: cum nō tantū tunc tēporis habere poſſit: q̄tuꝫ ad ꝓductōem prorſus requiriᵗ: unde & in ſyllabis naturaliter longis ꝑ alterius uocalis ſequentiā idem ſæpiſſime contingit: ut hæc monoſyllaba de cum naturaliter longa ſit: ſi cum dictione incipiente a uocali cōponatur: ſane ipſa quoqꝫ corripiᵗ: ut deinde: dehinc: dehiſco & ſimiles. Virgi. li. æneidos. v. Infindunt pariter ſulcos totūqꝫ dehiſcit. Cōuulſum remis roſtris ſtridentibus æquor. Cum ergo dicit nō minorem uim duæ uocales habere uidentur q̄ una. Verū id ſane eſt: ſi ſonum ſuum ambe cōſeruent: & ſi multo magis uocales duæ in unica ſyllaba ſonū ſuum ſeruantes: duo tēpora continebunt: q̄ uocalis unica tantū: ut in au & eu manifeſtum uidebimꝰ. Nāqꝫ ſyllaba quo ad ꝓductiōnē & correptionē: non ex multiplicatione litteraꝝ attenditur: ſed ex ſono ꝑ morā & quantitatē facit i metro. Vnde ſi in eadē ſyllaba tres conſonantes uni uocali anteponanᵗ: non minus illa breuis eſſe poterit: q̄ ſi unica tantū aut nulla poſita eſſet: ut ſtrophades. Ad id ergo quod ſubſequēter dicebatur: ſi quælibet conſonans: quæ per ſe ſyllabā facere nequit: dimidiuꝫ tempus habet: multomagis quæqꝫ uocalis tempus unuꝫ habebit: quæ ſyllabaꝫ ex ſe facit. Dicimus id quoqꝫ uerū eſſe: quando uocalis ipſa ex ſe ſyllabā facit: uel ſonum ſuū in ſyllaba conſeruat. Quod qa in diphthongis æ & œ minime fieri uidemus: nō obſtat illas uocali ſubſequente breues fieri poſſe. Nec id quod tertio loco propoſitū fuit obſtabit: cum dicebaᵗ non minoris poteſtatis uocales eſſe q̄ cōſonantes. Cum diuerſa ſit ratio quare duæ conſonātes: aut una duplex ad uocalem ſequētes illam ꝓducunt: & duæ uocales in eadem ſyllaba coeuntes ſequente uocali corripiātur: cum in primo ratio ſit nimia ſoni aſperitas: quæ ex cōſonantibꝰ poſt uocalē in metro exoritur. Alterius uero rō ſit temporis breuitas: quæ in pronunciatōe eiuſmodi diphthongi ſequente uocali cōprehenditur. Non etiaꝫ id obſtat quod ſubſequēter dicebatur: non alia rōne diphthongū a præterito cecidi abiici niſi qa eius prima correpta eſt: in qua diphthōgus ſtare non pōt. Nam ob id quoqꝫ diphthongus abiicitur: qa illa remanēte nullo pacto breuis ipſa diphthongus eo in loco ob conſequentiā conſonātis haberi potuiſſet. In quo ſane loco breuis ſyllaba ab auctoribus noſtris requiſita fuit: unde & ſi uocalis ſequi potuiſſet remāſiſſet utiq; diphthongus: & breuis fuiſſet: quare magna cū ratione abſqꝫ diphthongo ſcripta fuit: & non illa qua dicebatur: qa diphthongus æ breuis eſſe non poteſt: quod falſum eſſe oſtendimus. Nec Diomedes aliiqꝫ grammatici his quæ diximus contradicūt: cum uerū dicant uocalem longā eſſe diphthongo. ſ. ſequente cōſonāte: ut nos de illorum mente expreſſimꝰ. Sed iā ad alias græcas dictiones: quæ latine ſcribuntur redeunduꝫ ē
D irce cum. i. latino &. c. exili: hoc eſt abſqꝫ aſpiratione ſcribiᵗ: fuit fœmina babylonia adeo ſua forma tumēs ꝙ Palladi cōuiciari non formidauerit. Quare cum ſe in palæſtinoꝝ ſtagno lauaret: in piſceꝫ cōuerſa eſt qdᵃ ſentiens filia laqueo ſe ſuſpendere uoluit: ſed miſeratōe deoꝝ in columbā cōuerſa fuit: ut latius deſcripſit

Ouidius li.metamor.iiii.ubi ait.Dirce quã uersam squamis uelantibus artus &reliq̃. Fuit & altera Dirce uxor Lyci thebaꝝ regis:qui cũ prius Antiopã uxorẽ haberet:quæ a Ioue cõuersa in formã satyri grauida ta fuerat:ut in ea dictione uidim⁹:illã uelut adulterã Lycus dereliquit: & Dircẽ superinduxit:hæc semel in suspitionẽ adducta:ne cũ antiope Lycus cõcubuissẽt Antiopã ipsaꝝ carcerari fecit:quæ instãte part⁹ tẽpore & agente Ioue uincula rupit.Ac in monte cithærone pariẽs natos exposuit:quos pastor inueniẽs,p suis edu cauit.Sed tractu tẽporis a matre recogniti:& in ultionẽ iniuriarũ inducti Lycũ interfecerunt:& thæbanoꝝ regno occupato Dircẽ nouercã indomitorũ taurorũ caudis distrahẽdã alligarunt:q cũ usq; ad locuꝝ limpi dissimi fontis illã traxissent:fingunt poetæ in sui nois fontem cõuersam fuisse.Quare dixit Ouidi.in Ibin.

Perq; feros montes tauro rapiente traharis.

Vt tracta est coniunx imperiosa Lyci.

D ircæus cũ.i.latino &.c.exili atq; æ diphthongo in penultima scribit᷑ dicit᷑ aonius siue theban⁹.ná pars boe tiæ in qua fons est dircæus a Dircæ dircæa cognominata fuit:Lucanus in.iiii.Cadmeaq; dircæ. Quare Vir gilius in Alexi ait.Amphion dircæus in acteo aracyntho.i.Amphion thebanus. Similiter Statius in primo achilleidos cum narraret se thebana facta scripsisse inquit:scit dircæus ager.i.thebanus.

D yrrhachium cũ.y.græco & duplicato.r.a græcis scribit᷑:quare a nostris secundũ.r.aspirari debet secunduꝝ Prisciani doctrinã:& in penultima cuꝝ.ch.aspirato &.i.latino scribitur:fuit ciuitas in epiro:de qua Lucan⁹ in principio li.vi.inquit:Dyrrhachii rapiendas tendit ad arces:Et uocata prius fuit epidãnos:ut in ea dictõ ne uidebimus:de qua Lucanus eodem libro.

Vndiq; præcipiti scopulis reuomentibus equor.

Exiguo debet:quod non est insula colli.

D iscus cum.i.latino &.c.exili scribitur.genus est uasis lati:& ob id portandis carnibus ad mensam q̃; aptissi mũ:ut ostendit Iulius Pollux ad cõmodum iperatorẽ de uocabulis rerũ:hoc nõnulli ex nostris lanceꝝ puta uere.dicente Iuuenale in satyra:Si te ꝓpositi:Aspice q̃; longo distendat pectore lancẽ.s.piscis qui super il lo portabatur:ad cui⁹ similitudinẽ genus illud lapidis quo corpora exercebant ueteres:discus uocabatur. Vnde Hora.in primo carminũ.Neq; iã liuida gestat armis brachia:sæpe disco:sæpe trans finẽ iaculo nobi lis expedito.

D ysenteria cum.y.græco & unico.s.atq̃.t.exili:& in penultima cum.i.latino scribitur:est intestinorum exul ceratio.Nam dys cum componitur semper quid malum exprimit:& ἔντερα intestina dicunt᷑.

D ysphilus prima cũ.y.græco:penultima cũ.ph.aspirato &.i.latino atq; unico.l.scribit᷑ nomen ẽ fictitiũ:qua si malum amicũ designat.nã cõponitur ex dys:quod ut diximus in compositõe semp aliquid mali denotat: & φιλος quod ẽ amicus:iuxta quod ait Iuuenalis in.iii.satyra:ubi de græculis loquitur.Non est romano cuiq̃; locus hic ubi regnat Prothogenes,aliquis uel dysphilus.

D ỹscholus cum.y.græco &.ch.aspirato scribit᷑ græcũ uocabulũ ẽ significãs malũ ac pniciosum:seu toleratu difficilem.Nam componit᷑ a dys:& χολη̃:quæ est cholera:q̃si mala cholera:seu χολος iracundia.

D ispõdeus cũ.i.latino & absq; aliq̃ diphthongo scribit᷑:& cõponit᷑ ex dis:qd᷑ est bis:& spõde⁹.de quo i sua dictõe uidebim⁹.Nã pes ẽ ex duab⁹ spõdeis cõstãs:hoc ẽ ex q̃ttuor lõgis tẽpoꝝ.viii.ut oratores:cõdimẽtis.

D iãbus cũ duob⁹.i.latinis scribit᷑:atq; ꝓfertur cõponiturq; ex dis qd᷑ ipm.s.sæpe in compositioue abiicit: & iambus.Nam pes est constans ex duabus iambis:hoc est ex breui & longa:& iterum ex breui & longa:tem porum sex: ut amœnitas olympii.

D itroche⁹ cũ.i.latino &.t.exili atq;.ch.aspirato & absq; diphthongo scribit᷑:& simili mõ pes ẽ bitroche⁹:ut in dictõe troche⁹ uidebim⁹:Nã cõstat ex lõga & breui:& iteꝝ lõga & breui:tẽpoꝝ sex:ut cãtilena:iperator

D istichus cuꝝ.i.latino utrobiq;:&.t.exili atq;.ch.aspirato scribitur:dici potest a nostris geminus uersus.Nam ex dis quod est bis & στιχος uersus componitur.

D ithyrãbus prima cum.i.latino:sequens cuꝝ.th.aspirato &.y.græco scribit᷑:fuit teste Herodoto uir thespia cus:a quo credimus genus illud uersuum cognominatũ fuisse:de quibus Hora.in.iiii:carminũ inquit.Lau rea donandus apollinari:Seu per audaces noua dithyrambos:Verba deuoluit numerisq; fert᷑ lege solutis

D ius cũ.i.latino scribitur:dici potest a nostris generosus:quasi a Ioue uel deo ortus:sic & apud græcos obser uasse uidetur Homerus:cum ait Διος ἀχιλλευς.i.generosus Achilles.Eodeꝝ ꝺmodo Virg.li.xi.æneidos Quas ipsa decus sibi dia camilla.

D mois cum.m.post.d.in eadem syllaba:& cum.i.latino in fine scribitur:significat apud nos seruum:qua sa ne dictione quidam comici ex nostris ad græcorum imitationem usi fuerunt.Sane apud illos Δμῶος scri bitur:ubi hæc dictio conuertit.o.in.i.latinum:ut supra diximus.

D oc⁹ cũ.c.exili scribit᷑:dici pót latine tignũ uel trabes:q̃ sane dictõe utit᷑ Pli,li.ii.naturalis historiæ cũ ait.Emi cant & trabes igneæ:simili modo quas doc⁹ uocãt:quales cũ lacedæmonii classe uicti iperiũ græciæ amisere

D odona cũ duplici.d.& duplici o scribit᷑:fuit epiri oppidũ habens propinquũ nemus Ioui sacratũ quernuꝝ totũ atq; ideo glandibus superabundans: eratq; adeo nobilis quercus:q; ex ea ornatissima fierent uasa:ut Helenus apud Virgi.li.æneidos.iii.Stipatq; carinis Ingens argentum dodonæosq; lebetas.Vnde ab excel

lentia nemoris:ait Virgi.li.georgicorum.i.
Prima ceres ferro mortales uertere terram.
Inſtituit:cum iam glandes atque arbuta ſacræ.
Deficerent ſiluæ:& uictum dodona negaret.
D olon cū unico.l.ſcribit':fuit teſte Homero li.x.iliados troianus eumenidis clariſſimi præconis filius. Vnic⁹ tunc cū explorator ad græcos miſſus é:ſ3 ex quinq; fratribus ſupſtes. Vir auri æriſq; ualde locuples:illibera li ad modū facie:ſed egregia pedum pernicitate præditus.
D onyſa cuz.y.græco & unico.ſ.ſcribitur:inſula eſt in mari ægæo.
D olopes cū unico.l.ſcribit' populi ſunt theſſaliæ:ut oſtendit Lucanus in.vi.Homer⁹ uero li.ix.iliados in oratione phœnicis ad Achillē dixit illos in extrema phthiæ ora:quæ ps eſt theſſaliæ habitaꝛ. Solus Plinius inter omnes:quos legi li.iiii.naturalis hiſtoriæ dixit eos eſſe populos ætoliæ.
D ory cum.y.græco in fine:nomen eſt oppidi pontici:quod apud nos lanceam ſignificat.
D oryphor⁹ cū.y.græco ſcribit':dici pót latine ſtipator uel ſatelles.nā cóponit' ex δορυ qđ' eſt lácea & φορος portans:fuit etiā nomē uiri ꝓpriū:de quo Quintili.in.v. An uero ſtatuaꝛ artifices pictoreſq; clariſſimi cuz corpora q; ſpecioſiſſima fingendo pingēdoue efficere cuperēt:unq; in hūc inciderūt errorē:ut Bogoā aut megabyzū aliquē in exēpluz operis ſumerēt ſibi:ſ3 Doryphoꝛ illū aptum uel militiæ uel paleſtræ:aliorum quoq; iuuenū bellicoſorum & athelataꝛ corpora decora uere exiſtimarūt. Nos q oratorē ſtudem⁹ effingere nō arma:ſ3 tympana eloquētiæ demus. De eodē Thucydides de bello peloponeſiaco doryphorū inquit Polycletus effinxit:quam ſtatuā ſibi magiſtram ait fuiſſe Lyſippus.
D oryclus cum.y.græco &.c.exili ſcribit':fuit teſte Homero li.xi.iliados filius nothus Priami:quē Aiax bello iteremit:pōtq; interpretari lanceæ gloria. Nā δορυ ut dixim⁹ lancea ſeu haſta é & κλεος gloria.
D oriſc⁹ cū.i.latino &.c.exili ſcribit' urbs é littoralis thraciæ fere ex oppoſito ad ſamothraciā & a Dory nympha hoc eſt mari cognominat':iuxta hanc teſte Herodoto li.hiſtoriaꝛ.vii. campus é magnus eiuſdez nois p quē hebrus amnis defluit:in hoc campo ſtruxit arcē Darius rex perſaꝛ Quo in loco poſt Dariū ueniēs Xerxes filius cōtra græcos uoluit exercitū ſuuz cōnumerare & ordinare. Quin & naues ad portuz urbis reduci fecit:ac numerum omnium recenſceri:Sane doriſcū dixit Plinius li.iiii.naturalis hiſtoriæ decieſ centieſ milium hominum capax:atq; ita Xerxem ſibi dinumeraſſe.
D oris cū.i.latino ſcribit':fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha quædā Oceani filia ex Thety uxore: quaz Nereo fratri uxorē dedit:ex qua magn⁹ nympharū numerus ꝓcreatus é:hæc a nōnullis interꝓtaf amaritudo quæ Nereū hoc eſt mare a υερος qđ' eſt aqua dictum:ſemper conſequitur. Quāobrem nōnunq; a poetis doris ipſa pro mari ponitur:ut Virgi.in Gallo.
Doris amara ſuam non intermiſceat undam.
D oria & dorica cum.i.latino ſcribuntur:ac.c.exili in ſecunda noīa ſunt eiuſdē partis achaiæ:quæ propiqua eſt athenis dicente Platone li.legū.iii.dori ꝓ archiuis mutato noīe appellari ꝓpter doricū:a quo exules reſtituti fuerūt. Seruius uero ſup.ii.æneidos:Dorica inqt a doro Neptuni filio ducit'. Ex dorica aūt ducta fuit colōia ī aſiā iuxta æoliā:in q; urbes erāt teſte Herodo.li.hiſtoriaꝛ.i. Lībos ielydos camiros coos & coidos
D ories cum.i.latino & unico.e.ſcribitur:populi ſunt doricæ iuxta æoliam.
D oriees cū.i.latino & geminato.e.ſcribit':populi ſunt ionū:ut oſtēdit Herodotus li.hiſtoriaꝛ.i.
D orodoche cū.ch.aſpirato ſcribit':fuit teſte Homero li.xvi.odyſſeæ filia Orſilochi:& uxor Icarii
D orcoon cum.c.exili ſequente geminato.o.ſcribitur:fuit teſte Homero li.v.iliados uir troianus pergaſi filiꝰ & Aeneæ ſocius:quem Agamēnon in bello interemit'.
D ortiū aliq cum.t.nōnulli cū.c.abſq; aſpiratione:&.i.latino ſcribūt nomē fuit fœminæ diminutōis ſiue adulationis amatoriæ cā ſic ꝓlatum:& a δωρον ſic deductū quaſi dulce & amabile donum.
D raco cū.c.exili ſcribit':& ut ſcribit Pli.li.viii.naturalis hiſtoriæ:& Solinus ſimiliter ueris draconib⁹ ora parua ſunt:& ad modū nō dehiſcentia ſ3 arctæ fiſtulæ.p quas trahunt ſpirit⁹ & linguas exerūt:qppe nō in dentibus uim:ſ3 in caudis habeāt: et uerbere potius q; rictu nocēant:de quo late Lucanus li.ix. ſcripſit:& teſte Pli.in præfato libro dracones uiginti cubitoꝛ apud indos & ethiopas ſunt:in quoꝛ maritimis dicit q̄ternos quoſq; inter ſe cratiū more cōtextos:erectis capitib⁹ uelificātes ad meliorā pabula arabiæ fluctib⁹ uehi de quo forte Lucan⁹ libro.vi.intellexit cū ait:Non arabū uolucer ſerpēs innataq; rubris Aequorib⁹ cuſtos precioſe uipera conchæ. Vocamus etiā draconē teſte Pli.li.xvii.naturalis hiſtoriæ palmitē:ut ait emeritum pluribus induratūq; annis quod ex tortuoſitatum ſimilitudine acceptum puto.
D racæna cum.c.exili & æ diphthongo ſcribitur:eſt draconis fœmina.
D rachma cū.ch.aſpirato ſcribimus:qđ' nōnulli moderniores in g ob litteraꝛ affinitatē euertūt. Et ex decem & octo ſiliqs hoc ē tribus ſcrypulis cōſtare dicebaf':ut uidebimus in dictōe talentū. Fuit etiā drachmō teſte Iulio Polluce de uocabulis reꝛ ad Cōmodum Cæſarē athenienſiuz nomiſma:qđ' ut ait bos etiā uocabatur q̄a eiuſmodi aīalis figura deſignatus erat.de quo ī legibus draconis ſe ſcriptū cōperiſſe aſſerit:& forſitan de illo ītellexit Homerus li.vi.iliados quū taxat Diomedis & Glauci arma quæ iuxcem permutarunt. Ita ut

Diomedis arma nouem bobus & Glauci centum taxata dixerit. Quod ſane Plinio de animalibus expoſuit.

D repanum cum.e.abſq; diphthongo &.p.abſq; aſpiratione ſcribitur: urbs eſt Siciliæ: haud longe a monte eryce trans promontorium lilybei: dicta teſte Seruio ſuper.iii.æneidos uel a curuitate littoris: in quo ſita é uel a falce: quam Saturnus poſt amputata uirilia. Cælio patri illuc proiecit: Vbi ex cruore. Cælii & ſpuma maris Venerem natam quidam poetæ fabulantur. Alii id Ioui imponunt: qui id idem Saturno effecerit. de drepano uero inquit Ouidius libro faſtorum: Quiq; locus curuæ nomina falcis habet. Naz δρεπανι græce latine falx dicitur.

D reſus cum.y.græco abſq; diphthongo ſcribitur: fuit teſte Homero libro.vi.iliados: uir troianus ab Eurialo in bello interfectus.

D ryades cum.y.græco ſcribitur: ſunt nymphe a quercubus denominatæ: quia ſiluas habitare dicebãtur. Nã quod græce δρυς apud nos quercus dicitur.

D ryas cum.y.græco ſcribitur: fuit teſte Homero uir theſſalus & amicus næſtoris.

D rylon cum.y.græco & unico.l.ſcribitur: fluuius eſt dalmatiæ: qui teſte Ptolemæo a ſcardo monte profluẽs: & per mediam ſuperiorem myſiam pergens in danubium influit.

D ryme cum.y.græco ſcribitur: fuit teſte Herodoto achiuorum colonia.

D ryopis prima cum.y.græco: & ultima cum.i.latino ſcribitur: prouincia eſt a rege cognominata: quæ primo attica: poſtea helles dicta fuit.

D ryopes cum.y.græco ſcribitur: populi ſunt iuxta parnaſum montem inſidentes: & teſte Seruio Apollinem maxime uenerantes. hos phocenſes Vibius eſſe dixit. de quibus Virgilius libro æneidos.iiii.meminit cum ait: Creteſq; dryopeſq; fremunt pictiq; agatyrſi.

D ryidæ cum.y.græco ſequente.i.ſcribitur: fuerunt gallorum religioſi quidam & ſapientes a quercubus denominati: quia in ſiluis habitare conſueuerant. Vnde Lucanus libro primo ad illos locutus inquit: Nemora alta remotis In colitis lucis: Et Plinius in fine libri.xvi.naturalis hiſtoriæ: Nihil inquit habent dryide. Ita enim galli ſuos appellant magos. Hos Ariſtoteles in libro de magia & Socion in libro ſucceſſionum diuini humaniq; iuris peritiſſimos dixere: ac præterea religioni deditos & ſemnotheos appellatos. i. caſtos & uenerabiles: Quorum ritum & mores Lucanus late proſecutus eſt: & quædaz Plinius tetigit: ſed ut ait Suetonius in uita Claudii dryidarum religionem apud gallos dyræ immanitatis tantum ciuibus ſub Auguſto interdictam: Claudius imperator quintus penitus aboleuit.

D romos cum.r.ante.o.ſcribitur: dicitur latine curſus: & accipitur non ſolum pro actu ſed pro loco ubi curritur. Suetonius in uita Neronis: Elephanto ſuperſedens peragratum dromorum decucurrit.

D ulichium cum.i.latino utrobique & unico.l.atque.ch.aſpirato ſcribit': inſula eſt in malliaco mari una echinadum: hoc eſt teſte Plinio libro.iiii.naturalis hiſtoriæ corintho proxima ante leucada: & achaiam poſita: ab ortu uidens ſtrophades: & ab occaſu ithacam: in qua quidem regnauit Vlyxes. unde dulichius dictus é.

EBur ſine aſpiratione uel diphthongo cum primam breuem habeat: ſcribitur: & græcã habere originem atque a barrhiendo nomen aſſumere quidem uolunt. Vnde eborea magis q̃ eburnea in proſa dicere debemus: ut apud Quintilianum in.vi. de inſtitutione oratoria: ut Chryſippus inquit cum in triumpho Cæſaris eborea oppida eſſent trãſlata. Et poſt dies paucos Fabii Maximi lignea ſtechas eſſe oppidorum Cæſaris dixit. Vlpianus de legatis.iii. Quod ſi inquit in codicibus ſint membraneis: uel charthaceis uel etiam eboreis: uel alterius materiæ: uel cæratis codicillis: & paulo poſt ſubdit eboream bibliothecam emit. Inuenitur etiam eburna.

E cameda cum.c.exili ſcribitur: fuit teſte Homero li.xi.iliados magnanimi Arſinoi filia forma deabus æquanda: quam a cæteris græcis electam Neſtor quod conſilio reliquos antecelleret: ſibi donatam e tenendo ad græcorum caſtra deportauit: cui illa decore & iucunde miniſtrabat.

E chenes cuz.ch.aſpirato & abſq; diphthongo ſcribitur: & fuit teſte Homero libro.vii.odyſſeæ omniũ phæacum generoſior.

E chidna cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur: dicitur latine uipera: ſed illaz maxime accipimus: quæ ab Hercule interfecta fuit: dicente Ouidio.li.faſtorum.v.

Sanguine centauri lerneæ ſanguis echidnæ.
Mixtus ad auxilium tempora nulla dabat.

E chinæis cum.ch.aſpirato &.i.latino atq; unica.n.ſcribitur: ac penultima per æ diphthõgum: Genus eſt paruorum piſcium: ut ſcripſit Plinius li.ix.naturalis hiſtoriæ: &.xxxi. eiuſdem uoluminis dixit idem auctor ſemipedales & admirandæ uirtutis eſſe. Ita ut nauis cui adheret echinæis: licet plenis uelis per mare decurrat & cunctæ maris procellæ deſeuiant: quaſi radicatam & immobilem firmet: de quo Lucanus libro.vi.

Non puppim retinens euro tendente rudentes.

Immediis echinæis aquis.dicit aũt echinæis ab ἔκω.i.teneo & ναυς hoc est a cõtinendis nauibus: Sed echinus alius est piscis optimi saporis:cuius cibum plures conferre bonitates ostendit diascorides. Quin & iucũdi saporis ex eo fuisse uidetur:quod delicatissimi homines illo delectabantur adeo:ut dicat Iuuenalis in satyra Crispini tunc quoque de Domitiano locutus: Et femel aspecti littus dicebat echini. Vnde eos præcipue ad littus messenũ oriri ostendere uidetur:Horatius cum ait:Ostrea circæis messeno oriuntur echini. A quibus ob similitudinem spolia castanearum dicuntur echini:eo ꝙ pungunt:ut illi Martialis in ultimo. Iste licet digitos testudine pungat acuta.
Cortice deposita mollis echinus erat.

E chinades cum.ch.aspirato &.i.latino scribitur:insule sunt teste Herodoto libro historiarum.ii.in maleaco mari ex opposito ad hostium acheloi.Homerus uero libro.ii.iliados addidit ex opposito ad helidez: & declinatur secundum omnes poetas:& Homerus lib.ix.odysseæ echinas echinadis.Sz li.iliados.ii.declinauit echina echinæ cum ait:ἄουλιχοιο ἔχι ναῶν.Nec dixit ἔχι ναλον ut ipse alibi:& alii poetæ consueuerũt ut nonnulli eius expositores annotauere:quod ideo dixi:quia certo apud quendam auctorez ex nostris sic quoq; declinatum comperi:nec iam recordari ualeo cuius & apud Senecam est in troade:ubi dicit: Quoli bet uento faciles echinæ.

E cyra cum.c.exili &.y.græco scribitur:dicitur a nostris:sed eo uocabulo utitur Terentius cum ait. Ecyra est huic nomen fabulæ.Vnde Modestinus de gradibus & affinitatibus ait:Viri pater uxorisq; socer.mater aũt socrus appellatur:cum apud græcos ꝓprie uiri pater ἔκυρος mater uera ἔκυρα uocatur.

E chẽmon absq; aliqua diphthõgo & cum.ch.aspirato atque geminato.m.scribitur: fuit teste Homero.li.v. iliados Priami filius:quem Diomedis in bello occídit.

E cbasis cum.c.exili subsequente.b.&.i.latino scribitur:dici potest a nobis excursus.naz componitur ex εκ & βαλι ς.μα quod est gressus:ut Virgilius libro georgicoꝝ.i.describens tẽpestatẽ præcauendã a rusticis.

E ctasis cum.c.&.t.exilibus atq;.i.latino scribitur:dici potest a nobis productio:nam ab ἐκτίνο quod est produco deriuatur:& est quando breuis syllaba in longam producitur:Virgilius:Italiam fato profugꝰ:& Exercet diana choros.Item teste Seruio super.iii.georgicorum fecit ectasim Virgilius in hoc uerbo reiicio:cũ ait.Reiice me maculis infuscaret uellera pullis:& li.x.æneidos sic ait:Atq; oculos rutiloruz reiicit aruis. Nã cum re naturaliter breuis sit:a Virgilio utrobiq; producitur:licet aliqui excusent:ꝙ aliquando in declinatione positione ꝓducitur:ut cum primum.i.in consonantez conuertit:ut reieci reieceram:sz ut ait argumẽtum hoc magis est q̃ ratio.Nam ut supra uidimus.i.ꝓ simplici consonante ponitur.

E cthlipsis cuz.c.exili &.th.aspirato atq;.i.latino utrobiq; scribit:dici potest expressio quando.s.sequẽte uocali littera uel syllaba precedentis dictionis exprimitur:ut Multum ille & terris iactatus & alto:ubi.u.cum m.exprimitur:& mille aliis in locis & eadem figura est:quæ alio nomine uocatur ellipsis.

E do cum.e.absq; diphthongo scribitur:& græcum ac latinum est:sed in diuerso significato:nam cuz græcuz est:idem significat quod comedo.Homerus libro.vii.odysseæ de phæacibus locutus ĩquit ϖι νουτε ϛκαι ἔδον τες hoc est bibentes & edentes:& primam detinet breuem.Dum uero latinum ex.e.præpositiõe cõponitur & do quasi extra do:siue præbeo:& primam habet longam.Nam tunc quoq; libros edere dicimꝰ cum illos publicamus.unde apud iurisconsultos titulus ẽ de edendo.Et apud poetas nõnunq; pro producendo & pariendo ponitur.Virgilius in bucolicis:Nec generis nostri puerum nec sanguinis edunt.

E dyà cum.y.græco &.i.latino in diphthongum coniunctis scribit:fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

E ythales cum.y.græco &.th.aspirato scribitur:urbs fuit in ponto.

E etion cum geminato.e.&.t.exili atq;.i.latino scribit:habetq; accentum in antepenultima: fuit teste Homero lib.vi.iliados pater Andromaches dilectissimæ uxoris Hectoris:qui apud opulentas ciliciæ thebas agẽs cilicensibus ĩperabat.Et ut ibidem ostendit:ab Achille cũ septem filiis interfectus fuit atq; eius urbs thebarũ euersa.Alius fuit hoc nomine:qui teste Cleomene in stromateis samothracũ cerimonias rituſq; cõstituit.

E gestha absq; aliqua diphthõgo & cum.th.aspirato scribitur:fuit filia Hippotis troiani:quã ne marinæ beluæ ob periuria Laomedontis secunduz Appollinis responsa traderet: pater impositã nauiculæ misit quo sors tulisset:quæ tandem ad siciliam delata:a crimnisio fluuio in canem conuerso compressa Acestem edidit:ut in ea dictione uidimus:& ab ἐγείρονται quod est surgo & τεθη posita:quasi exposita surgens.

E ioneus cum.i.latino & absq; diphthongo scribit:habetq; accentuz in antepenultima:fuit teste Homero li. iliados.vii.unus ex græcorum principibus qui ad troiam uenerunt ab Hectore interfectus.Alter eodez nomine fuit thrax genere:& pater Rhesi illius regis:qui teste Homero lib.x.iliados noctu a Diomede & Vlyxe interfectus fuit.

E lectra absq; aliqua diphthongo &.e.exilibꝰ scribitur:fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia:uxorq; Atlantis:quæ illi Hyam uirilis sexus genuit:& filias quinq; fœmellas. Quaruz una ut nonnulli uolunt etiam:electra dicta fuit:quæ Ioui Dardanum peperit:dicente Virgilio li.æneidos.viii.
Dardanus iliace primus pater urbis & auctor.

Electra ut graii perhibent atlantide cretus:& subdit:
Electram maximus atlas edidit:æthereos humero:qui sustinet orbes. Similiter Ouidius libro fastorum.iiii
Dardanon electra quis nescit atlantide natum. At uero Seruius Atlantem hunc Electre patrem non illum: quem dixit Virgilius:sed regem quendaz fuisse Italiæ memorat. Altera fuit Electra Orestis soror:quæ illū e manibꝰ Clythæmnestræ matris:& Aegisti uictrici liberauit:de qua late Sophocles in tragœdia: quæ ηλεκτρα inscribitur.

E lectryō cū.ct.exilibꝰ&.y.græco scribit̄:fuit Amphitryōis frater:& filiꝰ Alcæi:ut testis ē Hesiodus in aspide.

E legia cum.e.absq; diphthongo &.i.latino scribitur:dici potest latine miserabilis siue miseria. Nam prouenit ab ἔλεος:quod est misericordia:& apud nostros habet accentum in antepenultima: ut Ouidius libro .iii.de fine titulo:Venit odoratos elegia nexa capillos:hinc uersus illos elegos diximus: qui cum impares sint:miserabiles hominum erūnas:amorūque labores decantant. Vnde bene Horatius in præceptis poeticis inquit:Versibus impariter iunctis querimonia primum. Post etiam uoti inclusa est sententia cōpos. Quibus ut ait Quintilianus græcos prouocamus. Et omnium ille elegantissimum & tersuz putat Tibullū. Scripserunt & alii ut Propertius Ouidius & Gallus. Apud græcos uero princeps habitus est Callimachus: secundus Philetas.

E leon cum unico.l.&.e.absq; diphthongo scribitur:fuit ciuitas boetiæ: de qua meminit Homerus libro.x. Iliados.

E lis absq; aspiratione principii:& cum unico.l.atq;.i.latino scribitur:urbs fuit ardiæ:iuxta quaz alpheus fluuiuꝰ oritur:hoc est iuxta eius oppidi circum:ubi cursu exercebantur equi:unde adiectiuum eleus elea eleū deriuatur. Horatius in.iiii.carminum. Siue quos elea domuz reducit palma cælestis Pugilēue equūue. Virgilius in.iii.georgicorum:Hic uel ad eleimetas:& maxima campi sudabit spacia.

E lemosyna absq; aliqua diphthongo:& cum.y.græco scribitur:deduciturq; ab ελεω quod est misereor.

E lenchus cum unico.l.&.ch.aspirato scribitur:dici potest a nostris redargutiuus. Ideo dicuntur syllogismi elenchi:hoc est redargutiui & sophistici elenchi:hoc est apparentes redargutiui. Sumitur & nonnunquam ꝓ lapide precioso:ut Iuuenalis in satyra:Credo pudiciam:Auribus extensis magnos cōmisit elenchos.

E lephas & elephantus:utrunq; apud nos comperitur:& cum.e.absq; aliqua diphthōgo &.ph.aspirato scribitur:& ut testatur Solinus duo sunt genera elephantum:nobiliores indicat magnitudo: minores nothos dicunt:candore dentium intelligitur iuuenta:nobiliores sunt indici q̄; mauritani:biennio ut diffiniuit Aristoteles utero grauescunt. Nec amplius q̄; semel gignunt:nec plures q̄; singulos. Viuunt annos trecentos: odorem muris uel maxime fugiunt. Similiter grunitum suis:elephantes eodem Solino teste anno urbis cōditæ trecentesimo septuagesimo secundo Italia in lucanis primo bello epirotico uidit. Sane elephas habet accentum in le.modo græco non latino.

E lephantina cum.t.exili &.i.latino scribitur:fuit teste Herodoto libro historiaruz.ii.urbs clarissima distans a thebis ægyptiis uiginti & octingentis stadiis.

E leusis uel eleusin cum unico.l.&.i.latino scribitur:& teste Seruio in primum georgicorum ueriusin.n.desinit quod in obliquis habet q̄; in.s.ut eleusinos:sicut delphinos & attinos:fuit urbs in thera insula sub euboia iuxta atticam:ut ostendit Ptolomeus in geographia. Quare dixit Seruius ciuitatem esse atticæ prouiciæ:haud longe ab athenis:in hac Triptolomus natus est:ut in ea dictōe uidebimus ab hac tota insula eleusina dicta fuit.

E lice cum unico.l.&.i.latino atq̄;.c.exili scribitur:fuit primo nomen oppidi cuiusdam achiuoruz in peloponeso:ut dixit Iginius:in quo Calistonem natam ferunt:& a quo elicen denominari uolūt:In hoc teste Herodoto libro historiarū.i.Iones fugati sunt ab achiuis:Cum ergo Calistonem in maiorem ursam uersaz dicamus:consueuimꝰ elicen ꝓ maiori ursa itelligere:ut Cicero li.ii.de natura deoꝝ referēs uersus arateos ostendere uidetur:cum ait:Aduersum caput huic elice truculenta tuetur.

E lisa cum unico.l.&.i.latino atq; unico.s.scribitur:fuit nomen proprium Didonis:nam Dido lingua phœnicia uirago latine exprimitur.

E lysium sine aliqua aspiratōe in emēdatissimis codicibꝰ græcis semp comperi:secūda cū.y.græco & penultima cū.i.latino scribit̄:nec unq̄; cū duplicato.l.scribi uidi:ut nōnulli inscii uolunt:& ut dicunt poetæ elysiū in medio inferoꝝ est suis fœlicitatibꝰ plenū. Virgi.in.vi.Solēq; suū sua sydera norūt. Philosophi uero quidā dixerunt elysium esse insulas fortunatas:de quibꝰ late Horatius in epodo dixit incipiens his uersibus.
Manet oceanus circūuagus arua beata.
Petamus arua'diuites & insulas.
Reddit ubi cererem tellus inarata quot annis.
Et ꝑputata floret usq; uinea:quas Salustius in historiis inclytas esse dixit Homeri carminibus:secundū theologos uero teste Seruio in.v.æneidos est elysium circa lunarem circulum:ubi iam aer purior est dicente Virgilio:Aeris in campis:& Lucanus:Quodq; patet terras inter lunæq; meatꝰ:Nō illic auro positi:nec ture sepulti Perueniunt:tunc genus omne tuū & quæ dentur mœnia disces.

E logiũ ab aliquib⁹ græcis cũ duplicato.l.ſcribitur:a nobis uero cũ unico tãtũ:& ẽ apud nos teſtificatio de aliquo ſiue honoris ſiue uituperatõis cã. Vituperationis quidẽ ut Quintili. Non ẽ iudices qd putetis:iõ nullũ adiectũ ad exhæredationẽ iuuenis elogiũ:quia de ſcelere cõſtaret. Modeſtinus iuriſcõſult⁹ Deſertorẽ inqt auditũ ſuũ iudicẽ cum elogium.i.cũ uituperatõe mutat. Honoris uero cã ut Cicero:In qd elogiũ plurimæ cõſentiũt gentes:& iterꝫ quid elogia ſepulchrorꝫ:quæ qualia ſint Suetoni⁹ in Claudii uita oſtendit dicens: Nec content⁹ elogiũ tumulo eius uerſib⁹ a ſe cõpoſitis iſculpſiſſe:etiã uitæ memoriã ꝓpſa oratione cõpoſuit. Cicero Solonis qdẽ ſapiẽtis elogiũ eſt:quo ſe negat uelle ſuã mortẽ dolore amicorꝫ & lachrymis uacare.

E lpenor abſq; aliq diphthongo ſcribit:fuit comes Vlyxis:q teſte Homero ĩ odyſſea a Circe cũ aliis ſociis cõuerſus fuit ĩ porcũ:dicẽte etiã Iuuena.ĩ ſatyra:Quis neſcit uoluſi:Et cũ remigib⁹ gruniſſe elpenora porcis.

E llipſis cũ duplicato.l.& i.latino ſcribit:träſſert a Quintili.detractio:nã componit ex εκ & λειπω: quod ẽ deſero. Vnde aliqui penultimã quæ eſt diphthongus ei in.i.longã conuertũt: nõnulli in.e.& dicũt ellepſis cum.e.in antepenultima:& eſt figura cum in ſcanſione abiicit conſonans in fine dictionis cum præcedenti uocali:quando.ſ.ſequens incipit a uocali:quod frequenter de.m. conſonante obſeruat. Virgili⁹ in primo æneidos. Multum ille & terris iactatus. Horatius libro ſermonum:Omnibus hoc uitium eſt cantoribus inter amicos:& eſt eadem figura cum ea:quam ſupra ecthlipſim diximus.

E mbryo iam a latinis omnibus dicit:& maſculini ponitur:ac cum.y.græco ſcribit:ſed apud græcos neutruꝫ eſt:& ἔμβρυον dicit quod denotat intus germinans:ac ſcaturiens. Naꝫ componit ex ἐν quod intus hic deſignat:& βρυω germino id quoq; ẽ quod in utero matris uiuit:anteq; linementa ſuæ ſpeciei accipiat.

E mathia abſq; diphthongo & cum.th.aſpirato atq;.i.latino ſcribit:regio eſt quæ teſte Gellio li.xiiii.noctiuꝫ atticarũ poſtea macedonia dicta fuit:ut in ea dictione uidebimus.nam alibi a rege nomen aſſumpſiſſe comperi.

E mpedocles cum.c.exili ſcribitur:fuit teſte Hippobato Metonis filius:& eius auus Empedocles agrigentin⁹ uir inſignis. Thelanges uero dixit illum filium fuiſſe Archiomi:habuitq; fratrem teſte Fauorino in cõmentariis Callicradem nomine:fuitq; Empedocles Pythagoræ auditor:ut Timæus atteſtatur:& primus oratoriæ inuentor:quẽadmodum Zeno dialecticæ:ut ſcripſit Ariſtoteles libro de ſophiſtis: Refert Satyrus eum medicum fuiſſe & oratorem optimum:eiuſq; diſcipulum Gorgiam leoncinũ:qui de arte rhetorica ſcripſit quem Appollodorus in chronicis tradidit centum & nouem ætatis annos impleſſe. hunc ait Satyrus dicere ſolitum ſe adfuiſſe Empedocli magicã exercenti. Ipſũq; in poematibus id ꝓfiteri:& complura alia:ut pharma:quibus morbi & ſenectus arceantur:noxii uentorum flatus pellantur:ſalubres inducantur:mortui reuiuiſcant. Ideo eum multis modis admiratione dignum dixit Thyrrenus in.xix.hiſtoriarum li. Eidem teſte Zanto cum regnum offeretur:conſtanter renuit:carius.ſ.amplectens uitæ ſimplicitatem q; regum delicias Scripſit uerſu tranſitum Xerxis:& alia nonnulla:quæ poſtea ſoror eius:uel ut alii dicunt filia cõbuſſit. Scripſit tragœdias quas tamẽ Heraclides Serapionis filius alterius fuiſſe dixit. Hieronymus uero hiſtoricus dixit ſe illius quadragintatria opuſcula legiſſe. Ariſtoteles etiam ſæpiſſime illius opiniones rettulit cum olympia adiſſet omnium in ſe uertebat ora. Nullius magiſq; eius mentio apud omnes fiebat. Idem teſte Timæo carmine ſe deum dixit. Floruitq; teſte Gellio libro.xvii.noctium atticaruꝫ eo tempore quo Fabii apud Cremeram interfecti ſunt. Mortem uero eius diuerſi diuerſimode rettulerunt. Nam dicunt aliqui ꝙ cum agrigentum conderetur:& illius inſtituto inimicorum nepotes obſiſterent:ille merore in peloponneſum decedens diem obiit. Heraclides uero ait:quod cum intereſſet ſacrificio ad Pyſianactis agruꝫ una cum multis & peracto ſacro alii in diuerſis locis uillæ huc & illuc euntes:ſub arboribus ſe componentes quieſcebant:ipſe ſolus Empedocles in ſuo loco manſit:ubi accubuerat ad ſacrum:ſed mane cæteris ſurgentibus ipſe non inuentus. Aliis de eo nihil ſcientibus: dixit unus ex ſeruis ſe media nocte uocem audiuiſſe magnam uocantem Empedoclem:Cunque ſurrexiſſet nihil præter lucem uidiſſe:& tædarum ſplendorem. At uero Hippobatus dixit illum cum ſurrexit ætnam petiiſſe ſeque in ignes iæciſſe:ita ut cum fidem cuperet facere ſe deuꝫ effectum eſſe:flammis conſumptus fuit:poſtea rem agnitam & exploratam fuiſſe:cuꝫ una ex illius crepidis ui flamme ad exteriora reiecta atq; comperta fuerit. Quam opinionem ſecutus Horatius circa finem ſuæ poetriæ inquit:Siculique poetæ.

Narrabo interitum deus immortalis haberi.
Dum cupit empedocles:ardentem frigidus ætnam.
Inſiliit:Sunt & alii qui aliud ferunt:ſed hæc ſufficiant.

E mphaſis cum unico.ſ.poſt.a.& i.latino ſcribitur:figura eſt cum maius dicitur:ſub quo etiam minus intelligere uolumus. Virgilius libro georgicorum primo. Cum iam ſacræ deficerent ſiluæ:& uictum dodona negaret:hoc eſt non ſolum aliæ:ſed etiam ſacræ. Nam teſte Seruio harum ſterilitas aliarum denotat infœcunditatem.

E mpiricus cuꝫ.i.latino ſequente.c.exili ſcribitur:dici poteſt a noſtris experimentator:& deducitur ab ἐμπειρία quod eſt experimentum.

E mpyreum cum.y.græco ſcrbitur:dici poteſt igneum:naꝫ ἀπο τοῦ πυρ quod ẽ ignis deſcendit:ſed ut dicunt theo

logi magis ab ipſius ignis ſplendore: q̃ ab igne denoiationem aſſumpſit.

Emplaſtrum cum.ſ.immediate poſt.a.&.t.exili ſcribitur:dici poteſt a noſtris fictum ſeu informatum. Naz ex ἐν præpoſitione quæ ſignificat in & πλαττω quod eſt fingo ſeu formo componitur. Vnde ex diuerſis rebus confingi & formari conſueuit.

Emporium cum.i.latino ſcribitur:locus eſt mercatus uel nundinatoĩs:& a ποριζω quod eſt mercor uel acq ro deducitur:quaſi emptorium.

Enatioſis cum.t.ſimplici &.i.latino utrobiq; ſcribitur dici poteſt latine refragatio.

Encænia cuz.c.exili & æ diphthongo in antepenultima:&.i.latino ĩ penultima ſcribitur: dici poteſt a noſtris innouatio. Naz componitur ex ἐν præpoſitione quod eſt in & καινιζω nouo.

Enceladus cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit Titani & Terræ filius:quem fulmine a Ioue ictũ & ætnæ monti ſuppoſitum dixit Virgilius libro æneidos.iii.

Enchiridion cum.ch.aſpirato &.i.latino utrobique ſcribitur:dici poteſt a noſtris manuale. Nam componit ex ἐν præpoſitione & χειρίδιον quod eſt diminutiuum a manu deductum.

Endromys cum.y.græco ſcribitur:genus eſt ueſtimenti uilloſi & hyemalis:de quo Iuuenalis in ſatyra tertia inquit. Igniculum brunæ ſi tempore poſcas. Accipit endromyda & tyrium ueſtimentum eſſe oſtendit cum ait in ſatyra Credo pudiciciam Endromydas tyrias & fœmineum ceroma:Quis neſcit.

Endiadis cum.i.latino utrobique ſcribitur:& eſt figura cum duo diuerſa nomina in unam conuenientiaz cõ iunguntur:ut Virgilius libro georgicorum.ii.Pateris libanus & auro.i.pateris aureis:& libro.i.æneidos. Moleq; & montes inſuper altos.i.molem montium.Idem libro.iii.In partem & prædam.i.in parte prædæ

Endymion cum.y.græco in antepenultima &.i.latino in penultima ſcribitur:fuit paſtor qui Lunam a poetis dicitur amaſſe:a qua primum repulſus poſtq; albos eius greges aliquandiu pauit:in eius gratiam ſuſceptꝰ eſt:& ut dixit Cicero li.ii.tuſculanarum:Cum ſuper lamio monte ioniæ obdormiſſet:a luna deoſculatus é. Iuxta quod dixit Ouidius libro.iii.de arte amandi:Lamius endymion non eſt tibi luna pudori. Idem Virgilius libro.iii.georgicorum tetigit cum ait: Munere ſic niueo lunæ ſi credere dignum eſt:& reliqua quæ Macrobius libro ſaturnalium egregie expoſuit:& Pli.libro.ii.naturalis hiſtoriæ figmẽtuz omne enodauit

Energia cum.i.latino ſcribitur:q̃ii q̃ apud græcos ſit ei diphthongus: dici poteſt latine efficacia. Vnde Hieronymus:habet neſcio quid latentis energiæ uiuæ uocis actus:& componitur ex ἐν præpoſitõne & ἐργειν quod eſt operari:& inde energumenos actiuus. Eſt etiam energia figura quædam:qua rerum geſtaruz: aut quaſi geſtarum ſub oculis fit inductio.

Enipeus cum.i.latino &.p.abſq; aſpiratione ſcribitur:fuit teſte Homero li.viii.iliados generoſi Lebei troiani filius & Hectoris auriga dilectiſſimus:quem Diomedes lancea:quam in hectora contorſit interfecit.

Enipheus cum.i.latino &.ph.aſpirato atq; eu diphthongo ſcribitur:fluuius eſt theſſaliæ ab othry mõte defluens:qui in apidanum ſe celeri curſu præcipitat:iuxta quod fuit horrendum illud prælium inter Cæſarẽ & Pompeium:quod totum concuſſit orbem:dicente ipſo Pompeio apud Lucanum li.vi.Sanguine romano q̃ turbidus ibit Enipheus. Et ſubiunxit cum ordinaret acies bellaturas.

Et iuxta fluuios & ſtagna undantis eniphei.
Cappadocum montana cohors:& largus habenis.
Ponticus ibat eques.

Ennoſigæus cum duplici.n.& unico.ſ.ſequente.i.latino & æ diphthongo in penultima ſcribitur:nomen eſt Neptuni cõpoſituz ex ἔννω quod eſt concutio & γαιαν terram:eo q; mare fluctibus terram concutere dicitur: exquo pro Neptuno græci poetæ poſuerunt:ut Homerus li.vi.odyſſeæ οτε μερμαιε καυτοσ εννοσιγαιοσ:quẽ imitatꝰ Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris ait de Xerxe. Ipſum compedibus qui uinxerat ennoſigæum. Itaq; Gellius libro.ii.noctium atticarum cauſas terræ motus ſub dubio explicans inquit. Ventorum ne ui accidat ſpecus hiatuſq; terræ ſubeuntium:an aquarum ſubter in terrarum cauis undantiuz Luctibus pulſibuſue:ita ut uidentur exiſtimaſſe antiquiſſimi græcorum:qui Neptunum ἐννοσιγαιον appellauerunt:an cuius aliæ rei cauſa nondum etiam pro certo creditum.

Enope cum.e.abſq; diphthongo & unico.n.ſcribitur:urbs fuit in ãgro non longe a pylo ſub regno Agamẽnonis.

Enthymema cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:genus eſt argumenti ex uno aſſumpto concludens:ut homo eſt ſubſtantia:ergo & animal eſt ſubſtantia. Quare feſtinus et imperfectus ſyllogiſmꝰ dicitur: ad quod perficiendum aſſumpti pars defuit:quæ eſt omnis homo eſt animal. Ideo Iuuenalis in ſatyra:Credo pudiciam ait:Aut curuum ſermone rotato Torqueat enthymema.

Epanalepſis cum unico.l.ſequente.e.atq; ultima.ſp.&.i.latino ſcribitur:dici poteſt latine replicatio uel repetitio. Componitur enim ab ἔπι & ανα:quæ duo ſimul & re:& iterum denotant:atq; ληψισ quod é acceptio. Nam tunc quoq; fit:cum una dictio in principio uerſus aſſumpta iterum in fine eiuſdem uerſus reſumitur:ut Virgilius libro.i.æneidos: Multa ſuper Priamo rogitãs ſuper Hectore multa:& Iuuena. Creſcit amor nummi quantum ipſa pecunia creſcit.

E panodos cum uñico.n.ſcribitur:dicitur a noſtris regreſſio. Naꝫ componitur ἐκ ἔτι & ἀνὰ quæ duo ſimul etiam retro indicant:& ὁδός uia quaſi retro poſt uiam hoc eſt regreſſionem indicet:ut principatus bonus: eſt non autem bonus:qui in tyrannidem commutatur.

E paminundas cum.i.latino ſcribitur:fuit clariſſimus uir thebanus Polymini filius inter primos græciæ duces habitus:fuitque philoſophus ſummus:& adeo rebus omnibus præfulgens:quod teſte Iuſtino libro.vi cum eo thebanorum gloria orta ſimul & extincta uiſa fuerit. Namque teſte Aemilio probo:erat modeſtus prudens grauis:temporibus ſapienter utens:peritiſſimus belli:fortis manu: animo maximo:adeo ueritatis amicus:ut ne ioco quidem mentiretur. Idem continens:clemens:patienſque admirandum in modum. Non ſolum populi ſed etiam amicorum ferens iniurias. In primis commiſſa celans:ſtudioſus audiendi. Ex hoc enim facilime diſci arbitrabatur. Paupertatem adeo facile ppeſſus eſt:ut de republica nihil præter gloriam cæperit:& alia pene innumera quæ de illo leguntur.

E pauxeſis cum au diphthongo ſequente.x.conſonante:& ultima cum.ſ.littera &.i.latino ſcribitur:dici poteſt latine incrementum.

E picharmus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Plutarcho poeta græcorum comicus. Alter fuit philoſophus patria cous:ut quidem uolunt. Nonnulli uero trimenienſem dicunt Elothalis filium:fuitque Pythagoræ auditor:cuius ſtatuæ apud ſyracuſas inſcriptum erat ipſum tanto excellere doctis omnibus & claris uiris:quanto uel ſyderibus cæteris ſol:uel mare amnibus cunctis. Reliquit commentaria de natura rerum:de ſententiis:de medicina. Obiit nonagenarius.

E picharida cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribitur:genus eſt nauiculæ.

E pectaſis cum.c.&.t.exilibus atque.i.latino ſcribitur:dici poteſt a nobis porrectio. Componitur enim ex ἔτι quod in compoſitione dicit ſuper: & ἐκτείνω extendo: ut induperator pro imperator: & eſt ſimilis huic epentheſis.

E pentheſis cum.th.aſpirato ſcribitur:dici poteſt interpoſitio. Componitur enim ex epi & ἐν quæ dicunt inter & θέσις poſitio:ut Virgilius Maneant in relligione nepotes: dicens relligioni cum duplici.l.ubi unuꝫ interpoſuit.

E piodium cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:aliqui uero magis proprie cum œ diphthongo epicœdium dicũt. Nam ex epi quod eſt ſuper & ᾠδή canticum componitur:ubi ω mega cum.i.in diphthongum coniunctis in œ diphthongum noſtram:ut ſupra uidimus:cõmutatur:& traductum a quibuſdaꝫ antiquis comperi nænia:& id eſt teſte Seruio in Daphnim epiodiuꝫ:quod dicitur cadaueri nondum ſepulto:hoc eſt in eius laudem:& in hoc differre dixit ab epithaphio:quod poſt completam ſepulturam dicitur.

E pidannos cum.i.latino & gemino.n.ſcribitur:urbs fuit in epiro condita tempore Anci Marci quarti romanorum regis:quæ deinde dyrrhachium uocata fuit. Nam ut ſcribit Pomponius libro.ii.cum portus eſſet ad omnem græciam:& prius id nomen uelud in dannum ituris protendere uideretur:priori nomine abiecto dyrrhachium dicta fuit.

E pidaurus cum.i.latino & au diphthongo ſcribitur:urbs fuit quam quidaꝫ in epiro fuiſſe putauerunt:& poſtea dyrrhachium dictam:ſed hi nominum ſimilitudine decæpti epidãnuꝫ pro epidauro intellexere. Et eſt epidaurus teſte Plinio li.iii.naturalis hiſtoriæ ciuitas in achaia ſaronico querno nemore redimita:Aeſculapii de lubro percelebris. Vnde teſte Solino romani peſtilentia uexati continuis tribus annis:inſpectis libris ſibyllinis:ſub forma ſerpentis Aeſcalapium ueluti fatale remedium duxerunt ad urbem:a quo Aeſculapiꝰ ipſe Epidaurius cum.i.latino in penultima nonnunq; uocatus eſt dicente Ouidio li.i.de ponto.

Afferat ipſe licet ſacras epidaurius herbas.
Sanabit nulla uulnera cordis ope.

Fuit etiam epidaurus inſula quædaꝫ iuxta dalmatiaꝫ in illyrico mari ſita: quod Lucanus oſtendit libro.ii. cum ait:Illyris ionia:uergens epidaurus in undas. Sed ut ait Plinius libro.ii.naturalis hiſtoriæ inſula eſſe deſut.

E piccœnum cum.i.latino.c.exili & œ diphthongo ſcribitur:dicitur latine promiſcuum. Nam componitur ex ἐπί præpoſitione & κοινόν quod eſt commune.

E picherema cum.i.latino &.th.aſpirato ſcribitur genus eſt argumenti quod quidam ex noſtris rationem appellauerunt. Cicero melius rationatiuum.

E picurus cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:fuit teſte Metrodoro patria athenienſis pago carchetius: Neoclis & Cæreſtratæ filius:ex philadrum familia. Heraclitus uero dixit eum ſami nutritum:cum eam athenienſes ſortiti eſſent:ac decem & octo annos agentem athenas rediſſe. Quo tẽpore Xenocrates in achademia. Ariſtoteles chalcide ſcholam habebant. Defuncto autem Alexandro macedoniæ & athenienſium ſub perdica afflictis rebus:colophonem ad patreꝫ iuiſſe:ubi congregatis diſcipulis athenas rediit ſub Anaxicrate:ibiq; aliquatenus cum cæteris philoſophatus eſt. Poſtea a ſe dictam ſectam inſtituit. Et ut de ſeipſo teſtatur. xiiii. ætatis anno cœpit dare operã philoſophiæ:eo q; Apollodorꝰ dicit: qđ percõtanti illi grãmaticũ quendaꝫ: quid eſſet apud Heſiodũ chaos:neſciuit exponere:adiecti ſunt ad philoſophãdũ tres eius fratres Neocles;

Charedem⁹:Aristobolus:seruus itē Mus noīe:ut testat' Myroman⁹:At Dionysius alicarnaseus aliter de eo rettulit dicens cū cū matre ædiculas circūisse purgaméta legentē:litterasq; cū patre docuisse exigua stipe. Vnū ex fratribus ei⁹ lenocinatū esse:ipm aūt Leōciæ meretrici cógressuz: attribuisse sibi libros Democriti de atomis:& Aristippi de uoluptate. Nec fuisse ciuē legitimū teste Herodoto in li.de pubertate epicuri. Si mili modo isectātur eū Possidonius stoicus Nicolaus & Socyon qđ sibi attribueret uigintiquattuor argumenta Diocli:Quin & scribēs ad Themistá leonis uxorē inqt:Quotus enī ego suz:nisi uos ad me ꝓficiscamini:próptus ipse quocūq; uos Themista accersatis irruere ad Philoclē formosuz adolescentem:ita scripsit cōsumor ac deficio:amabilē tuū ac diuinū ingressuz sustinens. In libro de finibus sic ait. Nihil habeo quod bonū intelligā:si sapoȳ uoluptates:& quæ ex Venere constant:& quæ aurib⁹ percipiunt':& quæ ex formæ uenustate blandiunt':oculis his auferā. Epictetus hūc lacerat lasciue tanq; nimiū loquētē:& alia q; plura:ut etiá Cicero de finibus meminit. Veȳ ecótra alii magná hui⁹ uiri in oēs philosophos gratitudinez fuisse ferunt:nec eos uitupasse dicunt:ut multi putāt. Patria eū statuis æreis honorauit:multi cum eo philosophati sunt:ex qbus Mus seru⁹ clarus & human⁹ euasit Diocles ait illū uilissimis cibis uitá duxisse. Illi cū suis pot⁹ erat aqua:testat' ipe in epistola se aq & pane tātū esse cōtētū:& mitte mihi inqt parūp casei:ut cum uoluero cœnare præcios⁹ possiz. huiusmói uita fuit illi⁹:q uoluptaté finé posuit. Vtit' in reb⁹ suis uocabulis ꝓpriis quæ quoniá simplicissima sunt:Aristophanes grámatic⁹ dānat:Natus est annis septē post Platonis obitum. Obiit athenis sub Pytharato annoȳ.lxxii.calculo urinæ exitū ipediente teste Hermacho. Scripsit de natura de atomis:de uacuo:de diis:de sanctitate:de finib⁹ & alia cōplura. Dicebat uoluptatē esse finē:nō ut Lertius ait luxurioso ȳ uoluptaté. Nec eā quæ in gustu est:ut quidā male intellexere: sz eā quæ est non dolere: aioq; tranqllū eē:& pturbatōe uacare. Nō enī cōuiuia:nō mulierū puerorūq; cógressus. et cæterorum quæ affert ꝓciosior mēsa luxuū:nitá uerá suauēq; gignere. Sed rōnez sobriā cāsq; pscrutātē: quæq; uel eligenda sint & opiniones expellentem:aiorūque perturbatōes:hoȳ oīum iniciū maximū bonū esse prudentiam.

E pilepsia cū.i.latino utrobique & unico.l.atq;.pf.immediate post.e.scribit':nónulli uero iperite magis q; ex sensu interponūt.m.& dicūt epilépsia. Significatq; apud nos apphensioné:eo q; sensus oēs cóprehēdat. Dicit' ab aliqb⁹ ex nostris comitialis morbus:eo q; si cuiq; i comitiis contigisse dephensuz fuerit dimittebātur comitia.

E pilogus cum.i.latino & unico.l.scribitur:dicitur latine peroratio. nam componitur ab epi quod hic diminutionem indicat & logos qui est sermo.

E pimetheus cū.i.latino:&.th.aspirato atque eu diphthongo in fine scribitur:fuit teste Hesiodo Iapethi filius ex asia coniuge:& frater Promethei.

E pimenides cū.i.latino utrobique:& unico.n.scribit':fuit philosophus cretēsis contēporaneus Pythagoræ: ut scripsit Apuleius li.ii.floridori. habuitque patrē ephestiuz:ut Theopōpus uoluit. Alii dicūt Dosiadem. Alii Hagesarchū. Oriūdusque fuit ex cnoso uico. Hic ut refert Laertius aliquādo a patre missus:ut ouē rure deferret:meridiāo tēpore diuertit ex itinere atque in spelūca qnq;ginta & septē annis ppetuo sopore qeuit:Excitus q̄siuit ouē. Putabat enī se parū obdormiuisse:quā cū nō inueniret in agrū reuersus ē. Cuz uero agȳ in alterius ptātez uenisse uideret:cuncta mutata esse perpēderet:rediit in oppidū: ubi a iuniore fratre suo iam uetulo cognitus fuit:oēm ex illo didicit rei ueritatē. Qui deide philosophatus scripsit curetū & coribantū generationē:& theogoniā ad qnq; millia uersuū:Scripsit argos ædificationē:& Iasonis in colchon nauigationē ad sex millia & quadringēta uersuū. Primus fert' agros & domos expiasse. Dixit etiá in epistola quá misit ad Solonē esse perdifficile hoibus liberis præclarisq; institutis & legibus sub seruitute durare. Obiit anno ætatis suæ cēteśimoquiquagesimoseptimo teste Phasgone in libro de longæuis. Vt autem cretenses tradunt teste Laertio:ducentis nonagintanouem annis.

E pimone cū.i.latino & unico.n.scribit':dicit' latine pseuerātia. Et est figura quādo ad maiorē certitudinez in eadē dictōe perseueratur:ut Virgi. Sic sic iuuat ire sub umbras. Eadem figura a nonnullis epizeuxis uocatur:ut in ea dictione uidebimus.

E pii cum.i.latino scribitur:populi sunt:qui & helidenses dicti fuerunt.

E piphanes cū.i.latino scribit':trāsfert' ab aliqbus illustris:ut Antiochus epiphanes.i.illustris. Naz componit' ex epi quod est super & φανης clarus.

E piphania cū.i.latino utrobiq; scribit':dici potest a nobis apparitio seu manifestatio. Nam componit' ex epi præpositione & φανω manifesto. Sed aliqui illustrationem transferunt.

E py cum.y.græco in fine scribitur:fuit urbis nomen. De qua Statius. Et summis ingestum montibus epy.

E pisynalipha prima cū.i.latino:sequēs cū.y.græco:& penultia cū.i.latino scribit':est cóglutinatio duaȳ syllabaȳ in unā:quod in diphthongo & synæresi sæpissime fieri contingit. Nā συναλιφη cōiunctio dicitur.

E pirus cum.e.absq; diphthógo &.i.latino scribit'. Vnde in penultima apud græcos ει diphthongus habet': quæ a nostris in.i.longam conuersa fuit:& proprie επειρος apud nos firmam terram designat. Est itaque regio in europa:& aliquando molossia dicta fuit:ut Iustinus li.xvii. affirmare uidet':At Seruiꝰ super.iii.æneidos non totā epirum se partem:quā Helenus tenuit molossiā dictaz uoluit:quā deinde a fratre Chaone

quem per ignorantiã occidisse uenenata sagitta perhibet chaoniã cognominauit dicente Virgilio.
Morte neoptolemi regnorum reddita cessit.
Pars heleno qui chaonios cognomine campos.
Chaoniáq; omnem troiano a chaone dixit.
Et uidet' pars illa fuisse alpestris:dicente Pli.iiii.naturalis historiæ Chaonas sunt primi mõtes epiri:a quib9 chaonia dicta est.s.epirus est & in chaona mons dodone:in quo silua fuit dodona carminibus poetarꝝ græcorũq; & latinorꝝ pcelebris.Ná in ea tẽplũ fuisse dicit' Ioui dodoneo sacꝝ in quod duas e cælo colũbas descendisse ferunt:& inde ueteribus solitas insidere quercub9:e quibus postulantibus responsa ab illis dabãtur:dicente Virgi.li.georgicorum.ii.Aesculus atq; habitæ grais oracula quercus:& Lucanus in.iii.
Thesproti dryopesq; ruunt:quercusq; silentes.
Chaonio ueteres liquerunt uertice sellæ.
Et dixit silẽtes:qa lõge ante Lucanũ ex illis colũbis ut aiũt una delphos boetiæ ciuitatẽ uolauit:& ibi Apollinis delphici clarius fecit oraculũ:Altera in aphricá ad ãmonis Iouis tẽpluꝫ trásmeasse scribitur: q̃ de re in chaonia Iouis oraculum terminatũ fuit:ió dixit Virgi.Habitæ grais oracula quercus.
E phyra cũ.ph.aspirato:& nónunq; ab aliquibus sine aspiratõe:&.y.græco scribit' urbs fuit achaiæ:quæ postea corinthus dicta ẽ in q̃ pulcherrima & artificiosa ex ære fiebãt uasa:dixit Virgi.li.georgicorꝝ.i.Illusasq; auro uestes ephyræiaq; æra:ubi in penultima unũ.i.causa metri iterpositũ fuit.ná alias ephyræa cũ æ diphthõgo in penultima:hoc est non sequente.i.ante ultimum.a.scribitur:ut Lucanus circa initium li.vi.cũ ait.
insedit castris epyræaq; mœnia seruat.
E phirediũ cũ.i.latino utrobiq;:&.e.absq; diphthõgo uel aspiratõe scribit' uocabulũ est teste Quinti.ex duobus pegrinis cõpositũ:ná ut idẽ pgit cũ sit præpositio epi græca:reda gallicũ:nec græc9 tamen nec gallicus utit' cõposito.romani suũ ex utroq; alieno fecerũt.Iuuenalis illo utit' in satyra Stémata quid faciũt cum ait
Toruoq; trahunt epiredia collo Segnipedes.
E phyre cũ.ph.aspirato &.y.græco scribit': fuit nympha Oceani & Tethyos filia:de q̃ Virgi.libro georgicorum.iiii.meminit.
E phyris penultia cũ ph.aspirato:&.y.græco:& ultia cũ.i.latino scribit':fuit teste Herodoto urbs in laconia.
E pimerides cũ.ph.aspirato &.i.latino utrobiq; scribit':dici possunt latine diurnales:uel ut interpretatus est Sẽpronius Asellia diaria & ephimeris in singulari diariũ: nam ab epi & ἥμερα ἔστ deriuatũ ab ἥμερα qui est dies componitur:unde & pro libro in quo diurnales erant diuinatões accepit Iuue.in satyra Credo pudiciciá:cũ ait in cui9 manib9 ceu pinguia succina tritas Cernis ephimeridas:& Ouidi.li.i.de fine titulo.
Inter epimeridas melius tabulasq; iacerent.
In quibus assumptas fleret auarus opes.
E phebus cuꝫ.e.absq; aliqua diphthongo scribit':dicit' apud nos pubes:de quo in ante habitis late uidimus:habetq; primam breuem.
E phialtes cũ.i.latino:&.t.exili scribit':hic & Oet9 fuerũt gigãtes:& filii Aloei:ut in dictiõe Aloe9 uidim9:& teste Seruio sup.iii.æneidos interpretat' ephialtes latine incub9.i.fatu9 & facund9:hæc ille ad uerbum.
E phippia prima cũ.ph.aspirato &.i.latino sequẽte duplicato.p.atq; iteꝝ.i.latino in penultia scribit': sũt ornameta equorꝝ:Hora.per ãtiphrasiꝫ ingt.Optat ephippia bos piger optat arare caball9:& cõponit' ex epi præpositione & hyppos qui est equus:secundum modum supra expositum.
E ppiphonenia absq; aliq̃ diphthongo &.i.latino scribit':& est teste Quintili.li.viii.de institutõe oratoria rei narratæ uel probatæ summa acclamatio:Virgi.in.i.æneidos:Tãtæ molis erat romanã cõdere gentem:Cicero pro Milone:facere enim probus adolescens periculose q̃ perpeti turpiter maluit.et componitur ex epi præpositione & φονη quod est clamor.
E pistola cũ.i.latino &.t.exili sequẽte o ante.l.scribit':& descẽdit a medio paracimeno huiꝰ uerbi ἔπιστέλλω quod ẽ mitto:ná amittit unũ.l.in futuro:& dicit' ἔπιστέλῶ:deinde cũ.e.in penultia futuri mutat' in.o.uocalẽ in penultia paracimeni:& dicit' ἐπιστόλα:unde nos epistolã dicim9:quam illi ἐπιστόλην uocant.et inde apostolus missus.
E pistropus cum.i.latino &.t.exili scribitur:fuit phocidis rex:unus ex græcorum ducibus: qui uenerunt ad troiam:ut ostendit Homerus li.ii.illiados.
E piscop9 p.i.latinũ:&.c.absq; aspiratõe scribit':& ut supra uidim9 in præceptis ex epi præpositõe:& scopos quod ẽ speculatio cõponit':itaq; inspector dici potest:unde & episcopatus dicitur:quæ ipsa est dignitas: & episcopium locus ubi episcopus ipse commoratur.
E pistylion cũ.t.exili sequẽte.y.græco:& penultia cũ unico.l.&.i.latino scribit':traducit' ab aliqb9 colũnella:ita ut sit diminitiuũ styli:quæ ẽ colũna.Alii etiá capitellũ:quod supra stylon ponitur intelligi uoluerunt.
E pitaphiũ cum.i.latino &.t.exili scribitur:dicitur secundum eius compositionẽ & uerba supra sepulchrum
Nam cõponitur ex epi præpositione:quæ est supra:& Ταφος sepulchrum:hoc ẽ supra tumulum.Sꝫ ab auctoribus ꝑ laude sumit':quæ post completã sepulturá alicuius dicit':ut uidimus in dictione epiodium.

E pithalamion cum.i.latino &.th.aſpirato ſcribitur:dicebatur ſacer hymnus:qui in ſponſalitiis uiri & uxoris canebatur.unde etiam Hieronymus ad Paulinum ait:Sanctarū nuptiarū dulce canit epithalamium.

E pitheton penultima cum.th.aſpirato:& ultima cū.t.ſimplici.i.ſine aſpiratione ſcribitur:dicitur a nobis adiectiuum.pōt dici impoſitū uel appoſitū.nā ex epi quod hic dicit in:& θετου poſitū cōponitur:ut Alma ceres:uenuſta uenus cælūq; profundum Obſceniq; canes:iportunæq; uolucres:Et differt ab antonomaſia quæ uice nominis ponitur:epithetū quod nunq; ſine nomine.Vnde id quoq; fieri a poetis conſueuit:ut & præſentia ponant epitheta ad ea.ſ.quæ futura ſunt:ut Virgi.Præcipuæ infœlix Dido peſti deuota futuræ. Et parum infra:inſcia dido Inſideat quātus miſeræ deus.Similiter li.xi.de Camilla puella quæ artificio patris ſaluata fuerat:Infœlix fugit in iaculo ſtridente camilla.Non.ſ.eo tēpore infœlix quo euaſit: ſed poſtea cum in bello periit.fiunt etiā epithea nōnunq; præſentia ex peractis rebus:ut idem Virgi.li.ii.æneidos. Infœlix qua ſe dum regna manebant:Sæpius andromache ferre incomitata ſolebat.

E pithima cum.i.latino utrobiq;:&.th.aſpirato ſcribitur:interpretari ad uerbum poteſt ſup impoſitum. nam ex epi quod eſt ſuper:& θημα poſitum componitur.

E pitoma cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:dici poteſt breuiarium:nam componitur ex epi præpoſitiōe: & τομη quæ eſt inciſio quaſi interfectum.

E pigrāma cum.i.latino & duplicato.m.ſcribitur:dici poteſt ad uerbum ſuperſcriptio:nam epi dicitur ſuper & γραμμα littera uel ſcriptio.

E pitritus abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino utrobiq; ſcribitur:pes ē ex quattuor ſyllabis cōſtans:quarū una ſemper ab aliis tribus diſcrepat.unde epitritus primus eſt pes cōſtans ex iambo & ſpondeo:hoc ē ex prima breui & tribus ſequentibus longis:temporum ſeptem:&ſic contrarius primo pæoni:ut ſacerdos ſalutari. Epiritus ſecundus conſtat ex trocheo & ſpondeo:hoc eſt ex longa & breui:& poſtremis longis:& ſic temporum ſeptē:ac ſecundo pæoni contrarius:ut conditores imperatores.Epitritus tertius conſtat ex ſpōdeo & iambo.i.ex duabus longis & breui & longa:tēporū ſeptem & contrarius tertio pæoni:ut hæreditas Demoſthenes.Epitritus quartus ex ſpondeo conſtat & trocheo:hoc eſt ex tribus longis:& quarta breui. temporū ſeptem:& contrarius quarto pæoni oportunus:Cæleſtinus.

E pizeuxis cum.i.latino utrobiq;:&.z.conſonāte atq; eu diphthongo in penultima:& in ultima cum.x.cōſonante ſcribit':dici poteſt latine cōbinatio.Id enī ζευσις importat:& tunc figura eſt cuz dictō in uerſu abſq; medio aliarū dictionū combinat':ut Virgili. Me me adſum q feci:& alibi:Sic ſic uiuat ire ſub umbras.

E pos cum unico.p.exili ſcribit':dicitur a noſtris carmē.eſtq; apud græcos generis neutri:ſz compoſitum cum αδη qui eſt cantus: dicitur apud nos epodus q̄ſi carminis cantus.Et inde epodion diminitiuum in recto.i. paruū carmen quod a lyricis clauſula breuis dicitur:quaſi præciſos uerſus integris ſubiiciat:ut apd' Horatium:Beatus ille qui ,pcul negociis deinde ſequitur præciſus.Vt priſca gens mortalium. & ſic deinceps alterni quibus aliqua pars deeſt:& ſunt ipſis præcedentibus ſimiles.

E raſyſtratus abſq; aliqua aſpiratione & cum.i.latino ſcribitur:fuit medicus eximius ex Ariſtotelis familia natus:& deſcendit ab ερως quod eſt amor & στρατου exercitum.

E raſinꝰ cum.i.latino & ſimplo.ſ.ſcribit':eſt teſte Herodoto li.hiſtoriarū.vi.achaiæ fluuiꝰ ex ſtymphalide palude ,pfluens:& adeo p nemæaz ſiluā turgide labēs:cp ripis minime cōtineri poſſit: ſz arborū ſit populator. Et ut ſubdit Herodotꝰ poſt certū ſui curſus ſpaciū abſorbet' a terra:& in argolicis exuberātiſſimus exit: qđ ſane Ouidi.tetigit li.xv.metamorpho.cum ait.

Sic modo combibitur recto quoq; gurgite lapſus.
Redditur argolicis ingens eraſinus in aruis.

E rate cum.t.exili ſcribitur: fuit teſte Heſiodo.in theogonia nympha Oceani & Thethyos filia: & ab ερως quod eſt amor deſcendit.

E rato cū.t.exili ſcribit':fuit muſarū una dicta ſimiliter ab eros huiꝰ eratos.i.amor amoris:de q̄ Virg.li.vii.æneidos meminit cū ait:Nūc age q reges erato quæ tēpora rerū.Quis latio antiquo fuerit ſtatus

E rebus abſq; aliq̄ aſpiratione aut diphthongo a græcis ſcribit':& ponit' ,p parte inferni:in q̄ teſte Seruio ſup vi.æneidos Virgi.Illi morabant' qui bene uixerant.Cum ad elyſios cāpos nō niſi purgati ,pficiſcerent'.

E richtheꝰ cū.ch.&.th.aſpiratis ſcribit':fuit teſte Home.li.vii.odyſſeæ uir phæax.Altera dixit idē Home.li.ii Iliad.regē fuiſſe magnanimū athenarū:quē Minerua e ruræ ubi natꝰ erat ſuſcepit educauit:& atheniēſi populo ,p rege tradidit:nōq; ānua mineruæ.ſolēnia atheniēſes i ea īſigni urbe agūt:taurorū agnorūq; ſacrificiis

E remꝰ abſq; aliq̄ aſpiratōe aut diphthōgo a græcis ſcribit':quorū cū magis ,ppria ſit aſpiratio:de cōſuetudie noſtra miror q̄ ſemp illā aſpiramꝰ dici pōt a nobis deſertū:& ide eremita ēt ſine aſpiratōe ſcribi dz q̄ſi colēs (deſerta.

E retria cum.t.exili &.i.latino ſcribit':fuit teſte Ptolomæo oppidum in euboia

E reuthalion cum eu diphthongo &.th.aſpirato atq;.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados.iiii. uir dius:quem Neſtor cuz olim interemit:& li.vii.dixit illum cuz miraculo corporis:tuz excellentia armorū præcipuum in bello pyliorum & acadum fuiſſe.

E rgaſtuluz cū.t.exili ſcribit':dici poteſt latine taberna:uel officia:& deſcendit ab ἐργαζομαι quod eſt opor

quo uocabulo nostri poetæ sæpe utunt'. Iuue. in satyra: Credo pudicitiam: Poscit; maritu; Pastores pueros omnes ergastula tota: sed cu; in diuersis locis noxii homines & serui durius operari cogerent': dixit Iuuenalis in alia satyra: quæ incipit Stemata quid faciunt. Nempe in lucanos: ut tusca ergastula mutas. i. tuscas tabernas ubi plurimu operari cogebant'. At in masculino ergastulus ,p operario sumit' dicete Plinio li. xviii. naturalis historiæ: ubi de ipsis agricolis loquit': Sed nos miramur ergastularu; non eade; emolumeta esse: quæ imperator ergastulorum dixit: hoc est eorum: qui agricultura exercebant.

Ergasylus penultima cum. y. græco scribit': fuit nomen uiri proprium.

Eriboea prima cum. i. latino: & penultima cum œ diphthongo scribit': dicitur ab Homero lib. v. iliados nouerca Mercurii. i. Iuno cuius monitu & precibus ipe Mercurius Marte ex arctis uinculis liberauit: ut uidimus in dictione aloeus: & interpretari ualet lis buculæ seu iuuencæ: naz ἐρις lis dicit': & βοι ου bucula seu iuuenca: quia Isidem multa indignatione prosecuta fuit.

Ericates cum. i. latino & absq; aliqua aspiratione scribit': nome fuit uiri proprium de quo Virgi. li. x. meminit: & interpretari ualet quasi ira confractus. na componitur ex ἐρις quod e ira & κατεαγω infringo.

Erichthonius cum. i. latino utrobiq;: & ch. atq;. th. aspiratis in eande syllabam concurrentibus: ut supra uidimus scribit': & significat terræ lite. Na componit' ex ἐρις quæ est lis: χθονος. i. terræ quasi ex lite & terra natus erichthonius ipse fuerit: per hunc. s. modum: ut Euripides apud græcos: & Ouidi9 li. metamorpho. ii. apud nostros scripsere: Cum Vulcanus in gigatomachia fulmina Ioui & aliis diis arma fecisset: ei Iuppiter pro premio obtulit: ut quicquid uellet ab eo peteret: nec se quicq; negaturu: per stygem paludem iurauit. at claudus faber Mineruæ nuptias postulauit. Cuius ardenti amore tenebat': annuit Iuppiter ne periurus fieret: Mineruam tamen amonuit. ut si posset uirginitatem uiribus: quia erat dea belli tueretur. Dum ergo Vulcanus blanditiis quibusdam consumptis eam allicere non posset: uim molliebat': contra quez cu; uiriliter dea belli resisteret: contigit: ut ex hac colluctatione Vulcanus affectum libidinis in terram iaceret super quem Minerua pudore comota puluerem pede coniecit: ex quo temporis successu natu dicunt Erichthonium anguinos pedes habente: ita ut ætate deinde ,puectus: ad pedum fœditatem tegendam iunctis equis currum primo excogitauerit: dicente Virgilio li. iii. georgicorum.

Primus Erichthonius currus & quattuor ausus.
Iungere equos rapidisq; rotis insistere uictor:

Sed quemadmodum a Minerua infantulus fuerat in cista positus: & in custodia filiabus Erichthei athenaru; regis datus Euripides & Ouidius late prosequunt'. Hunc inuenisse argentum dixit Plinius circa finem libri septimi naturalis historiæ.

Erichtheus eandem orthographiam atq; deriuationem habet: quin & eunde apud nonnullos græcoru poetas designat.

Erycina antepenultima cum. y. græco: penultima cum. c. exili & i. latino scribitur: ponit' pro Venere: ut clare uidebimus in dictione eryx. unde Ouidi. Quid geminas erycina meos sine fine dolores.

Eridanus cum. i. latino & absq; aspiratione principii scribitur: fluuius est galliæ cisalpinæ: sic quoq; dictus a græcis: sed a nostris padus uocat': dicente Virgi. li. ii. georgicoz: Necnon & torrente undaz leuis innatat alnus Missa pado. hunc dixit Plinius li. iii. naturalis historiæ a phaetonte cognominari: qui alii nomine dicebat' Eridanus. Sed cum ab irato Ioue fulminatus cecidisset in padum: illi fluuio nome dedit. Seruius uero super. vi. æneidos addidit tunc quoq; illum a luce ardoris sui phaetontis nome assumpsisse. Id. n. id uocabulu; indicat: ut uidebimus in ea dictione. Vnde Martialis lib. epigrammatu. x. Et phaetontei qui petis arua padi. Eundem poetæ græci dixerunt nonnunq; fluuium esse inferoz: & ad superos scaturire: iuxta qd dixisse uidetur Virgilius li. vi. dum ait.

Inter odoratum lauri nemus: unde superne.
Plurimus eridanus per siluam uoluitur amnis.

Et forsitan nil aliud intelligere uoluerut: q; q; e uesulo mote ,ppinquo mari tyrrheno quod infez dicimus proueniat: & in mare hadriaticu: quod supez uocare solemus: cadat. de quo fluuio pulcherrime meminit Virgi. li. georgicoz. iiii. & Ouidius. ii. de fine titulo cum ait: Frigidus curotas populiferq; padus.

Erigone cum. i. latino scribitur: fuit filia Icari: ut in ea dictione uidebimus.

Errillus cu; i. latino & duplicato. l. scribitur: hic & Pyrrho fuerunt philosophi: de quibus Cicero in libris de finibus & de officiis sæpe meminit.

Erymanthus cum. y. græco & th. aspirato scribit': mons e in archadiæ finib9 quin; & silua & fluuib9 in alpheu defluens: ut ostendit Pli. li. iiii. naturalis historiæ Statius & Vibius: hunc ostendere uidetur. Virg. libro. iiii. æneidos pinis consitum esse cum ait.

Vt quondam caua decidit aut erymantho.
Aut ida in magna radicibus erudita pinus.

De hoc sæpissime in tragœdiis meminit Seneca: ubi ostendit Herule aprum menalium cuncta uastantem cœpisse: atq; interfecisse: ut quidam uelle uidentur uel ut alii uolunt uiuum Eurysteo detulisse.

Erimantus cuz.i.latino &.t.exili ſcribitur:ponitur q; ꝓ eo qui lites diſſeminando diuinat: quaſi ἔρι λοσ.i. litis μαντις:ſiue diuinus quo uocabulo Iuuenalis.iii.in ſatyra græcos uocauit:qui nobilium romanoruz domos penetrantes omnia ſcire uolebant:ut inde timerent.unde ait:Aut dyſphilus aut erimantus.i.q ſuis mantiis & diuinationibus lites diſſeminat.

Erinnys penultima cum.i.latino:& ultima cum.y.græco ac cum duplici.n.ſcribit: facitq; ī plurali erinnyes. unde nonnulli ex poetis noſtris amouentes ultimum.n.cū.y.græco dicunt erines:furiæ ſunt infernales.

Eriphyle ſecunda cū.i.latino penultima cuz.y.græco ſcribit:quidā cum.ph.aſpirato:& nonnulli abſq; aſpiratione ſcribunt:habetq; accentum in penultima:poteſtq; interpretari porta litis. Nam θύρα porta eſt: & ἔρις lis:fuit Talaonis argiuorum regis filia:uel ut alii ſcribunt Teleſtoris:uxorq; Amphiarea auguris argiui:quæ cum ex uiro Amphilocum & Alcmæū pepiſſet amore monilis olim elaborati a Vulcano capta:ut illud ab argia Polynicis coniuge ſuſciperet uiri ſui latebraz ꝓdidit:qui utiq; latebas ne ad thebas obſidendas adiret:cum ſe in bello illo noſceret periturū:ut in dictione Amphiareus uidimus. Quare deinde in ultionem patris ab Alcmæo filio occiſa fuit:dicente Virg.li.æneidos.vi. His phædrā ꝓ criminiq; locis mœſtāq; eriphylem crudelis nati monſtranté uulnera cernit:& Ouidius libro de fine titulo ait.

Ex quibus exierat traiecit uiſcera ferro.
Filius:& pœnæ cauſa monile fuit.

Quare dixit illam Seruius ſuper quarto æneidos apud inferos inter amantes cōmorari:quia monile cōcupierat:de eadem meminit Iuue.in ſatyra:Credo pudiciciam:cum ait:Occurrunt multæ tibi belides atque eriphyle:quæ.ſ.uirorum ſuorum ſint cauſa mortis:ut hæ fuerunt.

Eriphyſa antepenultima cum.i.latino:penultima cum.y.græco & cum ſimplo.ſ.ſcribit:inſula una eſt ex æoliis:quaſi ἔριν.i.litem φυσα.i.ſufflans.

Eriſitos cum.i.latino utrobiq; &.t.exili ſcribit:nomen fuit uiri:qui Cererem prorſus aſpernebatur:ut oſtendit Ouidius li.viii.metamorphoſeos:& componit ex ἔρις quod eſt lis:& σῖτος frumentuz quaſi lis cum frumento.

Erythron cuz.y.græco &.th.aſpirato ſequente.r.ſcribitur:dicit a noſtris rubruz:quo ſane nomine Perſei filius:& Andromade uocatus fuit:a quo teſte Solino & non ſoluz ab arenaruz colore:mare id uocatum fuit quod rubrum dicimus.

Erythrea ſybilla ſimili modo ſcribit:quia ex his locis:quæ iuxta rubrum mare ſunt originem traxiſſe dicit.

Erythrea etiā inſula ponitur a Plinio circa finez li.iiii.hiſtoriæ naturalis in mari gaditano:quā ideo ſic cognominataz dicit:quoniaz tyrii ab origine earum orti ab erythreo mari ferebant: & ſubdit in hanc Geryones habitaſſe a quibuſdam exiſtimat:cuius armenta Hercules abduxerit:& ſubdit.Sūt qui aliaz eſſe eam:& cōtra luſitaneam arbitrentur:quā eodem nomine appellant.

Erythinus antepenultima cuz.y.græco:penultima cum.th.aſpirato:&.i.latino ſcribitur:fuit hominis ac urbis nomen.

Eryx cum.y.græco ſcribitur:fuit Butæ filii amici bebryciorum regis ex Venere filius ut celebres græcoꝝ auctores atteſtant.Seruius uero Neptuni filiū dixit.hic in ſicilia regnans:& corporis uirib⁹ preſtans legez hoſpitibus dedit:ut cuz eo cæſtibus decertarent:q tandez ab Hercule redeunte ex hiſpania uictus occubuit: & in ſummo montis ꝓpinqui drepano:ſub quo in honorez matris templum conſtrui fecerat: & uocari iuſſerat erycinæ Veneris templū ſepultus fuit ex quo monti nomen erycis datum eſt.de quo Ouidi.li.ii.de arte

Sed dea non patitur ſic ad ſua gaudia cogi.
Colle ſub umbroſo quā tenet altus eryx.

Sane de ipſo eodem eryce:dixit Seneca in Hercule furente.

Ipſius opus eſt cæleſtibus fractus ſuis.
Eryx:& eryci uinctus antæus libis.

Erodius cū.e.abſq; diphthōgo:&.i.latino ſcribit:auis eſt:in quā libro.x.iliados conuerſam dixit Homerus Palladam:cum faueret Vlyxi exploratori.

Etotima cum.t.exili:&.i.latino ſcribit:dicit a noſtris interrogatio:quā figurā ornatus poetæ obſeruant: ut Terentius in andria:Vbi illic eſt ſcelus:qui me hodie perdidit. Virgi.li.ii.æneidos.

Quo res ſumma loco panthu:quā prǣhendimus arcem.

Errare per duplex.r.ſcribitur:& dictū uerſūq; ἔρρειν uerbo græco dixit Cloatius uerus in libris quos inſcripſit uerboꝝ e græcis tractorum:ut rettulit Gellius li.xvi.noctiū atticaruz:quo uerbo uſus eſt Homer⁹ cuz ait:ἔρρε κακὴ γλαυξ:& alibi comperi ἔρρε ἐκ υησου Ἰασσου ἐλέγχιε ζωουτου.

Eſſedones cuz duplicato.ſ.ſcribitur:ſunt aſiaticoꝝ ſchytaꝝ populi:quibus teſte Herodoto li. hiſtoriaꝝ.iiii. Mos eſt parentum funera cantu ꝓſequi & congregatis ꝓximis cadauera ipſa pecudum āmixtis carnib⁹ comedunt. Quin & oſſa capitum incincta auro tenent ad ſeruitia poculorum:quæ teſte Plinio li.iiii. naturalis hiſtoriæ ultima ſunt pietatis officia.

Etearchus cum.t.exili:&.ch.aſpirato ſcribit:rex fuit oaxis urbis cretæ:ut in ea dictione uidebimus.

E teocles antepenultima cum.t.exili &.e.abſq; diphthongo:ultima cum.c.ſimplici ſcribitur:& habet accentum in antepenultima:fuit filius Oedipodis thebanorum regis:qui cū fratre Polynice diſſenſit:ut late mō ſtrauit Statius in ſua thebaide.

E themon cum.th.aſpirato &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:nomen fuit uiri proprium de quo Virgi.lib.x. æneidos meminit cum ait:Et clarus ethemon lytia comitatur ab alta.

E tymologia prima cum.e.abſq; diphthongo ſequens cum.t.exili &.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:hæc uerboꝝ originem inquirit:& a Cicerone dicta eſt notatio: quia nomen eius ut dixit Quintilianus apud Ariſtotelem inuenit συμβολον quod eſt nota:nam uerbum ex uerbo ductum.i.ueriloquiū: ipſe Cicero qui finxit teſte Quintialiano reformidat.Sunt qui uim potius intuiti originationem uocent;.

E thnicus cum.th.aſpirato:ſequente.n.&.i.latino in eadem ſyllaba:atq; .c,exili in ultima ſcribitur:dici pōt a nobis gentilis:nam deriuatur ab ἔθνος quod gentem ſignificat.

E thos cum.th.aſpirato ſcribitur:ſed prima apud græcos dupliciter habet'.Nam uno modo cum.e.ſcribitur abſq; aliqua diphthongo:quæ ſane littera apud illos ſemper breuis eſt:& tunc quoq; morem dicit:hoc eſt conſuetudinem & ritum:& Iuuena.in ſatyra:quæ incipit.Et ſpes & ratio obſeruauit cum ait:Scribendi cacethos ægroq; in corde ſeneſcit:ubi penultima eius quod eſt cacethos breuis habet':& malum morez ac cō ſuetudinem indicat:ut in ea dictione uidimus.alio uero modo apud illos:non cum.e.breui:ſed cum.η.ſcribitur:quæ ſemper apud eos longa eſt:& tunc quoq; uirtutem hoc ē morem:qui eſt habitus animi deſignat ut uoluit Ariſtoteles libro æthicorum primo:nonnunq; etiā indolem traductum cōperi:ſed cum nos diuerſas eiuſmodi litteras non habeamus:& ip̄m.η.in.e.longam apud nos tranſferatur:ut ea ꝓductio cognoſceretur:atq; ob id uocabuli diuerſum ſignificatum comprehendi poſſet:conſueuerunt antiqui noſtri non.e. ſimplicem:ſed.æ.diphthongum ſcribere:ut uidimus in dictione æthica: quæ ab æthos ſecundum hanc ſignificationem deriuatur.

E uan cum eu diphthongo &.n.littera in fine ſcribitur:interiectio quædam eſt laudantium Bacchum: quam quidem interprætantur bone puer.

E uanne cum eu diphthongo & duplicato.n.ſcribitur:fuit ut quidā ferunt Martis filia ex Thebe uxore Aſopi:uxorq; Capanei:quæ illum incredibili amore dilexit:ita ut cum audiret eū apud thebas cecidiſſe fere in mortis ſtuporem diriguit:& cum deinde illius celebraretur funus ſe in rogum proiecerit:ip̄a dicente apud Ouidi.libro.iii.de arte amandi.

Accipe me capaneu:cineres miſcebimus inquit.

E uænetus ſecunda cum æ & ultima cum.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum.vii.Carnei filius & dux lacedæmoniorum:qui ad cuſtodiendum introitum theſſaliæ contra Xerxem una cum Themiſtocle duce athenienſium a græcis conſtitutus fuit.

E uæmon penultima cum æ diphthongo ſcribitur:fuit rex hormenii:& pater Eurypyli:ut oſtendit Homerus libro iliados ſecundo.

E uander & Euandrus:utrunq; ut ſupra oſtendimus comperitur:& interpretari ualet bonus uir:nam ευ bonum indicat:& ανηρ ανδρος uirum dicit:fuit teſte Seruio ſuper.viii.æneidos:Pallantis arcadum regis nepos:qui cum patrez caſu occidiſſet:uel ut aliis placet ſeditione:ſuadēte matre Nicoſtrata quæ uaticinatrix erat:& per uaticinium fugiente filio maxima ꝓmittebat:dimiſſa arcadia cum eo ad italiam uenit: & hoſtia thybridis intrans:atq; pulſis ab originibus in pallatino monte conſedit:ubi modicum fundauit oppidum dictum nomine pallanteum:dicente ip̄o Euandro ad Aeneam apud Virgilium in.viii.

Tum rex euandrus romane conditor arcis.

Me patria pulſum pelagiq; extrema ſequentem.

Fortuna omnipotens & ineluctabile fatum.

His poſuere locis:matriſq; ægere tremenda.

Carmentis nymphæ monita & deus auctor apollo.

Idem Ouidius libro.i.faſtorum longo ꝓceſſu expreſſit.Iuſtinus uero li.xliii.inquit.Euander rex arcadiæ a pallante urbe diſcedens in italiam cum mediocri turba populoꝝ uenit:cui Faunus & agros & montez quē ille poſtea pallatium appellauit benigne conceſſit:de quo in dictione roma uidebimus.

E uboia prima cum eu diphthongo penultima cum.i.latino diuiſo ab.o.ſcribitur:naz apud græcos diphthōgus eſt οι:quæ a noſtris diuidit':ut ſupra uidimus.Inſula ē percelebris atticæ adiacens mari: quod ab illa euboicū dicit':& tam modico ſpacio a continenti boetiæ diuidit':ꝙ dubiuz fuerit teſte Solino an debuerit inter inſulas numerari:fuit etiam eodem nomine ciuitas in eadem inſula.

E uclides cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Laertio geometra inſignis ab oppido megaris:qđ iſthmo adiacet:ſiue ut tradet Alexander gelonus:fuitq; teſte Plutarcho Socrati contēporaneus.

E uchariſtia cum.ch.aſpirato &.i.latino utrobiq; atq;.t.ſimplici ſcribitur:dici poteſt a nobis bona gratia.Nā componitur ex ευ quod eſt bonum & χαριϛ gratia.

E uchion cum eu diphthongo &.ch.aſpirato:atq;.i.latino ſcribitur:nomen eſt Bacchi deductū ab ευχη:qđ

uotum & precem indicat:quasi dignus sit uoto & prece ut πρακτεον quod a πραξις deducitur: indicat opere dignum:unde eiusmodi terminationes similiter indicant.

E udamidas cũ diphthongo similiter &.i.latino scribit':fuit teste Plutarcho Archidami filius & frater Algidis

E udæmonidas cũ prima similiter:sequens cũ æ diphthongo:& penultia cuz.i.latino scrbitur: nomẽ fuit uiri ꝓprium originem habens ab ευ quod est bonum & δαι μονι δης quod originem habz a dæmon quod ẽ intelligens quasi bene discernens.

E udora cum eu diphthongo similiter scribitur:& interpretari ualet bonũ donum:fuit teste Hesiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia.

E udoxus cũ eu diphthongo &.x.consonãte scribit':& põt interpretari bene glorioſus. δοξα enĩ gloria ẽ: fuit cnidius patria Aeschinis filius:fuit geometres & astrologus summ⁹:didicitq; geometriã ab archita:fuitq; medic⁹ & legifer: in medicina Philistione siculo præceptore usus est teste Callimacho: Iuit athenas: & fuit Socratis auditor Socyone teste:nonnulli etiã Platonis asserunt. Deinde in ægyptũ perrexit: ubi uno anno mensibus quattuor sacerdotes audiuit:mento attõso atq; supercilio octo annoꝝ historiã cõdidit. inde mauseolea uidere uoluit: & apud cyricũ in propõtide philosophatus ẽ.dixitq; teste Laertio in ꝓœmio de uitis philosophorum homines magoꝝ sententia reuicturos esse. Reliquit cõmentaria:pulcherrima & eruditionis plena.nã scripsit leges:& de geometria atq; astrologia fecit libros eximios. unde Cæsar in cõuiuio Cleopatræ apud Lucanum li.x. dicebat ad Chorebum. Non meus eudoxi uincet' fastib⁹ annus. Nã teste Seruio super.v.æneidos ipse primus annũ depræhendit:post quem Hipparchus & ultimo cæsar. Meminit etiã isti⁹ Aristoteles li.metamorpho.xii.& similiter in æthicis:tres fuerunt Eudoxi:primus hic:secundus rhodius historicus:tertius siculus Agathoclis filius & poeta comicus.

E udoxia cum.x.consonante &.i.latino scribit':dicit' a nostris bona gloria:ut in præcedenti uidimus.

E uenos cum eu diphthõgo secunda cuz.e.absq; diphthongo & unico.n.scribitur:sic quoq; græce ευηνος: fluuius est descendens a thratia & calydoniã secans.de quo Ouidius meminit libro metamorp.ix.cum ait.

Náque noua repetens patrios cum coniuge muros.
Venerat eueni rapidas Ioue natus ad undas.
Et Lucanus libro.vi.thessaliam describens ait.
Et meleagream maculatus sanguine nessi.
Euenos calydona secat:caditq; teste Pli.iiii.naturalis historiæ ĩ corithiacũ sinũ ex oppositio ad urbẽ patras.

E ueltho cum.th.aspirato scribitur:fuit teste Herodoto rex salaminæ.

E umelus cũ unico.l.præcedente.e.absq; diphthongo scribit':fuit Admeti regis thessaliæ filius ex Alcesti uxore:ut uidimus in dictione Alcestis.

E uemenes uel ut aliis magis placuit euemenius prima cũ eu diphthõgo:& reliqua absq; diphthongo scribũtur:fuit uir cardianus:qui teste Aemilio si uirtuti par data esset fortuna:non ille quidẽ maior sed multo illustrior atq; etiã honoratior fuisset:nã cum ætas eius incidisset in ea tẽpora:qbus macedones florerẽt: multũ ei detraxit inter eos uiuenti qđ alienæ erat ciuitatis:neq; aliud huic defuit q̃ generosa stirps & si illo domestico sũmo genere erat tamen macedones eũ sibi aliquando anteponi indigne ferebant: uincebat.n.oẽs cura:uigilantia:patientia:calliditate:& celebritate ingenii:adolescentulus ad amiciciã accessit Philippi patris Alexandri & breui tempore in intimam deuenit familiaritatem:quem cum Alexandro filio cõseruauit de quo magna deinde ab græcorum historicis describuntur.

E umæus cum æ diphthongo in penultima scribit':fuit teste Homero subulcus:qui Vlyxem post longos errores in domum patris conduxit.

E umenides cum eu diphthongo &.i.latino scribitur:indicat secundum uerbum mites:sed per contrariũ furiæ designantur infernales:quia longe sunt immites.

E umilus cum.i.latino & unico.l.scribit':fuit teste Homero unus ex grẽcis dũcib⁹ q ad troianũ bellũ uenere.

E umonides cũ.o.post.m.& ante.n.atq;.i.latino scribit':fuit teste Plutarcho uir thebanus.

E uneus sola prima cum eu diphthongo scribit'. Nam trisyllabũ est:& apud græcos habet accentuz in prima: fuit teste Homero in.vii.iliados Iasonis filius ex Hypsiphyle filia Thoantis regis.

E unuchus cum.ch.aspirato scribitur:ille dicitur qui uirilibus est exectus.

E uonymus cum.y.græco scribitur insula est una ex æoliis in freto siculo.

E uphonia cũ.ph.aspirato &.i.latino scribit':transferẽ a Prisciano bona sonoritas. Quintilia.uero in primo elegãtius & significãtius uno uerbo trãstulit:uidelicet uocalitas:unde licz græce ευφωνεια ex duobus cõpositum sit:tamen aliud est compositum:aut dissipatum:& laus linguæ latinæ est græcos in suis ipsoruz uocabulis transferendis proprietate superare si possumus uel æquare.

E phranor cũ.ph.aspirato scribit':fuit Isthmius statuari⁹ suo tẽpore laudatissim⁹:hoc ẽ olympiade li.hui⁹ teste Pli.li.xxxiiii.naturalis historiæ Alexãder Paris ẽ:in quo laudat' ꝙ oĩa simul itelligãtur:iudex deaꝝ:amator Helenæ:& tamẽ Achillis interfector:eiusdẽ dicit esse Mineruã Romæ:quæ catulliana appellat':hoc ẽ in fra capitoliũ a.Qu.Luctatio catullo dicata:& simulachꝝ boni euẽtus dextera paterã & sinistra spiceam: ac

paup tenens:eũdẽ li.xxxv.dixit idem Pli.feciſſe coloſſos:& pinxiſſe ac cõpoſuiſſe uolumina de ſimetria & coloribus:qn & eũ docilẽ ac laborioſum:& in quocunq; genere excellentẽ fuiſſe aſſerit.unde ait Quintili. li.xii.de inſtitutiõe oratoria:Euphranorẽ admirandũ facit q; & cæteris optimis ſtudiis inter præcipuos pingendi fingendiq; idem mirus artifex fuit.

E uphrates cũ.ph.aſpirato &.t.exili ſcribit̃:fluui⁹ eſt grãdis & memorãdus quẽ haud lõge a fonte trigidis oriri in mõte periardes maioris armeniæ diligẽtiores aſſerũt.de quo Lucan⁹ li.iii.& Pli.li.v.plura dixerũt.hic cum longã uiã ægerit & babylonẽ in duas partes diuiſerit:in mare rubrum tandem deſcendit.

E phroſyna cum.ph.aſpirato:&.y.græco ſcribitur:fuit una ex gratiis:ut uidimus in dictione charites: & deſcendit ab ευχραινομαι quod eſt lætor.

E uprepia cum eu diphthongo ſequens cũ.e.abſq; diphthongo & penultima cum.i.latino ſcribitur:dici poteſt decor.Nam componitur ex ευ quod eſt bonum & πρεπον decens.

E uryale cum eu diphthongo &.y.græco ſcribitur:fuit regis Minois filia:quæ Neptuno Orienem peperit. Alia fuit filia Proeti argiuoꝝ regis:ut in dictione Proetus uidebim⁹. Alia ex tribus gorgonibus una.

E uryalus ſimili mõ cũ.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Home.li.ii.iliados un⁹ ex ducib⁹ peloponeſiacis: q argos & ꝓpinq̃s urbes incolebãt:& ad troiã cũ octoginta nauib⁹ uenerũt:quẽ dixit Homer⁹ diuina pulchritudine: aliũ troianum effinxit li.v.&.ix.æneidos Virgi.fuit etiam iſtrionis cuiuſdam nomen:ut Iuuenalis in ſatyra: Credo pudiciciam.Nobilis euryalum:aut mirmidonum exprimat infans.

E urybates cum.y.græco &.t.exili ſcribit̃:fuit teſte Home.li.iliados.ii.Vir ithacus:quẽ Vlyxes præconẽ ſemp habebat ad manũ idem & Talthybius miſſi fuerunt ab Agamennone ad Achillis tentoria pro briſeide capienda:de quibus ipa apud Ouidium in.iii.epiſtolarum heroidum ait.
Nam ſimul eurybates me talthybiuſq; uocarunt.

E urybibia antepenultima cũ.y.græco:& penultima cũ.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha:quæ ſtellas & lucifeꝝ genuit:hanc dixit Orpheus in argonautica filiã fuiſſe Ali ſenis.

E rybiades ſecũda cũ.y.græco:antepenultia cũ.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Herodoto un⁹ ex ducib⁹ Xerxis.

E urycion antepenultima cũ.y.græco:& penultima cum.c.exili:&.i.latino ſcribitur:nomen fuit fabri argentarii:de quo Virgi.li.æneidos.x.Quæ bonus eurycion multo celauerat auro.

E urycratidas abſq; aliqua aſpiratõe:& cũ.y.græco in ſecũda:atq;.i.latino in penultima ſcribitur:uir fuit lacedæmonius:de quo nonnunq̃ Plutarchus meminit.

E uryclea cum.y.græco &.c.exili ſcribitur fuit teſte Homero li.ii.odyſſeæ nutrix Vlyxis.

E urydamas cũ.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.v.iliados uir troianus ſomniorum interpres.

E urydame cũ.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vi.uxor Leutichidis regis ſpartanorum.

E urydice antepenultima cũ.y.græco:penultia cũ.i.latino & ultia cum.c.exili ſcribit̃: fuit una Orphei uxor amãtiſſima:& ab Ariſteo filio Apollinis amata:quẽ cũ ſemel ipſa fugeret e ſerpẽte in calcaneo læſa occubuit:pro qua recuperanda uſq; ad inferos deſcendit Orpheus:ut late & pulcherrime deſcripſit Virgi.lib.georgico.iiii.Altera fuit teſte Homero Clymenii filia & uxor Neſtoris:ex qua ſeptem filios & filiã unicam ſuſcepiſſe dixit.

E uryloch⁹ cũ.y.græco & unico.l. ſcribitur:atq;.ch.aſpirato:fuit phlegyoꝝ rex:q teſte Pherecyde deſtruxit thebas anteq̃ ueniret Cadmus:qui eas poſtea reædificauit.

E urymedon cũ.y.græco ſcribitur:fuit teſte Homero li.iiii.iliados.Predæ cuiuſdã filius:& auriga Ptolemæi cuiuſdã græcoꝝ principis.Idẽ teſte eodẽ Home.circa initiũ libri.vi.odyſſeæ fuerat pater Periboiæ:ex qua Neptunus genuit Nauſithoũ regẽ phæachũ & patrem Alcynoni.Alter fuit atheniẽſium dux cum Demoſthene:de quo apud noſtros Iuſtinus li.iiii.tractauit.

E urymone cũ.y.græco ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia uympha filia Oceani & Tethyos:uxorque Orcami:& mater Leucothoes.Altera fuit Apollinis filia:quæ Talaoni marito Adraſtum argiuorũ regẽ:& Eriphylen amphiarei coniugem peperit.

E uryon cum.y.græco ſcribitur:fuit Amyntæ macedonum regis filia:quæ patrem a maris inſidiis liberauit.

E uripides cũ.i.latino utrobiq; ſcribitur:fuit poeta tragicus:& inter oẽs eius generis meo iudicio clariſſimus qd̃ nomẽ ideo illi fuiſſe ipoſitũ dixit Priſcian⁹ li.ii.de octo partib⁹ orationis:qa natus ea die fuit:q̃ atheniẽſes cũ perſis in euripo bellũ geſſere.Cui⁹ progeniẽ & alia multa:qn & nõ uulgarẽ eius mortẽ:qa a canib⁹ laceratus fuit late ſcripſit Gellius li.xv.noctium atticarum:& li.xvii.floruiſſe dicit circa annũ fere poſt conditam urbem tricenteſimumuigeſimumtertium.

E uripus cũ.i.latino & unico.p.ſcribitur:ẽ maris ps quædã inter boeciã ſeu phocidẽ boeciæ partẽ & euboiaꝝ inſulã ſita:qd̃ alterno curſu teſte Põponio li.iiii.hoc ẽ curſib⁹ ſepties in die totidẽq; nocte referẽ:& adeo ĩmoderate cõuertiẽ:ut uentos ac etiã plena uẽtis nauigia ſecũ portet:dicente Seneca in Hercule œtheo. Euripus undas flectit inſtabiles uagas:Septẽq; curſus flectit & totidẽ refert.Dũ laſſuꝝ titan mergat oceano iubar.Cuius cãm utputo nemo nouit.Nam cum adoleſcens ſupiori anno e conſtantinopoli a Iuliano Ceſarino cardinali ſancti Angeli ad Italiam reuocatus:cũ impatore græcoꝝ uenirẽ: rem hanc tanta admiratione

conſpexi: q̃ta aut unq̃ aliqd uiderim: aut uidere poſſe exiſtimez: nec ratione Liuii: quã lib. viii. de ſecundo bello punico uentis quibuſdã aſcripſit ueram putaui cum nulla flante aura id idem fieri conſpexerim.

E urypylus cũ. y. græco utrobiq; ſcribitur: fuit Herculis & Gaſciopes filius: regnauit in coo inſula: & cũctorũ græcorꝝ augur pitiſſimus eſt habitus: non tamẽ ſimilis Calchãti troiano. Hic cũ aliis græcorꝝ ducibus uenit ad troiã: ut oſtendit Homerus li. ii. iliados. de quo Virgi. Similiter li. ii. æneidos meminit cũ ait. Suſpẽſi Eu rypylum ſcytarum oracula phœbi mittimus. Alter eodem nomine ex ormenio fuit Euemonis filius: qui te ſte eodem Homero cum quadraginta nauibus ſuarum gentium uenit ad troiam.

E uryſthe⁹ cum. y. græco &. th. aſpirato ſcribitur: fuit Stheneli mycenarũ regis filius: qui aſtu Iunonis Hercu li imperabat uaria quottidie aggredi monſtra: quibus illum perire contigerit.

E urytus cum. y. græco &. t. exili ſcribitur: fuit œchaliæ rex: & pater Ioles: de quo uidebimus in dictiõe œcha lia: & ab Euryto patronymicũ fœmininum eurytis cũ. i. latino in ultima deducit'. Ouidius nona heroidum epiſtolarũ. Eurytidos ioles & inſani alcidæ. Alter fuit Eurytus centaurus: de quo Ouidius li. xii. metamor phoſeos inquit. Nam tibi ſeruorum ſæuiſſime centaurorum Euryte.

E uropa cum eu diphthongo ſcribitur: fuit una Oceani & Tethyos filia: ut oſtendit Heſiodus in theogonia. Altera fuit agenoris phœnicũ regis filia: quæ a Ioue in forma uituli rapitur: & in crætam tranſfertur: ut la te Ouidius li. iii. metamorphoſeos explicauit.

E urotas cuz eu diphthongo &. t. exili ſcribitur: fluuius ẽ teſte Pli. li. iiii. naturalis hiſtoriæ in laconia: qui teſte Liuio li. iiii. de bello macedonico urbem lacedæmona præterfluit: & qa ripæ eius abundant lauro: dicunt poetæ ſacratum illum fuiſſe Apollini: dicente Virgilio in Sileno. Omnia quæ phœbo quondaz meditante beatus Audit eurotas iuſſitq; ediſcere lauros.

E uſtathius antepenultima cum. t. exili & penultima cum. th. aſpirato &. i. latino ſcribitur. Nonnulli uero cõ uertentes. t. in. c. ſcribunt Euſtachius ſed cum. th. ſcribi debet.

E uſtratius abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur. nam a ϛρατοσ qui eſt exercit⁹ deriuat' nomen fuit philoſophi: qui in æthicam Ariſtotelis ſcripſit.

E uterpe cum. t. exili ſcribitur: una fuit ex muſis: ut in dictione muſa uidebimus: & componitur ex ευ quod ẽ bene & τέρπω delector: quaſi bona ſit delectatio.

E utices abſq; aliqua aſpiratione &. y. græco ſcribit': nomen fuit hæreſiarchæ.

E utychides antepenultia cum. t. exili &. y. græco penultima cum. ch. aſpirato: &. i. latino ſcribitur: nomen fu it uiri proprium: de quo nõnunq; Plutarchus meminit.

E uthymedon cum. th. aſpirato &. y. græco ſcribit': nomen fuit philoſophi cuiuſdam.

E uxinus prima cũ eu diphthógo ſequẽs cũ. x. cõſonãte &. i. latino ſcribitur: mare illud ẽ: quod põtũ dicim⁹: ut in ea dictõe uidebim⁹: & cõponit' ex ευ quod bonũ apud nos indicat: & ξεινοσ hoſpiciuz uel amic⁹: q̃ſi bonũ ſit hoſpitiũ: quod p̃ contrariũ dictũ eſt. Nam circa illud loca ſunt aſperrima & fera: unde ait Ouidi⁹ li. iii. de triſtibus. Euxinus falſo noĩe dictus hz: & li. eodẽ inqt. Quẽ tenet euxini mendax cognomine pont⁹. Sed teſte Pli. li. vi. naturalis hiſtoriæ. Pontus euxinus antea ab inhoſpitali feritate axenus appellatus ẽ pecu liari inuidia naturæ ſine ullo fine indulgentis auiditati maris.

E uzonos cũ eu diphthongo &. z. conſonãte ſcribit': cõponitur q̃; ex ευ qd' eſt bonũ & ζωνη cingulum: nec ta mẽ ob hoc teſte Seruio circa finẽ. viii. æneidos per id ille appellat': qui bonã zonã hz: ſz q eſt ſtrenuus. Nã ut ait oẽs qui militãt cinctos dicim⁹: & ob hoc præcinctos ſtrenuos: ut Horati⁹ altius ac nos præcincti ſunt: quẽ admodũ diſcinctos: inhabiles dicim⁹ & inefficaces. Virgi. in. viii. Hic nomaduz gen⁹: & diſcinctos mulcifer aphros. Quãq; ſecũdũ habitum quidam exponant: qui uſq; in talos fluebat quod Plautus ridet in penulo dicens: Quæ eſt illa auis cum aphrum uidiſſet ueſtem dimiſſam trahentem.

E xodium cũ. o. breui apud græcos & noſtros: atq;. i. latino ſcribit': nã non ab ωδη q eſt cãtus cõponit': qa tũc quoq; cũ œ diphthongo apud nos ſcriberet': uel ſaltẽ cũ. o. longa: & ſic eius dictõis ſecũda longa eſſet: quæ ſemp breuis a noſtris poetis ponit'. Quare potius deſcẽdit a uerbo ἐξοδιαζω quod ẽ erogo uel expẽdo: & inde exodiũ erogatio quædã dicat': quod intellexiſſe uidet' Iuuenalis in. iii. ſatyra ait: Tandẽq; redit ad pul pita notum Exodiũ. i. cõſueta ac manifeſta cõtributio & erogatõ: quæ quidẽ ex ludis dabat': dicẽte etiã Sue tonio in uita Tyberii: unde uox attellanico exodio ꝓximis ludis aſſenſu maximo excepta percrebuit hircuz uetulum capreis naturã ligurire.

E xoche cum. ch. aſpirato ſcribit': dici poteſt latine eminentia ſiue excellentia: quare catexoche. i. per excellen tiam interpretatur. unde in quibuſdam inſcriptionibus comperi.

E xochus cum. ch. aſpirato ſcribitur: poteſt interpretari eminens.

E xorciſmus cum. c. exili &. i. latino ſcribitur: dici poteſt adiuratio: nã deſcẽdit a uerbo ἐξορκιζω qd' ẽ adiuro

FAbii qui fuerunt lege hiſtorias longas & præſertim Plutarchi. Fumus latine: græce καπνοσ dicitur. At fimus dicitur lætamen: Sed iam ad. g. litteram tranſeamus. Nam. f. nullaz habet difficul tatem: niſi quã in principio libri diximus.

GAbii cum.i.latino ſcribit᷑:urbs fuit uolſcoꝝ ſeptuaginta milib⁹ paſſuuꝫ ab urbe diſtãs. Seruius uero cãpaniæ urbẽ dixit:eo ꝙ uolſci in parte cãpaniæ ponunt᷑.hãc Solinus dixit a Galacto & Bio fratribus ſiculis conditã fuiſſe:de cui⁹ euentu late ſcripſit Liui⁹li.i. ab urbe:& a gabiis gabinus deducit᷑.Virgi.li.æneidos.vii.Ipſe qrinali trabea cinctuq; gabino:q gabinus cinctus teſte Seruio eſt tota ſic in integꝝ reiecta:ut una eius lacinia a tergo reuocata hominẽ cingat.Quo genere ueſtimẽti ut ait:cõſul utebat᷑ bella indictu rus:quia cũ ea ciuitas ſacris operaret᷑:bellum ſubito uenit:tunc ciues cincti togis ſuis ad bella ꝓfecti ſunt:& adepti uictoriam:unde hic ortus eſt mos.

G ades cum unico.d.a noſtris ſcribit᷑:nõnulli uero græci duplicant.Inſula eſt in fine beticæ prouinciæ:& in extremo noſtri orbis uerſus occidentẽ:ubi europa ab aphrica dirimit᷑.Nec deriuationẽ habꝫ græcam:ſꝫ uocabulũ pœnũ eſt:qd᷑ ut aiunt ſeptũ indicat:eo ꝙ magis in morẽ ſepis circũdet᷑:hanc teſte Solino Tyrii rubro mari ꝓfecti erythreã uocauere:dicente Lucano li.vii.Tyriis qui gradib⁹ hoſpes:de quo in ea dictiõe ſupra uidimus:in eadẽ dixit Põponius li.iii.duo eſſe ꝓmontoria ea parte qua Oceanuꝫ proſpicit ſuper quorum uno eiuſdem nominis opulentam urbem eſſe dixit.ſuper reliquo uero Herculis ægyptii opulentum tẽplũ & religioſum in quo eius oſſa ſita dicebantur.

G addir cũ duplicato.d.etiã a noſtris &.i.latino ſcribitur:urbẽ eam puto:quã in gadib⁹ opulentaꝫ Põponius dixit:de qua Saluſtius li.ii.hiſtoriarũ referẽte Priſciano in.v.ſic ait:ut alii tradiderunt tarteſſum hiſpaniæ ciuitatẽ quam nunc tyru mutato nomine Gaddir habent.Et oſtendit eſſe generis neutri: quia accuſatiuum ſimilem nominatiuo poſuit.Nec eſt fœminini:ut multi putauerunt:quia tunc quoq; dixiſſet gaddirem.

G æon cum æ diphthongo ſcribitur:fluuius ille ab aliquibus dicitur:qui ab aliis nilus uocat᷑.

G alatea cum.t.exili ſcribitur:eſtq; in penultia diphthõg⁹ ei apud græcos:quæ in.e.longã a noſtris cõuerſa fuit:fuit nymphaꝝ una filia Nerei ac Doridis:ipa dicente apud Ouidiũ lib.xiii.metamorpho.At mihi cui patre Nereus & dedala Doris Enixa eſt.& reliqua de illa ꝓſequuntur.

G alatia cũ.t.exili &.i.latino ſcribitur:ꝓuincia eſt hiſpaniæ & Luſitaniæ cõtermina quã a meridie hꝫ.ab occidẽte uero & ſeptẽtrioe occanũ.ab oriente aũt fluuiũ ſequanæ:& prouincias germaniæ:& a γαλα quod é lac nomẽ aſſumpſit:qa lacteos hoc é albos homies producit.Vnde etiã gallia licꝫ alteꝝ.l. ſuperaſſumpſerit: & gallograecia ſimiliter:quæ regio é minoris aſiæ:quaſi græcia a gallis capta.ut monſtrat Luſtinus li.xv.

G elaxaura cũ unico.l.&.x.cõſonãte ſcribit᷑:fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha Oceani & Tethyos filia

G albana cũ unico.n.ſcribitur:gen⁹ eſt ueſtimẽti:ut dicũt mulierib⁹ aptũ:ná græce dicit᷑ γαλβανη.

G albanũ cũ unico.n.ſcribit᷑:eſt teſte Diaſcoride lachryma herbæ cuiuſpiã ſimilis ferulæ:quæ ab ipſo frutice ī æſtate prorũpit:& inde galbaneus abſq; diphthongo deducit᷑.Virgi.li.georgicorum.iii.Galbaneoq; agitare graues nidote cylydros.

G alerus cũ unico.l.&.e.abſq; diphthongo ſcribit᷑:nec græcũ uocabulũ puto:q̃uis nõnulli a γαλα quod eſt lac deduci uelint.& teſte Seruio ſup.vii.æneidos genus é clypei:quod illi albũ exiſtimãt.Quib⁹ Virgi. contradicere uidet᷑ cũ ait.Fuluoſue lupi de pelle galeros.Dicit᷑ etiã teſte Frõtone in neutro hoc galerum.

G aleſus cuꝫ uuico.l.& unico.ſ.ſcribitur:& eſt teſte Vibio fluuius tarentinoꝝ:de quo Hora.li.carminũ.Vnde ſi parcæ ꝓhibent iniquæ Dulce pellitis.Ouidi.galeſi flumen & regnata petã laconi rura phalãto: & Virgi. Qua niger humectat flauentia culta galeſus.Martia.in.xii.Albi qui ſuperas oues galeſi.

G alilæa cũ.i.latino & æ diphthongo ſcribitur:pars é iudææ:quæ teſte Pli.ſyriæ arabiæ atq; ægypto cõiungit᷑

G ammarus cum geminato.m.ſcribit᷑:genus eſt cancri:de quo Iuuenalis in ſatyra:Si te ꝓpoſiti inquit. Sed tibi dimidio conſtrictus gammarus ouo Ponitur.

G andarii cum.n.ante.d.ſcribitur:popuili fuerunt aſiæ ſcythicæ:ut oſtendit Herodot⁹ li.hiſtoriaꝝ.iiii.

G angaridæ cũ.i.latino ſcribit᷑:populi ſunt teſte Curtio de geſtis Alexãdri li.ix.inde aſſyrios & indos iuxta gãgẽ fluuium.Vnde ſic quoq; cognominari putant᷑:de quib⁹ meminit Virgi.li.georgicoꝝ.iii.cũ ait.In forib⁹ pugnam ex auro ſolidoq; elephanto Gangariduꝫ faciam uictoriſq; arma quirini:Sane ganges fluuius teſte Seneca de ſitu indiæ fluit per indiam nouem alueis:Melo.i.nilus ſeptem:quod Virgi.li.ix.æneidos tetigit cum ait.Ceu ſeptem ſurgens ſedatis amnibus altus Per tacitum ganges:ſꝫ ut idem Seneca cõmemorat: nõnulli dixere ꝙ tribus alueis fluat.

G anymedes cum.y.græco & unico.n.ſcribitur:quia a poetis noſtris prima breuis ponit᷑.Sed quoniam apud græcos plerunq; producit᷑:per duplex.n.ab illis ſcribi conſueuit.Fuit filius Trois regis dardanoꝝ:fraterq; Aſſarici & Ili:qui ob admirandam pulchritudinem a Ioue in forma aquilæ raptus:& in cæluꝫ tractus fingitur ab Homero.Quẽ Virgilius libro æneidos.v.& alii noſtri poetæ ſecuti ſunt.Vnde ait Ouidius li.metamorpho.x.Nunc quoq; pocula miſcet:Inuitaq; Ioui nectar Iunone miniſtrat.

G anyctor cum.y.græco & abſq; aſpiratione aliqua ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

G aramantes cum.t.exili ſcribitur:populi ſunt libyæ ꝓſillis contermini:ſed in auſtri plagam magis conuerſi: a garamante Apollinis filio:ut quidam putant:ſic cognominati.Hi teſte Herodoto libro hiſtoriarum.iiii. omnem hominis aſpectum & loquelam diffugiunt ſuntq; imbelles & inermes:nec priuata matrimonia no

ſcunt:ſed uulgo omnibus in Venerem licet. Sunt etiam eodem Herodoto teſte alii garamantes in extrema uerſus auſtruꝫ libyæ diſpoſiti: magnus ut ait populus & fortis: e qbus uerſus mare propinquior ē uia uſqꝫ ad lothofagos itinere dierum triginta. De quibus forte intellexit Virgilius in Damone: Extremi garamantes: & Lucanus li. iiii. Non ſuper arantem merone cancriq; ſub axe. Qua nudi garamantes arant.

G aramantis cum. t. exili &. i. latino ſcribitur: fuit filia garamanti garamantum regis: quaꝫ Iuppiter Ammodo apud fluuium bagradam compreſſit: & ex ea hiarbam genuit.

G argittius cum. i. latino utrobiq;: & duplicato. t. ſcribitur: fuit teſte Iulio Polluce li. v. de uocabulis reruꝫ ad Commoduꝫ Cæſarem canis cuiuſdam generoſi nomen: qui geryonis boues cuſtodiebat: & leonibus inſultabat: quem tunc Hercules interfecit: cum illius armenta abſtulit: fuitq; Cerberi epirotici frater.

G argara q̄q̄ cum. g. a nobis ſcribaꝫ: ſecundum tamen etymologiam per. c. ſcribi deberet. Nam teſte Seruio ſuper. viii. æneidos dicuntur: quaſi καρα καρος. i. caput capitis: hoc ē altitudinis altitndo. Naꝫ cacumina ſunt mōtis idæ: q̄re de illis locut⁹ dixit Virg. Lucus in arce fuit ſūma: de quib⁹ late i dictōe myſia uidebim⁹

G aulus cum au diphthongo & unico. l. ſcribiꝫ: genus eſt nauis.

G aurus cum au diphthongo & unico. r. ſcribiꝫ: mons eſt campaniæ teſte Vibio haud lōge ab auerno lacu poſitus. de quo Iuuenalis in ſatyra Neuole ait. Suſpectūq; iugum cumis & gaurus inanis: hoc eſt intus uacu⁹ ut nonnulli exponunt: ego magis puto. i. pauca producens.

G aza cum. z. conſonante ſcribiꝫ: uocabulum eſt perſicum: quod apud nos opes indicat: & eſt generis fœminini: ut in ſequente dictione uidebimus.

G azophylacium ſecunda cum. z. conſonante: ſequens cum. y. græco: penultima cum. c. exili &. i. latino ſcribitur: nomen eſt compoſitum ex dictione perſica & græca: perſica quidem ut gaza quæ opes nobis indicat: ut Virgi. li. æneidos. i. Et troia gaza per undas. Idem: Et gaza lætus agreſti: Ex dictiōe uero græca: ut phylaciū quæ a φυλαττω quod eſt cuſtodio deduciꝫ: quaſi locus ille eſſe dicatur: in quo opes reconduntur.

G elon cum. e. abſq; diphthongo & unico. l. ſcribitur: fuit tyrānus ſiculus: cui Hiero teſte Plutarcho ſucceſſit.

G elonus cū. e. abſq; diphthongo & unico. l. ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ. iiii. Herculis filius: a quo ſcythici quidam populi geloni cognominati ſunt hi ꝓpinqui ſunt agathyrſis: qui ut illi coloribus ſe pingi conſueuerunt dicente etiā Virgi. li. georgico. ii. Eoaſq; domos Arabū pictoſq; gelonos. hi cuꝫ per deſerta ſcytica diſcurrunt: ſitientes equorū ſuorum uenas pertundūt: ac ſanguinē potant dicente Virgi. libro georgico. iii. Profuit intenſos æſtus auertere: & inter

Ima ferire pedis ſalientem ſanguine uenam.
Biſaltæ quo more ſolent: acerq; gelonus.
Cum fugit in rhodopen: aut in deſerta getarum.
Et lac concretum cum ſanguine potat equino. Hi teſte Solino ex hoſtium cutibus indumenta ſibi conficiūt & equis tegmina ſuperponunt.

G ela cum. e. abſq; diphthongo & unico. l. ſcribiꝫ: fluuius eſt ſiciliæ: de quo Ouidius li. faſtoꝝ. iiii. Et te uorticibus non adeunde gela. A quo urbs illi adhærens: gela ſimiliter cognominata fuit: ut Virgi. li. iii. æneidos: Immaniſq; gela fluuii cognomine dicta: & inde gelous: ut idem in eodem li. Campiq; geloi.

G enealogia abſq; diphthongo & unico. l. atq;. i. latino ſcribitur: dici poteſt generationis ſeries. Nam componitur ex γενεασ generationis & λοια ſermo.

G enethlios cum. th. aſpirato &. i. latino ſcribiꝫ: dici poteſt a nobis natalis: & inde genethliac⁹. i. natalitius.

G eographia cum. e. abſq; diphthōgo &. i. latino ſcribiꝫ: Et componiꝫ ab γιας quod eſt terra: & γραφια deſcriptio. nam γεα terra: & per ſynæreſim γη.

G eometria abſq; diphthongo: & cum. t. exili atq;. i. latino ſcribitur: Et componitur ab γεασ quod eſt terræ: & μετροσ menſura.

G eorgica cum. i. latino &. c. exili ſcribiꝫ: componitur a γεας quod eſt terræ & εργον opus.

G eryones cum. y. græco ſcribitur: fuit ut dicunt poetæ: hiſpanus: tergeminus: quem Hercules uictū nobilib⁹ priuauit armentis dicente Seneca.

Inter remotos gentis heſperiæ greges
Paſtor triformis littoris charcheſii
Paremptus: acta eſt præda ab occaſu ultimo.
Notum chitæron pauit oceano pecus.

Et Virgi. li. viii. æneidos. Nam maximus ultor Tergemini nec Geryone ſpoliiſq; ſuperbus Alcides. Nāq; declinatur hic geryones huius geryonæ: ut Anchiſes anchiſæ. Heſiodus uero in theogonia triū capitū hominem dixit: quē fulguris filium aſſeruit dicens: χρυσα ορ λετεκε Τρι καφαλον γηρυονηα

G errus cum duplicato. r. ſcribitur: fluui⁹ eſt ſcythiæ: & teſte Hero. li. hiſto. iiii. ſeptim⁹ ab iſtro memoria dign⁹

G etæ cū. t. exili ſcribitur: populi ſūt thraciæ: ut dixit Pli. li. iiii. naturalis hiſtoriæ: de quib⁹ Oui. xviii. epiſtola libri ſecundi de ponto ait. Nulla getis toto gens eſt truculentior orbe: & li. v. triſtiū multa de illis ꝓſecut⁹ eſt. At uero Appianus inſignis hiſtoricus græcus dixit: Getæ ſunt quos dacos uocāt. nonnulli uero alii illos

esse affirmat: quos iam gothos uocamus. Salustius uero referente Seruio super. vii. æneidos dixit illos esse mysios a Lucullo superatos.

Getulia cum. t. exili &. i. latino scribitur: regio ē in aphrica: quā Pli. li. v. naturalis historiæ dixit hactenus fuisse ætolorū partē: sed pulsi incolæ propriā fecere gentē uersus æthiopes: quæ ab oriente mōtuosa est: & elephantes gignit: ut Iuuenalis in satyra quæ incipit: Omnibus in terris ait: Cum getula ducē portaret bælua luscum. nam a getulia getulus deriuatur cū accentu in penultima: ut in scāsione præfati uersus ostendit: & in eo Virgilii li. iiii. æneidos cum ait: Aut captam ducat getulus hiarbas: ubi tam prima q̄ secūda longatur Quod ab omnib⁹ poetis obseruari comperimus: excepto Martiale: q̄ li. epigrāmatum primo tā primā q̄ secundam breuiauit cum ait. Traducta est getulis nec cæpit arena nocentes.

Gyas cum. y. græco scribitur: nomen fuit uiri troiani proprium.

Gyarus cum. y. græco scribitur: insula ē parua: & una ex cycladibus ad quā noxii romani dānabant̄: dicēte Iuuenali in prima satyra: Aude aliquid breuibus gyaris & carcere dignū si uis esse aliquid. Dixitq̄ in plurali: ut hanc & similem designaret hac & mycone: altera. s. & cycladum insula Delon oras & littora circum Errātem: ut dixit Virgi. li. iii. æneidos: Pius arcitenens īmotāq̄ coli dedit: & conténere uentos.

Gigantes cum. i. latino &. t. exili scribitur: dicunt̄ a poetis terræ filii sine patre: quos q̄nta luna natos dixit Virgilius li. georgico. i. & Ouidius li. v. fastorum addidit cum pedibus serpentinis. Qui cum deos cælo pellere conarentur: a Ioue fulminati fuerunt.

Gigantomachia cum. i. latino utrobiq̄: &. t. exili atq̄. ch. aspirato scribitur: dici pōt gigātū μαχια. i. bellu⁊.

Gillus cū. i. latino & duplicato. l. scribit̄: fuit uir tarētin⁹: de quo Hero. li. histo. iiii. nonnulla explicauit.

Gymnosophistæ prima cu⁊. y. græco sequente. m. & penultima cū. i. latino scribitur: dictio est cōposita ex γυ μνος qđ est nudus: & σοφιστης sapiens. Nam teste Pli. vi. naturalis historiæ fuerunt indoꝝ philosophi Alii dixerunt chaldæoꝝ: quos & dryiudas Laertius li. i. de uitis philosophoꝝ obscure & p sententias philosophari dixit. dicebantq̄ colendos esse deos: nil mali agendum: & mortē conténi oportere. De his meminit Lucanus li. iiii. & Hieronymus in prologo bibliæ.

Gymnasiū cum. y. græco sequente. m. scribitur: locus est palestræ: ubi nudi exercebant̄: quod nōnunquā p oī exercitio: ac exercitii cuiusq̄ loco ab auctoribus capitur.

Gymnasiarches pria cū. y. græco antepenul. cū. i. latino: ultia cū. ch. aspirato scribit̄: dici pōt prīceps gymnasii

Gyges cū. y. græco scribitur: Tres hoc noīe dignos memoria cognomiatos cōperi. Vnū quē dixit Hesiodus i theogonia cæli & terræ fuisse filium: Briareiq̄ fratrē. De quo Ouid. in li. de tristib⁹ ait: Centimanūq̄ gygē ut in dictione Briareus uidimus. Aliū lydium quem Plato pastorem regis lydiæ fuisse refert: qui cum die q̄dam uenisset in nemus: coactus magnis imbribus in quendam terræ hiatum descendit: ubi equum æneum uidit: in cuius lateribus fores esse cum animaduertisset: illis apertis corp⁹ hominis comperit magnitudinis inusitatæ: qui in dexteræ digito aureum annulum detinebat. Illum ergo cu⁊ detraxisset: & digito suo iduret: ad alios pastores reuersus est: & cum forte annulum ad palmas reduxisset perpendit a nemine se uideri Ipse autē cuncta uidebat. Atq̄ deīde annulo reuoluto cōspiciebat̄ omnino: qua sane oportunitate usus reginæ stuprū intulit. Qua postmodū adiuuante regē interfecit: & illos sustulit: quos ad regnū sibi obstare arbitrabat̄: unde beneficio annuli & reginæ rex lydiæ effectus est. Tertius fuit puer quidā Cnidius: qui ab Horatio in secundo carminum formosissimus memoratur his uersibus.

Vt pura nocturno renidet
Luna mari cnidiusue gyges:
Quem si puellarum insereres choro:
Mire sagaces falleret hospites
Discrimen obscurum solutus
Crinibus ambiguoq̄ uultu.

Gynæcium cū. y. græco: sequens cū æ diphthōgo & penultima cū. c. exili &. i. latino scribitur: locus est in ædibus solis mulieribus ad habitandum datus Terentius in phormione: Vbi in gynæciu⁊ ire occipio: puer ad me occurrit: & a γυναικων hoc est a mulieribus deducitur.

Gynæconitus eodē modo scribit̄: & idē quod gynæcium designare uidet̄ Aemilius Probus ostendere in pœmio de excellentibus ducibus cum ait: Materfamilias apud romanos primum locu⁊ tenet ædium: atq̄ in celebritate uersatur: quod multo fit aliter in græcia. Nam neque in conuiuium adhibetur: nisi propinquorū nec sedet nisi interiore parte ædium: quæ gynæconitis appellatur.

Gynæcia eodem modo scribitur: & ponitur a nostris nonnunquam pro bona dea: ut uidebimus in dictione Maia.

Gyndes cu⁊. y. græco scribitur: fluuius est qui nascitur in montibus mantianis & fluens p dardaneos ingredit̄ tigrī: ut scripsit Hero. li. histo. i. De quo Seneca li. iii. de ira inquit: Cum gyndes fluui⁹ secūde post euphratē magnitudis cyri ipetū ueniētis cōtra babylōios itercipet: & qdā ex militib⁹ sūme dilect⁹ regi ei⁹ moliēs trā sitū: rapacitate fluuii absorpt⁹ esset: rex irat⁹ amicū ulcisci statuit: iurās ut q nūc præclaꝝ equitē uorauisset

mox uix tingeret genua mulieris. Nec peragendo segnior bellum indictum hosti cum flumine gessit: anno integro cum totis copiis gyndem fluuium p magnas deductu3 fossas: in quadragintafex alueos dispartiuit eo opere prædoctis fossoribus etiá euphratem longe ualidissimũ per loca uaria deriuauit: nomenq; tunc illi perdere fecit: quare & babylonem hostiliter cæpit.

G ypsum cum .y. græco scribit': genus est calcis albæ: quæ facile conglutinat': & indurescit. unde si labore exilla signa formátur. Iuuenalis in secunda satyra. Plena omnia gypso Chrysippi inuenies.

G yrtone cum .y. græco & .t. exili scribit': nomen fuit urbis pelasgice siue thessalice.

G yrus cum .y. græco scribitur: & circuitum apud nostros designat.

G isco cum .i. latino & .c. exili secundum græcam litteraturam scribitur: fuit eo nomine Hamilcaris filius longe prius q̃ punica bella fierent. Alter fuit pater eius Hastrubalis: qui cum Scipione plurima bella gessit.

G ytheus cum .y. græco & .th. aspirato scribitur: nomen fuit uiri proprium.

G laphyrus cum .y. græco scribitur: dici potest latine festiuus.

G lauco cum .c. exili scribitur: fuit athenien sis philosophus.

G laucus cum .c. exili scribitur: Quo nomine diuersi cognominati fuerunt. Nam unus de potnia ciuitate fuit: q cum sacra Veneris ꝓphiberet: illa irata immisso furore libidinis equabus: quibus ipse ferebat': ab illis morsibus est dilaceratus: ut dixit Seruius super .iii. georgicoꝝ: ubi dixit Virgi. Et mentez uenus ipsa dedit quo tẽpore glauci Potniades malis mẽbra assumpsere quadrigæ. Alter fuit piscator: qui conuersus deinde in deũ marinum: ardenter amauit Scyllam. De quo plene Ouidi. li. metamorphoseos. xiii. Alium dixit Herodotus li. historiarum. i. chium fuisse: qui primus ferri consolidaturam adinuenit. Et alium in eodem li. rettulit Hippolochi filium: a quo reges apud iones nati sunt.

G lycerium prima cum .y. græco sequens cum .c. exili & penultima cum .i. latino scribitur: nomen fuit puellæ: quod apud nos significat dulcem amorem. Nam componitur ex γλυκυσ: quod est dulcis & ερος amor. Et sic quoq; per diminutionem adulatione amatoria a græcis ꝓlatum. q̃q̃ & glycera reperiatur. Martia. in .xi. Formosam glyceram amat lupercus

G losa cum unico .s. a nostris scribitur: sed a dictione græca traducitur: quæ per geminu3 .s. scribitur: hoc est a γλωσσα quæ est lingua: eo q̃ uicem doctoris glosa detineat. Et inde glossema cum duplicato .s. scribitur Quod Quintilianus in primo interpretat': quasi uoces minus usitatas.

G nomon cum unico .m. scribit': dici potest teste Pli. li. ii. naturalis historiæ umbilicus.

G natho cum .th. aspirato scribitur: nomen est uiri ꝓprium: sed deductum a γναθοσ quod é bucca uel maxilla: quá ille maxie explere cupiebat. Nam ob id sic quoq; parasit9 ille apud Terentiũ noiatus fuit.

G nosus cum .g. ante .n. a pluribus ex nostris scribit': ꝛ quia apud græcos habet .κ. quod in .c. nostru3 transferri consueuit: scribunt aliqui cum .c. uidelicz cnosus & non cum .g. Alii uero ob affinitatẽ litterarum .κ. in .g. conuerti dicunt: ut in sequenti dictione uidebimus: fuit cretæ ciuitas in qua Minos utplurimu3 habitare cõsueuit: unde gnosia deducitur.

G obius cu3 .g. littera teste Prisciano: & .i. latino a nostris scribitur: q̃q̃ apnd græcos .κ. scribat': quod i. c. a nobis conuerti consueuit: sed ob affinitatẽ litterarũ in .g. conuersu3 fuit: piscis est uilis. de quo Iuuenalis in satyra. Atticus eximie si cœnat inquit: Nec nullum cupias cum sit tibi gobio tantũ in loculis: & Martia. in ultimo: Principium cœnæ gobius esse solet.

G obryas cum .y. græco scribit': fuit teste Herodoto li. historiaꝝ .iiii. uir persa nobilis: unus ex his q cu3 Dario cõiurarunt in magũ. Nam erat Darii Socer anteq̃ regnum Darius ipe adipiscere': ut idem Hero. ostendit circa initium lib. vii. historiarum.

G onnus cum duplicato .n. scribitur: fuit teste Herodoto li. historiaru3 .vii. urbs in superiori pte thessaliæ: unde ad thessalia3 quispiá introitus cõperitur. alius scilicz ab eo qui iuxta peneum fluuium habetur.

G orgias penultima cũ .i. latino scribit': fuit teste Quintiliano lib. iii. de institutione oratoria siculus natõne & Empedoclis discipulus: quin & Isocratis atq; aliorum plurium philosophorum & oratorũ præceptor. Idẽ teste Plinio li. xxxiii. naturalis historiæ: hominũ primus & auriá statuam & solida3 delphis in templo sibi posuit. lxx. circiter Olympiade: tantus erat tradendæ oratoriæ artis quæstus.

G orogytion antepenultima cũ .y. græco & penultima cum .t. exili & .i. latino scribitur: fuit troian9 Priami & Castianiræ filius formaq; & uiribus præstans: ut dixit Homerus li. viii. iliados.

G orgones cum unico .n. scribitur: fuerunt insulæ in oceano æthiopico: in quibus Medusa cum sororibus regnabat: ut uidebimus in dictione pegasus.

G ortyna cum .t. exili & .y. græco scribit': fuit teste Home. li. ii. iliados urbs cretæ pulchris cincta muris: quá teste Solino lenæus præterfluit amnis: ꝓ quẽ Europã tauri dorso usq; ad eá portatá ferũt: a q̃ terra ps urbis cognominata fuit: dicente Ouidio libro fasto. v. de illa loquẽte. Parsq; tuũ terræ tertia nomẽ hz. Iuxta gortyná nascunt' calami ꝓ sagittis aptissimi dicente Virgi. li. xi. æneidos: Spicula torquebat lytio gortynia cornu Nam ab gortyna gortynius & gortynia deducunt': ut idem Virg. in bucolico ait: Aut armenta secutu3 Perducent aliquæ stabula ad gortynia uaccæ. Náq; ibidẽ aliquãdo fuisse armenta Solis testat' Seruius. Verum

moderniores mutãtes.g.in.c.non gorthynã ſʒ cortynã iã dicũt:ac ſcribunt:ut in ea dictõe uidimꝰ.Sed nos ſeruato.g.in antiquis & emendatiſſimis codicibus ſcriptum comperimus:ſane cortina abſqꝫ aliqua aſpiratõne &.i.latino aliud ſignificat ut ſupra uidimus.

Gracchus cũ duplicato.c.& ſecundo aſpirato ſcribitur:nomen eſt auis a uoce deductum teſte Quintiliano in.i.de inſtitutione oratoria: fuit etiã cognomen clariſſimorum quorundam romanorꝫ qui non mõ rebus geſtis:ſʒ eloquentia præcipue claruerunt:dicente Hieronymo ſup Amos ꝓphetam:Oratores Lyſiaʒ & Hyperidem:Periclẽ & Demoſthenẽ:Gracchos Catones Tullios & Hortenſios in cælũ laudibꝰ ferunt poetæ:ſi epici ſunt Homerꝫ atqꝫ Virgi.ſi lyrici Pindarũ & Flaccum crebro ſermone concelebrant.

Gradiuus cũ.i.latino ſcribitur:non ẽ uocabulum græcũ neqꝫ latinũ ſʒ trax quod bellicoſum deſignat & forte diciturqꝫ latine Mars:eo q̃ maribus in bello præſit:ut dixit Varro de lingua latina:cũ per uiros fiant prælia.Et diciꝫ filius Iouis ex Iunone.Ouidius uero dixit in.v.metamorpho.illuʒ fuiſſe Iunonis filiũ abſqꝫ patre:ita ut cũ uideret Iuno maritũ Iouẽ abſqꝫ mulieris ſeruitio percuſſo capite emiſiſſe Mineruam armatam ibat ipſa ad Oceanũ quæſitura quoniam pacto & ipſa abſqꝫ uiro parere poſſet:ſed itinere feſſa cũ forte ad hoſtiũ deæ Floræ uxoris Zephyri reſediſſet a Flora interrogaꝫ quorſuʒ & qua de cauſa ꝑgeret.Quod cum didiciſſet Flora obtulit ſuffragari:ſi Ioui forent tacita noia ſuffragantis.ꝓmiſit id Iuno ac iuramẽto firma uit.Mox docuit illã Flora in campis oleniis florem eẽ:quo tacto repẽte ſine uiro cõciperet.Quod Iuno experta Martẽ concæpit:& deinde pepit ferociſſimũ & bellicoſuʒ:qui bellorꝫ deus eſt habitus:unde Flora ad Naſonem loquens in.v.faſtorum inquit.

Mars quoqꝫ ſi neſcis per noſtras editus artes.
Iuppiter hoc & adhuc neſciat uſqꝫ præcor.& reliqua ubi eandẽ fabulã ꝓſequiꝫ.Hunc Statius in li.thebaidos dixit in thracia tenere ſedẽ domũqꝫ illius deſcripſit & familiã:cuius & Bellonã ſororẽ aurigã eſſe uoluit.huic romani teſte Seruio ſuper primũ æneidos duo conſtituere tẽpla:unũ in urbe tanq̃ urbis cuſtodi:alterũ extra urbẽ in uia appia portæ ꝓximuʒ:quaſi ꝓ republica pugnatori.Idẽ mutuo amore dilexit Venerẽ uulcani cõiugem:de quo Ouidi.in.iiii.metamorpho.li.& circa finẽ li.ii.de arte: & in primo de ſine titulo late ptractauit eundẽ dixit Homerus in li.iliados ſemel uulneratũ fuiſſe in extremo lateris a Diomede:& tãto uocis ſonitu exclamaſſe:q̃to aliorũ.x.millia potuiſſent:Quod lepidiſſime in latinum Caro noſter Arreti.in ipſum Martem inuehens traduxit:cum dixit.

Nec tibi iam ſemper proſunt crudelia bello.
Vulnera:nam repeto ſæpe tuliſſe uices.
Cum latus extremum cuſpis diomedea fixit.
Proh pudor atqꝫ homini uulnera facta deo.
Tum quantum exclamant hominum bis milia quinqꝫ.
Cum repetunt acri bella nefanda manu.
Tam magna terras compleſti ac æthera uoce:
Vt tremerent danai dardaniiqꝫ ſimul.
Dicitur & xantus mediis exterritus undis:
Concuſſa eſt ide:territus eſt ſimois.
Viſaqꝫ tum uolucris tremulis petere aera pennis.
Rhœtei & piſces concaua ſaxa petunt.
Turbine dehinc cælo tendit ſic oblitus ille.
Sanguine diuino conſtitit ante deos.
Non hominum puduit regi diuumqꝫ parenti.
Dicere mortali uulnera facta manu.
Dicere nec puduit pedibus ſperaſſe ſalutem.
Hei mihi q̃ melius tardus inerſqꝫ fores.
Iuppiter ipſe pater rabiem ſæuoſqꝫ furores
Increpat:& matri quod nimis ipe places:
Quodqꝫ tibi cordi bellum & diſcordia pugnæ
Inuiſumqꝫ ſibi non minus eſſe docet:
Heu quod tytide uulnus non altius actuʒ
Corqꝫ ferox medium ruperit haſta tuum.

Quare & Iuuenalis in ſatyra Exemplo quodcunqꝫ malo ad Caluinũ quiꝫ depoſito fraudatus fuerat inquit:

Tu miſer exclamas:ut ſtentora uincere poſſis.Vel potius q̃tuʒ graduus homericꝰ audis Iuppiter hæc.

Græcus cũ æ diphthongo &.c.exili ſcribitur:fuit rex atticæ regiõis:a quo græci dicti ſunt:ut dixit Ariſto.ĩ metheoris:unde græcia græcanicꝰ & græciẽſis deducitꝫ.Sane apdꝫ græcos uarie locuti ſunt auctores:qdꝫ ex linguarꝫ copia q̃ ſe plurimũ iactãt ꝓuenire neceſſe fuit.nã qnqꝫ apdꝫ illos liguæ habẽt:quæ declinatõibꝰ noiuʒ & uerborꝫ ac litterarꝫ quarũdaʒ uarietate depẽdunꝫ:ut attica æolica ionica dorica & ΚΟΙΝΗ.i.cõmuuis.

Grámatica cũ duplici.m.&.t.ac.c.&.i.latino ſcribitur:dici põt a nobis litteraria.Nã deſcẽdit a γραμμα qđ apud nos ẽ littera:& teſte Quintilia.inemẽdate loquẽdo atq; ſcribẽdo grámatica cõſiſtit: ita ut litteræ ſuas cuſtodiunt uoces:& uelut depoſitũ reddãt legentibus. Quod uero ad ſignificate & ornate dicendum aut ſcribendum ſpectat:maiori competit artifici:q̃q̃ & a grámaticis auferri non debeat.

Granicus cum unico.n.&.i.latino atq; .c.exili ſcribitur:fluuius eſt phrygiæ in ꝓpontidem iuxta cyricum cadens:de quo meminit Homerus circa initium li.xii.iliados.

Graphia cũ.ph.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:dici põt a noſtris ſcriptura:quæ nõ ſolũ exaratione litterarũ: ſz cuz hoc etiã picturã quẽadmoduz apud græcos ea dictio graphia ſignificat:unde ſcribo apud noſtros ꝓ eo qđ eſt pingo ab auctoribus noſtris ſæpe poſitũ fuit.Pli.li.xxxv.naturalis hiſtoriæ de Nicomacho pictore locutus inqt:ſcripſit & Apollinẽ & Dianã deũ Matrẽ in leone ſedentẽ.i.pinxit.ſimiliter Iuuena.ĩ ſatyra: Credo pudiciciã inqt.Dacius & ſcripto radiat germanic⁹ auro hoc ẽ picto.Quare & picturas lẽgere dicimur:quẽadmodũ & ſcripturas.Virgi.li.æneidos.vi.Quin protinus nomẽ plegerẽt oculis:& reliq̃.& a graphia graphiũ cũ.ph.aſpirato ſtilus dicit̃:quo in æris antiq plurimũ ſcribere cõſueuerant:& idem zographia quaſi ζωων.i.animaliũ pictura:unde Pli.eodẽ li.Dionyſius inqt nihil aliud q̃; hoíes pinxit:ob quod anthropographos cognominat⁹:quod cũ.th.aſpirato ſcribit̃:& ſignificat ανθρωπων.i.hominũ γραφεα pictores: ueꝛ ægypti ex annalib⁹ eoꝛ teſte eodem Pli.apud ipſos inuentã picturã prius q̃; in græciã tranſiret affirmãt græci uero alii apud ſicyonẽ:alii apud corinthios reptam omnes ab umbra hoĩs linteis circũducta.Itaq; tale primã ſcripturã ſingulis coloꝛib⁹ confectã monochromatõ dixerunt:qđ cũ.ch.aſpirato &.t.exili ſcribit̃ & ſignificat μονον.i.unicũ χρωματων.i.coloꝛ:qa unico tantũmõ uidelicz umbratili colore pingebãtur: in quo pingendi genere teſte Quintili.li.xii.de inſtitutõe oratoria claruerũt Polygnotus atq; Aglaophon quoꝛ ut ait ſimplex color tam ſui ſtudioſos adhuc hz:ut illa prope rudia ac uelut futuræ mox artis primordia maximis q poſt eos extiterũt pictorib⁹ præferant:ꝓprio quodã intelligẽdi:ut mea opinio fert ambitu: Aut apud romanos teſte eodẽ Pli.honos huic arti mature cõtigit.ſiquidẽ cognomĩa ex ea traxerunt fabiæ clariſſime gentis princepſq; cognominis.Fabius ædez ſalutis pinxit:anno urbis cõditæ quadringenteſimo quinq̃geſimo quæ pictura ut idez Pli.pergit:durauit ad noſtrã memoriã in ædea Claudii principatu exuſta ꝓxime celebratas ẽ in foro ærei Herculis pacuuii poetæ pictura Ennii ſorore geniti:hæc ille oſtendẽs:deíde hanc artẽ ab honeſtiſſimis manib⁹ non ampli⁹ fuiſſe ſpectatã:ſed inter liberales ſemp habitã:& nunq̃; a ſeruis exercitã:ſed dignatio inquit præcipua romæ increuit Valerio Maxío cõſule:cũ Meſſalla princeps tabulã pictã prælii:quo carthaginẽſes Hieronẽ in ſicilia uicerant:ꝓpoſuit in latere curiæ Hoſtiliæ anno ab urbe condita.cccc.xc.fecit hoc idem;&.L.Scipio tabulã quã uictoriæ ſuæ aſiaticæ in capitolio poſuit: poſt quos idem & nõnulli alii fecerunt.At in tabulis externis auctoritatẽ romæ publice primus oĩuz fecit.L.Mũmius cui cognomẽ achaica uictoria dedit.Nã cuz in præda uendẽda rex Attalus ſexdecizz libris Ariſtidis tabulam emere uellet:in qua liber pater pictus erat:p̃cium miratus ſuſpicatuſq; in ea aliqd uirtutis quod ipſe neſciret reuocauit tabulã:& deinde in Cereris delubro poſuit.Quã primam picturam externaz Plinius ipſe putauit romæ publicatã:iuxta quæ Iuuenalis poeta locut⁹ uidetur in ſatyra Atticus eximie cum ait.

Tum rudis & graias mirari neſcius artes.
Vrbibus euerſis prædarum in parte reperta.

Magnoꝛ artificũ frãgebat pocula miles.unde li.xxxvi.inqt idẽ Pli.uictoria Põpeii:de Mithridate primuz ad margaritas gẽmaſq; romanos mores inclinauit:ſicut.L.Scipionis:& Cn.Manilii cælatum argentum:& ueſtes attalicas & triclinia ærata:ſicut.L.Mũmii ad corinthia & tabulas pictas.

Gryllus cũ.y.græco & duplicato.l.ſcribitur:quo noíe uocatus ẽ Xenophontis filius:qui glorioſe pro patria occubuit:cuius laudes & epitaphia ut dixit Ariſtote.innumeri ſcripſere. Socrates etiam ſi Hermippo credimus illius laudes ſcripſit.

Grynia prima cuz.y.græco:& penultima cuz.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaruz primo urbs in æolia:& in finibus ioniæ:a gryneum nemus dici in ſequenti dictione oſtendemus.

Grynеum nemus cum.y.græco ſcribitur:ſic quoque dictuz a grynia ciuitate aſiæ in cõfinibus æoliæ & ioniæ quam puto aliquando clazomenam dictam.Nam de grynia loquitur Herodotus: de Clazomene uero ait Seruius ſuper quartum æneidos librum:cum apud Virgilium dixiſſet ad Aeneam:Dido:Sed nunc Italiaz magnam gryneus Apollo:Italiam liciæ iuſſere capeſſere ſortes:ubi dicit, Seruius Clazomene ꝓciuitas eſt in aſia:iuxta quam nemus eſt gryneum:ubi Apollo cum reuerentia magna colitur:& ſuper æglogam quæ inſcribitur Silenus ait idem Seruius gryneum nemus eſt in finibus ioniis Apolloni conſecratum. At conſtat gryneam in confinibns ioniæ eſſe:ut ſupra uidimus.Vnde ait ibidem Virgilius ad Gallum loquens de calamis quos illi dabant muſæ.

His tibi grynei nemoris dicatur origo.

Neqs ſit luc⁹ quo plus ſe iactat apollo.Nãq; in eo dabant manifeſta Apollinis reſpõſa cui præfuit Mopſus ipſius Apollinis filius ex Mantone filia Tyreſiæ uatis thebani natus:ut dixit Pomponi⁹ libro.i.de quo Statius ſæpius in dubiis auditus Iaſone mopſus:& ut Seruius ipſe ſup eandem æglogam atteſtatur in hoc Cal

chas & mopſus inter ſe contenderunt de peritia diuinandi:ſed a mopſo ſuperatus Calchas dolore interiit: ut in carminibus Euphorionis ſcribi dixit.

G ryps huius gryphis declinatione græca: & in plurali gryphes facit.at nonnulli ex noſtris hoc tempore gry pho gryphonis declinát.Quorum omnium prima cum.y.græco ſcribitur:eſt animal quadrupes & penna tum:quod in hyperboreis montibus naſcitur:& in omni parte corporis leo eſt præter allas & faciem: qui bus aquilas repræſentat:eſtq; hominibus & equis maxime infeſtus:ut etiam tetigit Virgilius in buccolicis: Iungentur iam gryphes equis.

G rypus cum.y.græco & unico.p.ſcribitur:dicitur naſus gibbus ſeu aquilinus:& gryphis ſimilitudine dedu ctus.

H Adrianus cum aſpiratione principii:&.i.latino in antiquis inſcriptionibus ſemper ſcri ptum comperi.Naz apud athenas ad fauces aquæductus extra ciuitatis mœnia ad unũ miliare litteris latinis ſic ſcriptũ comperi. Imp.cæſar ælius Hadrianus:Antonius.Aug. pius coſſ.iii.trib.pot.ii.p.p. aquæductum in nouis athenis cœptum a diuo Hadriano pater ſuo conſũmauit:dedicauitq;.At uero adrianus ſine aſpiratione nomen eſt genti le ab adria urbe deductum:ſane dictio hadriana ꝑ filia Minois regis crætæ:ut inſci q dam moderni ſomniauerunt:nunq; cõperta apud antiquos & doctos fuit:ut late uidimus in dictõe aradne

H æma cum æ diphthongo ſcribitur.dicitur apud nos ſanguis:unde dictio hæmilius forte deducitur: & ſimi li modo aſpiratur.Sed nos aſpirationem abiecimus:ut in antiquis inſcriptõnibus aſpeximns:de quo ſupra in dictione æmilius late uidimus.

H æmatites cum æ diphthongo & duob⁹.t.exilib⁹ atq;.i.latino ſcribit̃:lapis eſt ruboris ſanguinei:a quo nomen aſſumpſit.Nam αιμα græce latine ſanguis dicitur.

H æmorrois cum æ diphthõgo & duplicato.r.atq;.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris ſanguinaria. Naz ab αιμα quod eſt ſanguis deducitur.

H æreſis ſola prima cum æ diphthongo & ultima cum.i.latino ſcribitur:dicĩ poteſt a nobis optio ſeu electio. Nam deducit̃ ab αιρουμαι quod eſt opto ſeu eligo:unde aphæreſis quæ apud noſtros ablatio dicitur: & diæreſis quæ eſt diuiſio atq; ſynæreſis quæ eſt diuiſorum coniunctio:a nõnullis uero ſecta hæreſis ipſa traducitur.Cicero autẽ uocabulo græco utitur in paradoxis cum ait:eſtq; in ea hæreſi quæ nullum ſequit̃ florem orationis.

H æreſius cum aſpiratione & æ diphthõgo ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

H ageſilaus cum aſpiratione principii &.i.latino atq; unico.l.ſcribit̃.fuit rex lacedæmonius non poteſtate ſz nomine:quẽadmodum cæteri ſpartani reges creari conſueuerant:nam mos erat apud illos teſte Plutarcho & Aemilio a maioribus lacedæmoniis traditus:ut duos ſemp haberẽt reges noĩe magis q̃ imperio:ex duabus familiis Prodi & Eriſthenis:qui princeps ex ꝑgenie herculis ſparte reges fuerant:hoꝝ ex altera in alterius familiæ locum fieri nõ licebat.Ita utraq; ſuũ retinebat ordinẽ:& primũ quidẽ ratio habebat̃:qui maximus natu eſſet ex liberis eius qui regnãs deceſſiſſet:ſin is uirilem ſexũ nõn reliquiſſet:tũc deligebat̃ qui proximus eſſet ꝑpinquitate:ꝑ quem modũ mortuo hagi rege frater Hageſilaus ſubſtitutus eſt.hic cũ a cæteris ſcriptoribus græcis tũ eximie a Xenophonte ſocratico collaudat⁹ eſt:eo enĩ uſus eſt familiariſſime: geſſitq; ſtrenue plurima bella & religioſus in deos:piuſq; ĩ patriã fuit:qn & magiſtratib⁹ obedientiſſimus.

H ageſipolis cum aſpiratione principii &.i.latino utrobiq; ſcribit̃:uir fuit athenienſis de quo nunq; Plutarchus meminit.

H alcyones cum aſpiratione principii &.c.exili atq;.y.græco ſcribit̃:unde neceſſario dictionẽ hanc aſpirari ĩdicant poetæ:qui exilem conſonantẽ ante illam poſitam in aſpiratam conuertunt.Theocritus in buccolicis ΧΑΛΚΥΟΝΕΣ ΣΤΕΡΕΥΗΤΙ ΤΑ ΚΥΜΑΤΑ ΤΗΝΔΕ ΛΑΤΑΤΑΝ ubi dixit ΧΑΛΚΥΟΝΕΣ cũ.χ.& nõ ΚΑΛΚΥΟΝΕΣ cum.κ.quod factum eſſet ſi halcyones non aſpiraret̃.Nam ibi και eſſe debuit:ſz per ſubſequentẽ uocalem diphthongus ipſa αι abiecta fuit:&.κ.littera exilis & ſimplex in.χ.litteram aſpiratã ob aſpirationẽ ſequentis uocalis conuerſa fuit:quẽadmodũ ſupra oſtendim⁹.Quare ſi nõ fuiſſet eius dictiõis prima aſpirata exilis & ſimplex.κ.remanſiſſet.Et ſunt aues teſte Plinio li.v.naturalis hiſtoriæ paulo minores paſſerib⁹:habẽt q; maiori ex pte pẽnas purpureas cãdidis admixtas:collo gracili ac ꝑcero:quas uideri cõtingit raro:qa nũq; niſi circa ſolſticia & in bruma in q̃ oua deponunt apparẽt.Nã tunc quoq; medio fere hyemis in mari ipo nidificant:quo tẽpore ſi pontus undoſus fuerit:ipis ouis mãſueſcit.Caduntq; ꝑcellæ oẽs donec halcyones poſita oua foueant.Et cum ſeptem dies ſint quibus educunt pullos:ſeptem alios adiungunt quibus part⁹ enutriant.de quibus Ouidius li.xi.metamorpho.dixit.

Perq; dies placidos hiberno tempore ſeptem.
Incubat halcyone pẽdentibus æquore nidis.
Tum uia tuta maris:uentos cuſtodit & arcet.
Aeolus egreſſu:præſtatq; nepotibus æquor.

H alicarnaſus cum unico.l.ſequente.i.latino &.c.exili atq; unico.ſ.ſcribitur:deriuaturq; ab αλιος qđ marinum indicat:& ſimili modo aſpiratur:ciuitas eſt maritima in caria regione minoris aſiæ argiuorum colonia: ut Pomponius li.i.ſcripſit:in qua Mauſeoli nobilis extat opus:ut in ea dictione uidebimus.

H aliacmon cum unico.l.&.i.latino atq;.c.exili ſequente.m.ſcribitur.fluuiꝰ eſt macedoniæ:ut teſtatur Heſiodus in theogonia.

H alys cum unico.l.&.y.græco ſcribitur:fluuius eſt qui teſte Plinio li.vi.naturalis hiſtoriæ oritur ex radicibꝰ tauri montis & defluens per cappadociam diſiunxit olim regna lidiæ a perſis:idem teſte Herodoto inter paphlagonas uerſus boream exiens:in euxinum pontum deſinit.de hoc locutus Apollo ait:Crœſus trāſgreſſus halym plurima regna perdet.

H alizones cum unico.l.&.i.latino ſequente.z.conſonāte ſcribitur:populi ſunt paphlagonum:ſic quoq; dicti teſte Ariſtracho ſuper.v.iliados librum:quia undiq; a mari circundatur:hoc eſt ab υποζωσται quod ē circundari αλι mari.

H amadryades cum aſpiratione principii:&.y.græco ſcribitur.Nam componitur ex αμα quod apud illos aſpiratur:& cum ſit aduerbium ordinis ſignificat ſimul & αρυσ huius αρυος quod ē quercus:hoc eſt nymphæ quæ una cum aboribus & naſcuntur & pereunt:& ponitur ſpecies arboris pro genere.

H amaxāpeus cum aſpiratione principii &.x.conſonante in penultima ſcribitur:pars eſt fluminis hypanis:q cum fonte xampeo amaro cōmixtus eſt:nam componitur ex αμα quod eſt uua & ξαμπευσ quod nomen eſt fontis callipodum amara ſcaturigine infamis.

H amilchar cum.i.&.ch.aſpirato a græcis & emendatis latinis ſcribitur:licet barbarum cum quibuſdā ſequētibus eſſe dicatur:hic cognomento Barca dictus eſt:& fuit hannibalis filius:& pater alterius magni Hannibalis:fuitq; carthaginenſis in extremis primi punici belli:& admodum adoleſcentulus in ſicilia præeſſe cœpit exercitui:cum ante eius aduentum & mari & terra male res gerentur carthaginenſium:ipſe ubi affuit nūq; hoſti ceſſit:neq; locum nocendi dedit:ſæpeq; econtrario occaſione data laceſſiuit:ſemperq; ſuperior diſceſſit:ut Polybius hiſtoricus ampliſſime oſtendit.

H amilcho ſimili modo ſcribitur:atq; omnia huiuſmodi barbara cum aſpiratione ſcribūtur.

H annibal cum duplicato.n.&.i.latino ſcribitur:fuit carthaginenſis Hamilcharis filius qui tanto cæteris ducibus prudentia preſtare uiſus eſt:quanto populus romanus cunctas gentes fortitudine anteibat:nam quādocunq; cum eo populo congreſſus eſt in italia ſemper diſceſſit ſuperior:& niſi ſuorum ciuium inuidia debilitatus eſſet:romanos uidetur ſuperare potuiſſe.Sed multorum obtrectatio teſte Cornelio nepote deuicit unius uirtutem.hic minor quinq; & uiginti annos natus imperator factus:proximo triennio omnes gentes hiſpaniæ bello ſubægit:ſaltum pyreneum tranſiit:& ad alpes poſteaq; uenit:quæ italiam a gallia ſeiungūt quas nemo unq; cum exercitu præter Herculem tranſierat:ita itinera & loca lapidoſa ſtrues comburendo: & acetum iniiciendo patefecit ut ea elephantus oneratus ire poſſet:qua antea unus homo inermis uix poterat repere:& cum iam romanos tribus prœliis ꝓfligaſſet:pergens inde p ligures:& apoeninū tranſiliens petebat hetruriam:quo itinere apud ea loca ubi nunc eſt florentia:adeo graui oculorum morbo afficiē:ut dextrum perdiderit:uel ut alii dicunt nunq; eo bene uſus ſit.Qua ualitudine cum etiam ꝑmeretur.Et gætulam ducem portaret belua luſcum.C.Flammineū conſulem apud thraſumenū cum exercitu inſidiis circūuentum occidit:inde in appuliā pergens maxima clade romanos apud cānas effecit: ſed tandem ſemp inuictus cogitur a ciuibus ſuis italiaꝫ relinquere:& opē patriæ afferre:quæ a.p.Scipione premebatur:a quo i aphrica apud rhamā deuictus:dum ꝓ reparatione acerrime eſſet occupatus:carthaginenſes bellum cū romanis cōpoſuerunt.deinde cogentibus romanis cū in exilium mitteretur:ad Antiochum regem ſyriæ confugit:q cum contra romanos bella pararet:& Hannibalis conſilia ſperneret quē ſuſpectum ſermones cū Villio romanoꝝ legato apud epheſum reddiderant:a romanis uictus Antiochus & ad pacem coactus:Hannibali ſignificauit illum peti a romanis:qui cum aufugiſſet ad Pruſiam regem bithiniæ:& eodem modo eius regis cum romanis res ꝓcederent:non illi ſimiliter romanoꝝ poſtulationem rex perfidus indicauit:ſed cū in romanorum manibus hoc eſt Titi Quinti:qui ob eam cauſam uenerat:ut Hannibalem romam captiuum duceret:ita tradidit ut uix tempus ſumendi uenenum:quod in annulo regio more gerebat:ei ſuperaſſe poſſet qui quidem annulus:ut dixit Iuuena.fuit cannaꝫ uindex:ac tanti ſanguinis ultor & ſequit̄:Idemens & ſæuas curre per alpes.Vt pueris placeas:& declamatio fias:hoc eſt illis pueris:qui in rhetorum ſcholis Hannibalis geſta ꝓ declamationis ſuæ materia aſſumere cōſueuerant:deceſſitq; teſte Aemilio Probo anno ſeptuageſimo uitæ ſuæ.

H armonia cum aſpiratione principii &.i.latino ſcribitur:dici poteſt a noſtris concentus ſeu magis ꝓportiōalitas.Nam deſcendit ab αρμοζω quod eſt coapto:fuit etiam fœminæ nomen quæ filia fuit Gelonis ſyracuſarum regis:& uxor Themiſtii ſyracuſani:quæ deinde ut omnis ſtirps regia tolleret̄ occiſa fuit.

H armodius ſimiliter ſcribitur:& nomen fuit uiri proprium.

H armodotus cum.t.exili ſcribit̄:nomen fuit poetæ de quo nonnunq; Plutarchus meminit.

H armonides cum.i.latino ſcribit̄:fuit troianus:quem teſte Homero libro.v.iliados præcipuo quodam amore Minerua

re Minerua dilexerat:ideoq; nihil eũ fugit:q; fabrili arte effici possit:is inter alia quæ fabrefecerat naues il las Alexandro ædificauit:quæ fuerunt malor omnium:quæ troianis contigerunt caput:pernicioſas quidẽ ac mortiferas:ut cæteris troianis:ita ipſi ædificatori:quia deorum monita non intellexiſſent.

H arpalice cum unico.l.&.i.latino atq;.c.exili ſcribitur:fuit filia Harpali regis thraciæ & amazonum regina: ut dixit Seruius ſuper primum æneidos:hæc cum ſenem patrem captuꝫ audiuiſſet a getis:congregata mul titudine ſubito impetu perrexit & patrem liberauit:quod tetigiſſe uidetur Virgili.li.æneidos.i.cũ ait.Vel qualis equos threiſſa fatigat Harpalice uolucréq; fuga præuertitur hebrum.

H arpaſa cum unico.ſ.ſcribitur:oppidum eſt in aſia iuxta quod teſte Pli.li.ii.naturalis hiſtoriæ cautes ſtathor renda uno digito mobilis:ea ſi toto corpore impellatur reſiſtens.

H arpe ſimiliter aſpiratur:fuit enſis falcatus:quo uſus eſt Perſius:unde Lucanus: Harpem alterius monſtri iá cede rubentem: & ab αρπάζω quod eſt rapio nomen accepit.

H arpȳia cum diphthongo &.ȳ.græco &.i.latino compacta ſcribitur: ſed aſpirandam eſſe oſtendit Heſiodus in theogonia cum dixit ἥυγομουσ θαρπυι αι:ita ut cum debuerit eſſe.τ.ſimplex ſiue exile propter aſpi rationem ſequentis dictionis conuerſum fuit in.θ.quod eſt aſpiratum per modum quem in præceptis expli cauimus:unde & uerbum a quo deriuatur ſimiliter aſpiratur:ut αρπαζω.i.rapio:& ponunt a poetis lati nis tres.ſ.Aello Ocypete:& Celeno.ab Homero uero additur quarta.ſ.Thyella.

H arpalus cum aſpiratione & per unicum.l.ſcribitur:nomen eſt,pprium ad αρπάζω deductũ:fuit regis Cyri præfectus:a quo teſte Iginio deducti fuerũt:qui ex terra phocide fugati ſunt:& quidá alii ueliá in agro Lu cano reſederunt:unde uelinus dictus eſt portus:pars maſſiliá condiderũt:poſt annũ amplius ſexcenteſimũ poſtq; Aeneas in Italiam uenit:ex quo reprehendit Virgilium Iginius:qui in.vi.Palinuruꝫ inducit portum hunc Aeneæ denominare & ſimiliter nonnullis aliis in locis quæ correcturuꝫ Virgi.exiſtimat:ut diffuſe Gel lius li.x.noctium atticarum pertractauit.

H aſtrubal cum.t.exili a græcis & non cum.d.ut nonnulli ex noſtris cõſueuerũt ſcribi:frater Hannibalis fuit.

H eautõtimorumenon prima aſpiratur:& reliquæ omnes ſine aſpiratione ſcribunt:& ſunt octo ſyllabæ:eam græcam dictionem apud nos deſcribentes:q; Terentii unica comœdia inſcribitur:ſignificatq; ſeipſum cru ciantem:de quo ſane in ea comœdia pertractat:naꝫ componit ex hac dictione εαυτον:quæ apud illos aſpi ratur in initio & ſeipſum deſignat:atq; τιμορουμενον:quod ſignificat cruciantem: quia participium eſt huius uerbi τιμορῦμαι:quod eſt uindicor & crucior.Sane repperi ſæpius ab antiquis:quibuſdá gráma ticis inductam eiuſmodi inſcriptionem cum participio in datiuo:pro quo nos quandoq; ablatiuo utimur: uidelicet τημωρούμεν hoc eſt in ſeipſo uindicante ſeu cruciante hocq; plærunq;.

H ebdomada cum aſpiratione principii & unico.m.ſcribitur:dicitur a noſtris ſeptimana:nã deriuatur ab εβ δομασ:quod apud illos aſpiratur:& apud nos ſeptimum ſignificat.

H ebenum ſimiliter aſpiratur:& cum unico.n.ſcribitur:idq; herodianus de orthographia atteſtatur:arbor é quæ in india naſcitur.Virgi.libro georgico.i.Sola india nigrũ fert hebenũ:nam eius lignum teſte Plinio li bro.xii.naturalis hiſtoriæ nigri ſplendoris ac iucundi eſt:accendi Fabianns negat:uritur tamen odore iucũ do:ac Herodotus etiam in æthiopia comperiri dixit:cuius tributi uice regibus perſidis centenas phalãgas tertio quoq; anno penſitaſſe æthiopas cũ auro & ebore prodidit:eſtq; generis neutri & fœminini:neutri q dem ut Virgilius:Sola india nigrum fert habenuꝫ:fœminini uero ut Lucanꝰ:Qui hebenus inqt mareotica

H ebe abſq; diphthõgo ſcribitur:dicitur a poetis Iunonis filia ſine patre. Nam cum grãde cõuiuium Apollo in domo patris Iouis Iunoni nouercæ paraſſet & ipſa auide lactucas comediſſet agreſtes:factum eſt:ut ex il lis grauida fieret cum uſq; in id tempus ſterilis perſtitiſſet:peperitq; deinde heben:quæ quia formoſa erat ab ipſo Ioue pincerna conſtituta eſt:& dea iuuentutis dicata:quæ deinde cum ſemel in deorum cõuiuio po cula miniſtaret:& caſu in terra caderet:ueſteſq; ſubleuarent:ita ut obſcæna diis monſtraret:indignatus Iup piter eam ab officio amouit:& eius loco Ganymedem rapiens ſubſtituit:poſtremo Herculi in numero deo rum iam aſſumpto coniunx dat:de quo Seneca in octauia inquit deus alcides poſſidet heben: nec Iunonis iam timet iras:cuius gener eſt qui fuit hoſtis.& Iuuenalis in ſatyra Exemplo quodcunq; malo ait.Nec puer iliados formoſa nec herculis uxor Ad cyathos.

H ebræus cum æ diphthongo in penultima ſcribitur:

H ebrus tam a noſtris q; a græcis aſpiratur fluuius eſt thracum celeberrimus: qui Ariſtotelis teſtimonio lib.ii. meteororum ex monte pindo naſcitur.Seruius uero ex Oeagrio fluuio patre Orphei:qui etiam ex eodeꝫ monte pindo naſcitur ,pfluere dixit:quod Virgilius tetigiſſe uidet libro georgico.iiii.cum ait:Oeagriꝰ he brus:& quia odryſſii montis niues eum plurimum augent:frigidiſſimum etiam reddunt: quare dixit Vir gilius in Gallo:Si amore æſtuantes frigoribus mediis hebrũq; bibamꝰ:nos tunc quoq; refrigerari non poſ ſe.fuitq; in illo ,piectum Orphei caput & lyra.

H ecate cum unico.c.exili atq;.t.abſq; aſpiratione ſcribitur:ponit pro Diana:ſiue Luna ſeu Proſerpina. Naꝫ hecaton apud græcos centum ſignificat:quem numerũ finitum ,p infinito ei antiqui ob mirabileꝫ potentiã tribuebant:quod tetigiſſe uidet Virgi.li.æneidos.vi.cum ait.Voce uocans hecatẽ:cæloq; ereboq; potentẽ

tibi dicit Seruius Hecate proſerpina dicta eſt: aut quod centum uictimis placetur: prout Menelaus conſtitu
it: aut quod centum annos errare faciat inſepultos.

Hecatõbe ſimiliter per unicum. c. exile atq; .t. ſine aſpiratione ſcribitur: ſacrificium erat centum boum: ut in præcedenti uidimus dictione Iuuenalis in ſatyra: Natali coruine die: Exiſtunt qui promittũt hecatõben: q̃ ſi hecaton. i. centum βους: quo uocabulo utitur & Homerus.

Hecatópylon cum. c. &. t. exilibus atq; .y. græco ſcribitur: dici poteſt latine centum portarum ωπυλῶν enim portarum deſignat.

Hector cum. &. exilibus ſcribitur: fuit filius regis Priami ex Hecuba a poetis omnibus cantatiſſimus.

Hecuba cum unico. c. & illo exili ſcribitur: fuit regis Priami uxor: quã Homerus Dimantis filiam dixit: idq; te
tigiſſe uidetur Ouidius libro. xiii. metamorphoſeos cum ait. Ergo aliis latraſſe dimantida flebile uiſum ẽ. Euripides uero non Dimantis ſed Ciſſei regis thracum fuiſſe dixit: quem ſecutus Virgilius libro. ix. æneidos dixit Ciſaſeis prægnans ignes enixxa iugales: uidelicet cum pepererat Paridem: quia prægnans ſomniaue
rat ſe accenſam facem parere: quæ patriam totam inflammaret. fuitq; ſtatura grandi: & uirili animo pia & benigna: ſed amiſſo uiro patria & nobiliſſimis filiis: in canem conuerſa ponitur ab Ouidio libro. xiiii. me
tamorphoſeos.

Hedera cum aſpiratione & abſq; aliqua diphthongo ſcribi debet arboris eſt genus aliis arboribus uel muris inſidens: & ab ἑδράζω quod eſt colloco uel inſide deducitur: & non ab hæreo uerbo latino: ut quidam pu
tauerunt: cuius primã diphthongum habet: & naturaliter producitur: & hedera primam corripit. hanc te
ſte Plinio libro. xvi. naturalis hiſtoriæ negauerat Theophraſtus naſci in aſia: nec in india: niſi in monte me
ro. quare Alexandrum ob raritatem ita coronato exercitu ob uictoriam ex India rediiſſe exemplo liberi pa
tris cuius dei ut ille inquit: Et tunc adornant thyrſo galeas: quinetiam hac ſcuta thraciæ populi in ſolenni
bus ſacris teſte feſto in tutela liberi patris eſſe putabatur: quia ut ille iuuenis ſemper: ita hæc uirẽs: uel quia ita illa omnia ſicut ille mentes hominũ illigat: ſed pergit Plinius inimica arbor ſatis omnibus: ſepulchraq; ac muros rumpens: ſerpentium frigori gratiſſima: ut mirum ſit illam in honore ullo habitaꝫ. huius ut in ſe
quentibus ille idem oſtendit: ſpecies ſunt tres. eſt enim candida & nigra hedera: tertia uocatur hellix & ia
num: rurſus & hæ ſpecies diuidũtur in alias: quoniaꝫ eſt aliq̃ fructu tm̃ cãdida. alia & folia ſimili modo & nigra: alicui ſemen nigrum: alii crocatum cuius coronis poetæ utuntur foliis minus nigris: quã quidam my
ſiam: alii bacchiam uocant: hellix uero fructum non gignit: eſt & alia rigens hedera: quæ ſine adminiculo ſtat: ſola omnium generum: & ob id uocata cyſſos: de qua in ea dictione uidimus: & alia e diuerſo nunquaꝫ niſi humo repens dicta chamecyſſos: ut etiam in ſimili dictione uidimus. at uero Seruius in bucolicis dixit nigra autem uel alba hedera non ex foliis ſed in ligno cognoſcitur: & infra ſubdit Plinius hederæ mira p
ditur natura ad experienda uina: ſi uas fiat e ligno eius uina tranſfluere: ac remanere aquaꝫ: ſiqua mixta fu
erit: eadem teſte eodem Plinio in eodem libro ſi teratur lauro uel laurum conterat: ignem admoduꝫ ſilicis & ferri concipit: ſane coronabantur hederæ poetæ: cum in certaminibus ex iudicuꝫ ſententia approbati fu
iſſent: ut inuentum epigramma apud hiſtonium frentanorum oppidum ſaxo inſculptuꝫ his uerbis indicat L. Valerio pudenti. L. F. hic cum eſſet annorum. xiii. Romæ certamine ſacro Iouis capitolini Iuſtro. vii. clari
tate ingenii coronatus eſt inter poetas latinos omnibus ſententiis iudicuꝫ. huic plæbs uniuerſa municipiũ hiſtonienſium ſtatuam ære collato decreuit: ideo & de ſeipſo dixit Ouidi. in. viii. de ponto.

Tempora ſacrata mea ſunt uelata corona.

Publicus inuito quã fauor impoſuit: ſed q̃ ex hedera coronarentur oſtendit Virgilius in bucolicis cuꝫ ait: Paſtores hedera creſcentem ornate poetam. Iuuenalis in ſatyra. Et ſpes & ratio inquit. Qui facis in parua ſublimia carmina cella. Vt dignus uenias hederis & imagine macra. & Perſius ſimiliter. Quoruꝫ imagines lambunt hedere ſequaces: & hoc ſiue a ſimilitudine perpetui uiroris: ſiue quia libero patri hoc eſt baccho ſacrata ſit: & poetæ ut bachantes inſanire dicantur: ſiue ut alii dicunt: quia ex una parte folioruꝫ hederæ ui
ridior eſt: quo famæ æternitas indicatur: ex altera pallor quia poetas ipſos ex ſtudioruꝫ labore conſequi ui
debatur: ut Perſius in prima ſatyra: En pallor ſeniumq;. Iuuenalis ſimiliter de poetis qui tempore Mecœ
natis florebant locutus inquit: Tunc utile multis pallere & uinum toto neſcire decembri: itaq; cum trium
phantes duces lauro coronarentur: & Auguſtus non ſolum dux inclytus: ſed poeta clariſſimus fuerit: inqt ad illum Virgilius. Atq; hanc ſine tempore circum. Inter uictrices hederam tibi ſerpere lauro: ſunt & q ue
lint nonnunquam poetas etiam myrto fuiſſe coronatos: ut ingenii acumen: & ſcriptorum odor denotari poſſet.

Hegeſippus abſq; aliqua diphthongo &. i. latino atq; duplicato. p. ſcribit: nomen eſt uiri proprium.

Hegeſias abſq; diphthongo &. i. latino ſcribit: fuit unus philoſophus cyreniacus: qui copioſe diſputauit de bono mortis: alter fuit ſtatuarius qui teſte Quintiliano in. xii. duriora: & tuſcanicis proxima effingebat.

Hegeſipyle antepenultima cum. i. latino: & penultima cum. y. græco ſcribitur: fuit teſte Herodoto lib. vi. hi
ſtoriarum Holori regis thraciæ filia: quam Milciades athenienſium dux uxorem accepit.

Helectrum cum unico. l. &. ct. exilibus ſcribit: græcum uocabulum eſt ab ἥλιος quod eſt ſol deductum: ut

uidebimus in dictione heliades:& eſt ſuccus ex arbore pinei generis profluens: & ob id a latinis ſuccinum appellatum:a cuius coloris ſimilitudine puto eam mixturam helectrum dici:quæ ex parte quadam auri & argenti conficitur:dicente Plinio libro.xxxiiii.naturalis hiſtoriæ:aurum in quo quinta argenti portio eſt: helectrum uocatur:&ſi quintam portionem exceſſeris incudibus non reſiſtit:& ut pergit:eſt etiaꝫ helectro auctoritas Homero teſte:qui Menelai regiam auro helectro argẽto ebore fulgere tradit:Mineruæ templũ habet lyndos inſula rhodiorum:in quo helena ſacrauit calicem ex helectro.

H elicon abſqꝫ diphthongo & cum unico.l.atqꝫ.i.latino &.c.exili ſcribit̃:unus eſt ex iugis parnaſi:qui & alio nomine cyrrha dictus eſt:fuitqꝫ Apollini ſacer:ut in dictione parnaſus uidebimus.

H elios cum.e.abſqꝫ diphthongo & unico.l.atqꝫ.i.latino ſcribitur:dicitur a noſtris Sol:& inde heliades helio gabalus & plura alia deducuntur.

H eliogabalus cum ſimplo.l.atqꝫ.i.latino ſcribitur:fuit naturalis filius Antonii Cara callæ: illiqꝫ eo tempore ex Semiamira formoſiſſima fœmina apud phœnices genitus:quo pater eius Seuerus cum parthis bellũ habuit:hic cum adoleſcentulus eſſet:factus eſt ſacerdos Solis apud phœnices: unde Heliogabali cognomen adeptus eſt.Nam helios ut diximus: ſol eſt: & gabalus teſte Seruio ſuper ſeptimum æneidos illius propriũ nomen fuit:uel ut alii dicunt lingua phœnicia ſacerdos.deinde artificio matris ad imperium apud antiochiam aſſumptus eſt interfecto.ſ.Macrino:qui firmata iam pace cum parthis libidinoſe cum illa uiuebat. Quare ad urbem ueniens Heliogabalus a ſenatu impetrauit:ut mater in ordine ſenatorio locaretur: quæ prima fœmina in eo ordine fuit:ut hæc & reliquam Heliogabali ſpurciſſimam uitam Helius lampridius p tractauit.

H eliopolis cum ſimplo.l.&.i.latino utrobiqꝫ ſcribitur:ciuitas eſt ægypti: quæ a græcis teſte Diodoro ſiculo thebæ dicitur:huius ciues teſte Herodoto libro hiſtoriarum ſecundo apud ægyptios omnium ſapientiſſimi habentur:altera eſt in cicilia patria Cryſippi ſtoici:ut oſtendit Solinus cum de cicilia tractat.

H eliades cum uuico.l.&.i.latino ſcribitur:patronymicum eſt fœmininum ductum ab helios qui eſt Sol. Naꝫ ſorores dicuntur phæthontis:quæ fraterna funera iuxta eridanum deplorantes conuerſæ dicũtur in alnos dicente de illis Virgilio in ſileno. Atqꝫ ſolo ꝓceras erigit alnos:uel in populos:ut dixit Ouidi9 quæ ſane arbores ut aiunt cum ſol torrens Iunio Iulioqꝫ menſibus cancrum atqꝫ leonem attingit æſtu ualido fiſſis cordicibus ſuccum ſui liquoris in eridanum fluuium iaciunt:qui cum in lapidem obduretur helectrum dicit̃: quia Sol helios appellatur:& illud ex ui ſolis originem ducere dicunt.unde Ouidius libro metamorphoſeos.ii.Stillataqꝫ ſole rigeſcunt De ramis electra nouis:quæ lucidus annis Excipit:& nuribus mittit geſtanda latinis:hocqꝫ prius græci poetæ fere omnes dixere ut Aeſchilus:Polyxenus:Euripedes:Satyrus & Nicãder:quod ſane dictum:ut ait Plinius libro.xxxvii.naturalis hiſtoriæ falſum eſſe italiæ teſtimonio patet: ubi helectrum naſci nunquaꝫ compertum eſt:quare infra ſubdit certum eſſe gigni in inſulis ſeptẽtrionalis oceani:& a germanis appellari gleſſum:ob quod a noſtris unam earum inſularum gleſſaria eſt appellata: Germanico Cæſare ibi claſibus rem gerente:& ſubdit.naſcitur autẽ defluente medulla ex arboribus pinei generis:ut gummi i ceraſis:reſina in pyris erupti humoris abũdantia.Denſatur rigore uel tẽpore aut mari cũ intumeſcens æſtus rapuit ex inſulis:& infra ſubdit arboris ſuccuꝫ etiaꝫ eſſe priſci noſtri credidere:ob id ſuccinum appellantes:ſed famam rei priſcis poetis teſte eodem Plinio fecere ꝓximæ pannoniæ id accipiẽtes circa mare hadriaticum:& pado annexa fabula fuit:quia tranſpadanorũ agreſtes fœminæ ſuccina decoris gratia maxime geſtare conſueuerant:ac etiam hodie obſeruant:uerum cum ex illis precioſa pocula ſuccauerẽtur:dixit Iuuenalis in ſatyra:Si te propoſiti:Ipſe capaces heliadum cruſtas & inæquales berillos: uidelicet ob ſculpturæ artificium:uel ob aliarum gemmaruꝫ ornamenta.nam ut ſubdit Birrho ut multi gemmas ad pocula tranſfert a digitis:quas in uagine fronte ſolebat Ponere zelotypo iuuenis prælatus hiarbæ regi.ſ. mauritaniæ:cui iuuenis Aeneas prælatus fuit:de quo Virgilius libro æneidos.iiii.Aſt illi ſtellat9 iaſpide fulua enſis erat:& reliqua quæ hunc Iuuenalis locum explanant.

H eliotropia cum.i.latino utrobiqꝫ:&.t.exili ſcribit̃:herba eſt quæ ad motum Solis conuertitur:& componitur ab helios:quod eſt ſol:& τροπὴ conuerſio:ab aliquibus heliotropium ſcribit̃.

H elichryſios cum.ch.aſpirato ſequente.y.græco in eadem ſyllaba ſcribitur:ſecundum nonnullos:flos eſt: q teſte Pli.lib.xxi.naturalis hiſtoriæ habet folia auro ſimilia:& tenue cauliculum grandeqꝫ ſed durum:& cõponitur dictio ex ἥλιον qui eſt Sol:& chryſos aurum quaſi aureus flos eſſe uideatur: & propterea rectius ſcribit̃ ſine aſpiratione in principio.

H eleus cum unico.l.ſcribitur:nomen fuit Bacchi a ciuitate helidis:ubi plurimum honoratus fuit tractum.

H elicopis cum unico.l.&.i.latino utrobiqꝫ atqꝫ.c.exili ſcribitur:nomẽ fuit nymphæ.

H elena cum aſpiratione principii & unico.l.ſcribitur:habetqꝫ apud græcos accentum in penultima:quem teſte Seruio ſuper.viii.æneidos commutauit in primam:de quo in dictione proſodia cauſam uidebimus:fuit filia Tyndari ex leda:quæ teſte Gorgia ex ſua admiranda pulchritudine uiſa eſt filia Iouis:quam primo uirginem Theſeus rapuit ſed intacta fratribus reſtituta fuit:nupſit deinde Menelao: & uiro abſente a Paride iterum rapitur:poſt cuius mortem nupſit Deiphobo fratri Paridis: tandem poſt Troiæ excidiuꝫ redditur

Menelao:qui nauem cum illa aſcendit patriam petiturus: ſed acti tempeſtatibus in ægyptum ad Regem: quem Homerus Polybum uocat deuenere:nnde deſcendentes: atq; octo annis errantes:ut teſtis Euſebius in patriam tandem reducti ſunt:longe ante mortuo Agamennone:& illis forte diebus Aegiſtho ſane ex antiquis græcis ſcripſere nonnulli illam nequaquam a Paride raptam fuiſſe:ſed aliam cauſam troiani belli extitiſſe:quod.ſ.Herculem quærentem illam olim raptam a Theſeo & Protheo Regi ægypti cómendatam ſuſcipere noluerunt:ad quam petendam Menelaum ad ægyptum poſt bella troiana profectum ferunt. hocq; ex relatu Porphyrii in quibuſdam gloſulis ſuper Homerum accæpi:Sed quæ ſupra diximus poetæ omnes græci quos legimus latiniq; confirmant eandem fuiſſe immortalem ex longa ætate computare uoluit Seruius ſuper ſecundum æneidos dicens conſtare fratres eius cum argonautis fuiſſe:argonautarum uero filios cum thebanis dimicaſſe:quorum iterum filios contra troiam bella geſſiſſe.ſ3 utrunq; res fuerit:rettulit Iſocrates illam ſenio iam confectam:& in rugas faciem contractam:per ſpeculum inſpicientem uiros illos fortes:ſeu heroas & ſemideos:ut uerbis Homeri loquar:longo riſu ridere conſueuiſſe: qui pro tam conducta q̃ fallaci re tanto ardore ac pertinacia depugnaſſent :non enim ob aliud pugnaſſe ab Homero dicuntur:quia reſtituta helena ſe receſſuros promittebant.Ouidius uero illam fleuiſſe dixit:cum ait libro quintodecimo metamorphoſeos.

Flet quoq; ut in ſpeculum rugas aſpexit aniles.
Tyndaris:& ſecum cur ſit bis rapta requirit.

H elenius cum unico.l.&.i.latino ſcribit̃:flos dicitur teſte Plinio libro.xxi.naturalis hiſtoriæ ex lachrymis Helenæ natus:& ideo in Helena inſula ut ait laudatiſſimus.eſt autem frutex humi ſe ſpargens drodantalibus ramulis folio ſimili ſerpillo.

H elcus cum.c.exili ſcribit̃:ideſt quod a nonnullis ex noſtris hulcus ſcribitur.

H elorus cum unico.l.ſcribituir:fluuius eſt ſiciliæ teſte Plinio libro.iii.naturalis hiſtoriæ: qui campis ut nilus ſuperfunditur:dicente etiam Virgilio li.iii.æneidos.Exupero præpingue ſolum ſtagnantis helori.

H elops cum unico.l.ſcribitur:piſcis eſt:quem teſte Quintiliano libro.v.de inſtitutione oratoria ait ſcarũ noſtro mari non ducas.unde columella li.ix.ait pamphylio ꝓfundo & nec alio paſci.

H eliſabet cum unico.l.&.i.latino atq;.t.exili in fine ſcribitur:nomen hebrææ fœminæ ꝓprium.

H ellin cum duplicato.l.&.i.latino ſcribitur:fuit Ariſtarcho teſte ſuper decimum odyſſeæ Deucalionis filius a quo græci hellines uocitati fuerunt: ut uidebimus in dictione Pyrrha.

H ellas cum duplicato.l.ſcrbitur:regio eſt:de qua in dictione attis plene uidimus:& teſte Plinio.lib.iiii.naturalis hiſtoriæ ab iſthmi anguſtiis incipit:a noſtris appellata græcia:ſic quoq; a græco Rege:qui primꝰ in illa regnauit:a cuius filia uocata eſt Attis:deinde ab Helline Deucalionis & Pyrrhæ filio dicta fuit hellas: ſed nos antiquius nomen ſeruamus:ac græciam dicimus.

H elle huius helles cum duplicato.l. ſcribimus:fuit Athamantis argiuorum Regis filia:& Phryxi ſoror:ut uidebimus in dictione Phryxus.

H elleſpotus cum duplicato.l.&.t.exili ſcribitur:mare eſt illud ſtrictum: quod a tenedo uſq; ad ꝓpontidem uergit ab Helle denominatum:ut uidebimus in dictione Phryxus:& inde helleſponticus & helleſpontiatꝰ ut Virgi.libro georgi.iii.Helleſpontiaci ſeruet tutela priapi.

H elleborum cum duplicato.l.ſcribitur:herba eſt medicinalis:quæ plurima naſcitur in anticyra inſula:ut i ea dictione uidimus:& uocatur teſte Plinio libro.xxv.naturalis hiſtoriæ apud italos ueratrum:ſuntq; teſte Aulo Gellio li.xvii.duæ eius ſpecies coloris inſignes candidi & nigri:qui non in ſente neq; i uirgultis:ſed in radice dignoſcunt̃:de quibus plura ſcribuntur.

H ellix cum duplicato.l.&.i.latino ſcribitur:genus eſt hederæ:ut in ea dictione uidimus: quæ apud nos lubricum indicat.

H emis cum aſpiratione principii &.i.latino ſcribitur̃:apud nos traducitur:ut plurimum ſemis.naꝫ græce ſcribitur ιμίσ cuius aſpiratõ in.s.noſtrum conuerſa fuit & ultima littera abiecta.

H emicyclus componitur ex hemi quod eſt ſemis & cyclus abſq; aſpiratioue &.y.græco:quod eſt circulus:q̃ ſi dimidius ſit circulus.

H emina cum aſpiratione principii &.i.latino ſcribitur:genus eſt uaſis:quo uinum uel frumentum uendebat̃ & ab hemis deſcendit quod eſt ſemis:quaſi media ſit ſextarii:quod Gellius libro.iii.noctium atticarum oſtẽ diſſe uidetur:qum de dimidio & dimidiato loquens inquit ſi ſextario hemina fuſa eſt:non dimidiatum ſextarium fuſum dicendum eſt ſed dimidium.Perſius in ſecunda ſatyra:Fregerit heminas arreti ædilis iniquas unde accentum detinet in penultima & inde heminaria quaſi mediocris dici poteſt. Quintilianus libro.vi. de inſtitutione oratoria Fabius maximus incuſans Auguſtæ congiariorum:quæ amicis dabantur:exiguitatem heminarium eſſe dixit:ſane congiarium id uini eſt:quod a principe aliquo doni gratia in populum datur:eſt etiam menſura quædaꝫ:ut Paulus iuriſconſultus de fundo inſtructo:& inſtrumento legato oſtendit cum ait:item urnæ:æreæ & congiaria ſextaria.

H emiſpærium cuꝫ.i.latino utrobiq; ſcribitur:dicitur a noſtris media ſpæra.

Hemiſticos cum.i.latino utrobiq; &.t.exili atq;.ch.aſpirato ſcribitur:dicitur a noſtris medius uerſus:nã σ͞τί χοσ græce latine uerſus dicitur:ſed in neutro poſuit Seruius ſuper primum georgicorum cuius ait:& ẽ Virgilii hoc hemiſtichon unum de multis:unde etiam a multis hemiſtichium nuncupatur.

Heniochus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribit̃:dicitur a noſtris auriga.

Heracleus cum.c.exili &.e.in penultima ſcribitur:nomen fuit nonnulloꝝ imperatorum romanoꝝ compoſitumq; eſt ex ἥρα quod Iuno:& κλέος gloria:quaſi Iunonis ſit gloria.

Hera cum.e.abſq; diphthongo & unico.r.ſcribitur:dicitur latine Iuno:quo uocabulo etiam antiquiores noſtri uſi ſunt:ut Ennius in oratione Pyrrhi cum captiuos romanis reddidit:Ferro non auro tandem certem⁹ utrinq;:Vos ne uelit an me regnare hera:quidue ferat ſors uirtute experiamur.

Heraclea cum.c.exili ſcribitur:& componitur ex hera quæ eſt Iuno & cleos gloria quo nomine plures urbes cognominatæ fuerunt:nam una eſt in radicibus montis oetæ in plano poſita:quã aſaris flumẽ alluit: ut oſtẽdit Liuius libro.v.de bello macedonico:alia fuit in propontico:quæ prius perinthus uocabat̃:& ut quidaꝫ ferunt ab heraclio conſtantinopolitano imperatore heraclea cognominata fuit:in hac fuit amphitheatruꝫ unum ex ſeptẽꝫ ſpectaculis orbis:alia fuit in ponto boeticorum colonia:alia in Italia in finibus campaniæ.

Heraclides cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit heracleotes philoſophus ex ponto & filius Euthyphonis: fuit uir diues:qui athenas proficiſcens Speuſippum primo audiuit:& licẽt etiam pythagoreoruꝫ fuerit auditor:Platonem tamen imitari ſtudebat:molliori ueſte utebatur.fuitq; adeo tumens:ut attici non ponticum ſed pompicum uocarent:fecit dialogos plures & tragœdias.Sunt qui aſſerant illum patriam a tyranno liberaſſe:eo.ſ.necato:ut teſtatur Demetrius Magneſius:qui inſuper addit draconem illum nutriuiſſe:& cuiꝫ iam moriturus eſſet iuſſiſſe cuidam ex neceſſariis:ut corpus occuleret:draconeꝫ lectulo ſupponeret: ut putaret̃ ad deos migraſſe:quo facto efferentibus heraclidem ciuibus eumq; laudibus ꝓſequentib⁹:draco clamore audito ex ueſtibus ꝓdiens multos perturbauit:poſtea manifeſta ſunt omuia.Ideꝫ de illo Hippot⁹ retulit.Fuere heraclides quattuordecim:primus hic ipſe.Secundus conciuis huius:qui pyrrhicas nugas conſcripſit.Tertius cumanus:qui perſica quinq; libris abſoluit.Quartus cumanus orator qui artes rhetoricas ſcripſit.Quintus alexandrinus.Sextus itidem alexandrinus perſicarum ꝓprietatum ſcriptor.Septim⁹ dialecticus Bazileites:qui contra Epicurum ſcripſit.Octauus medicus iceſiũ.Nonus medicus carentius empericus.Decimus poeta qui præcepta conſcripſit.Vndecimus ſculptor phocenſis.Duodecimus argutus epigrammatum ſcriptor.Decimuſtertius magneſius qui mithridatica ſcripſit. Quartuſdecimus qui de aſtrologia libros compoſuit.

Heraclitus cum.c.&.t.exilibus atq;.i.latino ſcribitur:fuit Epheſius philoſophus Bliſonis: ſiue ut alii dicunt heratonis filius.hic teſte Laertio inter cæteros elato animo fuit:& omnes conténens dicebat̃ Homerum dignum ut de certaminibus eiiceret̃:colaphiſq; cæderent:nec aliquem audiſſe ferunt:ſed per ſe oĩa didiciſſe dè republi.& de theologia diſſeruit:& librum illum in templo Dianæ repoſuit obſcure ſcriptuꝫ:ut ſoli docti intelligerent:ne ſi nulgo tractaret̃ fieret conténibilis.noluit ad Darium Hyſtaſpis filium & regem ꝑſarũ accedere:qui eum benigniſſime per epiſtolam conuocabat:ſeceſſit deinde in montes & ibi olera comedẽs: decidit in morbũ intercutis:quare in urbem rediens ſciſcitabat medicos per ænigmata :an poſſet ex imbre ſiccitatem facere:illis non intelligentibus introiens in ſtabulum bouinuꝫ:& ſe fimo bubalino obruens:credens illo calore poſſe humorem exſiccare interiit:ſexageſimum annum agens:fuitq; teſte hermippo ſepultus in foro.Quinq; fuerunt heracliti:primus hic:ſecundus poeta lyricus:tertius halicarnaſeus uir elegans quartus leſbius qui macedonum ſcripſit hiſtoriam:quintus ridiculus uir.

Hercules cum.c.exili & unico.l.ſcribitur:& interpretatur ἥρασ.i.Iunonis κλέος gloria:quaſi illa perſequẽte magnam gloriam ſit conſecutus:& dicit̃ a poetis omnibus Iouis ex Alcmena filius apud thyrinthiam urbem natus & educatus:& ut dixit Macrobius libro ſaturnalium:non exiſtimes Alcmenæ apud thebas boetias natum ſolum uel primum Herculem nuncupatum:ĩmo poſt multos atq; poſtremos ille hac appellatione dignatus eſt:honoratuſq; hoc nomine:quod multa fortitudine nomen dei ꝓmeruit.Varro etiam cũ nominaſſet quadragĩta tres Hercules adiecit poſtea ꝙ omnes qui aliquid fortiter feciſſent Hercules uelut appellatiuo nomine dicti fuerunt.Sed huic qui Iouis filius dictus fuit:cuncta poetæ abſq; aliorũ differẽtia tribuunt.itaq; eius laudes & duros mille labores diuinæ Virgi.li.æneidos.viii.proſeqtur:Vt prima nouercæ
Monſtra manu geminoſq; premens eliſerit angues.
Vt bello egregias idem diſiecerit urbes.
Troiãq; œchaliãq;:& ſubdit:Tu nubigenas inuicte bimembres.
Neleum pholeũq; manu:tu creſia mactas:
Prodigia:& uaſtum nemeæ ſub rupe leonem:& reliqua:quibus Martialis libro.iiii.epigrammatum alia ſuperaddidit dicens.
Si cupis alcidæ cognoſcere facta prioris.
Diſce:lybin domuit:aurea poma tulit.
Peltatam ſcythico diſcuſſit amaſona dono.

Aeripedem ſiluis ceruam:ſtymphalidas undis.
Abſtulit:a ſtygia cum cane uenit aqua.
Fœcundam uetuit reparari mortibus hydram.
Heſperias tuſco lauit in amne boues.

Hercynii cum.c.exili ſequente.y.græco atq; .i.latino in penultima ſcribitur:populi ſunt teſte Herodoto uetus pelaſgorum colonia.

Hercynia eodem modo ſcribi exiſtimo:ſilua eſt teſte Pomponio mella in Alemania maxima: quæ dierum.lx. iter occupans:ut maior aliis ſiluis quæ in germania ſunt ita notior.

Hermagoras in initio aſpiratur:Sane maiores noſtri non in as ſed in.a.finiebant:ut Cicero in rhetoricis & in Bruto Hermagora ſemp ſcripſit:quia teſte Quintili.nō temere maſculina græca in.a.atq; in.s.littera exire recto caſu patiebant:unde ab antiqnoꝝ pleriſq; Aenea & Anchiſa ſcriptū fuiſſe dixit:& Peliaꝑ pelias apd Celiū legebat:& apud Meſſalā bene fecit Euthia.fuit itaq; hermagoras rhetor græcus:& teſte Quintiliāo circa finem tertii libri de inſtitutione oratoria:uir quidaꝫ ſubtilis:& in omnibus admirandus.

Hermes cum aſpiratōe principii ſcribitur:dicit a noſtris Mercurius:qa mercib⁹ præeſſe aſſerit:ſed ꝑprie interpres traducit. Virgi.li.æneidos.iiii.Nunc etiā interpres diuuꝫ Ioue miſſus:& ut Cotta pōtifex apud Ciceronē de natura deoꝝ oſtendit:quinq; fuerunt Mercurii:quoꝝ quattuor ꝑ ordinē enumeratis:quintū eū fuiſſe dixit:a quo ſit Argus occiſus:ob eāq; cām in ægyptū ꝑfugiſſe tradidit:a quo apud eos prim⁹ anni mē ſis:hoc ē ſeptēber nomē accæpit.idem oppidū condidit:quod etiā nunc græce hermopolis:hoc ē Mercurii ciuitas nuncupat:qui tam&ſi homo fuit antiqſſimus:tamē & inſtructiſſim⁹ in oī genere doctrinæ: adeo ut ei multaꝝ reꝝ & artiū ſcientia Trimegiſto:hoc eſt ter maxio cognomen imponeret:ſcripſitq; libros multos ad cognitionē diuinaꝝ reꝝ pertinentes:qui adhuc apud græcos extāt & quorū magnā partē ego perlegi.

Hermaphrodit⁹ cum.ph.aſpirato.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit Mercurii filius ac Veneris:ex quoꝝ nominibus compoſitū iſe nomē habuit.nā hermes ut uidim⁹ eſt Mercu. & aphros ſpuma.i.Ven⁹:quæ ex marina ſpuma nata dicit:de quo Ouidius li.metamorpho.iiii.ait.Et pater & genitrix amboꝝ nomen habenti: quin omnem illius explicat fabulam:& iam pro eo qui utrunq; ſexum habet accipi conſueuit.

Hermenia cum.i.latino in penultima ſcribit:dicitur a noſtris interpretatio:& inde perihermenias:hoc eſt de interpretatione liber quidam Ariſtotelis inſcribitur.

Hermione cum aſpiratione principii: &.i.latino ſcribitur:fuit Menelai filia ex Helena coniuge: quæ puella adoleſcentulo Horeſti Agamēnonis filio deſponſata fuit:ſꝫ cum Aegiſtus regiā Agamēnonis occupaſſet & Electræ induſtria eius manus euaſiſſet Horeſtes ut rettulit Sophocles in Electra conceſſit illam. Aegiſt⁹ Pyrrho filio Achillis:q deinde ab Horeſte iterfect⁹:ut oſtēdit Virgi.in.iii.æneidos illā ad ſe reduxit

Hermus cum aſpiratione principii ſcribit:fluuius ē lydiæ teſte Seruio:qui arenulas aureas ducit: dicente Virgilio libro georgicoꝝ.ii.Atq; auro turbidus herm⁹:& teſte Herodoto li.i.apud ſardis fluit:quæ ciuitas fuit in lydia:& Crœſi regia:ut in ea dictione uidebimus.

Herne cum aſpiratione principii ab antiquis ſcriptū cōperi:nec græcū eſt:ſꝫ teſte Seruio ſuper ſeptimū æneidos ſabinum uocabuluꝫ:qui a græcis originē habuerūt:& indicat ſaxa:unde hernici montes.i.ſaxoſi dicuntur.Virgi.uero ad maiorem expreſſionē inquit:hernica ſaxa colunt:quos diues anagnia paſcit.

Heros cū aſpiratōe principii ſcribitur:& intelligit apud nos uir fortis & ſemideus:hoc eſt plus homine detinens:ut ait Heſiodus:ex quo herois patronymicum uoce & declinatione fœminipum deducitur. Ouidius li.ii.de ſine titulo.Tu quia tam longa es ueteres heroidas æquas.

Herodotus cum aſpiratione principii &.t.exili ſcribitur:fuit hiſtoricus græcus oībus præferendus: cuius hiſtoriā magna cum uoluptate ſemp legi.nā teſte etiā Quintiliano eſt dulcis cādidus:& fuſus:ſcripſitq; hiſtoriaꝫ ſuā teſte Plinio li.xii.naturalis hiſtoriæ: anno urbis romæ trecenteſimo.x.

Heroſtratus cū aſpiratione & reliqs ſine aſpiratione ſcribitur:& ualet interptari heros exercitus:fuit uir ſceleſtus & ignau⁹:qui ut nomē memoria ſceleris ꝑpagaret:incēdiū nobiliſſimæ fabricæ tēpli epheſiæ Dianæ manu ꝑpria ſtruxit:ſicut ipſe cōfeſſus ē uoto adipiſcēdæ famæ latioris:quo die Alexander magn⁹ natus eſt: poſt romā cōditam anno trecēteſimo octogeſimoqnto:ut annotauit Solin⁹:qd poſtmodum ut idem refert epheſii ad cultū auguſtiorē reformauerunt Democrate architecto:qui alexandriam in ægypto iuſſu Alexādri metatus fuerat:ut late de illo Vitruuius in ꝓœmio libri ſecundi de architectura ſcripſit.

Herſilla cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:fuit Sabina Romuli uxor.

Heptamemeris uel heptimemeris mutatione.a.in.i.latinū cū aſpiratōe principii:&.t.exili ſcribit:cæſura quædā eſt cū ſyllaba naturaliter correpta in uerſu ꝓducit:qd fieri ſolet in principio q̄rti pedis uel ſeptimæ ſyllabæ:ſi tres ſpōdei præcedāt:quaſi ſeptima dicat diuiſa pars:naꝫ ab ἑπτα quod ē ſeptē:& μέρι ξω quod eſt diuido componitur.

Heptaporus cum aſpiratione principii:&.t.exili ſcribitur:fluuius fuit troiæ:ut oſtendit Homerus circa initiū libri.xii.iliados.nam componit ab ἑπτα quod eſt ſeptem & πόρος meatus.

Heſiodus cum aſpiratione principii:&.i.latino ſcribitur:fuit poeta antiquiſſimus dii filius ex Pycimide uxo

re:qui cum æoles cumæi essent:& paupertate nimia eo in loco grauarent:relicta patria ad ascraꝫ uicũ boeticorum cofugerũt:ut græci omnes Hesiodi expositores attestant:& subdit cũ oues patris in pnaso monte depascerent:raptus a musis ex lauro heliconis coronatus:& poeta ab illis constitut⁹ est:qđ Oui.li.fastoꝝ.vi. tetigit cũ ait:Ecce deas uidi:non quas præceptor arandi. Viderat:ascræas cum sequeretur oues.& Virgili⁹ in bucolicis ad Gallum:Dixerit.

Hos tibi dant calamos:en accipe musæ
Ascræa quos ante seni:quibus ille solebat.

Cantãdo rigidas deducere mõtib⁹ ornos:& ut dixit Plini⁹ lib.xiiii.naturalis historiæ prim⁹ ipse fuit:qui de agricultura metrice scripsit:quẽ secutus Virgi.ait li.georgicoꝝ.i.Ascræũq; cano romana ꝓ oppida carmẽ: scripsitq; etiã ex his:quæ habemus theogoniã:& aspida.hunc fuisse tẽporibus Homeri ostendit Gellius ex epigrãmate:quod apud heliconẽ in tripode musis Hesiodus ipse dicarat:cui ut dixit Quintilia. datur palma in illo mediocri genere dicendi:quod intelligo apud græcos.nam iudicio meo supereminet Virgi.

H esperus cum aspiratõe principii scribitur:stella est særotina:ut Virgil.in ultio bucolicoꝝ & tetigit cum ait: Venit hesperus ite capellæ:& illa eadẽ est dicit' uesper:idem libro.i.georgico.Quid uesper serus uehat:qn & uesperugo ab aliquibus noiatur:ut Plautus:nec uesperugo nec uirgiliæ occidunt:a quo deductum ẽ uocabuluꝫ uespera & uespillo ꝑ his:qui funeradis corpibus officiũ gerunt:nam ut ait Festus:nõ sic ab eo puo uolatili dicunt':ſꝫ quia uespertino tẽpore eos efferunt: qui funebri põpa duci ꝓpter inopiam nequeunt:ut Martia.Qui fuerat medicus:nũc ẽ uespillo diaulus. simili mõ & uesptillio:qa uespere uolet.Rursus & illa eadem excogitata stella a Pythagora primũ fuit:quæ ante solem oriri conspicit':& quæ tunc quoq; Lucifer noiatur:ut Virgi.in Damone.Nascere præq; diem ueniens age lucifer almũ:qui græce φῶσφορος dicit': a nobis etiã nonnũquã iubar transfert':eo q̃ eius splendor in modũ iubæ leonis diffundat'.fuit etiã cognominatus Hesper⁹ Atlantis frater:a quo quæ nunc hispania:tunc quoq; hesperia dicta fuit: qn & ab eodem italiam hesperiam fuisse antiquitus nominatam graii auctores attestantur.

H esperides cũ aspiratione principii:&.i.latino scribitur:fuerunt teste Seruio super.iiii.æneidos Virgilii Atlãtis filiæ.Lactantius uero grãmaticus sup.ii.thebaidos dixit illas filias fuisse hesperi fratris Atlantis: qđ etiã ipm nomẽ indicare uidet':hæ a poetis amœnissimũ uiridariũ custodire:cui insomni dracone dicebantur:in quo aureæ erant arbores aurea mala tenentes:quæ teste Ouidio lib.metamorpho.iiii.quia Themis prædixerat a quodam nato Iouis diripienda esse.Atlas pomariuꝫ montib⁹ circũspsit. Sed tandẽ Hercules ad illa rapiẽda ab Euristheo missus:occiso dracone aurea mala tulit:dicente Lucano li.ix.ubi de hoc horto plura locutus est.

Abstulit arboribus precium memoriq; laborem:
Alcides:passusq; inopes sine pondere ramos.

Rettulit argolico fulgẽtia poma tyranno.Sane de horto & dracone quid fidei ratio attulerit: teste Solino hoc est flexuoso inquit meatu æstuariũ ferte mari:adeo sinuosis laterib⁹ tortuosum:ut uiscentib⁹ procul lapsus anguineos fracta uertigine mentiatur:& quod hortos appellauere circundat:unde pomoꝝ custodem interpretantes struxerunt iter ad mendacium fabulandi:cum ut pergit insula sit:quæ præter arbores oleastris similes:& aram sacram Herculi nihil aliud præferat:quo ꝓpaget uetustatis memoriaꝫ.idem Plinius li. naturalis historiæ.v.& Martianus libro.vi.rettulerunt. Alii uero putant ouium greges ibidem fuisse:quæ purpuream lanam ꝓducentes:ab Hercule raptæ fueruut:& cuꝫ ωὶλον græce latine ouis dicat':occasioneꝫ fabulæ de malis aureis dedisse perhibent:dicente Ouidio in prænominato li.iiii.de Atlante.

Mille greges illi totidemq; armenta per herbas.
Errabant:& humum uicinia nulla premebat.
Arboreæ frondes auro radiente micantes.
Ex auro ramos ex auro poma tegebant.

H eteron cuꝫ aspiratõe principii &.e.absq; diphthõgo atq;.t.exili scribitur:dicit' a nostris alteꝝ: atq; reliquũ &ut quidã putant deductũ ẽ:cæterũ ita ut aspiratio in.c.nostrũ iuxta similitudinẽ scripturæ conuersa sit:& ob id cæterũ ac cætera absq; diphthongo scribenda esse:cui⁹ contrariũ consuetudo longa obseruauit.

H eteroclitũ cum.c.&.t.exilibus atq;.i.latino scribitur:dici potest a nostris quasi alternæ declinatum. nam ex ἕτερος & κλῖτ declinatum componitur.

H eterogenus uel heterogeneus eodem modo scribitur:& componitur:dici potest alterius generis

H etruria cũ aspiratione principii &.e.absq; diphthongo atq;.t.exili &.i.latino scribit':ꝓuincia ẽ italiæ: quæ &si aliqb⁹ terminis apd' antiqssimos designabat':ab hetruscis tamẽ & latinis altero termino designata fuit dicente Liuio libro primo ab urbe:pax inter hetruscos & latinos ita cõuenerat:ut hetruscis latiniſq; albula quẽ nunc tyberim uocant finis esset.hæc Liuius:unde Seruius super undecio æneidos id Virgilii exponens Hetruscique duces equitumq; exercitus omnis ait:hetruria dicta q̃ eius fines ꝓtensi sunt usq; ad primam ripam tyberis:& subdit:nam heteron est alterum:& oros finis uocatur:hæc ille.at constat heteron cum aspiratione scribendum esse:sed ut ait Seruius:roma antea unam tm̃ tyberis ripã tenebat:ut Iuuenalis.Imperii

fines tyberinum uirgo natauit:ut uidimus in dictione chloelia.

H exameron cum aſpiratione principii &.i.latino ſcribitur:ut.ſ.more græco dictio ipſa reſonat:licet ubi nos .i.latinum:græci.н.habeant quod in.e.noſtrum conuerti conſueuit:ſignificatq; apud nos ſex dierum:nam componitur ex ἓξ quod apud nos dicit ſex:& ἡμέρων dierum:inter quas compoſitas dictiones a cauſa euphoniæ interponitur.

H exametrum ſimiliter cum aſpiratõne &.t.exili ſcribitur:nam componitur ab ἓξ quod eſt ſex:& metron mẽſura:quaſi ſex pedum.

H exagonium ſimili modo aſpiratur & cum.i.latino ſcribitur:dicitur quaſi ſex angulorum.

H yas cum.y.græco ſcribit̃:fuit filius Atlantis ex Aethra:de quo in ſequenti dictione uidebimus.

H yades cuȝ.y.græco ſcribitur:fuerunt quinq; Atlantis filiæ quas ex Aethra ſuſceperat:fuit Oceani & Tethyos filia:& ante illas Hyam filium uirilis ſexus:dicente Ouidio lib.faſtorum quinto.

Nondum ſtabat atlas humeros oneratus olympo:
Cum ſatus eſt forma conſpiciendus hyas:
Hunc ſtirps oceani maturis menſibus æthra.
Edidit & nymphas:ſed prius ortus hyas.
Hic cum ſemel uenaretur a leæna interfectus eſt:quem ſorores adeo fleuerũt:ut omnes quinq; occubuerit:a quo hyades cognominati ſunt:ut teſtis Muſæus poeta græcus:quæ deinde miſeratione deorum in cæluȝ tranſlatæ in ore tauri collocatæ fuerunt:dicente Ouidio li.faſtorum.vi.

Poſtea lux hyades taurinæ cornua frontis.

Euocat:& multa terra madeſcit aqua.Quare ab ὕω uerbo græco:quod latine eſt pluo:Cicero lib.ii.de natura deoruȝ uerſus referens arateos illas dictas putauit.has ſuculas latine appellari dixit Seruius ſuper primum æneidos:unde Tullius Tyro.M.Ciceronis libertus in his libris:quos de uſu & ratione linguæ latinæ ſcripſit:adeo inquit ueteres romani litteras græcas neſciuerunt:& rudes græcæ linguæ fuerunt: ut ſtellas i capite tauri ſunt:ꝓpterea ſuculas appellarint:qd̃ eas græci ὑαλεσ uocant:tanq̃ id uerbum latinuȝ græci uerbi interpretamentum ſit:quia græci ὑεσ ſues latine dicant̃:ſed ὑαλεσ inquit οὐκ ἀπο τῶν ὕων.i.nõ a ſuibus ita ut noſtri opici putauerunt:ſed ab eo quod eſt ὕειν appellant̃.nam cum oriunt̃ & occidunt:tẽpeſtates pluuias largoſq; imbros cient.Pluere aũt græca lingua ὕειν dicitur.hæc ille.nõnulli uero eas corrupte hædos uocant.at ſeptem aliæ ſorores dictæ fuerunt pleiades:ut in ea dictione uidebimus.

H iacynthus ab aliquibus & accuratiſſimis græcis ſic ſcriptum comperi:uidelicet cum aſpiratione principii &.i.latino penultima cum.c.exili &.y.græco:ultima cum.th.aſpirato. Et qui huiuſmodi ſcripturam confirmant:compoſitionem trahunt ex hia dictione dolentis:& cynthus qui ẽ Apollo a cyntho mõte dictus:hoc eſt Apollinis quærela:quã de amato puero:quem ille diſco agente borea interfecit:& in florem ſic dictũ cõuerſus fuit:in quẽ ſimili modo Aiax cum ſeipſum interfecit conuerſus ſcribit̃ a poetis:quod tetigiſſe uidet̃ Oui.libro metamorphoſeos.xiii.cuȝ ait.Littera cõmunis mediis pueroq; uiroq;.ſ.Hiacyntho & aiaci ſcripta ẽ foliis:hæc noĩs illa querelæ:hoc eſt noĩs Aiacis & q̃relæ Apollinis:ſȝ cũ in eiuſmodi foliis nõ ꝓpendat̃ aſpiratio ipius.i.latini:ſȝ ſolũ ſit.a.poſt.i.&.i.poſt.a.ſic uidelicȝ ια αι uoluerũt quidã ſcribendũ eſſe ut diximus:ſȝ ſine aſpiratione principii quã utiq; ſcripturã nõnulli ex accuratis græcis obſeruãtes cõpoſitioue eã dicunt:exion quod ẽ uiola:& cynthos Apolline quaſi uiola ſit Apollinis:in quã amat⁹ puer cõuerſus eſt. at alii plures cõperiunt̃:qui eius dictõis primã cum.y.græco aſpirato ſignãtes:penultĩa cuȝ.c.exili &.i.latino deſcribũt.uidelicet hyacinthus:cuius ſane cõpoſitionẽ aut deriuatõeȝ ſecũdũ eaȝ ſcripturã nõ noui:& hæc hactenꝰ de illius orthographia.Sane ex illo hiacynthinꝰ deriuat̃:quod accentũ datinet in penultĩa dictãte regula qꝑ oĩa deſinentia in tinus:ita ut deriuatĩa a primitiuis.t.litterã contrahãt:ꝓducũt penultimã ut ueſperta ueſpertæ ueſptinus.Cõſtans cõſtantis cõſtantinꝰ.clemẽs clemẽtis clemẽtinus & reliq̃:qd̃ ſi.t.primitia ipſa non detinent:corripiunt penultimã deriuatiua:ut cras craſtinus:diu diutinns:ſero ſerotinus:clam clãdeſtinus mutatione.m.in.n.ob ipſius.d.litteræ conſequentiam.

H yæna prima cum.y.græco :penultĩa cũ.æ.diphthõgo ſcribitur:aĩal eſt quadrupes:qd̃ creſcit in aphrica:ut oſtẽdit Herodo.li.hiſtoriaꝝ.iiii.de quo Plinꝰ multa li.viii.naturalis hiſtoriæ rettulit:inter quæ ſcribit alternis annis maſculum eſſe & fœminam:quod Ouidius li.metamorpho.xv.prius tetigerat: cum ait.

Si tamen eſt aliquid miræ nouitatis in iſtis.
Alternare uices:& quæ modo fœmina tergo.
Paſſa mareȝ:nunc eſſe mareȝ miremur hyænã.Addidit Plinꝰ illũ ſermonẽ humanũ inter paſtorum ſtabula aſſimilare:nomenq; alicuius ediſcere:quem euocatum foris lacerat:& alia de illa complura.

H yalus cum.y.græco & unico.l.ſcribitur:dicitur a noſtris uitrum:quo uocabulo uſus Virgi.li. georgicoruȝ iiii.ait.Mileſia uellera nymphæ Carpebant:hyali ſaturo fucata colore.

H iarbas cum.i.latino ſcribitur.& a græcis ſemper aſpiratum comperi.Nonnulli pœnicum uocabuluȝ putãt fuit Iouis filius ex Garamantide nympha & getulorum rex:dicente Virgilio libro æneidos.iiii.Hic ammone ſatus rapta garamantide nympha:& reliqua.

H ybla cum.y.græco ſcribitur:pars eſt atticæ regionis apibus & melle abundans:dicente Ouidio libro de põ to.O mihi dulcior illo melle : quod in cæris attica ponit apis. nam dixerat prius Virgilius:Hiblæis apibus florem de paſta ſalicti.unde teſte Plinio libro.xxi.naturalis hiſtoriæ mellis attici ĩ toto orbe ſumma laus exiſtimat̃:eſt etiam hybla teſte Seruio oppidum ſiciliæ:quod nunc dicitur mergara.

H ybernus cum.y.græco ſcribitur:& ab hyems certo deducitur:nec ab imber oriri poteſt:quia nec aſpirãduꝫ eſſet:nec cum.y.græco ſcribi poſſet:cuius oppoſitum ſemper comperimus.

H ibex cum.i.latino ſcribitur:dicitur a noſtris capreolus proprie.

H ibiſcus cum.i.latino utrobiq; &.c.exili ſcribitur:herba eſt hibicibus grata ad edendum:

H ybrida prima cum.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:dicitur a noſtris ignobiliter & contumelioſe natus.unde ab ὕβρισ quod eſt contumelia deriuatur:quo uocabulo utitur Valerius libro.viii.cũ ait.Qui autem Varrus propter obſcurum ius ciuitatis hybrida cognominatus eſt.Horatius quoq; eodem uocabulo uſus eſt in primo ſermonum:Hybryda quo pacto ſit Perſius ultus opinor.

H icetaon prima cum.i.latino aſpirato:reliqua abſq; aſpiratione atq; diphthongo ſcribunt̃:fuit teſte Homero li.iii.æneidos nobilis & egregius uir troianus.

H ydaſpes cum.y.græco ſcribit̃:fuit antiquiſſimus rex medoruꝫ:a quo fluuius mediæ nominatiſſimus cognominatus fuit:quin & alius indiæ.

H idymeles prima cum.i.latino ſequens cum.y.græco ſcribit̃:nomen eſt hominis ꝓprium.

H idragyron prima cum.i.latino penultima cum.y.græco ſcribitur:dici poteſt a noſtris ſudor argenteus: naꝫ componitur ex ι ἀρωσ:quod eſt ſudor:& ἀργὺρι ον argentum.unde teſte Pli.lib.xxxiii.naturalis hiſtoriæ inuicem argenti uiui dilatum fuit:de quo plura loquitur.

H ydria cum.y.græco & penultima cum.i.latino ſcribit̃:dicit̃ a noſtris urna:& ab ὕδωρ quod eſt aq̃ deducit̃

H ydra & hydrus cum.y.græco ſcribitur:ſerpentes ſunt aquatiles:unde Hercules hydram occidiſſe dicitur: quæ lernæam arcadiæ paludem incolebat:& ut dixit Virgilius libro æneidos.vi. Quinquaginta atris immanis hiatibus hydra Scæuior intus habet ſedem:de qua Ouidius.lib.metamorphoſeos.ix.plura proſequit̃ illam primo claua inuaſit Hercules:ſed peſtifero læſus afflatu:eandem ſagittis aggreſſus eſt:quibus ut hydra læſa ſolitis latuiſſet cauernis lignorum congeſta ſtrue conſumpta eſt.

H ydropiſis prima cum.y.græco:ultima uero & penultima cum.i.latino ſcribitur:& deriuatur ab ὕδωρ qđ eſt aqua.Nam infirmitas quædam eſt:quæ latine aqua intercus dicitur.Plautus in fibolaria:is mihi erat bilis aqua intercus tuſſis febris:& inde hydrops & hydropicus:qui eam infirmitatem patitur.Horatius in.ii. carminum:Creſcit indulgens ſibi dirus hydrops.

H ydarnes cum.y.græco ſcribitur:fuit nobilis perſa:qui teſte Herodoto cum Dario in maguꝫ coniurauit:ut ĩ dictione Darius uidimus.

H yems cum.y.græco &.m.ante.s.ſcribitur:& ab ὕω certe quod eſt pluo deductum fuit:unde aſpirationem: &.y.græcum ſuſcæpit.Priſcianus uero ab imber:quod græce ὄμβροσ dicitur deriuatuꝫ poſſe uideri aſſerit.Varro etiam ut omnia linguæ latinæ tribueret ab hiatu dixit.

H yella cum.y.græco & duplicato.l.ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo œnotriæ urbs a phocenſibus condita.

H ieros cũ.i.latino ſcribit̃:& dicit̃ a noſtris ſacer:a quo omnia deriuata & cõpoſita ſimili modo ſcribũtur:ut Hierotheus:quod cum.th.in penultima ſcribitur:nomen eſt uiri proprium:quaſi ſacer deꝰ:Hieropolis nomen ciuitatis:quaſi ſacra ciuitas:& ſimilia eodem modo.

H ierarchia cum.i.latino utrobiq; &.ch.aſpirato ſcribitur:dici poteſt latine ſacer principatus.Naꝫ componit̃ ex ι ἱρά quod eſt ſacer:& ἀρχία principatus.

H ierapicra cum.i.latino utrobiq; &.c.exili ſcribitur:dicitur ad uerbum ſacra amara:nam πικρά amara dicitur:quaſi ea amara compoſitio ſacra eſſe dicatur:medicina quædam eſt.

H iera cũ.i.latino ſcribitur:& ſacra ĩterpretatur:nã inſula eſt inter ſiciliã & liparẽ Vulcano ſacra:quã dixit Plinius libro.ii.naturalis hiſtoriæ tempore ſocialis belli cum ipſo mari pluribus diebus arſiſſe: donec legatio ſenatus romani hocipſum piauerit:de qua habebimus in dictione prologus:ubi antrum Vulcani a Iuuenale poſitum explanabimus.

H iero cum.i.latino ſcribitur:fuit ſyracuſarum tyrannus:in quo pulchritudine corporis & uires fuerunt admirabiles:fuitq; in alloquio blandus:in negocio iuſtus:in imperio moderatus:adeo ut nihil niſi regnum ei deeſſe uideretur:quibus dotibus ut ſcripſit Iuſtinus li.xxiiii.creatur dux aduerſus carthaginẽſes:mox creatur rex ſiciliæ conſentiẽte fauore omnium ciuitatum:de quo plura ibidem leguntur.

H ieri cum.i.latino ſcribitur:& interpretari ualet ſacri populi:ſunt teſte Herodoto lib. hiſtoriarum.iiii.ultra ſauromatas:budinoſq; & thyſſagetas calui & ſimi a natiuitate omnes:hoc ẽ maſculi uel fœminæ:& pariter barba habentes:qui iõ hieri.i.ſacri dicunt̃:quia nihil iniuſte agunt:nec bella norunt:ultra hos ut idem auctor refert ſunt argippei monoculi:ut in ea dictione uidimus.

H ieroſolyma prima cum.i.latino & penultima cum.y.græco ſcribitur:nomẽ eſt urbis in palæſtina:de qua la-

te in ſacra ſcriptura habetur:ſed alia nonnulla nos in dictione ſolymi uidebimus ¦

H ieronymus prima cum.i.latino & penultima cum.y.græco ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

H ilarus hilaris & hilaro uerbum cum.i.latino & unico.l.ſcribuntur:& iucundum deſignant.

H ilarion uel hilarius cuꝫ.i.latino utrobiq; ſcribuntur:& nomen eſt uiri proprium.

H ylas cum.y.græco & unico.l.ſcribitur:fuit Thyodomantis filius pulchritudinis admirandæ:quem Hercules argonautis comes ſecum ad libidinem duxiſſe ſcribitur:idem cum myſiaꝫ argonautæ ueniſſent: & aquatum ad lacum quendam pergeret:raptus a nymphis fuiſſe dicitur.alii uero putant cum ad hauriendas aq̃s cum urna inclinaretur:illum in lacum decidiſſe:quod Iuuenalis confirmaſſe uidetur:cum dixit:Et multuꝫ quæſitus hylas:urnamq; ſecutus:& adeo ab Hercule quæſitus ꝙ teſte Virgilio in Sileno : Littus hyla hyla omne ſonaret.

H ylæa prima cum.y.græco penultima cum æ diphthõgo ſcribitur:ciuitas eſt ſcythiæ:ut ſcripſit Herodotus

H ylacus cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:fuit pater cuiuſdam Caſtoris dicente Homero libro.xiiii. odyſſeæ κάστορ ὕλακι ἅηστ.

H yle cum.y.græco & unico.l.ſcribitur:dicitur a noſtris materia.

H yllus cum.y.græco & duplicato.l.ſcribitur:fuit Herculis ex Deianira filius:de quo Seneca in Hercule œtheo plura ſcripſit.Ouidius uero libro metamorphoſeos.ix.oſtendit quemadmodum poſt patris mortem Iolen patris amaſiam iubente patre ſibi matrimonio copulauit.nã ut ait illam imperiis thalamoq; animoq; receperat Hyllus impleratq; uterum generoſo ſemine:& reliqua .

H ymnus cum.y.græco &.m.ante.n.ſcribitur:dici poteſt a noſtris canticum uel laus.

H imeridion cuꝫ.i.latino ubiq; ſcribitur:dicitur ab aliquibus diurnale:ab aliis uero quod paruum diem durat.nam diminutiuum eſt ὑμέρασ.i.diei.

H ymen cum.y.græco ſcribit̃:dicitur latine membranum:ſed ut græci nonnulli ferunt proprie.i.quo infans i utero circumuoluitur:unde nonnulli hymenæum dictum uolunt .

H ymenæus prima cum.y.græco & penultima cum æ diphthongo ſcribitur:fuit teſte Martiano Capella Veneris & Bacchi filius:dictuſq; nuptiarum deus cuius officium eſſe dixit pſallere in nuptiis:cantare ad thalamus & coronare limina ſertis.unde Ouidius heroicaruꝫ epiſtolarum ſexta de illo inquit .

Affuit & ſertis tempora uinctus hymen:ubi per apocopem reliquum ablatum fuit:uerum & pro ipſis nuptiis ſeu connubiis poſuiſſe uidetur Virgilius libro æneidos.iii.cum ait.Ledæam hermionem lacedæmonioſq; hymenæos ſecutus:& li.vii.Turniq; hymenæis.

H ymees cum.y.græco & duplici.e.ſcribitur: fuit uir perſa ex ducibus Darii de quo plura loquitur Herodotus circa finem libri quinti ſuæ hiſtoriæ.

H ymelle uel hymella cum.y.græco & duplicato.l.ſcribitur:fluuii nomen eſt:de quo Herodotus libro.vi.& Virgilius libro.vii.meminerunt.

H ymetus cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:mons eſt teſte Plinio libro.iiii.naturalis hiſtoriæ in attica regione: qui teſte Solino omnium græcorum montium obtinet principatum & floribus ſemper ueſtit̃: dicente Ouidio libro metamorphoſeos.vii.Vertice de ſummo ſemper florentis hymeti:ob quod dixit Iuuena.in ſatyra:Exemplo quodcunq; malo:Duciq; ſenex uicinus hymeto de ſene.ſ.Socrate locutus:ex hoc eodem monte marmorum cruſtæ & trabes marmoreæ ſuccauabantur:dicente Horatio contra mecœnatem in odis:qui in ædificando ſumptuoſus nimium eſſe uidebatur .

Non ebur neq; aureum.
Mea renidet in domo lacunar .
Non trabes hymetiæ.
Premunt columnas ultima receſas:
Aphrica:& in eadem oda.
Tu ſecanda marmora .
Locas ſub ipſum funus & ſepulchri.
Immemor ſtruis domos:& in alia oda .
Faſtidioſam deſere copiam:&
Molem propinquam nubibus arduis
Omitte mirari beatæ .
Fumum & opes ſtrepituſq; romæ ¦
Sane teſte Plinio.xxxvi.naturalis hiſtoriæ.L.Craſſus orator primus peregrini marmoris columnas habuit hymetias.

H yperbole cum.y.græco & unico.l.ſcribitur:dici poteſt eminentia:uel ut ait Cicero ad Herenium ſuperlatio:nam ex ὑπερ quod eſt ſuper & βολη quod eſt iactus componitur:unde figura tuncq; dicitur quando dictio excedens fidem ponitur augendi minuendiue gratia:augẽdi quidẽ ut niue cãdidior:leonib⁹ fortior minuẽdi uero ut folii uolãtis ſonit⁹te terret uel ille tardior ẽ teſtudie:uel etiã quocũq; alio mõ excederet:ut

Virgilius teſte Seruio in Daphnide:Nec rætia ceruis ulla dolum meditantur:& inde hyperbolicus ideſt ſu perexceſſiuus.

Hyperbaton cum.y.græco &.t.exili ſcribit᷑:dici poteſt tranſgreſſio.nam ab ὑπερβαίνω deſcendit:quod eſt tranſcendo:& eſt figura cum uerbum aut ſententia ordine cómutatur:cuius quinq; ponuntur ſpecies anaſtrophe:parentheſis:temeſis:ſyntheſis: & hyſteron proteron:ut in ſuis dictionibus uidebimus.

Hypallage cum.y.græco & duplicato.l.ſcribitur: dici poteſt a nobis ſubmutatio:nam componitur ex ὑπο quod eſt ſub:& ἀλλαγή mutatio:dicitur figura cum uerba per aduerſum intelliguntur: ut Date claſſib⁹ æquor:Et ſceleratā intorſerat haſtam.i.ipſe ſceleratus:& libro.x.Stigii per flumina fratris:pro ſtygia: & in bucolico:Aduerſa tuentibus hirquis.i.oculis in hirquos.i.oculorum angulos retortis:ut dixit Seruius.

Hypanis prima cum.y.græco:ultima cuꝫ.i.latino ſcribit᷑:nec niſi unico.p.deſignatur:fluuius eſt teſte Solino ſcythicoruꝫ amnium princeps:quem tertium poſt iſtrum eſſe Herodotus libro hiſtoriarum.iii.rettulit: ut ī dictione tyres uidebimus:& ut idem Herodotus pergit:eſt purus & hauſtu ſaluberrimus: donec calliopuꝫ terminis inferatur:ubi cum fons ſit hamaxāpeus amara ſcaturigine infamis & illi ibidem cōmiſceatur: ip̄m ſimili amaritudine inficit:dicente Ouidio li.metamorpho.xv.

Quid non & ſcythicis hypanis de montibus ortus.
Qui fuerat dulcis:ſalibus uitiatur amaris.

Et teſte Solino fuit Alexandri magni terminus:quem non exceſſit.ſicut illius aræ in eius ripis poſitæ atteſtā tur.De illo ait Propertius.Quantum hypanis ueneto diſſidet heridano.ut Virgilius libro georgicoꝝ.iiii. Saxoſuſq; ſonans hypanis:idem teſte Plinio libro.xi.naturalis hiſtoriæ circa ſolſtitium defert acinoruꝫ effigie tenues membranas:quibus erumpitur uolucris quadrupes nec ultra unum diem uiuit:ob quod himeridion appellatur.

Hypacaris prima cum.y.græco:penultima cum.c.exili:& ultima cum.i.latino ſcribitur:fluuius eſt ſcythiæ: q̄ teſte Herodoto li.hiſto.iiii.ſextus ab iſtro memoria dignus habetur.

Hyperborei cum.y.græco ſcribitur:ſunt ſcytharum montes:& populi ſupra ip̄m ſtellarum cardinem ꝓtenſi quaſi ultra boream conſtituti:ac Feſtus ex eo ſic dictos putat.quia ibidem habitantes humanæ uitæ moduꝫ excedunt:uiuendo.ſ.ultra centeſimum annum:hoc eſt ὑπερβεβουτεσ ὄυον.ſ.humani ſæculi:de quibus Herodotus plura dixit li.hiſtoriarum.iiii.& Plinius Solinuſq; & Pomponius.

Hypermeſtra cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:fuit filia Danai:filii Beli.de qua uidimus in dictione belides.

Hypermeter cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:qui & hypermetrus a nonnullis ſcribitur:eſt metrum una ſylla ba ſuperabundans:ut Virgilius libro æneidos primo:Iactemur doceas ignari hominūq; locorūq;.& libro .iiii.Omnia mercurio ſimilis uocēq; colorēq;.idem libro.vii.Profuit aptato conduntur tybridis alueo: & ut ait Seruius ſuper primum æneidos quotiens ſit hæc figura:debet ſequens uerſus a uocali incipere:ut in omnibus illis ſit:niſi forte ſynæreſis fiat in fine:nam tunc quoq; neceſſe nō eſt:ut ſequens uerſus a uocali incipiat:ut Virgi.hæc cura peculi:nam ſequitur alius.Quāuis multa meis exiret uictima ſeptis.

Hypenor cum.y.græco ſcribit᷑:fuit princeps quidam troianus: quem teſte Homero lib.v.iliados Diomedes in bello occidit.

Hyperiochus prima cum.y.græco:antepenultima cum.i.latino:& ultima cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit uir troianus ab Vlyxe interfectus:ut oſtendit Homerus li.xi.iliados.

Hyperion prima cum.y.græco & penultima cum.i.latino ſcrbitur:hunc græci teſte Lactantio ſup.iii.thebaidos dixerunt Titani & terræ fuiſſe filium.Soliſq; & Lunæ ac Aurore patrem.de eodem meminit Cicero in pronoſticis cum ait.

Vt cum luna means hyperionis officit orbi.
Stringuntur radii cæca caligine tecti.

Hypotheca prima cum.y.græco:penultima cum.ch.aſpirato:& ultima cuꝫ.c.exili ſcribit᷑:cuius cōpoſitioneꝫ uidimus in ante habitis:& teſte Vlpiano differt hypotheca a pignore:quia ꝓprie pignus dicimus:quod ad creditorem tranſit:hypothecam autem cū non tranſit poſſeſſio ad creditorem.

Hypocriſis cum.y.græco:penultima cum.c.exili &.i.latino:& ultima ſimiliter cuꝫ.i.ſcribitur latino:dici poteſt a noſtris diſſimulatio.nam componitur ab ὑπό quod eſt ſub & κρίσις iudicium quaſi ſit iudicii ſubtectio:cum aliud in re ſit:aliud in iudicio hominum ſe oſtendat:qui hypocriſi utitur.

Hypocrita prima cum.y.græco:penultima cum.c.exili &.i.latino:ultima cum.t.etiam exili ſcribitur:dici poteſt a noſtris ſimulator.Et is proprie eſt qui in ſpectaculo perſonam ſubdit alienam:ut ſeruus plerunq; domini & priuatus regis:Quo pacto & in hac uita ſicut in orcheſtra complures ſeſe uiuendo ſpectandos exhibent:aliaq; in corde geſtantes.

Hypopyrgium prima & antepenultima cuꝫ.y.græco ſcribūtur:componiturq; ex hyppo quod eſt ſub & pyrgos turris:quaſi locus ſub turri.

Hypoſtaſis cum.y.græco & penultima cum.t.exili ſcribitur:dicitur a noſtris ſubſiſtētia:ab hypo quod ē ſub: & στάσις ſtatio:quin & a theologis quibuſdam perſona traducitur.

Hypozeusis cuꝫ.y.græco:penultima cum.z.conſonante & eu diphthongo:ultima cuꝫ.i.latino ſcribitur: dici poteſt latine ſubconiunctio.Nam componit᷑ ab hypo quod eſt ſub & zeuſis coniunctō:& dicitur figura cū ſingulis ſenſibus ꝓpria aſſignatur clauſula:ut Virgilius libro æneidos.v.Regem adit:& regi memorat nomen genuſq;.Terentius in andria:eu aſtuta ꝙ ſi quieſcet nihil emali. Sed eccum ipſum Pamphilum uideo: occidi.utinam mihi eſſet aliquid hic quo nunc me præcipitem darem.

Hyphen cum.y.græco &.ph.aſpirato ſcribitur:dici poteſt a nobis ſubunio:nam componit᷑ ex ὕπο quod eſt ſub & ἓυ cum aſpiratione quod eſt unum:& tunc quoq; adeſſe dicitur cum plures dictiones ſub uno accentu leguntur:ut quando quidem ſimulac pro poſtq̄.

Hyperiphania prima cum.y.græco & reliquæ cum.i.latino ſcribunt᷑:dicitur a noſtris ſuperbia:& componit᷑ ex hyper quod eſt ſuper:& φανία apparentia uel ſplendor.

Hypperides cum.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:fuit teſte Quintiliano in.x.orator dulcis & acutus temporibus Demoſthenis.

Hypſenor cum.y.græco ſequente.pſ. ſcribit᷑:fuit teſte Homero li.v.iliados filius magnanimi Dolopionis:q̄ erat ſacerdos Scamandri in tanto honore habitus ac ſi deus quidem eſſet:illuꝫ Eurypylus in bello troiano interemit.

Hippagines cum.i.latino utrobiq; & duplicato.p.ſcribitur:ſunt teſte Feſto naues quibus equi uehuntur:eas græci ἱππαγωγὰς uocant:aliqui ex noſtris & maxime Cæſar actuarias nominauit:alii gerarias.ut Plautus in mercatore ædificat nauem gerariam:& merces emit.Nonius uero Marcellus actuarias diffiniens inquit actuariæ nauiculæ celeres dictæ:q̄ cito agi poſſint.Saluſtius primo hiſtoriaruꝫ:ad hæc pauca piratica actuaria nauigia.Siſenna quibus occiſis actuarias ad uiginti milia.i.cuꝫ plures onerarias incendunt.

Hipparchus cum.i.latino & duplicato.p.atq;.ch.aſpirato ſcribitur:fuit uir mathematic⁹ in ea arte inſignis.

Hippaſus cum.i.latino & duplici.p.atq; ſimplo.ſ.ſcribitur:fuit philoſophus methapontin⁹ & ip̄e pythagoreus:nec teſte Demetrio opus aliquod ſcriptum reliquit:fuit & alter:qui laconum rēpublicaꝫ:& ipſe lacon libris comprehendit.

Hipparchia cum.i.latino utrobiq; duplicato.p.&.ch.aſpirato ſcribit᷑:poteſt latine exponi equoruꝫ principatus.Quo nomine uocata fuit ſoror Metrodis:quæ teſte Laertio Cratem thebanum philoſophum cynicuꝫ & illius uitam ac uerba ſumme amauit:nec potuit ꝓcorum opibus aut nobilitate uel alicuius forma auelli a Cratis amore:ita ut diceret parentibus ſuffocaturam ſeſe niſi Crati traderet᷑:q̄obrem rogat⁹ Crates a parentibus puellæ:ut illā ab hoc ꝓpoſito remoueret:poſt multa quæ non profuerunt:exurgens Crates omni ſua ſuppellectile ante illius oculos expoſita:hic ait ſponſus:hæc eius poſſeſſio eſt:ad hæc delibera:nec poteris eſſe noſtri conſors:niſi eadē attigeris ſtudia:puella ſtatim aſſumpto Cratis habitu ſecū philoſophari uoluit:cum qua ille circum ibat:& in aperto congrediebat᷑:atq; ad cœnas ꝓficiſciebat᷑.Et cū ſemel iuiſſent ad Lyſimachum in conuiuiū:& Theodorus dixiſſet:hæc illa eſt quæ textrinam & radios reliquit:reſpondit ad hæc puella:ſum equidem Theodore:ſed non tibi male de meip̄a ſtatuiſſe uideor ſi tēpus quod in textrina conſumptura eram:diſciplinæ potius & philoſophiæ impendi.

Hippo cum.i.latino & duplicato.p.ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia Oceani & Tethyos filia.

Hippodamus ſimili modo ſcribitur:& eſt nomen uiri proprium.

Hippodamia eodem mō ſcribitur:fuit Oenomai Helidis & piſæ regis filia formoſiſſima:quæ cum a diuerſis in cōiugium peteretur:legem hanc ꝓpcis illius pater indixit:ut qui illam matrimonio obtinere cuperet:cuꝫ ea certamen iniret: uict⁹ capite trūcaretur:victor potiret᷑ illa:cuius legis cām poſuit Diodorus ſiculus lib. hiſtoria.ii.dicens eum de filia oraculum ſciſcitaſſe quō ſibi illa conueniret:ac reſponſum eſſe:tunc in fata illum conceſſurum cum filia hippodamia nupſiſſet:igit᷑ filiæ nuptias ueritus decreuit:ut ī perpetua aſſeruaretur uirginitate:hoc pacto exiſtimans uitæ periculum ſe uitaturum:itaq; equorum curſum inſtituit a piſa ad Neptuni aram quæ eſt apud Iſthum corinthi:curſus erat eiuſmodi.Oenomaus arietеꝫ Ioui ſacrificabat: qui uirginem poſtulabat quattuor equorum ferebatur curru.Oenomaus curſu ſequebat᷑ præcedentеꝫ aurigante Myrtillo:aſſecutum haſta quā geſtabat manu interficiebat:hoc pacto cum plures equorum ueloci tate peremiſſet.Pelops Tantali filius:qui piſam acceſſerat:uiſo hippodamia id concupiēs cōnubiuꝫ corrupto Myrtillo regis auriga obtinere ualuit.nam illi ꝓmiſerat ſi ſe uictorem faceret:primuꝫ hippodamiæ cōcubitū præſiturum:quare meditullū plumbeum Myrtillus currui hippodamiæ ædificans curſu diſſolut⁹ Pelopem uictorem reddidit:dicente Seneca in Thyeſte:Victeq; falſis axibus pendent rotæ.& Virgi.lib.iii. georgi.de Pelope locutus ait:Victor equus:qua ex re dolore actus Oenomaus exiſtimans adueniſſe reſpō ſi tempus:mortem ſibi conſciuit.Pelops uero ſumpta uxore hippodamia illius regnum tenuit:ſ3 cum ab illo Myrtillus pacta repoſceret:in mare proiectus eſt & ſubmerſus:qui mari perpetuum nomen dedit:unde Sophocles in Electra ἔνθ᾽ ἔνθ᾽ γὰρ ὅπου Ἰσθμὸς Πέλοπος ἔκοι πάθη Sane non ſolū Hippodamia:ſ3 hippodame a noſtris auctoribus dicitur.Virgi.in præfato lib.inquit:hippomeq;:naꝫ teſte Seruio nomina græcā quæ in.e.exeunt plærūq; ipſum in ia ſoluunt:ut Hippodame:Hippodamia:Penelopia.

Hippodes eodem modo ſcribit᷑:& ſunt populi ſcythici humana uſq; ad ueſtigiuꝫ forma:ſ3 in equinos pedes deſinunt:

desinunt:quos ἱππόβατας Herodotus li.historiarꝝ.iiii.uocauit:sed nostri hippodes dicunt.

Hippodromus eodem modo scribit̃:dici potest equorum cursus. nam ex ἱππῶν quod est equorum & δρομος cursus componitur:hoc est locus ubi currere spectante populo consueuerant:qui a nostris dicitur circus:ut in ea dictione uidimus.

Hippocrine cum.i.latino utrobiq; & duplicato.p.atq;.c.exili scribitur:fons é in boetia iuxta quã est aganippe.Dum Cadmus equestri exploratione inquirit:quæ nam loca insedisset cãm dedit poetis:ut diuulgarent hippocrinem ungula uolantis eq natum fuisse.nam hippi equi:crine.i.fons dicitur:& inde equus pegasus a fonte:qui græce πηγη dicitur est cognominatus:ut in dictiõe pegasus uidebimus: & similiter Aganippe modo consimili penitus nomen accepit.nam agan ualde indicat:& ιππος equus:quasi ualde equ⁹ uel eq ita ut ambo poti fontes facundiam præstare poetis dicti fuerint:unde Ouidius circa initium lib.v.fastorum inquit.Dicite quæ fontes aganippidos hippocrines Grata medusei signa tenetis equi.

Hippocoon cum.i.latino & duplicato.p.atq;.c.exili:& duplicato.o.scribitur:fuit teste Homero li.x.iliados patruelis Rhesi trachum regis:a Diomede & Vlyxe interfecti fuerunt.

Hippocrates cum.i.latino & duplicato.p.atq;.c.&.t.exilibus scribitur:habetq; accentum in antepenultima: ut uidebimus in dictione prosodia:fuit Asclepii filius in insula coo genitus:ut ex epistolis Democriti ad illum:& illius ad Democritu3 habetur. fuit Pythagoræ discipulus:& omnium medicorum princeps:& componitur ea dictio ex ιππου quod est equi:& κρατος robur:quasi equorum robur.hic medicina3 longo tẽpore perditam reuocauit in lucem.nam ut scribit Plinius li.xix.naturalis historiæ nulla artiu3 inconstantior fuit:& nunc etiã sæpe cõmutatur:cum sit fructuosior nulla.hæc primũ inuentores suos cælo dicauit:& hodie multifariam ab oraculis petitur.hæc ille.Náq; Apollo primus medicinæ inuentor dicitur:Illo dicẽte ad uirginem Daphnem apud Ouidium libro metamorphoseos.i.

Inuentum medicina meum est:opiferq; per orbem.

Dicor & herbarum subiecta potentia nobis.

Sane Apollo ipse eodem Ouidio teste li.ii.eiusdem operis ex Coronide nympha filia Phlegiæ regis thessaliæ Aesculapium genuit:& nutriendum Chironi piissimo centaurorum tradidit:a quo medicinã didicit:& ipse plurimum ampliauit.Qua de re dixerunt nonnulli Chironem herbariam medicina3 primitus comperisse.Sed ut ait Plinius libro.xxv.naturalis bistoriæ centaureã herbam comperit:qua ut idem auctor ait: curatus dicitur a uulnere pedis contracto ex lapsu improuiso sagittæ herculis e suis manib⁹ illitæ ueneno hydræ.nam cum Chiron herculem excæpisset hospitio:& eius arma contractaret:sagitta cadens e manibus illius leuum uulnerauit pedem:dicente Ouidio libro.v.fastorum.

Dũq; senex tractat squalentia tela uenenis.

Excidit:& leuo fixa sagitta pede:sed ut dixit ulterius Ouidius illum nunq; tali uulnere liberatũ: & post nonum diem miseratione deorum:ne amplius dolore cruciaret ad cælos tractu3: unde ait:Ipse etiam lectas pegaseis collibus herbas.

Temperat & uana uulnera mulcet ope:& infra subdit.

Nona dies aderat cum tu iustissime chiron.

Bis septem stellis corpore cinctus eras.nãq; herculem etiam heracleon ab eo nomine cognominata3 herbã comperisse.idem Plinius rettulit:& achillem & achilleam:sed Aesculapius cum alias plures:tum etiã panacem:quæ teste Plinio ipso nomine omnium morborum remedia ꝓmittit:a qua filiam nuncupauit. nã παν omne:& ἀκαι ρία importunitatem & molestiam dicit:quasi omnibus dolorib⁹ & molestiis subueniret.ueꝝ cum herbarum uiribus Aesculapius ipse hyppolytu3 occisum in uita pristina reuocasset.iratus Iuppiter eũ fulmine stygias demersit in undas.sed ut ait Plinius libro.xxix.opera eius clara troianis temporibus uulnerum dũtaxat remediis fuere.Quod equidez dixisse: puto ob Machaonem & Polydariũ filios:qui teste Homero libro.ii.iliados ob solertiam medicinæ cum aliis græcorum ducibus ex creta ad expeditionem troianam conuocati fuere:ut in suis dictionibus ostendemus.Sed ut ait Plinius lib.xxv.primus omniũ quos memoria nouit.Orpheus de herbis curiosius aliqua prodidit.post eum Musæus & Thesiodus polyion herham admirati sunt.Homerus etiam alias nominatim herbas celebrat:ut moly:cuius inuentionẽ Mercurio assignat.Laudat etiam hos tres flores lotum:crochum & hiacynthum:ab Homero uero ut idem Plini⁹ retulit Pythagoras clarus sapientia primus uolumen de effectu herbarum composuit:& in totu3 Apollini & Aesculapio diis immortalibus inuentionem & originem assignauit:composuit & Democritus per agratis iam persidis arabiæ æthiopiæ ægyptiq; magis:in quibus incredibilia dictu affirmauit:nã inter alia dixit Democritus:ut ait Plinius credidit Theophrastus esse herbem:cuius contactu illata a Pico exiliret cune⁹ a pastoribus arbori adactus.Zanthus etiam libro historiarum.i.tradidit occisum draconis catulum reuocatum ad uitam a parente herba quã balym nominat: eadẽq; tilonem:quem draco occiderat:restitutum saluti.Iuba etiam in arabia reuocatum quadam herba ad uitam hominem tradidit:quæ ut dixit Plinius etia3 si fide carent:admirationem tamen implent & cogunt confiteri multũ esse quod uero supersit:& refert plærosq; existimasse:nihil non herbarum ui effici posse:sed plurimarum uires esse incognitas. Sane Pythagoras &

Democritus tẽpore Hippocratis fuere: ſed ut Plinius libro.xxix. mirum dictu ſequentia a troianis temporib⁹ in nocte denſiſſima latuere uſq; ad pelopõneſiacũ bellum: Tunc medicinã reuocauit in lucem Hippocrates genitus in inſula coo: quod bellum ut idem oſtendit libro.xxx. eiuſdem uoluminis: geſtũ eſt a tricenteſimo urbis noſtræ anno: & cum romana urbs teſte Solino in initio de memoralibus mundi fuerit poſt troianum bellum anno quadringẽteſimotrigeſimotertio: conſtat medicinæ artem delituiſſe anelis ſeptingentis trigi tatribus. At Hippocrites ut idem Plinius profitet: cuj fuiſſet mos liberatos morbis ſcribere in templo eius dei qui auxiliatus eſſet: ut poſtea ſimilitudo proficeret: ex his ſcripturis excerpſiſſe eam tradit: quaj ſane ar tem ut in epiſtolis ad Democritum ipſe idem oſtendit in nullo ꝓrſus quæſtu fuiſſe certum eſt. Quare cuj ue nientem ab illyricis peſtilentiã teſte Pli. li. vii. prædixiſſet ipſe Hippocrates: & diſcipulos ad auxiliandum p urbes dimiſiſſet: ob id meritum honores illi: quos Herculi decreuit græcia. Poſt Hippocratem uero auxit artem protideus ſylmibriæ natus & eius diſcipulus qui eam ad uectigal redigere cœpit: horum placita: ut Pli. xxix. lib. proſequitur Chryſippus ingenti garrulitate mutauit: plurimũq; & ex Chryſippo diſcipulus eius Heraſiſtratus accæpit Ariſtotelis filia genitus. Hic Antiocho rege ſanato centum talentis donatus eſt: a rege Ptolomæo filio eius. idem Pli. præfato li. vii. rettulit magnam Critobolo famam aduenisſe: qui parum ante Heraſiſtratum fuit: extracta Philippi Regis oculo ſagitta: & circa deformitatem oris curata orbita te luminis. Sed alia interim factio ab experimentis ſe cognominans: empericum cœpit in ſicilia a Cronte agrigentino Empedoclis & Chryſippi auctoritatem condẽnante. de quibus in ſuis dictionibus uidebimus poſt hos Herophilus oĩa hæc condẽnans ad muſecos uenarum pedes pulſu diſcreto per ætatũ gradus me dicinã reduxit: ſcrutabãturq; morboꝝ cauſas & uini rationej inſtituerat: ſj ut ait Pli. in præfato. xxix. li. de ſerta deinde & hæc ſecta eſt: quoniã neceſſe erat in ea litteraturam ſcire. Interj ut auctor eſt Caſſius Emina ex antiqs hiſtoricis prim⁹ qui romã e medicis uenit: fuit a pelopõneſo Archagat⁹ Lyſanie filius. L. Aemilio .M. Licinio conſulibus anno urbis qngenteſimo trigeſimoquinto: eiq; ius quiritum datuj & tabernã in cõ pito acilio emptã. hic primo uulnerari⁹ mox obſecandi urẽdiq; ſcæuitiã carnifex appellat⁹ fuit: & cũ alii ad currerẽt græculi idẽq; efficerẽt: in tediũ cũ arte medicinæ oẽs deuenerũt. Quare a. M. Catone cenſorio me dici cũ ſua medicina reprobati urbe & italia pulſi ſunt: anno urbis ſexcẽteſimoqnto: eoſq; nõ artifices ſani tatis: ſj hominũ carnifices cenſuit: ut ex eius epiſtola ad. M. filiuj intelligi pót: cui⁹ uerba ſunt: Dicaj de iſtis græcis ſub loco. M. fili qd athenis habeã exquiſitũ: & qd' bonũ ſit eorum: litteras inſpicere nõ pdiſcere uni cã nequiſſimũ & indocile genus eorũ: & hoc putabã interdixiſſe. Quãdocũq; iſta gẽs ſuas litteras dabit: oĩa corrũpet. Tũ etiã magis ſi medicos ſuos huc mittet: iurauerũt iter ſe barbaros necare oẽs medicina: ſed hoc ipm mercede faciunt: ut fides his ſit & facile diſpdant: noſq; dictitãt barbaros & ſpurcius nos q̃j alios apifi cos appellatione fædabãt. hæc ipſe Cato: ideoq; tradunt tẽpluj Aeſculapii etiã cũ reciperet' is deus extra ur bem feciſſe iterũq; in inſula. Nãq; ut late narrauit Liuius circa finẽ libri. x. ab urbe cũ romana urbs triennio peſte laboraret: inſpectis libris ſybillinis decẽ fuerunt a ſenatu miſſi legati: qui ex epidauro deũ Aeſculapiũ in ſpecie ſerpentis romam adduxerunt: cuius aduentu urbs ſtatim a peſte liberata eſt. unde ut latiſſime nar rauit Ouidius li. metamorpho. xv. de Aeſculapio locutus.

Sedeſq; ſibi circũſpicit aptas.
Scinditur in geminas partes circũfluus annis.
Inſula nomen habet: laterumq; a patre duorum.
Porrigit æquales media tellure lacertos:
Huc ſe delata pinu phæbeus anguis
Contulit & finem ſpecie cæleſte reſumpta.

Luctibus ipoſuit: uenitq; ſalutifer urbi. Pulſi ergo ex Italia medici diu poſt Catonem excæpti ſunt. nã ut ait Pli. præfato. xxix. li. ſolam hãc artiũ græcaꝝ mundũ exercet romana grauitas: & in tãto fructu pauciſſimi q ritum attigere: & ipi ſtatim ad græcos tranſfugere: imo uero auctoritas aliter q̃j græce eam tractantibus: & apud impitos experteſq; linguæ nõ é: ac minus credunt quæ ad ſalutem ſuã pertinent ſi intelligunt. Qua de re in hac ſola artiũ euenit: ut cuicunq; medicũ ſe profitenti ſtatij credat': cũ ſit periculũ in nullo mẽdatio ma ius: non tamẽ illud ituemur: adeo blãda eſt ſperandi ꝓ ſe cuiq; dulcedo. Nulla præterea lex quæ puniat in ſcitiã capitalej: nullũ exemplum uindictæ: diſcunt periculis noſtris: & experimẽta p mores agunt: medicoq; tantũ hominẽ occidiſſe ſumma ipunitas eſt. hæc ille: & li. xxv. ait: Minus hãc artẽ q̃j par erat noſtri celebraue re oĩuj utilitatũ & uirtutũ rapaciſſimi. Primuſq; & diu ſolus idem ille. M. Cato oĩum bonarum artiũ magi ſter: paucis dũtaxat attigit boum etiã medicamina non omiſſa. poſt eũ unus illuſtriũ tentauit. C. Eualgi⁹ eru ditione ſpectatus iperfecto uolumine ad diuũ Auguſtũ inchoato præfatione religioſa: ut oĩbus malis hũa nis illi⁹ potiſſimũ principis ſemp medicet' maieſtas: ante hunc cõdiderat ſolus apud nos: quod equidẽ inue ni Pompeius Leoneus magni Põpei libertus: quo primũ tempore hãc ſcientiã ad noſtros pueniſſe aiaduer to. Nãq; Mithridates maximus ſua ætate regum: quẽ debellauit Põpeius ante oĩuj ante ſe genitoꝝ diligen tiſſimus uitæ fuiſſe argumentis potius q̃j fama itelligit'. Vni ei excogitatũ libere quottidie uenenũ præſum ptis remediis: ut cõſuetudine ipſa innoxiũ fieret: primo inuẽto genere antidoti: ex quib⁹ unũ etiã nomẽ eius

retinet. Illum ſolum mortalium Mithridatē uigintiduabus linguis locutū certū eſt: nec ſubiectis gentib⁹ il lum hominē per interpretē appellatū ab eo annis ſex & qnquaginta: quibus regnauit. Is ergo in reliqua ingenii magnitudine medicinæ peculiariter curioſus & ab oīb⁹ ſubiectis qui fuere pars magna terrarꝫ ſingula exquirens: ſcriniū cōmentationū haꝫ & exēplaria effectuſqꝫ in arcanis ſuis reliquit. Pompeius autē oī regia præda potius tranſferre ea ſermone noſtro libertū ſuū Lenoeū grāmaticæ artis doctiſſimū iuſſit. uitæqꝫ ita profuit nō minus q̄ reipublicæ uictoria illa ad Mithridatē etiam teſte eodem Pli. in præfato libro Aſclepiadis medendi arte clari uolumina cōpoſita extant: cuꝫ ſolicitatus ex urbe roma præcepta pro ſe mitteret: hunc dixerat Pli. li. vii. eiuſdem uoluminis fuiſſe pruſienſem. & li. xxvi. dixit primum fuiſſe magiſtrū rhetoricæ: & nec ſatis in ea arte quæſtuoſum: & ad alia ſagacis ingenii: & ad medicinæ artē ſe repente conuertiſſe atq̄ ut neceſſe erat homini: qui nec id ægiſſet: nec remedia noſſet: meditata quottidie oratōe blandiens oīa abdicauit: & totā alioꝫ medicinā reuocando ad qnq̄ res redegit: uidelicꝫ ad abſtinentiam cibi: potus & ueneris: fricationē corporis & ambulatōeꝫ modeſtā. Quæ quiſqꝫ ſibimet preſtare poſſet. Quare uniuerſuꝫ p̄pe humanū genus circūægit in ſe non alio mō: q̄ ſi cælo emiſſus aduenīſſet. reparata etiam rōne qua unum ægris mederet dando etiam frigidam aquam: & ut auctor eſt. M. Varro alia quoq̄ blandimenta excogitauit iam ſuſpendendo lectulos: quoꝫ iactura aut morbos extenuaret: aut ſomnos allicere. Concedebat etiā balnea auidiſſima hominū cupidine: qn alia multa dictu grata atq̄ iucunda magna auctoritate conſtituit. Nāq̄ & uomitiones ſupra modum arguebat: & medicamētorū potus ſtomacho inimicos dixit. Is teſte Apulegio li. iiii. floridori cū ſeſe forte a rure ſuo reciperet. In pomœriis ciuitatis uidit circūſpectuꝫ funus ab ingenti numero: moxq̄ illud addiit ptractauitq̄ corpus hominis: & per quædā ſigna inuenit in illo uitā: cūq̄ clamaret: ut reportaret a rogo domū pars medico annuebant: & reliqui obſiſtebāt. tandeꝫ uelut ab inferis domum relatus eſt: moxq̄ recreauit ſpiritus: & animā in latibulis corporis delitescenteꝫ ſuis medicamentis uniuerſo corpori reſtituit: q̄obreꝫ uelut deus fuit ab hominib⁹ honoratus: quod tetigit Pli. lib. vii. cum ait relatū e funere hominē conſeruauit. & ſubdit Pli. ſed maxime ſponſione facta cuꝫ fortuna ne medicus crederet. ſi unq̄ inualidus ullo mō fuiſſet. Sicq̄ uictor ſuprema in ſenecta lapſu ſcalaruꝫ exanimatus eſt. Venerunt his tēporibus romam medici q̄plures & uiri celebres: ut Caſſius Calpitanus Aruncius Rubrius: inter quos Antonius muſa fuit: qui contraria medicina a ſectatoribus Themiſtōis qui diſcipulus fuerat Herophili diuum Auguſtū graui periculo exemerat: ob quod illi Auguſtus ſtatuā ex ære iuxta ſignum Aeſculapii locari mandauit coluitq̄ eū ſemper amiciſſime: ut teſtis eſt Sueto. in uita Auguſti. Poſt hunc exort⁹ eſt Vecti⁹ ualens: qui teſte Pli. li. xxix. adulterio Maſſalinæ uxoris Claudii Cæſaris nobilitat⁹: pariterq̄ eloquētia aſſentator: potentiā nactus nouā inſtituit ſectam. At Neronis principatu eadem uis ad Theſſalum tranſiliuit delentē cuncta placita: & rabie quadā in oēs æuimedicos perorantē. Idem teſte Galieno li. i. de regimine ſanitatis: & ſimiliter li. i. de ingenio: librū ad Neronem ſcripſit: in quo cunctis medicis philoſophis tā ueteribus q̄ modernis ſeip̄m effrenata quadā temeritate præpoſuit: Hippocratēq̄ oiuꝫ medicoꝫ principem maxime ſupplantauit hunc Galienus ipſe ignorantiſſimū fuiſſe oſtendit: nec inter medicos: ſed inter textrices ſordide creuiſſe: cū eius pater lanæ pectinator: & mater textrix fuerit. Interim ut eodem li. proſequit Pli. ſuperuenit maſſilienſis Critias: qui ad motus ſydeꝫ ex Ephimeride mathematica cibos phibens: horas obſeruans: auctoritate Theſſalum præceſſit: diuitiaſq̄ reliquit innumeras. poſt quē repente ex eadem maſſilia urbem Charmis inuaſit: & damnatis non ſoluꝫ prioribus medicis ueꝫ & balneis aqua frigida etiā hybernis algoribus lauari ſuaſit quaſi cōtraria neceſſario contrariis curarent: & ut ait Pli. merſit ægros in lac⁹ & uidebamus ſenes conſulares uſq̄ in oſtentationē rigentes. Qua de re extat etiā Annei Senecæ aſtipulatio: nec dubium eſt omnes iſtos famā nouitate aliqua aucupantes aīas ſtatim noſtras negociari. hinc ille circa ægros miſeræ ſententiarū concertatōes nullo idē cēſente ne uideat aſſertio alteri⁹. hinc illa infœlicis monumēti aſcriptio turba ſe medicoꝫ periſſe. Interim ꝑdiere ex noſtris & exteris auctores nōnulli celebriores: q & herbarum naturas & pluriū reꝫ qualitates ſuis libris annotauere. Vt ex noſtris Macer ueronenſis qui tēpore Auguſti uolucrū qualitates: & herbaꝫ naturas uerſu expreſſit: de quo Ouidi. li. iiii. triſtium inquit.

Sæpe ſuas uolucres legit mihi grādior æuo.
Quæq̄ necet ſerpens: quæ iuuet herba macer.

Euax ſimiliter rex arabum non ſolū herbarū: ſed lapidū etiam ſpecies nomina colores: & quib⁹ in regionib⁹ ualeāt cōperiri: magno uolumine ad Neronē principem ſcripſit. Eiuſdem meminit Plini. lib. xxv. dicens Euax Dionyſius & Metrodorus herbaꝫ effigies pinxere: atq̄ ſubſcripſere effectus. Verū ut ſubdit pictura fallax eſt ex coloribus tā numeroſis præſertim in emulatione naturæ multū degenerare tranſcribentiū forte uaria. Præterea non paꝫ eſt ſingulas earū ætates pingi cū quadripartitis uarietatib⁹ anni faciem mutent. hæc ille. Poſt hos fuit Diaſcorides uir militaris: & i herbaria arte mirabilis: q qnq̄ uoluminib⁹ uirtutes herbaꝫ arborum lapidū aromatū aīaliuꝫ accuratiſſima doctrina deſcripſit: imo ut de ſeip̄o teſtat. Quæcūq̄ inquit in his libris poſui: non ex opinione aut fama cognoui: ſꝫ ex electione & expimēto didici: Vidi ego apd constantinopolim pulcherrimum eius auctoris codicē antiquiſſimis græcis litteris exaratum. In quo nō ſolum herbarum effigies: ſꝫ uolatiliuꝫ quadrupeduꝫ & reptiliū tanto artificio & ꝑprietate depictæ erāt: q̄to

natura ipsa: utputo producere potuit. At Plinius de seipso loquitur nobis inquit certe exceptis ad modum paucis contigit reliquas: de quibus. s. tractat herbas contẽplari scientia Antonii Castoris: cui summa auctoritas erat in ea arte nostro æuo uisendo hortulo eius: in quo plurimas alebat centesimum ætatis annum excedens: nullum corporis malũ expertus: ac ne ætate quidem memoria aut uigore concussis: Sane temporibus Domiciani Traiani Hadriani q̃ & Antonini pii nonnulli medici ex græcia ipsa urbe inuaserunt: & Protogenes primum uir astutus & callidus: qui astutia & arte græca magis q̃ scientia medicinæ famam & quæstum sibi queritabat: cui Archigenes alter græcus tempore & ipsius Domiciani successit: qui cum assentator esset & mulieribus q̃ facillimus: grandẽ romæ sibi comparuit quæstum. contra cuius mores & insciti am Galienus in libris suis sæpe inuexit. Galienus uero doctissimus: & ea ætate in medicina singularis romam principatu traiani deuenit: eratq̃ oriundus ex pergamo oppido asiæ celeberrimo: sed romæ temporibus Antonini pii floruit: ut idem de seipso diuersis in locis testatur. hic in ea arte omnes præter Hippocratem supasse creditur: composuitq̃ libros multos & Hippocratis omnia scripta miro ingenio explanauit: & ut græcus quidam medicus mihi rettulit centũ & quinquaginta uolumina in ea facultate edidit. Post illum uero Rasis quidam poenus fuit: qui lingua arabica ex omnibus ante se medicinæ auctoribus uolumen collegit. Sed distinctius & scientius: post eũ in eadẽ lingua Auicenna hispalensis effecit: qui cum reliquorum scripta uiderit: tum maxime Galienum secutus est: quem suo li. i. de infrigidandis medicorũ principem appellauit. Post hos cœperunt Itali in ea facultate plurimum pollere: ut petrus de apono patauinus uir in omni ætate admirandus: tum in philosophia: tum in his quæ ad medicinæ theoricã spectant: diuersis conciliando opiniões sua doctrina clarissimus est habitus: unde & conciliatoris cognomẽ adept⁹ est. Quin & ad problemata Aristotelis multa addidit: & illa ipsa subtili expositõne declarauit. Hunc non longe post Thaddæus florentin⁹ secutus est: qui adeo obscura omnia Hippocratis & aliorum principum in medicina detexuit & explanauit ut alter Hippocrates suo tempore habitus fuerit: diuitiasq̃ cumulauit innumeras: nam a principib⁹ Italiæ conuocatus. l. aureos in mercedem diurnam pacisci consueuerat. ab Honorio uero summo põtifice semel uocatus: non prius accedere uoluit: q̃ centum aurei illi in diem statuerent: unde liberatus pontifex decem milia illi aureorum condonauit. Tandem octogenarius moritur bononiæ circa annos domini mille ducentos septuaginta: Qua ætate etiam Accursi⁹ florentinus legum glosator floruit. Thaddæo uero successit similiter Trusianus florentinus: qui plusq̃ cõmentum super techne Galieni mira doctrina conscripsit. hic cũ in practica artis medicinæ ut multi ferunt infortunatum se conspiceret religioni se totum dicauit: & chartusinus effectus est monachus. Post hunc floruit Dinus de garbo florentinus similiter & Thaddæi discipulus qui patrem habuit Brunum nomine & arte chirurgiæ clarissimum: ut Thomas eius Dini filius in summa quã de arte medicinæ scripsit attestat. Dinus uero adeo utilia in Auicennam scripsit cõmentaria: ut sine illis Auicẽnæ doctrinam stare non posse a nõnullis creditum sit. Scripsit etiam in Galienum de malicia uariæ cõplexionis: & in Hippocratem de natura fœt⁹. Quin & in philosophia uarias & pulcherrimas disputauit: ac terminauit quæstiones: hunc non inferiori ingenio nec fama secutus est eius filius Thomas: post quem floruit Christoforus de honestis patria bononiensis: fuit & Marsilius similiter patauinus: qui multarum rerum cognitione: & scriptorũ subtilitate sua ætate præcelluit: quẽ Iacobus de foro liuiæ secutus & fama & ingenio superasse creditur. hunc Vgo senensis nostris temporibus secutus est. Qui diuinitate quadã ingenii: & peritia medendi omnes qui ante illum apud nostros floruerunt: excelluisse creditur. Cuius uitã inclytã filius ei⁹ Sozinus philosophus similiter & medicus eleganti stilo scripsit. Sed ut putamus ad Vgonem summum subtilitatis facultatis medicinæ peruenit: quæ iã declinare uidet. Et hæc de Hippocrate: ac de successorib⁹ eius quæ nouimus breuiter dicta sufficiant.

Hippolytus cum. i. latino sequente duplicato. p. & penultima cum. y. græco: ultima cum. t. exili scribitur: fuit filius Thesei athenien sium ducis ex Hippolyta Amazonum regina secundũ Iustinum: uel antiopa secundũ Senecam in Hippolyto natus: & componitur ab hippos: quod est equus & λύω qđ est discerpo: seu dissoluo: eo q̃ ab equis discerptus fuit: ut uidebimus in dictiõe phædra. Nam ut ostendit Plato in eo libro qui de nomine Cratilus inscribitur: hoc ut alia q̃ plurima non uera fuerunt nomina: sed a poetis cõficta: Vnde ab euentu fabulæ nomen hoc inditum assumpsit.

Hippolyta eodem modo cum superiori scribitur: & fuit mater Hippolyti: quam Antiopam uero nomine dictam quidam uolunt: & ab euentu filii sic postea cognominatã asserunt: de qua Virgilius libro. xi. æneidos meminit cum ait: Bellantur Amazones armis: Seu circum Hippolytem: seu se cum martia curru Panthesilia refert. Nãq̃ ambæ fuerunt Amazonum reginæ: sed ab Hippolyta deuicta Hercules balteum abstulit.

Hippolochus in cæteris eodem modo: & in ultima cum. ch. aspirato scribitur: fuit teste Homero libro iliados vi. filius Bellerophontis: & Glauci pater. Alter teste eodem lib. xi. fuit Antimachi troiani filius: qui una cum Pisandro fratre ab Agamẽnone in troiano bello interfectus est.

Hippomanes eodem modo scribitur: est teste Seruio super. iii. georgicorum uirus defluens ex equarum inguinibus: quo tempore feruntur in amoris furorem. Hesiodus uero dixit herbam esse: quam si comederẽt equi furorem paterentur: & dicitur ab ἵππων id est equorum μανία furia: unde etiam a poetis ponitur p

ea caruncula in fronte equi pulli nata: quam ſi quis matri præriperet nunq̃ deinceps pullum amaret. Et in quocunq; ſignificato neutrum eſt terminatum in es: niſi cum pro uiri nomine ponitur.

H ipſicratea prima cum. i. latino & unico. p. ſequens cum. pſ. &. i. latino: antepenultima cum. c. exili & penultima cum. t. ſimiliter abſq; aſpiratione ſcribitur: fuit uxor Mithridatis: quæ ſumme uiꝝ ſuum dilexit.

H ypſipyle prima & penultima cum. y. græco: antepenultima cum. pſ. &. i. latino ſcribitur: fuit Thoantis lemniadum regis filia: dicente Statio libro. v. thebaidos: ubi induxit narrare genus ſuum Adraſto argiuorũ regi: Claro generata Thoante: Seruitium hypſipyle ueſtri fero capta lycurgi. Et ut ipſe Statius ſcripſit: cũ Venus Vulcani coniunx: indicante ſole. a marito in lemno inſula cum Marte adulterari palaꝝ compræhenſa fuiſſet. Lemniades aliis cum ſacra diis peragerent: Venerem ipſam adulteraꝝ ſine honore liquerunt: quæ illis irata hircinum fetorem omnibus immiſit: ob quod a uiris ſuis ſpretæ cuꝝ ad bella contra uicinos thraces illi exiſſent: conſilio ſtatuerunt publico occidere omnes cum redirent. Quod cum fieret ſola Hypſipyle patri Thoanti pepercit: quem naui expoſitum Bacchus pater ad coum inſulam proſperam nauigatione perduxit. At Hypſipyle conſtructo rogo in propria regia: alterius ſuppoſiti funera pro patre: quem occidiſſe aiebat celebrauit. Inde uero paulo poſt tranſeuntibus cuꝝ argonautis laſone: ab his fœminis hoſpitio ac lecto ſuſcæpti ſunt. Et ab Hypſipyle laſon: qui cum ea iam duobus annis demorantes orantibus ſociis pro diſceſſu: & promiſſo reditu: ut teſtis eſt Ouidius in ſexta epiſtolarum Heroidum grauidam illaꝝ reliquit: quæ gemellos deinde peperit: Thoantem. ſ. & Euneum: quos alio alendos dimiſit: ne ſecundum ſuas ipſaruꝝ leges in inſula maſculi nutrirentur: hos niſi caſu poſtea reuiſere non ualuit. naꝝ paulopoſt Fama ſubit portꝰ uectum tranſlata thoantem Fraterna regnare coo. Ex quo Hypſipyle tãquã perfida a lẽnitatibus poſcitur ad ſupplicium: quæ cum fugeret a piratis in littore capta Lycurgo regi nemeæ dona data fuit. In cuius ſeruitio dum filium ipſius regis Opheltem ipſa nutrix aleret: & redeuntibus ab obſidione thebarum regibꝰ argiuis: ac in nemæa ſilua ſiti pene pereuntibus: interrogata de aqua illos ad langiam fontem perduxit: & quænam eſſet iuterrogaretur: & ſuos illa enarraſſet caſus filii qui cum Adraſto erant matrem eſſe dignoſcẽtes in ipſius proſilierunt amplexus. Sed dum inter hæc moraꝫ infans: quem inter flores & herbas ludentem liquerat a ſerpente necatus eſt. Quod Lycurgus pueri pater ſentiens: ira inflãmatus eam inferias nato mittere accurrebat: ſed a regibꝰ & filiis auxilia implorans ſaluata eſt. Quæ uero deinde illi contigerint: nec apd̃ græcos nec apud latinos memini me legiſſe.

H ira cuꝝ. i. latino & unico. r. ſcribitur: fuit maritima urbs in agro propinqua pylo, ſub Agamẽnonis dominio ut oſtendit Homerus libro. ix. iliados.

H yrcania prima cum. y. græco ſequens cum. c. exili: penultima cum. i. latino ſcribitur: Eſt in aſia ſcytharum regio: ut. Qu. Curtiꝰ de geſtis Alexandri: & Plinius libro. xvi. attenſtantur. Quod Seneca i thyeſte confirmauit dicens: Quænam iſta regio eſt: an ſub æterna niue hyrcana tellus. Et Lucanus ſimiliter libro. iiii. Tinxere ſagittas: Errantes ſcythiæ populi quos gurgite batros Includit gelido uaſtiſq; hyrcania ſiluis: quæ teſte eodem Curtio pantheris & pardis abundat pluribus: ſed maxime tigribus: Quod Lucanus etiam tetigit lib. .i. in oratione Cæſaris ad ſocios cum dixit.

Vtq; feræ tigres nunq̃ poſuere furorem.
Quas nemore hyrcano matrum dum luſtra ſequuntur.
Altus cæſorum pauit cruor armentorum.

H yrgis prima cum. y. græco: & ultima cum. i. latino ſcribitur: fluuius eſt ſcythiæ: quia teſte Herodoto lib. hiſtoriarum. iiii. intrat in tanaim.

H yriæ prima cum. y. græco: penultima cum. i. latino ſcribitur: fluuius eſt boetiæ: de quo Homerꝰ li. ii. iliados meminit: & facit gentile hyriates.

H yrmos cum. y. græco ſcribitur: & dicitur quaſi ſyrmos quod eſt tractus. Nam ſeries eſt oratõnis uel conſtructio tenorem ſuum in multos uerſus protendens: ut apud Virgi. li. æneidos. i. Eſt in ſeceſſu longo locus inſula portum Efficit: & reliqua: ubi ſit tractus uſq; in id Horrentiq; atrum nemus imminet umbra. & libro vi. Principio cælum ac terras campoſq; liquentes: Lucentéq; globum lunæ: titaniaq; aſtra: Spiritus intꝰ alit Vnde teſte Seruio hyrmos longiſſimum eſt hyperbatum.

H yrœades prima cum. y. græco: antepenultima cum. œ. diphthongo ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum. i. uir mardus: qui primus ex Cyri exercitu muros ſardium aſcendit.

H irpi cum. i. latino ſcribitur: uocabulum eſt ſabinum: & ut puto a græco corrumptum. Cum a græcis etiaꝝ ſabini originem duxerunt: ſignificatq; teſte Seruio apud nos lupos: quare ab ἅρπαξ quod eſt rapax forſitan deductum fuit. Nam ut idem Seruius ſuper. xi. Virgilii refert: fuerunt populi habitãtes in monte Soracte: qui cum Diti patri aliquando ſacrificarent: cum mons ipſe manibus conſecratus eſſet: & uenientes lupi exta rapuiſſent illos diu ſecuti ſunt: quoſq; tandem ad quandam peſtiferam ſpeluncaꝝ aduenerunt: unde peſtem contrahentes habuerunt reſponſum poſſe eam ſedari ſi lupos imitarentur. i. rapto uiuerent. Quod poſtquam factum eſt dicti ſunt populi hirpiſorani. i. lupi Ditis: cum Pluto eorum lingua Soranus uocatus

esset:cuius rei memor Virgi. Aruncē ex eo loco ducentem originē lupo cōparauit li.xi. At uero Plinius lib. naturalis historiæ non populos fuisse hirpos dixit:sed per paucas phalisco rum familias:quæ sacrificiū annuum ad Soractis montē Apollini celebrabant:id operantes:ut ait Solinus gesticulationibus religiosis:& impune ardentibus lignorum struibus in honorem diuinæ rei insultabant:flammis parcentibus illis. Quibus ob deuotionis ministerium senatus perpetuo consulto omnium numerum uocationem dedit. Vnde Aruns apud Virgilium li.xi. Superos sic uoce precatur.

Sanguine deum sancti custos soractis Apollo:
Quem primi colimus:cui pineus ardor aceruo.
Pascitur:& medium fræti pietate per ignem.
Cultores multa premimus uestigia pruna.
Dat pater.& reliqua. Varro autem ubique teste Seruio religionis expugnator cum quoddam medicamentum describeret:ait ut solent hirpini.qui ambulaturi per ignes medicamento plantas tingunt: hæc ille. de his forte intellexit Virgi.li.æneidos.vii.cum ait.

At mesapus æquum domitor neptunia proles.
Quem neq; fas igni cuiq; nec sternere ferro:& subdit.
Hi fesceninas acies equosq; phaliscos
Hi soractus habent arces.& reliqua.

Hyrtacus cum.y.græco &.t.ac.c.exilibus scribitur:fuit uir troianus ex ida monte: qui filium habuit Nisum Aeneæ comitem:a quo Virgilius patronymicum ducens ait:Cyrtacides comitum Aeneæ quē miserat ida. habuitq; teste Homero li.xii.iliados alterum filium nomine Asium.

Hyrus cum.y.græco scribitur:nomen est uiri proprium:de quo Ouidius in remediis amoris:Cur nemo ē hecatem:nulla est quæ cæperit hyrum. Nempe q̄ alter egens altera pauper erat.

Hispon cum.i.latino scribitur:& est nomen uiri proprium.

Hispania cum.i.latino utrobiq; scribitur:regio est Europæ quæ a montibus pyreneis incipiens:ut dixit Appianus clarissimus historicus:& per columnas Herculis circuiens usq; in borealem oceanum protenditur: ita ut omnia in eo circuitu ad hispaniā spectent:cuius magnitudo ut ait multa est:& incredibilis in unica regione. Nam decem milibus stadiis latitudo commensuratur. longitudo uero prorsus eadem esse uidetur. Quam gentes quoq; diuersæ & uariis nominibus cognominatæ inhabitant. quin & fluuios plures nauigabiles continet:minoreq; alios diuersos & quāplurimos in illos defluentes. Terra quoque est fœlix: & optimarum rerum fertilis. hæc ille. ut ad uerbum ex illo traduximus. Nam sita est hæc regio inter aphricam & galliam a septentrione pyrenis montibus clausa:reliquis partibus undique mari concluſa. Interfluunt eam flumina magna bethys mineus iberus & tagus aurum trahens:ut in asia pactolus & hermus. habet prouincias sex taraconensem:carthaginensem:lusitaniam:galetiam:& bethicam. hæc eadem prius ibera ab ibero amne cognominata fuit. Postea ab Hespero fratre Atlantis hesperia. Vlma ab hispali urbe hispania nuncupatur:cuius urbis acculas Cæsar grauiter increpuit. Quod Cneo:& sex filiis Pompeii magni fauerant. Sane eam dictionem aspirari antiquæ inscriptiones ostendunt:sed duæ ab historicis cognominātur hispaniæ citerior:quæ est in septētrionali plaga:& a Pyreneo usq; ad carthaginem porrigitur. Vlterior quæ in meridie a celtiberis usq; ad gaditanum fretum extenditur.

Hyspeus cum.y.græco scribitur:fuit arcadiæ rex:quē nonnulli Cyrenes fuisse patrē credunt. Virgi. uero eā fuisse Penei fluuii filiam in libro georgico.iiii.ostendit.

Hystaspes cum.y.græco &.t.exili scribitur:fuit pater Darii persarum regis.

Hysteron cum.y.græco &.t.exili scribitur:dicitur a nostris ultimū:& inde hysteron proteron figura nominatur:cum sententia ordine cōmutatur:ut postq; altos tetigit fluct⁹:& ad æquora uenit. Nā prius ad æquora uenit q̄ tangeret fluct⁹. Virgi.li.georgi.i. Area tum primus ingenti est æquanda cylindro. Et uertenda manu. Nam primus manu uertitur:q̄ æquetur cylindro.

Hysterologia prima cū.y.græco.& sequēs cum.t.exili scribit̄:dici potest a nostris sermo præposterus.

Histiæus cū.i.latino utrobiq;:&.æ.diphthōgo i penultia scribit̄:fuit teste Hero.li.histo.vi.mylesioꝝ tyrann⁹

Histiæa eodē mō scribit̄:ciuitas fuit in euboia:de q̄ meminit Home.li.iliados.ii.πολυκάφυλον Ἱστιαίαν.

Historia p.i.latinū &.t.exile scribit̄:& ab ἱστορεῖν:qd̄ est spectare & cognoscere significat. unde & ἱστορα scientē uocāt:& ἱστέον est sciendū:s̄ primū a græcis aspirat̄. unde nos historiā cū aspiratione deduximus:reliq̄ non aspirant̄. Sane teste Gellio li.v.noctium atticaꝝ historiā ab annalib⁹ quidā differre eo putant: q̄ cuiꝰ sit utrunq; regꝝ gestaꝝ narratio:eaꝝ tamen ꝓprie rerum sit historia:quib⁹ reb⁹ gerendis interfuerit is qui narret. Annales uero esse cū res gestæ pluriuꝰ annoꝝ obseruato cuiusq; anni ordine deinceps cōponunt̄. Quaꝰ sane differentiā accæptasse Seruiū in.i.æneidos certum est. Sꝰ clarius ea differentia cōcipitur ex libro Sempronii Asellionis primo ostendentis:q̄ inter annales & res gestas interſit. Verum inter eos inquit qui annales relinquere uoluissent:& eos qui res gestas a romanis ꝓscribere conati essent:omnium regꝝ hoc interfuit.

Annales libri tantūmodo quod factū quoquo anno gestum sit demonstrabant. i. quasi qui p Dariū scribunt quā græci ἐφημερὶδα uocant. Nobis non satis eē uideo quid factū esset id pronunciare: sed etiam quo cō silio quaq; rōne gesta essent demonstrare: & paulopost idem Asellio in eodem li. Naz neq; alacriores ad rē pu. defendendam: neq; segniores ad rem perperā facundiā annales libri cōmouere quicq; possunt.

H istopus cum. i. latino &. t. absq; aspiratione scribit: genus est nauis: quā teste Gellio actuariam dicimus.

H ystrix prima cū. y. græco: & ultima absq; aspiratione: &. i. latino scribit: est aīalis genus: quod teste Herodo. & Plinio li. ix. naturalis historiæ maxīe in india æthiopia: & aphrica crescit: ericio simile: spinis tergus hispidum habens: quas tensa cute plærunq; laxatas uoluntaria iaculatione iacit: & assiduis aculeorum nimbis canes uulnerat insequentes. Et sex hybernis mensibus latet.

H istrio cum. i. latino utrobiq; scribit: & licet a græca dictione descendat: quæ minime aspiratur: aspirationez tamen apud nostros susceпit. Nam teste Festo huiusmodi scænici a nobis histriones uocati sunt: quia primꝰ qui hanc artem romæ exercuit ab istria profectus est: sed certissimum est istriam nullo mō aspirari. At uero Liuius & Valerius maximus non ab istria: sed ab hetruria illum ueniſſe dicunt: a quo eiusmodi nomen tractum fuit: quare non græcum sed hetruscum uocabuluz est. Similiter Cornelius Tacitus ab hetruscis historiones accitos dixit: & a tyriis equorum certamina. Quos laudatissimo primum usui fuisse habitos uidimꝰ in dictione Aesopus. Naz hi quoq; personati in scæna tragœdias agebant: comœdiasq; uoce & corporis gestu. Vnde ait Cicero: histro si paululum extra numerum: aut si uersus pronunciatus est una syllaba breuior aut longior exibilat exploditur. i. pulsatione manuum eiicitur.

H yusquiamus prima cū. y. græco sequente. u. scribit: herba est medicinalis: quæ a nostris dens caballinꝰ uocat

H odius cum. i. latino scribit: fuit teste Homero li. ix. iliados unus ex græcoꝝ preconibus in bello troiano.

H œthyni cum. œ. diphthōgo &. th. aspirato sequente. y. græco scribitur: populi sunt.

H œtychius prima cū. œ. diphthongo sequens cum. t. exili &. y. græco: penultima cuz. ch. aspirato &. i. latino scribit: fuit teste Home. li. vii. iliados uir Achiuꝰ longe optimꝰ artis statuariæ opifex: qui apd hylen hitabat

H olos cum unico. l. scribitur: & dicit latine totus. Olus uero sine aspiratione latinum est: & uenit ab oleo uel olo quod sine aspiratione scribitur.

H ololāpus similiter cum aspiratione & simplo. l. scribitur: dicit a nobis totus flāmeus.

H olor cum aspiratione similiter & unico. l. scribit: auis albæ nomē est: quā quidā cycnuz putant: & dicit quasi holos. i. totus oreos albus: de quo Oui. in heroidibus: Sic ubi fata uocant udis abiectus in herbis. Ad uada mæandri concinit albus holor: & Virgi. in bucolico: Argutos interstrepere anser holores.

H olocausta similiter cum unico. l. &. c. &. t. exilibus scribitur: ea sacrificia dicebant: in quibus tota hostia comburebat. Vnde componitur ex holon quod est totum & causum combustum.

H olographum simili modo cum unico. l. scribitur: dici potest a nostris totum scriptum & capi consueuit pro testamēto testatoris manu penitus scripto.

H olosathron cuz unico. l. &. th. aspirato scribitur: dici potest undiq; quassatum. Nam componitur ex holon quod est totum: & σάθρον quassatum: quo nomine Plinius li. xx. naturalis historiæ dixit genus quoddam petroselini cognominari.

H omerus cū aspiratione principii: & unico. m. scribitur: fuit omnium poetaruz clarissimus: cuius matre teste Herodo. in eiꝰ uita Eritheis uocata fuit: pater uero qs fuerit ignorat. Aristo. lib. iii. de arte poetica: ut refert Plutarchꝰ Dæmonē quendā illiꝰ patrē fuisse dixit. Alii uero aliter senserūt: ut de genere patria & uita illiꝰ taz uariæ sint sententiæ: ut satiꝰ sit de eo tacere: q̄ aliqd affirmare. Ná si ab ephoro ut Plutarchꝰ refert patriā quæras cumæuz dices. Si a Pyndaro oiuz lyricoꝝ principe: uidelz tū smyrneū tuz chiū asseuerabit: si ab Antimacho & Nicādro colophoniū cēsebūt: Sin aūt & ab Aristarcho & Dionysio thracio haud dubitabūt athenienseз dicere. Demū cum Simonides chiuz Aristo. leceз fuisse scribat nō desunt qui eū ex cypro salaminiū aut argiuū esse contendant. Qua ité tēpestate fuerit: tā uariæ sententiæ sunt: ut nesciamꝰ qd efferre. Nam aliqui teste Plutarcho eū asserunt tēporibꝰ belli troiani natū fuisse. Alii uero post troianū belluz annis centū Nonnulli aūt centū quinq̄ginta. Scripsit autē poeta hic clarissimus ut subdit Plutarchus pœmata duo: ilia den. s. & odyssea. Quoꝝ alteruz bellum troianū: alterū Vlyxis uarios errores cecinit: Batracho myomachiam uero non sibi uideri Homero esse attribuendaz. dixit idem Plutarchus qn & margiteз Homeri itideз eē negauit: de huiꝰ uero nullaz prorsus fecit mentionem. Alii uero & hæc omnia Homero ascripserunt. hic ut Quintilianus quemadmodum ex Oceano ipse idem dixit Homerus ammum fontium cursus initium capere omnibus eloquentiæ partibus exemplum: & ortum dedit: hunc nemo in magnis rebus sublimitate: i paruis proprietate superauit: idem lætus ac præssus iucundus & grauis tum copia cuz hreuitate mirabilis. Nec poetico modo sed oratoria uirtute eminentissimus. hæc ille: & plura alia in laudes eiusdem poetæ admirandas ꝓsequitur libro. ix. de institutiōe oratoria: & ut egomet quod de illo sentio fatear. Nihil iucundius aut dulcius aut gratius legere possuz. De quo dixit Oui. in li. ii. de sine titulo.

Aspice meonidem a quo ceu fonte perenni.

Vatum pieriis ora rigantur aquis.

H omelia cum aſpiratione principii:& unico.l.atq; .i.latino ſecundum ueraꝫ orthographiá ſcribiť: indicatq; apud nos ſermonem:& deſcendit ab ομι λω ꝙ ſermocinor.

H omœſis cum.œ.diphthongo in antepenultima ſcribitur:dicitur a noſtris ſimilitudo.Nam tropus eſt cuiꝫ ex ſimilitudine alicuius cogniti in ſimilitudinem deuenimus incogniti.Cuius ſpecies ſunt tres:icon: parabola & paradigma:de quibus in ſuis dictionibus uidebimus.

H omographia cum aſpiratione principii &.i.latino ſcribitur:dici poteſt æqualis ſcriptura uel pictura.naꝫ cõ ponitur ex ομου quod dicit pariter & γραφία ſcriptura uel pictura.

H omolus cum unico.l.ſcribitur.mons eſt theſſaliæ.

H omonymus penultima cum.y.græco ſcribitur:dicitur a noſtris eiuſdem nominis:quo etiam proprio nomi ne pater Apolloni Tyanei dictus fuit.

H omonyma cum.y.græco in penultima ſcribiť:dicuntur a nobis æquiuoca hoc eſt æque uocata quaſi intelli gi uelit non eadem in re exiſtentia.

H omoneœa cum aſpiratione principii &.œ.diphthongo in penultima ſcribitur:fuit liberta Cæſaris phãphili li & coniunx dulciſſima Atimeti:ut in ea dictione uidimus.

H omoptoton cum aſpiratione principii & cætera ſine aſpiratione ſcribuntur : dici poteſt latine ſimilium ca ſuum:uel ut ait Cicero in dignitatibus ſimiliter cadens.Naꝫ componitur ex ομωσ qđ eſt ſimiliter & πτω σι σ caſus:& dicit figura cũ quis diuerſas dictões in ſimiles caſus eximit:ut apud Ennĩ merentes flentes la chrymantes:& miſerantes.item neq; currentem neq; noſcit euntem. Tollentemq; manus ſaxumq; in mane mouentem.

H omoteleuton cum.t.exili utrobiq;:& eu diphthongo in penultima ſcribitur:dicitur a Cicerone in dignita tibus ſimiliter deſinens.Nam componitur ex ὅμωσ quod eſt ſimiliter & τέλευτόν finituꝫ:& eſt figura cũ plura uerba in eandem uocem terminãtur:ut abiit abſceſſit euaſit erupit.ſimiliter malui eos reduci ꝙ relin qui:teneri ꝙ deſeri. Et differt a ſuperiori quoniam illa eſt ſolum nominum hæc aliarum dictionum. Hanc figuram uitans Virgilius in bucolico dixit:Cuium pecus:& non cuius pecus:ut teſtis eſt Seruius.

H anapis cum unico.p.&.i.latino ſcribitur:fluuius eſt ſcythiæ:ut ſcripſit Herodotus li.hiſtoriarũ.iiii. de quo in dictione tiarantus uidebimus.

H ora cum aſpiratione a græcis tam pro tempore ꝙ pro termino ſeu loco ſcribiť:nos uero ut differentiaꝫ an notemus:cum pro loco & termino accipitur:abſq; aſpiratõe ſcribimus: ut Qui primus ab oris:& ut puto hinc deducitur ora quæ ſimiliter ſine aſpiratione ſcribitur:& ſignificat funem:quo nauis ad terram ligať: ut apud Liuium in libro.xiiii.in ipis quoq; trepidatum nauibus:duꝫ ne hoſtes cum ſuis ſimul irrumperent trahunt ſcalas:oraſq; & anchoras:ne in moliendo mora eſſet præcidunt.Quintilianus i epiſtola ad tripho nem ſimiliter ait:Permittamus uela uentis:& oram ſoluẽtibus bene precemur.Sane horæ ab Homero fin guntur libro.v.iliados non minus phyſicæ ꝙ poeticæ cæli portas cõſeruare:quin & ab hora omnia deriua ta aſpirationem habent.

H oroſcopos cum aſpiratione principii:&.c.exili:hoc eſt ſine aſpiratione ſcribitur:dicitur latine ſolariũ.Naꝫ uas quoddam ſeu inſtrumentum fuit:quo numerus horarum diei conſpici ad ſolem conſueuit: & compo nitur ex hora & σκοπόσ quod eſt conſideratio ſiue proſpectio.de quo Plinius libro.ii.naturalis hiſtoriæ inquit:uaſa horoſcopa non ubiq; eadem uſui ſunt:cum in trecentis ſtadiis : aut quingentis longiſſime mu tentur umbræ ſolis.

H orologium cum aſpiratione principii ſimiliter &.i.latino ſcribitur:dicebatur ſimiliter latine ſolariũ: ut de heroſcopo expoſuimus:ſed iam relicto latino nomine multũ ſignificantius eo noſtro inſtrumẽto concipiť: in quo non tm ratio horarum ex ſolaribus radiis:ſed etiã occultato ſole ſermo:ut ita dicam:horarum agno ſcitur.utrunq; enim logos ſignificat rationem ſcilicet & ſermonem.Nam non ſolum horaꝫ oculis oſtendit ac præſcribit:ſed etiam auribus procul & domi manentium nunciat campana:quæ ſuper impoſita eſt nu merum diſtinguente.Vnde quodammodo uitam habere uidetur:cum ſponte ſua cietur : & dies ac noctes pro homine opus facit:quo nihil neq; utilius neq; iucundius dici poteſt:nouum tamen inuentum eſt. ſimili ter & campana:ſed non admirabile:utilitatis tamen tantæ ac iucunditatis:ut cum in rebus ciuilibus:tuꝫ ue ro in ſacris mirum proſit atq; oblectet.Campanam dixi more uſitato nõnulli nolam uocant:ſed alteꝫ meo iudicio admirabilius inuentũ habem⁹:& apud nautas quoſq; pariter uſitatũ:pyxidẽ dico illam:quã prope dixerim uiuã ad lapidẽ ſidcritez qui magnes diciť:nauigationẽ ita iã moderant:ut eõmodius ne an acutius excogitatũ ſit dubitẽ.nã tabulam illam quæ ſocia hui⁹ eſt:ubi ſpacia maris atq; terraꝫ deſcribunť. neq; ita multũ miror.ẽ enĩ longi laboris ac ſedulæ diligentiæ potius ꝙ ingenii diuini:nec oio ueterib⁹ nautis defu iſſe exiſtimo:qđ ſi nouũ genus uelificandi:quod latinum uocant ab amalphitanis ut fertur excogitatuꝫ:nu per perpetuam gloriam illis imunitateꝫ apud nos omnes oras peperit.Quid tandẽ laudis præmiiq; debeaťinuentoribus pyxidis.Quãquã haud ſcio tantũ ne tribuamus gloriæ nauigantibus: an credamus eos aliũ

de accæpisse:hoc est ab eodem ingentissimo hominum genere:qui horologia ista præclara excogitarunt. Siquidem horologiū illud ad eandem pene formam pyxidis:quæ magnete temperatur:eandez quoq; ppe modum rationem continet:& ubi quattuor & uiginti in orbem radii:totidem uentos demōstrat: ita hic pari numero diei noctisq; horas sua in circulo puncta:hoc nonnulli quadrantem uocant:Quæ tria siue ab eodem siue a diuersis adiuncta sunt.Profecto nec Dædali qui serram:asciaz: perpēdiculū:& alia quæ in dictione Dædalus uidimus.Nec Theodori samiis qui normam:libella:tornum:clauem:nec ciclopum:qui fabricam ferream:nec Panos qui fistulam:nec Mercurii qui monaulion adinuenit:inuenta cum his de quibus diximus comparanda sunt:sicut econtrario.Non maioris ingenii fuit inuenisse arcum & sagittaz:cuius auctorem ferunt scytherem Iouis filiuz:ut testis est Plinius li.vii.naturalis historiæ: nec alia pluria ad hominū pniciem:quorū singula ad suos referuntur auctores q̄ excogitasse:ad quod proxime accedit ad superioruz miraculum:& bombardam uocamus:cuius auctorem execremur:licet tam&si ignoremus dignuz qui i morem Salmonei fulmine deflagrasset:quoniam nihil tam simile fulmini est luce:sonitu:odore. huius nomen a bombo quod est græcum:a nōnullis quoq; latinorum usurpatuz:& ab ardeo compositum est.Aliqui tormenta ænea magis dicere uolunt:habent & eius species sua nomina:nec quem scriptorem sequamur habemus:nec etiā scriptum habemus:quo nomine uocaret id in quo uterq; pes utrinq; quiescit eius qui insidet equo.Nam ut marmoreis signis romæ conspeximus:non utebantur illis antiqui.Quid ferrū quo uelut soleis calciantur pedes equorum iumentorūq;:quid illud ex corio extrema in parte lancæ:quod ferreum cornu ubi ad pectus lancea ipsa infesta reponitur.Quid magna pars armaturæ:sed hæc non repono inter acute inuenta:acutius est inuenisse ac multo utilius q̄ ratione frumentum quasi in pistrino ad decurrētis aquæ impetum moleretur:quod &si non admodum recens est:tamen nomine suo apud litteratos caret.Quidaz ueteres uocant pistrinum:uulgus uero molendinum:sicut ea quæ uento aguntur:sane molendinarium: & molendinariam comperimus:ut Paulus iurisconsultus de fundo instructo.Asinam inquit molendinariam: & molam negat Neratius instrumento fundi contineri.idem consultus de mæta molendinaria respōdit. Si rusticus eius fundi operariis moleretur eam quoq; deberi.Et subdit:est autem mæta inferior pars molæ cathyllus superior.hæc ille:rursus & illud quoq; utilius qui acutius excogitatuz est ex eo frutice: cuius nomē non legi.alii cottonem.alii bombycem ad similitudinem bombycis:qui sericuz gignit appellant: conficere tria præcipue quæ non deerant quidem nobis:sed accessionem hanc adiectaz gauisi sumus:uestes: chartas: uela.Adeo nec uestibus:nec chartis:nec uelis ullis melioribus utimur.Multa sunt inuenta ad sensuuz oblectationem.Partim eius generis cuius olim iam alia fuerant ut in musica qd̄ equidem & admiratōe & laude dignū est:adhuc carēs apto noie organa uocant.Quædā itē minora aptioribꝰ appellata noibꝰ monachordium cum.ch.aspiratione:& clauicymbalum cuz.c.exili &.y.græco in antepenultima:& nōnulla alia his addamus.zuccara sic enim omnes uocant & plurima ex eis confecta:& pilam lusoriaz.Non dico qua priꝰ etiaz utebamur:cuius Pithi inuentum.Plinius li.vii.dixit:sed uento ut uulgus loquitur pleham:&si ueteres pueros lusisse folle accæpimus:tamen & aliud fuisse illud:& hoc multo artificiosius esse non dubium est. Cuiꝰ inuentum ad marchionem ferarienſem:qui proxime defunctus est referunt:in eadem quoq; urbe reꝫ sordidam sed utilem primum inuentam uolunt:e seuo candelam partim eiusmodi apud priscos nullum exēpluz fuit domuisse aues ad uenandum.Nam de canibus qui coturnices attagenes fasianos perdices anates: cæteraſq; huiusmodi aues uenaī minus affirmare ausiz:q̄ de altilibus:quæ suapte natura sibi uenantī nunc etiā nobis quæ diligentia aut exercitatio adeo increuit:ut in artem & quidem non paruam euaserit:scripti sunt multi & magni de struzeria:ita enim hanc artem nominant libri studium nobilium hominum ac diuitum:sicut pauperum ac tenuiorum.illud quod nec ipsum affirmem:olim in usu non fuisse: noctua ascione ululaaliisq; quibusdam uolucribus captare alias uolucres:quod proprie aucupari dicitur. Nam alterum magis uenari est hoc insidiosum:illud uiolentum:hoc ex occulto:illud ex aperto:hoc blanda specie decipiēs:illud etiam anteq̄ noceat minans:ut sciamus uerum esse quod Aristoteles & alii quidam scripserunt pauperum proprium esse cum mali sunt dolo uti diuitum ui. ideoque alterum uulpeculæ: alterum leoni comparatur. Sunt etiam minora dictu alia nonnulla: ut pelles: bractea: argentea indutas fuco: tingere in aureum colorem:quas auripelles uocant: messanenſium ut aiunt inuentum: qualia in singulis artibus sua fortasse recentia inuenta sunt: ut in aurificina Niellum: illud in artem nullam cadit fecisse duos orbes e tenui uitro chrystalloue aut berillo:p quæ infirmior uisus meliusi credibile ē uideat:quæ ocularia nominat Nec id prætermittam quod ab ingenii arguitia non abest hastam in modum tubæ æqualiter perforatam: p quam impulso spiritu cretaceas pilulas emittimus:quibus certissimo ictu auiculas occidimus:cuius nomen antiquum non est:quia nec res antiqua erat:purpuræ antiquis in usu fuerunt:Nobis ut nulle sint facit:quæ rarissima eis fuit copia serici:& alia sunt quæ his inserere possemus:nisi in longum traheretur oratio: quibus constat nos rebus nouis noua nomina accommodare posse:ut ueteres a quibus præcepta habemus & exempla sumimus factitarunt:Vnde ait Priscianus in.viii.Si enim auctoribus timidas obstitisset:ut nullis nouis uterentur dictionibus ipsa natura & significationem rerum exigente perpetuis latinitas angustiis damnata mansisset.

Horatius cum aſpiratione principii &.t.exili atq;.i.latino ab emendatiſſimis græcis ſcribit̃:& ſecundu3 illos ab ὥρᾱιοσ quod eſt pulcher deriuatur.nõnulli uero ex noſtris latinum eſſe:& latinã deriuationem habere uolunt:& ab oro oras oratus deduci aſſerũt:quod ſi ueꝛ eſſet abſq; aſpiratõne ſcribi deberet:ſ3 prior ſcriptura magis a doctiſſimis obſeruat̃:fuit ergo poeta laudatiſſim9 patria uenuſinus:dicente Iuuenale in prima ſatyra:Hæc ego non credam uenuſia digna lucerna:fuitq; natus patre libertino:ut ipſe idem.xxiiii.epiſtola atteſtatur dicens.

Me libertino natum patre:& in tenui re.

Maiores pennas nidos extendiſſe loqueris.

Vt quantum generi demas:uirtutibus addas:fuit ſtatura breuis:ut in eadẽ epiſtola ipſe idem ſubdit.

Corporis exigui præcanum ſolibus aptum.

Iraſci celere3 tamen ut placabilis eſſem.&.xxvi.oſtendit quẽadmodu3 romæ litteris liberalibus erudit9 fuerat:& deinde uberioris ſcientiæ gratia nãſciſcendæ thenas conceſſerit:& cũ doctiſſim9 euaſiſſet familiaritatem.M.Bruti occiſoris Cæſaris adeptus:factuſq; ab illo tribunus militũ contra.M.Antoniũ & Auguſtum ſed uicto Bruto ex clade aufugit ipſo dicente in odis.Tecũ philippos & celerem fugã ſenſi recte non bene parmula.& ibidem:Sed me per hoſtes Mercurius celer denſo pauentẽ ſuſtulit aere.cui deinde Auguſt9 me cœnatis gratia indulſit:itaq; liberatus ad poetica ſe conuertit:& præcipuus apud latinos uerſus lyricos expreſſit:imitatur Archilochũ alcæum Sapphon & Pindarum poetas græcos:unde in.xxiiii.epiſtola ait:Par uos ego primus iambos.

Oſtendi latio numeros animoſq; ſecutus.

Archilochi:non res & agentia uerba lycambrem.

Temperat alcæus:& reliqua:ſcripſit igit̃ odos:libros ſermonũ duos:inſtitutiones poeticas:quæ poetria dicit̃:& epiſtolas:& cum diuitias optimis ſtudiis cumulaſſet:tandem romæ moriens Auguſtum rerum omniũ ſuaꝝ hæredẽ inſtituit:obiitq;.lxiii.anno ſuæ ætatis.imperii uero Auguſti anno.xxxv.fuitq; maxima pompa ſepultus in exquiliis apud Mecœnatem.

Hormenus cum.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:fuit uir troianus interfectus a Polypete filio Perithoi:ut oſtendit Homerus li.xii.iliados:& deſcendit ab ορμη quod eſt impetus.

Horõtes cũ aſpiratione principii &.t.exili ſcribitur:fuit ex lycia troianoꝝ amicus:qui occiſo apud troia3 Pãdaro lyciæ rege:qui troianis auxilia tulerat:ipſi Pandaro in militia ſucceſſit. Sed capta troia diſcedens cu3 Aenea in ſiculo mari periit:ut oſtendit Virgi.li.æneidos.i.eadem litteratura fluuius quidã ſyriæ deſcribit̃:qui teſte Pli.li.v.naturalis hiſtoriæ inter libanũ & antilibanũ montes iuxta heliopolim urbẽ exorit̃. Et deinde anthiochiã nominatã epiphanẽ diuidit.De quo meminit Iuuena.in.iii.ſatyra cum ait.Iãpridez ſyrus in tyberim defluxit horontes.Quo etiam noie gener Artaxerxis perſarũ regis cognominatus fuit.

Horizon cum.i.latino ſequente.z.conſonante ſcribit̃:dici poteſt latine finitio uel terminatio:& deſcendit ab ορι ξω quod eſt finitio uel terminatio.

Horthes cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero li.ii.iliados theſſaliæ urbs.

Hortenſius cum aſpiratione principii &.t.exili ſcribitur:latinũ puto & ab hortor deriuari.Nõnulli græcum exiſtimant:& cum.th.aſpirato ſcribunt:atq; ab horthes urbe theſſaliæ deductum putant:ſed prior ſcriptura etiã apud doctiſſimos cõmunior fuit.Hortenſius teſte Quintiliano libro.vi.de inſtitutiõe oratoria:quãdoq; oratorũ princeps romæ habitus:inde æmulus Ciceronis & nouiſſime quoad uixit ſecundus.De eodẽ dixit Varro lib.iii.rerum ruſticaꝝ.Et poſt eũ Gellius li.noctiu3 atticarũ primo.Qu.Hortenſius fuit orator clarus:ſed delicatior q̃ uirũ deceat:& formæ non minus q̃ eloquentiæ ſtudioſus. Nunq̃ ſpeculo inconſulto proceſſit in publicũ in illo ſe comere:in illo ſe mirari:in illo uultũ togãq; componere conſueuit,De quo plura idem ꝓſequunt̃.Et Valerius maximus ac illi plures.

De aſpiratione dictionum latinarum tam in medio dictionis q̃ initio & in fine.

His itaq; de dictionibus græcis:quæ latine ſcribunt̃:& initio dictiõis aſpirantur per ordinẽ habitis:decreui latinas quaſdam:quæ maxime difficultate3 habere uidentur:hoc loco nõ præterire.Immo per ordinem eas annotare:quæ aliquo modo aſpirationis nota in initio dictionum uel mediis ſyllabis ac etiam in fine deſignantur.Nam omnis aſpirationis nota aut principalis eſt ſyllabarum:aut terminalis:aut media.Quæ quidem principalis eſt ſolis uocalibus præponitur:& duos retinet in dictõibus locos capitalem.ſ.& medium. Capitalem ut habeo:medium ut perhibeo:Quæ uero media eſt ut plurimum in dictionibus græcis ſcribit̃:ut rhetor:rhaphanus Theophraſtus & ſimiles. in latinis etiam ut quidam uoluerunt oĩa terminata in cher uel in chra uel in chrum:& ante.c.habẽtia.l.ut pulcher pulchra chruz:ſepulchrũ fulchruz.Nonnulli uero ſolum pulcher chra chrũ:& ab eo declinata aſpirari uolũt.cætera ſine aſpiratõe ſcribẽda eẽ dicũt. Quæ aũt termi nalis aſpiratio ẽ in paucis iteriectõib9 latinis iueniẽt:ut uach ah oh:de qb9 loco ſuo dicẽt.Nũc de ea primũ aſpiratõe tractabim9:quæ capitalẽ in dictiõib9 locũ obtinet:& ab.a.incipiẽtes hoc quoq; ãnotãdũ duxim9

ipſum.a.ante.f.g.k.l.o.p.q.&.t.in latinis dictionibus recte aſpirari non poſſe.

H a interiectio cū aſpiratóe ſcribit̃:ut ab.a.differat cū præpoſitio é:uel litteræ nomẽ.Nã tũc quoq; aſpiratõe caret:uelut aliis magis placet:quia cum interiectio eſt:affectũ ſignificat:& cum aſpiratione profertur.Inue nitur nonnunq; interiectio ah poſt ſe aſpirari:de qua poſtea pertractabimus.

H abeo habes cum aſpiratione ſcribit̃:ut ab abeo is differat quãdo cũ ab præpoſitõe cõponit̃:& dicit̃ ſine aſ piratõe abeo is it:& dicim⁹ habui oratõez magis q; feci orónez:ſz feci orónez frequẽtius q; habui dicimus.

H abito cum aſpiratione ſcribitur:& ab habeo uenit:ſimiliter habilis & habena.Nã cũ aliquã dictionẽ aſpira ri dicim⁹ oés ab ea deſcendentes aſpirandas uolum⁹:Et conſtruit̃ habito melius cũ accuſatiuo q; ablatiuo: ut Virgi.in Alexi:Atq; humiles habitare caſas:Sane abũdo qd̃ in nónullis locis aſpiratũ comperit̃:librario ruz uitio tribuendũ eſt.Nã ex ab præpoſitione cõponit̃:& undo undas:qd̃ deriuat̃ ab eo ꝙ eſt unda.

H ac ꝓnomen ſiue aduerbiũ aſpirat̃:ut differat ab ac cóiunctõe:quæ ſine aſpiratõe ſcribitur.Vez in articula ribus,ꝓnoibus & aduerbiis monoſyllabis inde deriuatis:non ſolũ.a.ſed cæteræ uocales aſpirant̃:ut hic hæc hoc huc.Quoniam hic ꝓnomen a quo cætera huiuſmõi oriunt̃ teſte Priſciano ab græco articulo hoc deri uatum eſt:quod apud illos aſpirari minime dubitari põt:de quo in dictione eius uidebimus.

H actenus cũ aſpiratõe ſcribit̃:& ex hoc aduerbio & tenus cõponit̃:ſz in cõpoſitõe penultía ipſa corripit̃.Vir gi.Hacten⁹ aruoꝝ cultus & ſydera cæli:& teſte Feſto hac ſine deſignat.ait enĩ quaten⁹ ſignificat q̃ ſine:ſicut hactenus hac ſine:ſed antiqui quatenos dicebant:& qnando pro quando.quatinus uero quoniaz: hæc ille: Sane pro hòrum uerborum declaratione:quia multi quatinus ꝓ quatenus:& ecõuerſo ſcriptitare conſue uerunt:exempla adducemus:inquit enim Iuuenalis in ſatyra Natali:Exiſtunt qui promittunt hecatomben Quatinus hic non ſunt :nec uænales elephanti: quatin⁹ ſcripſit per.i.hoc eſt ſunt nulli qui promittunt diis ſacrificiũ centum boum pro ſalute diuitis.Et ſubdit per antipophoraz:nec eniz mactare & ſacrificare de ele phantis poſſent:non enim ſunt in latio:&ſi ſunt non uẽduntur:& ſic quatinus poſuit pro quia:ut dixit Fe ſtus:At uero quatenus cum.e.pro qua ſine ponitur:hoc eſt ad quantum ſiue ut exempluz ſit:cupio ſcire q̃te nus amor in amicicia debeat intendi ac ꝓgredi.i.ad quantum:ut ſcripſit Cicero in Lælio:quaſi ut uelim di cere utrum habeat finem ſeu mætam uel limitem amor & amicitia.Similiter dicimus uerberaui filium meũ quatenus ſit bonus.i.ad hunc finem ut ſit bonus.i.ad hoc ꝙ ſit bonus.Itaq; male dicitur.Iniunxit mihi do minus meus quatenus legam.

H æ quod eſt plurale huius pronoĩs hæc aſpiratur:& diphthongat̃:dum uero eſt præpoſitio minime:ſz quod ab ea deſcendit ſine aſpiratione & cum duplicato.e.ſecũdo.ſ.diphthongato ſcribitur.

H ædus cum aſpiratione & æ diphthongo ſcribitur:ut plene uidimus in dictione diphthongus ab illo tamen Iſidorus aſpirationem abſtulit:ſed prætualet antiquorum uſus:&.M.Varronis ſententia.

H æreo uerbum cum aſpiratione & æ diphthongo:ut uidimus in dictione diphthongus ſcribitur.

H æres ſimiliter aſpiratur:& cum diphthongo ſcribitur.ut in dictione diphthongus uidimus a quo exhære do penultima producta deducitur.

H alo uerbum primæ coniugationis cum aſpiratione ſcribitur:ut ab alo differat coniugationis tertiæ: quod ſine aſpiratioue ſcribitur:& nutrire deſignat.At cum aſpiratione halare ſpirare eſt:unde halitum ſpiritum dicimus.Iungiturq; cum ablatiuo:ut Sertiſq; recentibus halant.At exhalo cum accuſatiuo: ut Virgili.vii. æneidos:Sæuãq; exhalat opaca mephitim.Iuuenalis in ſatyra:Omnibus in terris Bellorum pompa animez exhalaſſet opimam.

H alitus cum aſpiratione ſcribitur:& ab halo halas primæ coniugationis uerbo deſcendit.

H amus cum aſpiratione ſcribit̃:ut in datiuo uel ablatiuo quod eſt hamo ab amo uerbo differat.

H ara cum ſtabulum ſignificat porcorum cum aſpiratione ſcribitur:ut ab ara deorum: quæ aſpirationem nõ habet differat.Significat etiam interdum hara aſpiratum teſte Seruio:in Donatum auem quandam auigu ralem:a quo nomine haruſpex & hariolus aſſerit deriuata:eoſq; falſitatis arguit:qui ab ara deorũ hæc ipſa aſtruunt deriuari:cum in ara deorum principalis ſyllaba producta ſit:in haruſpex uero & hariolus ſit bre uis.Sane Donatus in phormione inquit.Hariolus quaſi fariolus dicitur:aſpiratione poſita pro.f.littera.

H aruſpex cum aſpiratione ſcribit̃:ut uidimus in præcedenti dictione.

H ariolus cum aſpiratione ſimiliter ſcribitur:ut in dictione hara notauimus

H arena a uerbo hæreo teſte Seruio deriuari uidetur: eo ꝙ mixta calce parietibus hæreat:& ob hoc aſpirãdũ eſt.Alii uero conuenientius ab ar.o uerbo deriuataz putantes ſine aſpiratione ſcribunt arena:ſimiliter arũ do cum ab ariditate dicatur:nunquã recte aſpiratur.Sunt qui uelint cum haſtam arundo ipſa deſignat: ut per aſpirationem ab arundine quæ cannam ſignificat:diſcrepare faciant.Sane arundo mihi ubiq; nomẽ ui detur:quod cannam ex ſua proprietate ſignificat:haſta m uero per quandam inter ſe ſimilitudinem.Vnde nullo modo aſpirandum puto.

H aſta cum aſpiratione principii ſcribitur:unde licet ab aſto uerbo:quod ſine aſpiratione ſcribit̃ deriuari di catur:tamen ad differentiam ſecundæ perſonæ eiuſdez uerbi in imperatiuo aſpiratione aſſumpſiſſe uidet̃.

H aurio cum aſpiratione ſcribitur:ut in ſecunda perſona ab auris nomine diſcrepet quod non aſpirat̃.

H aue uerbum ſalutatiuum antiqui nonnulli cum aſpiratione ſcribebant:ut ab aue ablatiuo nominis auis differret:& ab imperatiuo uerbi aueo:unde auidus & auarus. Sed iam tenet conſuetudo: ut ſine aſpiratione ſcribatur.

H ebeo ſecundæ coniugationis uerbum aſpiratur:ut ab ebeo ebeas coniugatõnis primæ differat. Vnde ebiti dicuntur qui fœlicitate aliqua ceciderunt.

H ei interiectio cum aſpiratione ſcribitur:ut ab ei pronomine diſtet:& quoniam affectum ſignificat:cum auctiore ſpiritu promendum eſt.

H eiulor aſpiratur:quoniam ab hei interiectione deſcendit.

H em interiectio ob maiorem ſpiritum aſpiratur.

H elluor aris teſte Gellio li.ii.noctium atticarum cum aſpiratione ſcribitur:nulla ſane ratione niſi ut firmitas & uigor uocis:quaſi quibuſdam neruis additis intenderet:& inde helluones guloſi dicti ſunt.

H erus cum aſpiratione ſcribitur:ut in datiuo & ablatiuo a uerbo futuri temporis ero differat.

H erba cum aſpiratione & ſine diphthongo ſcribit:licet ut quidam uolunt a uerbo hæreo:quod cũ diphthõgo ſcribitur:deriuari dicatur:quia non naturaliter diphthongum hæreo:ſed ex quadam differentia accæpiſſe dicatur.

H eruga & herugo ſimiliter aſpirari:& a uerbo hæreo deducta dicuntur:quia tenaciter rebus quas occupãt hærent:licꝫ ſine diphthongo ob eandẽ cauſam quã in præcedenti dictione diximus ſcribantur.

H eri ſimiliter aſpirari:& ab eodẽ uerbo hæreo deduci dicunt:quia heſternus dies hodierno ſine alterius.ſ. diei interpellatione cohæreat:& ſine diphthongo ſcribitur.

H eritius ſiue herinatius cum aſpiratione ſcribuntur:& ab eo ꝙ ſetis horreat dictum eſt.

H ernia cum aſpiratione & abſq; diphthongo ſcribit:dicitur teſte Seruio lingua ſabinorum ſaxuꝫ:ſed magis placet illorum expoſitio:qui dicunt herniam aſperum una & durum indicare. Nam ſi ſaxum tantũmodo indicaret non dixiſſet Virgi.Hernica ſaxa colunt:ſed tantũmodo hernia uel hernica.Nam cum deſcendũt inteſtina ad pygam teſticulorum efficiunt illam duram & aſperam:ob quod poſtea hernia dicit:Iuuenalis ĩ ſatyra Credo pudiciciam.Quibus incendi iam frigidus æuo Laomedontiades & næſtoris hernia poſſit.unde & populi illi qui in campania aſpera ſaxa incolunt hernici ſunt cognominati:ut anagnini cum.g.ante.n in penultima Priſciano teſte:ferentinates:uerulani:alatrini:fruſinonii:& his finitimi.Virgi.in.vii.æneidos Hernica ſaxa colunt quos dites anagnia paſcit.i.aſpera:uel ut alii uolunt a quodam ſabino illic habitante ac regnante hernici dicti ſunt.Macrobius uero dixit pelaſgum quendã nomine hernicũ cõdidiſſe anagniã.

H erẽnius proprium uiri nomen cum aſpiratione & abſq; diphthongo ſcribitur:licet ab hæreo deductuꝫ credat:quaſi hæreat annis.ſic enim ueteres quandoq; filiis annos præſagientes noĩa imponebant.

H eſternus cum aſpiratione ſcribitur:& ab heri deſcendit.

H eus aduerbium uocandi aſpiratur:quia huiuſcemodi uocatões cum augmento ſpiritus efferri cõſueuerũt.

H eu interiectio dolentis uel aduerbium reſpondendi:quia ex dolore uel turbida reſponſione effertur cũ aſpiratione:hoc eſt cum augmento ſpiritus profertur.

H ic ſiue pronomẽ ſit ſiue aduerbiũ ſemper aſpiratur:ad quorum differentiã ſignandã quidã ueterũ ut ĩ marmoribus complurib⁹ legi ſolebat aduerbiũ ſcribere diphthongo græca:uidelicet heic:idq; ratione. Nã aduerbium ſemper ꝓducitur:pronomẽ nonnunq; corripit:ut apud Virgiliũ libro.iiii. Vnus hic inflexit ſenſus quin & pronomẽ illud idem differentiam ſimilẽ detinet:quia cum maſculinũ eſt primaꝫ producit: ut Iuuenalis in ſatyra:Omnibus in terris Exitus ergo quis eſt o gloria uincit idem.Nam de Hánibale loquit.cũ uero neutrum ſemp illam corripit.datiuus autẽ ſiue ablatiuus pluralis facit eiſdem & iiſdem cuꝫ duplicato i.uel iſdem cum unico utrunq; bene ſcribit:ſed in ſcanſione unico ſemper.i.utimur:ſicut in Virgilii & Antonii dii & diis ii & iis:Iuuena.in ſatyra: Omnibus in terris: Et quicquid græcia mendax Audet in hiſtoria conſtratũ cladibus iſdem Suppoſitũq; rotis ſolidum mare credimus. Non tamen hic ponitur uerſus eiſdẽ: quo tamen alibi poſuit:ut in ſatyra:Credo pudiciciam:Dat eiſdem ferre cinædis.

H innio hinnis uerbum aſpiratur:& cum duplicato.n.ſcribitur: quia cum augmẽto ſpiritus hinnitus ab eqs profertur.

H io hias uerbum & quæ ab eo tracta ſunt:ut hiatus hiatio aſpirant:eo ꝙ hiando maior ſit ſpiritus. Nam ab oris ſono cum aperitur os tractũra uidet.oratores tamen hiare pro eo ſumunt:quod eſt aliquid ſua ſponte & extrema aliqua ui diffindi:ut tellus æſtu:& lingua ariditate:aut nimio labore hiant.

H ir cum aſpiratione ſcribit:quoniã ab hæreo uerbo deriuatur & uolaꝫ ſignificat.nam ut aiunt phyſici in uola porri magis ſibi cohærent q; in cæteris corporis partibus:unde hæ partes ſolidiores eſſe dicũtur.Alii uero ideo ab hærendo hir dici putant quoniam palmæ ipſæ rebus quibuſlibet hærere ſoleant.

H irſutus aſpirari:& ab horreo deriuari uolunt:ut quaſi horrens ſetis dicatur.

H irtus ſimili modo:& per ſyncopam idem eſt:quod complete hirſutus dicitur.

H ircus cum aſpiratione principii ſcribitur:& ab hirſuto deducitur:unde teſte Feſto hircipuli dicuntur homines duorum pilorum.Quidam exiſtimant hircos dictos ab oculorum angulis:quos antiqui hirquos uocabant:ad quos

bant:ad quos frequenter libidinosa illa aialia luminum aciem in actu lasciuiæ contorquære consueuerunt unde teste Festo hirquitalli pueri primum ad uirilitatem accedentes:a libidine.s.hircorum dicunt:At Terentius:Varro ut in dictione diphthongus cõmemorauim⁹ dicit hircum a sabinis accæptum per cõmutationẽ .f.in.h.aspirationem.

H irquis cum aspiratione principii &.q.sequente unico.u.scribitur:oculoruꝫ dicitur angulus & oculis nõnũquã capit:ut Virgi.in bucoli.Transuersa tuentibus hirquis.

H irudo cum aspiratione scribit:& ab hærendo carni dicta uidetur.nam sanguisuga dicitur.Horatius in ĩstitutis poeticis.Non missura cutem nisi plena cruoris hirudo.

H irũdo cũ.n.ante.d.similiter ĩ pricipio aspirat:auis est:quæ ex terra pulchro artificio nidũ tignis suspẽdit:& græce χελιδων dicitur:de qua bene Oui.Sub trabibus cunas tectaq; parua facit.

H ispidus cum aspiratione scribitur:& ab horreo quidam deriuari putant:quasi horrens setis.

H i pluralis nominatiuus ab eo,qꝫ est hic aspirationis notam traxit:per quã sane differt ab.i.uerbo:& per unicum.i.scribitur:sicut & uerbum.si uero sine aspiratione scribitur.ipsuꝫ quoqꝫ.i.duplicatur:& dicitur ii:uenitq; ab illo pronomine is ea id.

H iulcus aspiratur:& ab hio uerbo deducitur.

H isco similiter aspiratur:quia frequentatiuũ est ab hio tractum. Sane facere deberet hiasco:sed hiatus causa abiicitur.a.Et ut ostendunt oratores hiscere est quidem oris:& tm̃ humani:accipiturq; ꝓ eo qꝫ est loqui aut os aperire ad loquendum:sed fere per negationem:ut coram illo non auderes hiscere:uel quid nunc habes quod hiscere audeas. Ouidius tamen poeticæ dixit:Hiscere nempe tibi terra neganda foret: cum id quoq; oratores soleant poti⁹ dicere dehiscere.i.deorsum pessumq; aperiri.Quin & Virgi.in.i.His unda dehiscẽs

H odie & hodiernus aspiratur:eo qꝫ ab hoc & die composita dicuntur.

H omo aspiratur:& ut omnes ferunt ab humo descendit:quod Quintilianus deridere uidetur:cum ait libro primo de institutione oratoria:Etiam ne hominem appellari quia sit humo natus:quasi uero non omnibus animalibus eadem origo:aut illi primi mortales ante nomen imposuerunt terræ q; sibi.

H onor & alter eius nominatiuus honos cum aspiratione scribuntur:& ut multi putant differentiæ causa:ut ab onos qui est asinus differat.cur uero duplex sit terminatio nominatiui Seruius dixit: qui tũc honos dici cum scilicet affirmat:cuꝫ opus est ultimam longam habere in uersu:cum.r.uero quando breuem.

H ortor aspiratur:ne ab orior frequentatiuum esse credatur.

H orreor aspiratur:ut aspirationis horror cum eiusdem uerbi significatione concordet.

H ordeum cum aspiratione scribendum perhibẽt:eo qꝫ horrere trahi uolunt.alii uero nõ aspirãt:& ab oriendi celeritate deduci putant.sed magis ex testimonio Quintiliani aspirari placet:qui ait in primo de ĩstitutione oratoria:fordeum apud uetustiores cõsueuisse per.f.loco aspirationis scribi:ut similiter fædus pro hædus:& alia nonnulla de quibus supra uidimus.

H orreum cum aspiratione scribitur:& teste Varrone ab hordeo deriuatur.hoc teste Festo antiqui farreum a farre dicebant.

H ortus horti:quãuis ab orior ueniat plærique aspiranduꝫ putant:ut ab huius ortus huic ortui:& ab ortus orta ortum participio differat.is dicitur in quo olera & arbores oriuntur.unde olus unaquæq; herba satiua dicitur:qua uescimur:& cuius foliis & caule in edulium utimur.Verum horti in plurali tantum non olerũ sunt:sed arboribus consiti uoluptatis amœnitatisq; causa parati:ut horti Salustiani:Pompeiani:Luculliani Claudiani:de quibus Plinius in.xviiii.naturalis historiæ inquit:In.xii.tabulis legum nostraruꝫ nusq; nominatur uilla:sed semper in ea significatione hortus.Et non longe hinc subdit.Iam quidem hortorum nomine in ipsa urbe delicias:agros:uillasq; possident.Et pergit:Primus hoc instituit athenis Epicurus hortoruꝫ magister.Fueruntq;(ut idem auctor ait)teste Plauto sub Veneris tutela.At Virgilius Priapo hortorum curam dedisse uidetur:cum ad illum in bucolicis ait:Custos es pauperis horti.& in quarto georgicorum:ubi de hortis loquitur:inquit:Et custos furum atq; auium cum falce saligna Hellespontiaci seruet tutela priapi.de quo pulchre Horatius meminit in primo sermonũ ipsum Priapũ sic loquentem introducens.

Olim truncus eram ficulnus inutile lignum.
Cum faber incertus scamnum faceret ne priapum.
Maluit esse deum.deus inde egõ furum auiumq;
Maxima formido.nam fures dextra coercet:
Obscœnoq; ruber porrectus ab inguine palus:
Ast importunas uolucres in uertice arundo
Terret fixa:uetatq; nouis considere in hortis.

H ostio is hostit quartæ cõiugatõis uerbum:qd æquo æquas significat aspirat:ut ꝓ id a datiuo & ablatio eius nominis qd est ostium differat:quod testimonio plurium grãmaticorum aspirari non debet:eo qꝫ ab obsto obstas non aspirato deriuetur.Item nec ospes:quia a nomine quod est ostium deducitur.Sed ut puto tenet consuetudo:quæ & hostium & hospes aspirant.Sed hostio uerbum ideo sumptũ est:quia in hostiũ cõflictu

quædam fieri consueuit ordinum adequatio.

H ostis licet ab obsto obstas non aspirato deduci uelint: cum aspiratione tamen scribendum differentiæ causa dicunt: ne in genitiuo plurali cum nomine prædicto. s. ostium conueniret: & teste Festo apud antiquos peregrinus dicebatur: qui nunc hostis perduellio.

H ostia declinationis primæ ab nomine hostis deduci perhibent: quia teste Festo laribus imolabant: quod ab illis hostes arceri putabant. Sed alio loco ait Festus hostia dicta ab eo quod est hostire. i. ferire.

H ostimentum similiter aspitatur: & teste Festo est beneficii compensatio.

H osticapax. i. hostium captor: & aspiratur eodem modo.

H uc aspiratur: quia ab hoc deriuatur.

H umus cum aspiratione scribitur.

H umare similiter aspiratur: & dicitur quasi humo tegere.

H umor aspiratur (& ut ferunt) ab humo dicitur.

H umeo eodem modo scribitur: & significat humorem teneo: unde humesco.

H umilis aspiratur: quia ab humo dicitur: hoc est humi decliuis.

H umerus aspiratur: quia (ut perhibent) ab humo descendit: eo q; humeri instar humi sufferendis oneribus sint apti.

H udus aspirari quidam uolunt: & per syncopam ab humido deduci. alii uero sine aspiratione scribendũ uolunt: & per abiectionem primæ litteræ a sudore deducunt: unde & uuidus & uliginosus.

H ululo cum aspiratione & simplo. l. utrobiq; nonnulli scribi uolunt: & hoc ob spiritus uehementiam: uel qa ab hui interiectione deriuari putant.

H umanus cum aspiratione scribitur: & iuxta litteram ab humo: secundum sensuz uero ab homo deriuari uidetur. Vnde etiam humanitas quæ teste Petronio grammatico proprie est eruditio institutioq;: quaz in bonas artes didicimus: quas qui sinceriter (ut ait) cupiunt appetũtq;: hi sunt maxime humanissimi. Et quoniaz disciplina hæc ex uniuersis animantibus soli homini est concessa: humanitas maxime appellatur.

De aspiratis in medio dictionis.

Idimus ut putamus sufficienter de his dictionibus: quæ apud latinos in initio aspirantur: Restat iam ut iam de his: quæ in medio aspirationem retinent pertractemus. Aha interiectio est: & in medio duarum uocalium aspirationez detinet. Nam ut aiunt grãmatici ipse affectus quo interiectiones prom̃unt: cogit eas interdum præaspirari: ut cum dicimus: Ha uirgo infœlix. Interdum postaspirari: ut Ah te ne frigora lædant. Naz maior i fine dictionis hui⁹ spiritus exigi uidet: & maior alteri⁹ in principio. Interdũ iteraspirari: ut Plautus: aha: ohe. Iuuenalis in septima satyra. Statur est cum dixit Horatius ohe. nam non ad placitũ uerę interiectiones esse uidentur: uelut cæteræ orationis dictiones: sed naturales potius. Vnde etiã omni sunt interdum nationi communes. Aspirantur ergo in medio aha: uha: ohe: quæ per apocopen plærunq; proferimus dicentes ah uah: ut Terentius: Vah consilium callidum: similiter oh.

A bhorreo cum aspiratione post ab scribitur: Et uniuersaliter omnes dictiones: quæ in initio aspirantur: si cuz præpositionibus componunt: seruant aspirationem in medio: ut perhorreo: inhorreo: & similes.

A bhinc ob eandem causam in medio aspiratur.

A dhæreo ex ad & hæreo componitur: & aspirationem seruat in medio.

A henum aspirandum esse ante. e. post. a. litteram putauit Gellius li. ii. noctium atticarum ex Fidi multi nominis romæ grammatici auctoritate: qui ei librum æneidos secundũ mirandæ uetustatis ostendit emptũ uiginti aureis quem ipsius Virgilii fuisse credebat: in quo duo isti uersus cum ita scripti forent: Vestibulum ante ipsum primoq; in limine pyrrhus Exultat telis & luce coruscus ahena: additam inqnit supra uidimus. h. litteram: & ahena factum: sic in illo quoq; Virgilii uersu in optimis inquit libris scriptum inuenimus: Aut foliis undam tepidi despumat aheni: cuius ut parum supra ait: nulla ratio uisa est: nisi ut firmitas & uigor uocis: quasi quibusdam neruis additis intenderetur.

A nhelo scribitur similiter per aspirationem ante. e. nam ab halo trahitur: & am præpositione: quæ non inuenitur nisi in compositione: & mutat. m. in. n. alii uolunt ab ad. alii ab ana.

C ohors cum aspiratione in medio scribit: & quidam simplicem putant. Quidam ex con & hortor compositã uolũt: eo q; tribunus illam: uel ipsa sese mutuo frequenter ad pugnam hortari soleat.

C ohabito cum aspiratione in medio scribit: quam ex sua compositione conseruat.

C ohæreo similiter in medio aspiratur: quia aspirationem ex sua compositione non reiicit.

C ohibeo cũ aspiratione ante. i. scribit. nam deriuatur a con & habeo: ubi abiicitur. n. & ipsuz. a. in. i. cõuertit. Non tamen coerceo cũ aspiratione scribitur: quia arceo (a quo deriuatur) illam minime detinet.

D ehinc ob eandem causam aspirationem in medio detinet.

E xhalo aspiratur in medio: quia ab ex & halo componitur.

I nhio quia ab hio aspirato componitur: aspirationem conseruat in medio.

Inhibeo ſimili modo aſpirationem mediam ſeruat.
Inhabilis eodem modo ſcribi habet.
Incoho hac ratione aſpiratur in medio:ut ſecunda.ſ.uocalis per aſpirationeꝫ auctiore & differenti ſpiritu a prima eiuſdem ſpeciei littera ſonare uideatur:& licet in aliis tẽporibus & perſonis ſecunda uocalis in aliã cõmutetur:tamen ne a principali diſcrepent:aſpirationem conſeruant.
Inchoo cum aſpiratione poſt.c.ſcribendum aſſerunt:alii ab ipſo.c.amouentes:inter duo.o.collocant:ac incoho ſcribunt.
Inhorreo aſpiratur in medio:ut ſupra uidimus in abhorreo.
Lachryma teſte Gellio li.ii.noctium atticarum cum aſpiratione poſt.c.ſcribit̃:ex eadeꝫ ratione:quã diximus in dictione ahenum.
Mihi cum aſpiratione in medio ſcribit̃:nec ante aſpirationem habet.c.conſonantem:ut in antiquis marmoꝝ inſcriptionibus romæ aſpeximus:nec ut puto cum ſono eius conſonantis proferebatur: ſed cum ab inſciis quibuſdam cum.c.littera ante aſpirationem ſcribi cœptum fuerit:eius litteræ ſonum aſſumpſit:quem etiã ea dictio nunc quoq; recte deſcripta conſeruat.nam tunc quoq; ut ſcribebatur:ſic prolataꝫ ſine.c.fuiſſe eſtimo:quod ſimile de nihil & nihilum puto.At nonnunq̃ a noſtris mi unica ſyllaba abſq; ſequenti aſpirata ſcribitur:& profertur.Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris:Pallidulus mi Brutidius meus ad Martis fuit obuius aram:ſimiliter Catullus:Leſbia mi dicit ſemper male.ideꝫ alio in loco:Miniſter uetuli puer phaleri Inger mi calices amariores.Virgilius:Et mi genus ab Ioue ſummo.Quod ex græcorum imitatione proceſſiſſe puto:qui μοῖ ſcribunt & dicunt:ita ut diphthongus ipſa οι in.i.noſtruꝫ ſit conuerſa:quæ in.œ.cõuerti debuit:& dici mœ:quod teſte Feſto antiqui noſtri obſeruauerunt dicentes ac ſcribentes mœ cuꝫ.œ.diphthongo pro mi.Vnde in emendatiſſimo Gellio circa initium libri.xi.noctium atticaruꝫ ſcriptum reppери italœ cum.œ.diphthongo in fine pro itali.
Nihilum cum aſpiratione media ſcribitur:a quo per apocopen extremæ ſyllabæ factum eſt nihil:& per ſyncopam nil.Quibus hoc modo teſte Seruio ſuper.vi.æneidos in conſtructione utimur:ut ſi pars ſequẽs orationis a uocali incohet dicimus nihil:ut Virgilius:
Heu nihil inuitis fas quenquã fidere diuis.Si autem a conſonante initium ſumat nil ponimus.ut Iuuenalis:Nil tale expectas:& tamen nil producit̃ cum nihil corripiatur.
Pulchrum cum aſpiratione poſt.c.ſcribi conſueuit:q̃q̃ teſte Seruio & Priſciano in dictionibus latinis regulariter poſt eam conſonantem aſpirationis nota nunq̃ ſcribatur.
Præhendo aſpiratur in medio:ut ſecunda uocalis per aſpirationeꝫ auctiore & differenti ſpiritu a prima eiuſdem ſpeciei littera ſonare uideat̃.Quod ſiquis quærat cur in Beem Creem Screé & cæteris huiuſmodi nota aſpirationis non ponitur:reſpondemus:ne a principalibus diſcrepare uideantur.nam Beo:Creo:Screo aſpiratione carent:quare & cæteræ perſonæ etiã ſi eiuſdem ſpeciei uocales habeant minime aſpirantur.
Perhorreo in medio aſpiratur:ut ſupra uidimus in dictione abhorreo.
Sepulchꝝ cum aſpiratione media a plæriſq; ſcribitur:ut pulchꝝ:de quo ſupra uidimus.
Traho cum.t.ſimplici & aſpiratõne ante.o.ſcribitur.idq; fieri dicunt ut in ſecunda & tertia perſona a uerbo differat Traeo:quod minime aſpiratur:& ex trans & eo componitur.nam quẽadmodum tranſpono cũ.ns.& trapono abſq;.ns.ſcribit̃:& tranſduco ac traduco ſimiliter:ita etiam tranſeo & traco ueteres protulerũt
Vehemens cum aſpiratione media ſcribitur:&(ut aiunt)dictum quaſi uehat̃ eminenter.alii ob id quoq; aſpirari dicunt:ut augmento ſpiritus eædem uocales in eadem dictione proferãtur:ut de præhendo diximus.

De aſpiratione terminali.

Reſtat ut de terminali aſpirationis nota aliqua pertractemus:quæ ſane in nullis dictionibus latinis reperitur:præterq̃ in paucis interiectionibus:ut Ah Vah Oh:quæ Priſciano teſte p apocopen ultimæ uocalis proferuntur.Quod ſimiliter nec in dictõnibus græcis comperiri libet At in barbaris quibuſdam poſt tres mutas terminalis habetur:uidelicet poſt.c.p.&.t.ut Sadoch Ioſeph Deleth.Et hæc de aſpiratione dicta ſufficiant.

Dictionum græcarum & latinarum:quæ ſcribuntur per.h.litteram tam in principio medio q̃ in fine orthographia finit:Incipit earum quæ ab.i.uocali ſcribuntur.

Ia cum.i.latino ſcribitur:fuit minor Athlantis filia:de qua Homerus libro.xiiii.odyſſeæ ait: Τὴν μὲν ἴαν νύμφην:eſt etiam intereiectio exultantis.
Iachus cum.i.latino &.ch.aſpirato ſcribitur:nomen eſt Bacchi:quod deductum uolunt ab ia:hoc eſt eiuſmodi uoce:& χέων hoc eſt fundens:quaſi eiuſmodi lætitiæ uoce clametur.alii uero componi uolunt ex ιυοσ quod eſt uinum per abiectionem partis diphthongi:& commutationem aliarum litterarum in.a.uocalem:& χέων quod eſt fundens.

I alysus cum.y.græco in penultima scribitur:fuit urbs cypri
I ambus cum.i.latino & sine aspiratione scribitur: pes est cõstans ex prima breui & ultima longa: sic quoq; dictus ab inuentore:ut in glosula quadam Aristarchi super Homerum comperi.
I anira cum.i.latino utrobiq; scribitur:fuit teste Hesiodo in theogonia Oceani & Tethyos filia.
I anysus penultima cum.y.græco scribit':fuit teste Herodo.li.historiarum.i.urbs in arabia.
I antha cum.th.aspirato scribitur:fuit nympha Oceani & Tethyos filia:ut rettulit Hesiodus in theogonia.
I apyx huius iapygos prima cum.i.latino in initio:sequens cum.y.græco scribitur: fuit Dædali filius: a quo ea pars Italiæ quæ calabrya dicitur Iapygia dicta fuit:ut dixit Herodotus:& Solinus confirmauit. De quo Virgilius libro æneidos.xi. Victor gargani condebat iapygis agris:pro gargani iapygi:ut exposuit Seruius:nã eo teste garganus mons est in iapygia:qui per calabryam usq; in hadriaticum tendit pelagus.
I apix cum.i.latino utrobiq;:& simili modo declinatur:uentus est:quem quidam circium uocant.Gellius uero caurum ꝓpemodum existimat:de quo meminit Lucanus libro.vi.cum ait:
Excipit aduersos zephyros & iapiga pindus.
I apis cum.i.latino utrobiq; &.s.consonante in fine scripto:huius iapidis declinatur:fuit nomen ætholi:qui ad Veneciæ partes deueniens oppidum de suo nomine condidit:a quo & ea Veneciæ pars ubi fluuius est timauus simili modo cognominata fuit:ut Virgilius libro Georgico.iii.
Castella in tumulis & iapidis arua timaui.
I apetus cum.t.exili scribitur:& habet accentũ in prima:fuit teste Hesiodo in theogonia Titani filius ex Asia coniuge:ex qua etiam Prometheum genuisse Epimetheumq; & Hesperum atq; Atlantem dixit.
I ason cum.i.latino in principio & unico.s.scribitur:fuit Aesonis filius fratris Peliæ regis thessaliæ:quem cũ Rex Pelias perditum propter insignem periculosamq; regno suo uirtutem cuperet: denuntiata militia in colchos eum abire iubet:pellemq; arietis memorabilem gentibus reportare mandat:sperans interitum uiri:aut ex periculis tam longe nauigationis:aut ex bello tam profundæ barbariæ:ut hæc & alia quadragesimo secundo libro sui epitomatis scripsit Iustinus. Diodorus uero siculus libro historiarum quinto narrat: Iasonem cum argonautis quo tempore ad colchos delatus fuit:Medeam iuxta littus ubi templum erat Solis comperisse: quæ ob suam humanitatẽ a crudelibus parentibus sub libera custodia expulsam fuisse ait: cui causa aduentus patefacta ipsa iminens a patre periculum crudelitatemq; in hospitem explicans:ut caueret admonuit.interim forma Iasonis capta & communicato consilio Medea se adiutricem ad perficiendũ certamen propositum pollicita est:ita ut Iason iureiurando data fide uxore3 illa3(quoad uita superstes eẽt) sibi futuram spopondit: cum qua argonautæ relictis in templo custodibus:ad reliqua peragendo profecti sunt:prout ab ipso Diodoro late enarratur:& ab Ouidio libro septimo metamorphoseos:Et duodecima heroidum epistolaru3:quin & ab aliis poetis græcis & latinis:qui argonautica scripserunt reliqua referuntur:& aliqua uidebimus in dictõne Oeta.Sane in hac dictione Iason ponitur illud.i.a poetis: quãdoq; uocalis græco more:& quandoq; consonans:ut Ouidius in duobus uersibus utrunq; obseruauit: cu3 ait libro septimo metamorphoseos:
Vt sine amore licet.quid enim commisit Iason.
Quem nisi crudelem non tangit Iasonis ætas.
Nam in primo uersu est.i.uocalis in secundo uero consonans.
I aspis cum.i.latino scribitur:lapis est preciosus: de quo Plinius libro.xxxvii.naturalis historiæ ait:iaspis de græco in latinum uiridis gemma interpretatur.Et subdit:Eius uocabuli compositionem:quæ adeo inemẽdate in omnibus codicibus scripta habetur:ut nec ego nec alii uiri græcorum doctissimi elicere potuerim9 Quare subdit idem Plinius:Est autem uiridis sicut smaragdus:sed crassi coloris.Alii uero putant magis cõponi ex ἴον quod est uiola:& πᾶς totus:quasi totus sit uiolaceus:cuius primu3.i.nonnunq; uocalis: ut Iuuenalis in quarta satyra:Præclara illic laudatur iaspis.Aliquando autem & consonans esse potest: & uocalis:ut Virgilius libro æneidos.iiii.Stellatus iaspide fulua.
I berus cum.i.latino in initio: & absq; aspiratione scribitur:ut clarissime monstrauimus in dictione celtiberi :fluuius est hispaniæ nauigabili cõmertio diues:ut dixerunt Plinius & Solinus:& oritur in cantabris sub radicibus montis pyrenæi:ut asserit Albertus alamanus:a quo uniuersa hispania iberia olim dicta fuit:ut Virgilius libro septimo æneidos.
Tyrrhenoq; boues in flumine lauit iberas.i.hispanicas.
Tandem in balearicum mare sub feraria promontorio cadit.
I beria absq; aspiratione:& cum.i.latino utrobiq; scribitur:dicta est hispania ab ibero fluuio:ut testatur Plinius libro quarto naturalis historiæ.Est etiam prouincia quædam alia iuxta pontum inter colchida & armeniam:a Rege quodam cognominata:de qua Horatius.
Herbasq; quas colchis atq; iberia mittit Venenorum ferax.
& Virgilius libro.viii.Pictus acu clamydem & ferrugine clarus ibera.
I bis cum.i.latino utrobiq; scribitur:auis est nili fluminis:quam semetipsam rostro per anum purgare dicũt

ueſciq; ſerpentum ouis:& ex eis gratiſſimam eſcam ſuis nidis reportare. Iuuenalis in ultima ſatyra.

Ille pauet ſaturam ſerpentibus ibin.

Quam quidam ciconiam eſſe uolunt. Eſt etiam Ibis proprium nomen hominis:quod fingit Ouidius inimico ſuo:contra quez opuſculum: quod in Ibim inſcribitur:compoſuit:uoluitq; Archilochum nomine inimici imitari:quod dicit his uerſibus.

Nunc quo betiades inimicum deuouet ibim:
Hoc ego deuoueo teq; tuoſq; modo.

Ibyx ultima cum.y.græco ſcribitur:genus eſt ſilueſtris capreæ pernicitatis admirandæ:ut oſtendit Plinius libro octauo naturalis hiſtoriæ.

Icarus cum.c.exili ſcribitur:fuit filius Dædali:qui cum patre e creta fugiens frætus alarum fiducia:ultra parentis iuſſa altius euolaſſet:& ſolis ardore cæra qua pennæ continebantur:liquefacta eſſet:ita ut ab alis defluerent:in mare decidit:quod eſt inter myconem & gyaruz:quod de ſuo nomine ab inde icareuz mare deductum eſt dicente Ouidio libro tertio de triſtibus:

Icarus immenſas nomine fecit aquas. Vnde Iuuenalis:Et mare percuſſum puero fabrumq; ſonantem. Sane Varro teſte Solino Icarum cretem dixit ibi naufragio interiſſe:a cuius exitu locis nomen impoſitum fuit.

Icarius cum.c.exili &.i.latino ante.u.uocalem ſemper ab Homero:& aliis poetis ſcribitur:fuit Oebali laconum regis filius pater Penolopes ut dixit Homerus in odyſſea:κοῦρη ἰκαρίο πηνελοπείη: & ut puto ex Dorodoche filia Orſilochi:quam teſte Homero in.xv.odyſſeæ uxorem habuit. Fuitq; Liberi patris comes cui ob iuſticiam & pietatem loco muneris uinū dedit:ut eius uſum mortalibꝰ demōſtraret. Quod cū meſſoribus ſuis ad potandum dediſſet:& illi ebrii efficerentur:poſt ſomnum ad ſe reducti:putantes ab illo uenenum accæpiſſe:eum interemerunt:quod altera filia Erigone comperiens:dolore percita laqueo ſe ſuſpēdit ut Iginus latiſſime de aſtronomia poetica pertractauit:& Seruius circa finem libri ſecūdi Georgicorum tetigit. Eſt etiam Icarius ſimili ſcriptura:ut Pli.li.iiii.naturalis hiſtoriæ atteſtatur:mons in attica regione.

Icon cum.i.latino in initio per abiectionem.e.&.c.exili ſcribitur. nam apud græcos prima ei dipthonguz habet uidelicet εἰκών:& latine effigies dicitur:quin & ſimulacrum & imago per unicū.m.& ſtatua:& inde iconia effigies omni proprietate expreſſa dicitur. Vnde Plinius libro.xxxiiii.naturalis hiſtoriæ ait: Effigies hominum non ſolebant exprimi:niſi aliqua induſtriæ cauſa perpetuitatem merentium. Et primo ſacroruz certaminum uictoria maximeq; olympiæ:ubi omni qui uiciſſet:ſtatuas dicari mos erat. Eorum uero qui ter ibi uiciſſent:ex membris ipſoruz ſimilitudine expreſſa:quas iconas uocant. Et parum ſupradixerat:romæ ſimulachrum ex ære factum primum repperio ex peculio Spurii Caſſii:quem regnum affectantez pater ipſius interemerat. Tranſiit a diis ad hominum ſtatuas atq; imagines:quas multis modis antiqui tingebant:bitumine:& qđ magis mirū eſt:placuiſſe auro integere. hoc neſcio an fuerit romanum inuentum:certe etiam romæ non habet uetuſtatem. Et infra ſubdit. Athenienſes neſcio an primi omniuz Harmodio & Ariſtogitoni tyrannicidis publice poſuerunt ſtatuas. Hoc autem eſt eodem anno quo & reges romæ pulſi:excæpta deinde res eſt a toto orbe terrarum humaniſſima ambitione etiam omnium municipiorum:& fori ſtatuæ ornamentum eſſe cœpere:prorogarique memoria hominum & honores legi & baſibus inſcribi:ne i ſepulchris tantum legarentur. mox & in domibus priuatis factum atq; in atriis colentium: qui inſtituerunt ſic colere patronos. togata effigie antiquitus ſtatuæ dicabantur. Placuere & unde tenentes haſtam ab epheſiorum gymnaſiis exemplaribus:quas Achilleas uocant. Græcis mos eſt nihil uelare:ac contra romani militia thoracas addere. Cæſar quidem dictator loricatam ſibi dicare in foro ſuo paſſus eſt. Nam nuper factæ & nouiciæ ſunt:quæ nuper prodiere penulis indutæ. Fuiſſe autem ſtatuatricem artem familiarem italiæ:ut inquit Plinius:ſimulachra uetuſta indicant. Hercules in foro boario ab Euandro ſacratus: ut produnt:qui triumphalis uocatur:atque per triumphum ueſtitur in habitu triumphali. Præterea ianus geminus a Numa rege dicatus:qui pacis belliq; argumento colitur:ſigna quoque tuſcanica per terras diſperſa:quæ in hetruria facti tata ſunt. Et ut idem Plinius in eodem libro ſcripſit:Rhodi etiam nunc tria milia ſignorum eſſe Mutianus. iii.cos prodidit. nec pauciora athenis:& olympiæ delphis ſupereſſe creduntur. Eſt etiam icon figura teſte Cicerone ad Herenium cum formæ ad formam cuz quadam ſimilitudine fit collatio aut laudis:aut uitupērationis cauſa:ut ibat in præliuz corpore tauri ualidiſſimi:impetu leonis accerrimi. ſimilis iſte quotidie per forum tanq; iubatus draco ſerpit dentibus aduncis.

Icus cum.c.exili ſequente.u.ſcribit a Cicerone in rhetoricis breuis complexio appellatur.

Ictericus abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribitur:paſſio eſt ex diffuſione fellis procedens:colorez inducens ſimilem animali:quod græci icterim uocant:ex quo nomen apud illos aſſumpſit. nonnulli uero ex noſtris arcuatum morbum dixerunt:a ſimilitudine arcus cæleſtis. At Varro auriginoſuz ab auri colore:quo infirmos inficit appellauit. Iuuenalis tamen in ſatyra:Credo pudiciciam.græco uocabulo uſus eſt cum ait:

Conſulit icericæ lento de funere matris.

Ichthyophagi:prima cum.i.latino in initio:ſequente.ch.aſpirato:ſecunda cum.th.ſimiliter aſpirata:&.y.

græco ſcribitur:populi ſunt Solino teſte: qui montanas indorum regiones inhabitabant: quos ſubactos magnus Alexander iuſſit a piſcibus abſtinere: quibus antea alebantur. Naꝫ compoſita dictio eſt ex ichthys quod eſt piſcis:& phago cum.ph.aſpirato:quod eſt comedo.

I da cum.i.latino & abſq; aſpiratione ſcribitur:mons eſt & ſilua troianorum in phrygia:quam Homerus libro octauo iliados ferarum parentem dixit:& locum continere:quod gargaron uocant. Vnde etiaꝫ ſcamáder & ſimois flumina maiora fama q̃; natura defluunt:ut ſcripſit Pomponius libro primo:& etiam eodem nomine mons alius in creta:dicente Ouidio libro faſtorum quinto:Et creta nobilis ida. Virgilius ſimiliter libro æneidos ſecundo inquit:Mons idæus ubi:unde quæ ab ida per eus formantur:per.æ. diphthongum ſcribuntur:ut idæus.

I dæus per.æ.diphthongum ſcribitur:& non ſolum appellatiuum:ſed proprium etiam nomen ponitur ab Homero libro.vii.iliados:quem troianorum præconem eſſe dixit.

I das huius idæ cum.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero libro nono iliados: omnium ſui ſæculi uiroruꝫ formoſiſſimus:& maritus Marpiſſæ: ut in ea dictione uidebimus. Idem eodem Home.teſte arcu ſagittiſq; ſuꝫ ptis Apollinem inuadere auſus eſt:ob Marpiſſam ſibi adeo ereptam.

I dalius cum.i.latino & unico.l.ſcribitur:mons eſt in cypro Veneri ſacer.de quo Virgilius libro æneidos.i. Aut ſuper idalium ſacrata ſede recondam.

I dathyrſus penultima cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:q̃q̃; nonnulli græci indathyrſus cum.n.in prima ſcribere conſueuerunt:fuit teſte Herodoto & Plutarcho ſcytharum rex.

I dios cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:& dicitur a noſtris proprius.

I diota cum.i.latino utrobiq;:&.t.exili ſcribitur:dici poteſt a noſtris illiteratus uel litterarum ignarus. Quo uerbo doctiſſimi uiri: ut Hieronymus: Ambroſius: Hilarius: Auguſtinus: Cyprianus:& plures alii ſæpe utuntur. Cicero etiam in Piſonem: Sed plane animi ſui cauſa ludos nobis idiotis relinquet. Et in eadem ea contentus quæ illi idiotæ (ut tu appellas) præclare dixerunt: hinc idiomata: ut aromata: ut themata: ut periſtromata: ut emblemata: ut theoremata. & alia mille ſimiliter prouenerunt.

I dolum cum unico.l.ſcribitur:nam licet apud græcos in initio ſit ei diphthongus: nos tamen abiicimus.e. & ipſum.i.longum retinemus. & dici poteſt a noſtris ſimulachrum. Et inde idolatria quaſi ſimulachrorum cultura.

I dolatria cum unico.l.&.t.exili atq;.i.latino ſcribitur:dictio eſt compoſita ex idolorum latria.i.cultura.naꝫ λατρέυω uerbum:a quo latria deducitur:apud nos colo interpretatur.

I dothea cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit Proti regis argiuorum filia:ut oſtendit Homerus in odyſſea.

I domeneus cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur: fuit Deucalionis filius & Erctenſum rex:qui ſtrenue in expeditione troiana militauit: immo ut narrat Helena (Priamo Regi apud Homerum libro tertio iliados cretenſes illum ut deum) in honore habebant. idem cum poſt cuerſam troiam ad cretam reuerteretur (ut rettulit Seruius ſuper tertium æneidos) orta tempeſtate uouit rem: cui primo in patria obuiaret ſe ſacrificaturum: itaq; ſoſpes reuerſus cum primum filio obuiaſſet: illum (ut aliqui aſſerunt) immolauit: uel ut alii ferunt: cum immolare uellet: a ciuibus ob eam ſæuiciam pulſus: calabryam aduenies: ſalentinum calabryæ promontorium occupauit. ſuper quo petiliam paruam condidit ciuitatem: dicente Virgilio:

Fama uolat pulſum regnis ceſſiſſe paternis.
Idomenea ducem deſertaq; littora cræte.

Et ſubdit in oratione Heleni ad Aeneam: Et ſalentinos obſedit milite campos Lyctius idomeneus: dictus itaque Lyctius a lycto ciuitate cretæ. Vnde teſte Seruio pulſus fuit. de quo in dictione lyctus uidebimus: ſub eodem militaſſe ſe ſcribit apud troiam Ditis cretenſis.

I dumæa cum unico.m.&.æ.diphthongo a græcis ſcribitur: regio eſt in ſatyra teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ: a meridie quidem contermina arabiæ: a ſeptentrione uero phœniciæ: a qua libanus eam diuidit. habetque ciuitatem idumen phœniciæ conterminam:& abundanté palmis: ut oſtendit Lucanus libro tertio dicens: Et arbuſto palmarum diues idume. Vnde idumæus idumæa idumæuꝫ: etiam pro epitheto palmarum ponitur a Virgilio tertio georgicorum cum ait:

Primus idumæas referam tibi mantua palmas.

Quin & regionem ipſam ab eo quoq; græco nomine phœniciam cognominatam puto: uel econtrario.

I dume cum unico.m.ſcribitur: ciuitas eſt contermina phœniciæ: ut in præcedenti dictione uidimus.

I es cum.e.abſque diphthongo ſcribitur: ciuitas eſt achaiæ ſuper promontorio eiuſdem nominis: iuxta quod alpheus amnis præterfluens ſex milibus paſſuum nauigatur. Et declinatur in genitiuo huius ietis. ex qua etiam patrium ietes deducitur: ut Homerum Ariſtoteles ietem eſſe putauit.

I eſus abſq; aliqua aſpiratione:& cum.i.latino in principio ſcribitur. ſic enim græce ſcribitur: ἰησοῦς quã ſane ſcripturam nos imitari oportet.

I elyſos penultima cum.y.græco ſcribitur: ponitur ab Homero libro iliados ſecundo: ciuitas Rhodi. Altera

eiuſdem nominis narratur ab Herodoto in dorica regione græciæ.

I yrcæ prima cum.i.latino: ſecunda cum.y.græco:& ultima cum.c.exili atq; æ.diphthongo ſcribitur:popu li ſunt ſcythiæ ultra thiſſagetas:quibus teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ quarto contermini ſunt & ꝓpinqui

I larus cum.i.latino: & abſque aſpiratione:atque unico.l.a græcis ſcribitur:quæ ſcriptura & a doctis noſtris obſeruatur:& dici poteſt a nobis ilarus ilara ilarum:& hic & hæc ilaris & hoc ilare lætus.

I llyris cum duplicato.l.ſequente.y.græco & ultima cum.i.latino a græcis iam ſcribitur. Noſtri uero ut in triumphalibus.M.Plautii apud tybur comperi: cum unico.l.ſcribebant: uidelicet ob res in ilyrico bene geſtas. Et eſt prouincia: cuius fines latiſſimi ſunt. Nam hinc eſt italia ſuperiorq; germania:inde macedonia thracia & epirus:hinc ſinus adriaticus: inde fluuiorum maximus noſtri orbis danubius:& ab eo qđ eſt illyris:illyricus deriuatur:ut Virgilius:Illyricos penetrare ſinus.

I lus cum.i.latiuo abſq; aſpiratiobe & unico.l.ſcribitur:fuit Troi Regis dardaniæ filius: qui eam prouinciã a ſe Troiam dixerat: Et fuit frater aſſaraci: hic patruo in regno ſuccedens: ciuitatem ampliaſſe ſcribitur: quam a ſe ilion dixit.

I lion ſimiliter cum.i.latino abſque aſpiratione ſcribitur: regia fuit Priami: quæ & Troia a nomine regionis cognominata fuit:ab Homero & omnibus poetis cantatiſſima. Hæc teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ:mille quingentis paſſibus a portu remota erat:& ſubdit:Omnis rerum claritas extra ſinum eſt.

I lias cum unico.l.&.i.latino utrobiq; ſcribitur: opus eſt illud clariſſimum Homeri: in quo bellum de ilio ſcripſit. Vnde Ouidius libro tertio de arte amandi:Quis noſſet Homeruꝫ:Ilias æternum ſi latuiſſẽt opus.

I lioneus ſimiliter ſcribitur: & Ilione maxima natarum Priami & iliades crinibus ſparſis atque iliacas exordine pugnas.Ilia ſimiliter Romuli mater & Remi.

I lba cum.i.latino ſcribitur: inſula eſt teſte Virgilio libro æneidos decimo: Inexauſtis calybum generoſa metallis. Eſtq; in mari tuſco a continenti diſtans decem millibus paſſuum. de qua dixit Plinius cum in aliis regionibus effoſſis metallis terræ ſunt uacuæ apud ilbam hoc eſſe mirum:quod ſublata renaſcantur: & rurſum de iſdem locis effodiantur.

I lys ultima cum.y.græco ſcribitur: dicitur a noſtris limus. Vnde limax deducitur.

I mber cum.i.latino & ſine aſpiratione ſcribitur: deductumq; eſt a græco per commutationem unius litteræ o.in.i.noſtrum. nam apud illos dicitur ὄμβροσ ſine aliqua aſpiratione:& ut ait Lucretius: Omnia ex igni terra atq; anima naſcuntur & imbre:a quo imbrices dici uolunt quaſi ſint imbrem recipientes.

I narime cum.i.latino utrobiq; & unico.m. ſcribitur:dicitur a noſtris poetis inſula:quæ ſita eſt in tuſco mari ſinuq; campano:in quo mons erat inſtar ætnæ incendia eructans:de quo in dictione prochyta uidebimus. Quãobrem dixerunt Typhœum gigantem Iouis imperio ſub illo comprimi. Virgilius libro æneidos nono Tuꝫ ſonitu prochyta alta tremit:durumq; cubile Inarime Iouis imperiis impoſita typhœo. Et Lucanus ſimiliter libro quinto. Homerus uero in ſecundo iliadis ait:ἔἰναρι μοισ quaſi diceret ut a græcis componitur ἐναρι μόισ:hoc eſt in arimis montibus ορεσι

I nachus cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit pater Ionis & primus qui apud argiuos regnauit:cui Phorone⁹ ſucceſſit.hic a ſe fluuium achaiæ inachum nominauit: qui argolicum perſecat tractum: & ab inacho inachius chia chiũ deriuatur:dicente Virgilio libro Georgicorum tertio:Inachiæ Iuno peſtem meditata iuuencæ. Et libro undecimo æneidos: Vltro inachias ueniſſe ad urbes Dardanus.

I nachis cuꝫ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur:patronymicũ eſt fœminiuꝫ deductũ ab Inacho.nam ſic quoq; Io filia Inachi cognominat:& facit in genitio inachidos Martia.in.xi.Nec petit inachidos limina ne futuat

I dathyrſus cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:fuit rex ſcythaꝝ:filius Sauli ſcythaꝝ regis.

I ndia cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:regio eſt orientalis aſiæ terminus:quæ(ut omnes atteſtant)ab indo flumine nomen aſſumpſit:itaq; ab oriente incipiens uſq; ad aſiam ex occidentali parte protẽditur: ex meridiana uero uſq; ad indicum mare:ex ſeptẽtrione uero uſq; ad caucaſuꝫ.at indus ille fluuius teſte Herodoto libro hiſtoriarum quarto ſolus poſt nilum crocodilos producit.

I ntyba cum.t.exili &.y.græco in penultima ſcribitur:herba eſt capilloſa & amara:cuius tenues capilli ſegetes ambiunt & necant:dicente Virgilio libro Georgicorum primo:

Strymoniæq; grues & amaris intyba fibris.

Et(ut quidam uolunt)eadem dicitur cicorea: quod nobis minime uidetur.

I no cuꝫ.i.latino abſq; aſpiratione ſcribitur:fuit Cadmi filia ex Harmione coniuge:uxorq; Athamatis regis thebarum:& Liberi patris nutrix:nouercaq; Phryxi & Helles:eadem cum Melicerta filio in mare præcipitez ſe dedit:ut narrauit Ouidius libro metamorpho.iiii.eadẽ teſte Cicerone de natura deoꝝ a græcis dicit λειϰοθέα hoc ẽ alba dea:a nobis uero Matuta:quæ aurorã ſignificat.unde matutin⁹ Priſcia.teſte deriuat.

I nclytus prima cum.i.latino:penultima cuꝫ.y.græco:& abſq; aliqua aſpiratione ſcribit:deduciturq; a κλῦτοσ quod almum & clarum indicat:quaſi nobilis ſit & eximius.

I ntaphernes cum.t.exili ſcribitur:fuit nobilis perſa:unus ex his:qui cum Dario in magũ coniurauerunt: ut

in dictione Darius uidimus.

Io cum.i.latino ſcribitur:fuit Inachi argiuoruꝫ regis filia a Ioue ardenter amata.de qua Ouidius metamorphoſeos primo omnia pertractauit.hæc cũad ægyptios pergeret dicta fuit Iſis & Oſiri Iouis filio: qui poſt mortem dictus fuit Apis nupſit:ut in dictione Oſiris uidebimꝰ.Et declinatur in genitiõ huius Ionis & huic Ioni:& hanc Ionem.Plautus in uidularia.Quod ſi argus ſeruet qui oculeus totus fuit:quem quondaꝫ Ioni Iuno cuſtodem addidit.

Ion ſimiliter ſcribitur:fuit poeta græcus:de quo ſæpe meminit Plutarchus:& latine interpretatur uiola.

Iocaſta abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:fuit Creontis thebani ex alto ſanguine filia:ut ſæpius Statius ĩ thebaide:& Seneca in tragœdiis oſtenderunt:nupſitq; primum Laio thebanorum regi. Poſt cuius necem nupſit Oedipo incognito filio:quem poſtq̃ regnum abiecisſe uidit:& filios Eteoclẽ & Polynicem mutuis uulneribus ſe confixiſſe:gladio ſe peremit:uel(ut alii dicunt)laqueo ſe ſuſpendit.Eadem habuit fratrem Creontem nomine:ut oſtendit Seneca in initio ſecundi actus Oedipi.

Iocaſtus eodem modo ſcribitur:fuit teſte Homero li.x.odyſſeæ filius Aeoli ex Lepatra coniuge.

Ionia cum.i.latino utrobiq; ſcribitur:græcoꝝ eſt regio:atq; colonia in extremitate minoris aſiæ uerſus nos: media(ut ſcribit Pomponius)inter cariam & æoliam:quam a caria(ut ait Solinus)Mæander filius diuidit accæpitq̃ nomen teſte Vitruuio libro quarto de architectura a duce Ionio.nam(ut ait)poſteaq̃ atheniẽſes ex reſponſis Apollinis delphici cõmuni totius hellados conſilio tredecim colonias uno tempore in aſiã deduxerunt:duceſq; in ſingulis coloniis cõſtituerunt:& ſummam imperii poteſtatem Iono dederunt: quem etiam Apollo delphicus ſuum filium in reſponſis eſt profeſſus:iſque eas colonias in aſiam deduxit:& cariæ fines occupauit:ubique ciuitates ampliſſimas conſtituit epheſum:militum: myantha: quæ(ut ait)olim ab aqua uorata fuit:prœnẽ ſanniteõ:colophona:chiũ:erythras:phacæa:clazomene:glebede:melite:& ultimo uenit ſmyrnam.nã & ſubdit idem auctor:eam terræ regionem a duce ſuo Ione appellarunt Ioniam.ibique deorum immortalium templa conſtituentes cœperunt phana ædificare.Et primo Apollini Pan Ionio ædẽ (uti uiderant in achaia)conſtituerunt:& eam doricam appellarunt:quod in doricon ciuitatibus primum facta eo genere uiderunt.nõnulli uero alii ab Ione Inachi filia hoc mare ionicum cognominatum uolũt quæ uerſa in bouem:& a Iunone œſtro exagitata in id mare ſe iecit.ponitur etiaꝫ alia ioniæ regio a Solino in extremis Italiæ:quam ſic quoque dictam dixit ab Ione Naulochi filia:quam procaciter inſidentem uiis Hercules interemit:a qua quidem regiuncula ionicum mare dictum quidam uolunt.Alii uero a ſuperiori ionia eo q̃ interiacẽtes inſulas intra ſe duodeciꝫ ciuitates habentes contineat.& hoc ionium magnum dici uolũt ut Virgilius libro æneidos tertio:Inſulæ ionio in magno.Quod uero Italiæ & Siciliæ propinquum eſt: ionium minus cognominari contendunt.Seruius autem ſuper id Virgilii Ionio in magno inquit.ioniũ ſinũ eſſe immenſum ab ionia uſq; ad ſiciliam & eius partes eſſe adriaticum arcadicumq; & epiroticum.

Iole cum unico.l.ſcribitur:fuit filia Euriti regis œchaliæ:ut in dictione œchalia oſtendimus.& in dictiõe hyllus uidimus:qualiter poſt mortem Herculis ex eius iuſſu Hyllus uxorem illam duxit.

Iopas cũ.i.latino & unico.p.ſcribit̃:fuit aphroꝝ rex unus de procis Didonis:ut punica teſtatur hiſtoria.

Ioppe cum.i.latino & duplici.p.ſcibitur:urbs eſt maritima palæſtinæ:quæ(ut quidam uolunt)regia fuit Cephei patris Andromadæ. hæc referẽte Solino ĩ collectaneis:& Plinio libro quito naturalis hiſtoriæ:fuit antiquiſſima omnium urbium in toto orbe utpote ante inundationem terrarum condita.Quin & oſtendit ſaxum:quod uinculorum Andromadæ ueſtigia adhuc retinet:quam expoſitam bæluæ(ut ait Solinus)non irritus rumor circumtulit.nonnulli uero alii non ioppem palæſtinæ:ſed aliam indiæ urbem fuiſſe dicunt:ubi Andromada marinæ bæluæ fuit expoſita:cum dicat Ouidius libro primo de arte amãdi:

Perſeus andromaden nigris portauit ab indis.Et Sappho ad Phaonem:

Candida ſi non ſum placui cepheia perſeo
Andromade patriæ fuſca colore ſuæ.

Ego uero etſi ex æthiopiæ indicæ partibus illam fuiſſe confitear:ad Ioppem tamen palæſtine deductã exiſſimo:cum bæluæ exponenda fuit.

Iota cum.t.exili ſcribitur:nomen eſt litteræ græcæ:quæ formam habꝫ noſtri.i.latini :de qua Martialis ĩ fine libri ſecundi inquit:

Vnum de titulo tollere iota potes.de quo in dictione beta.

Iphe fuit teſte Homero in decimo odyſſeæ filia Aeoli ex Lepatra coniuge.

Iphinaſſa cum.i.latino utrobique & duplicato.s.ſcribitur:fuit una ex filiabus Prœti argiuorum regis quæ poſt liberationem ſuam & ſororum nupſit Melampo liberatori:ut uidebimus in dictione Prœtus. fuit & alia eiuſdem nominis Agamẽnonis ex Clytæmneſtra filia:ut libro iliados nono monſtrauit Homerus.

Iphis cum.i.latino utrobique ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados nono Patrocli amica:quam Achilles euerſa urbe in ſchyro quæ troianis auxilia miſerat:inde raptam amico donauit.

Iphicrates cuꝫ.i.latino &.c.&.t.exilibus ſcribitur:fuit teſte Aemilio Probo:& Plutarcho:uir athenienſis nõ

tam magnitudine rerum gestarum q̃ disciplina militari nobilitatus. talis enim dux fuit ut non solum ætatis suæ cum primis compararetur: sed ne de maioribus quidam natu quisquã anteponeretur: multum in bello est uersatus: sæpe exercitibus præfuit: nunqnã sua culpa male rem gessit: semper cõsilio uicit: tantũq; eo ualuit: ut multa in re militari partim noua attulerit: partim meliora fecerit.

Iphidamas cum. i. latino scribit: fuit teste Homero libro. xi. iliados: Antenoris filius corpore lato atq; pcero: qui ab Agamẽnone interemptus fuit bello troiano.

Iphigenia cum. i. latino tribus in locis: &. ph. aspirato scribitur: fuit Agamẽnonis filia ex Clytæmnestra. hãc (ut poetæ ferunt) dũ Agamẽnon i aulide famosissimo portu boetiæ ceruaꝫ Dianæ ignarus occidisset: & ob id Diana a græcis uentos abstulisset: responso habito: ut Agamẽnonio sanguine dea placaretur. impetratã Vlyxis astu a matre Clytæmnestra sub colore facti matrimonii cum Achille immolare parabant: sed miseratione numinis: oblata a Diana pro ea cerua: Iphigeniam in tauricã regionem uentis deportauit: ubi operãte dea a Rege Thoante eius sacris præposita fuit: quæ ipsi Dianæ ex humano sanguine fieri consueuerant. unde ait Chorus apud Senecam in octauia:

Leues auræ zephyriq; leues
Tectam quondam nube ætherea:
Qui uexistis raptam sæuæ
Virginis aræ iphigeniam.

Post hæc ut dixit Oui. libro quarto de tristibus epistola quarta: Orestes Iphigeniæ frater mactata Clytæmnestra matre: & Aegistho patruele adultero ob ultionem patris factus exul: & regno pulsus: ac rapta sibi a Pyrrho Hermione coniuge insanus efficitur: ob quod liberandus a Pylade socio in tauricam regionẽ ad aram Dianæ deducitur: sed cum gentes illæ alienigenas pro hostiis Dianæ immolandis capere cõsueuerint Orestem tunc ipsum forte aduenientem cæperunt. Qui a sorore Iphigenia cognit⁹: occiso Thoante Rege ipsa Dianæ simulacrum absconditum in fasce lignorum sustulit: atq; cum fratre Oreste aufugit: qui tandeꝫ ad italiam uenientes in aricia simulachrum locauere. unde & teste Herodoto libro historiarum. iiii. Iphigenia ipsa deinde apud tauricos pro dea habita & honorata fuit.

Phthime cum. ph. &. th. aspiratis atq;. i. latino scribitur: fuit teste Homero in odyssea una ex filiis Icari.

Ipidamus cum. i. latino utrobiq; scribitur: fuit teste Orpheo unus ex argonautis.

Iphiclus cum. i. latino &. c. exili scribitur: fuit filius Amphytrionis: & frater Herculis habuitq; filiuꝫ nomine Iolaum: ut ostendit Hesiodus in aspida.

Iphitus cum. i. latino &. t. exili scribitur: fuit teste Homero libro octauo iliados: uir troianus: quem Virgilius libro æneidos. ii. maximuꝫ armis dixit: huius filius Archeptolemus fuit auriga Hectoris: post mortẽ Eniphei prioris aurigæ.

Iris cum. i. latino utrobiq; scribitur: dicitur a poetis Iunonis nuntia: immo & Iouis: ut sæpissime ostẽdit Homerus: hanc libro. xi. iliados dixit idem Homerus habere alas ex auro & pedes ex aura: & ut Seruius super quintum æneidos: ex magna parte seruatur: ut Mercurius ad concordiã: Iris ad discordiaꝫ mittatur. Vnde græce dicit ἔρις: quæ lis ẽ: & discordia dici uoluit: accipiturq; pro arcu: quem uariis coloribus in cælo conspicimus: ob quod dicitur thaumantis. i. admiratõnis filia: quæ ex illius uariis coloribus nascitur. nam θαῦμα græce latine admiratio interpretatur. Est etiã Iris teste Plinio libro. xxi. naturalis historiæ: herba suauissimi odoris (cuius radicem in unguentis & medicinis commẽdari dixit) laudatissima in illyrico locis siluestribus. habetq; caulẽ cubitalẽ & rectũ: floréq; diuersi coloris: specie sicut arcus cælestis: unde nomẽ assumpsit.

Ironia cum. i. latino utrobiq; scribitur: eius tamen prima apud græcos est ei diphthongus: sed quidam abiiciunt. e. & retinent. i. productam: alii cõtra abiiciũt. i. & retinent. e. similiter pductaꝫ: ac scribunt eroniaꝫ. nã deriuatur ab εἴρω: quod est dico: & inde εἴρωνεύομαι in uoce passiui: quod est cauillor. unde ironiam illusionem interpretati fuerunt: nam figura est: cuꝫ aliquid per contrarium & illusionem effertur: ut Horatius:

Optat ephippia bos piger optat arare caballus.

Vnde teste Seruio: Tunc quoq; fit: cuꝫ aliud uerba: & aliud continet sensus: ut Virgilius libro. iiii. æneidos

Egregiam uero laudem: & spolia ampla refertis
Tuq; puer tuus magnum & memorabile nomen.

Ischyros prima cum. i. latino: sequens cum. ch. aspirato: &. y. græco scribitur: & latine fortis interpretat̃: naꝫ descendit ab ἰσχύω: quod est prævaleo: habetq; accentum in prima.

Isagoge cum. i. latino & unico. s. scribitur: q̃q̃ in initio apud græcos sit ei diphthong⁹: sed a nostris abiecto e. retinetur. i. longa: & dici potest introductio. Nam componitur ex εἰς: quod est in: & ἄγω duco. Vnde ἀγωγὴ ductio.

Isæus cum. i. latino &. æ. diphthongo scribitur a græcis. hic teste Libano sophista græco fuit romæ tempore Domiciani declamator admirandus. de hoc meminit Quintilianus libro duodecimo de institutione oratoria: quum de genere dicendi pertractans ait: Transeo plurimos Lycurgum Aristogitona: & his priores Isæum Antiphontẽꝫ: quos ut homines inter se genere similes: differẽtes dixeris specie. Iuuenalis etiaꝫ in tertia

ſatyra cum ait de græculis:Ingenium uelox audacia perdita ſermo Promptus & iſæo torrentior.ede quid illum Eſſe putes?hunc etiam Plinius nepos:qui ciſdem temporibus fuit:plurimum laudat in quadam epiſtola inquiens:magna Iſæum fama præceſſerat:maior inuentus eſt: ſumma eſt facultas:copia: ubertas:dicit ſemp ex tempore:ſed tanquã ſcripſerit diu:ſermo græcus immo atticus:præfationes terſæ graciles dulces: graues interdum & erectæ:poſcit controuerſias plures:electionem auditoribus permittit:ſæpe etiaꝫ partis ſurgit:iam igitur incipit:ſtatim omnia ac pene pariter ad manum ſenſus reconditi occurſant uerba: ſꝫ qualia quæſita & exculta multa lectio:in ſubitis multa ſcriptio elucet:proœmiatur apte:narrat aperte:pugnat acriter:colligit fortiter:ornat excelſe:poſtremo docet:delectat:afficit:quod maxime dubites crebra anthymemata ſyllogiſmi circũſcripti & effecti:quod ſtilo quoqꝫ aſſequi magnum eſt.incredibilis memoria:repetit altius:quæ dixit ex tempore:ne uerbo quidem labitur ad tantam φραστιν ſtudio & exercitatione peruenit.nam diebus & noctibus nihil aliud agit:nihil audit:nihil loquitur:annum ſexageſimum exceſſit:& adhuc ſcholaſticus tantũ eſt.quo genere hominum nihil aut ſincerius:aut ſimplicius:aut melius.nos uero qui in foro uerſqꝫ litibus terimur multum maliciæ(q̃uis nolimus)addiſcimus:ſchola & auditoriuꝫ ficta cauſa: res inermis:innoxia eſt:nec minus fœlix ſenibus præſertim.nam quid in ſenectute fœlicius:q̃ quod dulciſſimum eſt in iuuenta.Quare ego Iſæum non diſertiſſimum tantum:uerũetiam beatiſſimuꝫ iudico.hæc de illo Plinius præfatus ſcripſit.At uero contra uel ex inuidia:uel ex alia quauis cauſa Quintilianus libro.x.de inſtitutione oratoria dixiſſe uidetur:cum ait declamatores quoſdaꝫ peruerſa ducit ambitio:ut expoſita cõtrouerſia protinus dicere uelint:qum etiam quod eſt in primis friuolum ac ſcænicum uerbum petant: quo incipiant:ſed tam contumelioſos in ſe ridet inuiceꝫ eloquentia:& qui ſtultis eruditi uideri uelint:ſtulti eruditis uidentur.

I ſandrus cum.i.latino ſcribit̃:fuit filius Bellerophontis.

I s per.i.latinum ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarꝝ.i.urbs a babylone diſtans itinere dierꝝ.viii.apud quã fluui9 eſt nõ magn9:is ſimiliter cognominat9:q bitumẽ(ut ait)ſtructuræ totius babylonis ſubmiſtrauit

I ſis per.i.latinum utrobiqꝫ ſcribit̃:fuit filia Inachi argiuorum regis.dicta primo Io:ut in ea dictione uidim9 de qua latius uidebimus in dictione Oſiris:& declinatur genitiuo Iſidis & Iſis:ſicut Paridis & Paris. Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam:Vt ſpargat in ædem iſidis antiquo quæ proxima ſurgit ouili. idem & i ea quæ incipit Scire uelim:Nuper enim repeto phanum iſidis:ſed qꝑ etiaꝫ faciat huius Iſis oſtendunt poetæ cũ ponunt in accuſatiuo Iſim.Lucanus circa finem libri.viii.Nos in templa tuam romana recæpimus iſim:niſi dicamus eiuſmodi genitiuuꝫ non ſemper accuſatiui regulam ſequi:ut thybridis thybrim.

I ſidorus abſqꝫ aſpiratione:& per.i.latinum ubiqꝫ ſcribit̃:habetqꝫ accentum in penultima:ut uidebim9 in dictione proſodia:nomen eſt uiri proprium:quod multi peruerſe ſcribunt:inter quos Apuleius grammatic9 alias præſtantiſſimus aſpirari uoluit:quod inter græcos nunq̃ emendate comperit.

I ſion cum.i.latino ſcribit̃:fuit filius Phlegyæ:& pater centaurorꝝ:de quo uidimus in dictione centaurus.

I ſmenius cum.i.latino ſcribitur:fluuius eſt boetiæ:ſic quoqꝫ cognominatus teſte Diodoro libro hiſtoriaruꝫ v.ab Iſmeno filio Pelaſgi.

I ſter abſqꝫ aliqua aſpiratione:& per.i.latinum in initio ſcribitur:eſt maximus fluuiorum europæ:alio nomine uocatus danubius:ut Ouidius libro.i.de ponto:Ripæ uicina binominis iſtri.Oritur teſte Plinio lib.iiii. naturalis hiſtoriæ in germania iugis montis noriæ:ex aduerſo oppidi gallorum ſcauri:qui uerſus ſeptẽtrionem per innumeras lapſus gentes immenſo aquarum auctu:a ſiniſtris germanos linquens: & a dextris teutonicos:cum primum in illyricuꝫ uenit:mutato nomine iſter dicitur:& longiſſimo peracto curſu ſeptemqꝫ diuiſus hoſtiis ſecundum Solinum:uel ſex ſecundum Plinium in mare ponticum defluit:ut late præfati auctores executi ſunt.& Ariſtoteles libro.ii.meteororꝝ ait:ſingula ora tanta eſſe: ut in ſexaginta milia paſſuũ longitudinis mare uincant.

I ſtria abſqꝫ aliqua aſpiratione:& per.i.latinuꝫ utrobiqꝫ ſcribitur:ponitur locus ab Herodoto libro hiſtoriarum.ii.iuxta pontum:ad hoſtia iſtri:quem incolere dixit mileſiorum colonos:& ab iſtria abſqꝫ aſpiratione deducitur teſte Pompeio hiſtrio:quæ apud nos aſpiratur:ut in ea dictione uidimus.

I ſthmos cum.th.aſpirato ſcribitur:dicitur hoc nomine ea terræ ſtrictura:quæ inter duo maria concluſa iter porrigit ad cheroneſum:dicente Ouidio in quarta epiſtolarum heroidum:Aequora bina ſuis oppugnant fluctibus iſthmon.Et tenuis tellus audit utrunqꝫ mare:idem in octaua:Qua duo porrectus longe freta deſtinet iſthmos Vecta peregrinis hippodamia rotis.Et Lucanus libro.i.Gracilis mare ſeparat iſthmos: ſuntqꝫ duo celebres achaicus:ſuper quo fuit urbs corinthi:& thracius ſuper quo teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſtoriæ:cardia ſimiliter ciuitas fuit.

I ſmarus abſqꝫ aſpiratione & unico.r.ſcribitur:mons eſt thraciæ teſte Seruio ſuper decimum æneidos: & in buccolico:&(ut refert Vibius)in quadam ſui parte aſperrimus eſt & incultus:in reſiduo uero fertilis uinetis & oliuis:Quin etiam clariſſimus eſt Orphei incolatu:& inde iſmarius:ut Ouidius in prima epiſtolaruꝫ: Dictus es iſmariis iſſe per agmen equis.

Super hoc monte fuit iſmata ciuitas ciconũ:qui gentes ſuut thraciæ:de qua meminit Virgilius li.x.cum ait

Et tris quos idas pater:& patria iſmara mittit.hanc teſte Homero libro.ix.odyſſeæ Vlyxes a troia diſcedés deſtruxit:quã iam maroniam uocari in gloſula quadam Homeri comperi.

Iſocrates abſq; aliqua aſpiratione & per.i.latinum ſcribitur:fuit græcus orator clariſſimus Gorgiæ auditor multorum philoſophorum præceptor eximius: ut Macrobius atteſtatur. hic teſte Quintiliano in diuerſo dicendi genere nitidus fuit & comptus:& palæſtræ magis q̃ pugnæ accõmodatus. omnes dicendi uenereſectatus in inuentione facilis:honeſti ſtudioſus:in compoſitione adeo diligens:ut cura eius repræhendatur huius orationes adhuc extant:quas maxima ſemper cum uoluptate lego .

Iſus cum unico.s. ſcribit:fuit filius nothus Priami:de quo in dictione antimus uidimus .

Italia græcus uocabulus eſt:& cum unico.l.&.i.latino utrobiq;:atq;.t.exili ſcribit:regio eſt europæ & oĩus totius orbis celeberrima:prius quidẽ dicta heſperia ab Heſpero Atlantis fratre:a quo & heſperus occidẽtalis ſtella cognominata fuit.hic teſte Igino pulſus a fratre ab ea regiõe:quæ nunc hiſpania dicitur:& ea loca ubi nunc ẽ italia occupans heſperiam a ſe:ut priſtinam aliam prouinciam nominauit. At uero Macrobi⁹ li.ſaturnalium primo:qum de diei partibus loquitur inquit:ab heſpero ſtella(quam græci heſperas dicũt) dicta eſt italia heſperia:q̃ occaſui ſubiecta ſubiecta ſit.Quod Virgilius libro primo æneidos cõfirmaſſe uidetur cum ait.

Eſt locus heſperiam graii cognomine dicunt .
Terra antiqua:potens armis atq; ubere glebæ
Oenotrii coluere uiri:nunc fama minores.

Italiam dixiſſe ducis de nomine gentem.nam poſt cognomen heſperiæ dicta fuit œnotria:ſiue ab optĩo uino quod in illa naſcit:ut dixit Seruius ſuper primũ æneidos οἶνος græce latine uinum dicit:ſiue ut Varro docet & Pli.li.iii.naturalis hiſtoriæ cõfirmauit:ab Oenotrio ſabinorũ rege in ea regnãte. Poſt hæc uero & italiæ nomen aſſumpſit ab Italo ſiculorum rege:qui(ut ait Seruius)uenit ad eas partẽ:in qua regnauit Turnus:eãq; ſuo nomine uocauit Italias.unde illud eſt: Fines ſuper uſq; ſicanos:hoc eſt uſq; ad ea loca: quæ ſicani.i.ſiculi ſic quoq; a fratre Itali coguominati tenuere. At uero Ariſtoteles libro politicorum.vii.hæc de italia inquit: Tradunt periti homines illorum locorum fuiſſe Italum quendam œnotriæ regem: a quo mutato noĩe:pro œnotris itali ſunt uocitati:oramq; illam maritimam europæ:quæ eſt inter ſcylacæum & lameticũ ſinum.diſtant uero hæc loca inter ſe meridiei iter.italiæ nomen primum cæpiſſe.hunc ergo Italum tradunt agriculturas œnotrios docuiſſe:cum prius eſſent paſtores uagi:ac palantes:illiſq; leges poſuiſſe:& cõmeſſationes inſtituiſſe primum.hæc ille.ſed Varro ab omnibus diſcordare uidet.nam lib.ii.de agricultura ſic ait:Græcia antiqua. prout ſcribit Timæus in hiſtoriis:quas de rebus publicis ſcripſit:tauros uocabat italos.a quorum multitudine pulchritudine ac fœtu italiam dixit.Eſt & italiæ pars latium ſic dictus(ut quidã aſſerunt)q̃ in italia inter præcipitia alpium apœnimi lateat.Varro a latino dictum putauit.Virgilius a latẽdo.unde ait libro.viii.æneidos cum Euandrum Aeneæ loquentem induceret.

Primus ab æthereo uenit ſaturnus olympo
Arma Iouis fugiens:& regnis exul adeptis.
Hic genus indocile ac diſperſum montibus altis .
Compoſuit.legeſq; dedit:latiumq; uocari.

Maluit.his quoniam latuit ſaturnus in oris.Idem Ouidius libro faſtorus primo confirmauit dicens: Dicta quoq; eſt latium terra latente deo:& fuit teſte Solino latiũ antiquũ antea a tyberis hoſtiis ad uſq; lyrim amnem:qui campaniæ fluuius eſt:minturnas maritimam urbem curſu mediã diuidens.Seruius uero ſuper primum æneidos ait uſq; ad fundos urbem campaniæ contineri:& aliud inſuper eſſe latium dixit:quod a fundis uſq; ad uulturnum protenditur.Quare cum antiquum latium heſperiam poſtea cognominatũ ipſe dixerit.uoluit hoc a Virgilio annotari cum dixit libro æneidos.vii.Mos erat heſperio in latio.Rurſus & hæc omnis ora nonnunq̃ poſt hæc auſonia dicta fuit.nam ut ſubdit Ariſtote.ad ea quæ ſupra dixit: incolebant inquit eam italiæ partem:quæ ad tyrrhenam uerſa eſt opici qui nunc Auſonii nominant.hæc ille:& ut quidam feruntab Auſonio Vlyxis filio:ſic quoq; cognominata fuit.Quodq; nomen duraſſe uſq; ad romanos conſules oſtendit Liuius libro.ix.ab urbe dicens:Minturnas & ueſtinas urbes auſonidum gentem eẽ. Quare dixit Virgilius libro.viii.æneidos:Tum manus auſoniæ & gentes uenere ſicanæ.Sæpius & nomen poſuit ſaturnia tellas.nam poſt hæc quoq; ipſa eadem ora magnã græcia nuncupata fuit. Et ut dixit Plinius lib.iii.naturalis hiſtoriæ fluuius ſilaris campaniã a lucania diuidit.erat igitur in campania neapolis ſalernus & capua:a cuius planicie(qa alia italiæ pars eſt plurimum montuoſa)dictam campaniã multi uoluerunt.Poſt campaniam eſt lucania.poſt lucaniam uero brutium ſiue calabrya: quæ uſque in rhegium terminatur. oĩs igitur iam Italia inter adriaticum & tuſcum mare ſiue ſuperum & inferum in formam cruris(ut nobis magis placet)extenditur:& a iugis alpium porrecta dorſoq; apœnini montis ſe paulatim attollens uſq; ad rheginus uerticẽ & littora brutioꝝ ptendit.nã in ultimo ſui in duo cornua ſcindit.Quoꝝ alteꝝ(& qd breuiꝰ ẽ)ionĩ reſpectat æquor:alteꝝ ſiculũ i extremitate rhegiũ oppidũ cõfinés eiꝰ lõgitudo ab auguſta prætoria quæ(ut dixit Pli.lib.iiii)i alpineo fine ſita eſt:& p romam capuãq; porrigit uſq; ad oppidum rhegium:teſte

Solino decies centena & uiginti milia passuum colligitur.latitudo uero ubi plurimum quadringenta decẽ Vbi minimũ centuꝫ triginta sex milia.umbilicum(ut Varro tradidit)in agro reatino habet.hæc dudum teste Plinio præfato in libro tertio ex latere maris superi rubiconem fluuium pro finibus habuit.Quod Lucanus libro primo prius dixisse uidetur:cum ait:Et gallica certus Limes ab ausoniis disterminat arua colõis ita ut a rubicone usqꝫ ad alpes gallia fuerit:quæ cisalpina dicebatur:& non Italia.nõnulli uero hos fines de prouincia quo ad romanos duces:& non quo ad generalem Italiæ situm intelligere uoluerunt.

I thaca cum.i.latino in initio:& th aspirato atqꝫ.c.exili scribitur:insula est teste Plinio libro quarto naturalis historiæ ante leucada & achaiam posita:cantatissima quidem domino ulyxeo.in qua mons neritos esse dicitur:a quo tota insula nõnunqꝫ neritos nuncupatur.

I thatus eodem modo scribitur:& cognomen fuit Vlyxis ab ithaca insule susceptum.

I tymoneus prima cum.i.latino sequens cum.t.exili:sequente.y.greco scribitur:fuit teste Homero libro undecimo iliados Hyperochi filius:uir in primis strenuus:& in bello pyliorum cum helidensibus ab Nestore iaculo interfectus.

I thyreus cum.th.aspirato:sequente.y.græco scribitur:dicitur quasi ithyneus:hoc est directiuus:ab ἰθύνω uerbo græco:quod est dirigo.unde epitheton ponitur a Virgilio arcuum parthicorum:cum dixit libro georgicorum secundo:

Ithyreos taxi torquentur in arcus.

I tys prima cum.i.latino:sequens cum.t.exili:sequente.y.græco scribitur:fuit Terei thracum regis filius:qui a matre Progne in frusta desectus patri in cibum datus fuit:ut late monstrauit Ouidius libro metamorphoseos.& libro secundo de sine titulo ait:Atqꝫ sua cæsum mare quærũtur itym.& est fasianus:ut dixit Seruiꝰ: nam in fasianum conuersum Itym dixere poetæ.

I udæus cum.æ.diphthongo scribitur:nomen est deductum a iudæa:quæ similiter per.æ.diphthongũ scribitur.& prouincia est palæstinæ:quam pulcherrime Solinus in collectaneis descripsit:& iudei populi:quæ gens est teste Plinio libro.xiii.naturalis historiæ contumelia numinum insignis.

I ugurtha cum th aspirato scribiꝫ a græcis:fuit numidiæ rex:de quo Salustiuis elegantissimã scripsit historiã.

I ulus cum unico.l.sequente.u.scribitur:fuit Aenæ filius:de quo uidimus in dictione Ascanius.cuiusderiuatiuum teste Prisciano libro secundo est Iulius:cum.i.latino post.l.& ante.u.Virgilius libro æneidos primo: Iulius a magno demissum nomen iulo.

Dictionum græcarum:quæ latine scribuntur:& ab.i.littera initium sumunt orthohraphia finit.

Incipit earum:quæ a.k.consonante scribuntur.

K Littera consonans cum eandem habeat in metro potestatem:ac in uoce sonum cum.c. nostra consonante:penitus superuacua esse uideꝫ:ut dixit Priscianus:& ante illuꝫ prius dixerat Quintilianꝰ:nec ulla prorsus uideꝫ ratio cur in dictionibus græcis.a.sequenti potius scribi debeat.k.qꝫ.c.ut nonnulli ex modernioribus absqꝫ ratione uoluerũt:cõperimus etiam Nigidiũ Figuluꝫ:quo & Varrone nemo apud romanos doctior habitꝰ fuit:nunqꝫ in cõmentariis suis.k.aut.q.fuisse usum:ideoqꝫ nos omnes dictõnes græcas quas latine trãscribendas nouimus per.c.ipsuꝫ & nõ per.k.ex maioꝝ nostroꝝ auctoritate scribemus. Et maxime cum id idẽ Festum approbatissimũ auctorem obseruasse nouerimus.

K yrieleison prima cum.y.græco:& reliquæ cum.i.latino scribunꝫ:dictio est composita ex kyrie quod significat domine:hoc est uocatiuuꝫ huius nominis kyrios qui est dominus: & eleison: quod est miserere:hoc est imperatiuum huius uerbi ἐλεέω quod est misereor:sed in compositione p collisioneꝫ abiiciꝫ primæ dictiõis ultimum.e.per modum quem supra uidimus:& proferri debet cum accentu in penultima.

Dictionum græcaruꝫ:quæ latine scribuntur:& a.k.littera initium sumunt orthographia finit.

Incipit earum:quæ ab.l.consonante scribuntur.

L Abatus cum.t.exili scribitur:nomen est uiri propriũ:de quo sæpe Plutarchus meminit

Labdacus cum.c.exili scribitur:fuit Polydori filius filii Cadmi:& frater Laii.

Labynetus cum.y.græco &.t.exili scribitur:fuit teste Herodoto libro historiaꝝ primo uir babyloniꝰ filius Nictocris reginæ babyloniæ:& ipse fuit babyloniorum tyrãnus.

Labyrinthus secunda cuꝫ.y.græco:sequens cum.i.latino:& ultima cũ.th.aspirato scribiꝫ:fuit structura pro magna sui parte subterranea:uiarum ambagibꝰ adeo inflexa:ut nemo:qui intrasset posse inde exire diceretꝫ:& teste Pli.li.xxvi.naturalis historiæ:in quattuor mundi partibus compertus fuit:ut primus in ægypto:secundus in insula cretæ:tertius in insula lemni:quartus in clusio italiæ oppido:sed creticus famosior habeꝫ:& a poetis græcis & latinis maxie decãtatus: fabricatusqꝫ a Dædalo ingenioso fabro:dicente Ouidio li.viii.metamorpho.

Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis.
Ponit opus:turbatqꝫ notas & limina flexu.
Ducit in errorem uariaꝝ ambage uiaruꝫ.Et subdit:Vix ipse reuerti Ad limen potuit:tanta est fallacia tecti.

Sed teste

Sed teſte Plinio centeſimam tantum portionem labyrinthi ægyptii accæpit: quem pro exemplo habuit.

L acæna cum.æ.diphthongo &.c.exili ſcribitur: genus eſt ueſtimenti.

L achana cũ.ch.aſpirato ſcribit̃: græcũ eſt uocabulũ & numeri pluralis: atq; oẽ genus oleris in ſe cõpræhẽdit

L acenus cum.c.exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur: & facit fœminnum lacena & neutrum lacenũ: nomen eſt deductum a laconia: & dicitur laconicus. Virgi. li. Georgico. ii. Virginibus bacchata lacenis. i. laconicis

L aconia cum.c.exili ſcribitur: prouincia eſt i achaia ſiue peloponeſo: quæ teſte ſeruio ſuper quartũ georgicorum: œbalia dicta fuit. Idem ſenſiſſe uidetur Virgilius & Statius in achilleide: cum dixit: Soluerat œbalio claſſem de littore paſtor Dardanus. De quo in ea dictione uidebimus.

L acedæmonia ſecunda cum.c.exili: &.e.abſque diphthongo: ſequẽs cũ.æ.diphthongo ſcribit̃: fuit laconiæ urbs condita a Lacedæmone Iouis filio ex Taygeta. & nonnunq; a poetis declinat̃ Lacedæmon: huius lacedæmonis. ut Ouidius in prima epiſtolaꝝ: O utinam tunc cum lacedæmona claſſe petebat Obrutus inſanis eſſet adulter aquis. Hæc eadẽ alio noie etiã ſparta dicta fuit: ut in ea dictione uidebimus.

L acheſis cum.ch.aſpirato ſcribit̃: fuit una ex parcis: ut uidimus in dictione Atropos. de qua ait Martialis in primo. Nil adicit penſo lacheſis: fuſoſque ſoroꝝ Explicat: & ſemp de tribus una rogat.

L acinium cum.c.exili &.i.latino utrobiq; ſcribit̃: promontoriũ eſt italiæ inter adriaticũ & ionicum mare: ſic quoq; cognominatũ: ut in quibuſdã Theocriti gloſulis comperi: a Lacinio latrone quodam: qui illum inhabitans: ab Hercule interemptus fuit. Idem Seruius ſuper tertium æneidos: affirmare uidetur. Fuit etiã famoſum ex templo Iunonis laciniæ. ut Virgilius: Attollit ſe diuã lacinia contra. Eſtq; ex parte orientali ꝓpinquum crotonæ: ut oſtendit Theocritus in ea ægloga quæ incipit: ειπεμοι ω κορυδων.

L acina eodẽ modo ſcribitur: cognomẽ eſt Iunonis: a lacinio ꝓmõtorio tractũ: ſup quo ædẽ habuiſſe diximus quã Herculẽ interfecto Lacinio latrone & loco expiato: cõſtituiſſe in eiſdẽ Theocriti gloſulis cõperi.

L acydes cũ.c.exili &.y.græco ſcribit̃: fuit cyrenæus philoſophus Alexãdri fili⁹: & nouæ academiæ princeps: atq; Arceſilai ſucceſſor. Fuitq; uir mire ſeueritatis: & ab adoleſcẽtia ſtudioſus: ſed pauper. Habuitq; ſcholã in horto: quẽ Attulus rex fieri curauerat: qui & Lacydi⁹ eſt appellat⁹. Mortu⁹ eſt ex paralyſi: quã ex immodica potatione cõtraxerat: cum iam. xxvi. annos in ſchola regẽda cõſumpſiſſet.

L aocoon cũ.c.exili: precedẽte unico o: & duob⁹ ſequentib⁹ pleno nomine: hoc eſt ſine ſynæreſi ſcribit̃. Nam cum ſynæreſi duo illa o: quoꝝ primũ eſt breue: & ultimũ longũ: quia eſt ω mega apud illos: in unum longũ conuertuntur. & ſcribitur apud græcos λαοκων cum accentu circũflexo in ultimo: ut uidebim⁹ in dictõne proſodia. At cum plenum nomen eſt: habet accentũ acutum in penultima: quod in dictõne græce declinata etiam a noſtris obſeruari debet. ut ibidẽ oſtẽdimus. Fuitq; ut nõnulli ferunt: regis Priami filius: & Apollinis ſacerdos. de quo Virgili. lib. æneidos. ii. inquit: Primus ibi ante omnes magna comitante caterua Laocoon ardẽs ſumma decurrit ab arce. Et deinde ꝓſequit̃: quẽadmodũ haſta percuſſit fatalẽ equm a doloſis græcis confectum: ob quod a duobus ſerpentib⁹ cum duob⁹ paruis filiis poſtea compræhenſum: necatũ depaſtũq; oſtendit. Verum Euphorion referente Seruio dixit: cum poſt aduẽtũ græcoꝝ ad troiam ſacerdos Neptuni lapidibus a troianis occiſus eſſet: quia illoꝝ aduentũ ſacrificiis non prædixit: & poſtea Neptuno troiani ipi ſacrificare uellent Laocoon tymbræi Apollinis ſacerdos ſorte ad id ductus eſt: ut ſolet fieri cum deeſt ſacerdos certus. Et cum hic piaculũ commiſiſſet ante ſimulachrũ numinis cum uxore coeundo: ob id quoq; immiſſis draconibus cum ſuis filiis interempt⁹ eſt. Et hoc quidẽ habere hiſtoriã dixit Seruius: Sed Virgiliũ ad troianoꝝ excuſatiõem aliter interpretatũ fuiſſe. Cuius rei a Virgilio deſcriptæ ſimulachrũ dixit Plini⁹ libro xxxvi. naturalis hiſtoriæ: in domo Titi imperatoris romæ ſuo tempore eſſe opus omnib⁹ & picturæ & ſtatuariæ artis præponendũ ex uno lapide euꝝ: ac liberos draconũq; mirabiles nexus de conſilii ſententia fecere ſummi artifices Argeander Polydorus & Athenodorus.

L acrines cum.c.exili &.i.latino ſcribitur. fuit teſte Herodoto lib. hiſtoriarum primo: uir lacedæmonius miſſus ad Cyrum.

L ægargia cũ.æ.diphthongo ſcribit̃. dicit̃ a noſtris ingluuies. & inde lægergus guloſus.

L æna cũ.æ.diphthongo ſcribit̃. genus eſt uirilis ueſtimẽti: quod ſup alia portabat̃. ut Virgili. in. iiii. Ardebat murice læna. hoc Homerus clænam uocat. ut in ea dictione uidimus.

L æphenigones prima cũ.æ.diphthõgo: ſequẽs cũ.ph. aſpirato ſcribit̃: populi ſunt quidã.

L aertes cum.t.exili ſcribit̃. fuit Acriſii filius & pater Vlyxis: ipſo dicente apud Ouidiũ lib. xiii. metamorpheoſeos: Acriſius illi: Iuppiter huic. Hic cum ob filii abſentiã laborioſam uitam duxerit: tertio anno poſt reditũ Vlyxis mortuus eſt: ut teſtis eſt ditis. Et quia eiuſmodi nomina græca terminata in es mittunt etiã nominatiui terminatõem in a: declinatiõem recipiũt latinã. ut Anchiſes & Anchiſa huius anchiſæ: & Laertes ac Laerta huius laertæ. & ablatiuũ etiã finit in a. Ouidius tertia epiſtolaꝝ: Laertaq; ſatus per quos comitata rediré. Nam ſi diceret Laerte: minime ſtaret uerſus: cum illud. e. breue eſſet. Sed de his ſatis ſuperq; uidim⁹ in dictione Anchiſes. Quin & notandũ eſt non ſolum Laertes triſyllabũ inueniri ſed biſſyllabũ: quod in patronymico laertiades apud Horatiũ in primo carminũ annotauim⁹. Sic enim antiquiſſimos textus ſcriptos cõperimus: Non tu Laertiaden exitiũ tuæ gentis non pylium neſtora reſpicis. ſunt enim uerſus aſclepiadei. Alii

uolunt ab eo uersu tu abiiciatur: remanetq; non laertiaden exitium tuæ: stareq; uersu sine synærisi: sicut apud Ouidium in heroidibus: Laertesq; senex Telamachusq; puer. Et apud Horatiu3 in secundo sermonū O Laertiade quicquid dicam aut erit aut non. ubi ea bissyllabum posuit. at Ouidius Horatii textum quem adduximus in carminibus. æ. monosyllabum confirmans in duodecimo sic inquit: Laertiadæq; fuit tantæ fiducia laudis. ubi aliter uersus non staret: nisi laertiadæ tetrasyllabum esset.

L æstrygones prima cum. æ. diphthongo sequens cum. t. exili &. y. græco scribit̄: fuerūt teste Martiano libro vi. in extremo Italiæ uersus Siciliam gentes feritate famosæ. ad hos teste Homero libro decimo odysseæ cū diuerteret Vlyxes: & illos aduersos experiretur unica perdita naue diffugiens peruenit ad Circen. Deinde cum rediens peruenit ad phæacas: & in conuiuio Alcinoi hos & cyclopas humana carne uesci narrare: tāq̄ fingentem & mendacem nōnulli aspernati sunt. ut Iuuena. in satyra: Quis nescit uolusi: Fingentem immanes læstrigonas atq; cyclopas. Sed id uerum fuisse asseruit Plinius circa initium libri septimi naturalis historiæ. ob quod Aulus Gellius libro. xv. noctiū atticarum: præstantissimos inquit uirtute prudentia uiribꝰ Iouis filios poetæ appellarunt: ut Aeacum: & Minoa: & Serpedona. ferocissimos & īmanes & alienos ab omni humanitate tanq̄ in mare genitos Neptuni filios dixerunt: ut cyclopa & cercyona & læstrigonas.

L aius cum. i. latino scribitur: fuit unus pater Oedipi. alter filius Polydori filii Cadmi & frater Labdaci.

L amachus cum. ch. aspirato scribitur: nomen est uiri athenienſis proprium.

L amius cum. i. latino scribitur: mons est ioniæ notus fama Endymionis. unde & ipse Endymion lamiꝰ cognominatus est. Ouidius li. secundo tristium: In uenerem anchises in lunam lamius heros.
In cererem iasius qui referatur erit. Et libro tertio de arte amandi: Lamius endymeon non est tibi luna rubori & reliqua.

L ampia cum. i. latino scribitur: fluuius est arcadiæ. de quo meminit Statius in quarto thebaidos cum ait: Cadensq; iugis lampia niuosis.

L ampsacum cum. m. ante. ps. &. c. exili scribitur: fuit teste Cicerone libro tertio uerrinarum oppidum in hellesponto clarum & nobile: cuius ciues lampsaceni dicūtur: quæ dictio absq;. æ. diphthongo scribitur: ex eo oppido oriundus fuit Priapus: qui teste Seruio ob magnitudinem uirilis membri ab aliis ciuibꝰ pulsus fuit & teste Pli. li. quinto naturalis historiæ: eam urbem Homerus adrastiam uocitauit.

L ampetia cum. t. exili &. i. latino scribitur: fuit Solis filia ex Neæra sororq; Phætusæ. hæc transeunte Vlyxe patri arméta custodiebant: ut uidebimus in dictione Phætusa.

L ampheus cum. ph. aspirato scribitur: mons est arcadiæ teste Pli. libro quarto naturalis historiæ.

L angia cum. i. latino scribitur: fons est in nemæa silua arcadiæ ut ostēdit Statius in quarto thebaidos: & nos supra uidimus in dictione Hypsiphile.

L aphithæ ab aliquibus cum. ph. aspirato: a nōnullis cum. p. exili: uidelicet lapithæ: & ultima cum. th. aspirato scribitur: fuerunt in thessalia alpestres populi: qui bella cum centauris gessere. unde Virgilius li. georgicorum secundo ait: Et magno ilæū laphithis cratere minanté. de quibus in dictione centauri uidimus.

L apathum cum. p. exili &. th. aspirato scribitur: herba ea est: quā solo radicis nomine a uulgo cognominari existimo: eamque usque ad tria cubita descendere dixit Plinius libro. xviiii. naturalis historiæ ubi plura de lapatho loquitur.

L arius cum. i. latino scribitur. Quidam græcum nomen esse putāt. & a λᾱρος aue: quæ latine fulica dicitur deductum. nam lacus est Italiæ teste Seruio super secundū georgicorum uicinus alpibus: apud quez fulica maxime abūdat. Idem iuxta Catonem in originibus per sexaginta tenditur miliaria. & larius huius larii facit: sicut Iulius Iulii Mercurius Mercurii.

L arissa cum. i. latino & duplici. s. scribitur: fuit thessaliæ urbs. & ob uicinitatem: quam habebat ad pthiaz (ut dixit Seruius) Achillis est dicta patria: dicēte Virgilio libro æneidos secūdo: Quos neq; tydides nec larisseꝰ achilles. & Lucanus libro sexto ciuitates thessaliæ cōnumerans ait: Atq; olim larissa potens.

L arise: quæ cum. i. latino & unico. s. scribitur: urbs est æoliæ: ut scribit Herodotus libro historiarum primo.

L arodii cum unico. r. scribitur: populi sunt teste Horodoto libro historiarum quarto in asia scythica.

L aodonia cum. o. post. a. in secunda: & per. i. latinū in penultima scribitur: fuit teste Homero libro sexto iliados filia Bellerophontis: quæ ex compressu Iouis effecta grauida dium Sarpedané genuit. Sed Laodamiæ (ut ait Homerus) Diana irata mortem attulit.

L aomedon cum. o. post. a. scribitur: fuit filius Ili regis troiæ: cuius omnē genealogiam posuit Homerus usq; ad Hectorem & Aeneam: de qua in dictione Priamus plene uidebimus.

L aodocia cum. o. post. a. &. c. exili: atq;. i. latino scribitur: nomen fuit prouinciæ.

L aodice cum. o. post. a. &. i. latino: atq;. c. exili scribitur: fuit una ex filiabus Priami formosa quidem: & quæ Helicaoni filio Antenoris regis thraciæ nupsit: ut ostendit Homerus libro iliados quarto: altera fuit Agamēnonis filia ex Clytæmnestra: ut idem libro octauo iliados enarrauit.

L aodicus cum. o. post. a. & per. i. latinum: atque. c. exili scribitur: fuit teste Homero libro iliados quarto: Antenoris traiani filius.

L aodocus cū.o.poſt.a.& ante.c.exile ſcribitur:fuit teſte Homero libro octauo odyſſeæ:Alcinoi regis phæacum filius.Item & Laodamas alter ἀλαθόῳ παῖς ἀλκινόοιο.

L atona cum.t.exili ſcribitur:fuit Cæi Titani filia:dicente Niobe apud Ouidium libro.vi.Neſcio quam audetis natã titanida cæo Latonam præferre mihi.fuitq̃ mater Apollinis & Dianæ:quæ ab illa Latonia dicit̃.Virgilius:Aſtrorum decus & nemorum latonia cuſtos.

L atomiæ cuz.t.exili ſcribitur:dicuntur a noſtris lapidicinæ.Nec apud nos ſingulare habet q̃q̃ apud græcos λατόμιον comperim in ſingulari.at in plurali dici poſſunt quaſi λίθον id eſt lapidum Τομίαι inciſores.unde Liuius in bello macedonico ſcribit.M.Catonem ſuperiorem:qui dictus eſt cenſorinus in cenſura feciſſe atria duo martium & titium in latomiis.idem in ſexto libro belli punici ſecundi incendium romæ deſcribens ſic ait:Cõpræhenſa poſtea priuata ædificia:neq.n.tunc baſylicæ erant compræhenſæ latomiæ:forumque piſcarium:& atriũ regium:ædes uix Veſtæ defenſa.

L atymnus cum.t.exili &.y.græco:ſequente in ultima.m.ante.n.ſcribitur:mons eſt cariæ:ſuper quem Endymiona etiam obdormiuiſſe dicunt poetæ:ut Cicero refert libro primo:de queſtionibuus tuſculanis.

L atro cuz.t.exili ſcribitur:dictio eſt græca teſte Seruio ſuper.xii.æneidos circa initiũ.& deducit̃a λατρεύω:quod eſt ſeruio.nam(ut ipſe Seruius inquit)latrones dicuntur obſequi & ſeruire mercede:& conducti milites uocantur latrones.Et ſubdit:moris autem erat:ut hos imperator circa ſe haberet:& primos mitteret ad omne diſcrimen.nam ut dixit Virgilius latronis telo.i.uenatoris fixum leonem ideo dixit:quia etiam uenatores operas ſuas locare conſueuerunt.Varro tamen dixit hoc nomen poſſe etiam latinaz habere etymologiam:ut latrones dicti ſint:quaſi laterones:quia circa latera leguntur:quos nunc ſatellites uocant.una tamen eſt ſignificatio licet diuerſa etymologia.

L eæna prima cum.e.abſq; diphthongo:ſecunda cum.æ.diphthongo ſcribitur:græcum eſt uocabulũ:quod leonem fœminam indicat.Virgilius in Alexi:Torua leæna lupum ſequitur.Et libro georgicorũ tertio:Catulorum oblita leæna.Vbi dixit Seruius:leæna græcum eſt:ſicut dracæna.nam nos hic & hæc leo dicimus.lea namq; uſurpatum eſt:quia in.o.exeuntia maſculina ex ſe fœminina non faciunt:ut fullo latro leo.Sane an inter omnem uitam leæna unum pariat:ut ſcripſit Herodotus libro hiſtoriarũ tertio:uel plures gignãt & educet catulos:ut uoluit Homerus:ab Ariſtotele in li.de animalibus determinatum fuit plene.

L ebes cum.e.abſq; aliqua diphthongo ſcribitur:& eſt teſte Porphyrio ſuper nonum iliados:Homeri libruz uas æneum in quo res bulliunt.

L eleges cum unico.l.& abſq; diphthongo ſcribitur:populi ſunt:quos(ut nõnulli ferunt)alio nomine theſſalos uocitamus:quaſi λελογισμένους:hoc eſt rationales:quia cæteris græciæ populis præſtare uidebantur.Lucanus de theſſalia loquens ait:Mox lelegum dextra preſſum deſcendit aratro.Herodotus uero lib.hiſtoriarum primo dicere uidetur hos illos maritimos fuiſſe populos:qui poſtea cares uocati fuerunt.

L ectus cum.c.&.t.exilibus ſcribitur:uerbum eſt græcum:& apud illos in neutro genere λέκτρον dicitur.Euripides ἐκάβη inquit:λεκτρὰ γαμέτιν ον.Homerus ſimiliter in batrachomyomachia.

L eda cum.e.abſq; diphthongo ſcribitur:fuit Tyndari regis coniunx:cum qua Iouem ſub forma Cycni concubuiſſe dixere poetæ.Eamq; ouum unũ perperiſſe:ex quo nati ſunt Caſtor & Pollux.Sed quod duo oua ediderit:intellexiſſe uidetur Horatius cum dixit:Nec gemino bellum troianum orditur ab ouo.Fuit etiaz mater Helenæ.& a Leda ledæus cum.æ.diphthongo in penultima deriuatur.Virgilius li.æneidos tertio:Ledæam hermionem lacedæmonioſq; hymeneos.

L emnos cum.m.ante.n.ſcribitur:una eſt ex cycladibus ægæo mari circunflua:in quam Iuno Vulcanum filiũ cum eum turpem peperiſſe conſpiceret:e cælo deiecit.Hic poſtea cum deorum faber effectus eſſet:ad hãc inſulã ab ætna refocilatiõis cauſa redire ſolebat.ubi ut ait Statius libro.v.thebaidos:Lẽnius ignifera feſſus reſpirat ab ætna:Veſtit athos nemorumq; obſcurat imagine pontum.

L enæus prima cum.e.abſq; diphthongo:ſequens cum.æ.diphthongo ſcribit̃:nomen eſt Bacchi deductum a ληνός:quod eſt torcular.Virgi.li.georgicorum ſecundo:Huc pater o lenæe ueni.

L eochares cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit ſculptor ſua ætate eximius.de quo uidebimus in dictõe mauſolus

L eonides cum.i.latino ſcribit̃:fuit nobilis ſparta:& deide rex eo modo quo ſpartani regem habebant.Hic non modo miranda contra Xerxem ægit:ſed pene incredibilia:ut apud græcos Herodotus libro hiſtoriarum ſeptimo:& apud noſtros Iuſtinus libro epitomatum ſecundo:oſtenderunt.Quin & genealogiam traxiſſe ab Hercule oſtendit idem Herodotus in eodem libro cõnumerans omnes eius progenitores uſque ad Hyllum & Herculem.Fuit & alius Leonides Alexandri magni pedagogus:qui teſte Quintiliano li.primo:de inſtitutione oratoria eum quibuſdam uitiis imbuit:quæ robuſtum quoq; & magnum regem ab illa inſtitutione puerili perſecuta ſunt.

L eitus cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit teſte Homero libro ſecundo iliados:unus ex quinq; boetiorum principibus:qui ad troiam uenere.

L erna cum.e.abſq; diphthongo ſcribit̃:regiuncula quædam eſt in arcadia:ſic quoq; a Lerno rege cognomi nata:iuxta quã fuit argos.iuxta quam fuit Argo oppidum unde græci Argiui dicti ſunt ut uidimus i dictõe

Argos. Et a lernas lernæus cum .æ. diphthongo deducit'. unde lernæa palus: in qua fuit hydra qnquaginta capitum ab Hercule postea interfecta: ut uidimus in dictione hydrus. Ideo ait Virgi. libro æneidos octauo: Lernæus turba capitum circunstetit anguis.

L ethargus prima cum .e. absq; diphthógo: sequens cum .th. aspirato scribit': ille dicitur qui obliuioné patit'. & descendit a λήθη: quod est obliuio. unde etiam lethæus.

L ethæus eodem modo scribit': & eandem habet deriuationem. potestq; latine dici obliuiosus.

L ethum eodem modo scribit': ponitur a nostris pro morte. & a λήθη quod est obliuio teste Festo traductum est. Alii teste prisciano in decimo latinum faciunt: & a leo uerbo simplici nasci dicunt: quod in usu sic quoq; non est: sed in compositione deleo deleui habetur. unde letu3 dici uolunt: quia uitam deleat. quod si sic eet absq; aspiratione scribi deberet. Sed magis placet græcum esse: & a λήθη deduci. unde etiã teste Solino fluuius ille: qui in aphrica iuxta beronicé urbem fluit: lethes hoc est obliuionis amnis uocatur: quem ut ait putant inferna inundatione prorumpere: & apud priscos uates latex obliuionis commemoratur. De quo Lucanus libro octauo meminit cum ait: Quam iuxta lethes tacitus prælabitur amnis: Infernis ut fama trahens obliuia uenis. Et inde lethargus & lethæus: ut supra uidimus. At uero lætum quod latinum est: & a leo descendit: eo quod ex lætitia quis faciem delatare dicatur: cum .æ. diphthongo & .t. exili scribit'. Idque appellamus: quod aspectu gaudium promit. Nam gaudere proprie est intrinsecus: Lætari extrinsecus. Et qa natura sic institutum est: ut quæ bona corporis habitudine sunt alacriora: quæ uero debili tristiora sint: eo fit ut pinguia uocemus læta: ut lætas oues: lætos gregres: læta armenta. & hinc transferimus ad similia: ut ad segetes: ad uites: ad oliueta: ad cæteras arbores. Vnde quemadmodu3 illa: ita hæc quoq; qualia sint: declarat aspectus. Verumtamen non appellantur homines læti ob fœcunditatem: pinguedinem: pulchritudinem: grauitatem. & similia. Sed ob ea quæ tantum in nostros usus cedunt: lætitiam nobis uoluptatemq; parietia. Qua sane regula multifariam lætum & sine ambiguitate in utendo suppeditabit. Vnde apud Seruiũ signi ficat fœcũdum: pingue: grauidum: pulchrum: uiride. & multa alia: quæ ex Virgi. annotauit.

L eucothea cum .c. exili: &. th. aspirato scribitur: fuit filia Cadmi ex Hermione cõiuge: quæ & alio nomine dicta fuit Ino uxor Athamantis regis thebarum. quæ ut maritum suum furere conspexit: cu3 Melicerta filio in mare præcipitem se dedit. Et ut ait Cicero de natura deorum dicta fuit a græcis quidem Leucotha: a nostris uero Albunea: seu alba dea. Nam λευκὴ alba dicitur: & θέα dea. Ab aliquibus uero interpretatur Matuta etiam græco uocabulo. quæ ab Homero ponitur pro Aurora. Vnde teste Prisciano matutinum deriuatur. At uero Melicertam Palæmona dixerunt: dicente Ouidio: Leucotheaq; deam cum matre palæmona dixit. Sed a nostris Portunus cognominatus est.

L eucothoe secunda cum .c. exili: penultima uero per .th. aspiratum sequente .o. uocali scribitur: & alia fuit a superiori. nam a θέω: quod est curro deriuatur: quasi alba fuerit & currens. fuit Orcami ex Eurimone filia: illa dicente apud Ouidium li. metamorphoseos quarto:

Rexit achimenias urbes pater orcamus: isque
Septimus a prisco numeratus origine belo. Et paulo prius dixerat:
Tempore leucothoe multarum obliuia fecit
Gentis odoriferæ: quam formosissima partu
Edidit eurymone. & reliqua.

L eucippus cum .c. exili contra græcorum grãmaticas regulas: &. i. latino: atq; duplicato. p. scribitur: fuit philosophus eleates patria. secundũ uero quosdam alios abderites: & fuit Zenonis auditor.

L eutychides secunda cum .t. exili sequente .y. græco: atq; .ch. aspirato: &. i. latino scribit': fuit teste Herodoto li. historiaꝝ sexto: uir lacedæmonius inimicus Demarati: post cuius fugam constitutus fuit spartanoꝝ rex.

L eucargillon cum .c. exili: &. i. latino: atq; duplicato. l. scribitur: dici potest latine candida argilla.

L eucas cum .c. exili scribit'. insula est teste Pomponio disposita contra sinum ambracium iuxta epirum: habẽs montem altissimum. & est memorabilis uictoria Augusti contra. M. Antonium & Cleopatram. Eadem fuit hactenus continenti coniuncta: ut ostendit Ouidi. li. metamorphoseos. xv. cum ait:

Leucada continuam ueteres habuere coloni:
Nunc freta circueunt. & reliqua. Est etiam leucas oppidũ percelebre in acarnania parte epiri: olim teste Plinereitum uocitatum. & a leucas deducitur leucadius. Virgi. li. æneidos tertio:

Mox & leucadii nimbosa cacumina montis.
Et formidatus nautis aperitur apollo.

L yæus prima cum .y. græco: sequens cum .æ. diphthongo scribit': ut in antiquis exactisq; marmoꝝ inscriptionibus scriptum cõperi: nomen est Bacchi: dicente Ouidio li. iii. metamorphoseos:

Tura quæ dant bacchũq; uocant bromiumq; liæum. Et deriuatur a λύω: quod est soluo: eo qꝺ mentem & membra uinum dissoluat. unde sequitur paralysis.

L ibanus cum .i. latino scribitur: mons est inter arabes & phœnices. est etiam genus arboris tus producentis.

L ibya prima cum .i. latino: sequens cum .y. græco scribitur: & terminatur in .a. & in .e. ac dici potest in recto

libyæ absq; diphthongo: & siqdē in .a. desinat accepta .e. facit genitiuū cū diphthōgo: ut libya huiꝰ libyæ. si uero in .e. desinat in recto: græce declinat' huiꝰ libyes. Et est regio aphrycæ: quæ ab atlante monte maurita niæ incipit: & ad canopum usq; nili hostium pandit'. sic quoq; dicta (ut plurimi asserūt) ab Libya uxore Epa phi Iouis filii. Qua utiq; litteratura omnia ab illa descendētia scribunt': ut libyssa huius libyssæ oppidū bi thyniæ: libystis huius libystidis. Virgi. li. æneiodos. v. Horridus in iaculis & pelle libystidis ursæ. libystinus libystina libystinum.

L ibyssa eodem modo: ut superior: ac per duplex .s. scribitur: oppidum fuit bithyniæ: ubi teste Pli. circa finez libri quinti naturalis historiæ: nunc Hannibalis tantū tumulus est.

L ibystis simili modo cum .i. latino in prima: sequens per .y. græcum: ultima cuz .t. exili & .i. latino scribitur: & est ac si libycam diceres.

L ibystinus in eadem scriptura cum superiori: dictus fuit Apollo ab his: qui pachynum siciliæ ꝓmontoriū in colebant: eo q̄ ímissa libycis: hoc est hostibus carthaginēsibus peste pene cūcti subita morte interierunt.

L ibs cum .i. latino: sequente .bs. scribitur: q̄ q̄ .ps. ꝓprie sequi deberet. nam græce λίψ scribitur: & ē uentus aduersus uulturnum: quē aphricum uocamus. & inde libonotus dicit': quem nos austrum dicimus.

L iburnum cum .i. latino scribitur: græce uero λιβυρνον dicitur. sed nos illud .y. græcum in .u. nostrum con uertimus: & præponētes ad .r. dicimus liburnum: genus est nauiculæ uelocissimæ a liburnis primo comptæ ut Parthenius grāmaticus attestatur. Ad cuius similitudinem constructum fuit uehiculum: quo romani no biles uelocissime portabantur: dicente Iuuenale in tertia satyra: Dues & ingenti curret super ora liburno: cuius uelocitatem ostendit cum dixit curret. ob quod etiam præco festinans liburnus dictus est: ut idem ī sa tyra Crispini ait: Primus clamante liburno Currite iam sedit rapta ꝓperabat ab olla. sed liburnus ꝓ nauiboꝰ usus est Horatius in epodo: Ibis liburnis inter alta nauiuz amice ꝓpugnacula: quas & liburnicas in uita Au gusti Suetonius appellauit: alia tempestate in traiectu bis conflictatus. primo inter ꝓmontoria peloponnesi atq; ætholiæ. rursus circa montes ceraunios utrobiq; parte liburnicaruz demersa: simulq; eius in qua uehe batur fusis armamētis & gubernaculo distracto.

L iburnia cum .i. latino utrobiq; scribitur: regio est inter illyrim & dalmatiam: de qua ait Pli. libro .iii. natura lis historiæ: liburniæ finis ad initium dalmatiæ salona est.

L ycia prima cum .y. græco: sequens cum .c. exili: & .i. latino scribitur: regio ē in minori asia finis pamphiliæ ex parte orientali: ex parte uero occidentali cariam terminat: sic quoq; cognominata a Lyco Pādionis filio: cū prius teste Herodoto li. historiaꝝ primo: termile diceretur. in hac ciuitas est patera in qua sex mensibus āni ab Apolline responsa dabantur: reliquū uero temporis apud delon. unde & lyciæ sortes a Virgilio nūcupa tur. est etiam in ea ꝓuincia mons chimæra: ut in ea dictione uidimus.

L ycus cum .y. græco & .c. exili scribitur: a nostris ꝓprie lupus dicitur: ut in dictione agnus uidimus. At eo no mine & scriptura plures legūtur uiri memorandi. Vnus quidem troianus fuit. de quo Virgilius li. æneidos primo: Et crudelia secū fata lyci. Alius thebanus genere ignobilis: qui cū a Creōte Herculis socio exulasset: & Hercules cum Perithoo & Theseo ad inferos descendisset: regnū thebanuz cæpit: ut plene omnia scripsit Seneca in Hercule furente. Alius fuit etiam thebanus rex: qui cū uxorez formosissimā Antiopen a Ioue gra uidam conspexisset: eam a se abdicauit: ut in dictione Dirce uidimus. Alius fuit regis Pandionis filius: qui & a se lyciam nominauit.

L ycaon cum .y. græco & .c. exili scribit': fuit arcadiæ rex Titani & Terræ filius: qui cuz solitus esset necare ho spites: & Iouem similiter hospitio suscæptum necare uellet: mutatur a Ioue in lupuz: ut Ouidi. li. metamor. primo: plene monstrauit. Fuitq; pater Calistonis: quæ in arcton cōmutata: ut ī ea dictione uidimus. Tandem cælo locata fuit: dicente Virgi. li. georgicorum primo: Claramq; lycaonis arcton. & Ouidio li. iii. de tristibꝰ Quæq; lycaonio terra sub axe iacet. Alius fuit Priami filius: & pater Pandari. Cuiꝰ Thoracem teste Home ro libro iliados. iii. Paris cum Menelao induit.

L ycæus prima cum .y. græco: sequens cum .c. exili: & .æ. diphthongo scribitur: mons ē arcadiæ: in quo bicor nis Fauni templum fuerat: a quo lycæa ludicra illi sacra: a nobis lupercalia dicta sunt. Vnde Ouidius li. fa storum secūdo ait: Quid uetat arcadico dictos a monte lupercos: Faunus in arcadia tēpla lycæus habet. Nā (ut diximus) quos græce lycos: latine lupus dicitur. Et quēadmoduz ex illo deriuat' lycæus & lycæa: sic ex no stro lupercal. & lupercalia ludicra quædam dicuntur: quæ ob tēporis obseruationē (ut dixit Plutharcus in uita Romuli: quā ego e græcis in latinum transtuli) ad expiandos manes constituta uidebant'. Fiebant enim (ut ille ait) nephastis diebus mensis februarii: quem piacularem interpretātur. Vnde prisci quoq; diem illaz februatam uocabant. Quod Ouidius tetigit cum ait:

Februa romani dixere piamina patres. Et subdit in eodem libro:

Tertia post idus nudos aurora lupercos
Aspicit: & fauni sacra bicornis eunt. Et ut plerisq; existimant ab arcadiis: qui cū Euandro uenerant hoc solen ne ad eas ptes: ubi nunc est Roma allatū fuit. Quod expressit Ouidius cum de his ludis locutus est dicens:
Transtulit euander siluestria numina secum. Hic ubi nunc urbs est: tunc locus urbis erat. Et inde Liuius lib.

primo ab urbe ait:Ferunt Euandrum solenne allatum ex arcadia instituisse: ut nudi iuuenes lycæum Pana uenerantes:per luxum atq; lasciuiam currerent:quem romani deinde uocauerũt Inuum. Hunc Seruiꝰ Pana esse dixit ab ineundo passim cũ aialibus. Alii uero referente Plutarcho putant a lupa:quæ Romulũ eduauit potius emanasse:cum ut ait lupcales ludicrum incohent:ubi expositum Romulũ fuisse ferunt: tãetsi quæ ad sacra pertinent:minus conueniant. Nam ut subdit: Capellas mactant:deinde gemini adolescentes præclari sanguinolento gladio fædatam sibi faciem attingunt. Alii ilico cũ lana lacte madida accurrũt atq; abstergunt sanguinem. tum uero opus est ut rideant adolescentes. Et demũ ereptis capraꝝ tergoribus nudi in subligaculis p ciuitatẽ discurrunt:quicũq; sibi obuiam fiunt uerberant coriis. Et ut idẽ Plutarchus prosequitur:Mulieres uero iam adultæ ultro se his offeruut. ac palmas uerberandas porrigunt:existimãtes id sibi fœlicem pariundi facultatem præstare. Quod Ouidius præfato secundo fastorum libro tetigit cuꝫ ait:

Nupta quid expectas? non tu pallentibus herbis
Nec prece:nec magico carmine mater eris.
Excipe fœcundæ patienter uerbera dextræ:
Iam socer optatum nomen habebit aui.

Et Iuue. similiter in satyra secũda in adolescẽtulos:q nubebãt inuehens inquit:Et illis Turgida nõ ꝓdest cõdita in pyxide lydæ: Nec ꝓdest agili palmas præbere luperco. Sed ut refert Plutarchus:Bucas qdam i illis elegiis:quas de romanaꝝ reꝝ descriptionibꝰ inscripsit:fabulosam quandã sup his attulit sniam. Ait. n. q cũ Romulus Amuliũ supasset:una cũ fratre Remo ad cũ usq; locũ:in quo lupæ mãmas expositi suxissent: præ lætitia cucurrisse. Et ut ait Aeterna eiꝰ rei memoria posteritati foret eos ludos instituisse: Ideoq; nobiles genere adolescẽtes currere:ac ferire eo pacto qcũq; obuiã fiebant:ut significarẽt Romulũ ac Remũ ipsum:cũ oli strictis ensibus ex alba ꝓfugissent:atq; gladio illo sanguinoléto facié attingere:ut cædis illius & periculi posteris monumẽtũ esset. Et deniq; eo lacte in sanguinis abstersione uti:ut indicarẽt eoꝝ mirificã ac pene diuinam educationẽ. Sed mouet q̃stionẽ Ouidiꝰ:ac in hisce uersibus dissoluit:aliã a Buca sententiã asserens:

Cur igitur currant:& cur sic currere mos est:
Nuda ferant posita corpora ueste rogas.
Ipse deus uelox discurrere gaudet in altis
Montibus:& subitas concipit ille feras.
Ipse deus nudus nudos iubet esse ministros:

Nec satis ad cursus cõmoda uestis erat. Refert etiã Plutarchꝰ. C. Aciliũ scripsisse Romulũ:cũ ante conditaꝫ urbẽ sua pecora pdidisset:supplicatũ Fauno primo cõcessisse:deinde nudũ ne sudore ipediret:oẽs saltꝰ curredo lustrasse. Ideo nudatos lupcales hæc ludicra celebrare. Seruiꝰ uero in octauũ æneidos Virgilii:super eo uersu cũ ait:Hinc exultãtes salios nudosq; lupcos dixit. Cũ in honorẽ Fauni seu Panis lupcaliũ solẽnitas coleret romanoꝝ pecora repẽte a latronibus rapta sũt:illi mox ꝓiectis uestibꝰ latrones sunt ꝓsecuti:qbꝰ oppressis atq; recæptis aialibus ꝓpter rẽ a nudis ꝓspere gestã:consuetudo mãsit:ut nudi lupcalia celebrarent Iusti. uero li. xxxiii. sui epitomatis cũ Ouidio cõcordãs magis ex habitu dei:cui ea sacra fiebãt:q̃ ex alio nuditatis cãm referre uidet. Ait. n. sub Fauno Italiæ rege Euander arcadiæ urbe pallãteo i Italiã cuꝫ mediocri turba populariũ uenit. Cui Faunꝰ & agros & montẽ:quẽ ille postea pallatiũ appellauit:benigne assignauit In huiꝰ radicibus tẽplum lycæo:quẽ græci Pana:romani lupcũ appellant cõstituit:Ipsum dei simulachrum nudũ:caprina pelle amictũ est:quo habitu romæ lupcalibus decurrit. hæc ille. Veruꝫ quia in his sacris canẽ immolabant romani:cãm reddens Plutarchus ait:Canẽ ad id sacrificii genus plurimũ pertinere. Nã & græci ipsi in huiusmodi piacularibus sacris (περισκυλάκισμα uocant) catulos mactare consueuerãt. Vel potius ut Romulus ipse lupæ eius nutrici gratias referret:quæ atrocissimos hostes canes habet. uel forte ut lacesseret ad cursum lupercales:quẽadmodum canis succendi ad iracundiã facile consueuit.

Lycastus absq; aliqua aspiratiõe:&. y. græco scribitur:fuit teste Homero li. iliados. ii. urbs in creta.

Lycida prima cum. y. græco:sequens cum. c. exili:&. i. latino scribitur: fuit ꝓprium cuiusdã pastoris nomen: a lycos deductum. De quo sæpe Theocritus & Virgilius.

Lycimnius prima cũ. y. græco:sequens cuꝫ. c. exili &. i. latino scribitur:fuit frater Astyoches:& in bello troiano a Tlepolemo interfectus:ut in ea dictione uidebimus.

Lycinius pria cũ. y. græco:& sequẽs cũ. c. exili &. i. latino scribit:nomẽ fuit ꝓpriũ nõnulloꝝ illustriũ uirorum.

Lycomedes cũ. y. græco:&. c. exili scribitur:fuit teste Homero libro iliados nono:Creontis filius.

Lyciscа pria cũ. y. græco:sequens cũ. c. exili &. i. latino:atq; similiter ultima scribitur:nomẽ ẽ cõpositũ ex lycos;qd ẽ lupꝰ & scylos canis:q̃si lyci. i. lupi:scylos canis. Nã canis ẽ natꝰ ex lupa:ut Vir. Multũ latrãte lyciscа

Lycopa cum. y. græco &. c. exili scribitur:fuit urbs ætoliæ.

Lyctus cum. y. græco &. c. ac. t. exilibus scribitur:fuit teste Homero libro. ii. iliados oppidum in creta sub regno Idomenei:a quo eum lyctium Virgilius dixit li. æneidos. iii. cum ait:Et salentinos obsedit milite cãpos Lyctius idomeneus. & in bucolico:Lyctius ægon.

Lyctonia eodem modo scribit:& similiter cretæ fuit urbs.

Lychnus prima cum.y.græco:sequens cum.ch.aspirato scribit᷑:a nostris dicit᷑ lucerna:quo nomine usus fuit Virgilius in fine libri æneidos primi cum ait:
Dependent lychni laquearibus aureis.Martialis in quarto:
Pondero poto cano lauo laudo cœno quiesco:
Dum paruus lychnus modicum consumit oliui.Suetonius in uita Cæsaris:Ascenditq; capitolium ad lumina sexaginta elephantis dextra & sinistra lychnos.At lucerna teste Seruio a lychno deducit᷑.Alii a luce: licet syllabæ primæ quãtitatem commutet.

Lychnites prima cum.y.græco:sequens cum.ch.aspirato &.i.latino:ultima cum.t. exili scribitur: marmor ẽ album:quod in paro insula effodiebatur:sic quoq; cognominatũ teste Plinio li.xxxvi.naturalis historiæ: q̃ ad lucernam in cuniculis cæderetur.Idem Varronem dixisse affirmat.

Lycophron cum.y.græco &.c.exili scribitur.fuit Periandri corinthiorum tyrãni fili⁹.Hic teste Herodoto li. historiarum.iiii. patri(quia matrem occiderat)conciliari nunq̃ potuit: quem etiam pater iam senescens cũ in successionem tyrãnidis aduocaret:constantissime recusauit:asserens se nunq̃ rediturum corinthum:quoad pater superesset.Tandem cũ Periander iam decreuisset dimisso filio cercyram e corintho cõcedere: ubi filius erat:re cognita a cercyrensibus Lycophron ipse interficitur:& Periander audito nouo defecit:ut i dictione Periander uidebimus.Alius eodem nomine fuit poeta tragicus.

Lycon cum.y.græco &.c.exili scribitur fuit philosophus troadensis filius cuiusdam Astyanactis:uir eloquẽs & educandis instruendisq; pueris maxime idoneus.Aiebat adiungi necessario pueris pudorẽ & laudis studium:uelut equis calcar.Erat mundissimus habitu:& uestiũ incredibili munditie ac nitore teste Hermippo utebatur.Erat fortissimo corpore:pilæ se ludo exercuit.Tenuit scholæ principatũ annis quadragintaquatuor.Obiit ãnos natus.lxxiiii.fessus morbo podagræ.Fuere & alii Lycones: Primus pythagoricus.Secundus hicipse.Tertius uersificator.Quartus epigrãmatum artifex.

Lycopolis eodem modo:ut superior scribit᷑:fuit teste Diodoro siculo libro historiarum secũdo:urbs ægypti sic quoq; a lupis cognominata:eo q̃ æthiopes agros egyptios incursantes:lupi facta acie usq; ad ciuitatem elephantinam repulerunt.Sed ibidem ciuitatem construentes ægyptii:ubi aciez struxerãt a bestiis illis lycopolim cognominarunt:ac pro diis lupos ipsos uenerantur.

Lycoris cum.y.græco &.c.exili scribitur:ac a lycos deducitur.fuit cognomen libertæ.

Lycurgus prima cũ.y.græco sequens cũ.c.exili:ultima cũ.g.cõsonãte scribitur:fuit lacedæmoniog̃ princeps uir clarissim⁹:& in oibus philosopbis admirãdus.Hic lacedæmoniis leges sanctissimas tulit.De quo Vale. de ingratis:Iustinus li.epitomatũ.iii.& Aristoteles i politicis plura scripserũt.Alius fuit nemeæ regiõis rex: q Hypsiphylẽ Thoantis regis filiã p filio nutricem habuit:ut in dictõe Hypsiphyle uidim⁹.Alius fuit thra cum rex:uel(ut alii uolunt)macedonũ:qui Bacchum deũ esse negabat.Ob quod dum conaret᷑ uites icidere:crura sibi amputauit.Vnde abstemium eũ fuisse Seruius attestatur.

Lictor cũ.i.latino &.t.exilib⁹ scribit᷑.Quidã græcũ uocabulũ esse uolunt.Et ut ait Plutar.i uita Romuli lictor sine.c.dicebat᷑:eo q̃ a græcis λειτουργος:hoc ẽ populi minister dictus sit.Nã ut ait λειτον græci adhuc populũ uocant:& ἐργάτης minister nũcupat᷑.Sed(ut idẽ pergit)iã iterpolito.c. romani lictorẽ dicũt. Alii uero(ut late ostendit Gelli⁹li.xii.noctiũ atticarg̃)non græcã sed latiná etymologiã illi tribuũt.& a ligando lictorem appellatũ uolunt.eo q̃ cũ magistratus populi romani uirgis quempiam uerberari iussissent: crura ei⁹ac manus ligari a uiatore solitæ sunt.& is qui ex collegio uiatorũ officiũ ligandi habebat:lictor est appellatus.Tyro uero Ciceronis libertus lictorẽ a lino uel a licio:(quod idẽ est)dici scripsit.Licio.n.ex trãsuerso q ministrabant magistratibus cincti erant.Nãq; erat lictor minister consulis:pcõsulis:præsidis:& prætoris:q fascẽ uirgarg̃ alligatũ cũ securi portabat.Et erant lictores consulis duodeni:siue a numero auiuz:q̃ Romulo auguriũ regni portẽderant.siue(ut magis placet Liuio)ab ipso numero:q ab hetruscis acceptus fuit.Nã(ut ait)apud hetruscos ex.xii.populis cõiter creato rege:singulos singuli populi lictores dabant:a qbus & sellã curulẽ:& togam:& prætextã assumptã rettulit. Aliorg̃ uero(ut diximus)officiorg̃ lictores tantũmodo seni erãt.Sed ex qua materia uirgæ fasciũ fuissent:nusq̃ memini me legisse.Existimari tamẽ pót p locorg̃ natura nunc ex hac:nunc ex illa arbore fuisse.Nonulli uero ex uitæ:hoc ẽ ex sarmẽtis uirgas illas fuisse cõtẽdunt.qd᷑ ex Iuuenale pbare uolnnt:q ait in satyra Oibus in terris:de Mario tũc uilissimo milite loquens:cũ nonunq̃ uerberaret:Nodosam post hæc frãgebat uertice uitẽ.Ego uero aliũ puto ei⁹ uersus itel lectũ.Nã sicut consulũ insigne erat.xii.fasces hẽre:prætorg̃ ac præsidũ sex:ita cẽturionis erat insigne nõ sarmentũ:sed uitẽ manu deferre:aut certe illa milites delinquẽtes uerberare.qd᷑ sane cẽturionat⁹ fuisse signuz declaret Luca.de Scæua:q ex milite fact⁹ erat centurio inquiens:Promotus latiã longo gerit ordine uitem. Hac castigatũ uitẽ Mariũ ut uilissimũ militem non modo in aliis membris:sed in capite Iuuenalis intelligit Idem declarare uidetur Martianus iurisconsultus libro digestorg̃: unde quinquagesimo de re militari his uerbis:Is qui centurioni uolenti se castigari restiterit:si uitem tenuit militiam mutat:si ex industria frægit: uel manum centurioni intulit:capite punitur.

Lydus cum.y.græco scribitur:fuit Herculis filius ex Iole Eurythi regis œchaliæ filia. Alter eodez nomine fi-

ſius Atyis regis meoniæ:a quo ipſa meonia teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ primo:lydia cognominata fuit.

L ydia prima cum.y.græco:ſequens cum.i.latino ſcribitur:regio eſt teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ:in minori aſia antiqua regnorum ſedes:quam mæandri ſinuoſi & pactoli unda facit celebrem: cum aureas ducant arenas. Hæc a Lydo filio Atyis & fratre Tyrrheni lydia cognominata fuit:quæ prius meonia dicebaꝫ. Nam cum ob regni breuitatem fratres ſe ſimul ferre non poſſent:Tyrrhenus ſorte diſcedés:atq; ad Italiam ueniens:eam tenuit partem:quæ ad mare inferum uerſa eſt:& a ſe tyrrheniam nominauit.& Lydius remanens meoniam a ſe lydiam uocari uoluit.In qua ſunt urbes teſte Herodoto li. hiſtoriarū primo:lepra: epheſus:colophon:clazemene & phocea.

L yenteria prima cum.y.græco ſequens abſq; diphthongo uel aſpiratione:& penultima cum.i.latino ſcribiꝫ infirmitas quædam eſt:quæ a noſtris inteſtinoruꝫ diſſolutio interpretatur.Nam cóponitur ex λύω:quod é diſſoluo:& ἔντερα inteſtina.

L ygdamus cum.y.græco in prima ſcribitur:nomen eſt uiri proprium.

L igyſtus prima cuꝫ.i.latino:ſequens cū.y.græco:ultima cū.t. exili ſcribitur:fuit teſte Fabio pictore Phætontis filius:a quo liguria cognominata fuit.

L iguria cum.i.latino ſcribitur:regio eſt Italiæ pro maiori ſui parte montuoſa:& apœnino cōſtituta: ut monſtrat Liuius li.iii.de bello macedonico. Hanc a legiſto Phaetontis filio conuerſione. y.græci in.u.noſtruꝫ dictam fuiſſe in ſuperiori dictione oſtendimus.Eius caput eſt genua.

L igyes prima cum.i.latino:ſequens cum.y.græco ſcribitur:populi ſunt aſiatici:qui cum Xerxe teſte Herodoto li.hiſtoriarum quarto:contra græcos militarunt.

L ympha cum.y.græco ſcribitur:& dicitur a noſtris aqua.fitq; p mutationem.n.in.l.Nā ꝓprie diciꝫ nympha.

L ymphaticus prima cum.y.græco:penultima cum.t.exili &.i.latino:ultima cuꝫ.c.exili ſcribitur:proprie ille dicitur:qui uitium ex aqua contraxit:qui eſt huc atque illuc diſcurrere. Vnde poetæ pro furioſis iam uocabulum accæperunt.

L ilybæum prima cum.i.latino:ſequens cum.y.græco penultima cum.æ.diphthongo ſcribiꝫ:promontoriuꝫ eſt ſiciliæ uerſus zephyros diſpoſitum. quo nomine & ciuitas illi propinqua dicebatur. de quo in dictione Sicilia habebitur.

L yndus cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Homero libro iliados ſecūdo:ciuitas in inſula rhodi:in qua teſte Lactantio li.primo diuinarum inſtitutionum:Herculis ſacra fiebant:ritu omnino diuerſo ab aliis:hoc eſt male dictis & execrationibus.Ita ut ſi inter ſolennia uerbum bonum exciderit:uiolata crederentur:cauſamq; rei illius ibidem explicat. Eſt & eodem nomine teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo: ciuitas altera in dorica regione.

L ynter prima cum.y.græco:ſequens cum.t.exili ſcribitur:& teſte Priſciano libro. v. græce dicitur λουτήρ. Vnde ex diphthongo abiecta.o.uocali:& adiecta.n.fit lynter: quæ apud nos(ut ideꝫ notat Priſcianus)generis eſt fœminini:aqud græcos uero maſculini.Liuius in ſeptimo ab urbe: Iam multum expulſa lyntre.& genus eſt paruæ nauis.

L inus cum.i.latino &.n. ſcribitur.fuit teſte Hermodoro platonico li.primo: diſciplinaruꝫ Mercurii ex muſa Vrania filius:& thebis genitus:ut elogium ſepulchro inciſum oſtendit.Virg.uero ait in bucolico:illi patrē fuiſſe formoſum Apollinem.Scripſitq; teſte eodem Hermodoro mundi generationeꝫ: Solis item & Lunæ curſus:animaliūq; & fructuum generationes.Et in primo uerſu ſui operis cuncta ſimul nata dixit:quē ſecutus Anaxagoras facta ſimul oia ſimiliter dixit:eaq; mente accedente compoſita.Occubuitque in euboia ſagitta ab Apolline tranſfixus.

L yrneſos cum.y.græco & ſimplo.s.ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.v.phrygiæ ciuitas. Hanc Seruius ſuper decimum æneidos:Briſeidis patriam fuiſſe dicit.& inde lyrneſius. Virgi.Haud partem exiguaꝫ montis lyrneſius agmon.ubi exponit Seruius.i.phryx.

L yrneſſus cum.y.græco:& duplicato.s.ſcribitur:fuit teſte Homero li.iliados ſecūdo:theſſaliæ ciuitas.

L yſanias prima cum.y.græco & penultima cum.i.latino ſcribitur:fuit unus orator græcus. Alter uir arcas: qui Lycaonem regno expulit.

L iptote cuꝫ.i.latino ſequente.p.& abſq; aſpiratione ſcribitur dici poteſt latine defectiua.Nam a λείπω:qđ eſt deficio deriuaꝫ.Et eſt figura quæ fit cum minus dicitur:& plus intelligiꝫ.ut Virgili⁹ in bucolico: Quid ꝑdeſt q̄ meipſe aio non ſpernis amynta.i.libentiſſime amas.Et li.georgicorum primo:Nec nulla interea ē inaratæ gratia terræ.i.multa gratia.& li.iii.Nec mihi diſpliceat maculis inſignis & albo: ideſt ualde placeat & Munera nec ſperno:ideſt libenter accipio.

L ipſana cum.i.latino ſequente.ps.ſcribiꝫ:dicuntur a nobis reliquiæ:quæ tantū pluraliter declinantur.

L ynx cum.y.græco ſcribiꝫ:fuit teſte Seruio ſuper primū æneidos:rex ſcythiæ:qui miſſum a Cerere Triptolemum(ut hominibus frumēta monſtraret)ſuſcæptuꝫ hoſpitio(ut in ſe tanta gloria demigaret)ſterimere cogitauit.ob quā rem irata Ceres:cū cōuertit in lyncē ferā uarii coloris.Nā quadrupes é habēs terga maculis diſtincta:ut pardus:ſed lupo ſimilis:& forte eiuſdem generis: dicente Virgilio libro georgicorum tertio:

Quid lynces bacchi uariæ:& genus acre luporum: At lynx uiſus acumine cætera animalia ſuperare ſcribit: cuius urina teſte Plinio libro octauo naturalis hiſtoriæ ubi redditꝫ glaciatur in gemmas carbunculis ſimiles: & igneo colore fulgentes. lyncurium dictas. Vnde Ouidius li. xv. metamorphoſeos:

Victa racemifero lyncas dedit india baccho:
E quibus (ut memorant) quicquid ueſica remiſit
Vertitur in lapides: & congelat aere tacto. Et eſt generis fœminini: ut Lynces bacchi uariæ.

L yncurium prima cum. y. græco: & ſequens cum. c. exili ſcribitur: dicitur lyncis urium ideſt urina.

L ynceus eodem modo ſcribitur: fuit uir quidaꝫ teſte Seneca in Medea ſummæ ī uidendo acuitatis: ut Quicꝙ tranſpontum quoꝙ ſummota Lynceus lumine immiſſo uidet.

L yra cum. y. græco ſcribit. inſtrumentum eſt muſicum: quod teſte Heratoſthene poeta græco Mercurius primus ex teſtudine fecit: atcꝙ Orpheo tradidit: qui Calliopes & Oeagri fluminis fuerat filius: & eius rei maxime ſtudioſus. Et a lyra lyrici illi dicti ſunt poetæ: qui uerſus ad lyram decantandos componebant.

L yſias prima cum. y. græco: ſequens cum. i. latino ſcribitur: fuit orator græcus miræ iucūditatis. Immo (ut ait Quintilianus) ſubtilis eſt atcꝙ elegans. & quo nihil (ſi oratori ſatis ſit dicere) quæras perfectius.

L yſius prima cum. y. græco: ſequens cum. i. latino ſcribitur: fluuius eſt Arcadiæ: iuxta cui⁹ ripas tumulus fuit Aeſculapii.

L yſippus prima cum. y. græco: ſequens cum. i. latino ſcribit. fuit in arte ſculptoria artifex clariſſim⁹: ut Martialis in epigrammatibus libro nono: Nobile Lyſippi munus opuſcꝙ uides. Vnde Carolus arretinus conteraneus meus: ludens cum Poggio de Mercurio ſibi miſſo a kyriaco anconitano: in quodam carmine elegiaco inquit:

Deniqꝙ lyſippus fingat ſpirantia ſigna.
Omnia mercurio cedere uiſa meo. Nam animoſa ſigna effingere dicebatur. & teſte Quītiliano libro duodecimo ad ueritatem optime acceſſit. Ac ut refert Plinius libro. xxiiii. naturalis hiſtoriæ ad ſexcenta decem ſignorum opera effeciſſe dicitur.

L yſippe eodem modo ſcribitur: fuit una ex natis Prœti: quæ in uaccas commutatæ fuerunt: ut uidebimus in dictione Prœtis.

L yſimachus prima cum. y. græco: ſequens cum. i. latino: ultima cum. ch. aſpirato ſcribitur. fuit macedo uir illuſtris: & Calliſthenis diſcipulus: de quo clariſſima ſcripſit Iuſtinus libro decimo. Alius fuit unus ex principibus Alexandri.

L yſmachia eodem modo ſcribitur. nam tam hæc dictio: cꝙ ſuperior ex lyſio: & machia (quod eſt bellum) componitur. Veruꝫ lyſimachia teſte Iuſtino libro. xviii. ſui epitomatis fuit urbs helleſpōti: quæ terræmotu corruit uigeſimo ſecundo anno poſtcꝙ a Lyſimacho rege uno ex principibus Alexandri magni fuerat condita. Sed poſtmodum reædificata: cauſa fuit multarum cladum: dicente. L. Floro in ſecundo ſuarum hiſtoriaruꝫ li. Lyſimachia urbs a regibus ſyriæ condita: ab Antiocho magno hæreditario iure poſcebatur: ſed a romanis negata: fuit cauſa potiſſima ſecundi belli macedonici.

L yſander cum. y. græco: ſequente. ſ. ſcribitur: fuit uir lacedæmoni⁹: & fœlicitate magis cꝙ uirtute glorioſus: Nam bellum athenienſium cum peloponneſiſ: quod iam ſex & uiginti annis duraueraṫ: ille non ſui exercitus uirtute: ſed aduerſariorum immodeſtia: athenienſium omnen claſſem apud egon fluuium cœpit: & bellum confecit. Quo facto athenienſes ſe lacedæmoniis dedidere. & Lyſander mirum in modum elatus eſt. Quo id ſecutum fuit: ut lacedæmonii in maximum odium gratiæ peruenerint. Nam cum ſemper factioſus fuiſſet: nil aliud moliebatur: cꝙ ut omnes ciuitates in ſua teneret poteſtate: quod ſed lacedæmonioruꝫ cā facere ſimulabat. Sed ille tandem a thebanis occiſus fuit.

L inum cum. i. latino ſcribitur: dictum eſt a lineo uerbo græco & antiquo: quod detinere ſignificat: quia illo omnia detinentur: ac primam producit. Virgilius libro georgicorum primo: Vrit enim lini campum ſeges: urit auenæ. & ſimili mō apd grecos producit. At pro homine breuis eſt. Virgilius in bucolico: ut linus hæc illi diuino carmine paſtor. Sunt lini genera nōnulla: ſed illud famoſius: quod a græcis ἄσβεστην: hoc eſt inextinguibile ex argumento naturæ ſuæ teſte Plinio libro decimooctauo naturalis hiſtoriæ: denominatur eo cꝙ non abſumatur ignibus. Id noſtri (ut ait) uuium uocant: ardenteſcꝙ in focis conuiuiorum ex eo ſe uidiſſe mappas Plinius atteſtatur: quæ ſordibus exuſtis ſplenduerunt igni magis: cꝙ poſſent aquis & (ut idem aſſerit) regum inde funebres tunicæ corporis fauilla ab reliquo ſeperatur cinere. Naſcitur in deſertis aduſtiſque ſole indiæ locis: ubi non cadunt imbres inter diras ſerpentes: aſſueſcitcꝙ uiuere ardendo: rarum inuentu: difficile teſtu propter breuitatem. cum inuentum eſt æquat precia excellentium margaritarum. Hæc de illo Pli. & huic proximum dicit byſſum: de quo in ea dictione uidimus.

L ipare cum. i. latino & unico. p. ſcribitur inſula eſt una ex æoliis: ſic quoꝙ teſte Plinio libro tertio: naturalis hiſtoriæ a Liparo rege (qui poſt Aeoluꝫ regnauit) cognominata: ut interpretatur λιπαρος pinguis. Vnde liparæus deducitur: cum. æ. diphthongo in penultima ſcribitur. Iuuenalis in ſatyra Exemplo quodcunque malo: Et ſiccato nectore tergens Brachia uulcanus liperæa nigra taberna.

L isus cū.i.latino & simplici.s.scribit̄:fluuius est thraciæ p thasiorꝫ mediū fluens. Ad hunc cū ueniſſet Xerxes rex pſarꝫ cū exercitu:ut teſtat̄ Herodotꝰ libro hiſtoriarꝫ.vii.nō ſufficiens ad potū deficit. Vnde ait Iuuenalis in ſatyra:Omnibꝰ in terris:Epotaqꝫ flumina medo Prandente.

L ithargyriū prima cū.i.latino:ſequēs cū.th.aſpirato:tertia cū.y.græco:& penultima cū.i.latino ſcribit̄: ſpuma eſt argenti:& uocabulū eſt compoſitū ex λίθος quod eſt lapis:& argyriū: quaſi ea ſpuma in lapidem argenteum ſit compacta.

L ithoſtratum prima cum.i.latino:ſequens cum.th.aſpirato:& reliquæ ſine aſpiratione ſcribūtur. & ē λιθοστρωτον i.lapidum ſtratum pauimētum. unde ex græco & uerbo latino a ſterno deducto componitur.

L ituus cum.i.latino &.t.exili ſcribit̄:nonnulli uocabulum græcuꝫ putauerūt. ac nomen accepiſſe a ſonitu ex auctoritate Homeri conantur. Alii latinum uolunt:& a lito uerbo deducunt. erat nanq; baculus incuruus: quo ſedentes augures:auibus templa deſignabant. Et(ut rettulit Plutarchus in uita Romuli)fuit Romuli lituus conſeruatus in palatino colle uſq; ad celtarum tempora:a quibus capta urbs:incenſa fuit. Sed poſtea expulſis a Camillo hoſtibus inter altiſſimas fauillas illeſus(cum omnia ignis conſumpſit)inuentus ē. Eſt etiā teſte Feſto lituus genus buccinæ incuruæ:qua qui cecinerit dicitur liticen. Ennius:Inde loci lituus ſonitꝰ effudit acutos. Virgi.li.æneidos.vi.Et lituo pugnas inſignis obibat & haſta.

L yus cum.y.græco ſcribit̄:fluuius eſt minoris aſiæ in pontum defluens.

L olligo cum duplici.ll.&.i.latino ſcribitur:piſcis eſt:ut ſepia:uel forte ipſa ſepia:& inde diminutiuum lolliguncula. Plautus in Caſina:Emito ſepiolas lepidas lolliguncullas.

L ocrinus cum.o.poſt.l.&.c.exili atqꝫ.i.latino ſcribit̄:mons eſt in brutiis ad extremum Italiæ:ex oppoſito ad pelorum:ſuper quo locrus ciuitas ab Aiace Oileo. & naritiis(qui illum ſecuti ſunt ad Italiam)condita fuit dicente Virgilio li.æneidos tertio:Hic & naritii poſuerunt mœnia locri. de quibus Iuſtinꝰ libro.xxii.ſui epitomatis plura dixit. Nam cum nauigaret Aiax a troia procella naues diſpergens:cum illarum partem in libyam tranſportaret remanentes ibidem illi oppidum condiderunt:quod locrum uocauere. de quibꝰ Vir. libro ænedos.xi. Libyco ne habitantes littore locros. partem uero aliam cū Aiace in Italiam deportauit:ubi condiderunt ſotii oppidum:quod ſimiliter locrum uocauerunt. Et fuit hactenus teſte Platone libro primo timæi flos Italiæ nobilitate diuitiis & gloria geſtarum rerū:quā uſq; ad ſua tempora dicit in arte ſapientiæ triumphaſſe. In hac & crotone teſte Plinio libro.ii.naturalis hiſtoriæ uſq; ad ſua tempora epidimia nuſquā fuit:nec terræmotus aliquis annotatus eſt. At Lucrinus cum.u.poſt.l.ſcriptus:lacus eſt campaniæ inter baias & cunas:& dictio eſt latina a lucro deducta. Naam cum in eodem multitudo piſcium caperetur:e quibus lucra mercatores conſequebantur:lucrinus a lucro uocitatus eſt. Verum cum ei proximuꝫ ſit mare:& ſæpe in lacum exæſtuaret:grandia quandoq; damna mercatoribus ipſis & piſcatoribus inferebat. ob quod grande uectigal:quod romanis perſolui debebant:ſæpius fruſtrabatur. Vnde a ſenatu Iulio Cæſari cōmiſſum fuit: ut lucrinum a maris impetu immunem redderet:qui oppoſitis murorum molibus:& paruulo relicto mari: quod ad lacum tranſcenderet rem ipſam confeciti. Ob quod aquas iulias uocari uoluit. Vnde Virgi. libro georgicorum.ii.in illius laudes hæc ipſa commemorat dicens:An memorem potius lucrinoq; addita clauſtra:Atq; indignatum magnis ſtridoribus æquor:Iulia qua ponto longe ſonat unda refuſo. Verum ea loca ſaxoſa eſſe & oſtreis referta oſtendere uidetur Iuuenalis:cuꝫ ait in ſatyra Criſpini:Nulli maior fuit uſus edē di Tempeſtate mea circeis nata forent:an Lucrinum ad ſaxum rutupinoue edita fundo Oſtrea callebat primo depræhendere morſu. ſane teſte Plinio libro.ix.naturalis hiſtoriæ:Oſtrearum uiuaria primum omniuꝫ Sergius orata inuenit in baiano ætate Lucii Craſſi oratoris. Et ut pergit. Is primum optimuꝫ ſaporē oſtreis lucrinis adiudicauit:quando eadem aquatilia generantur alibi meliora:ſicut lupi piſces i thyberi amne inter duos pontes: rōbus rauennæ:muræna in ſicilia:elobs rhodi:& alia genera ſimiliter.

L ocrus cum.o. poſt.l. &. c. exili ſcribitur. ciuitas eſt in brutiis ſuper monte lucrino:ut in præcedenti dictione uidimus.

L odix cum.i.latino ſcribitur:& ut quidam uolunt a λῆνος dictione græca deducitur:quæ apud nos ē lotio ita ut ſit omne:quod lectulo imponitur:& lauari poteſt. Alii uero latinum magis putant:atq; id apud nos deſignare uolunt:quod apud græcos στάγιον.hoc eſt lecti comparatorium .Iuuena.in ſatyra:Credo pudiciam:Modo ſub lodice relictis. at penultimam producit.

L otus cum.t.exili ſcribitur:fuit teſte Ouidio libro.ix.metamorphoſeon nympha: quam cum amatam Priapus perſequeretur:illa fugiens:& deorum adiutorium implorans: illorum miſeratione conuerſa eſt in arboreꝫ ſui nominis:quæ i aphrica teſte Plinio libro decimotertio naturalis hiſtoriæ ea parte:quæ ad nos uergit naſcitur inſignis:& præcipue circa ſyrtes & naſanonas. Eius magnitudo eſt:quæ Piro. q̄q̄ Cornelius nepos breuem dicat inciſura:& folia breuiora q̄ quæ ilicis uidentur. Sed quanto tempore hæc arbor durare poterit:oſtendit idem ipſe Plinius circa finem libri.xvi.naturalis hiſtoriæ dicens:Lotus eſt romæ in area lucinæ:quæ eo anno condita fuit:q̄ ſine magiſtratibꝰ tricenteſimo ſexageſimonono urbis fuerat incertū quanto uetuſtior eſſe quidem uetuſtiorē non eſt dubium:cū ab eo loco lucina nominetur. Sed incerta eius loci ætas: quæ capillata dicitur:quoniam ueſtalium uirginum capillus ad eam defertur.

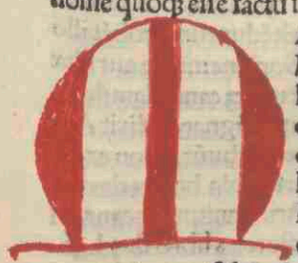
Verum altera Lotos in uulſcanali:quod Romulus conſtituit ex uictoria de cunis. Ea æqueua urbi intelligit ut teſtis eſt Maſſurius.radices eius in foro uſq; ad cæſaris præſtationes municipioꝝ penetrant. Et ut pergit fuit cū ea Cupreſſus æqualis ætatis circa ſuꝑma Neronis principis,plapſa atq; neglecta.Ex hac arbore teſte Iulio Pollucc de uocabulis reꝝ ad Commodū cæſarē optime cōficiunt tibiæ.Sane teſte Plinio libro.xxii. Qui lotum arborē tantum putant:Homero auctore argui poſſunt. Is enim inter herbas ſubnaſcētes:deorum uoluptati Lotum primū nominauit.

Lotophagi cū.t.exili &.ph.aſpirato ſcribit:populi ſunt libyci:quoꝝ quidā littora libyæ iuxta ſyrtes inhabitant:quidā uero magis ad auſtrū tendētes uſq; ad fluuiū Tritona,ptendunt.Hi teſte Herodo.li. hiſtori.iii. uiuunt ex fructibus arboris loti:qui dulciores ſunt dactylis:ex quib⁹ etiā uinū eos cōficere dixit.Ad hos teſte Homero in odiſſea:tēpeſtate maris pductus acceſſit Vlyxes:a quib⁹ in ſiciliā nauigauit.

Lucani cum.c.exili ſcribit:populi ſunt inter campaniā & aprutiū:ſiue inter appulos & calabros.Hi teſte Pli. lib.iii.naturalis hiſtoriæ:in ſannitibus originē habuerunt.

Lucrinus cum.c.exili ſcribitur : & eſt dictio latina denotans lacum campaniæ:a lucro deducta.ut uidimus in dictione locrinus.

Luthum,p colore.Et inde lutheus thea theum:cum.th.aſpirato ſcribit. Nam a λῦθρον quod eſt ſanguinolentū tractū eſt.Eſt enim color rubeus ſanguini conſimilis.Perſius:Iam chlamydes regū: iam luthea cauſapa captis.& inde lutheolus la luꝫ.Virgi.in bucolico:Mollia lutheola pingit uaccinia caltha.habetq; primam longā.At cū,p cœno ponit & ſorde:abſq; aſpiratōe ſcribit:& habet primā breuē.Iuuenalis in ſatyra: Credo pudiciciā:Dum reddit:terrāq; luto ferit inteſtino. Verū & pro colore nonnulli latinum putant:& a luce nomen aſſumpſiſſe.Gellius libro.ii.noctiū atticarꝫ:Lutheus cōtra ruffus color eſt dillucidior.unde ei⁹ nomē quoq; eſſe factū uidet.Sed magis placet græcū eſſe:& cū.th.aſpirato ſcribit.

Acarius cum.c.exili &.i.latino ſcribit:fuit nomen uiri,ppriū:& interp̄tat beat⁹.

Machaon cum.ch.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Homero libro.ii.iliados:filius Aeſculapii:& frater Polydarii:ut in ea dictiōe uidebim⁹. Hic ob ſolertiam medicinæ artis cum aliis heroibus græcorū ad troiam e creta conuocatus fuit : a quo Mochaonius deducit.ut Ouidius libro primo de ponto:Vtq; machaoniis pæantius artib⁹ heros Lenito medicam uulnere ſenſit opem.

Maceria cū.c.exili &.i.latino ſcribit:græcū multi eē uolūt:& a μακρὰν: qđ ē lōgū deriuari . Nam parietes ſunt ex lapidibus abſq; cemento:quibus ſepiri cōſueuit uinea:qui non niſi longi eſſe poſſunt.

Machæra cū.ch.aſpirato &.æ.diphthōgo in penultima ſcribit:dicit a noſtris ſica culter cultell⁹ gladi⁹. Iuue. in ſatyra:Et ſpes & ratio ait:Nam ſi pieria quadrās tibi null⁹ in arca Oſtēdat ames nomē uictūq; machæræ.

Maccabe⁹ cū duplici.c.& ī penultīa cū.æ.diphthōgo ſcribit:nomē ē barbarꝫ:ſed a græcis ſic cōſcriptū.

Macedonia cū.c.exili & abſq; aliq̄ diphthongo ſcribit:,puincia eſt in europa a Macedone filio Oſiridis teſte Diodoro ſiculo libro hiſturiarꝫ.i.cognominata.Hæc anguſtos primit⁹ terminos habuit:ſed uirtute ſuorꝫ regū & gētis induſtria ſubactis finitimis ita ampliata ē ꝙ de ea ſic Solin⁹ ſcripſerit:Qui edoni olim populi: quæq; mygdonia erat terra:aut emathiū theſſalicūq; erat ſolū: nūc oē uniformi uocabulo macedonica reſ eſt:factūq; corp⁹ unū.Nāq; teſte Pli.li.iiii.naturalis hiſtoriæ:centū quinq̄ginta populos tenuit.Quod ſane facit ad auctoꝝ quorūdā cōcordiā qui in eiuſmodi,puintiis deſcribēdis diſcordare uident. At teſte Solino macedoniā ab oriente præcingit thracius limes:meridiana theſſaliæ epirotæ tenent: ab occidente dardanii ſunt & illyri.Qua in ſeptentrionem tendit:pæonia paphlagonia protenditur.

Macyberna cum.c.exili &.y.græco ſcribitur:fuit teſte Herodoto urbs ſithoniæ:ut in ea dictione uidebimus.

Machina cum.ch.aſpirato &.i.latino ſcribitur.nam græce dicitur μηχανη:quod apud nos inuentionem indicat.& inde mechanicus cum.e.abſq; diphthongo deducitur.

Macrocoſmus abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur.& dicitur a noſtris lōgus mūdus.Nā cōponitur ex μακρός quod eſt longus:& κόσμος mundus.

Macrologia ſimiliter abſq; aſpiratione ſcribitur:& dicitnr longus ſermo.

Macrobius ſimiliter ſcribitur:& dicitur longæuus.Nam βίος quoq; uita nuncupatur.

Mactrochir ſecunda cum.c.exili:penultima cum.ch.aſpirato ſcribitur:&.i.latino.dicitur a noſtris longimanus.Nam componitur ex macros:quod eſt longa:& chir manus.

Mæander cum.æ.diphthongo ſcribitur:fluuius eſt phrygiæ.ut Oui.libro.viiii.metamorphoſeos:Non ſecus ac liquidis phrygius mæander in undis Ludit.& reliqua quæ de eodem ſcribit.& inde Mæandrius:qui etiā pro nomine proprio ab Herodoto ponitur:& Polycratis amicus.

Mænalus eu;.æ.diphthōgo ſcribit:mons ē arcadiæ teſte Pli.li.iii. naturalis hiſtoriæ:altiſſim⁹ & amœniſſim⁹ propinquuſq; ad argos:ut dixit Liuius lib.iii.de bello macedonico:& refertus pinis: ut oſtendit Virgilius in bucolico cum ait:Mænalus argutumq; nemus pinoſq; loquētes Semper habet.ſemper paſtorum ille audit amores.Sed in plurali facit mænala in neutro genere:atq; idem quod ſingulare ſignificat.

Mænades cū.æ.diphthongo ſcribitur:deſcenditq; a Mænomæ:quod eſt furio. Quare apud nos furioſæ ſeu inſanæ:uſitatiori uocabulo mulieres ille dicebant:quæ Bacchi ſacra capillis ſperſis hinc inde curſitabant Iuue. in ſatyra:Credo pudicitiaz:Crinēq; rotant ululante priapo Mænades.& Perſius:Baſſaris & lyncem mænas flexura corymbis.

Mæotis cum.æ.diphthongo &.t.exili atq;.i.latino ſcribit̄:eſt ſcytharum maxima palus.quæ ex tanai ab aquilone in pontum defluit.& ut ait Virgilius li.Georgi.iii.Puppibus illa prius patulis nunc hoſpita plauſtris: & alia q̄plura:de qua pleniſſime Ouidius li.iii.triſtium epiſtola.x.

Mæra cum.æ.diphthongo ſcribitur:fuit quarta Prœti filia ex Antia uxore.

Magnes cum.g.imediate poſt.a.& ante.n. ſcribitur:lapis eſt attrahens ferrum:cuius plures ſpecies Pli. cōnumerat li.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:Et eodez teſte ſic quoq; appellatus eſt ab inuentore:ut auctor eſt Nicāder: & in ida primum compertus.

Magneſia eodē mō atq; per.i.latinū ſcribitur:regio eſt teſte Pli.li.iiii.naturalis hiſtoriæ theſſaliæ ānexa.Vnde & magneſii populi noiant̄.Itē & eodē noīe urbs ē in aſia:iuxta quā Scipio aſiatic⁹ Antiochū regē perculit.

Magnetes eodem modo ac per.t.exile ſcribit̄.populi ſunt theſſaliæ in equeſtri certamine docti.de quib⁹ Lucanus libro ſexto:gentes theſſalicas deſcribens inquit:Et magnetes equis minyæ gens cognita remis.Hos & alio uocabulo magneſios uocitamus.

Magus cum unico.g.ſcribitur.uocabulum eſt perſicum id denotans quod apud græcos philoſoph⁹:& apd latinos ſapiens dicitur.hos galli dryidas uocauere:ut in ea dictione uidimus. Aegyptii uero in ea ſignificatione qua nos ſacerdotes:& græci,pphetas dixere.Indi gymnoſophiſtas græco uocabulo:& ſua interpretatione uocabant:ut ſimiliter in ea dictione uidimus. Babylonii nō & aſſyrii ſuos magos ſeu ſapiētes chaldæos uocauere.Itaq; Laertio teſte:magi apud perſas deorū cultui maxime inſiſtunt:preces illis ac uota & ſacrificia offerūt:de deorum ſubſtantia & generatōe differunt:ſigna ſtatuaſq; repræhēdunt:improbāt illorum errores qui dicunt mares etiam & fœminas in deis imperium eſſe.Dicunt teſte Socione:matri aut filiæ miſceri.Plena eſſe dæmonum aera aſſerunt.cultum & uſum auri interdicūt.his eſſe ueſtez candidam:lectū humum:æſcas olus caſeum panez:arundine uti pro baculo.Hos magicæ eſſe diuinatōis ignaros dixit Ariſtoteles in libro de magico.Quin & Zoroaſtrē ipſum cui eius artis initia ac principatū tribuūt.Dion ex interpretatione eius nominis aſtrorum aſſerit fuiſſe cultorem.Duoq; eſſe apud illos principia bonuz dæmona & malum.Vnum ex his Iouem:quem Horamaſdem:alterum Plutonem:quem Arinnanium uocant.Dixeruntq; teſte Eudoxo homines reuicturos.eos fuiſſe antiquiores ægyptiis dixit Ariſtoteles libro de philoſophia primo.ab his fuiſſe gymnoſophiſtas Clearcus ſolenſis aſſeruit.Sed poſt hæc tractu temporis hi tantummodo magi dicti ſunt:qui ob facinorum magnitudinem uulgo malefici appellātur.Nam & elementa ſæpe concutiunt:turbant mentes hominuz:& ſæpe ſine ullo ueneni hauſtu:uiolentia tantuz carminis interimunt:dicente Lucano:Mens hauſti nulla ſanie polluta ueneni.Incantata perit:Et Virgi.i Damone:Carmina uel cælo poſſunt deducere lunam.Carminibus circe ſocios mutauit ulyxis.Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.Et alia quæ ſtatim uidebimus.Magos ergo ex Zoroaſtre ſa habuiſſe initium dicunt:quē ſex milibus annorum fuiſſe ante Platonis mortē Plinius libro.xxxv.naturalis hiſtoriæ ex teſtimonio Eudoxi prodidit.Hermodorus uero platonicus in libro diſciplinarum uſq; ad excidium troiæ teſte Laertio annos quinq; milia cōputauit.Sed unus hic tantū Zoroaſtres fuerit an poſtea:& aliuſ nō ſatis conſtare Pli.dixit.Et paululum ſupra oſtendit eam artem:quam magicam dicimus:ab ipſo Zoroaſtre:ut omnes auctores conueniunt in pſide ortum habuiſſe:quæ(ut ait)fraudulentiſſima artium in toto terrarum orbe plurimis ſæculis ualuit.Et ſubdit auctoritatem ei maximam fuiſſe:nemo miretur.q; ſola artium tres alias ſperioſiſſimas humanæ mentis complexa:in unam ſeſe redegit.natam primo e medicina nemo dubitauit.hac ſpecie ſalutari irrepſiſſe uelut altiorē ſāctiorēq; q̄ medicinā. Ita blandiſſimis deſideratiſſimiſq; promiſſis addidiſſe uires religionis:ad quā maxime alligatur humanū genus.Atq; ut hoc quoq; ſuggeſſerit:miſcuiſſe artes mathematicas:nullo non auido futura de ſeſe ſciendi:atq; ea e cælo ueriſſime peti credenti:Ita poſſeſſis hominuz ſenſibus triplici uinculo in tantum faſtigii adoleuit:ut hodie etiam in magna parte gentium prætualeat.& in oriente regum legibus imperet.Sine dubio illic orta in pſide a Zoroaſtre:ut inter auctores conuenit.Et infra ſubdens idem auctor pergit:mirum hoc in primis duraſſe memoriam ardentemq; tam longo æuo cōmentariis non intercedentibus.præterea nec claris nec continuis ſucceſſionibus cuſtoditam.Mirum eſt etiā in bello troiano tantum de ea parte ſilentium fuiſſe Homoro.& tantum operis ex eadez in Vlyxis erroribus:ut totum opus non aliunde conſtet.Et infra ſubdit:troianis itaq; temporibus Chironis medicinis contenta eſt ætas ſolo Marte fulminante.hæc ille.Sed qui fuerint ei⁹ artis ſcriptores:aut quo ordine ſucceſſerit:difficile eſt comperire.putant quidam Orpheum thraca primitus intuliſſe ad medicinæ profectum.Deide mortua uxore Eurydice.temptaſſe eam quibuſdam carminibus teſte Seruio ſuper.iiii.georgicorum Virgi.ad lucem reuocare.Quod quia facere nequiuit:fixiſſe poetas coniugem iam recæptam iterum nēcauiſſe dura Plutonis lege.quin & id Virgilium ſenſiſſe confirmat:cum ait:Si potuit manes arceſſere coniugis orphe⁹. cum arceſſere proprie euocantis ſit.Sed eius rei non inexpertem fuiſſe Orpheum prorſus exiſtimauit Pli.

ex eo

ex eo tunc quoq; q̄ tota thracia magices fuiſſet. Sane non thraciam: ſed theſſaliaꝫ ſolam in eo orbe eius ue neficii infamem fuiſſe oſtendit Lucanus libro ſexto ſuæ pharſaliæ. Et Apuleius de magia libro primo & ſecundo. Quin & ipſe Plinius qui ait: Miror equidem illis theſſaliæ populis famam eius artis tantam adeſſe: ut Menander quoq; litterarum ſubtilis illis in locis genitus: theſſalam cognominaret fabulam complexam ambages fœminarum detrahentium lunam. quare primum de ea arte cōmentatum Hoſtenem putat: q (ut ait) maxime ad rabiem non auiditatem modo eius ſcientiæ græcorum populos ægit. Ita ut ſummam litterarum claritatem gloriamq; ex ea ſcientia peterent. hinc certe Pythagoras Emphedocles: Democritus: Plato ad hanc diſcendam nauigauere: exiliis uerius q̄; peregrinationib⁹ ſuſcæptis. hanc reuerſi prædicauere. hác in arcanis habuere. Dixit etiá Plinius Xerxem pſarum regem in ea uerſatum fuiſſe. & ut pergit diligentiores inquiens ante hunc ponunt Zoroaſtrem alium percōneſium: quem ego illum puto: de quo Xanthus lydius teſte Laertio inquit: a Zoroaſtre uſq; ad Xerxis tranſitum ſexcenti connumerantur anni. poſt queꝫ plures magos ſibi inuicē ſucceſſiſſe dixit idem Laerti⁹: ut Hoſtanes: Aſtropſychos: Gobrias: Paratas: donec ab Alexandro euerſum perſarum regnum fuit. concluſit ergo Plinius in eodem libro medicinam & magicem pariter eadem ætate effloruiſſe. illam Hippocrate: hanc Democrito illuſtrantibus circa peloponneſiacum græciæ bellum: quod geſtum eſt a trigenteſimo noſtræ urbis anno. hæc ille. ſubdens eam artem totum orbem peragraſſe: atq; tranſgreſſam oceanum: & britaniam uſq; peruectá: quam ſuo tempore tantis cerimoniis celebrare dicit: ut deſiſſe perſis uideri poſſit. náq; & antiquioribus téporibus in Italia fuiſſe oſtēdit Homerus in tota odyſſea. & cæteri poſt illum poetæ referentes Circem habitātem montem circæuꝫ iuxta caietam: ex ea arte mirandos oſtendiſſe effectus: ut Virgilius in bucolico: Carminibus circe ſocios mutauit ulyxis. & libro æneidos. vii. Hominum ex facie dea ſcæua potentibus herbis Induerat circe uultus ac terga ferarum. Qua de re Aeſchylum antiquum poetam græcum dixiſſe puto Italiam herbarum potentem. unde etiam Virgilius in Mœri quædam de his talibus dicit: quæ lege fœliciter. Durauit etiam & hæc uenefica ars in Italia per longa chriſtianoꝝ tempora: Ita ut temporib⁹ Theodoſii iunioris chriſtianiſſimi principis dicat celeberrimus Auguſtinus libro. xv. de ciuitate dei: Cum eſſemus in Italia audiuimus quaſdam mulieres imbutas his malis artibus dato caſeo ſtatim homines in iumenta conuertiſſe. quæ (ut alia iumenta) neceſſaria quæq; portabant: & finita opera iterum homines ab illis reſtitui. quibus (ut ait) mens ſemper humana conſeruata fuit. Quid non ne & Apuleius ipſe platonicæ ſectæ philoſophus hiſtorice ſcripſit ſe in aſinuꝫ apud theſſaliam ueneficiis cuiuſdam mulieris: dum per magicam fieri auis conaretur: cōuerſum fuiſſe? & tractu temporis in hominem reſtitutum? atq; ſuæ metamorphoſeos librum ſcripſiſſe? Nōne etiam Plinius: Seneca & Cicero certiſſime affirmarunt meſſes in uarios agros magorum præſtigiis traduci poſſe? Vnde etiá apud Vrgilium in Mœri. Atq; ſatas alio uidi traducere meſſes. Ouidius etiá de ſine titulo inquit: Carmine læſa ceres ſterilem uaneſcit in herbam. Deficiunt læſi carmine fontis aquæ: Ilicibus glādes. cantataq; uitib⁹ uua Decidit. & nullo poma mouente fluūt. Quāobrem dixit Plinius libro. xxviii. romæ ſcriptum in. xii. tabulis: qui fruges excantaſſet. & alibi qui malum carmen incantaſſet. Et alibi teſte Seruio: neue alienam ſegetē pellexeris. Sed mirabiliora etiam ex hac arte patrata narrant poetæ. ut Medea apud Ouidium libro metamorphoſeos. vii. Cum uolui ripis ipſis mirantibus amnes In fontes rediere ſuos: concuſſaq; ſiſto: Stantia concutio cantu freta: nubila pello. Nubilaq; induco: uentos abigoq; uocoq;: Viuaq; ſaxa ſua conuulſaq; robora terra. Et ſiluas moueo: iubeoq; tremiſcere montes. Et mugire ſolum maneſq; exire ſepulchris. Te quoq; luna traho. & reliqua. Tibullus etiam de maga locutus ait: Hanc ego de cælo ducentem ſydera uidi. Fluminis hæc rapidi carmine uertit iter. Hæc cātu funditq; ſolū: maneſq; ſepulchris Elicit. & tepido deuocat oſſa rogo. Cum libet hæc triſti depellit lumina cælo: Cum libet æſtiuo conuocat orbe niues. & alia q̄; plura: quæ ipſe & alii poetæ loquūtur. non ergo tam grauiter romanis legibus ars hæc plecteret: ſi non pniciosa & cū effectu multarum rerum cognita fuiſſet. Quare coactam & inuitam Didonem induxit Virgili⁹ libro æneidos. iiii. cum ait: Inuitam magicas accingier artes. ſane non omnia quæ per eam monſtrantur arteꝫ uera eſſe noſcuntur. ſed multa dæmonum illuſionibus oſtenduntur: quæ ueridice facta minime fuerunt: ut homineꝫ cōuerti in lupum: aut in iumentum: lunam trahi & ſimilia: quæ per humanorum ſenſuū alterationem: quibus illi plurimum præſunt: & non per uerum inducūtur effectum. Nam ſoluꝫ ea uere exequi poſſunt: quæ naturali uirtute ducūtur: ſed cum rerum cognitione ex ingenii acrimonia & longa experientia ac agilitate naturæ alterabilia facile cōiungere ualeant: ea nōnunq; inducunt: quæ miracula hominib⁹ eſſe uidentur: & non ſunt. Sed hæc hactenus. Nunc ad ci⁹ artis ſpecies tranſeamus: quaruꝫ nōnullæ a romanis legibus pmittebantur. M. Varro libro. vii. rerum diuinarum quattuor tantūmodo ſpecies aſſignauit: pyromantiá: aeromantiam: hydromantiam: & negromantiam: pyromantiam illam uocitauit: quæ per ignem diuinare cōſueuit. Nam pyr ignis & mantia diuinatio a græcis dicitur. hæc inſpicit quid fulgur: quid fulmen quiſq; ignis ſignificet. per quem modum Ciceronis uxor eum ſequenti anno futurum conſulem diuinaſſe dicitur: quia cum poſt pactum ſacrificium quædam in cineribus conſpicere uellet: flāma repente exiluit: ut ipſe libro de diuinatione deſcripſit. iuxta quod Virgilius in Damone: Aſpice corripuit tremulis altaria flāmis Spōte ſua dum ferre moror cinis ipſe bonum ſit. Et Tanaquil Tarquinii priſci uxor uidens flammam lambere Seruii

Tullii caput dixit: teste Liuio libro. i. ab urbe futuꝝ ut puer unica fieret salus regis in rebus dubiis: & regnū illi prædixit. Simili modo post captā troiam disceptante Aenea de fuga cū Anchise patre flāmula quædā apparuit uerticem lambēs Ascanii: & nullam illi inferens læsionē: quæ cū regnū Ascanio futurū portenderet: discedere psuasit. Aeromantia ea diuinatio erat: q̄ i aere fieri uidebat: ut auiū auspicia: auguriaq; & uētoꝝ aut grandinū insuetæ procellæ. Quēadmodum etiā teste Plinio li. ii. naturalis historiæ: relatū ē in monumēta. M. Actilio & C. Portio. coss. lac & sanguinem pluisse: quod ut alii ferunt sequēti ānо pestem ualidā romā inuasuram prænunciauit. Tempore etiam quo Hānibal lacerabat Italiam teste Liuio de secundo bello punico aquæ sanguini permixtæ e cælo deciderunt in modum pluuiæ. & libro octauo de bello macedonico ānо inquit: quo decessit Hannibal per biduuꝫ pluit sanguis. Item teste Plinio eodem libro secundo ferrum in lucanis (anteq̄. M. Crassus in pthis interremptus est) pluit. omnesq; deinde lucani milites: quoꝝ magnus numerus in exercitu erat: cū eo interfecti sunt. Et subdit. Estygies ferri quæ pluit spongiaꝝ ferro similis erat etiā. L. Paulo & C. Marcello cōs. lana: (ut idē inquit auctor) circa castellū cariphanū pluit. iuxta qd̄ post annū Titus Mamili⁹ occisus est. Et subdit Armorū crepitus & tubæ sonit⁹ auditos e cælo cimbricis bellis accæpimus. Tertio uero cōsulatu Marii a mamertinis & tudertinis spectata arma cælestia ab ortu occasuque inter se concurrētia: & similia plura: quæ diuersis tēporibus cōtigerunt: ex qbus semper aliquid prædiuinatum fuit. Hydromantia uero diuinatio illa ē: quæ in aqua cōcipit: ut teste Varrone uidit puer i aqua Mercurii effigiem: quæ centūquinquaginta uersibus oēm mithridatici belli euentum prænūciauit: & similia: quæ multa similiter fuisse cōspecta iam legim⁹. Necromātia est per mortuos diuinatio. νεκρων enim. i. mortuoꝝ: & mantia diuinatio. ut Ericto apud Lucanū li. vi. mortuū suscitans euentū belli pharsalici: Sexto Pompeio prædixit. Verū & a nōnullis aliis plures subdunt diuinationū species. & chiromātia quæ per manuū inspectionē diuinat. Iuuenalis in satyra Credo pudiciciā: Frontēq; manūq; præbebit Vati. Geomantia quæ ex terræ cōcussionibus & aperitionib⁹ diuinare cōsueuit: q̄si sit terræ diuinatio. Haruspiciна & sacrificiis aīalium & extis diuinat. Iuuenalis in præfata satyra: Armenius uel cōagenus haruspex Pectora pullorū rimat & exta catelli. interdū & pueri. Et ut uult Donat⁹ in cōmēto phormi. haruspex cū aspiratōe scribitur & a fari quæ inspicit seu inspexit dicitur: q̄si faruspex: ita ut. f. digāma in aspirationē fuerit cōuersum secundum ea: quæ supra circa hoꝝ cōmētariorū initia demōstrauimus. Arioli a sacrificiis aræ superīpositis diuinare satagebāt. unde & nomē assumpsere. Sed præ cæteris auguria & auspicia lege permittēte: immo & in publicis negociis iubente a romanis obseruabant. & augures illi dicebant: qui ex auuiū garritib⁹ & uolatibus diuinabant. cōtra quos acrianū illud est: qd̄ refert Gelli⁹ li. xiiii. noctiū atticarū: Nihil inquit credo auguribus: q aures uerbis diuitāt alienas: suas ut auro locupletēt domos. sed horū initiū & ꝓgressum uidebimus in dictione Tages. Auspicium uero dicit uel a pastu: uel ab inspectiōe auiū. Sed quia cōsul anteq̄ iret in expeditionē capiebat auspiciū. hinc factū est: ut dicamus auspicio ductū: anteq̄ principio quæ a solo duce capiuntur. Et hinc auspicari non modo auspiciū capere: sed & incipere dicit. Nec in bonam tātum partem: uerū in malā quoq;: ut apud Pliniū nepotē: At homo infœliciter nat⁹ manibus pedibusq; deuinct⁹ aīal cæteris imperaturū: ab auspiciis uita auspicat. sed plerūq; in bonum accipit: ut apud Terētiū: Haud auspicato me huc attuli. i. non fœliciter: q̄si auspiciis repugnātib⁹. quod melius Quinti. ipse declarauit in declamationib⁹: cū de Achille: ut opinor locutus: qui ad mortem: quam diu futura dēnūciauerāt: cupiditate ulciscendi Patrocli ruebat. sic ait: Eant nūc antiquaꝝ cōditores fabularū poetæ: & se ad exortandū amiciciæ fidem magna quædā composuisse carminib⁹ putēt: si dixerint aliquos per maria terrasq; asperiorē fortunaꝫ amicorū cā secutos: aut principem græciæ uirum in ultionē interfecti amici inauspicata bella gessisse: & alibi li. ix. de institutione oratoria: Itaq; ut apud illos Homerus: sic apud nos Virgilius auspicatissimū dederit exordium. Dicebat etiā auspex: qui præerat celebrādis nuptiis: quia auspiciū pro nuptiis capere solebant. Iuue. in satyra Omnib⁹ in terris: Veniet cū signatoribus auspex. & adhibebat hic ꝓ parte mariti: ut ꝓnuba quæ præest & ipsa nuptiis celebrandis pro uxore: ut uidebim⁹ in dictione paranymphus. Aliquando etiam auspex magis ꝓprie accipit pro eo: q dux ē militiæ: ut apud Horatiū li. i. carminū. Nil desperādū teucro duce: & auspice teucro. Præter hos aūt & alii sunt peiores malefici: ut specularii qui in speculis & terſis corporib⁹: uti sunt enses pelues & similia: futura se posse prædicere prædicāt. Phytonici similiter & dicunt: quos phytonic⁹ ideſt Apollinis spiritus replet. & loquēdo futura prænūciāt. Præstygiatores cum. t. exili sequente y. græco scribitur: & a stygе: in qua sunt tenebræ cōponit. hi enim humanis sensib⁹ tenebras & fantasmata incutiunt. Geneathliaci sūt q ex die natiuitatis fortunā hōis ac successum etiā in singulis actib⁹ prænūciare se posse iactant. Iuue. in præfata satyra: Si prurit frict⁹ ocelli: Angulus in specta genesi collyria poscit. His similes sunt: q mathematici uocitant: quos teste Gellio gentilitio uocabulo chaldæos dicere oportebat. Et ut Iuue. ait: Nemo mathematicus geniū indēnatis hēbit. Ex istis hi sunt: q astrologi nominant: nō solum ex astroꝝ naturali cursu futura prædicētes: sed & minuta quæq; ex astris se posse prædicere ꝓmittūt: ut cōsilia ipsa hoīum: arbitria & uarias uolūtates: appetitiōesq; & declinatiōes: & fortuitos repentinosq; i leuissimis reb⁹ aīorū impetus: recessusq; moueri: agitariq; desuper e cælo credūt. Ita ut ex necessaria quadā sydeꝝ errantiū reciprocatiōe: eiusmōi talia cōtingere pertinaci fronte asserāt. Et hi cæteris uaticinātib⁹ præstare ui-

debant'. Vt Iuue. in eadē ſatyra: Sed maior erit fiducia qcqd Dixerit aſtrologus: credūt a fronte relatū Ammonis. Sortilegi ſūt q per ſortes futura prænūciare ſe credūt. Prodigiatores q ex prodigio futura p̄nūtiāt. Sed teſte Seruio ſuper. ii. æneidos in longum tempus dirigit ſignificationem. Vnde explanant aliqui prodigiuꝫ dici: quaſi ꝑcul elogiū. Sed cū oia hæc: & ſimilia cū ex ſapientiſſimis antiqs: tum ex chriſtiana religióe uana & deceptoria fuiſſe claruerit. Reliquū ē ut ab oīb⁹ quoq; abiiciant' & abominentur.

Maia cū. i. latino ſcribit': & apud græcos ē diphthōgus αι. ſed apud noſtros diuidit': ut in antecedentib⁹ uidimus. Fuit atlantis filia ex Pleione coniuge & mater Mercurii: quā ſolā præcæteris Iouis pellicib⁹ Iuno adamauit: ut uidim⁹ in dictiōe Mercurius. Ab hac nōnulli antiq uoluerūt mēſem maii denominatū: id maxime ex eo ꝓbātes: quod illo mēſe mercatores oēs Maiæ pariter & Mercurio ſacrificabāt. Sed ut rettulit Macrobius in prīo Saturnaliorꝫ Cornelius Labeo dixit eā Maiā: cui mēſe maio res diuina agit': terrā eſſe hoc adeptā nomē a magnitudine: & ip̄am eandē bonā deā eſſe ex ipſo occultiori ritu ſacrorꝫ faunāq; & opem & fatuam pontificū libris indicari. Bonā q; oium nobis ad uictum bonorꝫ cā eſt. Faunā quod omni uſu animantium fauet. Opē quod ip̄ius auxilio uita cōſtet. Fatuā a fando q; infantes partu editi non pri⁹ uocē edunt: q̄ attigerint terrā. Hæc apud græcos ut idem aſſeruit Macrobius θεός γυναικεια dicitur: quam Varro Fauni filiam tradidit adeo pudicam: ut extra γυναικωνίτην. i. gynecium nunq̄ ſit egreſſa. Nec nomē eius in publico fuit auditū: nec uirū unq̄ uiderit: uel a uiro uiſa ſit: ꝓpter quod nec uir tēplum eius ingredit'. Vnde Iuue. conqueſtus de turpitudinib⁹ fœminarꝫ ſui tēporis inquit in ſatyra Credo pudiciciā: Nota bonæ ſecreta deæ: & p⁹ p̄res uerſus oſtēdit nō licere uirilis ſexus figurā i eo tēplo deſcribere: aut maſculū murē adeſſe

Malachias cum. ch. aſpirato & .i. latino ſcribitur: nomen uiri ꝓprium.

Malagma cū unico. l. & .g. ante. m. ſcribitur. Id dicit' cū res dura per admixtionē alterius rei in mollē eſt redacta. & deriuatur a μαλακια: quod é mollicies. adde quod malua herba eſt. ideo ſic dicta q; molliat aluū ut ait Macer. dixerūt maluā ueteres q; molliat aluū unde Marcialis utere lactucis & mollibus utere maluis Nam faciem durum phœbe cacantis habes.

Malea cum unico. l. & .e. abſq; diphthongo ſcribitur. nā licet apud græcos ſit ει diphthongus: tamē abiecto i: ꝓ ſolā. e. ꝓductam a nobis ſcribitur: atq; ei⁹ prima corripit'. ut Homerus li. odyſſeæ. ix. περιγνάπτον Τάμεάλειαν. Et ut ibidē oſtendit Homerus ꝓmontoriū eſt laconiæ: quod teſte Seruio ſuper qntuꝫ æneidos per quinquaginta miliaria in mare ꝓtendit': ubi unda adeo ſæua eſt: q; ꝑſeqni nauigantes appareat: dicēte Statio li. vii. thebaidos: Et raucæ circū ſonat ira maleæ. Virgi. li. v. Ioniocq; mari maleæq; ſequacib⁹ undis. Aſſūpſitq; nomē a Maleo argiuorꝫ rege: q ſup illo ſūptuoſiſſimū ēt Apollini tēplū cōſtruxit: qd' maleoticū dixit

Maliea cū unico. l. & .i. latino ſcribit': urbs fuit iuxta theſſaliam: cui⁹ populi mailees: & mare maliacū uocitat'.

Malimnus cū. i. latino: & .m. ante. n. ſcribit'. ponitur a Theocrito ſiciliæ mons.

Mandane abſq; diphthongo ſcribitur: fuit Aſtyagis filia: quā teſte Herodoto li. hiſtoriarꝫ primo pater in ſomniis tantū minxiſſe uidit: ut oēm ei⁹ ciuitatē repleret. hæc Cambyſæ perſæ nupſit: ex qua natus ē Cyrus.

Mantia cuꝫ. t. exili & .i. latino ſcribit': eſt tamē apud græcos ει diphthongus i penultima: & dicitur a noſtris diuinatio: & mantis diuinus uel uates: quæ oīa ſimilia per. t. exile ſcribuntur ut Necromātia: Chiromātia: Pyromantia: Hydromantia: & ſimilia.

Manto cū. t. exili ſcribitur: fuit Tireſiæ uatis thebani filia: quæ poſt thebanorꝫ clades ſeruitutē primo ſub Creonte: poſtea ſub Theſeo: qn & poſt patris interitū ad diuerſa loca diffugiens: primo in aſiā uenit: in cui⁹ litore lebedon & clarii Apollinis fanū ſtruxit: deinde Italiam ueniēs: ſotiis ſuis græcis mantuā oppidū condidit. Sed cū interim ex Thyberino tuſco rege Ocnus ei natus eſſet: qui & Bianor deinde cognominat⁹ fuit: & ad ip̄m oppidū tuſci quoq; & ueneti confluerent: circūdedit Ocn⁹ oppidū muris: & in aliam formā redægit. Quin & a matre mantuā appellauit: dicente Virgilio li. æneidos. x.

Ille etiam patriis agmen ciet ocnus ab oris
Fatidicæ mantus: & tuſci filius amnis:
Qui muros matriſq; dedit tibi mātua nomē. Vex cū māto diuina fuerit: ab ea mātiā. i. diuinatiōe deduci q̄ plurimi putauerūt. & teſte priſciano i. vi. declinat' hæc Māto hui⁹ māt⁹. Inducit uerſū Virgi. quē mō uidim⁹

Mantua cum. t. exili ſcribitur. ciuitas eſt in uenetia galliæ ciſalpinæ condita ab Ocno Mantus filio: ut in præcedenti dictione uidimus.

Mantius cū. t. exili & .i. latino ſcribitur: fuit Melampi filius ex Iphianaſſa filia Prœti. Ex qua teſte Homero li. xv. odyſſeæ duos filios genuit Polyphicleum & Cletum.

Manichæi cū. i. latino & .ch. aſpirato. atq; æ. diphthongo in penultima ſcribitur: fuerūt hæretici qdam: q ab auctore hæreſeos Manichæo ſic quoq; cognominati fuerunt.

Mapalia cū unico. p. atq; unico. l. & .i. latino ſcribitur. Vocabulū ē aphrū. De quo Hieronymus ſuper amos: agreſtes inquit caſas & furnorꝫ ſimiles aphri appellāt mapalia. Eadē & magalia eſſe dixit Seruius ſuper. iii. æneidos: ubi ait Virgi. Miratur molē æneas magalia quondā. Et in eodē li. Vt primū allatis tetigit magalia plantis. ubi magalia primā ꝓduxit. Sed mapalia primā corripit: ut idē: Et raris habitata mapalia tectis.

Marclylas cū. y. græco ſcribitur: fuit latro quidam in ſilua dodonæa.

Maræa penultima cum.æ.diphthongo ſcribitur:ciuitas fuit æthiopiæ.

Mardonius cũ.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarũ.vii.Gobryæ filius ex ſorore Darii: qui primum Xerxem Darii filium ad bellũ cõtra græcos incitauit.

Marathon cũ.th.aſpirato ſcribitur:fuit ciuitas atticæ:diſtans ab athenis paſſus circiter decẽ milia:in cui⁹ campis Artaphernes & Dathis Darii perſaꝝ regis præfecti cũ centũ milibus peditum & decem milib⁹ equitum: ab athenienſibus ſolũ decem milibus armatis conſilio & induſtria Milciadis præfecti ꝓfligati ſunt:& adeo perterriti:ut non caſtra:ſed naues petierint:ut late deſcripſit Herodotus li.hiſtoriaꝝ.vii.Quæ oĩa contigerunt teſte Gellio anno ducenteſimo & ſexageſimo poſt urbem conditam.

Marathron cũ.th.aſpirato ſequẽte.r. ſcribit᷑:& dicitur a noſtris fœniculũ:ſed græco uocabulo Plinius & alii nõnulli ſæpe utuntur.

Mariandyni ſecũda cũ.i.latino:& penultima cũ.y.græco ſcribitur:populi ſunt teſte Herodoto li. hiſtoriarum primo:iuxta pontum:olim ſub tyrãnide Crœſi.

Maris cũ.i.latino ſcribit᷑:fluiui⁹ é teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.iiii.agathyrſoꝝ in iſtrum defluens.

Marſi cũ.i.latino ſcribitur:populi ſunt in Italia: nõ multũ ab urbe longinqui:de qbus Plinius li.vii.&.xxiii. naturalis hiſtoriæ ait:Gens marſoꝝ a marſo Circes filio ortum habuit.iõq; marſis ui quadã genitali aſſerit datum eſſe:ut nõ ſolũ a ſerpentibus ſint illæſi:ſed ſerpentũ ſint ipſi domitores:& incantationibus:atq; herbarũ ſuccis faciant miracula medelarũ.Alii ſunt teſte Herodo.li.hiſtoriaꝝ.iiii.eodẽ nomine populi ſcythiæ quæ eſt in aſia.

Marſya cũ.y.græco ſcribitur:& apud nos terminat᷑ in a:quæ apud græcos in.as.deſinit: habetq; accentũ ĩ prima:fuit uir qdã:q cum Mineruæ ſonorã tibiã cõperiſſet:& afflatam pulchruꝫ habere ſonum ſenſiſſet:cœpit inter nymphas pulſitare.Vnde ex ea iam arte ſuperbus effectus:teſte Ouidio li.vi.faſtorum:

Prouocat & phœbum:phœbo ſuperante pependit.
Cæſa receſſerunt acute mẽbra ſua.Idem & latius li.vi.metamorphoſeon enarrauit.Ob quod inquit Iuue. ad Neuolã:Occurris fronte obducta ceu marſya uictus.ſic ergo a Phœbo excoriatus & uictus:dicit᷑ a poetis cõuerſus in fluuiũ ſui nominis:qui teſte Liuio li.vii.de bello macedonico a celenis phrygiæ ciuitate:nec procul a mæandri fontibus orit᷑.Quin & in ipſum mæandrũ cadit:dicente Lucano li.iii.Qua celer & rectis deſcendens marſya ripis Errantẽ mæandron adit mixtuſq; refert᷑.& reliqua.Solinus uero nõ a celenis: ſed ab apamia magis dicere uidet᷑.Quam ſane diſſonantiã ſoluerat Plinius li.vi.naturalis hiſtoriæ:cũ ait:Apamia quæ prius celene dicta eſt.Iuxta hũc fluuiũ:teſte Herodoto circa finẽ libri qnti ſuarũ hiſtoriarum:Perſæ & cares grande prælium inierunt.

Marmaridæ cũ.i.latino ſcribitur:populi ſunt aphroꝝ:teſte Plinio li.v.naturalis hiſtoriæ:& ægypto cõterminiqui & uſq; ad maiores ſyrtes ꝓtenduntur.

Martyr cũ.t.exili &.y.græco ſcribitur:& nõnunq; more græco cũ.s.ĩ fine terminam⁹:dicit᷑ a noſtris teſtis.

Martha cũ.th.aſpirato a græcis ſcribitur:nomen eſt hebreæ fœminæ ꝓprium.

Marpiſſa cũ.i.latino & duplici.s.ſcribit᷑. fuit teſte Homero li.viiii.iliados: filia Eueni & ſpecioſa inter paucas nympha:uxorq; Idæ oĩum illius ſæculi uirorũ formoſiſſimi.fuitq; mater Cleopatræ pulcherrimæ fœminæ & amantiſſimæ uxoris Meleagri. Et ut ſubdit idẽ Homerus cuꝫ eadẽ raperet᷑ ab Apolline eius uir Idas arcu ſagittiſq; ſumptis Apollinẽ inuadere non dubitauit.Quã poſtq; rapta eſt:parentes Halcyonẽ cognominauerunt:quod mater eã domi deflebat ſortita luctuoſum ac flebile Halcyonis fatum.

Marpeſia cũ.e.abſq; diphthongo & unico.s.atq;.i.latino ſcribit᷑.mons eſt teſte Seruio ſuper.vi.æneidos ĩ inſula paro.de quo Virgilius:Quã ſi dura ſilex aut ſtet marpeſia cautes.

Maſaniſſa prima cũ.a.ſecũda ſimiliter cũ.a.poſt unicuꝫ.s.penultima cũ.i.latino ſubſequẽte duplici.s.ſcribit᷑: non enim primũ.s.aliquo pacto duplicari potuit:ut ignari qdam ſyllabarum uoluerũt:cum eius prima.a. poetis breuis ponatur.Ouidius li.vi.faſtorum:

Poſtera lux melior ſuperat maſaniſſa ſyphacem:
Et cecidit telis haſtrubal ipſe ſuis:At uero ex noſtris conſueuere qdam ſecundũ.a.in.e.cõmutare: ac dicere Maſeniſſam.Nõnulli uero in.i.ſed melius é more græco per.a.q̃q̃ barbarum ſit uocabulũ.Fuit Galæ numidarũ regis filius:cui ſuccedens in regno primo romanis capitalis hoſtis fuit:deinde amiciſſimus effectus uſq; in finem perſeuerauit.De quo oĩa Liuius de ſecũdo bello punico:& maxime li.vii.

Maſſagetæ cũ duplicato.s.&.t.exili ſcribitur:diciturq; in ſingulari maſſagetes:ſunt teſte Plinio li.vii.naturalis hiſtoriæ:nobiles populi ſcythiæ aſiaticæ. Hi cũ per deſerta diſcurrunt:ſanguinẽ ſuoꝝ potant equoruꝫ: dicente Lucano in li.iii.Longaq; ſarmatici ſoluens icĩunia belli.
Maſſagetes quo fugit equo:uolucreſq; geloni.Et Claudianus in Rufinum:Et q cornipedes in pocula uulnerat audax Maſſagetes.De qbus late ſcripſit Herodotus li.hiſtoriaꝝ.iii.

Maſſilia cum duplicato.s.atq;.i.latino utrobiq;:& unico.l.ſcribit᷑:urbs eſt in ſinu galliæ tranſalpinæ:ſeu teſte Solino in narbonẽſi ꝓuincia:a phocenſibus quondaꝫ fugatis perſarũ aduẽtu quadrageſimaquinta olympiade condita fuit.Iuſtinus uero li.lxiii.inquit:Phocenſes coacti exiguitate terræ:mare curioſius exercebãt

piſcando mercando:plærũq; latrocinio maris:quod illis tẽporibus decus erat:uenientes in ſinum gallicum ad hoſtium amnis rhodani:cuius loci amœnitate capti:reuerſi domũ ſollicitauere plures. Qui tandem duce Proto ueniẽtes:maſſiliam condidere:ut idem late ꝑſequitur.

Maſſylia cũ duplicato.s.atq;.y.græco ſubſequẽte:& penultima cũ unico.l.&.i.latino ſcribitur:nõnulli uero illud.y.græcũ in.u.noſtrum cõuerterũt:& maſſuliã uocauerunt. Quod ſæpe fieri in antehabitis oſtendim⁹. Hæc teſte Seruio ſuper.iiii.æneidos mediterranea eſt beronicæ ciuitatis libyæ.unde haud longe ſunt horti heſperidũ:& mons atlas:dicente Didone apud Virgilium eodem in libro:

Hinc mihi maſſyliæ gentis monſtrata ſacerdos:
Heſperidum templi cuſtos epulaſq; draconi
Quæ dabat.& ſacros ſeruabat in arbore fœtus. Martialis in.x. Nõ mea maſſylius ſeruat pomaria ſerpens. Ab hac teſte eodẽ Seruio ſuper ſextũ æneidos populi dicti ſunt maſſylii:quos alio nomine mauros dicim⁹. Liuius uero li.viii. de ſecũdo bello punico non mauros ſed mauris affines dixit. Hos fuiſſe ualidiſſimos teſtatur Plinius li.v.naturalis hiſtoriæ. Ipſi quoq; neq; ſellam:neq; fræna quærẽtes:ſed ſola uirga cõtenti ſuos uelociter equos exagitant:dicente Lucano libro.iiii.

Et gens quæ nudo reſidens maſſylia dorſo:
Ora leui flectit frænoq; neſcia uirga. Sed hãc gentẽ bellis fuiſſe extinctã:dixit Plinius præallegato libro.

Maſſulii cũ duplicato.s.ſequẽte.u.uocali:& unico.l.ſcribit̃:populi ſunt:q & maſſylii cum.y.græco ſcribunt̃ ut in præcedente dictione uidimus.

Maſtiche cum.t.exili:ſubſequente.i.latino:&.ch.aſpirato ſcribit̃ genus eſt gummi:& teſte Plinio libro.xii.naturalis hiſtoriæ:gemma eſt. Laudatiſſima autem chia:quæ & candida eſt.

Mathematica ſecũda cũ.th.aſpirato:& abſq; diphthongo: reliquæ ſine aſpiratione ſcribũtur:dici põt latine diſciplinalis.ad diſciplinã enim mathematicæ maxime ſpectant:ut geometria:arithmetrica:muſica:& aſtrologia.ſed alia eſt ſuperſticioſa:de qua in dictione magus uidebimus.

Matuta abſq; aliqua aſpiratiõe ſcribitur:ponit̃ ab Homero ꝑ aurora.unde teſte Priſciano matutin⁹ deriuat̃. A nõnullis uero græcis λευκοθέα ideſt alba dea uocatur.

Matthæus cũ duplici.t.& ſecũdo aſpirato:ſubſequẽte.æ. diphthongo ſcribit̃:nomẽ ẽ hebræũ & uiri ꝓpriu⁹.

Mauritania cũ.t.exili &.i.latino ſcribit̃:nomẽ ẽ regionis cuiuſdã in aphrica: deductum a μαυρον: qđ eſt nigrum:eo ꝙ nigros colonos habeat. Eſtq; in ultimo aphricæ uerſus gaditanũ frætũ: & occidentale oceanũ gignitq; ſimias:dracones:ſtruchiones:& olim plena elephantibus fuit:quos iam ſola india gignit.

Mauſolus prima cũ.au.diphthongo:ſequens cũ unico.s.&.o.uocali:ultima cũ unico.l.&.u. uocali ſcribitur ſic græci:ſic Cicero:ſic Plinius:& Gellius ꝑ proprio uiri nomine ſcribũt. At uero poetæ noſtri cũ ꝑ monumento accipiũt:inter.s.&.o.iterponere unũ.e.cõſueuerũt:& dicere mauſeolum: ut id Caroli mei arretini:

Nunc caria antiquo fuerit ſpoliata ſepulchro. Vel mauſeoli nobilis extet opus. Nam fuit eo nomine dict⁹ maritus Artemiſiæ cariæ rex:cui iã mortuo amantiſſima uxor nobile ſtruxit ſepulchrũ:& de mariti nomine mauſeolũ uocauit. ut Martialis li.x.epigrãmatum:Marmora pua qdem:ſed nõ ceſſura uiator Mauſeoli ſaxis pyramidũq; lege. Quãdoq; uero &ꝑ ſepulchro addiderũt nõnulli poetæ ante ſyllabã eius dictiõis ultimam in plurali alterum.e.& dixerũt mauſeoleã:ut idez Martialis li. epigrãmatũ primo:Aere nec uacuo pẽdentia mauſeolea. Et Lucanus li.viii. Pyramides claudãt indignaq; mauſeolea. Sane id opus teſte Plinio li.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:inter ſeptẽ miracula cõputat̃. Quod maximi ei⁹ tẽporis ſcupltores Scopas:Bryas Timotheus:& Leochares pariter cælauere. patetq; ab auſtro & ſeptẽtrione ſexagenos ternos pedes:breuis a frontibus:toto circuitu pedes quadringentos:undecim attollit̃ in altitudinẽ:uigintiqnq; cubitis cingitur colũnis triginta ſex. ab oriente cælauit Scopas:a ſeptẽtrione Bryas:a meridie Timothe⁹:ab occaſu Leochares:& ut ſubdit priuſq; pagerent:regina Artemiſia (quæ mariti memoriæ id opus extrui iuſſerat) obiit. non tamẽ ſculptores illi receſſerũt niſi abſoluto:id gloriæ ipſoq; tẽpoq; artiq; monumentũ iudicantes: ſed ante mortẽ regina Artemiſia teſte Gellio li.x.nocticum atticaꝝ monumẽtũ illud diis manibus ſacris Mauſoli dicauit:fecitq; agona:ideſt certamẽ laudib⁹ eius dicũdis:& præmia poſuit pecuniæ aliarũq; rerum bonarum ampliſſima. Ad eas laudes decertãdas ueniſſe dicũtur uiri nobiles: ingenio atq; lingua præſtabili Theopõpus:Theodoctus:Naucrites. Sunt etiã q Iſocratez ipm cũ his certauiſſe memoriæ mãdauerint:ſed eo certamine uiciſſe Theopompũ iudicatũ eſt. Is fuit Iſoratis diſcipulus:& (ut idem Gelli⁹ teſtatur) extat nũc quoq; Theodocti tragœdia:quæ inſcribit̃ Mauſolus:in qua eũ magiſq; in proſa placuiſſe Iginius in exẽplis refert.

Mazares cum.z.conſonante ſcribitur:fuit Cyri miles.

Mechanicus ſecũda cum.ch.aſpirato:ultima cum.c.exili ſcribitur.dicit̃ uilis artifex.

Meciſteus abq; aſpiratione aliqua &.i. latino:atq;.eu. diphthongo in fine ſcribitur. fuit teſte Homero libro viii.iliados filius Echii:& ex ſotiis Aiacis thelamonii.

Medea abſque aliqua diphthongo a noſtris ſcribit̃:licet in penultima apud græcos ſit ει. diphthongus: ſed nos abiicientes.i.ſolum.e. productam retinem⁹:fuit filia Oetæ regis colchorum ex Hypſea coniuge:quæ Iaſonem ſecuta:ab illo deinde ob Creuſam Creontis corinthiorum regis filiam abdicata fuit:ex quo furiis

exagitata filios: quos ex Iasone susceperat interfecit: atq; athenas aduolans Aegæo rege annoso nupsit: ex quo filium suo nomine Medum suscæpit. sed cum deide Theseus Aegæi ex priori uxore filius a longa pegrinatione rediisset: uidens illum Medea teste Iustino libro.xlii.magnæ uirtutis uirum: & Medum filiū insatem esse: ac maritum senem ab Aegæo per diuortium discessit: & in asiam cum filio deinde perrexit: atque ibi urbem condens: ab eius nomine mediā dixit. A qua tota deinde regio media dicta fuit. Hæc eadē a poetis nōnunq; dicta est Phasides: ut in dictione phasis uidebimus. A medea etiam medeides deriuatur. Ouidius libro secundo de arte amandi: Non facient ut uittat amor medeides herbæ.

Media cum.e.absque diphthongo scribitur: regio est in asia contermina assyriæ & persiæ: atque mari hircano: sic quoque cognominata a Medo medeæ filio.

Medon cū.e.absq; diphthongo scribitur: fuit teste Homero li.ii.iliados: filius nothus Oilei ex matre Rhena.

Medesicastes absq; aliqua aspiratione uel diphthongo scribitur: fuit teste Homero: filia notha Priami.

Medistuticus absque aliqua aspitatione a græcis historicis translatum comperi. nomen est magistratus qui in campania summus habebatur.

Medusa absque aliqua diphthongo: & cum unico.s. scribitur: fuit filia Phorci ex Cetho coniuge. De qua plene uidebimus in dictione pegasus.

Megæra prima cum.e.absq; diphthongo: secunda cum.æ. diphthongo scribitur: cum pro furia ponitur: primamque semper corripit: & secundam producit. Virgilius libro duodecimo æneidos:

Dicuntur geminæ pestes cognomine diræ:
Quas & tartaream nox intempesta megæram
Vno eodemque tulit partu. Et alibi: Furiali a sede megæra. Claudianus similiter de laudibus Stiliconis inquit: Improba mox surgit tristi de sede megæra.

Megara prima cum.e.absq; diphthongo: sequens cum.g. sequente.a. scribitur: & primam semper producit: ac secundam corripit. Fuitq; filia Creontis: dicente Homero libro.xi.odysseæ: καί μεγάρην κρείοντοσ ὑπερθύμοιο θύγατρα. Eadem fuit uxor Herculis: quam insaniens interfecit: ut idem Homerus: & Seneca in Hercule furente ostenderunt.

Megabyzus cum.y.græco: sequente.z. consonāte scribitur: fuit nobilis persaunus ex his: qui cū Dario in magum cōiurauerunt: ut in dictione Darius uidimus. Et fuit Zophyri pater: ut in ea dictione uidebimus: qui Zophyrus filium similiter Megabyzum habuit. q teste Herodoto li.historiarū.vii.unō fuit ex ducibō Xerxis

Megacles cum.c.exili scribitur: fuit teste Herodoto li.historiarum primo: uir athenienſis: & filiō Alcmeonis.

Megalesia cū unico.l. & .i. latino scribit̄: fuerunt ludi magnæ matri deum facti. De quibus Liuius in bello macedonico inquit. M. Iunius Brutus ædem magnæ matris deū in palatio dedicauit: & ludos ob eam dedicationem factos: megalesia appellauit: & a mega: quod est magnum deductum uocabulum est.

Meges cū.e.absq; diphthongo scribit̄: fuit teste Homero Phylei filius: & unus ex græcorum ducibus.

Melan cum.e.absque diphthongo: & unico.l. scribitur: dicitur apud non nigrum: sed nō nisi in compositione utimur: ut melancholia: melancholicus dicitur: aut simile.

Melancholicus antepenultima cū.ch. aspirato: sequens cum unico.l. & .i. latino ultima cum.c.exili scribitur: componiturq; ex melan: quod est nigrum: & cholicus: quod a chole: quæ apud nos est bilis deducit̄. Nam ille est: qui nigram bilem habet. Et ut refert Cicero libro tusculanarum primo: Aristoteles quidam ait ingeniosos melancholicos esse: ut ego me tardiorem esse non moleste feram.

Melanthius cum.th. aspirato: & .i. latino scribitur: nomen est uiri proprium. Et unus teste Homero fuit uir troianus: quem Eurypylus in eo bello interemit. Alius teste Theochrito fuit pastor. Alius Quintiliano teste pictor fuit curapingendi præcipuus.

Melanthia eodem modo scribitur: fuit teste Aristarcho super.x.odysseæ Homeri: filia Deucalionis ex Pyrrha

Melas cum unico.l. scribitur: nomen est nōnullorum fluuiorum. Nam unum esse in mygdonia ostendere uidetur Ouidius: cum ait li.metamorphoseos.ii. Mygdoniusq; melas: & trænarius eurotas. Alium esse ī minori asia & smyrnam circūeuntem Solinus in collectaneis dixit. Alium nauigabilem esse in cilicia: & ipsius terminum dixit Plinius libro quinto: hoc est ciliciam a pamphilia diuidens. Alium in thracia: ut in eodē lib. Plinius idem confirmat. Alium dixit esse Plinius li.ii. in boetia: qui a parnaso profluens: Mineruæ sacer dicitur a poetis: quia ripæ eius oliuis sint refertæ. De quo meminit Herodotus li. historiarum.vii. Aliuz esse in sicilia ostendere uidetur Ouidius li: fastorū.iiii. cum de fluminibus: & locis siciliæ quæ pagrauerat Ceres loquens inquit: Sacratumq; melam pascua læta boum.

Melampus absq; aliqua diphthongo: & cum unico.l. scribitur. & declinatur in genitiuo huius melampodis: sicut huius Oedipodis. Nam nomen compositum est ex melan: quod est nigrum: & πους pes. ob quod ultimæ dictionis declinationem sequitur. Fuit teste Homero libro.xv.odysseæ filius Amythaonis ex patria argo: qui (ut ait) mantes fuit egregius: iuxta quod Statius libro thebaidos.iii. Amythaone cretus Iam senior:
sed mente uirens phœboq; melampus
Assotiat. passus dubium cui pronus apollo:

Oraq; cirrhea ſatiaret largius unda. At alii dicũt eum fuiſſe medicũ illuſtrẽ & filias Prœti helleboro ſanauiſſe. Quod tetigiſſe uidet Virgilius: cum dixit in. iii. georgicorum: cum de medicinis ꝓ ſæua peſte loqueretur. Nocent artes: ceſſere magiſtri Phylirides chiron amythaoniuſq; melampus.

Meleager abſq; aliqua diphthongo & cum unico. l. ſcribit: & habet accẽtum in penultima. fuit Oenei regis calydoniæ & Alteæ filius: in natiuitate cuius infert Ouidius pcas tres ab Altea iam labore partus ſoluta uiſas circa ignem ſtamina nentes: & cum flãmis ligni ſtipitem poſuiſſent dixere: omne nati erit æqua cum ſtipite uita. Quod cũ audiſſet Altea illis diſcedentibus ſurgens: ſtipidem igni ſubtraxit: illũq; ne cõbureret diligenter ſeruauit. Quid uero de eo poſt fuerit: ipſe Ouidius late deſcripſit metamorphoſeos in. viii.

Meliboeus cum unico. l. ſequente. i. latino: penultima cũ. œ. diphthongo ſcribitur: pro paſtore ponitur a poetis: & eſt quaſi curam boum gerat.

Meliboea cum eadẽ orthographia ſcribit: fuit urbs litoralis magneſiæ ꝓpĩqua theſſaliæ: ut teſtis eſt Herodo. libro hiſtoriarum. vi. Et fuit patria Philoctetæ: dicente Lucano li. vi. Precioq; nephandæ Lampados hercu leis fortis meliboea pharetris.

Milicerta cum. i. latino & abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur: fuit filius Leucotheæ: & Athamantis regis theba rum: cũ quo mater uidens furentem maritũ in mare ſe præcipitẽ dedit. Et cuꝫ apud nos terminet in. a. apud græcos deſinit in. s. de quo Parthenius poeta græcus: γλαύκῳ καὶ νηρεῖ καὶ ἐλικοστεφάνῳ μελίκερτη.

Meliades cum. c. exili & i. latino ſcribitur: fuit teſte Herodoto li. hiſtoriarum. vi. uir athenienſis Cypſeli filiꝰ Vel (ut ait Aemilius Probus) Cimonis: qui factus dux belli contra Darium Hyſtapſis filium: miráda contra illum confecit: ut uidimus in dictione marathon. Habuitq; duos filios Cimonem & Metiochum. Tandem ob crimen peculatus in carcere defunctus eſt: ut omnia de illo Aemilius Probus breuiter collegit.

Melicratum cũ unico. l. & i. latino & abſq; aſpiratiõe ſcribit: dicitur uinum coctum cum melle. Nam meli cũ unico. l. apud græcos dicitur mel: & cratum potens uinum.

Melimella in primis habet ſimplum. l. in ultimis duplicatum. Et puto cánas illas eſſe: ex quibus iam ſuccharũ elicimus. Martialis in primo:

Dulcibus aut certant quæ melimella fauis.

Meliſphyllum ſecunda cum unico. l. & i. latino: penultima cum. ph. aſpirato & .y. græco: atque cum duplici l. ſcribit: dicitur apud nos apiaſtrum: hoc eſt μελισσόφυλλον: ideſt apis: φύλλον folium. Nam herba eſt cuius folia ſapiunt mel: uel quia ex illis apes cũ facillime mel excudunt. Itaque famelicis apibus conuenire dixit Virgilius libro georgicorum quarto: cum ait: Trita meliſphylla: & cerinthe ignobile gramen. Plinius ſimiliter libro. xx. naturalis hiſtoriæ: Apiaſtrum Iginius quidem meliſphyllum appellat Sed in confeſſa damnatione eſt uenenatum in ſardinia.

Meliloton cũ. i. latino & ſimplo. l. utrobiq; atq; .t. exili ſcribit: herba eſt cũ flore: quam teſte Plinio libro. xxi. naturalis hiſtoriæ: ſertulam campanam uocant a ſertis: quæ ex illa fieri cõſueuerãt. Odor eiꝰ croco uicinꝰ eſt Et flos ipſa cána placet maxime filiis breuiſſimis & pinguiſſimis. Vnde Ouidius. iii. faſtorum:

Pars thyma: pars rores: pars meliloton amant.

Meliſſus cum. l. & i. latino atq; duplicato. s. ſcribitur: fuit rex cretenſis antiquiſſimus: qui teſte Didimo in li. narrationis tyndaricæ: ut rettulit Lactantius libro inſtitutionuꝫ primo: primus diis ſacrificauit. Habuitque filias duas Amaltheam ſcilicet: & meliſſam: quæ Iouem puerum caprino lacte ac melle pauerunt. Vnde meliſſa apes dicta fuit: & Amalthea capræ cuiuſdem nomen accæpit. Fuit Meliſſus alius philoſophus ex ſamo inſula Ithagenis filius ab Ariſtotele ſæpiſſime nominatus. fuitq; Permenidis auditor: deide præfectꝰ claſſis electus: magna dedit uirtutis documẽta.

Melita cum unico. l. & i. latino atque .t. exili ſcribitur: inſula eſt in ſiculo mari: haud longe a ſicilia: periculoſo tamen diſiuncta mari: ut atteſtatur Plinius libro tertio naturalis hiſtoriæ: & Cicero libro ſexto uerrinarum In hac etiam fuit oppidum eiuſdem nominis: a quo non longe in ꝓmontorio fanum Iunonis erat: a cunctis ſumma cum reuerentia celebratum.

Melodia ſecũdum rectam traductionem deberet ſcribi in ſecũda cum. œ. diphthongo: ac dici melœdia. Naꝫ componitur ex meli: & ᾠδία cuius prima apud nos in. œ. diphthõgum tranſfert: ut ſupra uidimus. Sed ut ſeruet ſonus græcus abiicit. e. & ſolum. o. retinet. ſignificatq; dulcem ſonum.

Meloboſis cum unico. l. & i. latino ſcribitur: fuit teſte Heſiodo nympha oceani & Tethyos filia.

Melpomene cũ. p. non aſpirato ſcribit: fuit una muſaꝫ: ut uidebimus in dictione muſæ.

Memnon cum. m. ante. n. in eadem ſyllaba ſcribitur: fuit teſte Homero Tithoni filii Laomedontis troiani regis filius. De quo Diodorus ſiculus libro tertio hiſtoriaꝫ: ſcribit Theutamo in aſia regnante: qui uigeſimꝰ a Nino atque Semiramide deſcendit Agammenon aduerſus Troiam: cum græcis bellum mouit: cum iam aſſyrii amplius mille annis aſiæ imperaſſent. Priamus uero bello oppreſſus ab rege Theutamo præſidium (ut poẽtæ) aſſyriis ſubditus per legatos poſtulauit]. Ille decem milia æthiopum: totidemque ſuſianos cum ducentis curribus duce Memnone ad Troiam miſit.

Erat tũc quoq; Tithonꝰ illius pater præfectꝰ ꝓfaꝫ accæptus maxie regi. Mẽnon uero ætate florens ac animi

corporisq; præstans uiribus:ea maxime tempestate uigebat. Aedificasse eum ferunt in susis loco excelsiori reginæ:q̄ usq; ad persarū iperiū permansit:mēnonia ab illo denominata. Strauit & uiá leopherá i ea regiõe quæ adhuc mēnonia uocatur.Hic cum apud troiam multos græcos in bello occidisset:tandem a thessalis p insidias interficitur:cui⁹ corpus ab æthiopib⁹ ereptū fuit:& crematū:ac illius ossa ad Tithonū patrē delata. Plato uero li.iii.de legibus dixit troiam nó assyriis subiectā:sed illoꝝ potētia frætuꝫ.Ait enim: Nemo ꝓfecto ambiget:troianoꝝ exēplo cōmonitus:q assyrioꝝ potentia fræti:quæ a Nino traxit originē:bellum i seipsos concitarūt.Erat enim adhuc principatus non contemnenda potentia.Et subdit:Assyriorum enī principatus particula quædam troiæ potentia fuit.

Memphis cum.i.latino scribitur.fuit urbs in ægypto:quam teste Diodoro siculo li.historiarꝝ.ii.Ogelous rex ægypti condidit:ambit⁹ stadioꝝ centū & quinquaginta:urbē oīuꝫ ægypti præclarissimā opportuniori totius eius oræ loco:ubi nilus in plures scissus ptes efficit formam deltæ:quo fit ut tanq̄ in nili claustro posita aditum præbeat.ꝓhibeatq; ad superiora loca nauigātibus:& ad cohibēdaꝫ aquarꝝ inundationē uersus notum aggeres ingentes oppossuit.Et a ptibus cæteris undiq; effossus est lacus ingens:ac ꝓfundus:q urbē efficit munitissimā.Vnde & posteri reges fere omnes relictis thebis: & regiam habitationem in ea ædificarint. Refertque etiam idem auctor quosdam dixisse denominatam memphim a conditoris filia : aliamq; referemus opinionem in dictione Osiris.

Menalippe cū unico.l.&.i.latino atq; duplicato.p.scribitur:fuit Antiopes amazonum reginæ soror. Hæc ab Hercule capta fuit in bello:quod cótra amazones gessit:quā cū sorori restitueret : accæpit i præciuꝫ reginæ arma & baltheum.Nam hæc quoq; ex eo bello reportare fuerat iussus ab Aristeo. De illa etiam Iuuenalis meminit in satyra:quæ incipit Stemmata quid faciunt:cum ait:Tu personam menalippes.

Mendensium cum.i.latino scribitur:unum est ex nili hostiis.

Menechæus penultima cum.ch.aspirato:&.æ.diphthongo scribitur.De uiro hoc meminit etiam Cicero circa finem libri primi tusculanarum:qui oraculo edito:largitus est patriæ suum sanguinem.

Menedemus absq; aliqua diphthongo scribit̄:fuit erethriensis philosophus: Phædonis cuiusdā uiri nobilis filius:sed pauperis architecti.Alii sutorem tabernaculoꝝ aiunt fuisse:& utrāq; artem Menedemū didicisse cōcedens deide ad Platonē militiā deseruit.Fuitq; honestate & grauitate celebris:& præcipue auctoritatis in obiurgando.Fuit magnanimus & plane liberalis.Corporis in eo sene:ut in iuuene status fuit:athletæ instar firmus & ualidus atq; adustus.Amabat inter poetas Aratum & Lycophronē tragicū.Maxime studebat Homero.deinde lyricis.deinde Sophocli.Atq; Achæo secūdas ptes inter tragicos dabat:Aeschylo primas Magistros Platonē & Xenocratē pariter aspernabat̄.Stilponem admirabat̄ solū infinitamq; oratiōis copiā fundebat.Prius habitus ludibrio ab oībus:postea in tanta fuit oīum admiratōe:ut ei gubernacula ciuitatis traderent.Et cū ob calūniam ad Antigonū ꝓficiscerer̄:nec induci posset:ut patriā eriperet: septē dies cibo abstinuisse ferūt.& sic.lxxiiii.suæ ætatis āno aiam exhalasse.Alius fuit Menedem⁹ similiter philosoph⁹ Caloti lampsaceni discipulus.Hic teste Hippoboto eo uenerat:ut sumpto habitu furiæ circūiret dicēs:uenisse se ex inferno speculatorē peccantium:ut iterato descēdens omnia dæmonibus renūciaret:quæ uidisset.Vestiis hæc erat pulla tunica tallaris astricta puniceo baltheo:pilleus arcadicus capiti impositus:habens itexta elementa.xii.cothurni tragici:prolixa barba:uirga in manu fraxinea.

Menippus cū.i.latino & duplicato.p.scribit̄:fuit philosophus cynicus genere phœnix. & ut scripsit Achaie⁹ in æthicis conditione seruus:cuius dominus teste Diocle fuit Bathus quidam ponticus.&(ut rettulit Hermippus)fuit diurnus fœnerator:& uocatus Hemerodanistes. tandem insidias passus:omnia quæ habebat amisit . ex qua re se suspendit. Fuere sex Menippi. Primus qui de lydiis scripsit: Xanthumque breuiauit. Secundus hic ipse . Tertius stratonicus sophista. Quartus scupltor.Quintus & sextus pictores:quorum meminit Apollodorus.

Menalcas absq; diphthongo & cum.c.exili scribitur:nomen ponit̄ a poetis pastoris ꝓprium.

Menesthius cum.th.aspirato:&.i.latino in penultima scribit̄:fuit teste Homero in initio libri sexti iliados ex arna urbe Arithoi & Philomedusæ filius:quē Paris in bello occidit.

Menestheus cum.e.post.th.aspiratum:fuit Petei filius:& Diomedis auriga.Alius fuit athenarum dux Thesei & Phædræ filius:ac frater Demophontis. At uero cum scribitur.n.īmediate post.m.uidelicet Mnestheus: fuit uir troianus:ut in ea dictione uidebimus:

Menestho cum.th . aspirato scribitur : una est ex nymphis: quæ teste Hesiodo in theogonia filia fuit Oceani & Tethyos.

Menœtius secunda cum.œ.diphthongo:& penultima cum.t.exili &.i.latino scribit̄:fuit teste Homero libro undecimo iliados Actoris filius:& Patrocli pater:a quo Menœtiades Patroclus a poetis nostris sæpe dict⁹ est:ut Ouidius in prima heroidum:siue menœtiadem falsis cecidisse sub armis.

Mentor cum.t.exili scribitur:fuit in uasis cælandis mirus artifex . de quo Plinius libro duodecimo naturalis historiæ: Mentori inquit quotidie testimonium perhibet capitolinus Iuppiter : & Diana Ephesia : quibus fuere consecrata artis eius uasa.

Quare ait Iuue.i ſatyra Stēmata qd faciūt:Raræ ſine mētore mēſæ. & Carolus noſter Arretin⁹ ad Cyriacū:
Parrhaſium tabulis uinces:uinceſq; cauandis.
Pyrgotelem gemmis:mētoraq; in pateris.

Menander cū.e.abſq; diphthongo ſcribitur:& nónunq; Menandrus etiam traduciť:atq; primā ſemper corripit. Ouidius de triſtibus:
Fabula iucundi nulla eſt ſine amore menandri.
Et ſolet hic pueris uirginibuſq; legi. Nam fuit hic poeta comicus:& Teophraſti diſcipulus:atq; ab eo teſte Pamphila.xxii.cómentarioꝝ li.inſtitutus. Qui uel unus:ut ait in hæc uerba Quintilianus de inſtitutóe oratoria li.viii. Meo qdem iudicio diligenter lectus ad cūcta:quæ præcipimus efficienda ſufficiat:ita oēm uitæ imaginem expreſſit:tanta in eo inueniēdi copia:eloquēdi facultas. Ita eſt omnibus reb⁹ pſonis affectib⁹ accómodatus.hæc ille. Ob quæ putauerat illū Ouidius ppetuo duraturū:cū de illo li. de ſine titulo dixerat:
Dum fallax ſeruus:durus pater:improba lena
Vixerit:& meretrix blanda:menādrus erit. Hūc & apoſtolus Paulus ſe legiſſe indicat:cū ad corinthios ſcribens inquit:Vt ait unus ex ueſtris:Corrūpunt bonos mores cōfabulatiōes peſſimæ:q uerſiculus ē Menādri

Menyllus cum.y.græco & duplici.l.ſcribitur:fuit uir qdam athenienſis.

Mentha cū.th.aſpirato ſcribitur:& uocabulū ē græcū herbæ nobis notiſſimæ. De qua Plini⁹ li.xix.naturalis hiſtoriæ:Mēthæ inqt nomē ſuauitas odoris apud græcos mutauit:cū alioqn menta uocaretur. Vnde ueteres noſtri declinauerant.

Meonia cū.e.abſq; diphthongo &.i.latino ſcribiť:regio ē in minori aſia:quæ deide lydia a Lydo fratre Tyrrheni cognominata fuit:ut in ea dictiōe uidim⁹. Et a meonia meonis patronymicū fœmininū deducitur: ut Ouidius li.ii.de ſine titulo:Meonis aſſyriū fœmina tinxit ebur.& meonides maſculinū:ut idē li.iii.
Aſpice meoniden:a quo ceu fonte perēni
Vatum pieriis ora rigauit aquis.

Mephitis cū.i.latino utrobiq;:&.t.exili ſcribiť. Nā teſte Priſciano li.vii. Mephitis quoq; quod ꝓpriū ē a græco μεσίτις (ut qbuſdā uideť) mutatiōe.s.in.ph.tranſlatū:rationabiliter in.in.facit accuſatiuū. Et proprie teſte Seruio ſup.vii.æneidos ē terræ putor:q de aquis naſciť ſulphuratis:& ē in nemorib⁹ grauior ex denſitate ſiluaꝝ. Vnde ait Virgi. Lucoſq; ſub alta Conſulit albunea nemoꝝ: quæ maxima ſacro Fonte ſonat ſæuāq; exhalat opaca mephiti. Et ob hoc Iunonē eā eē qdā uolūt:quā aerem eſſe cóſtat:ex cui⁹ corruptiōe putor naſciť:ita ut dea ſit odoris grauiſſimi. Alii mephiti deū eē uolūt leucotheæ cōnexū.ſicut Veneri Adonis

Menones cū.i.latino ſcribiť:fuit teſte Homero li.x.iliados:Moli fili⁹:& li.ii.dixerat fuiſſe aurigā Idomenei: & cū eo ducem nauiū:quæ uenerāt ad troiam:ipſi Marti(ut ait)Martis arbitrio cóparandū. Habetq; accētum in antepenultima. De quo Horatius in primo carminū ad Agrippam memor fuit his uerſibus:
Quis martem tunica tectum adamantina
Digne ſcripſerit:aut puluere troico
Nigrum merionen:aut ope palladis
Tydiden ſuperis parem:

Mercurius cū.c.exili ſcribitur. Nec dictō græca ē:ſed latina a mercib⁹ (ut qdā aſſerūt) deducta. Nā græce hermes diciť:ut in ea dictōe uidim⁹. Fuit Iouis fili⁹ ex Maia Atlantis filia:quā Iuno præoib⁹ pellicibus adamauit:ita ut illū mox natū (teſte Martiano Capella) ſuis uberib⁹ allactauerit:ſicq; diuino lacte perfuſus(licet ex mortali fœmina nat⁹) imortalis tamen effect⁹ ē.dictuſq; deus facūdiæ:mercatoꝝ:palæſtræ:furū: nūtiuſq; & interpres deoꝝ. Eundē dicūt ex ſorore Venere Hermaphroditū. Exq; Lycaone Dædalionis filia Autholiū genuiſſe. Idē p̄cib⁹ Iunonis Martē e duris carcerib⁹ liberauit:ut uidim⁹ i dictōe Alœus. Ipe idem Argum interemit. Prometheum in caucaſo religauit. & mille alia:quæ de illo poetæ cōfingunt. Ipe lyrā ſeptichordē cōperit. Illi dať uirga caducea: & tallaria allata ſibinnectit:dicente Virgilio in.iiii.æneidos:
Primum pedibus tallaria nectit
Aurea:quæ ſublimē alis ſiue æquora ſupra:
Seu terram rapido pariter cum flamine portant.
Tunc uirgam capit:hac animas ille euocat orco:
Pallentes:alias ſub tartara triſtia mittit.
Dat ſomnos:adimitq;:& lumina morte reſignat.
Illa frætus agit uentos:& turbida tranat Nubila.
Addidit etiam his Statius galerum cum ait:
Obnubitq; comas:& temperat aſtra galero.
De quo Horatius in primo carminum hymnum ſcripſit:
Mercurii facunde nepos atlantis:
Qui feros cultus hominum recentum

Voce formaſti catus:& decoræ
More palæſtræ.
Te canam magni Iouis:& deorum
Nuntium:curuæq; lyræ parentem
Callidum quicquid placuit iocoſo
Condere furto.& plura.

Meroe cū.oe.diuiſis ſyllabis ſcribit':eſt teſte Herodoto libro hiſtoriaꝝ.ii.& Diodoro li.primo: iſulæ cuiuſdā nili metropolis:a qua & tota inſula nomen aſſumpſit:quā Cambyſes condidit.atq; a matre denominauit. Et(ut ſubdit Diodorus)inſulæ forma ſcuto ē perſimilis:atq; magnitudīe ſuperat cæteras nili inſulas. patet enim longitudine ſtadiis tribus milib⁹:latitudine mille.ciuitates ī ea ſunt plures:ſed cæteris nobilior meroe ab cui⁹uno latere libyā uerſus plurimi arenæ cumuli:ab altero ad arabiam poſito præcipitia montiū inſulam cingūt.Effodiunt'in ea auꝝ:argentū:æs: ferꝝ:inſup & hebenū fert.Lapidūq; multiplex genus.diſtatq; a ſyene teſte Plinio li.ii.naturalis hiſtoriæ:qnq; milibus ſtadioꝝ:in qua bis in āno abſumit' umbra reꝝ:Sole ſcꝫ tenēte duodecimā partem tauri:& quartādecimaꝫ leonis.Quare dicebat Achoreus ad Cæſarē apud Lucanum libro.x.

Ambitur nigris meroe fœcūda colonis:
Læta comis hebeni:quæ quāuis arbore multa
Frondeat æſtatem nulla ſibi mitigat umbra:
Linea taꝫ rectū mūdi fert illa leonē.Cuius incolis teſte Pōponio li.iii.dimidio ē,ptenſior uita q̄ noſtra. Horum fœminæ māmas hēnt grādes:& æquales īfantib⁹. Vnde Iuue.in ſatyra Exēplo quodcūq; malo inquit:
Quis tumidum guttur miratur in alpibus.& quis
In meroe craſſo maiorem infante mamillam?

Meſana cū unico.s.ſcribitur:ciuitas eſt teſte Plinio li.iii.in ſicilia ,ppinqua peloro mōti.fuitq; teſte Floro li.ii. cā primi belli punici.& inde meſani eius urbis ciues.

Meſpila cū.i.latino ſcribit':& uocabulum eſt græcum arboris nobis notiſſimæ.

Meſopotamia cum unico.s.atq; unico.p.&.t.exili ſcribit':regio eſt maioris aſiæ in medio euphratis & tigris. Vnde & nomē aſſumpſit.nā meſos græce latine mediū:& potamos:fluui⁹. Itaq; habet tigrim ab oriente:& euphratem ab occidente:a meridie uero babyloniā:& a ſeptētrione caucaſum.

Meſonyction cū unico.s.&.y.græco:ſequentibus.ct.exilibus:atq;.i.latino in penultima ſcribitur:tēpus ē mediæ noctis:quaſi μέσων:quod eſt medium & νοκτιων noctium.

Meſſalina cum duplici.s.& unico.l.atq;.i.latino ſcribit':putant qdam dictionē hanc originaliter eſſe græcam & a meſſala quod cognomē fuit uiri a deuicta meſſana teſte Caſſiodoro accæptū.& fuit fœmina romana filia Barbati Meſſalæ cōſobrini Tiberi Claudii quinti imperatoris:quæ cuꝫ adoleſcentula eſſet: ipi Claudio ſeni nupta fuit.Eadē tantæ libidinis fuiſſe fert':ut īnumeris adulteris ſe ſubmiſerit.& ſæpe mutata ueſte lupanaria celebrauerit.Quin teſte Plinio li.x.naturalis hiſtoriæ:& Suetonio in uita Claudii certauit cuꝫ ſcorto famoſo ad libidinis actus:ſeq; meretricem ſuperaſſe inter diem & noctē quinq; & uiginti cōcubit⁹affirmauit.Et interrogata reſpondit:potius labore feſſa:q̄ cōcubitu ſaciata. Quod Iuue.p plures uerſus lepidiſſime tetigit in ſatyra Credo pudiciciam:quos qui uoluerit ibidē legere poterit:ubi tandē cōcludens inquit.Et quod potuit tamē ultima cellam Clauſit:adhuc ardens rigidæ tentigine uuluæ:
Et laſſata uiris nondum ſatiata receſſit.
Tandem teſte Cornelio Tacito li.xi.ſuarū hiſtoriaꝝ Meſſalina ita fuit libidinis ſtimulata furore in.C.Siliuꝫ iuuētutis romanæ pulcherrimum genere nobilē:ingenio perſpicacem:q; Iuliā Syllanam nobilē fœminam eius matrimonio exturbauit:ut uacuo adultero potiret'. Nec illa furtim: ſed multo comitatu ueniebat ad domum:eius greſſibus adhærebat:largiebat'opes:eum honorib⁹ſublimabat. & cū iam illa facilitate adulterorum in faſtidiū uerſa eſſet: ne Silius eā adulterā aſpnaret':nomē matrimonii concupiuit.Cū ergo Claudius ſacrificii gratia hoſtiam iuiſſet:cūcta nuptiarum ſolēnia celebrauit.duxitq; inſomnē noctē licentia cōiugali.Timebāt oēs principi narrare patrata:reputātes hebetē Claudiū:& faſcinatiōibus uxoris deuictum. Reminiſcebātur multoꝝ necis iuſſu meſſalinæ factæ.tandē cū longa mora eſſet principis apud hoſtiā: dixit Narciſſus imperatori:Veniā peto.matrimoniū Silii & Meſſalinæ uidit populus & ſenatus. Et ni ,ppere reuertaris:tenebit maritus urbē.Reuertit'ergo princeps:moxq; adulterū iuſſit ad ſe uenire.Cui & Meſſalinæ cuſtodē dedit:traxiſſetq; Claudiū Meſſalina in iudiciū ſuū ni in cædem eius Narciſſus properaſſet: dicēdo centurioni & tribuno:qui aderat īperatorem iubere cædē.tribuni ergo ictu necata eſt: dū cū matre ī horto eſſet.fuitq; corpus cōceſſum matri.Quæ hoc in loco tranſferre uolui:ut id Iuuenalis intelligi poſſet:quod ille in ſatyra:quæ incipit Omnib⁹ī terris:ī hæc uerba explicauit: Sed caſto qd forma nocet? Et ſubdit:Elige qdnam Suadendū eſſe putes?cui nubere cæſaris uxor
Deſtinat.optimus hic:& formoſiſſimus idem
Gentis patritiæ.rapitur miſer extinguendus

Meſſalinæ oculis.& reliqua:quæ elegantiſſime pluribus uerſibus exequitur.

Meſſena cū duplici.ſ.ſequēte.e. ſcribit̄.fuit ciuitas græciæ ꝓpinqua pylo:quam teſte Lactātio ſuper.iiii.thebaidos amyſus amnis interfluit.

Meſthles cum.th.aſpirato ſequēte.l.ſcribitur:fuit teſte Homero li.ii.iliados:unus ex his ducibus:qui in auxilium troianoꝝ aduentarunt.

Metapontū abſq; aſpiratiōe ſcribitur:fuit Italiæ oppidū in ſinu tarentino conditū teſte Solino a locrenſib⁹. Et inde metapontini populi:de quib⁹ Herodotus li.hiſtoriaꝝ.iii.meminit.

Metaplaſmus cū.t.exili ſcribitur:dici pōt a noſtris tranſformatio.Nam cōponit̄ ex meta: quod dicit̄ trans: & plaſma figmētum.unde tranſlatio quædam ē recti ſolitiq; ſermonis in alterā ſpeciem metri ornatus:uel neceſſitatis cā.cuius ſpecies ſunt q̄plures:ut diuerſis in dictionib⁹ apparebit.

Methaphora cū.t.exili &.ph.aſpirato ſcribit̄.dicitur a Cicerone & Quintiliano latine trāſlatio.Fitq; Quintiliano auctore li.viii.de inſtitutōe oratoria:cum nomen aut uerbū ex eo loco:in quo ꝓprium ē:tranſfertur in eum in quo aut propriū deeſt:aut(ut dixi)quia decētius:ubi nihil horū præſtabit:quod tranſferēt improprium erit.Et a comparatiōe diſtat:eo q̄ illa comparat̄ rei:quam uolum⁹ exprimere.hæc ꝓpria re dicitur. Nam comparatio eſt:cū dico feciſſe quid hominē ut leonem.tranſlatio cum dico de homine leonē. Huius uis omnis maxime quadruplex uidet̄:cum in reb⁹ animalibus aliud pro alio ponit̄. Vt Liuius Scipionem a Catone allatrari ſolitum refert.In aīa pro aliis generis eiuſdem ſumunt̄:ut Virgili⁹ in.vi. Claſſiq; immittit habenas.Aut ꝓ rebus aīalibus in aīa:ut ferro an fato metus argiuū occidit?Aut cōtra:ut Virgili⁹ li.ii.æneidos:Sedet inſcius alto Accipiens ſonitum ſaxi de uertice paſtor.Quid q̄ ex his teſte Quintiliano oriē mira ſublimitas:quæ audaciæ proxia periculo tranſlatiōis attollitur. Cum rebus ſenſu carentib⁹ actum quēdam & animos damus.Qualis ē id Virgilii in.viii.Pontem indignat⁹ araxes. Et illa Ciceronis ꝓ Ligario Quid enim tuus ille Tubero diſtrictus in acie pharſalica gladius agebat?cuius latus ille mucro petebat.Qui ſenſus erat armoꝝ tuorū?Duplicat̄ interim hæc uirt⁹ apud Virgi.cū ait in.vii.Ferrūq; armare ueneno.Nam & uenenū armare:& ferrū armari:tranſlatio eſt.

Metalluꝫ cū.t.exili & duplicato.l.ſcribitur:dici pōt apud nos perſcrutatū.Nā a μεταλλω uerbo græco:qđ apud nos perſcrutor dici pōt:certiſſime deriuat̄.Vnde dicebat Iuppiter apud Homeruꝫ: μήτε συ ταῦτα ἕκαστα διείρεω μήτε μετάλλα.Ad quem Iuno reſpondens ait: και λιηνστε παρος ἐοῦ τῆρομαι οὔτε μεταλλω

Metis cū.t.exili &.i.latio ſcribit̄:fuit teſte Heſiodo i theogonia nympha q̄dā una ex filiis Oceani & Tethyos

Methymna penultima cū.th.aſpirato ſequēte.y.græco:ultima cū.m.ante.n. ſcribit̄.Ciuitas ē i leſbo optimū uinum bibēs.Ouidi⁹ in primo de arte.Gargara quot ſegetes:quot habet methymna racemos . & inde methymnæus cū.æ.diphthongo in penultima deducit̄.Virgi.in.ii.georgicoꝝ:Non eadē arborib⁹ pēdet uindemia noſtris:Quā methymnæo carpit de palmite leſbos.Ouidius in.xi.metamorphoſeos.

Et methymnæi potiuntur litore leſbi.

Metatheſis ſecūda cū.th.aſpirato:& ultima cū.i. latino ſcribit̄:dicit̄ ad uerbū trāſpoſitio. Nam meta trans:& θέσις poſitio.Fitq; apud poetas cuꝫ unica littera neceſſitatis cā ex uno dictiōis loco in alium tranſponit̄. Virgi.in.x.At tibi tymbre caput euādrius abſtulit enſis.Nā dixit teſte Seruio thymbre pro thymber.Apud oratores uero fieri dicit̄:cum aīos iudicum in res præteritas tranſfert.

Metamorphoſis cū.t.exili &.ph.aſpirato ſcribit̄:dicit̄ a noſtris trāſformatō.Nā cōpoſitū ē nomē ex meta qđ ē trās:& morphoſis mutatio. Vnde & nobile illud opus Ouidii ſcribit̄ metamorphoſeō.i.de trāſformatōib⁹

Methōna cū.th.aſpirato ſcribitur.Vrbs eſt litoralis in peloponneſo.

Metalepſis cū.t.exili &.p.ante.s.ſequēte.i.latino ſcribitur:figura ē quā teſte Quintiliano li.iii.de inſtitutiōe oratoria nos uarie tranſlatiuā:tranſumptiuā:trāſpoſitiuā uocam⁹.Nā ex meta: & λῆψις:quæ ē accæptio cōponit̄.Fitq; cū aliqua dictio aliud a ſua propria ſignificatiōe ex his: quæ præceſſerunt denotat.Virgi.in Tityro:Poſt aliquot mea regna uidēs mirabor ariſtas.hoc ē ſegetes:& ſic æſtates:& ob id annos.

Methodus cū.th.aſpirato ſcribitur:ut in antehabitis uidimus.dicit apud nos uiam:quæ ꝓ ratione ſumitur. Virgilius in primo georgicorum:

Ignariſq; uiæ mecum miſeratus agreſtes.

Metonymia ſecūda cū.t.exili:ſequens cū.y.græco:penultia cū.i.latino ſcribitur:dicit̄ a Cicerone denōinatio ut Bacch⁹ ꝓ uino:Ceres ꝓ pane.Teréti⁹ i eunucho:Sine Cerere & Baccho friget Venus.Et i andria:Fac piculū.i.experiētiā:q̄ ex periculis grādis accipit̄.Ad idē.i.Virgilii:Iā ꝓxim⁹ ardet Vcalegon.i.dom⁹ Vcalegonis.Dicim⁹ ēt ꝓ hāc figurā pigrū frigus:qa hoies pigros facit:pallidum timorē:eo q̄ pallidos hoies reddat

Metioch⁹ cū.t.exili &.i.latio:atq; ch.aſpirato ſcribit̄:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.vi.filī⁹ Melciadis athenienſis nō ex Hegeſiphyle filia Oloris regis thraciæ:ſꝫ ex priore defūcta:cui⁹ nomē nō explicat Herodot⁹:Et ut pergit idem auctor cū hic a phœnicib⁹ caperet̄:& Dario perſaꝝ regi:cōtra quē pater bellū agebat præſentaret̄:in nullo prorſus læſus fuit:ſed eū donauit Darius pulcherrimo palatio multis poſſeſſionib⁹ & diuitiis:quin & uxorem Perſam illi dedit:ex qua fœliciter libros ꝓcreauit.

Metrum cum.t.exili scribit̃:dicitur a nostris mensura:qua quia uersus cõmẽsurantur:græco etiam uocabulo a nobis metra dicũtur. Sũtq; eius genera multiplicia:de qb⁹ diu⁹ Augustin⁹ ī musica absolutissime,psecut⁹ é

Metrodorus cũ.t.exili scribitur:interpretari põt mẽsuræ donum:uel mẽsuratũ donũ:fuit atheniensis pictor: idemq; philosophus:& in utraq; scientia teste Plinio li.xxxv.naturalis historiæ:magnæ auctoritatis. itaque cum.L.Paulus deuicto Perse petiissẽt ab athenienſibus:uti sibi q̃probatissimus philosophũ mitterent ad erudiendos liberos athenienses:Metrodorꝝ elegerunt:professi eundem in utroq; desiderio præstantissimũ Quod ita Paulus quoq; iudicauit.

Metrocles cuz.c.&.t.exilibus scribitur:fuit philosophus maronites:frater Hipparchiæ:auditor primo Theophrasti:deinde Cratis thebani leuiri sui. Obiit senex a seipso suffocatus.

Metropolis absq; aliqua aspiratione scribit̃:dici põt ad uerbum matricia ciuitas. Nã cõponit̃ ex μήτηρ:quæ est mater.& πόλις:ciuitas. Et inde metrapolites is dicitur:q ei ciuitati sacerdotio præst.

Myia prima cũ.y.græco &.i.latino unam facientibus diphthongon scribitur.dicit̃ a nostris musca. Quã sane dictionẽ cum aliis dictionib⁹ compositam nos eo modo semper transcribim⁹:ut cynomyia.i.canina musca: quẽadmodum in ea dictiõe uidimus. Est itaq; musca animal īmundissimũ:& prorsus sine memoria. Et ut testis est Plinius li.xxi.naturalis historiæ:mons qdam est in creta carma nomine nouem milia passuum ambitu: intra quod spatium muscæ non reperiũtur.natũq; ibi mel nusq̃ attingunt.

Mycale cum.y.græco &.c.exili:atq; unico.l.scribitur:fuit teste Herodoto libro historiarꝝ primo ciuitas apud Ioniam:ubi est panioniũ:ut in ea dictione uidebimus. Fuit etiã cuiusdam concubinæ nomẽ: ut Iuuenalis in satyra Si te propositi:Sed tua nunc mycale.

Mycalessus cum.y.græco &.c.exili:atq; unico.l.& duplici.s. scribitur.puto regionem fuisse boetiæ: cum dicat Homerus de boetia tractans lateq; diffusam mycalessum.

Mycenæ prima cũ.y.græco:& sequẽs cũ.c.exili &.c.absq; diphthongo scribit̃:urbs fuit teste Plinio li.iiii.naturalis historiæ in achaia:hoc est in argolica achaiæ regiuncula: sic quoq; cognominata teste Porphyrio in secundũ iliadis Homeri librũ a Micena nympha laconica. Fuitq; Agamẽnonis patria & regnũ:dicente Virgilio:Eruet ille argos:agamẽnoniasq; mycenas. Ponit̃ a poetis etiã nõnunq̃ in singulari.ut Virgi.i.v.æneidos:Argolicoue mari deprehensus & urbe mycenæ.ubi dixit Serui⁹ declinari mycene mycenes:sicut Agaue Agaues. Vel latina declinatione mycena mycenæ.

Mycerinus prima cũ.y.greco:sequens cũ.c.exili:penultima cũ.i.latino scribit̃:fuit teste Herodoto fili⁹ Cleopis regis ægypti:post quem & ipse in ægypto regnauit.

Micythus prima cũ.i.latino:sequens cũ ypsilo:& cũ.c.exili ultima cum.th.aspirato scribitur:fuit uerna Anaxilei procuratoris reginorꝝ:& causa magnæ cladis tarentinorum.

Mycone prima cũ.y.græco:sequens cũ.c.exili scribitur:insula est una ex cycladibus uicina delo:ita ut Apollo ipsam delon p mare errantem(ut dixit Virgilius in tertio)Mycone gyaroq; reuinxit.

Microcosmus cum.i.latino:& absq; aliqua aspiratiõe scribitur:dicitur minor mundus. Nam componitur ex μικρός:quod est paruus.& κόσμος mundus.

Micrologus eodẽ mõ scribitur:& dicit̃ paruus sermo:uel etiã pua ratio. Nam utrũq; logos designat.

Micropsychos penultima cũ.y.græco:& ultima cuz.ch.aspirato scribitur:dicitur pusillanimus. Naz a ψυχή: quæ est anima componitur.

Midas cũ.i.latino scribitur:& a nõnullis absq; finali.s.fuit Gordiæ bubulci filius:& rex phrygũ:q cũctorũ pene regũ opes pecuniæ abũdantia anteceſſit.de quo Herodotus in li.historiarꝝ:& Iustinus li. epitomatũ.xi. plura scripserũt. Quin & Ouidi⁹ similiter li.xi.metamor.illi⁹ fabulã elegãtissime é,psecutus. Ita ut cũ ultio inter Apollinẽ & Marsyam decertantes in canẽdo iudex cõstitut⁹ esset:& ipse ex hebeti ingenio ꝓ Marsya sentẽtiã ferret:asininis auriculis a Phœbo deturbat⁹ ẽ:ut tetigit etiam in prima sua satyra Persius.

Mydon cũ.y.græco scribitur:fuit teste Homero in. v. iliados auriga Pylæmenis ducis paphlagonum: quem Antilochus Nestoris filius in bello troiano occidit.

Mygdonia prima cũ.y.græco:sequẽs cũ.g.ante.d.penultima cũ.i.latino scribitur:regio ẽ macedoniæ litoralis:incipiens ab ænea ciuitate crassææ:quæ teste Herodoto in.vii.historiarꝝ ab oriẽte é illi cõtermina:& usq; in thermopontũ seu thermicum sinum(ut alii uocãt),ptenditur. In hac Niobe in saxum conuersa cõspicit̃. ut Ouidius in.xiiii.epistola heroidum:

Quæq; superba parens saxo per corpus aborto:
Nũc quoq; mygdonia flebilis astat humo. Et Sappho in epistola ad Phaonẽ:Quæ mihi mygdonii marmoris instar erant. Iuxta hãc est insula mygdon:de q̃ meminit Iuue.ī.iii.satyra cũ dixit. Ast hic mygdone relicta

Mygdonus eodẽ mõ uti superior scribitur:fuit frater Otrei.ac teste Porphyrio super tertiũ iliados Homeri librũ ãbo fratres Hecubæ uxoris regis Priami:& Cissei filii. Ambo reges ī thracia:& Patrueles Polymestoris & a Mygdono ei⁹ fili⁹ Chorebus mygdonides. Nã teste Seruio patronymicũ ẽ:quia si gentis esset:mygdonius diceret̃. Nam(ut ait)nullum gentis patronymicum in des.exit.

Miletus cũ.i.latino & unico.l.atq;.t.exili scribit̃:fuit teste Plinio li.v.naturalis historiæ:urbs in ionia atq; eius

regionis

regionis caput.in qua teste Seruio super.iii.georgicoꝝ Virgilii lana optime tingebat: a qua milesia uellera dicta eius cẽsemus.ut Virgilius in.iiii.georgicoꝝ:Milesia uellera nymphæ Carpebãt.Alia fuit teste Home. li.ii.iliados in creta.Alia in lesbo:a qua nõnulli magis milesia dici uellera uoluerunt.

Mily prima cum.i.latino:sequens cum.y.græco scribit:fuit teste Herodoto locꝰ in asia:qui ante solyma uocabatur:quem lycii incolunt.

Mylitta prima cũ.y.græco:sequens cũ unico.l.&.i.latino:atq; subsequẽte duplicato.t. scribitur:dicitur teste Herodoto li.historiaꝝ primo:assyriorum lingua Venus.

Milo cũ.i.latino & unico.l.scribitur:fuit uir crotonẽsis athleta illustris:& q supra humanas uires fecisse dicit. Nam tauꝝ in olympico certamine ictu nudæ dextræ occidisse tradit:& p stadiũ in humeris sine fatigatione portasse:totũq; die(quo illũ mactauerat)comedisse.Hũc teste Gellio li.xv.noctiũ atticarũ in chronicis scriptum ẽ:Olympiade primum coronatũ esse.Exitũq; habuit uita miserandũ:& mirandũ:ut idẽ late ꝓsequit. Et Valerius de mortibus non uulgaribus.

Mimas cũ.i.latino scribit.mons est in minori asia:ut ostendit Homerus in hymnis.In quo cũ Bacchus mirum i modũ a mulieribus celebrarẽt:dictæ sunt bacchantes mimallonides.

Mimallonides cũ.i.latino & duplicato.l.scribit:cognomẽ fuit bacchantiũ mulierũ deductũ a monte minoris asiæ:q mimas uocat:de qbꝰ Ouidiꝰ de arte amandi li.i.tetigit:Ecce mimallonides sparsis i terga capillis.

Mimus cũ.i.latino scribit:dici pót a nostris effictor.Nam a μιμοῦμαι:quod est imitor deriuat:& uel itra uel extra scænam gesticulationes quasdam exercebat:qbus gestis hominum ac naturas effingens:lætissimis sententiis populum in risum cõuertebat.

Minerua cũ.i.latino scribit:nec dictio græca est:ut qdam ignari putauerũt:sed latina:cuiꝰ interpretatione dixit Balbus apud Ciceronẽ in secũdo de natura deoꝝ: quasi uim minet.Nam græce quoq; Pallas dicit: ut i ea dictione late uidebimꝰ.Et a uerbo πάλλω:quod ẽ uibro:deducta ẽ:eo q hastam uibrare & docuerit: & consueuerit:Vnde palladiũ eius simulachrũ dictũ fuit:quod romæ in æde Vestæ fuisse ostendit Plinius li. vii.naturalis historiæ.Nam cũ laudes summas.L.Metelli eiꝰ fœlicitatẽ idicãtes enarrasset:q̃ nulli alii post romam cõditã cõtigere:subdit hæc oĩa abunde uno casu refutari possunt:quoniã is Metellus orbã luminibꝰ exægit senectã amissis incẽdio cũ palladiũ raperet ex æde Vestæ memorabili cã:sed euentu misero. Quo fit ut infœlix qdẽ dici non debeat:fœlix tamẽ esse nõ possit. Tribuit ei populus romanꝰ quod nulli alii abs cõdito æuo:aut quotiens in senatũ iret:curru ueherẽt ad curiam.Magnum ei & sublime:sed ꝓ oculis datum de quo certa intellexit Iuuenalis:cum ait in.iii.satyra:

Da testem romæ tam sanctum q̃ fuit hospes
Numinis idæi:procedat uel numa:uel qui
Seruauit trepidam flagranti ex æde mineruã.Fuit nãq; hospes numinis idæi.Scipio Nasica eius.Cn.Scipionis filius:teste Liuio li.ix.de secũdo bello punico:qui cũ.P.Scipione patre maioris Aphricani i hispania cæsus est dictus Nasica:Donato teste in arte maiori cũ de ãgnomine tractat: qa maiores nates habuit. hic teste Plinio li.vii.naturalis historiæ:& eiꝰ nepote de uiris illustribꝰ cũ adolescens esset:uir optimꝰ oĩum romanoꝝ iudicio senatus & populi decretꝰ ẽ.Quare idæã matrẽ pessimunte uenientẽ nõ mõ in urbẽ:uerũ a mari i palatium detulit.Procedat Numa:qui teste Liuio lib.i. ab urbe:secũdus fuit romanorũ rex e curibus sabinis claro oppido natus:Pompilii filius suo sæculo iustitia & religione clarissimus:plene ius diuinũ & humanũ nouerat.Quare dixit Ouidius in.xv.metamorphoseos:

Destinat imperio clarum prænuntia ueri
Fama numã.hãc tantã prudentiã natura portẽdit:cũ prima fuerit ætate canus:uel ꝓcedat q seruauit a flammis illæsam trepidã mineruã quæ lignea erat:& facile ab igni cõburi poterat:quo sane incẽdio luminibꝰ orbatus euasit.Quare dixit idẽ Iuue.in satyra Credo pudicicią:Dicite uos neptes lepidi cæciq; metelli: quando scilicet mineruam p flãmas ex flagranti æde.s. Vestæ eripuit.Vnde Liuius in.vi.belli punici secũdi incendium describẽs quo tabernæ argentariæ arserũt:subiunxit cõpræhensa postea priuata ædificia:neq; eni tũc basylicæ erãt cõpræhensæ latomiæ:forũq; piscarium & atriũ regum ædes uix Vestæ defensa est:sed ut puto aliud fuit eius ædis incendium uel forte alterius.

Minyæ prima cũ.i.latino:alia cũ.y.græco scribitur:fuerunt thessaliæ populi qui teste Orpheo i argonautica Iasonẽ ad colchos ꝓficiscentẽ secuti sunt:unde ait Ouidius in initio septimi metamor.Iãq; fretũ minyæ pegasea puppe secabant.Quare dixit Lucanus in.vi.thessaliam describẽs:Vnde minyæ gens cognita remis.

Minyæus eodẽ modo uti superior dictio scribitur:fluuius est a thessalia ueniens:qui teste Homero in.xi.iliados:oppido arenæ uicinus hostia mari facit.

Minos cũ.i.latino scribit:fuit Iouis filius ex Europa:ut poetæ fere oẽs asserunt.Alii uero nõnulli affirmãt eũ nõ Iouis:sed Xanthi regis cretensiũ ex Europa filiũ fuisse.cui in regno successit.Herodotus uero in li.historiarũ primo:de illo loquẽs dixit cũ fratre Sarpedone de regno cretæ dissensisse:sed illo fugato regnũ obtinuisse.idem teste Aristotele in æthicis & politicis primus cretẽsibus leges dedit.

Minotaurus cũ.i.latino &.t.exili scribit:dictio est composita ex Minoe & tauro: quasi Minois taurus. Nã ut

ſcribit Homerus li.viii.odyſſeæ:cū Minos bello cōtra athenienſes & megarenſes:q Androgeuʒ filiū intere merant detineret: Paſyphæ eius uxor a Venere:quæ in ſobolē Solis irata erat:ad infauſtuʒ amorē formoſi tauri cōpellitur:cum quo arte Dedali in uacca lignea corio amatæ uaccæ circūpoſita cōcubuit:ac grauida facta Minotaurū genuit:dicente & Virgilio in.vi.æneidos.

Contra elata mari reſpondet gnoſia tellus
Hic crudelis amor tauri ſuppoſtaq; furto
Paſyphæ:mixtumq; genus ꝓleſq; biformis
Minotaurus ineſt:ueneris monumēta nefandæ.Idem in bucolico
Et fortunatam ſi nunq; armenta fuiſſent
Paſyphæn:niuei ſolatur amore iuuenci.

Quod cū reſciuiſſet Minos monſtruoſum filiū ex uxore natū:qa media parte hō:& altera media taur⁹ erat illum in labyrintho cōcluſit:dicente etiam Ouidio in.viii.metamorphoſeos:

Quo poſtq; geminam tauri iuueniſq; figuram
Clauſit:& actæo bis paſtum ſanguine monſtrum

Tertia ſors annis domuit repetita nouenis.Nam uictis athenienſibus iuſſit Minos in uindictam Androgei illos quotānis ſeptē ex filiis dare:quos minotauro deuorandos præbebat:dicente Virgilio in.vi.Tum pendere pœnas Cecropidæ iuſſi:miſerū ſeptena quotānis Corpora natoꝝ:ſtat ductis ſortibus urna.Et(ut non nulli ferūt)primis tribus ānis plæbeiorū natos:ſecūdis tribus ānis populares: tertiis uero nobiles exhibuerūt:inter quos Theſeus ſorte miſſus adiutorio Ariadnes minotaurū interemit:& ex ipſo labyrintho euaſit ac clam diffugiens Ariadnen & Phedram ſorores & minois filias tranſportauit:ut uidim⁹ i dictiōe Ariadne

Minturne cū.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit oppidum in campania habēs ꝓpinquas paludes:in quib⁹ Mari⁹ cū Syllæ rabiē effugeret delituit. De quo Iuue.in ſatyra Oibus in terris inqt:Exiliū & carcer minturnarū qꝫ paludes:Et mēdicatus uicta carthagine panis:de Mario loquit:ſed ſubobſcure quædā tangit:quæ explanatione indigent:itaq; ꝓ loci huius declaratione traducēdū duxi id Plutarchi quod in uita Marii ad rē hāc ſpectare uidet:cū narrauerit Plutarchus diſceſſum Marii ex minturnis:q fere nudus & omni auxilio deſtitutus abſceſſit:& delatū eū ad ænariam inſulā dixerit: ubi Graniuʒ & amicos alios quoſdā cōperit:ꝓſequit quēadmodū cū illis ad Hiempſalē numidaꝝ rēgē ꝓ auxiliis nauigare decreuerat:Sed oim egēs cū & aquæ inopia grauaret:ericem uſq; ſiliciā maxime aquatū uenit:ubi a locis eius quæſtore nōnullis ex ſotiis amiſſis uix ipſe euadere potuit:quin cōprænderet. Sed ad nauē reduct⁹ ad meningam inde inſulā nauigauit:in qua certitudine ſuſcepta de ſalute filii:q cum Cethego erat paulū reſpirauit:interim uenit in mētē petere carthaginē:& hoc ĩō quia erat libyæ & eius urbis præfect⁹ Sextilius uir qdem romanus ſibi diu cognit⁹ qui licet a ſe hactenus neq; grata neq; ingrata ſuſcæpiſſet:ſperabat tamē illū quadā cōmiſeratiōe in ſe cōmotum:& ſibi ad minus in cōmeatu præſidio affuturū:q̄re carthaginē attingens cū paucis ſotiis naui egreſſus eſt.Quod cū Sextilius præfect⁹ perſenſiſſet:ſtatim obuiā Mario lictorē emiſit:q illi quoq; nūtiaret ex aphrica q̄ primū diſcederet:quod ſi ſecus faceret:uelle ſe decretis ſenatus obtēperare:& romanoꝝ hoſtē habere Quib⁹ a lictore auditis magna Marius mæſticia afficit:& ingenti dolore cōfract⁹ imobiles in lictorē oculos defixit:ac diu ĩtra ſilētiū ſe cōtinēs:repēſitabat caſuſ acerbitatē:& cōmeatus neceſſitatē cōſiderabat. Sꝫ inſtā te lictore ac ĩterrogāte qd præfecto reſpōderet.Mari? tūc ſuſpiriis ab alto pectore tractis:& atrocis oculos i lictorē ītēdēs:in hæc tandē uerba prorupit:nuntia Sextilio te uidiſſe.C.Mariū in ruinis carthaginis ſedentē:exulēq; & panē mēdicātē. Nec plura dicēs ad nauē q̄ primū redit. hæc ex Plutarcho traducere uolui:ut id Iuue. intelligi poſſit:Et mēdicat⁹ uicta carthagine panis:hoc eſt apud carthaginē uictā:qa i ipſius carthaginis ruinis nec impetrare ualuiſſe.

Myoparo cū.y.græco ſcribit:genus ē nauis qua piratæ uti cōſueuerāt:a qua & ipi myoparones uocati ſunt.

Myoparones cum.y.græco ſcribitur:dicti ſunt piratæ ut in præcedenti dictione uidimus.

Myophones cum.y.græco ſcribit:dicit myon.i. murium interfector:quo nomine nonnulli aconitū uocauere:ut in ea dictiōe uidimus.

Mipſæi prima cum.i.latino:ſequens cū.ps.ſequente.æ.diphthōgo ſcribitur: populi ſunt thraciæ:ut oſtendit Herodotus in.iiii.hiſtoriarum libro.

Miraciū cū.i.latino &.c.exili ſcribitur.Nōnūq; ab antiqs habitū eſt in uſu:& adoleſcentulum denotat.

Myriandrus prima cū.y.græco:ſequens cū.i.latino ſcribitur:nomē eſt uiri ꝓpriū:qd decēmilia uir ſignificat

Myrica prima cū.y.græco:ſequens cū.i.latino & ultima cū.c.exili ſcribit:genus eſt uirgulti humilis: ut dixit Seruius:quod apud nos geneſtam qdam dici putant.Ideo ait Virgilius in bucolico:humileſq; myricæ.

Myrmix prima cum.y.græco ſequens cum.i.latino ſcribit:dicitur apud nos formica.

Myrmidones prima cū.y.græco:ſequēs cū.i.latino ſcribitur:populi fuerūt theſſaliæ a myrmidone Iouis filio & eoꝝ duce cognominati:ut ſcripſit Heratoſthenes.Seruius uero ſuper.ii.æneidos librū:dicit fuiſſe in attica regione puellā Myrmionen nomine:ob ſolertiā & caſtimoniā Mineruæ gratā: quæ cū aratrum i odiuʒ Cereris a Minerua cōditum hominib⁹ demōſtraret:a turbata Minerua in formicam uerſa fuit: quæ græca

lingua myrmix dicitur:quam damnauit ut nunq̃ desisteret a congregandis granis:sed qa aduenientē peste in ægina insula ex formicis deinde populi restituti sunt:ut late narrauit Ouidi⁹libro metamorphoseos:populi illi dicti sunt myrmidones.

Myrmilon eodē mō ut superior dictio scribit̄:fuit histrionis nomen ut Iuuenalis:Aut myrmilonem ex prima infans:& a myrmice quæ latine formica dicit̄:quasi ferans micam descendit.

Myron cū.y.græco scribitur:fuit teste Plinio li.xxiiii.naturalis historiæ:statuarius Eleutheris natus:& Hegesiladis discipulus.Est etiā myron apud græcos quod a nostris unguentū dicit̄:& ut dixit Plinius in initio libri.xiii.unguenta qs prim⁹inuenit nō tradit̄:Iliacis tēporibus nō erāt nec ture supplicabit̄:cedri tantum & citri suoꝝ fruticū & in sacris fumo cōuolutū in nidorē uerus q̃ odorē nouerāt: iam rosæ succo recæpto.Et subdit primū quod equidē inueniā castris Darii regis expugnatis in reliquo eius apparatu Alexāder cæpit scrineū unguentoꝝ.Et in sequentib⁹inquit:unguentis cognomina dederūt aliis patriæ aliis succi:aliis arbores:aliis causæ:& ut alibi ait:fuit unguentaria uoluptas etiā a romanis inter laudatissima:atq; etiam honestissima uitæ bona admissa.

Myrapia prima cū.y.græco & penultima cū.i.latino scribit̄:genus ē pyroꝝ sic quoq; teste dictoꝝ Plinio lib.xv.qa odorem gratissimum gerunt:unde a myron deducit̄:quasi odorem redolentia.

Myrobalanū cū.y.&.o.ante.b.&.a.ante.l.scribit̄:fructus est teste Plinio li.xii.naturalis historiæ: arboris quā helitropiū uocāt:magnitudine auellanæ nucis Cōmunis trogoditis:& thebaidi:& arabiæ:quæ iudæam ab ægypto disterminat.Noscentib⁹unguēta cognitus:ut ipo nomine apparet.Nam μύρον unguētū designat & βάλανος nucē seu glandē:unde alio in loco de quodā palmarū fructu iquit rotundi sunt: & q̃ balanis similiores:& illū esse puto:quē alibi phœnicobalanum uocauit.

Myronides prima cū.y.græco scribit̄:nomē fuit ꝓprium uiri athenien̄is.

Myrtus cū.y.græco &.t.exili scribit̄:& non cū.th.aspirato ut qdam putauerūt:arbuscula ē nobis notissima:& (ut dicūt poetæ)Veneri sacra:& hoc teste Seruio super.ii.georgicoꝝ:uel quod gaudet litorib⁹: & Ven⁹ de mari dicit̄ ꝓcreata:uel quod (ut medicoꝝ indicant libri)apta ē mulieꝝ necessitatib⁹ plurimis:eadē teste Plinio in.xv.naturalis historiæ:primū Celænis i Elpenoris tumulo uisa tradit̄ & eodē libro ait: uirgæ quoq; eius gestatæ uiatori pediti in longo itinere ꝓsunt.hac etiā coronabant̄ ouātes:ut uidebim⁹ in dictiōe stēma

Myrsus prima cū.y.græco scribit̄:fuit pater Candaulis:ut in ea dictione uidimus.

Myrsilus prima cum.y.græco:sequēs cū.i.latino scribitur:fuit teste Herodoto libro historiaꝝ primo:ille idē qui & Candaules dictus fuit.

Myrtilus prima cū.y.græco:sequens cū.t.exili &.i.latino:ultima cū unico.l.scribitur:fuit teste Iginio in li.de astronomia poetica Mercurii fili⁹ ex Clytia:& Oenomai regis bellidis:& pisæ auriga:a Pelope i mare proiectus:unde pelagus myrtoum nomē assumpsit:ut in dictione Hippodamia uidimus.

Myrtoū cū.y.græco &.t.exili scribit̄:Pelagus est pars maris ægæi nomen ab Myrtilo accipiens:q i illo ꝓiect⁹ fuit.Horatius in primo carminum:Myrtoum pauidus nauta secet mare.

Myrrha cū.y.græco & duplicato.r.atq; secūdo aspirato scribitur:fuit Cynaræ cyproꝝ regis ex Concrea coniuge filia:quæ id illa ꝓcurante a patre inscio effecta grauida:atq; deinde recognita:eius iram i sabæā diffugit:ubi deoꝝ cōmiseratiōe in arborē sui nominis transformata fuit.Cuius pariēdi tpe instante:& agente sole calore Adonē peperit:quē nymphæ liquorib⁹unxere maternis:atq; adhibita diligentia nutriuere:ut late oīa pertractauit Ouidius li. metamorphoseon.x.hāc arborem referente Plinio li.naturalis historiæ.xii. in eisdē siluis cū ture permixtā nasci tradidere nōnulli:plures seperatim:& multis in locis arabiæ gignitur. Estq; arboris altitudo ad qnq; cubita:nec sine spina:caudice duro & intorto:crassiore q̃ turis.Et(ut ipe Plinius dixit)nō dant ex myrrha sabæi portionē deo quoniā & apud alios nascitur.

Myrrhina cū.y.græco & duplicato.r.atq; secūdo aspirato sequente.i.latino scribit̄:Nonnulli uero ex latinis illud.y.græcū in.u.nostrum conuertunt ac scribunt murrhina : quā humorem subterraneuꝫ esse dixit Plinius libro xxxvii.naturalis historiæ:& sub terra calore densatū:dixitq; habere nitorē poti⁹ q̃ splēdorē.Sed in precio uarietatē coloꝝ esse subinde circūagentibus se maculis in purpurā candorēq;: & tertiū quendaꝫ ex utraq; igneſcentē ueluti per transitū coloris purpuræ:aut rubescentē lacteo.Sūt q maxime in his laudāt quosdā coloꝝ repercussus:quales in cælesti arcu spectant̄:maculæ pingues placēt:transluceré qcq; aut pallere uitium ē.Et(ut idem auctor ait)myrrhinā primus i urbē Pompei⁹ ex uictoria mitridatica iuexit. Eiusq; lusum in pocula excrescere quotidie.fuisseq; romæ myrrhinū calicē.lxx.talentis emptū:capacesq; ad sextarios tres idē auctor rettulit:At Titum Petroniū cōsularē trullā myrrhinā trecentis talētis emptā morituruꝫ frægisse Neronis inuidia:rettulit etiā ipe Plinius se annumerari uidisse unius scyphi fracti mēbra: q corporis Alexandri magni conditorium fuit.Oriens myrrhinam mittit.Inuenit̄ ibi i pluribus locis:nec in singulis præcipua in carmania.

Myrina prima cū.y.græco sequens cū unico.r.&.i.latino scribit̄:fuit teste Homero in.ii.iliados:urbs i æolia.

Myrsinus pria cū.y.græco sequens cū.i.latino scribitur:fuit teste Homero li.ii.iliados:ciuitas i peloponneso.

Myson cū.y.græco & unico.s.scribitur:fuit teste Hermippo cheneus patria:sed floruit athenis philosophus

insignis:habuitq; teste Sisocrate patrem Strimonem nomine:quem tyrānuꝫ fuisse aiunt.huius opera Pisistrato tyráno ascripta creduntur.

Mysia prima cū.y.græco:sequēs cū unico.s.&.i.latino scribit̄:ꝓuincia est phrygiæ adiacens hellespóto:teste Plinio li.v.naturalis historiæ:conterminā habet æoliā:in qua ciuitas est Mœsia:dicente Seruio super primū georgicoꝝ:mysia ꝓuincia est:mœsia uero ciuitas haud longe a troia:de qua in ea dictione uidebimus.

Mysterīū prima cū.y.græco:sequēs cū.t.exili scribit̄:& teste Clemente in stromatib⁹ μῦστος:quod ē odū deducit̄.Apolodor⁹ uero ait a Myunte quodā atteo q uenādo periit nomē funebris honoris accæpisse.Itaq; uti orgia abusiue ꝓ solis bacchi sacris poni consuetum est.

Mysticum eodē mó scribit̄:& a mysterio deducitur:at ministerium a ministrando latinum est.

Misis cum.i.latino scribit̄:fuit teste Herodoto li.historiaꝝ.ii.primus ægypti rex.

Mitylene prima cū.i.latino:sequēs cū.t.exili &.y.græco scribit̄:insula ē nobilis i ægæo mari:alio noīe lesbos cognominata:unde lesbides patronymicū fœmininū:quod in prima detinet accentū:ut Ouidius:

Lesbides euersa corpora capta domo.

Mithridates prima cū.i.latino:sequēs cū.th.aspirato:&.i.latino:ultima cū.t.exili scribit̄:fuit rex ponti:& filiꝰ Pharnacis regis parthoꝝ:& romanoꝝ amicissimus:qui & filiū habuit Mithridatē romanorū hostem:& ter a romanis uictum.Nā ut ait Plinius li.xxv.naturalis historiæ:quotidie Antidotū cōtra uenena sumebat:adeo ut cū q̄dragintasex ānis cū romanis bella fouisset:ut late ostendit Iustinus li.xxxviii.tribus demū ingentibꝰ bellis fœlicitate Syllæ:uirtute Luculli:& Pompeii magnitudine uictus esset:& iam mortē sibi inferri decreuisset:ut dixit Gellius li.xvii.& frustra uiolētissima uenena sumpsisset:ultimo gladio se transfixit.Plinius uero nepos in li.de uiris illustribus dixit illū uenenū sumpsisse:quo tarde agente pcussorem gallū atroci uultu territū reuocauit:& in cædem sua manū trepidātis adiuuit.Alii uero acutissimo ueneno extinctum illuꝫ fuisse asserunt.Quos Lucanus secutus in primo libro ait:

Post cilicas ne uagos & lassi pontica regis
Prælia barbarico uix cōsummata ueneno.De cuiꝰ singulari memoria uidebimꝰ in dictiōe Themistocles.

Mitra cū.i.latino &.t.exili scribit̄:nomē est barbarū: eratq; teste Seruio super.iii. æneidos: incuruus pilleus: de quo(ut ait)pendebat buccarū tegmen:quo phrygii & lydii utebant̄: ió Hiarbas in Aeneam dixit apud Virgiliū præfato li.Meonia mentum mitra crinēq; madentem Subnixus.Et Iuuenalis: Ite quibus grata est picta lupa barbara mitra.

Mythus cū.y.græco &.th.aspirato scribit̄:apud nos interpretat̄ fabula:& inde mythicus fabulosus:& fuit fabulandi cōsuetudo teste Gellio a græcis primū cōperta:quoꝝ leuitas instructa dicēdi facultate & copia:incredibile est quantas mēdacioꝝ nebulas excitauerit.

Mnestheus cū .n.post.m.&.th.aspirato sequēte.eu.diphthongo scribit̄:nomē fuit ꝓpriū uiri troiani:ut Virgilius in primo æneidos:Mnesthea sergestūq; uocat:fuit ex domo regia ab Assaraco genus trahens: ut idē in.xii.Et genus assaraci mnestheus.Nónunq; uero cā metri addit̄ imediatē post.m.alteꝝ.e.& dicit̄ a poetis Menestheus:ut Virgilis in.x.Nec litio genitore minor:nec fratre menestheo: nec aliter uersus stare posset: ut etiā Seruius ānotauit:atq; in ultima synæresim fecit ex.e.&.o.ꝓpter rectam scansionem.

Mna cū.n.post.m.in eadem syllaba scribit̄:id dicitur quod nostri minā uocant: quæ teste Varrone & Priscia no:unam continet libram.

Monas cum unico.n.scribitur:dicitur a nostris unitas:& monos unus.

Monachus cū.ch.aspirato scribit̄:& a monos deducitur:atq; a nostris solitarius dici post.Vnde & monoculū unicum habentē oculum dicimus.

Monarcha cum.ch.aspirato scribitur: dicitur a nostris unicus princeps:μόνος enim solus: & ἀρχός princeps dicitur:& monarchia unicus principatus.

Monacris cū.c. exili scribitur:mons est arcadiæ quasi μονη ἀκρίσ ideſt sola summitas.

Monychus cū.y.græco &.ch.aspirato scribit̄:nomē ē cētauri,ꝓpriū:ut latini poetæ attestant̄:atq; cōpositum ex μόνος & ονυξ:quasi solus siue unicus unguis.Nó enī erat ei pes aut unguis ut bob⁹:sed ut eqs.At i cō positiōe a prīo nomīe ultīa auferēt̄ syllaba:uidelicet νος:& remanet.mo.cū.o.micro: qd̄ naturaliter semp ē breue.secūdū uero nomē similiter ab.o.micro incipit:q̄ duo breuia iuicē cōiūcta ꝓ synæresim unū.ω.mega cōficiūt:quod semp ē longū.Vnde ab Homero scribit̄ μώνυξ cuiꝰ genitiuꝰ μωνυκος.a quo poetæ nostri nomē ipm ꝓpriū formauerūt:uidelicet monychus cū prīa longa:ut Iuue.i prīa satyra:Quantas iaculet̄ monychus ornos.& Ouidius.viii.metamorphoseos:Monychus exclamat.Lucanus similiter li.vi.

Aspera te pholoes frangentem monyche saxa:
Teq; sub oetheo torquentem uertice uulsas
Rhete ferox q̄s uix boreas inuerteret ornos.& hoc uel qa uterq; potuit & saxa uellere & ornos iaculari.uel Iuue.Monychū ꝓ Rheto posuit:ut Virgi.in.i.æneidos: Teucrū ꝓ Dardano:i bucolico: Philomenā ꝓ Progne:& in li.georgicoꝝ.iii.Pollucē ꝓ Castore.Sane Homerus nō ꝓpriū illd̄:sed appellatiū posuit:uidelicꝫ ꝓ epitheto equoꝝ:cum ait in.v.iliados ὣς τω τεκτέϊνη καὶ ἐλάσση μώνυχουσ ἵππουσ:hoc est si dicere

posſemus unguichinos equos cum prima longa: à quo poetæ noſtri ꝓprium deduxerunt: atq; eodem mō productam primam ſeruauerunt.

Monymus cū .y. græco ſcribitur: fuit mēſarii cuiuſdā corinthii famulus: ad quē cū Xemides: q Diogenē emerat ſæpe ꝓgeret: & laudes eximias uiri: quē emerat prædicaret: Monymuſq; ſæpiſſime illū audiret: ī Diogenis deſideriū tract⁹ finxit ſe inſanū: & monetā ſpargere cœpit: quare a domino repudiat⁹ ad Diogenē ſe cō tulit: cui⁹ doctrinam ſecut⁹ euaſit uir eloquēs: & doctus: de quo Menander comic⁹ mentionem facit.

Monomachia cū .ch. aſpirato & .i. latino ſcribit̄: dicit̄ a nobis ſingulare certamē. Nam cōponit̄ ex monos qđ̄ ſingulum denotat: & machia quæ eſt pugna.

Monoſceli cū .c. exili ſequēte .e. ſine diphthongo ſcribitur: hoīes illi dicebant̄ teſte Pli. li. vii. naturalis hiſtoriæ q ſingulis crurib⁹ naſcebant̄: & miræ ꝓnicitatis ad ſaltū erāt. nam dictio ē cōpoſita ex monos qđ̄ ē unicum: & σκέλοσ crus.

Monœc⁹ penultima cū .œ. diphthongo: & ultima cū .c. exili ſcribitur: port⁹ cē ī liguria: ſic quoq; ab Hercule cognominat⁹: de quo Virgili⁹ li. æneidos. vi. Aggerib⁹ ſocer alpinis atq; arce monœci. Nā cōponit̄ ex monos q ē ſolus: & οἶκοσ dom⁹. Et teſte Seruio iō putāt Herculē ſic dictū: uel qđ̄ pulſis oīb⁹ illic ſolus habitauit: uel qđ̄ ī ei⁹ tēplo nūq̄ aliq̄s deoꝝ ſit̄ colit̄: ſicut ī tēplo Iouis colit̄ Minerua & Iuno: ī tēplo ueneris Cupido.

Monoptoton abſq; aſpiratione ſcribitur: dici pōt un⁹ caſus. Nā cōponit̄ ex monos q ē un⁹: & πτῶσισ caſus.

Monoxyla cum .y. græco & unico .l. ſcribitur: deſignat apud nos ea quæ tantūmodo ſunt lignea: monos enī ſolum: & ξύλα ligna dicuntur.

Moloſſa cū unico .l. & duplicato .s. ſcribitur: regio ē europæ: quæ poſtea epirus dicta fuit: ut ī ea dictiōe uidimus. Ouidi⁹ ī prio metamorphoſeon: Nec cōtēt⁹ eo eſt: miſſi degente moloſſa Obſidis uni⁹ iugulū mucrone reſoluit. at in moloſſa bonos canes naſci cū a multis refert̄: tum ab Horatio in epodo: Nam q̄lis aut moloſſus: aut fuluus laconica uis paſtorib⁹ agaꝫ ꝑ altas aure ſublata niues quæq; p̄cedet fera. Et Virgili⁹ in .iii. georgicoꝝ: Nec tibi cura canū fuerit poſtrema: ſed una Velocis ſparthæ catulos acrēq; moloſſum Paſce ſero pingui: ſed in canib⁹ ſparthanis ſeu laconicis uelocitas: in moloſſis fortitudo laudat̄. Et ide moloſſus dictus eſt pes qdam in metro ab ea patria ſaltatiōe cognominatus.

Molorchus cū .ch. aſpirato ſcribit̄: fuit teſte Seruio ſup. iii. georgicoꝝ: paſtor iuxta nemeā ſiluā habitans: q uenientem Herculē ad occidēdū nemeū leonē: hoſpitio excæpit: & interpretat̄ uix teſticulos habēs: nā μόλισ eſt uix: & ὄρχυσ teſtis. Occiderat enī unū ex duobus filiis nemeus ille leo & ipē ſenex erat.

Molus cū unico .l. ſcribit̄: fuit teſte Homero li. x. iliados: uir cretenſis: & Merionis aurigæ Idomenei pater.

Mœris prima cum .œ. diphthongo. ſequens cū .i. latino ſcribit̄: nomen fuit regis cuiuſdā ægypti: ac paſtor qdam ponitur a Virgilio.

Mœrichus pria cū .œ. diphthongo: ſequēs cū .i. latino: ultīa cū .ch. aſpirato ſcribit̄: fuit nomen uiri ꝓprium.

Mœdoria cū .œ. diphthongo ſcribit̄: dicitur a noſtris dicacitas: ſeu mordacitas.

Mœſia cū .œ. diphthongo & unico .s. ſequente .i. latino ſcribit̄: fuit teſte Seruio ſup primū georgicoꝝ: ciuitas haud longe à troia: & ut oſtendere uidet̄ Macrobius nō diſtans a gargaris oppido in radicib⁹ montis idæ. nam ut Virgilius ait in .i. georgicorum libro:

Humida ſolſtitia atq; hyemes orate ſerenas
Agricolæ: hiberno lætiſſima puluere farra:
Lætus ager: nullo ſe tantum mœſia cultu
Iactat: & ipa ſuas mirant̄ gargara meſſes: hoc eſt oīs regio quæ hyemes habebit ſerenas: & ſolſtitia hyemuꝫ humida fruct⁹ optime ꝓducet. Et hæc quoq; agris adeo neceſſaria ſunt: ut ſine his: nec illi natura fœcūdiſſimi mœſiæ: aut gargaroꝝ agri poſiti in imis radicibus idæ montis defluētis: unde humorib⁹ irrigant̄ opinioni fertilitatis reſponſuri ſunt. Nā gargara teſte Ephoro li. hiſtoriaꝝ. v. Et Arato ī li. q dicit̄ elegion: oppidū eſt ad radices montis idæ: cuius etiā cacumē eodē mō gargara uocitat̄: ut Epicharm⁹ in fabula quæ iſcribit̄ troes oſtendit. Homerus etiā ꝓ excelſiſſimo montis loco gargara poſuit. Et teſte Plinio li. xvii. naturalis hiſtoriæ: licet hæc hyemis ſerenitas meſſibus cōueniat: nō tamē arboribus expetēda ē: cui⁹ euidens cā eſt: quoniam arbores fœtu exinanitas: & folioꝝ quoq; amiſſione languidas: naturale eſt auide eſurire: cib⁹ aūt eaꝝ eſt imber. Et infra cōcludens ait: Qui ergo dixit hyemes ſerenas optādas non arborib⁹ uota fecit: nec ꝓ ſolſtitia ībres uitib⁹ cōducūt. hæc ille: q & plura de his ꝓſeqtur. Eſt etiā mœſia cū .œ. diphthongo ꝓuicia iuxta macedoniā pānoniæ cōtermina: quā ſuperiorē mœſiā uocāt: & ē alia quæ inter danubiū uerſus orientē uſq; ad tyras fluuium portendit̄: quæ mœſia inferior uocitatur.

Morphoſis cū .ph. aſpirato: & .i. latino ſcribitur: dicit̄ a noſtris mutatio: & ideo morphea: ea dicit̄ infirmitas: q̄ mutatio fit coloris in colorē: aliquādo tumorē: & ide metamorphoſis trāſmutatio ſeu uerius trāſformatio.

Mucro cū .c. exili ſcribitur: qdā græcū dicunt: & a μακρον: quod eſt longū deducūt. Nam ut oſtendere uidet̄ Seruiꝰ ſup. xi. æneidos: pars eſt lanceæ oppoſita cuſpidi: unde cū in Pallantis funere diſpoſuiſſꝫ Aeneas uerſis arcades armis ait Seruius: lugentiū more mucronē haſtæ non cuſpidem cōtra terrā tenētes erāt ſcuta etiā inuertentes ꝓpter numina illic depicta: ne coꝝ ſimulachra cadaueris polluerent̄ aſpectu: cū lugētiū mos ſit prioris habitus imutatio: itaq; & ſi mortuis ſalue atq; uale dicerent: ut Aeneas ibideꝫ: Salue æternum mihi

maxime palla: Aeternūq; uale. Non id teſte Varrone dicebant: quod aut ualere: aut ſalui eſſe poſſent: ſꝫ qđ ab his recedimus eos nunq; uiſuri: unde ortū eſt teſte Seruio: ut etiā maledicti ſignificationē interdum uale obtineat: ut Terentius: ualeāt q inter nos diſcidiū uolūt: hoc eſt ita a nobis diſcedāt: ut nunq; ad noſtrum re uertant aſpectum. Ergo in uerbo uale quod mortuo dicebat: nō etymologia conſiderāda eſt: ſed cōſuetu/do: quod nullis uale dicimus: niſi a qbus recedim⁹. Quare Donat⁹ expoſuit ſuper Terentio i andria ubi di/cit: Valeant q inter nos diſcidiū uolunt: hoc eſt abeant recedāt: qa diſcedentib⁹ & mortuis uale dicim⁹: uel potius cū male operaturus eſſet cōſiderato patre honeſtius locut⁹ ē: & non dixit quod intereant pereāt: & attende qđ moderate pluraliter dixit: cum ſignificaret patrem: ualeant renuntiationis: & imprecationis eſt uerbum. hæc ille.

Mulcta cū. c. ſine aſpiratiōe ſcribitur: de quo Gellius circa initiū libri. xi. noctiū atticarū inqt uocabulū ipm mulctæ. M. Varro in undeuigeſimo rerū humanarū: non latinum: ſed ſabinū eſſe dixit. idq; ad ſuam memo riam manſiſſe ait in lingua ſamnitum: qui ſunt a ſabinis orti.

Mullus cum duplicato. l. ſcribit: genus eſt piſcis: qui græce myllos cum. y. græco ſcribitur: de quo Iuuenalis: Mullum ſex milibus emit.

Muræna cū unico. r. &. æ. diphthongo in penultima ſcribitur: genus eſt anguillæ: quā Plinius. ix. naturalis hi ſtoriæ: dixit quocūq; menſe parere: cum cæteri piſces ſtatuto tempore pariāt. Oua eius (ut ait) citiſſime cre/ſcunt. Refert etiam murænas ipas in ſicco litore elapſas uulgus coitu ſerpētum impleri putāt. Et in eodem libro dixit meliores apud nos in freto ſiculo capiuntur: quod Iuuenalis tetigiſſe uidet cum ait in. v. ſatyra Byrrhoni muræna datur: quæ maxima uenit Gurgite de ſiculo. Dixit etiam Plinius li. xxxii. murænam ha/bere animā in cauda: eaq; icta celerrime examinari: a capitis uero ictu difficulter. Et alibi in eodē libro mu/rænarum inquit uiuariū priuatim excogitauit ante alios currus: qui cœnis triūphalibus Cæſaris dictatoris ſex milia numero murænarū appendit. Et infra ſubdit apud baulos in parte baiana piſcinam habuit Hor/tenſius orator: in qua murænā adeo dilexit: ut exanimatam fleſſe credatur. Et proſequit in eadem uilla An/tonia Druſi murænæ: quam diligebat in aures addidit: cuius propter famam nonnulli baulos uidere con/cupiuerunt.

Mus græce ſcribitur mys: ſed nos illud. y. græcū in noſtrū. u. cōuertimus: & dicimus mus: q latine ſorex dicit a corroſionis ſono: & facit apud nos diminutiuū muſculus cum. c. exili.

Muſio cū unico. s. &. i. latino ſcribitur: dicit & a græcis & a noſtris catus: quaſi κᾶυτοσ ideſt caut⁹. Sed ideo muſio dictus quia muribus ſit infeſtus.

Muſchus cū. ch. aſpirato ſcribitur: animal eſt ad ſimilitudinē muris binos tantūmodo dētes ex parte ſuperio/ris mādibulæ: & totidem ex parte inferioris detinēs. ſuntq; flexi ad interiora: iuxta cui⁹ umbilicum naſcitur ſanguineum apoſtema inter carnē & corium: quod cū pelle ablatū precioſum muſchum cōficit.

Muſtela cū. t. exili & unico. l. ſcribit: dici pōt a noſtris ſorex longus. nam telon græce latine longum dicitur.

Muſa cū unico. s. ſcribitur: & dicitur teſte Herodiano a μῶσισ: quod eſt inquiſitio. has nouem poetæ fuiſſe dixerūt: ut Heſiodus in theogonia ἐννέα θυγατέρεσ μεγάλου διόσ. hoc eſt nouē filiæ magni Iouis. Idē Homerus libro. ii. iliados: Sed ponit Heſiodus earum nomina tribus in his uerſibus:

καλιώπη τε πρώτη τε θαλείη τε μελπομένη τε
τερψιχόρη τ' ἐρατώ τε πολυμνία τ' οὐρανίη τε
καλλιόπη θ' ἥδε περιφερεστάτη ἐστὶν ἁπασάων.

Et exponūtur a commētatoribus græcis: ita ut Clio dicatur a cleos quæ eſt gloria ex rebus ſcilicet geſtis: ob quod hiſtorica ab illis dicitur. Et nōnulli ex noſtris: Clio geſta canēs trāſactis tempora reddit. Euterpe dele ctans interpretatur: & tibicinaria ponitur a græcis: quare ex noſtris quida; ait: Dulciloquis calamos euter/pe flatibus implet. Thalia a latinis quibuſdam interpretatur capacitas: ſed a græcis commœdia uocatur: ut Comica laſciuo gaudet ſermone thalia. Melpomene uero ut meditationē faciēs ab illis tragica nūcupat ut Melpomene tragico plamat mæſta boatu. Terpſichore exultās traducit: iōq; ab illis cithariſtria nūcupat: ut Dulcia terpſichore citharis modulamia miſcet. Erato amore cantās ut Cū plectris erato ſaltat: canit: am/bulat: & ſtat. Polyhymnia multe mēoriæ dicit: & ob hoc Rhetoricos dictat polyhymnia muſa colores. Vra nia cæleſtis interp̄tat: & aſtrologia a nobis dicit: ut Vrania canit cælos: & ſydera tāgēs. Calliope uero pulchr carmē dici pōt: & ob hoc poeſis a græcis cognōinat: ut carmia Calliope libris heroica mandat: quā p̄cellere aliis dixit Heſiodus i ultio uerſu: quē induxim⁹. Quod iō fieri expoſuit cōmentator Ariſtarch⁹: q; reliquas omnes intra ſe continet. Et cum hoc diuinam quādam metro uim ſuperaddit. at uero poetæ nōnunq; pro/prietates has confundentes unam pro reliqua ponūt. harū mater Theſpis dicta fuit: unde & muſæ ipe the/ſpiades a poetis uocitātur. Ouidius libro quinto metamorphoſeon: Theſpiades certate deæ. dicūtur etiaz pierides a nouem natabus Pieri: quas canendo uicerunt: ut Virgilius in bucolico: Dicite Pierides. dicuntur etiam libetrides a fonte libetrio illis ſacro: qui teſte Solino eſt in magneſia: uel ut alii nōnulli uolunt a mon/te ætoliæ. Virgilius in bucolico: Nymphæ noſter amor libetrides. dicuntur & aoniæ: ut in ea dictione uidi mus: quin & pegaſides a fonte pegaſeo: de quo in dictione Meduſa uidimus. Sappho ad Phaonē: At mihi pegaſides blandiſſima carmina dictant. Sunt non ſolum fontes: ſed etiam montes dicati muſis: ut Virgilius

in quarto georgicoꝝ:Sed me parnasi deserta per auia dulcis Raptat amor.& alibi:Pandite nunc helicona deæ.Similiter Ouidius:Virgineus helicon.

Musæus cum unico.s.&.æ.diphthongo in penultima scribitur:fuit poeta antiquissimꝰ:& insignis apud græcos:& tempore Orphei:ut Orpheus ipse in argonautica attestatur:immo & unũ ex argonautis fuisse ostẽdit.hunc nonnulli filium fuisse Apollinis attestantur.Alii Eumolphi cuiusdam filium dicunt.inducuntque in testimonium illius epitaphium his uerbis traductum: Eumolphi dilecti filium habet phalericum solum Musæũ corruptũ corpore sub hoc tumulo.huius iucundissimũ poema cõperi de amore Leandri:& Hero.

Musicus cum.i.latino:&.c.exili scribit:& a musa deducitur.

NAe cum.æ.diphthongo scribitur:dictio græca est:& pro utiq; ac certe ponit: ut apud Terentium in andria:næ illa illum haud nouit.idem ait:faciunt næ intelligẽdo:ut nihil intelligant: quasi faciunt profecto. Cicero de oratore libro tertio:næ ille haud sane: quemadmodum uerba struat:& illuminet a magistros istis requiret.Et cum apud græcos licet cum diphthongo scribat breuis sit:apud nostros etiam eandem regulam obseruat:& breuis more græco a nostris poetis ponitur.Virgilius

Nabathea cum. th. aspirato scribitur:regio est quæ ab arabia incipiens: quam intra se continet usque ad mare rũbrum ex latere dextro:& persicum sinistro:atque ex superiori parte in indicum protenditur.& ut sacræ litteræ attestantur a Nabaoth primogenito Hismaelis nomẽ accæpit. declinaturq; hæc nabathea huius nabatheæ regio:& inde nabatheus nabathea nabatheum.Ouidiꝰ libro metamorphoseon primo:Eurus ad auroram nabatheaque regna recessit.eadem olim mittebat elephantes: ut Iuuenalis in satyra Atticus eximie:Dentibus ex illis quos mittit porta syenes:

Et quos deposuit nabatheo bellua saltu.

Nanus prima ac secunda cum unico.n. scribitur:græcum est uocabulum teste Gellio in decimooctauo noctium atticarum: quo uocauerunt breui atque humili corpore homines paululum supra terram extantes: quos latine pomiliones dicimus.

Narcissus cum.c. exili &.i. latino atque duplicato .s. scribitur:fuit Cephisi fluuii ex Lyriope nympha filius formosissimus:de quo Ouidius in tertio metamorphoseon libro:fabulam omnẽ elegantissime pertractauit.tetigit etiam Statius in septimo thebaidos:& Seneca in Hercule furente.Sed alius fuit Narcissus Claudii imperatoris libertus potentissimus sane apud principem:ut uidimus in dictione Messalina.Et ditissimꝰ ut ostendimus in dictione creta:unde ait de illo Iuuenalis in satyra quæ incipit Plurima sunt fuscine:ubi ait

Quod si non sufficiunt tibi sextertia quadringenta:
Nec crœsi fortuna unq;:nec persica regna
Sufficient animo:nec diuitiæ narcissi:
Indulsit cæsar:cui claudius omnia:cuius
Paruit imperiis uxorem occidere iussus:ut uidimus in dictione Messalina.

Naritia cum.t.exili:&.i.latino utrobique scribitur:fuit insula in mari ionio ex regno Vlyxis.

Nasamones cum unico.s. scribitur:populi sunt in libya iuxta auschiseos ex uno latere:& litora syrtium habitantes ex altero.Et ut scribit Herodotus in quarto historiarũ:Sique naues infœliciter actæ uenerint syrtibus inuolutæ eas spoliant:Sicque per rapinam cum aliis habent commercia spoliando. Quod Lucanus tetigit in octauo:cum ait:

Hoc tam segne solum raras tamen exerit herbas
Quas nasamòn geos dira legit:quæ proxima ponto
Nudus rura tenet:quem mundi barbara damnis
Syrtis alit:nam litoreis populator arenis
Imminet:& nullos portus tangente carina
Nouit opes:sic cum toto cõmercia mundo

Naufragiis nasamones habent.Idem Plinius in.v.naturalis historiæ confirmauit.

Nastes cum.t.exili scribit:fuit frater Amphimachi:& filiꝰ Nomionis:& teste Homero in.ii.iliados:ex hisꝰ qui in troianorum auxilia conuenere.

Nauci cum.au.diphthongo &.c.exili atque.i.latino scribit:significat putamen nucis:& pro nihilo accipit. Plautus in mustelaria:Qui homo timidus erit in rebus dubiis nauci non erit.idem in truculento.Tympanotrimpa amas hominem non nauci.

Nauis a græco descendit quod est ναῦς.

Nauigium cum.i.latino scribitur:dicitur nauis ductio.nam cum ἀγω:quod est duco componitur.

Nauta cum.t.exili scribit:& sæpe ab antiquis nauita dicitur.

Nauclerus cum.c.exili scribit:dici potest nauicularius:quasi nauis cleros idest sors.idem etiam græce nauarchos p.ch.aspiratum.i.nauis princeps dicitur.

Naumachia cũ.ch.aspirato &.i.latino scribitur:dicit a nostris bellum nauale seu magis prælium. Et compo-

nitur ex ναῦς: quod est nauis: & μάχη bellum.

Nausica cū. i. latino & .c. exili scribit': & apud Homerū duplicat' aliquādo .a. in fine: ac dicit' nausicaa: fuit Alcinoi phæacū regis filia: dicente Homero i. v. odysseæ Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο hoc est Nausicaa filia magnanimi Alcinoi. unde ait Martialis in .xii.

Si mihi nausica patrios concederet hortos
Alcinoo possem dicere malo meos: de qua in dictiõe Aeneas uidimus.

Nausithous cū. i. latino & .th. aspirato subsequente .o. uocali scribitur: fuit Neptuni filius ex Periboa Eurymedontis filia: ac Homero teste li. vii. odysseæ: Alcinoi phæacum regis pater.

Naxos cū .x. cósonante scribit': insula est in mari ægæo una ex cycladibus: cūctas alias uini fertilitate exuperás. unde Virgilius in .iii. æneidos inquit: Bacchatemq; iugis naxon.

Neæra prima sine diphthongo: sequés cū .æ. diphthongo scribit': nomen est fœminæ: quæ teste Homero libe xii. odysseæ: peperit Soli duas filias Phætusam sc̃z: & Lampetiã: quæ arméta Solis tráseunte Vlyxe apud siciliã custodiebãt: unde eodé mõ scribendū est apud Virgiliū in bucolico: Ipse neæram dum fouet.

Nebrodes cū .e. absq; diphthongo & .o. post .r. & ante .d. scribit': dicunt ꝓprie apud græcos damarū pelles: a qbus bacchantes ipsæ cognominatæ sunt: qa illis utebant': ut uidebimus in dictione orgia.

Nectar cū .c. & .t. exilibus scribit': dicitur deoꝝ potio: quæ teste Festo a nostris murrina dicebat': & ut qdaꝫ putant: ex uua genere murrinæ cognominata.

Necos cū .c. exili scribit': fuit teste Herodoto li. historiarum .ii. filius Psammetici: & ægypti rex: cui filius Psammis in regno successit.

Neciphyle secūda cū. i. latino: sequens cum .ph. aspirato & .y. græco: ultima cum unico .l. scribitur.

Neleus prima cū .e. absq; diphthongo & cū unico .l. scribit': fuit rex in pylo: & teste Homero i. xi. odysseæ: habuit uxorem Chlorim: ex qua genuit Nestorẽ: Chromiũ: Periclymenẽ: Agerochuꝫ: & Peronẽ. Et ut Nestor ipse apud Homerū in .xi. iliados enarrauit: Hercules eius domũ: & patriã euertit: ita ut ex duodecim fratribus ipse solus remãserit: & a Neleo patronymicum neleides deriuatur.

Neomenia absq; aliqua diphthógo & cū. i. latino scribit': dici pót a nobis nouiluniũ. Nã cóponit' ex neos: qd' est nouus & μήνη: quæ est menstrua: hoc est luna a μήν: qui mẽsis dicit' deriuata: eo quod singulo mense a mulieribus defluant. unde μηνιάσι menstruosus a nobis dicitur.

Neptolemus cū .t. exili & unico .l. sequéte .e. absq; diphthongo scribit': dictio est cópósita ex neos q est nouus & ptolemus miles: quasi nouus miles. nam στολεμῶ apud æoles idé é: quod apud atticos πολεμῶ idest pugno: & fuit nomẽ ꝓpriuꝫ filii Achillis ex Deidamia: qui deinde teste Seruio sup. ii. æneidos: a capilloruꝫ q̃litate dict' é Pyrrhus. Ouidi' i octaua heroidũ epistolaꝝ: Pyrrhus achilleides animosus imagine patris.

Neophytus cū .y. græco & .t. exili scribitur: dici pót a nobis nouellus. Nam cóponit' ex neon: quod est nouum & φυτόν germen siue planta.

Nepa uel more græco nepes: cū .e. absq; diphthongo scribit': dicit' teste Seruio apud nos scorpio. hui' græcũ genitiuũ diuisit Cicero in arato more græco cū ait: Atq; oculos urget pedib' pectusq; nepai: ꝓ nepæ.

Nephresis absq; diphthongo & simplo .s. sequéte. i. latino scribit': est renũ passio: quam latine traductá com peri rien huius rienis. nam a νέφροι: quæ sunt renes deducitur.

Neptun' cū .t. exili & unico .n. scribit': ná penultimá corripit: nõ est dictio græca: uel ab illis originẽ trahens: Sed teste Ballo apud Ciceronẽ in .ii. de natura deoꝝ: a nádo paululũ primis litteris ímutatis deducit': ut uidimus in dictione deus: fuit Saturni filius ex Ope. de eodé Varro de lingua latina sic ait: Neptunus ẽ deus maris: uel ipm mare dictũ: quod terras nubat idest cooperiat.

Nereus pria absq; diphthongo scribit': fuit teste Hesiodo in theogonia marinus deus Oceani: & Tethyos filius: ac Chlorim sororẽ uxorẽ accæpit: ex qua nymphas plures ꝓgenuit. hũc oím ãtiquissimũ dixit Orphe' in argonautica cū ait: Νήρεα μὲν πρῶτίστα καλῶ πρεσβύστον ἁπάντων: sc̃z de filiis Oceani: & Tethyos Orpheũ intellexisse puto: ut Hesiod' ipe in theogonia q ait πρεσβύτατον παίδων idest antiqssimum filiorum sc̃z Oceani: & pro mare nostro mediterraneo accipitur.

Nereides cū. i. latío scribit': patronymicũ ẽ fœmininũ a Nereo deductũ & significat filias Nerei: quæ nymphæ fuerũt æquoreæ. Martialis in primo: Lusit nereidum docilis chorus æquore toto. Ouidius in heroidibus: Vtq; celer redeas uirides nereidas oro.

Neritos cū. i. latino & .t. exili scribitur: mós ẽ teste Plinio li. iiii. naturalis historiæ: in ithaca insula: qd' nomẽ nõ nunq̃ ꝓ tota insula capi uidet' Virgili' in .iii. æneidos: lá medio apparet fluctu nemorosa iacynthos: Dulichiũq; sameq;: & neritos ardua saxis. at neritum teste Plinio eodé li. oppidũ fuit percelebre i acarnania pteepiri: postea dictum leucas: ut in ipa dictione uidimus.

Nestor cū .t. exili scribitur: fuit teste Homero in .xi. odysseæ: Nelei filius ex Chlori uxore: q ut idem Homerus i ii. iliados ait: cum quinquaginta nauibus ex pylo contra troianos uenit: q̃ q̃ in tricentesimo anno esset: ipo tunc dicente apud Ouidium in .xii. metamorphoseos: Vixi annos bis centum & nunc tertia uiuit' ætas. Et Iuue. in satyra Omnib' in terris inquit: Rex pylius magno si quicq̃ credis homero. Exemplum uitæ fuit a cornice secũdæ idest fuit exemplum secũdæ uitæ citra cornicẽ. ná fuit ut refert Plinius. vii. naturalis historiæ

Heſiodus qui prim⁹ de hoc aliqua prodidit fabuloſe: ut reor multa de hoīum æuo referēs cornici nouē no ſtras attribuit ætates quadruplū eius ceruis: id triplicatū coruis: & reliqua fabuloſius in fœnice ac nymphis citra cornicē: ergo eſt ætas hoīum quæ primū præbet uitæ exēplum: ea triplicata uitā facit Neſtoris: qđ ſecūdæ uitæ dat exēplū. Et Neſtoris uita triplicata eā quæ cornicis ē ideſt nouem hoīum ætates. ut Ouidius:

Ora capitq; nouem cornicis ſæcula paſſæ.

N eſtus cū .t. exili ſcribit̄: fluuius eſt thraciæ a ſtrymone ſecus abderā ciuitatē fluēs: ubi quondā Diomedes eqs hoſpites ſuos dare ſolebat in cibum: de quo Heſiodus in theogonia meminit.

N iæthos prima cum .i. latino: ſequens cum .æ. diphthongo: ultima cum .th. aſpirato ſcribitur: fluuius eſt teſte Theocrito: quem expoſitores dicunt eſſe in ſicilia.

N icander cū .i. latino & .c. exili ſcribitur: fuit poeta græc⁹: quē Didim⁹ fabuloſum uocat: hic a nuptiis Iunonis & Iouis incipiens: oēs deoꝝ ſucceſſus uſq; ad ſua tpa pertractauit: q uē in multis Virgi. imitat̄: & in captura troiæ: & in fabula Endymionis: ſed qa nimiū fabuloſus inquit Virgilius: Si credere dignū eſt: Pan deus arcadiæ captam te luna fefellit.

N icanor cū .i. & .c. exili ſcribitur: fuit Seleuci macedoniæ regis cognomē: quaſi uir uictorioſus. Nam nice uictoria eſt: & ἀνηρ uir.

N icearch⁹ pria cū .i. latino: ſequēs cū .c. exili: ultima cū .ch. aſpirato ſcribit̄: fuit pictor ſua ætate eximi⁹. hic iter alia Venerem inter gratias: & Cupidinem pinxit: & Herculem triſtem inſaniæ pœnitentia: & interpretatur nomen: quaſi uictoriæ princeps.

N iciteria cū .i. latino ubiq; & abſq; aſpiratiōe ſcribit̄: ornamēta ſunt quædā uictoriæ. Iuue. i. ii. ſatyra: Et cero matico fert niciteria collo. Nam a νικη: quæ eſt uictoria deducitur: cum terminatione ſimilium nominuꝫ in eria: ut filateria: frabateria: & ſimilia.

N ico cū .i. latino & .c. exili ſcribit̄: fuit tarantinus qdam tpe Hānibalis: de quo ſatis Liuius.

N icos eodē modo: ut ſuperior: ſed cum .s. in fine ſcribitur: fuit ciuitas in aſia.

N icomach⁹ ultima cū .ch. aſpirato ſcribit̄: quaſi bello uictor dicit̄ μαχη enī eſt pugna: νικη uictoria: fuit hoc noīe Ariſtotelis pater mediciæ artis, pfeſſor & Amyntæ regis medic⁹: q̄ pater fuit Philippi patris Alexandri. alius fuit Ariſtotelis filius: cui æthicā iuſcripſit. alius fuit pictor ſua ætate nobilis: ut teſtat̄ Plini⁹ li. xxxv. naturalis hiſtoriæ: fuitq; filius Ariſtocheni: atq; illi⁹ diſcipulus: nec aliū ī ea arte uelociorē fuiſſe dixit: pinxitq; inter alia raptum Proſerpinæ: quæ tabula fuit in capitolio in Mineruæ delubro.

N icomedes cum .i. latino & .c. exili ſcribitur: fuit rex bithyniæ:

N icophanes eodē modo ſcribit̄: fuit teſte Plinio li. xxv. naturalis hiſtoriæ: pictor ſua ætate eximi⁹: ſꝫ arte multum: & a Zeuſi & Apelle diſtans.

N icoſtrata cū .i. latino & abſq; aſpiratiōe aliqua ſcribit̄: interpretat̄ quaſi uictorioſus exercit⁹. fuit mater Euā dri areadis futurorum uaticinatrix: quæ a carminibus qbus Phœbi oracula ſignificare ſolebat: Carmentis latine dicta fuit uel (ut alii nōnulli uoluerunt) a carpento quo utebatur: ſic quoque fuit cognominata: ut in dictione Carmentis uidimus. hæc (ut in initio horum cōmentariorum uidimus) latinis primū litteras dedit

N yctileus prima cum .y. græco: ſequens cum .c. & .t. exilibus atque .i. latino ſcribitur: cognomen fuit Bacchi ab eius ſacris: quæ nocte celebrabantur accæptum. unde Ouidius libro primo de arte: Nyctileumq; patrez nocturnaq; ſacra precare. Virgilius in quarto georgicorum: Inter ſacra deum nocturnique orgia bacchi. Nam νύξ græce: & in genitiuo νυκτός a nobis nox huius noctis dicitur. Et inde nyctileus ideſt nocturnus deducitur.

N yctimene eodē modo uti ſuperior dictio ſcribitur: & fuit puellæ nomen: quæ cū patre cōcubuit: ſed facin⁹ recognoſcens aufugit in ſiluas: & lucem exoſa: non niſi nocte uolat.

N yctricorax prima cum .y. græco: reliquæ ſine aſpiratione: & cum .i. latino ſcribunt̄: nonnunq; etiam a noſtris dicitur nocticorax cum .o. loco ipſius .y. græci. interpretaturq; nocturnus coruus: κόραξ enī a noſtris coruus dicitur. nam auis eſt nigra: & ſola nocte uolans atq; clamans.

N yctoris prima cuz .y. græco: ultima cū .i. latino: reliq; ſine aliq; aſpiratiōe ſcribuntur: deſinitq; in .s. & nō in .x. fuit regina babyloniæ: quæ teſte Herodoto li. hiſtoriaꝝ prīo: ſola poſt Semiramim fœmina ibidē regnauit.

N ilus cum .i. latino & unico .l. ſcribitur: ſed apud græcos prima diphthongum habet ei: quæ apud nos abiiciens d: ſolam .i. productam retinet. nam dictio eſt compoſita ex neos qui eſt nouus: & ilys limus: ubi abiecta ultima ſyllaba primæ dictionis remanens .e. cum .i. ſequentis dictionis diphthongum facit: ita ut dicat̄ nouus limus: ſcilicz inundationis tempore. Quod Virgilius in nono æneidos tetigiſſe uidetur: cū ait: Aut pingui flumine nilus. nam prius teſte Seruio ſuper. iiii. georgicorum: melo dicebatur. quo nomine illum Seneca de ſitu indiæ uocitauit. Et eſt fluuius ægypti ex maioribus totius orbis: cui⁹ teſte Lucano in decimo: Arcanum natura caput non prodidit ulli: ſed immenſa aquarum mole ſingulis ānis ſole exiſtente in cancro totā ægyptum exundat. Et ut ait Virgilius in .iiii. georgicorum: Diuerſa ruens ſeptem diſcurrit in ora Vſq; coloratis amnis deuexus ab indis ideſt nigris æthiopibus.

N imbus nō ē dictio trahens originē a græcis: ſed mere latina: ideo cum .i. latino neceſſario ſcribitur.

Nympha cū.y.græco ſcribitur:latine dicitur ſponſa.Sed putauerunt antiqui nymphas aquaꝝ eſſe deas: q̄ſi lymphaꝝ numina.unde teſte Seruio in Tityrum oībus aquis præſunt.Varro uero nymphas eſſe dixit:quas & muſas:nec imerito cū teſte eodē Seruio ſuper ſeptimā æglogam:aquæ motꝰ muſicaꝫ faciat. Quare idem Varro tres tantū muſas cōmemorauit.Vnam quæ ex aquæ naſcit motu.Aliā quæ ex ſonu fit aeris percuſſu Tertiam quæ mera tantū uoce conſiſtit.Ex quo Virgilius muſas ipſe uelut nymphas nōnunq̄ inuocauit: cū ait in bucolico:Nymphæ noſter amor libetrides.

Niobe cū.i.latino ſcribitur:fuit filia Tantali:& ſoror Pelopis:uxorq; Amphionis:ut in ea dictione uidimus: hæc teſte Diodoro ſiculo libro hiſto.v.Filios ſeptem & totidē filias peperit ſummo decore præſtātes: unde tali prole ſuperbiens admodū gloriabat ſe Latonæ præferens numero filioꝝ:itaq; ira motam fabulæ Latonam ferūt Apollini ut Niobis filios:Dianæ ut filias arcu interficerent mādaſſe:qbꝰ matri obtēperantibꝰ contigit eodē tēpore:& abundare filiis Nioben & carere.

Nireus cū.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero li.iliados.ii.oīum græcoꝝ:q ad troiam nauigauerunt ſpecioſiſſimus:infra tamē Achillē:ſed quia imbellis erat:pauci eum ſunt ſecuti.

Niſa cū.i.latino & unico.s. ſcribitur:fuit teſte Homero li.iliados.ii.urbs hellados: eſt etiam nomen fœminæ: de qua Virgilius in damone:Mopſo niſa datur.

Nyſa cū.y.græco & unicō.s. ſcribitur: fuit teſte Diodoro ſiculo li. hiſtoriarū prīo:urbs fœlicis arabiæ ꝓpinqua ægypto:unde & græci a patre ideſt Ioue hoc eſt die:& loco ideſt nyſa Dionyſiuꝫ appellant.huius urbis Homerus q in ægypto fuit:in ſuis hymnis meminit:dicens eſſe nyſam urbē ſupra montē excelſum ac florentem longe a phœnicia:ferme ægypto cōterminū:in qua ſane urbe uineæ fuiſſe inuentoꝝ Dionyſiū dicunt. Quē græci Bacchū:ægyptii Oſirim fuiſſe aſſerūt:unde & unus ex duobus parnaſi collibus deo Baccho dicatus nyſa dicit:q & alio nomine citharon cognominatus fuit:ut uidebimꝰ in dictione parnaſus.

Nyſus eodem mō ſcribit:& eſt Bacchi cognomē a nyſa urbe fœlicis arabiæ:ut in præcedenti dictione uidimꝰ cognominatus.

Nyſæa prima cū.y.græco:ſequēs cū.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Herodoto & Curtio urbs clariſſima i india a Libero patre cōdita ſub radicibꝰ montis:quē meron uocant:id quoq; nomē a cognomine cōditoris ſortita:at uero ægyptii teſte Diodoro Oſirim:q & Dionyſiꝰ cognominatꝰ fuit:illius conditorē in memoriā illius:quæ erat i ægypto fuiſſe aſſerunt:in qua & hederam plantaſſe dicunt.

Niſus alius q Hyrtaci fuit filius:utī ea dictiōe uidimus:cū.i.latino ſcribitur:& ſimiliter Niſa pro fœmina:ut ſuperius uidimus.

Niſæus prima cum.i.latino:ſequens cum.æ.diphthongo ſcribitur:locus eſt teſte Herodoto libro hiſtoriaruꝫ vii.inter medos:ubi magni & pulcherrimi equi naſcuntur.

Niſæē eodem modo ut ſuperior dictio ſcribitur:nomen eſt nymphæ proprium:de qua Virgilius circa finem v.æneidos meminit cum ait:Niſæeq; thaliaq; cymodoceq;.

Niſyrus inſula ē teſte Homero li.iliados.ii.quā expoſitores circa coum eē dicūt:& optimū uinum ꝓducere.

Noes cū.oe.diuiſis ſyllabis ſcribitur:fluuius ē thraciæ teſte Herodoto li.hiſtoriaꝝ.iiii.q in iſtrum defluit.

Nonacria cū.c.exili &.i.latino ſcribitur:eſt teſte Lactantio grammatico ſuper.iiii.thebaidos: nomen loci ſeu agri arcadiæ:in quo Iuppiter in ſpeciem Dianæ conuerſus cū Caliſtone Lycaonis filia cōcubuiſſe narratur. nōnulli uero & pro tota arcadia capiunt atq; ex latino:quod eſt nouē: & græco qđ eſt ἀκρη ideſt uertices: hoc eſt montes compoſitum uolunt:quaſi nouem ſit montibꝰ redimita. Sed cōſtat plures in ea eſſe ut uidimus in dictione arcadia.

Noricum cū.i.latino &.c.exili ſcribitur:regio eſt macedoniæ:hæc teſte Plinio li.iii.naturalis hiſtoriæ:ē cōterminā dalmatiæ:atq; mari ionio:de qua ſic meminit Virgilius in fine libri georgicorū tertii cū ait:Tum ſciat aereas alpes & norica ſi quis Caſtella in tumulis.

Notion cum.t.exili &.i.latino ſcribit:fuit teſte Homero in.ii.iliados urbs in æolia.

Notus cum.t.exili ſcribitur:uentus eſt meridionalis nebuloſuſque & humectus.Et teſte Gellio græce notus: latine humor dicitur.

Nothus cū.th.aſpirato ſcribitur:quēadmodum latine dicendū ſit:teſte Seruio ſuper.vii.æneidos non habet unde Virgilius in.ix.græcum uocabulum poſuit cū ait:Et primum antiphaten is eni ſe primus agebat,Thebana de matre nothum ſarpedonis alti.& in.viii.Suppoſita de matre nothus furata creauit.

Nox ut in primo horum cōmētariorum libro uidimus a græco per conuerſionē.y.græci in.o.noſtrum deducitur:& teſte Varrone:hæ noctis ſolidæ ſunt partes:ueſpera:cōticinium:intempeſtum:gallicinīū: diei uero lucifer:mane:ortus:meridies:occaſus:crepuſculum uero quod eſt dubia lux a crepero : quod dubium deſcendens:licet utriq; tēpori poſſit cōiungi:uſus tamen teſte Seruio ſuper.ii.æneidos obtinuit:ut matutino iungamus.at Lucanus ab ea cōſuetudine diſſentire uideť:cū ait:Longa repcuſſo nituere crepuſcula phœbo.manum uero unde eſt mane:bonum dixerunt ueteres.

Numidia cū.i.latino utrobiq; ſcribitur:& originem trahit a uocabulo græco:quod ē νόμαδες: & paſtores deſignat:unde νόμη apud græcos pabulū dicitur:inde Plinius li.v.naturalis hiſtoriæ:numidæ uero inqt no

mades a ꝑmutandis pabulis dicunt:& mapalia ſua hoc eſt paluſtres dom⁹ ſunt circũferẽtes:hæc ille. Quare ab ΝΟΜΗ nomedia magis dicenda uideret:cũ.o.poſt.n.in prima ſyllaba:ſed nos in.u.noſtrum traduximus & numidiã diximus:habetq; ab ortu ſyrtes q̃ſdã ꝓuas:unde regio carthaginẽſes incipit a ſeptẽtrioe mare: quod uerſus ſardiniã tendit:ab occaſu mauritaniã:& a meridie æthiopiam:nec teſte Plinio præter marmoris numidici ferarũq; ꝓuentũ aliud inſigne habet. Sunt in ea clare urbes hippon:rhegyum:& ruſticacla.

Numiſma cum.u.a nobis unico ſequẽte.m.&.i.latino ſcribit:q̃q̃ a græcis cũ.o.poſt.n.& ante.m. ſcribat uidelicet nomiſma. Nam a ΝΌΜΟΣ quod eſt lex deriuari dicunt. Quam ſane ſcripturã: & Horatius ipe ſeruauit cũ ait Regale nomiſma philippos. At alii cum.u.ſcribũt:& breuẽ primam cõſeruant: ut Martialis libro epigrammatum primo:

Cum data ſint equiti bis quinq; numiſmata quare
Bis decies ſolus ſextiliane bibis:a quo ſane:ut pluribus placet

Nummus cũ duplicato.m.deriuat.quod ideo duplicare dicit:ut primã ꝓducere poſſit. Perſius i ſatyra quæ icipit Hic mos eſt: Credere tum nũmos marco ſub iudice palles. Erantq; nũmi ærei:argentei:& aurei atque ex his mixti. Et ut refert Plinius.xxxiiii.naturalis hiſtoriæ:Populus romanus ne qdem argento ſignato ante Pyrrhum regẽ deuictũ uſus eſt libera:unde etiã nũc libella dicit:& dipondius appẽdebat aſſis. Quare æris grauis pœna dicta:& adhuc expenſa in rõnibus dicunt. Quin etiã militum ſtipendioꝝ:hoc eſt ſtipis ponderandæ penſatores libripendes dicunt. Seruius prim⁹ ſignauit æs:antea rudi uſos romæ Timæus tradit ſignatum eſt nota pecudũ:unde & pecunia appellat:maximus cenſus.c.x.aſſiũ fuit illo rege:argentũ ſignatũ eſt anno urbis quingenteſimooctogeſimoqnto. Qu.Fabio.cos.qnq; annis ãte bellũ primũ punicũ. Et placuit denarius ꝓ decẽ libris æris:qnarius ꝓ qnq;:ſextertiũ ꝓ dipondio ac ſemiſſe.libræ autẽ pondus æris iminutum bello punico primo cũ ipenſis reſpublica nõ ſufficeret. Nota æris fuit ex altera pte Ianus geminus: ex altera roſtrũ nauis:in triente uero & quadrãte æs quadrãs ante triũcis uocat a tribus unciis. Poſtea Hãnibale urgente. Qu.Fabio maximo dictatore aſſes untiales facti. Placuitq; denariũ ſexdeciꝫ aſſib⁹ ꝑmutari: qnarium octenis:ſextertiũ quaternis:ita reſpublica dimidiũ lucrata eſt. In militari tamẽ ſtipendio ſemp denari⁹ ꝓ decẽ aſſib⁹ dat⁹. Nota argenti fuere bigæ:atq; quadrigæ. Et inde bigati q̃drigatiq; dicti:mox lege papiniana ſemiũciales aſſes facti. Licinius druſus i tributo plæbis octauã ptẽ æris argento miſcuit. Aureus nummus poſt ánũ ſexageſimũ ſecũdũ ꝓuſſus eſt. Sed præter alia inqt Pli.miror populũ romanũ uictis gentib⁹ i tributo ſemp argentũ nõ aurũ iperaſſe:ſicut carthagini Hánibale uicto argenti pódo ánua i qnq̃ginta annos:nihil auri:& infra ſubdit auri i populi romani Aerario fuerũt. Sex.Iulio.Laurelio.cõſſ.ſeptẽ ánis ante punicũ bellũ tertiũ pondo ſeptingenta uigintiſex argenti nonagintaduo milia. Et extra numeꝝ trecenta & ſeptugintaqnq; milia. Itẽ belli ſocialis initio octingentaq̃dragintaſex auri pondo Cæſar primo introitu in ciuili bello ex ærario ꝓtulit. Lateꝝ aureoꝝ trigintaſex milia:& in numero pondo trecenta:nec fuit aliis tẽporibus reſpu.locupletior. Intulit & Aemili⁹ Paulus Perſa rege macedoniæ deuicto prædã pondo triũ milium:a quo tpe populus ro.tributũ petere deſiit:& ut idẽ Plinius atteſtat:q primo denarium ex auro ſignauit:latet auctore incerto.

Numitor cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:fuit albanorum rex:& frater Amulii.

O Littera apud græcos duplicis eſt formæ:ut in primo horũ cõmentarioꝝ li.oſtendimus. Nos uero unius tantũ habem⁹:ut & illi antiquit⁹ habuerũt:quã aſpirates articulũ maſculinũ cõficiũt:& quã alterius formæ adinuenerũt:atq;.o.magnũ uocant:cũ ſolũ ꝓferunt ſemper ſine aſpiratiõe ſcribũt:& ꝓ aduerbio capiũt. Nos uero nunq; ſolũ.o. aſpirare cõſueuim⁹:ſed ꝓ aduerbio ſemper aſſumimus. Quandoq; qdã uocãdi: ut Virgi. in primo æneidos:O regina nouã cui condere Iuppiter urbẽ Iuſtitiaq; dedit. Perſius in prima ſatyra:Quiſqs es o mõ quem ex aduerſo dicere feci ideſt o tu.quãdoq; uero optandi:ut Virgi.in.viii. Aſſis o placiduſq; iuues:numina firmes. Quãdoq; etiã idignãdi ut Cicero li.inuectiuaꝝ primo:O tẽpora o mores. Perſius in.i.ſatyra:O mores:Vſq; adeo neſcire tuũ nihil eſt:niſi te ſcire hoc ſciat alter. Aliquãdo aũt & ꝓ aduerbio ponit admirãdi:ut Iuue. O qualis facies:& quali digna tabella:& Perſi⁹:O curas hoiuꝫ.nã imoderatas ſollicitudines admirat:q̃s græci ΜΕΛΕΔΌΝΑΣ uocãt eo quod ΜΈΛΗ ἘΔΟΥΣΙΝ ideſt mẽbra corrodũt:iõ apud nos curæ:quod cor urant uel rodãt uocant:ob qd & ꝓ amore nõnunq; ponit. Virgi.in.iiii.æneidos:At regina graui iã dudũ ſaucia cura:Et ueneris iuſtiſſima cura.nõnunq; uero & curare ꝓ reficere dicimus:ut Virgi.in.iii.æneidos:Corpora curam⁹ feſſos ſopor irrigat artus. Idem in.iiii.georgicoꝝ:Tum tecta petunt:tum corpora curant.

Oaxus cũ.a.poſt.o.& ante.x.cõſonãte ſcribit:ciuitas ẽ cretæ:i q̃ teſte Herodoto li.hiſto.iiii. Etearchus pater Phronimæ regnauit:quã dixit matrem fuiſſe Bati:q cyrenem libyæ urbem ædificauit:de quo in dictioe Batus:& dictione cyrene uidimus.

Obelus cũ.e.abſq; diphthongo & unico.l.ſcribitur:dicit latine ueru. Et inde obeliſcus diminutiuũ nomine magis q̃ re:cum magnæ moles obeliſci:dicantur:ut in ſequente dictione uidebimus.

Obeliſcus cū.i.latino &.c.exili ſcribit̄:eſt teſte Ammiano Marcellino reꝝ geſtarum li.xvii.aſperrimus lapis in figurā mætæ cuiuſdam ſenſim a ꝑceritate in excelſum cōſurgens:& ne radiū imitet̄ paulatim gracileſcens: ſpecie quadrata in uertic̄ ꝑduct⁹ anguſtū:manu leuigat⁹ artifici. Obeliſcos fuiſſe plures romæ cū hiſtoriæ: tum res ipa indicat. Sed q integri corruptiue aut fuerint:aut nūc cernūtur:a thebis:ac aliis ægypti urbibus ꝑductos fuiſſe Plini⁹ in naturali hiſtoria & præfat⁹ Ammianus oſtēdūt. Sed de eo q quoq; in uaticano iuxta baſilicam beati Petri cōſpicit̄:& corrupte ab inſciis iulia uocitat̄. Plini⁹ ipe li.xxxv. meminit: atq; illū tertiū ex maiorib⁹ ponit:qui unq; romæ aduecti fuerūt. Et li.xvi. ubi de arboꝝ magnitudine pertractat: hæc inqt uerba abies āmiratiōis præcipue uiſa eſt in naui:quæ ex ægypto Caii principis iuſſu:obeliſcum in uaticano circo ſtatutū abduxit:de qua naui plura ꝑſequit̄:& nihil admirabilius in mari uiſum fuiſſe aſſerit. Ammianus uero in præfato li.cū thebarum ægyptiaꝝ ſitum:& ſucceſſum pulchrrime enarraſſet:ſubdit i hac urbe inter labra ingētia diuerſaſq; moles figmēta ægyptioꝝ numinū exprimētes obeliſcos uidim⁹ plures:alioſq; iacentes & cōminutos:quos antiqui reges bello domitis gentib⁹:aut ꝑſperitatibus reꝝ elati:montiū uenis uel apud extremos orbis incolas ꝑſcrutantes exciſos erectoſq; diis ſuperis dicarunt. Et in ſequētib⁹ idē auctor oſtendit obeliſcos nō ſolum a thebis romā aduectos:ſed Octauianū Auguſtū duos admirandos ex heliopoli urbe etiā ægyptia tranſtuliſſe. Quorū ut ait unus in circo maximo. alter in campo locat⁹ ē martio:& iucūdiſſima plura ꝑſequit̄:quæ ſane referre longū eſſet. Plinius etiā i.xxvii. naturalis hiſtoriæ:refert Theophraſtum tradidiſſe in ægyptioꝝ cōmētariis reperiri fuiſſe apud eos in Iouis delubro obeliſcuꝫ e quattuor ſmaragdis quadraginta cubitoꝝ longitudine:latitudine uero in parte duorū in ꝑte quattuor:id etiā præterēdū non ē:obeliſcos ut plurimū notis hierographis inſculptos fuiſſe:quas (ut præfatus Ammianus ait) undiq; inciſas initialis ſapientiæ uetus inſigniuit auctoritas. Nam multa uolucrū & ferarū etiam alieni mūdi genera inſculpebant:quæ uel regū gloriam ſequētib⁹ætatib⁹: uel eorū perſoluta uota monſtrabāt: non enim ut nūc litterarū formæ ac numerus præſtitut⁹ erat:qb⁹ quicqd humana mens cōcipere pōt:facile exprimitur:ſed ſingulæ litteræ apud illos quæ aialium figuris deſignabant̄:ſingulis nominib⁹ inſeruiebāt:& uerbis nōnunq; & integros ſenſus repræſentabāt. Nam ꝑ uulturē naturæ uocabulū pandūt:quia nullos mares poſſe inter has alites inueniri rōnes memorant phyſicæ:perq; ſpeciē apis mella conficientis regē indicabāt Cui cū iucūditate moderante aculei ineſſe debent:qn etiā & Seruio referente ſuper qntū æneidos ꝑ draconem in caudā reuolutum & illā mordētē ānum illi iidem indicabāt:cū in ſeipm eodē mō recurrat:ac conſumatur. Itaq; teſte Cornelio Tacito primi ꝑ figuras aialium ægyptii ſenſus mentis effingebāt:& antiqſſima monumēta memoriæ humanæ īpreſſa ſaxis cernunt̄:de qbus in dictione fœnices loquemur.

Obolus cū unico.l. ſcribit̄:genus ē ponderis ſex continens ſiliquas:q & alio nomine ſcrupulus dicit̄:de quo in dictione talentum late uidebimus.

Ocaleæ cū.c.exili & unico.l.& duab⁹.e.ſubſequētib⁹ ſcribitur. fuit teſte Homero li.ii.iliados:boetiæ ciuitas.

Ocha cū.ch.aſpirato ſcribit̄:nomē eſt a græco deductuꝫ:ac a noſtris cōpoſitū ex illoꝝ maſculino articulo:qd̄ eſt.o.& χὴν χηνοσ:qd̄ apud illos ideſt apud nos anſer huius anſeris: itaq; cōponētes antiqui noſtri.o.cū χὴν:& in recto abiicientes ultimū.n.dixerunt ocha hui⁹ ochæ: nonnulli uero commutantes illud.o. in.au. diphthongon dixerunt aucha auchæ:ꝑ modū quē in.ii.horū cōmentariorū libro quum de.au. diphthōgo tractaremus declarauimus.

Oceanus cū unico.c.atq; illo exili &.e.abſq; diphthongo ſcribitur:dicit̄ id mare:quod uniuerſam circuit terram:ob quod & ab ipis græcis amphitrites etiā uocitat̄:ut in ea dictione uidimus. Sed oceanus teſte Solino a uelocitate cognominatus eſt. Nam ὠκὺσ unde oceanus dicit̄:a noſtris uelox interpretat̄. Sane ex hoc mari oia nata fuiſſe dixit Heſiodus in theogonia:iuxta quod Virgilius in.iiii.georgicoꝝ inquit: Oceanūq; patrem rerum nymphaſq; ſorores. Homerus uero dixit in iliade illum deoꝝ patrem: & Tethym matrē:cū ait ὠκεανόν τε θεων γένεσιν καὶ μητέρα τηθύν. dixit etiam ex ipo oium amniū fontiūq; curſus initium capere. Itaq; cū uniuerſam terrā circūcat:etiā ab occaſu Solis irrūpens mediā hāc noſtram habitabilē regionē amplis:& nominatiſſimis æquorib⁹ alluit. Et ſciſſis calpe atq; abila mōtib⁹:quos colūnas Herculis nomināt iter hiſpaniā quā leuo latere radit:& mauritaniā circa quā dextro diffundit̄: fretū prio efficit longitudinis xv. miliū paſſuū:& latitudinis uix ſeptē:ut Pōponi⁹ atteſtat̄. Ita ut facto quodam hoſtio limen apire dicat̄. Et inde mediterraneis finibus īmixtus uſq; in orientem:& ſeptētrionem ꝑpellit̄. Is ergo ocean⁹ q hiſpaniā perfundit:hibericus nominat̄:ab ipa ſcilicet hiſpania:quæ olim hiberia dicebatur:& circa inſulas baleares quas primo oſtendit balearicus dictus eſt. Deinde q narbonēſem prouinciam contingit gallicus:mox a liguria liguſtic⁹. Deinde uſq; ad ſiciliam tuſcus uocatur:quem græci tyrrhenum:Itali inferum nominarūt. inde inter ſiciliam & Italiam pergens ionicum mare incipit:ſed in leuum ex aduerſo ad illyricum adriaticuꝫ uerſus uenetias ſinū efficit. At ab initio adriatici ionii nomen accipiens:longa per ſpatia in aſiam uſq; protendit̄:ut in dictione Ionium mare late uidimus. Ex altero uero ſiciliæ latere in cretam uſq; protentum ſiculuꝫ nominatur. Inde uero uſq; in mare pamphylicum ex leuo creticus dicitur:ex dextro uero uſq; in ægyptum ægyptius uocitatur. Sed ab Ionio iuxta græciam in ſeptemtrionem diffuſus crebras circuit inſulas. Quæ quia in formam capræ (ut quidā uoluit) diſponūtur:ægæi nomen aſſumpſit:uel alii potius uolūt ab Aegæo

athenarum

athenarū rege:quēadmodū in ea dictiōe ostendim⁹. Deinde per hellespōti angustias progressus:asiā ipam ab europa stricto secernit mari:quod hellesponticum ab Helle:ut in ea dictione uidim⁹noiatur. Inde i pro/pontidem dilatatus mare aliud conficit:quod per cōtrarium euxinum nūcupatur: ut in eiusmodi dictione descripsimus. Sed rursum iuxta tauricam regionē restrictus:bosphorum alterū efficit: qui chimæricus no/minatur:ut in dictione bosphorus uidimus. Nam a boum meatibus peruiis bosphori nomē assumpsit: eo q̄ ab uno litore in aliud cōmode tranare possunt:post bosphorū uero palus est meotis magna quidē & la ta:in quā tanais fluuius influit:qui a septētrione & ptibus scythicis ueniēs: asiam ipam diuidit ab europa. At palus illa hyeme glaciatur. Et ut ait Virgilius:Puppibus illa prius patulis nūc hospita plaustris. Sed di/uersis in locis eiusmodi mare nomina habet plura & diuersa:quæ etiam non eadem causa prodita sunt. Nā asiaticum mare est quod & phœniciū ægyptiūq̄:& pamphylicū a prouinciis nomina accæpere. Ab insulis balearicum:siculum:carpathium:cyprum. A gentibus ligusticum:ausonium:tuscum:dalmaticū. Ab oppi/dis argolicum:adriaticū:corinthium:tyrium. A casibus hominū myrtoum icareū:hellesponticū: & ut plu/ribus placet ægæum a memoria regis teste Solino Ionium:licet Seruius non a memoria: sed a casu in illum dicere uelit. Nam ait super.ii.æneidos:regem illum antiquissimū in eo submersum mari nomen reliquisse: a transitu bouis:uel ab angustis meatibus boum paruiis bosphorus:a moribus incolarum: ut in ea dictiōe uidimus euxinus. ab ordine fluendi ꝓpontis:ut in dictione pontus uidebimus. Aegyptiū pelagus asiæ dat gallicum europæ:aphrycum libyæ. Et hæc de mediterraneo. Sed rursus in terræ circuitu oceanus ipe aduer sis oris: quas amplectit diuersa accipit nomina. Nam a litoribus suis arabicus:persicus:indicus:eous:seri/cus:scythicus:germanicus:atlanticus:& de reliquis eodem modo. at uero caspium mare a caspiis montib⁹ qbus adiacet dictum est. Et id idem hircanum dicitur ab hircania sibi cōtermina. Sed ut uolunt ātiqui: qui nōdum sufficienter ea loca perscrutati fuere:ex occano hyperborico angusto ore in morem fluminis terras ingredienti conficitur. Qui uero diligentius iam eadem loca rimati sunt:asserunt id esse mare uastissimuz: quod nec ullum habet exitum:nec alicuius aquæ salsæ habet introitum:sed ex imensis in ipum cōfluentib⁹ fluminibus factum:quod Ptolomæus etiam uerum esse fatetur.

O chesius cū.ch.aspirato & unico.s.sequente.i.latino scribit:fuit Homero teste ætolorum dux:uir lōge præ/stantissimus:qui in bello troiano moritur.

O cyalus cum.c.exili &.y.græco atq; unico.l.scribit:fuit unus ex nominatis phæacibus tēpore Alcinoi regis: ut ostendit Homerus in.viii.odysseæ:& compositum est uocabulum ex ὠκύσ:qd ē uelox:& ἅλσ mari:qsi uelox ut mare.

O cimum cum.c. exili &.i.latino scribit:est teste Plinio li.xix.naturalis historiæ:herba hortēsis: quæ particu/lata etiam ab uno incipit:qua de causa diutissime floret:habetq; primā longam:cū apud græcos ὤκιμον: cum.o.magno in prima scribit.

O cyroe cū.c.exili &.y.græco scribit:fuit teste Hesiodo i theogonia nympha quædā Oceani & Tethyos filia

O cyron eodem modo ut superior scribit:fluuius est in finibus arcadiæ.

O cyus cū.c.exili &.y.græco scribit. Nam ab ὠκυσ græca dictione deducit:quam nostri quidam antiquissi/mi uertentes.y.græcum in.u.nostrum ocus traduxerunt. Sed a sequentibus in uoce comparatiui traductū fuit:hoc est remanente.y.græco.u.nostrum addiderūt:nec latine positiuo utimur. Et aduerbialiter cito: & q̄ prompte designat. Virgilius li.æneidos.iiii. Ocyus omnes

Imperio læti parent. Iuuenalis in satyra Credo pudiciciam:

Collige sarcinulas dicit libertus:& exi

Ocyus & ꝓpera:sicco uenit altera naso:Seruius aūt super.viii.ænei.dixit:ocyus positiuus antiquus est:nec etiaz pōt comparatiu⁹esse:ubi nulla est comparatio. Sed pace ei⁹ magis Plinio adhæreo: qui & illud quoq; in significatione cōparatiui posuit:et superlatiuum nōnunq̄ ei assignauit. Ait enim in.ii.naturalis historiæ Mercurii sidus inferiori circulo fertur nouem dieb⁹ ocyore ambitu:modo ante Solis exortū:mō post occa/sum splendens:& libro.viii.superlatiuum exprimens dixit:itaq; multi extitere: qui non nasci optimuz cen/serent:aut q̄ ocyssime aboleri.

Ocnus cū.c.exili sequente.n.cōsonante scribit:fuit teste Virgilio in.x.æneidos:fatidicæ Mantus & Tusci filiⁱ amnis: Qui muros matrisq; dedit tibi mantua nomen:ut in ea dictione uidimus. Et ab eodē poeta in buco/lico Bianor uocatus fuit:ut in sua dictione monstrauimus.

O &opes absq; aliqua aspiratione scribit:piscis est octo pedes habens:quem polypum quidam putant.

O dius cū.i.latino scribit:fuit teste Homero i.v.iliados: alizonū dux:quē Agamēnon in bello troiano occidit

O dyssea cum.y.græco & duplicato.s.scribitur:loco quoruz nōnulli.x. scribere uoluerunt: sed magis placet litteraturam græcā obseruari:dūmodo cōmode possit. scribitur eniz apud illos non cū.x. sed cū duplicato s.uidelicet ὀλυσσεύσ:& deriuatur ab ὄλυσσ:ύσ:quem nos Vlyxē non cum duplicato.s.sed cū.x. duplici consonāte ex inueterata cōsuetudine transcribimus. At ei⁹ dictōis quæ est odyssea:penultima apud græcos est.ei.diphthongus:a qua a nos.i.abiicientes:solam.e.retinemus. Estq; odyssea uolumē aliud sublime Ho/meri in.xxiiii.libros diuisum:in quo Homerus errores & casus Vlyxis post bellum troianum:& Penelopes

uxoris patriã diuino carmine deſcripſit. unde Ouidius in.ii. de triſtibus libro inquit: Aut qd odyſſea ẽ niſi
fœmina propter amorem.
Dum uir abeſt multis una petita procis?
O egrius cũ.œ.diphthongo &.i.latino ſcribitur: fluuius eſt thracũ: a quo teſte Seruio hebrus naſcit̃. &(ut nõ
nulli ferũt) pater fuit Orphei: ac in hebro a ciconib⁹ Orphei caput, pectũ fuit: dicẽte Virgilio i.iiii. georgi.
Tum quoq; marmorea caput a ceruice reuulſum
Gurgite cum medio portans œagrius hebrus.
O ebades cum.œ.diphthongo ſcribitur: fuit nomen uiri proprium.
O ebaris cũ.œ.diphthongo &.i.latino ſcribitur: fuit Darii ſtabularius: cui⁹ induſtria Darius ipſe regnuz per-
ſarum adeptus eſt: ut in dictone Darius uidimus.
O ebalus cũ.œ.diphthongo & unico.l. ſcribit̃: fuit teſte Lactãtio ſuper thebaidos li. rex laconum: de quo cre
tenſis Ditis in hiſtoria troiana apertius loquens ait: Oebalus fuit fili⁹ Argulii filii Amidatis: fuitq; rex laco-
niæ: & a ſe ,puinciam ipam œbaliam dixit. hæc ille. Alius fuit Oebalus Telonis regis Capreæ filius: quæ iſu-
la ẽ ex oppoſito ad neapolim ex Sebetride nympha genitus: de quo Virgi. in. vii. ænei. inquit:
Nec tu carminibus noſtris inductus abibis
Oebale: quem generaſſe telon ſebetride nympha
Fertur: teleboum capreas cum regna teneret.
Iam ſenior. Hic(ut ,pſequitur Virgilius) mortuo patre nõ contẽtus patriis aruis campaniaz intrauit: & mul-
tos populos ſuæ ditioni ſubiæcit: fauitq; deinde Turno cõtra Aeneam: a quo œbaliam regioné dictam nõ-
nulli putauerunt: quæ eſt iuxta tarentum: ut in ſequenti dictione uidebimus.
O ebaliam cũ.œ.diphthongo &.i.latino ſcriptã duplicem eſſe comperio: unaz quæ & laconia dicta fuit: & ab
Oebalo filio Arguli œbaliam cognominatã: de qua Statius in achilleide: Soluerat œbalio claſſem de lito-
re paſtor Dardanus. & Ouidius in.v. faſtorum loquẽs de caſtore & Polluce: qui fuerant ex amycla ciuitate
laconiæ ait: Effugere œbalidæ curſu potuere ſequentes. alteram uero i Italia iuxta tarentum urbẽ inclytaz
calabryæ ab Oebalo filio Telonis (ut qdam uolunt) cognominatam. Virgilius in.iiii. georgicoz: Namq;
ſub œbaliæ memini me turribus altis: qua niger humectat flauentia culta galeſus Corytium uidiſſe ſenem
& reliqua. eſt enim galeſus: (ut dixit Liuius li.v. de.ii. bello punico) calabryæ flumen tarento proximum per
tire uidet̃ Seruius: nõ aliam fuiſſe dicũt in Italia œbaliam: nec id quoq; Virgiliũ intellexiſſe: ſed cum dixit
ſub turribus œbaliæ intellexit: ideſt eorum q e x œbalia laconiæ in Italiam aduenere: & turres iuxta tarẽtuz
ædificauere. Nam(ut rettulit Seruuis) lacones diu bello attriti ab athenienſibus: & inopiam uirorũ timẽtes
præcæperũt: ut uirgines cum qbuſq; concũberent: quo facto cum iuuenes de incertis parentibus nati: ori-
ginem ſuam deinde erubeſcerent: & partheniatæ ideſt de uirginib⁹ nati appellarent̃: duce Palanto octauo
ab Hercule nauigiis ,pfecti uenerũt ad oppidum calabryæ quod Taras Neptuni filius condiderat: & id au-
ctum habuerunt.
O echalia cũ.œ.diphthongo &.ch. aſpirato atq; unico.l. &.i. latino ſcribit̃: licet ex defectu librariorũ in qui-
buſdam latinis codicib⁹ non cum.ch. aſpirato: ut diximus: ſed magis cũ.t. aliquãdo legerim⁹: fuit laconiæ
pars ,ppinqua theſſaliæ: quæ œchaliæ nomen aſſumpſit a ciuitate eiuſdẽ nominis: quæ in illa erat. Ipſa uero
ciuitas teſte Homero li.ii. iliados: ab œchaleo fluuio q circa illam præterfluit: nomen eiuſmodi accæpit. In
hac regnauit Eurytus pater Ioles: q cũ filiã olim Herculi ſpopõdiſſet: & poſtea diſſuadẽte filio denegaſſet
ut dixit Seruius ſuper. viii. ænei. indignatus Hercules illum & filiõs interemit: atque œchaliam illius urbez
euertit: dicente Virgilio:
Vt bello egregias idem diſiæcerit urbes:
Troiamq; œchaliãq; ut duros mille labores
Suſtulerit. Quin & Iolem rapiẽs ita ardenter illã amauit: ut quæq; ab illa pateret̃: uti ab Omphale regina
lydiæ prius paſſus fuerat: ad quẽ Deianira ſcribẽs apud Ouidium in epiſtolis heroidum inquit:
Gratulor œchaliam titulis accedere noſtris
Victorem uictæ ſuccubuiſſe queror: & i eadem epiſtola ſubdit:
Ingreditur late lato ſpectabilis auro:
Qualiter in phrygia tu quoq; cultus eras.
Dat uultum populo ſublime ſub Hercule uicto:
Oechaliã uiuo ſtare parente putes: ſed hæc deinde Iole iubẽte Hercule ante mortem ſuam Hyllo Herculis
filio nupſit: ut in dictione Hyllus uidimus.
O ecinyres prima cũ.œ.diphthongo ſequẽs cũ.c. exili &.i. latino penultima cum.y. græco ſcribitur: fuit teſte
Homero circa initium libri.xi. iliados: uir argiuus: q donauit Agãmenoni thoracem eximium.
O econom⁹ cũ.œ.diphthongo &.c. exili ſcribit̃: dicit̃ a noſtris diſpẽſator. Nã apud græcos ὁίκος dicit̃ dom⁹
& νόμος lex. nam decet diſpenſatorẽ legem eſſe dom⁹. Et ſic Ariſtotelis œconomica & œconomic⁹ ſcribit̃

O ecumenicus cum.œ.diphthongo & abſq; aliqua aſpiratiõe ſcribitur: dictio eſt deducta ab οἰκουμένη: quæ uniuerſum orbem deſignat quaſi uniuerſalis ille dicatur.

O edipus cũ.œ.diphthongo &.i.latino atq; unico.p.ſcribitur: dictio eſt cõpoſita ab οἴδημα: quod ẽ tumor & ποδός pes: hoc eſt pedum tumor. Nam ut Statius diuerſis in locis ſuæ thebaidos ſcripſit. Et Seneca ĩ tragœdia: quæ inſcribit Thebais: dum Oedipus matris utero teneret: & pater Laius Apollinem de naſcitura ꝑle cõſuleret: Et ab oraculo percæpiſſet ſe debere a naſcitura ꝑle interfici: natum puerũ paſtori ſuorũ armẽtoq; occidendũ tradidit: qui dum ætati cõpateret: & regium imperium cõtẽperare optaret: paruuli pedes gladio perforauit: & uimine ſuſpendit ad arborem quaſi in media moriturum. Quod ipſe apud Senecã in Oedipo teſtatur dicens.

Me deo teſte damnauit parens
Callidoq; teneros tranſtulit ferro pedes:

Et in alta nemora pabulum ĩmiſit feris. Sed cũ uagitu Phorbantẽ paſtorem Polybii corinthioq; regis ad ſe puer traxiſſet. Ille cõſcißis uinculis: iam tumidũ pedib9 puerũ corinthio cuidã largit9 eſt: qui lætus ad Meropẽ uxorem Polybii regis liberis carentem ꝑ magn o munere dedit. Illa una cum uiro tanq; filium cælitus miſſum paterna charitate ſuſcæpit. Et a pedũ tumore Oedipodem cognominauit. Cui9 penultima breuis a poetis noſtris poni cõſueuit: & declinat huius Oedipodis. Plautus tamen in penulo ab Oedipo ꝑ Oedipode in ablatiuo ꝑtulit. hic cum ſemel thebas pergeret ſphinge cõperta eius ænigma diſſoluit: & monſtrum interemit. Vnde rerũ obſcuriſſimarum interpres deinde dictus fuit. Itaq; homo ille apud Terentium Dauus ſum inqt: non Oedipus. Plautus in penulo: Nam iſti quidẽ Heraclidæ orationi Oedipi opus ẽ cõiectura qui ſphingis ænigma diſſoluit.

O enochonum cum.œ.diphthongo &.ch.aſpirato ſcribitur: eſt teſte Herodoto thеſſaliæ fluuius in peneum defluens: ut uidebimus in dictione theſſalia.

O enos cũ.œ.diphthongo ſcribit: dicit apud nos uinum: ſed non utimur ea dictione niſi in compoſitis.

O enophorum cũ.œ.diphthongo &.ph.aſpirato ſcribit: uas eſt uinarium. Nam cõponit ex œnos quod ẽ uinum: & φόρον portans: de quo Iuue. in ſatyra Credo pudiciciã: Totũ œnophoq; ſitiens. & Martialis in.vi.

Reddidit œnophori pondera parua ſui.

O enotrii cũ.œ.diphthongo: &.t.exili ſcribitur: populi fuerũt i Italia: de qb9 ſatis habuim9 ĩ dictione italia.

O eneus cũ.œ.diphthongo in initio ſcribitur: fuit Parthaonis filius: dicente Acheloo apud Ouidiũ ĩ.viii. metamorphoſeos: cũ ad Oeneũ regẽ ueniſſet: Accipe me generũ dixit parthaone nate. & fuit rex ætoliæ: cuius urbs regia calydon cognomiata fuit: iõ frequẽter rex legit calydoniæ. fuitq; pater Meleagri: & ob hoc Meleager a poetis dictus eſt œnides. Ouidius in tertia epiſtolarum heroidum:

Coniugis œnides uerſus in arma prece eſt.

O enomaus cũ.œ.diphthongo ſcribit: fuit filius Martis: rex helidis & piſæ atq; Hippodamiæ pater: ut ĩ ea dictione uidimus. Alius Homero teſte fuit uir pelopõneſius ab Hectore in bello troiano interfectus.

O enops ſimiliter ſcribit: & fuit uir pelopõneſius: ut idem poeta monſtrauit.

O eſtrum cũ.œ.diphthongo &.t.ſcribit: uolatile eſt paruũ: Cui nomen aſilum romanũ eſt: ut dixit Virgilius ĩ iii.georgicoq;. Iuue. in.iii.ſatyra: Non cedit Veiento: ſed ut phanatic9 œſtro percuſſus bellona tuo diuinat

Et id ſane nomen a uoce: quam edidit aſſumpſit.

O eta cũ.o.&.e.ſeparatis uocalibus: &.t.exili ſcribitur: ut late in.ii.horum cõmẽtariorũ li. oſtendim9: fuit rex colchorum potẽtiſſimus: & teſte Homero in.xi.odyſſeæ: filius fuit Solis ex Perſa filia Oceani. Nam ut ait Diodorus ſiculus hiſtoric9 præſtantiſſimus li. hiſtoriaq;. v. Solẽ ferunt duos ex Perſa uxore ꝑcreaſſe filios: Oetam ac Perſem: Oeta in colcho regnauit: in taurica Perſes: crudeles ambo efferiq;. e Perſa filia Hecates Oetam ac Perſem: Oeta in colcho regnauit: in taurica Perſes: crudeles ambo efferiq;. e Perſa filia Hecates orta eſt ſuperans audacia & ĩmanitate patrem: ut quæ cruciatu hoĩum læta eos ꝑ feris appetere ſagittis cõſueuerit. Quin & ad uenena mortifera cõficienda ſummũ ſtudiũ operãq; impẽdit: quæ aduenis in cibis exhibebat. unde & prima aconitũ inueniſſe dicit. Quibus in reb9 experta admodũ & edocta: ueneno patrem primũ ſuſtulit: deinde regno aſſumpto tẽplum ſtatuit Dianæ: cui hoſpites nauigãtes ſacrificabat: exiſtimãs ea crudelitate ſuũ nomen clarius futurum. Poſt hæc nupſit Oetæ patruo: genuitq; liberos tres: Circem Medeam ac Aegialeuz. Circe ad oĩs generis uenenorũ curã uerſa: multaq; herbarum radicũq; uarias uires mirabileſq; repperit. Et q̃uis a matre Hechate in plurimis inſtructa eſſet: multis tamen ab ſe de nouo inuentis oĩbus ĩ ea re præſtitit. hæc ſarmatarum regi: q ab aliis ſcythæ dicunt cũ nupſiſſet: primum ueneno uirũ abſtulit: deinde regno capto: multa ui crudelitateq; regnũ uexauit: qbus ex rebus ex ipſo regno pulſaz ad Italiam ueniſſe tradunt. Inq; eo ꝑmontorio: quod nunc quoq; ab illa circeũ uocat reſediſſe. Medeã quoq; tũ a matre: tum a ſorore ſingula ueneficia edoctam: diuerſis morib9 uixiſſe ferunt. Nam cũ Oeta rex tum ſua natura: tum uxoris ſuaſu crudelis eſſet: & necandoq; hoſpitum moꝛe ſeruaret: illa hoſpites a uitæ diſcrimĩe eripiebat: & ſæpe a patre precib9 & gratia ꝑ dãnatorum ſalute intercedebat: quãdoq; ipſamet ex cuſtodia captos dimittebat. Ob quod cũ Medea indies magis parentũ crudelitati eſſet aduerſa: a patre ob timorez in liberam cuſtodiam deſtinata fuit. Illa ad Solis oui tẽplum: quod in litore ſitũ erat confugiens: iuxta litus

ambulans: argonautas noctu delatos conspicit: a qua de hospitum cæde edocti: humanitatem uirginis experti sunt: ut uidimus in dictione Iason.

Oetha cum .œ. diphthongo & .th. aspirato scribit: mons est inter thessaliam & macedoniam famosus morte rogo & sepulchro Herculis. Estq; teste Plinio li. xxv. naturalis historiæ: hellebori herbæ fertilis.

Oetosyros cum .œ. diphthongo & .y. græco scribit a græcis. Nam teste Herodoto in .iii. historiarum: dicitur lingua scythica Apollo.

Oetus cū .œ. diphthongo & .t. exili scribit. nā apud græcos est diphthongus ex .ω. mega & .i. unde οἴτος ab illis scribit: sed a nobis Oetus traducit: ut in .ii. horum cōmentariorū li. uidimus. fuit frater Ephialis: & filius Alœi: pugnauitq; cum diis in creta: ut dixit Salustius: unde œtii campi dicti sunt.

Oethyni prima cū .œ. diphthongo: sequēs cū .th. aspirato & .y. græco scribit: populi fuerunt iuxta pontum.

Ogdous cum .g. ante .d. scribitur: fuit teste Diodoro siculo li. historiarū .ii. ægypti rex: q & Vohoreus cognominatus est: & memphim cōdidit: ut uidimus in dictione mēphis.

Ogygia secūda cū .y. græco: penultima cū .i. latino scribitur: insula est: ut qdam ferunt phœnicii & syrii maris Sic quoq; ab Ogygio rege in ea regnante cognominata: de qua Homerus in li. primo odysseæ: νήσον ἐς ὠγυγίην ὅτρύνομεν. Nam uoluit in ea postea regnū fuisse Calypsus: ut ī dictiōe Calypso uidimus.

Ogygius eodē mō cum superiori dictione scribit: fuit teste Seruio super Silenum Virgilii thebanorū rex: sub quo primū diluuiū fuisse dixit Varro in plogo libri tertii de re rustica: quā longe antiquiorē urbana ostendere conatur. Et fuisse tempus ait: quo rura colebant hoīes: nec ciuitates habebāt. Et subdit. estq; uetustissimum oppidum boetiæ thebæ: quod rex Ogygius ædificauit: pactis iam duobus milibus annorum & centum. Sed ut diu⁹ Augustin⁹ de ciuitate dei li. xviii. rettulit: tēporib⁹ inqt Ogygii regis: diluuiū magnū factū ē: nō illud maximū: quo nulli hoīes euaserūt: nisi q ī arca fuerūt. Sz tamē mai⁹: q̄ quod postea tpe deucaliōis fuit

Oideus cum .i. latino diuisa syllaba ab .o. scribit. nam neq; apud græcos est diphthongus: fuit filius antiphatis filii Melampi: dicente Homero in .xv. odysseæ: ἀντιφάτης μὲν ἐτίκτεν ὀϊκλῆα μεγάθυμον. Idē fuit pater Amphiarei argiui uatis.

Oileus cū .i. latino diuisa syllaba ab .o. scribit: ut de superiori dictione diximus. Non enim pōt esse diphthōgus: ut Virgili⁹ in primo: Vnius ob noxā & furias aiacis oilei. fuit locrorū rex: & pater Aiacis Oilei.

Olympus cū .y. græco scribitur: quo nomine quattuor diuersos legimus montes. Vn⁹ ē inter thessaliā & macedoniam altissimus: dicente Lucano in .ii. Nubes excessit olympus Lege deū. Alius ē ī gallogræcia. Alius apud mysos: ad cuius radices urbs est Prusa ab Hānibale (ut fertur) extructa. Quart⁹ ē secus mare rubrum in æthiopia: haud longe ab heliopoli ciuitate: q oriente sole usq; ad qntam diei horā flāmas emittit. Adde quod de hoc dicit Claudianus in Stilicone: Sed ut altus olympi Vertex: q spatio uentos hyemesq; relinqt Perpetuum nulla temeratus nube serenum.

Celsior exurgit pluuiis: auditq; ruentes
Sub pedibus nimbos: & rauca tonitrua calcat:

Olympias eodem modo atq; .i. latino in penultima scribit.

Olympionices secūda cum .y. græco: aliæ cum .i. latino: atq; cum .c. exili scribit: is dicitur qui in olympico certamine uicit: quasi olympiorum nices: idest uictor a νίκη: quæ est uictoria.

Olor cū unico .l. scribit: fuit teste Herodoto libro histo. vi. thraciæ rex: q filiam suā Hegesiphylen Melciadi duci athenienſium uxorem dedit. Est etiam olor auis alba: quæ alio græco nomine cycnus dicitur.

Olenos cum unico .l. & unico .n. scribit: ciuitas est ætoliæ: ut ostendit Homerus ī .ii. iliados: iuxta quā aper ille calydonius occisus dicit. Aliam ponit Igin⁹ de astronomia poetica ī boetia ciuitatē esse: sic quoq; cognominatam ab Oleno Vulcani filio: de qua forte intellexit Seneca in troade: cū ait: Olenos tectis habitata raris. Quin & in ea Amaltheā capram nutritā fuisse qdā asserunt: quæ postea ad cælum tracta fertur: dicēte Ouidio in .xvii. epistolarū heroidum: Pleias & arctophylax oleniūq; pecus. Et in li. fastorum .v. Nascitur oleniæ signum pluuiale capellæ. Et inde olenius ut Flora ad Iunonem apud Ouidium in eodem .v. fastorum ait:

Quod petis oleniis inquam mihi missus ab oris
Flos dabit: est hortus unicus ille meis.

Olynthus cum .y. græco & .th. aspirato scribitur: fuit ciuitas sithoniæ iuxta atticam: quæ cum ab athenieńsib⁹ deficeret: & Philippo se dedisset: fuit demum ab athenienſibus euersa.

Ombrici cū .i. latino & .c. exili scribit: populi sunt iuxta illyricos: ex quorū locis teste Herodoto li. historiarū iii. capris & alpis fluuii uersus boream in istrum cadunt.

Omonyma cum .y. græco scribit: ea dicuntur quæ solum idem nomen habent: hoc est non etiam rationem: & traducuntur æquiuoca.

Omphatiū cū .t. exili & .i. latino scribit: est genus uini certo artificio confecti: ut ostendit Plinius li. xiiii. naturalis historiæ: & deriuatur ab ὄμφαξ: quod uuam significat acerbam.

Onager cū unico .n. scribitur: dicit a nostris asinus siluestris. Nam cōponit ex ὄνος: quod est asinus: & ἄγριος siluester. de quo Virgilius in .iiii. georgicorū: Sæpe etiam cursu timidos agitabis onagros.

O chiſton cū.ch.aſpirato &.i.latino:atq; .t.exili ſcribitur:locus eſt teſte Homero li.iliados.ii.ī finib⁹ thebay.

O neſicritus abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ubiq; ſcribit̄:fuit philoſophus qdam:quem nōnulli æginenſem dicunt.Demetri⁹ uero magneſius illū aſtypalenſem fuiſſe dixit.fuit Diogenis diſcipulus. Et ut Xenophon cum Cyro:hic cum Alexandro militauit.Et ut ille Cyri pædiam:hic Alexandri ſcripſit initia:& ut ille Cyri:hic Alexandri ꝓſequtur laudes.Dicitur etiam ſtilus utriuſq; q̄ſimillimus.

O nyx cum.y.græco ſcribit̄:genus eſt lapidis in ſimilitudiné unguis. Nam onyx græce latine unguis dicitur: de quo Horatius in.iiii.carminum:Nardo uina mereberis nardi puus onyx eliciet caduz.Qui nūc ſulpitiis accubat horreis.ubi Acro dixit:onyx metallum gēmæ ſimile:de quo ad unguenta odorata fiebāt pua uaſa Sed Lucanus de gēmis mihi locut⁹ uidet̄:cum dixit ad luxum oſtentandum: Totaq; effuſus in aula Calcabatur onyx.

O nytes cū.y.græco &.t.exili ſcribit̄:nomen eſt uiri ꝓprium:qđ Donatus ſuper.xii.ænei.Virgilii:aut gentile aut patronymicū putauit:ſe tamen gentem neſcire fatetur.Sed Seruii magis ſentētia placet:q ꝓpriū exiſtimauit & deriuari puto ab onyx:ac forſitan onyces cū.c.exili primitus ſcriptum.

O nomatopœia cum.t.exili &.œ.diphthongo atq;.i.latino ſcribit̄:ē ὀνόματος ideſt nominis:ποίησις fictio. Nam cum uocis cōfuſæ nomen ad imitandū ſonum effingimus:eiuſmodi figuram facimus:ut ouiū dicim⁹ balatuz:boum mugitū:equorū hinnitum:terribilis buccinæ ſonitum taratantara. Ennius:At tuba terribili ſonitu taratantara dixit.hac etiam figura dicit̄ turtur:grus:ſcropha:quæ nouiter comperire nobis raro cō ceditur:græcis uero teſte Quintiliano:inter maximas eſt habita uirtutes.

O nophrius cum.ph.aſpirato recte ſcribitur.nam deſcendit ab onos qui eſt aſinus.

O pheltius cum.t.exili &.i.latino ſcribitur:fuit uir troianus.

O pheltes cum. t.exili ſcribit̄:fuit nauta tyrrhenus: de quo Ouidius in.iii.metamorpho. Aſſumus en inquit ſotiorum primus opheltes.

O pites cum.i.latino &.t.exili ſcribit̄:fuit uir argiuus:& ab Hectore in bello interfectus.

O pheleſtes cum.t.exili ſcribitur:fuit uir troianus.

O phis cum.i.latino ſcribit̄:dicitur apud nos ſerpens.unde Cotta in arateis uerſibus apud Ciceronez in.ii.de natura deorum de ſerpente loquens inquit:

Quem clare perhibent ophim cognomine græci.

O phiulcus cū.i.latino &.c.exili ſcribitur:deriuat̄ ab ophis:& dicitur a noſtris ſerpentarius:quem Serui⁹ ſup xi.æneidos:Aeſculapium eſſe dixit.

O phiophagi eodem modo ſcribitur:& hi ſunt q ſerpentes mandunt.Nam quod apud græcos phago: a nobis mando dicitur.

O phiogenes cū.i.latino & unico.n.ſcribit̄:dicunt̄ ſerpentib⁹ geniti:quos dixit Plinius li.vii.naturalis hiſto. teſte Erato pgameno circa helleſpontū paruū genus hoium fuiſſe ſerpentū ict⁹ tractu leuare ſolitos:& manu impoſita uenena leuare corpori.unde a ſerpentib⁹ genus traxiſſe dicebantur.

O phites cū.i.latino &.t.exili ſcribit̄:eſt teſte Plinio in.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:genus marmoris maculas ſerpentinas detinētis:a qbus nomen ipſum aſſumpſit.

O pobalſamū cum unico.p.ſcribitur:& eſt ſuccus balſami:ωπος enim græce latine ſuccus dicitur.unde & ꝓ quocūq; odorifero unguento aliquando ſumit̄.Iuuenalis in.ii.ſatyra: Sed tamen unde Hæc emis hirſuto ſpirant opobalſama collo Quæ tibi?

O ps cū.p.ante.s.ſcribit̄:fuit filia Cæli ex Veſta:& ſoror:uxorq; Saturni.Quam ut refert Seruius in.xi.ænei. græci Rheam uocāt.Vnde latinā dictionē Ops nō græcam puto:& corripit.o.ut ops opis.Dicit̄ etiā copia: ſed in hac ſignificatiōe noniinatiu⁹ in frequēti uſu nō eſt:niſi in cōpoſitiōe:ſed tūc quoq; cōmunis ē generis ut hic & hæc & hoc inops huius inopis.uetuſtiſſimi tamē teſte Capro:hic & hæc & hoc ops & cops ꝓ eo:q ē opulētus & copioſus:qn & ꝓ auxilio ꝓferebant.Et Actium quoq; de Hercule ſic dicentē inducit: Quoruz genitor ferē eſſe ops gentibus ꝓ opē ferens:& auxiliū gentib⁹.Terenti⁹ Iuno Lucina fer opez:ſerua me obſecro.Item in genitiuo apud Ouidiū de remediis legit̄:Carminis & medicæ phœbe repertor opis.At opes in numero plurali ꝓ cenſu accipimus.Horatius in.iiii.carminum:Per damna per cedes ab ipſo Ducit opes: animumq; ferro:de romano populo loquebatur.

O pis cū.i.latino in noiatiuo nympha fuit:ac primā ꝓduxit:ut Opis ad æthereum pēnis auferet̄ olympum.Virgilius in.xi.Velocem interea ſuperis in ſedib⁹ opim Compellabat.Eſt etiam opis teſte Herodoto in primo hiſtoriaz:ciuitas iuxta quam tigris ꝓfluit:& mare rubrum ingreditur.

O pſonium cū.p.ante.s.atq;.i.latino ſcribit̄:ſic enim apud græcos ὀψώνιον ſcribit̄:ſed ex noſtris.p.in.b.ob litterarū uicinitatem:nōnulli cōuerterunt:quod ſæpe fieri ſupra oſtendimus.Et eſt qcqd comedendo additur pani & uino.Ac ſecūdam eius ſyllabam uti græci:ſic & noſtri producunt.Iuue.in ſatyra Atticus eximie Manubria cultellorum.

Oſſea nō tamē his ulla unq; obſonia fiūt Rācidula.& ſic uerbū obſono uel obſonor neutrū uel deponens.

O phthalmos cū.ph.aſpiratis ſcribit̄:dicit̄ a noſtris oculus:ſed ſic quoq; nō niſi ī cōpoſitis qbuſdā: & deriua-

tiuis transcribit̃:ut ophthalmia:quæ ẽ oculi infirmitas. Et triophthalm⁹ lapis:qui teste Plinio in ultimo naturalis historiæ: tres hominis oculos simul exprimit. & ægophtphalmus lapis alius:qui caprinum oculum representat.

O pterus cũ.t.exili scribit̃.est aũt(ut Iuue.uidet̃ uelle ostẽdere)auis cũ inquit in satyra Attic⁹ eximie: apd̃ quẽ scilicet tripherum Sumine cum magno lepus atq; aper ac epigardus:Et scythiæ uolucres:& phœnix opterus ingens.

Et getulus oryx hebeti lautissima ferro Cæditur.

O reades cum unico.r. & absq; diphthongo: nymphæ sunt sic quoq; cognominatæ ab oresi idest montibus: quos inhabitare solebant.

O restes absq; aliqua aspiratione ab emãdatissimis græcis semper scribit̃: & ab oros quod apud nos est mons deriuatum nomẽ dicũt:atq; ob magnitudinẽ illius:eiusmodi nomen sic quoq; a poetis effictum:quẽ instar montis fuisse dicũt. Vnde Solinus corpus ei⁹ inquit iussione oraculi apud taygetá mõtẽ iuentũ est longitudinis cubitorũ septem:quoꝝ qlibet pedẽ & semis geometrica ratiõe dicit̃ cõtinere. Et fuit Orestes Agamẽnonis regis mycenarũ filius ex Clytæmnestra cõiuge:hic paruulus Hermionẽ Menelai patrui:& Helenæ filiam desponsauit.Sed cũ opera Cletæmnestræ matris & Aegisthi adulteri pater Agamẽnon a bello troiano q̃ primũ reuersus interficeret̃:quæritur hic similiter ab eisdem in mortem.Sed diligentia Electræ sororis a Strophilo phocensi clã mycenis subtrahit̃:& seruatur. Aegisthi interi: & Clytæmnestræ auxilio rapit̃ Hermione a Pyrrho Achillis filio.Sed cũ creuisset Orestes tpe & opportunitate captata clam mycenas intrat: atq; Aegisthuꝫ interemit:& matrẽ q̃ crudelissimis pœnis affecit: postq̃ illa iã simul cum Aegistho ánis septẽ regnauit:ut elegantissime hæc oĩa prosecutus est Sophocles in Electra:atq; Euripides. Sed de nimia crudelitate a ciuibus incusatus Orestes:iudiciũ areopagitarum subire coactus est:a quo teste Cicerone in oratiõe ꝓ Milone uariatis hoium sentẽtiis non solũ diuina:sed & sapientissime deæ sententia liberat⁹ ẽ.Interim interfecto Pyrrho:& recuperata Hermione:conscientia gestoꝝ exagitatus:in insaniã & furias uersus:uidere sibi uidebatur matrem se ardentibus facibus:& serpentibus atris insequentem:dicente Virgilio in quarto æneidos:

Armatam facibus matrem & serpentibus atris

Cum fugit:ultricesq; sedent in limine diræ. Sed cum illi fidus:ac perpetuus esset comes Pylades: præfati Strophili filius:non passus est illum in insania persistere:quin opportuna disquireret medicamina. Itaque illum ad tauricam regionem in scythia ad Dianæ aram pro recuperanda sanitate conduxit:comitibus etiã (ut nõnulli asserunt)Hermione & Electra:ubi deæ ex humana carne sacra fiebant.Sed cum moris esset aduenas pro eiusmodi sacrificio captiuare:contigit ut & ipse pro re tali caperetur. Sed ab Iphigenia sorore recoghitus:quæ ibidem sacerdos numini ministrabat:ut in ea dictione uidimus.liberatus etiaꝫ ab omni insania euasit.Cum quo Iphigenia ipsa ablato simulachro aufugit:& alia innumera sunt: quæ de illo poetæ loquũtur:ita ut dicat Iuuenalis:Scriptus & in tergo.nec dum finitus orestes. Præbebat enim materiã omnibus uolentibus aliqua scriptitare.Ob quod dixit Virgi.in æneidos:Scænis agitatus orestes.

O rexis cum unico.r.&.x.consonante atq;.i.latino scribit̃:ponitur a græcis pro appetitione.At uerò Iuuenalis latinum fecisse uidetur:& pro uomitu posuisse:quasi ab ore:& ex eo sit compositũ.unde ait in satyra Credo pudiciciam:Ducitur ante cibum rapidam facturus orexim.& in satyra Atticus eximie: Hinc surgit orexis:Hinc stomacho bilis.

O rchades cum.ch.aspirato scribit̃:insulæ sunt oceani septentrionalis ultra britãniam:& circa tilem numero uiginti tres:quarum uiginti desertas:& tres coli nõnulli asserunt.Solinus tamen dixit illas hominibus uacare:& siluis:quin & herbis uinceis inhorrescere. Nõnullas uero dixit inherbidas: harenamque & steriles herbas detinentes.

O rchestra secunda cum.ch.aspirato:ultima cum.t.exili subsequente.r. scribit̃: proprie locus est in theatro: uel amphitheatro:uel circo ubi saltabatur.Nam deriuatur ab ὀρχοῦμαί: quod est salto:ut Possidonius orchestram quatit alter.unde etiam ὀρχήστρια saltatrix dicitur.nam ut refert Liuius i.iii.bello punico: Cũ ludi circenses Apollini celebrarentur:& Hãnibal nuntiatus esset circa collinaꝫ urbi ingruere:omnes raptis armis concurrerunt.Reuersi postea cum piaculum formidarent:inuenerunt saltãtem in circo senem quendam:qui cum interrogatus dixisset se non interrupisse saltationem:ductum est hoc prouerbium:Salua res est saltante sene.Sed ut plurimum pro toto theatro orchestra ponitur:ut Iuuena.in satyra Et spes & ratiõ: Quæq; reportandis posita est orchestra cathedris:idest theatrum. Suetonius in uita Neronis:Mediaq; in orchestra frequente populo epulatus est.Vnde & nõnunq̃ pro loco eminentiori ponitur ab eodem Iuuenale:ut in tertia satyra:Aequales habitus illic similesq; uidebis Orchestram & populum. Nam cum locus commodior ad spectandum pro senatoribus & maioribus præpararetur:ab ipsis saltationib⁹ inspectis nomen assumpsisse uidetur.

O rchites cum.ch.aspirato &.i.latino atque.t.exili scribitur:genus est oliuarum:quæ teste Seruio in secundo georgicorum:a græca etymologia:sed obscæna idest a testiculis nomen assumpserunt.Nam ὄρχεις testes

dicuntur:quorum figuram retinent.

Orchomenus cum. ch.aſpirato &.e. abſq; diphthongo ſcribit: ciuitas eſt in boetia theſſaliæ contermina:in qua fons erat tribus charitibus ſeu gratiis:& Veneri ſacer:ut teſtatur Iginius in aſtronomia poetica:& Seruius ſuper primum æneidos confirmauit. At hanc urbem Homerus i octauo iliados: inumera quotidie nauibus deferri dixit in oratione Achillis ad Vlyxem Aiacem & Phœnicem.

Orcus abſq; aliqua aſpiratione ſcribit:cognomé eſt fluuii inferni:ab ὅρκος:quod eſt iuramentum deductū: eo q; per illum hoc eſt ſtygem paludem:a qua teſte Homera profluit:iurabant dii:nec peierare licebat. Nā ut dixit Homerus in ſecundo iliados:fluuius eſt theſſaliæ:qui ab inferna ſtyge manat:& in peneum defluit quem nec peneus recipit:ſed olei modo ſupernatātem breui ſpatio portātum abdicat: nec pœnales aquas diriſque genitas argenteis ſuis miſceri permittit:& ſubdit Homerus:huius fluuii apud deos ſanctiſſimum iuſiurandum eſſe.

Orichalcum ſecunda cum.i.latino:ſequens cum.ch.aſpirato:ultima cuz.c.exili ſcribitur:dictio eſt ex auro & χάλκον:quod eſt æs compoſita. Sed.au. diphthongum conuertit in.o.breuem ſecundum antiquorum conſuetudinem in quibuſdam dictionibus:ut ſupra oſtendimus in ſecūdo horum commentariorum libro ubi de au.diphthongo tractauimus. Nam aurichalcum dicebatur:quod teſte Seruio in duodecimo Virgilii apud maiores precioſius omnibus fuit metallis: ubi multa grata de illo rettulit: quæ qui ſcire cupiet: ibi legere potuerit.

Orgia cū.i.latino ſcribit:dicebantur Bacchi ſacra:primū apud thracas ab Orpheo inſtituta:quæ(ut aiunt)a ſolis mētruoſis celebrari ſtatuit:ut eo potiſſimū tpe a uirorum cōmixtione diuerterēt:quod nō ſolū ē abominabile:ſed pernicioſum uiris. Sed deinde ut illarū obprobria tegerent:& a nō mēſtruatis celebrari permiſſum fuit.Et teſte Seruio ſuper.iiii.ænei.orgia olim apud græcos oia ſacra dicebant:quēadmodū apud latinos cerimoniæ.Quod Iuue.in ſatyra obſeruaſſe uidet:ubi de ſacris bonæ deæ:quæ ſimili modo a ſolis mulieribus celebrabant:loquens inquit:Talia ſecreta coluerūt orgia tæda.Sed ut ait Seruiꝰ abuſiue ſacra Liberi orgia dicunt:uel ab ὀργίζομαι:quod eſt furio:& ὀργὴ furor:uel ab ορεσι:hoc ē a montibꝰ i quibus agitabant:incedebātq; crinibus paſſis:& indutæ pellibus damarū: quæ græce nebrodes appellantur. nam νεβρος græce latine dama uocatur. Virgilius in.iiii.georgi.pictis incinctæ pellibus ambæ. ideſt pellibus damarum quæ uarii ſunt coloris: ibantque ut furiis agitatæ cum tibiis cymbalis & clamore.unde Mænades hoc eſt furioſæ appellabantur: ut in ea dictione uidimus. nec fas erat adeſſe uiros: dicente Statio in achilleide.

Lex procul ire mares iterat præcepta uerendus
Ductor:in acceſſumq; uiris indicitur antrum:
Nec ſatis eſt.ſtat ſine dato metuenda ſacerdos
Exploratq; aditus:ne quis temerator oberret
Agmine fœmineo tacitus ſurriſit achilles.

Orion cum.i.latino ſcribitur:hunc dixit Heſiodus in theogonia fuiſſe Neptuni filium ex Euriale Minois filia.Ariſtonicus uero & Pindarus aliam illius geneſim deſcripſerunt dicentes: Hireum quendam ſenem fuiſſe:qui cum apud thebas:teſte Ariſtonico parui cultor eſſz agelli:uel in inſula chio:ut dixit Pindarꝰ:& Iouem forte ac Mercurium hoſpitio excæpiſſet:petiit ab his:ut ſibi aliquid liberorum naſceret.dicebat enim ſe olim coniugem habuiſſe:ac illi promiſiſſe non recæpturum aliam:optaret tamen filium pro hærede. Et ut hoc facilius impetrare poſſet:bouem eis imolauit:atque ad ueſcendū appoſuit. Iuppiter uero & Mercurius poſt epulas:ab eo corium e boue detractum popoſcerunt:atq; in illud quod fecerant urinæ incluſerunt.Et referente Ouidio:qui horum opinionem ſequitur in.v.faſtorum libro:

Tunc ſuper iniecta texere madentia terra
Iamque decem mēſes:& puer ortus erat:
Hunc hireus quia ſic genitus uocat uriona:
Perdidit antiquum littera prima ſonum:ita ut iam Oriona dicamus.Eſt enim urina græca dictio:quam illi οὖρον dicunt. Sed deinde maxime exereſcēs uenator magnus euaſit.Quem ſibi comitez Delia fecit. Et ut dixit Ouidius:Ille deæ cuſtos ille ſatelles erat:Itaque uenandi artificio elatus:auſus eſt dicere nullum gigni poſſe animal:quod non ipſe ſuperaret:ob quod uolentibus diis emiſit terra paruum animal: ſcorpionem ſcilicet a quo ſuperatus occubuit: dicente Lucano libro nono: Ille ſcilicet ſcorpius minax nodis:& recto uerbere ſæuus: Teſte tulit cælo uicti decus orionis. Et dixit teſte cælo: quia & Orion & ille ſcorpius ad cælum tracti fuerunt. Voluit hic pleiadibus uim inferre:ut in dictione pleiades oſtendemus. Tentauit & ſimiliter teſte Callimacho Dianam uitiare:ob quod ab ea ſagittis confixum illum dixit. Idez Horatius libro carminum tertio:in quarta oda tetigiſſe uidetur:cum ait: Tentator orion Dianæ uirginea domitus ſagitta.Seruius uero aliam ab his:quæ diximus fabulam ſuper.x.æneidos Virgilii librum rettulit: quæ ſane nobis ſatiſſacere non potuit:ideo alios magis ſecuti ſumus. & habet Orion primam & ſecūdam quandoque breues:& quādoq; longas:ut in dictione Arion uidimus.

Orithyia ſecūda cū.i.latino:penultima cū.th.aſpirato & diphthongo cōpacta ex.y.græco &.i.latino ſcribit fuit puella pulcherrima:& famoſa filia Erithei athenarū regis:quā cū Boreas adamaſſet: & ſibi coniugem dari poſtularet:nec impetrare ualuiſſet:illā rapuit:& in thraciam ſecū detulit.Ex qua Zetū & Calaim filios ꝓcreauit:ut ꝓ uera hiſtoria rettulit Euſebius in libro tēporum.Alia eodem nomine regina fuit amazonū: quæ Marpeſiæ matri ſucceſſit in regno:de qua Iuſtinus in.ii.epitomatum li.locutus fuit.

Orithos cū.i.latino &.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſto.v.ciuitas inter macedoniā & epirum iuxta quā(ut rettulit Seruius in.x.ænei.)naſcit terebinthus arbor: de qua in ſua dictiōe uidebim⁹. Ob qđ Plinium dixiſſe puto in.xiii.naturalis hiſto. Terebinthus in macedonia breuis eſt arbos:atq; fruticoſa. Et Seruium qui dixit orithos ciuitas eſt epiri.

Oryx cū.y.græco ſcribit:de hoc Plinius i.ii.naturalis hiſto.inquit: orygē appellat ægyptus feram:quā in exortu ei⁹ cōtra ſtare & cōtueri tradit:ac uelut adorantē cōſterni.Idē in.viii.Solos oryges dixit cōtrario pilo uerſi:hoc ē ad caput uerſo:de quo Iuue.in ſatyra Atticus eximie:Et getulus oryx hebeti lautiſſima ferro.

Ordeſſus cum duplicato.s.ſcribitur:eſt teſte Herodoto in.iii.hiſto.primus fluuiorum ſcythiæ:magnuſq; & ab oriente profluens cum iſtro miſcetur.

Orodes ſine aſpiratiōe principii ſcribit:nomen ē uiri ꝓpriū:de quo Virgi.in.x.æneidos meminit: & interpretari poteſt montanus.Nam ab ὄρος:quod eſt mons deriuatur.

Orœtes cum.œ.diphthongo:ultima cū.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarū. iii.uir perſa & ſardium præfectus:q Polycratem ſamiorū tyrānum dolo captum ſuſpendit. Hic poſtea iuſſu Darii:& opera aſtuq; Bagei in ſardis trucidatus eſt.

Ormenius cum.i.latino ſcribit:eſt teſte Homero libro iliados.ii.ciuitas magneſiæ.Idemque Plinius in quarto naturalis hiſtoriæ confirmauit.

Orphanus cū.ph.aſpirato ſcribit:& ē dictio græca:quā nōnulli pupillū interpretari dicunt.Alii uero iter eas differentiā ponūt:& pupillū eū eſſe dicunt:q caret qdem patre:ſed nō præſidio paterno:cū tutore iuuetur Orphanus uero q caret patre:præſidioq; paterno:& ſummopere deſideret illi⁹ opē:cū ſine eo male hēat.

Orpheus cū.ph.aſpirato &.eu.diphthongo ſcribit:ut Virgilius in Damone:Orpheus in ſiluis: fuit theologus:& poeta gente trax Oeagrii fluuii fili⁹. Alii dicūt Apollinis fuiſſe filiū ex muſa Calliope. hic teſte Diodoro ſiculo li.hiſto.v.doctrina melodiaq; ac poeſi exceſſit oēs:quoꝝ extet memoria:& ſuauitate cant⁹ præcæteris clarus fuit:Idem citharā ab Apolline patre accæpiſſe dicit a poetis:quā nuper ad ſimilitudinē teſtudinis Mercurius confecerat:& Apollini dono dederat.Cuius modulatu & dulcedine non ſolum homines ſed lapides & ſiluas in numerū ſe motare cogebat:dicēte Ouidio in.iii.de arte:Saxa feraſq; lyra mouit rhodopeius orpheus:Tartareoſq; lacus trigeminūq; canem: & Virgilius i Dameta: Orpheaq; i medio poſuit ſiluaſq; ſequētes.Nam mortua Eurydice uxore ad inferos pergens: ualuit eos cithara ad cōmiſerationem deflectere:ita ut uxorem ſibi reſtituerēt.Sed ea iterum ꝑdita:qa illam ante tempus cōtra datam legem aſpexerat(ut elegantiſſime dixit Virgilius in.iiii.georgicoꝝ.)

Septem illum totos perhibent ex ordine menſes
Rupe ſub aerea deſerti ad ſtrymonis undam
Fleuiſſe:& gelidis hæc euoluiſſe ſub antris
Mulcentē tigres:& agentē carmine quercus.Et in eodē loco Nulla uenus:nulliq; aium flexere hymenæi.

Nam ab illo ſpretæ Cicones:quæ eū in uirū habere quærebāt inter orgya Bacchi: quæ ille idē iſtituerat:eū penitus lacerarunt.Cuius caput cū in oeagrium fluuiū ꝓiectum eſſet:una cum cithara leſbum puenit: qđ cū ſerpens edere uellet:ab Apolline ſaxificatuꝫ dicit. Laertius uero Diogenes pro uera hiſtoria dixit illum a mulieribus diſcerptum:ſed fulmine deperiſſe.Idq; epigrāma in macedonia ſcriptum oſtendere:ubi a muſis ſepultus dicitur:& ut ait Ouidius:

Ille etiam thracum populis fuit auctor amorem
In teneros tranſferre mares:citraq; iuuentam
Aetatis breue uer:& primos carpere flores.Habeo hui⁹ antiqſſimi poetæ hymnos ad deos fere oēs: habeo argonautica:ſed non illius opus eſſe dixit Ariſtoteles.Ponit & nōnunq; adiectiue Orpheus:ut Martialis i primo:Quicqd in orpheo rhodope ſpectaſſe theatro
Dicitur:exhibuit cæſar arena tibi.

Orſilochus cū.i.latino & unico.l.atq;.ch.aſpirato ſcribit:fuit teſte Homero li.iliados.v.fili⁹ Alphei fluminis q lato gurgite terrā interfluit pylioꝝ:& magni populi princeps fuit.Nam Orſiloch⁹ genuit Diodeū:Diodeus ipe geminos genuit Crethona:& Orſilochū:q gratificātes Agamēnoni Menelaoq; una cū illis aliiſq; principibus ad troiā nauigarunt:& uno occubituri horæ mometo:quos(ut ipe ait)præſtantiſſimos uiros: & in omni genere bellandi peritiſſimos:magnanimus Aeneas coram Agamēnone interemit.

Ortygia ſecunda cum.y.græco:penultima cum.i.latino ſcribitur:inſula eſt in mari ægæo:quæ & alio nomine delos dicit.Sed ortygia cognominata Solino teſte:qa in ea.primū uiſæ ſunt conturnices:qs græci ortigias uocāt.Nos a ſono uocis qualias dicim⁹.Sed de ortygia talē Seruius ſuper tertio æneidos Et Lactantius ſup

primum thebaidos: fabulam rettulerunt. Postq̃ inquiunt Iuppiter Latonã uitiauit: eius & sororẽ nomine Asteriem uitiare conatus est: quæ miseratione numinũ in auem conuersa fuit: quam nos coturnicẽ dicimus. At Iuppiter ĩ aqlam se uertit: ut eã raperet. illa uero eadẽ miseratione numinuꝫ in lapidem cõuertit' qui diu sub aquis latuit: sed supplicante Ioui Latona super aquas deferri cœpit. Interim cũ Iuno Latonã grauidam persentiscret: ĩmisso contra illã phytone serpente: p omnẽ terram pſecuta est: quæ tandẽ cũ ad litora maris deuenisset: a sorore suscepta fuit: dicẽte Ouidio li. vi. metamor. Errantẽ accæpit: tunc cũ leuis insula nabat scꝫ ortygia. In ea ergo insula peperit Latona Dianam: & Apollinẽ: a qbus delos est cognominata: ut ĩ ea dictione uidimus. Nec passi sunt eam ãplius errare: sed illam teste Virgilio in. iii. ænei. Pius arquitenẽs oras & litora circum Errantem mycone excelsa gyaroq; reuinxit: Immotáq; coli dedit: & contẽnere uentos.

Ortygia eodẽ mõ scripta: insula alia fuit circa siciliam ex oppositio ad plemmyrium siciliæ fluuiũ: de qua Virgilius circa finem tertii ænei. ait:

Sicano prætenta sinu iacet insula contra
Plemmyrium undosum: nomen dixere priores
Ortygiam: alpheum fama est huc elidis amnem
Occultas ægisse uias subter mare: qui nunc
Ore aretusa tuo siculis confunditur undis. de quo in dictione aretusa satis uidimus.

Ortona cum. t. exili scribitur: urbs est pelignorum circa adriaticum pelagus.

Orthos cũ. th. aspirato scribit'. & interpretatur a nostris rectus: nec nisi in cõpositione eo utimur.

Orthographia cũ. th. aspiratis: atq; in penultima cũ. i. latino scribit': dici pót a nostris recta scriptura. Nã componitur ex ὀρθός: & γραφία: quæ est scriptura. Quintilianus uero recte scribẽdi scientiã interpretatur.

Orthogonium cũ. th. aspirato: &. i. latino scribit': dici pót ad uerbũ rectiangulus. Nã cõponit' ex orthon: qd' est rectum: & γωνίον angulus. Est enim figura habens rectos angulos.

Orthodoxus eodẽ modo scribit': & latine rectæ opinionis aut fidei interpretatur. Nam δόξα: & gloriam: & existimatiõem: siue opinionem & fidem: & sententiam designat.

Orthoepeia cũ. th. aspirato: & diuisis uocalibus scribit': & ꝓfert': & teste Quintiliano dici pót emendata cum suauitate uocũ explanatio. Nam cõponitur ex orthon: quod est rectum: & ἔπος carmen.

Orthocorybantii secũda cũ. th. aspirato: sequens cũ. c. exili: sequens cum. y. græco: ultima cum. t. exili scribit': sunt teste Herodoto in. iii. histo. libro: populi scythiæ: quæ est in asia.

Oscylla & græcam & latinã pót etymologiam cõtinere: ut ostendit Seruius sup. ii. georgi. Nam ex os: quæ est facies: & cylleo: quod est moueo cõponi dicũt: eo q̃ teste Virgilio: Oscylla ex alta suspendunt mollia pinu ideſt facies quasdam pictas ꝓ funiculos: ut hinc inde moueri possint: & alta suspendebant pinu.

Osiris cũ. i. latino utrobiq; scribit': & fuit secũdum poetas græcos: quos nostri sequũtur: Iouis filius ex Niobe filia Phoronei: licet eũ ægyptium fuisse longo ꝓcessu referat Diodorus græcus historicus li. historiaꝝ primo. Hic ut græci & nostri affirmant: cum Pboroneo auo in argiuoruꝫ regno succederet: & per annos plures argiuis imperasset: Aegialeum fratrem regno achaiæ præfecit: ipe uero maioris gloriæ cupidine captꝰ: ad ægyptios transfretauit: quos cum suo summisisset iperio: Isidem Inachi filiam primum Io dictam: & ad ægyptios effugatam: matrimonio sibi copulauit. Qua deide magistra ægyptii litteras didicere. Osiris similiter cum rudes eius loci homines multas res & homini q̃maxime cõuenientes edoceret: diuinos ab illis est adeptus honores: dicente Tibullo:

Primus aratra manu solerti fecit osiris:
Et teneram ferro sollicitauit humum.
Primus inexpertæ commisit semina terræ:
Pomaq; non notis legit ab arboribus.
Hic docuit teneram palis adiungere uitem:
Hic uiridem dura cædere falce comam. Et alia plura: quæ idem poeta ꝓsequit'. Sed tandẽ teste Callimacho ægyptio historico: quẽ secutꝰ ẽ Seneca in li. quẽ de sacris ægyptioꝝ cõposuit: cũ Osiris a Stityphóe ægyptõ uel (ut ait Seruiꝰ sup. vi. ænei.) a Typhone fratre occulte occisus & laniatꝰ fuisset: & ab uxore Iside diu eius mẽbra q̃rerent': nec iueniri possent: irascebat' ĩ ægyptios regina: & magnos quotidie ĩ flet' ꝓrũpebat: dicẽte Lucano circa finem octaui: Nos in templa tuam romana recepimus isim:

Semideosq; canes & sistra iubentia luctus.

Et quẽ tu plangens hoiem testaris osirim. Sed tandẽ ad locũ deueniens philas: iuxta syenẽ extremã ægypti ptem: cũ laceratum illum cõperisset: in maximos ꝓrupit luctus. Et illic ægyptiis placata: ob cõperta mẽbra locum græce philas: hoc est latine amicas: teste Seruio sup. vi. ænei. nominauit: & ad illũ sepelidũ se accinxit: locũq; cõperit: & elegit ꝓ illius sepultura tutissimũ: & transitꝰ difficillimi: hoc ẽ ĩsulã abaton: quæ inaccessibilis interpretatur: eo q̃ sit in palude iuxta mẽphim limosa: & papyris undiq; implicita: in hac illũ sepeliri curauit: & paludem stygem: hoc est mærorẽ uocari uoluit. Nec illã trãsire: aut ad insulã quẽuis posse accedere statuit: nisi certis diebus: & quibusdam priꝰ sacris imbuti & initiati essent. Siquis forte ĩ ea palude

deperiſſet:nec cadauer cõperiri poſſet:cẽtũ ánis ut præfati ferunt auctores:illi ſacra q̃dá officia ſoluebant
Quod Virgilius ipſe tetigiſſe uidetur:cũ in.vi.ænei.ait: Centum errant ános:uolitantq; hæc litora circum
Sed cũ deinde ægyptiis apparere cœpiſſet bos iſtar numinis:putauerũt illũ Oſirim eſſe: & ut deũ adorare
cœperunt.Et cõmutato nomine Apim illũ uocauerũt:hoc eſt bouem.Sic enĩ bos eorũ lingua apis uocatur.
Ouidius in.ii.de ſine titulo:Et comes in pompa corniger apis erat.Nã teſte Solino in collectaneis:& Pli.in
viii.naturalis hiſtoriæ:bos inſignis ex iprouiſo illis apparet:quẽ certo tẽpore detinent: & adorãt,Et(ut nõ
nulli ferunt)p annũ illũ detinere conſueuerũt:alii p decẽnium dixere. Deinde referentib⁹ præfatis auctori
bus ſtatuto die ſacerdotes illũ in ſacro fonte ſubmergunt.Mox alter nec ſine publico luctu quæriť.Nã do
nec alium inuenerint inſtar Iſidis mærent.Sed nõ diu quæriť.Quem cõpertum cẽtum antiſtites memphim
cũ puerorũ gregibus populoq;:& omni muſicoꝝ genere proſequũtur:dicente Tibullo:
Te canit:atq; ſuum pubes miratur oſirim
Barbara mẽphitem plangere docta bouem.Et Ouidius in.viii.metamorpho.Nunq̃q̃ ſatis quæſit⁹oſiris:
Semp enim perdũt:ſemper & inueniũt.Quo ſane inuento populus mira applaudens lætitia:magna cũ uo
ce ſalutat.Quod tetigit Iuuenalis in ſatyra quæ incipit:Stemmata quid faciunt?cum ait:
Salue getulice:ſeu tu
Syllanus quocũq; alio de ſanguine rarus
Ciuis & egregius patriæ contingis ouanti
Exclamare libat populus quod clamat oſiri
Inuento.Quin & Plinio ac Solino referentib⁹ad motum:& ſtationẽ Apis ægyptii ipſi oĩa mouenť: & ſtant
delubra quib⁹ſuccedit.aut incubat:myſtice thalamos nominãt:dat omnia manifeſtãtia de futuris.Illud ma
ximum ſi de conſultãtis manu cibum capiat.deniq; auerſatus Germanici Cæſaris dexteram ꝓdidit ingruẽ
tia.Nec multo poſt Cæſar extinctus eſt.pueri & Apim gregatim ſequẽtes uelut lymphatii futura præcinũt.
Bos illi oſtenditur fœmina in ánо ſemel:& ipa non abſq; certis inſignibus:quæ atq; inuenta:& oblata ẽ ſta
tim:eadem die neci datur. Apis naturale memphitici celebrant litatiõe pateræ aureæ:quam ꝓiiciunt in nili
ſtatim gurgitẽ:ſed cur etiam dictus fuerit Serapis:in ea dictione uidimus. Sane teſte Seruio ſuper.iii.ænei.
in Iſidis ſacris imitatio eſt inuenti Oſiridis:quẽ ipa eius uxor dilaniatũ a Typhone illius fratre per totũ or
bem requiſiſſe narratur.Sed ex alio capite Lactantius in primo diuinarũ inſtitutionũ Iſidi ſacra fuiſſe mõ
ſtrauit.Nam(ut ait)Iſidis ægyptiæ ſacra ſunt:qa filium paruulum pdiderit: & inuenerit. Nam primo ſacer
dotes eius de glabrato corpore pectora ſua tũdunt:lamentanturq; ſicut ipa:quæ pdiderat natum fecerat.
deinde quaſi inuentus puer ꝓducit:& in læticiam uertitur ille luctus.hæc ille.Nam ut teſtis eſt Herodotus
ii.hiſto.li.reliquerat Oſiris filiũ Horum nomine:quẽ(ut nõnulli ferunt)poſt patris mortẽ ſemel illũ amiſit
Vnde timẽs ne id idem filio:quod olim patri contigiſſet:in mæſtiſſimos ꝓrupit fletus:ſed illo tandem mue
to:maximam in læticiã luctum cõuertit.Quod eius ſacerdotes ĩ illius ſacris repræſentãt.De quib⁹locut⁹eſt
Iuue.quũ ait in ſatyra Credo pudiciciam:Plangentis populi currit deriſor anubis.Erat autẽ romæ tẽplum
Iſidis iuxta cãpum martium:ut Iuue.in eadem ſatyra oſtendit:cum ait:Cõtra ſuperſtitioſas romanas:ſi cã
dida iuſſerit Io.i.Iſis:quæ olim in candidam uaccam fuerat commutata:anteq̃ in ægyptum aufugeret:
Ibit ad ægypti finem calidaſq; petitas
Ameroe portabit aquas:ut ſpargat in ædem
Iſidis antiquo:quæ ꝓxima ſurgit ouili.i.campo martio.In quo ſepta quædam merant in ſpeciẽ ouilis. Naꝫ
loca erant tabulatis cõcluſa:in qbus ſtans præfectus urbis:cum aliis urbis principibus:ſuffragia cõferre cõ
ſueuerat.Quare a poetis nõnunq̃ ouilia ꝓ eiuſmodi ſeptis poſita fuerunt:ut Lucanus in primo:Et miſeræ
maculauit ouilia romæ.Vtebanturq; etiã in ſacris Iſidis cymbalis qbuſdã:quæ ægyptio uocabulo ſiſtra uo
cabant:qbus(ut nõnulli graues uiri aſſerunt)nunc puellæ florentinæ utuntur.His itaque(ut ſupra uidim⁹)
ad luctum populum incitabant. Vnde Iuuenalis uerba illius referens q putabat eſſe deos:& peierabat in
quit in ſatyra Exemplo quodcũq; malo:
Decernet quodcũ q; uolet de corpore noſtro
Iſis:& irato feriat mea lumina ſiſtro:
Dum uel ego cæcus teneam:quos abnego nummos. At uero Laertius in proœmio libri de uitis philoſo
phorum refert ex philoſophia ægyptia materiam principium fuiſſe:& Solem & Lunaꝫ eſſe deos:unũ Oſi
rim:alteram Iſim appellatos. figurateq; illos loqui per cãtarum & ſerpentem: accipitremque: & alia non
nulla animalia teſte Maneto.Quod ſane de ſerpente Iuuenalis perſenſit:ac non aliud intelligere uoluit:cũ
dixit in ſatyra Credo pudiciciam: Et mouiſſe caput uiſa eſt argentea ſerpens Illius lachrymis. Et hoc ideo
quia ſubdit : Scilicet & tenui pepono corruptus oſiris : ideſt uili pepone . Nam hic pepo peponis : & hic
peponus peponi declinatur. Et hæc de Oſiride ſecundum græcos & latinos poetas dicta ſufficiant. Dio
dorus uero ſiculus uarias & longas diuerſarum nationum Oſiris atque Iſidis theologias rettulit : quas ſi
qs uidere cupit:apud illum uariis in libris ſui operis legere poterit:nobis ea rettuliſſe ſufficiat:quæ ad poe
tarum noſtrorum explanationem uenire poſſunt.

Ossa cum duplicato.s. scribit̃:mons est teste Solino in finibus thessaliæ centaurorum stabulum cuꝫ tanta pinorum copia:ꝙ in flexione atque reflexione ramorum tonitru præsentetur:quod Lucanꝰ in primo tetigit cum ait:It tantus in æthera clamor:

Quantus piniferæ boreas cum thracius ossæ
Rupibus incubuit:curuato robore pressæ
Fit sonus:aut rursum redeũtis ad æthera siluæ.Hunc Seneca dixit olympo olim fuisse coniunctum.

Ostrea cum.t.exili scribit̃:pisces quidam sunt intra conchas degentes:ut Ouidius in.v.fastorum: Ostreaqꝫ in conchis tuta fuere suis.Et Iuuenalis in quarta satyra:Ostrea callebat primo depræhẽdere morsu. Nec habet latinitas teste Seruio sup primum georgicoꝝ:propriũ nomen animalis:quod neutri sit generis.

Ostrum cum.t.exili scribit̃:est purpura:sic quoque dicta ab ostrea:i qua sarpiscis comperit̃ apud tyrũ:ex cuius sanguine tingitur purpura.

Ostracon absque aliq̃ aspiratiõe scribitur:dicit̃ apud nos testa.Et inde ostracopos quẽ nos fictiariũ uocamꝰ.

Ostracismus absqꝫ aliqua aspiratione:& cum.i.latino scribitur:& ab ostraco deriuatur. Nam cũ apud athenienses aliqui ad arripiẽdam tyrãnidem ob potentiam:uel popularem gratiam:uel aliã quãuis causam ꝓximi uiderent̃:obligabantur ex lege ciues eius:de quo suspicabantur nomen testis inscribere:quod cum certum superasset numerum: illum quinquẽnio toto exulare iubebant: hocqꝫ ad debilitandas opes frangendamqꝫ potẽtiæ audaciam:& frangenda illius hominis incremẽta sanciuerant:ut testis est Diodorus in.xi.historiaꝝ libro.Et Demosthenes in oratione pro Ethesiphonte:& Aristoteles in politicis.Quam legem cũ syracusii ab atheniẽsibus semel acciperent:& id nomen nõ testis: sed oliuæ foliis inscriberent petalismuꝫ non ostrocismũ uocauerũt:hoc est a foliis:quæ petala uocabantur.

Otanes cum.t.exili scribitur:fuit uir nobilis persa:& unus ex his:qui cuꝫ Dario in Magum cõiurarunt: ut uidimus in dictione Darius.

Otrieus cum.t.exili scribit̃:hic teste Porphyrio super.iii.iliados libro:& Mygdonus fratres fuerũt Hecubæ filii Cissei:& patrueles Polymnestoris:a quo otriadem patronymicum deductum puto.

Otriades cum.t.exili &.i.latio scribit̃:patronymicũ puto:deductũ ab Otrio:de quo Virgi.Panthꝰ otriades.

Othrys cum.th.aspirato &.y.græco:sequẽte.s.consonante scribit̃ :mons est thessaliæ uersus meridiem ex opposito ad ossam dispositus:ut ostendit Herodotus in.vii.Et ut dixit Plinius in.iiii.naturalis histo.li. patria fuit lapitharum.Vnde Virgilius in.vii.Descendunt centauri homolem othrymqꝫ niualem.

Oxia cum.i.latino scribit̃:licet apud græcos sit diphthongus ei:sed abiecta.e.retinetur.i.producta:ut in similibus sæpe diximus:dicitur a nostris acutus.

Oxys cum.y.græco scribitur:& dicitur similiter apud nos uelox citus acutus.

Oxy cum.y.græco absqꝫ finali.s.neutrum est:& id idem:quod superior dictio in masculino designat.

Oxyschœnon secũda cum.y.græco:penultima cum.ch. aspirato:&.œ. diphthongo scribit̃: dicitur a nostris teste Pli.i.xxi.naturalis histo.iuncus marinus.Nã cõponit̃ ex oxys qẽ acutꝰ:& σκοινος funis:quasi acutus funiculus.Cuius plura genera ponit Plinius.unum quod oloschœnon uocat:quasi ꝓ totum siue æqualiter funis:quod ad uitalia utilissimum dicit:quia mollis est:& carnosus.Aliud melãchrus cuꝫ.ch. aspirato.i.fuscus:cuius usum ad naxas cõuenientẽ dicit.Aliud dixit esse genus iunci trianguli:quẽ cyperum uocat:cum c.exili &.y.græco scriptum:quod apud aliquos silignum traductum comperi.

Ouum ex græco deducitur:quod est ὠόν per interpositionem scilicet unius.u. consonãtis inter duo uocalia hiatus causa:ut supra in prima horum cõmentariorũ libro uidimus:cuiꝰ prima est.ω.mega: & naturaliter longa apud illos.Vnde & apud nos similiter ꝓducitur. Iuue.in satyra Credo pudiciciã inquit: Nisi se cẽtũ lustrauerit ouis:& inde ouatarica.i.falsa:quæ corrupto uocabulo butarca dicimꝰ.Nã Ταρικον falsum est.

Ouis ꝓ pecude a græco similiter trahit̃: quod ẽ ὄισις sicut in ouũ hiatus cã interponimus inter duo uocalia u.cõsonantẽ.Et qa prima apud græcos continet.o.paruũ:quod semp est breue:simili modo apud nostros primã semp corripit:ut Virgilius i bucolico:Parcite oues nimiũ ꝓcedere:nõ bene ripæ Credit̃. Et similiter ouo ouas uerbum:quod ab oue descendit primã breuiat:ut idem in primo georgicoꝝ libro:

Omnis quam chorus & sotii comitentur ouantes.

Pachynus cũ.ch.aspirato &.y.græco scribit̃:est siciliæ ꝓmontoriũ uergẽs i austrum seu mauis ad meridianã plagã:& ab aeris crassitudie teste Seruio sup.iii.ænei.cognominatũ.Nã pachy græce latie pingue:& crassum interpretat̃.huic ꝓpinqua est syracusa.

Pactyas cũ.c.&.t.exilibus:atqꝫ.y.græco scribit̃:fuit teste Herodoto li.histo.primo:uir lydius:q sardis persuasit:ut a Ciro deficerent.

Pædia prima cũ.æ.diphthongo:sequẽs cũ.i.latino scribit̃.nã licet apud græcos sit i penultima.ei.diphthongus:a nostris tamen abiicit̃.e. & retinet̃.i.ꝓducta: & teste Gellio dicit apud nos eruditionem institutionẽqꝫ in bonas artes.

Pædaretus prima cũ.æ.diphthongo:ultima cum.t.exili scribit̃:nomen fuit uiri ꝓprium:sed nomen est compositum ex pædia:quæ est disciplina:& ἀρετη uirtus.

P ædagogus cũ.æ.diphthongo ſcribit᷑:iterpretaturq; apud nos pueri ductor.Nã παιδ́ς a noſtris puer tradu
cit᷑:& ἀγογὸσ ductor.& ſimiliter oĩa quæ ab ea dictione pæs deducũtur:cuj.æ. diphthongo ſcribunt᷑:ut
pædotriues.i.ludi litterarii præceptor.

P ædico cũ.æ.diphthongo &.i.latino:atq; .c.exili ſcribitur:& ſimiliter a παιδ́: qui eſt puer deducitur. Atq;
apud nos puerarius interpretatur.is eſt:q pueros ad libidinem affectatur.

P æan cũ.æ. diphthongo:ꝑprie laus eſt Apollinis:quæ in illi⁹ honore canitur:Virgilius in.vi.æneid.Lætũq;
choro pæana canẽtes.Et libro.ii.de arte amandi Ouidius:
Dicite io pæan:& io bis dicite pæan:
Decidit in caſſes præda petita meos.Et abuſiue oĩum deorũ laus dicitur.unde Pindarus opus ſuum:quod
& hoĩum & deorum cõtinet laudes:pæana inſcripſit.Ponitur etiã & pro ipſo Apolline.unde & carminis no
men tractum putant:& nunc quoq; a παίω:quod eſt ferio deducitur:iuxta quod Iuuenalis in ſatyra Cre
do pudiciciam inquit:
Parce precor pæan:& tu depone ſagittas.
Nil pueri faciunt:ipſam configite matrem:
Amphion clamat:ſed pæan cõtrahit arcum.Nam cũ primo phythonẽ ſerpentem:q matrem inſequebat᷑ ſa
gittis cõfecerit:fuit laudibus:& carminib⁹ a populis ſublimat⁹: quæ (qa a feriendo & ſagittatione cauſam
aſumpſerũt) pæana ſunt uocitata.Itaq; genus eſt pedis pæan:ex quo carmẽ cõficiebat᷑: q duplex eſſe dicit᷑.
Nam aut cõſtat ex lõga:quã tres breues ſubſequũtur:aut ex trib⁹ breuib⁹:& lõga poſtrema.Quoꝝ alteruj
Ariſtoteles ipſe principiis:alterꝝ clauſulis aſſignauit.Nãq; pedes & numeros uir ille clariſſim⁹ nõ i uerſu mõ
uerũ etiã ſoluta in oratiõe ſeruãdos cẽſuit:& in ſcriptis ſuis dactylũ & tribrachũ reiecit:q̃ſi nimiũ elatos pe
des:& alti⁹ exaggeratã orationẽ reddẽtes.Rurſuſq; iãbos & trocheos q̃ſi nimiũ depſſos renuit.& pæana:ut
dixim⁹ cõprobauit.Nec ab hoc pæanti⁹.i.Philoctetes deducit᷑:q̃uis ſagittariæ artis fuerit pitiſſim⁹:ut oſtẽ
dit Homer⁹ i.ii.iliados:ne ſcj excellẽtiæ Apollinis deroget᷑.Et ob hoc alio mõ a græcis ſcribit᷑:uidelj cũ.œ.
diphthongo:& non cum.æ.quemadmodum qum pro Apolline:aut eius carmine accipitur: ut in ea dictio
ne uidebimus.

P æon cũ.æ.diphthongo ſcribitur.at uero græci alterũ.e.poſt diphthongũ:& ante ultimã interponũt:ac ſcri
bunt pæeon.fuit medicinæ artis pitiſſimus:quẽ Homerus in.v.iliados:dixit curaſſe Plutonem in cælo gra
uiter in terra ab Hercule uulneratũ:appoſitis ſcj uulneri mitigatoriis medicamentis.Ab hoc pæoniam her
bam compertam:& cognominatam aſſerunt.

P æonia cũ.æ.diphthongo &.i.latino ſcribit᷑:dudum fuit regio:ut ferũt ab herba pæonia (quæ in illa abũda
bat) cognominata:poſtea a rege dicta emathia:& pæones populi:qui teſte Herodoto i.vii.hiſto.libro iuxta
pangæũ ꝓmontorium emathiæ cõterminum ex latere ſeptẽtrionis inhabitãt:ſed eam iam eſſe partem ma
cedoniæ dixit Iuſtinus in.vii.

P ægma cũ.æ.diphthongo ſcribit᷑:dicitur a noſtris ludus:nã deſcendit a παίζω uerbo græco:qd᷑ apud nos ẽ
ludo:quo uocabulo uſus eſt Plinius li.xxxiii.cũ ait.C.princeps in circo pægma duxit:in quo fuere argenti
pondo.cxxiiii.Iuue.ſimiliter i ſatyra Criſpini:Et pægma & pueros inde ad uelaria raptos.Nã cũ ludis pue
ri imiſcerent᷑:inde ad uelaria & loca tecta ac ſecretiora nõnunq; raptabant᷑ ad ſtuprũ.Ponunt᷑ & nonnunq;
pægmata ꝓ ãphitheatris & locis ubi pægmata agitabant᷑.Martialis li.primo:Hic ubi ſidereus ꝓpius uidet
aſtra coloſſus.Et creſcũt media pægmata cælſa uia.Et a pægma deducit᷑ pægnia ꝑ diuiſionẽ olim de.m.fa
ctam in.n.&.i.quæ ludibria dicuntur.

P æſtum cũ.æ.diphthongo &.t.exili ſcribitur:oppidũ eſt lucaniæ tanta cæli indulgentia redimitũ:quãta iter
alias delitias ſufficit fructus quoſdã bis i ãno ꝓducere:de quo Virgi.i.iiii.georgicoꝝ: Biferiq; roſaria pæſti
& Ouidius:Caltaq; pæſtanas uincat odore roſas.

P aganus cũ unico.n.ſcribit᷑:dici põt uillanus:hoc eſt in uilla natus.Nam cũ iuxta fontem:q græce πηγὴ di
citur:uilla fieri cõſueuerit:deductum eſt uocabulũ paganus.i.uillan⁹.Iuue.i ſatyra Quis numẽrare queat
inquit:Citius falſum ꝓducere teſtem Cõtra paganum poſſis.Et Perſius.Ipſe ſemipaganus.

P agus ꝑ uilla a latinis ſcribit᷑:& ꝓfertur:& a πηγὴ:qui eſt fons deducit᷑: eo q̃ iuxta fontẽ uilla ſemper fieri
cõſueuerat.Virgili⁹ li.georgi.iii.Præmiaq; ingentes pagos:& cõpita circum Theſide poſuere.

P alæſtina ſecũda cũ.æ.diphthongo penultima cũ.t.exili &.i.latino ſcribit᷑:ẽ teſte Plinio in.v.naturalis hiſto.
ꝓuincia in ſyria arabiæ cõtermina:dictaq; eſt a philæſtin urbe:quæ in eo eſt metropolis.

P alamedes cum unico.l.&.e.ante.d.ſcribit᷑:fuit Naupli euboiæ regis filius:forma elegans & facũdia:atque
grandi aĩo præditus:q cum aliis græcoꝝ principibus ueniſſet ad troiam:Vlyxis fraude necatus fuit:ut oſtẽ
dit Virgilius in.ii.æneidos:& Plinius de illo in.vii.naturalis hiſtoriæ ait.

P alæſtra ſecũda cũ.æ.diphthongo:ultima cum.t.exili ſcribitur:dici poteſt latine luctatio.Nam nudi palmis
ſe homines depalmabant.Virgilius in.vi.æneidos:Pars in gramineis exercent membra palæſtris.Itaq; com
ponitur ex παγιν:quod eſt iterum:& παίω ferio:uel percutio:& ut teſtis eſt Serui⁹ ſuper.iii.æneidos:pri
mum apud athenienſes:palæſtre ludus compertus fuit.

Palæmon

Palæmon ſecũda cũ.æ.diphthongo ſcribitur:nomen fuit marini dei ꝓpriũ:qui latine Portunus eſt dictus:dicente Ouidio ī.vi.faſtorũ:Quem nos portunũ:ſua lingua palæmona dicet.Et hoc ideo Seruio teſte ſuper v.ænei.quia portubus præeſſe dicebaꝫ.fuitq; Athamantis thebarũ regis ex Inone filia Cadmi filius:cũ quo mater præcipitẽ ſe dedit in mare.Vnde marinus ille deus euaſit.Alius fuit Phinei regis arcadiæ filius ex cõiuge Sthenobæa.Alius fuit grãmaticꝰ ætatis Quintiliani:de quo ī primo īſtitutionũ meminit cũ ait:Alii tamen ex idoneis dũtaxat auctoribus octo grãmaticæ partes ſecuti ſunt:ut Ariſtarchus. & ætate noſtra Palæmon.de quo Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam meminit:cum ait:Odi Hanc ego:quæ repetit uoluitq; palæmonis artem.

Paliſci cũ unico.l.&.i.latino:atq;.c.exili ſcribiꝫ:fuerunt duo fratres:ut eſt apud Macrobiũ in ſaturnalibus Iouis filii & Thaliæ nymphæ.Seruiꝰ uero ſuper.ix.ænei.& Lactantiꝰ ſuper.xii.thebaidos:dixerũt Aetnæ nymphæ.de quibus talẽ fabulã refert Macrobius:in ſicilia fluuius ſemetus eſt:iuxta hunc Thalia nympha a Ioue cõpreſſa metu Iunonis aptauit:ut ſibi terra dehiſceret.quod ubi factũ eſt:& maturi partus tꝑs aduenisſet terra: recluſa eſt:& duo infantes ex utero Thaliæ progreſſi emerſerunt:appellatiq; ſũt Paliſci a πάλιν quod rurſus:& hiſco:uel quia poſt hiatũ materni uteri:hiatu rurſus terræ ſint egreſſi.uel qa bis terra aperta ſit in ingreſſu: ſcilicet nymphæ cũ illis:& egreſſu q̃ſi iterũ apparentes.Vnde ait Virgilius:Semetia circũ Flumina pinguis:ubi & placabilis ara paliſci.hoc eſt teſte Seruio:quia humanis hoſtiis olim illis ſacrificabatur.& mitioribus deinde inductis etiã placati ſunt. Vel ſecũdũ Macrobium:quia ſi quis pro furto peieraſſet ſine remedio necabatur in fluuio.

Paliurus cũ unico.l.&.i.latino ſcribitur:herba eſt ſpinoſa & aſperrima: de qua Virgilius meminit in bucolico:Carduus & ſpinis ſurgit paliurus acutis.

Pallas cũ duplicato.l.ſcribiꝫ:hanc dicũt pœtæ Iouis filiam ſine matre.Ita ut cũ uideret Iuppiter Iunonẽ uxorẽ nõ ferentẽ filios: percuſſo ſibi capite Palladem armatã miſit:dicẽte Lucano ī libro.ix.Hãc & pallas amat patrio:quæ uertice nata eſt.Et Ouidius libro faſtorũ.iii.An qa de capitis ferꝫ ſine matre paterni Vertice cũ clypeo proſiluiſſe ſuo.hanc eandẽ Cicero libro de natura deorũ.iii.belli fuiſſe inuentricẽ:ac principẽ dixit Ob qdꝫ a nõnullis Bellona uocata fuit:ſoror ſcilicet & auriga Martis:dicẽte Statio:Regit atra iugales Sanguinea bellona manu:lõgaq; fatigat Cuſpide.Nanq; toruã oculis:& armis inſignẽ longãq; cũ clypeo chryſtallino ferre haſtã:& pictum habuiſſe peplum dicũt poetæ.Quin & uirgo fingitur: & innupta:ut Virgiliꝰ in.ii.ænei.Pars ſtupet innuptæ donũ exitiale mineruæ.Sed cũ ipſi uirgini Palladi Pallas Gigas Titani filius deorũq; inimiciſſimus Vel ut Cicero uoluit:eius pater uim inferre attẽtaret:eum illa ſua uirtute peremit. A quo (ut quidã aſſerũt)& ipſa Pallas poſtea dicta fuit.Nam primo quidẽ Tritonia dicebaꝫ:qa iuxta tritonidis paludem primitus cõperta dicitur:ut in dictione Titon late uidebimus.At uero græci omnes grãmatici:quibus magis adheres:a πάλλω uerbo græco dictã putãt:quod apud nos uibro īterpretaꝫ:eo ꝙ haſtam uibrare conſueuerit:docueritq;.Fuit etiã cognominata Minerua:quaſi uim ipſa mineꝫ:ut interpretatus eſt Balbus apud Ciceronem in.ii.de natura deorũ.uel(ut alii nõnulli uolunt)qa ſit ipſa minuẽs neruos eo ꝙ qui optimis artibus uerũ laborẽ impendũt:uires corporis minuere dicanꝫ. Nã ipſa eadẽ ſapiẽtiæ dea & omniũ artiũ inuentrix appellatur:eo ꝙ teſte Seruio ſuper.ii.Virgilii æglogam:de capite Iouis eſt nata. Vnde lanifices:fullones:tinctores:teſtriceſq; puellæ teſte Ouidio libro faſtorum.iii.eius feſtũ religioſe celebrabant.& ſubdit Ouidius:

Hanc cole:qui læſis maculas de ueſtibus aufers:
Hanc cole ueleribus:quiſquis ahæna paras.Et idẽ in.iii.de ſine titulo:Artifices in te uerte minerua manus. Ob quod ſeruius ſuper tertiã æglogam:illi digitos conſecratos:ut genua Miſericordiæ dixit.Sed cũ nihil excellentius ſit ingenio:quo uniuerſa reguntꝫ:Et ipſa ex ingenio nata ſit:illi etiã arces hoc eſt rerũ ſublimitates cõſecrari uoluerunt.Virgilius in Corydone:Pallas quas cõdidit arces Ipſa colat.Eius templũ apud mileſios teſte Herodoto libro hiſto. primo:admirandum fuit:quod ab Aliatte uiro iniquo igne aſſumptũ fuit.Apud quos ipſa Pallas Aſiſia uocabatur.

Palladiũ cum duplici.l.&.i.latino ſcribiꝫ:atq; a Pallade deriuaꝫ:fuit in urbe troiana antiquiſſimũ Palladis ſignũ e ligno cõpactum:mouens oculos:atq; haſtã:quã manu detinebat:ut dixit Seruius ſuper.ii.ænei.Nã cũ apud troiam in honorem Palladis arx:& in eius ſummo templũ illi ædificareꝫ e cælo cecidit: & locũ ſibi in eo templo ſtatuit:nõdũ cooperta æde.moxq; ab Apolline datũ fuit oraculũ:eius ciuitatis futurũ exitiũ: ſi id ſimulachrum extra mœnia portaretur. Quod Ouidius in .vi. faſtorum:eloquentiſſime proſecutus eſt.Quo factum eſt:ut tempore belli troiani Vlyxes & Diomedes per cuniculos & cloacas arcẽ ipſam aſcenderent:atq; occiſis cuſtodibus ſimulachrum ipſum aſportarent.hoc cum poſtea finito bello Diomedes ipſe obtineret: ut Seruius atteſtatur: & Virgilius pro parte tangit: ac Varro in libris de familiis romanis pleniſſime proſequiꝫ: & multis poſt caſibus iactaretur:oraculo monitus iuſſus eſt palladiũ troianis reſtituere.Quod cum implere cuperet:tranſeunti Aeneæ ad italiam illi offerre conatus eſt:quẽ cum ſacrificantẽ; uelato capite cõperiſſet:ne ſacrificii ordinẽ irrumperet:alteri ex troianis obtulit:atq; Nautes quidã illud accæpit.Vnde Mineruæ ipſius ſacra nõ iulia gens habuit:ſed nautarũ.hinc Virgilius libro ænei.v.ait:Vnũ

tritonia pallas Quē docuit. Alii codē referente Seruio: dicūt a troianis tempore belli: intra structū parietē absconditum: & tempore belli Mithridatici cōpertum: atq; a Fimbria romano romam delatum: quod ab unico tantū sacerdote custodiri consuetum fuit. Vnde Lucanus: Tritoniam soli cui fas uidisse mineruam.

P allene cū duplicato. l. scribit̄: regio ē in litoribus macedoniæ iuxta sithoniā & themopontū: ut ostēdit Herodotus libro histo. vii. in qua has esse ciuitates enarrat: Potidæā cum. t. exili &. i. latino: & in penultima cū. æ. diphthongo: Aphytiam cū. y. græco in secūda: &. t. exili atq; .i. latino in penultima: Neapolim: Aegam cū æ. diphthongo in prima: Therabū cum. th. aspirato: Scienā cū. c. exili &. i. latino: Mendam & Sanā: hanc fuisse patriā Protei ostendit Virgilius in. iiii. georg. cū ait: Hic nunc æmathiæ portus patriamq; reuisit Pallenem. Nec de ciuitate pallene: quā esse in achaia Plīnius in. iiii. naturalis histo. dixit intelligere potuit Virgilius: quia dixit æmathiæ. i. macedoniæ portus: & nō achaiæ: quæ longe satis a macedonia distat.

P alillogia cum. i. latino utrobiq;: & duplicato. l. post. i. & ante. o. scribit̄: dici potest reduplicatio. Nā cōponitur ex palim quod est iterum: & logia sermo.

P almyra cum. y. græco scribit̄: urbs fuit assyriæ: de qua Plinius in. v. naturalis historiæ sic ait: palmyra urbs nobilis situ diuitiis solo: & aquis amœnis uasto undiq; ambitu arenis includit agros. ac uelut terris exēpta a rerū natura priuata sorte inter duo imperia summa romanorū parthorūq;: & prima in discordia semp.

P almyreni cum. y. græco in antepenultima scribitur: ciues sunt palmyræ.

P amphilus cum. i. latino scribitur: nomē est̄ uiri propriū: quod interpretari libet totus amans. Nam πᾶν τo tū dicit: & φι λων amans: uel φι λοσ amicus. ita ut totus dicatur amicus. Quo nomine teste Quintiliano fuit pictor quidam eximius: qui multa ratione depinxit.

P amphylia secūda cum. y. græco: penultima cum. i. latino scribitur: regio est minoris asiæ inter ciliciam & syriam. ab hac mare illi adiacens pamphylicum nominatur: atq; eadem litteratura scribitur.

P amisus cum. i. latino scribitur: est teste Herodoto in libro histo. vii. thessaliæ fluuius: unus ex quinq; principalibus: ut in dictione thessalia uidebimus.

P anætoliū secūda cū. æ. diphthógo: sequēs cū. t. exili: penultima cū. i. latino scribit̄: ē teste Plinio in libro. iiii. naturalis histo. mons maxim⁹ in ætolia: qđ ei⁹ dictióis cōpositio indicat. Nā pan totū & maximū designat.

P anætius secunda cum. æ. diphthongo: penultima cum. t. exili: &. i. latino scribitur: fuit stoicæ sectæ philosophus. Quem Cicero in libris officiorum est imitatus.

P andecta cum. c. &. t. exilib⁹ scribitur: nomen est cōpositum a πᾶν: quod est totum: & participio eius uerbi δέχομαι: quod est capio: quasi omnia inter se comprehendens.

P andion cum. i. latino scribitur: fuit Erithei regis athenarum filius: cui successit in regno: quod quadraginta annis teste Eusebio tenuit. Vnde ait Martialis in primo: Quod nec cecropiæ dānent pandionis arces. Nec si leant nostri prætereantq; senes. hic cū adiutorio Terei regis Tracum fugit regē pōti qui athenas obsederat in cuius meritum Pandion illi Prognē filiam uxorem dedit: ut ostendit Ouidius in. vi. metamorph. libro.

P anchaia cum. ch. aspirato &. i. latino scribitur. regiuncula est sabææ in arabia: que tota arenosa est: & in qua arbores sponte natæ tus emittunt. Virgilius in. ii. georg. Totaq; turiferis panchaia pinguis arenis. Nam in primo dixerat: Solis est turea uirga sabæis.

P anægyris secunda cum. æ. diphthongo: sequēs cum. y. græco scribit̄: erant solennitates: in quibus & dii & principes laudari consueuerant. Vnde & panægyricæ laudationes illæ uocant̄; quæ romanis imperatorib⁹ per annos dicebantur.

P angæum penultima cum. æ. diphthongo scribit̄: est teste Plinio in. iiii. naturalis historiæ: thraciæ promontorium bessis cōterminum: & macedoniæ iunctum: ad cuius radices mestus defluit amnis. & addit Herodot⁹ libro. vii. fodicinas argenti & auri in illo esse: atq; eius septentrionalē partē pæonas inhabitare. & (ut puto) circa montē regio pangæa: cum dicat Statius in. x. thebaidos: Procumbunt inarata diu pangæa iuuēci. Et componitur ex pan quod est totum: & γαῖον terra.

P āonium cum. i. latino scribitur: loc⁹ est sacer teste Herodoto libro historiarum primo: in mycale ciuitate ioniæ uersus arcton: ab ionibus Neptuno heliconio publice dicatus: unde nomen assumpsit.

P anticapes cum. t. &. c. exilibus: atq;. i. latino scribitur: fluuius est scythiæ teste herodoto in. iiii. historiarum: quem quintum dicit esse ab istro: hoc est immediate post borystenem: cui ultimo cōmiscetur.

P antagia cum. t. exili &. i. latino scribitur: dictio est composita ex græco & latino: hoc est panta: quod est omnia agitans. Nam fluuius est siciliæ: qui teste Seruio super. iii. æneidos: olim cum plenus incederet implebat sonitu pene totam siciliam. Ex quo quasi ubiq; sonitans dici uoluit. Sed postea cum Cereri quærenti filiam obstreperet: tacere est iussus numinis uoluntate.

P anselinos cum unico. l. præcedenti. e. uocali: &. i. latino subsequente scribitur: & dicitur a nostris plenilūnium: uel conuenientius duobus uerbis plena luna exponitur. Nam componitur ex pan quod est totum: & σελήνη: quæ est luna. deberetq; esse in penultima. e. sed ut seruetur uox græcæ dictiouis (quæ tamen apud accuratos non habetur in usu) ponitur. i. uocalis.

P antesilea secunda cum. t. exili: &. e. uocali: sequens cum. i. latino scribitur: fuit amazonum regina: quæ Ori

thyæ ſucceſſit in regno. & teſte Iuſtino in.ii. epitomatum libro: contra græcos troianis fauens magnæ uirtutis bellicæ documenta monſtrauit.

P antomimus cum.t. exili &.i. latino ſcribitur: deſignat ad uerbum rerum omniũ imitatorem. Nam componitur a παντων. quod eſt omnium: & μιμος imitator: a uerbo μιμουμαι: quod eſt imitor. Ná hi in ſcænis perſonas per ſingulorum actuum ſimulationes oſtendebant. & ut refert Caſſiodorus in epiſtolis ſuis: Cum primum in ſcænam pantomimus inuitatus aduenerit: aſſiſtunt conſoni chori diuerſis organis eruditi ille compoſitis ſignis quaſi quibuſdam litteris edocet contuentiũ aſpectus: per quod non ſcribendo id facit: quod ſcriptura declarauit. Quin & idem chorus Herculem deſignat: & Venerem fœminá præſentat: & marem regem facit: & militem ſenem reddit & iuuenem: ut in uno credas eſſe multos tam uaria imitatione diſcretos. Nec hoc tamen agitabant ſine uariarũ ueſtium cõmutatione: ut uarias hominũ ætates & conditiones perſonarent. Quod Horatius ipſe oſtendit in libro epiſtolarũ primo epiſtola. vi. cum ait:

Chlamydes lucullus (ut aiunt)
Si poſſet centum ſcænæ præbere rogatus.
Qui poſſum tot ait? tamen & quæram: & quot habebo
Mittam poſt pau lo. ſcribit ſibi milia quinq;
Eſſe domi chlamydum: partem uel tolleret omnes.

P anthera cum. th. aſpirato ſcribitur: nomen eſt animalis compoſitum ex pan quod eſt totaliter: & θηρη fera. nam animal ferum prorſus dicitur. & ut dixit plinius libro. viii. naturalis hiſto. in hyrcania: & in india abundant: minutis orbiculis ſuper pictæ habentq; in candido breues maculárum oculos. & ſunt: qui tradant in armo pantheræ maculam ſimilem lunæ eſſe cauatam pari modo cum ea.

P anthus cum. th. aſpirato ſcribitur: fuit uir troianus ex primoribus urbis: ut oſtendit Homerus in. iii. iliados: & per ſynæreſim: ut apud græcos in ουσ diphth. profertur. Nam ſecundũ integrorum regulam apud illos in ος deſinit: uidelicet πάνθοοσ: & in ου terminat genitiuum uidelicet πάνθοου. Quare & a noſtris integrũ declinat' hic Panthous huius panthoi: & ſimiliter per ſynæreſim: ut apud illos ſic πάνθούσ πάνθου: Sic apud noſtros hic panthus huius panthi. Virgilius i. ii. æneidos: Panth⁹otriades arcis phœbiq; ſacerdos. Et in eodem ponit uocatiuũ in. u. cum ait: Quo res ſumma loco panthu? quá prehendimus arcem? Et puto illum fuiſſe filium Otrei fratris Hecubæ. & ratione iuſticiæ: & conſanguinitatis reginæ ad eiuſmodi ſacerdotium ſublimatum fuiſſe.

P apæ cũ. æ. diphthongo in ultima ſcribitur: aduerbium eſt admirandi: & deducitur a papas: qui eſt pater.

P apæus cum. æ. diphthongo in penultima ſcribitur: quo nomine teſte Herodoto libro hiſtori. iiii. uocatur Iuppiter apud ſcythas.

P apyrus cum. y. græco ſcribitur: dicitur a noſtris iuncus: a nonnullis uero ſcirpus. Lucanus in. iiii. Conſeritur bibula memphitis cymba papyro. Et inde papyraceus: ut per imaginem papyraceá crematus eſt.

P aphlagonia ſecunda cum. ph. aſpirato: & penultima cum. i. latino ſcribitur: prouincia eſt minoris aſiæ: quæ teſte Solino cytoro monte conſurgit: ut in ea dictione uidimus. Eſt etiam inſignis loco ueneto: a quo teſte Cornelio nepote paphlagones in italiam tranſuecti mox ueneti dicti ſunt.

P araclitus abſq; aliqua aſpiratione: & cum. i. latino ſcribitur: quãq; potius. e. q̃. i. eſſe deberet: cũ apud græcos eo in loco habeatur. h. quod in. e. noſtrum uel. a. conuerti conſueuit: ſed ut eiuſmodi dictiones græcæ apud nos ſonus ſeruetur: ponitur. i. & dici poteſt acclamatus: uel aduocatus. Nam ex παρά præpoſitione componitur: quæ ad hic quoq; deſignat: & κλητος uocatus.

P aradiſus cum. i. latino: ſequente unico. ſ. ſcribitur. ſane apud græcos penultima habet. ei. diphthongum: ſed nos abiicientes. e. conſeruamus. i. productam: & dici poteſt latine pomariũ: dum pro horto conſito pomis accipitur: ut late in dictione hortus explicauimus. Nam ſunt horti olerum: & horti non olerũ: ſed arboribus conſiti: & uoluptatis gratia comparati. Eſt itaq; olus quæq; herba: qua ueſcimur. & inde olitor ille dicitur: qui hortum olerum exercet. quem nonnulli hortulanum uocant.

P araſitus cũ unico. r. & unico. ſ. atq;. i. latino &. t. exili ſcribit' ille dicit' ad græce dictiõis etymologiá: q aliorũ menſas & cibaria ſequitur. Ná ex παρα componitur: quod hic quoq; iuxta ſignificat: & σῖτος: quod non ſolum frumentũ: ſed cibaria quæq; deſignat: hoc eſt teſte Iuuenale in. iiii. ſatyra: Vt bona ſumma putet aliena uiuere quadra: ideſt menſa. Nam ut hoc quoq; conſequi poſſit: omnia ad uoluptaté eius: cuius eſt tractus nidore culinæ primo loquitur: omnia deinde aſſentatur. omnia illius facta ſimul: ac dicta laudat. nihil repugnat. omnia ſuffert: ut Iuuenalis in eadẽ ſatyra: Si potes illa pati: quæ nec ſarmentus iniquas Cæſaris ad menſas: nec uilis galba tuliſſet. Et (ut concludam) nihil uentris cauſa facere recuſat: in quo ſummũ bonũ conſtituit & horum non parua erat copia in domibus principum. uerũ & paraſitus nónunq; pro illo accipitur: qui ſimplicibus uerbis riſum ab audientibus captat: ut idem Iuuenalis: Ad menſas quotiens paraſit⁹ uenerit infans. & a paraſito formatur paraſitaſter: qui quidem non paruus eſt paraſitus (ut nónulli putauerunt) ſed imitator paraſitorũ. aliter enim non diceretur a comico paraſitaſter paruulus. Nanq; huiuſmodi diminutiua quæ terminantur in aſter: imitationẽ potius: q̃ diminutioné ſignificát: ut apud. M. Tullium p

Vareno:Euritius hic noſter antoniaſter eſt.Et ad Atticum libro.xii. Omnino ſolet eſſe fuluiaſter.i.Antonii Fuluiiq; imitator.

P arabola cum unico.l.ſcribitur:& ſecundum meram ſignificantiam dictionū ualet dici iuxta ſententiā.Nam componitur ex para:quod indicat iuxta:& βουλὴ ſententiā: quaſi rerum diſſimilium comparatio. Vnde ait Quintilianus: Parabola (quam Cicero collationem uocat)longius res:quæ parentur repetere ſolet:ut tam fortiter periit apud hipponem Scipio:q̄; utiq; apud utinam Cato.

P aradoxa cum.x.conſonante ſcribitur:& a nonnullis iuxta ſententiam interpretatur.ab aliquibus uero inopinabilia traducuntur.Nam utrumq; para:ſcilicet præter & iuxta deſignat:& doxa opinionem fidemq; & ſententiam dicit.Vnde paradoxa Ciceronis electas ſententias interpretari poſſumus.

P aragogon cum duplicata ſyllaba ſcribitur:habetq; accentum in antepenultima: & dici poteſt deriuatiuum ut florea rura campiq; uirentes.quod ſatis criſpa flexione deriuauit Horatius ab albeo albicant:cum ait in primo carminum:Nec prata canis albicant pruinis.

P aradigma cum.i.latino ſcribitur:dicitur a noſtris exemplum dicti ſcilicet uel facti alicui⁹:ut Virgilius in primo æneidos:Antenor potuit mediis elapſus achiuis Illyricos penetrare ſinus.& reliqua : & fieri conſueuit modis tribus:ut a pari Virgilius in eodem libro: Ac ueluti magno in populo cum ſæpe coorta eſt Seditio. & ea alia quæ ſequuntur.A maiore ad minus:ut idem:

Qualiter expreſſum uentis per nubila fulmen.

A minore ad maius:ut idem:

Si potuit manes arceſſere coniugis orpheus
Threicia frætus cithara fidibuſq; canoris.i.inſtrumento inanimato.Ergo & multomagis ego pietate.

P aralyticus tertia cum unico.l.&.y.græco:penultima cum.t.exili &.i.latino:ultima cum.c.exili ſcribit᷑ denotat apud nos diſſolutum.Nam a παραλύω deſcendit:quod eſt diſſoluo.atq; eodem modo paralyſis.

P aranymphus cum.y.græco ſcribitur: dicitur ab Hieronymo:& quibuſdam aliis doctiſſimis moderniorib⁹ pronubus.ab antiquis uero auſpex.Nam quia antiqui pro nuptiis celebrandis auſpicium capere ſolebant: qui præerat huic rei pro parte uiri a græcis paranymphus:a noſtris auſpex dicebatur.ut Lucanus: Contenta eſt auſpice bruto.Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris:Veniet cū ſignatoribus auſpex.Plautus in Curgulione:Vltro ibit nuptū:non manebit auſpices.Et ut auſpex ꝑ parte uiri Sic & pronuba pro pte mulieris adhibebaᵗ.Itaq; cū apud chriſtianos auſpicia mīme captēᵗ:adhibēᵗ ſacerdotes:q & ꝑnubi a noſtris uocāᵗ.

P aradiaſtole cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:dici poteſt per dilationem . Nam tunc quoq; fieri dicimus cum rem noſtra interpretatione dilatamus:atq; aſtutum ſapientem uocamus:prodigum dicimus liberalem. temerarium fortem.& ſimilia.

P aragoge cum unico.r.ſcribitur:poteſt dici deductio:ut admittier pro admitti.

P aronomaſia eodem modo ſcribitur:dicitur a Cicerone agnominatio.Nam tunc quoq; fit cum aliquod nomen ex alio in ſignificatione diſtante apte conficitur:ut Terentius:Iam incœptio eſt non amantium : ſz amē tiū.Similiter abire an obire te conuenit.

P araſceue cum.c.exili:ſequēte.e.abſq; diphthongo ſcribiᵗ:dici poteſt latine præparatio. Nā a παρασκεύω quod eſt præparo deriuatur.

P arelyus cum.y.græco ſcribitur:fuit filius Merdyos filii Cyrii:& unus ex ducibus Xerxis : ut Herodotus libro hiſtoriarum.vii.oſtendit.

P arectateni abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:ſunt teſte Herodoto libro hiſtoriarum primo:gentes in media.

P arentheſis cum.th.aſpirato ſcribitur:dici poteſt a noſtris interpoſitio. Nam cōponiᵗ ex para & en:quæ duo dicūt inter: & theſis poſitio.Virgilius ī primo ænei.Hic(tibi fabor enī quādo hæc te cura remordet)Lógius & uoluens fatorū arcana mouebo Bellū ingēs gerit italia: & in eodem libro ubi inquit : Aeneas(neq; enim patrius conſiſtere mentem:Paſſus amor)rapidum ad naues præmittit achatem.

P arnaſus cum unico.ſ.ſcribitur a nobis:licet a poetis græcis nōnunq; duplicetur : & ſcribatur parnaſſus : ſed ſæpius cum unico.ſ.uti nos conſueuimus: mons eſt non theſſaliæ: (ut nōnulli errantes aſſerunt) ſed aoniæ: quæ alpeſtris eſt pars boetiæ:unde aonides ſæpe muſæ dictæ ſunt:ut Iuuenalis:Cupidus ſiluarū aptuſq; bibendis Fontibus aonidum.iuxta quem montem regiuncula eſt phocidos inter thebas:ſcilicet & athenas:dicente Ouidio in primo metamorpho.Separat aonias attæis phocis ab aruis Terra ferax.& ſubdit : Mons ibi uerticibus petit arduus aſtra duobus:Nomine parnaſus ſuperatq; cacumine nubes.Et Lucanus libro.v. ait:Parnaſus gemino petit æthera colle.horum utiq; unus dicitur helicon:alter citheron: ut in ſuis dictionibus uidimus.Quin & helicon alio nomine cirrha cognominatus eſt:& citheron Nyſa.ē citheron Baccho ſacer non longe a thebis depreſſiorq; ac cirrha amplior:ut Lucanus in.v.Tu quoq; uix ſummā ſeductus ab æquore rupem Extuleras unoq; iugo parnaſe latebas.Helicon uero altior:& appollini cōſecratus.ſub quo monte:ut dixit Plinius:oppidum eſt delphi clariſſimum oraculo Appollinis:fonte caſtalio: & amne cephiſio præterfluente delphos:ut in ea dictione uidimus.Quin & inter eos colles uallis eſt: quæ pyrene uocaᵗ.

P aryſatis ſecunda cum.y.græco:ſequens cum ſimplo.ſ.ultima cum.t.exili &.i.latino ſcribitur: fuit teſte Plu-

tarcho Cyri filia:& Artaxerxis mater.

Parmenides cum.i.latino ſcribitur:fuit philoſophus patria heleates: cui Plato nobile opus de principiis rerum inſcripſit.Quem Ariſtoteles arguere non ad mentem Platonis in libro primo de phyſico auditu conatur. hic(ut ferunt) primus terram globoſam:ac rotundam dixit.fuit & alter Parmenides orator.

Paros abſq; aſpiratione ſcribitur:inſula eſt una ex cycladibus:quæ candidiſſimū marmor gignit.A cuius candore dixit Virgilius in.ii.æneidos:Niueamq; paron.Ouidius in.iii.metamorph.

Hæret ut e pario formatum marmore ſignum
Spectat humi poſitus geminum ceu lumina ſidus.

Peroemia ſecunda cum.oe.diphthongo:penultima cum.i.latino ſcribitur: dicitur a noſtris prouerbium: ut Virgilius in Mœri:Lupi mœrim uidere priores.

Parrhaſia cū duplicato.r.& ſecūda aſpirato:atq; .i.latino ī penultima ſcribit̄:fuit arcadiæ nomē:Lycaonis patria.Vnde eius filia Caliſto parrhaſis a poetis dicit̄.Ouidius in.ii.metamorpho.Parrhaſis erubuit. idem in xvii.epiſtolarum heroidum.Quæq; micat gelido parrhaſis urſa polo.Comperitur etiā parrhaſius parrhaſia parrhaſium:pro arcadicus arcadica arcadicum:ut Virgilius:Parrhaſio dictū panos de monte lycei.

Parrhaſius eodem modo:ut ſuperior dictio ſcribitur:& ſubſtantiuū nomen eſt:ac proprium:fuit teſte Plinio pictor ſua ætate ſummus:hoc eſt quinta & nonageſima olympiade.Et(ut.xxxv.naturalis hiſto.rettulit)fuit epheſi natus.Hic(ut idē auctor proſequitur)primus ſymmetria picturæ dedit:primus argutias:uultus elegantiam:capilli uetuſto more confuſi artificium in lineis extraneis palmam adeptus.quod rarum etiam in ſucceſſu artis compertum eſt.Idem deſcendiſſe cum Zeuſide in certamen ab eodem auctore traditur: & cū Zeuſis detuliſſet uuas pictas tanto ſucceſſu:ut in ſcænam aues aduolarent: ipſe detuliſſe linteum auibus pictum traditur ita ueritate repræſentatis:ut Zeuſis alitum indicium timens afflagitaret: ſed tandem remoto linteo:& oſtenſa pictura:atq; intellecto errore palmam ingenuo pudore Parrhaſio conceſſit: quoniam ipſe aues fefelliſſet:Parrhaſius autem ſe artificem. Quod elegantiſſime Carolus arretinus noſter tetigit in elegia ad Poggium de Mercurio Cyriaci:cū ait:relinque uacuū aliquantiſper. At uero Quintilian⁹ in.xii. de inſtitutione oratoria:non ſimul eos fuiſſe dixit:ſed nō multum ætate diſtantes circa peloponneſia ambo tpa.Et ut ſubdit:cum Parrhaſio ſermo Socratis apud Xenophontem inuenitur.& ita omnia eum circūſcripſiſſe rettulit:ut legum latorem illum uocatum fuiſſe affirmet:quia deorum atq; heroū effigies quales ab eo traditæ:cæteri tanq̄ ita neceſſe ſit ſequuntur.Idem multa & admiranda pinxit:ut longo ſtilo in prænominato libro Plinius ipſe recenſuit.ſed(ut ait)nemo illo inſolentius uſus fuit gloria artis. Nam ſe principē artis appellabat:& eam a ſe conſummatam.ſuper omnia Apollinis ſe radice ortum.& Herculem:qui eſt lindi talem a ſe pictum:qualem ſæpe inquiete uidiſſet.

Parthia cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur:hæc dudum pars fuerat orientalis ſcythiæ. Sed teſte Iuſtino in primo & quadrageſimo libris ex illis locis uenientes in aſſyriam exules:& illam occupantes de ſuo nomine parthiam uocauere.Nam (ut dixit)parthi lingua ſcythica dicuntur:qui apud nos exules uocitantur. Eſtq; illis ſermo ex ſcythico & medo cōmixtus.omnes equitare & ſagittare magna induſtria docent liberos. auri & argenti nullus eſt:niſi in armis uſus.ſinguli plures habent uxores.Nec illa delicta puniunt grauius adulterio.Ob quod fœminis non tantum cōmixtis uiris conuiuia interdicunt:ſed uirorum conſpectum apertū prohibent.Quare dixit Macrobius in ſaturnalibus:Parthi cum concubinis non coniugibus conuiuia ineunt:tanq̄ has in uulgus prodire & laſciuire deceat:illas non deceat.Vnde Lentulus apud Lucanum in.viii. adeo libidinoſos dixit:ut reiecto pudore naturæ cum ſororibus & filiis cōmiſceantur.ait enim. Tot fœmineis complexibus unum.

Non laxat nox tota marem:iacuere ſorores
In fratrum thalamos:ſacrataq; pignora matrum.Hi pugnas admirabili ardore ineunt:ſed diu pugnare nō ualentes in fugam uerſi uictoriam ex ipſa reportant: dicente Virgilio in.iii.georg. Fidentemq; fuga parthum:uerſiſq; ſagittis.unde pluries magna damna romanis intulere.

Parthenope cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit una ex ſirenibus:ut in ea dictione uidebimus:a qua teſte Plinio & Solino ciuitas campaniæ:quæ nunc neapolis uocitatur cognominata fuit:quia eo in loco ubi conſtructa fuit tumulus eius fuerat parthenopes.Quo nomine Virgilius etiam uocitauit in.iiii.georg.cum ait: Illo uirgilium me tempore dulcis alebat Parthenope.Sed neapolim hoc eſt nouam ciuitatem Auguſtus eam inſtaurans dici maluit.Et denotat parthenope uirginem apud nos.unde & parthenopæus deducitur:quod a Virgilio nomen proprium in.vi.ænei.ponitur cum ait:Hinc inclytus armis Parthenopæus.

Parthenopæus cum.th.aſpirato ſcribitur de quo in præcedenti uidimus dictione.

Parthenius cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribitur:fluuius eſt paphlagonum:& teſte Plinio in ſexto carambi promontorio ſatis proximus.caditq; in pontum:ut Orpheus in argonautica:& Herodotus in libro hiſtoriarū ii.monſtrauerunt.Eſt etiam parthenius mons arcadiæ(ut ſcribit Pomponius)a uirginibus: quæ illic uenari conſueuerant ſic quoq; cognominatus.Virgilius in gallo:Non me ulla uetabunt Frigora parthenios canibus circundare ſaltus.Nam partheus græce uirgo latine dicitur.

Pascha cum.ch. aspirato scribitur: & græcum est uocabulum a πάσχομαι uerbo græco: quòd latine est patior deductum: cum eo tempore & agnus & Christus passus fuerit. At hæbraice phase dicitur: qui est transitus filiorum israel ex ægypto.

Pasyphe secunda cum unico.s.&.y.græco scribitur: fuit Solis filia: & uxor Minois regis cretæ: materq; Ariadnes & Phedræ: atq; Minotauri: quem ex infami amore tauri progenuisse dicunt poctæ. De quo Virgili⁹ in sileno: Ouidius in primo de fine titulo: & in secundo de arte amádi: atq; in metamorphoseon libro .iiii. plura scripsere.

Pasithoa secunda cum unico.s.&.i.latino: sequens cũ.th.aspirato &.o.uocali scribitur: fuit una ex nymphis filia Oceani & Tethyos: ut dixit Hesiodus in theogonia.

Patella & patina absq; aspiratione scribuntur: & a græco uerbo: quod est πλάττω: idest fingo nõnulli deriuari uolunt. Alii uero a πλατεῖα: quæ est latitudo deducunt. alia latina putát: & a pateo pates deriuari uolunt. uas est latum & condiendis obsoniis aptum.

Patina cum.t.exili &.i.latino scribitur: ut uidimus in præcedenti dictione: habetq; accentum in prima. eius usus mirabiliter romæ creuit: ita ut dicat Plinius in.xxxv.naturalis histo.libro: Hos cum in una Aesopi tragœdiarum histrionis patina auium diceremus sexcenta sextertia stetisse: non dubito indignatos legentes. At Vitellius in principatu suo decem talentis condidit patinam: cui faciendæ fornax in cãpis ædificata erat quoniam eo peruenit luxuria: ut etiam fictilia pluris constiterint q̃s myrrhina.

Quare in domitiani dedecus Iuuenalis inquit:

Debetur magnus patinæ subitusq; prometheus
Argillam atq; rotam citius properare. sed ex hoc
Tempore iam Cæsar figuli tua castra sequantur.

Patera cum.t.exili scribitur: cum pro ciuitate ponitur lyciæ: habet accentum in prima. in hac sex mensibus anni dabantur Apollinis responsa. Vnde lyciæ sortes dictæ sunt: ut uidimus in dictione lycia. Cum uero pro uase ponitur: habet super penultima accentum ut Virgilius in georgicorum.ii. Hic laticis qualem pateris libamus & auro.

Patizites absq; aliqua aspiratione: & cum.i.latino scribitur: fuit persa magus: quẽ Cambyses apud persas prefectam reliquerat. hic Smerdim fratrem suum similem Smerdi fratri Cambysis persarum regem declarauit ut uidebimus in dictione Smerdis: & in dictione Praxaspes.

Paticus cum.c.&.t.exilibus: atq;.i.latino scribitur. sane hæc dictio & uerbũ patior: a quo deriuatur originẽ a græco quod est phatos traxerunt: quod cum.th.aspirato scribitur: & passionem perturbationemq; & patientiam denotat. Vnde pathiticus: idest passiuus cum secunda aspirata deducitur: a quo per syncopam nos eam syllabam deducentes absq; aliqua aspiratione paticum dicimus. Quo Iuuenalis pro ea passione: qua quis seipsum stuprari passus est: utitur: ut ille tenet speculum patici gestamen othonis. Nam (ut ait Suetonius) Otho a prima adolescentia fuit prodigus: ac procax adeo: ut sæpe flagris obiurgaretur a patre. Deinde uero post patris mortem: libertinam aulicam gratiosam: quo efficacius se coleret: etiam diligere simulauit: quáuis anum ac pene decrepitam: per quã insinuatus Neroni facile summũ inter amicos locum tenuit congruentia morum. quod initium fuit affectandi imperii: dicente Iuuenale: Cum te submoueant qui testamenta merentur Noctibus. in cælum quos euehit optima summi Nunc uia processus uetulæ uesica beatæ: idest diuitis. Et (ut pergit Suetonius) Vt uero quidam tradunt & consuetudine mutui stupri. Quod Iuuenalis tetigit: cum ait: patici Othonis. unde in satyra Neuole inquit: Nunq̃ paticus tibi deerit amicus. at uero post mortem Neronis: cum ab imperatore Galba speraret adoptari in filium: & prælatum sibi Pisonem cerneret: curauit Galbam occidere & Pisonem atq; iperiũ occupare: quod diebus nonogintaqnq; optinuit Nam cum uitellio decertans: & tribus mediocribus prœliis apud alpes citraq; placentiam uictor: nouissimo maximoq; apud bebryacum fraude superatus. Bebryacum oppidum fuit inter Veronam & cremonã quæ nunc dicitur Labina: Quo effectum fuit: ut unico ictu infra leuam pupillam seipsum occideret: trigesimo octauo ætatis suæ anno. Hic teste Suetonio mundiciarum fuit pene muliebrium: & uulso corpore facié quotidie rasitare: ac pane madido linire consueuerat. & ut aiunt (inquit Suetonius) speculum semper secum gestabat: etiam dum ciuile bellum contra Vitellium gereret: ut in eo quotidie se prospicere posset. Quod tangens Iuuenalis contra molles: & effœminatos sui temporis uiros inquit: Ille tenet speculum: scilicet in morem fœminæ cum se pingit & ornat. & deriuatur a specio specis: quod non est in usu: a quo speculum: & per syncopam amota syllaba.ci.euphoniæ causa dicitur speculum. & subdit appositiue Patici gestamen othonis. diciturq; gestamen a gerendo. ut Virgilius in.iii.æneidos: Clypeum magni gestamen abantis. Et pergit Iuuenalis ironice loquens in ipsius Othonis molliciem: Actoris arunci spolium: hoc est erat ne id speculum quod secum in ciuili bello gerebat Otho: forsitan ualida illa Turni rutulorum regis hasta: quæ spolium fuerat Actoris arunci uiri fortissimi: ironice id esse affirmat. Nam (ut refert Virgilius in .xii.) cum se Turnus in bello contra Aeneam armasset:

Exin quæ mediis ingenti annixa columnæ

Aedibus astabat ualidam ui corripit hastam
Actoris arunci spolium: quassatq; trementem
Vociferans nunc o nunq̃ frustrata uocatus
Hasta meos. & reliqua: quæ prosequitur. Vnde poeta ille lepidissimus locum ironice accæpit.

P atrees cum. t. exili & duplicato. e. scribitur: quin & pharees: qui teste herodoto libro historiarũ primo populi erant achiuorum.

P atiramphes cum. t. exili &. i. latino scribitur: fuit teste Herodoto in septimo uir persa: & Xerxis auriga.

P ausania cum. i. latino scribitur: & apud græcos in. s. terminatur: fuit lacedæmonius uir magnus: sed in omni genere uitæ uarius. & ut uirtutibus eluxit: sic uitiis est obrutus. Nam isto duce teste Thucydide Mardonius Satrapes natione medus: & persarũ regis gener manu fortis & consilii plenus: cum ducentis milibus peditum: quos uiritim legerat: & uiginti equitũ: haud ita magna manu græcia prorsus fugatus est: atq; in eo cecidit prælio. Qua uictoria elatus Pausania plurima peruerse ægit. & cum cætera pari fœlicitate confecisset: adeo elatus est: ut in sui libidinem patriam prodere: & totam græciam persarum regi summittere conaret. In quibus cum deprehensus fuisset: & per adolescentem Argilium: quem ille amore uenereo amabat res ꝑderetur: turpem mortem a suis subire coactus est. Alius fuit macedonius adolescẽs Cerestis filius: & ab Oreste inclytum genus trahens: qui cum semel malignitate cuiusdem a multis stupratus esset: nec uindictam a Philippo rege macedoniæ impetrare ualuisset: qui rem quoq; ipsam ridere consueuerat: regẽ ipsum Philippum interemit. & ut multi ferunt consentiente ac uolente Olympiade regis uxore: & Alexandri magni genitrice: ut late omnia Iustinus in. ix. epitomatum libro prosecutus est.

P edasus cum. e. absq; diphthongo: & unico. s. scribitur: fuit teste Homoro in. vi. iliados Bucolionis maximi filiorum Laomedontis filius. Fuit etiam eodem nomine atq; eadem scriptura ciuitas in agro propinqua pylo uini abundantissima: & sub dominio Agamemnonis: ut idem poeta in. ix. iliados libro demonstrauit.

P edæus cum. æ. diphthongo in penultima scribit̃ a nostris: a græcis uero poetis nonunq̃ inter. d. & diphthõgum. æ. interponitur alterum a: & dicitur pedaæus. Fuit teste Homero in. v. iliados: filius nothus Antenoris qui in bello troiano a Megephylide interfectus fuit.

P egasus cum. e. absq; diphthongo: & unico. s. scribitur: equus fuit allatus natus ex sanguine Medusæ: qui ad montem parnasum aduolans: cum terram ungula pedis effoderet: ϖHγHN: hoc est fontem produxit: a quo ipse pegasus cognominatus est. Cuius rei fabulam Ouidius in. iiii. metamorphose. libro: Lucanus in. xi. Et Iginius in astronomia poetica descripserunt: quæ ab omnibus breuiter comprehensa talis est: Phorcus ex Cetho coniuge tres habuit filias eximiæ pulchritudinis: Euryalem Sthenionem: & Medusam omnium maiorem natu. Nonulli addunt & quartam: uidelicet Scyllam. Has tenuisse dicit Pomponius Mela insula gorgades in oceano æthiopico positas. Vnde & nos illas gorgones dictas putamus. Fingunt deinde poetæ has ipsas sorores unicum tantum habuisse oculum: quo emergente casu singulæ pro libito utebantur. Vnde & nonulli putant sapientem quendam fuisse: cuius consilio singula regebantur. Et ulterius addunt poetæ: q̃ cum die quadam Medusa sola circa litora uagaretur: a Neptuno uisa: & amata fuit: qui illam fugientem ꝑsecutus est: donec iam fessa in templum refugit Palladis: in quo ardens deus illam compressit. Sed turbata Minerua (ne ignominia templi maneret inulta) crines ipsius Medusæ mutauit in angues: quia Neptuno per capillos maxime placuerat. fecitq; ut omnes Medusam aspicientes uerterentur in lapides. Quod ob stupore admirandæ pulchritudinis fictum uoluit seruius. Hanc deinde dormientem Perseus Iouis & Danaes filius accæptis Mercurii tallaribus: eiusq; falcato ense: & scuto Palladis chrystallino: per quod illam impune aspicere posset: uno ualidissimo ictu peremit. Ex cuius cruore mox fingitur natus pegasus allatus equus. Qui inde usq; ad heliconem collem peruolans: & pede humum fodiens: heliconem seu pegaseum fontem eduxit musis sacrum. Quod ideo fictum puto: quia cum perseus illam deuicerit: eius opibus frætus: præclara multa perægit. Nam & Atlantem mauritaniæ regem: & aphricam totam subægit: græciáq; expugnauit Ita q̃ sãguine: hoc ẽ diuitiis Medusæ ei⁹ fama usq; adeo creuerit: ut poetis græcis materiã fabuládi ꝑstiterit.

P elamys cũ unico. l. &. i. græco scribit̃: gen⁹ ẽ piscis: q̃ (teste Plinio ĩ. ix. naturalis histo.) mira celeritate adolescit & ꝑcipue in põto ob multitudinẽ amniũ dulces inferẽtiũ aquas. cõsueuerũtq; in uasis saliri: ut etiã ostendit Iuuenalis in satyra Et spes & ratio quũ ait: Quod uocis preciũ: ficcus petasunculus & uas pelamydum.

P elagi cum. e. absq; diphthongo: & unico. l. scribitur: populi fuerunt: qui prius dicti sunt thessali: Et pelasgia quæ prius dicebatur thessalia: ut Aristotelis grãmatici glosula in Homerum exposuit.

P elasgus eodem modo scribitur: atq; etiam nomen uiri proprium fuit filiusq; Teudamantis: ut Homerus in ii. iliados ostendit.

P electronium cum unico. l. & absq; aliqua aspiratione &. i. latino scribitur: fuit oppidum thessaliæ: de quo in dictione centauri uidimus.

P ella cum duplici. l. scribitur: ciuitas est in macedonia: ut dixit Liuius libro sexto de secundo bello punico: & in litore maris ægæi: ut ostendit Herodotus in. vii. Quam pomponius dixit maxime illustrari alumnis philippo & Alexãdro eius filio. Nam in ea Alexãder natus dicit̃. Vnde dixit Inuenalis ĩ satyra Omnib⁹ ĩ terris:

Vnus pellæo iuueni non fufficit orbis:ideſt Alexãdro:qui deinde babylone morbo uinolentiæ(ut dixit Solinus quãq; alii ueneno affirment)conſumptus eſt. Philippus uero ægis a Pauſania : cum ſpectatum ludos iret:iuxta theatrum occiſus fuit:qui ſimiliter pellæus a poetis eſt uocatus: ut Lucan⁹ in.x. Illic pellæi proles ueſana philippi.& fuit pella ciuitas exigua:ut idem poeta oſtendit:cũ ait:Exiguæ ſecura fuit ꝓuincia pellæ.

P eleus cũ unico.l.ſcribitur:fuit Aeaci regis & Aeginæ filius maritus Thetidis:& pater Achillis. de quo plura Ouidius in.xi.metamorphoſeos proſecutus eſt. Et a Peleo pelides dictus eſt Achilles.Idem in.viii. epiſtola heroidum:Pelides utinam uitaſſet apollinis arcus.

P elias cũ unico.l.&.i.latino ſcribitur:fuit Neptuni filius ex Tyro nympha filia Salmonei regis.hæc fuit uxor Crithei:cui Aeſonem genuit patrem Iaſonis.Sed timens Pelias Iaſonem ex quodam oraculo reſpõſo perſuaſit illi:ut colchos pro aureo uelere pergeret:putans illum in ea expeditione deficere.

P ellex cum.e.abſq; diphthongo:& duplicato.l.ſcribitur:nec græcum eſt(ut oſtendemus:& multi aſſeruerũt) ſed latinum. Apud antiquos uero Maſſurius iuriſconſultus Paulo teſtante ſcribit libro memorabilium eã habitam quæ cum uxor non eſſet:cum aliquo tamen uiuebat: quam nunc uero nomine amicam paulo honeſtiorem concubinam appellari.C.Flaccus libro de iure Papyriano ſcribit pellicem nunc uulgo uocari: q̃ cum eo:cui uxor ſit corpus miſceat . Quoſdam eam:quæ uxoris loco ſine nuptiis in domo ſit: quam græci παλλακὴν uocant.Ego hos omnes uere ſenſiſſe & dixiſſe arbitror.Sed de hoc ammonendi uidemur: Pellicem apud oratores & poetas eam demum haberi : quæ cum eo cui uxor eſt corpus miſcet . Ita ut non uiri pellex:ſed uxoris dicatur.Ouidius in primo metamorphoſeon loquens de Iunone:

Protinus exarſit nec tempora diſtulit iræ:
Horificamq; oculis animoq; obiecit herinnym
Pellicis argolicæ:ſtimuloſq; in pectore cæcos
Condidit:& profugam per totum terruit orbem.Sic Iuno pellices ſuas ſemper proſequitur:quæ ſibi uxori Iouem præripuerant.At uero Liuius in.xxxv.ab urbe libro:cum de Alexandro loqueretur qui Apellem dilecta cõcubina donauit:& tunc cælebs Alexander eſſet:maluit uocabulo græco uti:quã ueteri latino.Ita autem ait:nanq; cum dilectam ſibi ex pellicibus ſuis præcipue nomine Campſacem undam pingi ob ammirationem formæ ab Apelle iuſſiſſet.Quo fit ut opiner Curtium:& cæteros ſcriptores: cum de concubina cælibis hominis loquuntur:potius pallacem græcæ:q̃ pellicem latine dixiſſe. Quod ſi ſecus reperire contingat:culpa potius librariorum uitiatum fuiſſe puto:q̃ ſic quoq; deſcriptum.Eodem modo Iuſtinũ ſcripſiſſe reor:cum ait:anaſtaſiam pallacem fuiſſe Cyri.Ita cum ad uirum referat non pellicem: ſed pallacem poti⁹ dixerit.Vnde Suetonius de Veſpaſiano loquens pallacarum nomine græco:non pellicum latino locutus ẽ Et inde pallaciam fallaciam:& pallacem fallacem dictum puto.Virgilius in.iiii.georg. Verum ubi nulla fugam reperit pallacia uictus:In ſeſe redit.Videtur etiam dici pellex non tantum:quæ iam pellex eſt : ſed quæ olim fuit:ut Iuuenalis in.ii.ſatyra:Horrida quale facit reſidens in codice pellex. Nam horrida effecta expelli domo conſueuit.& miſero codice ſeu ſedili reſidens:dure lanam trahere ab egeſtate cogitur.& dicitur codex quaſi caudex.Virgilius in.ii.georgicorũ libro:Quin & caudicibus ſectis:pro codicibus.

P elion cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:mons eſt theſſaliæ ab orientali parte:ut oſtendit Herodotus in.vii.hiſtoriarum libro:& Lucanus in.vi.In huius ſummitate maxima ſunt pineta:reliquã uero partem quercus occupat.de quo etiam Ouidius in.v.faſtorum.

Pelion æmoniæ mons eſt obuerſus in auſtros:
Summa uirent pinu cætera quercus habet.In hoc habitauit Chiron.fuitq; in illo cõuiuiũ Thetidis & Pelei.

P elopidas cum unico.l.&.i.latino ſcribitur:fuit thebanus filius uir magni animi induſtriæq; & conſilii. Nam cum a quadam ciuium factione thebæ opprimerentur:& ſummas poteſtates illorum nõnulli gererent:alterius factionis principes partim interfecerunt:alios in exilium eiæcerunt: inter quos Pelopidas pulſus patria carebat.Hi omnes fere athenas ſe contulerunt:qui cum patriam pro uiribus recuperare niterentur:& tempus rei gerendæ cum his:qui thebis idem ſentiebant uiſum eſſet : duodecim coierunt adoleſcentuli ex his : qui exilio erant mulctati:quorũ Pelopidas princeps erat.Qua paucitate percuſſa eſt non ſolũ aduerſarioꝝ factio:ſed lacedæmoniorum potentia.hi cum athenis interdiu exiſſent:ut ueſperaſcente die thebas poſſent peruenire: cum canibus exierunt uenatricibus rætia ferentes ueſtitu agreſti . Qui cum tempore ipſo : quo ſtuduerant perueniſſent:domum Charonis deuenerunt:a quo & tempus & dies ſtatutus fuerat. Nã eo die maximi magiſtratus ſimul conſueuerant epulari: nec tanta calliditate id adoleſcentes conficere ualuerunt quin nunciatum eſſet auribus magiſtratuũ thebanorum exules in urbem ueniſſe.Sed illi uino epuliſq; dediti uſq; adeo deſpexerunt:ut ne quærere quidem de tanta re laborarint. Quin & uni ex magiſtratibus ex athenis allata fuit epiſtola:in qua omnia de profectione exulum perſcripta erant: quæ cui iam accubanti in conuiuio eſſet reddita:ſicut erat ſignata ſub puluinum ſubiiciens : in craſtinum inquit differo res ſeueras. At illi omnes cũ iam nox proceſſiſſet:uinolenti ab ipſis exulibus duce Pelopida ſunt interfecti:& thebaꝝ patria liberata.Sed hæc & reliqua omnia Plutharcus in eius uita:& nõnulli alii proſecuti ſunt.Quæ qui legere uoluerit locum noſcat:ubi legere poſſit.

Pelorus cum unico.l.scribitur:mons est siciliæ ad italiã uergens:a qua teste Martiano intermedio fretu mille quingentis passibus separatur. Et a peloro gubernatore nauis Hannibalis ibidem sepulto cognominatus dicitur a Salustio in Valerio de temeritate.Quod seruius super.iiii.æneidos confirmare uoluit:dicens se legisse ante illum pelorum dictum esse.

Pelops cum unico.l.scribitur:fuit Tantali regis phrygum filius. Cuius pater cum deorũ diuinitatem tentare uellet:cæsum filium comedendũ illis apposuit:a cuius esu cum cæteri se abstinerent:sola Ceres gustauit: & illius humerũ comedit.Sed cũ cõuenienti pœna Iuppiter Tantalũ demulctasset:uoluissetq; Pelopem reuocare ad uitam:eburneũ illi humerũ infixit.Quod tangens Virgilius in.iii.georg.inquit:Humeroq; pelops insignis eburno. Hic idem cum in græci regionibus deinde regnaret: peloponnesum cherroneson a se nominauit.Quin & deinde pisas in tuscia cõdidisse nõnulli affirmant Virgilium inducentes:qui ait in.x.æneidos:hos parere iubent alpheæ ab originepisæ:Vrbs hetrusca solo.Alii uero non pisam tusciæ: sed alpheam illum condidisse uolunt.a qua hoc est ab eius colonis:& ea quæ est in tuscia originem traxit.& a Pelope pelopeia pro fabula pelopis a Iuuenale deducitur in satyra:quæ incipit Et spes & ratio:cum ait: Præfectos Pelopeia facit philomena tribunos.Nam cum poetæ pauperes & imponẽtes eiusmodi intactas fabulas donassent Paridi Pantomimo:qui potentissimus in palatio Domitiani euaserat:& ille pro suis ostenderet:largiebatur illis in recõpensam tribunatus & præfecturas.

Peloponnesus cum simplo.l.atq; simplo.p.& simplo.s.quin & duplicato.n. scribitur: regio est teste Plinio in iiii.naturalis histo.pene insula:haud ulli terræ nobilitate postferenda:inter duo maria ægæum & ioniũ:platani folio similis.Et ut in priori dictione uidimus:a Pelope rege denominata:cuius indicium notũ est. Nam dicit quasi Pelopis νῆσος:idest insula.Vel ut alii uolunt πελόπων:idest denominatorũ a Pelope:νῆσος insula.Et ut ipse Plinius rettulit propter anguloſos recessus circuitus quingentorũ sexaginta trium miliũ passuum colligitur.Quin ut infra idem colligit de arcadia tractans: Peloponneso inquit in longitudinem promontorio maleæ ad oppidum rhegium corinthiaci sunus cẽtũ octuaginta miliaribus patet. At in transuersum ab idile in epidaurum centum uigintiq;.Ab olympia argas per arcadiam nouem & quinquaginta. Ab eodem loco ad philonta:dicta mensura est.Et ut uidimus in dictiõe isthmos:In ea strictura: quæ cherroneson efficit:ciuitas est corinthi medio interuallo colli applicata.Sed has ipsas angustias(ut ipse rettulit Plinius)perfodere nauigabili alueo tẽtauere Demetrius rex.Cæsar dictator:Caius princeps: Domitius Nero infausto(ut omnium exitu patuit)incæpto.

Pelusium cum unico.l.& cum unico.s.atq;.i.latino scribitur:unum est ex hostiis nili uersus asiam & arabiam quã ab ægypto disterminat.Iuxta quod eiusdem nominis stat ciuitas:ut ostendit Plinius nepos in uita .M. Antonii.& Pomponius in primo inquit:Alexandria aphricæ est contermina:pelusium arabiæ.Nec longe a pelusio cassius mons est:& delubrũ Iouis Casii.Atq; teste Solino ostracinæ locus Pompeii magni sepulchro inclytus.Inde etiam idumæa incipit palmis opima.deinde ioppe:ut in ea dictione uidimus.Iuxta pelusium etiam teste Seruio optima lens nascitur.Quare catexochen dixit Virgilius in primo georg. Nec pelusiacæ curam aspernabere lentis.

Peneus absq; aliqua diphthongo a nostris scribitur.græci uero in penultima habent ei:cuius nos.i. abiiciẽtes ipsam.e.productam retinemus.Est thessaliæ fluuius:qui ex una parte pindi iuxta gomphros nascitur.Et ut ait Plinius in.iiii.naturalis historiæ:Interq; ossam & olympum nemorosa conualle defluens quingentis stadiis dimidio eius spatii nauigabilis:in eo cursu tempe uocant:quinq; milia passuum longitudinem ultra uisum hominis attollentibus se dextra leuaq; leniter connexis iugis intus sua luce uiridante. Hac labitur peneus uiridis calculo:amœnus circa ripas gramine:canorus auium concentu.arripit amnem orcon nec recipit:sed olei modo supernatantem(ut dictum est ab Homero)breui spacio portatũ: abdicat pœnales aquas diriſq; genitas argenteis suis misceri recusans.de quo uidimus in dictione orcus.

Peneleus cum unico.l.scribitur: fuit teste Homero in.ii.iliados:unus ex quinq; boetiorum ducibus: qui ad troiam uenerunt.

Pentarchus cum.t.exili &.th.aspirato scribitur: is dicitur qui quinq; uiris præest. Nam dictio composita est ex pente:quod est quinq;:& archos princeps.

Pentacontarchus sola ultima aspiratur.& is dicitur:qui quinquaginta præest.Nam πεντήκοντα quinquaginta dicuntur:& archos princeps.

Pentecoste absq; aliqua aspiratione scribitur:nomen est deriuatum a πεντήκοντα:quæ sunt quinquaginta & πεντηκοστή facitq; in genitiuo huius pentecostes.

Pentateuchus cum.t.exili utrobiq;:&.ch.aspirato in fine scribitur:liber est quinq; uoluminum. Nam πέντε quinq;:& τεῦχος uolumen dicitur.

Pentathlum penultima cũ.t.exili:ultimo cũ.th.aspirato scribit. & cõponit ex pẽte:quod ẽ quinq;: & ἆθλον exercitamẽtũ.Nã teste Festo genus erat exercitationis in his quiq; artib⁹ iactu disci: cursu saltu iaculatione & luctatiõe.Dixitq; apud nos uocari qnquertiũ.& apud Liuiũ ipos athletas quiquertiões. Alii quinq̃triũ traduxere.Alii uero dixere quinquatria esse quinq; dierũ exercitia Mineruæ cõsecrata:in cuius solennibus

habebantur dicente Ouidio in libro faſtorum:
Vna dies media eſt:& fiunt ſacra mineruæ:
Nominaq; adiunctis quinq; diebus habent. Nec in his ſolum:quæ dixit Feſtus: ſed etiam in aliis quibuſdaꝫ artibus:ut etiam poetica & oratoria ſecundum ea: quæ uidimus in dictione Mauſolus. Iuxta quod loqui uidetur Iuuenalis in ſatyra Omnibus in terris cum ait:
Eloquium ac famam demoſthenis ac ciceronis
Incipit optare:& totis quinquatribus optat
Quiſquis adhuc uno partam colit aſſe mineruã. Celebranturq; teſſe Feſto poſt quintum diem iduuꝫ méſis.

Pentheus cũ.th.aſpirato ſcribit̃:& deducit̃ a πένθος:quod ẽ luctus. Nã fuit teſte Ouidio ĩ.iii. metamorpho ſeos:filius Echionis ex Agaue cõiuge filia Cadmi:q cũ Liberi patris ſacra aſpernaret̃:ira numinis a matre & ſorore ĩ furiã ſeu maniã uerſis lacerat⁹ fuit. Facitq; regulariter accuſatiuũ more græco ĩ ea: ſꝫ etiã ĩ um repit̃ Statius in ſecundo thebaidos: Pentheumq; trahens nondũ te præhendimus æquo Bacche genu. At uocati uũ ſemper ab auctoribus Pentheu poſitum cõperi. Horatius in primo ſermouum: pentheu rector thebaꝫ.

Penthyllus cum.th.aſpirato:&.y.græco:atq; duplicato.l.ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriaꝫ.vii.filius Demonii:qui ex papho naues duodecim in adiutoriũ Xerxis eduxit:quas apud ſepiã exorta tempeſtate amiſit. Ipſe uero captus plura de exercitu Xerxis græcos edocuit.

Percope cum.c.exili ſcribit̃:ciuitas erat teſte Homero iuxta pontum:quæ troianis auxilia miſit.

Pergæa cum.æ.diphthongo in penultima ſcribitur: fuit tede Pomponio in primo:Dianæ cognomen: a pergа oppido pamphyliæ accæptum:in quo memorabile templum habuit.

Periander cũ.i.latino ſcribit̃:fuit corinthius tyrãnus ex heraclidaꝫ gẽte patre Cypſelo. Hic Lyſidẽ duxit uxorẽ:quã Meliſſam appellabat. ex qua cũ duos filios ſuccæpiſſet Cypſelũ & Lycophronẽ:calũniis pellicũ ob temperãs:eã pregnãtẽ calcibus interemit. puerũq; Lycophrona matri iuſta ſoluẽtẽ abdicauit. atq; in corcyrã agi p̃cæpit:quẽ poſtea corcyrẽſes teſte Horodoto libro hiſtoriaꝫ.iii.iterfecerũt. Quo audito Periãder mærore cõfect⁹:obiit annos nat⁹ fere octuaginta:poſtq̃ tyrãnidẽ exercuerat ãnis q̃dragĩta. Hũc Ariſtoteles dixit fuiſſe unum ex ſeptẽ ſapiẽtibus græcæ. Plato negauit. Sed alteꝫ philoſophũ:alteꝫ tyrannũ eſſe dixit.

Periarchon ultima cum.ch.aſpirato ſcribitur:diciturq; latine de principiis. Nã περι præpoſitio dicit de: & ἀρχων principiis:licet genitiui ſit caſus:qui ablatiuo carent:pro quo & genitiuũ ponunt.

Peribolus cum.i.latino: & unico.l.ſcribitur:dici poteſt circuitus a περιβάλλω:quod eſt circumeo.

Perides cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:fuit athenienſiũ dux inclytus:philoſophuſq;:& orator inſignis:atq; Anaxagoræ diſcipulus. Rexitq; remp.athenienſium quadraginta annis mira prudentia. De quo late Iuſtinus in tertio ſuorum epitomatum libro eſt proſecutus.

Periclymenes ſecunda cum.i.latino:ſequens cũ.t.exili &.y.græco ſcribitur:fuit teſte Homero in.xi. odyſſeæ filius Nelei:& frater Neſtoris.

Periodus cum.i.latino ſcribitur:& componitur ex peri:quæ in compoſitione nõnunq̃ dicit circũ: & hodos: quæ eſt uia. Vnde nõnunq̃ interpretatur circuitus:aliquando ambitus: quandoq; compræhẽſio: nõnunq̃ circumſcriptio:atq; etiam quandoq; continuatio: a nõnullis amfractus:a quibuſdam etiã terminus ponit̃.

Perihermenias ſecunda & penultima cum.i.latiuo: tertia cum aſpiratione ſcribitur. quãq̃ ſint apud græcos dictiones duæ:& non una compoſita. & inſcriptio eſt ſubtiliſſimi cuiuſdam Ariſtotelis libri in dialectica facultate:quæ latine ſignificat de interpretatione. Nam peri præpoſitio cum genitiuo pro ablatiuo: quo carent græci dicit de:& hermenias interpretatione.

Percoſius ſecũda cũ.c.exili:ſequẽs cũ.ſ.&.i.latino ſcribitur:fuit teſte Homero ĩ ſecũdo iliados: troianoꝝ amicus:longe omnium doctiſſimus ſciẽtia diuinãdi futura. Cui⁹ filii fuerũt Adraſtus & Amphi⁹:quos neq; admirãda patris doctrina (ut dixit Homerus) neq; paterna ſollicitudine ſubtrahere a morte potuit:cũ eos retinere conaretur:ne ad troianũ bellum:ubi morituri erant:proficiſcerentur. Illi enim (nam ſic miſera neceſſitas fati trahebat) nec parere imperio:nec credere conſilio ſenis totiens monentis uoluerunt.

Peripleroma cũ.i.latino & unico.l.ſcribitur: dici poteſt ſupplemẽtũ. Id enĩ πλήρωμα deſignat. Et eſt figura cum aliqua particula in metro:uel etiam in eleganti proſa non propter ſenſum modo:qui abſq; illa integer ſtaret:ſed propter metrum ſeu ornatum additur:ut Virgilius in primo æneidos: Multum ille & terris iactatus & alto:ubi abſq; ille ſtaret ſenſus:ſed non metrum. Similiter Multa quoq; & bello paſſus. ubi duas coniunctiones naturaliter ſeparantes poſuit:unam ſcilicet metri neceſſitatẽ ſupplens. Quod frequenter fieri conſueuit.

Periphraſis cum.i.latino utrobiq;:&.ph.aſpirato ſcribitur: interpretatur a nonnullis circumlocutio. a Cicerone uero in dignitatibus ad Herennium dicitur circuitio: quæ ſecundum illum eſt oratio rem ſimplicem aſſumptam circumſcribens elocutione:ut Scipionis prouidentia carthaginis opes frægit: ideſt Scipio carthaginẽ. Virgilius in Tityro: Ouium teneros depellere fœtus: ideſt agnos. & in primo georgicorum: frumẽti herbam ideſt ſegetem. & in æneide: Et iam prima nouo ſpargebat lumine terras Tithoni croceum linquens aurora cubile:hoc eſt luceſcere incipiebat ſol:uel dies oriri:& mille alia.

Perinthus cum.i.latino:&. th. aſpirato ſcribitur:fuit urbs uetuſta in propontico olim thraciæ metropolis: quæ hodie dicitur heraclea ab Heracleo principe cõſtantinopolitano cognominata. In qua Veſpaſiani Domitiani Antoniniq; pii palatia fuerunt ingentia. quin & ex uno marmore magnum amphitheatꝝ & miran dũ: qd' inter ſpectacula mundi connumeratur.

Perinthii cum.i.latino ubiq;:&.th.aſpirato ſcribitur:ſunt teſte Herodoto circa initium libri hiſtoriarum .v. populi circa helleſpontum.

Peripatetici abſq; aliq̃ aſpiratiõe:& cũ.i.latino ubiq; ſcribit':fuit philoſophorũ ſecta: quæ ortum habuit ab Ariſtotele & denominationẽ p hũc modum Alexandro in aſiam cũ exercitu profecto: Ariſtoteles athenas rediit:ac ſui copiam i licieo exhibere cœpit: Xenocrate p id tp̃s academiã obtinẽte. Docebat uero plærũq; inambulans auditorũ turba circũfuſus. ex quo ipſe ſectatoreſq; eius peripatetici philoſophi nuncupati ſunt Sunt etiam qui tradant partem illam gymnaſii:qua docebat περιπατον.i.deambulatorium dictũ fuiſſe.

Peripetaſma cũ.i.latino &.t.exili ſcribitur:genus eſt cortinæ.

Perillus cum.i.latino & duplicato.l.ſcribitur: fuit atheniẽſis ingenioſus:q(ut placeret Phalaridi)uenit agri gẽtũ:& ex ære taurũ artificioſiſſimũ fabricauit:cui ianuã in latere poſuit. ut cũ incluſus reus ſubiectis ignibus torqueret' mugitũ & nõ hois uocẽ uideret' emittere. p quo inuẽto cũ mun⁹ a crudeliſſimo tyrãno Phalaride:qui nouis hominũ tormentis delectabatur poſtulaſſet:in illo ipſe intercludi iuſſus a tyranno: ac ſup poſitis ignib⁹ exuſtus:primus artificii ſui uerꝝ experimẽtũ præbuit dicẽte Ouidio in primo de arte amãdi:
Et phalaris tauro uiolenti membra perilli
Torruit infœlix: imbuit auctor opus. Et in eodem libro:Nec eniꝫ lex æquior ulla eſt: Quam necis artifices arte perite ſua. ut & ipſe Phalaris athenienſibus de ſe pro illo conqueſtis:reſcripſit. Comperi tamen in quibuſdã græcoꝝ codicib⁹ nõ pillũ:ſed perillaũ ſcriptũ:quo noie Ouidii uerſus ſtare nõ poſſet:niſi cũ licẽtia.

Periſtera cum.i.latino &.t.exili ſcribitur:dicitur latine columba. Nam ponitur a poetis uirgo:quæ a cupidine tranſformata fuit in columbam.

Periſſologia cum.i.latino utrobiq;:& duplicato.ſ.ſcribitur: dici poteſt ſecũdũ uerba ſuperflua locutio. Nã περιοσός é ſupflua:& logia locutio: Vt uiuat Auguſt⁹ & nõ moriat'. dũmõ nõ ſit aliud uiuere: q̃ nõ mori.

Perithous cũ.i.latino:&.th.aſpirato ſcribit'. ſane qa i prima apud græcos ẽ ei diphthóg⁹: q̃(ut i ſecũdo hoꝝ cõmẽtarioꝝ libro uidim⁹) i ſono ipi⁹.i.noſtri apud illos ꝑfert' placuit ex noſtris magis accuratis eũdẽ ſonũ ſeruari dẽre:& abiecto.e.ip̃z.i.retineri:ac ſcribi Pẽritho⁹ cũ.i.latio i prima: d'quo i ea litteratura uidebim⁹.

Pero cũ unico.r.& habet apud græcos accẽtũ in fine:fuit teſte Homero i.xi.odyſſeæ:filius Nelei & frater Neſtoris. At uero cũ accẽtũ habet in prima genus eſt calciamẽti.& declinat' hic pero huius peronis:& habebat plures fibulas:a quibus nomẽ aſſumpſit. Nãq; περόνη græce dicit':q̃ latine eſt fibula. De quo Iuuenalis meminit:cũ ait in ſatyra:quæ incipit:Plurima ſũt fuſcinæ:Quẽ nõ pudet alto p glacie perone tegi. Et inde peronatus ille dicitur:qui eiuſmodi calciamento eſt calciatus. Perſius: Natum ſi poſcat ſibi peronatus arator.

Permeſſ⁹ cũ duplicato.ſ.ſcribit'.fluui⁹ ẽ boetiæ:ex helicone fõte muſis ſacro defluẽs:de quo Virgili⁹ i Sileno
Tũ canit errãte pmiſſi ad flumina gallũ Aonas i mõtes:ut duxerit una ſoroꝝ. At uero apud Martialẽ in primo pmiſſis in rẽcto cũ.i.latino poni uidet':cũ ait ad Flaccũ:Quod tibi cũ cirrha:q̃ eum pmeſſidos unda.

Perſia cum.i.latino ſcribitur:regio eſt nobis orientalis:quæ ab antiquo quodam rege nomẽ aſſumpſit .Hæc teſte Curtio in.iiii.de geſtis Alexandri.

Ab hac teſte Plinio libro.xv.naturalis hiſto.pſica poma aducta fuerunt. Et(ut ſubdit) falſum eſt:uenenata cũ cruciatu in perſia gigni:& pœnarũ cauſa a regibus trãſlata in ægyptũ: & ea terra mitigata.

Perſeis cũ.i.latino ſcribit':fuit teſte heſiodo⁄ø in theogonia:una ex nymphis Oceani & Tethyos filia.

Perſephone cum.ph.aſpirato ſcribitur:ea eſt quæ a nobis Proſerpina dicitur: quãq; & priori uocabulo non nunq; noſtri poetæ utuntur. Ouidius in.iiii.faſtorũ:At neq; perſephone digna eſt prædone marito:de qua in dictione Proſerpina uidebimus.

Petaliſmus abſq; aſpiratione:& cum.i.latino ſcribitur: & a petalo:quod eſt folium deriuat'. expulſio erat cuiuſdam ciuis apud ſyracuſios:qui tyrannidem appetere uidebat' ut late habetur in dictiõe oſtraciſmus.

Petilia cum.t.exili atq;.i.latino utrobiq; & unico.l. ſcribitur:fuit ciuitas brutiorum:a philoctete melibœo: hoc eſt de melibœa ciuitate theſſaliæ ſuper monte zephyro teſte Solino ſuper .iii.æneï.a πετασθαι: quod eſt uolare petilia cognominata:quia ex augurato locum ipſum delegit.

Peteona cum.t.exili ſcribitur:fuit teſte homero in.ii.iliados:boetiæ ciuitas.

Petorritum cum.t.exili utrobiq; & duplicato.r.atq;.i.latino ſcribitnr: uerbum eſt gallicum teſte Quintiliano. Idem Varro & lanceam ſignificare dixit. Alii (ut refert. A. Gellius) græcum eſſe & uoluere rotas ſignificare dicunt:ita ut genus ſit uehiculi:& quaſi petorutum dicatur. eodem Horatius bis in ſermone utitur.& epiſtolis libro primo ſermonum inquit: plures calones : atq; caballi paſcendi: ducenda petorrita:nunc mihi curto ire licet mulo:uel(ſi libet)ire tarentum.

P etræa penultima cum.t.exili &.æ.diphthongo ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia:una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

P etra cum.t.exili ſcribitur:uerbum eſt græcum:quod latine dicitur lapis:ex quo & σέλινον:quod eſt apium componitur petroſelinum:quod apii ſimilitudinem detinet.

P etroſelinon cū.t.exili & unico.l.atq; i.latino ſcribit̄:dici poteſt a nobis petroſum apiū:ut ī præcedēti dictione uidimus.Nam inter lapides melior naſcit̄.Huius plures ſpecies Plinius in.xix.&.xx. nominauit. Nam quoddā hippoſelinon:hoc eſt equitū apiū nocari dixit:eo q̄ apud nemæam uictores equeſtri certamine coronabantur .Aliud uocat orthoſelinon.i.rectū apium:cuius eſt frutex recto ſemine: & cumino ſimile . Aliud dicit helioſelinon quaſi ſolare apium.

P etoſiris cū.t.exili & unico.s.atq; i.latino utrobiq; ſcribit̄:fuit mathematicus nominatiſſimus:de quo Plinius in.ii.naturalis hiſto.ſcribit dicēs:Aegyptia ratio:quā Petoſiris & Necepſus oſtendere ſingulas partes in lunari circulo:ut dictū eſt:minimo triginta tribus ſtadiis paulo amplius patere colligunt.Et in.vii.eiuſdem uoluminis qum de uarietatē naſcendi pertractat:maximos eos fuiſſe mathematicos oſtendit.Vnde & Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciā inquit:Aptior hora cibo niſi quā dederit petoſiris.

P ezice penultima cū.z.conſonante &.i.latino:ultima cū.c.exili ſcribitur:genus eſt fungorū: qui teſte Plinio libro.xix.naturalis hiſto.ſine radice:aut ſine pediculo naſcuntur.

P hæaces prima cū.æ.diphthongo ultima cū.c.exili ſcribit̄:fuerūt populi corcyræ ſub diſtione Alcinoi regis ut late monſtrauit Homer⁹ diuerſis in libris odyſſeæ:de quibus Virgilius ī.iii.ænei. Protenus aereas phæacū abſcondimus arces.Et Iuuenalis in ſatyra:Quis neſcit uoluſi:lam uacui capitis populū phæaca putauit.

P hædon cū.æ.diphthongo ſcribit̄:fuit teſte Gellio in.ii.noctium atticarū:helidenſis ex cohorte ſocratica.Socratiq; & Platoni per fuit familiaris.Eius nomini Plato illū librū diuinū de imortalitate animæ dedit. &(ut pergit idē auctor)Is Phædon ſeruus fuit forma:atq; ingenio liberali(& ut quidā ſcripſerunt) a lenone domino puer ad merendū coactus:eum Cebes ſocraticus hortāte Socrate emiſſe dicit̄:habuiſſeq; in philoſophiæ diſciplinis.Atq; is poſtea philoſophus illuſtris fuit. ſermoneſq; eius de Socrate admodū elegantes leguntur.At uero Laertius dicit eum ex nobili familia cū patria una cōpræhenſum coactūq; intra cellulā infami ſe quæſtui addicere.& adiecto hoſtiolo Socratis cōtubernio magiſterioq; uſum:quo ad ipſum Alcibiades ſeu Crito Socrate monente redimeret.

P hædrus cū.æ.diphthongo ſcribit̄:fuit unus ex diſcipulis Platonis:cuius nomini plato librū nobilē edidit.

P hædra cū.æ.diphthōgo ſcribit̄:fuit regis Minois ex Paſyphe cōiuge filia.Hæc una cū Ariadne ſorore Theſeum Aegæi regis athenarū filiū ſecuta eſt:quā ille:relicta Ariadne:uxorē ſibi copulauit:cui Demophontē peperit & Antigonū:de qua in dictione Ariadne:& in dictione Hippolytus uidimus.

P hædyme prima cū.æ.diphthongo ſequens cum.y. græco ſcribitur:fuit teſte Herodoto in.iiii.hiſtoriarum Otanis nobilis perſæ filia.

P hæræus cum.æ.diphthongo in prima & ſecunda ſcribitur:fuit Alexādri cuiuſdam tyranni in phæræa urbe cognomen:de quo Cicero in.ii.rhetoricæ de inuentione:& in.ii.de officiis meminit.

P hæſtus cū.æ.diphthōgo &.t.exili ſcribit̄:fuit teſte Homero in.v.iliados:filius Bori meonii ſiue lydii:qui ueniens in auxiliū troianoꝝ ex fertili tarna ab Idomeneo interficī.eſt etiā mons cretæ:ſiue promōtoriū circa cortinam urbem:ac ciuitatis in eo loco nomen:ut oſtendit idem Homerus & in.ii.iliados:& in odyſſea.

P hæthuſa prima cū.æ.diphthongo ſequēs cū.th. aſpirato ſcribit̄:fuit Solis filia ex Neæra nympha & ſoror Lampetiæ:quæ in ſicilia patris ſui:hoc eſt Solis armenta cuſtodiebant.de quibus ſotii Vlyxis contra Circes monita deguſtantes naufragium fecerunt:ut in.xii .odyſſeæ:monſtrauit Homerus . Ouidius etiam de illa meminit in.ii.metamorph.dum de mutatione ſororum phætontis loqueretur:cum ait:

Ille more ſuo(nam morem fecerat uſus)
Plangorem dederant:equis phætuſa ſororum
Maxima:cum uellet terræ procumbere:queſta eſt
Diriguiſſe pedes.

P halacrus cum unico.l.& .c.exili ſcribitur:dici poteſt latine caluus. Sed fuit eo nomine teſte Homero in.x. odyſſeæ: Aeoli filius ex Lepatra coniuge.

P halaris cum unico.l.&.i.latino ſcribit̄ : fuit acrigentinus tyrannus crudeliſſimus ante urbē cōditā circa annos ſexagintaquattuor:ut quidā ferunt.Cui perillus æris opifex cupiens placere:ex ære taurū fabricauit:& ianuam in latere poſuit:ut incluſus reus ſubiectis ignibus torqueret̄:& ſonus uocis hominis exclamātis nō gemitus:ſed bouis mugitus uideretur:pro quibus dicebat ad tyrannum teſte Ouidio in.iiii.de triſtibus:ut munus munere penſes:

Da precor ingenio munera digna meo.
Dixerat.& phalaris pœnæ mirandæ repertor
Ipſe tuum præſens imbue dixit opus.

P halera cū unico .l. ſcribit̄:eſt equoꝝ ornamētū:hoc eſt phanera:Nā a φανερῶ: quod eſt illuſtro deſcendit

eo q̄

eo ꝙ huiuſmodi ornamentis illuſtrari uidebatur equus:dicente Iuuenale ī ſatyra:quæ incipit Atticus eximie:Magnorum artificum frangebat pocula miles:Vt phaleris gauderet equus.Et Virgilius in.v. Primus equum phaleris inſignem uictor habeto.Sed dicitur magis pluraliter.

P halanx cum unico.l.& in fine cum.n.ante.x.ſcribit̄:uerbum eſt peregrinum etiam apud græcos.Nam teſte Seruio ſuper.xi.ænei.lingua macedonū legio dicit̄.Ideo ait Virgilius:Tum mæſta phalanx.& alio in loco Agamēnoniæq; phalanges.Sed nōnulli alii phalangē.hoc eſt agmen exponunt:quod teſte Seruio ſup.viii. æneidos:proprie eſt exercitus ambulans:&(ut inquit)omne aliud abuſiue dicitur. Sane apud Plinū ī.vii. naturalis hiſtoriæ:phalanges etiam ipſæ fuſtes quidam dicuntur.Vnde ait:Prælium aphri cōtra ægyptios fecere fuſtibus:quos uocant phalangas.

P halernus cum unico.l.ſcribitur:& in genere maſculino mons eſt campaniæ uinetis refertiſſimus.&(ut quidam putant)ab homine ſic cognominato nomen ſumpſit.Eſtq; prope puteolos:ut dixit Seruius ſup.ii.georgicoꝝ.De quo Martialis in.xii.meminit cum ait:Nec in phalerno monte maior autūnus.

P halernum cum unico.l.ſcribit̄:& in genere neutro:atq; etiam maſculino uinum ē optimū:ſic quoq; cognominatum:qa in agris phalerni montis naſcit̄:Qui teſte Plinio in.iii.naturalis hiſto.ſunt in campania. Eſtq; uinum fumoſum:ut oſtendit Tibullus in.ii.cū ait: Nūc mihi fumoſos ueteres ꝓferte phalernos Cōſulis:& chio ſoluite uincla cado.Et ſimiliter dicit̄ uinum ſetinū:gauranū:ſurentinū:ut uidimus in dictiōe cæcuba.& uidebimus in dictiōe ſurrhentū:& ut ait Pli.li.xiiii.naturalis hiſto. Cæſar dictator triūphi ſui cœna uini phalerni amphoras:chii cados in cōuiuio diſtribuit.Epulū uero in tertio conſulatu ſuo phalernum chium leſbium mamertinū.Quo primum tpe quattuor genera uini appoſita cōſtat.Poſtea uero alia oīa in nobilitatem uenere:& circiter ſeptingenteſimo urbis anno.

P haliſci cū unico.l.&.i.latino atq;.c.exili ſcribit̄:populi fuerunt hetruſci:de ꝙbus habuim⁹ in dictione hyrpi.Hi potiſſimum colebant Iunonem:ut oſtendit Ouidius in.vi.faſtorum cum ait: Adde ſenem tatium Iunonicolaſq; phaliſcos.

P hanum cum.ph.aſpirato ſcribit̄:ædes eſt ſacra:quæ latine ſplendidu; & illuſtre deſignat.Nam a φανερω: quod eſt illuſtro deducitur.

P haneus abſq; aliqua diphthongo ſcribitur:habetq; accētum ſupra.e.Nam græce φανηὺς ſcribit̄. Et ē teſte Seruio ſuper.ii.georgi.mons in chio:ſic quoq; dictus a Phaneo rege.

P hago cuꝫ.ph.ſcribit̄:dictio eſt græca:quæ apud nos dicit̄ manduco.unde phagos edax dicit̄.& phagolœdoros turpiter comedēs.Hieronymus ſuper Ezechielē:Vereor ne illud eis eueniat:quod græce ſignificantius dicit̄:ut uocent̄ phagolœdori:ſcꝫ cū.œ.diphthongo in antepenultima. Nam componit̄ ex phago:& λόιδορον:quod eſt cōtumelioſum.Sane ex phago cū.ph.ſcripto deducit̄ fagus arbor:quæ per.f.& nō ꝑ ph.ex inueterata cōſuetudine ſcribit̄.Nam teſte Seruio ſuper Tityrū Virgilii:fagus arbor a φαγεῖν:quod eſt comedere deducit̄.Cum prius hoīes glandes comederēt:quas ut dixit Plinius in.xvi.naturalis hiſtoriæ: proprie ferunt robur fagus:quercus:æſculus:cerrus:ilex:ſuber.Et in eodē li.prius dixerat:Dulciſſima omnium glans fagi:ut qua obſeſſos etiam hoīes duraſſe in oppido chio tradat Cornelius Alexander: qn & a phago phagus deducitur:ut in ſua dictione uidebimus.

P hanes cum unico.n. ſcribit̄:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iii.uir alicarnaſſeus:q cum diu in ſotietate Amaſis regis ægypti fuiſſet:tādem accuſatus:ex ægypto in perſas tranſfugit:& Cambyſæ traiicere uoléti ī ægyptū adhæſit:cui⁹ conſilio Cambyſes uſus eſt:& cum uiam nō ſatis cōmodam ad traiiciendum cōperiret:hic euꝫ docuit per arabiam iter facere.

P haretra cum.t.exili ſcribit̄:id dicitur inſtrumētum:in quo ſagittæ portantur.

P harmacum cū.c.exili ſcribit̄:dicitur latine uenenū.Vnde Caius iuriſconſultus ad legē.xii.tabularū inquit Qui uenenū dicit:adiicere debet:utrum malū an bonum.Nam & medicaméta uenena ſunt:qa eo nomine omne cōtinet̄:quod adhibitū naturam ei⁹ cui adhibitum eſſet mutat. Cum id quod nos uenenū appellamus:græci φάρμακον dicunt.Apud illos quoq; tam medicaméta:q̄ quæ nocent:hoc nomine continentur Vnde adiectione alteri⁹ nominis diſtinctio fit.Admonet ſummus apud eos poetarum Homerus ſic dicens.

P haros cū unico.r.ſcribit̄:fuit olim pua ægypti inſula contra nili hoſtia:ſic cognominata(ut Anticlides ſcriptor græcus atteſtat̄)ab nauclero Menelai:cui id nomē erat:q ibidem ab aſpide interēptus:& ſepultus fuit Et(ut homerico carmine ꝓditum eſt)ab eiſdem oris curſu diei obducebat̄.At tpe Pomponii eodē teſte alexandriæ(quæ illi appoſita iacet)ponte cōiungit̄:dicente etiá Lucano in.x.Pharon inſula quondam
In medio ſtetit illa mari:ſub tempore uatis
Proteos at nūc eſt pellæis ꝓxima tauris.In hac teſte Curtio Magnus Alexander nouam urbē cōdere ſtatuit ſed cū magnæ ſedis capax nō eſſet:ex illius oppoſito condidit alexandriá. Sane in eadē inſula teſte Plinio ī xxxvi.naturalis hiſto.litoralis maxima turris fuit:nauigantib⁹ lumē exhibens a Philadelpho rege cōſtructa quæ inter ſpectacula mundi cōnumerat̄:qa ſuper q̄ttuor cancris uitreis locata fuit. Alii uero ab Alexādro

conſtructam eam dicunt. eadem palmis abuudat: ut oſtendit Ouidius in li. ii. de ſine titulo: dicens ad Iſim:
Quæ colis & memphi: palmiferamq; pharon.

P haſis cū unico. s. &. i. latino ſcribit̃: eſt colchorum ꝑgrandis fluuius: de quo Lucanus in. iii. Colchorum qui rura ſecat ditiſſima phaſis. Per hūc argonautæ: cū Iaſone intrauerūt ad colchos: dicente Ouidio iuxta initium libri. vii. ubi fabulam late ꝓſequit̃. Multaq; ꝓpeſſi claro ſub iaſone tandem contigerāt rapidas limoſi phaſidos undas. Vnde & ipſa Medea phaſias a poetis nónunq; dicitur. Ouidius in. iii. de arte:
Phaſias æſonidem: circe tenuiſſet ulyxem.

P hariſæus penultima cū. æ. diphthongo ſcribitur: nomen eſt appellatiuū cuiuſdam ſectæ iudæorum: q; præ cæteris religioſiores uidebantur.

P heræ prima cū. e. abſq; diphthongo ſcribit̃: fuit teſte Homero in. ix. iliados: ciuitas in argo: ꝓpinqua pylo: & ſub dominio Agamēnonis. Et (ut qdā expoſitores aſſerunt) ſic quoq; a flumine ꝑ eā decurrēte cognōita.

P herecydes abſq; aliqua diphthongo & cū. y. græco ſcribit̃: fuit ſyrus Baſis filius & philoſophus ſuo tēpore egregius. fuitq; Pittaci auditor. Et (ut Theopomp⁹ tradit) prim⁹ q; de diis & natura apud græcos ſcripſit primuſq; teſte Cicerone in li. tuſculanaꝝ aíos hoíum ſempiternos eſſe aſſeruit. Quin & teſte Laertio: multa etiam prædixit: quæ mirabilia uidebant̃. Nam cū uideret ex litore currentē nauem plenis uelis: eā mergendam prædixit: quod ante illius oculos factum eſt. Aquá ex puteo cū biberet poſt diem tertiū futurū; terræmotū prædicauit: atq; ita factum ē. Conſuluit Perialo hoſpiti ut meſana cū tota familia diſcederet: qđ ille neglexit. Sed urbe deinde ab hoſtibus capta: ſe & ſua perdidit. Quin & plura alia de illo ferunt̃: quæ apud eundē auctorem (q uoluerit) legere pót. Idem teſte Plinio in. xii. naturalis hiſto. ꝓſam orationem prim⁹ cōdidit tpe Cyri regis. Eundēq; dicit ſpiraſſe copia ſerpentū ex corpore eius crumpente. floruit regnāte Tullio Hoſtilio: & fuit præceptor Pythagore.

P heremon abſq; diphthongo ſcribitur: fuit teſte Homero ī. x. odyſſeæ: filius Aeoli ex Lepatra uxore.

P heretrū cū. ph. aſpirato &. t. exili ſcribit̃. Nam teſte Seruio ſuper. xi. ænei. græcū uocabulum ē: qui latine dicitur capulus ab eo q; corpus capiat. Vnde ait Plautus: Capularis ſenex. i. uicinus capulo. Quid q; fero in ſuo themate græcū ē: quod ſi tpa uniformiter ꝓduceret cum. ph. ſcribēdum eſſet. Sed hic quoq; prævalet cōſuetudo: niſi ab eo deriuata cū aliis dictionibus græcis cōponant̃: ut œnophoros: Chriſtophoros & ſimi lia. Quid quod etiā fama: ut in prioribus libris uidimus græcū dicit̃: & cū. ph. a nónullis ſcribit̃: ac latīe rumorem dici affirmant. Vt Cicero philippicis: improbiſſimis inquit rumoribus diſſipati. & non longe poſt: hoc triduo: uel quatriduo triſtis a mutina fama manauit. Nam ſignificat̃ his duob⁹ nominibus ſermo q̃daꝝ in populo ſine certo auctore de re aliqua recenti: ſiue bona: ſiue mala. frequēter tamen & pro opiniōe quadam inueterata accipit̃: ut fama eſt athenas nō plus uiginti milib⁹ ánorum fuiſſe cōditas. Accipit̃ etiam pro laude & celebritate hóis: ut fama Camilli: fama Scipionū: fama tua: fama mea. pro quo nō recte dixeris rumor. Sed latinum eſſe: & potius per. f. q̃ per. ph. ſcribi debere Priſcianus in primo cum de. f. littera pertractat oſtendere uidetur.

Capulus pro fama

P hiala cū. i. latino ſcribit̃: nec uitrea uaſa deſignat: aut ab hyalos: quod ē uitrū deriuat̃: ſed teſte Iulio Pollvce de uocabulis rerū ad Cōmodum imperatorē: uaſa quæq; deſignat uini aut aquæ capacia: qbus in mēſa utimur. Iuue. idem ſentire uidet̃ in ſatyra: Si te ꝓpoſiti cum ait: Byrrho tenet phialas: tibi non cōmittit̃ aurum. hoc ē tenet uaſa aurea: quæ tibi non cōmittūtur.

P hidias cū. i. latino utrobiq; ſcribit̃: apud græcos uero eſt in prima. ei. diphthōgus: quæ a noſtris (ut ſæpe uidimus) in. i. ꝓductam commutatur: fuit ſtatuarius clariſſimus: & teſte Quintilia. in. xii. de inſtitutōne oratoria: diis q̃ hóibus effingendis melior artifex credit⁹. In ebore uero longe citra æmulū: uel ſi nihil: niſi Mineruam athenis: aut olympiū in elide Ioué feciſſet. Cui⁹ pulchritudo adiæciſſe aliquid etiā recæptæ religioni uidet̃: adeo maieſtas operis deum æquauit. Quare inquit Plinius in. xxxvi. naturalis hiſto. Phidiam clariſſimuꝝ eſſe ꝓ oēs gentes: quæ dei Iouis olympii famā intelligūt: nemo dubitat. Sed ut merito laudari ſciāt etiā q opera eius nō uiderūt: perferimus argumēta pua & ingenii tantū. Neq; ad hoc Iouis olympii pulchritudinem utemur: nō Mineruæ athenis factæ amplitudine: cū ſit ea cubitorū uigintiſex. Ebore hæc & auro cōſtat. Sed in ſcuto eius: in quo amazonum præliū cælauit: ambitu parmæ eiuſdē cōcaua pte: & gigantū dimicationem. In ſoleis uero laphitharū & centaurorū: adeo mōmēta oís artis illi fuere. In baſi aūt (quod cælatū eſt) dii ſunt triginta numero: noſcentes uictoriā mirabili & præcipuo precio. Miramur & ſerpentem: & ſub ipſa cuſpide æream ſphingem. hæc ille. Sed ut ait Cicero in primo tuſculanarū: cum īſcribere nō liceret: ſui oris ſimilē ſpeciem adeo artificioſe incluſit in clypeo: q; ea conuulſa tota operis colligatio ſolueret̃. Et (ut de fiducia ſui Valeri⁹ Maxim⁹ rettulit) ꝑfecto ſimulachro Iouis olympici: quo nullū præſtantius: aut ámirabilius hoíum manus fecerant: interrogat⁹ ab amico: quonā mētem ſuam dirigens uultum Iouis ꝓpemodū ex ipſo cælo petitum eboris liniamētis amplexus eſſet Homeri uerſibus quaſi magiſtro ſe uſuꝝ fuiſſe reſpōdit. Et Plinius in. vii. naturalis hiſto. Phidiæ Iuppiter olympius īquit quotidie artificii excellētia teſtimoniū perhibet. Et li. xxxvi. rettulit Venerē illius eſſe romæ in Octauiæ operibus eximiæ pulchritudinis. Et libro xxxiiii. dixit illum floruiſſe olympiade tertia & octageſima circiter tricenteſimo noſtræ urbis anno. Nec

ſolum ex ebore(ut in eodē libro idem auctor oſtendit)ſed ex ære ſigna fecit.Fuereq; eodem tpe eius æmuli Calchamenes:Critias Beſtotes:Aeglas.Et deinde olympiade octuageſimaſeptia Hagellades:Gallon:Polyclet⁹:Gorgias:Lacō:Miron:Pythagoras:Scopas:Peli⁹.ex his Polyclet⁹ diſcipulos hūit Argiū:Aſopodoꝝ Alexi:Ariſtidē:Phœnionē:Dinonē:Antenodorum:Demeam:Clitoruꝫ:Miron. Nonageſimaquinta olympiade floruere Naucides:Dinon:Patroclus.Centeſimaſecūda Polycles:Cephiſodotus:Lemares.Hippotodorus.Centeſima.iiii.Praxiteles:& Euphranor.Centeſima.vii.Etioter:Hymachus.Centeſima.xiiii.Lyſippus fuit:cū & Alexander magnus.Item Lyſias:Toſius:& frater eius Thones:Euphronides: Soſtrat⁹:Ion:q teſte Plinio nullo doctore nobilis fuit.ipſe diſcipulm habuit Zeuſiadem.Centeſiumauigeſima Eutychides Eutycrates:Chepis:Sicrotus:Timarchus:Pyrromaches.Ceſſauit deinde ars teſte eodem Plinio. Ac rurſus olympiade centeſima quinquageſimaſexta reuixit.Habuitq; artifices longe infra prædictos ꝓbatos.

P hyleus cum.y.græco & unico.l.ſcribitur:fuit teſte Homero in.xii. iliados:unus ex ducibus græciæ: qui ad troiam nauigarunt.

P hilos cū.i.latino & unico.l.ſcribit̄:dicitur latine amicus:unde philocalus bonus amicus: & philocharis cū ch.aſpirato in penultima charus & gratioſus amicus.Et philotimus precioſus amicus.Nam cōponit̄ ex philos:& καλός:qui ē bonus:ac χάρις:quæ ē gratia:& τιμή:quod ē precium. Plinius in.vii. naturalis hiſto. Publius inquit Catienus philotimus patronum adeo dilexit:ut hæres omnibus bonis inſtitutus: in rogum eius ſe iaceret.

P hilolaus cum.i.latino & abſq; duplicatione ipſi⁹.l.ſcribit̄:fuit crotoniata philoſophus pythagoricus. Hic opinatus eſt oīa harmonia ac neceſſitate cōpleri:terrāq; moueri ſecūdum primū circulū.Moriť ſuſpect⁹ de molitiōe tyrānidis.Ab huius cōſanguineis ſcripſit Hermippus Platonē,pfectuꝫ in ſiciliam emiſſe pythagoricos libros argenti minis alexādrinis ſexaginta:atq; inde tranſſumpſiſſe Timæum: de quo in dictione Plato uidebimus.

P hilomena cū.i.latino & unico.l.ſcribitur:& interpretat̄ φίλουσα ideſt amans μῆλα mala:quæ poma ſūt ſeu oues.fuit Pandionis athenarū regis filia:& ſoror Prognes uxoris Terei regis trhacū:a quo cum cōduceretur ad Prognem uiſendā ſtuprata:ac deinde tantū ſcelus acclamās lingua priuata fuit. Quod cum ſoror Progne poſtmodū cognouiſſet:Itym filium comedendū patri appoſuit. Atq; deinde oēs in auem cōuerſæ ſunt:ut in.vii.metamorpho.li. Ouidius eloquētiſſime enarrauit.Quā omnē tragœdiā miro ſtilo & par antiquis Gregorius Corrarius uenetus diuino quodā ingenio noſtra ætate: dū adoleſcētulus eſſet ptractauit imitatus Thyeſtem Senecæ:quo in nulla re minor comperitur.

P hylortium cū.i.latino utrobiq; &.t.exili ſcribitur:nomē eſt fœminæ:more græco ꝑ diminutionē amatoriæ adulationis ,platum.Et a philos:q eſt amor deductum.

P hiloſophia cū.i.latino & unico.l.ſcribit̄:& latine dici pōt amor ſapientiæ.Nā philos amor:& ſophia ſapiētia dicitur.Et apud perſas primū claruiſſe:ac eorum ſapiētes magos fuiſſe dixerūt.Apud babylonios uero: & aſſyrios deinde fluxiſſe chaldeos.Apud indos aūt gymnoſophiſtas:quos ,p ſapientib⁹ habuerūt.Nam ut clearchus ſolenſis affirmat:a magis gymnoſophiſtæ ,pfluxerunt.Ex his(ut aiunt)ad ægyptios philoſophia manauit.Cuius rei antiſtites:ſacerdotes ac prophetas appellāt.Nā teſte Ariſtotele li.i.de philoſophia ægyptiis ātiquiores ſunt magi.Inde apud celtas:ſeu gallos dryidæ ſapientes fuere:de qbus in dictione dryidæ uidimus.Sed magorum principem Zoroaſtrem perſen fuiſſe memoriæ,pditum ē. hūc Dion ex interpretatione ſui nominis aſtrorū aſſerit fuiſſe cultorē.Ab hoc uſq; ad excidium troiæ Hermodorus platonicus i li. diſciplinarū ānos qnquemilia computat. Aegyptiis uero nili filiis Vulcanuꝫ philoſophiæ principia apuiſſe dicunt:a quo uſq; ad Alexandrū macedonē regē annos fluxiſſe aſſerūt octomiliaoctungentoſſexagintatres Fuiſſe etiam apud phœnicas Ochū ſapientum uolūt. Apud thracas Zamolxi & Orpheum. Apud libycos Atlantē. Apud græcos uero Muſæuꝫ & Linū primos fuiſſe dicūt.Poſt quos Homerū aduenīſſe & Heſiodū ferūt.Nāq; etiā poetas ſophorū uocabulo exornabant. Hos ſeptē græciæ ſapientes nō paruo temporis interuallo ſecuti ſunt:quoꝝ hæc ſunt nomina Thales:Solon:Periander:Cleobolus:Chilon:Bias:Pittac⁹:de qbus in ſuis dictionib⁹ explicauimus:explicabimuſq;.Sane his ānumerant qdam Anacharſim ſcythā Myſonem cheneum Pherecydē ſyrum:& Epimenidem cretēſem. Alii & Pyſiſtratum tyrānum.Poſt hos Pythagoras primus non ſe ſophon:ſed philoſophon appellauit.Nam cum Leontē ſicyonioꝝ tyrannum:ſiue philaſiorum teſte Heraclide in olympicis alloquereť:& diceret ſe non ſapiētem:cum ſolus deus ſapiens eſſet.Interrogatus quonam cognomine uocareť.Reſpondit ſe philoſophum eſſe:hoc eſt ſapientiæ amatorem: quē reliqui omnes ſecuti ſunt.Itaq; duo philoſophiæ principia ,pfluxere.unum quod ab Anaximandro ionicū eſt appellatum:eo ꝙ Thales fuerit mileſius ex ionia:& hic quoq; Anaximandrum inſtituit. Quod uero ex Pythagora italicū ē dictū:eo ꝙ ei⁹ auctor Pythagoras : ut plurimū in Italia philoſophat⁹ eſt.Et deſiit ionica philoſophia in Clytomachum: Chryſippum: & Theophraſtum. Italica uero in Epicurum. Itaq; Thaleti uni ex ſeptē ſapientibus ſucceſſit Anaximāder philoſophus.Anaximandro Anaximenes. huic Anaxagoras.huic Archelaus.huic Socrates:q primus æthicam inuexit.huic Plato:q academiaꝫ inſtituit.huic Speuſippus & Xenocrates.Ei Polemo.huic Crantor:& Crates.Cui Arceſilaus:q mediam induxit academiam.

huic Lacides: q nouam inuenit. huic Carneades. huic Clythomachus. atq; in hunc modū in Clythomachū
desiit. At & in Chrysippū sic quoq; desiit. Naz & Socrati etiā succesſit Antisthenes. huic Diogenes cynicus.
huic Crates theban⁹. huic Zeno. huic Cleantes. huic Chrysipp⁹. In Theophrastum uero per hūc modū de-
siit. Platoni succesſit Aristoteles: q peripateticā statuit. huic Theophrastus. Et in hūc modū ionica philoso-
phia in Theophrastū desiit. Italicæ autē hæc fuit series: Pherecydi succesſit Pythagoras. huic Theläges fi-
lius. huic Xenophanes. huic Parmenides. huic Zeno Heleates. huic Leutipp⁹. huic Democritus. huic q̄plu
rimi. Sed inter reliquos Nausiphanes Nacydesq; celebrant. His suo ordine succesſit Epicurus. & sic Italica
philosophia in Epicurum desiit. Sane ex his quos rettulimus: & eoꝝ auditorib⁹ nōnulli a ciuitatib⁹ sunt ap
pellati: ut helienses megalēses. qdam a locis: ut academici: stoici. ab euentib⁹: ut peripatetici: ab effectibus:
ut eudæmoniaci. ab elationis fastu: ut q se philalethes. i. ueritatis studioſos: siue electicos: aut analogiticos
uocauerūt. a natura reꝝ: ut physici. a præceptorib⁹: ut socratici. Platonici. Aristotelici. epicurei. a moribus
ut æthici. a disserendo dialectici. Veteris academiæ institutor & princeps fuit Plato. mediæ Arcesila⁹. nouæ
Lacydes. peripateticæ Aristoteles stagyrites. stoicæ Zeno citienſis. epicureæ Epicurus. Cyrenaicæ Aristipp⁹
cyrenæus. heliacæ Phædon helienſis. megaricæ Euclides. cynicæ Antisthenes athenienſis. eretricæ Menede-
mus eretrienſis. Philosophia igit̄: cū amor sit sapientiæ: & sapientia ipsa doctrinas oēs cōplectat̄: cōstat phi
losophiam cōueniētissime ad oium disciplinarū amorē ꝓtendi. Ita ut si quē ꝓfectū philosophum esse dica-
mus: eundē & in oībus doctrinis excellere nobis quoq; fatēdum sit. Quin & eundē illū oratorem dici posse
quē & Cicero & Quintilian⁹ in libris suis cupiūt: exoptātq;. Sed cū ciusmodi excellētiaz ac ꝓfectionē nullos
adhuc adeptos fuisse nouerim⁹: & plæroſq; legerimus: qbusdā philosophiæ partib⁹: & illi⁹ ꝓfessione fuisse
cōtentos. Id actū est: ut philosophus & orator mutuo se diuiserint: qa nec ille: quæ ad uerū philosophum:
nec hic: quæ ad uerū oratorē spectant: consequi ualuerūt. Quæ etsi utiq; habuissent: in nullo ꝓrsus a se inui
cem distarent. nisi & ea oia Aristoteli magis: q̄ alteri hoium affuisse dicam⁹: Theophrastoq; ei⁹ auditori: q
oēm magistri sui doctrinā mira eloquētia ꝓsecutus ē. Cui etiā cū Tyrtamo nomē esset Aristoteles ipse teste
Boetio & Laertio: ob diuinā illius eloquentiā Theophrastū uocitauit: ut in sua dictione uidebim⁹. Qui ta-
men (ut Gellius in. viii. noctiū atticaꝝ: rettulit) cum oibus suæ ætatis facūdissimus esset: uerba pauca ad po
pulum athenienſem facturus: deturbat⁹ uerecūdia siluit. Itaq; & qui dicerent: & q saperent se diuidētes: &
ptes quiq; suas ꝓ facultate capientes: seipsos etiā nominib⁹ diuiserūt: ut hic philosophus: ille orator diceret̄
Vnde ait Cicero in ꝓœmio de officiis. Eqdē Platonē existimo si genus forense tractare uoluisset: grauissime
& copiosissime potuisse dicere. & Demosthenē si illa: quæ a Platone didicerat tenuisset: & ꝓnuntiare uolu-
isset: ornate splendideq; facere potuisse. Eodē mō de Aristotele & Isocrate iudico: quoꝝ uterq; suo studio
delectatus cōtēpsit alteꝝ. Sed ipsa philosophia (seu mauis sapientia) in quinq; ptes principaliter separat̄:
phisica. in phisicā: Metaphysicā: æthicā: mathematicā: & logicā. Phisica ea dicit̄: quæ de mūdi hui⁹ corporalis: ac mo-
bilis natura: & his quæ in eo sunt corporalib⁹ partibus: suis rōnib⁹ differit: & inquirit: quam solā usque ad
Archelaū Socratis præceptorē philosophi oēs ꝓsecuti sūt. Post hos uero Socratē & Platonē Aristoteles plu
metaphysica ribus libris exqrens. exactissime pertractauit. Metaphisica uero illa dicit̄: quæ supra mutabilē naturā se eri
gens: incorporalia quæq; & sempiterna certis rōnibus pscrutat̄. Sed hoc quoq; cum duplici uia fieri posse
contingat: duplicē ex ea cā metaphisicā efficit. Nam uel ex ipsius naturæ principiis incedit: & sic quoq; Ari-
stotelis est metaphysica. Theophrast iq;: & ꝓ magna parte Platonis. Vel ex his ꝓgredit̄ initiis: quæ supra na
turam degūt: & nobis ex diuina reuelatione prorsus inclaruerūt: & sic quoq; christianorum ē altissima me-
taphisica: quā theologiam appellamus: & quæ ex fidei articulis diuinit⁹ releuatis ꝓgredit̄: & argumentat̄:
quā sane ex auctoribus antiquis solus Plato aliquātisp degustauit. Aethica aūt ea est: quæ de institutiōe hu-
Ethica manæ uitæ suis rōnib⁹ differit: & pertractat. Sed hoc triptito apud illos fieri contingit. Quoniā uel institu-
tionem explicat hōis: ut aīal est rōnis capax. Vel ut paterfami. uel ut ciuis. Et primam horuꝝ ptem Socrates
pulcherrimis disputationib⁹ incohauit. Quā post illū & Platonem Aristoteles in decem uoluminibus: quæ
æthica nominant̄: absolutissime ptractauit. Quin & in illi⁹ appræhēsione finis academici quoq; plurimum
insudarūt: stoiciq;: & cyrenaici philosophi: ac heliaci: megariciq;: & cynici: & erethrici. Apud nostros uero
ex antiquiorib⁹ qdem Cicero & Seneca. ex moderniorib⁹ uero nōnulli celebres clarissimiq; christiani fue-
runt: qui rem oēm manifestissime enuclearūt. Secūdam uero ptem: quæ institutū apud se hoiem accipit: &
familiam insuper regere: ac disponere docet Xenophon ipse i œconomicis: & post illū Aristoteles: & Theo-
phrastus explicarunt. Traduxit Xenophontis œconomicā Cicero: quam perdidimus. Tertiam aūt partem:
quā ciuilē uocant & in administration ē reipublicæ uersat̄ Plato ipse decē clarissimis uoluminib⁹ absoluit.
Aristoteles octo. & noster Cicero sex de repu. libris editis explicauit. Compræhendit & tertia hæc pars ītra
se sanctas leges & ciuilia iura: quæ in administrationē reipublicæ sunt necessaria. Quas Plato tredecim uo-
luminibus: Cicero quattuor (licet modo diuerso) collegerūt. Mathematica uero: quæ & disciplina a nobis
mathematica dici pōt. Quadrifariā diuidit̄: arithmeticam: musicā: geometriam: & astronomiam. Arithmetica: quæ & nu
Arithmetica meralis dici pōt: qa de numeris & coꝝ qualitatibus tractat a pythagoricis plurimū celebrata fuit. & a Boe-
tio nostro pulcherrime in artem redacta est. Musica uocū ꝓportiones generaq; & qualitates explicat. Quā
Agnpsa

Pythagoram inueniſſe: & Ariſtoxenum abſoluiſſe dicunt. Apud noſtros uero Boetius & Auguſtinus aliiq; nónulli tractauerũt. Geometria menſuras rerum in longum latum & ꝓfundum edocet. í qua Euclides præcipuus fuit. hæc ſub ſe perſpectiuam continet: & geographiam: & illa quidem radiorum reflexiões: ac qualitates iquirit. hæc uero terram pingit: ac urbiu; diſtãtias: & loca quæq; menſurat: ut Ptolomæus tempore Traiani & Antonini principum romanorũ: & ante illum Strabo magnis & pulcherrimis uoluminib⁹ indicarunt. Apud noſtros Plinius in li. naturalis hiſto. Solinus in collectaneis: & Pomponius: aliiq; nónulli abſolutiſſime tradiderunt. Aſtrologia (ut eius nomen deſignat) aſtrorum curſus: & recurſus: eorũq; cõiunctiões & diſtantias certis rationibus indicat. In qua & perſæ quoq; & ægyptii præcipue floruerũt. Immo teſte Laertio aſſerunt ægyptii primos ſe fuiſſe aſtrologiæ inuentores: arithmeticæq; & geometriæ. Id idem Ariſtoteles in ꝓœmio methaphyſicæ confirmauit: in hac maxime Ptolomæus effloruit. Et apud noſtros celebres qdam uiri & moderni: ut Andalo ſenenſis: Chriſtophorus: & alii nónulli claruerunt: Logica aũt: quæ & ſermocinatiua interpretat': in grãmaticam diuidit': poeticam: dialecticam: rhetoricam: & hiſtoricã. Nam & hæ oẽs ampliores ſunt: & uniuerſaliores diſciplinæ: & uniuerſaliora ſermocinant': ac ad cæteras extendi ualẽt. Grãmatica qdem: ut recte quoq; & ſecũdum approbatorũ cõſuetudinem in qualibet diſciplina cõſtruat: & loquatnr. Poetica uero: ut ex omni doctrina accipiẽs: effingendo: ac fabulando doceat & delectet. Dialecti ca aũt: ut cõciſa & preſſa diſputatione uerũ & falſum undecũq; eliceat. Rhetorica ut apta & ampla oratiõe ex qualibet diſciplina ꝓ tpe aſſumẽs apte dicat: ſuadeatq;: uel diſſuadeat. Hiſtorica aũt: ut geſta regũ & gẽtium: ac tẽporum: & rerum oĩum diſpoſitiões & qualitates fideliter & cõmode explicet. Quarũ oĩm auctores notiſſimi nobis ſunt: & quotidie í manib⁹ uerſant'. Nã quæ de grãmaticæ initiis cõperimus: in prio horũ cõmẽtariorum li. explicauimus. Poeticã uero in primis Muſæus Linus & Orpheus incœptarunt.

Philoctetes cum. i. latino &. c. atq;. t. exilib⁹ ſcribitur: fuit teſte Seruio ſuper. iii. ænei. Pæantis filius: Herculis comes: quem ipſe Hercules cum hoiem in œtha monte deponeret: petiit ne alicui corporis ſui reliquias idicaret: ꝓ qua re eum iurare compulit. Eiq; ꝓ munere ſagittas dedit hydræ felle intinctas. unde apud Senecã in Hercule œthæo ſic ad illum Hercules inquit: Accipe hæc ſate

Pœante dona: & munus alcidæ cape:
Nec fallet umq; dexteram hic arcus tuam:
Librare tela didicit: & certam dare
Fugam ſagittis. ipſa non fallunt iter
Emiſſa neruo tela. Et Lucanus in. vi. Precioq; nephãdæ Lampados herculeis fortis meliboea pharetris. Poſt hæc aũt in troiani belli expeditione reſponſum fuit a delphico oraculo: Sagittis Herculis ad troiæ expeditionem opus eſſe. Inuent⁹ itaq; Philoctetes: cum ab eo Hercules quæreret': & primo ſe ſcire negaret: tandeꝫ mortuũ illũ eſſe cõfeſſus eſt. Deinde cum acriter ad indicãdum cogeret': ne uerbis peieraret pede locũ percuſſit. Sed cum ab aliis græcorum ducib⁹ ipſe etiã ducere' ad bellum: qa ſolus ipſe eiuſmodi ſagittis uti poterat: unius ſagittæ caſu ille pes uulneratus eſt: quo Herculis tumulum indicauerat. Cuius inſanabilis uulneris cã: putorem græci cũ ferre nõ poſſent: & tamen ꝓ oraculi neceſſitate diu duct⁹ fuiſſet: conſilio ac calliditate Vlyxis apud lẽnum reliquit'. Quare Aiax id Vlyxi exprobãs inqt apud Ouidiũ í. xiii. metamorpho.

Non te pœantia proles
Expoſitum lemnos noſtro cum crimine haberet:
Qui nunc (ut memorant) ſilueſtribus abditus antris:
Saxa mouens gemitu mala laertiadæq; precaris:
Et nunc ille eadem nobis iuratus in arma:
Heu pars una ducum: quo ſucceſſore ſagittæ:
Herculis utuntur fractus morboq; fameq;:
Venaturq; aliturq; auibus: uolucreſq; petendo

Debita troianis exercet ſpicula fatis. Tandem cum græci illum priſtinæ ſanitati reſtitutum audirent: ꝓ eundem Vlyxem placatus ad troiam deductus eſt: ipſo Vlyxe apud eundem Ouidium dicente:

Nec me ſuaſiſſe negabo:
Vt ſe ſubtraheret belliq; uiæq; labori
Tentaretq; adeo requie lenire dolorem:
Paruit & uiuit. Et ſubdit deriſiue ad Aiacem:
Quem quoniam uates delenda ad pergama poſcunt:
Ne mandate mihi melius telamonius ibit:
Eloquioq; uirum morbis iraq; furentem:

Molliet: aut aliquo pducet callidus aſtu. hic tandẽ poſt troiæ euerſionẽ ſecutus oracula (ut nõnulli aſſerunt calabryã uenit) ubi petiliam & turiná cõdidit ciuitates: atq; in turina deide ſepult⁹ fuit. Alii uero nõ ſanatũ illum ad troiam deductum dicunt: ſed eodẽ uulnere etiam poſt euerſionem troiæ laborantẽꝫ horrore uulneris ad patriam redire abnegans calabryam uenit: ubi paruam ædificauit petiliam.

P hiltra cum.i.latino &.t.exili ſcribit̃:dici poſſunt amatoria: genus eſt ueneni amorem ingerentis: & ut plu-
rimũ inſaniam:ut Iuue.in ſatyra Credo pudiciciam: Hic theſſala uendit Philtra:quib⁹ ualeat mentem ue-
xare mariti.Et Ouidius in.ii.de arte amandi:
Philtra nocent animis uimq; furoris habent.
P hillyra prima cum.i.latino & penultima cum.y.græco: atq; duplicato.l.ſcribitur: fuit nympha Oceani &
Tethyos filia.Ex qua Saturnus in equũ uerſus(ut dicunt poetæ)Chironé progenuit.Et ab illa Chiron phil
lyrides eſt nominatus Virgilius in.iii.georgicorum:
Phillyrides chiron amythaoniuſque melampus.
P hinaus cũ.i.latino &.a.abſq; diphthongo ſcribit̃:fuit teſte Ouidio in.vi.metamorpho.rex arcadiæ:q ſug-
geſtione Harpalacis cóiugis ꝓprios filios occæcauit.In cui⁹ uindictam: & illũ dii oculis priuauerũt:atq; illi
harpyias aues rapaciſſimas: & fœdiſſimas ſuperinduxerũt: quæ nedũ oĩa ex eius mẽſa rapiebãt: ſed quæq;
uentris ꝓfluuio cófœdabãt.Sed cũ ab illo Iaſon cũ argonautis benigniſſime reciperet̃:hoc mercedis illi cõ
tulit:ut cõtra harpyias Zetũ mitteret & Calaim filios Boreæ ex Orithyia cõiuge iuuenes alatos: & arcub⁹
promptos:q illas perſequerent̃:& a Phineo ꝓrſus depellerẽt.hi igit̃ illas fugãtes uſque ĩ inſulas ploas per-
ſecuti ſunt.Vbi ab Iride admoniti:ne ulteri⁹ louis canes inſequerent̃:retro cõuerſi iſulis eiuſmodi ubi har-
pyias reliquerũt:nomẽ ſtrophados.i.cõuerſiõis ĩdiderũt. Quæ oĩa tetigit Ouidi⁹ in initio li.vii.metamor.
Phyllis prima cũ.y.græco:penultĩa cũ.i.latino:atq; duplicato.l.ſcribit̃:fuit Lycurgi thracũ regis filia:cui ado
leſcentula ſucceſſit in regno. hæc Demophoontẽ Theſei athenaꝝ regis filiũ e bello troiano redeuntẽ:atq;
ad ſe tempeſtate aduectũ uehemẽter amauit:& coniugiũ rogauit.ipſe id ꝓmittens dixit ob mortẽ Mene-
ſthei fratris uelle prius athenas ꝓficiſci:res ſuas ordinaturus:mox ad eius nuptias reuerſurus.Profect⁹ itaq;
cũ tardior eſſet:Phyllis amoris impatiẽs ſe ſpretam credẽs laqueo uitã finiuit.quæ(ut ait Ouidius)cõuerſa
eſt in arborẽ amygdalũ ſine foliis:ſed nõ multopoſt reuerſus Demophoon:& rem cognoſcẽs plorans trun
cum arboris eſt amplexus.illa uelut ſponſi amorem ſentiẽs exiliit:& folia emiſit:quæ ab ipſa Phyllide Phyl
la græce cognominata ſunt.Vnde & nos folia diximus:quæ teſte Seruio ante petala dicebantur.
P hyllum cũ.y.græco & duplicato.l. ſcribit̃:dicitur apud nos folium. Et inde meliphyllum herba:cui⁹ folia
ſapiunt mel:ut in ea dictione uidimus.
P hyſis prima cũ.y.græco:ſequẽs cũ.i.latino ſcribit̃:dicitur latine natura: & inde phyſicus phyſica phyſicuꝫ
naturale. Et phyſica Ariſtotelis in plurali & neutri generis: ſubſtantiue dicunt̃ naturalia ipſius Ariſtotelis.
P hyſionomia prima cũ.y.græco ſcribit̃:dicit̃ ad uerbum naturæ regula.Nã teſte Gellio id uerbuꝫ ſignificat
mores naturaſq; hoĩum cóiectatõe q̃dã de oris & uult⁹ igenio deq; toti⁹ corporis filo atq; habitu ſciſcitari.
P hython cũ.y.græco &.th.aſpirato ſcribit̃:ſerpens fuit horrendæ magnitudinis ex caleſcente terra poſt di-
luuium Deucalionis ꝓcreatus:quem Phœbus interemit:ludoſq; phythea in rei memoriam nominatos in-
ſtituit.de quo late Ouidius in.i.metamorpho.pertractauit.
P hlegethon cũ.th.aſpirato ſcribit̃:dicitur a poetis inferni fluuius flãmis rapidus.Virgilius ĩ.vi.æneidos:
Mœnia lata uidet triplici circũdata muro:
Quæ rapidus flãmis ambit torrentibus amnis:
Tartareus phlegethon torquetque ſonantia ſaxa.Nam a φλέγω:quod eſt inflãmmo deriuatur.hunc poe
tæ Cocyti filium dixerunt.
P hlegyas cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Lactantio grãmatico ſuper primum thebaidos: Martis fili⁹ & rex
laphitharum in theſſalia:paterque Ixionis & Coronidis.
P hlegyæ eodem modo ſcribit̃:populi ſunt theſſaliæ a Phlegya Ixionis patre cognominati. hi cum ſacrilegi
eſſent deoſq; & homines ſpernerent ab irato Neptuno immiſſo diluuio ſubmerſi ſunt: quos apud inferos
poſuit Virgilius in.vi.li.æneidos cum ait:
Infœlix theſeus phlegyaſq; miſerrimus omnes:
Ammonet:& magna teſtatur uoce per umbras:
Diſcite iuſtitiam moniti:& non temnere diuos.
P hlegæi penultima cũ .æ. diphthongo ſcribit̃:nomen eſt adiectiuũ deductum a phlegya. Nam & campi illi
phlegæi dicuntur teſte Plinio li.iii.naturalis hiſto.q non longe ſunt ab acheruſia palude & cumis.
P hleps cũ.ps.in fine ſcribit̃: nõnulli ob litteraꝝ uicinitatẽ apud noſtros cũ. bs.ſcribere conſueuerunt. Nam
apud noſtros dicit̃ uena. Vnde & phlebotomia deducitur.
P hlebotomia cũ.t.exili:&.i.latino ſcribitnr:eſt apud nos uenæ inciſio.Nam phlebs uena dicit̃:& tomia inci
ſio:a τομω:quod eſt incido deductum.
P hlegma cum.g.ante.m.in eadẽ ſyllaba ſcribitur:dicitur latine pituita.
P hlegmone eodẽ mõ ſcribit̃:dici pót a nobis tumor:a φλεγμαινω uerbo:qd̃ ẽ tumeo:& nõnunq̃ ſtupeo.
P hoca cũ.c.exili ſcribit̃:piſcis ẽ q alio nomĩe:hoc ẽ a ſono mugit⁹(ut ait Pli.ĩ.ix.naturalis hiſto.)uitulus ma-
rin⁹ noĩat̃.Et addit phocas ĩ terra more pecudũ parere ſpirareq; ac dormire:qd̃ tetigit Virgil.ĩ.iii.georgi.
Sternũt ſe ſomno diuerſo in litore phocæ.imo(ut dixit Plinius)nullũ aĩal grauiore premit̃ ſomno.Idẽ ſen-

fisse uidetur Iuuenalis:cum ait:pro re magna in.iii.satyra:Eripiunt somnum druso uitulisq; marinis.

P hocion cũ.c.exili &.i.latino scribitur:fuit uir athenien sis:q teste Aemilio:etsi sæpe exercitib⁹ præfuit:summosq; magistrat⁹cæpit:tamẽ multo eius fuit notior integritas uitæ:q̃; rei militaris labor:qppe cũ ex illa cognomine bon⁹appellat⁹ẽ.fuit enĩ ppetuo pauper cũ ditissim⁹ ꝓpter frequẽtes delatos honores eẽ potuiss; potestatesq; summas:quæ ei a populo dabant̃.Repudiauitq; cõstãtissime munera magnæ pecuniæ: quæ illi a rege Philippo dabant̃.Ad quæ recipienda cũ legati regis hortarent̃:simulq; admonerẽt:si ipse his facile careret liberis tamẽ suis ꝓspiceret:qbus difficile esset in summa pauptate tantã paternã tueri gloriã.qb⁹ille Si mei similes erũt:nequaq̃ difficile erit.Idẽ hic agellus illos alet:q me ad hanc dignitatẽ pduxit. Sin dissimiles sunt futuri:nolo meis ipensis illoꝝ ali augeriq; luxuriã.Idem;cũ iã ꝓpe ad annum octogesimum prospera peruenisset fortuna:extremis temporibus magnum in odium suorum ciuium peruenit.

P hocis cũ.c.exili &.i.latino scribit̃:est teste Liuio in. ii.de bello macedonico:pua græcoꝝ regio famoso oraculo Apollinis delphici.Nã in illa ẽ ciuitas delphi:in qua téplum erat ditissimũ Apollinis: de qua Ouidius in.i.metamorpho.inqt:Sepat aonios attæis phocis ab aruis Terra ferax.Et inde phocides simili mó scribit̃

P hocees cum.c.exili:sequente duplicato.e.absq; diphthongo: fuerunt teste Herodoto in.i.ionum populi: & primi qui longis nauibus usi sunt.

P hœbus cũ.œ.diphthongo scribit̃:ẽ unũ ex nõibus Apollinis:quãdo illũ a specie uel nitore laudabãt tractũ a φωισ:quod est lumẽ:ubi est.ω.mega cũ.i.faciens diphthongũ:quæ(ut in.ii.horũ cõmentariorũ uidim⁹) in.œ.diphthongũ nostrã apud nos cõuertit̃:unde &ꝓ sole illũ accipiunt.Virgi.in.iii.ænei.Argolici clypei aut phœbeæ lampadis instar.Similimodo & Phœbe scribit̃ꝓ sorore eius Diana.Ouidius in.v.fastoꝝ: Respice thestiadem flãmis absentibus arsit:Causa est quod phœbes ara sine igne fuit.

P hœmon cum.œ.diphthongo scribit̃:lacus est arcadiæ.de quo Ouidius in.xv.metamorpho.inquit:
Est lacus arcadiæ phœmon dixere priores
Ambiguis suspectus aquis:quas nocte timeto:
Nocte nocent potæ:sine noxa luce bibuntur.

P hœnix prima cũ.œ.diphthongo sequẽs cũ.i.latino scribit̃:fuit(ut nõnulli asserũt)Agenoris regis filius:& frater Cadmi.Vel(ut alii etiã ferũt)Agenoris pater.A quo regio ubi regnabat phœnicia dicta fuit. Fuit & ali⁹Phœnix Amyntoris fili⁹:q teste Homero ĩ.viii.iliados:cũ suggestiõe matris cũ patris pellice rẽ haberet: & pater id psentisceret:terribilia illi iprecat⁹ẽ.Quare a patre diffugiens ad Peleu; Achillis patrẽ accessit:a quo benignissime suscæpt⁹:& unice dilect⁹ab illo multũ populũ & delopes sub suo dominio accæpit.Nutriuitq; ut pater Achillẽ.Fuit etiã phœnix fluuius non magnus:q teste Herodoto li.histo.vii.ex thermopylarum montibus fluens:in asopum descẽdit. Quin & ab hoc fluuio usq; in thermopylas.xv̄.dixit stadia cõputari.Est etiam phœnix auis:de qua Ouidius in.xv.metamor.plene oĩa,ꝓsecutus est.

P hœnicia cũ.œ.diphthongo &.i.latino:atq;.c.exili scribitur:regio ẽ in asia sic quoq; cognomiata a Phœnice uel patre uel filio Agenoris.Estq; ps syriæ & finitima iudææ:terra adeo fertilis:ut dicat Plin.i.v.naturalis histo.centesima fruge agricolis fœnus esse.Et a phœnicia phœnices populi uocitant̃.hos dixit Iosephus ad Appionẽ grãmaticũ:litteraꝝ græcaꝝ fuisse inuentores.Cornelius uero Tacit⁹ĩ.xiiii.suarũ historiarum libri primi inqt:ægyptii ꝓ figuras aialium sensus mẽtis effingebãt. Et antiqssima monumẽta humanæ memoriæ saxis ipressa cernũtur: litterarũq; semet iuentores phibẽt. Inde phœnices qa mari præpollebãt græciæ itulerũt.Sũtq; adepti gloriã tanq̃ quæ accæperãt iuenissent.Et pgit:Fama qppe ẽ Cadmũ classe phœnicũ uectum rudib⁹adhue græcoꝝ populis ei⁹fuisse auctorẽ artis.Quæ oĩa Lucanus tetigit:quãdo dixit in li.iii.
Phœnices primi(famæ se credit̃)ausi
Mansuram rudibus uocem signare figuris.
Nondum flumineas memphis contexere biblos
Nouerat:& saxis tantum uolucresq; feræq;:
Sculptaq; seruabãt magicas aialia linguas.i.sapiẽtes iterpretatiões.de qb⁹ĩ dictiõe obeliscus uidim⁹. Sane a phœnicia phœnissa deducit̃ cũ.œ.diphthongo:& duplicato.s.quam pro Didone:quæ ex phœnicia fuit: Virgilius accipere consueuit.

P hœton cũ.œ.diphthongo:&.t.exili scribit̃:fuit Solis ex Clymene nympha fili⁹:q cũ de genere suo dubitaret:& ad domũ ubi Sol oritur accederet:ualuit ab eo tandẽ obtinere:ut patris equos ꝓ diem saltẽ regeret: quos deide ducẽs tremefact⁹habenas cũ relinqueret:ne Iuppiter eũ deflagrasset:fulmine cælũ ac terrã una cõbussisset.Quæ oĩa latissime & eloquẽtissime Ouidius ĩ fine primi & ĩ initio secundi metamor.libro ptractauit.Sane a Phœtonte phœtontides patronymicũ fœmininũ:& licentia poetica:ut dixit Prisian⁹:phœtontiades deducit̃.Virgi.i Sileno:Tum phœtontiades muſco circũdat amaræ Corticis.Nã in singulari patronymicum ipsum fœmininum est phœtontis hui⁹phœtontidos:ut idem auctor affirmauit.

P holus cum unico.l.scribit̃:fuit unus ex centauris Ixionis ex Nube filius. hic teste Seruio sup octauo æneados: Herculem suscæpit hospitio:cum ad expugnandos cẽtauros pergeret: dicente etiã Lucano in.vi. Hospes & alcidæ magni phole.Tãdẽ ĩ nuptiis Pirithoi orto prælio;iter laphithas & cẽtauros occubuit dicente

Virgilio in ſecundo georgicorum:Læto domuit rhetumque pholumque.

P holoe cū unico.l.in fine cū.oe.diuiſis ſyllabis ſcribit̃:mons eſt̃ arcadiæ:ut ſcribit Pomponius:ſiluoſus ut dixit Vibius:de quo Lucan⁹ in.vii. Scilicet ipſe petet pholoen:petet ignib⁹ oethen.atq; eadē ꝓrſus litteratura accipit̃ a Virgilio i.v.ꝓ fœmina quadā cū ait:Creſſa genus pholoe geminiq; ſub ubere nati.

P horc⁹ cū.c.exili ſcribit̃:apud græcos uero dicit̃ Phorcys:ſed nos.y.græcū in.u.noſtrū cōmutauimus:quod tamē nos etiā i genitiuo cōſeruam⁹. Nam declinat̃ hui⁹ phorcydos & hui⁹ phorci.facit patronymicū phorcynis huius phorcynidos.Lucan⁹ in.ix.Squalebāt late phorcynidos arua meduſæ.fuit Thoſeæ nymphæ filius:& Neptuni:ut dixit Serui⁹ ſup.v.ænei.Atq; Varronē inducit dicentē eū regē fuiſſe corſicæ & ſardiniæ q cū Atlante nauali prælio decertans uict⁹:& in mari ſubmerſus:loquacitate græca marinus de⁹ uocat⁹ fuit Quod Virgili⁹ præfato li.tetigit cū ait:Tritoneſq; citi phorciq; exercit⁹ oīs.Et habuiſſe ſcribit̃ filias ēttuor eximiæ pulchritudinis Scyllam Eurialē Sthemonē & Meduſam:ut in dictione pegaſus iam uidimus.

P hormio cum.i.latino ſcribit̃:nomen eſt uiri ꝓprium.

P hraortes cū.t.exili ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſto.i.Deiocæ fili⁹:& rex medoꝝ.Hic nō cōtēt⁹ medoꝝ regno:ꝑſas ſubiugauit:cui Cyaxares fili⁹ ſucceſſit.huic Aſtyages fili⁹ fuit:q ei ſimiliter i regno ſucceſſit.

P hraſis cum ſimplo.s.&.i.latino ſcribit̃:interpretatur teſte Quintiliano in.x.de inſtitutōe oratoria:eloquētiæ corpus.Et inde Theophaſtus quaſi diuina eloquentia prædit⁹.

P hreneſis cum ſimplo.s.&.i.latino ſcribit̃:& græcū eſt uerbum a φρενός deductū:quaſi deturbatio ſit mentis:& inde phrenetici:habetq; accētum in penultima:ut Iuue.i ſatyra Plurima ſunt fuſcine: Cū furor haud dubius cum ſit manifeſta phreneſis.

P hrygia prima cū.y.græco:ſequēs cū.i.latino ſcribitur:ꝓuincia eſt teſte Solino minoris aſiæ:quæ a phrygio amne:quæ illā a caria diuidit:ſic quoq; cognominata fuit. Alii uero uolunt a phrygia Cecropis filia. In hac eſt dardania a rege Dardano Iouis filio ſic cognominata:quæ poſtea a Troo nepote:hoc ē filio Erioththonii filii Dardani troia cognominata fuit:i qua fuit ilion:& a phrygia phryx deducit̃:quod ē ſubſtantiuū:& ſolū maſculinū. Iuue.in ſatyra Credo pudiciciā:Diuitib⁹ reſponſa feret phryx augur. At phrygi⁹ phrygia phrygiū adiectiuū. Ideo dixit Virgilius:O uere phrygiæ(neq; enim phryges)ite per alta Dindyma.

P hrynicus prima cum.y.græco:ſequens cum.i.latino:ultima cum.c.exili ſcribitur:fuit poeta comicus: quez ſæpe Iulius Pollux nominat.

P hryxus cū.i.latino ſequēte.x.cōſonantę ſcribitur: fuit Athamātis regis thebarū ex Neipyle uxore fili⁹ fraterq; Helles: q ābo mortua matre(ut ſcribunt Heſiodus & Pherecydes)cum nouercales inſidias ferre non poſſent:& cōſentiēte patre aufugerēt:ac ſup ariete aureæ pelliculæ quē eis pater in tutamen dederat pontū tranſſretarēt:ea pte qua ſtrictior eſt:nec multū freti ſulcaſſent:Helle puellari timore exterrita:decidit i pontum:dicente Lucano i.iiii. Delapſæ portitor helles. Quæ ab Neptuno q̄ primū cōprahēſa & tutata ac uxor deuincta:illi poſtea ꝓcreaſſe Pæona ſcribūt. Et cū primit⁹ mare illud pontū diceret̃:ab illa deinde helleſpōtum uocitatū ē:dicente Lucano in.ix. Qua pelago nomē neipylas abſtulit helle. At uero Phryxus icolumis euadens colchos ad Oetam regem tandem puenire ualuit. Vbi ariete quo uectus fuerat Ioui imolato:pellē auream in templo affixit:& ipſe aries in cælum a Ioue tract⁹:inter ſidera locat⁹ fuit. Ad quā pelliculā rapiēdam(ut ſcribit Iuſtinus in.xlii.ſui epitomatis)uenit deinde Iaſon:ut in ea dictione uidimus.

P hthongus cum. ph.&.th.aſpiratis in eadem ſyllaba ſcribitur: & eſt ſonus uocis: unde diphthongus cū diſpræpoſitione componitur.

P hucus cū.c.exili ſcribitur:& qa a græco deſcēdit:quod ē φάγω:cū.ph.& nō cū.f.ſcribēdū cenſent. Nā uolatile dicit̃ maius ape:& min⁹ ſcabrone:& dici quaſi phag⁹ uolūt:eo q; apū labores libēter depaſcat. Quod tetigiſſe uidet̃ Virgilius i li.georgi.iiii.cū ait:Immuniſq; ſedens aliena ad pabula phucus. At uero Plinius i xi.naturalis hiſto.inqt:Phuci ſunt ſine aculeo imperfectæ apes: nouiſſimeq; a feſſis & iam emeritis icohatæ ſerotinus fœtus & q̄ſi ſeruitia uerarū apū. Quāobrem īperant his:primoſq; in opera expellūt:tardātes ſine clemētia puniunt. Et ſubdit cū mella ceperūt matureſcere abigūt eos multæq; ſingulos aggreſſæ trucidāt. Eſt etiā phuc⁹ color qdam purpureus:q græce φῦκος dicit̃:ubi ipm.y.græcum in.u. noſtrum cōuertit̃. De quo Xenophon i pædia Cyri:Quidā inqt oculoꝝ iferiores palpebras quodā phuco depigētes:decorē gratiſſimuz i aſpectu cōtrahebāt. Quod Iuue.i.ii.ſatyra ſenſiſſe uidet̃ cū ait:Pingitq; tremētes Attollēs oculos

P icus cū.i.latino &.c.exili ſcribitur:neq; dictio græca ē:ut qdā putauerūt:ſed latina. Nā auis ē uncoꝝ unguium & duriſſimo roſtro:quo arbores cauat:& intus latet:atq; pullos educit. Cuius introitū teſte Plinio lib. x.naturalis hiſto.ſiqs cuneis clauderet:adhibita quadā herba a clauſura uiolēter excutiunt̃. Quin & illum refert apud latinos maximū fuiſſe in auguriis. Et id a Pico Saturni filio:q huic aui nomen dedit.

P icenum cum.i.latino &.c.exili ſcribitur:regio eſt Italiæ:quæ hodie ab ancona:marchia anconitana dicitur. Et picenum a pico aue:q olim in eorum uexillis conſediſſe dicitur:cognominati putant.

P idytes prima cum.i.latino:ſequēs cuz.y.græco:ultima cum.t.exili ſcribitur: fuit uir ꝓcoſi⁹:& ab Vlyxe(ut dixit Homer⁹ in.vi.iliados)bello troiano interēptus.

P ierides cum.i.latino utrobiq; ſcribit̃:eſt muſarum agnomē a filiabus Pieri accæptum: quas canendo nice-

runt:ut late ostendit Ouidi⁹ in.v.metamorphoseos.

P ygardus per.y.græcum apud quosdam auctores græcos scriptū:& ꝑ caprea quadā siluestri non dissimili a damis positū cōperi:qđ Plimi⁹ in.viii.naturalis histo.li.cōfirmare uidet'. Sed in li.x.ostendit eodem nomie genus quoddā aquilæ uocitari:quæ in oppidis habitare cōsueuit:nōnunq; in campis albicāte cauda. S3 de quadrupede puto Iuue.intellexisse:cū dixit in satyra Attic⁹ eximie:Summe cū magno lep⁹ atq; aper atque pygardus.Nam de quadrupedib⁹ loqtur:cū non dixerit:Et scythicæ uolucres.

P yga cū.y.græco scribit':bursa est testiculorum:ad quam cum descendūt intestina fit dura aspera & tumens ob qđ hernia idest aspera & difficilis dicitur. Vnde hernici populi dicti sunt:qui aspera incolunt saxa:ut uidimus in dictione hernia.

P ygmæi cū.y.græco:penultima cū.æ.diphthongo scribitur:populi sunt teste Plinio li.vii.naturalis historiæ tenētes mōtana indiæ:uicina tamē oceano salubri cælo semperq; uernāte.Horū q longissimi sunt teste Gellio in.ix.noctiū atticarum non excedūt pedes duos & quadrantē. Iuue.uero dixit:Vbi tota cohors pede nō ē altior uno.Quin & teste Solino earū mulieres qnto ānо pariūt:& octauo senescūt.habētq; singulare bellū contra grues:dicente Homero in initio libri tertii iliados de troianis contra græcos tendētib⁹ clamore ac clāgore sublato nō sec⁹ ac grues solent:cū sid⁹ hybernū fugientes matutino tpe cum ingenti clāgore cateruatim cælo ferunt':ad oceanūq; se conferūt illaturæ dirū pygmæis ac mortiferū bellū.Quib⁹ pygmæ⁹ bellator in armis accurit. Sed aliquando impar a grue rapit':& ꝑ aera curuis unguib⁹ deportat': dicēte Iuue. in satyra Exemplo quodcūq; malo:

Ad subitas trhacum uolucres nubemq; sonoram
Pygmæus paruis currit bellator in armis.
Mox impar hosti:raptūsq; ꝑ aera:curuis
Vnguibus a sæua ferē grue.Nam(ut dixit Plinius)Fama est arietū caprarūq; dorsis insidentes armati sagittis ueris tpe uniuerso agmine ad mare descendere:& oua pullosq; eoꝝ alitū cōsumere:ternis expeditióe eā mēsibus confici:aliter futuris gregibus non resisti.

P ylades cū.y.græco & unico.l.scribit':fuit Strophii phocensis filius: Agamēnonis amicissimi. Nec ipse eius filii Orestis minor amicus:ut uidimus in dictione Orestes.quē etiam in insaniam uersum nunq; dereliquit: dicente Ouidio in.ii.de ponto:Affuit insano iuuenis phocæus oresti.Et in eodem libro:

Non ita uixerunt strophio atq; Agamēnone nati.

P ylæmenes prima cū.y.græco:sequens cū.æ.diphthongo scribit':fuit teste Homero dux paphlagonū:ex his qui uenerūt in auxilium troianoꝝ:atq; in bello a Menelao interfectus. Quin & nōnunq; hic idem scribit' a poetis græcis Pylæmeneus.

P ylæus prima cum.y.græco:sequens cū.æ.diphthongo scribit':nomen est uiri ꝑprium:q nōnunq; cum aspiratione Phylæus a græcis scribitur.

P ylartes cū.y.græco:& unico.l.atq;.t.exili scribit':fuit teste Homero in.xi.iliados:uir troian⁹ ab Aiace bello interfectus.

P ylene cum.y.græco:& absq; aliqua diphthongo scribit':est Homero teste ī.ii.iliados ciuitas ætoliæ.

P ileus cum.i.latino & unico.l.scribit':opimentum quoddam est capitis.

P ylos cū.y.græco & unico.l.scribit':fuit oppidū iuxta thessaliam uersus marinū litus a Neleo patre Nestoris cōditū dū a fratre Peleo thessalia pelleret'. Vndē & Nestor ipse dict⁹ ē Pyli⁹. Ouidius in.iii.de sine titulo:

Illius attactu pylius iuuenescere posset.Idem in li.primo de ponto:
(Crede mihi)pylio nestore maior ero.

P ylon similiter cū.y.græco scribit':nomē fuit ꝑprium uiri troiani:& habet accentū in ultima.

P ilūnus cū.i.latino:&.m.ante.n.scribit':Iouis dict⁹ ē fili⁹:ac stercorādoꝝ agroꝝ usum cōperisse dicit':ob qđ Sterquilini⁹ etiā cognominat⁹ fuit.Sed cognomē hoc fuisse Saturno Macrobi⁹ rettulit.At uero hūc pinscē di frumēti:& ab eo pilū denominatū:atq; ob id a pistorib⁹ coli dixit Serui⁹ sup nonū ænei.librū. Ob quod nō græcū uerbū:s3 latinū magis esse cōstat.Ad hūc ferūt Danaen cū puo Perseo iram Acrisii fugiētē:a pasto re quodā delatā fuisse.Quā ille genere cognito uxorē duxit:& derelicta regiōe apuliæ ad rutulos cum Danae demigrasse:ubi ardeā urbē cōstruxit.Et ex ipa Danae Daunū suscæpit filiū:q in apulia deide regnans: dauniā illā a se cognominauit. Et hūc quoq; daunū qdā turni fuisse patrē dixerūt.Eo ꝙ de Turno loquens dicat Virgili⁹ in.x.ænei.Nascentē & patria turnū cōsistere terra:Cui Pilūnus auus:cui diua uenilia mater. Alii uero dixerunt aliū illū fuisse Daunū:hoc ē ꝑxime auū patris Turni.Et Virgiliū nō intellexisse de ꝑxio auo:sed de Turni atauo:cū alibi i eodē li.in pson Iunonis dicat.Ille tamē nostra deducit origine nomen: Pilūnusq; illi quartus pater.& reliq.Sed nomen filii Dauni:& patris alteri⁹ dauni nusq; legisse me memini

P indarus cum.i.latino:& unico.r. scribitur:fuit teste Platone li.quarto de legibus:poeta thebanus. Hic teste Quintiliano in decimo: de institutione oratoria nouem lyricorum longe princeps fuit spiritus magnificentia: sententiis: figuris: beatissima rerum uerborūq; copia: uelut quodam eloquentiæ flumine:ꝑpter quod Horatius in quarto carminum:eum merito credidit nemini imitabilez.Quas ob clarissimas uirtutes

a regibus macedoniæ ſui temporis maxime dilectus fuit.& magnus Alexander cum thebas raperet:& ciues uenderet ſub corona:penatib⁹ & familiæ Pindari uatis parci iuſſit.Cuius mors nō uulgaris cū a diuerſis:tū a Valerio Maximo ſcribitur.Qui cū in gymnaſio ſuper gremio pueri quo unice delectabaꝫ depoſito capite quieti ſe dediſſet:nō prius fuit cognitus deceſſiſſe:q̄ a Gymnaſiarcho claudere locuꝫ uolente:ne quicq̄ excitaretur.

P indus cum.i.latino ſcribiꝫ:mons ē in finib⁹ theſſaliæ a parte occidua.Ex cui⁹ ima parte peneus fluui⁹ ꝓfluit ut in ſua dictione uidimus.Eſt etiā inſignis origine lapitaruꝫ:& partu fluuii acheloi.

P inarius cū.i.latino ſcribiꝫ:& deſcendit a πεῖνα:quæ eſt fames:cuius prima cū.ei.diphthongo ſcribitur:ſed apud nos relicta.e.remanet.i.ꝓducta.Virgilius in.viii.æneidos:Et domus herculei cuſtos pinaria ſacri.Nā (ut teſtis eſt Seruius) cum Herculi ab Euandro ara maxima in Italia ubi nūc eſt roma conſtituta fuiſſet:& de ſuo arméto ad ſua ſacrificia Hercules boues dediſſet:inuéti ſunt duo ſenes Pinarius & Potitius:q̄bus quali ter ſe coli uellet oſtendit.Scilicet ut mane & ueſpere ei ſacrificarent.Itaq; perfecto matutino ſacrificio:cum circa Solis occaſuꝫ eſſent ſacra repetēda:Potiti⁹ prior aduenit:Pinari⁹ poſtea extis uidelicet iā redditis.Vnde iratus Hercules ſtatuit:ut pinarioꝝ familia tantū miniſtra eſſet:epulantib⁹ potitiis:& cōplentibus ſacra. Vnde teſte Seruio Pinarii dicti ſunt.i.famelici:cū prius alio nomine ſenex ille uocareꝫ. Et ab hoc pinariam domū cuſtodem ſacri Herculei dixiſſe Virgilium:hoc ē miniſtrā intellexiſſe uoluit:ut alio loco: Triuiæ cuſtos iam dudū in montibus opis:ideſt miniſtra.Et Potitius a uerbo potizo: quod ē bibo deductum. Sed (ut ſcribit Liuius in nono ab urbe) Cum Appio Claudio auctore:q̄ cenſor cognomiat⁹ fuit: ſacra Herculis gēs potitia in mancipia tranſtuliſſet:qua tēpeſtate.xii.familiæ eius gentis erāt puberes: ad trigeſimū intra ānuꝫ cum ſtirpe extincti fuerunt.Et ipſe Appius deū ira poſt aliquot ānos luminibus captus eſt.

P yræus prima cū.y.græco:ſequens cū.æ.diphthongo a noſtris ſcribiꝫ:ab Homero uero & nonnullis poetis græcis cū additione alterius.e.in ultima ſyllaba ante.u.uidelicet pyræeus πυραιεῦς. Fuit athenienſiū portus a pyræeo ꝓmontorio:ut (oſtendere uideꝫ Plinius in li.iiii.naturalis hiſto.) cognominat⁹. Etin.xxxiii.oſtēdit fuiſſe i eo ædē Iouis ſeruatoris: & Minerua mirabilē ab Iſidoro ſtatuario confectaꝫ: cui pauca poſſe cōparari dixit.

P yræchmes prima cum.y.græco:ſequens cū.æ.diphthongo:ultima cum.ch. aſpirato ante.m.ſcribiꝫ:& fuit nomen uiri ꝓprium:de quo Homerus ipſe meminit.

P iræus cum.i.latino:&.æ.diphthongo ſcribiꝫ:fuit nomen uiri proprium amici Telemachi:ut oſtendit Homerus in.xv.odyſſeæ.

P yra cū.y.græco ſcribiꝫ:ſtrues eſt lignoꝝ:in qua corpora cremabanꝫ:latine rogus dicta. Et nomē a pyr: qui eſt ignis cōtraxit.At uero Serui⁹ ſup.xi.ænei. Cum cadauer inqt ardere cœperit rogus uocaꝫ:exuſtuꝫ uero buſtū diciꝫ.Quæ Virgilius ipſe accurate in præfato.xi.obſeruauit cū ait:Cōſtituere pyras.Itē Subiectiſque ignib⁹ atris Ter circū acceſſos decurrere rogos.Itē poſtea: Semiuſtaq; ſeruāt buſta. Et ut idē Serui⁹ ſup. viii. ænei.inqt:Cadauer corp⁹ē nōdū ſepultū.& ſup.x.inqt:Inferiæ ſunt ſacra mortuoꝝ:eo q̄ inferis ſoluūtur.

P yramis prima cū.y.græco:ultima cū.i.latino ſcribiꝫ:& ſimiliter ab igne:q̄ græce dicitur πῦρ nomē aſſumpſit:eo q̄ illius figura imitatur:quæ ex inferiori parte eſt lata:paulatim gracileſcens in acuitatem deſinit.Et fuerunt pyramides in ægypto ſtructuræ ex quadratis lapidib⁹ admirādæ: faſtigiatæ ultra omnē excelſitateꝫ quæ manu fieri poſſet:ut dixit Solinus in collectaneis.Et regū pecuniæ:ut dixit Plinius i.xxxvi.naturalis hiſtoriæ:Ocioſa ac ſtulta oſtentatio:q̄ppe cuꝫ faciendi eas cā a plæriſq; tradaꝫ ne pecuniam ſucceſſoribus aut æmulis inſidiantib⁹ præberēt:aut ne plæbs etiā ocioſa fieret:de q̄bus uidimus in dictiōe cheminis:atq; aliis nōnullis in locis uidimus:& uidebim⁹.fuerūtq; & ſub eis reges ſepulti. Vnde & ſepulchra a nobis plurimū nominātur.Lucanus libro.ix.

Non mihi pyramidum tumulis euulſus amaſis.

P yram⁹ cū.y.græco ſcribiꝫ:fuit adoleſcēs mēphiticus: q̄ apud pyramides amore Thyſbes amatæ ſeipm̄ interemit:ut pulcherrime enarrauit Ouidius in.iiii.metamorpho. Et a pyramide pyramus nomen accæpit.

P yrallis prima cum.y.græco:& ultima cum.i.latino: atq; cum gemino.l. uolatile eſt: ut refert Plinius in undecimo naturalis hiſtoriæ:quod in cypro ex æratiis fornacibus maior muſca in igne ſolum uiuens reperiꝫ. & a noſtris ignicola dici poteſt.

P yrrhus cū.y.græco:& duplicato.r.atq; ſecūdo aſpirato ſcribiꝫ:fuit Achillis fili⁹ ex Deidamia filia regis Lycomedis in ſcyro:cū qua in habitu uirginali degerat:ſic quoq; dictus teſte Seruio ſuper.ii.æneidos:a colore:quo tingebatur:hoc eſt qa coloris erat ruffi.Nam a patre uocatus fuit Neoptolemus:ideſt nouus miles. Vt ipſe ad Priamum in ſecundo æneidos:Degeneremq; neoptolemum narrare memento. Fuitque rex epiri: & ab Oreſte interfectus.ut uidimus in dictione Oreſtes. Alius ſimiliter fuit Pyrrhus Aeacidis filius: & rex epiri: qui paterno genere a priore originem traxit materno ab Hercule. Hic cum romanis belluꝫ geſſit de quo Iuſtinus in.xvii. &.xviii.ſuorum epitomatum pertractauit. deinde cuꝫ argos oppidū in peloponeſo oppugnaret:lapide ictus interiit. A quo pyrrhichiū metrū dictū aſſerunt: quo ille i ſuis ludis frequētiſſime utebatur.Et cōſtat ex duabus breuibus pes ipſe pyrrhichius:ut pater.

P yrrha uti ſuperior dictio ſcribit: fuit uxor Deucalionis: & filia Epimethei patrui ipſius Deucalionis: quos ſolos ſuperſtites e ſæuo diluuio (quod tpe illoꝝ fuit) dixere poetæ. Et cū decreuiſſent aquæ: uiderentq; humanum genus defeciſſe: & ipſi ſenes eſſent: & ex ſe poſſe reſtaurari diffiderent: perrexerūt ad oraculū Themidos poſtulantes: quonā mō genus humanum refici poſſet. Quib⁹ dæa reſpondit: id fieri poſſe: ſi poſt terga iacerent materna oſſa. Deucalion uero ſapiens intellexit terrā genitricem eſſe cunctaꝝ rerꝝ: oſſaq; illius lapides eſſe. Itaq; quæ poſt terga lapides iaciebat faciez traxere uiroꝝ: Et de fœmineo reparata eſt fœmina iactu: ut dixit Ouidi⁹ li. i. metamor. Quod Iuuenalis lepidiſſime tetigit: cū ait in prima ſatyra:

Ex quo deucalion nimbis tollentibus æquor:
Nauigio aſcendit montem: ſorteſq; popoſcit:
Paulatimq; anima caluerunt mollia ſaxa:

Et maribus nudas oſtendit pyrrha puellas. Nam (ut refert Euſebius de tpibus) regnante Cecrope aquarum illuuies maiorē ptem populoꝝ theſſaliæ abſumpſit: paucis per refugia montiū liberatis maxime in monte parnaſo: in cuius circuitu Deucalion tūc regno potiebat. Et teſte Iuſtino in ſecūdo ſuoꝝ epitomatum: Rex erat theſſaliæ: q tūc ad ſe ratib⁹ cōfugientes ſuſcæptos per ſūma parnaſi iuga fouit & aluit: a quo ꝓpterea genus humanū reparatum ferūt. Ego uero cōperi in gloſa Ariſtarchi ſup decimū odyſſeæ: Homeri Deucalionem ex pyrrha uxore quattuor filios ꝓcreaſſe: duos mares: Amphictyona & Hellena: & totidē fœmellas Protogeniā & Melanthiam. Et quoſdā refert exiſtimaſſe Hellena ex ſemine Iouis fuiſſe: ſed ſibi cōpertum eſſe: fuiſſe ex ſemine Deucalionis. Sed an ante diluuium hos filios habuerit uel poſt: nec ipe declarat. Vnde Ariſtoteles i. ii. meteororū: ſub Deucaliōe inqt fuit magna hyems & exceſſus ibriū: ubi nūc habitāt hellines q pri⁹ dicebanꝫ græci. Ita ut ab Helline filio Deucaliōis hellines cognoiati fuerit: ut uidim⁹ i dictiōe attis.

P irata cum. i. latino & unico. r. atq; .t. exili ſcribitur. At apud græcos in prima eſt. ei. diphthong⁹: a qua amota e: ſolam. i. ꝓductā retinuimus: dicūt fuiſſe nomē ꝓprium cuiuſdā latronis: q primus mare latrociniis infeſtare cœpit. Vnde & oēs ſimiles piratæ cognominati ſunt.

P yraſus cum. y. græco & unico. s. ſcribitur: fuit teſte Homero in. xi. iliados: uir troianus: ab Aiace bello interfectus: habetq; accentum in prima apud illos.

P yreneus cū. y. græcō ſcribit: mons eſt in hiſpania: ſic quoq; a crebris igniū fulminib⁹ cognominat⁹. Et teſte Appiano (ut ex hiſtoria illius ad uerbū interpretati ſumus) a tyrrheno incipit mari: & in oceanū boreale ꝓtendit: habetq; ex orientali qdem pte celtas: q & olim galatæ: nunc quoq; galli cognominanꝫ. Ex occidentali uero iberos continet & celtiberos. Nam quæ in circuitu detinet: ad iberos ſpectat. Nec ex maioribus eſt europæ montibus: nec ex minoribus.

Celtæ olim galatæ nūc galli.

P yrenæus cū. y. græco &. æ. diphthongo ſcribit: hic uidens teſte Ouidio li. v. metamor. muſas ad tēpla parnaſia pluuioſo tpe gradiētes conſiſtite dixit. Nec dubitate precor tecto graue ſidus & ibrē: Imber erat: uitare meo: ſubiere minores Sæpe caſas ſuperi: quas ex tēporis diſpoſitiōe: & uerbis perſuaſas in ſuis ædib⁹ lætus excæpit. Sed poſt pluuiā uolētibus diſcedere domū clauſit: & uim parabat. Ille effectæ alites uiolentiam effugerunt: quas ille ꝓſequi conatus: de culmine turris ſe præcipitem dedit.

P yretrum cum. y. græco &. t. exili ſcribit: herba eſt medicinalis: quæ (qa igneā uirtutem habere uidetur) a pyr qui eſt ignis nomen extraxit.

P yrgus cū. y. græco ſcribitur: & apud nos turris dicit: & i plurali pyrgi: hoc ē turres. Quod teſte Seruio ſup decimū ænei. caſtellū fuit nobiliſſimū eo tpe: quo tuſci piraticā exercebāt. Nā illic (ut ait) metropolis fuit: de quo Virgilius ipe meminit cū ait: Pyrgi ueteres intēpeſtæq; grauiſcæ: hoc eſt aliud oppidū: quæ teſte Catōe ideo grauiſcæ dictæ ſunt: q grauem aerem ſuſtinent.

P yrgoteles cū. y. græco &. t. exili ſcribit: nomē ē ꝓpriū: qd a pyrgos deducit: & fuit gēmarum ſcupltor admirandus adeo: ut teſte Plinio in. xxxvii. naturalis hiſto. Alexandri magni edictum fuerit: quo uetuit i gemma ſe ab alio ſculpi: q; a Pyrgotele non dubie clariſſimo ei⁹ artis. Vnde & Carolus noſter Arretinus inquit ad Cyriacum.

Parrhaſium tabulis uinces: uinceſq; cauandis
Pyrgotelem gemmis: mentoraq; in pateris.

P irithous cū. i. latino utrobiq; &. th. aſpirato ſcribit: hocq; ut ſeruaret i pria græc⁹ ſonus: i qua ē. ei. diphthōgus: quæ ſonū noſtri. i. detinet: ut ſupra uidim⁹: cū ſcripſim⁹ Pirethous cū. e. uocali in prima. fuit Ixionis filius: nō ex nube: ſed ex cōiuge: fuitq; rex laphithaꝝ: q cū ad inferos cū Theſeo ad rapiēdā Proſerpinā deſcēdiſſet: a cerbero cane tricipiti deuorat⁹ é: ut de illo oia Seneca in tragœdia furentis Herculis ꝓſecutus eſt.

P yro cum. y. græco ſcribit: habetq; accentum in ultima: & fuit teſte Heſiodo in theogonia nympha quædam filia Oceani & Tethyos.

P irous cū. i. latino ſcribit: nomen fuit herois cuiuſdam: de quo Homerus in. ii. iliados ϖι φόος ἱφωσ. At cū y. græco nomen fuit unius ex equis Solis: dict⁹ a pyr: quaſi ardens. Ouidius in. ii. metamorpho.

Interea uolucres pyrous ethous & æthon
Solis equi: quartuſq; phlegron hinnitibus auras

Flammiferis implent:pedibuſq; repagula pulſant.

Pyrous cum.y.græco:nomen eſt equi:de quo in præcedenti dictione uidimus:

Pyrodes cum.y.græco ſcribitur:fuit teſte Plinio in ſeptimo naturalis hiſtoriæ:Cilicis filius: qui primus e ſilice ignem elicuit.

Pyrrho cuz.y. græco & duplicato.r.atq; ſecundo aſpirato ſcribitur:fuit elidenſis philoſophus: & teſte Diocle Pliſtarchi filius.Hūc Apollodorus pri⁹ fuiſſe pictorē dixit. Audiuitq; Anaxarchū:a quo nihil declinare uiſus eſt:cū oſa ſuſtinuiſſe illum dicant.Immo aiunt Pyrrhonem quādoq; furore adeo inſtigatum fuiſſe:ut ſumpto ueru cū carnibus coquū in forum uſq; perſequeret̄. Quin & in Elide diſcipulorū diſputationib⁹ fatigatum:abiecto pallio alpheū tranaſſe.Eratq; ſophiſtis infeſtiſſimus.Et cum primo ualde pauper fuerit: a ſuis ciuibus magno deinde honore habit⁹:factus ē pontifex.Vixitq; ad ānos ferme nonagīta.Et illū puto de quo Cicero in li.de finibus ſæpiſſime meminit:& Gellius in.xi.noctiū atticaꝝ li.capitulū ſpeciale cōfecit

Pirus cum.i.latino ſcribit̄:fuit teſte Homero in.iiii.iliados Imbraſi filius:& trhacum princeps:q ex Eno patria ꝓfectus in adiutorium troianoꝝ:a Thoante rege ætolorum in bello occiditur.

Piper cū.i.latino ſcribit̄:ſed apud græcos cum adiectione uni⁹.i.in fine:& accentu ſupra.e. ſcribit̄:&ꝓfert̄. Et(ut ait Herodianus)gūmi & piperi barbara ſunt.At latini noſtri piper huius piperis declinauerunt.Perſius:Et piper & pernæ.Idem rugoſumq; piper.Arbuſcula eſt:quæ teſte Plinio in.xii.naturalis hiſto.iunipe ris noſtris eſt ſimilis.Semina a iunipero diſtant paruulis ſiliquis: quales in ipis paſſim faſiolis uidemus. Hæ priuſq; dehiſcant decerptæ:toſtæq; ſole:faciunt quod uocatur piper lōgum:deinde paulatim dehiſcentes per maturitatē oſtendunt candidū piper:quod deinde toſtū ſolibus colore rugiſq; mutat̄. Et addit idē auctor:In fronte caucaſi ſolibus oppoſita gigni tantum eam arborem aliqui tradidere.

Piſa cum.i. latino & unico.s.ſcribit̄:fuit teſte Plinio in.vi.naturalis hiſto.arcadiæ oppidū præterfluente alpheo amne:& abūdantia leguminis piſi.Ab hac igitur & Elide ciuitatib⁹ arcadiæ teſte Seruio uenerūt:qui piſas in Italia cōdidere:quas ſic ex priſtina ciuitate uocauerunt.Quod Virgilius tunc tetigit:cum ait: Hos parere iubēt alpheæ ab origine piſæ:Vrbs hetruſca ſolo.Et Iuſtinus in.xx.epitomatum libro: Habuerunt inquit piſæ auctores græcos:& Solinus:Quis ignorat a Pelope piſas dici? Vnde & in plurali declinatur ad differentiam arcadiæ piſæ:quæ ſingulariter effertur:ex qua piſæus cum.æ.diphthongo i penultima.Ouidius in tertio de ſine titulo:

Ah quā pene pelops piſæo concidit axe:
Dum ſpectat uultus hippodamia tuos.

Piſiſtratus cū.i.latino &.t.exili utrobiq; ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſto.i.Hippocratis filius:& athenarum tyrānus:ut late Iuſtinus de illo in.ii.ſuoꝝ epitomatum.Nam hic doctrina ingenio & eloquentia tanta fuit:q athenienſes ſe ac libertatē ei ſponte ſūmitterent:q̄q̄ Solon iuſtiſſim⁹ & grauiſſimus orator ꝓ libertate aduerſum illum ſtaret.Sed eloquētiæ Piſiſtrati libertas cū Solone ſuccubuit tpe quo Seruius Tulli⁹ regnabat romæ:ut ſcripſit Gellius li.xvii.noctium atticarum.Hic primus apud athenas bibliothecam inſtituit ut ſupra uidimus in dictione bibliotheca.

Piſtrix cū.i.latino utrobiq; &.x.conſonāte in fine ſcribit̄.Seruius tamē ſuper quartum ænei.inquit:piſtrix cū x.piſce:cum.ſ.ꝓ naui a nobis ſcribi conſueuit.Virgilius:Immani corpore piſtrix.Plinius in.xxvi. naturalis hiſto.inquit:Item tritones coruſq; & piſtrices:idq; ſæpius replicauit:de piſcibus loquens.At ꝓ naui terminatur in.ſ.Virgilius in.v.Poſt hos æquo diſcrimine piſtris.Et alibi in eodem li.Velocem mneſthe⁹ agit acri remige piſtrin:ubi eſt accuſatiu⁹ deſcendens a recto deſcinēte in.is.At Priſcianus in primo uelle uidet̄ apud græcos ſemper in.ſ.terminari.Nam cū de.ſ.conſonāte pertractat:dicit illam ſæpe a noſtris in.x. cōmutari: ut Aiax ꝓ ἀιας piſtrix pro πιςρις in quo nos ſequi dores dicit:q ὄρνιξ dicunt ꝓ ornis:& ē piſtrix piſcis.

Pythacuſa cum.y.græco &.th.aſpirato:atq;.c.exili ſcribit̄:inſula eſt in tuſco mari:ſinuq; cāpano ſita:in cui⁹ quodam colle oppidum fuit nomine pythacuſæ in plurali numero.Ouidius in.xiiii.metamorphor.Aeneæ nauigationem deſcribēs ait:Inarimē prochytēq; legit ſteriliq; locatas Colle pythacuſas. Hanc olim ſimiaꝝ fœcundiſſimam fuiſſe nōnulli uolunt.

Pythagoras cum.y.græco &.th.aſpirato ſcribit̄:fuit teſte Apulegio in primo de magia natu ſamius pulchritudinis inſignis:apprime pſallendi & muſicæ doctus.Et licet a Polycrate tyrāno ſami dilectus eſſet:eo tamē incipiente tenere dominiū clam fugit ab inſula:amiſſo Veſcare patre:quem comperio inter gemmarios artifices laudem magis in ſculpendis gemmis:q̄ opes quæſiſſæ. At uero Iuſtinus in.xx. ſuorum epitomatum Demaratum negotiatorem diuitem illi⁹ patrem uocauit.Laertius Mneſcarchum ānuloruꝫ ſculptorē dixit. Sunt & qui Marmachum illius patrem uocatum dicant:auum Hypaſum:attauum Eutiphronem:abauum Cleonymum.Hunc ex pliunte profugiſſe dicunt:& pronepotem Marmachū.Habitaſſe deinde ſami:unde ſamius ipſe Pythagoras dictus fuit.Sed ante apud leſbum ſub diſciplina fuiſſe Pherecydis ſyri aſſerunt. Quo mortuo ſamum demigraſſe & Hermodamāti iam ſeni ſe ibidem in diſciplinam dediſſe.Ac patriā deinde linquens cum iuuenis eſſet:& ſtudioſiſſimus ægyptum diſciplinarum cauſa perrexit.Et tunc quoque a polycrate per epiſtolam Amaſidi commēdatum:portaſſeq; tres calices argēteos:quos ſingulis ſacerdotib⁹ dono dedit

dono dedit:& teſte Antiphone in li.de his:q in uirtute fuerunt principes omnem ægyptiorum linguã perdidicit:a quib⁹ præteriti æui facta edoctus:tranſiuit in perſiam: & babyloniã. Vbi ſiderũ motus curſuſque ſtellarum:& oẽm cæli rõnem ab aſtrologis edoctus:regreſſus eſt inde cretam ac ſpartã:atq; ab eorum ſapiẽtibus mores egregios Minois:ac Lycurgi leges perdidicit.Ibiq; una cum Epimenide in idæum antrũ deſcẽdit.Vbi ſecũdum ea:quæ in ægypto didicerat:a diis in arcano magna edoctus eſt.Indeq; ad olympicũ certamẽ aſcendẽs cum multarũ diſciplinarũ ibi de ſe maximã admirationem exhibuiſſet:interrogat⁹ a Leonte philaſiorũ tyrãno:uel(ut alii dicunt)ſicyoniorũ:quo nomine uocarẽ:cũ ſolum deũ ſapientem diceret. Reſpondit ſe philoſophũ eſſe:hoc eſt ſapientiæ amatorem:cum uſq; ad id tẽpus oẽs:q circa rerum occultaruꝫ ſpeculationẽ uerſarent:ſapientes habiti uocatiq; fuerint. Poſt quem ſermonẽ cũ in patriam rediret:& a Polycrate iam tyrãno illam cõprimi offendiſſet:clam inde diſcedẽs crotoną in Italiam prexit. Ibiq; leges Italis dedit:atq; cũ diſcipulis clariſſimus eſt habit⁹:q ferme trecenti teſte Laertio rẽpublicam oẽm adminiſtrabãt ut merito ariſtocratia:hoc eſt optimorũ principatus diceret.Idem prim⁹ oium teſte Timæo dixit. Amicorũ oia eſſe cõmunia:& amicitiã eſſe equalitatem.Sicq; ipſi⁹ diſcipuli oia in mediũ ponentes:facultates ꝓprias cõmunes efficiebãt:& coibatur ſotietas inſeparabilis. Ordo uero ac ratio Pythagoræ:ac deinceps familiæ ſucceſſionis eius recipiendi inſtituendique diſcipulos: huiuſmodi fuiſſe tradit teſte Gellio in primo noctiũ atticarũ.Nam a puericia adoleſcẽtes:q ſeſe ad diſcendũ obtulerant.ἐφυσιογνωμόνει:id uerbum ſignificat mores naturaſque hoium cõiectatiõe quadam de oris & uult⁹ igenio: deque totius corporis filo atque habitu ſciſcitari.Eum q explorat⁹ ab eo idoneuſque fuerat recipi in diſciplinã ſtatim iubebat:& tẽpus certum tacere.Non oẽs idem.Sed aliud ali⁹ tẽpus ꝓ æſtimato captu ſolertiæ.Is aũt q tacebat:quæ dicebant ab aliis audiebat.Neque ꝓcontari ſi parũ intellexerat:neque cõmẽtari: quæ audierat fas erat. Sed non minus quiſq; tacuit:q; biẽnium.Hi ꝓrſus appellabant intra temp⁹ tacendi:audiendiq; ἀκουσικοί. Aſi ubi res didicerant:rerum oium difficillimas tacere:audireque:atque eſſe iam cœperãt ſilẽtio eruditi:cui erat nomen ἐχεμυθεῖαν:tum uerba facere:& quæque audiſſent ſcribere:& quæ ipſi opinarent poteſtas erat expromere Hi dicebant in eo tempore μαθηματικοί.ſcz ab his artibus:quas iam dicere ac meditari incæptauerant. Quoniã geometriam gnomonicã muſicam cæteraſque itẽ diſciplinas altiores μαθήματα ueteres græci appellabant.Ex inde his ſcientiæ ſtudiis ornati ad perſpicienda mundi opera:& principia naturæ ꝓcedebant Ac tũc denique nominabant φυσικοί.Et hæc de illo Fauorinũ philoſophum rettuliſſe dixit Gelli⁹ teſte Anticlide.Idem Pythagoras geometriã oẽm pfecit.Vacauitque maxime circa arithmeticam:nec medicinã neglexit.Quin & teſte Ariſtoxeno muſico primus græcis pondera & mẽſuras intexit.Primus luciferuꝫ & heſperum idem eſſe ſidus teſte Parmenide dixit.Fuitque adeo admirationi oibus:ut familiares eius dicerent: ipm eſſe dei omnigenas uoces.Vnde ſiquis præſentia illi⁹ frui meruiſſet: uidebat ſibi præclarum quid: ſeu fœlicitatẽ adeptum.Nam(ut refert Ariſtippus cyrenaicus)dict⁹ Pythagoras:q; non minus uera Pythio loquerẽ.Fuit uenuſtiſſimæ formæ adeo:ut illũ diſcipuli eſſe Apollinẽ opinarent. Idem fertur octuageſimo ætatis ſuæ ãno diem obiiſſe:de cuius morte uariæ fuerunt ſententiæ:quas ſiquis cognoſcere cupit:legat Laertium:q longo decurſu illas explicauit.

p itana cũ.i.latino &.t.exili ſcribit:urbs fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarũ primo:in ætolia.

p ytheas cum.y.græco &.th.aſpirato ſcribit:fuit ꝓprium uiri macedonis nomen.

p ytherm⁹ cũ.y.græco &.th.aſpirato ſcribit:fuit teſte Herodoto li.i.hiſto. uiri phocalenſis nomen ꝓprium.

p ythius prima cũ.y.græco:ſequens cũ.th.aſpirato &.i.latino ſcribit:agnomẽ fuit Apollinis a pythone ſerpẽte(quem occidit)deductum:& nõnunq; etiã a græcis utrũque cũ aſpiratione ipſi⁹.p.ſcribit:ac dicit phython:& phythius:ut ſupra uidim⁹.Et pythia:ac phythia feſta:quæ in ipſius Apollinis honorẽ:ob phythonem interfectum:primum introducta fuere.de qbus Ouidius in primo metamorphoſeos.

Inſtituit ſacros celebri certamine ludos
Phythia per domiti ſerpentis nomine dictos.Pythia autem Hora.in arte poetica protulit:
Multa tulit fecitq; puer:ſudauit & alſit:
Abſtinuit uenere ac uino:qui pythia cantat.

p itiſma cũ.i.latino utrobiq;:&.t.exili ſcribit:& dicitur quaſi pidiſma.Nam noſtri dictiões græcas tranſcribẽtes.d.in.t.nõnunq; ob litterarũ uicinitatẽ cõuerterunt:cum ipm.d.medium ſit inter.t.exile:&.th.aſpiratũ ut in primo horum cõmẽtariorum li.monſtrauim⁹:& deſcendit pidiſma a πηλάω uerbo græco:quod ẽ ſalto:& inde pitiſma ſaltatio quædam in numerum facta dicit.Iuue.in ſatyra:Atticus eximie:
Ille fruatur uocibus obſcænis:omniq; libidinis arte:
Qui lacedæmonio pitiſmate lubricat orbem.

p itho cũ i.latino &.th.aſpirato ſcribitur:fuit teſte Heſiodo in theogonia Oceani & Tethyos filia.

p ithodorus cũ.i.latino &.th.aſpirato ſcribit:nomen eſt compoſitũ:quaſi pithoos:hoc ẽ ei⁹ nymphæ doron donum:& fuit teſte Plinio in.xxxvi.naturalis hiſto.marmorarius ſculptor eximius.

p ittacus cũ.i.latino & duplicato.t.atque.c.exili ſcribit:fuit mitylenæus unus ex ſeptẽ græciæ ſapiẽtib⁹ Herrhadio patre:quẽ thraca fuiſſe Duris ẽ auctor.Hic una cũ Alcæi fratrib⁹ Melancrũ leſbi tyrãnum ꝓfligauit

Et dum de agri achillitidis possessione inter atheniēses & mitylenæos armis decerneretur imperator ipe cū Phrinone athenienſiū duce (q & pancratiastes & olympionices fuerat) ſingulari certamine pugnare ſtituit. Rete igitur clypeo tegēs Phrinonem inuoluit: atq; illū interemit. Sicq; patriā & agrū ſeruauit. Et cum itez athenienſes patriā infestarent: ciues ſuæ ciuitatis imperiū illi tradiderūt. Quod cū ille cōſeruata patria decē annis tenuiſſet: & optimis inſtitutis: ac ordinib⁹ conſtituiſſet: ſeipm ſponte a magiſtratu abdicauit. Ei⁹ ea lex fuit in ebrios: cū peccarent duplici pœna afficiendos eſſe. Fuit tpibus Crœſi lydorum regis: ad quē ei⁹ extat epiſtola: & cū pluſq; ſeptuaginta ānis uixiſſet: tertio āno qnquageſimæ primæ olympiadis obiit.

P ittheus cum .i. latino & duplicato .t. atq; ſecundo aſpirato ſcribitur: fuit teſte Homero in .ii. iliados: Aethræ comitis: & miniſtræ Helenæ pater.

P yxis prima cū .y. græco: ſequēs cū .x. cōſonāte & .i. latino ſcribit̄: dicitur a nōnullis buxolū: mutatiōe .y. græci in .u. noſtrū. Nam πυξον buxum dicit̄ .ſ. lignum ex quo buxola fiunt. Iuue. in .ii. ſatyra: Et illis Turgida non prodeſt cōdita in pyxide lyde. Ouidius in primo de remediis: Pyxidas inuenies: & rez mille colores.

P laga cum .g. conſonante a noſtris ſcribitur: a græcis uero cum .k. quæ in .c. cōuerti debuerat: ſed ob litteraz affinitatē a noſtris ipm .g. ē accæptū: ut ſimile uidim⁹ i dictione Cygn⁹: & in dictiōe Aragne. diciturq; a noſtris regio. Euripides ἱ ἐκάβη ος τὴν χερρονησιαν πλάκα στειρει: hoc ē q cherroneſā regionē ſemiat.

P laneta cum .t. exili ſcribitur: dici pōt erraticus. Nam deriuat̄ a πλάνη: q eſt error. Gellius in .xiiii. noctium atticarum: Stellas iſtas inquit multi erraticas: Nigidius errones uocat.

P latææ cum .t. exili & .æ. diphthongo: etiam in penultima ſcribitur: ciuitas eſt boetiæ: ut oſtendit Homerus i ii. iliados: de qua Statius in .vii. libro theb. inquit: Nuntiat excubiis uigiles arſiſſæ platæas. Eodem nomine eſt inſula in mari libyco: quaſi ex oppoſito ad cyrenem: ut oſtendit Herodotus in .iiii. hiſtoriarum libro. Vnde & platæenſis deducitur.

P latanus cū .t. exili ſcribit̄: arbor eſt: & nobis notiſſima a platos: quod eſt latum deducta.

P laſtice cum .t. & .c. exilibus atq; .i. latino ſcribit̄: dici pōt a nobis fictoria uel figularia. Nam a πλάττω: qđ eſt fingo deducit̄. Et (ut dixit Plinius circa finē libri .vii. naturalis hiſto.) Ars figulina a Chorebo athenienſi cōperta fuit. At in li .xxxv. dixit Debutadē ſicyonium primū ex induſtria filiæ illam cōperiſſe: de qua pluria loquit̄. Et in ſequentib⁹ ſubdit: Turianuz attiū a fregellis accitum cui locaret Tarquinius priſcus Iouis effigiem in capitolio dedicandā fictilem fuiſſe eam. Et iō non mirari ſolere fictilis in faſtigio tēpli ei⁹ quadrigas Ab eodē factum Herculē: q hodie materiæ cius nomē in urbe retinet. Hæc enim tum deoz erāt effigies laudatiſſimæ. Nec pœnitet nos eoz: q tales deos coluere. Aurū enī & argentū ne in diis qdem cōficiebat̄. Durant etiam nūc plurib⁹ in locis talia ſimulachra: faſtigia qdem tēplorum: etiā in urbe crebra: & munita mira cælatura & arte: firmitateq; ſanctiore auro certe inocētiore. Iuxta quæ locut⁹ ē Iuue. in ſatyra: Attic⁹ eximie

Argenti quod erat: ſolis fulgebat in armis:
Ponebant ergo tuſco farrata catino:
Templorum quoq; maieſtas præſentior: & uox
Nocte fere media mediamq; audita per urbem:
Litore ab oceano gallis uenientibus: & diis
Officium uatis peragentibus: his monuit nos.
Hanc rebus latiis curam præſtare ſolebat:
Fictilis: & nullo uiolatus iuppiter auro. Et (ut idem Plinius proſequitur) Quæq; adhuc dixim⁹: uel aſſiduitate ſatiant figulinaz opera: & fictilibus doliis ad uina excogitatis: ad aquas thyberis: ad balneas: ad tecta coctilibus laterculis. Atqui Numa rex ſeptē collegia figuloz inſtituit. Quin & defuncti ſeſe multi fictilib⁹ condi maluere. Hæc ipe Plinius. Et .M. Varro figulos uno in loco romæ fuiſſe oſtendere uidet̄: cū dixit: Venerem myrtheam fuiſſe inter figulos & myrtheā iō appellari: qa locus ille prius myrthis eſſet feraciſſimus. Ex qbus colligere poſſumus montē illū teſtaceū: q iuxta portam hoſtienſem cōſpicit̄: ex fractis tūc quoque figuloz uaſis fuiſſe confectū. Et apud illū artifices exercere figulariam artē: nec (ut uulg⁹ nūc aſſerit) ex oblatione uaſorū: in quibus tributum romam portabatur: quod uarium erat. Et non ſolum romæ: ſed diuerſis in locis pro romanorum opportunitatibus ſoluebatur.

P lato cū .t. exili ſcribit̄: fuit philoſophus clariſſimus: & oīum nominatiſſim⁹ Ariſtone patre: & matre Perictonia. ſiue (ut alii dicūt) Petona. Athenis ſimili die natus: quo apud delon Apollo: ut rettulit Appolodorus. Mater a Solone certiſſimū duxit genus: a quo Plato ſextus in hūc modū fuit. Solonis frater Critiaz genuit. Critias Caleſtrum. Caleſtrus Glauconem. Glaucon Carmidē & Perictoniam. Perictonia ex Ariſtone Platonem. At Solon & Critias ad Neleū & Neptunū genus referebāt. Similiter Ariſto illius pater ad Codrū Melanthi filium referēt̄: q a Neptuno ſimiliter ſanguinē trahere dicebat̄. Habuit fratres Plato Adimantem & Glauconem: & ſororem Petonā: de qua naſcit̄ Speuſippus. Litteras didicit Plato apud Dionyſiuz grāmaticum. Exercitatus eſt apud Ariſtonē paſtritem: a quo Plato ,p egregio corporis habitu cognominat⁹ ē: cuz teſte Alexandro prius Ariſtoclex ex aui paterni nomine diceret̄. Studuit picturæ: poemata edidit: & tragœdias. Et cum tragicū certamē initurus eſſet: ante dionyſiacum theatrū: audito Socrate excuſſit poema dicēs

Hic Vulcane Plato tua indiget ope. Vicēnis audiuit Socratem. Illo mortuo audiuit Crathylum & Hermogenem. Annorum. xxviii. teſte Hermodoro megaram ſe ad Euclidem contulit. hinc cyrenē ꝓfectꝰ Theodorum audiuit. Pythagoreos Philolaum: & Eurytum. Poſtea in ægyptū ꝓfectꝰ ꝓphetas ſacerdoteſq; audiuit ubi comitē habuit Euripidē tragicū. Regreſſus athenas in academia morabat. Idem teſte Ariſtoxeno ter militauit. primo in tanagtā: ſecūdo in corinthum: tertio in delū: ubi uictoriā habuit. Ter nauigauit in ſiciliam. primo ut inſulam uideret tyrāno exiſtente Dionyſio Hermocratis filio. Vbi Plato illi dixit: Nō id præſtare tyrānum: quod ſibi ſoli eſſet utile: niſi uirtute excelleret: cui Dionyſius reſpondit: Verba tua ocioſoꝝ ſenū ſunt: Cui Plato: Et tua tyrānidem ſapiunt. Dionyſius iratus uoluit Platonē occidere. Sed a Dione & Ariſtomene oratus ſe continuit. Illum tamen Polydi lacedæmonio: qui ad eū legatus uenerat uendendū tradidit. Polydes uero illum ſecū ducens in æginā uendidit. Quo tpe Camander cum reum mortis dicebat: quod. ſ. capitale eſſet: ſi quis athenienſis eam inſulam adiſſet. Sed allegatum eſt eū philoſophū eſſe: quare diſciplinæ gratia abſolutus eſt. Hūc Anyceris cyrenaicꝰ emit. xx. minis. remiſitq; athenas ad amicōs: & ſtatim pecunia Anyceridi ꝑ amicos reſtituta eſt: alii dicunt miſſam a Dione illā pecuniam: eāq; uoluiſſe remiſſam. Polydem in calabrya ſupatū: & in elice ſummerſum fuiſſe. fama ē Dæmone teſte Fauorino illi ānūtianti propter Platonem talia perpeti. Hæc ſciens Dionyſius ſcripſit ad Platonē: ne i ſe maledicta torqueret: Cui reſcripſit Plato: dicēs ſibi non tantū ocii ſupereſſe: ut Dionyſii meminiſſet. Secūdo iuit in ſiciliā: & a iuniore Dionyſio petiit terram & hoies: q iuxta rēpublicam ab eo conſtitutā uiuerent. Non defuit ſuſpicio illum Dioni & Theotæ ꝑſuadere tentaſſe: ut inſulam tyrāno liberarēt. Quo tēpore Archytas pythagoreus miſſa ad Dionyſium epiſtola: Platonem purgauit. Ereptūq; athenas remiſit. Tertio ſiciliā acceſſit: Dionem recōciliaturꝰ Dionyſio. Qua re non obtēta rediit in patriam. Multi cōtra Platonē uaria dixere: inter quos Amarulentus teſte Gellio in. iii. noctium atticarū librum maledicētiſſimū conſcripſit: qui ſilos inſcribit. In eo libro Platonem ipm admodum tenui pecunia familiarē fuiſſe: contumelioſe appellat. & ꝙ impēſo precio: hoc ē decē milium denariū tris Philolai pythagorici libros emiſſet. Ex eo ꝙ Timæū nobilē illum dialogū continuaſſet Ad id ꝓcium donaſſe amicū eius Dionē ſyracuſanum qdam ſcripſerunt. Idēq; & Hermippum ſcripſiſſe uidimus in dictione Philolaus. Ariſtippus etiam in libro antiquaꝝ deliciarū ait: Platonē amore uenereo adoleſcentē quēdam Aſterē nomine: hoc ē latine Stellam adamaſſe: cum quo aſtrologiæ uacaſſe dicunt. Tum & modo conſimili Dionē. Alii etiam Phædrum. In illoſq; ē epigrāmata ab ipo compoſita. Quoruꝫ unum de Stella Guarinus ueronenſis noſtra ætate uir inſignis hunc in modum tranſtulit:

Ardentes ſtellas lucens mea ſtella tueris:
Cælū utinā fierē te ut multo lumīe cernā. Deinde ipo Stella mortuo: aliud in hunc modū cōpoſuiſſe dicūt:
Stella prius ſuperis fulgebas lucifer. at nunc
Heſperus. ah fulges manibus occiduis. Quod & alii in hunc modum traduxerunt:
Iam dudum ſidus uiuentibus lucebas matutinum:
Nunc heſperus fulges uita functus mortuis.

Fertur etiam illum i adoleſcentia amaſſe quēdā Alexim: ꝑ quo lepidiſſimos: & uenuſtiſſimæ breuitatis uerſiculos edidit eo tempore: quo tragœdiis faciendis præludebat: quos ab eruditiſſimo adoleſcente in latinū uerſos rettulit Gellius in. xix. noctium atticarum libro: & Macrobius in ſaturnalium. Qui quoniam iucundiſſimi ſunt: & memoratu digni: nos etiam ſubdidimus:

Dum ſe multo ſauio meum puellum ſuauior:
Dulcemq; florem ſpiritus duco: ex aperto
Tramite anima ægra & ſaucia cucurrit
Ad labia mihi rictumq; in oris puium:
Et labra pueri mollia rimata
Itineri tranſitus: ut tranſiliret nititur. tum
Si moræ quid pluſculæ fuiſſet in cœtu oſculi:
Amoris igni percita tranſiſſet: & me
Linqueret: & mira prorſus res moueret:
Vt ad me fierem mortuus.
Ad puerum intus uiuerem.

In Dionem uero poſtq; uita ceſſit: talia græce ſcripſit: quæ in illius tumulo ſyracuſis inſcripta ferūtur. Et latine utrunq; tradūcta hæc ſunt:

Lachrymas quidem hecubæ: atq; iliadibus
Mulieribus dudum geniti dedere:
At tibi dion poſt geſtas præclaras res:
Dæmones effuſas ſuſtulere ſpes: iaces.
Ecce in patria ſpatioſa chariſſimus ciuibus:
O meum in te animum: qui excitaſti dion.

Dicunt etiam illum amasse Agathonem mulierem speciosam. Plato & Xenophon non fuere grato inter se animo:& contentionis studio similia scripsere:ut in dictione Xenophon uidebimus. Habuitq; Plato discipulos præcipuos Speusippum atheniẽsem:Xenocratẽ chalcedonium:Aristotelẽ stagyritẽ:Philippum opũtium:Estiæum terinthiũ:Diona syracusanum:& alios plures.Et cum his fœminas duas: Lasceniam manthineam:Axiotheam phliasiam:quæ teste Dicæarcho uirili utebantur ueste.

P laxaura cum.x.consonante sequente.au.diphthongo scribitur:fuit teste Hesiodo ĩ theogonia una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

P lectrum cum.c.&.t.exilibus scribit̃:dici potest latine pecten.

P leiades cum.i.latino scribit̃:apud græcos uero est.ei.diphthongus:quæ a nostris quãdoq; diuidit̃:ut in.ii. horũ cõmentarioꝝ libro ostendimus.Et(ut dicunt poetæ græci)septẽ fuerũt Atlantis filiæ:nõ ex Electra cõiuge:sed ex Pleione nympha:dicente Ouidio in.v.fastorũ li.His fata Pleione cũ cælifero atlãte. Has(ut ipi poetæ græci ferunt)cum mater boetiã ducere uellet:Orion illis uim inferre tentauit. Sed fuga euaserunt: quas ille.xii.annos ẽ ꝓsecutus. At Iuppiter pietate in puellas cõmotus illas in astra locauit:quæ in humero tauri cõspiciunt̃:incipiuntq; oriri tpe ueris uigesima die martii. Vnde Vergiliæ a latinis dicunt̃. Lucẽtq; in calendis Iunii unica hora:& successiue magis:quousq; mẽse septẽbris & octobris duodecim perlucẽt horis mense uero februarii penitus abscõdunt̃:& a matre Pleione pleiades sunt cognominatæ.

P leione cũ.i.latino scribit̃:& ut in supiori dictione uidim⁹:sic in ista.ei.græca diphthõgus diuidit̃:nympha fuit ex qua Atlas septẽ ꝓgenuit filias:quæ ab illa pleiades sunt cognominate:ut ĩ superiori dictióe uidim⁹.

P leonasmus cũ unico.n.scribit̃:dici põt a nobis cumulatio siue adiectio.Virgi.Sic ore locuta ẽ.& li.georgi. ii.Hactenus aruoꝝ cultus:& sidera cæli.Non enĩ nisi ore loqmur:Nec alibi q̃s in cælo sunt sidera.

P lemmyriũ secũda cũ.y.græco penultima cũ.i.latino scribit̃:fluui⁹ ẽ siciliæ ex opposito ad ortygiam insulã. Hunc cũ Virgili⁹ in.iii.æneidos:dixisset undosum: exposuit Seruius illum uerbũ ex uerbo expressisse:cum idem sit plẽmyrium:quod undosum.Nã a πλεμμυρω:quod est exundo deducit̃:ob quod plẽmyrium cũ duplicato.m.nõnulli(ut puto)melius scripsere:cum & apud græcos ipm.m.reduplicat.

P leuron cũ.eu.diphthongo & unico.r.scribit̃:dicit̃ latine costa:& ob id nõnunq; latus.Vnde pleuresis.

P leuresis eodem modo scribit̃:dolor est pectoris:in quo costæ locantur.

P luto cum.t.exili scribit̃:fuit teste Hesiodo in theogonia:una ex nymphis Oceani:& Tethyos filia:habetq; accentum in ultima:quẽ si in prima haberet fratrem Iouis designaret.

P luto cum.t.exili scribit̃:habetq; accẽtum in prima:fuit Saturni ex Ope uxore filius:frater Iouis: sed eodẽ partu cũ Glauca natus:ut in dictione Chronus uidimus.Is a nostris dicit̃ hic Dis & hic Ditis: eo ꝙ πλοῦτος græce apud nostros diuitias indicat:ut ostendimus in dictione Deus. Huic sorte datum est imperium infernorum.Vnde ait Statius:

Forte sedens media regni infœlicis in arce
Dux herebi:populos poscebat crimina uitæ:

Nil hoĩm miserans:iratusq; oibus umbris.& reliqua:quæ ꝓsequit̃ Seneca etiã in Hercule furente similia enarrans:eius aspectũ terribilẽ explicat.Idem Proserpinã Iouis & Cereris filiã rapuit.Nã tũc quoq;: ut dixit Ouidius in.v.metamorpho.Tenebrosa sede tyrãnus Exierat:curruq; atroꝝ uectus equoꝝ:Ambibat sinculæ caut⁹ fundamina terræ.Fuitq; olĩ uulnerat⁹ ab Hercule Pluto ĩ bello quod gessit Hercules cõtra pylõpatriã Nestoris.& undeci Nestoris fratres ĩteremit auxiliãte Plutõe Nestori.Vnde ait Seneca ĩ Herc.furẽte:

Hic(qui rex populis pluribus imperat)
Bello cum peteret nestoream pylon:
Tecum conseruit pestiferas manus:
Telum tergemina cuspide perferens.
Effugit tenui cuspide saucius.
Et mortis dominus pertimuit mori.

P neuma cum.n.post.p.in eadem syllaba scribitur:& dicitur latine spiritus flatus:descenditq; a πνέω: quod est spiro flo:unde & græce pneumon q latine pulmo dicitur.

P odaliri⁹ cũ unico.l.&.i.latio scribit̃:fuit teste Homero ĩ.ii.iliados:fili⁹ Aesculapii & frater Machaonis:q ob solertiam medicinæ una cum fratre ex creta ad troianũ bellũ conuocat⁹ fuit: de quo Ouidius ĩ.ii.de arte:

Quantus apud danaos podalirius arte medendi:
Automedon curru:tantus amator ero.

P oderis cum unico.r.&.i.latino scribitur:dicitur latine talaris:& a ποδων ideſt pedibus descendit.

P œan cũ.œ.diphthõgo scribit̃:fuit pater Philoctetis.Vnde & ipe Philoctetes Pœãti⁹ dict⁹ ẽ.Oui.ĩ.v.tristiũ:

Pene decem totis aluit pœantius annis:
Post serum tumido uirus ab angue datũ.Nec cũ.æ.scribitur:ut nõnulli forte putauerũt credentes a ποιέω deduci:quod est ferio:cũ ipe teste Homero in.ii.iliados:fuerit sagittandi peritissimus:sed patronymicum ẽ deductum a patre:q semper(ut diximus)ab illis ποιάν scribitur.

Pœantius cū. œ. diphthongo &. t. exili: atq; .i. latino ſcribitur: filius Pœantis dicit̃: hoc ē Philoctetes: ut ī præcedente dictiõe uidim⁹: quēadmodum Amithaonius ſimiliter Amithaonis filius dicitur: de quo ſatis in dictione Philoctetes uidimus.

Pœna cum. œ. diphthongo ſcribit̃: & inde pœnitentia: ac pœnitet.

Poeta cū. oe. diuiſis ſyllabis: &. t. exili ſcribit̃: uocabulū græcum ē q latine factor dicit̃. Nā a ϖοιέω: quod eſt facio deſcēdit. Et cū apud græcos prima ſit diphthong⁹ oi: nos abiiciētes. i. retinem⁹. o. cuphoniæ cā. Ne cō uerſa ī. œ. diphthōgū q̄ apud nos ſonū hz ſoli⁹. e. & cū ſimiliter ſecūda ſit. e. diſſonātiā ſoni cōficere uideret̃

Pogoma cū unico. m. ſcribit̃: dici pōt a nobis barbata. Nam genus eſt cometæ ſic quoq; dicti a ſpecie barbæ: dicente Plinio in. ii. naturalis hiſtoriæ: Idem Pogomas uocant. Cuius inferiore ex parte in ſpecie barbæ longæ ponitur iuba. Nam πώγον barba dicitur.

Polemo cum unico. l. &. e. abſq; diphthongo ſcribit̃: fuit atheniēſis philoſoph⁹ Philoſtrati fili⁹ pago aeenſi oriundus. Hic adoleſcens adeo īpudicus erat: ut pecunias circūferret: quo eſſet ad oēs implendas uoluptates paratior: eas itidem in angiportis & uiis occulebat. Sed cū ſemel ebrius & coronatus in ſcholam Xenocratis irrūperet: ille prætermiſſa oratione: quā inceperat: de pudicicia dicere cœpit. Vel (ut alii ferunt) tunc forte apud illū de pudicicia ſermo erat: quē uiſo Polemone ardentius ꝓſecut⁹ ē. Quo ſecutuz dicunt: ut impudens adoleſcens paulatim ſe colligeret: & ante egreſſum ſcholæ cōponere inciperet: ac de cætero ſtudio: & induſtria adeo ſeip̃m uinceret: ut Xenocrati in regenda ſchola ſuccederet.

Polycletus cū. y. græco &. c. atq; .t. exilibus ſcribit̃: fuit teſte Plinio in. xxxiiii. naturalis hiſto. ſtatuari⁹ ſua ætate maximus: Hageladiſq; diſcipulus. Fuitq; ī eodē teſte Quintiliano li. xii. de iſtitutiõe oratoria diligētia ac decore ſupra cæteros. Cui q̄q̄ a plæriſq; tribuit̃ palma: tamē ne nihil detrahat̃: deſſe pondus putāt. Nā ut humanæ formæ decorē addiderit ſupra uerū: ita nō expleuiſſe deoꝝ auctoritatē uidet̃. Quī ætatē quoque grauiorē dicit̃ refugiſſe nihil auſus ultra leues genas. Et q̄ Polycleto defuerūt Phidiæ: atq; Alcameni dant̃. Nam & ī ebore ut Phidias opatus eſt: dicente etiam Iuuenale ī ſatyra Stemmata q̄d faciunt: Phidiacum uiuebat ebur: necnon polycleti.

Polycrates cū. y. græco &. c. ac. t. exilibus ſcribitur: fuit ſamius tyrānus: de quo Cicero de finib⁹ bonoꝝ & maloꝝ: Pliniuſq; & diuerſi græci auctores meminerūt. Hic adeo ſibi fortunā obſeqoſam habuit: q̄ oīa deſiderata pficiebat. Ad moderandā igit̃ fortunæ iuidiā ſumpto e manu ānulo: quē p̄cioſiſſimū poſſidebat ī mare iæcit. Nōnulli uero caſu decidiſſe dicūt: ſed inopinate illū repenteq; recuperauit. Nā poſt dies paucos a piſcatorib⁹ piſcis captus: q ānulū ſorbuerat tyrāno donat⁹ eſt. In cuius uentre cōpert⁹ ānulus illi ueluti a Neptuno reſtitutus tradit̃. Qui ſane ānulus teſte Plinio li. xxxvii. naturalis hiſto. romā delat⁹: dono Auguſti in delubro Cōcordiæ cū aureis coronis eſt appenſus. Sed de Polycrate tandē accidit: q̄ cuz aduerſus Darium pſarū regē exercitū duceret: ab Oronte præfecto Darii acie fuſus & capt⁹: in ſummo megalēſis mōtis uertice ſuſpēdi iuſſus ē: ac relict⁹ auib⁹ lacerādus: ut q ubiq; fœliciſſime ī terra uixerat: ī aere miſerrime expiraret

Polydamas cū. y. græco ſcribit̃: nomen fuit uiri ꝓprium troiani compoſitum ex poly. i. multum: & δαμάζω domito. Fuit troianus q cum Antenore & Aenea urbem troianam græcis tradidiſſe dicitur: & a Perſio Polydamas ꝓ tragœdia de Polydamante accipitur.

Polydectes cū. y. græco &. ct. exilibus ſcribit̃: fuit Magnetis filius: & rex inſulæ ſeriphi. Hic pſeū Iouis & Danaes filiū educauit. Cuius tandē ingeniū uerit⁹: audaciāq;: & fœlicitatē: ſub umbra æternæ gloriæ illū ad ſuperandā Gorgonē Meduſam compulit. Qua deuicta redeūti Perſeo cū ſemp detraheret: conuerſus eſt ab illo in ſilicem monſtrato capite meduſæo: ut oſtendit Ouidius in. v. metamorpho.

Polydorus cū. y. græco ſcribitur: interpretariq; ualet multū doni. Et fuit fili⁹ Priami ex Hecuba. De quo Euripides pulcherrimam tragœdiā ſcripſit: & ab illo Virgilius in. iii. ænei. & Ouidius in. xiii. metamor. plura tranſtulere: de quo in dictione Polymneſtor aliq̄d uidebimus.

Polydora eodē mō ſcribit̃: fuit teſte Heſiodo in theogonia una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

Polygnotus cū. y. græco &. t. exili ſcribit̃: fuit teſte Quintiliano in. xii. de inſtitutione oratoria pictor antiq̄ſſimus: de quo uidim⁹ in dictõe Aglaophon. fuitq; atheniēſis. Et (ut dixit Theophraſtus) teſte Plinio in. vii. naturalis hiſto. prim⁹ picturā cōperit. Quod nō fuiſſe ueꝝ idē Plini⁹ in. xxxv. oſtendere uidetur. Nā (ut ait) primus mulieres lucida ueſte pinxit. Capita eaꝝ mitris uerſicolorib⁹ operuit: plurimūq; picturæ primus cōtulit. Siqdem inſtituit os adaperire: dentes oſtendere: uultum ab antiquo rigore uariare.

Polygonius ſecūda cū. y. græco: penultima cum. i. latino ſcribit̃. dici pōt anguloſus.

Polymneſtor cū. y. græco: &. m. ante. n. in eadē ſyllaba ſcribit̃: fuit rex thracū tpe belli troiani: & regis Priami amicus. Ad quē Priamus iam dubitās de ſtatu troiæ filiū Polydoꝝ cū magno auri pondere cōſeruandū nutriendūq; miſit: ut ſi cōtingeret troiā capi: ipſe genus & urbē inſtaurare poſſet. Sed deſtructa troia auri cupiditate Polydoꝝ interemit. Quod cū cognouiſſet Hecuba: finxit ſe illi aliud auri pondus uelle ſecreto indicare: ut ipſe illud ꝓ filio acciperet. Quæ auarus rex uera eſſe credens: & in cōſpectu Hecubæ ueniens: ab illa unguib⁹ occæcat⁹ fuit: ut eloquētiſſime ptractauit Euripides ī ἑκάβῃ. & Oui. multa tetigit ī. xiii. metamor.

Polymitus ſecunda cum. y. græco: ſequens cum. i. latino: & ultima cū. t. exili ſcribit̃: nomen eſt adiectiuuz. Et

id dicitur:quod uariis filis:hoc est diuersorum colorum est cõtextum. Nam μίτος filum dicit seu licium. Vnde uestis illa dicitur polymita:quæ uariis in colore filis est contexta.

P olymnia secũda cũ.y.græco:penultima cũ.i.latino scribit̃:una ẽ ex musis quasi polyhymnia hoc ẽ plurimũ cantãs uel laudãs.hymnos eni laus ẽ cũ cantico. Vel(ut alii dicũt)multæ memoriæ:ita ut poly cõponat̃ cum μνήμη:quæ ẽ memoria. Ouidi⁹ i.v.fastoꝝ:Dissensere deæ:quaꝝ polyhymnia cœpit Prima:silent aliæ: dictaq; mente notant:& Horatius in primo carminũ:Si neq; tibias euterpe cohibet:nec polyhymnia lesbouꝫ refugit tendere barbiton.

P olyion cũ.y.græco sequẽte.i.latino diuisis syllabis scribit̃:& est nomẽ cõpositũ ex poly:quod ẽ plurimũ:& ἴον uiola:quasi plurima sit uiola.Nã herba ẽ teste Plinio i.xxi.naturalis histo.iclyta Musei: & Hesiodi laudibus.Cuius folia(ut illi poetæ tradunt)mane candida:meridie purpurea: sole occidente cærulea aspiciuntur.Et a radice protinus nunq; palmo altiora.

P olyphem⁹ cũ.y.græco &.e.absq; diphthongo scribit̃:fuit teste Homero in odyssea:fili⁹ Neptuni ex Thosa filia Phorci.Et nomẽ ẽ cõpositũ ex poly quod multũ denotat & φημὴ famæ:q̃si fuerit ualde famosus.Nã dũ Vlyxes uagus post excidiũ troiæ forte siciliã(Homero referẽte)pueniss̃et:cũ.xii.sotiis pscrutatũ loca prexit:tres optimi uini cados secũ portãtes:ubi uillosum conspexerũt hoiem staturæ giganteæ unicũ in fronte oculũ habentẽ ipo dicẽte apud Ouidiũ li.xiii.metamor. Vnũ ẽ i media lumẽ mihi fronte: sed instar Ingẽtis clypei:q greges mũgebat:& solus ab antro lapidẽ tollebat:quẽ.xx.boũ paria mouere nequiss̃ent.ad quem ingressus Vlyxes:sciscitabat̃ de ritu gentiũ:& auxilia ob gratiã Iouis reueréter postulabat. Ille supbe respõdẽs dixit se nõ timere Iouẽ & duos ex Vlyxis sotiis appræhẽdẽs ritu beluæ deuorauit:ac cæteros detinẽs sequẽti mane totidẽ absũpsit.Idẽq; ueniẽte sero cõfecit.Quod ulyxes ꝑspiciẽs & de se ac reliqs iã timẽs:cadũ optimi uini:quod secũ portauerat:illi obtulit misericordiã postulãs.ꝑmisit Cyclops se illi misereri si uinuꝫ iterũ,ppinaret:& sic tertio cũ potass̃et effect⁹ ebri⁹:in medio clausi antri se ꝑstrauit dormiẽs:quẽ Vlyxes cũ sotiis acuto stipite occæcauit. Tandẽ cũ gregib⁹ aperire cogeret̃ pecudes oẽs exeũtes palpabat. Vlyxes uero cũ sotiis assumptis pecudũ pellib⁹:ei⁹ manus effugit.Et quẽadmodũ id illi prædictũ fuit a Telemo i sua dictione uidebimus.Amauit hic Galateã:ut late & pulcherrime narrauit Ouidi⁹ i præfato.xiii.metamor. lib. Sꝫ(ut scribit Serui⁹ sup.iiii.ænei.)Multi inqt polyphemũ dicũt unũ habuisse oculũ.alii duos: alii tres.Sꝫ totũ fabulosum est.Nã uir fuit prudentissimus:ob quod oculum in capite iuxta cerebrum habuisse dicit̃:qa prudentia plurimũ uigebat.Verum Vlyxes eum prudentia superauit:& ob hoc cæcasse eum fingitur.

P olypœtes secunda cũ.y.græco:sequens cũ.œ.diphthongo:ultima cũ.t.exili scribit̃: habetq; accentum i penultima.Fuit teste Homero in.xii.iliados:filius Pirithoi & Hippodamiæ.

P olytes cum.y.græco &.t.exili scribitur:fuit regis Priami filius ex Hecuba uxore:cuius mortem in secundo iliados Virgilius enarrauit.

P olyptoton cum.y.græco:& absq; aliqua aspiratione scribit̃.Idest quod multiplicẽ habet casum.poly enim multiplex ẽ:& πτῶσις casus.Accipi tamen cõsueuit ꝑ figura:qua diuersis casibus sententia uariat̃.ut Litora litoribus cõtraria:fluctibus undas.Persius:Ex nihilo nihil in nihilum nil posse reuerti.

P olypus cũ.y.græco scribit̃:gen⁹ ẽ piscis multos pedes habẽs.Nã cõponit̃ ex poly:quod multitudinẽ idicat: & πούς pes.Quare bene Ouidius in.iiii.metamorpho.inquit:Vtq; sub æquoribus depræhensum polypus hostem continet:atq; omni dimissis parte flagellis.

P olysyntheton cũ.y.græco in secũda & tertia:penultima cũ.th.aspirato:ultima cũ.t.exili scribit̃: dici potest multipliciter cõiũctum.Nam componit̃ ex poly:quod multiplicitatẽ indicat:& σύνθετον compositionem Accipiturq; ꝑ figura:qua locutio multis cõcatenatur cõiunctioib⁹. Virgilius li.georgi.iii.Tectumq; larẽq; armaq; Amyclæumq; canem cressamq; pharetram.

P olitia cum.i.latino utrobiq;:&.t.exili scribitur.Nec cõponit̃ a poly:quod est multum. Ideoq; nõ scribitur cum.y.græco.Sed deriuat̃ a polis cum.i.latino:quæ est ciuitas.Vnde latine ciuilitas:seu respublica iterpretatur:& inde deductum puto uerbum polio:quin & polities.

P olyxena cũ.y.græco sequẽte.x.cõsonante scribit̃:fuit Priami regis filia ex Hecuba cõiuge:quæ demuꝫ post captam troiã iugulata fuit supra tumulũ Achillis.Et nomen ẽ cõpositũ ex poly:quod ẽ plurimum:& ξεινή admirãda:quasi plurimũ fuerit ámiranda:ob elegentiã sꝫ formæ: & morũ præstantiá. Habetq; apud poetas nostros accẽtũ i antepenultima:& nõ i penultia:ut multi inepte ꝑferre cõsueuerũt.Iuue. in satyra Oĩb⁹ in terris:Cassandra inciperet scissaq; polyxena palla.& Ouidi⁹:Placet achilleos mactata polyxena manes.

P olyxenus eodẽ modo scribit̃:& eundem accentũ detinet.hũc Homerus in.ii.iliados cõnumerauit inter duces græcos:q ad troiam uenere:& filiũ fuisse dicit præstrenui Augei:ac diuina pulchritudine præditum.

P oltys cum.t.exili &.y.græco scribit̃:fuit teste Plutarcho rex thracum:& in troico bello.

P ollux cum duplicato.l.scribit̃ a latinis: q eius primá apud græcos naturaliter breuem ꝑducunt. At uero a græcis cũ unico.l.scribit̃.Et cum apud illos longo nomine dicat̃ πολυδεύκης:apud nos breuiore dicitur pollux.Nam teste Prisciano in.viii. Latini gaudentes breuitate plærũq; i dictionib⁹ græcis faciũt cõsiones ut quod illi δίδωμι:nos do.Quod illi βούλομαι:nos uolo dicimus. Item quod illi ἐμέ:nos me: quod illi

Βοῦς:nos bos:ποῦς:nos pes. Idemq; in nominibus litterarum:ut in primo hoꝛ cõmẽtariorum li.uidim⁹ Et fuit Pollux filius Tyndari ex Leda:& frater Caſtoris:de quo in dictione Caſtor ſatis uidimus.

P ompa græcũ uocabulũ é:quod ad ſacras res auctores noſtri nõnunq; referũt:ut ſacrificiorum põpa:ſed ut plurimũ ad res alias.Cicero in Piſonem diſſerens de triumpho:Quid tãdem inqt habet iſte currus? qd legati in equis: & tribuni? Quid clamor militum? quid tota illa põpa? Inania ſunt iſta(mihi crede)delectamẽta pene puerorum captare plauſus:uehi per urbem:cõſpici uelle.Lucan⁹ ſimiliter de triumphãtibus:Quã ſeriem rerũ longa præcedere pompa:Quas potuit belli facies.Hæ aũt facies ſimulachraq; uictoriarũ: quæ in triumpho geſtanť:fercula dicunť.Cicero de officiis:Ne pomparũ ferculis ſimiles eſſe uideamur.Neque uero in lætis modo pompa diciť:uerum & in triſtibus. Quintilianus: Quid ſibi uelit ille funebriũ longus ordo pomparum.Liuius:Conſulares uero faſces & prætextam curulem nihil aliud q̃ pompam funeris putant claris inſignibus uelut infulis uelatos ad mortem deſtinari.

P ontus cũ.t.exili ſcribiť.Et dicitur id mare quod a palude mæotidos uſq; in tenedum ꝓtendiť.Sed iam mare illud anguſtũ:quod a tenedo incipit poſt caſum Helles:in illud helleſpontũ uocitatũ fuit.Quin & quod ab ea ſtrictura incipit:hoc eſt ab helleſponto:& uſq; in boſphorũ thracium ꝓtendiť:ꝓpontis uocatur.& a boſphoro thracio uſq; in paludẽ mæotidem põtus diciť.Atq; alio noie mare euxinũ: ut ĩ ea dictõe uidim⁹. Iuxta quẽ locum loc⁹ẽ tomos clarus Naſonis exilio:ut ĩ ſua dictõe monſtrauimus. & a pontus pontin⁹ põtina pontinum deducitur.

P ontina palus cum.t.exili &.i.latino ſcribiť.Eſt teſte Vibio uolſcorũ palus iuxta forum Appii haud longe a taracina:diſſatq; ab urbe uiginti milibus paſſuũ.De qua Lucanus in.iii.Et qua pontinas uia diuidit uda paludes.Nec longe etiam circeis fuiſſe dixit Plinius in.iii.naturalis hiſtoriæ:quem fuiſſe olim locum.xiiii.urbium ex auctoritate Mutiani ter conſulis ꝓdidit.Hanc latrũculorum olim fuiſſe ſedem oſtendit Iuuenalis in.iii.ſatyra cum ait:Interdum & ferro ſubitus graſſator agit rem:Armato quotiens tuto cuſtode tenentur Et pontina palus & gallinaria pinus.

P opiſma cum.i.latino ſcribitur:ſonus eſt cunni ex cõfricatione mentulæ.Vnde & cũnus ipſe popta apud nõnullos antiquos dicebať.Martialis in.vii.Quis ridere poteſt fatui popiſmata cunni:Cum ſonat hic cui non mentula menſq; cadit? Vnde & popiſma ꝓ coitu nõnunq; accipiť.ut Iuue.in ſatyra Credo pudiciciã:Frontemq; manumq; Præbebit uati crebrum popiſma roganti ideſt coitum: in quo popiſma ex crebritate agitationis innaſcitur.

P orphyris ſecunda cũ.y.græco:ultima cum.i.latino ſcribitur:inſula eſt teſte Plinio li. iiii.naturalis hiſtoriæ: in laconico mari ſita a maleæ ꝓmontorio qnq; milibus paſſuũ diſtans ancipiti mari ꝓpter anguſtias. Eadeꝫ poſtea dicta fuit cythera tantum plurali numero:ob memorabile templum Veneri ſacrum: quod in illa cõſtructum fuit:ut in ea dictione uidimus.

P orphyrites eodem modo uti ſuperior:atq; cum.t.exili ſcribitur:diciť affirmante Plinio in.xxxvi. naturalis hiſto.marmor rubeum candidis interuenientibus punctis:qui in ægypto maxime comperiť.Et nomen a ſimilitudinæ porphyræ:hoc eſt purpuræ accæpiſſe creditur.

P orthmeus cum.th.aſpirato:& eu.diphthongo in fine ſcribitur. Nam ſic quoq; litteris græcis πορθμεύς dicitur:latine uero portitor uocatur.Virgilius in.iiii.georgicorum: Nec portitor orci Amplius obiectam patitur tranſire paludem.Sed eo græco uocabulo uſus eſt Iuuena.in.iii. ſatyra cuꝫ ait:Iam ſedet in ripa tetrumq; nouiſſimus horret Porthmea. Et is dicitur qui traducit homines ac uehit nauigio:uel ad nauim de litore:uel de naui ad litus:uel ad ulteriora fluminis:lacus:ſtagniue ſeu ripas:ſeu litus. Et licet ſic quoq; frequentius dicatur:poteſt etiam accipi pro e ɔ:qui portorium conduxit:ideſt qui fructus pecuniarios ex portu conduxit:& a uenientibus illos exigit.Et dicitur portorium uectigal portus uel fluminum: uel lacuum: uel ſtagnorum. Sane præter portorium & amatorium: ut plurimum neutra deſinentia in orium locum ſignificant:ubi aliquid fit:ut deambulatorium locus ubi deambulatur. Dormitorium ubi dormitur. Repoſitorium ubi quid reponitur.Tentorium ubi tendimus uela:aut ſiquid inſtar uelorum habet: Vel ipſa potius uela:ſiue uelamẽta contra iniuriam cæli.Auditoriũ locus ubi audimus præceptorem aut oratõnem in non uera cauſa:aut opus nouum recitantem:Aut ſiquid ſimile eſt uel ipſa turba:aut ipſe cœtus auditorum Tectorium uero illinimẽtum eſt:& quaſi pauimẽtum parietis atq; incruſtatio.

P orſena cum unico.n.a græcis ſcribitur:& penultimã corripit.Quod apud noſtros Martialis cõſeruauit cũ ait in epigrãmatibus: Hanc ſpectare manum porſena non potuit. At in Virgilio circa finem libri.viii. producta comperi:atq; ob id cum duplicato.n.neceſſario ſcriptam.ait enim:Necnon tarquinium eiectũ porſenna iubebat Accipere.Vbi ait Seruius unum.n.additur metri cauſa.Vnde & penultimæ datus accentus eſt:qui in prima eſſe debet.

P otnia cum unico.t.exili ante.n.&.i.latino in penultima ſcribitur.Erat arcadiæ ciuitas: ex qua Glaucus fuit q cum Veneris ſacra ſperneret:Potniades malis membra aſſumpſere quadrigæ.i.equæ:quas dicunt Glaucum ipſum a Venere continuiſſe:ut uelocius currerent:ſed in furiam uerſæ:eũ cũ currum aſcendere uellet laceraſſe dicunt.Et deducitur potnia a ποτνιος:qui eſt uenerabilis.

P ractius cū.c.&.t.exilibus:&.i.latino ſcribit̄: fuit teſte Homero ciuitas in ponto:quæ troianis auxilia miſit.
P ræneſte prima cū.æ.diphthongo poſt.r.aliæ ſine diphthongo uel aſpiratione ſcribūtur. Oppidū eſt Italiæ ſuper arretino monte poſitū urbi ꝓpinquū decē & octo milium paſſuū:cōdit̄ & nomiat̄ (ut placuit Solino) a Præneſte Latini regis filio:& Vlyxis nepote (ut uero uoluit Virgilius) a Cæculo filio Vulcani:quem iuxta ignē ſorores digitiꝯ fortuitu cōpererunt:illo dicente in.vii.æneidos:

Nec prænestinæ fundator defuit urbis
Vulcano genitum pecora inter agreſtia regem:
Inuentumq; focis:omnis quem credidit ætas

Cæculus. Nam ut ait Seruiꝰ:Erāt eo in loco pontifices & dii indigetes ſicut etiā romæ. Quin etiā & duo fratres q digitii appellabant̄. hoꝝ ſoror dū ad focū ſederet: diſſiliēs ſcintilla eius uterū percuſſit. Vnde dicta ē cōcæpiſſe:poſtea enixa puerū iuxta tēplū Iouis abiæcit:quē uirgines aquatum euntes iuxta ignē inuentum ſuſtulerūt:qa a fonte haud longe erat. Vnde Vulcani dictus ē filiꝰ:& Cæculus cognominatus:qa oculis minoribꝰ fuit. Hic poſtea collecta multitudine poſtq; diu latrocinatꝰ prænestinā ciuitatē in montibus cōdidit. Et cum ad ludos populos uicinos iuitaſſet:cœpit eos hortari:ut ſecū habitarēt:& ꝑ gloria iactare ſe filium Vulcani. Quod cū illi nō crederēt:iuocato Vulcano:ut eū filium ſuū cōprobaret. Itaq; corā oīs multitudinis cœtu:flāma ē circūdatus. Quo facto cōmoti oēs ſimul habitauerūt: & Vulcani filiū crediderūt. Ob qđ dixit Virgi. Omnis quē credidit ætas. Sed quare dictū fuerit prænestē non ponit. Vnde dixerunt nōnulli a multitudine arboꝝ eius nominis:quæ eo in loco frequēter naſcunt̄ cognominatū. fuitq; ſitū in loco præminenti:dicente Virgilio:Quiq; altū prænestē uiri. Ob quod & frigidū:dicēte Iuuenale in.iii.ſatyra:Quis timet aut timuit gelida prænestē ruinā. Nā declinat̄ teſte Seruio hoc prænestē & hæc prænestis. & ob id dixit gelida. Virgi. etiam:Cum primā aciem prænestē ſub ipa. Idem & Priſcianus in.vii. confirmauit.

P ragmaticus cū.c.&.t.exilibus ſcribitur:dicit̄ a noſtris negotiator:ſeu forenſis. Nā a πρᾶγμα τένομαί:qđ eſt negotior deriuat̄:Iuuenalis in ſatyra:Et ſpes & ratio:Inde cadunt partes in fœdere pragmaticorū ideſt forenſium:q negotia clientum conducunt.

P raxiteles cū.x.conſonāte:ſequente.i.latino:&.t.exili:atq; unico.l.ſcribit̄:fuit iter marmoris ſtatuarios gloria ſummus. Sculpſitq; inter cætera Venerem cnidi:quæ nō ſolū ibi teſte Plinio in.xxxvi. naturalis hiſtoriæ: ſed in toto orbe terrarū præcipua fuit. Quā ut uiderent multi nauigauerūt cnidū. Nam duas fecerat: quas ſimul uendere optabat. Alteram uelata ſpecie:quā qdam prætulerūt optimæ:ſeuerū id atq; pudicum arbitrantes. conditio erat cū eodē precio. Reliquā cnidii emerunt imēſa differentia famæ. Voluit etiam poſtea a cnidiis mercari rex Nicomedes totum æs ciuitatis alienū:quod erat ingens diſſolutū repromittens:oīa cnidii ꝓpeti maluere. Nec imerito illo eni ſigno Praxiteles nobilitauerat cnidum. ædicula eiꝰ tota aperit̄: ut cōſpici poſſit undiq; effigies deæ:fauente ipa (ut credimus) facta. Nec minor ex quacūq; pte āmirata eſt. ferūt amore captum quēdam cū delicuiſſet noctu ſimulachro cohæſiſſe:eiuſq; cupiditatis eē indicem maculam. Hæc Plinius. iuxta quæ dixit noſter Carolus arretinus:

Praxiteleſq; cnidi rurſus te marmore ſignet
Pulchra uenus:quo ſit nobis ipſa cnidos.
Omnia mercurio cedere uiſa meo. Quæ aūt illius ſigna romam portata fuerunt:ponit Plinius in præfato libro:quod q uoluerit cognoſcere:ibidem legere poterit.

P raxaſpes cū.x.cōſonāte poſt.a.uocalē:& ante.a.alterā ſcribit̄: fuit nobilis perſa: q teſte Herodoto li. hiſto. iii. Smerdim Cābyſæ fratrē iuſſu ipſius Cābyſæ pſarum regis occidit. Deide poſt cū mortē Cābyſæ ad perſas rediſſet:interrogatꝰ ē a magis illis:q regnū occupauerāt:quēadmodū in dictiōe Smerdis oſtendimus:ut publice prædicaret Smerdim Cābyſæ fratrē uiuere. Et eū eſſe:quē Magus regē declarauerat: nec ab eo interfectū fuiſſe. Quod ſi faceret:facturū eū maximū inter pſas. Et eo beneficio regē ſibi in ꝑpetuū deuictuꝝ. Qui cū facturū ſe oīa:quæ illi uellent:abunde pollicitus eſſet. Suadentibꝰ illis turrim aſcendit. Ex qua pſis quæ magi rogauerāt denūtiaturus uidebat̄. Cæterū nihil eoꝝ prædicauit. Sed potiꝰ magoꝝ fraudem aperuit. Nec eū Smerdim q regnaret eſſe Cābyſæ fratrē. Quinimo iādiu ab eo cogente Cambyſæ fuiſſe interfectum. Sed aliū Smerdim magū a fratre dolo ſuppoſitū: ꝓpterea orare perſas oēs: ut memores beneficiorū Cyri:& alioꝝ regū nequaq; ſinerēt Magum hoiem externū ac aduenticiū perſis iperitare. his dictis ex turri præcipitem ſe deiecit:atq; ita diem obiit:ut hæc oīa ex Herodoto in latinum interpretati ſumus.

P reſbyter cum.y.græco &.t.exili ſcribitur:dicitur latine ſenior.

P riamus cū.i.latio ſcribit̄:fuit Laomedōtis troianoꝝ regis filiꝰ. Et nomē ipſz aſſerūt græci a uerbo πρίαμαι quod ē redimo cōtraxiſſe. Nā puer ab Hercule captꝰ cū Heſioria ſorore ipe ſolus pecunia redimi potuit. Et ab Ioue originem traxiſſe dicunt:qa Dardanus Iouis fuit filius ex Electra Cuius filius fuit Erichthonius. Hic filium habuit Troem:qui regionem quæ a dardano Dardania dicebatur:troiam a ſe dixit. Huius filii fuerunt Aſſaracus & Ilus:qui urbem ipſam Ilion a ſe uocauit. Hic filium habuit Laomedontem: qui pater fuit Priami. At Priamus ipe patre ab Hercule interfecto:& auro redemptꝰ: Ilion reformauit & exornauit. Habuitq; teſte Cicerone in prio de quæſtioibꝰ tuſculanis filios ꝙnquaginta:quorū decē & ſeptē iuſta uxore

sunt nati. At uero ex altero latere Assaracus Capim genuit. Ex quo Anchises: & ex illo Aeneas. Quam sane genealogiam Ouidius in. iiii. fastorum libro pulcherrime expressit cum ait:

Dardanon electra quis nescit atlantide natum?
Scilicet electræ concubuisse Iouem.
Huius erichthonius: tros est generatus ab illo.
Assaracum creat hic: assaracusq; capim.
Proximus anchises cum quo cómune parentis
Non dedignata est nomen habere uenus:
Hinc satus æneas.

P riapus cũ. i. latino scribit̃: & habet accẽtum in penultima: fuit uir ex lampsaco urbe hellesponti: a qua teste Seruio super secundũ georgi., ꝓpter uirilis mẽbri magnitudiné pulsus est: qa sæpius cũ illo delectabantur fœminæ. Hunc dixerunt græci ob fœcũditaté hortorum numen. Ideo dicebat ille apud Virgilium in buco lico: Custos es pauperis horti. Et in. iii. georgi. ait Virgilius: Et custos furũ atq; auiũ cũ falce saligna Helle/spontiaci seruet tutella priapi. Huic erat asellus uictima: qa (ut ait Ouidius in. i. fastorum) cum dii oés ad fe/stum matris deum cõuenissent: & epulis saciati essent: noctem ludis ducebãt: Lotidam uero nymphã Som/nus arripuit. Cuius pudiciciæ Priapus ipe insidiabat̃: sed rudente asello: quo Silenus uehebat̃: excitata est & Priapus desiderio frustratus. In cuius uindictam lampsaceni asellum illi litare statuerunt.

P rymno cũ. y. græco & .m. ante .n. scribit̃: fuit teste Hesiodo nympha Oceani & Tethyos filia.

P roblema cum unico .m. scribit̃. Est propositio interrogationem detinens annexam cum διὰ τί ideſt quare ut est apud Aristotelem.

P robatica cum .c. & .t. exilibus atque .i. latino scribitur: dici potest ouilis. Nam a πρόβατον: quod est ouis προβατικὴ descendit. Vnde & piscina: in qua oues lauabantur: ꝓbatica dicta est.

P roceleumaticus absq; aliqua aspiratione: & cum unico .l. atq; .i. latino scribit̃: pes est constans ex q̃ttuor bre uibus: ut Tytire pascentes a flumine reice capellas. Nam in .v. pede ꝓceleumaticũ posuit ꝓ dactylo. Et dicit̃ quasi primitus iussus: eo quod in sacris Mineruæ prius eius pedis uersus pronuntiari iubebantur. πρό enĩ ante designat: & κελεύω iubeo.

P rocyon cũ. c. exili & .y. græco scribit̃: stella est: quæ ante canem: q sirius dicit̃: exoriri conspicit̃. Nam ex pro quod est ante: & κυων canis cõpositum uocabulũ est. Vnde Cicero in .ii. de natura deorum referens uersus arateos inquit: Anticanem procyon graio q nomine fertur. & Horatius in libro carminũ tertio ait:

Iam clarus occultum andromedæ pater
Ostendit ignem: iam procyon furit:
Et stella uesani leonis
Sole dies referente siccos.

P roconessus cum .c. exili: & duplicato .s. scribitur. Ciuitas fuit in minori asia.

P rochyta cum .ch. aspirato sequẽte .y. græco: & .t. exili scribit̃. Insula ẽ i tusco mari sinu campano sita: una ex æoliis: de qua Virgilius in .ix. æneidos: Tum sonitu ꝓchyta alta tremit. Et Ouidius in .xiiii. metamor. descri/bens Aeneæ nauigationé dixit: Inarimen ꝓchytamq; legit. Vnde ait Plinius in libro naturalis historiæ: Ina/rimes mons fuit: qui terræmotum passus: alteram fudit insulam: quæ prochyta ab effusione dicta est. Nam προχέω effundo a nostris dicitur: & προχυτήριον fusorium.

P rocris cũ. c. exili & .i. latino scribit̃: fuit Erithei Athenarum regis filia & Cephali uenatoris uxor: ut in ea di/ctione uidimus. Quam Homerus in .xi. odysseæ: dixit Vlyxem apud inferos comperisse.

P rœtus cum .œ. diphthongo: & .t. exili scribit̃: fuit Abantis argiuorum regis filiꝰ: cui successit in regno. Hic teste Homero in .xi. odysseæ: Antiam habuit uxorem: ex qua quattuor filias genuit Mæram: Euryalem: Ly/sippẽ: & Iphianassam: quæ cũ teste Pherecyde ĩ forma seu pulchritudine se Iunoni prætulissent: offensa dea eis furorem talem ĩmisit: ut uaccas se esse arbitrarent̃: & aratra timentes siluas peterent: dicente Virgilio in Sileno: Prœtides implerunt falsis mugitibus agros. Ouidius uero inquit in .x. metamorpho. Illas ob spre/tam uenerem ira numinis prius in uaccas: mox in lapides cõmutatas dixit. Sed ut græci ferũt Pherecydis hi/storiam prosequentes ꝓposuit Prœtus regni partem: & quam ex eis mallet in coniugem siquis eas in pristi/num mentis statum restituisset. Cuius primi cupiditate tractus Melãpus uates ac mãtes peritissimꝰ: (ut dixit Homerus) illas suo artificio liberauit. & ut dixit Seruius helleboro. Ac deinde Iphianassaꝫ uxorem sibi ele git. Ex qua teste Homero in .xv. odysseæ li. Antiphatẽ & Mantium ꝓcreauit: Antiphates Oicleum. Vitruuiꝰ uero de architectura dixit illas a Melampo conductas apud clitorium arcadiæ oppidum: ut ab ebriositate liberarentur. Nam ibi speluncam esse dixit limpidissimam aquã ꝓfluentem: quæ pota facit hauriẽtes odisse uinum. Ob quod super eius fornice græcis litteris scriptum rettulit: aquã illam non esse potabilẽ & uitibꝰ inimicam. Quod Ouidius tetigit in .xv. metamorphoseon cum ait:

Clitorio quicũq; sitim de fonte leuauit:
Vina fugit: gaudetq; abstemius undis.

Progymnaſmata ſecunda cum.y.græco:ſequens cum.m.ante.n.ultima cum.t.exili ſcribitur.Et latine interpretatur præexercitamenta.Idem & proagonaſtica deſignat.

Prologus cum unico.l.ſcribit'.Et dicitur a nobis præfatio ſiue ꝓloquiū.Nam rē in toto libro narrandā ꝓponit:licet Terentius ꝓlogis abuſus ſit.Et in prologis ſcribēdis opera abutit'. Non q argumētum narret: ſed q maledictis ueteris poetæ reſpondeat.Et cū rem de qua tractare intēdunt ꝓpoſuerint: ſolent latini poetæ inuocare:deinde narrare.Quod modo cōtrario fit a græcis. Nam cuꝫ primo inuocauerint:quæ tractaturi ſunt:deinde ꝓponunt:enarrantq; deinde.Satyrici uero nec inuocant:nec breuiter quicq; primit⁹ dicēdum ꝓponunt.Sed ex abrupto incipientes:a reprehenſione ſui(qua ſe primū expurgare poſſe putant)exordiuntur.Ac ſe mixtim cū aliis reprehēdētes:de qb⁹ locuturi ſunt: longiori ꝓceſſu ꝓponūt. Ob quod nō minus ꝓlogo:q; Terenti⁹ ipſe fecerit:abutūtur.At uero q apud græcos ātiquā comœdiā in morē noſtræ ſatyræ conſcripſerūt:ut Ariſtophanes:Cratinus & Eupolis magis etiam q; noſtri a re ipſa ꝓceſſernnt.Hoc differentes ac comœdiæ retinētes:q; nō ſeipſos ipſimet:ſed alium inducūt ex abrupto alteruꝫ reprehendentē: ut ex Ariſtophane libet latine uerſiculos aliquos referre:quos Leonardus arretiuus delitiæ noſtræ mecū olim ludens interpretatus ē.Nam in prima comœdia inducit Ariſtophanes Chremetē uirum bonū:cæterū inopeꝫ: q cum paupertate offenderet':ad oraculū Apollinis ꝓfect⁹ quæſiuit.Num præſtaret mutare mores & aliter uiuere.Reſpondit Apollo:cui primū obuius fieret de tēplo exiens:euꝫ ſequeret':ac domū ſuam adduceret Ille aūt accepto reſponſo cæcū ſequebat'.Nam is primū ſibi obuius fuerat.Carinus aūt ſeru⁹ q cum Chremete uenerat:ignarus huius reſponſi mirabat' domini factū: & inſaniſſe illum exiſtimabat. Itaq; cū pluries eum ab illius cæci inſecutione uerbis reuocare tentaret.Et nihil Chremes penitus reſponderet.Inſaniā domini ac fortunam ſuam conquerens:talia loqui occæpit:

Vt permoleſta res eſt o ζεῦ & dei
Seruum fieri deſipientis domini.
Si recta ſint enim illa:quæ ſeruus monet:
Placeat tamen domino nequaq; ſic agere:
Neceſſum habet ſeruus eiſdem eſſe in malis.
Corporis enim fortuna non ipm ſui
Sinit eſſe compotem.ſed eum q poſſidet.
Et iſta quidem iſta nempe ego obliquo deo
Reſponſa:qui dat ex tripode intorquens aureo
Iuſtam querelam cōqueror ſuccenſens:quia
Cum augur ſit & medicus(ut aiunt)optimus:
Herum tamen remiſit inſanum meum.
Qui nunc ſequatur cæcum hoiem contra faciens
Quam oporteat facere.uidens enim ſolet
Dux eſſe cæco.at iſte poſt cæcum uadit:
Meq; una trahit:ac nihil reſpondet:dum peto:
Ego igitur nihil eſt:cur feram nunc etiam amplius:
Ni mihi reſpondeas here:cur iſtum ſequeris:
Tibi moleſtus eſſe non deſiſtam ego.
Non hercle me pulſabis coronatum quidem
Nequaq;.at enim dempta tibi corona prius
Quo magis doleas Nugæ eqdem non deſiſtam
Prius q; mihi dicas:quid eſt.nāq; hoc fides
Te erga mea facit:ut adeo de te petam.

Et reliqua.Vbi abſq; aliquo ꝓlogo ad rem ipam ſubito decurrit.Satyrici etiā noſtri poetæ a reprehenſiōe ſua incipiūt:ut id ipm:quod in ſe reprehendūt:in alios ueri⁹ ꝓſequātur.Quāobrem uehemēter aberrāt:q Perſiū mundiſſimū ſatyrū exponere uolētes:dicūt illum in.i.ſatyra uoluiſſe eos reprehēdere poetas: q cuꝫ indocti ſint & arrogātes:quadam uerboꝝ ineptia ſeipſos claros oſtendere conant': quod a muſis in parnaſo deportati heliconē deguſtarūt:& diuinoꝝ poetaꝝ aīas intra ſe ſuſcæperunt:q cū ſint picæ & corui: merito ueniunt reprehendēdi.Sed longe ali⁹ ē eius poetæ ſenſus:ſeipm enim reprehendit:q; repente & feſtin⁹ nimium poeta ꝓdiit:nec unq; aquas heliconis depotaſſe meminerit:aut p ſomnū qd unq; magnū uiderit:quibus q; ocyſſime poeta fieri potuerit:ut Heſiodo cōtigit & Ennio.Nā(ut in ſua dictione uidimus)cū Heſiodus iuxta pnaſum patris oues depaſceret:a muſis rapt⁹:& ad heliconē deduct⁹:ſacriſq; aqs epot⁹:& hedra coronat⁹:repēte poeta apparuit.Enni⁹ ſimiliter cū ſomniaſſet Homeri aiam i eū ītraſſe:q; primū ſe poetam egregiū māifeſtare ualuit:ut i dictōe Pythagoras oſtēdim⁹.At cū nil tale mihi cōtigerit inqt Perſi⁹:Sꝫ poti⁹ ruſtico ſim fonte pot⁹:& muſas locaq;:q; ihabitāt illis reliqueri:quoꝝ imagines ſequaces ipſæ hederæ lābūt merito reprehēdēdus uenio:ſi ad ſacra uatū:& illorū certamina poema aliquod affero.Sed fame cōpulſus

& ſpe lucri:quæ duo ne dicã hoïes:ſed muta quoq; aialia uerba cogunt humana confingere:coact⁹ ſum id quoq; efficere:& ob id forſitan excuſari potero. Vt p hæc ſane & illos repræhẽdere ualeat: q cũ talia quoti die ſe potaſſe & ſomniaſſe cõfingãt ſola ſpe lucri ieptiſſima quæq; poemata ad ſacra uatũ adferre nõ uereãt. Vnde ait Perſius:Nec prolui:quod eſt ꝓpe & luo compoſitum puto:hoc eſt bibẽdo attigi:uel etiã immerſi labra:quæ nõ tantũ hoïum:ſed aliorum ſunt aialium:ut Iuue.in.iii.ſatyra:Et elixi uerueces labra comedit. Quin & terræ margines:unde labruſcam dictã uoluit Seruius. Fonte caballino: ꝓducto.ſ.a pegaſo allato caballo:ut in dictione pegaſus oſtendimus:iuxta id:Vectanti ad rura caballo. Vt ſic repente:hoc eſt per euꝫ modum:quo Heſiodus & Ennius poeta,ꝓdirem.& heliconidas.i.muſas patronymicũ eſt fœmininuꝫ dedu ctum a græco.Et pallidam pyrenẽ:quæ uallis eſt inter duos parnaſi colles muſis ſacra:ut diximꝰ in dictione parnaſus:quæ ab effectu pallida dicta eſt:qa ſe incolentes hoc eſt poetas:ob ſpeculationes pallidos reddat: ut infra idem dixit poeta:En pallor feniũq;.Et Iuue.de poetis tẽpore Mœcenatis:Tunc utile multis Pallere & toto uinum neſcire decẽbri. Muſas ergo & eoꝝ loca illis relinquo: quorum imagines ex gypſo uel mar more deductæ habentꝰ:ut Iuue.Qui facis in parua ſublimia carmina cella:Vt dignus uenias hederis & ima gine macra.Quas & ipi ſibimet quãdoq; apponere conſueuerant:dicente Plinio in.xxxiiii.naturalis hiſto. Notatum eſt ab auctoribꝰ.L. Actium poetã in camenaruꝫ æde maxima forma ſtatuã ſibi poſuiſſe:cũ breuis admodũ ipe fuiſſet.Hederæq; ſequaces:hoc eſt poetarum ſtudia cõſequẽtes.Virgi.in.ix. Flãmiſq; ſequacꝫ bus iras Lambunt:hoc eſt leniter contingũt.Cum egoipſe ego ſemipaganꝰ ſim:hoc eſt ruſticano fonte potꝰ de quo in dictione pegaſus uidimꝰ.Affero ad ſacra uatum.i.poetarũ certamina.de quibꝰ late uidimꝰ in dictione hedera.Carmen:hoc ẽ poema noſtrũ.Quẽadmodũ Virgil. in Daphn.Cũ plures Mopſus cecinſſet uerſus inquit:Tale tuũ carmen nobis diuine poeta:& reliqua.Et ꝓſequitur cãm Perſiꝰ quare ad hoc cogitꝰ ſub ſimilitudine pſitaci & picæ dicens:Quis expediuit.i.docuit expedite,ꝓferre ac dearticulate.Pſitaco ſuꝫ um chære:quod græcum ẽ & tantũdem ac ſalue:ut in ea dictione uidimꝰ:& exponũt nõnulli ſuum.i.natu rale:quod falſum eſſe:cũ experiẽtia:tum ex ſenſu poetæ apparet.Sed ideo ſuũ dixit:uel qa illi conſuetũ fue rat:& uſitatum addiſcere:ut Virgi.in Palæmone:Sua ſemper apud me Munera ſunt lauri.Vel qa ita dear ticulate illud effert:ut ſibi naturale uideatꝰ.Quẽadmodum in.ii.georgicorũ ait Virgiliꝰ Quæq; ſuo uiridi ſemper ſe gramine ueſcit.Quis docuit picas uerba noſtra conari:hoc eſt cum conatu effingere:ac deide ex primere.Ad quod ipe Perſius reſpondet:Venter magiſter artis & ingeniꝰ largitor:ut Virgi.in primo geor gicorum.Labor omnia uincit Improbus: & duris urgens in rebus egeſtas. Qui utiq; uenter artifex eſt ſeq negatas uoces.ſ.a natura. Quin & idem ex eo confirmat . Quod ſi refulſerit:& manifeſta fiat Spes doloſi nummi ideſt ob quẽ mulle fraudes & doli naſcuntur. de quo late uidimus in dictione numiſma. Videbis ſeꝫ Coruos poetas.Nam(ut ſcribit Macrobius libro ſaturnalium)Redeunti Auguſto ex actiaco bello cum in genti gloria quidam romæ obuiã ſe illi cum Coruo dedit:q ad imperatorẽ ait:Aue imperator inuicte:quo delectatus Auguſtus:uiginti milibus nummis emit.Cuius exẽplo alter excitus:ſimilẽ coruum edocuit: quẽ cũ audiſſet Auguſtus:Taliũ inquit ſalutatorum ſatis domi habeo.Refert etiã Plinius in.x.naturalis hiſtoriæ Quod iperante Tiberio coruꝰ qdã aſſuefactꝰ oïbus matutinis in foꝝ uolabat:& roſtra ubi primo Tiberiuꝫ: deinde Germanicũ & Druſum Cæſares noïatim:mox tranſeuntẽ romanũ populũ ſalutabat:poſtea remeãs ad taberna pluribꝰ officio mirus fuit.Quẽ ut poſtea ſubita iracundia mẽceps qdaꝫ examinauit: qa excremẽ tis eiꝰ calciamẽta fœdauerat:ſumme populus honorauit.Nã primo pulſus ẽreus:mox iterẽptꝰ:funuſq; ali tis memorabiliter celebratũ fuit:qppe cõſtratꝰ lectꝰ ſuper duoꝝ æthiopũ humeros precedẽte tibicine & co ronis oïum geneꝝ uſq; ad rogũ:q conſtructꝰ ẽ dextera uiæ appiæ ad ſecũdũ lapidẽ in cãpo ridiculi apellato Et poetridas.Formatꝰ p modũ patronymici:& dicitꝰ poetris huiꝰ poetridis.Pegaſeũ.i.poeticũ:metaphora a fonte ſacrato muſis:ut uidimꝰ in dictiõe muſa.Melos canticũ ſiue carmẽ dulce: hoc ẽ ſuaue. Simili mõ & ſe repræhenſione dignum uideri oſtendere uult Iuuenalis in initio ſui poematis:qꝫ ſemper tantũ auditor fue rit:qꝫ talium ſane poetaruꝫ: a quibꝰ quicquid dixerant:merito habuiſſe poterat.& nihil aliud a ſommo mi nimoque poeta(præter ea quæ audiuerat)ſcribi conſuetum ſit:& nec ipe aliquid ſcribat:ſed ſemper audi at.Itaque repræhenſione dignum ſe indicat.Et licet proprie prima ſatyra prologus dici non poſſit:prolo gi tamen quippiam detinet:quia & in illa etiam quid in operis reſiduo dicturus ẽ:proponit cũ dixit:Quic quid agunt homines uotum:timor:ira:uoluptas.Gaudia:diſcurſus noſtri eſt farrago libelli. Et cauſas q̃re potius ſatyram q̃ aliud poema & plura alia:quæ ad materiam prologi ſpectare poſſunt:ut in ſequentibus oſtendemus.Nec inter poetas dicaciſſimos:atq; acriter mordentes a iunioribꝰ noſtris Iuuenalis ipe loquatꝰ. Neq; eam detinet libertatem:quam priſca comœdia habuit:dicente Horatio:Eupolis atq; cratinus ariſto phaneſq; poetæ : Atque alii quorum comœdia priſca uirorum eſt.

Siquis erat dignus deſcribi:quod malus:aut fur:
Quod mœchus foret:aut ſicarius:aut alioquin
Famoſus:multa cum libertate notabant.

Quin & oſtendit deinde quomodo illos ſecutus eſt apud noſtros Lucilius dicens:
Hinc omnis pendet lucilius hoſce ſecutus:

Mutatis tantum pedibus numerisque facetus.
Cuius sane Lucilii seueritatē & libertatem Iuue. ipse in fine primæ satyræ tetigit cum ait:
Ense uelut stricto quotiens lucilius ardens
Infremuit. rubet auditor: cui frigida mens est
Criminibus. Ob quā sane rem & maledicentiā nimiamq; libertatem fuit hoc comœdiarum genus romæ lege ꝓhibitum: ne potētiores urbis aliquādo offendi cōtingeret: qbus tacita sudant præcordia culpa. Quare dicebat idem poeta: Vnde illa priorum scribendi quæcūq; aīo flagrante liberet Simplicitas? cuius non audeo dicere nomen. s. libertatis: quæ adeo a suæ ætatis tyrāno suppressa fuerat: ut ne illius quidē nomē proferre liceret. Nā teste Suetonio Domitianus: sub cuius imperio Iuue. florere ac scribere contigit: scripta famosa uulgoq; edita: quib⁹ primores uiri ac fœminæ notabant̄: aboleuit non sine auctorū ignominia. Quā ob cām testatur ipe Iuue. nolle se uiuos reprehendere: cum statim adesset accusator: qui nulla alia in re eum criminari curaret: q̄ꝫ ꝙ uerum dixerit. Sed (ut ait) Experiar qd concedatur in illos. Quorum flaminia tegit̄ cinis: atq; latina. Quæ. s. uiæ erant romæ: in qbus mortuorum cineres in sepulchris cum suis titulis plurimū locabantur. Sed (ut mihi certissimum liquet) usus fuit lepidissimus poeta præoccupatiōe: qua quod tacere ꝓmittit: pulcherrimo pandit artificio. Nam (ut cætera facilius ostendamus) constat eum temporibus fuisse Domitiani principis: quem sub nomine Neronis manifestissime ille nōnunq̄ acriter insecutus est: ut in satyra Crispini. Contra quem & Domitianum de luxuria & ingluuie aperte inuehit̄: licet sub cognomine Neronis principem exprimat: quādo ait: Cū iam semianimē laceraret flauius orbem Vltimus & caluo seruiret roma neroni. De Domitiano locutus est: quem cōstat ex domo flauia & caluum fuisse. Et (ut longos ꝓcessus omittamus) hæc paucula: quæ infert Suetonius in uita Vespasiani id cōprobēt. Ait enim: Rebellione trium principūm: & cæde incertū diu: & quasi uagum imperiū suscæpit: firmauitque tandem gens flauia obscura illa qdem ac sine ullis maiorum imaginib⁹: tamen reipublicæ nequaq̄ pœnitenda: licet constet Domitianū cupiditatis ac sæuitiæ merito pœnas luisse. Ex quo de Domitiano loquens Martialis li. epigrāmatū. ix. inqt
Cum ianus hyemes domitianus autūnos:
Augustus annis commodabit æstates:
Manebit altum flauiæ gentis decus.
Nam teste Suetonio mēsem octobris de suo nomine Domitianum cognominari edixit. Fuit ergo Flaui⁹ Domitianus: hoc est de gente flauia. Quin & ipse idem Caluus Nero. Nam cū ipsius Domitiani statuam idem Suetonius explicaret: & eū toto corpore decētem fuisse: ac pulchrum ostendisset subdit: Postea quoq; caluitio deformis erat. Et ut parum infra pergit: Caluitiō ita offendebat̄: ut cōtumeliam suā traheret sicui alii ioco uel iurgio obiectaret̄. At manifeste constat: Neronem illum sextum imperatorē non fuisse de domo flauia: nec caluum extitisse: sed teste Suetonio sufflauo capillo: ita ut nec minima in eo caluities annotetur. At uero Neronem eum uocauit Iuuenalis: uel ex similitudine morum: uel per ironiam: cum Nero egregiam præstātemq; fortitudinem indicet: & ille teste Suetonio laboris fuisset impatiens: nec pedibus per urbem temere ambulasset. Nam nec Nero sextus ille imperator: sed Domitius nomine ꝓprio dictus fuit: quē Claudius Neronem uocitauit: postea q̄ꝫ eum in filium adoptauit. Itaq; teste Gellio libro. xiii. noctium atticarum Ex Claudiis (quos a sabinis oriundos accæpimus) q orat egregia atq; præstanti fortitudine Nero appellat⁹ est. Sed id sabini accæpisse a græcis uident̄: qui uincula & firmamenta membrorum dicūt. Vnde nos quoq; latine neruos appellamus. Non igitur in Neronem sextum imperatorē: sed in domitianū Iuuenalis suo tēpore regnantē inuexit. Sed ut rem ipsam satyricis uelamētis occulere: & solis eruditis ꝓpalare posset: pulcherrimo artificio in fine satyre: nōnulla de Nerone & illius morte subtexuit. Nam cū Montanus de rumbo sentētiam coram Domitiano dixisset: suaq; subinfert poeta noster: Vicit digna uiro sentētia. nouerat ille Luxuriam imperii ueterē. Nec dixit iperatoris: sed imperii. Et superaddēs ueterem a Domitiano ad Neronem rem transtulit. Quod & melius p id quoq; declarat: quod deinde subnectit: Nocteſq; neronis lam medias. Nāq; (ut ipse Suetoni⁹ refert) Nero epulas a medio die usq; ad mediam noctē ꝓtrahebat. Et in uita Domitiani circa libri finē: Cōiuabat̄ inquit Domitianus frequēter ac large: sed pene raptim certe nō ultra sōlis occasum. Ex quo cōstat non illū tūc quoq; de Domitiano: sed de Nerone fuisse locutū. Sed rursus ut Domitiani cōcilium dissoluere ualeat: & de quo uoluerit intelligere suboccultе ostēdat subdit: Surgit̄ & misso ꝓceres exire iubentur. cōsilio. & reliqua: usq; dum rem magis occultare intendens: ad Neronē ipm rediisse potuit: quādo ait: Atq; utinam his poti⁹ nuḡis tota illa dedisset Tempora sæuitiæ claras qb⁹ abstulit urbi Illustresq; aīas impune & uindice nullo. Quāq̄ꝫ & id idem de Domitiano intelligi ualeat: ut ex Suetonio haberi pōt. Et (ut quod ꝓmiserat) de mortuis se poti⁹ ꝓsecuturum confeciſſe ostendat: subnectit Neronis mortem dicens: Sed periit postq̄ꝫ cerdonibus esse timēdus Cœperat: hoc ē uilibus pſonis: ut idē in satyra Stemmata quid faciunt: At uos troiugenæ uobis ignoscitis: & quæ Turpia cerdoni uolesos brutumq; decebant. Idem & in. iii. satyra. Quis tecū sectile porrum Sutor: & elixi ueruecis labra comedit. Accæpit enim sutorem ꝓ quauis pſona uili. Nam (ut ostendit Cornelius Tacitus) plæbeios quosq; ꝓsecut⁹ est: q urbis incendiū ab illo iussum affirmassent: qn & crudelibus illos afficiebat pœnis: qbus cū sic timendus esse cœperit captata:
opportunitate

opportunitate nobiles in euꝫ iurauerunt. Namq; cum a plæbeis ob ludos & ioculationes prius plurimum amareť:timebant nobiles in eum aliqd attentare. Sed in Domitianū pſeuerauit plæbis amor & deſiderium etiā poſt illi⁹peractam mortē dicente Suetonio circa operis ſui finē:Occiſum domitianū populus indifferē ter & miles grauiſſime tulit:ſtatimq; diuū appellare conatus é:parat⁹& ulciſci duces. Quāobrem de Domi tiano intelligere non potuit Iuue. Et hæc hactenus de Domitiano. Sed qd iam dicemus de Criſpino. Et cer te eodem tpe cū Iuuenale fuit & Martiale:in quē tamen ille nominā ter & ꝓbroſe inuehere non formidauit q̄q̄ & potentiſſimus eēt in aula Domitiani. Quid enī mordaci⁹de illo dicere potuit:q̄ q̄ móſtrū nulla uir- tute redēptum A uitiis:æger ſolaq; libidine fortis. Nemo malus fœlix minime corruptor & idem Incæſtus: cum quo nuper uittata iacebat:Sanguine adhuc uiuo terrā ſubitura ſacerdos. & reliqua. Ad quem tamen Martialis(qa ex primoribus erat)benigniſſime ſcribit dicens in li.epigrāmatum.

Sic placidum uideas ſemper criſpine tonantem.
Nec te roma minus:q̄ tua memphis amet.
Carmina parrhaſia ſi noſtra legentur in aula:
Nāq; ſolent ſacra cæſaris aure frui:
Dicere de nobis:ut lector candidus aude:
Temporibus præſtat:non nihil iſte tuis.
Nec marſo nimium minor eſt doctoq; catullo:
Hoc ſatis eſt.ipſi cætera mando deo.

De illo uero in prima ſatyra Iuuenalis dicere nō curauit:Cum ps niliacæ plæbis cū uerna canopi Criſpinus de quo nos late in dictione creta ,p terra diximus. Qui & ſi de illo uera forſitan dixerit Iuue.cōtra leges ta- men principis ægerat:q(ut uidimus)hæc de primoribus uiris ac fœminis dici,phibuerat. Vnde ſecreto illuꝫ has ſatyras ſcripſiſſe coniector:nec niſi amicis qbuſdam eo tpe oſtendiſſe:ut Quintiliano:Martiali:Vmbri tio:& aliis nōnullis:in qbus ſe poſſe cōfidere iudicabat. Ob quam ſane cām cum de poetis ſatyricis Quin- tilianus ipe in.vii.de inſtitutione oratoria loqueret:nomen Iuuenalis poetæ ſuppreſſit:de quo tamen itelli gens inquit:Sunt clari hodie:& q olim nominabunť. Oſtendiſſe etiā ſatyras Martiali: id epigrāma idicare uidetur:quod ad Iuuenalem ille idem Martialis li.xii.ſcripſit: ubi de primorum factis & dictis curioſuꝫ eū fuiſſe oſtendit:quod ſane tale eſt.

Cum tu forſitan inquietus erras
Clamoſa iuuenalis in ſubura:
Aut collem dominæ teris dianæ
Dum per limina te potentiorum
Subdatrix toga uentilat:uagumq;
Maior cælius & minor fatigant.
Me multos repetitas poſt decembres
Accæpit mea:ruſticumq; fecit:
Auro bilbilis & ſuperba ferro. Et reliqua. Quæ in eodē epigrāmate idem auctor proſequitur. Et i libro ſe- ptimo:ad eundem Iuuenalem alio in epigrammate:quod tale eſt dixit:

De noſtro facunde tibi iuuenalis agello
Saturnalicias mittimus ecce nuces:

De Vmbritio uero:q; ſatyras uiderit dubiū nō uideť. Immo & in nōnullis coadiutorē eum habuiſſe Iuue- nalis ipſe oſtendit in fine tertiæ ſatyræ. Vbi poſt ea ipſa quæ in tota ſatyra Vmbritius locutus eſt:hæc quoq; ad Iuuenalem iam ab eo diſcedens ſubdit:

Ergo uale noſtri memor.& quotiens te
Roma tuo refici properantem reddet aquino:
Me quoq; ad eluinam cererem:ueſtramq; dianam:
Conuelle a cumis.ſatyrarum ego(ni pudet illas)
Adiutor gelidos ueniā caligatus in agros. Nec his ſolū:ſed & aliis qbuſdam ſatyras ſuas oſtendiſſe ueriſimi le eſt:e qbus nōnullos fallaces:atq; ,pditores illum habuiſſe dicunt:q ut a Paride Pantomimo potentiſſimo in aula Domitiani(in quē Iuue. inuexerat)gratiam captare poſſent: eos uerſus illi oſtēdere non ſunt ueriti. Quos in ſatyra:quæ incipit Et ſpes & ratio:huiuſmodi inſcripſit:

Curritur ad uocem iocundam & carmen amicæ.
Thebaidos lætam qum fecit ſtatius urbem.
Promiſitq; diem.tanta dulcedine captos
Afficit ille animos:tantaq; libidine uulgi
Auditur.ſed cum frægit ſubſellia uerſu:
Eſurit intactam paridi:ni uendat agauem.
Ille & militiæ multis largitur honorem.

Semestri uatum digitos circūligat auro.
Quod non dant ꝓceres:dabit istrio.tu camerinos.
Et bareas:tu nobilium magna atria curas.
Præfectos pelopea facit philomena tribunos.
Haud tamen inuideas uati:quem pulpita pascunt.
Quos uersus cum legisset Paris dolore intrinsecus concæpto:curauit Iuuenalem sub nomine dignitatis ab urbe depellere.Et nihil de satyra se legisse ostendens:præfecturā illi militū in ægyptū a Domitiano dari curauit.Qua saine adepta:& corruptā militarem oēm disciplinā conspiciēs:se cōtinere non ualuit:quin in castrenses ante discessum e roma(ut nōnulli ferūt)ꝓuam satyrā inscriberet quæ incipit:Quis numerare queat fœlicis premia galle Militiæ.In ægyptum deinde ꝓgens:aliam de supstitionibus ægyptiorū ibidē scripsisse constat:quæ incipit: Quis nescit uolusi bithynice.Sed statim artificio Paridis a dignitate deiect⁹:rem ipsam dinoscens:ac decæptum se uidens:molestiis deuictus interiit.Post quem paucis admodum diebus Paridem romæ decesisse dicunt:Cui epitaphium hoc Martialis inscripsit.
Quisqs flamineam teris uiator:
Noli nobile præterire marmor:
Verbis delitiæ:salesq; nili:
Ars & gratia:risus & uoluptas:
Romani decus ac honor theatri:
Atq; omnes ueneres cupidinesq;:
Hoc sunt cōdita quo paris sepulchro.Quis ergo non uideat Iuuenalem hòmines suo tempore uiuentes ex industria inuasisse?& nec potētioribus pepercisse.Quin & ex minoribus siqs diligēter inspicere uelit:neminem insequi aut aliū quēuis mō aliquo nominare:in quē & Martialis ipe nō scripserit:uel de illo uel aliquo in loco meminerit.Nā summouet Iuuenalis ad scribēdum satyram:Quod meuia tuscū Figat aprum:nuda teneat uenabula māma.ad quam Martialis li.iiii.Dum nō uis leporē:dū nō uis carpere mullos:Et plusq̄ patri meuia parcis apro.Et reliqua.Non pōt etiā tam patiens eē Iuuenalis nō tam ferreus:ut ab scribēdo satyram teneat se:Cauſidici noua cū ueniat lectica mathonis Plena ipo:hoc est uel nouiter facta:qa ex turpi seruitio iam tū ad causidicandū se contulerat:uel admirabilis & egregia.ut Virgilius i bucolico: Pollio & ipe facit noua carmina.i.eximia & admiranda.Ad quē & Martialis in.x.epigrāmatum li.sic inqt:Oīa uis belle matho dicere dic aliquādo Et bene:dic neutrū:dic aliquādo male.Et li.xi.ad eundem ait: Parua rogas magnos:sed nō dant hæc quoq; magni:Vt pudeat leuius tu matho magna roga. Quid ꝙ nomē delatoris seu accusatoris cuiusdam magni amici ipe Iuuenalis subticet:& illū ex nominib⁹ eorum quos etiā accusauit cognoscēdum ostendit hominib⁹ eius tpis.Et ut qdam ferunt fuit Heliodorus Domitiani libertus:q cum cito rapturus eēt qcquid supererat de nobilitate iam ab aliis uorata libertis timebat a Massa:& munere palpabatur a Caro similiter uiro nobili: ad quem iam ꝓscriptū Martialis scribēs ait:Care parectonias latias non rite p urbes Nobilis:& centū dux memorande uiris.Et reliqua plura:quib⁹ ostendit eū iam exulem esse: & bona ꝓdidisse.Nam ait Plinius circa finē libri.xxxv.Iam non ē enumerare libertos ex sanguine gritū: & ꝓscriptionum licētia iam ditatos:ut late uidimus in dictioe creta.Quid ꝙ a nōnullis ob timorē uxor illi sum mittebat.Et ne uero nomē oppressorū ignominiam Iuue.exprimat:fictis nominib⁹ ioculatorū quorūdam seu derisorū id triumphis rem illā ipe pādit cū ait:Et a trepido timele summissa latino.Sed de uero Latino & uera Timele ait Martialis ad Domitianū in quodam epigrāmate:Consuescere iocos uestri quoq; ferre triumphi Materiam dictis nec pudet eē ducē:Quam timelem spectas derisorēq; latinū:Illa fronte precor carmina nostra legas.Quin & eadem figura usus ē in satyra Stēmata qd faciunt: qum dixit: Mortē sic quisq̄ exhorruit:qs ita mortem ut sit uxoris zelotypus:& sic similis stupido latino.hoc ē uiro ita morte timenti ut uxorem quā summe amare contigerat:ꝓ euadenda morte Heliodoro:aut cuius alii summittere nō curaret q̄si dicat poti⁹ mortem eligere debes:q̄ rem adeo turpē ppetrare.Sed nec id quoq; sibi ꝓfuit.Nec ꝓfuit Posthumū uirū alium pessimū totiens sub cista locare: ut eo inscio uxorem Timele audire uideret. Quin tandem ab illo uel quouis alio ob suas diuitias accusatus & ꝓscript⁹ fuerit:dicēte eode Iuuenale ad Posthumū in satyra Credo pudiciciam:Quem totiēs texit perituri cista latini.hoc ē qa nec illi sua cista ꝓfuit.At ad Posthumū ait Martialis in principio epigrāmatum.iii:Occurris quocūq; loco mihi posthume clamas Protin⁹ & prima ē uox tua:dic qd agis?Hoc si me decies una cōueneris hora Dicis habes puto nil posthu tunc quid agas.Verū & ipa eadem qua diximus figura:iterum Iuue.in eadem prima satyra usus ē:qū de Galla loquit Nā cum se prius submoueri dixerit:ab his q testamenta merent noctib⁹:& ab his quos in cæluz euehit optima summi Nūc uia ꝓcessus uetulæ uesica beatæ.i.illius aulicæ Neronis libertæ de qua uidimus in dictoe paticus:quæ ob id quoq; initia dedit Othoni ꝓgredi ad imperiū:ut ibidē late declarauimus.Ira deinde excādescit in quēdam pupilli spoliatorem:cui⁹ nomen & ꝓpriam historiaz ob deperdita antiqua uolumina nōdum cōperire ualui.Et frui illum iratis diis p comparationē Marii ostendit:eo ꝙ sola infamia notat⁹ fuerat & sic dānatus inani iudicio:Quid enī saluis infamia nūmis? Nāq; ueluti Marius tpe Syllæ deductus anteq̄

ab Hiemſale numidarum rege(ut tetigimus in dictione minturnæ)auxilia in patriam colligere poſſet: uoluptatibus frena laxauit.& ab octaua diei hora:cõtra romanã conſuetudinẽ:iuxta numidarum ritum,p libito bibebat & epulabat':atq; ita quoq; iratis diis fruebat':ut apud Senecam in Hercule furente: q a Iunone coact9 ad domitãda p orbem monſtra:ex quibus ſemper gloriã reportabat:ut illa inquit:Itaq; noſtra fruit'. In laudes ſuas mea uertit odia:dũ nimis ſæua impero.Sic ſpoliator ille ac,pſtrator pupilli notatus ſaluis infamia nũmis diis iratis ob eam notam fruebat':qa pecuniis ſaluis in uoluptates,p libito laxabat':& p urbem gradiens ſeruorum gregib9 populũ comprimebat.Et alia cũ narrauerit:quæ in diuerſis dictionib9 explicauimus ad illum deinde conuertit':q denſiſſima lectica:uel ex lignoruꝫ ſtrue & compagine: uel ſeruorũ multitudine uxorem pregnãtem:uel láguidam circũducebat:ac quadrantes centũ,p illius impenſis mẽdicatim poſtulabat.Eſt enim quadrans quarta pars aſſis ideſt romanæ libræ:ut uidebimus in dictione talentũ. Et ad illum ſimiliter q oſtendens uacuam & clauſam,p coniuge ſellaꝫ:Galla mea é inquit.Et ſic priori figura utitur:ut nomine uilis mulieris illos quoſcũq; repræhendere poſſit:q ſimilia cũ uxoribus ppetrabant. De Galla uero & Martialis ipſe meminit in.ix.epigrámatum li.cũ ait:Funera poſt ſeptem nupſit tibi galla uirorum Picentine ſequi uult puto galla uiros. Et in eodem li.de eadem: Auriolis futui cum poſſit galla duobus:Et pluſcꝫ futui:ſi totidem addideris.Aureolos a te cur accipit æſchyle denos?Et reliqua:quæ,pſequit'. Sed ne nimium digrediar: libet ad hui9 primæ ſatyræ introductionem redire. Cui9 ſenſus præ cæteris difficillim9 eſſe uidet':& mẽtem lepidiſſimi poetæ indicare curabo:ac nonnulla illius uariis in locis obſcuriſſima cõtingam:quæ in aliis horũ cõmentariorũ libris non tetigimus:quæ,p poſſe explanare curabo. Incedit igit' hac uia in ipa prima ſatyra Iuue.primo ſe aliqd debere ſcribere oſtendit:& cum hucuſq; nil ſcripſerit: dignum eſſe repræhenſiõe.Qui tãetſi uere ſit diſciplinæ ignorás:neceſſum tamẽ eſt ea optime nouiſſe:quæ a maxiõ minimoq; poeta ferũtur:cũ ea quoq; & ſemper audiuerit:& nec aliis aliud ſcribere tẽtauerit:q̃re repræhendus uenit:quod ſemper auditor fuerit:& nunc̃ ſcriptor.Quãobrem iam aliqd ſcribere intendẽs: oſtẽdit ſecũdo ſe ex multis concitũ malle ſatyrã q̃ aliud poema deſcribere:& illo decurrere campo: p quẽ magnus equos aruncæ flexit alũnus.i.Luciluus:q fuit ex arunca:& primus apud latinos ſatyrã ſcripſit.Et cũ cõcitantia rettulit:,pbat tertio ea magis uenuſina digna lucerna:hoc eſt ſtudiis & laboribus ac uigiliis Horatii:q̃ alia poemata:quæ ab aliis paſſim ſcribunt':& maxime cum ſuæ uxoris marit9 ſit leno:& ſolus accipiat mœchi bona:nec ſit accipiendi ius ullum uxori:& alia quæ elegantiſſime,pſequit' adeo turpia.Quod ſi natura negat:facit indignatio uerſum.Quarto oſtendit quænam eſſe debeat aut poſſit ſatyræ ſuæ materia. Quinto materiã ipam ſatyræ copioſiorem ſuo tpe eſſe oſtendit:q̃ retroacto fuerit tpe.Quod cũ multis exemplis monſtrauerit:oſtendit ſubſequẽter nil futurũ eſſe.Quod noſtris moribus addat Poſteritas:& quod omne uitium ad ſummũ uenit:nec amplius aſcendere ualeat:& quod eadeꝫ facient cupientq; minores. Sexto modũ oſtendit quem in ſua ſatyra conſcribenda obſeruare poterit etiã ſi aliquis dicat: Hic forſitan un de ingeniũ par materiæ é.Sed hoc ueluti diſſolutum reliquit:qa facit indignatio uerſum Qualécũq; poteſt Et ſiquis iterum dicat:Vnde illa priorum poetarum ſatyricorũ ſcribendi quodcũq; animo flagrãte liberet Simplicitas?Reſpondet idem illam non eſſe:ſed dimiſſurum ſe uiuentes & potẽtes:ac experiri uelle:Quid concedat' in illos:Quorum flaminea tegit' cinis atq; latina.Et præoccupatione uſus in uiuentes ac urbis pri mores inuehit:ut oſtendimus. Dicit ergo interrogatiue primũ contra ſeipm inuehés: Semper ego auditor tantum.hoc é ne ego unq̃ ceſſabo audire?Nunc̃ ne reponã.hoc eſt nunc̃ ne aliqd ſcribam?uel ea quæ audiui uel alia?Vexatus totiens rauci rheſeide codri.Sane in uerbo repono uim græcaꝫ obſeruauit: ut Homerus:ἐπιγόυ ναστι θῆκα ideſt poſui:hoc eſt ſcripſi.Nam ſic quoq; apud poetas græcos id uerbuꝫ ſignificat. Quod & noſtri poetæ ſimiliter obſeruauere.Perſius i prima ſatyra:Ecce modo heroas ſenſus afferre uidemus:Nugari ſolitos græce nec ponere lucum Artifices.i.ſcribere Simili modo repono. ut Martialis ad Iuuenalem libro.xii.epigrámatum:Et totum mihi nũc repono qequid tardos euigilaueram p ános.Repono dixit,p ſcribo.Horatius in poetria:Aut famam ſequere:aut ſibi cõuenientia finge Scriptor honoratũ ſi forte reponis achillem.i.ſcribis. Nec id ſolum deſignare deprehendimus. ut Virgilius in li.georgicorum.iii. Non illis epulæ nocuere repoſtæ.i.delicatæ ſeu ſeruatæ:ut exponit Seruius.Et primo æneidos: Manet alta mente repoſtum.i.infixum & collocatum iudicium Paridis.Et in.iiii.Stratiſq; reponũt.i.collocant.Et i eodem libro:Ariſq; reponimus ignem.i.iterum ponimus.At uero impono idem eſt quod decipio: ut quis ſe deo putet poſſe imponere,i.deum decipere.Et ſubdit poſtea noſter:Totiens uexatus.i.totiens audiẽdo repercuſſus.de quo uerbo Gellius & Macrobius plura dixere.Theſeide.i.fabula de Theſeo recitata: quaꝫ in dictione Theſeus explicabimus.Rauci codri.i.poetæ illius:qui ob aſſiduam recitationé raucus effect9 erat. Ouidius circa finem libri quarti metamorphoſeon:Raucaq; garrulitas ſtudiũq; immane loquẽdi. Erat aũt Codrus poeta pauperculus:quem pulpita paſcebant.Iuue.in.iii.ſatyra.

Lectus erat codro procula minor urceoli ſex
Ornamentum abaci.necnon & paruulus infra
Cantarus:& recubans ſub eodem marmore chiron:
Iamq; uetus græcos ſeruabat ciſta libellos.

Et diuina opici rodebant carmina mures.'
Et Martialis libro epigrámatum quarto:
Plus credat nemo q̃ tota codrus in urbe
Cum ſit tam pauper:quomodo cæcus habet.
Et ſubſeqtur Iuuenalis dicens:
Impune ergo mihi recitauerit ille togatas.hoc ẽ ſine aliquo effectu recitauerit mihi ille togatas? ut nec aliqd hauſiſſe uidear:cũ non ſimiliter ego aliqd ſcribã. Nam impune quoq; commune eſt uocabulũ:nec tantum ad hoc quod eſt ſine pœna:quãtum ad omnem effectum referri conſueuerat: ut eſt illud Apulegii:Impune capitoliũ aſcendi cum nemo eſſet:q ſententiam diceret.Et eſt togata comœdiæ genus: qua ſolum romanorum uilia & communia narrabant.In quib⁹ teſte Quintiliano Affrani⁹ excelluit:q(ut ait)utinam non inquinaſſet argumenta puerorũ fœdis amorib⁹ mores ſuos faſſus.Nec hoc loco ait Iuuenalis mihi:ut ex cõmemoratione perſonæ propriæ rem faciat gratiorem:quæ plurib⁹ competere poterat.ut Virgili⁹ libro georgicorum primo:Non illa quiſq̃ me nocte per altum Ire aut a terra moneat conuellere funem. Sed ad ſpecialiter tale quid refert poeta:ut oſtendimus.Et ſubdit Hic elegos.de quib⁹ uidimus in dictione elegia.Impune diem conſumpſerit ingens Telephus.hoc eſt ſine aliquo effectu:ut ſcilicet ego nihil didicerim & propter hoc nihil ſcribere debeam.Ille alius recitauerit mihi grande poema de Telepho:in cui⁹ recitatione diem conſumpſerit.de quo in dictiõe Telephus oſtendem⁹. Quid qnod nec minus ingentia recitant de Oreſte poemata: & nihil ego ſcribere audeam. Et tamen reſtent de illo plura cũ Script⁹ & in tergo nec dũ finitus oreſtes.Nam ut uidimus in dictione Oreſtes:præbebat ille materiam omnib⁹ ſcribere aliquid uolentibus.Ideo ait Virgili⁹ in.iiii.æneidos:Aut Agamemnoni⁹ ſcænis agitatus oreſtes.Et dixit tergo:hoc eſt exteriori parte membranæ.Nam conſueuerũt ut plurimum antiqui poemata aut orationes:quas aliis recitare uolebant:in rotulis deferre.ut idem Iuuenalis:Duo cæſaris anticatones.& hoc qa facile & ſine temporis interruptõe illos explicabant & replicabant.Vnde & uolumina dicta puto.Tergũ autem erat pars exterior ipſi⁹ membranæ:ut Virgili⁹ in.iii.georgicorũ:Vndaq; iam tergo ferratos ſuſtinet orbes. In qua & Oreſtes etiam ſcriptus erat:cum ab interiori capi non potuiſſet.Sed in iſa exteriori etiam deſcriptus nondum finitus erat.Accipiẽt & nõnunq̃ tergum pro toto animalis corio:ut Virgili⁹ in primo æneidos: Taurino q̃tum poſſet circũdare tergo.Et in primo georgicorũ pro ultima rei alicui⁹ parte idem poeta expreſſit cum dixit: Stiuaq; quæ currus a tergo torqueat imos. Cum ergo tanta audiuerim: & tanto tempore: q; ueriſimile ſit me ea optime accæpiſſe & noſſe:ita ut nulli magis ſit ſua nota domus: q̃ hæc iſa mihi. & nihil ego ſcribo: uenio merito repræhendendus.ideo ait:Nota magis nulli domus eſt ſua q̃ mihi lucus Martis. & reliqua . Sane hũc locum omnes quos legi ineptiſſime exponũt:dicentes ipſum Iuuenalem profiteri ſe utranq; philoſophiam naturalem ſcili cet & moralem:tartariq; & occultarum rerum noticiam dilucide adeptu; fuiſſe Cum Vulcani antrum & uentorum qualitates ac pœnarũ apud tartareos differentias ſe ſcire proponat.Et ſic quod ille ad fabulas:hi ad altam perſcrutationem & ſapientiam referunt.Quod utiq; ineptiſſimum eſt: & contra intentionem ei⁹:ac ſatyricum morem:manifeſtiſſime comprobat. Neq; eniz poetas quoſdã alios de ineptia & arrogantia occulte damnãs:in hæc eadem uitia iſe incidiſſet.Nec ſe ſane ſapientem: ſed poti⁹ ignorantem declarare intendit cum dicat:Si natura negat: facit indignatio uerſum. Qualemcũq; poteſt. Similiter Perſi⁹:Nec fonte labra prolui caballino.Nec in bicipiti ſomniaſſe parnaſo Memini me:ut ſic repente poeta & doctus & indoct⁹ ſcribat:& ea ſolum quæ iam iã mihi ita innoteſcunt:ut nulli alii nota ſit magis domus ſua.Cur & non ego etiam(tametſi indoctus ſim)aliquid:quãuis periturum ſcribã? magis q̃ ſemper audire debeam? Quod uero illa quæ quotidie poetæ illi proclamant ſibi nota eſſe debeant:hac cõpro bat ratione:quæ omnem abiicit arrogantiam Platani Frontonis:hoc eſt quæ in domib⁹ ſunt Frontonis.nec non & eiuſdem domus columnæ crebra recitatione confractæ:eius nomini omnia referunt & reclamãt: qn & marmorea ſedilia mea aſſidua ſeſſione conuulſa:id idem retũdunt. Ac iſa eadem:quæ illi dicunt ſe ſcire deſignant.Cur & non ego q ſemper auditor fui:iſta etiam optime pernoſcere debeam? Rurſus & quod iter poetas indoctos:& non inter doctos:cõnumerari habeat:duabus rationib⁹ explicat.Prima qa manum ferulæ ſubduximus:hoc eſt ueræ diſciplinæ ſubtraxit.Nam ſic poetæ frequenter pro diſciplina ferulam aſſumere ut oſtendimus.Secũda eſt cauſa quia conſilium iſe dedit Syllæ: priuatus ut altum dormiret. De quo Cæſar teſte Suetonio neſciuiſſe illum litteras dixit:qa dictaturam depoſuit.Sed qa id multo fortius de illo intelligi debuit:qui ei ignauum hoc conſilium præſtitit:ut aliquid prouerbium ferre uidebat. quare ſi Iuuenalis eiuſmodi illi conſilium dedit:longe magis & inter indoctos uidebatur cõnumerandus:q̃ ipſe Sylla indoct⁹ dici debuit.Cũ ergo ea ſolũ quæ optie cognoſcere potuit:a ſummo minimoq; poeta ſcribant:ſtultũ uideat ob id ſe ab ſcribẽdo cõtinere:quia perituꝝ quod ſcriberet eſſet op⁹:cũ nullũ eo tpe ſcriberet opus quod nõ utiq; periturũ eẽt.Ait ergo ſic poeta lepidiſſim⁹:Nota magis nulli dom⁹ eſt ſua:q̃ mihi luc⁹ Martis:hoc eſt Marti romæ conſecratus.qa teſte Iuſtino in ultimo ſuorum epitomatum libro in illo Rhea numitoris filia duos pueros(incertum ſtupro an Marte concæptos)enixa eſt. Cũ ergo luc⁹ iſe quotidie a poetis agitaretur:& illorum iſe poeta noſter ſemper auditor fuerit:conſequens erat(ut probabit)id quoq; pfecte

ſibi innoteſcere. Quin & Aeoliis uicinum rupibus antrum Vulcani: ſcilicet & ei notum. Nam ab ætna monte per ſubterraneos ſpecus uſque in hieram inſulam antrum eſſe perhibetur: quod Vulcano ſacrum dicit. Virgilius in. viii. æneidos:

Inſula ſicanium iuxta latus. æoliamq;
Erigitur liparem: fumantibus ardua ſaxis:
Quam ſubter ſpecus: & cyclopum exeſa caminis
Antra ætnea tonant: ualidiſq; incudibus ictus.

Ideo ait antrum illud uicinum rupibus æoliis: quia eſt ab ætna in hieram inſulam iuxta latus ſicanium & iuxta liparem atq; ſtrongylem: ubi regnum fuit Aeoli: ut late uidimus in dictione æolia: & in aliis dictionib⁹. Nulli ergo eſt ita nota domus ſua: ut mihi antrum Vulcani: hoc eſt omnes fabulæ: quæ de antro Vulcani ab hiſce poetis recitantur. Quicquid agunt uenti: hoc eſt uel ab Aeolo compreſſi: uel ad aliquid exequendum iuſſi. ut hi: ſcilicet poetæ fabulantur: mihi cognitum eſt: Quas torqueat umbras æacus: qui Iouis fuit filius ex Aegina. & apud inferos cum Rhadamanto & Minoe conſtitutus iudex dicitur: ut in ſua dictione uidim⁹ Vnde alius furtiue deuehat aurum Pelliculæ: hoc eſt omnes Iaſonis fabulæ: quæ illum pelliculam auream ex colchide deduxiſſe loquũtur mihi probe innoteſcunt. Quin & quantas iaculetur monychus ornos: ut i ea dictione uidimus. Sed q̃ hæc omnia ip̃e ſcire deſciderat: per rationem a minori ſumptam comprobat. Nam ſic hæc ip̃a Frontonis Platani conuulſaq; marmora clamãt ſemper: & proloquũtur. Et aſſiduo rupta; lectore columnæ: ut Virgilius in quarto georgicorum: Et cantu querulæ rumpunt arbuſta cicadæ. Quid ego obtuſior ne ſum marmoribus? Et platanis? quaſi dicat: & ſi talia hæc ip̃a ſciunt: multo magis & ego rationis capax: & ſimili modo ſemper auditor eadem ſcire debeo. Nec intelligere uoluit Iuuenalis: ut omnes exponere cõſueuerũt: Frontonem illum eundem fuiſſe poetam: qui in propria & tam egregia domo eiuſmodi poemata recitaſſet: cum in ſequentibus oſtẽdat ſui temporis poetas pauperrimos eſſe: nec ſimiles habere domos: in quibus ſunt porticus columnæ & platani. Sed (ut idem oſtendit in ſatyra quæ ĩcipit Et ſpes & ratio) Romani diuites cum iam nihil prorſus poetis conferrent: ædes tamen commodare ſolebant: ut in illis ſaltem recitare poemata poſſent: ut in ea ſatyra ad Teleſinum pauperem & egregium poetam inquit:

Didicit iam diues auarus:
Tantum admirari tantum laudare diſertos:
Vt pueri iunonis auem. & ſubdit: At ſi dulcedine famæ
Succenſus recites: maculonus commodat ædes: Ac longe ferrata domus ſeruire iubet. In qua ſollicitas imitatur ianua portas. Et reliqua: quæ proſequitur. Vnde ſimili modo nobilis hic Fronto poetis egregias domos pro poematum recitatione præſtabat. Ad quem Martialis in epigrãmatib⁹ ſcribit dicens: Vota tui breuiter ſi uis cognoſcere marci: Clarum militiæ fronto togæq; decus. Cum ergo nõ alia poemata a docto uel ĩdocto poeta ſcribantur: q̃ quæ rettulimus: & in his omnes diuerſentur. Nam (ut inquit) Expectes eadem a ſummo minimoq; poeta: quid amplius reſtat? niſi q̃ & ego aliquid ſcribere debeam? q̃q̃; indoctus ſim & ignorans. Quod ex hoc comprobat dicens: Et nos ergo manuz ferulæ ſubduximus: hoc eſt quonam pacto doctus eſſe ualeo: qui manum a ferula: hoc eſt diſciplina ſubtraxi. & poti⁹ præfatas nugas & fabulas audire uolumus: q̃ ſub ferula perſiſtere. Nam tranſlationem duxit ab eo: qui cum manum ferulæ præbet: ſe diſciplinæ ſubiectum oſtendit. Eſt enim ferula flagelli genus quo puerorum manus uapulare conſueuerũt. Horatius in ſermonibus: Nam ut ferula cædas meritum maiora ſubire. Sed hic pro diſciplina accæpit: ut ſimiliter obſeruauit: ac intellexit noſter Carolus arretinus cum ait ad Cyriacũ: Ignorant docti cauſas: querũtq; frequenter: Vnde tibi eloquium copia tanta tibi eſt?

Nec certe immerito: cum nil didiciſſe magiſtro.

Dicas & ferulæ ſurripuiſſe manum. Probat & alia ratione Iuuenalis ſe inter ĩdoctos connumerãdum eſſe cum ait. Et nos conſilium dedimus ſyllæ priuatus ut altum Dormiret: hoc eſt ut abſq; grauibus dictaturæ curis quieſceret. Virgilius in. iii. georgicorum: Nec ſomnos abrumpit cura quietos. At quia ob hoc quod dictaturæ renuntiauit: dictus fuit neſciſſe litteras: multo magis ego qui id quoq; illi conſilium dedi neſcire litteras dici mereor. Et hæc dicta quidem ſufficiant pro explanatione difficillimi loci: & introductõe ad primam ſatyraz nobilis poetæ Iuuenalis. Cætera uero quæ difficilia uidentur diuerſis in dictionibus horũ cõmentariorum pro noſtra facultate explanare conabimur. Nec id ſane formido quod nõnulli uaticinari uidentur futuros quoſdam: qui commentariola quædam ex his noſtris commentariis diuerſos in poetas ſine honore noſtro traducere: ac quæ noſtra ſunt ſibi arrogare non uerebuntur. Ego enĩ quoſq; ſimiles paruipendo. ſuo enim illi mendacio & furto detecti erubeſcent: modo amicis pro mea uirili ſatiſfaciam. hæc haſtenus. Verum & nonnulla in hac ſatyra reſtant: ac in aliis quibuſdam deinceps ſatyris: quæ ex amiſſorum librorum defectu nunq̃ plene intelligere ualui: ut quis ille fuerit de quo ſupra meminimus: qui pupillum expoliauit: & proſtituit. Quis ille qui bona dedit præſepibus: & caret omni maiorum cenſu: dum peruolat axe citato flammeam. Ac ille qui ſe lautum ac beatum exiguis tabulis: & gemma fecerat uda: licet quidam

fuisse Mathonem putent: quod mihi non constat. Quis etiam ille qui dedit tribus patruis aconita. Et licet hæc nonnullis forsitan parua esse uideantur: nobis tamen sic iucunditatem & lepiditatem (ut decet) poetæ captare cupimus: necessaria prorsus apparent. Sed quod non ualemus: prætermittere libet. Et ad aliqua in secūda satyra transeamus: quæ obscure a poeta tractari uident. Mittamusq; iā socraticos cinædos: quos in dictōne cinædus explicauimus. Quin & illos quibus podice leui Cædunt tumidæ medico ridēte mariscæ ideſt tumores illi difficiles: qui ex confricatiōe podicis puerorū oriri dicunt: & a medico scilicet ridente ob id qūia turpem causam recognouit incidūtur in podice leui: ideſt sine pilis: ut ætatem monstret: Virgilius in Siseno de filia Prœti:

Quamuis collo tumūissēt aratrum:
Et sæpe in leui quæsissēt cornua fronte: ideſt absq; pilis.
Martialis in ultimo epigrammatum:
Sit nobis ætate pūer non pumice leuis:
Propter quem placeat nulla puella mihi.
Sed uerius & magis ingenue Peribonius: qui uultu morbum inceſſuque fatetur. De quo Martialis ait:
Quid quod ad sextum fictum philosophum & uirum obscœnum Infamis uarillus ait: ego te ceuentem sexte uerebor: ideſt dum pedicaris apte te mouentem. Nam ceuere quidem est masculoruꝫ: hoc est se apte mo tare dum pædicantur. Martialis in tertio:
Sed pædicaris sed pulchre neuole ceues.
Iam iam tu prior es: neuole uincis: aue.
Crissare uero est mulierum apte scilicet se similiter motantium dum futuuntur. Iuuenalis in satyra Credo pudiciciam: de Laufella loquens: quæ præmia proponebat illis mulieribꝰ quæ meliꝰ id agitabāt inquit: Frictum crissantis adorat. Martialis similiter:
Scire cupis quo casta modo matrona loquaris:
Nunquid cum crissas blandior esse potes?
At de eodem Sexto meminit idem Martialis i libro septimo epigrammatum cum inquit:
Ad natalitias dapes uocabar:
Essem cum tibi sexte non amicus. Et subdit:
Sed causam scio nulla uenit a me:
Argenti tibi libra postulanti:
Nec leuis toga nec rudes lacernæ:
Non est sportula quæ negotiatur.
Poscis munera sexte non amicos.
Et subdit deinde Iuuenalis:
Quis cælum terris non misceat: & mare cælo
Si fuit displiceat uerri:

P rolepsis ultima cum. p. ante. s. & i. latino scribit: dici potest præceptio. Nam componitur ex pro quod est ante & λῆψις accæptio. Et est figura teste Seruio super quarto georgicorum ex persona poetæ: quæ tunc quoq; fit: cum aliquid præ accipit ad qualitatem quæ subsequitur: ut Virgilius cum dixisset Pancheiam tel lurem fleuisse: Eurydicem uxorem Orphei dixit: Pancheia rhesi: mauortia tellus: quam scꝫ longe postea q̄ fuit Orpheus ille tenuit.

P rometheus cum. th. aspirato scribit: fuit teste Ouidio in primo metamorphoseos: Iapeti filius ex Asia nym pha coniuge: Quam satus iapeto mixtam fluuialibus undis Finxit in effigiem moderantum cūcta deorum: & reliqua: de quo fere oēs poetæ loquūtur. Ex quo Promethides cum. i. p̄ducta ante des deducit. Ouidiꝰ li. i. metamorphoseos:
Vnde Promethides placidis epimethida dictis.

P roœmium cum. œ. diphthongo in secunda secundum græcam litteraturam scribitur: quam sane latini no stri iam non obseruant: sed sine diphthongo ne eiusdem litteræ fiat inculcatio proœmium scribunt: dicit latine initium uel exordium: & (ut dixit Quintilianus circa initium libri quarti) Maiori quadam ratiōe græ ci uidentur proœmium nominasse: quo a nostris initium modo significatur. Illi partem hāc esse ante igres sum rei: de qua dicendum sit ostendunt. Nam siue propterea quod οἶμη cantus est: & citharœdi pauca illa quæ antequam legitimum certamē incohent emerendi fauoris gratia canunt proœmium cognominarunt Oratores quoque ea quæ prius q̄ causam exordiantur: ad conciliandos sibi iudicum animos proloquunt eadem appellatione signarunt: siue quod ὅϊμον: id quod ante ingressæ rei ponitur: sic uocare est institutū: idem græci uiam appellant.

P ropylæa secunda cum. y. græco sequens cum. æ. diphthongo scribitur: dicitur latine uestibulum uel por ticus: sed de uestibulo plura locutus est Gellius: quæ qui uoluerit in libro decimosexto noctium atticarum:

legere poterit.

P ropina cum.i.latino ſcribitur:apud græcos uero.ei.diphthongus:cuius abiecta.e.retinemus.i.& iuxta cõ poſitionem græcam dici poteſt ante famem.Nam componitur ex pro quod apud nos dicit ante : & πεῖνα fames.Et(ut nonnulli aſſerunt)locus erat iuxta thermas & balnea publica:ubi poſt lauacrum a fame & ſiti reficiebantur:unde & alii quidam ex latina præpoſitione pro:& dictione græca compoſitum potius uolũt q̃ ex ambabus græcis:ita ut id quod datur pro eſurire indicet ſiue eſculenta ſint:ſiue poculenta:unde uerbum propino deducitur:quod indicat eſculentum tibi porrigo uel poculentum.Iuuenalis in ſecũda ſatyra:Quando propinat byrrho tibi ſummitq̃ tuis contacta labellis Pocula?ideſt porrigit tibi uinum:quod ipſe prius ſuis labellis attigit.

P ropheta cum.t.exili ſcribitur:dicitur latine uates:& deſcendit a προφημι quod eſt exprimo uel profero.

P roſcænia cum.c.exili &.æ.diphthongo a latinis ſcribitur:qui ſcænam ex qua componitur cum diphthongo teſte Priſciano ſcribũt:apud græcos uero ſine diphthongo ut in ea dictione uidebim⁹:Et ſunt proſcænia teſte Seruio ſuper.ii.georgicorum:pulpita ante ſcænam in quibus ludicra exercentur.

P roſelytos cum.e.abſque diphthongo &.y. græco in penultima &.t.exili ſcribitur:dicitur a noſtris aduena

P roſelenus cum.e.abſq̃ diphthongo & unico.l.ſcribit̃:ſignificat apud nos ante lunam:ut Cicero in fondana:arcades cõmemorat q ſe proſelenos eſſe aſſerunt:ut uidimus in dictione arcadia. Nam cõponit̃ ex pro quod eſt ante & σελήνη luna.

P roſeucha cum unico.s.&.ch.aſpirato ſcribitur:dici poteſt latine obſecratio uel oratio.Id enim dictio græca quæ eſt προσευχή indicat.poni tamen uidetur a Iuuenale pro loco ubi precibus & obſecrationib⁹ aliqui a tranſeuntibus mendicabant:ut iuuenis ille petulans ad illum:quem acriter pulſauerat ad Iuuenalem ait in.iii.ſatyra:Ede ubi conſiſtas in qua te quæro ꝓſeucha.

P roſerpina cum.i.latino ſcribitur:apud græcos uero non cum.i.ſed cuꝫ.o.περσεφόνη ſcribitur:fuit Iouis filia ex ſorore Cerere. Nam cum Pluto teſte Ouio in quarto faſtorum & quinto metamorphoſeos:ex inferis emerſiſſet:ut fundamenta trinacriæ conſpiceret:quæ cum Typhœus ingentibus uiribus ſuperimpoſitam ſibi inſulam abiicere conaretur aperiri uiſa ſunt: & lucem uſq̃ ad inferos demittere luſtrans ſiciliam Proſerpinam conſpexit in campis ætneis cum Cyane nympha & ſirenibus flores legentem:quam rapuit & ad inferos ſecum duxit:ac matrimonio ſibi copulauit.Hanc mater Ceres accenſis facibus maximo cum ulu latu perquirens ab Arethuſa certiorata eſt illam apud inferos degere: unde frægit aratra & cætera ruralia inſtrumenta:& apud Iouem conqueſta obtinuit eam poſſe retrahere:ſi nil apud iferos comediſſet:quæ Aſcalapho accuſante comperta eſt ſeptem grana malepunici comediſſe. Quapropter ad leniendum Cereris dolorem ſtatuit Iuppiter ut ſex menſibus anni cum marito apud inferos: ſex cum matre apud ſuperos degeret. Quæ diuus Auguſtinus in ſeptimo de ciuitate dei: & alii nonnulli interpretantur ut Proſerpina fœcunditatem ſeminum indicet.Et a proſerpendo Proſerpina ipſa dicatur: & filia Cereris ideſt terræ:quæ cum quodam tempore defuiſſet apud inferos rapta dicebatur:unde ceſſauerunt aratra & ruralia inſtrumẽta.Sed cum luctu publicõ celebrata rediſſet fœcunditas:fuerunt præ gaudio ſolennia quædam illi inſtituta quæ apud athenienſes nobiliſſima habita ſunt. Solinus uero dixit in ſicilia campum ætneum eſſe floriduꝫ & ſemper uernantem:ubi & demerſum foramen aſpicitur:per quod Ditem ad raptum Proſerpinæ exeuntem fama eſt hauſiſſe lucem.Euſebius autem libro temporum dixit Proſerpinam ſpecioſiſſimam fuiſſe uirginem Cereris filiam & Sicani regis uxorem: quam ob famam pulchritudinis ſingularis Orcus moloſſorum rex rapuit: & matrimonio ſibi copulauit. At Varro in quinto de lingua latina:Proſerpinam inquit lunam eſſe: quæ ut ſerpens modo in dexteram:modo in ſiniſtram:modo in ſuperiorẽ:modo in inferiorem partem cæli moueatur.Et ipſa luna apud ſuperos & inferos æquis temporum ſpaciis cõmoratur.

P roſopis cum.i.latino ſcribitur:inſula eſt teſte Herodoto in delta nili hoſtio:in qua eſt atarbechis ciuitas.

P roſopopœia cum.œ.diphthongo in penultima ſcribitur:& ad uerbum dicitur perſonæ factiua.Nam componitur a προσωπον quod eſt perſona:& ποιω facio:figura eſt uel quando inanimatum ad animatũ loquitur:ut apud Ouidium in initio libri de fine titulo:ut Qui modo naſonis fueramus quinque libelli. uel animatum ad inanimatum:ut Horatius in epodo:Quid amplius:o mare:& o terra ardeo.uel quando etiã ad inanimatum ipſum quoq; inanimatum loquitur:ut apud eundem in ſecũdo metamorphoſeos:terra & maria loquntur & flumina.

P roſodia cuꝫ.œ.diphthongo in ſecunda ſcribi deberet:ſed ut idem ſeruetur ſonus apud nos qui apud græcos: conuerſa eſt diphthongus in.o.longam: & cum.i.latino in penultima ſcribitur. Dicique poteſt latine accentus:qui lex eſt ſiue regula ad eleuandm deprimendamque ſyllabam uniuſcuiuſque particulæ orationis accõmodata.Et alio nomine apud græcos τόνος dicit̃.Nã antiquos noſtros accẽt⁹ etiã uocaſſe tonores Quintilianus eſt auctor declinato ut ait uerbo a græcis q tonos dicũt quos nos accẽtus,pprie nominamus. Et ſunt tã apud græcos: q̃ apud latinos tres:acut⁹:grauis:& circũflex⁹.Nã hi ſoli denotãt ubi quæq; ſyllaba eleuari deprimiue debeat:quod ex maxima uocũ cõſonantia percæptũ ẽ.Ideoq; dicebat Quitili.li.prio

de institutione oratoria:nō esse cuiuslibet auris litterarum exigere sonos:non hercle magis q̄ neruorum:
Acutus igitur ille accentus est quo syllaba uocem acuit eleuatq̄: & signatur ea uirgula quæ a sinistra parte
in dextram sursum ducta est.Grauis uero est quo syllaba deprimitur:siue deponitur:unde signatur uirgu-
la:quæ a summo in dexteram deponitur.Circūflexus autem quo syllaba:& acuitur simul:& deprimit̄: un-
de ex acuto & graui confectus uidetur.Quare semicycli linea designatur:quæ sane accentuum signa a lati-
nis non scribuntur:a græcis uero semper.Sed nec etiam apud illos accentus grauis ubi est designat̄: ut ost̄
demus.Nam omnis dictio tam apud græcos q̄ apud nostros siue monosyllaba sit: siue polysyllaba: unum
habet accentum prædominantem atq̄ principalem:qui acutus est:uel circūflexus:nec plures acutos aut cir-
cunflexos:nec unum acutum:& alterū circūflexum habere potest.Sed accentus graues tot habet dictio po-
lysyllaba: quot syllabas ultra eam in qua acutus est uel circunflexus habere comperitur.Vt si apud græcos
ἀνθρωποσ dicatur:prima quidem acuitur:sequentes uero duæ grauantur.Similiter in illa ἀθηναιοσ pe-
nultima circunflectitur:& reliquæ omnes grauantur. Quod simili modo apud latinos licet nō signetur in
pronuntiatione:tamen æqualiter obseruantur.Nam in hac dictione italicus secunda: hoc est antepenultia
acuitur:reliquæ uero omnes grauantur.Similiter in ea quæ est Octauianus penultima circūflectitur: & re-
liquæ omnes grauantur. Idem in compositis: ut ϖαρὰμεθον:& malesanus: quæ unicum habent accentum
circūflexum:græca quidem in ultima:latina uero in penultia.Aliæ uero omnes eorum syllabæ graues sunt
unde nec etiam apud græcos accentus grauis:hoc est super graues syllabas designatur.Sane & si illius uir-
gula hoc est quæ a summo in dexteram deponitur:sæpissime in græcorum scripturis conspicitur. nō ob id
quoq̄ fieri Moschopolus diligens illorum grammaticus: & Diomedes apud nostros approbatissimus: ut
accentum in illa grauem esse dicamus:cum semper in ea syllaba ubi eiusmodi conspicitur uirgula sit acut9:
Sed ut denotetur acutum illum accentum per consequentiam aliarum dictionum sequentiū esse legendū
nec sententiā tunc quoq̄ in ea dictione completam esse:& ob id quoq̄ cum suppressione quadam licet acu
tus efferendum:unde quū dici Demosthenes in oratione cōtra Aeschinem ϖολλὰμὲν οὖν ἐγωγ̄ε̄λατ-
τοῦμαι κατὰ τοῦτον τον ἀγωνα ἀισχίνου.& in pluribus dictionibus signata sit uirgula accent9 gra-
uis:non ob id accentus ibi grauis est:qui non signatur:& accentus dicitur syllabicus: & ibidem quoq̄ plu-
res sint monosyllabæ quæ acutum uel circūflexum necessario exigunt: Sed ut acutus qui est in illis in aliarū
dictionum consequentiam proferatur:hoc est in aliqualem similitudinem grauis.Nam si grauis.ipse signa
retur accentus quæq̄ syllaba præter quam illam ubi acutus est: & circūflexus signari haberet. Verum nec
inter acutum & circūflexum percæptibilis est ab uno quoq̄ in pronuntiatione diuersitas:nisi forte ab exer
cito musico. Nam per unumquemq̄ illorum uox ipa eleuari uidetur.Sed acuti quidem supra longam &
breuem:circūflexi uero tantummodo supra longam:nāq̄ supra breuem poni nō potest. Vnde circūflexus
accentus duos tantummodo locos in dictiōibus polysyllabis apud græcos obtinet ultimæ scilicet & penul-
timæ.Et hoc ideo quia dictiones nostræ accentum regulariter in ultima non patiuntur. Acutus autez apud
græcos tria detinet loca:ultimæ scilicet penultimæ & antepenultimæ.Apud latinos uero ob eandem causaz
solum penultimæ & antepenultimæ. Itaq̄ ultima exeunte breui & penultima longa:si super penultimam
sit accentus circūflexus habetur: ut ἀθηναῖοσ. Similiter in latinis fortuna: romanus:marinus: arretinus:
Octauianus:sanus:amoris:legebat:ut etiam in monosyllabis:dos:flos:cos:quas uocales esse lōgas necesse
est.At amant quia primam breuem habet:& ultimam longam: & super primam habet accētum: necesse est
illum esse acutuz. Idem si penultima & ultima longæ sint:ut legebant athenæ mycenæ.Sed ut diximus si in
antepenultima accentus esse dicatur:acutus erit semper:& nunq̄ circūflexus:ut dominus:Virgilius:Tulli9
Quare & regula in latinis de accentibus datur:quod in trisyllabis dictiōib9 & tetrasyllabis siue deinceps:si
penultia breuis fuerit antepenultia acuet̄.Iuu.in pria satyra:Vnciolā proculei9 hz:sed gillo deuncez .Idē in
satyra Credo pudiciciam.Fiunt uerceoli pelues sartago patellæ. Virgilius in Coridone: Præterea duo nec
tuta mihi ualle reperti Capreoli:in quibus unciolam urceoli & capreoli in antepenultima acutum habent.
Idem in primo æneidos: Vnius ob noxam & furias aiacis oilei:ubi ei9 uersus prima dictionis acuitur.Nam
ut ait Seruius in his scilicet:unius illius ipsius media syllaba naturaliter producitur:sed cum opus est corri-
pitur:ut in eo uersu hac excusatione: quia quotiens uocalem longam uocalis sequitur: superiori detrahit
uires. Vt apud eundem in tertio æneidos:Insulæ ionio in magno:& in septimo:Sudibusue præustis.Idem
in bucolico:Et longum formose uale uale inquit iolla. Quamobrem & in eo uersu.i.ante.u.uocalem cor
ripi potuit.Ideoq̄ in antepenultima tunc quoque accent9 fuit:quæ sane regula & in græcis similiter dictio
nibus obseruatur:ut infra uidebimus. Sed econtrario fieri contingit:cum antepenultima corripitur.Nam
tunc quoq̄ penultima habet accentum:ut Virgilius in primo:Nauibus infandum amissis unius ob irā:ubi
eius dictionis unius antepenultima corripitur: & media producitur:atq̄ accentum detinet circunflexum.
Rursum & si penultima & ultima in eadem dictione longæ quidem fuerint:antepenultima uero breuis:ipa
antepenultima acui nō pōt.inde teste Quintiliano in primo de institutione oratoria:olympo & tyrāno acu
tam mediam syllabā nostri dedere:qa duabus longis sequentibus primā breuē acui noster sermo nō patit̄.

Quod autem ſupradiximus dictiones latinas regulariter accentum in ultima pati non poſſe:ob hoc quoq; regulariter diximus:qa ut idem Quintilianus nõnullos grãmaticos ſic dicere ac loqui:ut propter quædaꝫ uocum diſcrimina dictiões quædam acuto ſono finiant:ut circum litora circum piſcoſos ſcopulos:ut ſi nõ acuerent ultimam circus dici uideatur:& non circuitus. Sed ut infra oſtendit id ſibi non placet. Et magis dicendum putat dictionem illam mutare conditionem:ita ut in illis locis uerba coniungantur: & tanquam unum ſub uno accentu diſſimulata diſtinctione enuntientur.itaque tanquam in una uoce una eſt acuta. Quod idem accidit in illo Troiæ qui primus ab oris.Simile dicimus in his quas græci uocant ἐγκλύσεις ut uirumq; cano.ubi ſoliti ſumus ſemper ſubſequente illa coniũctione q; applicare accentum ultimæ præcedenti.Immo ut quidam ferũt non ſolum accentum ea coniunctio q; commutare poteſt:ſed quãdoq; & tempus.ut Virgilius in Damone:Vno eodemq; igni:ſic noſtro daphnis amore.Vbi tandem dictio eodem quæ penultimam naturaliter longam habebat:& ultimam breuem:tũc quoq; ratione encleticæ penultimã breuem fecit:& ultimam longam.ut alibi:Vna eademq; uia ſanguiſq; animuſq; ſequũtur.Simile & inſteterũt: & miſcuerũt penultimaꝫ breuiauit.ut Virgili⁹ in.iii.æneidos:Obſtupui ſteteruntq; comæ:uox faucib⁹ hæſit.Et libro georgicorum primo:Miſcueruntq; herbas & non innoxia uerba. Alii uero putant magis id ex auctoritate factum q̃ ratione encleticæ:cum abſq; encletica idem nõnunq̃ comperiatur.ut in eo uerſu:Nõ eodem curſu reſpondent ultima primis:qui quantæ ſit auctoritatis ipemet indicet auctor.uerum & in quibuſdam aduerbiis conſueuimus omnino differentiæ cauſa accentuꝫ in ultima ponere:ut alias una eo pone ſane cum acuto in ultima: ne ſi in penultima haberent nomina magis aut uerba crederent.Rurſus & p ſyncopam defertur quandoq; accentus in ultima:ut in ea dictione ardeatis quæ circũflexum habet accentum i penultima:& per ſyncopam facit ardeas:cum in eodem circũflexo in ultima. Naꝫ ut ait Priſcianus in qnto Antiquiſſimi hic & hæc ardeatis:harpinatis:ſuffennatis capenatis: ferentinatis:cum circũflexo in penultia proferebant:quæ nos per ſyncopam ardeas:harpinas:ſuffennas:capenas:ferentinas: cum eodem accentu i ultima dicimus. Quin & eodem modo ut idem in alio loco dixit:hoc eſt cum circũflexo in fine proferunt: optimas:primas:pontias:crotonias:larinas:& rauennas.Similiter & in eadem gentilium nominum forma eodem teſte antias nomen proprium cuiuſdam hiſtorici:qui Valerius dictus eſt: cũ eodem circũflexo ꝓfertur accentu.Item & ad appellatiuorum differentiam hæc propria Manas & Lenas cum accentu ſimiliter circunflexo in fine proferuntur.Iuuenalis: Quod captator amat lenas aurelia uendat.Itez & noſtras nominatiuus ſingularis(ut idem auctor in.viii.eiuſdem operis dixit)ultimam circunflectit: ad differentiam accuſatiui pluralis qui acutum habet in penultima:uerum & alia quædam per ſyncopam eodem teſte in.iiii.eiuſdem uoluminis tranſferunt circũflexum de penultima in ultimam:ut audiuit audit:cupiuit cupit:fumauit fumat. Virgilius i tertio æneidos: Et omnis humo fumat neptunia troia.Item & per apocopen:ut produce produc:illice illic:iſtice iſtic.Idq; omnibus artium ſcriptorib⁹ placuiſſe refert: qui de accentibus ſcriptitarunt.Quid quod fio dum in declinatione monoſyllabam facit:ſi cum alio ſimiliter infinito componat uerbo:non ſolum ſignificationem & coniugationem:ſed accentum in eadem ſyllaba:hoc eſt etiam in fine conſeruat.ut calefio calefis calefit:tepefio tepefis tepefit:tam in ſecunda q̃ in tertia perſona accentum queꝫ in ſimplicibus habebat:in fine conſeruat.mutat etiam accentum metri conditio.ut cum dixit Virgilius: Pecudes pictæq; uolucres.Nam uolucres media acuta legenda eſt:quæ & ſi natura breuis eſt: poſitione tamen ẽ longa:ne faciat iambum quem non recipit uerſus heroicus.Similiter cum ait in undecimo:Tu uoluſe arma ri uolſcorum edice maniplis.Exigebat ars teſte Seruio:ut in ea dictione maniplis eſſet accent⁹ ſuper ni:hoc eſt antepenultimam:cum penultima natura breuis ſit.Sed quia penultima poſitione longa eſt: accentũ lon ga detinet:hoc eſt ſuper ni:ſed utiq; longa eſt ex muta & liquida:quod quotiens fit tertia a fine:hoc eſt antepenultima accentum etiam ſortiri potuit:ut latebræ tenebræ. At in eo uerſu ut ſecunda a fine accentum haberet uerſus obtinuit:ut in ſimilibus fieri contingit. Solet etiam ſynæreſis ſpeciem accentus commutare & locum.Nam quotiens exigente metri neceſſitate in nominibus græcis fit ſynæreſis: & ſuper ſynæreſiꝫ remanet accentus:neceſſe eſt illum circunflexum eſſe.unde in quibuſdam plenis nominib⁹: ut Thermodoon Demophoon & ſimilibus:quæ habent acutuꝫ in penultima.Et per ſynæreſim fit Thermodon Demophon mutatur accentus ex acuto in circũflexum:& tranſfertur in finalem. Sed dubium eſſe uidetur de græcis dictionibus quæ latine ſcribuntur: an eundem apud nos prorſus accentum ſeruare habeant queꝫ apud græcos primitus retinebant.Quod aſſerere uidetur Seruius ſuper primum georgicorum:quando ait Virgili⁹ Heliadum palmas epiros aquarum.ubi ait epirus habet accentum ſuper.e.quia græcum eſt:quod ſi latinũ eſſet haberet ſupra pi quæ longa eſt.Quod ſi uerum eſt idem dicendum eſſet de tragœdia comœdia:& nõ nullis aliis quæ apud illos habent accentum in penultima:& apud noſtros in antepenultima detinẽt. Quare cũ hæc quoq; cuꝫ Gaſpare ueronenſi grãmatico præſtantiſſimo pro noſtra conſuetudine conferrem:dixit non ſcribendum eſſe i eo uerſu Virgilii epirus per.us.finalem: ſed epiros per.os.ita ut litteraturam græcam conſeruet. Idque in antiquis Virgilii codicibus comperiri aſſeruit:ut Ouidius ſimiliter libro metamorphoſeos decimotertio. Rura petunt epiros ab his regnataq; uati. Et Seruiũ id idem intellexiſſe cum ait quia græcum eſt:hoc eſt litteratura græca ſcriptum:& græco ſono prolatum ſeruat accentum in prima.

Nam etsi græcæ dictiones latina litteratura scribunt' & ꝓferuntur: mutare illas quoq; accentum constat secundum exigentiã nostram: ut tragœdia: quæ qa latina litteratura ꝓfert' hoc est sono diphthongi nostræ & non græcæ: accẽtum q apud græcos in penultima erat in antepenultima cõmutauit: quæ apud nos quoque longa est: & diphthongum nostrã. œ. detinet. Ouidius in. ii. de tristibus: Omne genus scripti grauitate tragœdia uincit. Horatius in poetria. Effutire leues indigna tragœdia uersus. simili modo cõmœdia. ut idem Horatius: Interdũ tamen & uocem comœdia tollit. At uero ꝓsodia qa litteraturam seu magis sonum græcum cõseruat: accentum ipm in penultima: ut ẽ apud græcos: sic apud nostros detinet. Vnde ait ipe Seruiꝰ in. iiii. ænei. Accentus sane græcꝰ tũc esse põt: cũ declinatio græca seruat' : ut olympos tyrãnos: quæ sic quoq; more græco p os terminata habet accentũ in prima: At si terminatiõe latina ꝓferimus acutum in media accẽtum detinet ut supra uidimus. Qua de re id quoq; diligenter inspiciendũ ẽ: accentũ apud græcos in antepenultimam locari non posse: ultima. s. exeunte longa: imo & si in uno casu alicuius nominis accentus forte i antepenultima eẽt: qa ut diximus ultimã breuem tũc esse necesse est: si in aliis casibus eadeꝫ ultima lõga fiat mutabit' accentus: & de antepenultima in penultimã cõmigrabit' : ut ἄνθρωπος in nominatiuo breuem hꝫ ultimã: & accentũ acutum detinet in antepenultima: & id idẽ in accusatiuo cõtingit: ut ἄνθρωπον: etiaꝫ in uocatiuo ut o ἄνθρωπε. At in genitiuo & datiuo qa ultimã longam detinẽt: hoc ẽ diphthongũ: mutat' accẽtus ex antepenultima in penultimã: ut ἀνθρώπου: & in datiuo similiter: ut ἀνθρώπῳ. ecõtrario etiã quãdoq; cõtingit nomen aliquod longã ultimam habere in recto: & accẽtuꝫ in penultima: & qa in aliquo casuum ultima breuis fit: mutat' accentus in antepenultima: ut ἀριστοτέλης: cuius ultima qa longa est habet accentũ in penultima: nec in antepenultima habere põt. At in pleno genitiuo: hoc est i nõ habẽte synæresim qa breuis est ultima: facit accentũ in antepenultima: uidelicet ἀριστοτέλεος. Similiter in uocatiuo ἀριστοτε῀λες. Simili modo Δημοσθένης ἀντίσθενης: & mille alia. Itaq; cuꝫ nos hæc nomina traducimꝰ q ultimam recti quæ apud illos est. η. in. e. nostrum transferimus: & nostra litteratura illa ꝓferimus: nutamus etiã accentũ ipm in antepenultimã secũdum quod in eadem litteratura apud illos accentꝰ ipe cõperit' : & dicimus Aristoteles Demosthenes Antisthenes cũ accentu in antepenultima: tam in recto q̃ in aliis casibus. Nã cum in simili litteratura apud illos: hoc est cum. e. in ultima: & nõ cũ. η. ea nomina ꝓferunt' : ut in eorum uocatiuis apparet: quæ in es & non in. ης. desinunt: accentũ detinent i antepenultma & nõ in penultima: ut cũ dicunt ὦ ἀριστοτέλες: ὦ Δημόσθενες: ὦ ἀνδίστενες in omnibus cũ accentu super antepenultimam. Nos ergo cum hac litteratura tam in recto q̃ in aliis casibus utamur eodem quoq; accentu: & in recto & in aliis utimur casibus & dicimus in recto Aristoteles: & in accusatiuo Aristotelem cum accentu in antepenultima. Iuuenalis in. ii. satyra: Si quis Aristotelẽ simlem uel pittacon emit. Similiter Demosthenis: ut idem i satyra Omnibꝰ in terris: Eloquium ac famã Demosthenis ac Ciceronis. Nam & hæc ac similia nomina penultimam corripiũt: nisi aliquãdo ratione liquidæ post mutam ꝓducantur. Quare & secũdum regulam primo habitam accentum apud nos in antepenultima detinere habent. Sed diximus ratione liquidæ post mutam ꝓduci posse. ut Virgilius in bucolico: Sola sophocleo tua carmina digna cothurno. ubi. pho. ratõne mutæ & liquidæ subsequẽtium producit' . At uero in aliis seruant correptam. ut Iuue. in. ii. satyra: Inter socraticos notissima fossa cinædos. ubi. cra. corripit' . Sane & in aliis pluribus dictionibꝰ græcis mutamus accentum. Nam τραγῳδία: cuius ultima semper longa a græcis deponit' habet necessario accentũ apud illos in penultima. Similiter κωμῳδία. Sed qa a nobis in litteratura nostra ultima ipa corripit' : mutamus accentum in antepenultimã: & dicimus tragœdia: comœdia: cum acuto in antepenultia. Vnde hæc quoq; uerba ait Priscianus in. vi. Hoc quoq; sciẽdum qꝺ omnis nominatiuus desinens in. a. a nostris corripit' : quamuis sit apud græcos ꝓductus: ut lydia: syria: phrygia: Italia hispania: & omnia alia nomina regionũ. unde accentꝰ quoq; cum tempore a nobis mutat' : qa. s. apud græcos habent accentũ in penultima: eo qꝺ ultima longa ẽ: & apud nos antepenultima: qa ultima breuis habet' . In paucis tamen græcis inueniuntur nostri poetæ seruasse morem græcum. Statius in quarto thebaidos: Non tegea nonꝺ ipa deo uacat alite fœlix Cyllene. Idem in sexto Te plangeret argos: Te nemea: tibi lerna comas: lariss aq; supplex Poneret. ubi tegea & nemea quia producta conseruant a finalem accentum quoq; græcum detinent: idest acutum in penultima. Et hæc hactenus. Nunc quasdam particulares dictiones inspiciamus ubi accentum habeant.

A ffatim teste Amiano primam acuit. Sicq; se audiuisse legentem Probum grammaticum hos Plauti uersus in cistellaria: Potine tu homo facinus facere strenuum? Aliorum est affatim qui faciant. Idem confirmat Gellius libro septimo noctium atticarum.

A ttentim teste Gellio præfato libro. vii. primam acuit.

A dmodum teste eodem auctore primam acuit.

A ffabre similiter eodem teste acutum habet in prima.

A pprobe simili modo in prima acuitur.

A pprobus teste Gellio in præfato libro septimo: cum significat ualde probus primam acuit: quo uocabulo usum fuisse dixit Cecilium in comœdia quæ inscribitur triumphus: cum ait: Hierocles hospes est mihi adolescens approbus.

Apprimus teſte eodem Gellio non acuitur in prima: ſed ut apparet ex hexametro uerſu Liuii in odyſſea media circũflectitur: q talis eſt. Ibi deniq; uir ſummus apprimus patroclus.

Apprime ſimili modo mediam circũflectit: nec Gellio placet acui primam.

Appotus non placet ſimiliter Gellio primam acui: quare media circũflectitur.

Apoſtema habet accentũ in antepenultima ſi græce uis enũtiare: at latine in penultima ἀποστημα.

Ara ſine aſpiratione deorum: & primã circũflectit: quia longa eſt ſubſequente ultima breui. At cũ aſpiratiõe ſtabulum deſignat porcorum: ac primam corripit & acuit.

Cecidi præteritũ ſi uenit a uerbo cædo quod é incido habet accẽtum in penultima: in quã diphthongus conuerſa fuit. Iuue. in. iii. ſatyra: Ebrius ac petulans: q nullũ forte cecidit. At ſi uenit a cado habet accentum in prima: ut Virgilius in. iii. æneidos: Ceciditq; ſuperbum ilium.

Cyclops acuit primã: ſed quonãmodo accentũ hẽat in genitiuo & accuſatiuo plurali in ea dictione uidimus.

Decus decoris quũ qdem neutrũ eſt in oĩbus ab eo declinatis corripit. o. & a decet uerbo deſcendit: habetq; accentũ in antepenultima: quem etiã in plurali cõſeruat. Virgilius li. ænei. prĩo: Scænis decora alta futuris. cum uero eſt maſculinum habet accentuz in penultima: hoc eſt ſupra. o. quã ſemper producit: ut decor deris: ſicut auctor auctoris.

Eadem in recto habet acutum ſuper primã: & penultimam corripit: quæ eſt. a. Virgilius in primo æneidos: Nunc eadem labente die conuiuia quærit. At in ablatiuo habet accentũ ſuper penultima: quã ſemper producit: hoc eſt ea ſemper producit. a. in ablatiuo.

Eodem quia ſemper ablatiuꝰ eſt: &. o. ſemper producit: niſi auctoritate uel metri neceſſitate impediatur ſemper illam penultimam acuit

Ergo quãdo qdem eſt coniunctio illatiua acutum habet in prima. Iuue. in ſatyra Credo pudiciciaz: Nullam inuenies quæ parcat amati: Ardeat ipa licet tormẽtis gaudet amantis: Et ſpoliis: ergo longe minus utilis illi uxor qſqs erit bonus optanduſq; maritꝰ. Quando uero eſt aduerbiũ cũ genitiuo iunctũ & pro illius gratia uel illiꝰ ob cauſam poniť teſte Seruio: habet accentũ in ultima quæ circũflectiť: ut Virgilius in. vi. æneidos: Illius ergo uenimꝰ: ideſt illius gratia uel ob cãm illius.

Euphrates apud nos uti apud græcos penultimam acuit. Virgiliꝰ in primo georgicorũ: Hinc mouet euphrates: illinc germania bellum

Exaduerſum huiꝰ ſecũdam ſyllabam debere acui: una cũ Aniano exiſtimauit Gelliꝰ li. vii. noctiũ atticarum: & ſic apud Terentiũ legi oportere dicũt cũ ait: in quo hæc diſcebat ludo exaduerſum loco tonſtrina erat q̃dã

Fictilis primam acuit. Iuuena. in ſatyra Atticꝰ eximie: Fictilis: & nullo uiolatus iuppiter auro.

Gætulus habet accentũ ſuper penultima quam circũflectit. Iuuena. in ſatyra Omnibꝰ in terris: Cum gætula ducem portaret bælua luſcum. Virgiliꝰ in. iiii. æneidos: Aut captam ducat gætulus hiarbas. quod Martialis non obſeruauit: ut uidimꝰ in dictione gætulia.

Hara qum aſpiratur ſtabulũ deſignat porcorũ & primam acuit.

Heliodorus habet accentũ in penultima. Iuue. in ſatyra Credo pudiciciam: Tonſoris tantũ dáno rapit heliodorus. Nã componiť ex ἥλιος. i. ſol: & δωρον donũ: cuiꝰ ſane prima naturaliter longa eſt: qa apud illos eſt ω. mega. Et ſic uniuerſaliter omnia cõpoſita a δωρον: quod eſt donũ: habẽt penultimã longã: ſuper qua é accentꝰ: ut Polydorꝰ Dyodorus. Martialis in. x. Natali dyodore tuo cõuiuia ſenatꝰ Accubat: Theodorꝰ. Iuuenalis in ſatyra Et ſpes & ratio: Lautorũ pueros artem ſcindens theodori.

Hippocrates habet accentũ in antepenultima. Martialis in. ix. Os hominis mulſum me rogat hippocrates.

Ineus in obliquis caſibꝰ ſemper habet accentũ ſuper ſecũda. Iuuenalis in ſatyra Omnibꝰ in terris: A carbõe & forcipibus gladioſq; parante Incude & luteo uulcano ad rhetora miſit.

Iſidorus cũ accentu ſuper penultimam contra uulgarem conſuetudinem proferri debet.

Legeris ſi ſecũda eſt perſona præſentis eius paſſiui quod eſt legor: habet accentũ in prima: ſi uero futuri habet in penultima: & ſic uniuerſaliter in tertia & quarta uerborum paſſiuorũ cõiugatione comperiť. ut audieris uel audiere: legeris uel legere: duceris uel ducere: poneris uel ponere. Iuuena. i. v. ſatyra: Duceris plãta uelut ictus ab Hercule cacus: Et ponere foris.

Malea promontorium laconiæ habet accentũ in penultima: ut in ea dictione uidimus.

Marſya acuit primam: ut in ſua dictione oſtendimus.

Orpheus primam ſimiliter acuit.

Patina habet acutum in prima: ut in ea dictione.

Præmodum primam acuit teſte Gellio li. vii. noctium atticarum: quod apud. L. Liuium in odyſſea ſignificat ſupra modum. Nam parcentes inquit præmodum: hoc eſt præter modum.

Pero pro nympha habet accentum in ultima: ut in ea dictione. pro calciamento uero in penultima.

Porſena habet accentum in prima: teſte Seruio ſuper octauum circa finem: & cum unico. n. ſcribitur: ut in ea dictione uidimus.

Polyxena habet accentum in ſecũda: ut in ea dictione oſtendimus.

P hreneſis habet accentum in penultima:ut in ſua dictione ꝓbauimus.
P roceres ſubſtantiuū eſt: & in omnibus quos habet caſibus acutum detinet in antepenultima: ut huius ꝓceris:& hi proceres:& ſemel comperi hūc ꝓcerem. Iuue. in ſatyra Stemmata quid faciunt:Agnoſco procerē: ſalue gætulice ſeu tu. At uero ꝓcerus ꝓcera ꝓcerum adiectiuum eſt: & habet accētū ſemper in penultima:ut corpora ꝓcera. Virgilius in ſileno:ꝓceras erigit alnos.
Q uando dupliciter poni conſueuit:& pro qa:& pro temporis aduerbio. Siquidem pro qa ponitur: teſte Feſto actū habet i ultima:quod pluribus exēplis monſtrare poſſum⁹. Virgili⁹ i primo æneidos: Hic tibi fabor enim quādo hæc te cura remordet. i. ſiquidem ſeu qa. Idem in bucolico:Dicite quādoqdem in molli conſedimus herba. i. qa ſedimus. Iuue. in ſatyra Omnibus in terris:Diſcutiēda ualent ſterilis mala robora ficus: Quādoqdem data ſunt ipſis quoq; fata ſepulchris. i. qa data ſunt. At cum ꝑ aduerbio tēporis ponit accentum habet in penultima. Ouidius in heroidib⁹:Quando ego non timui grauiora pericula ueris?
R ecido ſi a cado deducitur accētum habet in prima:ſi uero a cædo in penultima.
R hetorica acuit ātepenultimā:lz penultīa lōga ſit. Iuue. i. vii. ſaty. Ad pugnā q rhetorica deſcēdit ab umbra.
S erpedon ſecundū duplicem declinationē:duplicem habet accētum. Nam ſi in ultima ſyllaba habet accētū: facit in genitiuo huius ſerpedontis:ſi uero in penultima facit ſerpedonis.
T ribulis habet penultimam ꝓductam: & ſuper illa accētum. Horatius:ut cum pilleolo ſoleas cōuiua tribulis. Martialis in. viii. Nunc anus & tremulo uix accipienda tribuli.
T orcular etiam ſuper penultima habet accentum.
T heodorus habet accentum:ut uidimus in dictione Heliodorus.
P roſthеſis cum. s. ſequēte. th. aſpirato: & in ultima cum. i. latino ſcribitur:dici pōt appoſitio uel additamētū ut in principio dictionis alicuius additur littera uel ſyllaba:ut cum dicimus gnatum ꝓ natum:aſtans ꝓ ſtās. Virgilius in ſecūdo æneidos:Arduus armatos mediis in mœnibus aſtans
Fundit equus uictorq; ſinon. & componit ex pros:quod eſt ad:& θέσις poſitio.
P rotagoras cum. t. exili ſcribit:fuit teſte Apollodoro Abderites & Mæandri filius:ſiue Artemonis ut alii dicunt. at uero Eupolis illum fuiſſe teium rettulit. & fuit teſte Apulegio in. iiii. Floridori cū primis rhetoricæ inuētoribus ꝓfacūdus. hunc teſte Gellio li. v. noctium atticarū:in ſtudiis doctrinarum egregius cui⁹ nomine Plato libros ſuos illi inclyto ſcripſit adoleſcentem aiunt uictus quærendi gratia in mercede miſſum:nectu raſq; onerum corpore ſuo factitauiſſe:quod genus græci ἀχθοφορους uocant:latine baiulos appellam⁹ Et late deinde ꝓſequit quēadmodum Democritus Abderites ex eo genere oneris animi illius aciem ſolertiamq; cognouerit:ſecūq; abduxit:ut habuit:atq; ſumptū miniſtrauit:& philoſophias docuit:& cū eſſe fecit quātus poſtea fuit. Idem teſte Fauorino uocatus ē ſapientia:dixitq; de diis non poſſe ſtatuere an ſint an non ſint:ob qd pulſus fuit ab atheniēſib⁹:& ei⁹ libri i foro cōcremati fuere. Idē teſte Heraclito thuriis leges dedit. Et cū iam nonagenari⁹ ſiciliam nauigaſſz obiit. fuit alius aſtrologus:& alius ſtoicus philoſophus.
P roteſilaus cum. t. exili &. i. latino:atq; unico. s. ſcribit:ut oſtendit Ouidius in heroidib⁹:q ait: Bella gerant alii:proteſilaus amet. Homerus uero nōnunq; cum duplicato. ſ. ratōne metri ſcripſit: fuit ex phylace oppido theſſaliæ Iſiphyli filius:habuitq; uxorē Laodomiam filiam Acaſti:ipa dicēte apud Ouidiū i. xiii. epiſto. heroidū:Vix ſocer iſiphylus:uix me grandæu⁹ acaſt⁹:Vix mater gelida mæſta refecit aqua. Et cū un⁹ eēt ex græcoꝝ ducibus q ad troiā iuerunt:& primus ex nauibus i litus ꝓſiliret:ab Hectore interfectus fuit.
P roteus cum. t. exili ſcribit:fuit teſte Heſiodo in theogonia Oceani & Tethyos filius:habuitq; patriam pallenem in theſſalia:qua relicta regnauit in carpatho inſula. Imperauitq; etiā ægyptiis:& fuit uates Maximus de quo plura Virgilius in. iiii. georgicoꝝ ſcripſit:aliiq; poetæ diuerſi græci & latini. Vnde Theocritus ωσ̄ ωροτευσ φοκασ και θέοσ ων ἔνεμε:hoc eſt uti ꝓteus deus exiſtens etiam phocas pauit.
P rothous cum. th. aſpirato ſequente. o. ſcribit. fuit teſte Homero libro. ii. iliados: unus ex ducibus græcis: q ex magneſia uenit ad troiam.
P rotogenes cum. t. exili ſcribitur:nomen ē ſignificans aliquem primi generis:& ut plurimū ꝑ eo ponit a pōe tis:q ſe talem cōfingit:ut Iuue. in. iii. ſatyra:Non eſt romano cuiq; locus:hic ubi regnat Protogenes aliquis Fuit etiam nomen cuiuſdam pictoris illuſtris:q teſte Gellio in fine libri. xv. noctiuz atticarum: memoratiſſimam illam imaginem Hyliſi apud rhodios in ædibus qbuſdam publice factis extra muros urbis pinxit.
P rotogenia cum. t. exili ſcribit:fuit teſte Ariſtarcho ſuper decimū odyſſeæ:Deucalionis filia ex Pyrrha.
P rothœnor cū. th. aſpirato ſequente. œ. diphthongo ſcribit:fuit teſte Homero in. ii. iliados: unus ex quinq; boetiorum ducibus:q ad troiam uenerunt.
P rotocollum cum. c. &. t. exilibus atq; duplicato. l. ſcribit. Dicunt nōnulli poſſe hoc quoq; uerbum interpretari ꝑ prima cōglutinatione:hoc eſt ꝑ prima illa & raptim confecta ſcriptura:quæ aliam magis compoſitaz deſiderat. Et qa in cæra glutino quæ p tabulas extenſa erat:ꝓtocollum ideſt prima conglutinatio uocata ē ita ut ωροτον primum dicat:& κολλησις glutinatio. Alii uero non cū duplicato. l. ſed cum ſimplo ꝓtocolum. i. primū ſcz ſcripturæ membrum:κολον enim membrum dicit interpretari uolunt.
P rotologia cum. t. exili ſcribit:& quaſi prima locutio.

Protomartyr

P rotomartyr absq; aspiratione:& cum.y.græco scribitur:estq; protos:idest primus martyr.
P rotonotarius absq; aliqua aspiratione scribit̃:dictio est ex græco:quod é protos.i.primus:& notarius quæ dictio est latina:a nota sc̃z deducta:hoc est primus notarius.
P roxeneta absq; aliqua diphthongo:& cũ.x.consonãte:atq;.t.exili scribit̃:dictio est græca: & qua utit̃ Demosthenes cõtra Aeschinem:deduciturq; a προξένιζω:quod est hospitio coapto. Sed ille iã apud nos dicitur:q compositor & mediator est emibilium & uendibilium.
P salmus cum.s.immediate post.p.scribit̃:diciq; potest latine canticum.Nam a ψάλλω uerbo græco:quod est canto deducitur:unde & psalterium.
P saltria cum.s.post.p.&.t.exili atq;.i.latino scribitur.dicebat̃ apud romanos illa quæ sequebat̃: & amabat istriones:& deducit̃ a psallo quod est canto: qa illi quos eiusmodi fœmina amabat:quotidie in scænis cantare solebant.Iuuenalis:Quæ psaltria penem.
P salmodia eodẽ mõ scribitur:& componit̃ ex psalmo:& odia q est cantus.Quod si plene transferret̃ deberet cũ diphthongo psalmœdia scribi:sed ut græcus sonus cõseruet̃:dicitur psalmodia sicut ꝓsodia.
P sammis cum duplicato.m.&.i.latino scribitur:fuit Neci regis ægypti filius cui teste Herodoto libro historiarum secũdo:in regno successit.
P sammenitus cũ duplicato.m.&.i.latino atq;.t.exili scribit̃:fuit Amasis filius & ægypti rex:q teste Herodoto li.histo.iii.mortuo patre ꝑ id tp̃s:quo uix in ægyptum Cambyses traiæcerat: apud memphim una cũ reliquis ægyptiorum a Cambyse prœlio superatus captus est.
P sammetichus cũ duplicato.m.&.t.exili atq;.i.latino:&.ch.aspirato scribit̃:fuit antiquus ægyptiorum rex: ante hũc teste Herodoto li.histo.ii.q de illo late pertractat.Aegyptii primos oim hoiuꝫ se esse putabãt:postea uero huius industria didicerũt phrygas primos fuisse:se uero secũdos.
P seudus cũ.eu.diphthongo in prima syllaba scribitur:dicit̃ apud nos falsus: & inde pseudopropheta falsus
P sylli cũ.y.græco subsequẽte diplicato.l.scribit̃:populi sunt in libya iuxta nasamones:atq;ꝓpinquiores garamantas.hi teste Herodoto li.histo.iiii.cõtra noxiuꝫ uirus incredibili corporis firmitate muniti erãt:quod Lucanus in.viii.tetigit cum ait:Gens unica terras
Incolit:a sæuo serpentum inoxia morsu.
Marmaridæ psylli par lingua potentib⁹herbis.& reliqua:quæꝓsequitur.Sed ut dixit Herodotus:hæc gẽs prorsus deleta fuit:nec qcq̃ præter opinionem de uestigio sui nominis reliquerũt.Quod per quem modũ euenerit:ipe idem præfato libro descripsit. Cui⁹locum Gellius li.xvi.noctium atticarꝫ:elegantissime p hũc modum pene ad litterã traduxit:dicens psyllos quondã fuisse in terra aphrica conterminos nasamonibus: austrumq; in finib⁹eorũ quodam in tpe per q̃ ualidũ ac diutinum flauisse eo flatu aquam oẽm in locis:i quibus colebant exaruisse:psyllos re aquaria defectos:eam iniuriam grauiter austro succensuisse:decretumq; fecisse uti armis sumptis ad austrum:ꝓinde quasi ad hostem iure belli res petitũ ꝓficisserent̃:atq; ita ꝓfectis uentum austrũ magno spirit⁹agmine uenisse obuiam:eosq; uniuersos cũ oĩbus copiis armisq; tumulis mõtibusq; arenarum superuectis operuisse:eo facto psyllos ad unũ oẽs interiisse.Itaq; eorꝫ fines a nasamonib⁹ occupatos.hos dixit Plin.circa initiũ libri.vii.a Psyllo rege cognomiatos.Similes & his fuerũt marsi i Italia
P sitacus cum.i.latino &.t.ac.c.exilibus scribit̃:auis est:quam teste Plinio li.x.naturalis histo.& Solino similiter in collectaneis:india sola mittit:sed nunc quoq; iuxta meroen & ægyptum capi comperimus:ipa colore uiridis est:cum torque puniceo.Cuius rostri tanta est duricies:ut si e sublimi præcipitet̃ in saxũ nixu oris se conseruat illæsam:quæ tenet quinos digitos:habẽt aũt ternos cæteri: & cũ linguam lõge latiorem q̃ cæteræ aues habeant:articulata exprimit uerba.
P sythium prima cum.y.græco sequens cum.th.aspirato:&.i.latino scribitur:genus est passi:de quo late uidebimus in dictione surrhentum.
P sora cum unico.r.scribitur:dicitur latine scabies:quo uocabulo sæpe utit̃ Plinius in naturali historia.
P thia prima cum.th.aspirato imediate subsequente.i.latino scribit̃:sicq; frequentius scribitur:licet Homerus addat quãdoq; aspirationem ad.p.& dicat phthia:fuit thessaliæ regio: & Achillis patria:ut diuersis in locis ostẽdit Homerus:& nos late uidimus in dictione asopus:uerum latini nostri poetæ cõsueuerũt iterponere aliud.i.& dicere phithiam trib⁹sc̃z cũ syllabis:ut Briseis in epistola ad Achillẽ apud Ouidiuꝫ in heroi.
Quam sine me phithiis canescant æquora remis:
Et uideam puppes ire relicta tuas. Virgilius in primo æneidos:Veniet lustris labentibus ætas:Cum domus assarici phithiam clarasq; mycenas : Seruitio premet ac uictis dominabitur argis : sic græci mnam nos minam dicimus.
P thisis cum.th.aspirato &.i.latino utrobiq; scribitur:est exulceratio pulmonis ex humorũ concursu.
P tysis prima absq; aliqua aspiratione &.y.græco sequens cum.i.latino scribitur:dicitur spuitio:& a τύω: quod est spuo deducitur.
P teria cum.t.exili &.i.latino scribitur:locus est capadociæ munitissimus:apud sinopem ciuitatem:ubi Crœsus primum cum Cyro pugnauit.

P tolemæus prima cũ.p.&.t.exilib⁹:atq; .o.uocali: ſecunda cũ.e.abſq; diphthongo quam nõnulli in.o.con-
uertunt:penultima cum.æ.diphthongo ſcribitur: nomen eſt ꝓprium deductum a πτολέμω:quod apud
æoles:idem eſt quod apud atticos πολέμω ſine.t.i.pugno:& eſt apud grãmaticos regula:q; omnia nomi-
na deſinentia in eus:& a uerbis circũflexis deducta:ſemper.æ.diphthongum detinẽt in penultia:ut τιμῶ:
quod eſt æſtimo:iudico:honoro Timæus:πτολέμω Ptolemæus. Et fuerũt hoc nomine uocitati uiri q̃ plu-
res clariſſimi. Et reges ægyptii:quibus Ptolemæus Lagi gregarii militis filius initium dedit. Nam ſic teſ-
tẽ Iuſtino libro.xiii.&.xvii.ſuorum epitomatum uirtute ſua humilitatẽ patris excedens:unus ex patriciis Al-
xandri magni effectus eſt.poſt cuius mortem potitus ægyptum aphricamq; & magnã arabiæ partem: poſt
quadrageſimo ãno regni ſui tam amplum ſucceſſoribus ſplendorem reliquit:quod ſubſequentes ægyptii
omnes reges Ptolemæi ab illo dicti ſunt. Reliquit hic duos filios Ptolemæum Philadelphum:& Ptolemæ-
um Ceraunum. Philadelphus illi ſucceſſit in regno uir ſane doctiſſimus: & Stratonis philoſophi diſcipu-
lus. Qui & bibliothecam illam nominatiſſimam fecit:quæ uſq; ad primum alexandrinum romanorũ bellũ
durauit. Et cum ãnis trigintaocto regnaſſet: diem extremum obiuit:cui Ptolemæus filiꝰ cognométo Euer-
getes in regno ſucceſſit. Hic ſex & uiginti ãnos regnans moritur. Cui & filius Ptolemæus Philopater dictꝰ
hæres ſucceſſit in regno:qui cum decem & ſeptem annis regnaſſet uita deceſſit. poſt quem filius eius Pto-
lemæus Epiphanes uigintiquattuor ãnos regnũ tenuit:cui per trigintaquinq; ãnos Ptolemæus Philoma-
ter cognominatus ſucceſſit in regno.poſt quem Ptolemæus alter Euergetes nouẽ & uiginti ãnis regnauit.
poſt hũc Ptolemæus Phython:qui & Soter etiam cognominatus fuit:decem & ſeptem ãnis regnauit. Huic
Ptolemæus Alexander per decem ãnos ſucceſſit.poſt quem nequiſſimus ille adoleſcẽs Ptolemæus Diony-
ſius q Pompeium magnũ truncari permiſit ultimo regnauit. fuerũt & nõnulli alii Ptolemæi :ut filius Pyr-
rhi regis. Item & quidam Cypriorum rex: qui ſuis diuitiis romanum ditauit ærarium. fuit & aſtrologus ex
ægypto non ſtirpe regia:quæ longe ante illum defecerat:ſed pheludienſis qui floruit temporibus Traiani
& Hadriani ĩperatorum:ut ipſe in qnto nono & decimo maioris ſui operis atteſtatur.

P urpuriſſa cum.i.latino:& duplicato.s.ſcribitur:color eſt qui bombyci ĩmixtus:mulieruꝫ genas tingere cõ-
ſueuit:de quo uidimus in dictione phucus.

R Apud Græcos in initio dictionum ſemper aſpiratur:ut in primo horum cõmen-
tariorum libro monſtrauimus.
R hadamanthus cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit Iouis filius ex Europa: & rex ly-
ciæ:quo tempore apud argos regnabat Danaus:hic quia uir fuit ſeuerꝰ:& iuſti-
ciæ executor:a poetis fingitur apud inferos nocentum explorare culpas: dicente
Virgilio libro æneidos ſexto:

Cnoſius hic rhadamanthus habet duriſſima regna:
Caſtigatq; auditq; dolos:ſubigitq; fateri
Quæ quis apud ſuperos furto lætatus inani:
Diſtulit in ſeram commiſſa piacula mortem.

R hamnys ultima cum.m.ante.n.&.y.græco ſcribitur:fuit teſte Herodoto libro hiſtoriarum.vi. Vrbs in eu-
boia:in qua Fortuna maxime colebatur. Quod Lucanus tetigit li.v.cum de euboia loqueretur dicens: Et tu-
midis infeſta colit qua numina rhamnys:unde & ipſa Fortuna a poetis nõnunq; rhamnuſia dicta fuit:cõuer
ſione ſcꝫ.y.græci in.u.noſtrum,ut Ouidius libro.v.triſtium:Exiget ad dignas ultrix rhamnuſia pœnas. &
Iuuenalis in ſatyra.
R hamnuſia cũ.m.ante.n.in ſecũda ſcribitur:dicebat a poetis Fortuna:ut in præcedenti dictiõe uidimus.
R hãnetes cũ.m.ante.n.&.t.exili ſcribitur:nomen eſt uiri ꝓprium:de quo Virgiliꝰ in.ix.ænei. meminit.
R hampſinitus cum.m.ante.p.&. i.latino utrobiq; atq;.t. exili ſcribitur: fuit teſte Herodoto libro hiſtoria-
rum ſecũdo:rex in ægypto poſt Protea.
R haphanũ cũ.ph.aſpirato ſcribit:herba ẽ quæ & alio nomine:ut puto lapatũ dicta ẽ:ut ĩ ea dictõe uidimus
R hea cum.e.abſque diphthongo ſcribitur:fuit filia Cæli ex Veſta:& ſoror atque uxor Saturni:ut uidimus
in dictione ops.
R hebanus cum unico.n.ſcribitur:eſt Orpheo teſte in argonautica fluuiꝰ in faucibus boſphori thracii. Idem
Plinius in.v.ſuæ naturalis hiſtoriæ:confirmauit.
R hegyum cum.y.græco ſcribitur:ciuitas eſt teſte Liuio in quarto de ſecũdo bello punico:ĩ ultimo calabryæ
ſeu brutiorum:eo ſcꝫ in loco quo Italia a ſicilia dirupta ẽ:unde & a ῥηγνύω:quod eſt dirũpo nomẽ aſſum-
pſit. Et rhegyni qui ex hoc ſunt oppido cognominantur ab hiſtoricis. Et etiam regium ſine aſpiratõne ipſi
r:&.i.latino oppidum aliud eſt in gallia ciſalpina:a quo regienſes ciues cognominantur ab hiſtoricis: & nõ
rhegyni:ſicut cumani ex oppido cumarum in campania:& comenſes ex como oppido galliæ. Item albani
ex alba oppido quod eſt i latio:& albẽſes ex alba oppido ad lacum fucinum.
R heſus cum.e.abſq; diphthongo & unico.s.ſcribitur: fuit teſte Homero in.x. iliados:rex thraciæ: qui cum

albissimis equis & magnanimis:in adiutorium troianorum deuenisset:a Diomede & Vlyxe noctu claꝫ abstractis ī castris suis ītersectus fuit.Est etiā fluuii troiani nomen:ut idem circa initium libri.xii. demonstrauit

R hetorica cum.t.&.c.exilibus:atq;.i.latino scribitur:dicit'a nostris oratoria.

R hetor eodem modo scribitur:dicitur a nostris orator: q̄q̄; iam diuersa significare dicunt'. Nam orator is dicitur qui causas orat uel in iudiciis uel in concionibus.Rhetor uero nō iam orator:sed rhetoricæ professor dicitur:& græca declinatione facit in accusatiuo rhetora.Iuuenalis in satyra Omnibus in terris:de Demosthene loquens ait:Quem pater ardentis massæ fuligine lippus: A carbone & forcipibus gladiosq; parante Incude:& lutheo uulcano ad rhetora misit:idest ad ꝓfessorem rhetoricæ.Sane oratores nónunq̄; etiā legati a perorando ꝓ republica nominati sunt.Virgilius in.x.æneidos:Iamq; oratores aderant ex urbe latina.Declamator autem is dicitur qui studiis apud rhetorem in conuentu scholasticorum fictā causam orat At ipse quoque rhetor:& quicunq; alius si etiam extra scholaꝫ hoc genere utitur: siue ut alios siue ut se exerceat declamator uocatur.

R heuma cū aspiratiōe ipi⁹.r.similiter scribit'.Nā dictio græca ē:quæ latine eruptio siue fluor dici potest.

R hexenor absq; aliqua dihthongo:& cum.x.consonante scribitur:fuit teste Homero circa initium libri.vii. odysseæ:Nausithoi filius:& frater Alcinoi regis phæacum.

R hinoceron cum.i.latino &.c.exili scribit':animal est quadrupes habens in rhine ideſt naſo ceras:ideſt cornu Nam & alio nomine dici monoceron nónulli uolunt:eo ꝙ unicum cornu habeat:quod aliud animal eē puto:& in fronte cornu illud habere existimo:atq; latine unicornis dici.Sed rhinoceronta habere repandum cornu dixit Solinus:ideſt recuruū:quod subinde attritum cautibus in mucroneꝫ excitat eo ꝙ aduersus elephantos prælietur:par ipsis longitudine breuior cruribus:naturali telo aluū . petés:quam solam intelligit ictibus suis peruiam.Estq; bestiæ eodem Solino teste color buxeus.

R hynitalcus:prima cuꝫ.y.græco:sequens cum.i.latino:reliquæ sine aspiratione scribunt': fuit uir thracius: cuius exemplo teste Plutarcho in uita Romuli Cæsar sæpe dicere consueuerat:amare q̄dem est ꝓditionem: sed ꝓditores magnopere abhorrere.

R hypes cum.y.græco scribit':populi sunt achiuorum.

R hiphæi prima cū.i.latino:sequens cum.ph.aspirato &.æ.diphthongo scribit'.Sic quoq; dicunt'qdam scythici montes a perpetuo uentorum flatu.Naꝫ ῥιφίζω græce dicit':quod apud nos flo.Virgili⁹.i.iii. georgi. Gens affræna uirum rhiphæo tunditur euro.

R hipæ prima cum.i.latino:sequens cum.p. absq; aspiratōne &.æ.diphthongo scribit':sunt teste Seruio sup nono æneidos:montes in arcadia quos ad scythicorum differentiam nos sine aspiratione ipsius.p.scribere & ꝓferre consueuisse dixit.

R hytius prima cum.y.gæco : sequens cum.t.exili &.i.latino scribitur: fuit teste Homero libro secundo iliados:ciuitas cretæ.

R hythmus prima cum.y.græco:sequens cum.th.aspirato in subsequēte scribitur.Nec aliud latine q̄; numerum designat.Quintilianus libro nono de institutione oratoria:Sunt inquit numeri rhythmi:ut & Cicero ipe constituit:& secutus eum Virgilius cum dixit:Numeros memini si uerba tenerem.& Horatius in carminibus:Numeris quæ fertur lege solutis. Et pergit Quintilianus rhyhmi ut dixit: neq; finem habēt certum: nec ullam in contextu uarietatem:sed qua cœperunt sublatiōe ad positionem usq; decurrūt.

R hœtus prima cuꝫ.œ.diphthongo:sequens cum.t.exili scribit':mons est troianus:in quo Aiax telamonius : postq̄; seip̄m interfecit sepultus fuit:unde & rhœte⁹ deducitur:qui græce ῥοιτεῖος dicitur. Sed nónunq̄; qdem abiicientes.i.retinétes.e.,productam:ut Virgilius in.iii.ænei.Primum rhœteas aduect⁹ in oras.Aliquā do uero diphthongus ipsa a nostris diuiditur rhoeteius rhoeteia rhoeteium.Virgilius in.v.ænei.Non beroe nobis:non hæc rhoeteia mater est.Dorieli coniunx.

R hodope cum unico.p.scribitur:mons est thraciæ:ut dixit Florus libro suarum historiarū tertio: Sic quoq; a Rhodope regina thracum ibi sepulta cognominatus.Solinus uero dixit montē esse mygdoniæ quæ portio est macedoniæ:sed utrunq; esse potest:quia conterminæ sunt regiōes:&(ut ait Seruiꝰ super.iii.georgi.) Rhodope in plagam orientalē porrigitur:& septētrionalem reflectitur.Ideo ait Virgili⁹:Quaq; redit medium rhodope porrecta sub axem:Illic clausa tenent stabulis armenta.& reliqua.

R hodos cum unico.d.scribitur:insula est lyciæ teste Pomponio libro secundo: & prima cycladum uenientibus ab oriente:in qua rosæ capulum dicitur a nónullis fuisse inuentum:dum urbis fundamenta foderent':a quo & ciuitas & insula cognominata putatur.Nam rhodos græce latine rosa dicitur.huius circuitus admirandus:ut uidimus in dictione collossus.

R hodia cum.i.latino scribit':fuit teste Hesiodo in theogonia nympha quædam filia Oceani & Tethyos.

R hodius eodem modo scribit':fuit teste Hesiodo in theogonia:& Homero iuxta initium.xii.iliados:fluuius troianus olim ex monte ida effluens:nūc uero ita deperditus:ut cōperiri non possit.

R hodopis cum.i.latino scribitur:& facit in genitino declinatione quidem græca rhodopidos: latine uero

rhodopidis:fuit meretrix quædam thraciæ miræ pulchritudinis:quæ teste Herodoto libro historiarum se/
cundo:una cum Aesopo captiua fuit. Illam Charasses mitylenæus frater Sapphus poetissæ maxima pecu/
nia redemit:ut idem Herodotus in eodem libro testatur. Cuius etiam rei meminit Sappho foror in epistо/
la ad Phaonem cum ait: Arsit inops frater uictus meretricis amore: Multaq; cum multo damna pudore tu
lit. hanc eandem Plinius libro uigesimosexto naturalis historiæ: Pyramidem laudatissimam construxisse di
xit: nequis opes regum miretur: ut maiore sit miraculo eam tantas opes meretricio quæstu conquisisse. asse
ritq; una cum Herodoto illam Aesopi fabullarum philisophi: & compositionis conseruam & cõtuberna/
lem fuisse.

R homphæa cum. æ. diphthongo in penultima scribitur: dici potest framea: genus est gladii.

R hoxolani cum aspiratione principii: &. x. consonãte atq; unico. l. scribit̃: populi sunt scythici ultra danubiũ
quos dici rutenos puto: de quib⁹ in dictione bastarne uidimus.

R homa cum aspiratione principii (ut nonnulli uoluerunt) scribitur. Qui & græcum esse uocabulum ex au/
ctoritate magnorum uirorum contendunt. Nã Solinus in initio sui operis: sunt inquit qui uideri uelint rho
mæ uocabulum ab Euandro primum datum: cum oppidum ibi offendisset: quod extructum ante ualenti/
am dixerit latina iuuentus: seruatq; significatione impositi prius nominis rhomam græce ualentiam ipsam
nominarunt. Idẽ Hieronym⁹ noster a ῥωμη: qd̃ robur indicat: & ualentiã denominatã romã asserit. Vnde &
Macrobius li. iii. saturnaliũ: romani inquit ipsius nostræ urbis latinũ nomẽ ignotũ eẽ uoluerũt. Itaq; uelut
nomẽ græcũ & nõ latinũ cũ aspiratione ipsius. r. illi iidẽ qui hæc inducũt scribere uoluerũt. Quoꝝ nõnulli
deinde sententiam commutantes: ut ex eorundem nouis inscriptionibus aspeximus: antiquam scripturam
sequentes: absq; aspiratione romam iam scribere decreuerunt. Itaq; & nos cum illis illorum sequimur sen/
tentiam: qui romam non a græco accæptam sed latinam: & a Romulo cognominatam esse asserunt. Nam
& græcus ipse Plutarchus de eo nomine unde & qua potissimum causa emanauerit: sententias cum pluri/
mas rettulisset: eam tandem ueram esse dixit: quaꝝ Varro & Liuius noster: & exactissimi quique græci asse/
ruerunt: a conditore Romulo urbis romæ nomen accæptum fuisse. Idemque Salustius asseuerauit. At uero
Romulũ latinam etymologiam habere ex eo potissimũ constat: quod dixit Ouidius libro fastorum:

Arbor erat: remanent uestigia: quæq; uocatur
Romula nunc ficus: romula ficus erat: Quam sane ficum sic quoq; uocatam a rominando dixit Plutarch⁹
in uita Romuli: cum sub ea pecudes æstatis tempore frigora captantes: herbas rominare consueuerũt. Vel
ut dixit Plinius libro decimoquinto naturalis historiæ: ab eo quod sub illa inuenta est lupa: Romulo & Re
mo infantibus præbens rumen: ita enim tunc ut ait: uocabant mammam. Quamobrem cum ipso. r. absque
aspiratione romam scribendam puto. Idemq; ab antiquis nostris in numismatibus: & marmoꝝ inscriptio/
nibus obseruatum conspeximus. Romæ igitur ambitum diuersis temporibus fuisse uarium: ex diuersoꝝ
auctoritate comprobari posse uidetur. Naꝝ primus quidam ambitus: teste Cornelio Tacito a foro boario
ubi æreum inquit taurum aspicimus: quia id genus animalium aratro subditur: sulcus designandi oppidi
cœptus: ut magnam Herculis aram amplecteretur. Inde certis spaciis interiecti lapides per ima montis pala
tini ad aram Consutii: mox ad curias ueteres: tum ad sacellum larem forumq; romanum: & capitolium nõ
a Romulo: sed a Tito Tacito additum progressum est. Quæ omnia loca cum ad radices palatini montis fue
rint: in sequentibus designare curabimus. Plinius uero in tertio naturalis historiæ: ex Augusti traditiomb⁹
scribit urbis ambitum suo tempore milia passuuꝝ uiginti continere: portasq; habere triginta: & tũc quoq;
septem clausas esse. Flauius autem Vopscus scribit Aurelium imperatorem ambitum urbis ad triginta mi/
lia passuum ampliasse: nec de portis mentionem fecit. Quarum nomina ad plenum inuestigare: ac compe/
rire difficile esset. Nam cum diuersis temporibus aucta fuerit: & quæ intra ultimum murorum ambituꝝ re/
manebant: portæ formam decusq; amitterent. fueritq; deinde roma diruta & confracta: illas prorsus inue
stigare ac percipere uidetur impossibile. Sed earum tantum nomina explicabim⁹: quas apud historicos ex/
pressas cõperim⁹: hoc est flumentanã: collatinã: collinã: exquilinã: uiminalem: neuiã: querquetulam: gabiu/
sam: lauernalem: ruduscalanam: rutumenam: latinam: appiam: atq; eandem capenam: trigeminam: aureli/
am: fontinalem: carmentalem: quæ & scelerata dicitur: pandanamq;: & liberamugoniam: quæ & trigonia
cognominatur: catulariam: triumphalẽ. Quarum etymologiam & situꝝ: ut apud approbatos auctores cõ/
perimus: si non omnium: nonnullarum saltem explicare conabimur. Sed id primuꝝ prænotare liceat thy/
brim a septentrione urbem intrare: & ex latere meridiano uersus hostiam exire. Ita ut ex latere quidem de/
xtero uaticanum comperiat: & ianiculum: quæ duo regionem trãsthyberinam complent: a sinistro uero sit
romanæ urbis ambitus septem complectens colles. Erat igitur porta flumentana illa cognominata: quam
thybris urbem intrans in sinistra ripæ parte relinquitur. Sic quoq; dicta teste Festo Pompeio: quod thybris
eam quandoq; influxerit. Nec in aliam ex dispositione loci influere thybris potuisset: de qua Liuius i sexto
ab urbe meminit cum ait: prædicta die in petilinum lutum extra portam flumentanam. Quin & illaꝝ de cæ
lo tractam meminit. Collatina uero porta: quæ per eundem circuitum ad sinistram thyberis partem flumẽ/

tanæ iam etiam contermina teſte eodem Feſto a collatia oppido prope romam:in quod aliarum ciuitatuꝫ opes fuerunt collatæ appellata eſt. De quo Liuius in primo ab urbe dixit:collatia & quicquid circa illam agri erat ſabinis ademptum eſt.hæc eadem multos poſtea annos pinciana dicta eſt: a palatio ſibi propinquo.cuius teſte Caſſiodoro in epiſtolis rex oſtrogotorum primus Theodoricus demolita marmora rauẽnam portari curauit. Ad hanc conſequens porta fuit quæ gabiuſa dicebatur eo quod recta in Gabios duceret. Vnde & Liuius in bello macedonico:gabiuſam de cælo tactã fuiſſe cõmemoret. At ſubſequens porta qrinalis dicta fuit. Sic quoq; eodẽ Feſto teſte cognominata: qꝝ ea in collẽ qrinalẽ itur:ſiue quod proxime eam Quirini ſacellum eſt.hæc eadem(ut nonnulli uolunt)aliquando ægonenſis dicta fuit:eo qꝝ mons ipſe quirinalis prius ægonus cognominatus eſt. Alii uero aliam portam fuiſſe: & ad quemdam quirinalis collem deduxiſſe contendunt qui eo nomine cognominatus fuit.huic proxima collina dicebatur:quæ ad quirinalem conducebat. Quod Varro ipſe de lingua latina:ſic quoq; indicare uidetur cum dixit:in quirinali colle plura ſunt collium nomina. Nam collis tricepſois: ubi ædes Quirini:collis ſalutaris q tricepſois collis pollinaris:qui eſt ad ædem Salutis:& collis mutialis:ad ædem dei Diſſidii:ab qua collium uarietate quam quirinalis habuit collis:dicta eſt porta collina.huic portæ propinquũ fuit Veneris erycinæ templũ: de quo Ouidius libro faſtorum:

Templa frequentari collinæ proxima portæ
Nunc decet.a ſiculo nomina rege tenent.

Et hanc eandem rerum talium curioſi illam eſſe dicunt: quæ iam ſalaria nominatur. Quod nomen prius uiæ ſtratæ adfuiſſe Cornelius Tacitus indicat. Nam ingreſſum militum Vitellii imperatoris in urbem deſcribens:inquit tertium agmen per ſalariam collinæ portæ appropinquabat. Feſtus uero ait:quod per eaꝫ ſabini a mari ſalem deferebant. Sequens porta & collinæ ſuccedens uiminalis dicta:qa ſcilicet ad uiminalem collem ducebat. Eadem(ut nonnulli ferunt)& numentana dicta fuit:cuius etymologiam nondũ comperi:atq; eã fuiſſe quæ ſanctæ Agnetis nunc quoq; uocatur:nonnulli contendunt. huic exquilina ſuccedit qua ſcilicet in exquilias itur:nunc(ut ferunt)ſancti Laurentii : atq; etiam tyburtina appellatur. hanc eandem aliquando taurinam a capite tauri:quod illi inſculptum erat nonnulli cognominatam fuiſſe credunt Alii aliam taurinam ipſam extitiſſe contendunt. Fuit & alia quæ neuia olim nunc maior dicitur. Sequens iam pridem eſt aſinaria:a priſcis celimontana a celio monte:nunc ſimilis ſancti Ioannis uocatur.octaua cuius equiualens in angulo clauſa cernitur Metrodii porta dicebatur. Quin & omnes quas nominamus Liuius ipſe in ſecundo ab urbe:cum Porſenæ obſidionem deſcriberet:ſic quoq; a maioribus cognominatas fuiſſe ſatis oſtendit . Sequens porta(ut omnes coniectantur etiam nunc nomen retinet)latina dicta fuit: quod ea in latium ducebat. Eadem uel illi propinqua capena dicebatur:de qua Solinus Italum inquit regem de inſula ſiciliæ cum ſyracuſanis ad Ianum perueniſſe: ac eius conſilio auxilioq; ciuitatẽ iuxta albulam condidiſſe capenam nomine:a qua poſtmodum portæ capenæ nomen fuit. De eadem Iuuenalis in ſatyſa Vmbricii:qui unica rheda domum totam ad cumas deferebat inquit:Subſtitit ad ueteres arcꝰ: quos latericios a Romulo conſtructos dicunt. Nec florentes poſtea opibus romani paſſi ſunt in marmora commutari:ut antiquitatem & memoriam conditoris conſeruarent:madidamq; capenam: ratione ſcilicet fontium propinquorum:Hic ubi nocturnæ numa conſtituebat amicæ:Nunc ſacri fontis nemus & delubra locantur. Iudæis eadem uiam ſtratam habet:neapolim uſque ducentem:quæ appia dicta fuit. Nam etiam romæ porta trigemina:per quaꝫ ut dicunt trigemini fratres Horatii exierunt:quando Curatios deinde ante albam occiderunt. Sed teſte Liuio tertius qui ſuperſtes remanſit:porta capena rediit. de illa tamen ſæpiſſime meminit Liuius:ut in bello macedonico ædiles inquit eo anno porticum unam extra portam trigeminam emporio ad thybrim addito fuerunt. & libro quarto ab urbe Minutius extra portam trigeminaꝫ boue aurato donatus eſt. hanc eandem eſſe quæ hoſtienſis deinde dicta fuit : eo quod hoſtiam uerſus ducat quidam affirmare non dubitant. nunc uero ſancti Pauli cognominari dicunt:quia ad eius ædem celeberrimam uergit. Ego uero an eadeꝫ ſit:uel alia affirmare nequeo:ſicut nec de porta aurelia:an ea ſit quæ in loco ianiculi edito etiam nunc conſpicitur:& ſancti Pancratii ob propinquitatem ad illius ædem appellatur:& illa fontinalis quæ ex ianiculo in uaticanum dimittit(licet hoc quidem nonnulli certum aſſerant) hoc tamen ex Feſto habemus fontinãlia fontium ſacra eſſe:unde & romæ fontinalis porta. Et quia dixit romæ non puto id ianiculum contigiſſe:quod extra romam tranſthyberim erat:& magis capenam fuiſſe exiſtimo iuxta quam fontes erant:qui eam madidam reddebant. Vnde ait Liuius in bello macedonico: cenſores uiam ſternendam a porta capena ad Martis ædem locauerunt. Et Alio libro in eodem bello: ædiles alteram porticum ad portam fontinalem ad Martis aram : qua in campos iter eſſet perduxere . Fuerunt aliarum:ut rettulimus portarum nomina: quæ uel intra breuioris circuitus muros : uel amplioris locatæ erant:uel forte etiam eorundem alio tempore fuerunt obſeruata nomina. Quod exacte diſcerni poſſe impoſſibile exiſtimo. Certi tamen ſumus Romulum ipſum in ſuæ urbis conſtructione:tres portas ſtatuiſſe:

Carmentalis q̄ scelerata Pandana q̄ libera Trigonia

ūnam carmentalem:qūæ & scelerata dicta fuit. Aliam pandanam:quæ & libera. Tertiam mugoniam: quæ & trigonia:hoc est trium angulorum cognominata fuit. Varro tamen dixit pandanam saturniæ urbis nomen portæ fuisse:non dixit romæ. Verum eum locum roma postmodum complexa fuit:ut in sequentibus apparebit. Itaque roma aucta etiam portaruꝫ nomen detinuerunt. Carmentalis porta a Carmente matre Euandri:quæ inibi prius habitauerat dicta fuit. Illa uero carminibus quibus responsa dabat:cuꝫ Nicostrata uocabulo græco uocaretur. Quare dixit Virgilius in octauo æneidos:

Et carmentalem romano nomine portam.

Sed postea teste Festo scelerata uocata est: quod per eam trecenti Fabii cum clientibus quinque milibus egressi:aduersus hetruscos ad amnem cremeram omnes interfecti sunt. Vnde etiam de illa ait Ouidius libro fastorum sic dicens:

Carmentis portæ dextra est uia proxima iano:
Ire per hanc noli quisquis es omen habet.
Illa fama refert fabios exisse trecentos.
Porta uacat culpa:sed tamen omen habet.

Querquetulana Lauernalis

At uero pandanæ & mugoniæ etymologiam nondum comperi. Querquetulana autem porta:de qua supra mentionem fecimus:ubi fuerit incertum habemus:ea tamen sic quoque cognominata fuit:teste Festo quod quercum intra muros iuxta se habeat. Quin & de lauernali sic inquit:Lauerniones fures antiqui dicebant:quod sub tutela deæ Lauernæ essent:in quouis loco obscuro abditoq;. hinc & lauernalis porta hæc illius uerba. Ruduscula eodem teste appellata est:quasi rudis & impolita sit relicta. Dixit etiam rutumenam. Item Festus a nomine cuiusdam aurigæ cognominatam fuisse. Quin & Catulariam sic quoq; cognominatam uoluit:quia aut longe ab ea ad placandum caniculæ sidus inimicum frugibus ruffæ canes immolabantur:ut fruges matureſcentes ad maturitatem perducantur. Triumphalis uero porta:quaꝫ inter alias ultimam nominauimus:omnium romanæ urbis celeberrima fuit. Sic quoque cognominata quia per eam & nullam aliam triumphi agebantur. huius portæ adhuc intime fundamentorum molles in extrema thybridis ripa conspici possunt:& pons similiter ad illam conducens:cuius pilarum bases a crustis marmorum decrustatæ in ipso thyberi ab portæ ripa:usque ad hospitale Sancti Spiritus:etiā nostro tempore decernuntur:a quo loco usque ad Neronis circum:in quo Caii Calliculæ obeliscus aspicitur:q nunc quoque corrupte Iulia nuncupatur:& ad sinistrum latus basilicæ beati Petri adiacet:triumphale territorium nuncupatur. Sed de porta meminit Iosephus approbatissimus historicus libro septimo: de captiuitate iudaica:ubi Vespasiani principis & Titi filii de iudæis triumphum describens ait:ipsos enim imperatores:qui non in palatio maiori:sed in Isidis templo nocte quieuerant ad octauianas ambulationes trāsiuisse:ubi eos senatus & honorati equites præstolabantur. Et cum fauor militaris eosdeꝫ meritis honoraſſet laudibus:uotis rite celebratis ad portam recessisse: quæ ab eo quod per illam semper triumphorum pompa duceretur nomen accæpit:finisque pompæ erat Capitolini Iouis templum. Suetonius etiam de funere Octauiani loquens ait: quosdam senatores censuisse Augusti funus porta triumphali ducendum. Sed de territorio triumphali non parum est testimonium Damasi:qui scripsit beatum Petrum sepultum fuisse in uaticano iuxta erritorium triumphale. Verum & triumphale territoriuꝫ & adhærentia illi loca uaticani nomen a uaticano colle assumpserunt. De quo Iuuenalis in satyra Credo pudiciam: meminit cum ait:

Et uaticano fragiles de monte patellas. Martialis & cum ait:

Quid te tucca iuuat uetulo miscere phalerno
In uaticanis condita musta cadis?

Nam & patellæ olim ut nunc ex creta Vaticani Montis formabantur. Sed unde collis ipse Vaticani nomen assumpserit:dixit Festus:q̄ eo potitus sit populus romanus uatum responso:pulsis hetruscis. Gellius uero in libro noctium atticarum decimooctauo:Agrum inquit uaticanum & eiusdem agri deum præsidem appellatum accæpimus a uaticiniis: quæ ui atque instinctu eius dei in eo agro fieri solita erant. Sed præter has causas:& aliam rettulit Varro in libris diuinarum rerum dicens: Quemadmodum aruis deus appellatus:araq; ei statuta infima uia noua:q̄ eo in loco diuinitus uox edita erat. Ita uaticanus deus nominatus:penes quem essent uocis humanæ initia:quoniam pueri simul atq; parti sunt eam uocē edunt quæ prima in uaticano syllaba est. Iccircoq; uagire dicit exprimente uerbo sonum uocis recentis. Et constat iam uaticanum collem eum esse qui ecclesiæ beati Petri adiacet:nec supra illum:aut propinquū fuisse Neronis palatium:ut inscii quidam mentiuntur:de quo in sequentibus pertractabimus. Sed teste Cornelio Tacito:apud quem gesta Neronis particulariter describuntur: Clausit inquit Nero in ualle uaticana spatium:in quo equos regeret:haud promiscuo spectaculo:de quo in dictione circus:& i dictione obeliscus satis uidimus. Et subdit idem auctor Neronem apud nemus:quod nauali stagno circum posuit extru

xisse conuenticula:& cauponas reliquaq:qui legere cupit ibidem poterit. Rettulit etiam Plinius circa finem.xvi.suæ naturalis historiæ libri:uetustiorez urbe suo tempore in uaticano ilicē esse. In q̄ titulus æreis litteris & hetruscis:quæ religione arborem iam tunc dignam fuisse significant. Sed præcunctis rebus celebrior & religiosior cōspicit' uaticanus reliquiis beati Petri & eius excelsa basilica: ac romani pontificis palatio:quod Nicolaus papa eo nomine secundus primum fundauit:ac grande uiridarium fortissimis muris cinxit. Sed iam mirum i modum: & pene incredibili ornatu instaurat id Nicolaus quint⁹ totius orbis delitiæ:ac religio:qui diuina sua uirtute pontificatus maximi gradum summum ascendit. Vaticanum uero primitus Leo papa quartus muro muniuit:& de suo nomine ciuitatem leoninam uocauit. Ea sex portas etiam nunc stantes habet. Quarum prima in ianiculum dimittens ab ecclesia cui subiacet sancti spirit⁹ nomen accæpit. Alia est edito in colle sita pertusa:hoc est perforata uocatur. Tertia iuxta metam a sinistro latere a posterulano quodam Saxone iuxta illam habitante: posterulæ nomen accæpit. Quarta quæ pontificis uiridario subiacet:ab ecclesia beati Peregrini nomen accæpit:nunc uiridaria uocatur. Quinta inxta metam Hadriani:quod nunc castrum sancti Angeli uocatur:& qua in campos itur sancti Angeli porta uocatur. Sexta ea est:quæ similiter sub ipsa Hadriani mæta ad urbem per pontem ipsius Hadriani cōducit:atq; ab æneis foribus ænea uocitatur. Et hæc hactenus.

Nunc de collibus urbis uidendum restat: qui septem ab auctoribus describuntur: dicente Virgilio libro georgicorum secundo:

Scilicet & rerum facta est pulcherrima roma:
Septemq; una sibi muro circundedit arces.

Quorum nomina sunt Capitolinus:idem & Tarpeius:Auentinus:Palatinus:Cælius: exquilinus:Viminalis:& Quirinalis. Ianiculus uero regionem ipsam totam transthyberinam: excæpto uaticano indicat: sed absq; ianiculo:& uaticano sepcticollis ipsa urbs dicebatur. Vnde apud romanos ipsos antiquitus festa erāt quæ septimontinalia uocabantur. Capitolinus igitur mons teste Varrone de lingua latina dict⁹ est: quod cum in eo fundamenta ædis Iouis foderentur:caput humanum inuentum est. Et ut addit Liuius litteris tu scis annotatum. Sed ante hoc ipsum nomen eodem Varrone teste tarpeius a Tarpeia uirgine uestali dicebatur:quæ ibidem quoq; a sabinis necata armis:& sepulta fuerat:quod etiam nunc teste Varrone tarpeium saxum appellatur. Et ut idem pergit hunc antea montem saturnium appellatuz prodiderunt: & ab eo late saturniam terram. Et etiam Ennius appellat antiquum oppidum in hac fuisse saturnia scribitur. Eius uestigia etiam nunc inquit Varro manent tria. Quod Saturni fanum in faucibus. Quod saturnia porta: quam Iunius scribit: ibi quam nunc uocant pandanam. Quod post ædem Saturni in ædificiorum legibus priuatis pariete:postici muri sunt scripti. hæc ille. Fuit in hac arce capitolii celeberrimuz Iouis optimi maximi templum:de quo sic inquit Cornelius Tacitus in decimonono suarum historiarum:uouerat Tarquinius priscus rex bello sabino sedem Ioui optimo maximo Iæcitque fundamenta spe magis futuræ magnitudinis:q̄ tunc populo romano competeret. Mox Seruius Tullius sotiorum studio adiæcit aliquid. Deinde Tarquinius superbus capta sueſſa & pometia per hostium spolia fecit. Sed gloria operis libertati seruata pulsis regibus Horatius puluillus iterum consul dedicauit magnifice. uerum teste Lactantio cū Tarquinius capitolium facere uellet:atq; in eo loco multorum deorum sacella essent: consuluit eos p auguria utrum Ioui cederent. Et cedentibus cæteris solus deus terminus mansit: qui lapis erat informis ac rudis. Vnde illum Virgilius capitolii immobile saxum uocat:& eum esse dicebant:quem pro Ioue Saturnus dicitur uorasse:de quo

Sed facto capitolio supra ipsum terminum foramen est in tecto relictum:ut quia non cesserat libero telo frueretur. Fecit etiam Augustus in capitolio ædem Ioui tonanti: dicente Suetonio: Tonanti Ioui ædem in capitolio consecrauit:liberatus periculo cum expeditione cantabrica per nocturnum iter lecticam eius fulgur perstrinxisset:unumque præsentem exanimasset. Fuit & in eadem arce Iunonis monetæ templum: quod per hunc quoque modum ipsi deæ in capitolio dicatuz fuit. Nam capta urbe a gallis:& obsesso capitolio:anseres ibidem erant Iunoni sacrati:a quibus teste Liuio libro quinto ab urbe: romani etiam i magna ciborum penuria abstinebant. Sed gallicum nocte sublustri tanto cum silentio ad summum capitolii uenissent:ut non modo custodes:uerum canes fallerent:anseres ipsos sacros non fefellere. Quoruz clangore & allarum strepitu excitus. M. Manlius:qui ante tertio anno consul fuerat: & cuius ædes in arce capitolii structæ erant:correptis armis & alios ad arma ciens:gallos in ruinam:& præcipicium dedit. Quod & Virgilius in.viii.æneidos tetigit cum ait:

In sumnio custos tarpeiæ manlius arcis
Stabat pro templo & capitolia celsa tenebat.

Romuleoq; recens horrebat regia culmo:
Atq; hic auratis uolitans argenteus anser:
Porticibus gallos in limine adesse canebat.
His successibus elatus Manlius cum in maximas dissensiones cum Camillo: ex inuidia ut creditur deue-
nisset:a tribunis militum consulari potestate creatis:damnatus crimine regni de tarpeia rupe: quam a gal
lis tutatus fuerat:in thyberim præcipitatus occubuit:ut cuius diruta domo Iunonis ædes constructa fuit:
Dicente Liuio libro septimo ab urbe:dictator scilicet Camillus ædem Iunoni monetæ uouit: cuius dam-
natus uoti:cum uictor romam reuertisset:dictatura se abdicauit.Senatus duumuiros ad eam ædem p am
plitudine reipublicæ faciendā creari iussit:locus in arce destinatus quæ area ædium.M. Manlii capitolini
fuerat.Vnde inquit Ouidius libro fastorum quinto:
Arce quoq; in summa iunoni templa monetæ:
Ex uoto memorant facta camille tuo.
Ante domus manli fuerat:qui gallica quondam
A capitolino reppulit arma ioue.
Sed ob quam causam dicta fuerit moneta ostendere uidetur Cicero libro diuinationum primo cum ait:
Post illam cladem maximam a senonibus gallis factaz:audita uox ex arce Iunonis fuit:ex quo Iuno illa ap-
pellata moneta est.hæc ille.Ita ut si ante id tempus ab aliquo Iuno ipsa moneta appelletur: non quidez ut
tunc quoque: sed quia postea moneta appellata fuit intelligendum est.Fuit etiam in eadem arce capitolii
Mineruæ delubrum:ut ostēddit Plinius libro trigesimoquinto naturalis historiæ.Nam loquens de Nico-
macho pictore inquit:pinxit raptum Proserpinæ:quæ tabula fuit romæ in capitolio i Mineruæ delubro.
& libro trigesimoquarto scripserat:molles quippe excogitatas uidemus statuarum:quas colossos uocant
Talis est in capitolio Apollo translatus a Lucullo ex appollonia ponti urbe triginta cubitorum quingen-
tis de talentis factus.Et infra subdit:habet in eodem capitolio admirationem & capita duo quæ Publius
Lentulus consul dicauit.Alterum a Carete lindio Lysippi discipulo factum. Alterum fecit Decius compa
ratione in tantuz uictus ut artificium minime probabilis artificis uideatur. Dixit etiam Herculem esse in
capitolio qui a tarento fuit translatus.Et ut breuiter in his concludam testatur Seruius super secūdo ænei
dos librum:ubi ait Virgilius.
Ecce autem panthus telis elapsus achiuum:
In capitolio omniū deorū simulachra celebrari.Ex quo dixit Ammianus historic9li. uigesimosecūdo: re-
rum gestarum huius totius arcis ornamenta quibuscunque ægyptiorum miraculis sunt anteponenda.
Quare aurea capitolia cognominantur a Virgilio libro octauo æneidos . Ad hanc autem arcem Cliuus
erat publicus non longe ab eo loco incipiens: ubi pons erat sublicius:qui iam sanctæ Mariæ uocitatur:ut
in sequentibus ostendemus:quo iter a ianiculo in fora ducebatur. De quo Ouidius libro fastorum pri-
mo inquit:
Vtq; leuis custos armillis rapta sabinos
Ad summæ tacitos duxerit arcis iter
Inde uelut nunc est per quem descenditis inquit
Arduus in ualles per fora cliuus erat.
Nam circa cum locum(ut uidebimus)duo fora iungebantur:boarium scilicet & piscarium. Boarium id
dicebatur forum quod inter palatinum & arcem capitolinam constitutum erat.In quo & lacus curtius cō
tinebatur:Dicente Varrone de lingua latina:in foro lacum curtium a Curtio dictum constat. Et subdit.
Estque de illo triceps historia.Nam procilius non idem prodidit quod Piso:nec quod is Cornelius a Pro-
cilio relatum in eo loco dehisse terram: & id ex senatus consulto ad haruspices relatum esse responsum:
deum Manio pestilionem postulare. Idem ciuem fortissimum eodem mitti. Tum quendam Curtium ui
tum fortem armatum ascendisse in equum:& a concordia uersum cum equo in eo præcipitatuz. Eo facto
locum coisse:atque eius corpus diuinitus humasse:ac reliquisse genti suæ monumentum. Piso in annali-
bus scribit sabino bello quod fuit Romulo & Tatio:cum Romulus cuz suis ex superiore pte impressionē
feciſſet:Metius Curtius sabinus uir fortissimus in locum palustrem:qui tum fuit in foro antequaz cloacæ
sint factæ seceſſisse:atque ad suos in capitolium recæpisse: ab eo locū inuenisse nomen.hec Varro. Cui &
Liuius in septimo ab urbe:assentiri uidetur.Quam sane opinionem Plutarchus ipse in uita Romuli lati9
etiam pertractauit.Quin & Ouidius in libro fastorum.vi.sic quoq; dixit:
Curtius ille lacus siccas qui sustinet aras:
Non solida ē tellus:sed fuit ante lacus.Et pergit Varro ad ea quæ dixerat subdens:Cornelius uero & Lu-
ctatius scribunt eum locum esse fulguritium:& ex senatusconsulto septum esse.Id quia factum est a Cur-
tio consule:cū M. Megentius fuit collega:curtium appellatum.Sed ut diximus hoc quoq; forum in quo

curtius locus erat: boarium uocabatur. quod hac ratione expressisse uidetur Cornelius Tacitus libro historiarum primo: quia eo in loco boues ad sulcum pro ambitu urbis designandæ adhibiti primus sunt: ita ut ubi sulcus coeptus est: æneus sit taurus. Quod etiam opinari facit capita boum: quæ pene omnib⁹ romanis ædificiis insculpta uidemus: quasi ab optimo fieret bouis augurio: quod in designanda urbe concæptum fuit. Alii a boue bouarium cognominatum forum dicunt: quem Hercules ibidem deuicto Caco Ioui immolauit: de quo Ouidius libro fastorum:

Immolat ex illis taurum tibi iuppiter unum
Victor: & euandrum ruricolasq; uocant:
Constituitq; sibi quæ maxima dicitur aram

Hic ubi pars urbis de boue nomen habet. Alii de bobus inibi uendundis & emundis dictum putant. Inducuntq; in argumentum portam quandam marmoream circa ea loca adhuc restantem: hoc est ad latus ecclesiæ beati Georgii in uelabro: ubi hæ litteræ inscriptæ sunt. Imperatoribus Lucio Seuero Septimio: & M. Aurelio Antonino: & Iuliæ Augustæ matri negotiantes boarii eorum numini. Vnde & Varro de lingua latina ostendere uidetur dicens: Quo quid generatur conferrent forum appellatum additumq; ab eo cognomen: ut forum boarium. Macrobius in tertio saturnalium libro: romæ autez inquit: uictoris Herculis ædes sunt duæ: una ad portam trigeminam: altera in foro boario: huic & piscarium forum coniunctum uidetur quod iuxta thyberim fuisse idem Varro de lingua latina ostendere uidetur dicens: Secūdum thyberim ad ianum forum piscarium uocant: hoc est iuxta ianum: de quo Ouidius in libro fastorum primo: deum ipsū interrogat dicens:

Cum sint tot iani cur stas sacratus in uno:
Hic ubi iuncta foris templa duobus habes.

Ad quem Ianus respondens historiam refert belli sabini: quod uirginum raptarum gratia cōmissum ē quo cum romani portam: quæ sub radicibus collis erat: & ab aduentu ianualis postea dicta fuit: claudere festinarent: quia in illam hostes ruebant: mox ut clausa est patefacta fuit. Vnde ait Ouidi⁹ id Iunoni ipingens:

Et iam contigerant portam saturnia: cuius
Dempserat oppositas inuidiosa seras.

Et ut dixit Macrobius in saturnalibus cum iterum: ac tertio idez contigisset: armati plurimi pro limine stetere custodes. Sed cum ex parte aduersa acri prælii certaretur: proferretq; fama nostros fugere territi aditum reliquerūt. Tunc per patentem portam hostes irruunt. Sed repente fertur ex eo loco ubi ædes est Iani: per hanc portam magna fluenta aquarūm feruentium decurrisse multasq; cateruas hostium: tū ex feruore tum rapida uoragine deperisse. Vnde loqui pergit Ianus apud eundem poetam:

Cum tanto ueritus cōmittere nūmine pugnam. i. cum Iunone.
Ipse meæ moui callidus artis opus:
Oraq; qua pollens ope sum fontana recluſi
Sumq; repentinas eiaculatus aquas
Ante tamen calidis subiæci sulphura uenis:
Clauderet ut tacito feruidus humor iter.

Itaq; in eo loco ubi aquæ illæ calidæ defluxerūt templum Iano a Numa constructuz fuit. Quod teste Liuio in primo: Ille index belli pacisq; fecit Numa apertum ut in armis esse ciuitatem. Clausuz pacatam circa omnes populos significaret. Nam cum apertum erat profecti ad bella sperare uidebantur suffragia opitulante deo: dicente eodem apud Ouidium:

Vt populo reditus pateant ad bella profecto.
Tota patet dempta ianua nostra sera

Pace fores obdo ne qua discedere possit. Virgilius uero dixit: ut intus furor coerceretur: Scæua sedens super arma: & centum uinctus aenis: Post tergum nodis fremit horridus ore cruento. Sane teste Liuio bis deinde post Numæ regnum clausum fuit. Semel Tito Manlio consule post primum punicum perfectum bellum. Iterum ut ait quod nostræ ætati dii dederunt: ut uideremus post bellum actiacū ab imperatore Cæsare Augusto pace terra mariq; parta. Rursum & tempore Vespasiani clausum fuisse Suetoni⁹ est auctor. Sed templum ipsum nonnulli hæc ipsa curiosius perscrutantes etiam nostra ætate integrū aspici asserūtrunt: ex candido scilicet marmore patentibus quadrifariam portis iuxta sanctum Georgium in uelo aureo. Vnde clivus publicus ad capitolii arcem incipiebat. De quo Seruius supra septimo æneidos dixisse uidetur: cum ait captis phaleris ciuitate tusciæ inuentum est simulachrum Ianicum frontibus quattuor. Vnde quod Numa instituerat translatum fuit ad forum transitorium: & quattuor portarum unum templū est illi institutum hæc ille. hoc ignari quidam Boetii domum uocant. Nec minus ignare ecclesiam beati Georgii in uelo aureo uocitant. Cum locus ille Varrone teste uelabrum: & non uelum aureum diceretur: ut quum de auentino monte tractabitur ostendemus. Scribit etiaz Suetonius de Cæsare: quod gallici triūphi die uelabrum

præteruehens pene curru excussus est axe distracto. Ascenditq; capitolium ad lumina sexaginta elephantis dextra & sinistra lychnos gestãtibus: sed quia Iani templuz ad sinistrum argiletum fuisse dixit Liui⁹. Quid id argiletum fuerit dicemus. & teste Seruio supra octauo æneidos: loc⁹ erat: qui uel ab argilla terra pingui dicitur: uel ab Argo hospite Euandri: qui cũ Euandro insidias parasset. ab ipsius Euãdri sotiis iterfect⁹ fuit Cui tamen hospitalitatis gratia Euander locum & sepulchrum consecrauit. Vnde cum Virgilius Euãdruz induceret ea loca monstrare Aeneæ subdit:

Necnon & sacri monstrat nemus argileti:

Testaturq; locum: & lœtum docet hospitis argi. Verũ & præter ea duo fora: quæ supra nominauim⁹: boarium scilicet & piscarium: nónulla alia romæ fuisse diuersis ex auctoribus recollegimus. Vnum sc̃z quod forum romanum simpliciter dicebatur: constitutum quidem post boarium iuxta palatiũ in uia sacra ad radices capitolii & arcum Seueri: ut infra uidebim⁹. Aliud uero Traiani foruz dicebatur: quod ille mirabilibus ædificiis struxerat. Nam teste Ammiano libro decimosexto de rebus gestis: Constantis filii; Flauii Constantini magni. Cum primum inquit Constans ex constantinopoli ubi natus educatusq; fuerat: romam uenit. Vrbe inspecta obstupuit. & infra subdit: uerum cum ad Traiani forũ uenisset: singularem sub omni cælo structuram: ut opinamur æternam mœnium ascensionem mirabilem hærebat attonitus perq; giganteos contextus circũferens mentez: nec relatu effabiles: nec rursus mortalibus appetẽdos. omni itaq; spe huiusmodi quicq̃ conãdi depulsa Traiani equum solum locatum in atrii medio: qui ip̃m principẽ uehit imitari se uelle dicebat & posse: cui prope astás regalis Ormusda rẽspondit: Ante stabulum talem condas: hæc ille: In cuius fori partem structuræ cellarum admirabiles fuisse deprehendũtur: quas dicunt Traiani principis milites habitãsse: quib⁹ a Bonifacio summo pontifice eius noõis octauo sup iniecta fuit turris: quæ militiaz appellatur. fuit i eodẽ foro & adhuc integra conspicit' colũna altitudinis centum quadraginta cubitorum: ut quidam ferunt: intrinsecus qdem cochlea: extrinsecus uero res gestas præstantissimi principis admirabili opere super insc̃ulta. Ad cuius basim incisæ litteræ ostendunt terreum collem: qui eius turris altitudinem æquabat: ut area fieret plana. Inde operibus effossum asportatumq; fuisse Iuxta hoc forum uersus ecclesiaz Hadriani martyris. aliud prius forum instructum fuerat a Nerua: quod transitoriuz dicebat': ut Heli⁹ Spartianus in Alexandri Seueri uita: his quoq; uerbis indicauit. Statuas inqt locosas uel pedestres nudas uel eq̃stres diuis imperatoribus in foro diui Neruæ: quod transitorium dicitur locauit: omnibus cum titulis & columnis æreis: quæ gestorum ordinem continerent. hæc illius uerba. Sed ob id quoq; transitorium dictum comiicimus: quod ex eo ad alia ꝓpinqua contiguaq; fora transiretur: ad romanum scilicet & traianum. Nã a Petro bibliothecario scriptum legimus ecclesiam beatissimi Hadriani in trib⁹ foris ab Honorio romano pontifice eius nominis primo ædificatam fuisse: iuxta quam portas cuiusq; fori admirabiles etiaz conspicere libet: q̃ q̃ ab ignaris quibusdam Cæsaris domus pars fori traiani dicatur. legimus insuper & in Plinio: & in aliis alia duo fuisse fora: unum Cæsaris dictatoris: aliud Diui Augusti. de foro Cæsaris dixit i. xxxiiii. naturalis historiæ cum ait: Cæsar quidem dictator loricatam sibi dicare in foro suo statuam passus est. De foro uero Augusti sic inquit Suetonius: plurima opera publica extruxit: e quibus præcipue forum cũ æde Martis ultoris. Plinius similiter de hoc ip̃o foro frequentius meminit. Nam in uigesimo secundo inquit: Aemilianum donatum obsidionali corona in aphrica: quod statuæ eius in foro suo Diuus Augustus inscripsit. Item & in trigesimo quinto: super omnes inquit Diuus Augustus in foro suo i celeberrima parte posuit tabulas duas: quæ belli faciem pictam habent: & triumphum. & i eodem libro: ubi opera apellis indicat. Romæ inquit ex illius picturis Castorem etiam habemus: & Pollucem cum uictoria & Alexandro magno. Itez belli imaginem restrictis ad terga manibus Alexandro in curru triumphante. Quas utrasq; tabellas Diuus Augustus in fori sui celeberrimis partibus dicauerat. Gellius etiam in nono noctiũm atticarum: Statuam inquit Valerio Coruino Diuus Augustus in foro suo statuendam curauit. In eius statuæ capite corui simulacrum est rei pugnæq; quam diximus monumentum. At uero huiusce fori extruendi: ut dixit Suetonius: causa fuit hominum & iudiciorum multitudo: quæ uidebatur insufficiens duobus: & tertio indigere. Itaq; festinantius necdum perfecta Martis æde publicatum est. Cautumq; ut separarentur in eo publica iudicia: ac sortitiones iudicum fierent. hæc ille. Sed quæ fuerint ea duo fora: in quibus iudicia dabant': non habeo certum: sed puto romanum & Cæsaris: sicq; postea in tribus fieri: hoc est etiam in foro Augusti Diui: dicẽte etiam Martiale in. iii. epigrammatum:

Causas inquis agam cicerone discertius ipso:
Atq; erit in triplici par mihi nemo foro. Et ut seqtur Suetoni⁹ ædem Martis bello philippensi ꝓ ultõne paterna suscæpto August⁹ uouerat. Sanxit ergo: ut de bellis ibi triũphisq; cõsuleret': huc senatores puicias cũ iperio petituri huc deducerent' qcũq; uictores redissent: huc insignia triumphoz cõferrẽt'. Sed hæc hactenus. Nũc de auentino colle dicendũ est: de cui⁹ nomine Varro sic ait: Auentinũ aliquot de causis dicũt. Nec uius ab auib⁹: eo q̃ se a thyberi ferrẽt aues. Alii a rege auentino albano q̃ ibi sit sepult⁹. Alii auẽtinum ab aduẽtu hoim: quod cõmunẽ latinoz ibi Dianæ templum sit constitutũ. Sed ut ait: Ego maxime puto qd' a

uehendo auentinus sit dictus: quod cum mons ipse a cæteris partibus urbis paludibus esset exclusus uehebantur ad illum nauibus homines. Cuius uestigia quod ea pars dicitur uelabrum: & ab eo uehēdi actu uelatura: sicut merces a marcando: & aere. hæc ille. At uero Liuius secūdum quam rettulit opinionē asseruit Idem Ouidius in. iiii. fastorum cum ait: Venit auentinus post hos: lacus unde uocatur Mons quoque. Et in xiiii. metamorphoseos libro inquit:

Tradit auentino q quo regnarat eodem
Monte iacet positus: tribuitq; uocabula monti. fuit super hoc monte ara: quam Liuius libro primo ab urbe: dixit primam in auentino Herculi ab Euandro positam. Idem in eodē libro refert Numā Ioui elicio ārā dedicasse. fuit & super illo templum Lunæ sacrum: de quo Ouidius libro fastorum:

Luna regit menses: huius quoq; tempora mensis.
Finit auentino luna colenda iugo. fuit insuper & in illo templum sumptuosissimū sacratuz: quod de parte prædæ ueientanæ Camillus uouerat: ut Liuius in qnto ab urbe testat. fuit & ædes Libertatis quam Gracchꝰ teste Liuio de secūdo bello punico ex multatitia pecunia faciendum curauit. Qui & Plinio teste libro. xvi. naturalis historiæ: fuit super eodem monte lauretum silua Ioui sacrata. fuit etiaz aquæ claudiæ forma: quæ teste Cassiodoro ex cælio monte in auentinū perducebat. Sub illo uero fons fuit: de quo oli bibebant Faunus & Picus satyri: iuxta quem Numa uinū ponens satyros inebriauit. Vnde Ouidius:

Lucus auentino suberat niger ilicis umbra:
Quo posses uiso dicere numen inest. & reliq. fuit & maioris famæ spelūca Caci: ex eo sez latere montis: quo auentinꝰ in palatinū spectat: de quo late Virgiliꝰ in. viii. æneidos. & Ouidiꝰ in fastis:

Cacus auentinæ timor atq; infamia siluæ. Et hæc de auentino.
Nūc ad palatinū accedendum est. Cuiꝰ uocabuli cām reddidit Varro de lingua latina cū ait: Quartæ regionis palatium: quod palantes cū euandro uenerūt: qui & palatini aborigines ex agro reatino: qui appellat palatium ibi confederunt. Sed hoc alii a Palantia uxore Latini putarunt. Eundem hunc locum a pecore dictum putant quidam. Itaq; Neuius balatium appellauit. hæc Varro. & licet cum unico. l. scribatur: eius tamen prima longa a poetis ponitur: ut Martialis epigrammatum libro quarto asseruit: Possessa malis palatia regnis. Verum & ante has Varronis designationes puto pallanteum cum duplicato. l. cognominatum: cum dicat Virgilius in. viii. æneidos:

Arcades his oris genus a pallante profectum:
Qui regem euandrum comites qui signa secuti
Delegere locum: & posuere in montibus urbem:
Pallantis proaui de nomine pallanteum. Et infra idem ait. Nobile pallanteum. Vel forte pallanteum urbs: aut pro auo Euandri: aut ut asserit Plinius libro quarto naturalis historiæ: a pallantio urbe arcadiæ cognominata fuit. Et palatium ac palatinus mons ex causis: quas supra posuit Varro super hoc monte: ut ex Cornelio Tacito accæpimus primo urbs roma ædificata fuit. Et in eo reges primo: deinde consules: postea imperatores maiori ex parte sedem habuerunt. habuitq; etiam teste Liuio libro ab urbe condita tertio: ædes Vani ducis Fudani: quæ Vani prata diruto ædificio publicatoq; sunt appellata. & in bello macedonico dixit idem Liuius. M. Iunius Brutus ædem magnæ matris deum in palatio dedicauit: & ludos ob eam dedicationem factos megalesia appellatos. Et in. viii. de secūdo bello punico: matrem inquit magnam deū a græcia aduectam in ædem uictoriæ quæ ē in palatio pertulere. fuit etiā in palatio teste Plinio li. naturalis histo. primo: phanum febri dicatū: & li. xii. dixit fuisse ī palatio templū quod fecerat Diuo Augusto cōiunx Augusta. Quod deinde incendio cōsumptuz fuit: ut uidimus in dictione cinamomū. Et ut refert Suetoniꝰ. C. Calicula super templū Diui Augusti ponte transmisso palatium capitoliūq; coniunxit. Cuius & reliquias quasdā adhuc cōspicere libet. In eodem teste Suetonio Cæsar Augustus templū Apollinis in ea parte excitauit: quam fulmine ictam sedari adeo haruspices ꝓnūciarant: addidit porticus cū bibliotheca latina græcaq; quo loco iam senior sæpe etiā senatum habuit: decimasq; iudicum recognouit. Vnde ait Iosephus ī secundo de captiuitate iudaica: Itaq; conuocato ab Augusto Cæsare opimatum romanorū amicorūq; concilio in palatii Apollinis templum: quod priuatū ipsiꝰ ædificium admirandis operibꝰ exornatū erat. multitudo quidem iudæorum constitit cum legatis. fecit etiam Augustus teste præfato Suetonio quædam opera sub nomine alieno: nepotum & uxoris sororisque: ut porticum basilicamque Lucii: & Caii. Item porticum Liuiæ & octauiæ: theatrumque Marcelli. Sed et cæteros principes urbanos sæpe hortatus est: ut pro facultate quisque monumentis uel nouis uel refectis: & excultis urbem adornarent. Multaque a multis tunc extructa sunt: sicut a Martio Philippo ædes Herculis & musarum: a. L. Cornificio ædes Dianæ: ab Asinio Pollione atrium libertatis: a Mimacio Planco ædes Saturni: a Cornelio Ballo theatrum: a Statilio Tauro amphitheatrum: a. M. uero Agrippa complura & egregia. Cælius uero mons Varrone teste a Cælio Iubennio duce nobili: qui cum sua manu dicitur Romulo uenisse auxilio contra Latinum regem nomem sumpsit. In quo ut puto: uel habitauit uel sepultus fuit. Et ut testatur Liuius libro primo: fuit urbi additus: quo tempore Tullius Hostilius albam euertit: & albanorum familias romam duxit.

Et quo frequentior habitaretur eam ſedem regiæ cœpit: ibiq; habitauit. Et ſubdit: curiam fecit quæ Hoſtilia uſq; ad patrum noſtrorum ætatem appellata eſt. Et infra dicit albanos eum incoluiſſe montez: Suetonius ſcribit Veſpaſianum imperatorẽ in eo monte templum Diui Claudii ædificaſſe. Et Iulius capitolinus in geſtis Tetrici tyráni: tetricorum inquit domus fuit in monte cælio contra lyſium metelinum: & fuerunt Fauni Veneris & Cupidinis: aliorumq; deorum ædes: aræ: & templa in cælio monte. & teſte Sexto Ruffo in deſcriptionibus ſuis fuit macellum magnum antrum Cyclopis: lupanaria cohortes quinq; uigilum: caſtra peregrina ſpoliarium & armamentariũ. Nũc etiam medio in eius dorſo binæ aquæductus formæ ſumptuoſiſſimi ſuperbiſſimiq; operis conſpiciunt. Quarũ una cubitales detinet litteras Antonii Caracallæ: quæ deſignant eam ab illo in capitolium eſſe deductam. Altera a Claudio in palatinũ: ut tituli marmorea tabula inciſi iuxta xenodochium lateranẽſe demonſtrant. In extremo eiuſdem montis baſilica iam eſt lateranenſis: quæ ſic quoq; cognominata é: qa in lateranẽſiũ nobiliſſimæ gentis ædibꝰ extructa fuit. Vnde Hieronymus ad Marcellam inquit: Quis credat mulierem nobilem & potentem in domibus laterani: q neroniano truncatus eſt gladio publice pœnitentiam ægiſſe. De quo ſane laterano Cornelium Tacitum locutũ exiſtimo in uita Neronis cum ait: Proximam necem Plantii laterani conſulis deſignati Nero adiungit adeo ꝓpere: ut non amplecti liberos non illud breue moræ arbitriũ permitteret. Et Iulius capitolinus de. M. Antonio Aurelio dicit: educatus eſt in eo loco: in quo natus in domo aui ſui iuxta ædes laterani: non longe ab hac baſilica. alia é ſanctæ crucis in Hieruſalem: ab Helena Flauii Conſtantini matre conſtructa: eo ſcz loco teſte Petro bibliothecario: ubi templa erant Veneris & Cupidinis ſimul iuncta. Videt adhuc illi ꝓpinquum amphitheatrum ſemidirutum: quod Statilii Tauri maiores noſtri appellauere. Ex parte uero qua ad palatinum cælius uergit: ædes fuerũt paternæ beati Gregorii: in quibꝰ ille monaſterium ſupeſtruxit. Exquilini autem montis eo quo omnium maximus eſt longam poſuit Varro nominis expoſitionem. Et in multis partibꝰ Varronis etiã ætate obſcurati. Sed quæ ad rem faciunt: hæc pauca ſunt. Secũdæ inquit regionis exquiliæ: alii eas ſcripſerunt ab excubiis regis dictas: alii ab eo quod excultæ a rege Tullio eſſent. & infra exquiliæ duo mõtes abiti Verum ut iam ꝓſpicere ualeamus: Celebrior ps illa fuit quæ a foro Traiani & turribus quas comitũ & militiæ appellant: incipiens per montem cui caballo nũc nomen eſt: ad thermas uſq; dioclitianas protenditur: & in portam deſinit quam ſupra exquilinam diximus: & quæ iam ſancti Laurentii nominatur. Altera uero pars collis uia iterſecatur: quæ Patricii uicus dicit. Et ſuper hac parte eccleſia eſt celeberrima ſanctæ Mariæ maioris: alii ſancti Viti i macello: aduſq;. C. Marii trophæa: & ultra protendit. Dirimiturq; a cælio monte per uiam: quæ porta neuia uſq; ad amphitheatrum: quod colloſſeuz uocamus reducit. fuerunt igitur i exquiliis ædificia q̃plurima & admiranda: & primo a turri militiarum aſcendentes cernunt ruinæ thermarũ: quas & Conſtantini ſtatuis illius fuiſſe coniector: & uſq; in domum ꝓſperi cardinalis de columna uiri i toto orbe clariſſimi declinare conſpicimus. de quibus Apollodorus & Ammianus mẽtionem fecerunt. Cernuntur & illic ingentes feminudorũ ſenum marmoreæ ſtatuæ: iuxta quem locum uicus eſt: qui corneliorum dicitur: ubi illorum ædes fuiſſe putamus: proximo ab inde ac pene contiguo loco cõſpiciũtur caballi marmorei ingentes: cum uiris ſeminudis: lora tenentibꝰ miro artificio compacti. Quorum unus opus Praxitelis latinis litteris inſcribitur: alter Phidiæ. Quos teſte Sexto Ruffo Tiridates armeniorum rex romam portauit. Quem uenturum Nero ut laute acciperet theatrum Pompeii unius diei opera totum inauraſſe: Cornelius Tacitus & Plinius rettulerunt. Hic eniz rex ut diuerſi alii ex aſia græcia aliiſq; locis multas tabulas & plura ſigna clariſſimorum artificum romam detulerunt: ut nõnulli auctores & maxime Plinius atteſtatur. Iuxta hũc locum turrim illam fuiſſe nõnulli aſſerunt: ex qua Suetonius Neronem ſcribit urbis incendiũ ſpectaſſe & ſcænico habitu troiæ incendium decantaſſe. Inde non longe aliæ ſunt Dioclitiani thermæ: ædificiũ quippe pulcherrimum & admirãdum. In eadem exquiliarum parte uico patricii thermæ fuerunt nouatianæ: ut oſtendit Damaſus in uita Pii romanii pontificis: quem ſanctæ Praxedis rogatu eccleſiam ſanctæ Pudẽtianæ ſororis ſuæ ſupra thermas nouatianas ædificaſſe ſcribit: ſimiliter in geſtis beati Laurentii legimus monaſterium ſub ſuo nomine in pane & perna in thermis olympiadis ædificatum fuiſſe. Fuerũt & in alio exquiliæ colle trophæa. C. Marii de cimbris atq; teutonis: quæ nũc ultra ſanctum Vitum in macello cernunt: & cimbria uocantur. De quibus ac eorum deriuatione in dictione trophæum uidebimus. cernũtur & diuerſoruz ædificiorum ſpectandæ inſigneſq; ruinæ. Inter quas adhuc integros fornices conſpicimus: quos uulgo gallucii thermas appellant. Et ut quidam nimium curioſi diuinant: fuit ibi inſignis illa baſilica: quã Suetonius ſcribit. C. Cæſarem Caio & Lucio nepotibus extruxiſſe. Idq; ex præfato Gallucii nomine iterpretari uoluerunt. fuit & in eodem colle macellum: cuius uerbi hanc Varro expoſitionem affert. Omnia poſtq; cõtracta in unum locum quæ ad uictum pertinebant: & ædificatus locus macellum appellatus: ut quidam ſcribunt: quod ibi fuerit hortus. alii quod ibi domus fuerit: cui cognomen fuit macellum: quæ ibi publice ſit diruta: & in qua ædificatum hoc quod uocetur macellum: nec unicũ hoc i loco romæ fuiſſe macellum puto: ſed & p alia diuerſa urbis loca. Vnde & Iuuenalis in ſatyra Atticus eximie inquit:

Multos porro uides quos ſæpe eluſus ad ipſum
Creditor introitum ſolet ſpectare macelli.

Et quibus

Et quibus in ſolo uiuendi cauſa palato eſt. Sed iuxta exquiliarum macellum eccleſia conſpicitur ſancti Viti quæ dicitur in macello: cui contiguus eſt triumphalis arcus: quem litteræ adhuc ſtantes indicant compoſitū honori Galieni imperatoris fuit. & teſte Plinio libro. i. naturalis hiſto. i exqliis ædes malæ fortunæ: & ædes erant nepotis Plinii: ut ex epiſtola de morte Martialis apparet. Quin & alia pene inumerabilia: quæ omnia pueſtigare longum eſſet & impoſſibile. Sed nunc de quirinali & uiminali, ꝓſequimur: quos ob puitatē Varro colles & non montes appellat: dicens tertiæ regionis colles qnq; ab deorū phanis appellati: e quib⁹ nobiles duo colles: uiminalis a Ioue uimineo: cui⁹ ibi aræ ſunt. collis qrinalis a Quirini phano. Sunt qui a qritibus qui cum Tatio curib⁹ uenerunt romā: quod ibi habuerint caſtra. hos duos cōlles ſcribit Liuius in primo ab urbe: Seruium regem addidiſſe cum amplificandæ urbi animum adiæciſſet: deinceps auxiſſe exquilias: inibiq; ipſum ut loco dignitas fieret habitaſſe: aggeris foſſa & muro circundidiſſe urbem. ſane quod a porta flumentana uſq; ad collinam contineꝫ: ad qrinalem pertinere dicūt: q paruo quoq; iteruallo ob ædificiorum ruinas a uiminali diſcerniꝫ. Qui uſq; ad thermas dioclitianas ꝓtendi diciꝫ. Verū i colle uiminali: & ſi plura fuerint ædificia: nihil tamen aliud certum comperi: q̄ tres in illo ſpecioſiſſimas totius urbis domos fuiſſe. De quib⁹ Plinius libro. xv. naturalis hiſto. ſcribit. ut. M. Craſſi oratoris unaz. Aliāq; præſtātioré Q. Catulli illius qui cum. C. Mario cimbros fudit: Ac poſtea capitolii tegulas inauratit: Ipſumq; capitōlium ſpoliis cimbricis adornauit. Tertiam ambarū pulcherrimā. C. Aquilii equitis romani: quez clariſſimū fecit iuris ciuilis ſcientia. Ipſeq; fuit quem. M. Cicero in officiis dicit legem de dolo malo tuliſſe: cuiuſq; ad legem aquiliam extantium adhuc legum titulus annotaꝫ. Fuerunt & in illo ut nónulli putant ſaluſtiani horti: quorum reliquias obſtupendas deſignant: a porta uiminali in collinam. & ad ſanctam uſq; Suſanam extendi putant. In colle uero quirinali dixit Liui⁹ i bello macedonico ædem Fortunæ primogeniæ fuiſſe: quā primo bello punico uotam Gneus Domitius prætor urbanus dedicauit. Fuerūt & nónulla alia quæ paulo ante: cum de collina porta loqueremur nouinauim⁹. Et hæc de collibus urbis dicta ſufficiant. Nūc ad campum martiū tranſeuntes: q ſic quoq; a Liuio deſcribitur in. ii. ab urbe: ager tarquiniorum: q inter urbem & thyberim fuit conſecratus Marti: marti⁹ deinde cāpus fuit. ea Liuii uerba nónulli acutius conſiderātes: qc quid ꝓpe capitolium & thyberim interfuit: campum martiū fuiſſe dixerunt. Cum eo tēpore urbs ad capitolium aut parum citra fimireꝫ. Idem Ouidius Iuturnæ ædem deſcribens oſtendere uideꝫ: quaz ea in parte fuiſſe dicit: qua campus martius uirginea ambiꝫ aqua. ait enim: Te quoq; lux eadez turni ſoror æde recæpit Hic ubi uirginea campus obitur aqua. Conſtat autem uirgineam aquā p quirinalis collis cauernas campuz olim martium: quæ nunc triuii regio diciꝫ illabi. Nam ea ſola aqua iam urbem romā ex exteris ingreditur. Quam teſte Suetonio. M. Agrippa prius induxit: deinde a Tiberio Claudio inſtaurata fuit: ut titulus i marmore exciſus indicat: qui talis eſt: Tiberius Claudius Druſi filius Cæſar Auguſtus ductus aquæ uirginis deſtinatos p Cæſarem fundamentis nouos refecit ac reſtituit. habuit olim camp⁹ martius ædificia plura & admiranda. Quoz puulæ ruinæ adhuc reſtantes ad miraculum reſpiciunt. Nā in ea parte qua depreſſior erat naumachia fuit a Cæſare conſtructa. Poſt quem Auguſtus ſexto cōſulatu mauſeolum inter uiam flamineaz & thybridis ripas cōſtrui fecit: opus ſane in toto orbe admirandū. Ita ut Suetonius & Alii nónulli ſcriptores æternum: ut puto iudicantes deſcribere neglexerint. Solus ex his quos legere ualui Caſſiodor⁹ ultimus de rebus his ſcriptor: & q illum integrum uiderat talia refert: Auguſtus mundi dominus ad potentiam ſuā opus extollens in campo martio mirandam erexit romanis fabricam: & moles extendens inēſas firmiſſimis ſtruxit montibus: ubi magnarum rerum iudicia clauderenꝫ. Biſſena quippe hoſtia ad duodecim ſigna apoſuit. Et infra dixit duos in campo martio fuiſſe obeliſcos: interpretationem ægyptiæ philoſophiæ continētes. Plinius uero. xxvi. naturalis hiſto. libro: ſic quoq; ſcripſit: is obeliſcus qui eſt i campo martio centum decem pedum eſt a Meroſide inſcriptus: cui Diuus Auguſtus mirabilem addidit uſuz ad Solis umbras deprāhendendas: dierūq; ac noctium horas. conſtruxit & idez in campo martio iuxta thyberim porticū: quæ teſte Iulio capitolino in uita ultimi Cordiani mille pedum erat: & ex oppoſito aliam ſimiliter mille pedum æqualiter diſtantes ad ſpatium pedum qngentorum frequētatum undiq; uiridanti lauro myrtoq; & buxo & in medio ſtratum breuib⁹ columnis altrinſecus poſitis ad pedes mille: quod eſſet deambulatoriū: ita ut i capite eſſet baſilicum pedum qngentorum. Cogitauerat præterea eodem Iulio teſte cuz Myſitheo: ut poſt baſilicuz thermas æſtiuas ſui nominis faceret: ita & ut hyemales in principio porticus poneret ſuoque uſui eſſet. Erat & ſimiliter in campo martio locus alius quem ecuria: alii equiria uocitabāt: de quo. M. Varro ſic ſcripſit: ecuria ab equorū curſu dicunt. Eo enim die ludis currūt in martio campo. hæc ille. Nam & locus ludorum & dies quo agitabant: ecuria dicebatur. de quo Ouidius circa finem ſecūdi libri faſtorum inquit:

Iamq; duæ reſtant noctes de menſe ſecūdo
Marſq; citos iunctis curribus urget equos:
Ex uero poſitum permanſit ecuria nomen:

Quæ deus in campo præſtitit ipſe ſuo. Vnde & nunc quoq; in campo martio: & adhuc eccleſia conſpicitur quæ ſanctæ Mariæ in ecuria uocitatur. Erat & templum Iſidis: de quo uidimus in dictione Oſiris. fuit etiaz in campo martio: & adhuc conſpicitur colūna intrinſecus cochlea: & extrinſecus multiplicib⁹ rerū geſtarū

sculpturis elaborata: honoriq; Aurelii Antonini Pii: teste Sexto Ruffo dicata. Cuius imperatoris imago in illa talis conspicit': qualem in antiquis numismatib⁹ cernere consueuimus. Iuxta hanc columnam: ut multi uolunt comitia: centuriata romani populi fiebant: quando. s. tribus ad suffragia illic reddenda citabantur Quod uerisimile esse uidetur: cum tumulus sit post eam uersus occidētalem plagā: qui corrupte hodie accæptorum dicit': ab antiquis citatorum mons uocabatur: hoc est eorū: qui postq; citati suffragia intra septa contulerant: ne laturis se denuo imiscerent ab aliis separabantur. & per pontem: qui ab septis usq; ad tumulum conducebat discedere consueuerant. De quo ponte Suetonius in uita Cæsaris: ubi de consiliis cōiuratorum in Cæsarem differebat: inquit primum cunctati: utrum ne in campo martio per comitia trib⁹ ad suffragia uocantem ptibus diuisis ponte deiicerent. Nam teste eodem Suetonio imperatores nōnunq; ut un⁹ de populo suffragia dabāt. Ait enim de Augusto in illius uita: quotiens magistratuū comitiis iterfuisset tribus cum cādidatis suis circuibat: supplicabatq; more solenni. ferebat & ipe suffragium in tribub⁹: ut unus e populo. hæc ille. Comitii uocabulum: ut quidam ferunt: & loco & actui cōmune fuit: hoc est a cōmunitate ubiq; dictum est. Nōnulli uero alii comitium in singulari locum esse dixerunt ꝓpe senatum: quo ire eqtibus romanis: & populo romano licebat. Comitia uero in plurali actionem esse creandorum magistratuum. Vnde & iuxta palatium comitium fuisse: & Varro & Plutarchus ostendere uidētur. Ait enim sic Plutarch⁹ in uita Romuli. Quo ambo duces Romulus scilicet & Tatius ad percutiendum fœdus conuenere: hucusq; comitiuꝫ uocant. Nam constat eodem Plutarcho teste eo in loco fuisse: ubi sabinæ patrum & uirorum animos conciliauere. Sed clarius id Varro demonstrat: ait enim ante curiam hostiliam rostra sub dextera hui⁹ comitio locus substructus. hæc illius uerba: ex quibus & his quæ supra narrauimus cōstat eum locum ad radices palatini fuisse: quod comitium in singulari uocabant. In quo forte priuatiora suffragia impendi consueuerant. Nam ait sic quoq; Gellius in. xv. noctium atticarū: in libro Lælii fœlicis ad Quintum Mutium primo scriptum ē: Labeonē scribere calata comitia esse: quæ ꝓ collegio pontificum habentur: aut regis: aut flaminum inaugurandoꝝ cā. eorum autem alia esse curiata: alia centuriata: curiata p lectorem curiatum calari. i. cōuocari: centuriata p cornicinē. Et subdit in eodem Lælii fœlicis libro. Hæc scripta sunt: is q nō uniuersum populum: sed ptem aliquam adesse iubet: nō comitia: sed cōciliuꝫ edicere debet. Tribuni autē neq; aduocant patricios: neq; ad eos referre de ulla re possunt. Ita ne leges qdem ꝓprie: sed plæbiscita appellantur: quæ tribunis plæbis ferentibus accæpta sunt: quib⁹ rogationib⁹ ante patricii nō tenebātur: donec. Q. Hortensius dictator eam legem tulit: ut eo iure quod plæbs statuisset oēsq; quirites tenerent'. Item in eodē libro hoc scriptū est. Cum ex generibus hoīm suffragium ferat': curiata comitia esse: cum ex censu & ætate centuriata: cum ex regionibus & locis tributa. Centuriata autē comitia intra pomœrium fieri nephas eē. qa exercitū extra urbem imperari oporteat: intra urbē imperari ius nō sit: ꝓpterea centuriata ī campo martio haberi: exercitūq; imperari præsidii cā solitum: quoniam populus eēt id suffragiis ferendis occupatus. hæc ille. Ex quibus id quoq; intelligi pōt: quod Liuius in. ii. ab urbe dixit: patres incontione: quæ p ānum durauit: effugere nō ualuerunt. Quin Volero ex plæbe tribunus reficeret'. Cum rogationem tulerit ad populū ut plæbei magistratus tributis comitiis fierent. Nam nō solum trib⁹ quinq; ex his: quæ romæ essent: siue intra mœnia: siue in suburbanis: & agro complexæ. sed par ꝓpe numerus ex Italia ad ferenda suffragia comitiorum temporib⁹ confluebant. Vnde & Suetonius in Augusti uita: sic inquit. Vrbe urbanisq; rebus administratis Italiam duodeuiginti coloniarum numero deductarū refrequētauit: operibusq; ac uectigalib⁹ publicis plurifariam instruxit: etiaꝫ iure ac dignitate urbi quodāmodo ꝓpte aliqua adæquauit: excogitato genere suffragiorū: quæ de magistratibus urbicis decuriones colonici in sua quisq; colonia ferent. Et sub die comitiorū obsignata romā mitterent. Quæ oia Asconius Pædian⁹ Ciceronis oratōes exponēs longo ꝓcessu explicauit. Et cū præter illas duodeuigiti colōias plurib⁹ aliis Italiæ ciuitatib⁹ ferēdi suffragia ius fuisse ostēderit: ifra subdit. Cn. Pōpei⁹ Strabo pater. Cn. Pōpeii magni trāspadanas colonias nō nouis colonis istituit ſꝫ ueterib⁹ incolis manentib⁹ ius dedit latii: ut possent habere ius qd' cæteræ latinæ coloniæ. i. ut petēdi magistratus iure ciuitatem romanam adipiscerent'. Hæc illius uerba: quæ ad comitiorum intelligentiam dicta sufficiant. Iam de rostris: quæ dixit Varro ante curiam hostiliam fuisse uidenduꝫ est: de quib⁹ Liuius in. viii. ab urbe loquens ait. Naues antiatum partim in naualia subductæ ptim incensæ: rostrisq; earum suggestum in foro extructum adornari placuit. Erant ergo rostra in foro locus ad palatini radices. Vnde ad populum loqui plurimum consueuerant: & a rostris nauium sic quoq; cognominatus. Ideo ait Seruius sup. viii. ænei dos. Romanum forum est: ubi nunc rostra sunt. Præter hæc Varro locum alium esse dixit: etiam non longe a comitio qui græcostasis uocitatus fuit: dicens ubi nationum subsisterent legati: qui ad senatū essent missi: hic græcostasis a parte: ut multa dictus est: hoc ut puto intelligens quia græci cum inter cæteros ad senatum missos ob philosophiam & oratoriam digniores esse uiderent' a legatorum pte hoc est ab ipsis græcis locus ubi omnes subsisterent legati græcostasis dictus est. Et subdit Varro de loco alio quod senaculum uocabāt dicens: Senaculum supra græcostasim ubi ædes Concordiæ: & basilica opima senaculum uocatum: ubi senatus: aut ubi seniores consisterent. hæc ille. de quo Valerius Maxim⁹ in. ii. li. meminit cū dixit. Antea senat⁹ assiduam stationem eo loci peragebat: q hodie senaculū appellatur. Et puto ædem Concordiæ non longe a

lacu curtio in eodem palatino fuiſſe:cum ſupra idem ipſe Varro rettulerit Curtiuꝫ ut rapidiore curſu ī hiatum ſe præcipitaret a concordia mouiſſe:hoc eſt a loco ubi poſtea Concordiæ templum fuit.Nāq; aliā Cōcordiæ ædem fuiſſe puto:quam Ouidius in primo faſtorum libro:a Liuia Germanici matre ædificatam retulit cum ait ad Germanicum:

Hanc tua conſtituit genitrix:& rebus & ara
Templaq; feciſti quæ colis ipa deæ.Quam a Tiberio imperatore dicatām Suetonius ſcripſit.Qui lōge poſt Ciceronem:ad quē Varro de lingua latina ſcripſit.Fuit & ſimiliter in radicibus palatini tēplum Ioui ſtatori a Romulo uotum bello ſabinorū: eo.ſ.in loco ubi romani precibus Romuli: ac pudore commoti pugnādi contra ſabinos animos & audaciam recuperarūt:atq; eo in loco primum ſteterunt. Fecerat & ſimiliter non longe a tarpeia tēplum Romulus Ioui feretrio:ubi quercus erat paſtoribus ſacra:quem teſte Plutarcho ī uita Romuli ſic appellauit ob illata uulnera in Acronē regem ceninēſium:quem ſingulari certamine itereme rat.Nam ut ait Plutarchus latini uulnus inferre ferire dicūt.Cuius exuuias manib⁹ ppriis ipe Romulus deportauit:& ad ſacram paſtoribus quercū depoſuit. Vbi ab eo cōſtructo templo romani duces:ut idem Plutarchus pergit nō niſi de ſingulari prælio cæſis hoſtiū ducibus ferebāt ſpolia:quæ uocabant opima: uel ab ope:ut dixit Varro:uel ab opere ut exiſtimat Plutarchus: cuꝫ ſit opus egregiū:ac clariſſimū ducē belli parē ſibi ductorem ſuperare. Vnde Virgilius in.x. Aut ſpoliis ego iam raptis laudabor opimis. Quod qbus romanis ducib⁹ cōtigerit:uidimus in dictione Acron. Fuerunt & alia romæ loca ab noſtris auctoribus nominā ter expreſſa:ut carinæ ſubura:tabernola:uia ſacra:de qbus aliquid loqui Varrone duce uiſum eſt.hic libro iiii.de lingua latina inuere uidet planum illud quod inter Marii trophæa & lateranēſe palatium interiacet tabernolam regionē cognominatā fuiſſe. A qua uult Varro carinas incipere:& in uiam ſacram deſinere:ita ut ea loca ubi nunc eſt eccleſia ſancti Petri ad uincula:& uaſtiſſimæ ruinæ : quæ contra amphitheatrum coloſſei adhuc cernunt ſub carinis teneantur : quæ etiam ſic quoq; ab inhabitātibus:& tabellionibus nominantur. Quin & ibidem ex qbuſdam inſcriptionibus ueterem curiam fuiſſe cōiectamur. In qua augures ſedem habentes inaugurari conſueuerant. De qua Varro curiæ inquit duorum generum ubi curarent ſacerdotes res diuinas:ut curiæ ueteres:& ubi ſenatus humanas:ut curia hoſtilia:& alia in loco idem Varro curare a cura dictum:& cura quod cor urat:curia ubi ſenatus rempublicam curat. Et illa ubi cura ſacrorū publica. at uia ſacra a curia ueteri incipiens:ſecus amphitheatrum coloſſei ad ſeptētrionem plagam uergens: ſubtus Titi & Veſpaſiani arcus:uſq; ad ꝓximam capitolii arcem perducebat. Et inde dictam dixit Varro:q̄ eam ab arce ideſt a capitolio ad augures ſacra quot menſibus ferebantur. Et ſubdit ſacræ uiæ ptem ſolam tunc fuiſſe uulgo notam:quæ eſt a foro eunti primo cliuo. Vnde ait Liuius in.ii.ab urbe:uicus romæ erat q uia ſacra dicebatur. Et Horatius in.i.ſermonum:Ibam forte uia ſacra ſicut meus ē mos. Quare & recte Petrus bibliothecarius ſcripſiſſe uidet:Fœlicem ſummum pontificem eo nomine tertiū feciſſe eccleſiam ſanctorum Coſmæ & Damiani uia ſacra in tēplo Romuli in hac q̄ iuxta forū romanuꝫ erant: fructus & poma uenditabant:dicente Ouidio in primo de arte amandi:

Rure ſuburbano poteris tibi dicere miſſa
Illa uel in ſacra ſint licet empta uia. In huius ſummo teſte Liuio poſita fuit equeſtris ſtatua ī honorē Chloeliæ. Virgo.ſ.inſidens equo. Suburam uero inde dictam Varro affirmat:quod ſub muro terræ carinaꝫ fuerit. Et ſubdit ſubura Iunius ſcribit ab eo quod fuerit ſub antiqua urbe. Cui teſtimoniū pōt eſſe quod ſubeſt loco q̄ terreus murus uocatur. Quare ait Iuuen.in.v.ſatyra de tyberino quodam ignobili piſce: Et ſolitus mediæ cryptam penetrare ſuburæ.

Nam tota adiacens regiuncula ab ea crypā quæ uſq; in tyberim protendebatur:ſubura cognominata fuit. Vnde & Petrus bibliothecarius dixit beatum Gregorium conſecraſſe gothorum eccleſiam:quæ ē ī ſubura ſub nomine uirginis Agathæ. Et ut ſcribit Suetonius in uita Cæſaris:habitauit primo Iulius Cæſar in ſubura modicis ædibus. Poſt autem pontificatum maximum:in ſacra uia domo publica. Et Plinius li.xix. Cæſar inquit dictator totum forum romanum:uiamq; ſacram ab domo ſua in cliuum uſq; capitolinuꝫ in munere gladiatorio linteis contexuit. Fuitq; ea domus quam Octauian⁹ Auguſtus teſte Suetonio ſumptuoſe nimis a Liuia ornatam ad ſolū uſq; dirui fecit. In cuiuſq; area porticus Liuia cognominata: poſtea ſtructa fuit. De quo Ouidius libro faſtorum.vi.

Diſce tamen ueniens ætas ubi liuia nunc eſt.

Porticus immenſæ tecta fuiſſe domus. Ad quam deinde porticum teſte Plinio Veſpaſianus pacem ſuā ædificauit. Erat & non longe a ſubura:& carinis pagus dictus ſuccuſanus. Cuius tertiam litteram non cum.b. ſed cum.c.ſcribendam dixit Varro:quia eo dictus eſt:quod ſuccurrit carinis. Erat & inſuper romæ ſub capitolio ad eam ptem:quæ in Lucii Septimi Seueri arcum triumphalem conuerſa eſt:nō longe a foro bouario uicus:qui iugalis a iugis boum:quæ inibi fieri conſueuerāt cognominatus eſt. De quo Liuius in libro macedonico inquit:Saxum ingens ex capitolio in uicum iugarium procidit:& multos oppreſſit. Legimus & in Liuio libro.iiii.ab urbe:de æquimelio: quod cum.æ. diphthongo in prima ſcribitur: quid romæ fuerit.

Nam cum factam cædem Spurii Melii ex equeſtri ordine ob regnum concupitum ſcripſiſſet: addidit nec

ſatis eſt eius ſanguine expetitum: niſi tecta parieteſq; intra quæ tantum amentiæ conceptum eſſet diſſipare
tur: bonaq; contracta preciis regni mercandi publicarentur. Iuſſere itaq; quæſtores uendere ea bona: atque
in publicum redigere. Domum deinde: ut memoriæ area eſſet oppreſſæ nephariæ ſpei dirui ex templo du-
xerunt. Id æquimelium appellatum eſt. Itaq; ait Varro in. iiii. de lingua latina: Aequimelium quod æquata
Melii domus publicum quod regnum occupare uoluit. Et ſubdit is locus ad buſta gallica quod roma re-
cuperata galloꝝ oſſa: qui poſſiderant urbem ibi coaceruata ac conſepta ſunt. Sed iam de ueliis quæ in plu-
rali & ſingulari efferuntur uidendum eſt. de quo Liuius in. ii. ab urbe: cum de Valerio Publicola primo cuꝫ
Bruto conſule loqueretur. Quod ædificabat in ſumma uelia alto & munito loco domum: ut arceꝫ inexpu-
gnabilem: quam ob ſuſpitionem regni demolitus in infimo cliuo reædeficauit. De qua Varro cum palatiũ
a balatu ouium deſcripſiſſet: Inquit huic germalium & uelias coniunxerũt. Et infra ſubdit Veliæ unde eẽnt
plures accæpi cauſas: in quibus cum ibi paſtores palatini ex ouibus ante tonſuram inuentam uellere lanam
ſint ſoliti: quaſi dicat a uellendo ueliam collem quẽdam dictum: qui cum germalio alio colle palatio per ag
geres coniunctus fuit. De inſula uero quæ in medio thybridis inter urbem & ianiculum adhuc conſpicitur
ſcribit Liuius in. ii. ab urbe: poſtq; conſecratus Marti Tarquiniorum campus fuit: forte ibi tunc ſeges farris
dicitur fuiſſe maturæ meſſis: quem campi fructum quia religioſum erat conſumere deſectam cum ſtramen
to ſegetem magna uis hominum ſimul immiſſa corbibus fudere in thyberim tenui fluentem: a qua ut me-
diis caloribus ſolet: ita in uadis hæſitantis frumenti aceruos ſediſſe illitos limo. Inde inſulã paulatim & aliis
quæ fert temere flumen eodem uectis factam. Poſtea credo additas moles manuq; adiutum: ut tam eminẽs
arã firmaq; templis quoq; ac porticibus ſuſtinẽdis eſſet. hæc ille. Ea autem in inſula duo fuere templa Iouis
& Aeſculapii nepotis ex Phœbo. De qbus Ouidius li. faſtoꝝ primo inquit:

Quod tamen ex illis licuit mihi dicere faſtis
Sacrauere patres hoc duo templa die:
Acceꝑpit phœbo nymphaq; coronide natum
Inſula diuidua quam premit amnis aqua.
Iuppiter in parte eſt: cœpit locus unus utrũq;
Iunctaq; ſunt magno templa nepotis auo.

Inſuper & de ærario romano uidendum eſt. De quo Macrobius in ſaturnalib⁹ libro primo ſcribit: Roma-
ni ædem Saturni ærarium eſſe uoluerunt: quod tempore quo Italiam incoluit: fertur in eius finibus nulluꝫ
furtum eſſe commiſſum. Aut quia ſub eo nihil erat cuiuſq; priuatum. Nec ſignare ſolum: aut partiri limite
campum Fas erat in medium quærebant: ut ait Virgilius. ſimiliter & Feſtus ærarium inquit populus roma-
nus in ædem Saturni habuit. Ideo inquit præfatus Macrobius apud eum locabaꝫ populi pecunia cõmunis
ſub quo fuiſſent cunctis uniuerſa communia. In eo etiam teſte Seruio ſuper. ii. georgicorum reponebãtur
acta: quæ ſuſcæptis liberis faciebant parentes. Iuuenalis in ſatyra Neuole:

Nullum ergo meritum eſt ingrate ac perfide nullum:
Quod tibi filiolus uel filia naſcitur ex me
Tollis enim: & liberis actorum ſpargere gaudes

Argumenta uiri. Varro libro. iiii. de lingua latina: ueſtigium inquit etia⁹ nũc manet in æde Saturni. Quod
etiam nũc ꝓpter penſuram trutinam habet poſitam: ærarium ab eo appellatum. Et fuiſſe uideꝫ in faucibus
capitolii. Nam ut ait Seruius ſuper. ii. æneidos: ubi dixit Virgilius: Sanguine placaſtis uẽtos: & uirgine cæ-
ſa. Oreſtis oſſa ab aritia romam tranſlata ſunt: & condita ante templum Saturni: quod eſt ante cliuuꝫ capi-
tolii iuxta Concordiæ templum. Vnde Macrobius: habet inquit Saturnus aram: & ante ſenaculũ illic græ-
co ritu capite aperto res diuina fit: quia primum a pelaſgis: poſtea ab Hercule ita eam a principio factitataꝫ
putant. Fuit & romæ locus q pro caſtris habebatur: quem primus oĩum principum Octauianus Auguſtus
inſtituit: non alia ut putat ratione: q; ne milites uagi: & per urbem diſperſi rapinis tumultu contẽtionib⁹ ci-
uitatem redderent inquietam. Nam poſt uictoriam partam de. M. Antonio de Cleopatra ĩperio quiete po-
titus inter multa: quæ prudentiſſime egit binam inſtituit Claſſeꝫ. Vnam apud miſenum lucaniæ portũ: quæ
Italiæ inſulas oramq; galliarum maritimam hiſpanias aphricamq; mauritaniaſq; & ſeptem trionalis occani
plagam tutaretur. Alteram apud rauẽnam in loco nũc candiano. In quo poſtea claſſenſe ỏppidum fuit. Cu
ius claſſis partes tutarentur ſinus maris adriatici: illyrici: dalmatiæ: epiri: græciæ: thraciæ: ponti: mæotidis &
aſiæ in noſtrum mare uergentis: atq; oræ ægypti neceſſitatibus ſubuenirent. Quorum multitudo cum nõ-
nunq; romæ uocareꝫ: In ianiculo caſtra rauẽnatibus Auguſtus ipſe ſtatuit: ex quo regio tranſthyberina ab-
inde quandoq; urbs reuẽnatium dicta fuit. At miſenatium peregrinorumq; militum in cælio monte caſtra
locauit. Poſt Auguſtum Tiberius pernicioſiſſimam libertati romanæ atq; etiam imperio rem exorſus eſt.
Nam teſte Suetonio caſtra romæ conſtituit: quibus prætorianæ cohortes uagæ ante id tempus & per hoſpi
tia diſperſæ continerentur. Cuius tyrãnidis fomes locum habuiſſe in ſuburbiis uiæ appiæ: ubi nunc eccleſia
eſt ſancti Sebaſtiani nõnulli coniectantur. Et prima horum tyrãnis in aſſumptõe Claudii ad ĩperiũ apparuit
ut præ cæteris hiſtoricis Ioſephus approbatiſſimus auctor in libro de captiuitate iudaica late deſcripſit. Et

post illum breuiter Suetonius tetigit in ipsius Claudii uita. Idemq; in morte Galbæ: & nouo Othonis imperio contigisse: & acre prælium in circo maxio capitolioq;: & palatio cum militibus prætorianis fuisse ostẽdit. Et tandem intantum ꝓcessit prætorianorum militum auctoritas siue temeritas: ut quem uellent imperatorem facerent: & factum imperio deturbarent. Vnde Helius Lampridius i uita Heliogabali arbitriuꝫ uitæ ac necis in prætorianis fuisse ostendit: ait enim in castris milites precanti præfecto dixerunt se persuros eẽ Heliogabalo: si & impuros homines & aurigas ab se dimoueret: atq; ad bonam frugem rediret. Scribit & Iulius capitolinus ædem fuisse in prætorianis castris: in quá senatus aliquãdo uocari cõsueuit: præsertim cũ de abrogãdo alicui imperio agendum esset. Nãq; eo in loco Maximinis patri & filio abrogato iperio Gordiani duo pater item & filius declarati sunt Augusti. & in uita Pupieni & Balbini imperatorum quãtum castra prætoriana urbi offuerint idem Capitolinus ostendit dicens: Maximino quidem ad bellum ꝓfecto: romæ prætoriani remãserunt. Inter quos & populum tanta seditio fuit: ut ad bellum ueniretur intestinum: romæ pars maxima incenderetur: templa fœderentur: omnes plateæ cruore polluerentur. Et infra subdit interea romæ iterum seditiones inter populũ & milites ortæ: ut nec cum edicta ꝓponeret Balbinus audiret. Veterani se in castra prætoria contulerunt cũ ipsis prætorianis: quos cœpit populus obsidere. Nec unq; ad amicitiam essent reducti: nisi fistulas aquarias populus incidisset. Idem Iulius eorũdem imperatoꝝ uitæ exitum narrãs: hæc in uerba ꝓsequitur. Illis contẽdentibus milites superarunt: atq; eos nudatos ambos uestib⁹ regalibus de palatio cũ iniuriis perduxerũt: & per mediam ciuitatem ad castra raptare uoluerũt magna ex pte laniatos. Sed ubi compertum ẽ germanos ad defensionem illorum superuenire ambos occiderunt: in itinere medio reliquerunt. Inter hæc Gordianus Cæsar sublatus a militibus imperator est appellat⁹ Augustus. Et idem Capitolinus senatusc̃osultum inquit de imperio Valeriani principis optimi in prætorianis castris factum fuit. Et multa quæ de his diuersis in locis leguntᵉ. Quibus ostenditur prætoriana castra grandẽ pestem libertati romanæ: atq; imperio intulisse. Pontes etiãm romæ super thyberim fuisse legimus & uidimus. Quorum nomina cum suis causis adhuc satis comperta nõ habem⁹. Scribit tamen Liuius in primo ab urbe pontẽ sublicium ab Anco Martio cõstructũ fuisse. Qui teste Pli. ligneus, prsus: & sine ferreo clauo pri⁹ fuit: ita dispositus contignatione: ut eximerentᵉ trabes sine fulturis: ac reponerentᵉ. Quod quidem sic facere religiosum erat. Postq; Horatio Coclite defendẽte ægre reuulsus est. Sed teste capitolino illũ Antoni⁹ Pius imperator marmoreũ fecit. Hunc eundem ipsuꝫ esse nõnulli putant: qui ad radices auentini demolitus aspicitur. Alii quibus adhæreo eum illum esse uolunt: qui nunc sanctæ Mariæ Pons uocitatur. Isque ad transitum eius temporis urbis commodior esse uidetur. Sicq; uel huius uel alterius nomen ignoratur. Nonnulli uero putant eum: qui est ad radices auentini: æmilium dictum fuisse. Alii illum qui iam dicitur pons mollis in uia tybũrtina æmilium olim uocitatum asserunt. his aliis superinductus est pons: qui Iouis insulam urbi coniungit. Quem. Q. Lepidum & M. Curium ædiles struxisse titulus in marmore excisus ostendit. Eum uero qui ad ianiculum insulam applicat: Valẽtinianum superiorem & ualẽtem struxisse similis titulus indicat. Alius fuit qui ad ianiculum etiam & portam aureliam maxime deferebat: qui aureli⁹ similiter uocabatᵉ. Cui iam demolito rupto nomen est. Ali⁹ fuit pons triumphalis portæ coniunctus: qui & ip̃e nomen a triũphis: qui per illum agebantur accæpit. Proximus pons est huic Hadriani: castello seu mætæ coniunctus: qui & sancti Angeli uocitatur. Est etiam supra flumentanam portam in uia flaminea extra urbem pons alius: q miluius nescio a quo denominatur. Arcus triumphales fuisse Romæ q̃ plurimos & legimus & conspicimus sed quosdam dirutos: quosdam ruinis coopertos: quosdam etiam nouis ædificiolis ab aspectu hominũ semotos. Integrum pene illum conspicimus: qui Flauii Constantini fuit iuxta amphitheatrum colossei. Cui talis inscriptus est titulus. Imp. Cæsari Flauio Constantino Maximo publii filio Augusto senatus populusq; romanus. Quod instinctu diuinitatis mentis magnitudine cum exercitu suo: tam de tyrãno: q̃ de omni factione uno tempore iustis rempublicam ultus est armis. arcum triumphis insignem dicauit. Alium similiter pene integrum Lucii Septimi iuxta sanctum Hadrianum sub capitolio cernimus: in quo talis stat titulus. Imp. Cæs. L. Septimo. M. F. Seuero Pio ptinaci auo patri patriæ parthico arabico & parthico adiabenico Põt. max. trib. potestatis. xi. Imp. xi. Cos. iii. procos. Et Imp. Cæs. M. Aurelio. L. F. Antonino Augu. Pio fœlici tri. pot. vi. ꝓcos. P. P. optimis fortissimisq; principibus ob remp. restitutam imperiumq; ro. propagatũ insignibus uirtutibus eorum domi forisque. S. P. Q. R. Videmus & alium semidirutum iuxta palatium & templum Pacis in uia sacra: in quo hæc quoq; inscripta sunt uerba. S. P. Q. R. Diuo Tito Diui Vespasiani. F. Vespasiano Augu. Et licet etiam in hoc arcu ex uno quidem latere: ipsum Titum triumphantem in curru a quattuor equis ducto conspicere: ex altero uero latere uasa templi: & candelabrum illud ditissimũ septem ramorum: tanq; ante currum Titi portarentur insculpta. De quibus Iosephus libro septimo de bello iudaico describens Titi triumphum sic ait. Spolia uero alia quidem passim sequebantur. Eminebant autem ante duces ea quæ apud hierosolymam in templo reperta sunt. Mensa aurea ponderis talẽti magni: & candelabrum similiter quidem auro factum: sed opere commutato ab usu nostræ consuetudinis. Nam media quidem columna basi hærebat: tenues autem ab eo cannulæ producebantur formatæ ad similitudinem fuscinæ: & in summo quæq; in lychnis speciem fabricatæ erant numero septem septimi diei: qui apud

iudæos est indicantes honorem.uel ut idem auctor alibi dixit stellas errantes significabant. Et subdit post hæc autem portabatur lex iudæorum nouissima spoliorum. Et postq; totum triumphum descripsit infra subdit: Vespasianus pacis templum ædificare decreuit. Itaq; mira celeritate:& quæ hominum cogitationes superaret effectum est.magna enim diuitiarum largitate usus:insuper perfectis id picturæ:ac figmentorum operibus exornauit. Omnia nãq; in illud phanum colecta sunt ac depositа:quorum uisendorum studio p totum orbem:qui ante nos fuerunt homines uagabantur:quomodo aliud apud aliud sitũ esse uidere cupientes.Hic autem reposuit etiam quæ iudæoruꝫ fuerunt instrumenta his sese magnifice ferens.Legem uero eorum & penetralium uela purpurea in palatio condita seruari præcæpit.Hieronymus similiter super Iohelem: Vespasianus inquit & Titus romæ templo Pacis ædificato:uasa templi hierosolymitani:& uniuersa donaria in delubro illius consecrarũt.quod ut subdit græca & romana narrat historia.Est & alius arcus iuxta ecclesiam sancti Georgii.In quo talis est inscriptio.Imperatori.Cæsari.L.Septimo Seuero Pio ptinaci. Augu.Arabic.Adiabenic.Parth.M.fortissimo fœlissimo.pont. maximo.trib. potest.xii.Imp.xi. Cons.iii. patri patriæ.Et Imp.Cæs.M.Aurelio Antonino Pio fœlici.Augu.tribu.potest.vii.Cos.iii.P.P.procos fortissimo fœlicissimoq; principi & Iuliæ Augu.matri Augu.ii.Et castrorum & senatus & patriæ.Et Imp.Cæs. M.Aurelii Antonini Pii fœlicis Augu.parthici maximi britannici maximi argentarii:& negotiantes boarii huius loci deuoti numini eorum.Cernimus & arcum alium in macello:queꝫ supra Galieni iperatoris fuisse diximus.Quin & alios q̃plures:quorũ inscriptõnes & tituli sunt demoliti.Quidam tamen diuinare uolũt arcum illum:qui in uia flaminea iuxta ecclesiam beati Siluestri:& Laurentii in lucina conspicitur. Domitiani principis fuisse:a quo licet tituli & marmoræ crustæ ablatæ fuerunt.In una tamen quæ restat Domitianũ eum sculptum esse uolunt:qualis a Suetonio describitur.Sed tunc sedentem dormientemq; & Minerua: quam superstitiose colebat somniantem excedere sacrario:negantemq; se ultra eum tueri posse: quod exarmata esset a Ioue.Fecit etiam Claudius teste Suetonio Tiberio marmoreum arcuꝫ iuxta Pompei theatrũ decretum quidem olim a senatu tamen omissum perægit.Fuerunt & romæ templa phanaq; admiranda: & sacella pene innumera:ut templum Iouis capitolini cum his quæ supra rettulimus. Templum Isidis in campo martio:ut uidimus in dictione Osiris.Cuius reliquias quasdam porticus & marmoreas columnas inter Antonini columnam:& pantheon conspici quidam uolunt:quæ phani ipsius magnitudinem & pulchritudinem aliquantulum argumentari uidentur.Nec inde longe ex antiquis ædificiis templum p magna parte integrum conspicitur:quod pantheon cum.th.aspirato ab historicis cognominatur.Quod mea quoq; interpretatione summum deorum indicat.Nam παν denotat omne quod sane in similibus sæpe comperi ad summum spectat:& θεων deorum.Vnde ait Plinius libro.xxxvi.naturalis historiæ:pãtheon Ioui ultori ab Agrippa factum fuit.Dion uero historicus græcus pantheon dictum ait siue q̃ in Martis Veneriſq; imaginibus sub ipso templo constitutis omnium deorum imagines effictæ erant:siue ut potius arbitrari uidetur: q̃ templum ipsum rotundum sit:cæloq; persimile:& sic quoq; omnium deorum habitatio censeatur. Sed quod ab Agrippa factum fuerit:ostendit etiam idem Plinius in.xxxiiii.eiusdem operis cum ait: Syracusana sunt in pantheo capita columnarum posita ad id idem titulus in frontispicio templi:sic indicat.M.Agrippa L.F.consul tertium fecit.Deinde ab Hadriano instauratum fuisse Spartianus i eius uita attestatur. Quin & post hanc instaurationem aliam a.L.Septimo &.M.Aurelio Antonino minores litteræ:quæ in eodem frontispicio leguntur indicare uidẽtur:quæ i eodẽ fuisse etiã simulachrũ Veneris ostendit Macrobius in saturnalibus dum magnitudinem eius unionis describit:quem in auribus Cleopatra gestabat. Cuius magnam partem per acetum consumpserat in conuiuio:quo.M.Antoniuꝫ sumptibus superare contendebat. Sed q superfuit uicta regina:& capta ægypto romam delatus diffectusq; est.Et facta ex una margarita duæ iposiætaq; simulachro Veneris:ut monstruosæ magnitudinis conspiciuntur in templo: quod pantheon dicitur. Fuit et templum Pacis Vespasiani opus:de quo pauloante uidimus. Nec i tota urbe alterius ædificii ruinæ spectabiliores admirabilioresq; cernuntur.Præter hæc & aquæductus mutiplices & admirãdi romæ fuerũt qui aquas in urbem teste Frontino:qui de his proprium librum ad Neruam imperatorem scripsit:uarie cõducebant:quas omnes Sextus Ruffus:qui post illum fuit in descriptionibus suis: undeuiginti connumerat uidelicet:traianam:anniam:atticam:martiam:claudiã:cæruleam:iuliam:augusteam:appiam: algentianaꝫ: cyminiam:sabatinam:aureliam:damnatam:uirgineam:tepulam: seuerianaꝫ:antonianam:alexãdrinã: quæ uel a conditoribus:ut traiana:annia:martia:& plures aliæ:uel a locis unde ducuntur:ut cyminia:uirginea: cærulea:& aliæ nonnullæ nomen asumpsere. Virgilius in septimo:Et cymini cum monte lacum. De martia sic inquit Plinius libro.xxxvi.naturalis historiæ:dicantur nunc uera æstimatione inuisa:alibi miracula.Q. Martius iussus a senatu aquarum anienis ductus reficere nouam a nomine suo appellatam .Cuniculis per montes actis intra præturæ suæ tempus adduxit.Agrippa in ædilitate sua adiecta uirginea aqua cæterisque corriuatis:atq; emendatis lacus septingentos fecit.hæc ille.ob quæ puto subiratum respondisse Augustum romanæ plæbi uinum petenti.Cum apud Suetonium ait:tot aquas introduxit Agrippa gener meus & uinum quæritis.Sed non longe post prosequitur Plinius uicit antecedentes aquarumductus nouissimum impendium operis incohati a.C.Cæsare:& peracti a Claudio.Quippe lapideam excelsitatem omnes urbes &

montes æquantem:ut lauacra impleret curtios atq; cæruleos fontes addctuos. Erogata in id opus talentuꝫ quingenta ſexaginta milia. Et proſequitur idem Plinius. Si quis aquarum abundantiam in publico balneis:piſcinis:euripis:domibus:hortis:ſuburbanis uillis:ſpatiaq; uenientium:extructos arcus montes pfoſſos:conualles æquatis:fatebitur nihil magis mirandum fuiſſe in toto orbe terrarum.hæc ille.quæ ſiquis latius noſcere cupit legat Frontinum de aquæductibꝰ ad imperatorem Neruam.Cuius tempore ob aquaruꝫ copiam urbem dicit a ueteri infamia purgatam:quæ tribus menſibus anni dicebatur peſtilens. Fuerunt & romæ thermæ theatraq; & amphitheatra.de quibus in propriis dictionibus uidimus:uidebimuſq;.Sed qa nonnullis dubium eſt ubi nam fuerit domus Neronis:quæ aurea dicta fuit:de illa quæ noſtri auctores ſcripſere referendum explanandumq; duximus.De qua primum Suetonius in illius uita ſcripſit domum dicẽs a palatio exquilias uſq; fecit Quã primo tranſitoriam:mox incendio abſumptam reſtitutamq; auream nominauit.De cuius ſpatio atq; cultu ſuffecerit hæc rettuliſſe. Veſtibulum eius fuit in quo colloſſus centumuiginti pedum ſtaret.Ipſius effigies tanta laxitas:ut porticus triplices militarias haberet.Item ſtagnum maris inſtar circumſeptum ædificiis ad urbium ſpeciem rura inſuper aruis atq; uinetis:& paſcuis ſiluiſq; uaria cũ multitudine omnis generis pecudum atque ferarum.In cæteris partibus cuncta auro lita diſtincta gemmis unionumq; conchis erant:cœnationes laqueatæ tabulis eburneis uerſatilibus:ut flores fiſtulis & unguenta deſuper ſpargerentur:præcipua cœnationum rotũda:quæ perpetuo diebus ac noctibus uice mundi circũagerentur.Balneæ marinis albulis fluentes aquis eandem domum cum abſolutam dedicaret hactenus comprobauit:ut ſe diceret quaſi hominem tandem habitare cœpiſſe.hæc Suetonius.De eadem Cornelius Tacitus ubi incendium romæ deſcripſit:ſic inquit. Eo tempore Nero Antii agens nõ ante in urbem regreſſus eſt:q̃ domui qua palatium & Mecennatis hortos continuauerat ignis appropinquaret. Neque tamen fiſti potuit quin & palatium & domus & cuncta circum haurirentur & infra ſubdit.Cæterum Nero nixus é patriæ ruinis extruere domum.In qua haud proinde gemmæ & aurum miraculo eſſent ſolita pridem & luxu uulgata:q̃ arua & ſtagna & in modum ſolitudinum hinc ſiluæ & aperta ſpatia & proſpectus. Itaque teſte Plinio in trigeſimotertio naturalis hiſtoriæ:apparatus fuit aureæ domus ambientis urbem.Et in.xxxiii. de eadem inquit.In aureæ domus Neronis ſolariis aues ex argento mirabili opere ſculptæ fuerunt. Et libro trigeſimoſexto dixit.Eam in domum Neronem incluſiſſe ædem fortunæ:quæ ex lapide pheginide tranſlucens ædificata foribus clauſis claritatem diei intus haberet. Verum hæc domus a ſequentibus deinde principibus diruta fuit:& uaria deſuper ædificia conſtructa.Inter quæ amphitheatrũ id fuiſſe accæpimꝰ:quod coloſſeum a Neronis coloſſo uocamus:dicente Martiale:Hic ubi conſpicui uenerabilis amphitheatri Erigitur moles ſtagna neronis erant.In eadem domo ſuperædificatæ fuerunt & thermæ:dicente eodem Martiale: Hic ubi miramur uelocia munera thermas:& reliqua:quæ uidimus in dictione amphitheatrum:& dictione coloſſus. Nam quia coloſſus ille Neronis relictus fuit: qui ſtabat in porticu domus aureæ: & iuxta illum amphitheatrum conſtructum fuit dicta eſt moles tota coloſſeum. Ex quo ſane Neronis coloſſo: ut ſcribit Helius Lampridius in uita Commodi Antonini Neronis caput Commodus abſtulit:& ſuum ſuperimpoſuit:ac titulum more ſolito ſubſcripſit:& certe apud lateranenſem eccleſiam nõ longe ab amphitheatro caput grande æneum etiam nunc aſpicimus:quod Commodi fuiſſe ex numiſmatum imagine deprehendimus: ob quod nõnulli id eẽ putant:qd' ipſe ſpurciſſimꝰ Cõmodus capiti flagitioſiſſimi Neronis ſubrogauit. Conſpicitur & hoc tempore moles: non longe ab arcu Conſtantini: & amphitheatro coloſſeo: hoc eſt ante beati Gregorii monaſterium:quam a nonnullis ſeptizonium:ab aliis ſeptodium uocari legimꝰ Nam cum magna ex parte demolita ſit:tres adhuc i illa columnarum ordines inuicem ſuperimpoſitos hoc tempore uidemus. Hanc quoque molem Seueri Aphri imperatoris ex Helio Spartiano fuiſſe deprehendimus. Ait enim de illo loquens opera eius publica romæ præcipua extant. Septizonium & thermæ ſeuerianæ. Et paulo infra ſubdit:cum ſeptizonium faceret nihil aliud cogitauit: q̃ ut ex aphrica uenientes ſuum opus cernerent:& medium ſimulachrum eius locatum additum palatinis ædibus. Is regium arcum ab ea parte facere uoluiſſe perhibetur:quod etiam poſt Alexander cum uellet facere ab aruſpicibus dicitur eſſe prohibitus:cum hoc ſciſcitans non litaſſet. Iulius uero Capitolinus in Antonini Getæ uita:qui eiꝰ Seueri filius fuit non ſeptizonium: ſed ſeptodium dixit. Nam de Antonino locutus inquit. Illatus eſt maiorum ſepulchro:hoc eſt Seueri:quod eſt in uia appia euntibus ad partem dexteram ſpecie ſeptodii ſtructum quod ille ſibi uiuens ornauerat.hæc ille. Quæ ſane uocabula diriuationem græcam detinẽt. Ita ut uel ſeptẽ zonarum ædificium fuiſſe dicatur:uel ſeptem uiaruꝫ hoc eſt per illas zonas incedentiũ:ut iam cõſpici libet.

SAbacus cuz.c.exili ſcribitur:fuit teſte Herodo.li.hiſto.ii.æthiopum rex:qui Anyſim ægypti regem fugauit:& illius regnũ qnquaginta annis obtinuit.
Sabyllus cuz.y.græco & duplicato.l.ſcribitur: fuit teſte Herodo.li.hiſto.vi.Gelæ urbis ſiciliæ tyrãnus poſtq̃.ſ.interfecit Cleandrum panternei:qui tyrãnidem prius ſeptem annis occupauerat.
Sabini cũ.i.latino ſcribit̃:fuerũt teſte Plinio in.iii.naturalis hiſto.populi in Italia a religiõe & cultu deoꝝ:q̃ſi ſeuini cognominati.Nã σέβομαι græce dicit̃ latine colo:uel ueneror.hi teſte Plutarcho in uita Romuli ciuitates ſine mœnib⁹ incolebant:ut priſcam illã lacedæmonioꝝ cõſuetudiné referrẽt.Vnde in ea quæ romanæ urbi ꝓpinqua ſunt colonias:deinde deduxerunt tanq̃ nullũ alium aduerſum populũ ob animi magnitudinẽ ꝓtimeſcerent.Ideoq; cũ diceret Virgi.in.ix.Tacioq; ſeni curribuſue ſeueris. inqt Serui⁹ ió dixit Seueris quod cũ filias ꝓdiderint ceninẽſes:an:ẽnates:cruſtumeri:& ſabini cæteris primũ geſcẽtib⁹:ſoli ſabini bella ſumpſere.Hi aduerſum nouos maritos licenter plurimũ ſcõmatib⁹ iocabantur. Quod Lucanus i.ii.tetigit cũ ait:Nec ſoliti luſere ſales nec more ſabino.Excæpit triſtis cõuitia feſta marit⁹. Et a ſabino ſabellus deduciť.ut Virgi.in.ii.georgi.de Italia loquens ait:Hæc gen⁹ acre uirũ marſos pubẽq; ſabellam Extulit.& in.ii.georgi.Denteſq; ſabellicus exacuit ſus.Item Iuue.Menſamq; ſabellam.
Sadyattes cũ.y.græco & duplicato.t.ſcribit̃:fuit Ardyos filii Gygis filius:qui teſte Herodoto li.hiſto.i. poſt patrem regnauit in lydia.Cuius regno eius filius Alyattes ſucceſſit.
Sagarus cũ unico.r.ſcribit̃:ẽ teſte Herodoto li.hiſto.iii.fluuius phrygiæ.Liui⁹ uero in.vii.de bello macedo⁊ fluuium eſſe dixit Gallogræciæ:qui per phrygiam defluens:& ad berecyntũ oppidum pertingens:ñ ꝓpontidem tandem influit.
Sais cum.i.latino ſcribit̃:ciuitas ẽ i ægypto iuxta hoſtiũ quoddam nili:quod ab ipſa ciuitate ſaiticum cognominatum fuit.
Saiticum cum.i.latino utrobiq; & abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur.Vnũm eſt ex hoſtiis nili:ut in dictiõe ſebenniticum uidebimus.
Saliunca cũ.i.latino &.c.exili ſcribit̃:uoluerũt q̃dam græcũ eẽ:quod minime ueꝝ ẽ:ſed latinã hz etymologiá hoc eſt a ſaliẽdo dictũ:ut ait Plinius.xxi.naturalis hiſto.li.ſaliunca folioſa qdez ẽ:ſed breuis & quæ necti nó poſſit radici numeroſe cohæret herba uerius q̃ flos:& quæ manu cõpreſſa facile cõdenſat̃. de qua Virgili⁹ meminit in bucolico:Puniceis humilis q̃tum ſaliunca roſetis.
Salamin cũ unico.l.&.i.latino ſcribit̃:& ſalamis etiã dici põt atq; ſalamina:ſed uerius i.n.deſinit:quod retinet in obliquis quẽadmodum attis & attin delphin & delphis:eleuſin & eleuſis. Eſt ergo ſalamin inſula in euboico mari cõtra athenas ſita:urbez retinẽs ſui nominis:in qua Telamon Aiacis & Teucri pater regnauit. Sz cũ reuerteret̃ Teucer a bello troiano nec de inimicis Aiaeis:teſte Iuſtino ultus fuiſſet:a patre expulſus cyprum perrexit.Ibiq; urbẽ aliam ſalaminã condidit. De qua Horati⁹ i primo carminũ meminit.Nil deſperãdum teucro duce & auſpice teucro.Certus enim ꝓmiſit apollo ambiguã tellure noua ſalamina futuraz .At de priori ſalamina intellexit Quintilianus i.vi.de inſtitutione oratoria cũ ait: Neq; eſt ignobile exemplum megarios athenienſib⁹ cũ de ſalamina contẽderent uictos Homeri uerſu. Qui tamen ipſe in omni editione reperitur:ſignificans Aiacẽ naues ſuas athenienſibus iunxiſſe. uerſus aũt Homeri hi ſunt Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας στῆσε δ' ἀγὸν ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες . Horum primum quidem Ariſtoteles in.i.rhetoricorum rettulit:ſecũdum uero apud Herodotuz cõperi.Nam adhuc i nullo exemplari homerico inueni.
Salmoneus cũ unico.l.&.n.&.eu.diphthongo in fine ſcribit̃:habetq; accentũ ſuper ſecũda:fuit teſte Lactãtio grãmatico cuiuſdã Aeoli filius:q apud helidem regnauerat.hic maxima inſolẽtia diuinos ſibi honores quæritabat:factitabatq; iacere fulmina:ut Iuppiter.Sed a Ioue ipſe fulminat⁹ in inferna demerſus ẽ:dicente Virgilio in.vi.ænei.Vidi & crudeles dantem ſalmonea pœnas.Idem Homerus in.xi.odyſſeæ.
Salmoxis ultia cũ.x.cõſonãte &.i.latio ſcribit̃:fuit teſte Herodo.li.hiſto.iiii.dæmon qdam thracum.
Salum cum unico.l.ſcribit̃:& ſignificat apud nos mare:deduciturq; a uerbo græco:quod eſt σάλευσθαι: quod eſt moueri & agitari.
Samos cũ unico.m.ſcribit̃:nomẽ ẽ duaꝝ inſulaꝝ i mari ægæo:de qbus in ſequẽti dictione uidebimus.
Samothracia cum.th.aſpirato &.c.exili atq; i.latino ſcribitur:inſula eſt in ægæo mari thraciæ adiacens:quæ prius ſamos dicta eſt:poſtea ex commixtis thraciæ incolis ſamothracia dicta fuit:dicente Virgilio i.vii.ænei. Threiciamque ſamum: quæ nunc ſamothracia fertur.
Nam dixit threiciam ad differentiam alterius inſulæ ſami:quæ aſiæ adiacet ex oppoſito ad epheſum & andro uicina:ut oſtendit Ptholemæus in geographia: de qua Iuuenalis in.iii.ſatyra meminit cum ait:Hic andro ille ſamo. At e ſamothracia teſte Apulegio in ſecundo floridori deſpicitur parum pelagi: eſtque frumento pigra fœcundior oliueto: nec uinitori nec olitori ſcalpit̃: incolis frequens eſt:& hoſpitibus celebrata. oppidum habuit quod fuiſſe ampluz indicant mœnia ſemiruta.hæc teſte Lactantio in primo diuinarum

institutionuꝫ ex Varronis teſtimonio fuit Iunoni dicatiſſima:eo qꝺ in illo nata fuit educataqꝫ: & Ioui nupta ut inquit cantatiſſimus rumor ẽ.Ob quod præ cæteris numinib⁹ ſamiis in nobiliſſimo tẽplo illi dicata:ut idem auctor ſubdit honorabaꝫ.Et ut Apuleius in præfato li.rettulit ante aram Iunonis in ſamo erat:ei⁹ ſtatua a Polycrate tyranno dicata: qua nec pulchrius nec ditius qcq̃ eſt:adoleſcens eſt uiſenda pulchritudine crinibus fronte:& in oĩbus membris ſuis admirabilis.Quin & teſte Plinio in.xxxvi.naturalis hiſto.fecit ſcopas Venerem:quæ ſamothraciæ ſanctis cærimoniis colunt̃.Quare dixit Iuue.Iures licet & ſamothracuꝫ Et noſtroruꝫ aras.& maxime cũ romanis timẽda uideret̃ Iuno.Hæc eadem fuit Pytagoræ patria & unius ſibyllarum.Et cum ſit in ea gleba tenaciſſima: primum illic fictilia uaſa facta dicunt̃:quæ ab auctorib⁹ ſamia uocitaꝫ.In eadem teſte Homero circa initium libri.xiii.iliados:nemoroſus eſt collis:unde omneꝫ idam & oẽm troianam urbem ſubiicere oculis qs poſſet.

S ambuca cum.c.exili ſcribit̃:genus eſt inſtrumẽti:ut dixit Iulius Pollux ad Cõmodum imperatorem.

S andyx cũ.y.græco ſcribit̃:& ponitur a græcis teſte Plinio in.xxii.naturalis hiſto.inter olera ſilueſtria.Idem Opinion & Herafiſtratus affirmarũt:dicũtqꝫ illam breui caule & in aliis fœniculo ſimilẽ eſſe.hæc eſt quam Ariſtophanes poeta comicus Euripidi tragico obiicit ioculariter matrẽ ei⁹ ne olus qdeꝫ legitimũ uẽditaſſe ſed ſandycem:ex eadẽ fit color ſandycinus:ut teſtis ẽ Seruius ſuper id Virgilii in bucolico: Sponte ſua ſandyx paſcẽtes ueſtiet agnos. Qui ſane color teſte Pli. in.xxxv.li.conficit̃ ex ſandaraca & rubrica admixta.Sꝫ ut idem dixit in præfato.xxii.libro peculiaris laus ei⁹ herbæ ẽ:quod fatigato Venere corpori ſuccurrit:marcenteſqꝫ ſenio iam coitus excitat:ſiſtitqꝫ profluuia alba fœminarũ.

S angaris cũ unico.r.&.i.latino ſcribit̃:fluuius q teſte Liuio in.vii.de bello macedonico:ab adoreo mõte diffuſus:& per gallogræciam phrygiamqꝫ defluẽs:egradium midæ urbẽ alluit.& ut dixit Serui⁹ ſup.vi.ænei. iuxta caſtellum berecynthos fluens:miſcet̃ deinde thymbræo fluuio:ita ut geminatis aquis maior effectus: haud longe a troia in ꝓpontidem cadit.

S annites cum duplicato.n.&.i.latino atqꝫ.t.exili ſcribitur a græcis:populi ſunt italici in ſannio inter picenũ campaniam & apuliam poſiti.

S apiri cũ.i.latino ſcribit̃:ſunt teſte Orpheo in argonautica populi iuxta pontum.

S appho cũ duplicato.p.& ſecũdo aſpirato ſcribit̃:fuit fœmina leſbia & nobilis uates:a qua uerſus qdam lyrici ſapphici ſunt cognominati:quos illa comperit.De hac Ouidi⁹ in.ii.de triſtibus inquit:Leſbia quid docuit ſappho niſi amare puellas?Et de remediis li.ii.inquit:Me certe ſappho meliorez fecit amice. Martialis ĩ.vii.Carmina iam fingi ſappho laudauit amatrix.Cui⁹ ſane opera ex maiorũ negligentia amiſimus:nec iter græcos eius aliquid cõperire ualui. Habemus aũt traductã(ut putamus ab Ouidio)eius quãdam nobilem epiſtolam:quam uerſu elegiaco ad Phaonem amaſium direxerat.

S arcari⁹ cũ.c.exili &.i.latino ſcribit̃:fluui⁹ ẽ teſte Heſiodo ĩ theogõia:quẽ Ariſtarchi gloſa dicit eẽ ĩ phrygia

S arcaſmos cũ.c.exili ſcribit̃:dicitur teſte Seruio ſup.ii.ænei.iocus cũ amaritudine:ut Priamo inqt Pyrrhus apud Virgilium in.ii.æneidos:Referes hæc & nuntius ibis Pelidæ genitori:illi mea triſtia facta Degenerẽqꝫ neoptolemum narrare memento.

S arcophagus cũ.c.exili &.th.aſpirato ſcribit̃: accipiturqꝫ a noſtris ꝓ ſepulchro:eo quod σάρκα.i.carnem: φαγει:hoc eſt comedit.Vnde Plini⁹ ĩ.ii.naturalis hiſto.inquit circa aſon troadis lapis naſcitur:quo conſumunt̃ omnia corpora:& ſacrophagus uocatur.

S ardanapalus cũ unico.l.ſcribit̃:& cũ accẽtu ſup penultia a latinis ꝓnuntiaꝫ:q̃ ſane ꝓducit̃.Iuue.ĩ ſaty.Oĩb⁹ ĩ terris:Et uenere & cœnis & plumis ſardanapali.Nã fuit aſſyrioꝝ rex ultim⁹:de quo Diodor⁹ hiſtoric⁹ apꝺ̃ græcos plene ſcripſit.& Iuſtinus apud noſtros tetigit:tandẽ ab Artabano:q eius noĩe medis præerat regno priuat⁹ ẽ:q e mediis ſcortis ſeiꝑm in regnũ iæcit.Iuſſitqꝫ teſte Ciccrone in.v.de quæſtiõib⁹ tuſculanis:uerba hæc buſto ſuo inſcribi.Hæc habui quæ edi quæqꝫ exaturata libido Hauſit:alia iacẽt multa & ꝑclara relicta.

S ardanis cũ unico.n.&.i.latino ſcribit̃:fuit uir lydius q Croeſo ſuadere conat⁹ ẽ:ne perſis bellum inferret.

S ardinia cũ.i.latino ſcribit̃:inſula eſt in tyrrheno mari ſita:quæa Sarbo filio Herculis:q e libya ueniens inſulam occupauit teſte Solino nomẽ ſortita fuit:a qua ſardous adiectiuũ nomen deducitur.Oui.in.iiii.faſtoꝝ Sardoaqꝫ regna ſiniſtris reſpicit a remis.

S ardis cũ.i.latino ſequẽte.ſ.ſcribit̃:eſtqꝫ numeri pluralis:& teſte Priſciano ĩ.vii.terminat noĩatiuũ & accuſatiuũ ĩ.is.ut.ſ.ſonũ græcũ ſeruet.Nã eodẽ Priſciano teſte apꝺ̃ græcos ei diphthongũ finalẽ hꝫ:ut ἀι σαρδεις:τας σαρδεις.Similiter ut dicit alpis: ſyrtis:trallis:urbs fuit ĩ lydia ad lat⁹ tmoli mõtis maxĩe ꝓcelebris ut teſtis ẽ Herodot⁹ li.hiſto.i.Et Plini⁹ li.v.natu.hiſto.Eadẽ fuit olim regia Crœſi lydoꝝ regis:ut late oſtendit præfatus Herodot⁹.Et Horatius ĩ.x.epiſtola.Quid concinna ſamos:quid Crœſi regia ſardis.

S ardonyx cũ.y.græco ſequẽte.x.ſcribit̃:lapis ẽ olim apud romanos ꝓcioſus.Eſtqꝫ generis maſculini & fœminini.Perſi⁹:Et natalicia tandẽ ſardonyce. Iuue.in ſatyra Et ſpes & ratio:Ideo cõducta paulus agebat ſardonyce.maſculini ut idem in ſatyra Credo pudiciciam:In manibus denſi radiant teſtudine tota Sardonyces: eſtque dictio compoſita ex ſardo qui lapis fuit in Sardinia primum compertus coloris rubei: & onyx qui eſt unguis: quaſi utriuſque colorem teneat.Ideo inquit Macrobius de lapidibus ſardonycẽ facit duo noĩa

ſardus & onyx:& ut dicũt habet colorẽ ſubcandidum cum rubro ac more latino dicit etiã ſardonyc⁹. Iuue. in ſatyra Exẽplo quodcũq; malo. Arguit ipſoq; quos littera gẽmaq; princeps Sardonycus.

S armatæ cum.t.exili ſcribit:hi populi ſuut quos græci ſauromatas uocant:ut in ea dictione uidebimus.

S arnus cũ.n.poſt.r.& non ſarrus:ut qdam uoluerũt ſcribi:fluuius ẽ cãpaniæ ex ſarno mõte campaniæ ortũ ducens iuxta oppidũ ſarni in radicib⁹ montis poſitum:primoq; magno cũ murmure montis defluit:mox in paludes amplas deſinit:quæ graues incolis nebulas toto áno emittũt:deinde coactus rupib⁹ ueſcuum mon tem radit:& ab inde quo contentus curſu in tyrrhenum mare concidit. De hoc Virgilius li.ænei.vii.memi nit dum cãpanos deſignat populos turno fauẽtes dicens. Saraſtes populos de qua rigat æquora ſarnus. Et teſte Seruio ſaraſtes ipſi populi ſunt a ſaryno fluuio cognominati.

S arra cũ duplicato.r.ſcribitur:& cũ dictio ſit phœnicia & nõ græca ſecũdũ.r.minime aſpirari cõſueuit:urbs fuit in phœnicia:quæ teſte Seruio circa finẽ ſecũdi georgi.dicta fuit deinde tyrus:ſed id quoq; nomen a pi ſce quodam accæpit:q illic abundat:& ſar illa lingua uocatur:ex cuius ſanguine ſericum in purpuram tin gebatur. Ex quo adiectiuũ ſarranus deducitur:ut Virgilius in præfato loco:

Vt gemma bibat:& ſarrano dormiat oſtro.

S arpedon cũ.e.abſq; diphthongo ſcribi:ſuper quã habet accentũ: & declinat huius ſarpedontis:fuit teſte Homero Iouis filius ex laodomia Bellerophontis filia. Herodot⁹ uero dixit in primo eum fuiſſe Iouis filiũ ex Europa:ac Minois fuiſſe fratrem:ut in ea dictiõe uidim⁹. Hic cõ rex eẽt lyciæ & in armis ſtrenu⁹ troianis cõtra græcos fauit:& multa bellãdo ſtrenuitatis documẽta demonſtrãs:a Patroclo tãdem interimit.

S ataſpis cũ.t.exili &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iii. Vir magnus & diligens: quem Xerxes ad pſcrutandam libyam miſit.

S atrae cum. t.exili ſcribitur:populi ſunt græcorum in litoribus thraciæ:ut oſtendit Herodotus in ſeptimo: hiſtoriæ libro.

S artago cũ.t.exili ſcribitur:dicit patella in qua caro frigit:& a σάρξ:quæ eſt caro nomen aſſumpſit:& latine frixoriũ ab ipſo frixationis ſono dictã uolunt. dicitur & apud illos alio uocabulo Τήγανον:quod ſane uo cabulum p eadem re tuſci obſeruãt:dicentes teganum frictumq; apud græcos dicit τηγάνιστον. At uero peluis a pelluendis pedibus uel manibus dicit. Feſtus ſolum de pedibus dixit. Malluuiũ eodem teſte ideſt in quo manus lauant:labrum cõmune eſt quod uulgo dicit bacile. Addit Feſtus gutturnium eſſe uas:ex quo aqua i man⁹ datur:ab eo quod per oris anguſtias gutta fluat. Patellæ poſſunt etiã lances & parapſides dici Horatius in epiſtolis:Nec modica cœnare times holus omne patella.

Teganum pelvis pelluendis gutturnium labrum patella

S atyrus cũ.t.exili &.y.græco ſcribitur:animal eſt:quod teſte Plinio in.v.naturalis hiſto.de homine nil aliud præfert q; figuram:habitatq; in receſſu inſulæ canopeæ:in confinib⁹ ethiopiæ. & ut ſcribit Hieronymus in uita Pauli:ad quem cum pergeret beatus Antonius uidit homũculum aduncis naribus & fronte cornibus aſpera:cui extrema corporis in caprarum pedes deficiebant. Et præmiſſo ſigno crucis cum quiſnaz eſſet in terrogaſſet Antonius:reſpondiſſe fertur mortalis ego ſum:unus ex accolis heremi:quos uano errore delu ſa gentilitas phaunos ſatyroſq; & incubos colit.

S atyra cum.t.exili &.y.græco ſcribitur:genus eſt poematis:quod quaſi ſaturam dictum nõnulli putãt. Nam teſte Feſto ſatura genus eſt cibi ex uariis rebus conditum. Et ſubdit inde genus carminis dici in quo de mul tis rebus diſputatur. hæc ille. nec abſunt qui dicant a ſimilitudine ſatyrorum dictã. Nam illi leues:nudi: di caces:& capripedes appellant:hi uero leues q de his quæ ſunt uitia in cõmuni hominum uſu deſcribũt:uel quod facile de uitio in uitium arguẽtes labãtur. Nudi quod aperte repræhendãt:dicaces qa impetuoſi gar ruliq; & abũde dicant. Et qa capra uile animal eſt & turpe:& hi ſimiliter de turpibus & rebus uilib⁹:hoc eſt uitioſis ſcribere conſueuerũt capripedes ſunt appellati. nam nõ ita eleuatur carmen ſatyricum aut augeſcit nec talem habet tubam:qualẽ heroicum ipm habet:nec unam candẽq; materiã continuat:ſed i multas ſcin ditur:ac in fine ſæpenumero langueſcit:pluſq; habet deinde grauitatis atq; difficultatis:q; carmen elegia cum. Habet etiã quãdam miram rerum uariarũ ſuauitatem:doctrinam:atq; copiam ſub illa obſcuritate la tentem:& ſic mordax eſt dicax:nudum:petulcum:ferox:de una re in alteram more ſatyrorũ aialium tranſi liens. Sane ipa ſatyra ut dixit Quintilianus tota noſtra eſt:hoc ẽ non a græcis cõſueta niſi in modum comœ diæ antiquæ:ut uidimus in dictione comœdia:& in dictione prologus. Primus apud latinos inſignem lau dem adeptus ẽ Lucilius. Sed purus magis ac terſior Quintiliani iudicio fuit Horati⁹. Perſius uero ut nobis uidetur obſcurus fuit & preſſus:eius tamen labor (ut dixit Quintilianus) fuit præcipuus: & multum ueræ gloriæ:quãuis in uno libro promeruit. Ideo dicebat Martialis ad Pudentem in epigrammatibus.

Sæpius in libro numeratur perſius uno.

Quam leuis in tota marſus amazonide. Sed ut mihi uidetur lepidiſſim⁹ inter cæteros eſt Iuue. de quo Quí tilianus intellexit de ſatyricis loquẽs cum ait:Sunt clari hodie:& qui olim noiabuntur.

S atrapa cũ.t.exili ſcribit:dictio eſt perſica:quæ apud nos præfectum indicat.

S atagytæ abſq; abliqua aſpiratione & cum.y.græco ſcribitur:fuerunt teſte Herodoto libro hiſtoriaruz.iiii. populi in aſia ſcythica.

S auromatæ cũ.t.exili ſcribit᷑:ſunt teſte Herodoto li.hiſto.iiii.populi q̃ ex ꝑfundo paludis mæotidos ſcipiẽtes:regionẽ uerſus boreã itinere dieꝝ qndecĩ incolunt exilẽ q̃dẽ ac tenuem. Sed fœlicibus & ĩfœlicibus arboribus referta. hos dixit Plinius in.vi.naturalis hiſto.eſſe medorũ ſobolẽ:& prius li.iiii.dixerat ſauromatas ſcytharum gentes græci uocant:quas ſarmatas romani dicũt. Et Florus in.iiii.ſarmatæ inquit: nihil præter niues rarasq; ſiluas habent:quib⁹ẽ tanta barbaries:q̃ pacẽ non intelligant. Ideo hos ꝑ Lentulum ꝓhibere danubio ſatis Auguſto fuit. De quib⁹ etiam Seneca in tragœdia furentis Herculis ait:

Illic dura carent æquora fluctibus:
Et qua plena rates carbaſa tenderent:
Intonſis teritur ſemita ſarmatis.

S aulius cum.i.latino ſcribit᷑:fuit teſte Herodoto li.hiſtoriarum.iiii.rex ſcytharum:& pater Indathyrſi:ut in ea dictione uidimus.

S aurus cum.au.diphthongo ſcribitur:dicit᷑ a noſtris lacertus. Fuit etiam teſte Plinio in.xxxvi.hiſtoriæ natu. ꝓprium nomen ſculptoris eximii.

S atniois cũ.t.exili ſequente.n.conſonante &.i.latino ſcribitur:fuit teſte Orpheo fluui⁹ phrygiæ.

S cæna cum.c.exili &.æ.diphthongo teſte Priſciano ſcribit᷑:hocq; ex antiquorum cõſuetudine magna: q̃ ex uera orthographia obſeruari dixit. Nam cũ dictio ſit græca:nec apud græcos diphthongũ habeat:abſque diphthongo etiã apud nos tranſferri debuit:dicit᷑ enim græce ϛκρνή. Sed iam certa,ẽ & approbata cõſuetudo ex antiquiſſimis marmorũ inſcriptionib⁹ & claris auctorib⁹:quæ ꝑ diphthongũ illaꝫ ſcribi demõſtrãt Varro tamen dixit ſuper hac dictione uariã fuiſſe ueterum opinionem. Aliis.ſ.ꝑ.e.exile ſicut apud græcos ſcribendũ aſſeuerantib⁹:aliis in ſignum ꝓductiõis ꝑ.æ.eſſe notandũ. Et hanc ultimaꝫ opinionem ex eadem cã cõfirmauit Apulegius grãmatic⁹:ut uidimus in dictõne æthica:atq; in dictõne cæra. & traducit᷑ a noſtris ſcæna.i.ſumbratio. Nã teſte Seruio & Caſſiodo.a ruſticis primũ inũbratõis cã cõperta fuit:ubi pri⁹ carmĩa incõdita ſæpi⁹ decãtabãt:Quare & a nõnullis tabernaculũ traductũ fuit. Vnde & ſcænophegia tabernaculorum feſta ducta ſunt. Verũ eodem Caſſiodoro teſte cũ in urbes deducta fuit ſcæna redactũ ẽ nomen ad eã ꝑtem theatri:quæ ab uno eius cornu ad aliud ducebat᷑. Nam ut uidebimus in dictõe theatrũ:cõſtruebatur ip̃m theatrũ in formã ſemicycli. Et illa ſcæna dicebat᷑:quæ ab uno illius cornu in aliud cornu cũ copertura ducebat᷑. Et teſte Seruio in.iii.geor. Apud maiores theatri gradus tantũ fuerũt:& ſcæna de lignis ad tẽpus fiebat. Vnde ut ait ꝑmanſit cõſuetudo:ut cõponant᷑ pægmata a ludorũ theatralium editorib⁹. hæc ille. Scæna autẽ quæ fiebat:aut uerſilis:ut ductilis erat. Verſilis tũc erat cũ ſubito tota machinis q̃buſdã cõuerteba᷑tur:& aliam picturæ faciem oſtendebat. Ductilis tunc cum tractis tabulatis hac atq; illac ſpẽs picturæ nudaba᷑t interior. Quod perite utrũq; tetigit Virgilius cum ait: Vel ſcæna ut uerſis diſcedat frontibus:ſingula ſingulis complectens ſermonibus.

S cænitæ quia teſte Solino a ſcæna dicunt᷑:cũ.c.exili &.æ.diphthongo ſcribit᷑:populi ſunt nobiles arabiæ habitantes montẽ caſſitũ:q ſcænitæ cãm nominis ĩducũt:quod tẽtoriis ſuccedũt:nec altas domos habent.

S cæa porta troiana cum.c.exili &.æ.diphthongo ſcribitur:ut oſtendit Homerus libro tertio iliados:ubi ait ὅτι ϛκαῖαι πυλαι ἦϛαν.

S camander cum.c.exili ſcribitur:fluni⁹ ẽ troiæ ex ida deſcẽdẽs:quẽ Heſiodus θεῖον ϛκάμανδρον:hoc ẽ diuinum ſcamandrũ uocauit. hunc ex noſtris plures xanthum fuiſſe dixerunt.

S camandrius cum.c.exili &.i.latino ſcribitur:fuit filii Hectoris & Andromachæ nomen: quod illi teſte Homero in.vi.iliados:primo pater impoſuerat. Sed ut ait eum cæteri Aſtyanactem uocare maluerunt. Quod ſolus illius pater urbem tutaretur:ut uidimus in dictione Aſtyanactes.

S camonea cum.c.exili ſcribitur:frutex eſt teſte Diaſcoride ex una radice uirgas plures efferens:cuius ſuccus ualet in medicinis.

S capha cum.c.exili &.ph.aſpirato ſcribitur:eſt nauicula in ligno cauata:& a ϛκάπτω:quod eſt cauo deducitur. Vnde & a multis foſſura:alueus & linter traducitur. Aphricanus iuriſcõſultus de euictõne ſcapha inquit per ſe parua nauicula eſt.

S caphium cum.c.exili ſcribit᷑:uas ẽ concauũ in quo cacari conſueuerat. Vlpianus iuriſcõſultus de auro & argento legato. Scaphia habita uentris cã non puto argento legato contineri. Quare loquens Iuue. de mulieribus quæ romæ luctabant᷑ dixit in ſatyra Credo pudiciciam:Et ride poſitis ſcaphium cũ ſumitur armis. Martialis ſimiliter in.xi. Te potare decet gẽma q̃ mẽtora frangis In ſcaphium mœcchæ ſardanapale tuæ. Plautus in bacchidibus ꝓ galea ſcaphium ꝓ inſigni ſit corona plectilis.

S carus cum.c.exili ſcribitur:piſcis eſt teſte Columella libro nono:de agricultura:qui totius aſiæ græciæ litore ſicilia tenus frequentiſſimus exit. Nunq; in liguſticum nec per gallias enauit ad ibericum mare. Itaq; neſi capti quidem perferantur in noſtra uiuaria diuturni queunt poſſideri. Et Quintilianus in quito:nec helorum noſtro mari nec ſcatum ducas. Vnde teſte Macrobio libro.iii.ſaturnali:Adeo ignotus italicis litoribus erat:ut nec nomen latinum eius piſcis habeamus.

S captẽſula abſq; aliqua aſpiratione:& cũ.p.ante.t.ſcribitur:locus eſt teſte Feſto in macedonia: ubi argẽtum

effodiť:dictꝰ a ſcappo uerbo græco:qđ'ē effodio. Vnde Lucretiꝰ:Quales ſcaptēſula ſubter odorēs emittit.

S ceptrum abſq; aliqua aſpiratione uel diphthōgo ſcribiť:uirga erat qua reges in ſimilitudinē Iouis utebantur:cum teſte Seruio ſuper.xii.æneidos:ipſiꝰ Iouis ſit ꝓprium.hoc & ad fœdera ſemper adhiberi conſueuerat.unde in fœdere Aeneæ & Latini ait ipſe Latinus apud Virgilium præfato loco: Vt ſceptrum hoc dextra ſceptrum.nā forte gerebat nunq; fronde leui fundet uirgulta.& reliqua.cuius cām dixit idem Seruius:qui maiores ſemper in fœdere ſimulachrum Iouis adhibebant:quod cum tedioſum eſſet præcipue quādo fiebant:cum longe poſitis gentibus fœdera inuentum ē:ut ſceptrū tenētes q̄ſi imaginem ſimulachri redderēt Iouis:cuiꝰ ꝓprium ē ſceptrum. Iuppiter enī & non detinens ſceptrum pater ē patratꝰ:ſed ille quaſi pater.

S chema cum.ch.aſpirato ſcribiť:dici poteſt latine figura ſiue cultus.

S cheſis cū.ch.aſpirato ſcribiť:& dici pōt habitudo:ut nominū quoq; cū multitudo incōiūnctoꝝ nominum quodam ambitu copulať iuxta id Nubila:nix:grandoq;:ꝓcellæ:fulmina:uenti.

S cyla cū.c.exili &.y.græco atq; unico.l.ſcribitur:ſignificat apud græcos id quod dicimꝰ ſpolia ſiue manubiæ tantum in plurali:at in ſingulari nomen fuit uiri ꝓpriuꝫ:q teſte Herodoto libro hiſto.iiii. filius fuit Ariapithis ſcytharum regis cui in regno ſucceſſit.

S cylus eodem modo ut ſuperior dictio ſcribiť:fuit frater Dipeli:de qbꝰ in dictione Dipelus uidimus.

S cylurus cū.c.exili &.i.latino ſcribiť:nomen fuit uiri ꝓpriū:qui teſte Plutarcho.lxxx.filios maſculos habuit

S cylla cum.c.exili &.y.græco & duplicato.l.ſcribiť:nomen fuit duarum maxime mulierū:de qbꝰ poetæ memorant. Vna fuit Niſi megarenſium regis filia:de qua Ouidius in.ix.metamorpho.omnia ꝓtractauit. Naꝫ cum eius patriam Minois obſideret:& ſtatutum ſatis eēt urbem capi nō poſſe:quouſq; pater Niſus purpuream quam habebat comā conſeruaret. Illa amore Minois capta:capillum patri abſcidit: & ſic patriā ac patrem ꝓdidit. Sed a Minoe deinde ſpreta:lamentabilibꝰ quæſtibꝰ deficiens in auem ſui nominis uerſa ē. De qua etiam idem Ouidiꝰ de arte amandi li.i.dixit:Filia purpureos niſi furata capillos:Puppe cadēs nauis facta referť auis. Altera teſte Seruio ſuper.iii.ænei.& ī bucolico:fuit Phorci filia:ex Cretaria nympha: de qua Ouidius in.xiiii.metamorphoſe.omnia expreſſit. Nam cum deus marinus Glaucus hanc ardenter amaret: a quaip̄e ſpernebatur. Et Circe Glaucum ip̄m mirum in modum amaret.ſuadebat Glauco Circe:ut ſpernentem Scyllam ſperneret:& ſe amantem amaret. Cui prius inquit Glaucus:naſcentur in æquore frondes. Et in ſummis naſcentur montibus algæ Soſpite q̄ Scylla noſtri mutentur amores. Et quo irata Circe nec uolens amatum lædere contra Scyllam ip̄am incanduit: quæ ſibi præferebať. Et quod fontem in quo Scylla ipſa lauari conſueuerat:ueneficiis potētiſſimis uitiauit:adeo ut cum fontem itrauit:canes terribiles iuxta inguina ſua conſpiceret: q monſtruoſis latratibꝰ ipſam deterrebant. Quibꝰ ipſa exterrita præcipitē ſe mari dedit:quā ut ait Virgi.in.iii.ænei. Cæcis cohibet ſpelūca latebris Ora exertātem:& naues in ſaxa trahentes Vnde & Oui.li.i.de arte inquit:Altera ſcylla maris monſtrum medicamine circes. Pube premit rapidos inguinibuſq; canes. huiꝰ formam depingens Virgi.in eodem libro.iii.ænei.inquit:

Prima hominis facies:& pulchro pectore uirgo
Pube tenus:poſtrema immani corpore piſtris.

Delphinum caudas utero cōmiſſa lupoꝝ. Saluſtius uero cōcordans cū Plinio li.iii.hiſtoriæ naturalis dixit ī ſicilia eſſe ſaxum ingens humanam habēs effigiē in pte ſuperiori:in īferiori uero plures habere dixerūt reſectos ſcopulos ſub radicibus cauernoſos. Inter quos dum æſtuoſuꝫ mare intrat:ab eiſdem refractū tumultuando repræſentat latratū canum & ululantes lupos.

S cylaceum cū.c.exili utrobiq;:&.y.græco atq; unico.l.&.e.ſine diphthongo ſcribiť:fuit oppidū ab athenienſibus ī ſcylacea regiōe:quæ ē in ultimo Italiæ cōſtructū:ut dixit Solinꝰ in litore ſinꝰ ſcylacei:ut oſtēdit Ptholemæus in geographia.de quo Virgi.circa finē libri.iii.ænei. Caulonīſq; arces & nauifragū ſcylaceum.

S ciopodes cū.c.exili &.i.latino ſcribiť:fuerūt hoīes qdam monſtruoſi in deſertis indiæ:q teſte Plinio li.vii. naturalis hiſto.in maiori æſtu humi iacentes reſupini:umbra ſe pedū ꝓtegebāt. Et cōponiť dictio ex σκία: quæ eſt umbra:& πόδες pedes.

S cyphus cum.c.exili &.y.græco ſcribiť:fuit teſte Macrobio Herculis poculū ut liberi patris cantharus ē. & aliud uas quod abſq.f.diciť cyphus:de quo in ſua dictione uidimus.

S cyrus cum.c.exili &.y.græco ſcribiť:inſula eſt in mari ægæo una ex cycladibꝰ:& Lycomedis regis patria:in qua Achilles ſub puellari habitu adoleuit:atq; eius regis filiā Deidamiā grauidauit:quæ ab iſula & ip̄a ſcyrias nunq; nominať. Ouidius in.i.de arte amandi. Scyrias æmonio uicta puella uiro.

S cyronia ſaxa codē mō ſcribiť. Nā ſaxa ꝓpinqua ſunt athenis ſex milibꝰ paſſuū porrecta in memoriā ultoris Theſei. E quibꝰ Ino cū Palæmone filio in ꝓfunda ſe præcipitē iaculata auxit mari nomen.

S cytha prima cū.c.exili &.y.græco:ſequens cū.th.aſpirato ſcribiť:fuit teſte Herodoto libro hiſto.iii. Herculis filia a qua ſcythiam dictam putat.

S cythia prima cum.c.exili &.y.græco:ſequens cū.th.aſpirato ſcribiť &.i.latīo:regio eſt ſeptētrionalis: quæ diuidiť a fluuio tanais:& ps qdem una remanet in europa:altera uero in aſiam ꝓtendiť. Et quæ ē in europa ad thraciam terminať:paucaq; gignit aīalia. Et teſte Plinio in.viii.naturalis hiſto.a fulmine ē īmunis. Quæ

uero in

uero in asia ad orientem uergens diuersas continet gentes: de quarum moribus dixit elegantissime Iustin⁹ in primo suorum epitomatum. Vniuersaliter aũt oẽs scythicæ gẽtes teste Herodoto li. histo. iii. arcub⁹ sunt equitantes: non ex aratro sed ex feris: quas uenant' uitam ducentes.

S chisma cum. ch. aspirato &. i. latino scribitur: dici potest a nostris scissura: & deriuat' a σχίζω: qđ est scindo

S chœnos cum. ch. aspirato &. œ. diphth. scribit': dicitur latine funis: quo nomine dicta fuit ciuitas una boetiarũ: de qua meminit Homer⁹ i. i. iliados. Et sic quoq; teste Aristarcho cognomiata a Schœno patre Atlãtis

S chœnobates prima cum. ch. aspirato &. œ. diphtgongo ultima cũ. t. exili scribitur: dici potest latine funiãbulus. Nam componit' ex schœnos qui est funis: & bates ambulans: qua dictione utitur Iuuenalis in. iii. satyra: cum de græculis loquitur.

S chola cum. ch. aspirato scribit': & dicit' a σχολάζω uerbo græco: quod est uaco: quia teste Festo cæteris rebus omissis uacare liberalibus studiis pueri debent.

S copas cũ. c. exili scribitur: fuit sculptor marmorarius. Cuius opera ubi romæ habeantur: & quæ fuerint retulit late Plinius in. xxxvi. naturalis historiæ.

S combrus cũ. c. exili scribitur: genus est uilis piscis: ideo frequẽter saliuntur hi pisces.

S corpius & scorpio cum. c. exili scribit': uermis est ferens in cauda mortale uenenum.

S copulus cũ. c. exili scribit': sed a græcis dicitur scopelos cũ. e. in penultima: quã nos in. u. nostrum cõuertim⁹

S cotonia absq; aliqua aspiratione: &. i. latino scribit': dici pót obtenebratio. Nam infirmitas est tenebrositatem inducẽs: & deducitur a σκοτοῦμαι uerbo: quod apud nos est uertiginor. Vnde & deducit' σκότος: quod est tenebræ.

S cutulata absq; aliqua aspiratione scribit'. Et ut qdam uolunt græca est dictio deducta a σκυτέυω: quod est suo: ita ut scutulata uestis sit undiq; suta: quæ mulierib⁹ permaxime cõueniebat. Ego cũ id nunq; apud græcos compererim: magis latinũ puto: & ex eo potissimum: quod dicit Pli. li. viii. naturalis histo. duz de generibus lanæ & uestium pertractat: Scutulis diuidere uestes gallia docuit. Iuxta quem sensum dixisse uidet' Iuuena. in. ii. satyra cum ait: Cærulea indutus scutulata: & galbana rasa. Nam scutuz & scuta rotũdam formã indicat: & inde scutula diminutiuũ pro scutella sumitur: ut Lucilius teste Prisciano circa finem tertii: dũ de diminutiuis tractat dixit libro. v. Scutulam ligneolam in cerebro infixit. Martialis etiã in. xi. Sic iplet gabatas parapsidesq; & leues scutulas cauasq; lãces. Et inde hæc scutulata uestis scutulis distincta. Galbana uero genus uestis similiter dicũt mulieribus aptum: quæ græce γαλβάνη uocatur.

S ebennyticum cum duplicato. n. sequente. y. græco: penultima cum. t. exili. &. i. latino ultima cuz. c. exili scribitur: nomen est unius ex hostiis nili: quod teste Herodoto libro histo. ii. in duo alia diuiditur scilicet in saiticum: & mendesium.

S eleucus cum. c. exili scribit': fuit unus ex principibus Alexandri: q post Alexandri mortem: primus i syria regnauit: de quo Appianus clarissim⁹ historicus græcus libro de bello syrico: sic inquit: Seleucum audio: cum Alexandri camillus adhuc esset p longum tẽpus equitanti pedes astitisse: cumq; ex labore deficeret apprehensa equi cauda insequi pseuerasse: casu uero extremam aciem regii teli frontem ei⁹ pstrinxisse: statimque cruore effuso Alexandrũ cũ tenta careret diademate ꝓprio obligasse uulnus: diadema ex cruore fœdatum esse. Ob hæc Aristandrũ uatẽ inspecto eo prædixisse ferũt regem illũ futurũ qdem: uerum cum maximo labore regnaturũ. Sic ille per. xl. regnauit ános cõputatis his qb⁹ satrapes habitus est. Cæterũ iugi labore: ut octogenarius adhuc bellũ gereret: & depugnans extinctus sit. Et ut idem auctor ꝓsequit' defuncto Seleuco q deinceps ab illo syriæ regnum susceperunt hi fere habent' Antiochus primus: q nouercaz ferť duxisse: & Sotheris cognomẽ habuit. Nam ut idem auctor in eodẽ uolumine late prius ostenderat. Stratonicẽ Seleuci uxorem Antiochi nouercam & iam pueruz Seleuco enixam Antiochus ipe adolescens misere deperibat: uerum passionẽ comprimẽs non palam cuiq; facere audebat: tantum morbo indulgens ultro mortẽ appetebat. Sed tãdem Erasistratus medicus re cognita ad Seleucum inquit. filius tu⁹ insanabili morbo corripit'. Ad clamitãtẽ regem addidi Erasistrat⁹ passio hæc amor é: & qdẽ mulieris quam cõsequi haud potis é. admirat⁹ Seleuc⁹: nõne uniuersæ inquit asiæ iperito & ꝓ supstite filio oía dare possuz? solum quæ mulier hæc eẽt efflagitabat. Cui Erasistratus meam inquit uxorem deperit: tum rex miris pollicitationib⁹ rogabat: ut illam in cõiugium filio daret: cui tãtum regnum debebat'. Cui respondens Erasistratus: an tu inquit q̃q; ei⁹ parẽs si uxorem tuã cuperet Antiochus illam ultro daturus esses? tum Seleucus deos oẽs psancte deierans sponte ac læte daturum obtulit. Quod cum non ficte regem effari Erasistratus cognouisset: passionẽ oẽm filii detegit: & quẽadmodum id depræhendisset enuntiat Seleucus gaudio elatus unicũ opus supereresse sibi arbitratus est: quo pacto id filio psuadendum esset: quo pacto & uxori: sed tandẽ uoti cõpos coacto exercitu rẽpandit: ei filio uxorem cõiugem dedit: quod magnificũ & regale ab omnibus existimatũ fuit: ac magnificẽtius qddam & sapientius adolescentis amor: atq; ad amorem eius insignis moderatio. Ex huius igitur Antiochi & nouercæ cõiugio natus est alter Antiochus: cui etiã dei cognomẽ affuit a milesiis primũ inditũ: qđ Timarchum eorum tyrãnum expulisset: huic Antiocho pharmaco interempto Seleucus filius ex Laodice i regno succesit Callinicus cognominatus. Seleuco aũt ipsi filii duo affuere ætate adulti: Seleucus. s. & An-

tiochus. Seleucus ex mala ualitudine cũ iam duobus ánis regnàſſet: per Pharmachũm ſublatus: cui frater Antiochus ſuccedens magnus cognominat⁹ c̃. Hic bellum cum romanis geſſit: ac ſeptem & triginta ánis regnũ tenuit. habuitq; filium ſeleucum & antiochum. Sed facta cum romanis pace miſſus fuit Antiochus obſes romam: & mortuo patre ſucceſſit Seleuchus: q dato romanis Demetrio filio fratrem antiochũ liberauit is cum in patriam reuerteret̃: & iam athenis ꝓpinquus eſſet Seleucus ex inſidiis Heliodori cuiuſdaꝫ ex ſuis interficit̃: quem ſuſcipere regnũ conantẽ Eumenes & Attalus ui pepulere: antiocho in regeꝫ ſubſtituto: cui blandiebant̃ maxime. Huic filius Antiochus nouẽ ános habẽs ſucceſſit in regno: quem ob patris uirtutem Syrii Eupatrũ cognominauerũt: quẽ Lyſias aluit: & Demetrius obſes clanculũ e roma diffugiens: & a ſyriis grate ſuſcæptus: Lyſiam pariter & pueruꝫ Antiochũ interemit: & ipſe regno præfuit: q a babylonis Sother eſt cognominat⁹. Poſt quẽ ex eodẽ genere multi fuerunt principes & tpe perbreues: fuitq; belluꝫ mithridaticum: & ſyria in romanorum poteſtatem uenit.

S elymbria ſecũda cum. y. græco: penultima cum. i. latino ſcribitur: ciuitas eſt teſte Herodoto libro hiſto. vi. i ꝓpontide propinqua byzantio.

S emiramis cum. i. latino utrobiq; ſcribit̃: fuit aſſyriorum regina: & Nini regis uxor: hæc mortuo marito: nõ eſt auſa tradere imperiũ filio impuberi derelicto: nec ipa palaꝫ tractare timẽs illos non eſſe fœminæ paritu ros. Quare teſte Iuſtino in primo ſimulat ſe filiũ eſſe Nini: & pueruꝫ ꝓ fœmina: hoc ẽ ipa Semiramide oſtẽdebat: ſicq; ſexum mẽtita magnas res geſſit: quarũ amplitudine ubi inuidiam ſuperatam putat: quæ ſit: & quẽ ſimulaſſet fatetur. Quod nec illi dignitatẽ ademit: ſed admirationẽ auxit: quod mulier nõ fœminas mõ uirtute: ſed etiam uiros anteiret. hæc ut græci ſcriptores & latini illos ſequẽtes ferũt: babylonem condidit. Sed hos redarguit Ioſephus diligentiſſimus hiſtoriarũ ſcriptor libro ad Appionẽ alexandrinum grãmaticũ primo inducens Beroſi chaldæi auctoritatẽ antiquiſſimi & ueriſſimi ſcriptoris: q manifeſtiſſime oſtẽdit urbem primo ampliatam & exornatã: ac muro cinctã fuiſſe a Nabuchdenoſor rege lõge ante Semiramidẽ. Sed hæc ut idem refert Iuſtinus: non cõtenta acq̃ſitos a uiro regni terminos tueri: æthiopiam quoq; ĩperio adiæcit: indis bellum intulit: quo præter illam & Alexandrũ magnum nemo intrauit. Et ut refert Valerius Maximus de ira & odio: dum die quadã circa cultũ ſui corporis occupata eſſet: & nuntiaret̃ illi babylonem defeciſſe: ſoluta adhuc altera ꝑte crinium ꝓtinus ad eam expugnãdam cucurrit: nec prius decorem capillorum redægit in ordinem: q̃ tãtam urbẽ in ſuã poteſtatẽ reſtituit. Quare merito a Iuuenale redargui potuit Otho romanorũ imperator: q dum romanis uiris oĩm uariorũ grauiſſimis & fortiſſimis imperitare certaret: ſpeculum in ciuili bello cõtra Vitellium deferebat: quo ſeipm armatum uidebat: an decẽter cõptus eẽt: cum iã tolli uexilla iuberet. Quod neq; in aſſyrio pharetrata Semiramis orbe Mæſta: nec actiaca fecit Cleopatra carina. Verum cũ Semiramis in præliis ſemper & ſanguĩe uerſaret̃: a ſtupris nunq̃ ceſſauit. Immo teſte Plinio in. viii. naturalis hiſto. Equũ fuiſſe amatum a ſemiramide uſq; in coitum Iuba auctor eſt. nec erubuit filio cõmiſceri. Alios uero flagitioſe cõcæptos expoſuit impie: quib⁹ reb⁹ cognitis ac diuulgatis: ut eius infamia tolleretur ꝑ legem ſtatuit: ut inter parentes ac filios nulla delata reuerentia: ut cuiq; libitum cẽt liber concubitus fieret. Iuſtinus uero non cõſueuiſſe illam cũ filio cõcubitum dixit: ſed ad extremum ait cum filii concubitum petiiſſet: ab eodem interfecta eſt: duos & quadraginta annos poſt Ninum regno potita Diodorus uero ſiculus alia & auerſa his etiam ſcribit.

S epia cum. i. latino ſcribitur: ſcopulus ẽ teſte Herodoto diuerſis ĩ locis: quẽ iuxta litora atheniẽſium eẽ oſtẽdit. Eſt etiam genus piſcis: de quo ſatis Plinius eſt locutus.

S erbonis cũ. i. latino ſcribit̃. Eſt teſte Herodoto in. ii. palus: iuxta quam eſt mons caſius.

S eres cum. e. abſq; diphthongo & unico. r. ſcribit̃: ſunt Solino teſte in collectaneis: & Plinio in. vi. naturis hiſtoriæ: populi aſiæ ſcythicæ mites & quietiſſimi inter ſe. Reliquorum mortaliũ cœtus fugiunt adeo ꝙ cæterarum gẽtium cõmercia abnuant. arbores apud hos non ſolum folia ſed lanam etiã ꝓferunt: quæ ab eis denominata ſericum appellatur. Vnde Seneca in hippolyto:

Procul ſit muricis tyrii robur: q̃ fila ramis ultimi ſeres legũt. Et Virgi. in. i. georgi. Velleraq; ut foliis depectunt tenuia ſeres. Et ut dixit Plinius Primũ eorum flumen ꝓſitharas: ꝓximum cambri: tertium lanos: a quo ꝓmontorium. Et ſubdit Solinus in ripis cambris ſine interprete depoſita rerum precia oculis æſtimãtes: ſua tradunt aliena non emunt. Quare debet intelligi eos non egredi terminos ſuæ gentis. Vnde ideſt: Ignoti ſacie ſed noti uellere ſeres. horũ nomen teſte eodem Plinio latine ſiluarum nobiles ſonat.

S ermyle cũ. y. græco ſcribitur: fuit teſte Herodoto ciuitas in ſithonia: ut in ea dictione uidebimus.

S eriphius cum. i. latino utrobiq; ſcribit̃: a ſeripho inſula.

S erpillus cũ. i. latino & duplicato. l. ſcribit̃: herba eſt puorum foliorũ capillis ꝑ herbam ſerpentibus: unde nomen accæpit: ut in primo horum cõmẽtariorum libro uidimus:

S eſoſtris cũ. t. exili & i. latino ſequente. s. definit: fuit teſte Herodoto li. hiſto. ii. rex ægypti. Idẽ referente Plinio in. vi. naturalis hiſto. conatus eſt nauigabilẽ alueuꝫ ex rubro mari in nilum ꝓducere: qua ꝑte ad peluſiũ decurrit ſeptuaginta duob⁹ milib⁹ paſſuũ interuallo. Mox Darius rex perſarum idem excogitauit. Deinde Ptholemæus ſequens q eduxit foſſam latitudine pedũ centũ: altitudine triginta: longitudine trigitaſeptem

milium passuum usq; ad fontes amaros: ultra deterruit iundationis met⁹ excelsiore trib⁹ cubitis rubro mari comperto: q̄ terra ægypti .& subdit: Aliqui non eam afferunt cām. Sed immisso mari corrūperetur aqua nili: quæ sola potus præbet.

S etinum cū.t.exili &.i.latino scribit̄: uinum est sic quoq; cognominatū ab agro eius nominis ubi nascit̄: qui teste Plinio libro.iii.naturalis histo.est in campania.

S yagros cum.y.græco scribitur: a nostris aper cognominatur. Nam quod apud græcos σῦσ: apud nos sus dicitur: & αγροσ ferus.

S ybaris prima cū.y.græco: ultima cū.i.latino scribit̄: fuit oppidū antiquissimum.xii.milibus passuū ab urbe distans. Quin & aliud teste Herodoto li.histo.v.crotonæ ꝓpinquū est: & eodē nomine fluuius in calabria crathi fluuio ꝓpinquus. Item nomē iuuenis cuiusdam apud Horatiū in primo carminū: Lydia dic per oēs te deos oro sybarim cur ꝓperes amando pdere.

S ibylla prima cū.i.latino: sequēs cū.y.græco: qn & duplicato.l.scribit̄. Nomen est non ꝓpriū mulieris: sꝫ officii. Nam ϛιόῦσ dæos æoles uocant: βουλή uero sentētia est seu cōsilium: ex qbus id uomen cōponunt. Ita ut sibyllas.i.dei sentētias: antiqui nostri uaticinatrices mulieres dixerunt: quas decē fuisse memorat Varro in libris rerū diuinarū: quos ad.C.Cæsarem pontificē Maxi.scripsit: easq; oēs ut rettulit Lactantius enumerauit sub auctoribus: q de singulis scriptitauerūt. Primā fuisse dixit de pſis: cuius mentionē fecit Nicanor q res gestas Alexandri macedonis scripsit. Secūdam libycam: Cuius meminit Euripides ī lamiæ ꝓlogo. Tertiam delphicam: de qua Chrysipppus loquit̄ in eo libro: quē de diuinatione composuit. Quartā cymeam ī Italia: quā Neuius in libro belli punici Piso in ānalibus nominat. Quintam erythream: quaꝫ Apollodorus erythreus suā affirmat esse ciuē. Eāq; graiis ilion petētibus uaticinatā: & perituram esse troiā. Et Homerum mendacia scripturū. Sextam samiā. De qua scribit Eratosthenes in ātiqs ānalibus samioꝝ repperisse se scriptum. Septimā Cumanā nomine amaltheam: quæ ab aliis Erophile uel Demophile nominat̄. Eāq; nouem libros attulisse ad regē Tarquiniū Priscum: ac pro his trecentos philippos postulasse. Regēq; aspernatū precii magnitudinē derisisse mulieris insaniā illam in conspectu regis tres combussisse: ac ꝓ reliquis idem p̄ciū popposcisse. Tarquiniū multo magis insanire mulierē putauisse: quæ denuo tribus aliis exustis: cū in eodem precio perseueraſſet: motū esse regem ac residuos trecentis aureis emisse. Quoꝝ postea numerus sit auctus capitolio refecto: quod ex oībus ciuitatibus & italicis & græcis præcipueq; erythreis coacti allatiq; sunt romani. Cuiusq; sibyllæ nomine fuerūt. Octauam hollespontiā: in agro troiano natam uico marmesso circa oppidū gergitheum: quam scripsit Heraclites ponticus: Solonis & Cyri fuisse tēporibus. Nonā phrygiam quæ uaticinata sit Ancyræ. Decimā tyburtē uel tyburtinam nomine Albuneā: quæ tybure colitur. ut dæa iuxta ripas amnis amœnis. Cuius in gurgite simulachrū eius inuentū esse dicit̄ tenens in manu librum.

S ycābri prima cū.y.græco: sequēs cū.c.exili scribit̄. Sed apud græcos prima diphthongum habet ου: a qua nos.o.abicim⁹ & retinem⁹.v.populi sunt germaniæ. De qb⁹ Marti.i.i. Crinib⁹ ī nodū tortis uenere sycābri.

S icani prima cū.i.latino: sequens cū.c.exili scribit̄: fuerunt secūdū nōnullorum opinionem populi hispaniæ a fluuio sicoride cognominati. Vnde & Lucanus inquit: Hesperios inter sicoris non ultimus amnis. Hi duce Sicelo ad Italiaꝫ uenisse dicunt̄: eāq; tenuisse exclusis ab originibus. Mox ipi pulsi ab illis: quos ante pupulerant: insulam uicinā Italiæ occupauerūt. Eāq; sicaniā qdem a gentis cognomine: siceliā uero a nomine ducis uocitauerūt. Et inde quoq; Italum regem uenisse: a quo Italiā cognominatam fuisse dixerunt.

S icilia cū.i.latino utrobiq; &.c.exili scribit̄: insula est ad ultimū Italiæ: quam græci siceliam: uidelicet secūdā cū.e.uocali scribētes dicunt: quod latini in.i.cōuerterūt. Hæc ut Plinius in.iii.naturalis histo. & alii fere oēs putauerūt historici: olim Italiæ cōiuncta fuit: sed terræmotu agēte seu alia quauis ruina diuisa ea ps fuit ab Italia: undis intermediis sine requie fluctuantibus. Vnde & Virgilius in.iii.ænei.ait:

Hæc loca in quondam & uasta cōuulsa ruina:
Tantum æui longinqua ualet mutare uetustas.
Dissiluisse ferūt: cū ꝓtinus utraq; tellus
Vna foret. & reliqua: quæ ꝓsequit̄. Idem Lucanus in.iii. cōfirmauit. Hanc siciliæ insulam pulchritudine descripsit Thucydides de bello peloponesiaco libro. Cuius formā ut summatim dicamus triangularē posuit qn & ipsos angulos totidē ꝓmontoria in extremitatibus suis cōficere dixit. E qbus ipa a poetis trinacria dicta fuit. Horum qdem unus in meridiē uergit: & pachynus dicit̄. Alius uero ad septētrionem spectat: & pelorus uocat̄. Nec plus distat ab Italia q̄ mille qngentis passibus. Alius aūt in libyam & occasuꝫ tendit: atq; in ipam carthaginē maxime spectare uidet̄. Nec ab aphricæ litore plusq; centūuiginti milia passuuꝫ distare constat: uocaturq; lilybeus. & hi tres montes tria insulæ latera cōstituentes. Vnum qdē ad aphricā exponūt reliqua uero duo latera uersus Italiam ipsam coartantes insulā in peloꝝ deducunt. Sane a sicilia siculus derivat̄: pauciorꝝ. s. syllabaꝝ q̄ primitiuū quod rarissime fieri cōtingit: cū in deriuatiuis additio fieri soleat: ut pater paternus: mater maternus: hō humanus: roma romanus. Et raro aliter: ut ab hispania hispan⁹: a lauinia lauinus: a sicilia siculus: & pauca alia. Nam de his loquor quæ sunt adiectiua.

S icyon prima cū.i.latino: sequens cū.c.exili &.y.græco scribit̄: fuit teste Plinio in.iiii. naturalis histo. achaiæ

urbs in Iaconia:unde & Iaconia quandoq; ſicyonia uocata fuit:Refertiſſima oliuetis:ob quod ait Virgili⁹ i
ii.georgi.Teritur ſicyonia bacca trapetis.de qua Cicero in.v.de officiis.Aliam eodē nomine oſtendit Plini⁹
eſſe in mari ægæo inſulam ex oppoſito ad epidaurū:quā altam eſſe & eminētem uoluit.Idez Iuue.in.iii.ſa
tyra cum ait:Hic alta ſicyone.Vnde & hæc ſicyonia calciamēti genus accæptum fuit.Lucanus:
Et pedibus leua ſicyonia demit honeſta.

S ycos cum.y.græco &.c.exili ſcribitur:uocabulum eſt græcū id ſignificans quod ficum dicimus: & a nōnul
lis ex poetis noſtris antiquiſſimis teſte Parthemio uſitatum fuit:& Neuium rettulit dicentem: Hodie ſycos
mihi recens fuit.Vnde & ſycomorus ficus fatua dicitur:& ſycophanta ficuū comeſtor.Sed iā apud noſtros
ficus cum.f.atq;.i.latino ſcribit̄:quaſi a fœcūditate dicatur.Et ſic quoq; apud cæteros antiquos ſcriptū cō
perimus.Sane ut moderniores qdam grāmaticorum putant:cum pro fructu quidē ponitur ſemper ē quar
tæ:cum uero ꝓ arbore ſecūdæ eſt declinationis:quæ ambo contra rationē & antiquorum auctoritatē dicta
ſunt.Nam in ſecūda quoq; declinatione & genere maſculino nō modo apud poetas:ſed apud oratores ap
probatiſſimos ficus etiam ꝓ fructu cōperit̄.ut Horatius in fine ſermonum:Pinguibus & ficis paſtum iecur
anſeris albi.Plinius in.xv.naturalis hiſto.Culices uolant morſuq; ficoruz crebro:hoc eſt auidiore paſtu api
unt ora.& ſimilia in mille locis.Vnde & eius nepos in epiſtola ad Octauum Ruffum:Quæ nunc cuz ficis &
boletis certamen nōdum habent.Cicero de ſenectute ex tantulo grano fici.Quin & ī genere maſculino ꝓ
tulit ipſe auūculus Plinius uariis in locis ſuæ naturalis hiſto.& Macrobius ut clariſſime oſtēdemus. Rurſus
& ꝓ arbore ſæpius quartæ ponit̄:ut idem Cicero de oratore dixit uxorez ſuā ſuſpendiſſe ſe de ficu. Quāq;
& ſecundæ etiam ponat̄.ut Iuue.in ſatyra Omnibus in terris inquit:Ad quæ diſcutiēda ualent ſterilis mala
robora fici.Idem & Macrobi⁹ ſemper fere ſecundæ declinatōnis utitur.Qui & plurimos ueterū uſos fuiſſe
oſtendit.At uero Priſcianus uoluit ꝓ fructu quoq; & morbo tantūmodo quartæ eſſe declinationis:hocque
auctoritate.Martialis dicentis in primo epigrāmatum:

Cum dixi ficus rides quaſi barbara uerba:
Et dici ficos cæciliane iubes.

Dicemus ficus:quas ſcimus in arbore naſci.
Dicemus ficus cæciliane tuos.Ita ut quodlibet horum uerſiculorū ponat̄ quàrtæ declinationis præterq; in
ſecūdo:& per hoc oſtendat Martialis ſecūdum Priſciani expoſitionem uitium & fructuū quartæ eſſe decli
nationis:genere aūt differre. Alii uero aliam dicūt Martialis fuiſſe ſcripturā:& frequētius ſic haberi uidet̄

Cum dixi ficos rides quaſi barbara uerba:
Et dici ficus cæciliane iubes.
Dicimus ficus:quas ſcimus in arbore naſci.
Dicemus ficos cæciliane tuos.

Ita ut in primo qdem & ultimo uerſiculo ſit declinatiōis ſecūdæ:in duobus uero intermediis ſit q̄rtæ.Nam
ut hi ſic legentes aiunt:nō riſiſſet ille Martialem quod diceret ficus:cum certum ac manifeſtuz eſſet nō eſſe
barbarū:nec quod genere forſitan abuſus fuiſſet:cū dicendo ſolum ficus nō magis ad unū genus:q̄ ad re
liquū ſe cōtraheret.Sed certe ridebat illum alia declinatione uſum fuiſſe q̄ debebat:ut etiā ex mutatōe de
clinationis in ſecūdo uerſu apparet.In quo Martialis ad declinationē non ad genus reſpondet:cū ficos qđ
barbarū & nō reperiri Cecilianus uolebat:ipe Martialis dixiſſet & nō ficūs:quod latinū erat. At Martialis
utrūq; poſſe dici & latinū eſſe oſtendit.Et magis ioco q̄ ſerio ad ſolum morbū ficos rettulit:oſtendens illuz
adeo ſolidū eē:ut negaret ficos reperiri:quo clariſſimi auctores utunt̄:& ficos hoc eſt morbū ad ſimilitudi
nem fruct⁹ appellatum:ipſe ſecū & qdem cū dolore geſtaret.Itaq; & latinum & uſitatū eē.Quin & fic⁹ q̄rtæ
declinationis non poſſe etiā eſſe generis maſculini oſtendit.Fic⁹ ergo cum ſecūdæ declinationis eſt & fructū
& morbū:ad cui⁹ ſimilitudinē aſſumptum eſt deſignare habet:qn & ꝓ utroq; generis eſt maſculini:ut mul
tis in locis oſtendit Plinius.Vnde in.xvi.naturalis hiſto.ait:Fici mirabiles ſunt & abortiui q nunq̄ matura
ſcunt.Et in eodē li.heladis inquit:Ficos ſub folio qdem puos groſſos uero ſupra foliū naſci. Similiter Ma
crobius groſſi appellant̄ inquit fici:q non matureſcunt:hos græci dicunt ὀλύνθους.Et ſubdit in milibus
tot ficoz nō uidebitis groſſum.At uero cū generis ē fœminini & declinatōis ſecundæ arborē tātūmodo:ut
Plinius eodē li.Magna inquit & radicū differentia copioſæ fico:platano:robori:& ſubdit:Aliis recto mea
tu:ut lauro:oleæ:aliis flexuoſo:ut fico.& infra ſubdit.Quidā breuitate radicū celeri⁹ ſeneſcere arbores pu
tant:quod coarguūt fici:quarum radices longiſſimæ & ſenect⁹ ocyſſima.Cū aūt quartæ ē declinatiōis fru
ctum & arborem deſignare pōt:ac ſemper ē generis fœminini:ut idē Plini⁹ in eodem li.ficus inquit:ſolæ ex
oīm arborum fœtu maturitatis cām meditant̄.Sic Iuue.Si uis aliam decerpere ficū.Sed de ficulnea dubiuz
apud quoſdā habet̄:an ab antiquis uſitatum fuerit uocabulum:quod nos uſitatū cōperimus: non ſolū in
terpretatiōe Hieronymi cum ī euangelio ait:Reſpice ficulneas & cæteras arbores.Sed ī Plinio auctore præ
ſtantiſſimo li.xvi.natu.hiſto.ubi tractans de cura & uſu foliorū inqt:bobus qbus & ficulnea:& ligna ex he
dera tradent̄:& ex harūdie ac lauro.Reperitur ſimiliter ficulnus ficulna ficulnuz adiectiuū eſſe:ut Horati⁹
Olim truncus eram ficulnus inutile lignū.Et ꝓ materiato ex ea arbore accipiendū eſt:ut a corylus colurn⁹

Virgilius li.georg.iii.Pinguiaq; in uerubus torrebimus exta colurnis.a populus populnus:ab abies abiegnus.Plautus in casina:Sed mane dum num istæc:aut populna fors:aut abiegna est tua.a quercu quernus. Virgili⁹li.georgi.i.Sed tamen & quernas glandes tum stringere tempus.Ab ilice iligneus uel iliceus:Terẽtius in adelphis:Lectulos iligneis pedib⁹.Stati⁹in.vi.thebaidos:Orniq; iliceæq; trabes metuendaq; succo Taxus.a salice saligmus.Virgi.in eodem li.Et custos furum atq; auiũ cum falce saligna.

S ycomorus cum.y.græco:&.c.exili scribitur:dicit'a nostris fic⁹ fatua.Nam componitur ex sycos qui est fic⁹: & μωρός fatuus.

S ycophanta prima cũ.y.græco:sequens cũ.c.exili:tertia cũ.ph.aspirato:ultima cum.t.exili scribit': traducit' apud nostros calũniator:ad uerbum dici ficorũ comestor φάγω enim est manduco:& phanta is dicitur qui edit:σῦκοῦσ.i.ficos.Sed quare calũniator dicatur:duabus id rationib⁹ fieri comperi. Vnam qdem apud Synesium grámaticum græccum.Alteram uero apud Pompeiũ Festuꝫ.Prima est quod ex duob⁹ seruis græcis alter absumpserat ficos:alter quis ꝓrsus exediſſet ignorabat:domino tamẽ conquerẽte a sonte ísons ac cusabat':Herus prudentissimus utriq; calidam præbuit.Solus delinquens euomuit.Quid enim ieiun⁹ euomeret:nisi intestina. tunc primũ natum est id uerbum sycophanta.i.calũniatur:qa insontẽ falso crimine calũniabatur.Festus uero hac de cã sycophãtas appellatos dixit atticos inquiens quõdam iuuenes solitos aiũt in hortos irrũpere:ficosq; colligere:quam ob cãm lege est cautum:& cõstitutum:ut q id fecisset capite truncaret':quam pœnam q persequerentur:ob puula detrimẽta sycophantas appellatos.

S idon cum.i.latino scribit':urbs fuit:quam teste Iustino in.xviii.suorum epitomatũ:phœnices cõdidere:qui terræmotu uexati relicto patrio solo assyrium stagnum primo:mox mari ꝓximum litus incolũere condita ibi urbe:quam a piscium ubertate sidona uocauerunt:eo quod tali nomine piscem phœnices uocent. Sed deinde post multos annos a rege ascaloniorꝫ expugnati ciues nauib⁹ appulsi tyron urbẽ ante ãnum troianæ cladis cõdiderunt.De ei⁹ successu præfatus Iustinus ꝓsequit'.Sed ex his satis cõstat quare Dido ipsa sidonia nõnunq; a Virgilio cognominata fuit.

S idus cum.i.latino scribit':& latinum est uocabulũ:ac a sido quod est fixus sto deductũ puto. Nec illis credo qui græcum esse uolunt:& a συνοδεύω:quod est cómeo & conuenio tractum existimant:ita ut secundum illos cum.y.græco scribat':& sit plirium stellarum cõuentus.Nec aliis similiter assentior q græcum esse putantes ex συν componi dicunt:quod indicat simul:& εἰδεῖν uidere:quasi simul conspectam ex plurib⁹ stellis formam indicet.Macrobius latinum esse dixit:& super somnũ Scipionis ponẽs differentiá inter stellas & sidus ita scribit.Nũc uideamus quæ sint hæc duo nomina:quoꝫ pariter meminit Cicero cuꝫ dicit: Quæ sidera & stellas uocatis.Neq; enim hic res una gemina appellatione monstrat':ut ensis gladi⁹.Sed sunt stellæ qdem singulares & erraticæ & certæ quæ nõ ãmixtæ aliis solæ ferunt'.Sidera uero quæ in aliud signum stellarum pluriũ composita ferũtur:ut aries:taurus:andromeda:perseus:corona: & quæq; uariaruꝫ genera formarũ in cælo recepta credũtur.Sic & apud græcos aster & astrum diuersa significant:& aster stella una: & astrũ signũ stellis coactum:quod nos sidus uocam⁹.Hæc ille secũdũ merã uocabulorũ ꝓprietatem expressit.Nam & quãdoq; etiam ꝓ stella sidus ab auctorib⁹ positum legimus:ut apud eundem Ciceronẽ in eodem li.de uniuersitate inquit.Itaq; nesciunt hos siderũ errores.Et li.ii.de natura deorum ait: Nam cum duo sint genera siderũ:quorum alterũ spatiis imutabilibus ab ortu ad occasum cõmeans nullum unq; cursus sui uestigium inflectit:alterum aũt cõtinuans cõuersiones duas:idem spatiis cursibusq; conficiat.Quintilianus similiter in mathematico: Quid hæc inquit fulgentium siderum ueneranda facies: quod quædam uelut infixa:ac cohærentia perpetua semelq; capta sedulo collucẽt. Alia toto sparsa cælo uagos cursus certis emætiũtur erroribus.astrum similiter a Virgilio pro unica stella positum fuit:quam in funeribus Cæsaris apparuisse dicunt:cum ait in bucolicis:Ecce dionæi processit cæsaris astrum.Fateor tamẽ nunq; stellã dici arietem:taurum:andromedam:perseum:sed sidus:unde est quod dicimus hibernũ sidus. Et illud Quintiliani:Nos graue huius ãni sidus afflauit.

S iderites cũ.i.latino utrobiq; &.t.exili scribit':lapis est ferro similis:a quo nomen assumpsit.Nam apud græcos σίδηρος ferrum dicitur.

S yenẽ cum.y.græco scribit':ciuitas est in cõfinibus æthiopiæ & ægypti.Et teste Plinio in.ii.naturalis histo.supra alexandriam uersus meridiẽ qnquaginta miliũ stadiorum.Ac ut scribit Macrobius li.ii.super somniuꝫ Scipionis directe locata est sub tropico æstiuo:idest sub cancro in extremo torridæ zonæ. Quare cuꝫ sol ad cãcrũ uenit in medio solstitii die supra uerticem ciuitatis cadens:nullam ꝓrsus in ea umbram efficit. Quod Lucanus tetigit in.ii.cum ait:Vmbras nusq; flectente syene:hoc est per dies solstitii.Et subiunxit in.viii.Nã quis ad exustam cancro torrente syenem Ibit.Idẽ li.x. Cancroq; suam torrente syenem. & ut dixit Seruius in bucolico philosophi eo loco effodere puteum nimiæ altitudinis:quem sol radiabat recto intuitu octauo calendas iulias:quando ẽ in cancro.

S yla cũ.y.græco & unico.l.scribit':mons est lucaniæ & silua in illo sic dicta:quasi σῦρα.i.tracta:hoc ẽ latronibus frequẽtata.ut Salustius de fugitiuis in silua inqt syla fuerũt:de qua Virgi.li.xii.meminit.

S ylla cum.y.græco & duplicato.l.scribit':de cuius ortographia in primo horũ cómentarioꝫ li.mõstrauim⁹

fuit teſte Saluſtio romanus nobilis:& ut nõnulli dicunt ex antiqua Scipionũm familia. In adoleſcentia omnibus flagitiis inqnatã uitaꝫ duxit:hoc eſt uſqꝫ ad quæſturã:quã ſub Mario adeptꝰ eſt. In qua uitam omnez penitus cõmutauit.& ut dixit Valerius Maximus:catenas Iugurthæ manibus iniæcit:Mithridatez compeſcuit:ſotialis belli luctus repreſſit:Cinnæ dominationẽ frægit:& Marium q olim ſe quæſtorem faſtidierat: ipam illam ꝓuinciam ꝓſcriptum & exulem coegit petere.Fuitꝙ litteris græcis & latinis doctiſſime eruditꝰ: facũdus:acer:aſtutus:gloriæ cupidus:ſui ſecurus:multarum rerũ & pecuniæ maxime largitor:aĩo grandis: ita ut dicat Saluſtius dubitari potuit fortiõr an fœlicior eſſet.Naꝫ fœlix eo dici uoluit:quod de inimicis marianis fœliciter ultus fuit.Et dictator inde effectus ita rempublicam ſuppreſſit:ut teſte Cicerone in.v.uerrinarum:nemo illo inuito nec bona nec patriam nec uitam retinere poſſet.Vltimo teſte Plinio nepote de uiris illuſtribus ordinata republica dictaturam depoſuit:& ſub priuata uita ſe contulit puteolos. Qua de re Suetonio teſte Iulius Cæſar dicere conſueuerat illum litteras neſciuiſſe: quia dictaturam depoſuiſſet. De quo in dictione ꝓlogus uidimus.Tãdem incidit in morbum ulcere in inteſtinis oborto.Quo tpe tanta pediculorum:ut aiunt uis toto corpore eius manauit:ut nullo argumento cohiberi poſſent:atque hoc pacto mortem obiit.

S ilenus cũ.i.latino & unico.l.ſcribit᷑:prima tamen apud græcos habet diphthongum ei:quæ in.i.longã cõuerſa fuit:ut ſæpe fieri uidimus:fuit Bacchi nutriciꝰ q iam ſenex ſuper aſello ſedens:Bacchuꝫ ꝑ loca omnia ſequebat᷑.ut Ouidius primo de arte amandi:

Ebrius ecce ſenex pando ſilenus aſello.
Vix ſedet:& preſſas continet arte iubas.

S yllaba cũ.y.græco & duplicato.l.ſcribit᷑:dici poteſt latine complexio.Nam compoſitum uocabulum eſt ex συν:quod eſt con:& λαμβάνω capio.

S yloſon cũ.y.græco & unico.l.ſcribit᷑:fuit teſte Herodoto li.hiſto.iiii.Samiorum tyrãnus.

S ilphii cum.i.latino ſcribitur:fuerũt teſte Herodoto libro hiſtoria.iiii.populi libyci ab inſula plateæ uſque ad os ſyrtium protenſi.

S ilarus cũ.i.latino & unico.l.ſcribit᷑:fluuiꝰ eſt campaniæ ſalerno propinquꝰ:ita ut a fluuio exiſtiment qdam oppidum ipſum nomen aſſumpſiſſe.Et ut ait Pli.i.iii.naturalis hiſto.campaniã à lucanis diuidit.In quo ultra ſurrhentũ:ut idem dixerat i.ii.non mõ uirgulta:ſed uolatilia lapideſcũt.Alias potu ſalubres ſunt aquæ eius.De hoc meminit Virgiliꝰ in.iii.georgi.cum ait:Eſt lucos ſilari circa.

S yllepſis cũ.y.græco:& duplicato.l.ſcribit᷑:dici põt latine concæptio.Nam componit᷑ ex σῦν quod ẽ con: & λῆψις accæptio: & tunc quoque fieri dicitur cum aut pluralis dictio ſingulari uerbo complectitur: ut Sunt nobis mitia poma Caſtaneæ molles:& preſſi copia lactis.Aut cum pro multis unus ponit᷑.Iuxta id Virgilii in.ii.ænei.Verũq armato milite complent:milite dixit pro militibus.Item & pro uno multi:ut idem in viii.ænei.Vos o calliope precor aſpirate canẽti.Nam rectum fuiſſet:uos o muſæ:& tu Calliope.

S yllogiſmus cũ.y.græco & duplicato.l.& penultima cum.g.ſequente.i.latino ſcribit᷑. Eſt argumentationis ſpecies alias & diuerſas ſub ſe ſpẽs detinens.De quibus omnibus late uidimus in commentariis dialecticæ: quæ nuper edidimus.

S ilua cum.i.latino ſcribit᷑:atq; græcam originem habere depræhendit᷑.Nam ὕλη latine materia dicit᷑: quæ aſpirationem primũ cõuertens in.s.ut in pluribus dictionibus fieri ſupra oſtendimus: & non nihil mutatis litteris:ut.y.græcum in.u.noſtrum & poſt.l.appoſitum:atq; in initio addito.i.latino reſultat ſilua:ideſt materia:ſeu prima materia.Quintilianus libro.x.de inſtitutione oratoria:diuerſum inquit eſt eorum uitiuꝫ q primo decurrere per materiam ſtilo q̃uelociſſimo uolunt.Et ſequentes calorem atq; impetum ex tempore ſcribunt:hanc ſiluam uocant:repetunt deinde & componunt quæ effuderant.Sed uerba emendant᷑:& numeri manent in rebus temere contextis:quæ fudit leuitas.

S yma cũ.y.græco ſcribit᷑:urbs fuit in aſia:qn & pro monte iuxta pontum poſuit Orpheus in argonautica.

S ymeon cũ.y.græco &.e.abſq; diphthongo ſcribit᷑:nomen fuit uiri ꝓprium.

S imon cum.i.latino ſcribitur:fuit uir athenienſis coriarius & philoſophus.Nam ut ſcribit Laertius quotiẽs ad eius officinam perrexiſſet Socrates:atq; diſſereret omnia quæ meminiſſe poterat annotabat. Vnde & ipſius dialogos trigintatres uno eodem codice cõpræhendi dixit Idem auctor: cui cum Pericles ſi ad ſe pergeret polliceretur cuncta neceſſaria exhibiturum:reſpondiſſe fertur:fiduciam inquit uendere conſilii non fuit. Alius fuit Simon qui ſcripſit rhetoricam. Alius item medicus Seleuci & Nicanoris neceſſarius. Alius ſculptor.

S imilax cum.i.latino utrobiq;:& unico.m.atq; unico.l.ſcribit᷑:arbor eſt:quam teſte Sextio latini taxũ dicunt Vnde Callimachus σιμί λακα φοείροντα ζωα. Alii dicunt eſſe genus hederæ denſis geniculatæ caulibus ſpinoſis frutticoſæ ramis:folio:ceu hedera paruo non anguloſa:ac ræticulo eminente:pampinos flore candido olente lilium.Fert racemos labruſcæ modo non hederæ colore.hanc dixit Plinius.xvi.naturalis hiſto. omnibus ſacris & coronis eſſe infauſtam: quoniam ſit lugubris uirgine eius nominis propter amorem iuuenis Croci mutata in hunc fruticem. Et ſubdit id uulgus ignorans plærumque feſta ſua polluit hederam

existimando sicut in poetis:aut Libero patre:aut in Sileno quis omnino nescit quibus coronarentur. Et sequitur ex similace fiunt codicilli propriumq; materiei est:ut admota auribus leuem sonum reddat. At uero de taxo arbor ē teste eodem Plinio aspectu similis pino & piceæ minime uirens:graciliſque & tristis:ac dira nullo succo. Et fert lætalem fructum baccas:quibus in hispania præcipue uenenum inest. Vasa etiaz uinaria ex ea in gallia facta mortifera fuisse compertum est. hæc ille. Reperitur & in insula cyrnes quæ corsica dicit dicente Virgilio in Nœri:Sic tua cyrnæas fugiant examina taxos. atq; idem in georgicis:Amant aquilonez & frigora taxi. Dixit etiam præfatus Sextius esse in arcadia tam præsentis ueneni:ut siqui dormiant sub ea: cibumue capiant moriantur. Et subdit Plinius:Sunt & qui toxica hinc appellata dicant uenena:quæ nūc toxica dicimus:quibus sagittæ tinguntur. Et subdit: Repertum innoxiam fieri si in ipsa arbore clauus æreus adigatur. Et ut non longe supra idem dixerat auctor in europa sex genera cognatarum arborum feruntur pinus pinaster:quæ eo teste nihil aliud est q̄ pinus siluestris:mira altitudine & a medio ramosa sicut pinus i uertice. Picæa quæ ut idem asserit montes amat atq; frigora feralis arbor:& funebri indicio ad fores posita Quartum genus abies. Quintum larix:cui fere eadem cum abiete est facies:sed materia præstantior:& longe incorruptior:& odore acrior:nec alio modo ignis ui consumitur q̄ lapis. Sextum genus ē tæda quæ oia amant montes:& perpetuo ut ait uirent:nec facile discernunt in fronde.

S imichida cū.i.latino utrobiq;:&.ch.aspirato scribit: ponitur a Theocrito in bucolico pastor:quem expositores patrem fuisse Theocriti asserunt.

S ymmachus cū.y.græco & duplicato.m.atq;.ch.aspirato scribit:nomen est uiri ꝓprium:compositū ex σῦν quod est con:& μάχοσ bellator:& pōt esse appellatiuum.

S ymmetria prima cum.y.græco subsequente duplici.m.atq;.t.exili &.i.latino in penultia scribitur:dici pōt cōmensuratio. Plinius tamen melius inquit in.xxxiiii.naturalis histo. Non habet latinū nomen: symmetria quam diligentissime custodiuit Lysippus nō incerta ratione.

S immias cum.i.latino utrobiq;:& duplicato.m.scribit:fuit teste Laertio philosophus thebanus: qui uiginti tres dialogos scripsit.

S ymbolum cum.y.græco scribitur. Erat teste Iulio Polluce ad Commodum imperatorem de uocabulis rerū paruū numisma. Vnde & signum a nōnullis traducitur. Qui & eusymbolum bonum omen interpretantur Item & cum ex σῦμβάλλω:quod est confero deducatur. Quidam collationem interpretari uoluerunt. Ita ut cœna illa dicatur collatio:in quam comparandam plures aliquid contulerunt. Symbola enim huius symbolæ est collatio:Iuxta quod forsitan locutus est Terentius cum ait in andria:Symbolum dedit.i.iudicio meo portionem suam contulit:uel symbolum dedit ideſt signum dedit:ut ānulum uel aliquid tale quo usq; pecūniam conferret.

S imethus cum.i.latino &.th.aspirato scribit:fluuius est siciliæ haud longe ab urbe catinensi:iuxta quē Thalia siue ut alii uolunt Aetna nympha Ioui paliscos peperit. De quo sane fluuio meminit Ouidius li. fastorū iiii.cum ait: Quaq; simetheas accipit æquor aquas. Et Virgilius in.ix.æneidos:Eductum martis luco simethea circum flumina.

S imposiuz prima cum.y.græco scribitur. Et apud nos teste Cicerone honestiore uocabulo:magisq; accurato cōuiuium dicitur.

S ymphonia prima cum.y.græco scribit:dicitur a nostris consonantia. Nam componitur a syn quod est con:& φωνία uocalitas. Et inde symphon consonatus:ut Iuuenalis in satyra Credo pudiciciam: Micturiūt hic Effigiemq; deæ longis symphonibus implent:ideſt diutius:& iugibus sonitibus urinæ. Nam est in mictura fœminæ quædam uniformis consonantia.

S ympho cū.y.græco scribit:apud græcos uero per additionem.n.desinit:sonitus q̄dam est cum consonantia:ut in præcedenti dictione uidimus.

S ympinium prima cū.y.græco:sequens ac penultima cū.i.latino scribit:uās est non dissimile cyatho i sacrificiis cōtinēs libabile:ut dixit Festus:& cōponit ex σῦν:quod ē con:& πίνω bibo:de quo Iuuena.in satyra Credo pudiciciā inqt:Et qs tunc hoium cōtemptor numinis:aut quis Sympiniū uidere numæ:nigrumque catinum. Sane secūda syllaba quam.i.latinum continere diximus pōt illud more antiquorū in.u.cōuertere ac dici sympunium:ceu optumus ꝓ optimus lubens ꝓ libens & similia.

S ymplegades cū.y.græco scribit:sunt teste Plinio in.iiii.&.vi.natura. histo.scopuli: uel secūdū Pomponiuz in secūdo duæ insulæ hellesponti cōtra thraciū bosphoꝝ mille qngentis passib⁹ ab europa distantes: quas nōnulli ex poetis nostris etiā cyaneas uocauerūt:ut i ea dictione uidim⁹. Has Oui.in.xv.metamor.li.mobiles primū fuisse:sed postea īmobiles factas dixit: Timuit cōcursib⁹ argo Vndaꝝ sparsas symplegadas elisaꝝ Quæ nunc īmotæ perstant uentisq; resistunt.

S imois cū.i.latino utrobiq; scribit:ultima tamen apūd græcos habet.ei. diphthongum:quam nos cōuertimus in nostrum.i.productum:& format genitiuum simoentis cum.o.&.e.diuisis:ut Virgilius in prīo æneidos:Alma uenus genuit phrygii simoentis ad undas. Nā diuisa diphthongo ei quæ est i ultia recti:& interpositis.n.&.t.ac in fine addita.s.ipm formamus genitiuū. Similiter in accusatiuo simoenta:ut idē i.v.ænei.

Victor apud rapidum simoenta. Et in eodem libro: Hectoreos amnes xanthum: ac simoenta uidebo: p quē modum & Homer⁹ ipse declinauit. At Hesiodus non simoenta: sed per synæresim simunta dixit in theogonia cum ait θεῖον σιμοῦντα: hoc est diuinum simoenta cum. œ. cōiunctis. ut libet illam diphthongum. ου aliquando in. oe. traducere: ut in antehabitis uidimus: & est fluuius ex ida troiano monte scaturiēs: iuxtaq; troiam decurrens: qui cuz mari approqinquat: xantho commisceť: & in paludem coactus iuxta sigæū promontorium in mare descendit.

S imoesius cum. i. latino utrobiq;: &. oe. diuisis syllabis scribitur: fuit troianus Anthemionis filius: quez ideo sic uocatū dixit Homerus in. iiii. iliados: quod eū mater cū ab ida descenderet: & pecora ad parentes reuisenda deduceret: ad ripam simoentis peperit: eum deinde ætate florentem: nec dum uxorē sortitū: ut dixit Homerus Aiax Telamonius interficit.

S ynæresis prima cum. y. græco: sequens cum. æ. diphthongo scribitur: figura est qua plura per unum coniūguntur. Nam componitur a σὺν: quod coniunctionem indicat: & ἅρεσις diuisio: quasi diuisorum cōiunctio: quòd tam in græcis q̄ latinis dictionibus facere consueuimus. In græcis quidem ut Panthus pro panthous: Alcinus pro alcinous: Demophon pro Demophoon: Laocon: pro laocoon. In latinis uero maxime in genitiuis secūdæ declinationis facimus: qui cum sæpe in duo. ii. terminentur: a poetis nostris in unum cōiunguntur: ut Virgilius in Tityro: Nec spes libertatis erat nec cura peculi. In eodem Pauperis & tuguri ꝓ tugurii. Idem in. iiii. georgicorum: Florentem studiis ignobilis oti pro otii. Idem in primo æneidos: Hic tamen ille urbem pataui: pro patauii. Iuuenalis in satyra Omnibus in terris: Antoni gladios potuit contēnere: pro Antonii. Similiter dicit̄ bigæ pro biiugæ: quadrigæ pro quadriiugæ. In quibus unuz. i. primū abiicitur: & per synæresim alterum. i. &. u. in unicum solum. i. conuertuntur: ut similiter bini pro biuni: derit in scansione pro deerit & similia. Sicuti econtrario per aliam figuraz nónunq̄ dicimus fieri pro firi: amarier pro amari & similia.

S ynagoga cum. y. græco scribitur: dici potest coadunatio: quæ & ꝓ pro re & loco accipitur. Nam componitur ex συν̀: quod est con: & ἀγωγὴ ductio.

S ynalœpha prima cum. y. græco: penultima cum. œ. diphthongo scribitur: dici potest compressio. Nā componitur ex σὺν: quod est con: & ἀλοιφὴ pressio. Et est cum uocalis aliqua in fine dictionis per subsequētez uocalē abiicitur in metro: ut Semper ego auditor tantùm: & in mille aliis locis.

S ynanche cū. y. græco &. ch. aspirato scribit̄: dicitur a nostris angina: ut Plautus: Vellem me in anginaz uerti ut huic auiculæ fauces præoccupare. Nā componit̄ ex σὺν: & ἄγχω: quod ē affligo: ango: suffoco. Vnde & morbus est q̄ spiritum suffocat.

S yncopa cum. y. græco &. c. exili scribitur: dici potest latine concisio. Nam componitur ex syn quod est con: & κόπτω incido. Et est figura quando littera uel syllaba in medio dictionis uel cōsonātiæ uel metri cā abscindit̄: ut forsan pro forsitan: cōpostus ꝓ compositus. Virgi. i. i. ænei. Compostus pace quiescit. Porgite ꝓ porrigite: ut Et pocula porgite dextris.

S yncathegorematica prima cū. y. græco: & tertia cū. th. aspirato: reliqua oia sine aspiratione scribunt̄: & traducit̄ a Prisciano li. ii. dum de oratione ptractat. i. consignificatiua.

S ynchesis cum. y: græco &. ch. aspirato: atq;. e. sine diphthongo scribitur: dici potest a nostris cōfusio. Nam συν dicit con: & χέσις fusio. Estq; Donato teste hypbatum undiq; confusum: ut id Virgilii in. i. ænei. Tris nothus abreptas in saxa latētia torquent: Saxa uocant itali mediiq; in fluctibus: aras. Quoruz ordo est tris .s. naues abreptas nothus torquet in saxa: quæ. s. saxa in mediis fluctib⁹ latentia itali uocant aras. Item i. ii. Iuuenes fortissima frustra Pectora si uobis audētē extrema cupido Certa sequi quæ sit rebus fortuna Videtis excessere adytis oēs ariscq; relictis Dii quibus imperium hoc steterat succurritis urbi Incensæ. Ordo est o iuuenes fortissima pectora frustra succurritis urbi incēsæ: quia excessere dii adytis: unde si uobis cupido certa est sequi me audentē extrema: & reliquà: quæ Seruius: & latius Macrobius ꝓsecuti sunt.

S ynechon cum. y. græco &. ch. aspirato scribitur: dici pót a nobis cōtinens. Nam componit̄ ex συν: quod est con: & ἔχω̃ habeo.

S ynciput cum. y. græco scribitur. Nam ut nonnulli uolunt ex σῦν præpositione græca componit̄: quæ con & simul indicat: atque caput dictione latina: ita ut ea pars simul caput esse dicatur. Estque anterior pars capitis: occiput posterior.

S ynecdoche prima cū. y. græco: sequens cum. c. exili ante. d. ultima cū. ch. aspirato dici pót cōcæptio: a Cicerone uero in dignitatib⁹ dicit̄ intellectio: & ē figura cū a pte totum uel a toto ps intelligit̄. a parte qdez totū ut Flāmas cum regia puppis Extulerat. i. regia nauis. A toto uero ps: ut Quāmultæ glomerant̄ aues ubi frigidus ānus Trans pontum fugat. i. frigida hyems.

S ynodus cū. y. græco scribit̄: dici pót a nostris cōuentus. Nā cōponit̄ ex σὺν quod ē con: & ὁδός uia: & a cōuentu fit cōuenticulū: ut Cicero ꝓ Sextio: Cōuenticula inqt hoím: quæ ciuitates nominarūt.

S ynesius prima cum. y. græco: penultima cum. i. latino scribitur: nomen est uiri ꝓprium deductū a σύνεσις quæ est conscientia.

S yngraphũ cum.y.græco &.ph.aſpirato ſcribit̃:dici põt ſecũdum litteram ipãm conſcriptio. Suetoni⁹ li.i. Non dubitauit a qbuſdam iuſiurãdum:atq; etiam ſyngrapha exigere.

S ynonyma cum.y.græco utrobiq; ſcribitur.

S inopes cũ.i.latino ſcribit̃:fuit teſte Orpheo in argo.ciuitas iuxta pontũ:quã Pomponius dicit eẽ in cappadocia:& a.L.Lucullo romano ſubacta iperio.Eadẽ teſte eodẽ Pomponio in.i.fuit Diogenis patria.

S inopis cum.i.latino utrobiq; ſcribit̃:terra eſt rubea:quæ teſte Plinio in.xxxv.naturalis hiſto.iuenta ẽ primũ in ponto:& nomen a ſinope urbe aſſumpſit.

S yntaxis pria cũ.y.græco:ſequens cũ.t.exili:ultima cũ.x.conſonãte:atq;.i.latino ſcribit̃:dici põt a noſtris cõſtructio & ſeries.Nã cõponit̃ ex ſyn quod eſt con:& τάττω ordino:unde τάξις:quæ ſeries ẽ & ordo.

S yntheſis cũ.y.græco ĩ prima:&.th.aſpirato ĩ ſequẽti ſcribit̃:dici põt a noſtris cõpoſitio. Nam componit̃ ex ſyn:quod eſt con:& θέσις poſitio.Et eſt figura cũ ſingulare nomen multitudinẽ deſignãs:cũ uerbo plurali cõponitur.Virgi.in.i.ænei.Pars in fruſtra ſecant:uerubuſq; tremẽtia figunt.Ouidius in heroidibus:
Turba ruunt in me luxurioſa proci.

S yphax cũ.y.græco ſcribit̃ a græcis:quoꝝ ſcriptura nos & in barbaris ſequi debemus: fuit numidaꝝ rex:de quo Liuius li.iiii.de ſecũdo bello punico:& aliis in locis loquitur.

S iphnos cũ.i.latino ſcribit̃:inſula eſt in mari ægæo.In qua teſte Herodoto libro hiſtori.iiii.argentifodinæ & aurifodinæ multæ erant.

S yracuſæ p.y.græcũ:& duplex.r.a græcis ſcribit̃:nos uero q primã corripimus cũ unico.r.ſcribimus:ut plures etiam ex illorũ poetis cõſueuerũt.Virgi.in bucolico:Prima ſyracuſio dignata eſt ludere uerſu. urbs eſt ſiciliæ ſub pachynno monte ſita.Quã pulcherrime deſcripſit Cicero li.uerrinaꝝ.vi. Florus uero in li.ii.ſic de ſyracuſis breuiſſime inquit:longe illis triplex murus totidẽq; arces port⁹ marmoreus fons celebrat⁹ aretuſæ:quæ hactenus eis ꝓfuere:ut pulchritudini uictæ urbis parceret̃.

S irenes prima cũ.i.latino ſcribit̃:licet apud græcos ſit ei diphthongus:quã in.i.ꝓducta:ut in multis uidim⁹ cõuertimus:deduciturq; ab εἴρειν:quod eſt cõnectere & retinere.Cuius aſpiratio ut ſæpe fieri uidimus ĩ.s. cõmutata fuit.Et fuerũt ut dicũt poetæ tres acheloi fluminis filiæ ex Calliope muſa.Hæ inſulas quaſdã iuxta pelorum inter ſiciliam & italiã habitaſſe ſcribũtur.Quod Ouidius etiam tetigit in.xiiii.metamorpho. dũ Aeneæ tranſitũ deſcribẽs inquit:Terraſq; calenti Sulfure fumãtes acheloiadũq; reliquit Sirenũ ſcopulos.
Quod Claudianus poeta inſignis clarius oſtẽdit:ac latius in li.de raptu Proſerpinæ.Haꝝ una uoce teſte Seruio ſup.v.æneidos circa finẽ:alia tibiis:alia lyra canebat.Sed tanta dulcedine cant⁹ tranſeũtes nautas afficiebant ut ſopirent̃:quos cũ ſopitos ꝓſentiſcerẽt:ſubmergebãt & deuorabãt. Quare cũ iuxta illas tranſitur⁹ eſſet Vlyxes:admonit⁹ a Circe ſotioꝝ aures cæra obturauit:& ipſe ſe ad nauis malum ligari iuſſit:atque ſic quoq; tranſiuit illæſus.Quod illæ grauiter ferentes:& ira ſuccẽſæ ac dolore cõmotæ ſe præcipitauerunt in fluctus:quod Iuue.tetigit in ſatyra Neuole:quãdo apud illũ ait Neuola:Nam ꝓ me fortuna rogat̃:Affigit cæras illa de naue petitas:Quæ ſiculos cant⁹ effugit remige ſurdo.Quod iõ dixit Neuola:qa cũ paꝝ ſupra uellet fortunã ꝓ diuitiis poſtulare intendẽs dicere:o quãdo ero diues:quodã ominali uerbo ꝓiecto non dixit diues:ſed dixit quãdo ego pauper ero:quod ille in malũ omen aſſumens:inquit deinde:Nam ꝓ me fortuna rogat̃.& reliqua.Has ſane ſyrenas dixit Ouidi.in.vi. metamorpho. comites fuiſſe Proſerpinæ cũ raperet̃ a Plutone.Et tres fuiſſe dicunt̃:una nomine Parthenope:alia Leucoſia:rertia Ligia.

S irius cũ.i.latino utrobiq; ſcribit̃:apud græcos quoq; eſt.ei.diphthõg⁹ ĩ prima:quæ in.i.noſtrũ cõuerſa fuit ut ſæpe fieri uidim⁹:& ut qbuſdã placet a ϛείω qd̃ẽ moueo:uel ut aliis magis uidet̃ a ϛείρω qd̃ẽ ſicco deriuat̃.Et dicit̃ ſtella quædã: quæ a nõnullis qdem ponit̃ ĩ fronte cæleſtis canis:ab aliis uero ĩ ei⁹ ore. Oriturq; in uigeſimonono gradu crancri:hoc ẽ circa mediũ mẽſem Iulii:& circa mediũ Septẽbris occidit.uel ut aliis placet ante id tp̃s influxum amittit.Nã ĩ eo tpe intermedio oia cõmouet atq; pturbat:dicente Plinio li.ii.naturalis hiſto.ſentiri ex ei⁹ ortu effect⁹ maxios in terra. Et qa ẽ de natura Martis hoies nimio ſolis ardore fatigat.Ideo dixit Iuue.Sirius ardet. Quin & tũc quoq; feruent maria:in cellis uina mouent̃: herbæ areſcunt. ut Virgi.in.iii.ænei.Tũ ſteriles exurere ſirius agros,Canes eo tpe maxie agitant̃ in rabiẽ.Et ut idẽ ait Virgi. in.x.ænei.Ille ſitim morboſq; ferens mortalibus ægris
Naſcit̃:& leuo contriſtat lumine cælũ.Sane uoluerũt nõnulli a uerbo ϛύρω:quod ẽ traho deductum fuiſſe cũ ut dicũt ex magnitudine ſigni longũ tractũ habere uidet̃:uel qa oia ad ſe trahit.Quæ utiq; etymologia orthographiæ nõ correſpondet:qa tũc quoq; p.y.græcũ ſcriberet̃:quod nũq; apud illos cõpertũ fuit.Nec longũ hz tractũ ſirius:ſed ſignũ totũ:quod canis dicit̃ magnũ ẽ.In quo teſte Ptholemæo ſtellæ ſũt.x.& octo & extra corpus.xi.Verũ hunc canem fuiſſe Icari a meſſoribus trucidati oſtendit Ouidi.li.faſtoꝝ.iiii.cũ ait:
Eſt canis icarium dicunt quo ſidere moto:
Toſta ſiti tellus præripiturq; ſeges.Et tũc quoq; canẽ occidere: Virgi.cũ ſolẽ taur⁹ gerit:ait enĩ i.i.georgi.
Candidus auratis aperit cũ cornibus ãnum
Taurus:& aduerſus cedens canis occidit aſtro.Nam tũc quoq; ob ſolis ſplẽdorem uideri nequit:& cũ communis ſit generis canis diminutiuũ canicula tantũmodo fœminini comperitur.

Syrma cuz.y.græco ſcribit̃:& eſt generis neutri:ponitur q; ꝑ cauda:hoc eſt tractu ueſtis fœminaꝝ: & a σύρω: quod eſt traho deduci. Vnde ait Seneca de baccho:q habitu muliebri nónunq; ſe ornabat: Auro decoruz ſyrma barbaricũ trahit:ut uidimus in dictiõe Bacchus. Iuxta quod & ipſuz ſyrma aliquãdo ꝑ lõga tragicæ orationis ſerie tenorẽ ſuũ uſq; in ultimũ ꝑtrahens ponit̃. Iuxta quod dixit Iuue. in ſatyra Stẽmata qd faciũt cum Neronis meminit:Gaudentis fædo peregrina ad pulpita ſaltu Proſtitui graiæq; apiũ meruiſſe coronæ Et ſubdit:Ante pedes domiti longũ te pone thyeſtæ:hoc eſt longa de Thyeſte tragœdiã:ob quã apiũ graiæ ꝑmeruit coronæ. Et ꝑgit dicens ſyrma uel Antigones:hoc ẽ uel longũ ſcripturæ tractũ de ipa Antigone ab illo recitando ꝑductum:ut idem in ſatyra:Quis neſcit uoluſi. Iuxta hanc eandẽ ſentẽtiam ait:
Nam ſcelus a pyrrha q̃q̃ oia ſyrmata uoluas:
Nullus apud tragicos populus facit. hoc ẽ q̃q̃ longa tragœdiarum uolumina legas:nullũ cõperies populum hoiem comediſſe:ut ille de quo illic loquit̃. Similiter Valerius in phormione:ut rettulit Priſcian⁹ i.vi. inquit:Quid hic cũ tragicis uerſibus & ſyrma facis:ubi dixit ſyrma ꝑ ſyrmate.

Syrtes cũ.y.græco &.t.exili ſcribit̃. Sane cũ i ultima ſit ei diphthongus: nónulli ex noſtris abiiciẽtes.i.retinẽt e.& dicunt ſyrtes. Alii uero abiiciunt.e.& retinẽt.i. Vel ut alii putant totã diphthongũ in.i.noſtrũ cõuertũt & dicũt ſyrtis. hoc eſt hæ ſyrtis & has ſyrtis:ut uoluit Priſcianus in.vii. Inducitq; Virgiliũ dicentẽ i.x.ænei.
In ſyrtis in ſaxa uolens uos turnus adoro. At in prio ut in emẽdatis codicibus ſemp aſpexi in es finit cuz ait:
In breuia & ſyrtes urget miſerabile uiſu. Et ſunt loca q̃dã maris periculoſa circa fines aphricæ uerſus ægyptum:a σύρειν:quod eſt trahere cognominata:ut Placuit Saluſtio in iugurthino. Eſtq; in eis teſte Plinio li. vi. naturalis hiſto. inæqualitas magna maris & terræ:& i uno qdẽ loco ꝑfundiſſima fit aqua. In alio uero undoſa:nec in eodẽ ſtatu ꝑmanet. Nã ſpirante uẽto q mó cumulus & ſupra mare fuerat:in ꝑfundiſſimas reſidet ualles:& q deprimebat in ualles nũc ſupra aquas aggerit̃. Suntq; loca hæc duo in aphrica & maiores faciunt ſyrtes ac minores dicente Ouidio li.ii. de ſine titulo:Quo lateant ſyrtes magna minorq; ſitu. Et teſte Solino ducentoꝝ qnq̃ginta miliũ paſſuũ interuallo ſeparant̃. Eſtq; minor aliquanto clæmentior: quæ teſte Polybio diſtat a carthagine trecentis milibus paſſuũ:atq; totidem ambit̃. Maiores uero ambitu q̃dringentorum uigintiqnq; miliũ paſſuũ cõmenſurant̃. Inter unã uero & reliquã ſpatiũ ẽ ducentoꝝ q̃dragẽta miliuz paſſuũ. Vnde & teſte Seruio ſup.x.ænei. id fieri cõtingit:ut ibi arenoſa ſint in mari loca ſyrtes uocitent̃. Sz de præfatis ſyrtibus plura loqtur Lucanus in.ix. ſuæ pharſaliæ libro.

Syria prima cũ.y.græco:& ſequẽs cũ.i.latino ſcribit̃:regio eſt aſiæ quæ ab oriẽte fluuio euphrate:ab occidẽte noſtro mari & ægypto terminat̃:a ſeptẽtrione uero hz armeniã & cappadociã:a meridie aũt ſinũ arabicũ

Syringa prima cũ.y.græco:& ſequens cũ.i.latino ſcribit̃:fuit arcadiæ nympha a Pane ardenter amata: quaz teſte Ouidio in.i. metamorpho. ſe ſpernẽtem cũ Pan cupide ſequeret̃:& illa fugiens ad Ladonẽ fluuiũ ꝑueniret:& fluuio impedita nó amplius effugere poſſet:iuocato aliaꝝ nympharum auxilio in paluſtres cánas cõuerſa eſt:quas cũ Pan excideret ex ſeptẽ calamis in amoris ſolatiũ fiſtulam primus ſibi cõfecit. ut Virgili⁹ in corydone:Pan primus calamos cæra cõiungere plures Inſtituit.

Siſyphus prima cũ.i.latino:& penultima cũ.y.græco ſcribit̃:fuit teſte Homero li.vi. iliados:Aeoli filius: hic iſthmon:hoc eſt ſtricturam illã terræ:quæ inter mare ioniũ & ægæum conſiſtit:latrociniis occupabat: Ita ut Autholiam Autholii filiã Laertæ deſponſatam cũ ad maritum duceret̃:ut quidam dicunt:uel ut alii aſſerũt ad oraculũ Apollinis cõſultura accederet latrocinio cæperit. & ut multi crediderunt grauidauit:ex qua tũc natum Vlyxẽ uolũt. Quod Aias illi exprobauerit apud Ouidiũ li.xiii. metamorpho. quãdo ait:
Quid ſanguine cretus
Siſyphio:furtiſq; & fraude ſimillimus illi
Inſeris æacidis alienæ nomina gentis?
Tandẽ occiſus Siſyphus a Theſeo apud inferos trudit̃:& hac pœna afficit̃:ut grãde ſaxũ ſupra montẽ portare coactus:cũ ad apicẽ deduxerit:cõtinuo ad ima relaxet̃:dicente Ouidio in.xiii. metamorpho. Aut petis Aut urges rediturũ ſiſyphe ſaxũ. Et Seneca in Hercule furente:Ceruice ſaxum grande ſiſyphea iacet.

Syſtole cum.y.græco:&.t.exili ſcribitur:dici poteſt correptio. Nam figura dicit̃:cũ longa ſyllaba cõtra eius naturã corripit̃. Virgi. in.i.ænei. Cõnubio iungã ſtabili ꝑpriãq; dicabo. Vbi nu. breuẽ poſuit:quæ naturaliter longa eſt. Nã alio in loco longã poſuit:ut in.iii.ænei. Hectoris andromache pyrrhi cõnubia ſernas. Idez in.iiii. Cuiq; loci leges dedimus cõnubia noſtra reppulit. & i eodẽ:Nomadũq; petam cõnubia ſupplex?

Siſamus cũ.i.latino ſcribit̃:teſte Homero in.ii. iliados:urbs paphlagoniæ.

Sithonia cũ.i.latino &.th.aſpirato ſcribit̃:ps ẽ litoralis macedoniæ citra athon uerſus thermopõtũ:habetq; teſte Herodo. li.vii. hiſtoriaꝝ:ciuitates toronẽ:galipſon:ſermylẽ:macybernã:& olynthon. In eadẽ mons eſt ſithon q̃maxie niuoſus:de quo Virgi. i ultia ægloga:Sithoniaſq; niues hyemis ſubeam⁹ aquoſæ. In hac eadẽ loc⁹ ẽ dict⁹ κυνόσ. i. canis:ubi Hecuba cõuerſa i canẽ:Veterũq; diu memor illa maloꝝ: ut ait Ouidius:
Tum quoq; ſithonios ululauit mæſta ꝑ agros.

Situla cũ.i.latino &.t.exili ſcribit̃:nec uerbũ eſt græcũ:ut qdam uoluerunt ſed latinum:& a ſorte ut aſſerũt nomen accæpit. Nã ciſtam illã deſignat:qua ſortitio ſuffragiorũ accipit̃. Plaut⁹ i caſina:Sortitio illa i ſitula.

Nec in diminutiuo ſitellam:ut nõnulli aſſerunt: ſed ciſtellã a ciſta deductam ſemper legimus.Cicero de natura deoꝝ li.i.Vt igitur.T.Gracchum cum uideor concionãtem in capitolio uidere de.M.Octauiano deferentem ciſtellam.Nam in illam ſuffragia.i.uoces ſuas de approbanda lege ponebant:aut quid ſimile.Solitum autem erat afferri ciſtellam cum lex ferenda eſſet.Quod oſtendit Cicero cũ ait in rhetoricis ad Herennium.Cum.L.Saturnius legem frumẽtariam de ſemiſſibus & trientib⁹ laturus eſſet.Q̃.Cepio q̃ p̃ id tp̃s quæſtor urbanus erat:docuit ſenatum ærarium pati non poſſe largitionẽ tãtam.Senatus decreuit ſi eã legẽ ad populum ferat aduerſus rempublicam uideri ferre:cum uiris bonis legem cœpit:collegæ intercedere. Ille nihilominus ciſtellam detulit:Cepio ut illum cõtra intercedentib⁹ collegiis aduerſus rempublicã uidit ferre cum uiris bonis impetum fecit:pontes diſturbat:ciſtellas deiæcit:Impedimẽto eſt quo ſecius ferat̃: accerſitur maieſtatis & reliqua.Liuius in.iiii.ab urbe:Teſtibus datis tribuni populũ ſummouerũt.Ciſtellaque lata eſt ut ſortirentur:ubi laturi ſuffragium ferent.

S merdis cum.m.poſt.s.in prima: & in ultima cũ.i.latino ſcribit̃:fuit Cambyſæ regis frater:quem cũ Cambyſes in ſomniis uidiſſet regio throno ſedentẽ metuens ne regnum occuparet occidi iuſſit. Cæterũq; dum diutitiis in ægypto Cambyſes moram traheret:Patizites q̃dam magus:quem rebus ſuis præfectum domi reliquerat:Smerdim fratrem ſuũ ſimilẽ Smerdi fratri Cambyſæ regem declarat. Quem deinde Darius Hiſtaſpis filius coniuratione facta cum nõnullis perſarum nobilibus trucidauit:& ip̃e p̃ſarum rex creatus fuit:ut Herodotus in.iii.hiſto.ſcripſit:ut nos ſupra uidimus in dictione Darius.

S myrna cũ.y.græco ſcribit̃:urbs ẽ minoris aſiæ:quã fluuius meles circũfluit.hanc teſte Herodoto ĩ uita Homeri Theſeus theſſalus in monumẽtum uxoris ſuæ:quæ ſmyrna uocabat̃ cõſtruxit.

S oc⁹ cũ.c.exili ſcribit̃:fuit troianus Hippaſi filius generoſus aĩo & corporis dignitate:hic teſte Homero magno aĩo Vlyxem uulnerauit:ſed ab eo ip̃e deinde interfectus eſt.

S ocrates abſq; aliqua aſpirarione ſcribit̃:fuit athenienſis philoſophus clariſſimus:ex pago alopecenſi:filius Sophroniſci marmorarii:& Phanaretæ obſtetricis.Fuitq; ut q̃dam ferunt Anaxagoræ primum auditor:poſtea Archelai:cui in ſchola ſucceſſit.Et cũ ante illum philoſophi oẽs rebus phyſicis p̃ſcrutandis operã tantũ modo ĩpenderent:ip̃e ut q̃dam putant tedio reꝝ obſcuraꝝ & incertarum faſtidiẽs res obſcuras:phyſica poſtergauit:& ad aliq̃d p̃batũ & certũ cõperiẽdũ:quod beatæ uitæ neceſſariũ foret: aĩm applicauit.Itaq; prio teſte Ciceroẽ ĩ p̃logo q̃nti tuſculanaꝝ libri philoſophiã euocauit e cælo:& ĩ urbib⁹ collocauit:domoſq; ĩtro duxit & coegit de uita & moribꝰ rebuſq; bonis & malis quærere:q̃obrẽ ut ſcribit Solinus nõ ſolũ conſenſu hoĩm:uerum etiã Apollinis oraculo fuit ſapientiſſim⁹ iudicatus.Fuitq; orator p̃mptus & acer.Et prim⁹ teſte Fauorino cũ Aeſchine diſcipulo oratoriæ artis campos aperuit.Fuitq; etiã illi cura corporeæ exercitationis atq; erat præclari habitus:ut dixit Laertius.Militauitq; quãdoq; & Xenophontẽ ab equo deiectum in prœlio facto in delo uiriliter ſuſcipiens ſaluũ reddidit:fugientibus athenienſib⁹ uniuerſis in bello nauali uicit. Victoriãq; Alcibiadi:quẽ ip̃e teſte Ariſtippo ſuis manibus armauerat:de cuius morte uidimus ĩ dictiõe anytus.Reliqua latius in Diogene Laertio legere poteris.Fuit & alius Socrates thebanus uir diues & nobilis:q paupertatis amore:quam multũ dilexit:rem familiarẽ largam & uberẽ donauit populo.Arbores plurimas & fructiferas ſpreuit:unico contẽtus baculo quo infirmitatẽ ſuſtentabat humanã.Alius fuit hiſtoricus: qui argos diligenter deſcripſit.Alius epigrãmatũ poeta.Alius Cous q ĩterpretatiões & ĩuocationes ſcripſit.

S olymi ſecũda cum.y.græco ſcribit̃:fuerunt populi iuxta lyciam:quos Homer⁹ li.iliados.vi.pugnaciſſimos fuiſſe dicit:& a Bellerophonte deuictos.Et li.v.odyſſeæ:oſtendit idem Homerus etiã in montibus habitaſſe cum ait: Τηλοθεν ἐκ σόλυμων ὀρειων.Vnde & Cornelius Tacitus cũ de ĵudæorum origine opiniones ait.Alii clara iudæorum initia ſolymos carminibus celebratam Homeri gentem conditam urbem hieroſolymam nomine ſuo feciſſe.Vnde Iuuenalis in ſatyra Credo pudiciciam inquit:Interpres legum ſolymarũ. Similiter Martialis in.vii.Linges non mihi nam p̃ba & puſilla eſt.Sed quæ de ſolymis uenit peruſtis dãnatã mõ mẽtulam tributis.& declinat̃ urbs:hæ ſolymæ ſolymaꝝ:& hieroſolymæ hieroſolymarũ:q̃n & hieroſolyma hieroſolymæ:unde hieroſolymitanus.

S olon cũ unico.l.ſcribit̃:fuit unus ex ſeptem ſapiẽtibus græciæ Execeſtiadæ filius:patria ſalaminius qui teſte Gellio li.xvii.noctiuꝫ atticarum:athenis claruit regnãte Tarquinio Priſco romæ.de illo Plato in primo Timæi inquit:Memini Critiam doctiſſimum oĩum doctrinaꝝ dixiſſe plane Solonẽ uideri non ſolum prudentia cæteris laude dignis:ſed etiam carminibus præſtitiſſe.Et ſi ſermonẽ quem ab ægypto reuerſus iſtituerat impleſſet:a quo quidem ſeditionibus cæteraq; intẽperie ciuilis diſſenſionis impediente deſciuit:opinor nõ minorem Heſiodo uel Homero futurum eſſe.Erat quippe ſermo de magno ac famoſiſſimo titulo:de his q̃ geſſerat ciuitas athenarum:cuius memoria extincta eſt:tam illorum morte q geſſerant:q̃ impendio tẽporis laſſioris.Idem teſte Ariſtotele in.ii.politicorum libro dedit atheniẽſibus leges cum tanto temperamẽto cõpoſitas:ut dixit Iuſtinus ſimiliter in ſecundo:quod parem gratiam a ſenatu & plæbe cõtraherẽt:q̃q̃ plæbs & ſenatus in ſumma prius eſſent diſſenſione.Et ut dixit Valerius de ingratis:Si illis athenienſes ꝑpetuo uti uoluiſſent:ſempiternum habituri fuiſſent imperiũ.Idem cum oĩum hoĩm ac oraculi iudicio ſapientiſſimus haberetur:indulſiſſe ſcribitur uino.

S olœcismus cum unico.l.sequente.œ.diphth.&.c.exili atq;.i.latino scribitur:dicitur uitiosa uerborũ compositio:ut inter nobis ꝑ inter nos:uel date ueniam sceleratorũ ꝑ sceleratis. Et ut ostẽdit Gellius li.v.noctiũ atticarum:ab Asinio Capitone:& eiusdem ætatis aliis imparilitas est appellatus. Vetustioribus uero latinis stribiligo dicebat̃ a uersuta uidelicet:& praua compositione tortuosæ orationis:tanq̃ sterobiligo quædam Quod uitium Asinius Capito in litteris:quas ad Clodium tuscũ dedit hisce uerbis diffiniuit. Solœcism⁹ ẽ inquit impar & incóueniens compositura ptium orationis. Vnde ait Iuue.in satyra Credo pudiciciam: Solœcismum liceat fecisse marito. Et translatiue Martialis in epigrámatibus inquit:Sæpe solœcismum métula nostra facit. Et teste Laertio nomẽ hoc a Solone cótraxit:q cum í cilicia urbem a suo nomine soloen códeret & paucos in ea atheniẽsium habuerit tractu temporis cum patriam uocem corrumperent:& inconuenienti patrium cõpositura loquerent̃:factum ẽ ut qui simili uitio aliquãdo peccassent:solœcizare dicerent̃. Quo tamen uocabulo teste Gellio qui elegantius locuti sunt usi non fuerũt. Ita ut de se dicat:nos neq; solœcismũ neq; barbarismum apud græcorũ idoneos adhuc inuenimus. Nam sicut barbaron:ita solœcon dixerunt. Et subdit:nostri quoq; antiquiores solœcon facile solœcismõ haud scio an unq̃ dixerit. Quod si ita ẽ iquit ille:neq; in græco neq; in latino solœcismus ꝑbe dicitur.

S omatopœia media cũ.t.exili:sequens cũ.œ.diphthongo scribit̃:dicitur ad uerbum corporis factura: idest σὠματοσ ποιια. Et est figura cũ incorporeum mõ corporeo loqui introducit̃.

S ophocles cũ.c.exili scribitur:fuit atheniẽsis poeta tragicus & clarissimus:de quo plures ex nostris uaria & magnifica scripsere. Quem Cicero diuinum poetam libro.i.de diuinatõe uocauit. Ex quo Virgilius Augusto alludẽs in bucolico ait:Sophocleo tua carmina digna cothurno. hũc primũ ex poetis græcis didici a uiro clarissimo Isidoro græco:iam nũc sanctæ romanæ ecclesiæ cardinali russiensi cognominato.

S ophista cũ.i.latino &.t.exili scribitur:nomen ẽ deriuatiuũ a sophos:q est sapiens:quasi æmulator sapientis Nõnunq̃ etiã & ꝑ sophiæ.i.sapientiæ calũniatore accipit̃. Quin & ꝑ apparente:ac non existente sopho.

S ophroniũ cũ.ph.aspirato similiter &.i.latino scribit̃:nomen est fœminæ ꝑ diminutionẽ adulationis amatoriæ ꝑlatum:& a σοφροσὐνη:quæ est prudentia deductum uelut totula prudens.

S ophrosyne cum.y.græco scribit̃:& interpretatur ut in præcedenti dictione uidimus prudentia. Fuit etiam eo nomine uocitata filia superioris Dionysii tyrãni siciliæ. uidi etiaz interpretatũ modestiã & prudentiam.

S ora cum unico.r.scribit̃:fuit oppidum agri uolsci:quod teste Liuio in.x.ab urbe: postea samnites possederunt:& ob difficillimum aditum tutissimũ credebat̃. Quod deinde quomodo defecerit a romanis:atq; etiã in illorũ potestatem redierit:ostenderat idem Liuius in.ix.ab urbe.de eodem Iuue.meminit cum ait:Optia soræ Aut phabrateriæ domus.

S osia cũ unico.s.&.i.latino scribit̃:nomen ẽ ꝑprium:& apud græcos habet.s.in fine:quod nostri abiiciunt. At apud illos ϛωσίας scribit̃:& cũ habeat ω mega in prima naturaliter illã ꝑducit.

S ostratus absq; aliqua aspiratione scribit̃:fuit teste Herodoto li.histo.iiii.uir Aeguntes filius Laodamantis.

S oter cum.t.exili scribit̃:dicit̃ a nostris saluator:& a uerbo σώξω:qd̃ ẽ saluo deducit̃. Vnde & sotiria salus.

S padix cum.i.latino scribitur:teste Gellio in.ii.noctium atticarũ:Spadica græci uocant auulsum palma tetmitem cum fructu idest palmitem.

S pæra cũ.æ.diphthongo scribit̃:& latine dicitur globus atq; idest quod ex omni exteriori ꝑte rotundũ appa ret. Et nónunq̃ cũ.ph.aspirato etiã a nostris scribitur uidelicet sphæra.

S pargapises cũ.i.latino & unico.s.scribit̃:fuit teste Herodoto li.histo.i.& Iustino similiter í primo:fili⁹ Tomyris reginæ massagetarũ:quem dolo Cyrus cæpit:ut late præfati auctores tractauerunt.

S parta cum.t.exili scribitur:fuit ciuitas:quæ & alio nomine lacedæmon dicitur:seu latine lacedæmonia:atq; in plurali lacedæmoniæ lacedæmoniarum. Ex Herodoto tamen colligere uisus sum:spartam urbem fuisse: & lacedæmona regionem:in qua illa cõsisteret:sed indifferenter ꝑ alterutra tam ab illo: q̃ ab aliis auctoribus positam legimus. Sed quã ob cãm sparta dicta fuerit:ponit Iustin⁹ libro suoꝝ epitomatũ tertio dicens:

Et ut rettulit Cicero in secũdo de quæstionib⁹ tusculanis: Spartanis uirginib⁹ magis palæstra:puluis uenaticus:labor:& militia in studio ẽ:q̃ fertilitas filiorum. Vnde & uarium habitum ab aliis uirginibus ferre cõ sueuerant:dicente Virgi.in.i.ænei. Virginis os habitumq; gerens & uirginis arma Spartanæ.

S patha cũ.th.aspirato scribit̃:& latine dici põt ensis:deriuaturq; a uerbo σπωμαι:quod ẽ euagino.

S pelæum penultima cum.æ.diphthongo scribitur:dicit̃ a nostris spelunca. Virgili⁹ i ultima ægloga:Certum est in siluis inter spelæa ferarum Malle pati.

S perchius cum.ch.aspirato:&.i.latino scribit̃:apud græcos uero est in penultima ei diphthongus quaz nos i.i.cõuertimus.

in.i.conuertimus.Est fluuius thessaliæ: quem ũt ait Pomponius pelion mons effundit: & cum uelocissimo cursu defluit in sinum maliacum cadit.

S peusippus cũ.eu.diphthongo &.i.latino:atq; duplicato.p.scribit̃:fuit athenien sis philosophus:Euryme-dontis filius:ex pago myrrhunisio:& Parthone Platonis sorore nat⁹:octo ānos scholæ platonicæ magister fuit.Irascebatur facile:& uoluptati dederàt manus.Nam aiunt illũ ira cõcitatum catulũ in puteũ deiæcisse & uoluptatis gratia in macedonia ad Cassandri nuptias iuisse:& cũ uehiculo in academiã ferret̃:haberetq; Diogenem obuiũ:diceretq; illi salue.Respondit Diogenes:at tu nequaq̃ salue:q eiusmodi cum sis uiuere sustines.Deinde cum iam paralysi soluer etur:orauit Xenocratem ut sibi in docendo succederet.Aiũt senio confectũ sibi mortem conscisse mærore impulsum.Plutarchus uero scrip sit illum pediculis efferue scen-tibus interiisse.Fuit corpore gracili teste Timotheo.Reliquit plura cõmentaria: & dialogos eius libros Ari stoteles tribus talẽtis emit teste Fauorino.Ad hũc Simonides scripsit historias.Primus inuenit quo pacto ex gracilioribus lignis fierent uasa capacia.

S pyridon prima cũ.y.græco sequenens cũ.i.latino scribit̃:nomen est uiri ꝓprium.

S phinx cũ.i.latino scribit̃: atq; a nõnullis aspiratur prima:& facit in genitiuo declinatione qdẽ græca hui⁹ sphingos:latina uero hui⁹ sphingis:aial est prodigiosum:quod cũ hõibus offertur si illũ præsentiat saluat̃ si uero bestia prius hoiem senserit ꝓditur ipse homo.

S pinter cũ.i.latino &.t.exili scribit̃: nõ græcum sed latinum:ióq; cũ. y.græco scribi non põt: ut qdam inscii uolucrũt:diciturq; græce ἀκροχέριον & aut fibulam in humeris aut armillam significat.Plautus ĩ Menæ-chinis:Iubeas spinter nouũ recõcinarier.Idem in eodẽ:mihi tu dederis pallam & spinter nunq̃ factum.

S pondeus cũ.e.absq; diphthongo a latinis scribit̃:græci uero habẽt ei diphthõgũ in penultima.ex qua nos abiicientes.i.retinemus.e.Et est pedis genus sic quoq; dictus ꝙ in sacrificiis & libamẽtis eo maxime uteren-tur.Nam σπονδὴ libamẽtum designat:fœdusq; ac sponsionẽ.Et ab eo σπονδιοφόροι apud græcos di-cebant̃ sacerdotes q a nostris feciales dicunt̃:& cõstat spondeus ex duabus syllabis lõgis: ideo pes ẽ tardus & grauis.Vnde Homerus in.i.iliados:inducens chryseida Agamẽnonis puellam uolentibus græcis restitui patri Chrysæ:& quasi iuitam ab Agamẽnone discedentẽ:ascendẽtemq; lento passu nauẽ:uersus illos duos spondeis omnibus refecit:hocq; ut illius tardum discessum magis effingeret.Rettulit etiam Cicero in li.de suis consiliis.Cũ uiolenti adolescentes tibiaꝝ etiam cantu:ut fit instincti mulieris pudicæ fores frangerent admouisse tibicinam:ut spondeũ caneret Pythagoras dicit̃:quod cum illa fecisset tarditate modoꝝ & gra uitate canentis illoꝝ furentẽ petulantiã cõsedasse.Idẽ Quinti.rettulit in.i.de institutione oratoria.

S purius cũ.i.latino scribit̃:ille dicit̃ qui incerto patre natus ẽ:& a σπορεῖν quod est seminare deducit̃. quia nihil aliud de patre q̃ semen affert.

S tadium cũ.t.exili &.i.latino scribit̃:latine curriculũ transfert̃ quod Herculẽ primum statũisse dicunt:& eo spatio terminasse:quod ipe uno spiritu confecisset.Nam octaua ps mille passuũ est.

S tather prima cũ.t.exili:ultima cũ.th.aspirato scribit̃:genus est ponderis:& ut qdam dicũt unciæ medietas: descenditq; a ϛαθμίζω:quod est trutino uel pondero . Et inde statheram dictum puto istrumẽtum quo res ponderantur.

S temma cũ.t.exili & duplicato.m.scribit̃:dici põt a nostris infula uel corona:Homerus circa initium iliados ϛεμματέχων ἐν χερσί.Atq; idem designat:quod apud illos stephanos.Nã & stẽma & stephanos a ϛεφανω quod est corono deducit̃:Vnde & transumptiue ꝓ nobilitate generis capit̃:quã plærũq; ex uictoriis & co-ronis maiorum nostroꝝ cõtrahimus:p quem modũ ait Iuue.in tertio:Stemmata qd faciunt?qd ꝓdest pon-tice longo Sãguine censeri?Quid & ꝓ inscriptionibus saxorũ:ut Martialis in.x.Tristia saxorum stemmata delet herus.Sane accæpisse Virgiliũ.li.v.ænei.Coronam ꝓ galea:testis est Seruius q id exponens.Omnib⁹ in morem tonsa coma pressa corona inquit.i.galea:atq; illũ sermone homerico usum fuisse dixit q stepha-non ꝓ galea posuit.Et ut Plinius circa initium libri.xxi.Quædam coronæ funiculis in orbem obliquũque & in ambitũ currunt:qbus tenuiorib⁹ utebant̃ antiqui strophios appellantes.hæc ille.quod sane græcũ uo cabulum est.Intortũq; & inuersum designans.Et subdit ipe Plinius:Vnde nata quæ strophiola dicuntur. Quin & uocabulũ ipsum tarde inde cõmunicatum est inter sacra & bellicos honores coronis nomen suuꝫ uindicantib⁹.Et pergit cum uero a floribus fierent serta a serendo seriue appellabant̃.Hæc ipse Plini⁹.Cæ-terum licet sertus serta sertum adiectiuũ sit:ut sertos flores:sertas coronas.Lucanus:Accipiunt sertas nar-do florente coronas. In neutro tamen genere sertum: & in plurali serta absq; additione alterius subst̃tiui a nostris auctorib⁹ ꝓferunt̃:ut Virgilius in Sileno:Serta ꝓ cul tãtum capiti delapsa iacebant. Adduntq; illi adiectiuũ ueluti subst̃tiuo:ut idem in primo ænei.Ture calent aræ sertisq; recentibus halant. Et ut idem Plinius in.xvi.naturalis histo.suæ atteſtatur:Antiquit⁹ nulla corona nisi deo dabat̃. Ob id Homerus cælo tantum eam & prælio uniuerso tribuit.Viritim uero ne in certamine qdem ulli.Feruntq; primuꝫ oĩum Li-berum patrẽ imposuisse capiti suo coronaꝫ ex hedera.Postea deoꝝ honores sacrificãtes coronas sumpsere uictimis simul coronatis.nouissime & in sacris certaminib⁹ usurpatæ:in quib⁹ hodieq; non uictori dant:sed patriam ab eo coronari ꝓnuntiatur. Inde natum ut triumphaturis conferrent̃ in templis dicandæ:mox ut

ludis darentur. Verum ut idem auctor in.xviii.li.refert:& ſabinus Maſſurius in li.memoraliũ romæ aruorum ſacerdotes Romulus in primis inſtituit ſeq; duodecimũ fratrem inter illos appellauit. Et tunc ab Acca laurentia nutrice ſua ſpicea corona:quæ uitta alba colligaret in ſacerdotio ei p religioſiſſimo inſigni data: quæ primo apud romanos fuit corona:honoſq; ſacerdotib⁹ non niſi uita finitur. Et exules etiam ut idez ait captoſq; comitat'. Quin & in li.xvi.idem rettulerat Plinius Romulũ frondea hoſtium corona Hoſtiliũ coronaſſe:quod fidenam primus irrupiſſet. Auus hic Tullii Hoſtilii regis fuit. Nec alias tũc quoq; nouiſſe coronas q̃; bellicas certum é. At uero deinde uni gentiũ romanis plura coronarum genera cõtigere:q̃; cunctis aliis gentibus:de quib⁹ oibus quædam referre curabo:quæ in diuerſis auctoribus uariiſq; eoz locis:& præcipue in Plinio & Gellio legi. Fuerunt ergo apud romanos diuerſorum generum coronæ:in magno.ſ.honore & precio:uidelicet triumphalis:obſidionalis:ciuica:muralis: uallaris ſiue caſtrenſis naualis: oualis: & oleagia. Triumphalis corona laurea erat:quæ.ſ.ex lauro confecta triumphãti dabat'. Nam ut ait Plini⁹ circa finem libri.xv.naturalis hiſto. laurus triumphis p prie dicata erat. Et infra ſubdit romanis ea arbor præcipue eſt læticiæ:uictoriarũq; nũcia:& militum lanceas piloſq; & faſces imperatorũ decorat. Ex ea ĩ gremio Iouis optimi maximiq; deponit':quotiés læticiã nouam uictoria attulerit. Idq; nõ qa ppetuo uiret:nec quia pacifera eſt:cũ præferenda ſit olea:Sed qa ſpectatiſſima in monte pernaſo. Ideoq; etiã grata Apollini aſſuetis eo dona mittere. Iam & regib⁹ romanis teſte Lutio Bruto fortaſſis etiaz in argumẽtum quoniã ibi ĩ libertatem publicam:is meruiſſet lauriferam tellurem illã oſculatus ex reſponſo:& qa fulmine ſola nõ iacit'. Ob has cãs eqdem crediderim in honorẽ habitã in triumphis:adeo quod in p fanis uſib⁹ pollui laurum & oleã fas non eſt. Et infra ſubdit Tiberiũ principem tonãte cælo coronari ea ſolitũ ferunt cõtra fulminum metus. Sed & circa Diuũ Auguſtũ euẽta eius digna memoratu. Náq; Liuiæ Druſillæ:quæ poſtea Auguſta matrimonii gratia nomẽ accæpit:cum nupta eſſet illi Cæſari gallinam cõſpicui candoris ſedenti:aquila ex alto abiecit in gremiũ illæſam. Intrepideq; miranti acceſſit miraculũ tenẽte roſtro laureum ramũ onuſtũ ſuis baccis. Conſeruari'alitem & ſobolẽ iuſſere aruſpices:ramũq; eũ ſeri:ac rite cuſtodiri. Quod factũ eſt in uilla Cæſarum fluuio tyberi impoſita:iuxta nouũ lapidem flaminea uia:quæ ob id uocat' ad gallinas:mireq; ſilua p pue nit ex ea triumphans. Poſtea Cæſar laurum in manu tenuit:coronáq; capite geſſit:ac deinde ĩperatores Cæſari iuncti:tradituſq; mos ẽ ramos:quos tenuerũt ſerendi:& durant ſiluæ nominib⁹ ſuis diſcretæ. Obſidionalis corona erat:quã liberati ab obſidione dabãt ei:q ip̃os liberauerat. Et hæc teſte Plinio li.xxii. erat uiridis e gramie decerpto:ide unde obſeſſos ille obſeruaſſet. Náq; ut ait ſummũ apd' antiquos ſignuz uictoriæ erat uictos porrigere herbã e terra:& altrice humo: q̃ & quãdoq; cæde humectata fuerat:q̃ graminea nulla fuit corona nobilior in maieſtate populi terraz principis. Ná cæteras oẽs magno ĩteruallo ſuperabat:quas ſinguli hoies:& duces ip̃i ĩperatoreſq; militib⁹:aut aliquãdo collegis dedere. Vnde ſi ciuicæ coronæ honos ut uidebimus uno aliquo ciue ſeruato:ut idem auctor inquit præclarus facerq; habet'. Quid tandẽ exiſtimari debet uni⁹ uirtute reſeruat⁹ uniuerſus exercit⁹? Hanc ſane coronaz gramineã teſte Gellio li.v.noctiũ atticarum. S.P.Q.R. Quinto Fabio Maximo dedit bello pœnoruz ſecũdo:quod urbẽ romanam obſidione hoſtium liberaſſet. Hac eadem corona Plinio teſte Publius Decius Mus pater tribunus milituz ab exercitu conſeruato donatus fuit imperatore Cornelio Coſſo conſule ſamnitum bello. Quod late oſtendit Liui⁹ li.viii.ab urbe:& hiſtorici alii plures:quin & ãno deinde.iiii.ſequẽte:ut idem Liuius refert:Decius ipſe creat⁹ conſul in bello cõtra latinos p exercitu ſe deuouit. Idem & poſt illũ Decius filius ter cõſul fecit:ut late Liui⁹ in.x.ab urbe oſtendit. Eadem corona. L. Siccinius Dẽtatus ſemel donatus eſt:de quo miranda ſcribũt Plini⁹ li.vii.&.xxii.naturalis hiſto. Solinus circa initiũ ſuorũ collectaneorum:& Valeri⁹ de fortitudine. Cõtigit & ſimiliter eiuſdẽ coronæ honos. M. Calphurneo flamini tribuno plæbis:q. M. Attilium regulũ in ſicilia tpe primi belli punici apud cecinam liberauit. Quin & Cneo Teio Acinati cẽturioni teſte Plinio ĩ præfato.xxii. li. idem honos euenit. Nam capeſſens is primum pilum ſub catulo excluſam ab hoc legionẽ ſuam hortatus tribunum ſuũ dubitãtem p caſtra hoſtium errumpere interfecit:legionẽq; eduxit. Scripſit & Sylla dictator ab exercitu ſe quoq; donatum apud nolã legatum bello marſico:Idq; etiam in uilla ſua tuſculana:quæ fuit poſtea Ciceronis pinxit. Et ut dixit Plinius:Si uerum ille de ſe ſcripſit maiori ignominia ciuiu p ſcriptione coronam ip̃am deturpauit:q̃; paucorũ cõſeruatione p meruit. Eadem corona Aemilianum Scipionẽ ĩ aphrica donatum Varro ipſe teſtat' Manilio conſule:& cohortib⁹ ſeruatis:totidemq; ad ſeruandas eas eductis. Quod ut rettulit Plinius in eodẽ.xxii.libro ſtatuæ eius ĩ foro ſuo Diu⁹ Auguſtus inſcripſit:& hæc hactenus de obſidionali. Ciuica uero corona illa dicebat' teſte Gellio præfato li.v.quã ciuis ciui a quo ſeruat⁹ eſt ĩ præliо:teſtem uitæ ſalutiſq; percæptæ dat. & fuit eiuſmodi corona teſte Plinio li.xvi.primo ilignea:poſtea magis placuit ex æſculo. Seruius uero ſuper.vi.ænei.dixit ex quercu:qa ante cã uitæ in hac arbore hominibus fuit:q glandibus ueſcebant'. Similiter Gellius ea inquit fit ex fronde querna:quoniam cibus uictuſq; antiquiſſimus ex quercu capi ſolitus eſt. Etiam ex ilice quod genus ſuperiori p ximum eſt:ſicuti ſcriptum eſt in quadam comœdia Cecilii:Aduehunt' inquit:cũ ilignea corona:& chlamyde noſtram fidẽ. Et ſubdit:Maſſurius aũt ſabinus in.xi.librorũ memoralium ciuicam coronã tum dari ſolitum inqt:cũ is qui ciuẽ ſeruauerat eodem tẽpore etiã hoſtem occiderat:neq; locũ in ea pugna reliquerat:alteri⁹ ciuicæ coronæ negat cõceſſuz

& pergit Gellius: Tiberium tamen Cæsarem consultum an ciuicam coronam capere posset: qui ciuem i prælio seruasset: & hostes ibidem duos interfeciisset: sed locuꝫ in quo pugnabat nō retinuisset. Eoꝙ loco hostes potiti essent. Rescripsisse dicit eum quoꝙ ciuica dignum uideri. Quod apparet & tam iniquo loco ciuē ab eo seruatum: ut ipe fortiter pugnātibus retineri nō quiuerit. Quod autem fuerit ius ciuicæ coronæ: Plinius li. xv. explicauit dicens: Accepta licet uti perpetuo ludos ineunti: semper assurgi etiam a senatu in more est: sedēdi ius i ꝓximo senatu uocatio munerū oium ipi patriꝙ & auo paterno. Quatuordeciꝫ eas accæpit Siccinius Dentatus: tres Capitolinus. Aphricanus de patre accipere noluit apud trebiam. hæc Plinius. Hac eadem corona teste Gellio. L. Gellius uir Cēsorinus in senatu Ciceronem consulem donari a republica cēsuit: quod eius opera fuisset atrocissima illa coniuratio Catilinæ detecta: & uindicata. & ut Plinius præfato proxime libro inquit: Cedunt his coronis murales uallaresq; q̄q̄ aureæ & precio antecedētes: cedūt & rostratæ: q̄uis in duobus dicat suo æuo celebres fuisse: ut infra uidebimus. Muralis corona teste Gellio i. v. aurea erat qua donabatur ab imperatore: qui primus murum subiit. Inq; oppidum hostium p uim ascēdit. Iccirco quasi muri primus ascensor decoratus ē. Vallaris uero corona ea ē: quæ & castrensis dicitur. Eadeꝫ aurea erat: habēs insigne ualli. hac teste Gellio donabat imperator eum qui primus hostium castra pugna introiuit. Naualis simili modo ex auro erat: quasi rostris nauium insignita qua donari consueuerat: q primo maritimo prælio armatus in nauem hostium ui transibat: accæpitq; eam in bellis piraticis dante Pōpeio. M. Varro romanorum oium doctissimus. Quin & tribuēte Augusto. M. Agrippa e siculis bellis: quæ & ipa piratica fuere. Oualis uero corona teste Gellio myrtea erat: ea utebantur imperatores: q ouantes introibant urbē Ouandi ac non triumphandi: ut subdit cā erat. Cum aut bella non rite indigna: neq; cum iusto hoste gesta sunt: aut hostium nomē humile: & non idoneum sit: ut seruorum piratarumq;: aut deditione repente facta in puluere: ut dici solet incruētaq; uictoria obuenit. Cui facilitati aptam esse Veneris frondem crediderunt quod non martius: sed quasi uenereus quidam triumphus foret. & sic quoq; teste Plinio li. xv. natu. histo. Positius libertus in consulatu triumphās de sabinis primus omnium ouās ingressus urbem ē: quoniam rez leniter sine cruore gesserat. Et myrto ueneris uictricis coronatus incessit. Nam ut ꝓsequitur Gellius ad ea q̄ supra posita sunt: hāc myrteam coronam. M. Crassus cū bello fugitiuorum cōfecto ouans rediret: insolēter aspernatus ē. Senatusq; cōsultum faciūdū p gratiam curauit: ut lauro non myrto coronaret. Sane prætereundū non ē quod ad ouatiōes attinet: super quo dissensisse ueteres scriptores accipio. Partim enī scripserūt q ouarent introire solitos equo uehente. E qbus Seruius sup. iiii. ænei. dixit: Qui ouationē meret: uno equo utitur: & a plæbeiis uel ab equitibus romanis deducit ad capitolium: & de ouibus sacrificat. Vnde & ouatio dicta est. At Sabinus Massurius (ut refert Gellius) pedibus ouantes ingredi dicit sequentibus eos non militibusꝫ uniuerso senatu. Item Suetonio teste Tiberius Augusti priuignus ante imperium primus oium ouans curru urbem ingressus ē triumphalibus ornamētis: nunq̄ ante cuiq; tributo talis honoris genere. Massurius teste Plinio eodeꝫ. xv. li. auctor est: curru quoq; triumphantes myrtea corona usos. Vnde &. L. Piso tradidit Papyrium Masonem: qui primus in monte albano triumphauit de corsis: myrto coronatū ludos circenses spectare solitum. M. Valerius auus maternus Aphricani sequētis duabus utebat coronis laurea & myrtea. Oleagina aūt corona postrema ē: qua teste Gellio uti solent: q tn prælio non fuerūt: sed triumphū ꝓcurant. Et ut refert Gellius. M. Cato obiæcit. M. Fuluio nobiliori: quod milites p ambitionē coronis leuissimis de causis donasset: de qua re uerba ipa apposuit Catonis. Nam principio qs uidit corona donari quēq; cum oppidū captum non eēt: aut castra hostium incēsa non essent? Fuluius aūt in quem hoc a Catone dictuꝫ ē coronis donauerat milites: q uallum curauerant: aut qa puteum strēnue foderāt. Dabant etiam coronæ i ludis & sacris certaminibus: quas primum e floribus cōsertas habebāt: ita ut uersicolorum florū mixtura: suaues etiam misceret odores. Nam teste Plinio in. xxii. suæ historiæ naturalis: Pausias Sicyonius ex ingento Glyceriæ coronariæ ab eo dilectæ: pulcherrimuꝫ coronaꝝ artificiū insurrexit. Nam ille cū sua opera picturæ Glyceriuꝫ cū coronis effingeret: illa ut cū ꝓuocaret coronas sæpius uariasset: eētq; inter eos certamē artis & naturæ tabellas interim plures eiusmodi picturæ reliquit: quæ exemplar uariis & pulcherrimis sertis exhibuere. Idq; factum est teste eodem Plinio post Olympiadē centesimam. Sic coronis e floribus recæptis paulo mox subiere quæ uocātur ægyptiæ: ac deinde cum hyeme terra flores negat Ibernæ uenere ramento e cornibus cincto: posteaq; e lamina aurea tenui uel aurata: aut inargentata dabant. Et subdit Crassus diues primus argento auroq; folia imitatus ludis suis coronas dedit. primus q instituit celare eas. P. Claudius pulcher brachteasq; & phaleras dedit. Hæc Plinius: q in eodem libro ostēdit eo luxuriā, pcessisse: ut coronas ex odoratissimis floribus mero infunderent: & in hilaritate odorum uinum absorberēt. Vnde & scelerata Cleopatra apparatu belli actiaci Antonio gratificationem ipsius reginæ timente: nec nisi prægustatos cibos sumēte fertur ab ore eius lusisse extremis coronis floribus ueneno illitis: ipsiusq; capiti imposita: mox, pcedente hilaritate inuitauit Antonium: ut coronas biberent. Quis istas timeret insidias? Ergo cum serta in cyphum incipiēti haurire opposita manu. En ego sum inquit illa chare Antoni: quā tu noua prægustantiū diligentia caues. Ideo mihi si possum sine te uincere libere occasio: & ratio adest. Inductum in custodiā bibere iussit illico expirantem. Scripsit de coronis apud græcos Mnestheus: atq; Callimachus medici ostendentes: q̄ nocerēt capiti: & quæ

prodeſſent. Scripſit & Theophraſtus Apud latinos uero nonnulli ut ferunt: ſed de floribus ſolus Plinius
proſecutus eſt.

S tentor abſq; aliqua aſpiratione ſcribit: fuit heros magnanimus & fortis ex his græcis: qui ad troiā uenerūt
cuius teſte Homero li. iliados. v. tantus erat uocis ſonit⁹ q̄tus aliorū qnquaginta. Quod Iuue. ipe tetigiſſe
uidet in ſatyra Exēplo quodcūq; malo quū ait: Tu miſer exclamas: ut ſtentora uincere poſſis: Vel poti⁹ q̄tū
gradiuus homericus. i. mars. De quo late uidimus in dictione gradiuus.

S thenelus cum. th. aſpirato & unico. l. ſcribitur: fuit teſte Homero Papanei regis filius ex Euadne uxore: qui
p græcis i expeditiōe troiana pluria glorioſa peregit. Fuit & alter eodē nomine quē in cōtiōe Agamēnonis
refert Homerus Perſei fuiſſe filium ex Andromeda coniuge: atq; patrem Euryſtei mycenarum regis.

S thenobæa prima cum. th. aſpirato: penultima cum. æ. diphthongo ſcribitur: & a ſthenos quod ē robur de-
ſcendit. Fuit Ariobatis lyciorum regis filia: atq; uxor Prœti regis argiuorum. De qua in dictione Bellero-
phontes uidimus.

S teſichorus prima cū. t. exili: ſequens cū. i. latino: penultima cū. ch. aſpirato ſcribit: fuit poeta lyricus eximi⁹.
De quo etiam Quintilianus meminit in. x. de inſtitutione oratoria: & Horatius in. iiii. carminum: Cæq; &
alcæi minaces Steſichoriq; graues camenæ.

S tilpon cum. t. exili &. i. latino ſcribitur: fuit megarenſis philoſophūs: & teſte Heraclide in tantum & muta-
tione & eloquētia & ſapientia præceſſit alios: ut parum abfuerit: quin omnis græcia in illū intenta: i megarā
tranſiſſe diceret. Cicero uero in li. de fato dicit illū fuiſſe acutum hoiem: maximeq; ſuis tēporibus approba
tum. Laertius aūt cū eum maxime ciuilē dixerit ſubdit: ac præter uxorem quā dixerat:
Nicarete etiam pellice utebatur.

S tymphalis prima cum. t. exili &. y. græco: ultima cum. i. latino ſcribitur: palus eſt in achaia: ex qua eraſinus
p fluit fluuius: & ab illa ſtymphalidas aues dictas nōnulli putauerunt.

S tymphalides prima cum. t. exili &. y. græco: penultima cum. i. latino ſcribit: aues fuiſſe ſcribuntur miræ ma-
gnitudinis: ita ut illarum allæ ſolares radios occulerent. Seneca in tragœdia furētis Herculis: Solitaſq; pē-
nis cōdere obductis diem: petūt ab ipſis nubibus ſtymphalides. has Herculem ſagittis trāſſixiſſe: ad terrāq;
cecidiſſe: ſcripſerunt poetæ. Quin & eſſe diuerſas ab harpyiis oſtendit Seneca in præfata tregœdia: atque
in Medea dicens:

Reliquit iſtas inuio plumas ſpecu
Harpyia cum zetem fugit:
His adiice pennas ſauciæ ſtymphalidis
Lernæa paſſæ ſpicula. Vnde Iſidorum atque Bocatium erraſſe conſtat: qui inter harpyias & ſtymphalides
non diſtinxerunt.

S tigma cum. t. exili &. i. latino ſcribit: dici poteſt nota: & inde etiam punctum: & a στίζω uerbo græco: quod ē
pungo. Ponitur tamen p p prio quodam ſigno: ut Martialis in primo: Cæſaris atq; iouis cum fert nūc ſtig-
ma iuuentus: Par onus ut tulerint altius iſte tulit. Idem in. xii. Frons hæc ſtigmate non meo notāda eſt. Et ut
quidam putant etiam ſtilla ex eodem uerbo originem traxit: ita ut apud nos gutta dicatur: ut ſtilla aquæ: ſtil
la olei. Martialis in præfato. xii. Atq; olei ſtillam donaret opellicus unctor. & inde ſtillicidium: hoc eſt ſtillaq;
cadium ſi dici poſſet: & ſtillo uerbum ac diſtillo.

S tylus cum. t. exili &. y. græco ſcribitur: dicitur a noſtris columna: unde epyſtilium capitellū id dicitur: quod
ſupra columnam locatur.

S typs cū. t. exili &. y. græco ſequēte. ps. ſcribit. At uero græci dicūt τυπόσ: hoc ē ſtypus: & ſignificat omne
quod facile incēdit: atq; nomen aſſumpſiſſe dicit a τύπιον: quod ē ſtuppa: qa ea facillime incendatur.

S timachon prima cū. t. exili &. i. latino: ultima cū. ch. aſpirato ſcribit: nomen ē uiri p prium: ſed cōpoſituz ex
στίχω: quod ē pungo: & μαχή bellum. Virgi. in Daphnide: Iampridem ſtimachon laudauit carmia nobis.

S tyx cū. t. exili &. y. græco ſcribit: palus eſt inferni poetarum carminib⁹ decantata. & deducitur a συγνός: q̄
eſt triſticia: uel mæſticia. Hanc Heſiodus fuiſſe filiam dixit Oceani & Tethyos: quæ cum Pallāte concūbens
genuit Zelum & Victoriam. At uero Victoria adeo in giganteo bello Ioui fauit: ut p munere cōcederet illi
Iuppiter: ut ſiqs deorum per ſtygem paludem matrem eius peieraret: cētum ānis priuaret diuinitate: ut Vir
gilius li. ænei. vi. Stygeamq; paludem Dii cuius iurare timent: & fallere numē. Similiter Homerus i hymno
Apollinis καὶ τὸ κατειβόμενον συνος ὕδωρ ὅς μέγιστος ὅρκος δεινότατός τε θέλει μακάρεσσι
θεοίσ. Herodotus uero li. hiſtoriarum. vi. dixit p uera hiſtoria ſtygem paruam eſſe aquam in arcadia in ciui
tate: quæ dicit nonacris ex petra quadam profluētem. Hæc eadem teſte Plinio li. ſecūdo naturalis hiſto. licet
neq; odore neq; colore ſit abominabilis: ilico tamen pota necat: qualia ſunt magoz artificum uenena: quæ
deprehendi niſi morte non poſſunt. Et in li. xxxi. de eadem inquit: piſciculos quoſdam generat: q comeſti
repente perimūt comedētes. Eſt & palus alia eodē nomine apud Memphim: de qua uidim⁹ i dictiōe Oſiris.

S toici abſq; aliqua aſpiratione &. i. latino ſcribitur: fuerunt philoſophi apud athenas eximii originem ducē-
tes a Zenone cictiēſi: ſic quoq; dicti teſte Laertio de uitis philoſophorum a quadā porticu: quæ erat athenis

& pyſianactica uocabatur:referta uaria & multæ ſcientiæ pictura polygnoti. In qua cum diuerſis tẽporibus iam mille quadringenti triginta ciues interfecti fuiſſent:uoluit Zeno locum illum ſtabilem atq; inuiolabilem reddere. Quare cœpit in illo docere:ad quem eo audiendum diſcipuli cõfluentes:q antea Zenonii dicebantur:poſtea ab ipa porticu ſtoici ſunt uocati:ut Epicurus in epiſtolis atteſtat. Siquidẽ & ante Zenonez teſte Eratoſthene poetæ in illa morantes dicti ſunt ſtoici:a quib⁹ multũ incremẽti illa appellatio cæpit.

S tomachus cuz.t.exili &.ch.aſpirato ſcribitur. Nec componi poteſt:ut quidam uolunt ex ſtomatos.i.ore:& κοιλίας uentre:quaſi ſit os uentris:qa tunc quoq;.c.ipſum aſpirari non poſſet:quod apud græcos ſemp aſpiratur. Ideo melius alii dicunt componi ex ſtomatos ideſt ore:& ἔχω:quod eſt habeo: qa os ſit habẽs:& ſic.c.aſpirandum eſt.

S tola cum.t.exili ſcribit:& dicitur a noſtris indumentum.

S torax cum.t.exili ſequente.o.iam ſcribitur. At uero a græcis & antiquis latinis cũ.y. græco ſcribebat uidelicet ſtyrax. Vnde cum ſit genus aromatis dixit Plinius in.xii.naturalis hiſtoriæ: arabia ex ſyria reuehũt ſtyracem acri odore:eius in focis abigentes ſuorum faſtidium. Quin & ad ſerpentes fugandos urunt in odoriferis ſiluis frequentiſſime.

S tlata abſq; aliqua aſpiratione ſcribitur:latinum eſt & non græcum:ut quidaz putauerũt. Eſtq; teſte Feſto genus nauigii latum magis q̃ altum:a cuius latitudine ſic appellatũ ẽ. Nam ut in primo horum cõmentariorum li.uidimus: antiqui cõſueuerũt dictioni incipienti ab.l.apponere.ſt. Et inde ſtlataria:ut Spondet enim tyrio ſtlataria purpura filo.i.quæ per mare allata eſt.

S tranguria cum.t.exili &.i.latino ſcribit:difficultas eſt urinæ. Nam componit dictio ex στραγγαλίζω:qd ẽ conſtringo:& uros urinam.

S trategemata abſq; aliq̃ aſpiratiõe ſcribit:dicuntur exẽpla ſeu cõſilia militaria:qbus hoĩes ad ſimilia faciẽda uel imitanda dicunt. Nam cõponitur dictio ex στρατὸς:q eſt exercitus:& ἄγω duco.

S tratocles abſq; aliqua aſpiratione & cũ.i.latino ſcribitur:nomen eſt uiri,pprium:cõpoſitũ tamẽ ex στρατος qui eſt exercitus:& κλέος gloria.

S tratonicus ſimiliter ſcribit:& cõponit ex ſtratos & νίκη:qnæ eſt uictoria: quaſi exercitus ſit uictor.

S trato abſq; aliqua aſpiratione ſcribit:fuit lampſacenus philoſophus Arceſilai filius uir eloquentiſſimus. Et in ſpeculatõne phyſica præ cætæris diligentiſſime ſpeculatus. Vnde & phyſicus eſt appellatus. Fuit Ptholemæi Philadelphi præceptor:a quo talentis octuaginta donat⁹ ẽ. Scripſit de regno libros.iii.de iuſticia. iii. de diis.iii.de magiſtratibus.iii.de regia philoſophia:de fortitudine:de cælo:de ſpiritu:& de alus multis rebus. Aiunt eum fuiſſe tam tenuem:ut ſine ſenſu moreretur. Fuere Stratones.viii. Primus Iſocratis auditor. Secundus hicipe. Tertius medicus. Quartus hiſtoricus ſcriptor geſtorum Philippi.& Perſæ:qui contra romanos bella geſſere. Sextus poeta epigrãmatum. Septimus antiquus medicus teſte Ariſtotele. Octau⁹ peripateticus:q uixit alexandriæ.

S trymon cum.t.exili &.y.græco ſcribit:fluuius eſt:qui teſte Plinio in.v.naturalis hiſto. macedoniam a thracia ſeparat:fluitq; a uertice montis æmi. Et ut refert Vibius plurimo gelu ſtringitur:ad quẽ tẽporib⁹ calidis multæ grues cõfluunt. Quare Virgilius in.i.georgi.grues ſtrymonias uocauit:duz ait. Strymoniæq; grues & amaris intyba fibris. Et ſimilia Lucanus in tertio.

S trongyle cum.t.exili &.y.græco ſcribit:inſula eſt in mari tyrrheno una ex æoliis ſic quoq; dicta:qa ſit rotũda & globoſa:quod ſtrongylon græce deſignat.

S trophades cũ.t.exili ſcribit:ſunt teſte Plinio in.iiii.naturalis hiſto.inſulæ duæ ĩ mari ionio ante cephaloniã poſitæ prius dictæ plotæ harpyiarum patria:ut ſupra uidimus in dictione Phineus.

S tropylus cum.t.exili &.y.græco ſcribitur:eſt auicula ægyptia:quæ teſte Solino in collectaneis cum eſcas appetit in os crocodili intrans beluæ dentes paulatim ſcalpit:ſenſimq; ſcalpurigine blandiente aditu ſibi uſq; ad fauces facit:moxq; ad interiora penetrat:& populatis uitalibus aluo exit.

S trophius cũ.t.exili &.i.latiuo ſcribit:fuit rex phocenſis pater Pyladis:amicuſq; & conſanguineus Agamẽnonis:de quo in dictione Pylades uidimus.

S truthius prima cũ.t.exili:ſequẽs cũ.th.aſpirato:&.i.latino ſcribit:auis eſt grandis & corpore grauis:quare uolando currit:creſcitq; in aphrica:ut oſtendit Herodotus in.iiii.hiſtoriarum.

S tupa cum.t.exili & unico.p.ſcribit:nam græce dicitur στυππόν:& habet primam longam. Virgilius in.v. ænei. Stupa uomens tardum fumum:ubi dixit Seruius ſecundũ antiquam orthographiaz:hoc eſt ubi illud y.græcum in.u.noſtrum conuerſum. Nam nos.ſ.moderniores ſtypam dicimus a ſtypádo. Et ut ſubdit abuſiue etiam dicitur linum.

S ulmo cum.u.ante.l.ſcribitur:oppidum eſt in brutiis pelignæ regionis. De quo Ouidius.

Sulmo mihi patria eſt gelidis uberrimus undis:
Milia qui nouies diſtat ab urbe decem.

Et in libro quarto faſtorum ait:

Serus ab iliacis & poſt antenora flammis

Attulit æneas in locâ noſtra deos.
Huius erat ſolemus phrygia comes ũnus ab ida:
A quo ſulmonis mœnia nomen habent. Et ſubdit oſtendens ſe illos faſtorum libros eo tpe cõpoſuiſſe: quo apud ſcythas relegatus erat: dicens ad Germanicum: cui opus inſcripſit:
Mœnia Sulmonis patriæ germanice noſtræ:
Me miſerum ſcythico q̃ procul illa ſolo eſt.

Surrhentum cum duplicato.r.& ſecũdo aſpirato atq; .t. exili ſcribitur: oppidum fuit campaniæ a græcis teſte Iginio conditum: quod palmitibus generoſum dixit. Vnde & Plinius in.xiiii. naturalis hiſto. Vina ſurrhẽtina in uineis tãtum naſcentia: cõualeſcentibus maxime probata: propter tenuitatẽ ſalubritatemq;. Et ſubdit Tiberius Cæſar: dicebat conſenſiſſe medicos: ut nobilitatem ſurrhentino daret. Alioquin eſſe generoſuꝫ acetum. C. Cæſar: qui ſucceſſit illi nobilem uappam certant maſſica: atq; ex mõte gaurano puteolos baiaſq; proſpectantia. Nam phalerno contermina ad principatus uenere. Et paululum ſupra dixerat Diuus Auguſtus Setinum prætulit cunctis. Et pergit ſecunda nobilitas phalerno agro erat: quod exoleſcit nimietate copiæ: potius q̃ bonitate. Et infra ſubdit: his præponi ſolebant calena. De quibus in ea dictione uidimus. Quĩ & ſubſequitur infra mulſum appellant muſto uſq; ad tertiam ptem menſuræ decocto. Quod uero ad dimidiam eſt defrutum uocamus: omnia in adulterium mellis excogitata. Et ſubdit oſtendens quid ſit paſſuꝫ dicens id fieri ex quacũq; uua alba & dulci: tamen præcocta ſiccante ſole: donec paulo amplius dimidiũ pondus ſuperſit: tunſaq; leuiter exprimunt. Idq; dici paſſum: deinde quantũ expreſſere adiiciunt uinaciis aquæ putearię: ut & ſecũdarium paſſum faciant. Et pergit diligentiores eodem modo ſiccatis acinos eximunt: ac ſine ſarmentis madefactos uino excellenti donec intumeſcant premunt. Et ſupra dixerat pſythium paſſigenus addito melle eſſe. Et utitur Plinius declinatione uini in plurali uina uinorum & uinis. Idem Horatius in ſermonibus cum ait: Surrhentina uafer qui miſcet fæce phalerna Vina columbino limuꝫ bene colligit ouo
Et Ouidius de arte amandi libro primo:
Illic ſæpe animos iuuenum rapuere puellæ.
Et uenus in uinis: ignis in igne fuit.

T Littera apud græcos & exilis habetur & aſpirata. Exilis quidẽ hoc ẽ quæ ſine aſpiratione eſt: tau ab illis nominat: aſpirata uero theta dicitur. quæ diuerſaꝫ a priori formam detinet: & uim ipſius noſtri. th. aſpirati detinet: ut in primo horum commentariorum libro late uidimus. Et ut quidam ferunt: erant hæ duæ litteraꝫ formæ exilis. ſ. & aſpiratæ militum notæ apud ueteres. quibus uti deſignabat: quot poſt bellum ex militibꝰ ſupereſſent: quotue i bello cecidiſſent: ita ut. T. quæ exilis eſt: in capite uerſiculi appoſita ſuperſtitem deſignabat militem. Si uero ipſum. o. ad cuius militis nomen appoſitum fuiſſet: illum defunctum annotabat. Quod Perſius in quinta ſatyra tetigiſſe uidetur cum ait: Et potis es nigrum uitio præfigere theta.

T aburnus cum. t. exili ſcribit: & eſt teſte Seruio ſuper ſecundum georgicorum: mons cãpaniæ oliuetis abundans. Quare dixit Virgilius: Iuuat iſmara baccho Conſerere: atq; olea magnum ueſtire taburnum. Eundeꝫ retinere optima paſcua dixit idem Seruius ſuper. xii. æneidos.

T achompſo cũ. t. exili &. ch. aſpirato ſcribit. Eſt teſte Herodoto li. hiſto. ii. inſula quædam nili.

T ænarus cum. t. exili &. æ. diphthongo ſcribitur: promontorium eſt laconiæ iuxta ſpartam ciuitatem: hoc eſt circa finem maleæ montis: ut dixit Seruius ſuper. iiii. georgi. In quo qa hiacus magnus eſt: ex quo agẽte ſpiritu: qa nõnunq; ſtrepitus, pgredi pcipiuntur: dixere ueteres p hunc eſſe deſcenſuꝫ ad inferos. Vnde Virgi.
Tænarias etiam fauces alta hoſtia ditis. Et Seneca in Hercule furente:
Spartana tellus nobile attollit iugum:
Denſis ubi æquor tenarius ſiluis premit:
Hic ora ſoluit ditis immitis domus. Et reliqua quæ eloquentiſſime proſequitur: atque idem Statius in ſecundo thebaidos.

T ænia cum. t. exili &. æ. diphthongo: atq; .i. latino ſcribit: a noſtris dici poteſt faſcia Virgilius in. vii. æneidos Fit longæ tænia uittæ: ubi Seruius uittæ extremitatem dixit. Sed pro uittis poſuit manifeſte Virgilius in. v. ubi ait: Puniceis ibant euincti tempora tænis. Alii uero nõ putant eſſe græcum ſed latinũ: & a tenẽdo deductum: quod falſum eſt. Nam ſyllabæ q̃titas diuerſa eſt: & ſane notandum ẽ ubi tænis dixit Virgi. a nomina tiuo tæna: non autem tænia deduxiſſe.

T agus cum. t. exili ſcribitur: fluuius luſitaniæ toletum radens: qui ut ait Plinius li. iii. naturalis hiſtoriæ: oritur prope hiſpaniam carthaginem: & ob arenas auriferas cæteris eiuſdem regionis amnibus antefertur. Vnde ait Iuuenalis in. iii. ſatyra: Tanti tibi non ſit opaci Omnis arena tagi: dixitq; opaci: ideſt frigidi: ut Virgilius

in Tityro:Frigus captabis opacum:ideſt auràm frigidam. Item in primo georgicorum:Et ruris opaci Falce premes umbram. Vel dicas opaci:ideſt ob arenulas aureas turbidi. Idem in primo georgicorum:Atq; auro turbidus hermus.

T aygetus cum.t.exili ūtrobiq;:&.y.græco ſcribitur:mons eſt laconum inter lacedæmoniaz poſitus:ſic quoq; cognominatus a Taygeta filia Agenoris regis phœnicum. Eſtq; mons gelidus:dicēte Lucano ī.iiii.,Gelidiq; inculta iuuentus Taygeti. Virgilius uero etiam taygetam montem uocat cum ait in li.ii.georgi. Virginibus bacchata lacænis Taygeta. Vnde & adiectiuum deducitur.ut Taygetiq; canes. Eſtq; etiam Taygeta nomen ꝓprium unius ex pliadibus.

T alæmeneus ſecūda cū.æ.diphthongo ſcribit̄:nomen uiri fuit,ꝓprium:q troianis auxilia tulit.

T alentum ſine aſpiratione aliqua:& unico.l.ſcribit̄:eſt teſte Iulio Polluce de uocabulis rerum ad Cōmoduz Cæſarem ponderis cuiuſdam nomen:oſtenditq; hoc auctoritate Homeri dicentis χρύσεα πατὴρ ἐτίταινε Ταλαντα. Cæterū ut apud auctores noſtros comperi:duplex eſt talentū:atticū & euboicuz. Rurſus & talentum atticum duplex eſt magnum.ſ.& paruum. De magno dixit Liuius in.xxxvi.ab urbe cōdita. Magnū talentum atticum octoginta libras habet:& paulo plus. Idem in.xxxiiii.manifeſte monſtrauit talentuz illud magnum octogintatres libras & quattuor habere uncias: quod ſi uolumus ad nūmos referre romanos ait Priſcianus:ſex milia denariorum romanorum habere.hoc quoq; ſi complete ſpeculari uolum⁹:ex ipſis pōderibus facile cognoſcere poſſumus. Nam apud romanos hæc ſane pondera in uſu erant: Siliqua primū quod græci κεράτιον uocauerunt:hoc eſt granum illud:quod ex ea ſiliqua:qua nos fabam græcam uulgo dicimus:extraxerant:& pro pondere aſſumpſerant. Hoc quoq; apud romanos minimum ex nominatis pōderibus habebatur. Poſt ſiliquam erat obolus:qui Dardano auctore ſcrypulis ſimiliter apud græcos dicebatur:hic ſex ſiliquas continebat. Drachma deinde poſt ſcrypulum erat:quæ ex decez & octo ſiliquis:hoc eſt tribus ſcrypulis conſtare dicebatur. Poſt drachmam argenteus habebatur nummus: qui denarius apud romanos uocabatur. Hic ex quattuor ſcrypulis:hoc eſt drachma:& tertia parte confectum erat. Poſt hunc uncia dicebatur.hæc ex octo drachmis ſiue ſex denariis conſtabat. Poſt unciam libra italica erat:quæ ex.xii. conſtabat unciis:hoc eſt denariis ſeptuagintaduobus: ſiue drachmis nonagintaſex. Eadem apud italos as: apud græcos uero mna dicebatur:quam nos minam per interpoſitionem unius.i.traducere conſueuimus. Sed ut certo argumento comprobari poſſe uideo:maior erat q̄ libra noſtra. Namq; ut ait Plinius in.xii. naturalis hiſtoriæ:de ture locutus etiam inueniuntur guttæ:quæ tertiam partem minæ: hoc eſt trigintatrium denariorum pondus æquent.hæc ille. Atticum igitur talentum:quod magnum dicebatur:ut diximus libras octogintatres:& uncias quattuor ex noſtris continebat. Vnde ait Terentius in phormione:Siquis daret talentum magnum. Quare apud romanos teſte Liuio ſic inſtitutum eſt. Talentū ne minus pondo octuaginta romanis ponderibus pendat. Idem alio loco ſic decreuit ſenatus:ut non pluſc̄; tertiæ libræ & quaternæ unciæ ſingulis deſint talentis. Paruum uerō talentum teſte Dardano libras habet ſexaginta: de quo Seneca in decimo epiſtolarum ad Nouatum: Viginti inquit quattuor ſeſtertia:ideſt talentum atticum paruum. Nam igitur uigintiquattuor ſeſtertia teſte Varrone: ſexaginta libras habent: & ſic ſeſtertium duas libras habet & mediam:dicente etiam ipſo Varrone de lingua latina:dipondius enim & ſemis antiquuz ſeſtertium eſt & ueteris conſuetudinis:ut retro æra dicerent ita ut ſemis. Quintus:ſemis quart⁹:ſemis tertius.' pronuntiarent;a ſemis tertius:ſeſtertius dictus.hæc ille. Id ſcilicet denotans poſt dipondium: hoc eſt duas libras ſemis:hoc eſt mediam libram tertium pondus eſſe. Ita ut ſemis cum ad duo pondera ſit: tertius dicatur ſeſtertius ſeu ſeſtertium:ſicut dipondus & dipondium:quæ per.s. & non per.x.ſcribuntur eo quod a ſemis componuntur. Nam dipondius a duobus ponderibus dictum fuit:& unum pondus aſſipondium dicebatur. Id ideo quod as libræ erat pondus. Deinde a numero reliquum dictum uſque ad centuſſis:ut a tribus aſſibus treſſis:& ſic uſque ad decem. A decem uero aſſibus decuſſis:a duobus decuſſib⁹ uiceſſis:deinde triceſſis uſque ad nonuſſis & centuſſis. Vnde ait Perſius:Et centum grætis uno centuſſo licetur:ideſt auctione uenditur:quæ per incrementum precii fiebat:ut ſupra late uidimus in dictione Auctio. Sed ad talentum redeundo dixit Plinius teſte Varrone talentum atticum ſexdecim aliis taxari. Euboicum uero licet minus attico fuerit:non tamen longe minus. Nam teſte Feſto quattuor milium nummuz romanorum erat. Legimus etiam apud Homerum talentum ſua ætate quid paruum fuiſſe. Nam in ludis funebrib⁹ Patrocli ultima præmia dixit duo talenta eſſe. Et primum uictorem bouem accæpiſſe: quo fieri uidetur: ut minus duo talenta q̄; unus bos fuiſſent. Fuerunt præterea diuerſarum unciarum nomina apud antiquos prolata: ita ut libra uel as unciæ duodecium eſſet. Deuns unciæ undecim:quaſi uncia dempta ex aſſe. Dextans unciæ decem:quaſi dempto ſextante ex aſſe. Dodrans nouem:quaſi dempto quadrante ex aſſe: Beſſis unciæ octo quaſi bis triens uel binus triens. Septuns unciæ ſeptem. Semis unciæ ſex:quaſi ſemis as ideſt libra media. Quincuns unciæ quinq;. Triēs unciæ quattuor.i.tertia pars aſſis. Quadrās unciæ tres:qa ſunt q̄rta ps aſſis. Sextans unciæ duæ ideſt ſexta pars aſſis. deinde uncia ab uno dicta eſt. At ſeſcuns uel ut alii dicunt ſeſcuntia cum.s.& non cum.x.uncia eſt & media. Sicut ſemodius unus modius eſt & dimidiatus: & ſelibra libra cum dimidia:ſemiuncia ſemis eſt unciæ. duæ ſextulæ ſunt tertia ps unciæ.i.ſcrypuli octo. Sicilicus ſcrypuli ſex.

Sextula ſcrypuli quattuor. Dimidia ſextula ſcrypuli duo. Rurſus ſextula & dimidium ſextulæ ſicilicus appellatur. ſcrypulus ſiliquæ ſex.

Thalythius prima cum. t. exili: ſecūda cum. th. aſpirato atq; .y. græco: penultima cū. i. latino ſcribit̄: fuit teſte Homero in græcorum exercitu Agamēnonis præco: qui una & Eurybates miſſi ſunt ab Agamemnone ad Achillis tentoria pro Briſeide abducenda.

Thalpius cum. th. aſpirato &. i. latino ſcribit̄: fuit teſte Homero unus ex græcis: q ad troiam uenere.

Thalamus cum. th. aſpirato & unico. l. ſcribit̄: eſt coiugis utriuſq; cubiculum.

Thalia cum. th. aſpirato &. i. latino ſcribit̄: una eſt ex nouem muſis: ut uidimus in dictiōe Muſa. Et apud græcos quidem habet accentum in prima: apud latinos uero in penultima. Virgilius in bucolico: Noſtra neque erubuit ſiluas habitare thalia. & deriuatur. a θάλλω: quod eſt germino uel uireo. Sed ut dixit Seruius latine ſcribi debuiſſet Thalea cum. e. ſicut cytherea & non cytheria. ſed græce protulit Virgilius Thalia peuphoniam i: ut græcum ſeruaret ſonitum: ius uel legem regulæ contēpſit: quaſi dicere uelit: Regulam eſſe ut ibi apud̄ græcos ē ei diphthongus: apud latinos tranſferri habeat in. e. non in. i. quod (ut ſæpe uidimus) nō ſemper obſeruamus ut νεῖλος nilus στρὸν λεῖος ſpondens: & plura alia. Sane hæc eadem uel altera codē nomine gratiarum fuit una: ut uidimus in dictione charitas.

Thalaſſius cum. th. aſpirato & unico. l. atq; duplicato. s. ſcribit̄: nomē fuit uiri ꝓprium: cui in raptu ſabinaꝝ pulcherrima cōtigit uirgo: ut dixit Plutarchus ī uita Romuli: & a θάλασσα: quod eſt mare deducitur.

Thales cum. th. aſpirato: & uuico. l. ſcribitur: fuit unus ex ſeptem græciæ ſapientib⁹: & teſte Herodoto ex patre Examio: & matre Cleobolina ex thelidarum familia: qui Phœnicum nobiliſſimi a Cadmo: & ab Agenore originem ducūt. Platoneq; teſte natus primuſq; ſapiens uocatus eſt: quo tempore Damaſi⁹ athenis princeps erat: ſub quo ſeptem quoq; ſapientes appellati ſunt: ut Demetrius Phalerius in deſcriptione principū meminit. Fuit & mileti ciuis inſcriptus. Idem poſt reipublicæ negotia ad contemplādam rerum naturaꝝ ſeſe tranſtulit. Et ut ait Cicero in primo de natura deorum: primus de reruꝝ natura traditur diſputaſſe. Sane iuxta quoſdam nulluꝝ ingenii ſui monumentum reliquit. Callimachus hunc dicit inuentorem fuiſſe minoris urſæ: ac illius ſtellas notaſſe: quibus phœnices nauigant. putant hunc plæriq; primum aſtrologiæ ſecreta rimatum: ſolis defectus: cōuerſioneſq; prædixiſſe: ut Eudenius de aſtrologiæ hiſtoria Heraclituſq; & Democritus atteſtantur. Sunt qui illum primum dixiſſe immortales eſſe animos affirment: ut Cherillus poeta. ab ægyptiiſq; præcepta geometriæ accæpit. Ipſe idem teſte Hieronymo rhodio oſtendit philoſophum ditari poſſe ſi uellet: cum olei penuriam præuidiſſet. Obiit cum certamen gymnicuꝝ ſpectaret: æſtu. ſ. ac ſiti fatigatus. Ortum Thaletem primo anno. xxxv. olympiadis Appollodorus in chronicis tradidit. Mortuū āno ætatis. lxxviii. uel nonageſimo ſecūdum Soſicratem: fuitq; temporibus Crœſi.

Thamanæi prima cū. th. aſpirato: penultima cum. æ. diphthongo ſcribit̄: fuerunt teſte Herodoto libro hiſto. iii. populi in ſcythia aſiæ.

Thamyra cū. th. aſpirato &. y. græco ſcribit̄ nōnulli thamyras cum. s. ī fine: apud græcos uero Thamyris cuꝝ i. latino ante. s. ſcribitur: fuit uir thracius cantandi arte præclarus. Hic teſte Homero in. ii. iliados. Cum ex œchalia ueniens in dorio eēt: muſaſq; obuias habuiſſet: ſcientiam cantādi gloriabūdus ſibi uēdicauit: eaſq; ad certamen muſices ꝓuocauit: ad cui⁹ inſolētem uocē illæ Iouis filiæ ſtomachatæ: & modulationē qua præditus erat: & pulſandæ citharæ peritiā & ſenſum uiſus penit⁹ abſtulerūt. Quāobrē dicebat Ouidius: Quid miſerum thamyram picta tabella iuuat? cum. ſ. eam uidere non poſſet. Et Propertius:

Me licet & thamyræ cantoris fata ſequantur:
Nunq̄ ad formoſos inuide cæcus ero.

Thanager cū. t. exili & unico. n. ſcribit̄: fluui⁹ ē lucaniæ regionis: quæ eſt inter campaniā & calabryam: quem in æſtate ſiccari oſtēdere uidēt Virgi. cum ait in. iii. georgicoꝝ: Et ſicci ripa tanagri. exponit Seruius ideſt non multum abūdantis aqua.

Thanais cū. t. exili &. i. latino ſcribit̄: fluui⁹ ē ſeptētrionalis in ſcythia: qui ī paludē mæotidem defluit: quem nualem dixit Virgilius in. iiii. georgi. Et Lucanus in. iii. Aſiæ quoq; terminus idem Europæ mediæ dirimens confinia terræ. Nunc huc; nunc illuc qua flectitur ampliat orbem.

Thanatos prima cū. th. aſpirato: ultima cū. t. exili ſcribitur: dicit̄ a noſtris mors: & inde athanatos īmortalis. Et nōnunq̄ mors ipſa actum moriēdi dicit̄: ut Virgi. in. xi. ænei. Multa boum circa mactant̄ corpora morti. Aliquando uero deam quādam: ut Statius in ſcopulis: Mors ſæua ſedet. Et Lucanus: Iſpamq; uocatā: Quem petat a nobis mortem tibi coge fateri.

Thanes cum. t. exili ſcribit̄: fuit uir perſa: & unus ex ducibus Darii.

Thantalus abſq; aliq̄ aſpiratione ſcribit̄: fuit teſte Lactantio grāmatico ſuper. ii. thebaidos Iouis ex Plote nympha filius: quod ille apud Senecā in Thyeſte ꝓfitet̄ cū ait: Magne diuoꝝ parens noſterq; q̄uis pudeat. Hūc dicit Euſebi⁹ li. de tēporib⁹ regeꝝ fuiſſe phrygiæ: & bellū aduerſum Troē Dardaniæ regē: ac Ganymedis patrem geſſiſſe: eo quod uenātē Ganymedē uioleter abſtulerat. Idem cū deos hoſpitio ſuſcæpiſſet filiū ſuū Pelopem eis comedendū appoſuit: mentit⁹ alias eē carnes: a qb⁹ epulis dei oēs excæpta Cerere abſtinuere: quæ

illius comedit humerum:ob quod facinus illuꝫ Iuppiter in ifernū detruſit:atq; hoc ipſo ſupplicio dānauit: ut uſq; ad inferi⁹ labiū i lympidiſſima diuerſaret aqua: ſed tunc quoq; cū ad potum inclinaret fugaciſſima Inſuper & inclinari arbores redolentibus pomis uſq; ad os eius ſtatuit:quæ omnia fugiebant:dum ea fame uel ſiti capere conaretur. Quare de illo dicebat Seneca in Hercule furente:

In amne medio faucibus ſiccis ſenex:
Sectatur undas:abluit mentum latex.
Fidemq; cum iam ſæpe decæpto dedit:
Perit unda in ore:poma deſtituūt famem.

Et Ouidius in.iiii.metamorpho. Tibi tantale nullæ
Depræhenduntur aquæ:quæq; iminet effugit arbos. Et in li.ii.de ſine titulo:
Quærit aquas in aquis & poma fugacia captat
Tantalus:hoc illi garrula lingua dedit. Quo fit ut inter odorata poma & aquas poſitus:fame ſitiq; pereat. & ut dicūt poetæ fuit hic Tantalus Agamēnonis & Menelai auus:a quo patronymicum deducit tātalides. Ouidi.li.ii.de triſtibus:Quid niſi tantalides agitāte cupidine currus Pyſæam phrygiis uexit eburn⁹ equis. Fuit & alius Tantalus corinthiorum rex adeo pius:ut dicat a poetis deoꝝ mēſis accubuiſſe. Ali⁹ fuit Thyeſtis filius ex Merope Atrei coniuge ſuſcæptus:quem ipe Atreus occidit:& patri comedendum appoſuit.

T apetum cuꝫ.t.exili utrobiq; ſcribit:habetq; accētum in penultima. Virgilius in.vii. Inſtrato oſtro allipedes pictiſq; tapetis. Et dicit etiam hic tapes huius tapetis. Vnde eſt:Qui ſorte tapetib⁹ altis Extruct⁹. Et ſimiliter idem:Pulchroſq; tapetes.

T apinoſis cū.t.exili &.i.latino utrobiq; ſcribit:at ſecūda apud græcos habet ei diphthongum: & dicitur latine humiliatio. Vnde & figura quædam tūc dicit:cum rei magnæ ſit humilis expoſitio. Virgilius in primo ænei. Apparent rari nantes in gurgite uaſto. ubi gurgitem ꝓmari poſuit teſte Seruio. Nam Ταπεινός græce:latine dicitur humilis.

T aphos cū.t.exili ſcribit:a noſtris dicit ſepulchrum. Et a tapho deducitur epitaphiuꝫ:& ut ait Plinius in.vii. naturalis hiſto. Sepultus intelligit quoquo mō conditus:humatus uerō humo contectus.

T apſus cū.t.exili ſcribit:nomē eſt inſulæ decem ſtadiis a ſicilia diſtantis uerſus ſyracuſas: & pene fluctib⁹ par uel parū maior:ut dixit Seruius. Vnde inquit Virgilius in.iii.ænei. Tapſūq; iacentem.

T aracina cū.t.exili & unico.r.a nōnullis ſcribit. At uero in oībus græcis codicibus.r.duplicatū comperi:oppidum fuit uolſcorum in campania:quod prius anxur dicebatur:ut in ea dictione uidimus. Et teſte Solino cum inſula.ante eēt circūflua imenſo mari:nunc æuo nectente addita cōtinēti:& ob diuerſam fortunaꝫ a reginis expertam taracinam a Ταράττω:quod eſt conturbo dictam putat.

T hara cum.th.aſpirato ſcribit:fuit teſte Herodoto parthorum uicus.

T aratius cum.t.exili utrobiq; &.i.latino ſcribit:fuit teſte Plutarcho in uita Romuli miniſter Tarchetii impii albanorum regis.

T harchetius cum.t.exili:&.ch.aſpirato ſcribitur. Rettulit Plutarchus in uita Romuli quoſdam dixiſſe hunc immanem fuiſſe:ac impium albanorum regem.

T archon cum.ch.aſpirato ſcribit:nomē eſt ꝓprium compoſitum ex Τό articulo græco:& archon p abiectionem.o.dicitur Tarchon:ſed cum fit ꝓprium accipit.ω.magnum in ultima:hoc eſt Τάρχος. Sane cum ad latinos tranſfert:deberet abiici ultimum.n.& dici Tarcho:ſicut Apollo:quēadmodum i primo horum cōmētariorum li.ut plurimum fieri oſtendimus. Et ſic Virgilius in.viii.ænei.n.abiæcit cuꝫ ait:Hinc tarcho:& tyrrheni tuta tenebant:cā metri feciſſe dicunt:ut.ſ.ſcynalæpha fieri poſſet.ut ſimiliter in.x.cū ait:Partheniumq; rhapho & prænuꝫ uiribus horſen. Nam rhaphon dicit:ſimiliter tarchon cū.n. Idem alibi expreſſit: ut in.x. Haud fit mora tarchon iungit opes

T arentum cum.t.exili utrobiq;:atq; unico.r.ſcribitur:fuit calabryæ urbs inclyta in ultimo Italiæ circa ſalētinorum confinia: a Tara Neptuni filio teſte Seruio ſuper tertio æneidos primum ædificata:atq; a ſpuriis ſpartanorum Pallante duce deinde plurimum ampliata. Quod Iuſtinum intellexiſſe puto cum ait libro.iii. ab illis conditam:unde & græci tarantum dicunt: ſicut talantum: ſe per quem modum uenerunt longo & pulchro ſtilo proſequitur idem Iuſtinus. Similiter Florus pulcherrima refert cum bellum ſcribit tarentinū. Et in uita Pyrrhi in Plutarcho. Id Iuuenalis declarat in ſatyra Stemmata quid faciunt cum ait: Iunctamq; tarentum.

T aras cum.t.exili ſcribitur:fuit Neptuni filius:quem tarentum ædificaſſe quidam putant.

T arna cum.t.exili ſcribitur:urbs ponitur ab Homero libro qnto iliados fertiliſſima: quam expoſitores uocatam poſtea ſardis dixerunt.

T arpeia cum.t.exili ſcribit:fuit teſte Plutarcho in uita Romuli filia Tarpeii:quæ romanam arcem in capitolio conſtitutam ſabinis prodidit.

T arſus cū.t.exili ſcribit:urbs fuit præclariſſima ciliciæ:quam teſte Plinio libro quinto naturalis hiſtoriæ:Perſeus Danaes nobiliſſima proles ædificauit. Vnde & Lucanus in ōrto. Deſerit tauriq; nemus ꝓſeaq; tarſus.

Per hanc fluuius amœnissimus cydnus defluit:ut in ea dictione uidim⁹:fuitq; Pauli apostoli patria.

T artarus absq; aliqua aspiratione scribit̃:locus est infernalis:quem Aristarchus super Hesiodi theogonia a Ταραττομαι:quod est conturbor deriuari dixit:qa illic omnia perturbata dicunt̃:& ī plurali solo neutro genere effertur.

T arteſſus absq; aliqua aspiratiõe:& cũ duplicato.l.scribit̃:locus ponitur ultra colũnas Herculis.

T asium cũ.t.exili &.i.latino:atq; unico.s.scribit̃:genus est uini a Τάσις quæ est detentio deductum.

T atianus absq; aliqua aspiratione scribit̃:nomen ẽ uiri ꝓprium.

T aurus cum.t.exili scribit̃:&ꝓ quocũq; forti boue accipit̃. Virgilius li.georgi.i. Ergo age terræ Pingue solum primis ex templo a mẽsibus āni Fortes inuertant tauri.Et inde taurinus: ut in. iiii.eiusdem operis. Alii taurinis follibus auras Accipiunt.Nam omnia nomina quæ a mutis aīalibus in hanc formam deriuant̃:i lõgam in penultima seruant:ut aper aprinus:caper caprinus:lupus lupinus:formica formicinus.Plaut⁹ī mænachinis:Atq; eccum incedit gradu formicino.Lepus leporis leporinus.Hirũdo hirũdinis herũdinus. Idez Plautus in rudente:Ad hirũdininum nidum uisa est mihi simia ascensionem ut faceret.Similiter ueruecin⁹a ueruere:& porcinus a porco:ouinus item ab oue:suinus a sue. Nam ouilla & suilla teste Prisciano diminutiua sunt.Est etiam taurus mons:q teste Plinio in.v.naturalis histo.l& Solino ī collectaneis primo: ab indico mari surgit.Deinde inter ægyptum & pamphilicum pelagus obiectus septentrioni dextero latere:leuo meridianæ plagæ occurrit.Denicq; se rhypheis iugis ānectit:sed pro gentium ac uarietate linguarum plurifariam nominatur.Apud indos hiamos:apud parthos prenyphates:inde taurus. Ast ubi in excellentissimam sublimitatẽ cõsurgit caucasus.Pomponius uero Mela li.i.suæ cosmographiæ conat̃ ostendere caucasuz nõ eẽ iugum tauri montis ꝓ hoc:quod euphrates q a latere tauri demissus est:tendens in meridiem caucasum a sinistra:& taurum excludit a dextera.

T aurominium cum.t.exili &.i.latino scribit̃:mons est & supra illum in sicilia:quam eẽ romanorum coloniaz dixit Ptholemæus in geographia.Estq; teste Appiano asperrimus:& acutissimos detinẽs lapides:iuxta cui⁹ litus optimos capi mullos ostendit Iuue.in satyra Si te propositi cum ait:Mullus erit domino:quẽ misit cor sica:uel quem Taurominitanæ rupes.& reliqua.Nam teste Prisciano circa finem libri secundi a tauromínio tauromínitanus deriuat̃:ut a gadibus gaditanus:a drepano drepanitan⁹. Vnde Plini⁹ libro.xiiii. naturalis histo.Tauromínitanus inqt honos lageis.i.uuis,ꝓ mamertino plærũq; subditur.

T aũchira cum.ch.aspirato:&.i.latino scribitur:ciuitas est teste Herodoto libro historiarum quarto:barcæorum in libya.

T antologia cum.t.exili utrobique scribitur:ad litteram exponi potest ideſt eloquium:ut Virgilius in primo æneidos:Si fata uirum seruant:si nescitur aura Aetherea:neq; adhuc crudelibus accubat umbris.Idẽ in.iii. Humilẽq; uidemus Italiã:italiam primus cõclamat achates:Italiã læto socii clamore salutãt. Naz totũ quod repetit̃ unum ẽ:sed ad exprimẽdum affectum crebro sermone denuntiatur.

T axus cum.t.exili scribitur:dictio latina est:& denotat arborem:de qua late in dictione Similax uidimus.& est generis fœminini:cum ponitur,ꝓ arbore.ut Virgilius in bucolicis:Sic tua cyrneas fugiant examina taxos. cum uero,ꝓ animali ẽ generis masculini.

T haumantias prima cum.th.aspirato:& penultima cum.t.exili:&.i.latino scribitur:uocata fuit hoc nomine Iris ab θαῦμα:quod est miraculum:seu admirabile.Nam sic quoq; apud mortales is diuersorum colorum aspectus uisus est:& ió thaumãtis.i.miraculi filia dicta ẽ.Vnde & thaumãtias deriuatum est.Virgi.libro.ix. ænei.Ad quem sic roseo thaumãtias ore locuta est.

T hasii cũ.th.aspirato & unico.s.scribit̃:populi sunt thraciæ:teste Herodoto li.histo.vi.in insula thaso degẽtes:apud quos fodit̃ materia auri:& aliorum quorũdam metallorum.

T carus cum.t.exili & unico.r.scribitur:fluuius est thraciæ:ad cuius caput cum Darius ad scythas proficiscẽs & bosphorum transmeasset:applicuerit castra diebus tribus cõtinuit:cuius dulcissima & limpida aqua delectatus:eo in loco columnam teste Herodoto libro historiarum quarto:græcis litteris inscriptam apposuit cuiu s iscriptionez latine sic traducimus:O teari fluuii fons:cum omnium fluuiorum optimam & pulcherrimam proferas aquam:& ad te Darius Hystaspis filius persarum & mesopotamiæ rex omnium hoim optimus & pulcherrimus:ad scythas,ꝓficiscens puenerit:hæc quoq; tibi inscripta apposuit.

T heatrum prima cum.th. aspirato:ultima cum.t.exili scribitur:dici potest a nobis uisorium uel spectaculũ Cuius origo teste Cassiodoro(neminem enim præter hunc de re hac legere ualui)ab græcis tracta est. Nam cum agricultores feriatis diebus sacra diuersis numinibus per lucos uicosq; celebrarent:athenienses primũ agreste principium in urbanum spectaculum collegerũt:theatrũ græco uocabulo appellantes: quod emínus astans turba conueniens sine aliquo impedimento conspiciat.Et infra subdit:hos ritus romani sicut cætera extrema ad suam rempublicam non inutiliter trahentes: ædificium alta cogitatione concæptum magnanimitate mirabili condiderunt. Hæc illi in epistola ad Symmachum Boetii socerum ostendit eam machinam in hemicycli speciem esse constructam: & frontem illam quæ uelut corda inter arcus cornua patebat scænam appellari:Quæ binis & sæpe pluribus contignationibus constabat.

Hemicyclus uero nullo obtectus fornice lintheis quandoq; tegebatur. Vnde ait Plinius li.xix.naturalis hiſtoriæ: Primus omnium Catullus lintheis in theatro umbram fecit: & pariter byſſina uela primus in theatrū duxit. habebat & theatrum gradus: in qbus hoies ad ſpectādum conſidebant: ita ut altiores in ambitu ſemper excreſcerent. In quam ſane formam primū theatrum. M. Scaurus in ſua ædilitate: non qdem perpetuo: ſed triginta tātūmodo diebus ſcænicorum ludorum duraturum extruxit. dicente Plinio: Hic fecit in ædilitate ſua opus maximum oium: quæ unq̄ fuere humana manu facta: non temporaria mora: ueruz etiā æternitatis deſtinatione. theatrū hoc fuit ſcænæ triplicis trecētarum ſexaginta columnarum: ps ſcænæ inferior e marmore fuit: media e uitro. Inaudito etiam poſtea genere luxuriæ ſummæ colūnæ tabulis inauratis: & colūnæ (ut diximus) duodequadraginta pedū. Signa ærea inter colūnas ut diximus fuerunt. xxiiii. numero. caua ipa cæpit hoim octoginta milia. Quod aūt ſcribit Plinius ſe ſupra dixiſſe: fuit in li. xxxiiii. in hæc uerba In. M. Scauri ædilitate tria milia ſignoz in ſcæna tātum fuere temporario theatro. Et li. xxxvi. non longe ab initio: trecētas inqt ſexaginta colūnas. M. Scauri ædilitate ad ſcænam theatri temporarii: & uix uno mēſe futuri in uſu uiderunt portari. Et infra ſubdit: Maximas earū duodequadraginta pedibus luculei marmoris. hæc ille. qui & marmora de tēporariis theatris ſcripſit. Nam eodē li. oſtendit. C. Curionē: q bello ciuili partibus cæſarianis fauit: in funebri patris munere theatra duo temporaria conſtruxiſſe. Vnde ait theatra duo iuxta fecit ampliſſima ex ligno acerno: ſingulorum uerſatili ac penſili libramēto. In quibus utriſq; ante meridianum ludoz ſpectaculū numerum fiebat edictio inter ſe auerſis: ne iuicem obſtreperēt: & repente circū actis: ut conſtet poſtremo die ſedētibus aliquib⁹ & cornibus inter ſe coeuntibus amphitheatrum gladiatoz ſpectaculum edebat ipm magiſtratum & populū circūferens romanum. Et ſubdit longo ꝓceſſu oſtendens ſe populi romani furorē admiratum: qui terrarum uictor: & toti⁹ dominator orbis uniuerſus uelut duob⁹ nauigiis impoſitus binis cardinibus ſe crediderat: & ſeipm depugnātem ſpectabat periturus momento aliquo laxatis machinis. Verum māſurum theatrum ex quadrato lapide primus Pompei⁹ magnus romæ ſtruxit. De quo Cornelius Tacitus: Nerone inqt quartum Cornelio Coſſo conſulibus. Quinquēnale ludicrum romæ inſtitutum eſt more græci certaminis uaria fama: ut cuncta ferme noua. Quin. Cn. quoq; Pompeium incuſatum a ſeniorib⁹ ferunt qꝺ māſuram theatri ſedem poſuiſſet. Nā antea ſubitariis gradibus & ſcæna in tempus ſtructa fuerat. Et infra ſubdit: Sed conſultum pſimoniæ quod perpetua ſedes theatro locata ſit: potiuſq; īmenſo ſumptu ſingulos per ānos conſurgeret ac ſtrueret. huius theatri magnitudinē ideꝫ Cornelius Tacitus ex illo oſtendere uidet: qꝺ Nero nobilibus germanis populi romani magnitudinē oſtenſurus. Eos ut inquit in Pomponei theatrum populo plenum introduxit. Quin & teſte Plinio li. xxxiiii. naturalis hiſto. hoc ipm theatrum Nero inſano ſumptu inaurauit: ut in illo Tiridantem armeniorū regem exciperet. Verū Suetonio teſte: licet hoc theatrum a Cn. Pompeio incohatum fuiſſet: & magna pte extructum Caligula imperator abſoluit. Hoc inter miranda totius orbis ædificia Caſſiodorus in epiſtolis admirat. Apud hoc ipm theatrum Pompeius atrium ſui nominis (quæ multis poſtea in locis curia appellata eſt) ſtruxit. Quo in loco C. Cæſarem occiſum fuiſſe Suetonius ſcribit. Ante quod atrium porticus fuit pompeiana. De qua Ouidi⁹ de arte amandi dixit:

Tu modo pompeia lentus ſpatiare ſub umbra:

Cum ſol herculei terga leonis adit. Theatrum etiam ſummæ magnitudinis teſte Suetunio a Cæſare ſtruit: tarpeio monte accubans. Scænæ uero cauſa ex eo proceſſit: ut inde comici tragiciq; & cæteri poetæ ſua recitarent poemata. Sunt & additi pantomimi: quibus perſonatis tragicorum & poetarum inuenta per ſingulorum actuū aſſimulationem monſtrarentur. Erant & in ſcæna aulæa: erant præcones: erant tibicines: citharœdi: cornicines: choraules: organarii: ſymphoniaci: tragœdi: comici: homeriſtæ: funiambuli: pilarii: podarii. & ſimiles. Et ut ait Seruius in undecimo æneidos: ludi theatrales apud ueteres non erant niſi in honorez Liberi patris.

Theatrides cū. th. aſpirato ſcribit: fuit nomen uiri ꝓprium.

Thebe huius thebes: uel thebæ harum thebarum in plurali numero utrūq; ab auctoribus comperitur: & cū th. aſpirato ſcribitur: nomen fuit nonnullarum ciuitatum. Nam una in ægypto erat: quam teſte Diodoro ſiculo libro hiſtoriarum ſecundo: Buſyris ægypti rex condidit: & quam græci heliopolim: ideſt ſolis urbez uocauere. Cuius mœnia centum quadraginta ſtadiorum ambitu fuiſſe dixit. Eamq; magnis ædificiis ac ſpecioſis deorum templis: aliiſq; ornamentis pulcherrimis exornauit. Simili modo & priuatorum domus uſq; ad quartam & quintam contignationem ſtruxit. Ciuitatem inſuper non ægypti ſolum: ſed aliarum orbis omnium reddidiſſe fœliciſſimam idem auctor enarrauit. Hanc eandem Plinius libro trigeſimoſexto naturalis hiſtoriæ: penſilem totam fuiſſe ſcribit: ſubter quam reges ſoliti erant exercitus maximos armatorum educere nullo ſentiente ex oppidanis. Et quod mirabilius eſt medium oppidum fluuius interſecabat. Habuitque teſte Homero libro iliados quinto: portas centum: quod Iuuenalis tetigit in ultima ſatyra cum ait: Atq; uet⁹ thebæ centū iacet obruta portis. A qua ut Plini. cōfirmauit: regio thebaica æthiopiæ cōtermia denomiata ē. Alia fuit thebe ī boetia ab Cadmo Agenoris filio primū ædificata: ſz ab Amphioe: ut ī ea dictioe uidim⁹ muris plurimū exornata. Fuitq; urbs clariſſima: & Bacchi atq; Herculis patria: quā tandē Alexāder

magnus euertit uenditis ciuibus sub corona. Hæc nonnunq; a poetis draconigena nominat: quia a Cadmo cum q̃q; uiris natis ex quodam dracone ab ipso interfecto cõstructa fuit: & apud auctores obseruatum est ut thebani a thebis in boetia: & thebei a thebis in ægypto dicantur. Alia teste Homero lib. iliados. vi. fuit in cicilia patria Andromaches uxoris Hectoris: quod Ouidius li. i. tristium cum ait: Nec cruciere minus q̃ cuz thebana cruentum Hectora thessalico uidit ab axe trahi. de qua uidimus in dictiõe Andromache. Alia etiã teste Plinio libro. iiii. naturalis histo. fuit in lucania: quæ regio est Italiæ inter campaniaz & calabryam: ut uidimus in dictione Italia.

T heano cũ. th. aspirato scribit': habetq; accẽtum in fine. Fuit teste Homero li. iliados. vi. filia Cissi thracii: & Antenoris dia coniunx: quã troiani sacerdotio Mineruæ præfecerũt.

T echna cũ. t. exili & .ch. aspirato scribit': dicit apud nostros ars. Terentius: Quam scio hanc esse technã Parmenonis. & inde technites artifex. Vnde teste Vitruuio li. iiii. de architectura: Callimachus ob elegantiaz & subtilitatem artis marmoreæ Calotechnus fuit nominatus ideſt bonus artifex: & sic per oppositum cacotechnus malus artifex dici potest.

T hecla cum. th. aspirato & .c. exili scribit': nomen est ꝓprium mulieris.

T elamon cum. t. exili scribit': fuit Aeaci filius: frater Pelei patris Achillis: atq; pater Aiacis: & rex salaminæ: ut uidimus in dictione Asopus.

T elecrus cum. c. & .t. exilibus scribitur: rex fuit laconiæ.

T elemach⁹ cũ. t. & .ch. aspirato scribit': fuit fili⁹ Vlyxis ex Penolope: quẽ ad troiã pgẽs cũ uxore puulũ reliqt.

T elemus cum. t. exili & unico. l. atq; sine aliqua diphthongo scribit': fuit teste Homero in odyssea: & Theocrito in bucolicis unus ex cyclopibus & mantes magnus: q Polyphemũ occæcãdum ab Vlyxe prædixit: dicente ipo Polyphemo apud Theocritum in ea ægloga: quæ icipit Ἀσμὸιτασ καὶ Λάφνισ: de ipso scilicet Telemo: Τήλεμος ἔχθρὰγορέων ἔχθρα φέρωποτὶ ὄικον ὁπωσ Τεκέεσσι φυλάξτί. Ouidi⁹ uero lib. xiii. metamorpho. si texus iam emendatus habet' non Telemum: sed Telephum uocauit dicens:

Telephus eurymedes: quem nulla fefellerat ales
Terribilem polyphemon adit: luméq; quod unum
Fronte geris media rapiet tibi dixit ulyxes.

Sed ex defectu librarioꝝ ex similitudine nominum ꝓcessisse existimo.

T eleph us cum. t. exili: & unico. l. scribit': fuit Herculis filius ex Auge nympha ꝓgenit⁹: ũt Sophocles attestat' quem in siluis expositum a cerua lactatum dixit. Sed tractu temporis robustus effect⁹ in licia cithensib⁹ imperauit. Venienſq; deinde in auxilium troianoꝝ: dum Vlyxem inseqtur a trunco: quẽ in uinea forte ostẽdit præpeditus: ab Achille in sinistro femore uulnerat': sed a suis ꝓtectus manus illius effugit. Ac cum idies uulneris dolore grauaret': nec adhibita ꝓficerent remedia: Apollinẽ cõsuluit: qui respondit non aliter illum liberari posse: q̃ quod iterum ab Achille uulnerandus accederet: qui sic quoq; ab illo iterum uulnerat⁹ incolumis effectus est. Quod Ouidius tetigit li. i. de remediis cum ait:

Vulnus achilleo quæ quõdam fecerat hosti:
Vulneris auxiliũ pelias asta tulit. Quin & Pyrrhus Agamẽnoni apud Senecam in troade dixit:
Inhospitali telephus regno impotens
Dum mysiæ ferocis introitus negat:
Rudem cruore regio dexteram imbuit:
Fortẽq; tandẽ sensit & mitem manum. Quod Plinius ad naturalẽ referens historiam dixit ferri naturã stiticissimam esse & siccã. Quare in emplastris plagaꝝ cõsolidatiuis limaturã ferri medici cõsueuerũt adhibere ut Achilles edoctus a Chirone ꝑ imissionem ferri Telephi uulnus sanasse dicitur.

T elegonus cum. t. exili & absq; aliqua diphthongo scribitur: fuit Vlyxis filius ex Circe: qui postea patrez incognitum interfeciſſe ſcribitur.

T eleſco cũ. t. & .c. exilibus scribit': fuit nympha Oceani & Tethyos filia: ut ostendit Hesiodus in theogonia:

T elys cum. t. exili & .y. græco scribit': fuit teste Herodoto libro histo. v. Sybaritum tyránus: facitq; i genitiuo Telyos: ut Tethys tethyos.

T elesarchus cum. t. exili & .ch. aspirato scribitur: ciuis fuit samius.

T elestor absq; aspiratione: & unico. l. scribitur: fuit pater Euripidis.

T elonæus cum. t. exili & unico. l. atq; .æ. diphthongo in penultima scribitur: locus est ubi ꝓ magnis mercib⁹ exigitur. Nam Τέλοσ græce apud nos tributum & uectigal & pensio traducitur.

T ellus cum. t. exili & duplicato. l. scribitur: fuit teste Herodoto libro histo. primo: uir athenienſis: quem Solon Cræso beatiorem putauit.

T elum cum. t. exili & unico. l. scribit': omne id dicitur quod iaci potest: & a τήλοp quod latine longum ẽ deriuatur. Vnde & ꝓ gladio: q longus est nonnunq; sumitur. Virgi. li. ix. ænei. At nó hoc teluz mea quod ui dextera uersat Effugiens. ubi telum. i. gladium intellexisse Virgilium dixit Seruius.

T hemillas cum. th. aspirato & .i. latino: atq; duplicato. l. scribitur: nomen fuit uiri troiani.

Thectamenes prima cum.th.aſpirato:reliquæ ſine aſpiratione ſcribũtur:nomen fuit uiri ꝓprium.
Tempe cum.t.exili ſcribit̃:nemus eſt æmoniæ inter oſſam & olympum ſitũ:qnq; milibus paſſuũ in longitudinem tendens:arborib⁹ tectum ſe ab utraq; ripa penei fluminis in cælu3 tollentib⁹:quæ inter alia placidiſſimam umbrã reddũt.Nã p eius medium amnis peneus a pindi radicib⁹ ꝓfluens: iucũdiſſime diſcurrit: gramine ueſtitis marginib⁹ auiũq; concentu:& calculorum aquarum ſonitu peramœnus. Vnde ait Virgili⁹ in iiii.georgi.Paſtor ariſtæus fugiens peneia tempe.Et Ouidius in.i.metamorpho.inquit:

Eſt nemus emoniæ prærupta:quod undiq; claudit
Silua:uocant tempe:per quæ peneus ab imo
Effuſus pindo:ſpumoſis uoluitur undis.Et reliqũa.

Tempſa cum.t.exili ſcribit̃:fuit ciuitas brutiorum.
Tembrius cum.t.exili ſcribit̃:fuit teſte Orpheo in argonautica fluuius iuxta pontum.
Themis cũ.th.aſpirato ſcribit̃:fuit dea:quam teſte Feſto putabant eam eſſe:qua hõibus præciperet id petere quod fas eẽt:illãq; id eẽ exiſtimabant:quod fas é. Na3 θέμις fas apud græcos deſignat:habuitq; templum in boetia iuxta cephiſium amnem:ad cuius oraculum acceſſit Deucalion cum pyrrha uxore pro cõſilio reparationis humani generis.
Themiſtocles prima cũ.th.aſpirato:reliquæ ſine aſpiratione ſcribũtur:fuit uir atheniẽſis Neocli fili⁹:ab adoleſcentia infamis.Sed hanc infamiã mirandis uirtutibus reliquo ſuæ uitæ tempore expurgauit:adeo ut anteferat̃ huic nemo:uel pauci pares putent̃.Nam teſte Thucydide de inſtãtib⁹:quibuſq; ueriſſime iudicabat de futuris callidiſſime coniiciebat.Hic cu3 Xerxes & mari & terra bellum uniuerſæ inferret græciæ:cũ tãtis copiis:quantas neq; ante neq; poſtea habuit quiſq̃:ut in dictione Xerxes uidebimus:nõ ſolu3 ſalus patriæ & totius græciæ:ſed totius europæ fuit.Nam cũ maxime athenienſes peti dicerent̃:ob pugna3.ſ.maratho-niam:in qua perſæ turpiter debellati fuerant:& ipi delphos cõſultum qdnam facerent de rebus ſuis mitterent.Reſpondit Apollo teſte Herodoto:ut mœnib⁹ ligneis ſe munirent. Quod cũ nemo intelligeret: Themiſtocles perſuaſit conſilium Apollinis:ut in nauib⁹ ſe ſuaq; cõferrent.Quod ita fuiſſe cõpertum eſt. Nam ſic quoq; ſe cõponentes Xerxem ſua uirtute Themiſtocles nauali prœlio debellauit:& ex europa diſcedere tanto artificio curauit:ut ſe a Themiſtocle conſeruatu3 magis q̃ ſuperatũ crederet.Fecitq; præclara multa: quæ alii hiſtorici tractauerũt.De quo Quintilianus li.xi.de inſtitutione oratoria:Cæterum inquit quantu3 natura ſtudioq; ualeat memoria.Vel Themiſtocles teſtis:quẽ unum inter ãnum optime locutũ perſice conſtat.Vel Methridates:cui duas & uiginti linguas:quot natõnib⁹ imperauit:tradit̃ notas fuiſſe.Vel Craſſus ille diues:q cum aſiæ præeſſet:qnq; græci ſermonis differentias ſic tenuit:ut qua quiſq; eum lingua poſtulaſſet:eadem ius ſibi redditum ferret.Vel Cyrus:quẽ oĩm militum tenuiſſe creditũ eſt nomina.Quin ſemel auditos quãlibet multos uerſus ꝓtinus dicitur reddidiſſe Theodectes.
Thema cum.th.aſpirato ſcribit̃:dici poteſt latine poſitum.
Thenedus cum.t.exili ſcribit̃:fuit inſula notiſſima fama in conſpectu troiæ.
Thenſa cũ.th.aſpirato ſcribit̃:ſunt uehicula quib⁹ deoꝝ ſimulachra religioſe portabant̃.Vnde Liui⁹ lib.v. Quæ auguſtiſſima inqt ueſtis ẽ thẽſas ducẽtib⁹ triũphantib⁹:ut ea ueſtiti medio ædiũ eburneis ſellis ſedere.
Theognis cũ.th.aſpirato ſcribit̃:fuit poeta græcus.de quo Plato in li.de legib⁹ ſæpe meminit.
Theoclymenes prima cum.th.aſpirato:ſequẽs cum.t.exili &.y.græco ſcribit̃:fuit mantis quem Telemachus de Vlyxe conſuluit.
Theodorus cum.th.aſpirato ſcribit̃:nomen eſt uiri ꝓprium.de cuius cõpoſitione in antecedentib⁹ uidim⁹, & de illi⁹ accentu in dictione Proſodia circa finem.
Theodoſius cũ.th.aſpirato ſcribit̃:nomen fuit ꝓprium duorum clariſſimorum principum.
Theon cũ.th.aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Quintiliano li.xii.de inſtitutiõe oratoria:ſamius pictor:& in cõcipiẽdis ũiſionibus(quas græci φαντασιας uocant)eximius.
Theopompus cum.th.aſpirato ſcribit̃.Quo nomine clariſſimi uiri nominati fuerunt.Vnus fuit ſpartanorũ rex:de quo Quintilianus de inſtitutione oratoria:& Valerius de moderatione meminerũt.Alius teſte Gellio libro.x.noctium atticarum:fuit tragicus & orator.
Theophraſtus prima cu3.th.aſpirato ſcribit̃:fuit creſius.& teſte Anthenodoro in li.deambulationũ.viii.ſullonis filius.In propria patria audiuit primo Leucippum ciuẽ ſuu3.Inde cũ Platonem audiuiſſet: ſe ad Ariſtotelem tranſtulit.Eoq; in chalcidem ꝓfecto illi in ſcolæ regimine ſucceſſit.Fuit uir ſummæ prudentiæ:ſtudiiq; ſingularis:atq; eloquii admirandi.Ita ut cum antea teſte Laertio in uitis philoſophorũ:& Boetio ſup libros periphermenias Ariſtotelis:illi tyráno nomen eẽt:ob diuinam eloquẽtiam Ariſtoteles Theophraſtũ uocitauerit.Et ut idem rettulit Boetius ſuper Porphyriũ:cõſueuit Theophraſtus in oĩbus his:quæ poſt magiſtrum diſputat leuiter illa ptingere:quæ.ſ.ab ipo Ariſtotele dicta ante cognouit.At quæ ab illo non ptractata fuiſſe pcæpit diſſerit diligentius.Itaq; circa trecenta librorum uolumina edidit.Et teſte Laertio libros tres priorum analyticorũ ſcripſit:& poſteriorũ ſeptem.De naturis.xviii.quorum ſeptem ut grandẽ & precioſiſſimũ theſauꝝ teneo.De naturalibus hiſtoriis decem.De motu tres.De quæſtiõib⁹.xxiiii.De diis.iii.

De legibus unum. De poetica unum. De oratoriis præceptis unum: qn & plures alios: quos omnes diuina eloquẽtia præditos dicũt. Creditꝫ & primum illũ: quẽ metaphysicoꝝ Aristotelis dicimus: librum illius fuisse Verum cũ teste Gellio li. noctium atticaꝝ. viii. Omniũ suæ ætatis facũdissimus eẽt: uerba tamẽ pauca ad populum atheniẽsem facturus: deturbatꝰ uerecũdia siluit. Pergebant ad eũ audiendum teste Pamphylo in uigesimosecũdo cõmẽtariorum libro: duo milia discipulorꝝ. & ut idem auctor rettulit Menãdrum comicum istituit. Habuit & Nicomachũ Aristotelis filium discipulũ: quem teste Aristippo in antiquis delitiis lib. iiii. libidinose amauit. Fuitq; beneficus & affabilis: & athenienſibꝰ mirum in modũ gratissimus. habebatq; hoc semper in ore: Sumptus preciosissimus tempus ẽ. obiit ãnorum. lxxxv.

Terebrum & terebra cũ. t. exili scribitꝫ: ut qdã putant græcũ ẽ: & a uerbo Τερέτρω quod est forare descẽdere dicunt. Alii uero qbus magis adhæreo latinum putant: & a terendo deducũt: atq; ex se diminutiuuꝫ gignit terebellum non terebellam.

Teredon cũ. t. exili scribitꝫ: uermis est ille: q rodit ligna. & græcũ esse cõtẽdunt: atq; ab sono illos deducere dicunt: qui est Τερηδών. Nõnulli uero ex nostris capta opportunitate a terendo deducũt.

Terebinthus prima cũ. t. exili: penultima cũ. i. latino: ultima cũ. th. aspiratꝫ scribitꝫ: arbor est quædam nigruꝫ lignum cũ splendore præferens: habẽsq; soliditatem in buxi speciem. Virgili. li. x. ænei. Inclusum buxo aut orithyia terebitho Lucet ebur. De hac arbore late Plinius in. xiii. naturalis histo.

Tereus cũ. t. exili scribitꝫ: fuit rex thracum: & Martis filius ex Bistonide nympha: ut Callimachꝰ enarrauit: dicente etiam Ouidio li. vi. metamorpho. Et genus a magno ducentem forte gradiuo. Hic teste Solino i cenienſi trhaciæ regione bectiam urbẽ p regia possidebat. Sed cum teste Ouidio præallegato loco athenas bellica uirtute a barbaris liberasset: loco meriti: ut inter eum & Pandionem athenaꝝ regẽ firmior amicicia seruaretur: Prognem Pandionis filiã duxit uxorem. Quinto deinde sequẽti anno Progne marito blandiens: cum iam illi Itym filium peperisset: Si gratia (dixit) ulla mea est: uel me uisendam mitte sorori: uel soror huc ueniat. magni mihi muneri instar germanam uidisse dabis. Profectus igitꝫ athenas Tereus impetrauit a Pandione: ut ad uisendam sororem duceret Philomenã: quam cũ sua litora tetigisset: in nemora alta traxit: & turpiter stuprauit: frustra clamato sæpe parente: sæpe sorore sua. & cũ clamare: ac lamẽtari minime cessaret ira cõcitꝰ Tereus linguam illi ense abscidit: atq; fidis mulierũ custodibus dereliquit. Inde ad Prognem fiens ueniens dixit Philomenam maris nausea deperisse. Interim Philomena in candida tella purpureis filis mala intexuit ppetrata: rogauitq; gestu ancillam: ut tellam ipam ad Progne deferret. Qua conspecta premens altum corde dolorem Progne: & læticiã confingens instantibus Bacchi orgiis thyrsis & pellibus: cum multis ornata mulieribꝰ siluas penetrans: & fractis sororis ianuis Philomenam simili habitu indutã cõduxit in regiam. Ibidẽq; furiarũ stimulis agitata: Itym quem Tereo fuerat enixa ppriis manibus iugulans: patri comedẽdum apposuit. Et post epulas Sicut erat sparsis furiali cæde capillis Prosiliit natiq; caput Philomena cruentum Misit in ora patris. Quas cũ Tereus gladio pſequereꝫ: in aues sui nominis cõuersæ sunt. Progne in hirũdinem: Philomena in eius nominis auiculam: Itys in fasianum: & Tereus in upupam: ut elegantissime ptractauit Ouidius: & nec minus eleganter nostra ætate Gregorius Corratius uenetꝰ in præstantissima tragœdia: cuius titulus est Progne. Facitq; Tereus declinatione græca in genitiuo Tereos. ut Martialis in ultimo: Flet philomena nefas incesti tereos: & quæ Muta puella fuit: garrula fertur auis.

Thermæ cũ. th. aspiratꝫ scribitꝫ: & a θερμόν: quod est calidũ deducitꝫ. Naꝝ ea loca: quæ aut calẽtibꝰ aquis: aut ipo sine aqs fornice: igni calefacto lauandi sudandiue usibus deputata: thermas græco uocabulo uocauere Itaq; cũ romanis frequens: atq; quotidianus eẽt lauandi usus: ut romanæ oẽs atteſtanꝫ historiæ. ad id quoq; res ipsa p cessit: ut ciues fere oẽs: q diuitiis abũdare uidebanꝫ: priuata balnea in ppriis domibus detinerent. Hinc Cicero p epistolam Terentiam uxorem monet: ut curet labrum in balneo eẽ. qn & in aliis. Q. fratreꝫ nsiæ pcõsulem certiorem reddit de balneis: quæ in arpinate extrui curabat. Sed præter priuatorum ciuium multa sunt publice instituta balnea: in qbꝰ plæbs ipa p libito se lauare consueuerat. Quæ sane cũ ad principum luxuriam ducereꝫ: nihil magis populare putabanꝫ: q̃ cũ pmiscue cũ plæbe lauabanꝫ. Nõnulli etiã frequentius: ut Cõmodus imperator: q teste Capitolino septies in die lauabat: comedebatq; in thermis. Quin & Gordianum iuniorẽ ita lauandi cupidum dixit idem auctor: ut æstate quater: aut quinquies in die: hyeme secundo lauaret. Galienũ similiter iuniorem lauisse dixit æstate in die septies: hyeme bis uel tertio. Quẽ præfecti magistriq; officiorum omnes sæpissime sequebanꝫ: & conuiuiis nationibusq; simul cũ principe insistebant. Admittebanturq; sæpe mulieres pulchræ: & puellæ cum his anus deformes: cum quibus iocari se princeps dicebat. Sed teste Helio Spartiano in Alexandri Seueri uita prohibuit Alexander balnea romæ: cũ mulieribus mixtis uiris exhiberi: quod prius prohibituꝫ Heliogabalus fieri permiserat. Namq; ipsi principes ad suam luxuriam: & populi solatium ingentia & immania thermarum ædificia construxerũt. De quibus Ammianus libro. xvi. rerum gestarum inquit: lauacra romæ in modum prouinciarum extructa uidenꝫ In quibus principum luxuria eo perducta est: ut nulla in re modestiam sobrietatemq; seruassent. Verum ut præfatus Helius rettulit: Alexander brachtearioruꝫ: uitrariorum: pellionum: clauſtrariorum: argentarioꝝ aurificum: cæterarumq; artium pulcherrimũ instituit uectigal. Ex quo iussit thermas: quas ipse & supiores

fundauerant principes calefieri:& populo uſibus exhiberi. Siluas ipſe in thermis publicas deputauit: addiditq; oleum luminibus thermarum:cum antea non ante auroram paterent: & clauderentur ante ſolis occaſum. Et infra ſubdit: Opera ueterum principum inſtaurauit. Ipſe noua conſtruxit:iuxta eas quæ neronianæ fuerant:nemus thermis ſuis de priuatis ædibus:quas emerat:dirutis ædificiis fecit Antonini Caracallæ thermas additis natatoriis perfecit & ornauit. Et ſubdit idem Spartianus Alexandrum ipſum opus ſuum duobus primuq; marmoribus porphyrico & lacedonico iſtituiſſe:etiaq; palatio exornato. & alibi refert illũ thermis ſuis & ueterum frequéter cum populo uſum fuiſſe. & licet plures fuiſſe credamus:duodecim tamẽ nos thermas ex antiquis ſcripturis ãnotauim⁹:ut agrippinas:neronianas: Veſpaſiani Titi:domitianas:antonianas:alexandrinas:gordianas:ſeuerianas:dioclitianas:aurelianas:cõſtantinianas:& nouatianas. Agrippinæ iuxta pantheon:& nõ longe a Minerua fuerunt quarum ueſtigia adhuc extant. In quibus teſte Plinio libro xxxvi. naturalis hiſto. Arcus & pauimenta ex uitro poſuit. Et ut atteſtatur Rurſus in deſcriptionibus nõ longe ab agrippinis alexandrinæ fuerunt. Cuius adhuc apud beati Euſtachii eccleſiam ueſtigia conſpiciuntur. Quas ipſe Alexander Spartiano teſte iuxta neronianas ædificauit. Martialis in. xii. Et thermas tibi habe neronianas. Antõianæ thermæ:q̃ Baſſiani Antonii Caracallæ fuere:ſitæ fuerũt teſte Spartiano i regiõe piſcina ad uiã ardeatinam:nunc iuxta cœnobiũ ſancti Xiſti: & eccleſiam ſanctæ Priſcæ ac ſanctoꝝ Nerei & Achillei Quarum celſam ſolcariam eodẽ referente auctore architecti negabant poſſe ulla ratiõe fieri:niſi qua facta eſt. Nam ære & cupro cãcellos confectos dixit:qbus cameratio tota concreta eſt:& tãtum é ſpatii:ut id ipm potuiſſe fieri negent docti mechanici. Thermas uero gordianas ſcribit Iulius Capitolinus iuxta gordianorum domum in uia preneſtina fuiſſe:quales præter urbem tunc nuſq; haberet orbis terrarum:& domũ ducentas habere colũnas uno ſtilo dixit. Vbi nunc poſt eccleſiã ſancti Euſebii multæ & maximæ cernunt ruinæ Conſtantinianas ab Apollodoro traditum legimus in exquiliis fuiſſe in dictione roma:cum exquiliaꝝ montem deſcripſimus oſtendere curauimus. Quin & in eodem monte ſimili modo nouatianas extitiſſe mõſtrauimus. De ſeuerianis uero thermis nihil aliud certum habemus:q̃ Spartiano teſte Seuerum Aphruq; impatorem illas in tranſthyberina regione ædificaſſe. Idem de aurelianis Flauius Vopiſcus ſyracuſanus ſcripſit eaſq; hyemales Aurelianum principem i tranſthyberina regione ædificaſſe:quod aquæ frigidi aeris ibi deeſſent. Thermas autẽ Titi iuxta tẽplum pacis:quod ædificinm fuit patris ſtructas legimus. At uero domitianas uoluerunt qdã ex auctoritate Petri bibliotecharii iuxta ſancti Silueſtri cœnobiũ extitiſſe. Ait enim præfatus Petrus beatũ Silueſtrum eccleſiã in thermis domitianis ædificaſſe:quæ poſtea eius nominis fuit.

T hermodoon cum.th.aſpirato:& duplicato.o.poſt.d.ſcribit̃:pleno.ſ.nomine:& abſq; ſynæreſi.habet accẽtum acutum in penultima:quem apud nos cum græcum ſit nomen obſeruat.at cum ſynæreſis illa duo.o.in unum longum cõuertuntur:in quod tranſit accentus circunflexus:ut uidimus in dictiõe Proſodia. Ouidi⁹ li.iiii.de ponto:Et tu fœmineæ thermodoon cognitæ turbæ. Nam fluuius é in regione colchidis:iuxta quẽ amazonides habitauerunt:de cuius tamen ortu uariæ ſunt ſententiæ.

T hermopyle cum.th.aſpirato:&.p.exili:ſequente.y.græco ſcribitur:mons eſt longiſſimus:qui mediam ꝓrſus græciã diuidit:ſicut & apœnini dorſo Italia ſcindit̃:ut atteſtat̃ Liuius de bello macedonico li.v. Habetq; anguſtas fauces:a qbus pylarum.i.portaꝝ nomen aſſumpſit.iuxta quas cũ aquæ ſint calidæ thermopylarũ nomen adeptus eſt:apud quas magnus Xerxis exercitus corruit.

T hero cum.th.aſpirato ſcribitur.græci uero addunt.n.in fine:ac dicitur ὴρόν:quaſi ardens.nomen eſt proprium:de quo Pindarus meminit:& Virgilius in decimo cum ait: Occiſo therone uirum:qui maximus ultro Aeneam petit.

T herſilochus cum.th.&.ch.aſpiratis:&.i.latino ſcribit̃:nomen eſt uiri ꝓprium.

T herſites prima cum.th.aſpirato:penultima cuꝫ.i.latino:& ultima cum.t.exili ſcribit̃:fuit uir græcus:Quo nõ deformior alter uenerat ad troiam ut dixit Homerus:Linguaue ꝓteruior alter. Vnde ait Iuue. in ſatyra Stẽmata qd faciunt:Malo pater tibi ſit therſites dũmodo tu ſis Aeacidæ ſimilis.

T hera cum.th.aſpirato ſcribit̃:inſula ponitur ab Herodoto libro hiſtoriaꝝ.iiii.quam Iuſtinus puto theranem:& nos corſicam dicimus:qa in illa Cyrnum regnaſſe dixit. Vnde & ab illo cyrnus etiam cognominata fuit:q̃ filium habuit Ariſteum:cui nomen fuit Batus ob linguæ obligationem:ut poſuit Iuſtinus. Herodotus uero exponit uocatum lingua libyca ideſt regem:qui deinde urbem cyrenẽ in libya ædificauit: ut in dictione cyrene oſtendimus.

T hericyon prima cum.th.aſpirato:ſequens cum.i.latino:penultima cum.c.exili &.y.græco ſcribitur: nomẽ fuit uiri proprium.

T erpſichore prima cum.t.exili:ſequens cum.i.latino:penultima cum.ch.aſpirato ſcribit̃:una fuit ex nouem muſis:ſic quoq; a Τέρπομαι:quod eſt delector cognominata. de qua in dictione muſa.

T heſaurus cum.th.aſpirato ſcribitur.

T heſeus cum.th.aſpirato ſcribit̃:fuit ægæi athenarum regis filius ex Aethra coniuge:qui dũ eſſet adoleſcẽs operante Medea nouerca pene a patre ueneno periit. Sed poſt mortem patris ad regnum athenarum euectus tot memoratu digna perægit:q; inter plures Hercules unus ipſe cõnumeret̃. Et inde theſides cũ.i.latio

pro Hippolyto ponit: ut Ouidius heroidum epistolaꝝ quarta:
Thesides theseusq; duas rapuere sorores.

T hesmophorea cum.th.aspirato scribit: sacra sunt Cereris: quæ a nostris cerealia dicuntur. sed uerbum ipm legis lationem disignat. Nam θεσμός legem indicat: & phoria lationem. Et hoc ideo quia leges hominib⁹ prima Ceres indidit: dicente Virgilio in.iiii. Legiferæ cereri. Nam ante inuentum frumentum homines sine lege uagabantur: illo inuento abiecta fuit feritas: & ex agrorum diuisione primo nata sunt iura. Vnde bene Ouidius in.v. metamorpho. musam dicentē introduxit: Prima ceres unco glebam dimouit aratro. Prima dedit fruges alimētaq; mitia terris. Prima dedit leges. cereris sunt oia munus.

T hessalia cum.th.aspirato & duplicato.s.atq;.i.latino scribit: regio est græciæ: quæ sub attica olim compræhendebatur: sed prius teste Plinio li.iiii. naturalis histo. æmonia dicta fuit. Eademq; pelasgis & conargos: atq; hellas: thessalia & dryopis semper a regibus cognominata fuit. Et subdit Plinius: ibi genitus rex noie Græcus: a quo græci: ibi Hellin⁹: a quo hellines. Ex his phiotæ oppida celebrata hellas: halos: lamia: phthia Eadem a rege Thessalo ibi regnante thessalia dicta fuit. Sed ut refert Herodotus li. histo. vii. & post illū alii plures: fama est thessaliam fuisse olim lacum: a montibus undiq; concluſum. Nam (ut prosequitur) ab oriēte habet montem pelium: & coniunctos colles: a septētrione olympum: ab occidente pindum: & a meridie othiym. In quorum media concauitate thessalia ipsa concluditur: per quam iam quinq; fluuios principales decurrere dixit: uidelicet Peneum: Apidanum: Oenochonum: Enipheum: & Parmisum. Qui omnes deide in unum commixti per unicum solum transitum in mare decurrunt: & solius Penei nomen detinent. Nam per mediam uiam: quæ sola est iter olympum & ossam gradiens: ipse Peneus in ægæū mare descendit. Hanc uiam eodem auctore teste a Neptuno factam dicunt: seu (ut magis asserere uidetur) a terræmotu p ipm deū inducto: ut thessaliam ipsam habitabilē efficeret. Lucanus uero in.v. dixit id Herculem confecisse. sed ut ait Herodotus diligenter inspicientibus manifeste apparet terræmotus opus fuisse.

T esiphone cū.t.exili: & non cū duplicato.s. sequente.i.latino scribit: una dicitur ex furiis infernalibus: ut uidimus in dictione alecto. Cōponiturq; dictio ex Τίω: quod est Τιμωροῦμαι ulciscor: & phonon necem. nō nulli uero seruantes ipsum.i. paruū in prima: nec in.e. apud nos cōuertētes dicunt tisiphone.

T hesis cum.th.aspirato &.i.latino scribitur: dicitur a nostris positio uel positura: & est figura: q̄ sensus orationis per cola: commata: & periodos: distinguit. dicta quidem positura: quia punctis positis conuenientes denotat sensuum partes. uel quia ibi uox pro interuallo distinctionis deponitur. Nam dum in initio pronūtiationis nondum plena pars sensus est: & tamen respirare oportet: subscribatur punctum: quod a græcis comma: idest perticula dicitur: a nostris subdistinctio uocitatur: eo q̄p sub littera: uel ad finem litteræ signabatur sic uidelicet: nos iam uirgula utimur. Vbi uero in sequentibus iam sentētia sensum præstat: sed adhuc aliquid de sententiæ plenitudine restat punctum signabatur: quod dicitur colon.i. membrum & circa litteræ medium ponebatur: loco cuius nos hodie duobus punctis utimur. Vbi autem nos plenam sententiæ clausulam facimus: fit punctum: quo periodus: hoc est terminus dicitur: ut in ea dictōe uidimus. Apud nos uero uocatur distinctio: quia integram a sequentibus distinxit sententiam. & hoc apud oratores. Cæterum apud poetas ubi in uersu post duos pedes syllaba alicuius dictionis remanet cōma dicitur: hoc est particulæ præcisio: quæ per scansionem facta est. Vbi uero post eosdem pedes nulla dictionis pticula remansit: colon dicit & totus uersus periodos dicitur.

T hespici cum.th.aspirato scribit: populi sunt græciæ.

T hestylis cum.th.aspirato: sequēs cū.t.exili &.y.græco: ultima cum.i.latino scribit: nomen ē ꝓpriū mulieris de qua Theocritus & Virgi. meminere.

T hestor prima cum.th.aspirato: sequens cuꝫ.t.exili scribitur: fuit troianus pater Calchantis: ut ostendit Homerus libro iliados primo.

T heta cum.th.aspirato: sequens cum.t.exili scribit: nomē est litteræ græcæ: quæ ūim detinet.th.aspirati. De qua in initio huius tractatus. T. litteræ uidimus.

T hetis prima cū.th.aspirato: sequēs cū.t.exili (quādo ꝓ matre Achillis poni cōsueuit) scribit. Et fuit filia Chironis & uxor Pelei regis thessaliæ: ut ait ipse Chiron apud Orpheū in argonautica καὶ ἡμέτερον κοῦρον θέτις ἀργυροπέζα. De qua Ouidi⁹ li.xii. metamorpho. Virgili⁹ etiam meminit circa finem libri.vi. ænci. quādo ait: Leua tenet thetis & melite panopeaq; uirgo. cui⁹ tam prima syllaba q̄ secūda breuis ē: & declinatur thetis huius thetidos uel more nostro thetidis.

T ethys prima cum.t.exili: sequens cuꝫ.th.aspirato &.y.græco scribit: & hac quoq; litteratura descripta fuit teste Crispo filia Cæli & Vestæ: atq; uxor Oceani. Ouidius uero uidet eam filiam fuisse Titani cum ait li. fastorum.v. Duxerat oceanus quōdam titanida tethym. & habet tam primam q̄ secūdam longam: de qua intellexit Virgilius libro georgicorum primo cum ait: Teq; sibi generum tethys emat omnibus undis. Et declinatur Tethys huius tethyos: ut Orpheus in argonautica: καὶ Τήθυος ἔσχατον ὕδωρ. Ouidius i præfato libro: Pars credidit esse.
Tethyos has neptes oceaniq; senis. Martialis li.i. epigrāmatum: Et quem supremæ tethyos unda ferit.

Tetrametra absque aliqua aspiratione scribitur. Componiturque a tessara: quod est quattuor: & metrum: carmina quattuor pedum.

Tetrarcha sola ultima aspiratur: ille dicitur qui quartaꝫ regni partem detinet. Et componitur ex τέταρτος qui est quartus: & ἀρχός princeps.

Tetradoron absq; aliqua aspiratione scribit̃: interpretari ualet quattuor palmoꝝ. Nam cõponit̃ ex tetra: qđ est quattuor: & dorum palmus: dicente & Plinio li. xxxv. naturalis histo. Græci enī antiqui dꝰorum palmaꝫ uocabant. Et inde pentadoꝝ qnq; palmorum: & similia dicuntur.

Tethippobatæ prima cũ. t. exili: sequẽs cũ. th. aspirato & .i. latino: qn & geminat̃. p. atq; ultima sine aspiratiõe scribitur: sunt Herodoto teste populi in libya iuxta asbiteos.

Teucer & quãdoq; Teucrus: ut in antehabitis uidimus: absq; aliqua aspiratione scribit̃: fuerunt hoc nomine duo celebres. Vnus quidem Scamandri cretensis filius: qui relicta creta in phrigiam ueniens repperit Dardani posteros in uallibus habitare. quibus (ut dixit Seruius super. iii. æneidos) arcem construxit. dicẽte etiã Anchise apud Virgilium eo libro de creta loquẽs: Maximꝰ unde pater si rite audita recordor Teucrus rhœteas primum est aduectus ad oras. & reliqua quæ sequũtur. Alter uero Teucer fuit Telamonis filius ex Hesiona Laomedontis regis filia: & Priami sorore: ut poetæ omnes affirmant. Nam cum Hercules cum argonautis accederet: & troiam caperet: Telamonem ob insignem uirtutẽ Hesiona donauit. ex qua etiaꝫ ut ostẽdere uidetur Homerus Aiacem genuit. At Sophocles in ea tragœdia: quæ iscribitur αἴας μαστιγοφόρος Aiacem dixit ex iusta quidem uxore Teucrum uero ex Hesiona (quæ captiua & serua fuerat) natum fuisse: q cũ post troiæ euersionem salaminã ad patrem rediret inuisus patri: qa Aiacis obitũ non uindicauerat: ut etiã attestatur Iustinus li. xliiii. cyprum insulam (a Belo patre Didonis tũc subactam) accessit: & urbẽ in ea cõdidit: quam de patriæ nomine salaminam uocauit. Et alia quæ ponit Iustinus.

Teudamedus cũ. t. exili scribit̃: fuit teste Homero li. ii. ilidos: pater Pelasgi.

Teus cũ. t. exili scribit̃: fuit teste Herodoto libro historiaꝝ. i. urbs in lydia. Vnde teius teia teium nomen patrium deriuatur. Horatius libro odarum. iiii. Non aliter samio dicunt arsisse bathyllo Anacreonta teum, p teium: ut in dictione anacreon uidimus.

Teutates absque aliqua aspiratione scribitur: nomẽ est lingua gallica Mercurii: qui ab illis humano sanguine placabatur: dicente Lucano libro primo:

Et quibus immitis placatur sanguine diro
Teutates horrẽsq; feris altaribns hesus.

De qbus Lactantius li. diuinaruꝫ institutionũ primo: galli inqt Hesum atq; Teutatem humano cruore placabant deos. q sane ferialis ritus diu similiter apud italos stetit: q latialem Iouem & Saturnum humana placabant hostia.

Teuthramides prima cũ. t. exili & .eu. diphthongo: sequẽs cũ. th. aspirato: penultima cum .i. latino scribitur: fuit phryx: & patria aristæ: & pater Axyli: ut in ea dictione uidimus.

Thyasus cũ. th. aspirato & .y. græco scribit̃: saltatio apud nos: & chorea dici potest: quæ Baccho exhibebat̃: deduciturq; a θύω: quod est sacrifico: quia in illius sacrificiis exerceri cõsueuerant. de quo Virgi. i Daphni: Daphnis thyasos inducere baccho.

Thyas cũ. th. aspirato & .y. græco scribit̃. Et dicit̃ sacrificula Bacchi. Nam teste Seruio sicut a Baccho baccha sic a Thyoneo thyas. Virgilius li. æneidos quarto: Thyas ubi audito stimulant trieterica baccho. Reperitur etiam bacchis bacchidis.

Thyella cum. th. aspirato & .y. græco: atq; duplicato. l. scribitur: dicitur a nostris procella: ponitur q; ab Homero pro una harpyiarum.

Tiara cũ. t. exili & .i. latino scribitur: ornamentũ est quoddam capitis: quo mulieres persicæ primitꝰ utebant̃: ut Iustinus de Semiramide: quæ caput tiara texit. qua deinde usi sunt reges & sacerdotes. Similiter Herodotus libro historiarum primo: gestamen est inquit capitis persicum. Seruius super. i. tantummodo dixit: tiara est pilleus phrygius. Et Virgilius usus est masculino genere. Iuuenalis uero fœminino: ut Phrygia uestitur bucca tiara.

Tyana cum. t. exili & .y. græco scribitur: fuit teste Philostrato li. i. de uita Apollinii Tyanei urbs cappadociæ.

Tibareni cũ. t. exili & .i. latino scribit̃: fuerũt teste Herodoto li. histo. iii. populi scythici in asia.

Tyberis prima cuiꝫ. t. exili & .y. græco scribitur: fluuius est Italiæ: ab apœnnino defluens ex alpibus falterone paulo altius q; tuscus arnus. Et primo tusciaꝫ ab umbris diuidens auctus pluribus fluuiis romam deuenit: quam a ianicolo separat: & ultimo hetruriam a ueteribus latinis diuidens in mare tyrrhenum defluit. dictꝰ Tyberis (ut putat Festus) a Tyberi tuscoruꝫ rege: uel a Tyberino rege albanorum. Seruius uero super. viii. æneidos inquit: Tyberim Alii a rege aboriginum dictum putant: qui dimicans iuxta euꝫ occidit. Alii a quodam aborigine: quem Glaucus Minois filius in Italia interemit. Alii inter quos Liuius ab Albano rege q in eum cecidit. Quam ultimam opinionẽ secutus Ouidius libro. ii. fastoꝝ inqt:

Albula quem tyberim uersus tyberinus in undis:
Reddidit. hybernis forte tumebat aquis.

Verum & ante regem hunc thybris cum. th. aspirato dictus fuit.

Nam cum Euander ad Aeneam longo tempore ante regem Tyberinum loqueretur (nondum enim cõstructa fuerat alba) dixit apud Virgilium libro. viii.

Tum reges asperq; immani corpore thybris:
A quo post itali fluuium cognomine thybrim
Diximus. amisit uerum uetus albula nomen.

Forsitan etiam post primum uersum uerba sunt poetæ non Euandri. Alii non a morte cuiuspiam regis: sed regem quẽdam tuscorum latrocinari circa ripas huius fluminis consueuisse: & a crebris iniuriis quib⁹ transeuntes afficiebat thybrim cognominatum fuisse asserunt: quasi esset fluuius τῆσ ὑβρεωσ: idest iniuriæ: ex qua ratione cum ὑβρις aspiretur: thybrim aspirari uolunt. Alii uero ex alia causa hoc idem accidisse uolũt Nam Seruius quoq; super tertio æneidos: & græci nõnulli exponentes Theocritum dicunt: q̃ cum quodã tempore syracusani apud siciliam uicerint athenienses: ingentem hostium multitudinem captiuarunt: & eã cæsis montibus addere fecerunt monumenta ciuitati: tunc auctis muris etiam fossa facta: quæ aqua repleta munitionem redderet patriæ. Hanc igitur fossam per hostium pœnam & iniuriam illis factam thybrim uocauerunt: uidelicet ἀπο τῆς ὑβρεωσ. Postea profecti siculi ad Italiam eam tenuerunt partem ubi nunc roma est usq; ad rutulos & ardeam: unde est: Fines super usq; sicanos. & albulam fluuium ad imaginem fossæ syracusanæ thybrim: quasi τὴν ὑαρίν: hoc est ignominiam uocauerunt. & sic quoq; cum. th. aspirato scribendum esset: quod in antiquissimis & emendatissimis codicibus de thybri semper scriptum comperimus: licet tyberim & tyberinum absq; aspiratõne scribant. Quare puto prius albulam dictum: deinde thyberim cum. th. aspirato ab immani rege: uel ἀπο τῆς ὑαριωσ uocitatum. postea tyberim sine aspiratione a Tyberino rege albanorum in illo summerso. Nec Ouidii uerba nos asserere cogunt ante Tyberinus in illo summersum immediate albulam uocitatum: ut etiam ex Plinio libro tertio naturalis historiæ insinuat'. hæc uerba dicente Tyberis ante thybris appellabatur: & prius albula dictus fuit. hæc ille. Dicitur etiam Tyberinus fluuii deus: ut Virgilius libro georgicorum. iiii. Vnde pater tyberinus & unde aniena fluenta. Nonnunq̃ uero: & pro pisce ponitur: ut Iuuenalis in satyra: Si te propositi ait: Vos anguilla manet longæ cognata colubræ: Aut glacie aspersus maculis tyberinus.

T ibisis cum. t. exili & .i. latino ubique scribitur: fluuius est scythiæ: teste Herodoto libro historiarum. iiii.

T ybur cum. t. exili & .y. græco scribit'. Priscianus de quo miror latinum dixit libro. vii. dum de tertia declinatione pertractat. Cui & historia: quæ græcum nomen esse ostendit: & antiqua scriptura: quæ cum .y. græco illud scribit: ut in antiquis inscriptionibus conspexi: aduertatur. urbs est sexdecim milibus passuũ ab urbe roma distans. Quam teste Solino ex auctoritate Catonis Cathyllus arcas: & præfectus classibus Euandri cõdidit. Plinius uero circa finem libri. xvi. naturalis historiæ: aliud sentire uidetur: dicens tyburis originem multo ante urbem romam habent adhuc. Apud eos extant ilices tres etiam Tyburto conditore eorum uetustiores: apud quas in auguratus traditur fuisse. trandunt autem eum filium Amphiarei: qui apud thebas obierit: una ætate ante iliacum bellum. hæc ille asserens Tyburtum non Cathyllum tyburis oppidum condidisse. Verum Sextius græcus historicus libro antiquitatum. vi. Hos celebres auctores in hunc modum cõcordasse uidetur. Ait enim ut ex eo loco ad uerbum traduximus: Cathyllus Amphiarei filius fuit. Hic post prodigialem patris interitum apud thebas: de quo nos iam uidimus in dictione Amphiareus: iussu Oiclei aui sui cum omni fœtu: & sacris missus tres liberos in Italia procreauit Tyburtum Coracem & Cathyllum: qui depulsis ex oppido haud longe a roma posito ueteribus sicanis: a nomine Tyburti maximi natorũ filii oppidum uocauerunt. Hæc Sextius: cui Virgilius consentire uidetur cum ait: libro æneidos septimo:

Fratris tyburti dictam cognomine gentem.

Nam ut idem Sextius prosequitur non desunt inquit: qui dicant singulum fratrem ciuitatem singulam cõdidisse. Testis est mons: qui adhuc cathyllus dicitur: & corax oppidum famosum inter uolscos. Estq; situm tyburis oppidum loco maxime eluoso: quod Iuuenalis tetigit cum ait: in tertia satyra: Et proni tyburis arce. Quin & fluminis anienis decurrentibus aquis etiam humido: quod Ouidius libro fastorum. iiii. tetigit cum ait: Iam mœnia tyburis udi Stabant argolicæ quæ posuere manus. Est etiam uentosus dicente Horatio Romæ tybur amant uentosum: tybure romam. ubi tybure pro tyburi teste Seruio super. iii. æneidos: q dixit: a tybur denominatiuus tyburtis ducitur: quod pro tyburis ponit': teste Capro. sicut quiritis, p quiris: & cæritis uel cæretis: p cæres. Vnde hic & hæc & hoc tyburs gentile nomen est.

T ycha cum. t. exili & .ch. aspirato scribitur: fuit teste Hesiodo in theogonia nympha filia Oceani & Tethyos

T icenum cum. t. & .c. exilibus: atq; .i. latino scribitur: oppidum est insubrium: quod nũc papia dicit'. Nam ut ostendit Ptholemæus in geographia: Insubres habent mediolanum: nouariam: comum: & ticenum.

T ydeus cum. t. exili & .y. græco scribitur: habetque accentum in prima: fuit filius Oenei regis calydoniæ ex Euribœe: ut dixit Seruius super sexto æneidos: uel ex altera uxore: ut alii asserunt: qui cum uenando fratrẽ Menalippum inaduertenter occidisset, furorem populi extimescens: relicto paterno regno: ad Adrastũ argiuorum regem confugit. & alia: quæ de illo prosequitur Statius libro primo secundo & tertio atq; octauo suæ thebaidos. Homerus uero li. iiii. iliados de illo inquit: ut fere ad litteram hoc soluto stilo traducere

possumus. Cum mycenis Tydeus moraretur fama est:neminem illi uiribus corporis potuisse æquari. At postq; rediens ad fluenta Asopi uenit:cæteri eum græci ad Eteoclé pro legato dimiserunt. Ad quē cū iussset ingressusque regiam complures illic ciues comperisset(forte cum Eteocle in conuiuio erant)Non tumuit & hospes & solus thebanos omnes ad quodlibet certaminis genus prouocare. Atq; ut animose prouocauit: ita omnes(sic illi Pallas propicia erat)strenue uicit. Quamobrem thebani dolore indiguationis accensi:reuersuro insidias tetenderunt:collatis ad opportunum locum:qua Tydeus transiturus erat: quinquaginta iuuenibus cum duobus ducibus deorum immortalium robore similibus: Meone: Neomonide: & Lycophonte Autophoni filio. Eos Tydeus omnes ad ipsum locum occurrentes strauit:occiditq; frætus deorum (quæ sibi monstrabantur)auguriis. Vnum tantum Meonem cum tristi nuntio redire permisit. Immo iussit: & talis fuit Tydeus. hæc Homerus præfato loco de illo locutus est. Et libro. vi. iliados:dixit illum apud thebas cum aliis regibus populisq; græcorum occubuisse. Et inde patronymicum deducit tydides.

T ydides prima cum. y. gæco:secunda cum. d. &. i. latino scribi forsitan deberet. licet nostri iam nō. d. quæ media est inter. t. exile &. th. aspiratum:sed ob ipsam propinquitatem litterarum. t. ponant exile ac scribāt tytides:sic fere in omnibus Virgilii codicibus repperi: & est tytides patronymicus positus pro Diomede filio Tydei. Virgilius libro æneidos primo:

O danaum fortissime gentis Tytide.

Quāq; Seruius super octauo æneidos dicit:oīa nomina quæ in eus hodie exeunt:apud maiores ī. es. exibāt ut Nereus neres:Tydeus tydides:quasi uelit dicere non est patronymicum tydides sed principale:cuius oppositum Virgilius obseruauit. Et subdit idem Seruius:Illa misisse genitiuū in eis:ut tydeis: nereis. Sed quaplærūq;. s. (ut ait)in latinitate detrahitur:remanet ei:ut huius tydei:huius nerei.

T hyestes prima cum. th. aspirato &. y. græco. ultima cum. t. exili scribitur:fuit filius Pelopis ex Hippodamia & Atrei frater:ac Tantali nepos. de quo Seneca in Thyeste:& alii poetæ plura scripsere. Et inde Thyesteus Vt Ouidius libro. xv. metamorphoseos:

Neue thyesteis cúmulemus uiscera mensis.

T igranes cum. t. exili &. i. latino:atq; unico. n. scribitur:fuit rex maioris armeniæ:de quo Cicero in põpeiana Et declinatur in genitiuo non solum Tigranis:sed tigranæ.

T igris cum. t. exili &. i. latino:utrobiq; scribitur:animal est truculentum & uelocissimum:ita ut sagittaz hyrcana lingua ad nomen indicet. Et ut dixit Seruius armeniæ malum:quo etiam india & hyrcania abundat: de quibus Statius libro septimo thebaidos:Plinius libro octauo naturalis historiæ:atq; solinus plura dixere. Est & eadem scriptura ac nomine ex eadem causa accæpto fluuius:qui ex monte periardes armeniæ profluit:& primo quidem sine nomine:usq; ad medorum fines:ut asserūt Herodotus & Plinius:sed ibi quoq; a celeritate ipsa qua decurrit tigridis nomen accæpit. inde influit in lacuz:qui aretysa dicitur:per quē adeo uelocissimo cursu decurrit:ut lacui prorsus non commiscerí probetur. Nam ex piscibus compertum est:q sunt in lacu nunq; fluuium ingrediuntur:nec qui fluuii sunt in lacu prorsus habentur. Exit ergo celerrimꝰ & cum maximo impetu. Sed mox taurum montem subterlabens in alteram montis partem apud lacum cui nomen est zorunda effunditur:& illum ipsum esse ex paleis & purgamentis ac piscibus dignoscitur. Ibiq; iterum fluuius effectus:& lacum alterum transiens:rursus in cuniculos demergitur:& Adiabenos & mesopotamiam iterū egrediens arabes præterfluit:& in mare rubrum iuxta urbem ampopolim cadit. Vnde ait Seneca in troade:

Et qui renatum prorsus excipiens diem
Templum rubente tigrim immiscet freto.

T ile cum. t. exili &. i. latino scribit:descenditq; a Τηλόθεν. i. longe. Nam insula est oceani inter septētrionalē: & occidentalem plagam:quæ ultima erat ex cognitis a romanis. Virgilius in. i. georgi. Tibi seruiat ultima tile. Alia est in aphrica cōtra sinum carthaginis.

T ilos cum. t. exili &. i. latino similiter scribitur:& ab eodem descendit. Insula est ut scribit Plinius libro sexto naturalis historiæ:cum oppido eiusdem nominis in mari indico celeberrima plurimum margaritis:ipa fert palmas:oleas creat:uineis abundat:terrasque omnes hoc miraculo sola uincit: ut quæcūque in ea nascatur arbor:nunq; spolietur tegmine foliorum. Hinc caucasus mons famosissimus incipit:protēsus suis cōtinuis iugis in maximam partem orbis.

T imæus prima cum. t. exili &. i. latino:sequens cum. æ. diphthongo scribitur:fuit philosophus patria locrēsis Platoni dilectissimus:cui diuinum illud opus Plato inscripsit:ubi de rerum creatione disserit. De quo Hieronymus super Esaiam:Timæum de mundi hermonia astrorumq; cursu:& numeris disputātem ipse q interpretatus est Tullius se nō intelligere profitet. hæc ille. At ipse Cicero ad Atticū libro. viii. inquit:

Aenigma oppiorum ex uellia plane non intellexi

Est enim numero Platonis obscurius.

T imarchides cum. t. exili &. i. latino utrobiq;:atque. th. aspirato scribitur:nomen est uiri ꝓprium compositū ex Τιμή:qui est honor:& ἄρχοντος principis:facitq; in genitiuo Timarchidis & Timarchidæ.

T imantes absq; aliqua aspiratione & cum.i.latino scribitur:fuit pictor summus Parrhasii æmulus:quem superasse dicitur in Aiace pingendo.quod aliqui suffragiis magis q̃ ueritate factum credunt.Inter eius uero ingenii monumenta Iphigenia oratorum laudibus celebratur:quæ ante aras peritura cum mæstos pinxisset omnes:& mæsticiæ omnem imaginem consumpsisset patris ipsius uultum uelauit:quem iam dign e non poterat ostendere.

T ymba cũ.t.exili &.y.græco scribit̃:quod multi in.u.nostrum conuertunt:& dicũt tumbam sepulchrum.

T imon cum.t.exili &.i.latino scribit̃:fuit appolloniates filiꝰ Timarchi:qui duꝫ iuuenis esset operaꝫ dedit saltationi:& choreas duxit:quibus postea repudiatis se ad stilponem contulit.Deinde reuersus in patriam duxit uxorem.Post hæc uero iam uir sapiens effectus & eloquens ad Pyrrhonem se conuertit.Deinde cũ esset egenus iuit ad chalcedoniam:ibiq; philosophiam & oratoriam exercuit.charus fuit Ptholemæo Philadelpho.scripsit poemata diuersa:tragœdias.lx.comœdias.xxx.& satyras plures.Fuit & alius philosophus nicæus:alius hortorum studiosus.

T ymœtes prima cum.t.exili &.y.greco:penultima cum.œ.diphthongo:& ultima similiter cum.t. exili scribitur:fuit regis Priami filius:de quo Euphorion:teste Seruio super secũdũ æneidos ait:Priamus ex Arysba filium uatem susceepit:qui cum quadam die uaticinaret̃ nasci ei dixit puerum:per quem troia posset euerti pepererũt simul & Tymœtæ uxor & Hecuba legitima uxor Priami.Quare Priamꝰ Tymœtæ filiũ & uxorẽ iussit occidi.Ob quod Virgi.cũ de græcorum equo loqueret̃ inqt:Primusq; tymœtes Duci ĩtra muros hortatur:& arce locari.Siue dolo:seu iam troiæ sic fata ferebant.

T ymœtas eodem mõ scribitur:& fuit̃ nomen uiri ꝓprium.

T imoniacus absq; aliqua aspiratiõe:&.i.latino utrobiq; scribit̃:fuit pictor byzantiꝰ Cæsaris dictatoris ætate q aiacem Cæsari pinxit.& Medeam ab eo in Veneris genitricis æde positam octoginta talentis uænũdatos.

T imotheus prima cũ.t.exili &.i.latino:sequens cum.th.aspirato scribit̃:& nomen est compositum ex τιμή: qui est honor:& θεός deus.fuit etiam nomen athenien sis cuiusdam uiri præclari & filii Cononis.hic a patre accæptam gloriã multis auxit uirtutibus.Nã ad patris laudes teste.M.Tullio li.i.de officiis adiæcit gloriam ingenii & doctrinæ.Fuitq; teste Aemilio Probo disertus:impiger:laboriosus:rei militaris peritus:nec minus ciuitatis regendæ.De quo multa ab historicis præclare facta scribũtur.

T imoleon cum.t.exili &.i.latino scribit̃:fuit corinthius.& sine dubio iudicio omnium uir clarissimus. Nam ut ait Cornelius nepos huic uni contigit(quod nescio an illi)ut & patriam in qua erat natus oppressaꝫ a tyranno liberaret:& a syracusis:cui auxilio erat missus inueteratam seruitutẽ depelleret:totãq; siciliã multos annos bello uexatã:a barbarisq; oppressam suo aduentu in pristinũ restitueret:ut oia late posuit Plutarchꝰ in illius uita.A quo & gymnasium:in quo sepultus fuit timoleonteum cognominatũ fuit.

T ympana cũ.t.exili &.y.græco scribit̃:instrumẽta sunt ad pulsandũ apta:præcipue matri deuꝫ cõcessa:eo ꝙ huiusce modi instrumẽtis:curetes & corybantes filiũ suũ Iouem tutati fuerunt:ut ostẽdit Oui.li.iiii.fastoꝝ.

T hymbra cũ.th.aspirato &.y.græco scribitur:herba ẽ quã sanetureiã:teste Plinio li.xviii. naturalis histo.dicimus:estq; herba aromatica & grauiter spirans.Virgilius libro.iiii.georgicorũ:Et grauiter spirãtis copia thymbræ:qua ager troiæ ad decem miliaria urbi uicinus abundat. In quo cum templum esset Apollini dicatum dedit causaꝫ herba:ut Thymbræus Apollo ipse uocaretur.Virgilius in quarto æneidos: Da propriam thymbræe domum:da mœnia fessis. Quin & fluuius inde fluens thymbra eadem scriptura & ratione uocabatur.

T hymber cum.th.aspirato &.y.græco scribitur:nomen fuit uiri ꝓprium.

T hymum cum.th.aspirato &.y.græco scribitur:herba est aromatica: & apibus dulcissima . quod pastor ille canens apud Virgiliuꝫ in bucolicis inquit:Nerine galathea thymo mihi dulcior hyble. Et cũ iuxta athenas quæ(ut uidimus)a Cecrope rege cecropiæ dictæ sunt. hæc herba abũdanter dixit Virgi.in.iiii. georgicoꝝ: Cecropiũq; thymum & graue olentia centaurea.

T hymiama prima cũ.th.aspirato &.y.græco:sequẽs cũ.i.latino scribit̃:est odor suauis thymi naturam referens:ũnde nomen assumpsit:ut Virgi.in.iiii.georgi.Redolẽtq; thymo fragrantia mella.

T yndarus cũ. t.exili &. y.græco scribitur:fuit rex œbaliæ:& filius Oebali regis:habuitque uxorem formosissimam Ledam:ex qua genuit Castorem & Pollucem Clytæmnestramque & Helenaꝫ.& pro Tyndaro nõnunq; Tyndareus ponitur.Ouidius in octaua epistola heroidum:

Me tibi tyndareus uita grauis auctor & annis Tradidit.

A Tyndaro uero masculinum deriuatur patronymicum tyndarides:a quo abiecta.de.fœmininũ in.is. deducitur tyndaris.Iuuenalis ĩ satyra Credo pudiciciam:ponens differentiã inter mortes:quæ a romanis fœminis uiris suis eo tempore inferebant̃:& eam quæ a Clytæmnestra illata fuit Agamẽnoni. hoc tantũ refert quod tyndaris illa.i.Clytæmnestra bipẽnem insulsaꝫ & fatuam:hoc est sine aliqbus uiribus dextra leuaque tenebat:quia nisi adiuta fuisset ab Aegysthο ob fœmineũ timorẽ nequiuisset Agamẽnonem interficere. Et subdit de romanis mulieribus poeta dicẽs:At nunc res agit̃ tenui pulmone rubetæ.i.uenenosæ illiꝰ ranæ:q̃ inter rubeta nascitur.ac si dicat:nostræ uiros suos ueneno necant: ĩ cuius remedium si earum uiri antidotũ

Mithridatis forte prægustassent:etiam id idem cum Clytæmnestra ferro conficere sunt paratæ. Vnde ait.
Sed tamen & ferro mortem uiris suis inferre sunt dispositæ Si prægustaret atrides Pontica ter uicti cautus
medicamia regis:hoc é si caut⁹atrides.i.uir ille quicūq; romanæ mulieris marit⁹eét ut atrides.i.Agamēnon
qui uir fuit Clytæmnestræ prægustaret medicamina antidota præseruantia a ueneno:confecta.s. & prægu-
stari cōsueta a Mithridate rege ponti ter a romanis uicto:ferro scilicet paratæ essent rem conficere.Nam ut
scribit Plinius li.xxv.naturalis historiæ:quotidie antidotum contra uenena sumebat:adeo ut cum quadra
gintasex ānis cum romanis bella fouisset:ut dixit Iustinus li.xxxvii.demum tribus ingentibus bellis fœlici-
tate Syllæ:uirtute Luculli:& Pompeii magnitudine uictus est.Et cum iam mortē sibi inferre decreuisset: ut
dixit Gellius li.xvii.& frustra uiolentissima uenena sumpsisset:ultimo gladio se transfixit.At uero Plin⁹ ne
pos in li.de uiris illustribus Mithridatem dixit uenenum sumpsisse:quo tarde agente percussorem gallum
atroci ultu territum reuocauit:& in cædem suam manum trepidantis adiuuit.Alii uero acutissimo ueneno
extinctum illū fuisse asserunt:quos Lucanus secut⁹in primo inqt:Post cilicas ne uagos & lassi pontica regis
Prælia barbarico uix cōsummata ueneno.Idem Eutropius li.suarum historiarꝝ.vi.

T ynnicus prima cum.t.exili &.y.græco: penultima cum.i.latino:ultima cum.c. exili scribitur: fuit filius Thrasyboli.

T hynus cū.th.aspirato &.y.græco scribit̄:nomen ē uiri,pprium:de quo Orpheus meminit.

T hyoneus cum.th.aspirato &.y.græco scribit̄:cognomen est Bacchi:quod a θύω:quod ē sacrifico deductū putant:eo quod illi adhuc inter humanos uersanti sacrificia reddebant̄.Ex quo thyas & thyades:ut a Bac-
cho bacchides deduci asserit Seruius.Virgilius in.iii.æneidos:Thyas ubi audito stimulāt trieterica baccho
Nam sacrificula est Bacchi.

T yphon cū.t.exili &.y.græco scribit̄:fuit gigas filius Terræ & Titani:de quo Seneca in Octauia:
Non tam ferum typhona neglecto ioue
Irata tellus edidit quōdam parens.Verum a poetis nostris quādoq; quidem etiam Typhos scribitur:quan-
doq; uero Typhoeus cum.œ.diphthongo.Lucanus in.iiii.Cōditus inarimes æterna molle Typhœus. quē
sane uersus ex Homero traduxit libro iliados. ii.ubi ait:ἔἰναρίμοις ὅθι φασί Τυφῶεσσ ἔμμεναι ἔυναστ
Nōnunq; uero diuiditur diphthongus & ipsum.e.corripitur. Ouidius libro.v.metamorpho. Aethereas
ausum sperare typhoea sedes.At uero in deriuatiuo semper diuiditur diphthōgus & ipsus.e.similiter cor-
ripitur.Virgi.in.i.æneidos.Nate patris summi qui tela typhoea temnis.i.tela:quæ Typhoeū fulminauerūt
Nam ut ait Hesiodus ὄὐὔοσγάρ ἐκεραυνωθη ὑπό Διός:Idest hic quoq; fulminat⁹fuit a Ioue. Namq; ut
fratres gigantes ab Ioue fulminatos ulciscerēt̄:illum,puocauit ad duellum:ob quod iratus Iuppiter ipsum
fulminauit:& super imposuit inarimen insulam secundū Virgiliū & Lucanū:ut uidimus in dictiōe Inarime
seu trinacriam secūdum Ouidiū li.v.metamorpho.ait enim sic:
Vesta giganteis iniecta est insula membris
Trinacris:& magnis subiectum mollibus urget
Aethereas ausum sperare typhoea sedes.
Nititur ille qdem:pugnatq; resurgere sæpe:
Dextra sed ausonio manus est subiecta peloro:
Leua pachynne tibi:lilybæo crura premūtur.
Ðegrauat ætna caput:sub qua resupinus arenas
Eiectat flammāq; fero uomit ore typhœus.& reliqua.

T iphys prima cum.t.exili &.i.latino:sequēs cuꝫ.y.græco scribitur:fuit teste Plinio li.vii.naturalis histo. arte carpentaria gloriosus:& primus adminicula gubernandi naues instituit.& fuit teste Orpheo & Seneca ar-
gonautarum gubernator:ipo dicente in Medea:
Ausus es tiphys pandere uasto
Carbasa ponto:legesq; nouas
Scribere uentis.Idem Virgilius prius inuit cum ait i bucolico:Alter erit tum tiphys & altera:quæ uehat ar-
go Delectos heroas.Diodorus uero siculus refert quosdam affirmasse eius nauis gubernatorem Argon co
gnominatum:ut uidimus in dictione Argonautæ.Verum tiphym in ea expeditione perisse dixit Seneca in
præfata tragœdia cum ait:
Tiphys in primis domitor profundi
Liquit indocto regimen magistro
Litore extremo:procul a paternis
Accidens regnis:tumuloq; uili
Tectus:ignotas iacet inter umbras.

T ypus cuꝫ.t.exili &.y.græco scribitur:ponitur a nostris pro forma figuraq; & exemplari. Vnde archetypus ut in ea dictione uidimus.

T yrannus cum.t.exili &.y.græco:atq; duplicato.n.scribit̄:dicit apud nos ,pprie fortem.Vnde & tyrones illi

dicunt:q fortes cũ sint ad militiam exercent. Nam ab initio teste Trogo quæq; ciuitas & gens rerum publicarum imperium penes reges habebat:quos ut Iustinus scribit non ambitio popularis: sed expectata inter bonos moderatio ꝓuehebat.q & tyrãni ob fortitudinem uocabant. Iuxta quem moduꝫ Virgilius ipe i.vii. æneidos:Aeneam suum:quem pium semper esse uoluit tyrãnum dixit cũ ait:Pars mihi pacis erit dextrã tetigisse tyrãni.Sed crescente malicia cum superbe reges regnare cœpissent tyranni nomen ad illos solum restrictum est:q per insolentiam imperii uiribus abutebantur.cui rei testimonio idem sit Virgilius li.æneidos vii.cum ait:Gens bello præclara iugis insedit hetruscis.Hanc multos florentes ãnos rex deinde superbo Imperio:& sæuis tenuit mezentius armis.Et subdit ꝙ ad superbiam respicit:Quid memorem ifandas cædes? qd facta tyrãni?Ecce quem supbum primo regẽ dixerat mox tyrãnum uocauit:ut & de scelesto Pygmaliõe prius dixerat li.i.Cõueniunt qbus aut odium crudele tyrãni:Aut metus acer erat.

Tyres cũ.t.exili &.y.græco scribit:fluuius ẽ scythiæ:teste Herodoto li.histo.iiii.& post istrum secũdus:fluitq; ruens ex borealibus grandiq; palude:atq; in circuitu scythiã detinet & nebridam terrã:huius hostium ipso Herodoto referente incolunt hellines:q tyritæ ab eo flumine cognominantur.

Tiryns pria cũ.t.exili &.i.latino sequens cũ.y.græco scribit:& ẽ generis fœminini:atq; teste Homero lib.ilia urbs mœnibus insignis in peloponeso.cũ uero est generis masculini:fluuius ẽ in argo.

Tirynthia prima cum.t.exili &.i.latino:sequens cum.y.græco:penultima cuꝫ.th.aspirato:&.i.latino scribit fuit teste Plinio li.iiii.naturalis histo.urbs in achaia argo ꝓxima:& longe a mycenis.hãc eãdem puto cum ea quæ Tiryns ab Homero uocata ẽ:ex qua cũ genitus fuerit Hercules dictus ẽ Tirynthius.

Tyrditania prima cũ.t.exili &.y.græco scribit:nomen est ꝓuinciæ hispaniæ.

Tiresia cuꝫ.t.exili &.i.latino utrobiq; scribit: fuit teste Homero li.x.odysseæ:Theban⁹ patria:& Peritri fili⁹ ut dixit Lactantius grammaticus. hunc dixit Ouidius cum forte duos angues coeuntes pcussisset effectum fuisse fœminã:& septem ãnos in eo sexu durasse:post quos cum iterum eosdem comperisset percussis iterũ anguibus in priorem formam redactus est.demum cũ inter Iouem & Iunonem cõtentio fieret:qsnam maiorem i coitu uoluptatem susciperet mas an fœmina:asserente Iunone de uiro:& Ioue de fœmina:& hũc tãq; expertum ambo arbitrum cõuocasset:dedit ille ꝓ Ioue sentẽtiam:hoc est maiorem in fœminis esse uoluptatem q̃ in uiris:ꝓ quo irata Iuno ipsuꝫ occæcauit.Sed pater oipotẽs ꝓ lumine adẽpto Scire futura dedit pœnãq; leuauit honore.hunc monstrat Statius multa thebanis uiuũ prædixisse.sed fugiens uictores thebanoꝝ in macedonia moritꝰ & sepelitur:postq; suam mortem apud inferos:ut late ostendit Homerus in.xi.odisseæ multa futura prædixit Vlyxi descendẽti ad inferos.Verum ut scribit Plinius li.vii.naturalis histo.Ex fœminis mutari i mares nõ fabulosum ẽ.Inuenim⁹ enĩ inqt:in ãnalibus.Q..Licinio Crasso Caio Cassio Lõgino Coss.Casim puerꝫ factum ex uirgine:iussuq; aruspicum deportatum in desertam insulam. Lycinus Mutianus ꝓditur a se uisus:q prius fœmina nupsit:mox barbam & uirilitatẽ ꝓmeruit uxoremq; duxit.Et subiunxit idem Plinius:uidi etiã in aphrica mutatum in marẽ die nuptiaꝝ Lutium Cosficiũ ciuẽ thesbicanum.Idez sacer Augustinus de cõiugiis ueteris ac nouæ legis tpe inquit:Imperatoris Cõstantini manifestũ ẽ puellam i pte campaniæ in masculum fuisse mutatam & romã ductum.

Tyrrhenus cũ.t.exili &.y.græco:atq; duplicato.r.secũdoq; aspirato secundũ Prisciani doctrinaꝫ scribit:fuit frater Lydi regis lydiæ:ut in dictõe Lydia uidim⁹:q regno lydiæ dimisso fratri ad maritimã tusciæ deduct⁹ ẽ quã tyrrheniã a se cognominauit.In qua tubaꝝ usum primo adiuentũ fuisse dixit Sophocles i ea tragœdia quæ inscribit αἰας μαστιγοφόρος:quod Virgilius in.viii.ænei.confirmasse uidet cum ait: Tyrrhenusque tubæ mugire ꝑthera clãgor.Quod sane a prædonib⁹ circa oras maritimas dispsis ab Sophoclis expositoribus excogitatum fertur:ut ad prædas facillime cõuenirent.

Tyrrhus eodem mõ scribit:nomẽ est uiri ꝓprium:cui ut ait Virgi.li.vii.ænei.regia parent arméta:& lata custodia crẽdita campi.s.regis Latini.

Tyro cum.t.exili &.y.græco scribit:dicitur nouus miles:hoc est hõ ille fortis qui ad miliciam exercet: ut uidimus in dictione Tyrãnus:cuius diminutiuũ ẽ tyrũculus:& ad quãcũq; artem illa posse referri dicunt. Iuuenalis i satyra Atticus eximie inqt:Nec frustũ capreæ subducere:nec latus aphræ Nouit auis noster tyrunculus. Et notãdũ in tyrãno primam esse breuem:in tyrone & tyrũculo longam:licet eandem habeãt analogiam.Fuit etiã teste Iustino li.xviii.nomen ꝓprium patris Didonis:& Pigmalionis:q a Virgilio & aliis nonnullis Belus uocatur.Nec Sicheum maritum Didonis fuisse dixit:sed nomine Aterbam:quem & sacerdotẽ & regem fuisse dixit.

Tyrus cũ.t.exili &.y.græco scribit:fuit urbs uetustate originis magnitudine & claritate (ut dixit Curti⁹ i.iii. de gestis Alexandri) ante oẽs urbes syriæ & phœniciæ memoranda.Et ut qdã ferunt dicta prius fuit sarra. Fuitq; cõdita ab Agenore Prisci Beli filio in isula septuaginta milibus passuũ a terra diuisa. Sed Alexandri oppugnãtis industria cõtinens terra facta fuit:quod Ouidius li.xv.metamorpho.tetigit cum ait:

Fluctibus ambitæ fuerant antisa pharosq;
Et phœnissa tyros:quaꝫ nunc insula nulla est.

Thyrsis cũ.th.aspirato &.y.græco in prima scribit:nomen est pastoris ꝓprium.

Thyrſus cum.th.aſpirato &.y.græco ſcribitur:haſta quædam erat pampinis ſuoluta:quam bacchãtes in choreis deportabant.Ouidius li.faſtorũ.iii.Fœmineos thyro cõcitat ille choros.Vnde & Thyrſigerus dictus ẽ Bacchus.Seneca in Medea:Candida thyrſigeri proles.

Thyrea cũ.th.aſpirato &.y.græco ſcribit̃:inſula eſt peloponeſi:ut dixit Herodotus li.hiſto.iiii.

Thyre eodem modo ſcribit̃:nomen eſt loci.

Tyrteus abſq; aliqua aſpiratõe &.y.græco ſcribit̃:fuit poeta græc⁹.de quo Plato ī li.de legib⁹ſæpe meminit

Tiſarantus cum.t.exili utrobiq; &.i.latino ſcribit̃:fluuius eſt ſcythiæ:ut dixit Herodotus li.iiii.hiſtoriarum. & ſecundus poſt ordeſſum.Inter quem(ut ait)& iſtrum ſunt fluentes ararus:honoparis:& ordeſſus: qui in iſtrum decurrunt.

Tiſana cum.t.exili &.i.latino:atq; unico.s.ſcribit̃:nec eſt dictio græca:ut quidam uoluerunt:ſed teſte Priſciano libro.ii.eſt dictio latina.eſtq; ſuccus uel aqua ordei.Vnde tiſanarium deriuatur:quod eſt uas in quo ponitur uel tunditur uel coquitur hordeum.

Thyſſagetæ prima aſpiratur:ultima ſine aſpiratiõe ſcribit̃:& duplicatur.s.populi ſunt ſcythici ultra ſauromatas & budinos uiuentes ex uenatõe:in quoꝝ territorio ut oſtendit Herodotus li.hiſto.iiii.flumina quatuor magna fluũt:uidelicet Lycus cum.y.græco &.c.exili.Oarus.Tanais cum.t.exili &.i.latino. & Syrgis: cuius prima habet.y.græcum.

Thyſbe cũ.th.aſpirato &.y.græco ſcribit̃:facitq; ī genitiuo thyſbes:fuit puella babylonia:de q̃ Ouidius.

Itan ſine aliqua aſpiratione:&.i.latino ſcribit̃:q & Titanus dicitur:fuit frater Saturni maior natu: & filius Vrani:ut late uidimus in dictione Chronus.

Ityrus prima cum.t.exili &.i.latino:ſecunda cũ.y.græco ſcribit̃:ponitur a Theocrito & Virgilio laconum lingua,p quodam paſtore.& apud nos aries maior dici põt.

Ityus eodem mõ cum ſuperiori ſcribit̃:hoc eſt prima cum.t.exili &.i.latino:ſecũda cũ.t.exili ſimiliter &.y. græco ſcribit̃:fuit Iouis filius ex Eiara filia Orchomeni:quam Iuppiter Iunonis iram extimeſcens:in ſpecu ſub terra abſcõdit:ob quod ex illa Tityus natus dictus eſt a poetis terræ filius:dicente Homero circa finem libri.vii.odyſſeæ:Τίτυον γαιήιον υἱόν.Et Virgilio ſimiliter li.ænei.vi. Nec non & tityon terræ oipotentis alumnum Cernere erat.Hic cum Latonæ uim inferre uellet:ab Apolline ſagittis cõfoſſus:apud inferos magno cruciatu demergitur:ut Virgilius eodem li.vi.,pſecutus eſt:& Seneca in Hercule furẽte ait: Præbet uo Iucri tityus æternas dapes.Ouidius in.i.de ponto:Sic incõſumptum tityi ſemperq; renaſcens Non perit ut poſſit ſæpe perire iecur.Huius magnitudinẽ corporis nouẽ iugerũ dixerũt poetæ:ut Tibullus:Porrectuſq; nouem tityus p iugera terræ Aſſiduas atro uiſcere paſcit aues.

Ithonus prima cũ.t.exili &.i.latino:ſequens cũ.th.aſpirato ſcribit̃:fuit teſte Homero lib.x.iliados:Laomedontis regis filius:& Priami frater:ait enim: λαομέδοντος ἄνακτος Τιθωνός τ' ἔκετο πρίαμός τε.Et ut rettulit Seruius ſuper.iii.Virgilii georgi.librum ubi ait poeta:Tithoni croceum linquens aurora cubile.Cũ iuuenis eẽt & forma decorus ab Aurora dilectus & raptus fuit:ex qua Memnonẽ genuit.Sed tãdem poſt longiſſimam optatãq; uitam audita Mẽnonis filii morte:in cicadam uerſus dicit̃a poetis:dicente Horatio:Lõga tithonum minuit ſenectus.quod ió fictum puto:q̃ cupiditate orientalis regni tractus:ubi nobis Aurora cõſurgit:ex uxore eoꝝ locoꝝ ducta Mẽnonem,pgenuit:quẽ deinde mortuum noſcens in bello troiano:& paternũ regnũ deſolatum audiẽs:ad quæſtus cõuerſus uitã finiuit:ut latius uidimus ī dictione Memnon.

Itus abſq; aliqua aſpiratione &.i.latino ſcribitur:nomen fuit clariſſimi romani principis filii Veſpaſiani:& fratris Domitiani.

Iepolemus cum.t.exili &.e.abſq; diphthongo:atq; unico.l.ſcribit̃:habetq; accẽtum in antepenultima:fuit teſte Homero li.ilia.ii.Herculis & Aſtioches filius clarus rebus bellicis:& longo latoq; corpore redimitus. Vegꝝ(ut ipſe Homerus ait)quũ ſimul ac ī domo materna ī iuuenilẽ ætatẽ adoleſceret.Lycamnion matris germanũ oli bello eximium:tunc autẽ iã ætate ,puectũ iteremit. Sꝫ cum cæteri Herculis ex illa filii nepoteſque Lycãmi ultionẽ iterfecti minarent̃: cõparata ingẽti comitũ manu claſſiq; quã feſtinãter ædificaret impoſita ,pfugit.Tandẽ uariis agitatus caſibus Rhodũ puenit:ibiq; iperium Rhodioꝝ q tres ptes diuiſi erãt:adept⁹ eſt.Ita enī Iuppiter huic apud illos beniuolentiã cõciliauerat.ſuppeditauitq; eiſdẽ ob hunc mirificas opes affluentiſque diuitias: Tandem cum in bello troiano cum Serpedone filio Iouis & lyciorum rege: hoc eſt nepos cum patruo depugnaret ab eo interfectus eſt:ut longo pulchroque ſtilo Homerus libro quinto iliados enarrauit.

Imolus cum.t.exili ſequente.m.in eadem ſyllaba:& unico.l.ſcribitur:mons eſt ciliciæ:ut oſtendit Herodot⁹ libro hiſtoriarum quinto:& croco uino ac melle perfertilis.Vnde ait Virgilius libro primo georgicorum: Nõne uides croceos ut tmolus odores India mittit ebur.Verum & a noſtris poetis nõnunq; ſuperadditum fuiſſe.i.poſt.t.comperimus:ac dici timolus.Ouidius libro.vi.metamorphoſeos:Deſeruere ſui nymphæ uineta timoli.Nec aliter ipſe uerſus ſtare poſſit.In huius cacumine teſte Plinio homines centum quinquaginta annis uiuere Mutianus auctor eſt.

Thea cum.th.aſpirato ſcribitur:fuit una ex nymphis filia Oceani & Tethyos.

Thoas cum.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit rex in taurica᷑ regione.De quo Ouidi⁹li.iii.de ponto inqt:Regna thoas habuit mæotide clarus in ora.Nec fuit euxinis notior alter aquis.Alius fuit rex lemni Liberi patris filius:& pater Iſiphyles.Alius Iſiphyles fili⁹ ex Iaſone.Alius fuit teſte Homero Andremonis fili⁹.At enī li.ii.iliados: θόας ἀνδραιμονος ἡοσ.Fuitq; rex ætolor̄:ac eor̄ dux in bello troiano: in quē iccirco tunc ætolor̄ iperium recidiſſe dicit:q⁹ & Oeneus ipſe:& dius eius filius Meleager deceſſerant.

Tholus cū.th.aſpirato & unico.l.ſcribit᷑:dici pōt a noſtris teſtudo:quo uocabulo uſus ē Virgilius li.ix.ænei. cum ait:Si qua ip̄e meis uenatibus hauſi Suſpendiue tholo.Sed(ut ait Serui⁹)tholus,pprie ē ueluti ſcutum breue:quod in medio tecto eſt:in quo trabes coeunt:ad quos dona ſuſpendi cōſueuerant.

Tomyris cū.t.exili ſubſequente.o.littera:ſecūda cū.y.græco:ultima cum.i.latino ſcribit᷑:fuit regina nobilis maſſagetarum in ſcythia:quæ Cyrum debellauit & interemit.De qua plene Herodotus li.hiſto. & Iuſtinus ſimiliter li.i.ſui epitomatis ſcripſerunt.

Tomos cū.t.exili ſcribit᷑:dici pōt latine inciſio:ſeu ſectio.Nam deriuat᷑a τέμνω:quod eſt incido uel ſeco.eſt locus in ponto iuxta phaſidis hoſtium memorabilis primo crudelitate Medeæ:quæ ibi fratrē ſuū Abſyrtu⁊ occidit:& in partes execuit. Sed magis memoria dignus exilio clariſſimi poetæ Naſonis:de quo idem ipſe libro tertio triſtium:

Hic quoq; ſunt urbes graiæ:quis credere poſſet?
Inter inhumanæ nomina barbariæ.
Huc quoq; mileto miſſi uenere coloni:
Inq; getis graias conſtituere domos.
Sed uetus huic nomen poſitaq; antiqtus urbe
Conſtat.& abſyrti cæde fuiſſe loco:ut late uidim⁹ī dictione Abſyrtus.Et ſubdit in fine eiuſdem epiſtolæ:
Inde tomos dictus locus hic:qa fertur in illo
Membra ſoror fratris conſecuiſſe ſui.

Thomas cū.th.aſpirato ſcribit᷑a græcis:nomē eſt hebraicum uiri,pprium.

Thon huius thonos cū.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit primus q apud ægyptios medicinam in artē redægit.De quo meminit Homerus li.iiii.odyſſeæ.Alius teſte Hellanico fuit rex canopi:ad quē cū Menelaus a troia cu⁊ Helena diſcedens:tēpeſtate maris deduceret᷑:fuit primū ab illo anteq; Helenā cōſpiceret:grate ſuſcæpt⁹. Sed cum illam cōſpexit:uim Menelao inferre conatus:ab illo interfectus eſt.

Thoon cum.th.aſpirato & duplicato.o.ſcribit᷑:habet accentu⁊ in ultima:fuit teſte Homero li.xii.iliados:uir troianus ab Vlyxe interemptus.

Thootes prima cū.th.aſpirato:ſequente duplicato.o.ultima cum.t.exili ſcribit᷑:fuit teſte Homero li.xii.iliados: unus ex præconibus græcorum.

Thoota cū.th.aſpirato & duplicato.o.ultima cū.t.exili ſcribit᷑:fuit teſte Homero in odyſſea Phorci filia: ex qua Neptunus Polyphemū genuit.Quo etiam nomine qdam Phorci matrem nominauerūt.

Topotheſia prima cū.t.exili antepenultima cu⁊.th.aſpirato ſcribit᷑:dici pōt loci poſitio uel deſcriptio.Nam topos locus:& θέσις poſitio dicit᷑.Et rei ueræ a poetis & hiſtoricis fieri cōſueuit:licet nōnunq; abutantur: ut Virgi.in.i.æneidos:Portum in receſſu longo apud aphricam deſcripſit:q teſte Seruio:non illic:ſ⁊ apud hiſpanam carthaginem habetur.

Thorax cū.th.aſpirato ſcribit᷑:tegmē ē pectoris:& a multis lorica traducit᷑.Virgi.i.vii.Thoracas ahenos.

Torone cū.t.exili ſcribitur:fuit urbs ſithoniæ:ut in ea dictione uidimus.

Toreumata abſq; aliqua aſpiratōne ſcribit᷑:opera ſunt pulcherrime ſculpta.Saluſtius in catilinario tabulas: ſigna:toreumata emunt.

Thous cū.th.aſpirato ſcribit᷑:fuit teſte Homero unus ex troianis principibus.

Trabea cū.t.exili ſcribit᷑:nec græcā deriuationem habere puto:cui⁹nec latinam ſatiſfacientē adhuc comperi gen⁹ē ueſtis.de quo Suetoni⁹ī li.de genere ueſtiū inqt:Tria ſunt genera trabeaꝝ.unū qd᷑ diis ſacrat᷑:quod ē tātū de purpura.Alid᷑regū qd᷑ē purpureū:h⁊ tamē albū aliqd.Tertiū augurale d᷑purpura & cocco mixtū

Thracia cū.th.aſpirato:&.c.exili atq;.i.latino ſcribit᷑:regio ē europæ quæ ab Herodoto aliiſq; auctorib⁹ iter ptes ſcythiæ ponit᷑:& a θρᾳκὺ:quod ē ferū ſeu temerariu⁊ nomen ſumpſit.Nam ferociſſimos hoīes alebat: qbus aſper corpor̄ inerat cultus.Et ut nōnulli ferūt teſte Gellio li.x.noctium atticar̄:prius ſithon dicta fuit eius fines ſunt teſte Plinio li.iiii.naturalis hiſto. a ſeptētrione iſter:ab oriente pontus : & a meridie ægæum mare.montes habet æmum:rhodopen:& orbelon.Et ut Plinius li.vii.dixit:Cum uaria ſit mortalitas:& ad circūſcribendā ſeip⁊ ingenioſa cōputat more thraciæ gētis:q̄ calculos colore diſtictos,p experimēto cuiuſcūq; diei in urnam cōdit:ac ſupremo die ſuperatos dinumerat:atque ita de quoq;,pnuntiat.Iuxta qd᷑ dixit Iuue.& a thracia threicius & threicia deriuatur:ut in dictione threiſſa uidebimus.

Tragœdia prima cū.t.exili:ſequens cū.œ.diphthongo ſcribit᷑:& habet accentū ſup diphthongo:cum reliq̄ breues ſint.Ouidius in.ii.de triſtibus:Omne genus ſcripti grauitate tragœdia uincit.Horatius ſimiliter. Effutire leues indigna tragœdia uerſus.Cōponitur̄q; ex tragos:q apud nos eſt hircus:& œdia cantus. Na⁊

hircum

hircum pro præmio ſui cantus primi tragici: qui ruſtici & paſtores arant: reportare dicebantur: ut Horatiꝰ Carmine q tragico uilem certauit ob hircum. In quo tãdẽ genere poematis floruerũt apud græcos Aeſchylus: Sophocles: & Euripides. Apud noſtros uero Accius: Pacuuius: Ouidius: q teſte Quintiliano in hoc genere Medeam ſcripſit. Et q̃tum potuerit ingenio clariſſime oſtendit. Sed his deperditis ſolus iam reſtat Seneca. De quo nec inter tragicos Quintilianus meminit. In ſuis tamen inſtitutionibꝰ illius uerſiculum nominatum inducit: quem ſane & in his tragœdiis: quas habemus olim comperi. Nec oẽs eiuſdem auctoris eſſe uidentur: ut uarietas ſtili diligenter ĩtuentibus indicat.

T ragus cũ. t. exili ſcribit̃: dicit̃ a noſtris hircus: quẽ nõnulli arietẽ eẽ uolunt. Vnde & tragopa auis dicit̃: quæ ĩ æthiopia aſiatica maior ẽ aquilis & cornibꝰ arietinis præfert caput armatum: ut ſcribit Solinus.

T ragelaphus cum. t. exili &. ph. aſpirato ſcribitur: nomen eſt compoſitum ex trago & elaphus: qui ẽ ceruus. Nam teſte Plinio libro. viii. naturalis hiſto. Species eſt cerui: barba tamẽ & armorũ uillo ab aliis diſtans: nec alibi q̃ iuxta phaſim amnem naſcens.

T ragemata cũ. t. exili utrobiq; ſcribit̃: & teſte Macrobio ĩ prĩo ſaturnaliũ li. ea ueteres noſtri appellauere bellaria. Et ut parum ſupra dixit. Significant aũt bellaria omne mẽſæ ſecũdæ genus.

T ralles cũ. t. exili & duplicato. l. ſcribit̃: urbs fuit in minori aſia: qua Metellus numidicus exulauit.

T rapeza cũ. t. exili &. z. cõſonante ſcribit̃: dicitur a noſtris menſa.

T rapezita abſq; aliqua aſpiratione: &. z. conſonãte ſcribit̃: nomen ẽ deductũ a trapeza. i. mẽſa: qua argẽtarii uti cõſueuerũt. Vnde trapezita argentarius a q̃buſdam: a nõnullis uero nũmularius traducit̃. Sed ipi græco uocabulo utitur Plautus in Curgulione.

T hraſybulus cuꝫ. th. aſpirato & unico. s. ſequẽte. y. græco ſcribit̃: fuit uir athenienſis Lyci filius. De quo Aemilius Probus ait: Si per ſe uirtus ſine fortuna ponenda ſit: dubito an hunc primum oĩm ponam. Illud ſine dubio neminem huic præfero fide: cõſtantia: magnitudine animi: & amore in patriaꝫ. Nam quod multi uoluerunt pauciq; potuerũt: ab uno tyrãno patriam liberare. huic cõtigit: ut a triginta oppreſſas tyrãnis athenas: e ſeruitute in libertatem uendicaret. Aliaq; magnifica confecit: quæ Iuſtinꝰ li. v. & alii nõnulli ſcripſerũt Verum ſequẽti tpe cum prætor claſſem ad ſiciliam appuliſſet: neq; ſatis diligenter in caſtri s eius agerentur uigiliæ: a barbaris noctu eruptione facta ĩ tabernaculo interfectus ẽ. Alius eodẽ nomine fuit teſte Herodo. libro hiſto. primo: mileſiorum tyrãnus.

T hraſymedes cũ. th. aſpirato &. y. græco ſcribit̃: fuit teſte Homero li. ix. iliados: Neſtoris filius.

T hraſus cũ. th. aſpirato ſcribit̃: nomen ẽ uiri: quod apud nos fiduciam indicat: quæ græce θράσος dicitur. unde & thraſumenum lacũ deductum dicimus.

T hraſumenus lacus cũ. th. aſpirato: & abſq; n. ante. s. ſcribit̃: lacus ẽ in agro peruſino. De quo Liuius & plures alii loquũtur. Nam ſi. n. conſonans: ut qdam ſcribũt adderet̃: ita ut diceret̃ thranſumenus eẽt eius pria poſitione longa. quod ueꝝ non eſſe indicat Ouidius li. vi. faſtorum cũ ait: Sũt tibi flaminiꝰ thraſumenaque litora teſtes. Hũc lacum ſemel totum arſiſſe dixit Pli. circa finẽ libri. ii. natu. hiſtoriæ.

T hraſo cũ. th. aſpirato ſcribit̃: nomen ẽ, pprium uiri. De quo ſæpe Terentius.

T rechus cum. t. exili &. ch. aſpirato ſcribitur: fuit teſte Homero libro iliados. v. uir ætolus & in bello troiano ab Hectore interfectus.

T hreiſſa cum. th. aſpirato &. i. latino atq; duplicato. s. ſcribit̃: nomen ẽ patrium a θρ̃ειξ maſculino: qd̃ ionica lingua thracenſem ĩdicat deductum: ubi diphthongus. ει. ſoluit̃. Virgi. li. ænei. i. Vel qualis equos threiſſa fatigat Harpalice. De quo ĩ dictione creſſa latius uidimus. Similimodo threicius dicitur.

T hrenos cũ. th. aſpirato ſcribit̃: dici põt latine lamẽtum. Et generis eſt neutri: quod in funeribꝰ decantabatur Quo primum Simonides poeta lyricus apud græcos uſus ẽ. Et dicit̃ a θρ̃ηνος: qui ẽ planctus.

T rieterica abſq; aliqua aſpiratione: &. i. latino utrobiq; ſcribit̃: erant Bacchi ſacra: quæ quia triẽnalia: hoc eſt tertio quoq; ãno ſumptuoſiora quotidianis orgiis agitabant̃: trieterica dicta ſũt: dicẽte Oui. li. ix. metam.

Vtq; tuo moto proles ſemeleia thyrſo
Iſmariæ celebrant repetita triẽnia bacchæ.

Idem & Seruius affirmauit ſuper id Virgilii libro æneidos. iiii.

Thyas ubi audito ſtimulant trieterica baccho
Orgia: nocturnuſq; uocat clamore citheron.

T ribrachus prima cum. t. exili &. i. latino: ſequens cum. r. poſt. b. ultima cum. ch. aſpirato ſcribit̃: pes eſt tres continens breues. Nam componitur ex tris: & αραχύ: quod eſt breue. ut Virgi. ĩ Alexi: Te corydon o alexi ubi don o a facit tribrachum: cum uocalis ante uocalẽ breuis fiat.

T riclinium abſq; aliqua aſpiratione & cum. i. latino ſcribit̃: dictio ẽ compoſita ex tris & κλίνη: qui eſt torus hoc eſt a tribus toris: qui iuxta menſas pro ſeſſione ponebant̃ eſt appellatum. Nam tres menſas in conuiuio apponere conſueuerant: iuxta quas & toros ſedebant. Iuue. in qnta ſatyra: Primo fige loco: quod tu diſcũbere iuſſus. Et ſubdit: Tertia ne uacuo ceſſaret culcitra lecto: Vna ſimus ait. Quare & pro loco ubi cõuiuabantur triclinium ponere conſueuerant. ut Quintilianus loquens de loco: ubi Simonides artem memoriæ

traditur ſueniſſe inqt: Vix eo limen egreſſo triclinium illud ſupra conuiuas corruit. Cicero uero eundē locum traduxit cōclaue dicens: Hoc interim ſpatio conclaue illud cōcidit. Aliquib⁹ uero aliis diſcubitorium magis traducere placuit: & a triclinio architriclinus: ut in ea dictione uidimus.

T rigla cum .t. exili & .i. latino ſcribit᷑: piſcis ille eſt: qui a noſtris mullus dicitur: qui & apud quoſdam græcos traductus eſt μῦλλος.

T rimetra ſine aliqua aſpiratione & cum .i. latino ſcribit᷑: nomen eſt compoſitum ex tris & metrum: quaſi triū metrorum ideſt pedum.

T rinacria abſq; aliqua aſpiratione & .i. latino ſcribit᷑: dicitur a nōnullis trinacris: & pro ſicilia ſumitur. Nam teſte etiā Seruio ſuper primū ænei. græca dictio ē: qa tribus acris. i. ſummitatib⁹ ſeu ꝓmontoriis ꝓminet: uidelicet pachyno: peloro: & lilybæo: ut ī dictiōe ſicilia uidimus. Ob quod dixit Ouidius ſup. iiii. faſtorum:

Terra tribus ſcopulis uaſtum ꝓcurrit in æquor
Trinacris: a poſitu nomen adepta loci. Et li. xiii. metamorpho. inqt: Intrant
Sicaniam. tribus hæc excurrit in æquora linguis:
E quibus imbriferos eſt uerſa pachynos ad auſtros.
Mollibus expoſitus zephyris lilybæus: at arctos.
Aequoris exptes ſpectat boreamq; pelorus. Verum græci omnes poetæ & hiſtorici in oībus: quos legi emēdatiſſimis codicibus nō trinacriā cum .t. exili: & .r. poſt .c. ſed thrinacriam cum .th. aſpirato: & .c. exili ſubſequente. i. latino ſcribūt. ut Homerus in odyſſea: θρινακίνη ἐσ νησον. Cuius deriuationem nec ego nec doctiſſimi græci: quos interrogaui reddere ualuimus.

T ripos cum .t. exili & .i. latino ſcribit᷑: componiturq; ex tris & pos: qui eſt pes. Erātq; tripodes teſte Seruio ſuper .iiii. æneidos: menſæ in templo Apollinis delphici: quibus ſuperpoſitæ phœbades uaticinabantur. De quibus in dictione gortina uidimus.

T hryoeſſa cū .th. aſpirato & .y. græco: atq; .o. & .e. diuiſis ſyllabis: duplicatoq; .s. ſcribit᷑: fuit teſte Homero li. xi. iliados: oppidū ſupra alpheum arduo in loco poſitum: & ad poſtremū regni pylii.

T hryos cū .th. aſpirato & .y. græco ſcribit᷑: fuit etiā teſte eodem Homero urbs ſub regno Neſtoris.

T riptolemus abſq; aliqua aſpiratione: & cum .p. ante ſecūdam .t. ſcribit᷑: fuit teſte Ouidio li. iiii. faſtoruꝫ: filiꝰ Cæloi & Mænalinæ. Ad quos cum in loco: qui nunc cerealis eleuſis dicit᷑: ipſa Ceres quærens Proſerpinam deueniret (hæc Cæloi rura fuerat ſenis) Triptolemuſq; eoꝝ filius ī cunis degeret: dum nocte pater & mater dormirent: gremio ſubſtulit illa ſuo: Terq; manu mulxit eū: & tria carmina dixit. Et deinde in accenſo foco obruit humanum purget ut ignis opus.
Excutitur ſomno ſtulte pia mater: & amens
Quid facis exclamat: membraq; ab igne rapit.
Cui dea 'dum non uis inquit ſcelerata fuiſti:
Irrita materno ſunt mea dona metu.
Iſte quidem mortalis erit: ſed primus arabit:
Et ſeret: & culta præmia tollet humo.
Sane Iuſtino referente in ſecūdo ſui epitomatis: & Capella de nuptiis Mercurii: Triptolemus in ꝓtibus aticis uſum frugum primus adinuenit.

T riton abſq; aliqua aſpiratione & .i. latino ſcribitur: fluuius ē in libya defluens primo in lacū grandē ſeu paludem tritonidis: deinde in mare libycuꝫ: in quo lacu dixit Herodot⁹ li. hiſto. iiii. inſulā cē noīe pola: in qua ſigna ſunt aduentus Iaſonis: & alia plura: quæ idem auctor refert. Quin & ad hūc lacū tēporibus Ogygii regis Pallas uirginali ætate apparuiſſe fert᷑: ex cui⁹ noīe & ipſa Tritonia dicta fuit. Vnde Lucanus li. ix. Hāc & pallas amat patrio quæ uertice nata Terraꝫ primam libyen. nam ꝓxima cælo eſt: Vt probat ipē color: tetigit ſtagniq; qeta Vultus uidit aqua: poſuitq; in margine plātas. Nam tanto ꝓcliui⁹ dea credita ē: quāto minus ei⁹ origo inotuit. Ob quod rettulit Herodotus dixiſſe quoſdā Mineruam ipam filiā fuiſſe Neptuni: & ipius paludis tritonidos: ſed patrē dedignatā dediſſe ſe Ioui: & a Ioue filiam recæptā: rurſuſq; & cū ſcuta & galeas ægyptii adinuenerint: ipam ex illis ad græcos tranſtuliſſe.

T riton eodem mō ſcribit᷑ ut ſuperior dictio: fuit marinus deus Neptuni fili⁹: atq; Salathiæ. q ut dixit Virgili⁹ in .x. ænei. Cærula cōcha Exterens freta: cui lateꝫ tenus hiſpida nāti Frons hoīem præfert: in piſtrim deſinit aluus. quem ut etiā dixit Lucanus li. ix. Audit uentoſa pflantem murmura cōcha Pontus: quod nō fictū: ſed uerum fuiſſe oſtendit Pli. li. ix. natu. hiſto. Et cum primum in tritonide palude aphricæ uiſum fuiſſe dicauit tritonis noīe cognominatum uolunt.

T riumphus prima cum .t. exili & .i. latino a nobis ſcribit᷑: q̄ꝫ q̄ꝫ a græcis cum .th. aſpirato ſcribit᷑: uidelicet θρίαμβος. Sed ut ait Priſcianus in .viii. fuit tranſlatio aſpirationis a prima ad poſtremā ſyllabam: qūo χῦρα olla in κῦρα cōmutatum fuit: quod ē ionicū: & ἔνταῦθα pro ἐνθαῦτα. Ad cuius imitationem latini ꝓ θρίαμβος cum aſpiratione primæ: triumphus ꝓ tranſmutationē aſpirationis ꝓtulerunt. & ob id eodē Priſciano teſte. b. in .p. conuerſa eſt: qa. b. aſpirari non pōt. Et erat triumphus honor maxim⁹: qui dari poterat du-

cibus romanis. Nam uehebat' equis albis: qbus primus omniũ Camillus inuectus est curru inaurato: capite coronato lauro: & ante ipm triumphanté uict⁹ hostis oneratus colla catenis. Et pcunte' senatu capitolium ascendebat' ad tẽplũ Iouis optimi maximi. Vbi mactato tauro albo: ad ppriam deinde domũ redibat. Verũ teste Plutarcho in uita Romuli. Si ipius Romuli imagines intuemur: nõ nisi peditẽ triumphos gessisse illuz uidemus. Et refert aliquos dixisse Tarquiniũ Demarati filium: hoc ẽ Priscum fuisse: q primus ob incredibilẽ sui animi isolẽtiam: hoc quod dixim⁹: triũphandi genus adiuenerit. Qui & referẽte Pli. i. xxxii. na. histo. tunica aurea triũphasse Tarqniũ Priscũ Verrius tradit. Sũt & nõnulli q Publicolã fuisse primum referunt.

T hryus cum. th. aspirato &. y. græco scribitur: fluuius est elidis: qui in alpheum decurrit: de quo meminit Homerus libro iliados secundo.

T ritees absq; aspiratione scribit': populi fuerunt achiuorũ: q teste Herodoto li. histo. i. soli mediterranei erãt

T rochæus prima cum. t. exili: sequens cum. ch. aspirato &. æ. diphthongo scribitur: pes est celer & uolubilis. Nam a trochos: quæ est rota deriuatur. Et ut quidam ferunt a Mercurio compertum. Constatq; ex longa & breui tẽporum trium: ut Cæsar: Caius.

T rochus cũ. t. exili' &. ch. aspirato scribit': dicitur a nostris rota.

T rochistus pria cũ. t. exili: sequẽs cũ. ch. aspirato: ultima sine aspiratiõe scribit': dicit apud nos quã rotam. Nã diminutiuũ ẽ trochi: unde & cõpositiões quædã medicoꝝ i formam rotulæ trochisci uocabantur.

T rœzen cũ. t. exili &. œ. diph. scribit': fuit oppidũ atticæ regionis. Vnde trœzeni populi sunt cognominati.

T roglodytæ absq; aliqua aspiratione: & cum. y. græco scribit': sunt teste Pli. li. iiii. natu. histo. degeneres scytharum gentes a seruis ortæ. At uero Solin⁹ & Põponius dixerũt populos eẽ aphricanos i finib⁹ æthiopiæ.

T roia cũ. t. exili &. i. latio scribitur: fuit teste Liuio li. vii. de bello macedonico regio minoris asiæ: i qua Ilion fuit ciuitas cantatissima. Nõnunq; uero &, p ipa urbe troia ponit'. ut Oui. pria epistolarum heroidũ: Troia iacet certe. Et alibi i eadem epistola: Iam seges ẽ ubi troia fuit. Similiter Virgi. Et cãpos ubi troia fuit. Quæ teste Homero circa initium libri. iiii. oĩm quæ sub sole ac stellifero cælo sunt urbium qdem insignissima est troia. Et ut uidimus in primo hoꝝ cõmẽtariorum libro. o. &. i. apud græcos p diphthongum cõiungunt': quam nos diuidentes facimus. i. cõsonãtem. Nisi ea dictio fiat adiectiuã: in qua. i. diuisa ab. o. remanet uocalis: ut troius æneas: troia gaza: & similia. Dedũcitur inde etiam troiugena. ut Virgi. in. iii. Troiugena interpres diuũ. Dicebatur et troia teste Festo Lusus puerorum equester: & locus in agro laurente: quẽ primũ Italiæ Aeneas cum suis constituit.

T roizenus cũ. i. latino sequẽte. z. cõsonante: fuit Thrax fili⁹ Cæadi. & unus ex his qui uenerũt i auxilia troianorum: ut ostendit Homerus li. ii. iliados.

T rophæum cũ. t. exili &. ph. aspirato: sequẽte. æ. diph. scribit': licet maior græcorum ps aspirationem ab ipso p. amoueant: ac dicant tropæũ. Nam deriuat' a Τροπη sine aspiratiõe: quæ ẽ cõuersio: qa dux ille qui hostẽ cõuerterat: trophæum merebat'. Qui uero ultra certũ numerum hostiũ occiderat: ita ut plenam uictoriam cõsequeret' triumphũ mereri dicebat'. Sane nõnunq; & arbor: in qua hostium spolia affigebant': & id ædificium in quo ducũ res gestæ inscribebant': trophæa illi⁹ dicta sunt: ut Marii cimbria: quemadmodum uidimus i dictiõe Roma. Nã ut rettulit Seruius sup. x. ænei. Salustius in historicis de Põpeio ait: Deuictis hispaniis trophæa in pyrenei iugis cõstituit: ex quo more i urbib⁹ trophæa figunt' arcubus exædificatis. hæc ille. Itaq; trophæũ de spoliis Mezentii describẽs Virgi. in initio ipsius. xi. ait:

Ingentem quercum decisis undiq; ramis
Constituit tumulo: fulgentiaq; induit arma
Mezenti ducis exuuias tibi magne trophæum
Bellipotens: aptat rorãtes sanguine cristas
Telaq; trũca uiri. & reliqua. Nã sic quoq; a trophæis poni cõsueuerãt. ut Iuue. etiã i satyra Oĩbus in terris.
Bellorum eximie truncis affixa tropæis
Lorica: & fracta de classide buccula pẽdens.
Et curtum temone iugum: uictæq; triremis
Amplustre: & summo tristis captiu⁹ in arcu
Humanis maiora bonis credũtur. Nãq; i summitate are⁹ captiu⁹ dux uti erat ex captiuitate tristis marmore effingebat'. Sane trophæũ ipi Aeneæ dedit Virgilius nondũ & plenã uictoriã cõsecuto: q occiso Mezentio fugauerat exercitum. Nam plenæ uictoriæ (ut diximus) triumphus dicebatur.

T ropus cũ. t. exili scribit': dici põt modus: figura: uel cõuersio. Et ut diffinit Quintilian⁹ li. viii. de institutione oratoria: ẽ uerbi uel sermonis a ppria significatione ad aliã cuz uirtute mutatio. Circa quẽ inexplicabilis & grãmaticis inter ipos & philosophis pugna ẽ: quæ sint genera: quæ spẽs: q numerus: quis cui subiiciat': nos cæteris omissis necessarios maxime: atq; i usum recæptos diuersis i locis hoꝝ cõmentariorum exequemur. hæc modo in his ãnotasse cõtenti quosdã gratia significationis: quosdaz decoris assumi. & eẽ alios i uerbis ppriis: alios in translatis: uertiq; formas non uerboꝝ mõ: sed & sensuum: & compositionis.

T ropologia cum. t. exili &. i. latino scribitur: dicitur figurata locutio. Nam componitur ex tropos: quæ est

figura:& logos sermo.

Thronus cum.th.aspirato scribit̃:dicitur a nostris sedes.

Thucydides pria cū.th.aspirato:secūda cū.c.exili &.y.græco:alia cū.i.latino scribit̃.Et declinat̃ teste Priscia no in.vi.non solum hui⁹ Thucydidis: sed etiā Thucydidæ.Fuit historicus grauissim⁹ apud græcos. Et teste Quintiliano ē densus & breuis:ac semper sibi instans.

Tumba cū.t.exili scribit̃:ubi.y.græcum i.u.nostrū conuersa est.Nam apud illos dicit̃ τύμβη.Estq; loc⁹ ifra terram cōcauus.& plærūq;p sepulchro accipitur.

Thurinus cum.th.aspirato scribit̃:genus est marini piscis.

Thurion cū.th.aspirato &.i.latino scribitur:ciuitas fuit in sinu tarentino:quæ ut puto ea est quæ ab aliqbus thurina uocatur.

Tuber cū.t.exili scribit̃:& græcū ab aliquib⁹ dicitur.Alii dicūt latinū.& a tumore deduci uolunt.Et ut dixit Pli.li.xviii.na.histo.tubera uocant̃ hæc:quæ undiq; terra circūdata nullisq; fibris iuxta aut saltē capillamē tis fiunt.Nec utiq; exuberante loco in quo gignūt:aut rima igerēte cortice etiā icludunt̃.Nec aliud eē possumus dicere q̄ terræ callum.Et subdit:Siccis hæc fere & sabulosis locis frutetosisq; nascunt̃.excedūt sæpe magnitudinē malichotoni etiā librali pondere.Duo eor̄ sunt genera:arenosa & dētib⁹ inimica.Altera sincera distinguūtur colore ruffo nigroq; & intus candido laudatissima aphricæ crescūt.Et in sequentib⁹ subdit.De tuberibus hæc tradūtur peculariter cū fuerit ibres autūnales:ac tonitrua crebra tūc nasci & maximū e tonitrib⁹ nec ultra ānū durare:tenerrima aūt uerno cē.Hæc Pli.Iuxta quæ ait Iuue.in.v.satyra:

Fumat aper:post hūc raduntur tubera:si uer
Tunc erit:& facient optata tonitrua cœnas
Maiores:tibi habe frumenta aledius inquit
O libya disiunge boues:dū tubera mittas

Nam de libycis cultoribus locut⁹ ē:dum ait in satyra:Stémata quid faciūt:Parce & messoribus illis:
Qui saturant urbem circo scænæq; uacantem.

Tus cū.t.exili scribit̃:& græce arborem sui gūmi designat.Nam dicit̃ apud illos λιβανωτός:hoc ē λίβας quod succū uliginē designat:& Τός tus generis neutri.Nónulli uero aspirandū dixerūt.& a thysia:quod ē sacrificium:uel a theos:q ē deus deducūt.Et ut ait Pli.in.xii.na.histo. Tura præter arabiā nullis:ac ne arabiæ qdem uniuersæ sunt.Et psequitur:Regio eax turifera saba appellat̃.Hoc significare græci mysterium dicunt.hæc ille.Iuxta quod dixisse Virgili⁹ pri⁹ uidet̃ i.i.georgi.Solis est turea uirga sabæis.qd̃ cū.æ.diphth. in penultia scribit̃.S3 in sequētib⁹ subdit Plini⁹:Siluax longitudo est cœni.xx.latitudo dimidium. Cœnus patet Heratosthenis ratione stadia.lx.hoc est passus qnq; milia:aliq.xxii.stadia singulis cœnis dedere.Attol luntur colles alti:decurrūtq; i plana arbores sponte natæ.Et infra subdit: Nec præterea arabū alii turis arborem uident.ac ne hox qdem oēs ferunt̃ nō amplius eē familiax qnq;:quæ ius p successiōes id sibi uēdicēt sacros uocari.Ob id nec ullo cōgressu fœminax funerūq; cū incidant eas arbores : aut metant pollui:atq; ita religione merces augeri.qdam,pmiscuū ius his populis eē tradūt in siluis.Alii p uices ānoru3 diuidi:nec arboris ipsius:quæ sit facies cōstat.Nam res i arabia gessimus:& romana arma in magnā ptem ei⁹ penetrauere.In quā(ut idē prius dixerat li.vii.)prim⁹ Helius:Gallus romana arma itulit.Quin & ut ad priora seqt̃ C.etiam Cæsar Augusti filius inde gloriā petiit.Nec tamen ab ullo(quod eqdem scientia latina habeatur) arbox earum tradita ē facies.græcox exépla uariant.Alii folio piri minoris dūtaxat:& herbidi coloris,pdidere.Alii lentisco simile subrutulo folio.Quidā terebynthū eē.Et hoc uisum Antigono regi allato frutice. Et in sequētib⁹ etiam psequit̃:Quod ex eo rotūditate guttæ pependit masculum uocatur. Cū alias nō fere mas uocet̃:ubi non sit fœmina religioni tributum:ne sexus alter usurpet̃.Quod ideo rettulimus:ut id Virgilii intelligatur:quod ait in Damone:

Verbenas adole pingues:& mascula tura.

Tuscia absq; aliqua aspiratiōe &.i.latino scribit̃:uocabulū ē græcū teste Pli.li.iii.natu.histo.dicente:Lydia:a quox rege tyrrheni:mox a sacrificio ritu lingua græca tusci sunt cognomiati.Nā(ut uidimus)tus græcū ē.

VAppa cum duplicato.p.scribit̃:genus est uini.De quo uidimus in dictiōe Surrhentum Et transmittitur aliquādo ad hoiem ignauū illi⁹ uino simile teste Horatio in prīo sermonum:Euphidius uappæ famā timet aut nebulonis. Et paulo supius dixerat:Non ego auarum:Cum ueto te fieri:uappam iubeo:aut nebulonem.

Varus cū unico.r.scribit̃:fluuius ē teste Plinio li.iii.natu.histo.narbonēsem prouinciam ab Italia disterminans.

Vesuuius cū.i.latino scribit̃:mons ē campaniæ ab omni alio monte solutus:neapoli ad quattuor milia passuū ,pximus:uinetis oliuetis & qbusdam fructiferis arborib⁹ refert⁹ Sed præ cæteris uini ubertate admirabilis:quod iam græcū uocant.Hic ab austro pompeios i radicibus:& sarnum fluuiū h3.Ab euro fere:sed remoti⁹ beneuentū.A uulturno Capuā.A circio neapolim.Eructauitq; quādoq; cineres & icendia i formam pumicex arenax:ita ut ex illis campi usq; ad arborum cacumina itu-

muerint. De illo Martialis in.iiii. epigrãmmatum libro inquit:

Hic eſt pampineis uiridis ueſuuius umbris:
Preſſerat hic madidos nobilis uua lacus.
Hæc iuga q̃ uiſæ colles plus bacchus amauit:
Hoc nuper ſatyri monte dedere choros.
Hic ueneris ſedes lacedæmone gratior illi.
Hic locus herculeo nomine clarus erat.
Cuncta iacent flãmis: & triſti merſa fauilla.
Nec ſuperi uellent hoc licuiſſe ſibi.

Nam tẽporibus Neronis & Traiani huiuſcemodi admirabiles eructatiões euomuiſſe legimus: ita ut cũ Pliniꝰ ſecũdus: q naturalẽ hiſtoriam ſcripſit ex meſanẽſi claſſe: cui imperitãte Traiano præerat ad uiſendum hoc ſpectaculũ ꝓpius accederet: ab incendio abſorptus eſt.

V calegon cum. c. exili & unico. l. & .e. abſq; diphthongo ſcribitur: fuit teſte Homero libro iliados. iii. nobiliꝰ troianus: qui tpe belli obſeniũ a re militari ſe cõtinebat. De quo Virgilius: Iam ꝓximus ardet Ucalegon ideſt illius domus.

V eſulus cũ unico. l. ſcribit: mons eſt teſte Plinio in. iii. naturalis hiſto. altiſſimus ĩ finibꝰ ligurum: a quo padus formoſiſſimus fluuiorum Italiæ oritur.

V enaphrum cũ. ph. aſpirato ſcribit: & ab Venere & ἀφρος: quæ eſt ſpuma: hoc eſt Veneris aphros deducit. Oppidum fuit campaniæ nõ longe a ſueſſa & aquino: ũt oſtendit Pli. li. iii. natu. hiſto. In cuiꝰ agro optimũ naſcebat oleum. Quare dixit Iuue. Venaphrano piſcem ꝓfundit oliuo. Martialis in ultimo: Hoc tibi cãpani ſudauit bacca uenaphri: Vnguẽtum quotiens ſumis: & iſtud olet.

V icia cũ. c. exili & .i. latino ſcribit: eſtq; neutrũ apud græcos: & correctius bicia diceret: eo quod βίκιον apd illos ſcribit cum betha: quæ in. b. noſtrum cõmutatur.

V lyxes cũ. y. græco ſubſequẽte. x. conſonãte ſcribit: q̃q̃ apud græcos cum duplicato. s. ſcribit: & .o. uocali ĩ prĩo uidelicet οὐλυσσεύς: ubi. d. ĩ. l. etiã cõmutamus: ſicut e cõtrario meditaris ꝓ melitaris. Fuit filius Laertæ regis ithacæ ex cõiuge Autholia: ut Homerus & poetæ noſtri aſſerũt. De quo uidimus in dictiõe Siſyphus Quare a patre cognominatꝰ ẽ Laertius. Ouidius li. v. triſtium: Sic quõdam feſtũ laertius fecerat heros. Dictus ẽ etiam Itachus ab ithaca inſula: in qua regnauit. Quin & Dulichius ab inſula dulichia: quæ ĩ illius regno habebat. Virgi. in Sileno: Dulichias uexaſſe rates. Similiter Naritius a naritia. Ouidius in prĩo de triſtibus: Pro duce naritio docti mala noſtra poetæ Scribere naritio nam mala plura tuli. Vlyxes ſimiliter ut Achilles tertiæ ẽ declinationis. Nõnunq̃ tamen a poetis noſtris in formã ſecũdæ declinatiõis ꝓferet. Virgiliꝰ in. ii. ænei. Et terrã altricem ſæui execramur ulyxi: ꝓ Vlyxis: ut latius uidimꝰ ĩ dictione Achilles.

V lyxbona ſimili mõ cum. y. græco: ſubſequẽte. x. cõſonante ſcribi uolunt: q aſſerũt (ut Solinus) urbem eẽ in hiſpania ab Vlyxe cõditam. Quare nõnulli ulyxponam cuꝫ .p. & non cum. b. ſcribi uolunt: quaſi ab Vlyxe poſitam. De quo ob litteraꝝ uicinitatẽ cõtẽdere uolumus. Sed id quoq; ex qualitate locoꝝ: quæ cõmemorat Homerus in odyſſea tpe nauigationis Vlyxis: multis nõ eſſe uerum uidetur.

V lula cũ ſimplo. l. ĩ ultima & penultima: auis ẽ a fletu denominata: hoc eſt ab ὀλολύζω: quod ẽ ululo.

V mbria cum. i. latino ſcribit: & a uocabulo græco deſcendit: quod ẽ ὄμβρος: ideſt imber. Nam ea loca: quæ iuxta ſpoletũ: & iugo apœnino expoſita ſunt: ibribus quãdoq; oppreſſa umbriæ nomẽ accæperunt. Vel ut Antonius Auguſtus de orbis diuiſione dixit: Vmbria dicta ẽ: qa (ut hiſtoriæ narrãt) tpe aquoſæ cladis ibribꝰ ſupfuerit. quod ueꝝ eſſe (ut ille dixit) montium altitudo põt fortaſſe cõprobare.

V rania cũ. i. latino ſcribit: una ẽ ex muſis: quæ apud nos cæleſtis interpretat. De qua Ouidius ĩ. v. faſtorũ ait: Excipit uranie: fecere ſilẽtia cunctæ.

V rina cũ unico. r. & .i. latino ſcribit: græcum ẽ uocabulum: & a uerbo græco deriuatum: quod eſt οὐρέω: qd eſt meio. Vnde ουρον deſcendit: quod latine qdem dicitur lotium: græce uero urina. Nec ſolum accipitur urina ꝓ ea aqua: quæ quotidie eiicit: ſed & ꝓ ſpermate genitali. Plinius li. viii. natu. hiſto. incõtinẽs inqt aſinæ uterus urinam genitalẽ reddit: ni cogatur ĩ curſum uerberibꝰ a coitu. Iuue. in ſatyra Atticus eximie: Auribus atq; oculis cõcæpta urina mouet. Et põt etiã ꝓ ipſa libidine capi. Vnde dixit idem poeta ĩ ſatyra Credo pudiciciam: Tuccia ueſicæ non imperat.

V ri cum unico. r. ſcribit: boues ſunt agreſtes: q teſte Seruio ſuper ſecũdum georgico. in pyrenæo monte naſcuntur inter gallias & hiſpanias poſito: quos dicit excæptis elephantis maiores aĩalibus cæteris eſſe. Et dici uros ἀπο τῶν ὄρων: ideſt a montibus.

V ulcanus cum. c. exili ſcribit. Fuit Iouis filius ex Iunone: qui deformis naſceret: nec ei arriſiſſet Iuno: a Ioue e cælo fuit præcipitatus in lemnum. Ibiq; teſte Seruio ĩ bucolicis nutritus a ſimiis. Homerus uero dixit a Tethye: & Eurymone Oceani filiam ſuſcæptum: ac nutritum fuiſſe: ex caſuq; claudum effectum. Fuit deorum faber: qui & Ioui fulmina: & arma aliis diis contra gigantes fabricauit. Fecitq; monile Hermionis: coronam Ariadnes: arma Achillis & Aeneæ. & plura alia: quæ ſupra humanum ingenium fuiſſe uiſa ſunt. Nec ob ea

beneficia ad deorum menſam admiſſus eſt. Quapropter ſupplicauit Ioui ut ſaltem Mineruæ nuptiis iungeretur. A qua tamen ſpretus fuit: ut uidimus in dictione Erichthonius. Quæ & ipſe Virgilius tetigit in bucolicis qum ait:

Cui non riſere parentes:
Nec deus hũc menſa:dea nec dignata cubili eſt.

Habuitq; deinde Venerem uxorem: quam cum Marte adulterantem ſubtiliſſimis catenis deuinxit: ac diis omnibus propaluit. Alios etiam poſuit Cicero de natura deorum.unu3 quem Cæli filium dixit ex Minerua ſecunda Iouis filia:ex qua Apollinem genuiſſe refert. Secũdum hũcipſum:quem Iouis tertiũ ex Iunone filium dixit. Alium filium Nili:q ab ægyptiis ægypti cuſtos creditur.

Xanto cum.t.exili ſcribit̃:fuit teſte Heſiodo i theogonia una ex nymphis Oceani & Tethyos filia. De qua meminit Virgilius in tertio georgicorum cum ait:

Drymoq; xantoque.

Xanthippe cum.th.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:fuit Socratis uxor querula.

Xanthus cum.th.aſpirato ſcribit̃:fuit nomen fluuii troiani:ut uidimus i dictione Simois.fuit etiam uir troian⁹ fili⁹ Phænopis:quẽ teſte Homero li.ix.iliados:Diomedes occidit in bello. Fuit & adhuc teſte eodẽ Homero libro nono:nomen equi cuiuſdam Hectoris.

Xanthij cum.th.aſpirato ſcribit̃:populi ſunt in aſia: q cum eorum urbs ab Harpago præfecto Ciri obſideret̃:uxores ſuas ac ſeruos una cu3 ſupellectili i arce poſuerunt: eáq; igni ſuccẽderũt. deinde oẽs pariter cõtra Harpagũ irruentes:bello ceciderunt:ut ſcripſit Herodotus li.hiſto.primo.

Xenodotus cũ.t.exili ſcribit̃:fuit hiſtoricus patria trœzenus. De quo ſæpe Plutarchus meminit.

Xenocrates abſq; aliqua aſpiratione ſcribit̃:fuit uir calcedonius Agathenoris filius. Et a primis fere ãnis Platonis auditor. erat teſte Laertio tardus ingenio:adeo ut cum illum Plato Ariſtoteli compararet:alteru3 fræno:alterum calcaribus indigere dicebat. Alioquin ſeuero ſemper ac ſerio habitu & ore perdurabat. In academia uixit:ut plurimum:ſiquãdo ad urbem ꝓficiſcebatur turba omnis impudicorum eius tranſitum obſeruabat. Inquietandi ipſius gratia Phyrne nobile ſcortum dedita opera a quibuſda3 intra eius cellã miſſa eſt:quæ eb eo orans lectuli ptem accæpit. Demum cum multa ne q̃q̃ oraſſet:imperfecto opere diſcedẽs:dixit ſe non a uiro:ſed a ſtatua ueniſſe. Quidam aiunt a diſcipulis eius Laydẽ intromiſſam:fuiſſeq; ipſu3 tantæ continẽtiæ:ut cum ſe ad libidinem incitari præſenſiſſet:pateret̃ uirilia ſecari & uri. Tanta fuit eius uerbis adhibita fides:ut cum nullius iniurati teſtimoniũ admitteret̃:illi ſoli iuſiurandum athenienſes remitterent Erat adeo frugi:ut cum illi Alexander magnam pecuniæ quãtitatem miſiſſet:ſublatis tribus milibus nũmorum atticorum(ne regia munera ſpernere uideret̃)reliquũ remitteret:dicens illi pluribus opus eẽ:q plures enutriret. Ad Philippum olim cũ cæteris miſſus:cum alios ſciret donis emollitos:& ſæpe cõuiuia celebrare neutrum ipẽ horum fecit. Legatis poſtea dicentib⁹ Xenocratem fruſtra ſecũ iuiſſe:compertà re ipm duplici honore honeſtauere. Succeſſit i academia Speuſippo:ſcholáq; tenuit uigintiqnq; ánis. moriť noctu cum in ſartaginem forte offendiſſet áno ætatis.lxxxii. Quinq; fuere eius nominis. Primus huius philoſophi ꝓpinquus. Cuius fertur oratio quæ inſcribitur arſinoetica de Arſinoe. Alius philoſophus & elegiæ ſcriptor nõ ſatis probatus. Ita enim ſe habet res:ut poetæ quidem ſe oratione ſoluta uelint ſcribere:id efficiant:q uero pedeſtri oratõe ſcribere cõſueuerũt:ſi poeticæ ꝓtes ſibi uendicare uelint nõ cõſequãť id:ex eo liquet:quod alterum naturæ:alterum artis ẽ. Alius fuit ſtatuarius. Alius odas ſcripſit.

Xenodochium cũ.ch.aſpirato &.i.latino ſcribit̃:dicit̃ latine hoſpitale. Nam eſt ξενων: ideſt peregrinorum: δεχόμενος:ideſt recæptiuus.

Xenodorus græcũ ẽ:quaſi ξεῖνος.i.peregrinũ qd & egregiũ denotans:& δωρον donũ. Fuit nomẽ ſtatuarii de quo uidimus in dictione Coloſſus. Hunc Plinius lib.xxxiiii.natu.hiſto.(de quo uidimus)cælandiq; nulli ueterum poſtponendum.

Xenophanes cu3.ph.aſpirato ſcribitur:fuit colophonius Dexii:ſiue(ut dixit Apollodorus)Orthomenis filius. Cum.xx.eét ánorum pulſus fuit a patria:& i zada ſiciliæ:atq; catina morat⁹ ẽ. Et ſeipſo teſte.lxv. annis exulauit a patria. ſunt q eum neminem dicãt audiuiſſe. Scripſit elegias cõtra Heſiodum & Homerum. Fuit & alter Xenophanes ex leſbo poeta iambicus.

Xenophon cum.ph.aſpirato ſcribitur:fuit philoſoph⁹ & dux inſignis Grylli atheniẽſis filius:homo uerecũdus & ſpecioſus ultra q̃ dici poſſit:moratuſq; ꝓbus atq; omnibus gratus. Fuit Socratis diſcipulus & Platonis æmulus:dicente Gellio libro.xviii.noctium atticarum:Xenophon & Plato ſocraticæ amœnitatis lumĩa certare:æmulariq; inter ſe exiſtimati ſunt:quia Xenophon inclyto illi operi Platonis:quod de optimo ſtatu reipublicæ ciuitatiſq; adminiſtrandæ ſcripſerat:lectis ex eo duobus libris:qui primi ad lucem uenerãt ſe op

posuit:& contra multa scripsit:quo audito ualde permotum fuisse Platonem ferunt. Hic teste Laertio oim primus ex his:quæ a Socrate dicebantur notis excæpit.& in publicum edidit:commentaria scribens. Et primus omnium philosophorum scripsit historiam. Fuit etiam dux strenuus:& qui ex ultimis babyloniæ finibus exercitum reduxit asperis ac difficillimis itineribus per infestissimas gentes: ac barbaras incolumem in patriam conduxit. Septem fuere Xenophontes. Hic primus. Secundus similiter athenienſis Pitostrati illius frater:qui Epaminundæ uitam scripsit. Tertius Cous medicus. Quartus qui Hannibalis historiam scripsit. Quintus qui prodigia fabulosa commentus est. Sextus parius sculptor egregius. Septimus antiquæ comœdiæ poeta.

X erolophus cum unico.l.&.ph.aspirato scribitur:dici potest a nostris siccus tumulus & aceruus. Nam componitur ex ξηρός:qui est siccus:& λόφος tumulus. Namq; ex lapidibus & marmoribus strui consueuerat principibus tumulus. Hoc uocabulo utitur Priscianus li.i.cum ait:Epigrãmata quæ egomet legi in tripode uetutissimo Apollinis:q est in xerolopho Apollinis.

X erolibya antepenultia cũ.i.latino:& penultia cũ.y.græco scribit̃:dici põt latine sicca libya. Quo uocabulo utitur Seruius super.iiii.ænei.cũ ait:Hiarbam Iouis Ammonis filium sic dici:qa cũ Bacchus indiam peteret & p xerolibyam exercitũ duceret.& reliqua.i.per desertam libyam.

X erxes cum duplicato.x.scribitur:hoc est tam in prima q̃ i secunda. Fuit filius Darii regis persarũ ex Atossa filia Cyri.patri successit in regno. Cui id potissimum illustre fuit:quod maximo post hominum memoriam exercitu terra mariq; bellum intulit græciæ:& quia numerus militum & nauium a scriptoribus latinis mendacissime legitur:curabo summam totius exercitus:quam fecit Herodotus ad unguem trãsferre:ita ut tantæ rei ueritas clarissima habeat̃. Itaq; (ut ait ipse Herodotus) ex maiori asia collegit naues mille ducentas & sex:in quarum singula erant ex principibus asiæ populis ducenti uiri: qui ad summam quadraginta unius milium & ducentorum hominum ascendebant:nec sane pauciores:sed certo plures erant. Præter hos expensis:medis: & sicæis in unaquaque illarum triginta alii uiri reliquorum duces dispositi erant: quorum summa ad triginta sex milia & centum octuaginta ascendebat. Sicque uiri omnes: qui in præfatis nauibus erant: numerum implebant ducentorum septuaginta septem milium: & trecentorum octoginta hominum Hocque ex maiori asia. Ex minori uero congregauit tria milia nauium:in quibus fuisse dicit ducenta quadraginta milia hominum. Sicque omnis hæc multitudo ad summam quingentorum & decem & septem milium: ac trecentorum octoginta hominum. Et hi omnes apti erant ad bellum. Ex peditibus habuisse illum dicit mille milia & septingenta milia hominum. Ex equitibus octoginta milia. Insuper in quadrigis libycis & arabicis:uiginti milia hominum. Ex thracia & insulis adiacentibus naues habuit centum uiginti. In quibus fuisse memorat idem auctor hominum uigintiquattuor milia. Quin & pedites congregauit ex Thracia:Pæonia:Herodia:Boottiea:Chalcidonia:Brygia:Pierea:Macedonia:Perrebia:Emenia: Dolopumque genere:& Magnetum:atque achæorum trecenta milia hominum. Quos omnes summatim computans præfatus auctor ait uirorum ad bellum collectorum fuisse bis mille milia sexcentaque: & quadraginta unum: ac trecentos & octuaginta uiros. Ita ut nullo pacto pauciores fuerint: sed longe plures. Insuper & alios in nauibus onerariis: & ad alia officia:& ministeria aduenisse dicit:quos absque aliqua dubitatione plusquam totidem fuisse testatur. Vnde totum exercitum computans fuisse asserit.quinquies mille milia: & ducenta octuaginta duo milia hominum: septingentosque & sexaginta. Quæ quia incredibilia fere uidebantur: forte dixit Iuuenalis in ea satyra:quæ incipit Omnibus in terris:de isto Xerxe loquẽs

Creditur olim Velificatus athos. De quo in sua dictione uidimus.

Et quicquid græcia mendax
Audet in historia constratum classibus isdem
Suppositumque rotis solidum mare.

Nam ut idem Herodotus latissime narrat:pontem struxit Xerxes super mare hellesponticum ab abydo urbe asiæ usq; in sestũ urbem europæ. quod Lucanus in secũdo tetigit:cum de.C.Cæsare loqueretur:q incredibili ædificiorum mole Pompeiũ in brũdusio claudere nitebatur cum ait:

Tales fama canit tumidum super æquora xerxem
Construxisse uias:multum cũ pontibus ausus:
Europamq; asiæ:sestũq; admouit abydo.
Incessitq; fretum rapidi super hellesponti.
Non eurum zephyrũq; timens:cũ uela ratesq;
In medium deferret athon.

Et subdit Iuuenalis ad ea:quæ supra rettulimus:

Credimimus altos
Defecisse amnes:epotaq; flumina medo
Prandente:

Vt de pluribus refert Herodotus.& nos aliqua diuersis in dictionibus annotauimus. Et supple Crẽdimus

hæc mādidis cantat quæ ſoſtratus allis. Difficilis nobis eſt locus iſte: cuz nihil certi de hoc Soſtrato legerim⁹ De quo ſi diuinare licet putamus illum fuiſſe poetam non celebrem: q de Xerxe nec bene canens: hæc oia: quæ rettulimus cõſcripſit. Quod ex auium tranſlatione indicare uideť: quæ madidis allis inepte uolare dicuntur. Et ponit deinde Iuue. illius fugam. Nam cũ a græcis duce Themiſtocle nauali prælio uinceretur: & plurimæ illius naues caperentur: multæ ſummergerenť: rex ipſe cũ pauco exercitu p macedoniam fugiens: puenit ad ſeſtum: ubi cũ ſolutum pontẽ hybernis tẽpeſtatibus percæpiſſet: piſcatoria ſcapha mare trepidus ſulcauit. In eorum atq; eurũ ſolitus ſæuire flagellis Barbarus rex ideſt remis.

Acynthos cum. c. exili &. y. græco: atq;. th. aſpirato ſcribiť: inſula parua eſt ī græco mari propinqua ætoliæ: urbem unicam eiuſdem nominis teſte Liuio ī ſexto de ſecũdo bello punico detinens. Et quia nemoribus abundat: dixit Virgilius in. iii. æneidos: laz medio apparet fluctu nemoroſa zacynthos. De qua locutus Vlyxes regi Alcinoo apud Homerum libro. ix. odiſſeæ ὀυτί ἐγὼ τε ἠς γαίησ ἀνήαμαι γλύκυτερον ἄλλο ἰδεσθαι: hoc eſt ego quidem nil dulcius in hac terra uidere poſſum.

Zacanthei cum. c. exili &. th. aſpirato ſcribitur: fuerunt teſte Polibio zacynthioꝝ coloni in medio pyrenei montis ſiti: & iuxta fluuiuz hiberum habitãtes: ut & plures alii græci: qui circa illos inhabitant.

Zacharias cum. ch. aſpirato ſcribiť: nomen eſt uiri, ppriu m hebræi.

Zamolſis cũ. i. latino ſcribiť: fuit teſte Herodoto li. hiſto. iiii. Pythagoræ ſeruus: cui getæ putantes illum Saturnum eſſe ſacrificia impendebant.

Zelotypus cum unico. l. &. t. exili atq;. y. græco ſcribitur: dici põt æmulator formæ. Nã zelus æmulatio eſt: & typos forma. Iuue. in ſatyra Si te ppoſiti: Quas in uaginæ fronte ſolebat ponere zelotypo iuuenis prælatꝰ hiarbæ: hoc eſt iuuenis Aeneas: q ob decorem illatum a matre iuuenis uidebať: ac etiam Hiarbæ regi fuit ī coniugio ā Didone prælatus. Quare Zelotypiam diffiniẽs Chryſippus: dicebat teſte Laertio ægritudinem eſſe ex eo, puenientẽ: quod adſit alteri: quod ipſe nõ habeas: aderat enī Aeneæ Dido: quam Hiarbas habere non potuit. Et dixit Iuue. in uaginæ fronte: ut id Virgilii exponeret: q de Aenea loquens in. iiii. ænei. iquit: Atq; illi ſtellatus iaſpide fulua Enſis erat. i. uagina. Nam ut ait Seruius in fronte & ſummitate uaginæ conſueuerunt precioſi lapides apponi.

Zeno cum. e. abſq; diph. & unico. n. ſcribiť: fuit philoſophus ciťienſis ex cypro græca ciuitate fœnicibꝰ frequẽter accolis. Fuitq; Napſei: ſiue (ut alii dicũt) Demei filius. Et teſte Timotheo collo in alteram ptem inclinatiore. Apollonius aũt tyrius dixit eũ gracili corpore fuiſſe: ſtatu, pcero: & atra cute. Vnde illum Chryſippus palmitem ægyptiũ uocabat. Crura habuit turgida & imbecilla atq; ifirma. Ob quod teſte Perſeo multas cœnas declinauit. Veſcebať libẽter ficubus recentibus: & ad ſolẽ paſſis. Auditor fuit Cratis. Stilponem etiam & Xenocratẽ decẽnio audiuit. Deinde cõuertẽs ſe ad porticuz: quæ pyſianaƈtia uocabať: ex uaria & multæ ſcientiæ pictura Polygnoti orationẽ formabat. Vnde uolens locũ illum ſtabilẽ facere: atq; iuiolabilẽ ubi ad mille quadrigentitriginta ciues necati fuerãt. Cœpit in illa docere: ad quẽ eo audiendũ diſcipuli cõfluẽtes: q antea zenonii dicebanť ab ipſa porticu ſtoici ſunt uocati: ut Epicurꝰ ipſe in epiſtolis atteſtatur. Siq; idem & ante illum teſte Eratoſthene poetæ in illa morantes: dicti ſunt ſtoici: a qbus multum incremẽti illa appellatio cœpit. Tanto in honore apud atheniẽſes Zeno habitus eſt: ut apud eũ claues urbis deponerẽt. Orarentq; ipm aurea corona & imagie ærea. hoc ipm & ſui ciues fecere. Habuit auditores eximios: iter quos Antigonus cũ ibat athenas eius erat auditor. Cui aliquãdo hanc epiſtolam ſcripſit: rex Antigonus ſalutem dicit Zenoni philoſopho: Ego fortuna me qdem & gloria uitaz tuã anteire exiſtimo. Cæterũ diſciplinis ſtudiiſq; liberalibus: & pfecta fœlicitate: quã tute poſſides: lõge abs te præcelli ſentio. quocirca te orare ſtatui: uti ad me, pficiſcaris: id mihi perſuadens te preces meas minime irritas fieri paſſurum. Tu igiť modis oibus enitere: ut tuo cõtubernio fruamur. Hoc, pcerto habens te non mei ſolũ: ſed oĩm ſimul macedonum erudiitorem fore. Nam q macedoniæ regem erudit: atq; ad uirtutẽ ibuit: tũm & ſubditos quoſq; inſtruere ad fortitudinem & pbitatẽ certum ẽ. Nam cuiuſmodi fuerit dux: tales ut plurimũ ſubditos fieri ẽ neceſſe. Vale. Cui Zeno reſpondit dicẽs ſe maxime laudare eũ: quod ſtudiũ nõ uoluptatẽ ſequereť: quæ aios adoleſcentuloꝝ effœminat. Porro ſi adiiciať modica exercitatio: neq; deſit præceptoris copia: mature eũ poſſe ad pfectionem puenire. Se aũt non poſſe ad ipm pgere ſenectute ipeditum: quod iam eẽt octogenariꝰ: ſed ſe mittere ad eũ quoſdã ex cõtubernalibꝰ ſuis qbus ſi ſtudioſe uteretť: beatitudinẽ ueram cõſequereť. Miſit autez Perſeum thebanũq; Philonidem: ut patet in decreto athenienſiũ de illo. Hic adoleſcentulo cuidam inepta multa loquẽti ait: Ideo duas habemꝰ aures: os aũt unum: ut. ſ. multa audiamus: pauca uero loquamur. Nonageſimo ætatis ſuæ ãno deceſſit incolumis: integer: ac ſine morbo. Nam ut rettulit Apollonius cuz abiret ex ſchola lapidẽ offendens digitum perfrægit. Manu uero terraz feriens illud ait: ex Niobe uenio: quid me uocas? Et cõtinuo ſe ſtrãgulãs iteriit. Quo mortuo ſtatuere illi atheniẽſes ex publico ſepulturã ī ceranico.

Scripſitq; plura & uaria. Crudis cibis ūtebatur: & tenui pallio. Pueris ſemel aut bis tantū teſte Laertio uſus eſt: & ancillula quadā: ne ſexum odiſſe uideret. Erat ad eū facilis aditꝰ. Euitauit ne nimis eēt popularis. Nec tamen pluſq; cū duobus aut tribꝰ ambulabat. Fuere Zenones octo. Primus eleates Pyretis filius teſte Apollodoro. Parmenides uero dixit illum fuiſſe natura filiū Teleutagoræ: adoptiōe uero Pyretis. Fuit teſte Platone ſtatura, pcera: quē uocat ſophiſtam Eleatē. Hunc iuentorē fuiſſe dialecticæ ſicut Empedoclē rhetoricæ teſtis ē Ariſtoteles. Is cū Nearchū tyrānum: ſiue Diomedontē, pfligare uellet captꝰ ē teſte Heraclide. Et cū de cōiurationibꝰ iterrogaret uolens ſignificare tyrānum deſtitutū: rettulit oēs illius amicos cōſcios eē. & cū ſimulaſſet ſe uelle ad illius aurem alloqui: ipam mordicus appræhenſam pforauit. uel teſte Demetrio naſum arripuit. Dixitq; ad ciues: admiror ueſtram uecordiā: ſi hoꝝ gratia: quæ patior tyrāno ſeruire ſtatuitis. Sed cū complices cōiurationis, pferre cogeret: cōciſam dentibꝰ linguam i os tyrāni cōſpuit: quo facto ciues tyrānum lapidauerūt. Secūdus fuit ſtoicus: quē ſupra diximus. Tertius rhodius. Quartus hiſtoricus q Pyrrhi i Italia geſta ſcripſit: epitomaq; romanaꝝ & carthaginenſiū reꝝ. Quintꝰ Chryſippi diſcipulus. Sextꝰ medicꝰ acutæ itelligentiæ. Septimus grāmaticꝰ: cuius epigrāmata ferunt. Octauus Sydoniꝰ philoſophus epicureꝰ q de regno ſcripſit. De repu. De nuptiis. De ipietate Thyeſtæ. De amoribꝰ. Cōmētaria i leges Platōis li. vii.

Z ephyrus cū. y. græco ſcribit: uentꝰ ē occidentalis. De quo Oui. in primo de triſtibus:

Nunc zephyrus ſero ueſpere miſſus adeſt.

Z etis cū. t. exili: & .i. latino ſemp apud græcos ſcriptū cōperi. q̄q̄ multi ex noſtris ſcribāt Zetum cū. u. in fine & non cū. i. Fuit filius Boreæ ex Orithyia: & frater Calais.

Z ethus dū cū. th. aſpirato ſcribit: fuit teſte Homero in. xi. odiſſeæ: filiꝰ Iouis ex Antiopa: & frater Amphiōis.

Z eugma cū. eu. diph. ſubſequente. g. ſcribit: dici pōt latie cōnexio. Nam figura ē: quæ tūc quoq; fit cum plures ſenſus uno uerbo claudunt. Quod tribꝰ cōtingit modis. aut in prīo uerbo: ut currimus nos & tu. & tūc dicit ptozeugma. In medio: ut tu curris & ille. & tūc dicit meſozeugma. In ultio: ut Hic illius arma: Hic curſus fuit. Similiter Terentius: Hoc tpe obſequium amicos: ueritas odium parit. Et dicitur hyſterozeugma cū y. græco aſpirato.

Z euſis cū. eu. diph. ſubſequente. s. & .i. latino ſcribit: fuit pictor Heracleotes maximꝰ ſua ætate. i. olympiade qnta: & nonageſima. Hic teſte Pli. xxxv. natu. hiſto. pēniculum ad magnā gloriā pduxit. Opeſq; tantas acq; ſiuit: ut inſtitueret donare opera ſua: eo quod nullo precio ſatis digno pmutare poſſe diceret. Aequales eiꝰ & æmuli fuere Timātes: Androgides: Theopompas: & Parrhaſius: q deſcendiſſe cū Zeuſide in certamē tradit: ut uidimus in dictiōe Parrhaſius. Idem teſte eodē Pli. ferit pinxiſſe puerum uuas ferentē: ad quas cum aduolarent aues: pceſſit iratus operi & dixit: Vuas melius pinxi q̄ puerum. Nam ſi & hoc conſummaſſem aues ipſæ timuiſſent. Idem etiā Quintiliano teſte luminū umbrarūq; dicit iueniſſe rationē & plus membris corporis dedit. Id amplius atq; anguſtius ratus: atq; (ut exiſtimant) Homerū ſecutus: cui ualidiſſima quæq; forma etiam in fœminis placet.

Z euxo cū. eu. diph. & .x. cōſonāte ſcribit: fuit teſte Heſio. i theogōia una ex nymphis filia oceani & tethyos.

Z odiacus cū. i. latino: & .c. exili ſcribit: dici pōt a nobis aīalis. Nam circulus ē ſignoꝝ: quæ in formam aialium figurantur: & a ζωον: quod ē aīal deriuat: ut aries taurus. & reliqua. Cingitq; totum cæluꝫ in obliquū: hoc eſt cancro circulū æſtiuū: & capricorno hyemalē contingens. Vnde dixit Virgilius in primo georgicorum:

Obliquus qua ſe ſignoꝝ uerteret ordo.

Z opyrus cum. y. græco ſcribit: fuit Megabizi filius: cuiꝰ opera & induſtria (ut dixit Herodotus i. iiii. hiſto.) Darius babylonem cæpit.

Z uthus cū. th. aſpirato ſcribit: fuit teſte Homero in. x. odiſſeæ: Aeoli filius ex Lepatra.

IOANNIS Tortellii Arretini cōmentarioꝝ grāmaticoꝝ de Orthographia dictiōnū e græcis tractaꝝ opus per Hermanū Lichtenſtein colonienſem: Venetiis pridie Idus Nouembres accuratiſſime impreſſum: Anno ſalutis. M.CCCC.LXXXIIII.

PRIMARIO LITTERARII ORDINIS VIRO CONSTANTINO ROBEGANO NOTARIO TARVISANO HIERONYMVS BONONIVS .P. .S. .D.

QVorundam Hominum iſtis temporibus uaniloquentias: qui dum cæteris detrahunt ſibi plurimum aſcribere opinati: neminem uirum doctum cui non allatrent intactum relinquūt: æquo animo ferre non poſſum Conſtantine uir optime. Neq; enim ingratitudine qua iſti hac in re potiſſimuꝫ coarguntur: quicq̄ mihi ſtultius uidetur. Siquidem Guarinus ille Veronēſis: Laurentius Vallenſis: Arretini: Georgius Trapezuntius: complureſq; alii doctiſſimi: qui romanam linguā maiorum incuria tanq̄ ædificium putre uetuſtate collapſum: oblitteratam prope extinctamq; magno cū labore ac ſtudii diligentia reſtituere

ut his ducibus qcqd boni in re litteraria habemus: ſimus maxime conſecuti: caninis morſibus undiq; dilaniantur. Nec ē qui magnis ſaltem nominibus parcat. O ſtoliditatem inſulſiſſimaz: cæteros tacebo: de Ioanne Arretino pro loco tantum loquar. Quæ ante laborioſiſſimum hoc opus orthographiæ apud latinos inquam habebatur ratio? Nulla prorſus. Latinitas græcitatis cōmercio egebat: uſq; adeo ut neutram merito noſce putaret' q alteram tantuz ſciret. Græcæ dictiones ex cuiuſque arbitrio ſcribebantur: nec ullus rationi aderat modus. parum id quidem. At qui codices corruptiſſimos deprauatiſſimoſque Ciceronem: Liuium: Plinium: Quintilianum: Gellium: auctores eloquentiſſimos uix loquentis habebamus. Hiſtoriarum uero græcarum Strabonis: Herodoti: Thucydidis ignari omnino eramus. Quæ impræſentia apud Tortellium diligentiſſimum auctorem pro locis aperta: ut nunc diſcipuli præceptoribus olim doctiores ſint effecere. Gratiæ habendæ huic reliquiſq; q difficiles nobis aditus monſtrarunt: gratiæ habendæ eſſent: Non litteras ignoraſſe (quod de Tortellio audiui quoſdaz obloqui auſos) publicandi. Qui tamē ſi nōnunq; aliqd (ut eoz loquāmur more) inſipidum: aliquid minus gratum, pmunt: quandoq; bonū Homeruz dormitaſſe etiānum recenſendum: Non omnis porro poſſe oīa: Nō oīa eidem deos dediſſe ut Annibali Maharbal aīo uerſandum foret. Cæterum qa temeritatis atq; ignorantiæ fronti meæ indelebile ſtigma inuſtuz iri præmonitus ſum: quippe q caſtigandi operis in quo (ut aiunt) plurima errata: ac perperam dicta ſunt: graue & uiribus meis longe imparem, puinciam audacter ſubierim. Vnuz, pfiteor: nouiſſe me cenſuræ meæ nō eē tanto operi addere neceſſaria: aut demere ſuperuacania: neq; nouū opus conficere uoluiſſe. Verum operā potius dediſſe: ut ea archetypa haberentur in exēplar: quæ auctor ipſe ſubtegminis alieni haud īdigus intexuerat. Cuius rei Blaſium lignaminiū patauinū uirum ſane integerrimū nec doctum minus tibi quēadmodum familiarem Conſtantine ſincœrum teſtem appello. Is Tortellii ſui, p ſolita in oēs humanitate mihi copiam cuz feciſſet: omne hac in te conſiliū meum plane intellexit. Nolle qcq̄ peruertere, pcurantem utiq; ut Tortelli[a] non ut Hieronymus ſcriberet'. Siqui tamē caracteres inuerſi: litteræ duplicatæ ubi ſimplices debuiſſent poni: aut ecōtra: alia pro alia: exilis pro denſa: repetita ſyllaba: aut prætermiſſa: interlegēdum occurrerint: nō meæ inſcitiæ uerum celeritati librarioz tribuatur. Nec tamen tales hi erunt errores: ut nō facillime caſtigaturus ſit culpam in me nullam relaturus benignus interpres. Tu interim bene uale: & quod facis me ama.

EIVSDEM HIERONYMI CARMEN IN PRIMI IMPRESSORIS COMMENDATIONEM.

Tingere diſpoſitis chartas quicunq; metallis
Cœpit: & inſignes edidit aere notas:
Mercurio genitore ſatus: genitrice Minerua
Præditus æthereæ ſemine mentis erat
Non illum Cereris: non illum cura Lyæi
Terrenæ tenuit non opis ullus amor:
Copia librorum cupidis modo rara Latinis
Cum foret: auſpiciis illius ampla uenit
Improbus īnumeris librarius ante talentis
Quod dabat: exigua nunc ſtipe uendit opus
Hiſtoriæ uenere Titi: ſe Plinius omni
Gymnaſio iactant Tullius: atq; Maro.
Nullum opus (o noſtri fœlicem tēporis artem)
Cellat in arcano bibliotheca ſitu.
Quem mō rex: quē uix princeps mō rarus habebat
Quiſq; ſibi librum pauper habere poteſt
Redditus hac etiam nuper Tortellius arte
Plurimus: eſcribas: qua ratione docet.
Hunc eme q lingua cultus cupis eſſe latina
Hunc eme grāmaticus q cupis eſſe bonus
Quæ geminā̄da notis fuerit tibi ſyllaba: ſimplex
Quæue ſit: exilis: denſaue: doctus eris.
Poſtmodo qui fuerit grato ſi cōmodus uſu:
Has memor aſſiduis plauſibus ede preces
Artifici ſemper faueant pia numina ſancto
Vtilis effluxit cuius ab arte liber.

.L. .V. .F.

Bl. 190-201 (Register)
verde
mbreden

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6